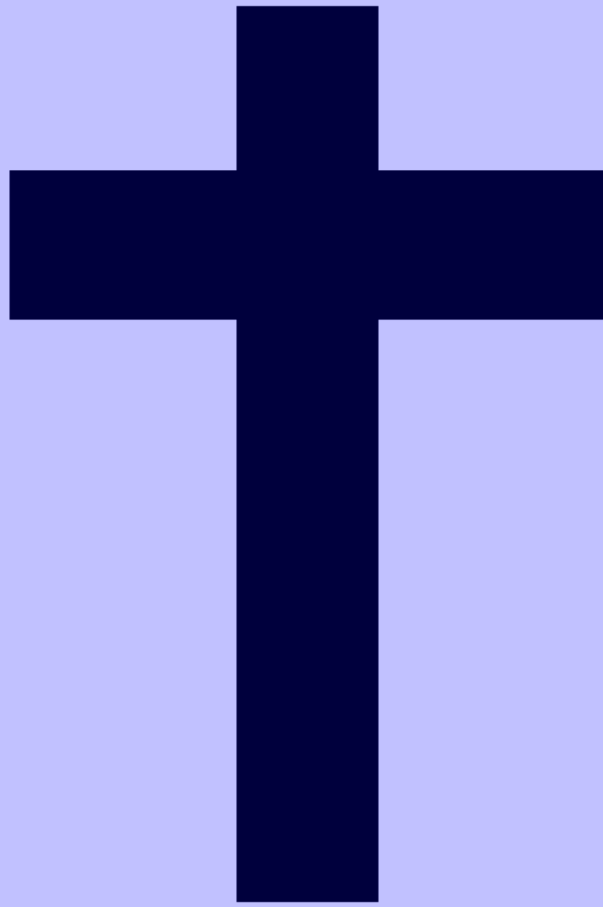

Nuevo Testamento en
mixteco de Ocoatepec

New Testament in Mixtec, Ocoatepec (MX:mie:Mixtec, Ocoatepec)

Nuevo Testamento en mixteco de Ocotepec
New Testament in Mixtec, Ocotepec (MX:mie:Mixtec, Ocotepec)

copyright © 1977 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Ocotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Ocotepec [mie], Mexico

Copyright Information

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Ocotepec

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 1 Mar 2019
61c6fffd-2562-5253-8242-3993f51527e9

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	55
SAN LUCAS	89
SAN JUAN	146
HECHOS	187
ROMANOS	240
1 CORINTIOS	263
2 CORINTIOS	284
GÁLATAS	298
EFESIOS	306
FILIPENSES	314
COLOSENSES	319
1 TESALONICENSES	324
2 TESALONICENSES	329
1 TIMOTEO	332
2 TIMOTEO	338
TITO	342
FILEMÓN	345
HEBREOS	347
SANTIAGO	363
1 PEDRO	369
2 PEDRO	375
1 JUAN	379
2 JUAN	385
3 JUAN	386
JUDAS	387
APOCALIPSIS	389

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN MATEO

Lista nāsa nquiji tatā Jesucristo

(Lc. 3.23-38)

¹ Yáhá cúu lista nāsa nī nquiji tatā Jesucristo. De maá yā cúu tatā rey David, de David nī nquiji nūū tatā Abraham.

² Abraham nī ncuu dē tatá Isaac, de Isaac nī ncuu dē tatá Jacob, de Jacob nī ncuu dē tatá Judá jíin ndá ñanī dē.

³ De Judá nī ncuu dē tatá Fares jíin Zara, de naná ndúū dē nī ncuu Tamar. De Fares nī ncuu dē tatá Esrom, de Esrom nī ncuu dē tatá Aram.

⁴ De Aram nī ncuu dē tatá Aminadab, de Aminadab nī ncuu dē tatá Naasón, de Naasón nī ncuu dē tatá Salmón.

⁵ De Salmón nī ncuu dē tatá Booz, de naná dē nī ncuu Rahab. De Booz nī ncuu dē tatá Obed, de naná dē nī ncuu Rut. De Obed nī ncuu dē tatá Isaí.

⁶ De Isaí nī ncuu dē tatá David, tēe nī ncuu rey. De rey David nī ncuu dē tatá Salomón, de naná dē, xihna cā nī ncuu ña ñasíhí Urías.

⁷ De Salomón nī ncuu dē tatá Roboam, de Roboam nī ncuu dē tatá Abías, de Abías nī ncuu dē tatá Asa.

⁸ De Asa nī ncuu dē tatá Josafat, de Josafat nī ncuu dē tatá Joram, de Joram nī ncuu dē tatá Uzías.

⁹ De Uzías nī ncuu dē tatá Jotam, de Jotam nī ncuu dē tatá Acáz, de Acáz nī ncuu dē tatá Ezequías.

¹⁰ De Ezequías nī ncuu dē tatá Manasés, de Manasés nī ncuu dē tatá Amón, de Amón nī ncuu dē tatá Josías.

¹¹ De Josías nī ncuu dē tatá Jeconías jíin ndá ñanī dē, maá tiempo jā cuáhān ndá nchivī Israel preso jondē nación Babilonia.

¹² De tá nī iyo ndá ji ñúcuán, de Jeconías nī ncuu dē tatá Salatiel. De Salatiel nī ncuu dē tatá Zorobabel.

¹³ De Zorobabel nī ncuu dē tatá Abiud, de Abiud nī ncuu dē tatá Eliaquim, de Eliaquim nī ncuu dē tatá Azor.

¹⁴ De Azor nī ncuu dē tatá Sadoc, de Sadoc nī ncuu dē tatá Aquim, de Aquim nī ncuu dē tatá Eliud.

¹⁵ De Eliud nī ncuu dē tatá Eleazar, de Eleazar nī ncuu dē tatá Matán, de Matán nī ncuu dē tatá Jacob.

¹⁶ De Jacob nī ncuu dē tatá José, tēe nī ncuu yíí María. De María nī ncuu ña naná Jesús, Yāā nání Cristo.

¹⁷ De jondē Abraham de jondē David de nī ncuu ūxī cūmī tatā. De jondē David de jondē tá cuáhān ndá nchivī Israel preso nación Babilonia de nī ncuu tucu ūxī cūmī tatā. De jondē tá nī jēhēn ndá ji preso de jondē nī ncacu Cristo, suni nī ncuu ūxī cūmī cā tatā.

Jā ní ncacu Jesucristo

(Lc. 2.1-7)

¹⁸ De jā ní ncacu Jesucristo de súcuán nī ncuu: Naná yā María, ja nī ncundaā jā cundeē ña jíin José. De jondē tá ncháha ca cundeē ña jíin dē, de nī jicūhun sēhe ña nī nsāhā Espíritu Santo.

¹⁹ De José, tēe jā cundeē ña jíin, chi tēe ndāā cúu dē. De nduú cúnī dē cuāha dē tūhun canoō ña, chi sa cúnī dē jā ná jéncuñi yuhū-ni jā má cundeē dē jíin ña.

²⁰ De juni súcuán nácani inī dē, de nī stéhēn jāni nūū dē jā ní nquenda-ni iin ángel maá Jētohō ō Yāā Dios nūū dē, de nī ncāhān yā jíin dē: José, sēhe tatā David, mā cūyūhú nú cueca nú ñasíhí nú María, chi sēhe ña jā cacu, vāji ji jondē nūū maá Espíritu Santo.

²¹ De cacu iin sēhe yíí ña. De scúnání nú ji Jesús, chi maá ji cúu Yāā jā scācu ndá nchivī nūū cuáchi ji, ncachí ángel.

²² Súcuán nī ncuu ndācá tiñu yáhá, tácuá quee ndāā tūhun Jētohō ō Yāā Dios jā ní ncāhān tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán. De súcuán nī ncāhān dē:

²³ Coó iin ñahan lúli, de nīhīn séhe ji,

de scácu ji iin séhe yíi,

de cunaní sūchí ñúcuán Emanuel.

Cáchī tutū. De síví yáhá cáchī: Yāā Dios ndēē yā jíin ó.

²⁴ De nī ndoto José, de nī nsāhá dē tá nī ncachī ángel Jētohō ō Yāā Dios nūū dē. De nī jeca dē María nī ncuu ña ñasíhí dē.

²⁵ De nduú ní nquixīn dē jíin ña, chi jondē nī scácu ña séhe yíi xíhna ñúhún ña. De nī scúnaní dē ji Jesús.

2

Jā ní nquenda ndá tēe mago nūū yā

¹ De tá nī ncacu Jesús inī ñuū Belén ndáñúū Judea, de tiempo ñúcuán tátúnī rey Herodes. Ñúcuán de jacū tēe ndíchí jā scuáha síquī tiūūn, nī nquiji jíca ndá dē ichi nūū quénda ncanđi, de nī nquenda dē ciudad Jerusalén.

² De nī jíca tūhún ndá dē nchivī: ¿Ní cúu nūū íyó sūchí jā ní ncacu jā cuu rey nchivī hebreo? Chi ichi nūū quénda ncanđi nī jinī ndá sá iin tiūūn cāhnú jā cúu seña jā ní ncacu ji. De vāji ndá sá jā chíñúhún sá ji, ncachī dē.

³ De rey Herodes, tá nī jinī dē tūhun ñúcuán, de nī ncunēhén inī dē, jondē jíin ndācá nchivī Jerusalén.

⁴ De nī nastútú dē ndācá sūtū cúñáhnú jíin ndācá tēe stéhēn ley janahán nūū nchivī. De nī jíca tūhún dē ndá tēe ñúcuán ní cúu nūū cacu Cristo, cáchī tutū.

⁵ De nī ncachī ndá dē nūū rey: Inī ñuū Belén ndáñúū Judea. Chi súcuán cáchī nūū tūtū jā ní ntee tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán:

⁶ Ndá ndóhó nchivī ñuū Belén ndáñúū Judá, cúñáhnú cā ñuū nū nsūū cā ndá cā ñuū jā cúñáhnú inī Judá.

Chi suu inī ñuū nū quee iin Yāā jā tátúnī,

de coto yā nchivī maá nī Israel, ncachī Yāā Dios.

Cáchī tutū.

⁷ Ñúcuán de Herodes nī ncana yuhū dē ndá tēe ndíchí jā nání mago. De nī jíca tūhún vāha dē nā quívi cúu jā ní nquenda tiūūn ñúcuán.

⁸ De nī ntají dē ndá tēe ñúcuán jā quíhīn dē ñuū Belén. De nī ncāhān dē: Cuáhán ndá ní de cātūhún vāha ní ní cúu nūū íyó sūchí lúli. De tá nī nanihīn ndá ní ji, de quiji ní cachī tūhun ní nūū sá, tácuá suni quíchiñúhún maá sá ji, ncachī rey.

⁹ De tá nī jinī ndá dē tūhun jā ní ncāhān rey, de cuāhān ndá dē. De maá tiūūn cāhnú jā ní jinī dē ichi nūū quénda ncanđi, nī jēcōsō nūū cuāhān nūū ndá dē jondē nī nquenda nūū íyó sūchí lúli, de ñúcuán nī jencuiñī.

¹⁰ De tá nī jinī ndá dē jā ní jencuiñī tiūūn, de nī ncusi ndasí inī dē.

¹¹ De nī jīnū ndá dē nī nquivi dē inī vehe, de nī jinī dē nūū sūchí lúli jíin naná ji María. De nī jēcuiñī jítí ndá dē nūū ji, de nī nchiñúhún dē ji. De nī nacune ndá dē jātūn dē, de nī nsōcō dē oro jíin incienso jíin sūja ūguā nūū ji.

¹² Ñúcuán de nī stéhēn jāni nūū ndá dē, de nī ncachī nūū dē jā má quínohōn dē nūū Herodes. De incā ichi cuānohōn dē ñuū dē.

Jā ní jīnu José cuāhān ndá dē Egipto

¹³ De tá cuānohōn ndá tēe mago, de nī stéhēn jāni nūū José jā iin ángel maá Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jíin dē: Nacōo de cunu nú quíhīn nū jíin sūchí lúli jíin naná ji jondē nación Egipto. De ñúcuán cundeē nū jondē cachī tūhun nī nūū nū. Chi Herodes ja ñatin nanducú dē sūchí lúli jíin jā cahni dē ji, ncachī yā.

¹⁴ De nī ndoto José. De cuāhān dē jíin sūchí lúli jíin naná ji, de nī jica ñuú ndá dē cuāhān dē Egipto.

¹⁵ De ñúcuán nī ndeē dē jondē nī jīhī Herodes. De súcuán nī ncuu tácu quee ndaā tūhun Jētohō ō Yāā Dios jā ní ncāhān tēe nī nacani tūhun yā janahán: Jondē nación Egipto nī ncana nī Sēhe nī vāji ji, ncachī Yāā Dios, cáchī tutū.

Jā ní ntatúnī Herodes jā ná cúū ndá tēe ñiquín

¹⁶ Ñúcuán de nī jinī Herodes jā súcuán nī stáhvī ndá tēe mago dē, de nī nquītī ndasí inī dē. De nī ntají dē ndá soldado cuāhān, de nī jahni ndācá tēe ñiquín jā úū cuīyā jíin jā lúli cā jā íyó inī ñuū Belén jíin ndācá ñuū ñatin. Chi ja nī jīcā tūhún vāha dē ndá tēe mago nāsaā tiempo nī ncuu jā ní ncacu Jesús.

¹⁷ De súcuán nī nquee ndaā tūhun jā ní ncāhān Jeremías, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán, chi nī ncāhān dē:

¹⁸ Inī región Ramá nī jini nī jā jácu de jácu cóhó.

Chi ndá ñahan cúu tatā Raquel, jácu ña jēhē sēhe ña, de nduú cúnī ndusiī inī ndá ña, chi nī jīhī ndá ji. Cáchī tutū.

¹⁹ Ñúcuán de nī jīhī Herodes. De nī stéhēn jāni nū José jā iin ángel Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jíin dē jondē nū ndēē dē Egipto:

²⁰ Nacōo de quīnohōn nū nación nū Israel jíin sūchí lúli jíin naná ji. Chi ja nī jīhī ndá tēe jā ndúcú cahnī sūchí lúli jíin nácu, ncachī ángel.

²¹ Ñúcuán de nī nacōo dē, de cuānohōn dē Israel jíin sūchí lúli jíin naná ji.

²² De nī nihīn dē tūhun jā Arquelao nī nūcuīñī dē nū ndīyi tatá dē Herodes, de maá dē tátúnī inī región Judea. De yúhú dē jā quīnohōn dē ñúcuán. De nī stéhēn jāni nū dē jā ná quīhīn dē región Galilea, de cuāhān dē.

²³ De nī nquenda ndá dē ñúcuán, de nī ndeē dē ñuū nání Nazaret. Súcuán nī ncuu tácu quee ndaā tūhun jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. Chi nī ncachī dē jā cāhān nchivī jā tēe ñuū Nazaret cúu Jesús.

3

Tūhun Juan tēe scuénduté

(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

¹ De nī jica tiempo, de nī nquenda Juan tēe scuénduté jondē nū ñuhun tíhá ndáñuū Judea, de suha nácani dē tūhun:

² Nacani inī ndá nú jā sndóo nú cuāchi nú, chi ja nī ncuñatin maá Yāā ndēē andiví jā tatúnī yā nū nū, ncachī dē.

³ De Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, suha nī ntee dē tūhun Juan nū tutū:

Coo iin tēe jā cana jee jondē nū ñuhun tíhá:
Sāhá tūha ndá nú maá nú, chi quenda maá Jētohō ō.
De sāhá ndá nú tiñu ndāā, chi vāji yā, cachī dē.
Ncachī Isaías.

⁴ De sahma ñúhún Juan cúu ixi camello, de núhni iin cinturón ñii chíjin dē. De jā técu dē cúu tíca langosta jíin ndūxi yōcō.

⁵ De nchivī ciudad Jerusalén jíin ndācá nchivī región Judea jíin nchivī ndēē ñatin yuhú yūte Jordán, nī nquenda ndá ji nū dē.

⁶ De nī nacani ndaā ndá ji cuāchi ji nū Yāā Dios, de nī scuénduté dē ji inī yūte Jordán.

⁷ De tá nī jinī dē jā vāji cuāhā tēe grupo fariseo jíin tēe grupo saduceo nū scuénduté dē, de nī ncāhān dē: Va sēhe cōo cúu ndá nú, chi xēen nū tá cúu cōo. ¿A jāni inī ndá nú jā cuu cunu nú cācu nú nū castigo xēen jā quiiji?

⁸ Túsaá de sāhá ndá nú tiñu vāha, de súcuán stéhēn nū jā ní nacani ndija inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

⁹ De mā cānī inī ndá nú cāhān nū jā cuu cācu nú sīquī jā cúu nú tatā Abraham. Chi cāhān ni jíin ndá nú jā cuu sāhá Yāā Dios jā ndācá yūū yáhá nduu sēhe Abraham jā candíja vāha, de tú cúnī yā.

¹⁰ De cúu ndá nú tá cúu tūndihá jāá nduú jéhe jāvíxī vāha. De mitan de ja íyó tūha Yāā Dios jā cuāha yā castigo xēen, tá cúu nūū íyó tūha iin cāa jā quehndē jondē yoho ñutun. Túsaá de sāhá yā jíin ndá nú tá cúu nūū sáhá yā jíin ndācá ñutun jāá nduú jéhe jāvíxī vāha, jā tēhndē de cāyū nūū ñúhūn.

¹¹ De nduhū chi jíin ndute scuénduté nī ndá nú, de ñúcuán cúu jā stéhēn nū jā ní nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú. De Yāā jā quiji, chi modo jā scuénduté yā ndá nú cúu jā cuāha yā Espíritu Santo cundeē inī ánō ndá nú, de poder yā cúu tá cúu ñuhūn. De Yāā jā quiji chi cúñáhnú ndasí cā yā nsūú nduhū. Chi nduú cúñáhnú cuitī ni nūū yā, ni jā cuetíñú yā nduhū vísō iin tiñu lúli cā jā cuiso nī nijān yā.

¹² De sāhá yā tá sáhá tēe stéchi trigo, chi sáhá síin yā nchivī vāha jíin nchivī nēhén, tá cúu nūū cúndoo trigo jā quée síin paja. De nastútú yā trigo yā ndivi inī yacā yā. Sochi paja chi teñuhūn yā nūū ñúhūn jā má ndáhvā cuitī, ncachī Juan.

Jā ní jenduté Jesús

(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

¹³ Ñúcuán de nī nquee Jesús región Galilea, de nī nquenda yā yūte Jordán nūū íyó Juan, tácuca scuénduté dē yā.

¹⁴ Sochi nduú cúnī Juan scuénduté dē yā, chi nī ncāhān dē jíin yā: Sa cánuú jā scuénduté maá ní sáán, ¿de nāsa cúu jā sa nūū sá vāji ní? ncachī dē.

¹⁵ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Nduú chi sáhá nú, chi súcuán cánuú jā squíncuu ó ndācá jā tátúnī Yāā Dios, ncachī yā. Ñúcuán de nī scuénduté dē yā.

¹⁶ De tá nī ncuu nī jenduté yā, de nī nquee yā ndute. De nī nune-ni nūū ndéē Yāā Dios andiví, de nī jinī yā jā cúun Espíritu Yāā Dios vāji, de cáá tá cáá iin paloma, de nī jinū xīnī yā.

¹⁷ De ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíin, de cúsiī ndasí inī ni jíin, ncachī.

4

Jā ní jito túnī tāchī Jesús

(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

¹ Ñúcuán de nī jinū Jesús jondē nūū ñuhun tihá nī nsāhá Espíritu Santo. Chi ñúcuán coto túnī tāchī cúñáhnú yā, chi cúnī jā sáhá yā cuāchi.

² De nī íyo nditē inī yā ūū xico nduú ūū xico ñuú, sá de nī nquiji sōco nūū yā.

³ De nī nquenda maá tāchī cúñáhnú jā coto túnī ji yā, de nī ncāhān jíin yā: Tú maá nú cúu Sehe Yāā Dios de cāhān nū jā ndá yūū yáhá ná ndúu stāa cajī nū, ncachī.

⁴ De nī ncāhān yā jíin: Nduú chi yósō nūū tutū īī: Nsūú mátúhún-ni stāa cúu jā técu nchivī, chi suni jíin ndācá tūhun jā cāhān Yāā Dios, ncachī yā.

⁵ Ñúcuán de cuāhān tāchī cúñáhnú jíin yā jondē Jerusalén jā cúu ciudad īī. De nī jani ji yā xīnī torre templo.

⁶ De nī ncāhān ji jíin yā: De tú Sēhe Yāā Dios cúu nú, de squíncava nú maá nú jondē nūū ñuhūn, chi scácu yā ndóhó. Chi súcuán yósō nūū tutū:

Tetíñú yā ndá ángel yā jā coto ndóhó.

De canee ndá yā ndóhó,

tácuca mā scáchihi nú jēhē nū nūū yúū.

Cáchī tutū, ncachī tāchī.

⁷ De nī ncāhān Jesús: Nduú chi suni yósō cā nūū tutū jā má cōtó túnī nchivī Jētohō ji Yāā Dios, á scácu yā ji á nduú, ncachī yā.

⁸ De tāchī cúñáhnú nī jeca tucu ji yā cuāhān ji jíin yā xīnī iin yucu súcún ndasí. De nī stéhēn ji ndācá nación níi cáhnú ñayiví nūū yā, de viī ndasí cáá ndihi.

⁹ De nī ncāhān jín yā: Ndācá yáhá taji nī nū nū, de tú cuiñi jítí nú chiñúhún nú nduhū, ncachī.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús nū tāchī: Satanás, cujiyo cuáhán, chi yósō nū tutū jā ná chíñúhún nchivī maá Jētohō ji Yāā Dios, de nū mātúhún-ni yā satíñú ji, ncachī yā.

¹¹ Ñúcuán de nī ncujiyo-ni tāchī cúñáhnú cuāhān. De nī nquenda ndá ángel Yāā Dios nī nchindeé ndá yā.

Jā ní nquijéhé Jesús nácani yā tūhun región Galilea

(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

¹² De tá nī nīhīn Jesús tūhun jā yíhí Juan vecā, de cuānohōn yā región Galilea.

¹³ De nduú ní ndéē yā ñuū Nazaret, chi nī jēhēn yā nī ndéē yā ñuū Capernaum. De ñuū ñúcuán cáá yuhú mar, maá región Zabulón jín Neftalí.

¹⁴ De súcuán nī ncuu tácu quee ndā tūhun nī ntee Isaías, tē nī nacani tūhun Yāā Dios janahán:

¹⁵ Región Zabulón jín Neftalí,

ichi jā cuāhān yuhú mar, lado yūte Jordán nū quēnda ncanđī,
jín región Galilea nū ndéē nchivī ndá cā nación jāá nduú jín tūhun yā.

¹⁶ Nchivī ñúcuán chi modo nū neē ndéē ji,
de stúu yā luz yā nū ji.

De nchivī ja ñatin naā, nīhīn ji tūhun vāha ndasí,
suu tūhun jā scácu yā ánō ji.

Ncachī Isaías.

¹⁷ De jondē quivī ñúcuán nī nquijéhé Jesús nácani yā tūhun, de súcuán nī ncāhān yā: Nacani inī ndá nú jā sndóo nú cuāchi nú, chi ja nī ncuñatin Yāā ndéē andivī jā tatúnī yā nū nū, ncachī yā.

Jā ní ncana yā cūmī tēe tীন tiacá

(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

¹⁸ De jíca Jesús yuhú mar Galilea cuāhān yā. De nī jinī yā nū ū tēe, de ñanī ndúū dē. De iin dē cúu Simón jā suni nání Pedro, de incā dē cúu Andrés. De tēe tীন tiacá cúu ndúū dē, de chúhun dē ñunu dē inī mar.

¹⁹ De nī ncāhān yā jín ndúū dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn, de nasāhá nī ndóhó tēe jā nīhīn cuāhā nchivī jā candíja nduhū, tá cúu nū nīhīn nū tiacá, ncachī yā.

²⁰ Ñúcuán de nī sndóo ndúū dē-ni ñunu dē, de nī jēcuniquīn dē yā.

²¹ De nī jica yā jacū cā, de nī jinī yā nū ū cā tēe, de suni ñanī ndúū dē. De cúu dē Jacobo jín Juan, ndúū sēhe Zebedeo. De ndéē dē inī barco jín tatá dē Zebedeo, náchicatún dē ñunu dē. De suni nī ncana yā ndúū dē jā cuniquīn dē yā.

²² De nī sndóo dē-ni tatá dē jín barco, de nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē.

Jā ní stéhēn yā nū cuāhā nchivī

(Lc. 6.17-19)

²³ De nī jica nuu Jesús ní región Galilea, nī stéhēn yā tūhun inī ndá vehe ī jā cúu sinagoga. De nī nacani yā tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios. De nī nasāhá vāha yā nchivī cúhū ndācá-ni cuēhē.

²⁴ De nī jītē nuu tūhun yā cuāhān ní región Siria. De nū yā nī nquisiáha ji ndācá nchivī cúhū, nchivī jā ndóho quéhén nū cuēhē, jín jā jātū, jín jā ñúhún tāchī inī, jín jā jīhī yíhí, jín jā ní nduvehlé. De nī nasāhá vāha yā ndá ji.

²⁵ De cuāhā nchivī región Galilea jín Decápolis, jín nchivī ciudad Jerusalén jín región Judea, jín ndá ñuū jā íyó incā lado yūte Jordán ichi nū quēnda ncanđī, nī jēcuniquīn ndá ji yā.

¹ De nī jinī Jesús nūū ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncaa yā yucu cuāhān yā, de nī jécundeē yā. De ndá tēe scuáha jíin yā, nī nquenda dē nūū yā ñúcuán.

² De nī nquijéhé yā nī stéhēn yā ndá tūhun yáhá nūū dē:

*Tūhun nācā ndetū
(Lc. 6.20-23)*

³ Nācā ndetū ndá nchivī jā jíinī ji jāá nduú íyó vāha ánō ji sīquī cuáchi ji, chi ja nī nquivī ji ndahá Yāā andivī jā tatúnī yā nūū ji.

⁴ Nācā ndetū ndá nchivī cúcuécá inī, chi ndusiī inī ji sáhá Yāā Dios.

⁵ Nācā ndetū ndá nchivī vitá inī, chi nī nquee yuhú yā jā cutahvī ji ñayivī.

⁶ Nācā ndetū ndá nchivī jā tá-ni cúu jā cócon ji yíchī ji, suni súcuán cúu jā cúnī ndasí ji squíncuu ji tiñu ndāā, chi maá yā chindeé yā jā cuu squíncuu ji.

⁷ Nācā ndetū ndá nchivī jā cundáhvī inī táhán, chi suni cundáhvī inī Yāā Dios ji.

⁸ Nācā ndetū ndá nchivī jā íyó ndoo inī ánō ji, chi cunī ji nūū Yāā Dios.

⁹ Nācā ndetū ndá nchivī jā násahá mánī táhán, chi cāhān Yāā Dios jā sēhe yā cúu ji.

¹⁰ Nācā ndetū ndá nchivī jā jíinī ūhvī incā nchivī ji sīquī jā sáhá ji tiñu ndāā, chi ja nī nquivī ji ndahá Yāā andivī jā tatúnī yā nūū ji.

¹¹ Nācā ndetū ndá nú tú cāhān nāvāha ji nūū nū jā sīquī nduhū, de sáhá nāvāha ji ndóhó, de stáyáhvī ji ndóhó, vísō nduú nā cuáchi nú.

¹² De sáhá sīi ndá nú inī nū túsaá, de sa vīhí cā cusī inī nū, chi cáhnú ndasí coo táhvī nū jondē andivī. Chi suni súcuán nī jinī ūhvī ji ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jā ní nquiji xihna cā nsūú cā ndá ndóhó.

*Tūhun yátá sīquī ñū jíin sīquī luz
(Mr. 9.50; Lc. 14.34-35; 11.33)*

¹³ Ndá máá nú chi cúu nú inī ñayivī tá cúu ñī jā yíhí nūū cūñu tácuā mā téhyū. De tú ñī ná náā jā úhguā, ¿de nāsa nduu uhguā tucu? Nduú cā tiñu cuitī cā, chi sa cutē nchivī de cuāñū ji sīquī.

¹⁴ Ndá tiñu vāha jā sáhá nú cúu tá cúu luz inī ñayivī. De cúu nú tá cúu iin ñūū jā yósō xīnī yūcú, de mā cúú coo yuhū.

¹⁵ De ni nduú scuíquīn nchivī iin lámpara de chihi ji chíjin cajón, chi sa jáni ji nūū sūcún tácuā stúu nūū ndá jā ndēē inī vehe.

¹⁶ De suni súcuán stéhēn nū luz maá nú nūū ndá nchivī, de suu cúu jā cunī ji ndá tiñu vāha sáhá ndá nú, de cāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Tatá nú jā ndēē yā andivī.

Jā ní stéhēn yā sīquī ley Yāā Dios

¹⁷ Mā cānī inī ndá nú jā vāji nī jā snāā ni ley jā ní jēhe Yāā Dios nūū Moisés, jíin jā snāā ni ndá tūhun jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun yā janahán. Nduú vāji nī jā snāā ni, chi sa jā stéhēn cājí nī tūhun ndíso.

¹⁸ Chi ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā juni íyó andivī jíin ñayivī, de mā náā cuitī ni iin punto ni iin letra nūū tutū ley yā, chi jondē quee ndāā ndihi tūhun jā cāhān.

¹⁹ Túsaá de tú iin nchivī nduú squíncuu ji iin tūhun yáhá jā ndácu ley yā, vísō iin tūhun lulí cā cúu, de tú stéhēn ji jā suni súcuán sáhá sava cā nchivī, túsaá de cuu ji nchivī núu cā inī andivī nūū tátúnī Yāā Dios. Sochi tú iin nchivī squíncuu ji de stéhēn ji jā squíncuu nchivī, túsaá de cuñáhnú ji inī andivī nūū tátúnī Yāā Dios.

²⁰ Chi cāhān ni jíin ndá nú, tú mā cōó ndāā cā tiñu sáhá nú nsūú cā tiñu sáhá ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo, de mā quívī cuitī nū ndahá Yāā andivī jā tatúnī yā nūū nū.

*Jā ní stéhēn yā jā má quítī inī ō
(Lc. 12.57-59)*

²¹ Ja nī jinī ndá nú tūhun jā ní ncāhān jíin nchivī janahán jā má cáhnī ji ndiyi, de nā-ni nchivī tú cahnī ji ndiyi, de quihīn ji nūū justicia, cáchī.

²² Sochi nduhū chí cāhān ni jíin ndá nú, vísō vāchi jā quítī inī iin nchivī cunī ji táhán ji, de suni quihīn ji nūū justicia. De tú iin nchivī cāhān nāvāha ji nūū táhán ji, túsaá de

quih̄in ji nūū justicia cúñáhnú cā. De tú iin nchivī cāhān ji nūū táhán ji: Ndóhó tēe naā ndasí, cachī ji, túsaá de quīvi ji nūū ñúhūn infierno de tú mā nácani inī ji.

²³ Túsaá de tá quenda ndá nú nūū altar jíin jā sōcō nū nūū Yāā Dios, de tú nūcūhun inī nū jā ní nsāhá nú cuāchi sīquī táhán nú,

²⁴ túsaá de squéndōo nú jā sōcō nū xiín altar, de xihna cā quih̄in nū jā ndumanī nū jíin táhán nú. De sá de ndicó cóo tucu nú jā sōcō nū.

²⁵ De tú iin nchivī quih̄in ji jíin nú nūū justicia jā cāhān ji cuāchi sīquī nū, túsaá de juni cuāhān nū jíin ji ichi de sáhá ndāā maá nú jíin ji, tácuā mā squívi ji ndóhó nūū juez. Chi juez siáha dē ndóhó nūū policía, de policía chihi dē ndóhó vecāa.

²⁶ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā má quēé cuitī nū ñúcuán chi jondē chunáá nú ndihi cuitī xūhún jā jíicān ndá dē.

Jā ní stéhēn yā jā má cásiquí ndēē tāhán

²⁷ Nī jini ndá nú tūhun jā ní ncāhān janahán jā má cásiquí ndēē tāhán nchivī.

²⁸ Sochi nduhū chi cāhān ni jíin ndá nú jā tú iin tēe ndéhé dē nūū iin ñahan jā ndíyo inī dē ña, ñúcuán de ja nī ncásiquí ndēē dē ñahan ñúcuán inī ánō dē.

²⁹ Túsaá de tú tīnūú lado cuáhá nú sáhá jā quīvi nú cuāchi, de vāha cā tavā nū de squéne nú, tácuā mā sáhá cā nū cuāchi. Chi vāha cā jā naā iin tīnūú nú nsūú cā jā coo ndihi yiqui cúñu nú de quih̄in nū infierno.

³⁰ De tú ndahá cuáhá nú sáhá jā quīvi nú cuāchi, de vāha cā quehndē nū de squéne nú, tácuā mā sáhá cā nū cuāchi. Chi vāha cā jā naā iin ndahá nú nsūú cā jā coo ndihi yiqui cúñu nú de quih̄in nū infierno.

Jā ní stéhēn yā jā má ndúsíin táhán

(Mt. 19.3-9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)

³¹ De suni nī ncāhān jondē janahán: Tú ní iin cúnī jā sndóo ñasíhí, de ná cuáha acta nūū ña jā ndusíin jíin ña.

³² Sochi nduhū chi cāhān ni jíin ndá nú, tú iin tēe sndóo dē ñasíhí dē, de tú nsūú jā ndīi ña, túsaá de sáhá dē jā casíquí ndēē ña jā cundeē ña jíin incā tēe. De tú iin tēe cueca dē ñahan jā ní nquendōo, suni cásiquí ndēē dē ña.

Jā ní stéhēn yā sīquī tūhun jā cāhān téyí

³³ De suni nī jini ndá nú tūhun jā ní ncāhān jíin nchivī janahán: Tú nī ncāhān téyí nú jā squíncuu nú, jíin jíinúú Yāā Dios, túsaá de cánúú jā squíncuu nú jā ní ncāhān nū.

³⁴ Sochi nduhū chi cāhān ni jíin ndá nú jā ni iin sīquī tiñu mā cāhān téyí nú jondē jíin síví Yāā Dios. De tú cāhān téyí nú de nduú vāha jā nacunehen nú andiví, chi suu cúu nūū íyó mesa nūū tátúnī Yāā Dios.

³⁵ De juni mā nácunehen nú ñayiví, chi suu cúu modo teyū nūū yósō jēhē yā. De juni mā nácunehen nú Jerusalén, chi suu cúu ciudad maá Yāā jā cúu Rey cúñáhnú.

³⁶ De juni mā cāhān téyí nú jā ná cundeē cuāchi sīquī nū de tú nduú cāhān ndāā nū. Mā cāhān nū sūcuán, chi mā cúu cuitī sáhá nú jā ni iin ixí xínī nū nducujín á ndutuún.

³⁷ Chi sūcuán-ni cāhān nū: Cúu, cachī nū. Nduú, cachī nū. Chi tú chisó nú cā tūhun cāhān nū, de nūū tächī vāji.

Jā ní stéhēn yā jā má nácuaaha ó jā ndutahvī nchivī

(Lc. 6.29-30)

³⁸ Nī jini ndá nú tūhun jā ní ncāhān jíin nchivī janahán: Tú iin tēe sndáhvā dē tīnūú táhán dē, de suni sūcuán ná ndáhvā tīnūú maá dē. De tú iin tēe sndáva dē nūhun táhán dē, de suni sūcuán ná ndáva nūhun maá dē.

³⁹ Sochi nduhū chi cāhān ni jíin ndá nú: Mā nácuaaha nú jā ndutahvī tēe jā sáhá nāvāha ndóhó. Chi tú ní tēe caní dē cúñu nūū lado cuáhá nú, de vāha cā suni cuāha nú incā lado caní dē, nsūú cā jā nácuaaha nú jā ndutahvī dē.

⁴⁰ De tú ní tēe stáyáhvi dē ndóhó de candeē dē camisa nū, de suni cuāha nú tūhun jā quih̄in dē jíin jondē sōo nū.

⁴¹ De tú ní tēe scáca dē ndóhó jā cuiso nú ndatíñú dē iin kilómetro, de caca nú ūū kilómetro jíin dē.

⁴² De nā-ni nchivī tú jícān ji ndatíñú nú, de cuāha nú nūū ji. De nchivī jícān nūú ndatíñú nú, de mā sásáhán nú jā cuāha nú nūū ji.

Tūhun jā cundáhvī inī ō nchivī jā jíin ūhvī yóhó
(Lc. 6.27-28, 32-36)

⁴³ De suni nī jini ndá nú tūhun jā ní ncāhān jondē janahán: Cundáhvī inī nū nchivī jā íyó mānī jíin nú, de quítī inī nū nūū nchivī jā jíin ūhvī ndóhó.

⁴⁴ Sochi nduhū chi cáhān ni jíin ndá nú: Cundáhvī inī nū nchivī jā jíin ūhvī ndóhó. De cācān táhvī nū jā váha cuu nchivī jā cáhān nāvāha síquī nū. De sáhá vāha nú jíin nchivī jā quítī inī jíin ndóhó. De cācān táhvī nū jēhē nchivī jā cáhān nēhén nūū nū de sáhá xēen ji ndóhó.

⁴⁵ De súcuán stéhēn nū jā cúu nú sēhe maá Tatá nú, Yāā ndéē andiví, chi maá yā jéhe ncanđī jā cutūu nūū nchivī nēhén jíin nūū nchivī vāha. De jéhe yā sāvī nūū nchivī sáhá tíñu ndāā jíin nūū nchivī sáhá tíñu nēhén.

⁴⁶ Chi tú íyó mānī nū jíin maá-ni nchivī jā mānī jíin nú, de nduú nā táhvī nīhīn nū nūū yā. Chi jondē ndá tēe stáhvī jā stútú xūhún nūū, suni súcuán sáhá ndá dē.

⁴⁷ De tú maá-ni táhán nú cáhān vāha nú jíin, ¿de nā tíñu váha sáhá nú túsaá? Chi jondē nchivī jā nduú cándíja Yāā Dios, suni súcuán sáhá ndá ji.

⁴⁸ Túsaá de ndāā ná cóo ndihi jā sáhá nú, tá cúu nūū íyó ndāā ndihi jā sáhá Tatá nú, Yāā ndéē andiví.

6

Jā ní stéhēn yā síquī nāsa sáhá ó tíñu váha

¹ De jā sáhá nú ndācá tíñu váha nūū Yāā Dios, de coto nú jā má sáhá nijīn nū jā cunī nchivī de cuetúhún ji ndóhó. Chi tú súcuán sáhá nú, de nduú nā táhvī nū cuāha maá Tatá nú, Yāā ndéē andiví.

² Jā nūcuán tá sáhá nú caridad, de mā sáhá nú jā cunī ndá nchivī, tá cúu nūū sáhá ndá tēe stáhvī-ni, íñí dē nūū cúchitú nchivī inī ndá vehe īī sinagoga jíin nūū yáhvi. Chi súcuán sáhá ndá dē tácuca cuetúhún nchivī dē. De ndāā cáhān ni jíin ndá nú jā nūcuán-ni cúu táhvī dē, suu jā jétúhún nchivī dē.

³ Sochi ndá ndóhó, tá sáhá nú caridad, de sáhá yuhū nū, tácuca jondē amigo vāha nú mā cūnī jā sáhá nú.

⁴ Súcuán sáhá yuhū nū caridad. De maá Tatá nú jā ndéhé jā sáhá yuhū nū, iin quivī de cuāha yā táhvī cuu nú.

Jā ní stéhēn yā nāsa cācān táhvī ō
(Lc. 11.2-4)

⁵ De tá jícān táhvī ndá nú, de mā sáhá nú tá sáhá ndá tēe stáhvī-ni. Chi jétahān inī ndá dē cuiñi dē cācān táhvī dē nūū íyó chitú nchivī inī ndá vehe īī sinagoga jíin squínā calle, tácuca cunī nchivī de cuetúhún ji dē. De ndāā cáhān ni jíin nú jā nūcuán-ni cúu táhvī dē, suu jā jétúhún nchivī dē.

⁶ Sochi ndá ndóhó, de tá jícān táhvī nū, de ndivi nú inī vehe nú de nacasī nū viéhé. De cācān táhvī nū nūū maá Tatá nú, Yāā jā íyó yuhū jíin nú. Nūcuán de maá Tatá nú jā jíin yā jā súcuán sáhá yuhū nū, cuāha yā jā jícān nū.

⁷ De jā jícān táhvī nū, de mā cáhān nū cuāhā vuelta ndá tūhun jāā nduú nācāni inī nū de cáhān nū-ni, tá cúu nūū sáhá ndá nchivī jāā nduú jíin tūhun Yāā Dios. Chi jāni inī ji jā tú nahán súcuán cáhān ji, de cunini yā, de nduú.

⁸ Túsaá de mā sáhá nú tá cúu nūū sáhá ndá ji. Chi maá Tatá nú ja jíin yā naá cúu jā jíin nūhún nú jondē ncháha ca cācān nū nūū yā.

⁹ Túsaá de suha cācān táhvī ndá nú:
Tatá ndá sá jā ndéē ní andiví,

níní ná cóo yíñúhún sá nūú ní, chi Yāā īī cúu ní.

¹⁰ De ñúhún inī sá jā ñamā ná quíji quīvī tatúnī ní ní ñayīví yáhá.

De ná cóo ndācá tiñu jā jétahān inī maá ní,
tá cúu nūú íyó inī andiví, suni súcuán ná cóo inī ñayīví.

¹¹ Stāā jā tēcū ndá sá ndācá quīvī, taji ní nūú sá mitan.

¹² De cune cáhnú inī ní nūú cuāchi jā sáhá ndá sá nūú ní,
tá cúu nūú nēe cáhnú inī ndá sá nūú nchivī jā sáhá cuāchi nūú sá.

¹³ De mā cuāha ní tūhun jā coto túnī tāchī sāán,

chi sa scācu ní sāán nūú ndācá jāñehén.

Chi maá ní cúu Yāā tátúnī, de tīin ní poder,

de vīī ndasí cúñáhnú ní níí cání. Súcuán ná cóo. Amén.

Cachī ndá nú.

¹⁴ Chi tú cune cáhnú inī ndá nú nūú nchivī jā sáhá cuāchi nūú nū, de suni súcuán cune cáhnú inī maá Tatá nú andiví nūú cuāchi nú.

¹⁵ Sochi tú mā cúne cáhnú inī nūú nūú nchivī jā sáhá cuāchi nūú nū, de suni súcuán mā cúne cáhnú inī maá Tatá nú nūú cuāchi nú.

Jā ní stéhēn yā sīquī tūhun conditē inī

¹⁶ De tá íyó nditē inī ndá nú jā chíñúhún nú Yāā Dios, de mā sáhá nú tá sáhá ndá tēe stáhví-ni. Chi sáhá ndá dē jā cáá xíí nūú dē, de súcuán de stéhēn dē nūú nchivī jā íyó nditē inī dē, tácuā cuetúhún ji dē. De ndāā cáhān ni jín nū jā ñúcuán-ni cúu tāhvī dē, suu jā jétúhún nchivī dē.

¹⁷ Sochi ndá máá nú, tá íyó nditē inī nū de sa nasáhá vāha nú xīnī nū de quiti nuú nú,

¹⁸ tácuā mā cūnī nchivī jā íyó nditē inī nū. Chi maá-ni Tatá nú jā ndēe yuhū yā jín nū, cunī yā, de iin quīvī de cuāha yā tāhvī cuu nú.

Nāsa coo cuíca ó jondē andiví

(Lc. 12.33-34)

¹⁹ Mā cúndihvī inī ndá nú jā scáyā nū ndatíñú jā cucuícá nú inī ñayīví yáhá, chi quívi tīquixīn, de néne xaha, de tíví. De suni quívi jācuíhná de sácuíhná.

²⁰ Chi sa sáhá nú ndācá tiñu váha tácuā cāyā tāhvī nū jondē andiví. Chi ñúcuán mā quívi tīquixīn ni mā nēne xaha jā tíví, de ni mā cūú quívi jācuíhná jā sácuíhná.

²¹ Chi jondē nūú nihīn nū tāhvī váha nú, ñúcuán cúu nūú ndíhvī inī nū sīquī.

Tīnūú cúu lámpara yiqui cúñu

(Lc. 11.34-36)

²² Tīnūú nú cúu tá cúu lámpara nūú yiqui cúñu nú. Túsaá de tú tīnūú nú íyó nijīn, de níí-ni yiqui cúñu nú cunijīn.

²³ Sochi tú nduú íyó nijīn tīnūú nú, de níí-ni yiqui cúñu nú íyó neē. De suni súcuán cúu ánō nū, chi tú maá-ni jā jānī nēhén inī nū, de nācā neē cā íyó inī ánō nū túsaá.

Jā má cúndihvī inī ō sīquī xūhún

(Lc. 16.13)

²⁴ Ni iin mozo mā cūú satíñú dē nūú ūū patrón. Chi quītī inī dē cunī dē iin de coo manī dē jín incā, á squíncuu vāha dē nūú iin de sáhá jéhe inī dē nūú incā. De suni súcuán mā cūú satíñú nú nūú Yāā Dios de tú maá-ni sīquī xūhún ndíhvī inī nū.

Yāā Dios jito yā yóhó

(Lc. 12.22-31)

²⁵ Túsaá de cáhān ni jín ndá nú: Mā nācāni ndasí inī nū sīquī jā cutecū nū, tú nāsa cajī nū coho nú, ni sīquī sahma, tú nāsa cuhun nú. Chi Yāā Dios nī nsáhá yā jā tēcū nū jín yiqui cúñu nú, de nā oncā cúu jā má cuāha yā jā cajī nū jín jā cuhun nú.

²⁶ Cūndēhé ndá nú nāsa tēcū ndá saā, chi nduú jáquīn tī, de nduú nāstútú tī jā chuvāha tī, de ni nduú yacā tī. De vísō súcuán de maá Tatá nú andiví scājī yā tī. ¿De á nduú cánuú ndasí cā ndá ndóhó nsūú cā ndá saā ñúcuán?

²⁷ ¿De ní iin nú, á cuu scuáhnú nú maá nú sava metro cā, vísō ná nācāni ndasí inī nū?

²⁸ ¿De nūcu nácani ndasí inī ndá nú jā má nīhīn nū sahma? Cūndēhé ndá nú nāsa jée ndá itā yucú. Chi nduú sátíñú, de ni nduú quéhen.

²⁹ De cáhān ni jín ndá nú jā juni rey Salomón, quivī jā ní ñūhun dē sahma váha ndasí, de ni nduú ní ñūhún dē sahma viī súcuán tá cúu nūū íyó ndá itā.

³⁰ De tú súcuán jéhe Yāā Dios sahma viī nūū itā yucú jā íyó nūū ñūhún mitan de teēn de cayū nūū ñūhūn, de nā oncā cúu ndá ndóhó jā má cuáha yā sahma. ¿De nūcu nduú cándíja nihīn ndá nú jā jíto yā ndóhó?

³¹ Túsaá de mā nácani ndasí inī nū sīquī jā cajī nū, jā coho nú, jā cuhun nú.

³² Chi maá-ni sīquī yáhá cúu jā ndíhvī inī nchivī ñayiví jāá nduú cándíja. Sochi ndá maá nú, chi íyó Tatá nú andiví, de jínī yā jā jínī ñūhún nú ndācá yáhá.

³³ De sa cánuú cā jā cundihvī inī nū sīquī tiñu jā ndácu Yāā Dios nūū nū, jín sīquī jā sáhá nú tiñu ndāā jā jétahān inī yā. Núcuán de sáhá yā jā nīhīn nū ndācá yáhá.

³⁴ Túsaá de mā nácani inī nū tú quiji tūndóhó teēn, chi mitan cúu mitan de teēn cúu teēn. Chi canī inī nū sīquī tūndóhó jā íyó tá iin iin-ni quivī.

7

Jā má cáhān ō sīquī cuāchi táhán ó

(Lc. 6.37-38, 41-42)

¹ Mā cáhān ndá nú sīquī cuāchi nchivī nāsa sáhá ji, tácuā suni mā cáhān Yāā Dios cuāchi sīquī maá nú jā sáhá nú súcuán.

² Chi tá cúu nūū cáhān ndá nú sīquī cuāchi nchivī, suni súcuán cáhān yā sīquī cuāchi maá nú. De tá-ni ndíhvī inī nū sīquī cuāchi ji, saá-ni cundihvī inī yā sīquī cuāchi nú.

³ Chi cuāchi táhán nú cúu modo jā ñūhún iin yācá lúlí tinūú ji. ¿De nūcu sáhá nú cuenta jā súcuán, de nduú sáhá nú cuenta cuāchi maá nú jā cúu modo jā ñūhún iin vitū tinūú maá nú?

⁴ ¿De nūcu cáhān ndá nú jín táhán nú: Ná távā ni yācá jā ñūhún tinūú nú? De nduú nácani inī nū jā ñūhún iin vitū tinūú maá nú.

⁵ Vāchi tēe stáhvī-ni cúu ndá nú túsaá. Xihna tinūú maá nú tavā nū vitū, sá de cuu cūndēhé váha nú jā tavā nū yācá tinūú táhán nú.

⁶ Mā sáhá fuerza nū nchivī nēhén jā quivī ji nūū tūhun ī yā de tú nduú cúnī ji. Chi nenda ji sīquī nū tá cúu tinā jā tíin tī ndóhó. De mā nácani nú tūhun yā nūū nchivī jāá nduú cúnī cuitī cuetáhvī. Chi cúu ji tá cúu quini jā jáñū tī sīquī perla jā ndēe yāhvi cā.

Cācān ō nūū yā de nīhīn ō

(Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷ Cācān nūū Yāā Dios, de taji yā nūū nū. De nducú nú ndācá jā váha jā íyó nūū yā, de nīhīn nū. De cācān táhvī nū jondē nīhīn nū, tá cúu nūū sáhá nchivī jā scáján viéhé jondē nune quivī ji.

⁸ Chi ndācá nchivī jā jícān, cuāha yā nūū ji. De nchivī ndúcú, chi nīhīn ji. De nchivī cáhān, nune yā ichi jā nīhīn ji jā cúnī ji.

⁹ ¿De ní iin nú, de tú sēhe nú jícān ji stāā nūū nū, de á cuāha nú iin yūū nūū ji?

¹⁰ De tú jícān ji iin tiacá, ¿de á cuāha nú iin cōō nūū ji? Nduú cuitī jā súcuán.

¹¹ Túsaá de ndá maá nú vísō nchivī íyó cuāchi cúu nú, de jínī nū cuāha nú jā váha nūū sēhe nú. De nā oncā cúu maá Tatá nú andiví jā má cuáha yā jā váha nūū nchivī jā jícān nūū yā.

¹² De tá-ni cúu jā cúnī ndá nú jā sáhá váha nchivī jín nú, saá-ni sáhá váha nú jín ji. Chi súcuán tátúnī tutū ley Moisés jín tutū ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios.

Sīquī jā quivī ó viéhé túū

(Lc. 13.24)

¹³ Cundihvī inī ndá nú quivī nú ndahá Yāā Dios. Chi cúu tá cúu iin viéhé túū. Chi viéhé jín ichi jā cuāhān nūū tānū táhvī nchivī, jítē de cáhnú, de cuāhā ji quivī ñúcuán.

¹⁴ De viéhé jín ichi jā cuāhān nūū nīhīn táhvī ji cutecū ji, chi túū viéhé de cuíñí ichi, de jacū ji-ni nīhīn.

Jíin tiñu jā sáhá nchivī de cunī ō nāsa nchivī cúu ji
(Mt. 12.33-37; Lc. 6.43-44)

¹⁵ De mā cándíja cuitī nū ndá tēe stáhvī jā cáhān dē jā tūhun Yāā Dios nácani dē. Chi modo ticāchí, quiti jāá nduú xēēn, súcuán sáhá ndá dē vāji dē nūū nū. Sochi inī ánō dē chi cúu dē tá cúu yīhī, quiti xēēn.

¹⁶ Jíin tiñu sáhá ndá dē de cunī ndá nū nāsa tēe cúu dē. Chi cúu tá cúu ñutun jā jíin jāvíxī jā cúun de jíinī ō tú ñutun váha cúu. De nduú níhīn ō uva xīnī ñutun íñú, de ni nduú níhīn ō higo xīnī iñu quími.

¹⁷ Chi ndācá ñutun váha chi jéhe jāvíxī vāha, de ñutun néhén chi cúun jāvíxī néhén.

¹⁸ Iin ñutun váha mā cúun jāvíxī néhén, de iin ñutun néhén mā cuáha jāvíxī vāha.

¹⁹ De ndācá ñutun jāá nduú jéhe jāvíxī vāha, chi tēhdē de cāyū nūū ñúhūn.

²⁰ De saá-ni cúu ndá tēe ñúcuán, chi jíin tiñu sáhá dē de cunī nū nāsa tēe cúu dē.

Nsūú ndihi nchivī quīvi andiví
(Lc. 13.25-27)

²¹ Nsūú ndihi nchivī jā cáhān ji Jētohō ji nduhū cúu jā quīvi nūū tátúnī Tatá nī jondē andiví. Chi jā quīvi cúu maá-ni nchivī jā squíncuu tiñu jā cúnī Tatá nī andiví.

²² De quīvī jā sáhá ndāā ni tiñu nchivī, de cuāhā ji cáhān jíin nī: Jētohō ndá sá, jíin sívī ní nī nacani ndá sá tūhun ní, de jíin sívī ní nī ntavā sá tāchī, de jíin sívī ní nī nsáhá sá cuāhā tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī sáhá. Cachī ji.

²³ Ñúcuán de cáhān ni jíin ji: Nduú jíinī cuitī ni ndá nū. Cujiyo quīhīn nū, chi nchivī sáhá tiñu néhén cúu nū, cachī ni.

Tūhun síquī ūū vehe
(Lc. 6.47-49; Mr. 1.22)

²⁴ Túsaá de ndācá nchivī jā jíinī tūhun cáhān ni de squíncuu ji, cúu ji tá cúu iin tēe jā ní nacani vāha inī, de nī jaquín dē vehe dē síquī toto.

²⁵ De nī ncuun sāvī, de nī ndaa ndute yúte, de nī nquene tāchī xēēn, de nī nchindahá vehe ñúcuán. Sochi nduú ní jícó cáva, chi síquī toto yósō.

²⁶ De ndá nchivī jā jíinī tūhun cáhān ni de nduú squíncuu ji, cúu ji tá cúu iin tēe naā jā ní jaquín dē vehe dē nūū ñútín.

²⁷ De nī ncuun sāvī, de nī ndaa ndute yúte, de nī nquene tāchī xēēn, de nī nchindahá vehe ñúcuán. De nī jícó cáva-ni, de nī naā ī-ni, ncachī Jesús jíin ndá ji.

²⁸ De tá nī jīnu nī ncāhān yā ndācá tūhun yáhá, de nchivī cuāhā ñúcuán nī nsáhvi inī ji nī jīni ji tūhun jā ní stéhēn yā.

²⁹ Chi nī stéhēn vāha yā nūū ji, chi maá yā cúu jā ndíso tíñú síquī ndihi. De ndá tēe jā stéhēn ley janahán, nsūú súcuán stéhēn ndá dē.

8

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ndóho cuēhē stéhyū
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

¹ De nī nuu Jesús yucu ñúcuán, de cuāhā nchivī níquín ji yā.

² De iin tēe ndóho cuēhē stéhyū, nī nquenda dē nūū yā. De nī jēcuīñī jítí dē nūū yā, de nī ncāhān dē jíin yā: Señor, jíinī sá jā cuu sáhá ní jā nduvāha sá, de tú cúnī ní, ncachī dē.

³ De Jesús nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Cúnī ni nasāhá vāha nī ndóhó. De ná nduvāha nū, ncachī yā. De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nduvāha-ni tēe ndóho cuēhē stéhyū.

⁴ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin dē: Mā cāchí cuitī nū nūū ni iin. Chi quīhīn nū stéhēn nū maá nū nūū sūtū, de cundahá nū jā sōcō nū nūū Yāā Dios, tá cúu nūū ní ntatúnī Moisés janahán, tácuā cunī nchivī jā ní nduvāha nū, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā mozo capitán
(Lc. 7.1-10)

⁵ De nī nquīvi Jesús ñuū Capernaum. De iin tēe nación Roma jā cúu capitán, nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān ndāhvī dē jíín yā:

⁶ Señor, mozo sá cáá ji vehe sá, chi nī nduvehlé ji de ndóho ndasí ji, ncachī dē.

⁷ De nī ncāhān Jesús: Cōhōn de nasāhá vāha nī ji túsaá, ncachī yā.

⁸ De nī ncāhān capitán jíín yā: Señor, nduú cúñáhnú sá jā quíhīn ní quīvi ní vehe sá. Chi maá jā cāhān ní-ni, de ná ndúvāha-ni mozo sá.

⁹ Chi maá sá suni ndíso tíñú sá jā ní nsāhá ndá tēe cúñáhnú cā. De cúñáhnú sá nūū ndācá soldado sá. De tú cāhān sá jíín iin dē jā quíhīn dē, de cuāhān dē. De tú cāhān sá jíín incā dē jā quíji dē, de quíji dē. De tú ndacu sá iin tíñu nūū mozo sá, de sáhá ji, ncachī dē.

¹⁰ De tá nī jini Jesús tūhun yáhá, de nī nsāhvi inī yā. De nī ncāhān yā jíín ndá nchivī jā níquīn ji yā: Ndāā cāhān ni jíín ndá nú jā juni nación maá ó Israel nduú ní níhīn ni ni iin nchivī jā cándíja níhin súcuán, tá cúu nūū cándíja tēe yáhá, vísō tēe incā nación jāá nduú jínī tūhun Yāā Dios cúu dē.

¹¹ De cāhān ni jíín ndá nú jā quíji cuāhā nchivī ichi nūū quénda ncanđií jíín ichi nūū quée ncanđií. De cundeē ji cajī ji stāā jíín Abraham jíín Isaac jíín Jacob nūū tátúnī Yāā Dios jondē andiví.

¹² Sochi sava nchivī nación Israel jā maá ji quīvi nícu, sa tavā yā ji quíhīn ji nūū neē, chi nduú ní ncándíja ji. De ñúcuán cuacu ji de nacayíhī ji ñii yúhú ji jā ndoho ndasí ji, ncachī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíín tēe cúu capitán: Cuánohōn vehe nú, chi sāhá nī tá cúu nūū cándíja nú jā sáhá nī. De mozo dē nī nduvāha ji-ni maá hora ñúcuán.

Jā ní nasāhá vāha yā naná chíso Pedro

(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)

¹⁴ De nī jēhēn Jesús vehe Pedro. De nī jinī yā naná chíso dē jā cáá ña yíhī quíji ña.

¹⁵ De nī ntiin yā ndahá ña, de nī nquee-ni quíji ña. De nī nacōo ña-ni, de nī nsāhá ña jā ní nchajī yā jíín ndá dē.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī

(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)

¹⁶ De tá nī ncuāā de nī nquenda ndá nchivī jíín cuāhā nchivī jā ñúhún tāchī inī. De nī ntavā yā ndá tāchī cuāhān jíín tūhun jā cāhān yā-ni. De suni nī nasāhá vāha yā ndācá nchivī cúhū.

¹⁷ De súcuán nī ncuu tácu quee ndāā tūhun jā ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Maá yā nī ncanđeē ndācá nūū cuēhē jā ndóho ó, ncachī Isaías.

Tūhun nchivī jā cúnī ji cuniquīn ji yā

(Lc. 9.57-62)

¹⁸ De nī jinī Jesús jā ní jicó nduū cuāhā nchivī yā. De nī ncāhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā jā ná yáha ndá dē jíín yā incā lado mar.

¹⁹ De iin tēe stēhēn ley janahán nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Maestro, cuniquīn sá ní cōhōn ní-ni cúu nūū quíhīn ní, ncachī dē.

²⁰ De nī ncāhān Jesús jíín dē: Ndācá xúncuui chi íyó yavī cava tī, de ndá saā suni íyó tacā tī. Sochi maá nī, Yāā nī nduu tēe, nduú nūū cūsūn ni, ncachī yā.

²¹ De incā tēe nī ncāhān dē jíín yā, de tēe scuáha jíín yā cúu dē: Señor, cundetū ní de ná quíchiyuhū sá tatá sá xihna cā. Sá de cuniquīn sá níhīn, ncachī dē.

²² De nī ncāhān Jesús jíín dē: Cuniquīn nduhū ná cōhōn. De sndóo ndá ndīyi ná chúhū ndá cā ndīyi, chi ndīyi cúu ndá nchivī jāá nduú cándíja, ncachī yā.

Jā ní jencuīñī tāchī níhin jíín mar nī nsāhá yā

(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Ñúcuán de nī nquīvi Jesús inī barco, de ndá tēe scuáha jíín yā nī nquīvi dē cuāhān dē jíín yā.

²⁴ De nūū mar nī jīquīhi iin tāchī nīhin, de nī scāa ndute mar, de nī nquīvi inī barco. De maá Jesús chi quíxīn yā.

²⁵ De ndá tēe scuáha jín yā nī sndóto dē yā, de nī ncāhān dē: Señor, scācu ní yóhó, chi quēe ó chījin ndute, ncachī dē.

²⁶ De nī ncāhān yā jín ndá dē: ¿Nūcu yúhú ndasí ndá nú? De nduú cándíja nīhin nú jā cācu nú sáhá nī, ncachī yā. Nūcuán de nī nacuiñi yā, de nī ncāhān yā nūū tāchī nīhin jín nūū mar. De nī ncuu nañí-ni.

²⁷ De nī nsāhvi inī ndá dē, de nī ncāhān dē: ¿Nā tēe cúu tēe yáhá, jā jondē tāchī nīhin jín mar jétáhvī jā cáhān dē? ncachī ndá dē.

Uū tēe Gadara jā ndóho tāchī

(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

²⁸ De nī nquenda yā incā lado mar, maá región nchivī Gadara. De uū tēe nī nquee dē jondē nūū yíyuhū ndīyi, nī jēcutáhán dē jín yā. De ñúhún tāchī inī dē, de sīquī jā xēen ndasí ndá tāchī, de ni iin nchivī nduú cúu yāha ji ichi ñúcuán.

²⁹ De nī ncana cóhó ndúū dē nī nsáhá tāchī: ¿Nūcu vāji ní nūū sá, Jesús Sēhe Yāā Dios? ¿A vāji ní yáhá jā sndóho ní sāán jondē ncháha ca quenda maá quivī? ncachī.

³⁰ De jondē jícá jacū ñúhún cuāhā quini jítu tī.

³¹ De ndá tāchī jā ñúhún inī ndúū tēe ñúcuán, nī ncāhān ndāhvī jín yā: Tú tavā ní ndá sá, de cuāha ní tūhun jā quīvi sá inī ndá quini ñúcuán, ncachī.

³² De nī ncāhān yā jín: Cuáhán túsaá, ncachī yā. De nī nquee ndá tāchī inī ndúū tēe ñúcuán, de nī nquīvi inī ndá quini. De ndá quini nī jinu tī de nī nincava tī iin yuhú cávā, de nī nquēe tī ndute mar, de nī jihī tī.

³³ De ndá tēe jító tī nī jinu dē cuāhān dē jā ní nchūhú dē. De nī nquenda ndá dē ñuū, de nī ncachī tūhun dē ndá tiñu ñúcuán, nāsa nī ncuu jā ní nquee ndá tāchī inī ndúū tēe ñúcuán.

³⁴ Sá de ndihi nchivī ñuū nī nquee ji cuāndēhé ji nūū íyó Jesús. De tá nī nquenda ji nūū íyó yā, de nī ncāhān ndāhvī ji jín yā jā ná quée yā región ñúcuán quihīn yā.

9

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe nī nduvehlé

(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

¹ Nūcuán de nī ndīvi Jesús inī barco. De nī nayāha yā cuāhān yā incā lado mar, de nī nenda yā ñuū maá yā.

² De nī nquisíaha nchivī iin tēe nī nduvehlé nūū yā, yósō dē nūū iin camilla. De nī jinī Jesús jā cándíja ndá ji jā cuu nasāhá vāha yā tēe nī nduvehlé. De nī ncāhān yā jín dē: Ndundeé inī nū lílū, chi ja nēe cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú, ncachī yā.

³ Nūcuán de jacū tēe stéhēn ley janahán, nī jani inī ndá dē sīquī yā: Jā cáhān tēe yáhá súcuán, de cáhān dē tūhun nāvāha jā quítī inī Yāā Dios.

⁴ De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā jín dē: ¿Nūcu jáni nēhēn inī ndá nú jā cáhān ni tūhun nāvāha?

⁵ Jā ndúū tūhun yáhá, ¿ní iin cúu jā víjín cā? ¿A jā cáhān ni jín tēe cúhū: Ja nēe cáhnú inī ni nūū ndācá cuāchi nú? ¿A víjín cā jā cáhān ni: Nacōo de caca nú, chi ja nī nduvāha nú, cachī ni?

⁶ De mitan de ná stéhēn ni jā maá nī, Yāā nī nduu tēe, ndíso tínú nī inī ñayiví yáhá jā cune cáhnú inī ni nūū cuāchi. Sá de nī ncāhān yā jín tēe nī nduvehlé: Nacōo de naquehen nú camilla nū de quīnohōn nū vehe nú, ncachī yā.

⁷ Nūcuán de nī nacōo dē-ni, de cuānohōn dē vehe dē.

⁸ De tá nī jinī ndá nchivī jā súcuán nī nsáhá yā, de nī nchūhú ji. De nī ncāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios jā súcuán nī jēhe yā poder nūū iin tēe jā cuu nasāhá vāha dē nchivī, cáchī ji.

*Jā ní ncana yā Mateo**(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)*

⁹ De nī nqee Jesús ñúcuán cuāhān yā. De nī jinī yā nūū iin tēe nání Mateo, ndéē dē nūū nástútú dē xūhún renta. De nī ncāhān yā jíín dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn. De nī nacuiñī dē, de cuāhān dē jíín yā.

¹⁰ Ñúcuán de nī jēhēn yā nī nchajī yā stāā vehe dē. De cuāhā tēe stútú xūhún renta jíín ndá cā tēe jā sáhá cuāchi, suni ndéē ndá dē yájī dē stāā jíín Jesús jíín ndá tēe scuáha jíín yā.

¹¹ De ndá tēe grupo fariseo nī jinī dē, de nī ncāhān dē jíín ndá tēe scuáha jíín yā: ¿Nūcu yájī maestro nū jíín ndá tēe stútú xūhún renta jíín ndá cā tēe sáhá cuāchi? ncachī dē.

¹² De nī jini Jesús, de nī ncāhān yātá yā jíín ndá dē: Ndá nchivī íyó vāha, nduú jíni ñúhún ji tēe tátán, chi nchivī cúhū cúu jā jíni ñúhún.

¹³ Cuáhán ndá nú túsaá, de nacani inī nū nā cuá cúu jā cāhān tūhun yáhá jā yósō nūū tutū īi: Cúnī ni jā cundáhvī inī ndá nú táhán nú, nsūú jā sōcō nū ndá quiti nūū ni, ncachī Yāā Dios jondē janahán. De nduhū chi nduú vāji nī jā cana nī nchivī jāā nduú cuāchi, jā cúu tá cúu nchivī íyó vāha, chi sa vāji nī jā cána nī nchivī íyó cuāchi, jā ná nacani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

*Jā ní jicā tūhún ndá dē yā sīquī jā conditē inī**(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)*

¹⁴ Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíín Juan tēe scuénduté, nī nquenda dē nūū Jesús. De nī ncāhān ndá dē jíín yā: Sāán jíín ndá tēe fariseo, cuāhā vuelta íyó nditē inī ndá sá nūū Yāā Dios. De ndá tēe scuáha jíín maá ní, ¿nūcu nduú sáhá dē sūcuán?

¹⁵ De nī ncāhān Jesús jíín dē: ¿A cuu conditē inī ndá dē juni íyó cā ni jíín dē? ¿A cuu cucuécá inī nchivī jā íyó vico tándāhá juni ndéē tēe tándāhá jíín ji? Sochi quiji quivī jā cujiyo tēe tándāhá, de quivī ñúcuán chi conditē inī ji.

¹⁶ De nī ncāhān yā ūū tūhun yátá sīquī jāā nduú quétáhán tūhun jeé jā stéhēn yā jíín ndá tūhun janahán. Ncachī yā: Ni iin nduú náchuhun iin pedazo sahma jeé nūū iin sahma túhú. Chi tú sūcuán de ndiyi pedazo jeé de tēhndē cā jā túhú, de cundícā cā nūū tēhndē.

¹⁷ De ni nduú chúhun vino jeé inī ñii túhú. Chi tú sūcuán de ndātā ñii, de naā vino jíín ñii. Chi sa cánuú jā chuhun ji vino jeé inī ñii jeé, de sūcuán de quendōo vāha ndúū, ncachī yā.

*Tūhun sēhe síhí Jairo jíín ñahan jā ní nquehé sahma yā**(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)*

¹⁸ De juni cāhān Jesús ndācá tūhun yáhá, de iin tēe cúñáhnú nūū nchivī hebreo nī nquenda dē nūū yā. De nī jēcuiñī jítī dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Sēhe síhí sá, cáta nī jíhī ji. De á mā cóhōn de tee ní ndahá ní ji, de natecū ji, ncachī dē.

¹⁹ De nī nacuiñī Jesús, de cuāhān yā jíín dē, de suni cuāhān ndá tēe scuáha jíín yā.

²⁰ De māhñú ndá nchivī jā cuāhān jíín yā nī nquenda iin ñahan cúhū, de ja nī ncuu ūxī ūū cuiyā ndóho ña cuēhē játī nīñī ña. De nī nquenda ña ichi chātā yā, de nī nquehé ña yuhú sáhmá yā.

²¹ Chi nī jani inī ña: Vísō sahma yā ná níhīn ni quehé nī, de nduvāha nī.

²² De nī jicó cóto Jesús, de nī jinī yā nūū ña, de nī ncāhān yā: Ná ndúndeé inī nū tīhī. Chi nī ncandíja nú jā cuu nasáhá vāha nī ndóhó, de jā ñúcuán nī nduvāha nú, ncachī yā. De nī nduvāha ña maá hora ñúcuán-ni.

²³ De tá nī nquenda Jesús vehe tēe cúñáhnú, de nī jinī yā nūū ndá tēe cúu músico jā quíchuhū dē ndiyi, jíín nūū nchivī cuāhā, jácu cóhó ji.

²⁴ De nī ncāhān yā jíín ji: Cuijiyo ndá nú, chi ñahan lúli ñúcuán nduú ní jíhī ji, chi quíxīn ji-ni, ncachī yā. De nī jācū catá ndá ji jā ní ncāhān yā, chi jíni ji jā ní jíhī sūchí ñúcuán.

²⁵ De nī ntavā yā ndá nchivī cuāhā, de nī nquivi yā inī vehe. De nī ntiin yā ndahá ñahan lúli ñúcuán, de nī natecū ji, de nī nacuiñī ji-ni.

²⁶ De níi región ñúcuán nī jītē nuu tūhun tiñu ñáhnú jā ní nsáhá yā.

Jā ní nasāhá vāha yā ūū tēe cuáá

²⁷ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā. De ūū tēe cuáá cuāhān dē yātā yā, de cána jee dē: Maá ní jā cúu ní Sēhe tatā David, cundáhvī inī ní sāán viī, ncachī dē.

²⁸ De tá nī nquenda yā vehe, de nī nquenda ndúū tēe cuáá ñúcuán nūū yā. De nī ncāhān yā jíín dē: ¿A cándíja ndúū nū jā cuu nacune nī tīnūú nú? ncachī yā. De nī ncachī ndúū dē: Cándíja sá Señor, ncachī dē.

²⁹ Ñúcuán de nī ntee yā ndahá yā tīnūú ndúū dē, de nī ncāhān yā: Ná sáhá nī tá cúu nūū cándíja ndúū nū, ncachī yā.

³⁰ De nī nune-ni tīnūú ndúū dē. De Jesús nī ncāhān nīhin yā jíín dē: Mā cāchí cuitī nū nūū ni iin, ncachī yā.

³¹ Sochi tá nī nquee ndúū dē, de nī scútē nuu dē tūhun ní región ñúcuán jā súcuán nī nsāhá yā ndúū dē.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ñíhín

³² De tá nī nquee ndúū tēe ñúcuán cuāhān dē, de nī nquenda ndá nchivī jíín iin tēe ñíhín jā ñúhún tāchī inī dē.

³³ De nī ntvā yā tāchī cuāhān. De tēe ñíhín nī nacahān dē. De nī nsāhvi inī nchivī nī jinī ji, de nī ncāhān ndá ji: Nchāha ca cunī cuitī ō ni iin tiñu súcuán inī nación Israel, ncachī ji.

³⁴ Sochi ndá tēe grupo fariseo chi nī ncāhān dē: Tēe yáhá chi távā dē tāchī jíín fuerza maá tāchī cúñáhnū cā, ncachī dē.

Jā cúndáhvī inī yā nchivī cuāhā

³⁵ De nī jica nuu Jesús ndācá ñuū jíín rancho, de nī stéhēn yā tūhun inī ndācá vehe īi sinagoga. De nī nacani yā tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios. De nī nasāhá vāha yā nchivī cúhū nā-ni cuēhē ndóho ji.

³⁶ De nī ncundáhvī inī yā nī ndēhé yā ndá nchivī cuāhā ñúcuán. Chi ndóho ndá ji de cúcuécá inī ji, chi cúu ji tá cúu ticāchí jāá nduú jētohō tī, chi nduú níquín ji Yāā jā cúu Jētohō ji.

³⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā: Nchivī yáhá cúu ji tá cúu trigo jā tēhndē, de ndāā jā cuāhā cúu, de tēe quehndē chi jacū dē-ni cúu.

³⁸ Túsaá de cācān táhvī ndá nú nūū maá Jētohō nū Yāā Dios jā ná tétíñú yā cuāhā tēe quehndē dē trigo, de suu cúu jā nacani dē tūhun yā nūū nchivī, ncachī yā.

10

Jā ní nacāji yā ūxī ūū tēe apóstol

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Ñúcuán de nī ncana yā ūxī ūū tēe jā scuáha dē jíín yā. De nī jēhe yā poder nūū ndá dē jā tavā dē ndá tāchī inī nchivī, jíín jā nasāhá vāha dē nchivī cúhū ndācá nūū cuēhē.

² De yáhá cúu síví ndihúxī ūū tēe apóstol: Tēe xíhna ñúhún cúu Simón jā suni nání Pedro, jíín ñanī dē Andrés. De ūū cā dē cúu sēhe Zebedeo, de nání dē Jacobo jíín Juan.

³ Ñúcuán de Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo tēe nī stútú xūhún renta, Jacobo sēhe Alfeo, jíín Lebeo jā suni nání Tadeo,

⁴ jíín Simón tēe grupo cananista, jíín Judas Iscariote, tēe jā ní nastúu dē yā.

Jā ní ntají yā ndihúxī ūū dē cuānacani dē tūhun

(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ De nī ntají Jesús ndihúxī ūū tēe yáhá jā quíhín dē. De nī ndacu yā tiñu nūū dē nāsa sāhá dē: Mā quíhín ndá nú nūū nchivī jāá nsuú nchivī maá ó hebreo cúu, de ni mā quívi nú ndācá ñuū nchivī Samaria.

⁶ Chi nūū maá-ni nchivī nación maá ó Israel quíhín ndá nú, chi cúu ji tá cúu ticāchí jā ní nsana.

⁷ De jā quíhín ndá nú de suha nacani nú tūhun: Ja nī ncuñatin Yāā ndéē andiví jā tátúnī yā nūū nū, cachī nū.

⁸ De nasāhá vāha nú nchivī ndóho cuēhē stéhyū jíin jā ndóho ndá cā cuēhē, de nastécū nū ndīyi, de tavā nū tāchī inī nchivī. De súcuán-ni nī ntaji nī poder nūū ndá nú jā sāhá nú, de suni súcuán-ni nasāhá nú jíin ndá ji.

⁹ De mā cuísó nú xūhún oro ni xūhún plata ni xūhún cuáchí.

¹⁰ De ni mā cuísó nú ñunu stāā cajī nū ichi, ni incā camisa, ni nījān, ni garrote. Chi sīquī tiñu jā nácani ndá nú tūhun nūū nchivī, de cánuú jā coto ji ndóhó.

¹¹ De nā-ni ñuū á rancho tá quenda ndá nú, de ñúcuán nducú nú iin nchivī vāha, de cundeē nū vehe ji jondē quihīn tucu nú.

¹² De tá quivī nú vehe nchivī ñúcuán, de cāhān nū jā ná quíji tūhun ndeé tūhun sī inī nūū ji.

¹³ De tú nchivī vāha cúu ji, de tūhun ndeé jā ní ncāhān nū ná quéndōo sīquī ji. De tú nsūū nchivī vāha cúu ji, de tūhun ndeé jā ní ncāhān nū mā quéndōo sīquī ji.

¹⁴ De tú íyó nchivī jāá nduú jétáhvī ji ndóhó, de ni nduú cúnī ji cunini ji tūhun cāhān nū, túsaá de quee nú vehe ñúcuán á ñuū ñúcuán, de scóyo nú ticāchāā jēhē nū, chi suu cúu jā stéhēn nū jā íyó cuāchi ji jāá nduú ní jétáhvī ji.

¹⁵ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā quivī juicio de xēēn cā coo castigo sīquī ndá ñuū jā sáhá súcuán nsūū cā sīquī ñuū Sodoma jíin ñuū Gomorra nūū ní nsáhá ndasí nchivī cuāchi.

Sīquī jā cunī ūhvī nchivī ndá dē

(Lc. 12.11-12)

¹⁶ Cūndēhé ndá nú, chi tetíñú nī ndóhó quihīn nū tá cúu ticāchí māhñú yīhī. Túsaá de coo listo nū tá cúu cōō, de coo vitá inī nū tá cúu paloma.

¹⁷ De coto ndá nú maá nú nūū nchivī, chi quenda quivī jā quisiáha ji ndá nú nūū junta, de inī ndá vehe ī sinagoga canī ji ndá nú.

¹⁸ De suni jondē nūū ndá gobernador jíin ndá rey quīnasiáha ji ndóhó jā sīquī nduhū. De súcuán de nune ichi jā nacani nú tūhun nī nūū ndá dē jíin nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jíin tūhun Yāā Dios.

¹⁹ De tá nī nsiáha ji ndóhó nūū ndá tēē ñúcuán, de mā nácani ndasí inī nū nāsa cāhān nū. Chi maá hora ñúcuán de maá yā stéhēn nūū nū nāsa cāhān nū.

²⁰ Chi nsūū ndá máá nú cúu jā cāhān, chi Espírītu maá Tatá nú cúu jā cāhān jíin yuhú nú.

²¹ De sava nchivī jāá nduú cándíja, nastúu ji ñanī ji jā ná cúu. De tatá nastúu sēhe. De sēhe nenda sīquī tatá jíin naná jā ná cúu.

²² De ndihi nchivī quītī inī ji nūū nū jā sīquī nduhū. Sochi nchivī jā cuiñi nīhin jondē jínu tūndóhó, nchivī ñúcuán chi cācu ánō ji.

²³ De tú iin ñuū jíin ūhvī ji ndóhó, de cunu nú quihīn nū incā ñuū. Chi ndāā cāhān ni jíin nú jā jondē ncháha ca caca nuu nú ndihi ñuū nación maá ó Israel, de nenda-ni maá nī, Yāā nī nduu tēē.

²⁴ Iin tēē scuáha, nduú cúñáhnú cā dē nsūū maestro dē. De ni tēē cúu mozo, nduú cúñáhnú cā dē nsūū patrón dē.

²⁵ Chi tēē scuáha, tá cúu nūū ndóho maestro dē, suni súcuán cundoho nahñí dē, de tēē cúu mozo suni cundoho dē tá cúu nūū ndóho patrón dē. Túsaá de tú nduhū cāhān ndá ji jā Satanás cúu nī, de nā oncā cúu ndá ndóhó jā má cāhān ji jā cúu nú Satanás.

Jā ní ncachī yā ní iin cúu jā cuyūhú ó

(Lc. 12.2-7)

²⁶ Túsaá de mā cuyūhú ndá nú jā sáhá nchivī ndóhó. Chi ndācá tūhun jā cāhān yuhū ji mā quéndōo yuhū cuitī, chi ndihi natūu nijīn, de cunī nchivī.

²⁷ Ndá tūhun jā ní ncāhān ni jíin nú jāá nduú ní jíin nchivī, nacachī tūhun cájí nú nūū ji. De tūhun jā ní nacani yuhū ni nūū nū, nacani jee nú yātā ndācá vehe.

²⁸ De mā cuyūhú ndá nú nchivī jā cahñī ji yiqui cúñu nú, chi mā cūú cahñī ji ánō nū. Chi sa jā cuyūhú nú cúu jā má stívī nú nūū Yāā Dios, chi cuu stánū tāhvī yā ndóhó jā quivī ánō nū jíin yiqui cúñu nú infierno.

²⁹ De ndá saā chi nduú yāhvi ndéē tī, chi jondē ūū tī jā iin xūhún lúlí. De ni iin tī nduú níncava tī nūū ñūhún de tú nduú jéhe Tatá nú tūhun, chi jíto yā tī.

³⁰ De nā oncā cúu ndá máá nú, chi jondē ndihi ixi xíní nū ja nī nchavi yā.

³¹ Túsaá de mā cūyūhú ndá nú, chi cánuú ndasí cā ndá máá nú nūū yā nsūú cā cuāhā ndá saā.

Nchivī jā jétúhún ji Jesucristo nūū incā nchivī
(Lc. 12.8-9)

³² De ndācá nchivī jā cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, suni sūcuán cuetúhún nī ji nūū Tatá nī, Yāā ndéē andiví.

³³ De ndācá nchivī jā má cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, suni sūcuán mā cuetúhún nī ji nūū Tatá nī, Yāā ndéē andiví.

Jā síquī Jesús de cusíin inī nchivī
(Lc. 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Mā cānī inī ndá nú jā vāji nī jā cundeē mānī nchivī ñayíví. Nduú vāji nī jā cundeē mānī nchivī, chi sa canāá ji jā síquī nduhū.

³⁵ Chi jā síquī nduhū de cusíin inī sēhe yí jíin tatá, de sēhe síhí jíin naná, de sēhe jānú jíin naná chíso.

³⁶ Chi ndācá nchivī jā candíja nduhū, chi maá táhán vehe ji cúu jā quítī inī nūū ji.

³⁷ De tú ní iin nchivī mānī cā ji jíin tatá ji á naná ji nsūú cā nduhū, de nsūú nchivī vāha cúu ji jā cuniquín ji nduhū. De tú ní iin nchivī mānī cā ji jíin sēhe yí ji á sēhe síhí ji nsūú cā nduhū, de suni nsūú nchivī vāha cúu ji jā cuniquín ji nduhū.

³⁸ De nā-ni nchivī tú nduú jéhe ji tūhun jā cundoho ji tūndóhó vísō jondē cuū ji jā síquī jā cuniquín ji nduhū, de nsūú nchivī vāha cúu ji jā cuniquín ji nduhū.

³⁹ De tú ní nchivī cúnī ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaá de tānū tāhvi ji ní cání. De tú ní nchivī vísō ná cúu ji jā síquī nduhū, sochi cutecū ji ní cání.

Jā íyó tāhvi ō nūū Yāā Dios
(Mr. 9.41)

⁴⁰ De nchivī jā jétáhví ndá ndóhó, túsaá de nduhū jétáhví ji. De nchivī jā jétáhví nduhū, jétáhví ji Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī.

⁴¹ Tú nā-ni nchivī cuetáhví ji iin tēe nácani tūhun Yāā Dios, síquī jā jíca dē tiñu Yāā Dios, túsaá de inuú-ni coo tāhvi ji nūū Yāā Dios jíin tēe nácani tūhun yā. De tú nā-ni nchivī cuetáhví ji iin tēe ndāā, síquī jā tēe ndāā cúu dē, túsaá de inuú-ni coo tāhvi ji nūū Yāā Dios jíin tēe ndāā.

⁴² De tú ní nchivī cuāha ji vísō iin ñajin ndute vjín coho iin sūchí yáhá, síquī jā cúu ji sūchí cándíja nduhū, de jāndāā ndija cúu jā nīhīn ji tāhvi ji, ncachī yā.

11

Jā ní ntají Juan ūū tēe nūū yā
(Lc. 7.18-35)

¹ De tá nī jīnu nī ndacu Jesús tiñu nūū ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā, de nī nquee yā ñúcuán cuāhān yā jā stéhēn yā de nácani yā tūhun ndá ñuū región ñúcuán.

² De yíhí Juan vecāa. De nī nīhīn dē tūhun ndācá tiñu jā sáhá Cristo. De nī ntají dē ūū tēe jā scuáha jíin dē,

³ cuācātúhún dē yā: ¿A maá ní cúu Cristo jā cáchī tutū jā quiji, á cundetu ó incā tēe jā quiji? ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán de cachī tūhun ndúú nū nūū Juan ndācá tiñu jíin nū jíin tūhun jíin nú.

⁵ De cachī nū jā nchivī cuāá núne tīnūú ji, de nchivī cojo nácaca ji, de nchivī ndóho cuēhē stéhyū ndúvāha ji, de nchivī sōhó núne sōho ji, de nchivī jīhī nátecū ji sáhá nī. De suni nácani nī tūhun nūū nchivī ndāhví jā scácu Yāā Dios ánō ji.

⁶ De nācā ndetū tēe jā má nācani yátá inī dē jā nduhū cúu Cristo. Súcuán cachī nū nūū Juan, ncachī yā jíín ndúú dē.

⁷ De tá cuāhān ndúú tēe nūcuán, de nī nquijéhé Jesús cáhān yā tūhun Juan jíín nchivī: ¿Nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú jondē nūū ñuhun tíhá? ¿A iin tēe jáni iin jáni ūū inī jā cúu tá cúu itē jā cándā sáhá tāchī?

⁸ De tú nduú, ¿de nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú túsaá? ¿A iin tēe jā cúnī cuñáhnú jā ñúhún sahma fino? Nduú, chi jíín ndá nú jā tēe ñúhún sahma fino, ní maá-ni inī vehe rey ndēē ndá dē.

⁹ ¿De nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú túsaá? ¿A iin tēe nācani tūhun Yāā Dios? Cáhān ni jíín ndá nú jā suu nī jēndēhé nú, de cuñáhnú cā Juan yáhá nsūú cā ndá cā tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios.

¹⁰ Chi tūhun Juan cúu jā yósō nūū tutū īi:
Tají nī tēe nacani tūhun nī, cosō nūú dē ichi nūū Cristo,
tácua coo tūha nchivī jā quenda yā.
Ncachī Yāā Dios, cáchī tutū.

¹¹ De ndāā cáhān ni jíín nú jā inī ñayiví yáhá cuñáhnú cā Juan tēe scuénduté nsūú cā ndá cā tēe jā ní iyo inī ñayiví. De vísō súcuán de ndācā nchivī jā nūū cā inī ñuū nūū tátúnī Yāā andiví, cuñáhnú cā ji nsūú cā Juan.

¹² De jondē quiví jā ní nquenda Juan tēe scuénduté, de jondē mitan, chi ndúcú ndéé ndá nchivī jā quiví ji ñuū nūū tátúnī Yāā andiví. De jondē nchivī xēen ndúcú ndéé ji síquī.

¹³ Chi jondē ncháha ca quiji Juan, de nī iyo maá tutū ley Moisés, jíín ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios. De nī ncachī tūhun ndá nāsa coo jā tátúnī Yāā Dios.

¹⁴ De nī ncāhān ndá jā ndiji Elías. De tú cúnī ndá nú cuetáhví nú tūhun, de suu cúu jā vāji Juan, chi suu dē cúu tá cúu Elías jā ní ncachī tutū jā ndiji.

¹⁵ Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú.

¹⁶ Yáhá cáchī ni iin tūhun yátá tácua cunī ndá nú nāsa cúu nchivī tiempo mitan. Cúu ji tá cúu ndá sūchí lúlí jā ndéé ji nūū yáhvī cásíquí ji. De cána jee ji nūū táhán ji:

¹⁷ Nī ntiví ndá nī tūyōó nūū ndá nú, de nduú ní jíta jéhé nú. De nī jita ndá nī yāā jā cuécá jíta, de nduú ní jácu nú, cáchī ndá ji. De tá cúu ndá sūchí lúlí ñūcuán jāá nduú ní jétahān inī ji ni iin ni incā, súcuán cúu nchivī tiempo mitan.

¹⁸ Chi nī nquiji Juan de cuāhā vuelta nī iyo nditē inī dē, nduú ní nchájī dē ni nduú ní jíhi dē. De nduú ní jétahān inī ndá nú, chi nī ncāhān nū jā ñúhún tāchī inī dē.

¹⁹ De nī nquenda maá nī, Yāā nī nduu tēe, de yáji ni jíhi nī, de suni nduú jétahān inī ndá nú, de scāa nú cā chi cáhān nū jā maá-ni jā yáji ni jíhi nī vino. De quétáhán nī jíín ndá tēe stútú xūhún renta jíín ndá cā tēe sáhá cuāchi, cáchī nū. De tú cúndíchí iin tēe jíín tūhun Yāā Dios, de jíín tiñu sáhá dē de natūū jā tēe ndíchí cúu dē, ncachī yā.

*Jā ní ncāhān xēen yā nūū sava ñuū ñihin inī
(Lc. 10.13-15)*

²⁰ Nūcuán de nī nquijéhé yā cáhān xēen yā nūū ndācā ñuū nūū ní nsáhá yā cuāhā tiñu ñáhnú, chi nduú ní nācani inī ndá ji jā sndóo ji cuāchi ji. De nī ncāhān yā:

²¹ Nācā xēen cundoho ndá nú, nchivī ñuū Corazín. De nācā xēen cundoho nú, nchivī ñuū Betsaida. Chi tú inī ñuū Tiro jíín ñuū Sidón ní nsáhá nī tiñu ñáhnú jā ní nsáhá nī inī ñuū maá nú, de ñamā nacani inī nchivī ñuū ñūcuán jā sndóo ji cuāchi ji nícu. De sáhá ji seña jā stéhēn jā nācani inī ji síquī cuāchi ji, chi cuhun ji sahma túún de chihi ji yāā xīnī ji nícu.

²² Túsaá de cáhān ni jíín ndá nú jā quiví quiji juicio, de xēen cā coo castigo síquī ndá nú nsūú cā jā coo síquī ñuū Tiro jíín ñuū Sidón.

²³ De ndá ndóhó nchivī ñuū Capernaum, ¿á jáni inī ndá nú jā cuñáhnú nú tá cúu iin jā cáa cuāhān ichi andiví? Nduú chi sa nuu nú jondē lugar nūū íyó ndá ánō ndīyi. Chi tú inī ñuū Sodoma ní nsáhá nī tiñu ñáhnú jā ní nsáhá nī nūū maá nú, de coo ñuū ñūcuán jondē mitan nícu.

²⁴ Túsaá de cáhān ni jín ndá nú jā quivī juicio de xēen cā coo castigo sīquī ndá nú nsū cā jā coo sīquī nchivī űnū Sodoma, ncachī yā.

Nehēn nū ni de natātú nú, ncachī yā
(Lc. 10.21-22)

²⁵ De suni quivī űncuán nī ncāhān Jesús: Ná cútahvī sá nū ní Tatá, jā cúu ní Jētohō andivī jín űayivī. Chi nī jasī ní ndācá tūhun ndíchí ní, jā má cūnī nchivī ndíchí jín nchivī tūha cuenta űayivī yáhá. De nī stéhēn ní nū ndá nchivī jā cúu tá cúu sūchí lúli.

²⁶ Chi súcuán nī jētahān inī ní Tatá, ncachī yā.

²⁷ De nī ncāhān cā yā: Ndiviī nī jēhe Tatá nī nū ni. De nduú jín ndá nchivī ní iin cúu nduhū, Sēhe Yāā Dios, chi maá-ni Tatá nī cúu jā jín yā nduhū. De ni nduú jín nchivī nāsa Yāā cúu maá Tatá, chi maá-ni Sēhe cúu jā jín. De íyó nchivī jā cūnī maá Sēhe stéhēn yā nū ji nāsa Yāā cúu Tatá yā, de maá ji suni cūnī ji.

²⁸ Ndācá nú jā ní ncuítá nú jín ndācá tiñu jín ley jā vjín sáhá jín nú, nehēn de quivī nú ndahá nī, de natātú nú sáhá nī.

²⁹ Quivī nú nū tiñu jā ndácu maá nī, de scuáha nú cuu nú tá cúu nū íyó maá nī. Chi vitá inī ni de nduú sáhá űáhnú nī maá nī. De súcuán de natātú nú jín ánō nū sáhá nī.

³⁰ Chi nduú vjín jā squíncuu nú nū ni, de ni nduú vēe tiñu jā ndácu nī, ncachī yā.

12

Jā ní jehndē ndá dē xīnī trigo quivī nátātú
(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

¹ De iin quivī nátātú nī nchāha Jesús cuāhān yā nū cáá trigo. De tēe scuáha jín yā, cócon ndá dē. De nī nquijéhé ndá dē jehndē dē xīnī trigo yáji dē.

² De nī jinī ndá tēe fariseo, de nī ncāhān dē jín yā: Cūndēhé chi ndá tēe scuáha jín nū sáhá dē tiñu jāá nduú vāha jā sáhá ó quivī nátātú, cáchi ley Moisés.

³ De nī ncāhān maá yā jín dē: ¿A nduú ní ncáhvi ndá nú tutū nāsa nī nsáhá David, iin quivī jā ní jihī dē sōco jín ndá tēe jā ní iyo jín dē?

⁴ De nī nquivi dē inī vehe Yāā Dios. De nī nchaji dē pan ī jā yósō nijin nū Yāā Dios. De nduú nā ley jā cajī dē, ni ndá tēe íyó jín dē, chi maá-ni sūtū cúu jā yáji. De vísō súcuán de nduú nā cuāchi ní íyó sīquī dē.

⁵ ¿De á nduú ní ncáhvi ndá nú tutū ley Moisés, nāsa sátíñú ndá sūtū inī templo, vísō quivī nátātú cúu? De nduú nā cuāchi íyó sīquī dē, vísō quivī nátātú sátíñú ndá dē tiñu jā cúu dē sūtū.

⁶ De cáhān ni jín ndá nú jā maá nī jā íyó nī yáhá, cúñáhnú cā ni nsū cā templo.

⁷ De nduú jícūhun inī ndá nú tūhun yáhá jā yósō nū tutū ī jā ní ncāhān Yāā Dios: Jā cūnī cā ni cúu jā cundáhvī inī nū táhán nú, nsū cā jā sōcō nū quiti nū ni, ncachī yā. De tú ní jícūhun inī ndá nú tūhun yáhá, de mā cáhān nū súcuán sīquī ndá tēe jāá nduú nā cuāchi nícu.

⁸ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, maá nī cúu jā tátúnī sīquī nāsa sáhá nchivī quivī nátātú, ncachī yā.

Jā ní nduvāha tēe nī nchīchī ndahá
(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

⁹ űncuán de cuāhān Jesús, de nī nquivi yā inī vehe ī sinagoga.

¹⁰ De űncuán íyó iin tēe jā ní nchīchī iin ndahá dē. De cūnī ndá tēe grupo fariseo jā nīhīn dē cuāchi sīquī yā, de nī jīcā tūhún dē yā: ¿A íyó ley jā cuu nasáhá vāha ó nchivī cúhū quivī nátātú? ncachī dē.

¹¹ De nī ncāhān yā jín dē: ¿Ní iin nú, de tú névāha nú iin ticāchí, de tú nincava tī iin yavī quivī nátātú, de á nduú jéhēn nū natavá nū tī, á naá cúu?

¹² ¿De á nduú cánuú ndasí cā iin tēe nsū cā iin ticāchí? Túsaá de vātu-ni jā sáhá ó tiñu vāha quivī nátātú, ncachī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíín tēe jā ní nchīchī ndahá: Scáá ndahá nú, ncachī yā. De nī scáá dē, de nī nduvāha-ni tá cúu nūū íyó incā.

¹⁴ Ñúcuán de nī nquee ndá tēe grupo fariseo, de nī natúhún ndá dē sīquī Jesús, nāsa cahñī dē yā.

Tūhun Jesús jā ní ncāhān Isaías jondē janahán

¹⁵ De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī nquee yā ñúcuán cuāhān yā. De cuāhā nchivī níquīn ji yā. De nī nasāhá vāha yā ndihi nchivī cúhū.

¹⁶ De nī ndacu yā nūū ndá ji jā má stúu ji yā.

¹⁷ De súcuán nī ncuu tácu quee ndā tūhun jā ní nacani Isaías jondē janahán, jā súcuán nī ncāhān Yāā Dios:

¹⁸ Yáhá cúu mozo ni jā ní jani nī,
de māñī ni jíín yā, de cúsiī inī ni jíín yā.

De cuāha nī Espíritu ni coo jíín yā.

De maá yā sáhá ndāa tiñu nchivī ndācá nación.

¹⁹ Mā tétáhán yā, ni mā cāná jee yā,

de ni mā cáhān jee yā ichi jā cuni nchivī.

²⁰ Mā sáhá xēen yā jíín nchivī jā ní ncunihin tūndóhó sīquī,

ni mā snáa yā nchivī jā iin lulī-ni cándíja.

Chi cuñáhnú yā sīquī ndihi, de ndāa tatúnī yā.

²¹ De nchivī ndācá nación cuhun inī ji jā scácu yā ji.

Ncachī Yāā Dios, ncachī Isaías jondē janahán.

Jā ní ncāhān ndá dē jā sátíñú yā jíín fuerza Satanás

(Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10)

²² Ñúcuán de nī nquisiáha ndá ji nūū yā iin tēe cuáá ñíhín, chi ñúhún tächī inī dē. De nī nasāhá vāha yā dē. De nī ndunijín tīnūū dē, de nī nacahān dē.

²³ De ndihi nchivī cuāhā nī nsāhvi inī ji ndéhé ji, de nī ncāhān ji: ¿A tēe yáhá cúu jā ní ncāhān Yāā Dios jā cacu nūū tatā David? ncachī ji.

²⁴ De ndá tēe grupo fariseo, nī jinī dē jā súcuán cáhān ji. De nī ncāhān ndá dē: Tēe yáhá mā cúu tavā dē ndá tächī de tú mā sáhá dē jíín fuerza Satanás jā cúñáhnú nūū ndá tächī, ncachī dē.

²⁵ De Jesús nī jinī yā jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā jíín dē: Ndācá nación jā sáhá síín maá de cánāá maá, túsaá de snáa tāhán maá. De tú iin ñuū á iin vehe sáhá síín maá de cánāá maá, de mā cúu cā cundeē cáhnú.

²⁶ De saá-ni Satanás tú tavā táhán tächī, túsaá de sáhá síín maá. ¿De nāsa cuiñi ñihin Satanás jā ndacu nūū táhán túsaá?

²⁷ Chi cáhān ndá nú jā jíín fuerza Satanás távā ni ndá tächī. De tú súcuán cúu de ndá nchivī jā scuáha jíín ndá nú, ¿nā jíín fuerza távā maá ji tächī, jáni inī nū? Túsaá de ndá maá ji cachī jā ní stívī ndasí nú jā ní ncāhān nū jā távā ni tächī jíín fuerza Satanás.

²⁸ De nduú chi sa jíín Espíritu Yāā Dios cúu jā távā ni tächī. Túsaá de ja ndéē Yāā Dios māhñú ndá nú jā tátúnī yā.

²⁹ ¿Chi nāsa cuu quívi iin tēe inī vehe tēe ndacuī jā sacuíhná dē ndatíñú? Chi cánuú jā xihna cā cuhñī dē tēe ndacuī, sá de cuu sacuíhná dē ndatíñú tēe ñúcuán. De suni súcuán cúu jā júhñī ni Satanás de távā ni tächī.

³⁰ De nchivī jāá nduú íyó māñī jíín nī, túsaá de jíñī ūhvī ji nduhū. De nchivī jāá nduú nástútú jíín nī, túsaá de sa scútē nuu ji nchivī jā vají nūū ni.

³¹ Jā ñúcuán cáhān ni jíín ndá nú: Iyó modo jā coo tūhun cáhnú inī nūū ndācá cuāchi jā sáhá nchivī, jíín nūū ndācá tūhun nēhén jā cáhān ji. Sochi tú cáhān nāvāha ji sīquī Espíritu Santo, de mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji.

³² De tú nā-ni nchivī cáhān ji sīquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, cuu cune cáhnú inī Yāā Dios nūū ji. Sochi tú nā-ni nchivī cáhān nāvāha ji sīquī Espíritu Santo, mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji, ni ñayíví yáhá, ni tiempo jā quiji.

Tūhun ñutun váha jíin ñutun cánēhén
(Mt. 7.17-20; Lc. 6.43-45)

³³ Tú iin ñutun váha, de váha jāvíxī, de tú iin ñutun cánēhén, de suni cánēhén jāvíxī. Chi jíin jāvíxī de jíin ō nāsa ñutun cúu. De suni súcuán cúu nchivī.

³⁴ Va sēhe cōo cúu ndá nú, chi xēen nū tá cúu cōo. ¿Nāsa cuu cāhān nū tūhun váha, chi nchivī nēhén cúu ndá nú? Chi ndihi nāsa jāni inī ánō nchivī, de cúsa ñúcuán cāhān ji.

³⁵ Tēe váha cāhān dē tūhun váha, chi íyó ndāā ánō dē. De tēe nēhén cāhān dē tūhun nēhén, chi cánēhén ánō dē.

³⁶ De cāhān ni jíin ndá nú jā ndācá nā-ni tūhun jā cāhān nchivī, nacuāha ji cuenta ndá tūhun ñúcuán quivī quiji juicio.

³⁷ Chi jíin tūhun jā ní ncāhān nū de sāhá ndāā yā sīquī nū, á jā quendōo ndāā nū á jā cundeē cuāchi sīquī nū, ncachī yā.

Jā ní jícān ndá nchivī jāá nduú cándíja iin tiñu ñáhnú
(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)

³⁸ Ñúcuán de jacū tēe grupo fariseo jíin tēe stéhēn ley janahán, ni ncāhān dē jíin yā: Maestro, cúnī ndá sá jā sāhá ní iin tiñu ñáhnú jā stéhēn tú maá ní cúu Yāā jā ní ntají Yāā Dios, ncachī dē.

³⁹ De ní ncāhān yā jíin dē: Nchivī nēhén yáhá nduú jétáhví cuitī ji Yāā Dios. De jícān ji iin tiñu ñáhnú jā stéhēn tú maá ní cúu Yāā jā ní ntají Yāā Dios. De nduú cā nā incā tiñu ñáhnú stéhēn ni nūū ji, chi maá-ni tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní ncuu jíin Jonás, tēe ni nacani tūhun Yāā Dios janahán.

⁴⁰ Chi tá cúu nūū ní ñūhun Jonás chijin tiacá cáhnú ūnī nduú ūnī ñuú, de saá-ni nduhū, Yāā ni nduú tēe, cuū ni de coo ni chījin ñuhun ūnī nduú ūnī ñuú, de sá de natecū ni.

⁴¹ De ndá nchivī ñuū Nínive nūū ní nacani Jonás tūhun, natecū ji jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sāhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ji cuāchi sīquī nchivī yáhá. Chi ndá máá ji ni nacani inī ji ni sndóo ji cuāchi ji quivī jā ní nacani Jonás tūhun nūū ji. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā íyó yáhá, nsūū cā Jonás, de nduú cándíja ndá nú nduhū.

⁴² De reina jā ní ncuñáhnú nación ichi sur, natecū ña jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sāhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ña cuāchi sīquī ji. Chi jondē jícá ndasí ni nquiiji ña ni nini ña ndá tūhun ndíchí jā ní ncāhān rey Salomón, de ní ncandíja ña. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā íyó yáhá, nsūū cā Salomón, de nduú cándíja ndá nú nduhū.

Tāchī jā nástútú táhán ndívi inī nchivī
(Lc. 11.24-26)

⁴³ Tú ní nquee iin tāchī inī iin tēe jāá nduú cándíja, de jícā nuu nūū ñuhun tíhá, ndúcú nūū natátú, de nduú níhīn, sá de jāni inī maá:

⁴⁴ Ná quínohōn ni vehe nūū ní nquee nī. De tá nī nenda tucu, de jíin jā tēe jāá nduú cándíja, cúu dē tá cúu iin vehe jāá nduú nā ndēē de ní ndundoo.

⁴⁵ Ñúcuán de jéhēn jénacuēca ūjā cā tāchī nēhén cā nsūū cā maá. De quívi ndá inī tēe ñúcuán de jécundeē ndá. Túsaá de xēen cā cundoho tēe ñúcuán jā sándíhí nsūū cā jā xíhna ñúhún. De suni súcuán cundoho nchivī nēhén tiempo yáhá, ncachī yā.

Naná yā jíin ndá ñanī yā
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

⁴⁶ De juni súcuán cāhān yā jíin ndá nchivī, de ní nquenda naná yā jíin ndá ñanī yā, íñí ña tāvēhé, de cúnī ña cāhān ña jíin yā.

⁴⁷ De ní ncachī iin tēe nūū yā: Naná ní jíin ndá ñanī ní íñí ña tāvēhé, de cúnī ña cāhān ña jíin ní, ncachī dē.

⁴⁸ De ní ncāhān yā jíin tēe jā ní ncāhān jíin yā súcuán: ¿Ní iin cúu naná nī, de ní iin cúu ndá ñanī ni? ncachī yā.

⁴⁹ De ní stéhēn ndāhá yā nūū ndēē ndá tēe scuáha jíin yā. De ní ncāhān yā: Suni naná nī jíin ñanī ni cúu ndācá yáhá.

⁵⁰ Chi ndācá nchivī jā squíncuu tiñu jā cúnī maá Tatá nī, Yāā ndéē andiví, suu cúu ñani ni, cuāha nī, naná nī, ncachī yā.

13

Tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ De quīvī ñúcuán nī nquee Jesús vehe cuāhān yā, de nī nquenda yā nī jēcundeē yā yuhú mar.

² De nī ncutútú cuāhā ndasí nchivī nūū yā. De nī nquīvī yā inī iin barco, de nī jēcundeē yā. De ndá nchivī ñúcuán ndéē ji yuhú mar.

³ De jíin tūhun yátá nī stéhēn yā cuāhā tūhun nūū ji, de súcuán nī ncāhān yā: Iin tēe jítē tatā, nī nquee dē jā cutē dē.

⁴ De tá nī nquijéhé dē jítē dē, de jacū tatā nī jítē yuhú íchí. De nī nquenda ndá saā, de nī nchajī tī.

⁵ De jacū cā tatā nī jítē nūū ñuhun yúū, nūū nduú íyó cócón ñuhun. De ñamā-ni nī ntāhvī, chi nduú íyó cócón.

⁶ De tá nī nquenda ncandiī, de nī nchīchī-ni, de nī ncasūn, chi nduú ní níhīn nūū quíhīn yoho.

⁷ De jacū cā tatā nī jítē māhñú nūū cáá niquin iñu. De nī jahnu iñu, de nī jasī nūū.

⁸ De jacū cā nī jítē nūū ñuhun váha, de nī jēhe cuāhā nūnī. Sava nī jēhe ciento jā iin iin, de sava nī jēhe ūnī xico, de sava cā nī jēhe ōcō ūxī.

⁹ De ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

Nājēhē cúu jā cáhān yā maá-ni tūhun yátá

(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10; 10.23-24)

¹⁰ Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā nī nquenda dē nūū yā, de nī jīcā tūhún dē yā: ¿Nājēhē cúu jā maá-ni tūhun yátá cáhān ní jíin nchivī? ncachī ndá dē.

¹¹ De nī ncāhān yā: Ndá ndóhó chi sáhá yā jā cuu jīcūhun inī nū ndá tūhun yáhá jā ní nchiyuhū, nāsa quívi nchivī ndahá Yāā andiví jā tatúnī yā nūū ji. Sochi nchivī yáhá jāá nduú cándíja, chi mā jīcūhun inī ji.

¹² Chi nchivī ja jīcūhun inī, stéhēn cā yā nūū ji, de víhí cā cunī ji. Sochi nchivī jāá nduú cándíja, vísō ja jíinī ji jacū, de sa naā.

¹³ Jā ñúcuán cúu jā cáhān ni tūhun yátá jíin ndá ji. Chi vísō ndéhé ndá ji, de modo jāá nduú jíinī ji. De vísō jíinī jíin sōho ji, de mā jīcūhun inī ji, chi modo jāá nduú ní jíinī ji-ni.

¹⁴ Túsaá de síquī nchivī yáhá nī nquee ndaā tūhun jā ní ncachī Yāā Dios de nī ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán:

Vísō cunini ndá nú, de mā jīcūhun inī nū,

de vísō cūndéhé nú, de mā cūnī nú.

¹⁵ Chi ndá nchivī yáhá ndasí nī ncunīhin inī ji,

de ūhvī ndasí tēe sōho ji,

de modo jā jasī ji tīnūú ji,

tácuā mā cūndéhé ji,

de ni mā cúnini ji,

de ni mā jīcūhun inī ji,

de ni mā ndícó cóo inī ji nūū ni

jā nasáhá vāha nī ánō ji nūū cuáchi ji.

Cáchī Yāā Dios, cáchī tutū.

¹⁶ Sochi ndá máá nú, nācā ndetū nū, chi ndéhé nú jíin tīnūú nú, de tēe sōho nú.

¹⁷ Chi ndāā cáhān ni jíin nú jā cuāhā ndá tēe janahán jā ní nacani tūhun Yāā Dios, jíin cuāhā ndá tēe ndāā, nī ncuu inī dē jā cūndéhé dē jā ndéhé ndá nú, de nduú ní ndéhé dē. De nī ncuu inī dē cunini dē jā níni ndá nú, de nduú ní jíinī dē, ncachī yā.

Jā ní ncachī cājí yā tūhun yátá tē jítē tatā

(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸ Túsaá de cunini ndá nú nā cuá cúu tūhun yátá tē jítē tatā. Tatā ñúcuán cúu tūhun Yāā Dios.

¹⁹ De nchivī jā jīni tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios, de tú nduú jícūhun inī ji, de cúu ji tá cúu tatā jā ní jítē yuhú íchí. Sá de quénda tāchī cúñáhnú de cándeē-ni tūhun inī ánō ji.

²⁰ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun yúū cúu tá cúu nchivī jīni tūhun, de ñamā-ni jétáhvī ji de cúsiī inī ji jíín.

²¹ Sochi nduú cúcutú tūhun inī ánō ji, de jacū-ni quīvī jétáhvī ji. De tá quíji tūndóhó, á jā jīni ūhvī nchivī ji jā síquī tūhun ñúcuán, sá de quíjéhé nācani yátá inī ji.

²² De jā ní jítē māhñú iñu cúu ndá nchivī jīni tūhun, sochi ndíhvī inī ji síquī jā íyó inī ñayiví yáhá, de cúnī ji cucuicá ji, de stáhvī ndá ñúcuán jā cútéñú ji jíín. De ndācá ñúcuán jāsī nūū tūhun yā, de nduú jíja ji jíín tūhun yā.

²³ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun váha cúu ndá nchivī jīni tūhun yā, de jícūhun inī ji, de jíja ji jíín. De sava ji cúu tá cúu tatā jā jéhe ciento jā iin iin, de sava cā ji jéhe ūnī xico, de sava cā ji jéhe ōcō ūxī, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī itē lásū

²⁴ De nī ncāhān yā incā tūhun yátá jíín ndá dē: Jā tátúnī Yāā andiví cúu tá cúu iin tē jā ní jítē dē trigo váha nūū ñuhún dē.

²⁵ De íyó iin tē jīni ūhvī dē tē xíi trigo. De juni quíxīn tē xíi trigo jíín ndá táhán dē, de nī jēhēn tē ñúcuán, de nī jítē niquin itē lásū nūū trigo, de cuāhān.

²⁶ De tá nī ntāhvī trigo, de nī nquene yoco, de suni súcuán nī jahnu itē lásū.

²⁷ Ñúcuán de nī nquenda ndá mozo, de nī ncāhān ji jíín patrón: Señor, ¿á nsūú trigo váha ní jítē ní nūū ñuhún ní? ¿De nūcu nī nquene itē lásū nūū?

²⁸ De nī ncāhān dē jíín ji: Iin tē jīni ūhvī nduhū nī nsāhá yáhá, ncachī dē. De nī ncāhān ndá mozo jíín dē: ¿Túsaá de á cúnī ní jā quihīn ndá sá de tūhun sā?

²⁹ De nī ncāhān dē: Nduú, chi tú tūhun nú itē lásū ñúcuán de sanaā de tūhun nú jondē jíín trigo.

³⁰ Váha cā ná cuáhnu maá jondē quīvī tēhndē. De quīvī ñúcuán de cachī ni nūū ndá tē quehndē jā xihna cā itē lásū quehndē dē, de caquīn tūtú dē tácuca cāyū. Ñúcuán de trigo chi quehndē dē ndīvi inī yacā ni, ncachī dē, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī niquin mostaza

(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

³¹ De suni nī ncāhān yā incā tūhun yátá yáhá: Nchivī jā tátúnī Yāā andiví nūū, ndúcuahā ji tá cúu nūū jáhnu iin niquin mostaza jā ní jaquīn iin tē nūū ñuhun dē.

³² De ndāā jā iin niquin lúli cā cúu nsūú cā ndá cā niquin. Sochi tá nī jahnu, de cúu cáhnú cā nsūú cā ndá cā yūcū, chi ndúu iin ñutun. De quénda ndá saā, de sáhá tī tacā tī chījin ndahá yūcū, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī levadura

(Lc. 13.20-21)

³³ De incā tūhun yátá nī ncāhān yā jíín ndá dē: Jā tátúnī Yāā andiví nūū nchivī cúu tá cúu levadura jā ní nquehen iin ñahan. De nī nsacā ña jíín ūnī kilo harina, de nī ndaa ndīhi ñujan nī nsāhá, ncachī yā.

Jā maá-ni tūhun yátá cāhān yā jíín ji

(Mr. 4.33-34)

³⁴ Ndācá tūhun yáhá nī ncāhān Jesús jíín ndá nchivī cuāhā. De ndācá jā ní stēhēn yā, de maá-ni tūhun yátá nī ncāhān yā jíín ji.

³⁵ Súcuán nī nsāhá yā tácuca quee ndāā tūhun nī ncāhān tē jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán:

Cāhān ni ndá tūhun yátá jíín nchivī,

de cachī ni ndá tūhun yuhū jā íyó jondē tá nī jēcāva ñayiví.

Cachī Jesús, ncachī tēe nī nacani tūhun.

Jā ní ncachī cājí yā tūhun itē lásū

³⁶ Ńúcuán de nī nacuetáhvī Jesús nūū nchivī. De nī ndīvi yā inī vehe. De ndá tēe scuáha nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē jíin yā: Cachī cājí ní tūhun yátá itē lásū nūū sá, ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Jā jítē trigo vāha Ńúcuán cúu nduhū, Yāā nī nduu tēe.

³⁸ De Ńuhun Ńúcuán cúu Ńayiví. De tatā vāha cúu ndá nchivī yíhí ndahá Yāā Dios jā tátúnī yā nūū ji. De itē lásū cúu ndá nchivī yíhí ndahá tāchī cúñáhnú.

³⁹ De tēe jíinī ūhvī jā ní jítē niquin itē lásū cúu maá tāchī cúñáhnú. De quivī tēhndē cúu quivī jīnu Ńayiví. De ndá tēe quehndē cúu ndá ángel Yāā Dios.

⁴⁰ De tá cúu jā tēhndē itē lásū de cāyū nūū Ńúhūn, súcuán coo quivī jīnu Ńayiví.

⁴¹ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, tají nī ndá ángel ní quihīn. De nastútú yā ndācá nchivī squívī táhān nūū cuáchi, jíin nchivī sáhá tiñu néhén, tavā yā ji māhñú nchivī jā tátúnī ní nūū.

⁴² De taān yā ndá ji cāyū ji nūū Ńúhūn. De Ńúcuán cuacu ji de nacayihí ji Ńii yúhú ji jā ndoho ndasí ji.

⁴³ Sá de nchivī jā squíncuu nūū yā chi cuēndūtē ji modo ncandiī, de cundeē ji nūū tátúnī maá Tatá ji Yāā Dios. Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú.

Tūhun yátá sīquī jātūn xūhún jā yíyuhū

⁴⁴ De jā quivī nchivī ndahá Yāā Dios jā tátúnī yā nūū ji, suu cúu tá cúu iin jātūn xūhún jā yíyuhū chíjin iin Ńuhun. De nī nanihīn iin tēe, de nī nacasī tucu dē sīquī. De jā cúsiī inī dē jíin, de cuāhān dē cuāxícó ndihi dē jā névāha dē, de nī jeen dē Ńuhun Ńúcuán.

Tūhun yátá sīquī perla jā ndēē yāhvī

⁴⁵ De jā quivī nchivī ndahá Yāā Dios jā tátúnī yā nūū ji, suni cúu tá cúu iin tēe jéen de náxícó, de ndúcú dē perla vāha.

⁴⁶ De nī jíinī dē iin perla jā ndēē yāhvī ndasí, de nī jēhēn dē nī yícó ndihi dē jā névāha dē, de nī jeen dē perla Ńúcuán.

Tūhun yátá sīquī Ńunu tíin tiacá

⁴⁷ De jā tátúnī Yāā andiví nūū nchivī, suni cúu tá cúu iin Ńunu jā chúndaji ndá dē nūū mar, de quivī ndācá nūū tiacá.

⁴⁸ De tá ní nchitú Ńunu, de távā ndá dē yuhú ndúté. De jécundeē dē, de nácāji dē tiacá. De tiacá vāha táān dē inī tíicá, de tiacá jāā nduu íyó vāha squéne dē.

⁴⁹ De suni súcuán coo quivī jīnu Ńayiví. Chi quenda ndá ángel yā, de sáhá síin yā ndá nchivī sáhá tiñu néhén māhñú nchivī vāha.

⁵⁰ De nchivī néhén chí taān yā ji cāyū ji nūū Ńúhūn. De Ńúcuán cuacu ji de nacayihí ji Ńii yúhú ji jā ndoho ndasí ji, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī ndatíñú ndēē yāhvī

⁵¹ De nī jíicā tūhún yā ndá dē: ¿A ní jíicūhun inī ndá nú ndá tūhun yáhá, á nduú? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Nī jíicūhun inī sá, Señor.

⁵² De nī ncāhān yā jíin dē: Íyó vāha túsaá. De iin tēe stéhēn ley janahán, tú ja nī ncutūha dē nāsa tátúnī Yāā andiví, de cuu stéhēn dē ndá tūhun sīquī Ńúcuán. Chi cúu dē tá cúu iin tēe xivéhe. De inī jātūn dē távā dē ndatíñú ndēē yāhvī, sava jā jēé jíin sava jā ní ncunahán íyó, ncachī yā.

Jā cuánohōn yā Ńuū Nazaret

(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

⁵³ De tá ní ncuu nī ncāhān Jesús ndá tūhun yátá yáhá, de nī nquee yā Ńúcuán cuāhān yā.

⁵⁴ De nī nenda yā Ńuū yā Nazaret. De nī stéhēn yā tūhun inī vehe īi sinagoga. De nī nsāhvī inī ndá nchivī ní jini ji, de nī ncāhān ji: ¿Ní cúu nūū ní ncutūha tēe yáhá ndá tūhun ndíchí yáhá? ¿De nāsa cúu sáhá dē ndá tiñu Ńáhnú yáhá?

⁵⁵ Chi sēhe carpintero cúu tēe yáhá, de naná dē cúu María, de ndá ñanī dē cúu Jacobo, José, Simón, jíin Judas.

⁵⁶ De suni ndéē ndá cuāha dē jíin ó yáhá. ¿De nāsa jíinī dē ndācá tūhun yáhá túsaá? ncachī ndá nchivī.

⁵⁷ De súcuán nī nsāhá jéhe inī ndá ji nūū Jesús. De nī ncāhān yā jíin ji: Ndācá tēe nācani tūhun Yāā Dios, íyó yíñúhún nchivī jíin dē, chi maá-ni nchivī ñuū dē jíin nchivī vehe dē cúu jāá nduú íyó yíñúhún jíin dē, ncachī yā.

⁵⁸ De nduú ní nsāhá yā cuāhā tiñu ñáhnú ñúcuán, chi nduú ní ncándija ndá ji.

14

Jā ní jīhī Juan tēe scuénduté

(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

¹ De tiempo ñúcuán de Herodes, tēe tátúnī región Galilea, nī nīhīn dē tūhun nāsa sáhá Jesús.

² De nī ncāhān dē jíin ndá nchivī íyó jíin dē: Tēe ñúcuán cúu Juan, tēe jā ní scuénduté, de nī natecū dē. Jā suu cúu jā íyó poder dē jā sáhá dē ndá tiñu ñáhnú, ncachī Herodes.

³ Chi maá dē ja nī ndacu dē jā ná quívi Juan vecāa, jíin jā cunuhnī dē jíin cadena. Súcuán nī nsāhá dē jā síquī Herodías, ñasíhī ñanī dē Felipe.

⁴ Chi Juan nī ncāhān dē nūū Herodes: Nduú ná ley íyó jā nacueca nú ña, ncachī dē.

⁵ De jā ñúcuán nī ncuu inī Herodes jā cahnī dē Juan. Sochi yúhú dē jā quítī inī nchivī, chi ndīhi ji jáni ndija inī ji jā iin tēe nācani tūhun Yāā Dios cúu Juan.

⁶ De iin quívī nī nsāhá Herodes iin vico quívī jā ní ncacu dē. De sēhe síhī Herodías nī nquívī ji nī jita jéhe ji nūū ndá nchivī jā ní ncana dē. De nī ncusiī inī Herodes nī nsāhá ji.

⁷ De nī ncāhān téyíí dē jā cuāha dē nā-ni cuá cúu jā cācān ji nūū dē.

⁸ De nī jēhēn ji nī jīcā tūhún ji naná ji nā cuá cúu jā cācān ji. De nī ndivī ji nūū Herodes, de nī ncāhān ji: Taji ní xīnī Juan tēe scuénduté, cūhun nūū iin cōhō, ncachī ji.

⁹ Ñúcuán de rey Herodes nī ncucuécá inī dē. Sochi síquī jā ní ncāhān téyíí dē, jíin jā ní jini ndá tēe yáji stāā jíin dē, jā ñúcuán nī ndacu dē jā ná cuáha ndá nūū ji.

¹⁰ De nī ntají dē soldado jā quíquehdē xīnī Juan inī vecāa.

¹¹ De nī nenda soldado jíin xīnī Juan, ñúhún nūū iin cōhō, de nī jēhe ndá nūū ñahan lúlí. De nī jēnasiáha ji nūū naná ji.

¹² Ñúcuán de nī jēhēn ndá tēe nī scuáha jíin Juan, de nī nanee dē yiqui cúñu Juan, de nī nchiyuhū dē. Ñúcuán de nī jēhēn ndá dē, nī ncachī tūhún dē nūū Jesús.

Jā ní scájī yā ūhūn mil tēe

(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

¹³ De tá nī jini Jesús tūhun, de nī ncujijo yā ñúcuán cuāhān yā jíin barco jā cundeē sīin yā iin lugar nūū nduú nchivī. De nī jini ndá nchivī jā cuāhān yā. De ndācá ñuū nī nquee ji, jíca jéhe ji cuātahān ji yā.

¹⁴ De tá nī nquee Jesús inī barco, de nī jinī yā nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncundáhví inī yā ji, de nī nasāhá vāha yā ndācá nchivī cúhū jā váji ndá ji jíin.

¹⁵ De tá nī ñini, de ndá tēe scuáha jíin yā nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Ja nī ñini, de nduú nā nchivī ndéē yáhá. Túsaá de tají ní nchivī ná quíhīn ndá ji ndācá ñuū, de cūen ji jā cajī ji, ncachī dē.

¹⁶ De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Nduú cánuú quíhīn ji, chi cuāha ndá máá nú jā cajī ji, ncachī yā.

¹⁷ De nī ncāhān ndá dē: Nduú ná névāha sá yáhá, chi ūhūn-ni stāā jíin ūū-ni tiacá, ncachī dē.

¹⁸ De nī ncāhān yā jíin dē: Taji ná quíji, ncachī yā.

¹⁹ De nī ncāhān yā jíin ndá nchivī jā cundeē ji nūū ítē. De nī nquehen yā ndihúhūn stāā jíin ndúū tiacá ñúcuán. De nī nūcūndēhé yā ichi andiví, de xihna cā nī nacuetáhví yā nūū Tatá yā. De nī scuáchi yā stāā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De ndá máá dē nī nsajī dē nūū ndá nchivī cuāhā.

²⁰ De ndiviī ji nī nchajī, de nī ndahā chījin ji. De nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendō, de nī nchitú ūxī ūū tīcá.

²¹ De tēe jā ní nchajī cúu tá ūhūn mil, de síin cā cúu ndá ñahan jíin sūchí lúli.

Jā ní jica jéhé yā nūū mar

(Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21)

²² Nūcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā jā ná quívi dē inī barco, de cosō nūū dē quīhīn dē incā lado mar, juni nátají yā ndá nchivī cuāhā jā quínohōn ji.

²³ De tá nī ncuu nī nacuetáhvī yā nūū ji, de nī ncaa yā yucu cuāhān mátúhún yā, cuācācān táhvī yā. De nī ncuāā, de mátúhún yā-ni íyó űúcuán.

²⁴ De barco ja űúhún sava mar cuāhān. De ndute mar nátundahá nīhin barco, chi vāji tāchī ichi nūū.

²⁵ De niquín nī nquenda Jesús nūū ndá dē, jica jéhé yā nūū mar.

²⁶ De ndá tēe scuáha jíin yā, nī jinī dē jā jíca yā nūū mar. De nī nandava ndá dē, de nī ncana cóhó dē jā yúhú dē: Níhná cúu, ncachī dē.

²⁷ De nī ncāhān-ni Jesús jíin dē: Ndeé coo inī ndá nú, de mā cúyūhú nú, chi maá nī cúu, ncachī yā.

²⁸ Nūcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Señor, de tú maá ní cúu, de cachī ní jā suni ná cáca jéhé sá nūū mar de cuēē sá nūū ní, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān yā: Nehēn túsaá. De nī nuu Pedro inī barco, de jíca dē nūū ndūte cuāhān dē nūū Jesús.

³⁰ De tá nī jinī dē jā nīhin yíhī tāchī, de nī nchūhú dē. De nī nquijéhé dē quée dē chījin ndute. De nī ncana cóhó dē: Scácu ní sáán, Señor, ncachī dē.

³¹ De Jesús nī ntiin yā ndahá dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Tēe nduú cándíja nīhin cúu nú. ¿Nūcu nī nayūhú nú? ncachī yā.

³² De nī ndivi yā jíin dē inī barco, de nī jencuiñī-ni tāchī.

³³ Sá de ndá tēe jā űúhún inī barco, nī jēcuiñī jítí dē nūū yā. De nī ncāhān ndá dē: Maá jāndāā jā Sēhe Yāā Dios cúu ní, ncachī dē.

Jā ní nasāhá vāha yā nchivī cúhū región Genesaret

(Mr. 6.53-56)

³⁴ De nī nchāha yā jíin ndá dē incā lado mar, de nī nquenda yā región Genesaret.

³⁵ De ndá nchivī űúcuán nī nacunī ji nūū yā. De nī scáca ji tūhun ndācá ndáñūū űúcuán jā ní nquenda yā. De ndá nchivī nī nquisiáha ji ndá jā cúhū nūū yā.

³⁶ De nī ncāhān ndāhvī ndá ji jíin yā jā ná quéhé ji vísō yuhú sáhmá yā. De ndācá nchivī jā ní nquehé sahma yā, nī nduvāha ji.

15

Sīquī nāsa cútéhén nchivī

(Mr. 7.1-23)

¹ Nūcuán de jacū ndá tēe fariseo jíin tēe stéhēn ley janahán, vāji dē ciudad Jerusalén, de nī nquenda dē nūū yā. De nī ncāhān dē jíin yā:

² Ndá tēe scuáha jíin nú, ¿nūcu stíví ndá dē costumbre jā ní jaquín nchivī janahán? Chi nduú squíncuu dē costumbre jā nandahá dē nūū yā de cajī dē stāā, ncachī dē.

³ De Jesús nī jīcā tūhún yā dē: De saá-ni ndá máá nú, ¿nūcu stíví nú tiñu jā ní ndacu Yāā Dios nūū nū? Chi sa costumbre ndá máá nú cúu jā squíncuu nú.

⁴ Chi nī ncāhān Yāā Dios: Coo yíñúhún nú nūū tatá nú nūū naná nú. De tú ní iin cāhān sīquī tatá á sīquī naná, de ná cúū, cáchī Yāā Dios.

⁵ Sochi ndá máá nú chi cáchī nū jā cuu cāhān iin tēe jíin tatá dē á naná dē: Mā cúū chindeé sá ní jā taji sá jā cajī ní á jā cusúcún ní, chi ndihi jā névāha sá, ja nī nsōcō sá nūū Yāā Dios.

⁶ De tēe jā cāhān sūcuán, nduú cā cánuú jā chindeé dē tatá dē naná dē, cáchī ndá nú. De sūcuán stíví nú tiñu jā ní ndacu Yāā Dios, jā sīquī costumbre jā ní jaquín ndá máá nú.

⁷ Vāchi tēe stáhví-ni cúu ndá nú. Ndāā nī ncāhān Isaías sīquī ndá nú janahán, yósō nūū tutū īī jā ní ncāhān Yāā Dios:

⁸ Nchivī yáhá chi jíín yuhú ji-ni jétáhví ji nduhū, sochi nsūú jondē jíín inī jíín ánō ji.

⁹ De chíñúhún cāhá ji nduhū, chi tūhun jā stéhēn ji cúu tiñu jā ní ndacu ndá tēe, de nsūú jā ní ndacu maá nī cúu. Ncachī Yāā Dios, ncachī yā.

¹⁰ De nī ncana yā nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā jíín ji: Cunini vāha ndá nú, de chuhun inī nū:

¹¹ Nsūú jā quívi inī yuhú nchivī cúu jā cútéhén ji sáhá. Chi tūhun jā quée yuhú ji, ñúcuán cúu jā cútéhén ji sáhá, ncachī yā.

¹² Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíín yā nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: ¿A jíín ní jā ní nquīti inī ndá tēe fariseo jā ní jini dē tūhun nī ncāhān ní? ncachī dē.

¹³ De nī ncāhān maá yā: Cúu ndá dē tá cúu ñutun jāá nduú ní nchúhun Tatá nī, Yāā ndéē andiví, de iin quívi de tūhun yā.

¹⁴ Ná quíhīn ndá máá dē, chi cúu ndá dē modo tēe cuáá jā stéhēn ichi nūū incā tēe cuáá. Chi tú iin tēe cuáá stéhēn dē ichi nūū incā tēe cuáá, de nduú dē nincava xehvā, ncachī yā.

¹⁵ De nī ncāhān Pedro jíín yā: Cachī cājí ní tūhun yátá yáhá jā ní ncachī ní nūū ndá sá, ncachī dē.

¹⁶ De nī ncāhān Jesús: ¿De á suni ncháha ca jícūhun inī ndá máá nú?

¹⁷ ¿A nduú jícūhun inī nū jā ndācá jā yájī nchivī, chi quívi chíjin ji, de quée-ni cuāhān?

¹⁸ Sochi tūhun jā quée yuhú nchivī, chi jondē inī ánō ji vāji, de ñúcuán cúu jā cútéhén ji sáhá.

¹⁹ Chi jondē inī ánō nchivī quée jā jáni nēhén inī, jā jáhni ndīyi, jā cásíquí ndéē tāhán, jā sáhá ndīi, jā sácúhna, jā cáhān tūhun stáhví, jā cáhān sīquī táhán.

²⁰ De ndācá yáhá cúu jā cútéhén nchivī sáhá. Sochi tú nduú squíncuu ji costumbre jā nandahá ji de cajī ji stāā, de nduú cútéhén ji sáhá, ncachī yā.

Ñahan incā nación jā ní ncandíja nīhin

(Mr. 7.24-30)

²¹ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā región Tiro jíín Sidón.

²² De iin ñahan ñuū Canaán ndéē ña región ñúcuán, de nī nquenda ña nūū Jesús. De nī ncana jee ña: Señor, maá ní jā cúu Sēhe tatā David, cundáhví inī ní sáán. Chi sēhe síhí sá, ñúhún tāchī inī ji, de xēen ndasí ndóho ji, ncachī ña.

²³ Sochi nduú ní ncāhān cuitī yā jā ní ncāhān ña. Ñúcuán de nī nquenda ndá tēe scuáha jíín yā, de nī ncāhān dē: Cāhān ní jíín ña ná quíhīn ña, chi ndasí cána ña vāji ña yātā ō, ncachī dē.

²⁴ De nī ncāhān yā jíín ña: Nūū mátúhún-ni nchivī nación Israel nī ntají Yāā Dios sáán vāji sá, chi cúu ji tá cúu tīcāchí, quiti jā ní nsana, ncachī yā.

²⁵ Sochi nī nquenda ña, de nī jēcuiñī jítí ña nūū yā, de nī ncāhān ña: Señor, chindeé chituu ní sáán viī, ncachī ña.

²⁶ De nī ncāhān yātá yā jíín ña: Nduú íyó vāha jā candeē ō stāā sēhe ó de cuāha ó nūū tinā, ncachī yā.

²⁷ De nī ncāhān ña: Ndāā cáhān ní Señor, sochi chindeé ní sáán vísō cúu sá modo tinā. Chi suni ndá tī nīhīn tī pedazo stāā jā cóyo chíjin mesa jētōhō tī yájī tī, ncachī ña jíín yā.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Vāha ndasí cándíja ní, nánā. De ná sáhá sá jā cúní ní, ncachī yā. De maá hora ñúcuán nī nduvāha-ni sēhe síhí ña.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī cúhū

²⁹ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā, de nī ncháha yā yuhú mar Galilea. De nī ncaa yā iin yucu, de ñúcuán nī jēcundeē yā.

³⁰ De nī nquenda cuāhā nchivī nūū íyó yā, de nī nquisiáha ji ndá jā cojo, jā cuāá, jā ñihín, jā cuhlu, jíin cuāhā cā nchivī cúhū. De nī jaquín ji nūū jéhē Jesús. De nī nasāhá vāha yā ndá ji.

³¹ De nī nsāhvi inī ndá nchivī ndéhé ji jā nácahān nchivī ñihín, ndúvāha nchivī cuhlu, nácaca vāha nchivī cojo, de nánune tīnūú nchivī cuāá. De nī ncāhān ndá ji jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios nación maá ji Israel.

Jā ní scájī yā cūmī mil nchivī

(Mr. 8.1-10)

³² Nūcuán de nī ncana Jesús ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān yā jíin dē: Cúndáhvī inī ni ndá nchivī cuāhā yáhá, chi ja nī ncuu ūnī quīvī íyó ji jíin nī, de nduú cā nā cuá cajī ji. De nduú cúnī ni natajī nī ji jā quínohōn nditē ji, chi tú súcuán de sava ichi de cuítá ndasí ji, ncachī yā.

³³ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: ¿De ní ñihín ō stāa jā cajī ndá nchivī cuāhā yáhá? Chi yáhá nduú nā nchivī ndéé, ncachī dē.

³⁴ De nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nāsaa stāa névāha ndá nú? De nī ncāhān ndá dē: Ujā-ni, jíin jacū tiacá lúli, ncachī dē.

³⁵ Nūcuán de nī ncāhān yā jíin ndá nchivī cuāhā jā cundeē ji.

³⁶ De nī nquehen yā ndihújā stāa jíin tiacá, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Yāa Dios. De nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de ndá máá dē nī nsajī nūū nchivī.

³⁷ De ndihi ji nī nchajī, de nī ndahā chījin ji. Sá de nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendō, de nī nchitú ūjā ticá.

³⁸ De tēe jā ní nchajī, jondē cūmī mil dē cúu, de síin cā cúu ndá ñahan jíin sūchí lúli.

³⁹ Nūcuán de nī nacuetáhvī yā nūū nchivī, de cuānohōn ji. De nī ndīvi yā inī barco, de cuāhān yā región Magdala.

16

Jā ní jīcān ndá dē iin tiñu ñáhnú nūū yā

(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

¹ De nī nquenda ndá tēe grupo fariseo jíin tēe grupo saduceo nūū yā. Chi cúnī ndá dē coto túnī dē yā, de nī jīcān dē jā sāhá yā iin tiñu ñáhnú jā coo iin seña andiví.

² Sochi maá yā nī ncāhān yā jíin dē: Tá ñini, de cáhān ndá nú: Nandiī, chi nī jīchi cuáhá vícō, cáchi nū.

³ De jānehēn chi cáhān ndá nú: Mitān de cuun sāvī, chi nī jīchi cuáhá vícō, cáchi nū. Vāchi tēe stáhvī-ni cúu ndá nú. Chi jícūhun inī ndá nú nāsa stéhēn seña andiví, sochi nduú jícūhun inī nū nāsa stéhēn ndá tiñu ñáhnú jā sáhá nī tiempo yáhá.

⁴ De nchivī nēhén yáhá, chi nduú jétáhvī cuitī ji Yāa Dios. De jícān ji iin tiñu ñáhnú jā sáhá nī jā coo iin seña andiví. Sochi nduú cā nā incā tiñu ñáhnú stéhēn ni nūū ji, chi maá-ni tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní ncuu jíin Jonás, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, ncachī yā. De nī sndóo yā-ni ndá dē, de cuāhān yā.

Tūhun levadura ndá tēe fariseo

(Mr. 8.14-21)

⁵ De ndá tēe scuáha jíin yā nī naā inī dē cuiso dē stāa tá cuāhān ndá dē jíin yā jíin barco incā lado mar.

⁶ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Coto má candíja ndá nú levadura ndá tēe grupo fariseo jíin grupo saduceo, ncachī yā.

⁷ De ndá tēe scuáha nī ncāhān ndá máá dē: Va síqui jāá nduú nā stāa ndíso ó, jā ñūcuán cáhān yā súcuán, ncachī dē.

⁸ De nī jinī Jesús, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu cáhān ndá nú jā ní ncāhān ni súcuán síqui jāá nduú nā stāa ndíso nú? Tēe nduú cándíja ñihin cúu ndá nú.

⁹ ¿A ncháha ca jícūhun inī ndá nú jāá nsūú sīquī ñúcuán ní ncáhān ni? ¿A nduú núcūhun inī nū jā ní scuáchi nī ūhūn stāā nī nchaji ūhūn mil tēe, de nāsaā tīcá nī nastútú ndá nú jā ní nquendōo?

¹⁰ ¿De á nduú núcūhun inī nū jā ní scuáchi nī ūjā stāā nī nchaji cūmī mil tēe, de nāsaā tīcá nī nastútú tucu nú?

¹¹ ¿De nājēhē cúu jāá nduú jícūhun inī ndá nú jāá nsūú sīquī stāā ní ncáhān ni jíín nú jā ní ncáhān ni jā coto má candíja ndá nú levadura ndá tēe fariseo jíín tēe saduceo? ncachī yā jíín dē.

¹² Ñúcuán de nī jícūhun inī ndá dē jāá nduú ní ncáhān yā jíín dē jā má cājí dē stātílā jā yíhí levadura, chi sa nī ncáhān yātá yā jā má cándíja dē tūhun stáhví jā stéhēn ndá tēe fariseo jíín tēe saduceo.

Jā ní ncachī Pedro jā Jesús cúu Cristo

(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

¹³ De tá nī nquenda Jesús región Cesarea Filipo jíín ndá tēe scuáha jíín yā, de nī jīcā tūhūn yā dē: Nduhū, Yāā nī nduu tēe, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nchiví?

¹⁴ De nī ncáhān ndá dē: Sava ji cáhān jā cúu ní Juan, tēe jā ní scuénduté. De sava cā ji cáhān jā cúu ní Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De sava cā ji cáhān jā cúu ní Jeremías á incā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachī ndá dē.

¹⁵ De nī ncáhān yā: De ndá máá nú, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nú?

¹⁶ De nī ncáhān Simón Pedro: Maá ní cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios. De cúu ní Sēhe Yāā Dios, Yāā jā técū ní cání, ncachī dē.

¹⁷ De nī ncáhān Jesús: Nācā ndetū nū, Simón sēhe Jonás, chi nsūú iin nchiví ní stéhēn tūhun yáhá nūū nū, chi sa maá Tatá nī, Yāā ndéē andiví, nī stéhēn yā nūū nū.

¹⁸ De nduhū suni cáhān ni jíín nú jā maá nú cúu Pedro, de tūhun yáhá cáchī: Yūū. De tūhun ndāā jā ní ncáhān nū jā maá nī cúu Cristo, suu cúu tá cúu iin yūū cāhnú. De sīquī yūū cāhnú yáhá sáhá nī jā quituu vehe, de vehe ñúcuán cúu ndá nchiví jā cándíja nduhū. De ni iin mā cúndéé sīquī ji, ni cuēhē jā jíhí ji, nduú cā nā cuá cuu sáhá jíín ánō ji.

¹⁹ De maá nú cundiso tíñú nú jā quívi nchiví ndahá Yāā andiví jā tatúnī yā nūū ji. De ndācá jā casí nū jā má sáhá nchiví inī ñayiví yáhá, suni casí Yāā Dios jā ndéē jondē andiví. De ndācá jā cuāha nú tūhun sáhá ji inī ñayiví yáhá, suni cuāha tūhun Yāā Dios jā ndéē jondē andiví, ncachī yā.

²⁰ Ñúcuán de nī ndacu yā nūū ndá tēe scuáha jíín yā jā má cáchí dē nūū ni iin nchiví jā cúu yā Cristo.

Jā ní ncachī tūhun Jesús jā cuū yā

(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

²¹ De jondē saá nī nquijéhé Jesús cáchī tūhun cājí yā nūū ndá tēe scuáha jíín yā jā cánuú quihīn yā Jerusalén. De ndá tēe ñáhnú jíín ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe stéhēn ley janahán, sndóho ndasí dē yā. De cahnī ndá dē yā, sochi nūū únī quívi de natecū yā, ncachī yā.

²² Ñúcuán de Pedro nī ncana síín dē yā, de nī nquijéhé dē cáhān dē nūū yā: Señor, ¿nūcu cáhān ní súcuán? De mā cuáha cuití Yāā Dios tūhun. Va mā cúu cuití coo súcuán, ncachī dē.

²³ De nī jicó cóto yā nūū Pedro, de nī ncáhān yā: Cuiyo quihīn nū, chi cáhān nū tá cáhān Satanás. Chi tēe ndúcú stíví nduhū cúu nú. De nduú jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī Yāā Dios, chi sa jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī nchiví, ncachī yā.

²⁴ Ñúcuán de nī ncáhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā: Nā-ni nchiví tú cúnī ji cuniquīn ji nduhū jā scuáha nī ji, de ná casí ji jā cúnī maá ji, de ná cúniquīn ji nduhū, de cuāha ji tūhun jā cundoho ji tūndóhó jā sīquī ni, vísō ná cúu ji.

²⁵ Chi tú ní nchiví cúnī ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā sīquī nduhū, túsaá de tānū tāhví ji ní cání. De tú ní nchiví vísō ná cúu ji jā sīquī nduhū, sochi cutecū ji ní cání.

²⁶ ¿Chi ní cuetínú vísō ná cúndeé nchivī nihīn ji níí ñayīví, de tú quīvi ji nūū tānū tāhvī ji? Chi nduú nā jíín cuitī chunáá nchivī jā cācu ánō ji.

²⁷ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndiji nī jíín ndācā ángel ni, de vīi ndasí cuñáhnú nī tá cúu nūū cúñáhnú Tatá nī. Nūcuán de cuāha nī yāhvi nūū tá iin iin nchivī tú nāsa tíñu nī nsāhá ji.

²⁸ De ndāā cáhān ni jíín ndá nú jā sava tēe íyó yáhá, mā cúu dē chi jondē cunī dē jā maá nī, Yāā nī nduu tēe, tatúnī ni jíín poder ni, ncachī yā.

17

Jā tucu nī nduu yā

(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Nūcuán de nūū íñū quīvī de Jesús nī jeca yā Pedro jíín Jacobo jíín Juan ñanī Jacobo, cuāhān síín yā jíín ndá dē iin yucu súcún.

² De nūcuán, tucu nī nduu yā nūū dē. Chi nī jēndūtē nūū yā tá cúu ncandiī. De sahma yā nī nduyaa ndasí tá cúu nduva luz.

³ De nī jinī-ni ndá dē jā Moisés jíín Elías, tēe nī īyo janahán, nátúhún ndúū dē jíín yā.

⁴ De nī ncāhān Pedro jíín yā: Señor, nācā vāha jā íyó ndá sá yáhá. De tú cúnī ní de ná sáhá ndá sá ūnī vehe ramádā, iin cuu maá ní, incā cuu Moisés, de incā cuu Elías, ncachī dē.

⁵ De juni cáhān cā dē, de nī nquiji iin vīcō nūhún jā yaa ndasí, de nī jasī-ni nūū ndá dē. De nūū vīcō nūcuán nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíín, de cúsiī inī nī jíín. De cunini ndá nú tūhun cáhān yā, ncachī.

⁶ De jā súcuan nī jini ndá tēe scuáha, de nī jēcava ndeyi dē nūū nūhún, chi nī nchūhú ndasí ndá dē.

⁷ Nūcuán de nī nquenda Jesús, de nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Nacōo ndá nú de mā cúyūhú nú, ncachī yā.

⁸ De nī nūcūndēhé ndá dē, de nduú cā ní jíín dē ndúū tēe nūcuán, chi maá-ni cā Jesús.

⁹ De nī nuu ndá dē jíín yā yucu. De nī ndacu yā nūū dē: Mā cāchí ndá nú nūū ni iin jā súcuan nī jinī nū, chi jondē tá natecū maá nī, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

¹⁰ Nūcuán de ndá tēe scuáha jíín yā, nī jīcā tūhún dē yā: Túsaá de ndá tēe stéhēn ley janahán, ¿ñājēhē cáhān dē jā cánuú jā xihna cā Elías nenda, sá de quiji Yāā cúu Cristo? ncachī dē.

¹¹ De nī ncāhān Jesús jíín dē: Jāndāā cúu jā xihna cā quiji iin tēe cuu tá ncuu Elías, de sáhá tūha dē ndihi, cáchī tutū.

¹² Sochi cáhān ni jíín nú, ja nī nquiji tēe jāá ncuu tá cúu nūū ní ncuu Elías, de nduú ní jíín nchivī jā suu dē cúu. De nī nsāhá nāvāha ji dē ndihi jā ní ncuu inī ji. De suni súcuan sndóho ji nduhū, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

¹³ Nūcuán de ndá tēe scuáha jíín yā nī jīcūhun inī dē jā cáhān yā jā Juan, tēe nī scuénduté, nī ncuu dē tá ncuu Elías.

Jā ní nasāhá vāha yā iin sūchí jíhī yihí

(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

¹⁴ De nī nenda yā jíín ndá dē nūū nchivī cuāhā. De nī nquenda iin tēe, nī jēcuiñī jíítí dē nūū yā, de nī ncāhān dē:

¹⁵ Señor, cundáhvī inī ní sēhe yíí sá, chi ndóho ndasí ji cuēhē jíhī yihí. De ja ncuu cuāhā vuelta jícó cáva ji nūū nūhún jíín nūū nduté.

¹⁶ De nī nquisiáha sá ji nūū ndá tēe scuáha jíín ní, de nduú ní ncuu nasāhá vāha dē ji, ncachī dē.

¹⁷ Nūcuán de nī ncāhān Jesús: Tēe nihin ndasí inī cúu ndá nú chi nduú cándíja nú jā cuu nduvāha ji. ¿Nāsaa cā quīvī cundeē ni jā ndoho nī jíín nú? ¿De nāsaa cā quīvī cuandeé inī ni jíín nú? Cuáquēhen sūchí nūcuán ná quíji ji, ncachī yā.

¹⁸ De nī ncāhān yā nūū tāchī, de nī nquee-ni inī sūchí nūcuán. De nī nduvāha ji-ni maá hora nūcuán.

¹⁹ De tá nī ncunúú cā de ndá tēe scuáha nī jīcā tūhún síín dē yā: ¿Nājēhē cúu jāá nduú ní ncúu tavā ndá sá tāchī ñúcuán? ncachī dē.

²⁰ De nī ncāhān yā: Sīquī jāá nduú cándíja nīhin ndá nú jā cuu sāhá nú. Chi ndāā cáhān ni jīín ndá nú jā tú cándíja nú vísō iin lulī-ni tá cúu iin niquin mostaza, de cuu sāhá nú ndācā-ni tiñu vījín. Chi cuu cāhān nū jā ná cújiyo yucu yáhá quihīn incā lado, de cujiyoni. De ndācā-ni tiñu chi cuu sāhá nú, de tú cándíja nīhin nú jā cuu.

²¹ Sochi iin tāchī súcuán, mā quēé cuitī quihīn de tú mā cācān táhvī nū de tú mā cōó nditē inī nū, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā

(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

²² De jíca nuu Jesús jīín ndá dē región Galilea, de nī ncāhān yā jīín dē: Maá nī, Yāā nī nduú tēe, nastúu ji nduhū nū ndá tēe xēen.

²³ De cahnī dē nduhū, sochi nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā. De nī ncucuécá ndasí inī ndá dē jā ní ncāhān yā tūhun yáhá.

Sīquī xūhún jā cuetīñú inī templo

²⁴ De nī nquenda yā ñuū Capernaum jīín ndá tēe scuáha jīín yā. De ndá tēe stútú xūhún templo nī nquenda dē, de nī jīcā tūhún dē Pedro: De maestro ndá nú, ¿á mā tājí dē xūhún cuetīñú inī templo? ncachī dē.

²⁵ De nī ncāhān Pedro: Cuu, ncachī dē. De tá nī ndīvi dē inī vehe, de xihna cā Jesús nī ncāhān yā jīín dē: ¿Nāsa jáni inī nū, Simón? Ndācā tēe cúu rey inī ñayiví yáhá, ¿ní nūū jīcān dē xūhún renta jīín xūhún ñuū? ¿A nūū sēhe dē, á nūū nchivī incā vehe? ncachī yā.

²⁶ De nī ncāhān Pedro: Nūū tēe incā vehe jīcān dē, ncachī dē. De nī ncāhān Jesús: Túsaá de nduú nā incā cúñáhnú nūū sēhe rey jā cācān xūhún nūū ji. Súcuán nī stéhēn yā jāá nduú cánuú chunáá yā jā cúu yā Sēhe Yāā Dios. De nī ncāhān yā:

²⁷ De ná chúnáá ó tácuā mā squítī inī ō dē. Túsaá de cuáhán yuhú mar, de squívī ní gancho jā tīín tiacá, de tavā nū tiacá jā tīín xihna cā. De ndicā nū yuhú tī, de ñúcuán nīhīn nū iin xūhún jā quenda chunáá nú jā jīcān ndá dē. De quīsíáha nú nūū ndá dē jā cuu nduhū jīín ndóhó, ncachī yā.

18

Ní nchivī cúu jā cúñáhnú cā

(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

¹ De suni quivī ñúcuán nī nquenda ndá tēe scuáha jīín yā, de nī jīcā tūhún dē yā: ¿Ní iin cúñáhnú cā nūū nchivī jā tátúnī Yāā andiví nūū? ncachī dē.

² De nī ncana yā iin sūchí lúlí, de nī jani yā ji māhñú dē.

³ De nī ncāhān yā: Ndāā cáhān ni jīín ndá nú, tú mā ndicó cóo inī nū cani inī nū tá cúu nūū cúu iin sūchí lúlí, de mā quívī cuitī nū ndahá Yāā andiví jā tátúnī yā nūū nū.

⁴ Túsaá de nchivī jā jáni inī ji jāá nduú cúñáhnú ji, tá cúu nūū jáni inī sūchí lúlí yáhá, suu ji cúñáhnú cā nūū nchivī jā tátúnī Yāā andiví nūū.

⁵ De nā-ni nchivī tú jā síquī nduhū jétáhvī ji iin sūchí lúlí tá cúu nūū cúu sūchí yáhá, de nduhū jétáhvī ji.

Xēen coo sīquī nchivī jā quívī nūū cuāchi

(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

⁶ De tú iin sūchí lúlí yáhá cándíja ji nduhū, de tú quivī ji cuāchi sāhá nā-ni nchivī, de vāha cā de tú ní núhñī iin yōsó cáhnú sūcūn nchivī ñúcuán, de quēe ji chíjin ndute mar nícu.

⁷ Nācā xēen cúu jīín nchivī ñayiví, chi maá-ni jā ndúcú squívī nchivī nūū cuāchi íyó. De maá-ni súcuán coo inī ñayiví. De nācā xēen cundoho nchivī jā squívī táhán nūū cuāchi.

⁸ Túsaá de tú ndahá nú á jēhē nū sáhá jā quivī nú cuāchi, vāha cā quehndē nū de squéne nú ná quihīn, tácuā nduú cā sāhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā coo tícúhlu nú á coo cojo nū

de quívi nú nū cutecū nū ní cání, nsū cā jā coo ndúū ndahá nú de quívi nú nū ñúhūn jā cáyū ní cání.

⁹ De tú tīnūú nú sáhá jā quívi nú cuāchi, vāha cā tavā nū de squéne nú ná quíhīn, tácu nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā coo iin-ni tīnūú nú de quívi nú nū cutecū nū ní cání, nsū cā jā coo ndúū tīnūú nú de quívi nú nū ñúhūn infierno.

Tūhun yátá sīquī tīcāchí jā ní nsana

(Lc. 15.3-7)

¹⁰ Coto má sáhá jéhe inī ndá nú nū ni iin ndá sūchí lúli yáhá. Chi cáhān ni jín nú jā ndācá ángel andiví jā jito yā ji, níni íyó yā nū maá Tatá nī andiví.

¹¹ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, vāji nī jā scácu nī nchiví jā ní nsana ji nū Yāā Dios.

¹² ¿De nāsa jāni inī ndá nú? Tú iin tēe ndēca dē iin ciento tīcāchí, de tú sana iin tī, ¿de á nduú sndóo dē cūmī xico xāhōn cūmī cā tī yucu, de ndicó dē quīnanducú dē quiti jā ní nsana?

¹³ De tú nī nanihīn dē tī, de ndāā cáhān ni jín nú jā cúsiī ndasí cā inī dē jín quiti ñúcuán nsū cā jín cūmī xico xāhōn cūmī cā quiti jāá nduú ní nsána.

¹⁴ De suni sūcuán maá Tatá nú, Yāā ndēē andiví, nduú cūni yā jā tānū tāhvī ni iin sūchí lúli yáhá.

Sīquī jā cune cáhnú inī ō nū táhán ó

(Lc. 17.3-4)

¹⁵ De tú táhán nú nī nsáhá dē cuāchi sīquī nū, túsaá de cachī tūhun nú nū mátúhūn dē-ni jā ní nsáhá dē cuāchi sīquī nū. De tú nī jetáhvī dē tūhun jā ní ncāhān nū jín dē, túsaá de ja nī ndumanī dē jín nú nī nsáhá nú.

¹⁶ Sochi tú nduú ní jétáhvī dē jā cáhān nū, de quicāna nú iin á ū cā nchiví quíhīn nū jín nū dē, de cuu ji testigo nū tácu cundaā jā íyó cuāchi dē.

¹⁷ De tú nduú ní jétáhvī tucu dē jā cáhān ndá tēe ñúcuán, de cachī tūhun nú nū ndá nchiví cándija. De tú nduú ní jétáhvī tucu dē jā cáhān nchiví cándija, de siāā nū dē ná cóo dē modo iin tēe jāá nduú cándija nū Yāā Dios á tēe stútú xūhún renta.

¹⁸ De ndāā cáhān ni jín nú jā ndācá jā casí nū jā má sáhá nchiví inī ñayiví yáhá, suni casí Yāā Dios jā ndēē andiví. De ndācá jā cuāha nú tūhun jā sáhá ji inī ñayiví yáhá, suni cuāha Yāā ndēē andiví tūhun.

¹⁹ De suni cáhān ni jín ndá nú, tú ū táhān nū inī ñayiví yáhá, inuú cani inī nū sīquī iin jā cācān táhvī nū, túsaá de maá Tatá nī andiví cuāha yā jā jícān ndá nú.

²⁰ Chi ní-ni cúu nū ndútútú ū á ūnī nchiví jā chíñúhūn ji nduhū, de ñúcuán íyó nī jín ji, ncachī yā.

²¹ Ñúcuán de nī nquenda Pedro, de nī jīcā tūhūn dē yā: Señor, ¿nāsa vuelta cune cáhnú inī sá nū táhán sá jā sáhá dē cuāchi sīquī sá? ¿A jondē siete vuelta, á naá cúu? ncachī dē.

²² De nī ncāhān Jesús: Nduú cáhān ni jín nú jā siete-ni vuelta, chi jondē setenta por siete vuelta.

Tūhun yátá sīquī mozo jāá nduú ní nēe cáhnú inī

²³ Túsaá de Yāā ndēē andiví, sūcuán cúu jā nēe cáhnú inī yā nū nchiví jā tátúni yā nū: Cúu tá cúu iin rey jā cūni dē sáhá ndāā dē jín ndá mozo dē jā ndíta nū dē.

²⁴ De nī nquijéhé dē sáhá ndāā dē jín ji. De nī nquisiáha ndá ji iin mozo jā ndíta quéhén millón peso nū dē.

²⁵ De nduú ná cuá névāha mozo ñúcuán jā chunáá nū dē. De nī ndacu dē jā ná cúyahví mozo ñúcuán jín ñasíhí jín sēhe jín ndācá ndatíñú, de nūcunáá xūhūn jā ndíta dē.

²⁶ Ñúcuán de nī jēcuīñī jítí mozo, de nī ncāhān ndāhví dē jín patrón dē: Señor, cundetu nú ní, de nachunáá ndíhi sá xūhūn ní, ncachī dē.

²⁷ De maá patrón nī ncundáhví inī dē mozo dē. De nī nēe cáhnú inī dē jā ndíta mozo dē, de nī nsíāā dē sūcuán-ni jā má chúnáá cā.

²⁸ De nī nquee mozo cuāhān dē, de nī nquetáhán dē-ni jín iin táhán mozo dē jā ndíta jacū-ni nū dē. De nī ntiin dē tēe ñúcuán, de nī nquitū dē sūcūn, de nī ncāhān dē: Chunaá jā ndíta nú nū ni, ncachī dē.

²⁹ De táhán mozo dē nī jēcuīñi jítí nū dē, de nī ncāhān ndāhví jín dē: Cundetū núú nú, de nachunáá ndihi nī xūhún nú, ncachī.

³⁰ Sochi nduú ní ncúnī dē, chi nī nchīhi dē tēe ñúcuán vecāa jondē quívi jā nachunáá jā ndíta nū dē.

³¹ De ndá táhán mozo dē nī jinī jā sūcuán nī nsāhá dē, de nī ntahúhvī ndasí inī ndá dē. De cuāhān ndá dē nū patrón dē, de nī ncachī dē ndihi nāsa nī ncuu.

³² Sá de patrón nī nacana dē mozo ñúcuán, de nī ncāhān dē jín: Mozo nāvāha inī cúu nú. Chi nī nee cáhnú inī ni ndihi jā ndíta nú nū ni, chi nī ncāhān ndāhví nú jín nī.

³³ De tá cúu nū ní ncundáhví inī ni ndóhó, suni sūcuán cánuú jā cundáhví inī nū táhán mozo nū nícu, ncachī dē.

³⁴ De nī nquítí ndasí inī patrón, de nī ndacu dē tiñu jā ná quívi vecāa jondē nachunáá ndihi jā ndíta nū dē.

³⁵ De nī jīnu tūhun yátá yáhá, de nī ncāhān cā yā: Tá cúu nū ní nsāhá rey ñúcuán jín mozo dē, suni sūcuán sáhá maá Tatá nī andiví jín ndá nú de tú mā cúne cáhnú inī nū nū táhán nú jondē jín inī jín ánō nū, tú nā-ni cuāchi sáhá ji nū nū, ncachī yā jín ndá dē.

19

Siquí jā má sndóo táhán tēe jín ñahan
(Mt. 5.31-32; Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

¹ De tá nī ndihi nī ncāhān Jesús ndācá tūhun yáhá, de nī nquee yā Galilea cuāhān yā. De nī jīnū yā región Judea, incā lado yūte Jordán ichi nū quénda ncandī.

² De cuāhā nchivī nī niqūin ji yā, de ñúcuán nī nasāhá vāha yā nchivī cúhū.

³ Ñúcuán de nī nquenda jacū tēe grupo fariseo nū yā, chi cúnī ndá dē coto túnī dē yā, tú nāsa cāhān yā. De nī jicā tūhún dē yā: ¿A íyó ley jā cuu ndusín iin tēe jín ñasíhí dē tú nā-ni sīquí cúu? ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān yā: ¿A nduú ní ncáhvī cuitī ndá nú tutū ī nāsa nī nsāhá Yāā Dios nchivī jondē jā xíhna ñúhún? Chi tēe jín ñahan nī nsāhá yā, cáchī.

⁵ De suni nī ncāhān Yāā Dios: Jā ñúcuán cúu jā sndóo tēe tatá dē naná dē, de quétáhán dē jín ñasíhí dē, de iin-ni cā cúu ndúū dē, ncachī Yāā Dios, cáchī tutū.

⁶ Túsaá de nduú cā cúu ūū táhān dē, chi iin-ni cā cúu. Jā ñúcuán nduú vāha jā sndóo táhán, chi jā ní squétáhán Yāā Dios cúu, ncachī yā.

⁷ De nī jicā tūhún ndá dē yā: ¿Túsaá de nūcu nī ndacu Moisés tiñu janahán jā tú sndóo iin tēe ñasíhí dē, de ná cúvāha acta jā ndusín dē jín ña? ncachī dē.

⁸ De nī ncāhān yā jín dē: Siquí jā nīhin inī ndá nú, jā ñúcuán nī jēhe Moisés tūhun jā sndóo nú ñasíhí nú. Sochi jā xíhna ñúhún chi nsūú sūcuán ní ncúu.

⁹ De nduhū chi cāhān nī jín nú, tú iin tēe sndóo dē ñasíhí dē, de tú nsūú jā ndī ña, de quétáhán dē jín incā ñahan, túsaá de cásiquí ndéē dē ña. De tú iin tēe nacueca dē ñahan jā ní ndōo, suni cásiquí ndéē dē ña, ncachī yā.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān ndá tēe scuáha jín yā: De tú mā cúu sndóo tēe ñasíhí dē, túsaá de vāha cā mā cuēcá dē ñahan, ncachī dē.

¹¹ De nī ncāhān yā jín ndá dē: Tūhun jā ní ncāhān nū yáhá, chi nduú nīhin tiñú nū ndihi tēe, chi maá-ni nū ndá tēe jā ní nsāhá Yāā Dios jā nīhin tiñú.

¹² Chi íyó quéhén sīquí jā jásī jā má cuēcá tēe ñahan. Chi sava tēe nī ncacu dē jā má cúu cundeē dē jín ñahan. De sava cā tēe nī nsāhá nchivī jā má cúu cundeē dē jín ñahan. De sava cā tēe nī jani inī maá dē jā má cuēcá dē ñahan sīquí jā ndíhvī inī dē jín tiñu jā ndácu Yāā andiví nū dē. Tēe jā cuu cuetáhví tūhun jā má cuēcá dē ñahan, ná cuetáhví dē túsaá, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī Jesús jēhē ndá sūchí lúli
(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

¹³ Ńúcuán de nī nquenda ndá nchivī jín ndá sūchí lúli, jā tee yā ndahá yā xīnī ji de cācān táhvī yā jēhē ji. De ndá tēe scuáha jín yā nī ncāhān dē nūu nchivī jā váji jín ndá ji.

¹⁴ Sochi nī ncāhān Jesús: Cuāha tūhun ná quíji ndá sūchí lúli jīnā nūu ni, de mā cāsī nū jā quiji ji. Chi nchivī jā ndicó cóo inī jā canī inī ji modo ndá sūchí yáhá, suu ji cúu jā quívi ndahá Yāā andiví jā tatúnī yā nūu ji, ncachī yā.

¹⁵ De nī ntee yā ndahá yā xīnī ndá ji. De nī nquee yā Ńúcuán cuāhān yā.

Tūhun tēe cuíca
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

¹⁶ De iin tēe suchí nī nquenda dē nūu Jesús, de nī jīcā tūhún dē yā: Tēe vāha cúu ní Maestro. De cachī ní, ¿nā tiñu váha sáhá sá de nīhīn táhvī sá cutecū sá ní cání andiví? ncachī dē.

¹⁷ De nī ncāhān yā jín dē: ¿A jáni inī nū jā iin tēe-ni cúu nī jā cāhān nū tēe vāha jín nī? Chi nduú ni iin tēe vāha íyó, chi mátúhún-ni Yāā Dios. De tú cúnī nū cutecū nū ní cání, de squíncuu nú tiñu jā ní ndacu yā, ncachī yā.

¹⁸ De nī ncāhān dē: ¿De nā tiñu cúu túsaá? De nī ncāhān yā: Mā cāhnī nū ndiyi. Mā cásiquí ndēē tāhán nú. Mā sácuihná nú. Mā cāhān nū tūhun tūhún.

¹⁹ Cuetáhvī nú nūu tatá nú nūu naná nú. De cundáhvī inī nū táhán nú tá cúu nūu cundáhvī inī nū maá nú, ncachī yā.

²⁰ De nī ncāhān tēe suchí Ńúcuán: Ndācá tiñu yáhá ja nī squíncuu sá jondē tá lulí sá. ¿De nā cuá cúu jā cúmanī cā jā sáhá sá túsaá? ncachī dē.

²¹ De nī ncāhān Jesús: Tú cúnī nū squíncuu ndihi nú, de cuáhán de xícó nú ndihi jā névāha nú, de cuāha nú nūu nchivī ndāhvī. De jondē andiví cuāha yā jā váha ndasí nūu nū. Sá de quiji nú cuniquīn nū nduhū cōhōn, ncachī yā.

²² De tá nī jini tēe suchí tūhun yáhá, de nī ncucuécá inī dē de cuāhān dē, chi cuíca ndasí dē.

²³ Ńúcuán de nī ncāhān Jesús jín ndá tēe scuáha jín yā: Ndāā cāhān ni jín nú jā ndá tēe cuíca chi ūhvī ndasí quívi dē ndahá Yāā andiví jā tatúnī yā nūu dē.

²⁴ De cāhān tucu nī jín ndá nú jā Ńamā cā yáhá iin camello yavī yitícú nsūu cā jā quívi iin nchivī cuíca ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūu ji, ncachī yā.

²⁵ De ndá tēe scuáha jín yā nī nsāhvī ndasí inī dē jā ní jini dē tūhun yáhá, de nī jīcā tūhún táhán dē: ¿Ní nchivī cúu jā cācu túsaá? ncachī dē.

²⁶ De nī ndēhé Jesús nūu ndá dē, de nī ncāhān yā: Nchivī chi mā cūú squívi ji maá ji ndahá Yāā Dios, sochi maá yā chi ndihi-ni cuu sáhá yā, ncachī yā.

²⁷ Ńúcuán de nī ncāhān Pedro: Señor, ndá sāán chi nī sndóo sá ndihi jā névāha sá, de níquīn sá níhín. ¿De nā cuá nīhīn sá túsaá? ncachī dē.

²⁸ De nī ncāhān Jesús jín dē: Nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndāā cāhān ni jín ndá nú jā iin quívi de cundeē ni nūu mesa nūu tatúnī ni, de viī ndasí cuñáhnú nī inī Ńayíví jéé. De quívi Ńúcuán de ndá máá nú jā ní jēcuniquīn nū nduhū, suni cundeē nū nūu ūxī ūū mesa nūu tatúnī nū. De sáhá ndāā nū tiñu ndihúxī ūū tatā nchivī Israel.

²⁹ De ndācá nchivī jā ní sndóo vehe, á Ńanī, á cuāha, á tatá, á naná, á Ńasíhí, á sēhe, á Ńuhun, síquī jā cuniquīn ji nduhū, de nanihīn ji iin ciento cā jā súcuán. De suni nīhīn táhvī ji cutecū ji ní cání andiví.

³⁰ Sochi cuāhā nchivī jā cúu ji nūu mitan, nduu ji jā sándihí. De nchivī jā sándihí, nduu ji nūu.

20

Tūhun yátá síquī ndá tēe sátíñú

¹ De suha cúu jā tátúnī Yāā ndēē andiví nūu nchivī: Cúu tá cúu iin tēe xíñúhun. De iin stēen nī nquee dē, ndúcú dē ndá mozo jā nastútú uva dē.

² De nī nsāhá ndāā dē jíín ndá mozo jā chunáá dē iin denario jā quívi. De nī ntají dē ndá tēe ñúcuán cuāhān jā nastútú uva dē.

³ Ñúcuán de nī nquee tucu dē tá cahíin. De nī jiní dē nūū sava cā tēe jā íñí súcuán-ni nūū yáhvi.

⁴ De nī ncāhān dē jíín: Ndá ndóhó, suni quíhīn nū nastútú nú uva ni, de chunáá vāha nī yáhvi nú, ncachī dē. De cuāhān ndá tēe ñúcuán.

⁵ De nī nquee tucu dē tá cahūxī ūū jíín tá cahūnī, de suni súcuán nī nīhīn tucu dē mozo.

⁶ De jā cuácuu cahūhūn nī nquee tucu dē. De nī nīhīn tucu dē jacū cā tēe jā íñí súcuán-ni nūū yáhvi. De nī ncāhān dē jíín: ¿Nūcu íñí cāhá-ni ndá nú yáhá ní nduú? ncachī dē.

⁷ De nī ncāhān ndá tēe ñúcuán: Sīquī jā ni iin nduú ní ncána sāán jā satíñú sá. De nī ncāhān dē jíín: Túsaá de suni quíhīn ndá nú nastútú nú uva ni, de chunáá vāha nī yáhvi nú, ncachī dē.

⁸ De tá nī ñini, de tēe xíñúhun nī ncāhān dē jíín tēe cúñáhnú nūū mozo dē: Cana ndá tēe sátíñú de chunáá nú yáhvi dē, de xihna cā ndá tēe jā ní nquívi jā sándihí, de sá de ndá tēe jā ní nquívi xihna ñúhún, ncachī dē.

⁹ De nī nquenda ndá tēe jā ní nquívi cahūhūn jañíni. De iin denario nī nīhīn iin iin dē.

¹⁰ De jā sándihí de nī nquenda ndá tēe jā ní nquívi xihna ñúhún. De jáni inī ndá dē jā cuāhā cā nīhīn dē. Sochi suni iin-ni denario nī nīhīn iin iin dē.

¹¹ De tá nī nīhīn dē, de nī nquijéhé ndá dē cāhān sōó dē jíín tēe xíñúhun, cáchī dē:

¹² Ndá sāán ní nduú nī nsatíñú sá, de nī ndoho sá jā ihní. De ndá tēe yáhá jā ní nquívi jā sándihí, chi iin-ni hora nī nsatíñú dē. De inuú nī nchiyáhvi ní ndá sāán jíín dē, ncachī dē.

¹³ De tēe xíñúhun nī ncāhān jíín iin dē: Amigo, nsūú jā sáhá nāvāha nī ndóhó. ¿A nduú ní nsáhá ndāā ō jā iin denario quiyáhvi nú, á naá cúu?

¹⁴ Túsaá de quehen yáhvi nú de quínohōn nū. Chi cúnī ni jā tēe jā ní nquívi jā sándihí yáhá, inuú chunáá nī nūū dē jíín ndá máá nú.

¹⁵ ¿De á nduú cúu sáhá nī nāsa cúnī ni jíín xūhún maá ní? ¿De á cúcuásún inī nū jā ní nchunáá vāha nī nūū ndá dē sīquī jā vāha inī ni? ncachī dē.

¹⁶ De tá cúu nūū ní nsāhá tēe xíñúhun, suni súcuán sáhá Yāā Dios. Chi nchivī jā cúu sándihí, nduu ji nūū. De nchivī jā cúu nūū, nduu ji jā sándihí. Chi cuāhā nchivī cána yā jā candíja ji yā. Sochi jacū ji-ni cándíja, de suu ji cúu jā nácāji yā, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu Jesús jā cuū yā

(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

¹⁷ Ñúcuán de tá nī nquehen Jesús ichi cuāhān yā Jerusalén, de nī ncana síín yā ndihúxī ūū tēe scuáha jíín yā. De nī ncāhān yā jíín dē:

¹⁸ Cunini ndá nú, chi mitan de ja cuāhān ō Jerusalén, de ñúcuán nastúu nchivī nduhū, Yāā nī nduu tēe, nūū ndá sūtū cúñáhnú jíín nūū ndá tēe stéhēn ley janahán. De nenda ndá dē sīquī ni jā cuū ni.

¹⁹ De nasiáha ndá dē nduhū nūū ndá tēe nación Roma jā tátúnī jā ndēē Jerusalén. De ndá tēe ñúcuán sáhá catá dē nūū ni. De canī dē nduhū, de sá de cahni dē nduhū yīcā cruz. Sochi nūū únī quívi de natecū ni, ncachī yā.

Jā ní jīcān naná Jacobo jíín Juan iin favor nūū yā

(Mr. 10.35-45)

²⁰ Ñúcuán de nī nquenda ñasíhí Zebedeo nūū yā jíín sēhe ña Jacobo jíín Juan. De nī jēcuíñī jítí ña nūū yā, jīcān ña iin favor nūū yā.

²¹ De nī jīcā tūhún yā ña: ¿Nā tiñu vāji ní? De nī ncāhān ña: Cuāha ní tūhun jā quívi tátúnī ní de cundeē ndúū sēhe sá yáhá xíín ní, iin ji lado cuáhá ní, de incā ji lado sátín ní, ncachī ña.

²² Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíín Jacobo jíín Juan: Nduú jíín ndúū nū nā cuá cúu jā jīcān nū. ¿A cuu cundoho nú tūndóhó tá cúu nūū quiji sīquī ni? ¿De á quenda nú cundoho xēēn nū tá cúu nūū cundoho ní? ncachī yā. De nī ncāhān ndúū dē: Cuu sáhá sá.

²³ De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndáā cúu jā ndoho nú tūndóhó tá cúu nū quiji síquī ni, de ndoho xēen nū tá cúu nū cundoho nī. Sochi jā cundeē nū lado cuáhá nī jíin lado sátin nī, nsūú nduhū cúu jā cuāha tūhun. Chi ja íyó tūha jā cuu ndá tēe jā ní nacāji Tatá nī, de tēe ñúcuán nihīn, ncachī yā.

²⁴ De ndihúxī cā tēe scuáha jíin yā, nī jini dē tūhun yáhá, de nī nquīti inī dē nī jini dē ndúú ñanī ñúcuán.

²⁵ De Jesús nī ncana yā ndá dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Jíin ndá nú nāsa sáhá ndá tēe jā cúñáhnú nū nchivī ndá nación. Chi ndácu nihīn dē nū ji, de maá dē cáchī nāsa coo.

²⁶ Sochi ndá máá nú, chi mā sáhá nú súcuán. Chi tú ní iin nú cúnī nū cuñáhnú nú, de ndúú chi sa sáhá nú maá nú tēe jā cuetíñú ndá táhán nú.

²⁷ De tú ní iin nú cúnī jā cuu nú nū, sa sáhá nú maá nú mozo nū táhán nú.

²⁸ Chi suni súcuán sáhá maá nī, Yāā nī nduu tēe, chi nsūú jā vāji nī jā cuetíñú nī nchivī, chi sa vāji nī jā cuetíñú nchivī nduhū. De cuāha nī maá nī jā cuū ni tácuca scácu nī cuāhā nchivī, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā ūū tēe cuáá

(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

²⁹ Ñúcuán de nī nquee yā jíin ndá dē ñuū Jericó. De cuāhā ndasí nchivī nī niquīn ji yā.

³⁰ De yuhú íchí ndéē ūū tēe cuáá. De nī jini dē tūhun jā yáha Jesús cuāhān yā, de nī ncana jee ndúú dē: Señor, maá ní jā cúu tatā rey David, cundáhvī inī ní sāán, ncachī dē.

³¹ De ndá nchivī nī ncāhān ji nū dē jā ná cásī ndúú dē yuhú dē. Sochi víhí cā nī ncana jee dē: Señor, maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhvī inī ní sāán viī, ncachī dē.

³² De nī jencuiñī Jesús, de nī ncana yā ndúú tēe cuáá ñúcuán, de nī jicā tūhún yā dē: ¿Nā cuá cúnī ndúú nū jā sáhá nī ndóhó?

³³ De nī ncāhān ndúú dē jíin yā: Jā ná ndúnijīn tīnūú sá cúnī sá, Señor, ncachī dē.

³⁴ De nī ncundáhvī inī yā dē, de nī ntee yā ndahá yā tīnūú dē. De nī ndunijīn-ni tīnūú dē. De nī jēcuniquīn ndúú dē yā cuāhān dē jíin yā.

21

Jā ní nquīvi Jesús Jerusalén

(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ De tá nī ncuñatin yā ciudad Jerusalén, de nī nquenda yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā ñuū Betfagé jā cáá jēhē yucu Olivos. De nī ntají yā ūū tēe scuáha jíin yā jā quíhīn dē.

² De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán ñuū lulí jā cáá ichi nū. De ñúcuán nihīn nū iin burra, núhni tī jíin iin burro lulí. De nandají nú ndúú tī, de quiji nú jíin tī.

³ De tú ní iin cāhān jíin nú, de cachī nū jā maá Jētohō ō jíiní ñúhún yā tī. Ñúcuán de síáá ji tī-ni quiji nú jíin tī, ncachī yā.

⁴ De súcuán nī ncuu ndācá tiñu yáhá tácuca quee ndaā tūhun jā ní ncāhān tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, yósō nū tutū:

⁵ Cachī nū nū nchivī Jerusalén jā cúu ñuū Sión:

Yáhá cūndēhé nú jā vāji Rey nū.

Nduú sáhá ñáhnú yā maá yā, chi burra-ni yósō yā,

jíin burro lulí, sēhe quiti jíiso.

Cáchī tutū.

⁶ Ñúcuán de cuāhān ndúú tēe scuáha, de nī nsáhá dē tá cúu nū ní ndacu Jesús nū dē.

⁷ De ndéca dē burra jíin sēhe tī, nī nenda dē nū yā. De nī nchisó ndá dē sōō dē síquī tī, de nī jēcōsō yā tī.

⁸ De íyó cuāhā nchivī, de nī scáá ji sōō ji inī ichi. De sava cā ji nī jāhnū ndahá ñuū, de nī jaquīn ji inī ichi.

⁹ De ndá nchivī jā cuāhān ichi nū yā jíin nchivī cuāhān ichi chátā yā, cána jee ji: Cúñáhnú ndasí Yāā cúu tatā rey David. De vāha ndasí Yāā cúu yā jā vāji yā jíin tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios. De viī ndasí cúñáhnú maá Yāā Dios, ncachī ji.

¹⁰ De tá nī nquīvi Jesús Jerusalén, de ndihi nchivī nī ncuvaā ji, de cuāhā ji nī jīcā tūhún táhán ji: ¿Nā tēe cúu tēe yáhá? ncachī ji.

¹¹ De nī ncāhān ndá nchivī jā vāji jíin yā: Yáhá cúu Jesús jā nácani tūhun Yāā Dios, jā vāji jondē ñuū Nazaret ndáñuū Galilea, ncachī ji.

Jā ní ntavā yā nchivī inī templo

(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹² Ñúcuán de nī nquīvi Jesús inī patio templo cāhnú Yāā Dios. De nī ntavā yā ndá nchivī jā jéen quiti de náxícó nūū nchivī jā sōcō ji. De nī scócáva yā mesa ndá nchivī jā sáma xūhún, jíin silla ndá nchivī jā xícó paloma.

¹³ De nī ncāhān yā jíin ji: Yósō nūū tutū īi jā cāhān Yāā Dios: Vehe nī chi vehe nūū jíicān táhvi cúu, cáchi Yāā Dios. Sochi ndá ndóhó, chi modo yavī cava jācuīhná nī nasāhá nú, ncachī yā.

¹⁴ Ñúcuán de sava nchivī cuāá jíin nchivī cojo nī nquenda ji nūū yā inī templo. De nī nasāhá vāha yā ji.

¹⁵ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī jinī dē ndācá tiñu ñáhnú jā sáhá yā, de nī jinī dē jā cána jee ndá sūchí lúlí inī templo: Cúñáhnú ndasí Yāā cúu tata rey David, cáchi ji. De nī nquiti inī ndá dē.

¹⁶ De nī ncāhān dē jíin yā: ¿A nduú jíini nú jā sūcuán cāhān ndá sūchí yáhá? ncachī dē. De nī ncāhān Jesús jíin dē: Jíini nī. ¿De á ncháha ca cahvi ndá nú jā yósō nūū tutū īi jā suha cāhān iin tēe jíin Yāā Dios? Sāhá ní jā ndá sūchí lúlí jíin sūchí jáxīn, vāha ndasí cāhān ji jā Yāā cúñáhnú cúu Cristo. Cáchi.

¹⁷ De nī sndóo yā dē. De nī nquee yā Jerusalén, de cuāhān yā ñuū Betania. De ñúcuán nī ndōo yā jacuāá ñúcuán.

Jā ní ncāhān yā nūū ñutun higo

(Mr. 11.12-14, 20-26)

¹⁸ De jānehēn quīvī téen cuānohōn yā Jerusalén, de cócon yā.

¹⁹ De nī jinī yā iin ñutun higo jā íní yuhú íchí. De nī jēhēn yā jēhē. De nduú nā higo ní níhīn yā, chí maá yūcū-ni cúu. De nī ncāhān yā jíin: Mitān de mā cūún cuitī cā jāvixī xīnī nū, ncachī yā. De nī nchīchī-ni ñutun higo ñúcuán.

²⁰ De ndá tēe scuáha jíin yā, nī nsāhvi inī dē nī jinī dē. De nī jīcā tūhún dē yā: ¿Nāsa nī nsāhá ní jā ñamā nī nchīchī ñutun higo? ncachī dē.

²¹ De nī ncāhān yā jíin dē: Ndāā cāhān ni jíin ndá nú, tú candíja nú de mā cāní síquí inī nū, de cuu sāhá nú tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní nsāhá nī jíin ñutun higo. De jondē tiñu ñáhnú cā cuu sāhá nú, chí jondē cuu cāhān nū jā cujiyo yucu yáhá quihīn nūū mar, de sāhá tá cáchi nū.

²² De ndācá jā jíicān táhvi ndá nú, de tú cándíja nú jā níhīn nū, de níhīn nū, ncachī yā.

Sīquī jā ndíso tíñú Jesús

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

²³ De nī nquīvi tucu yā inī templo cāhnú. De juni stéhēn yā tūhun, de ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu nūū nchivī hebreo, nī nquenda dē nūū yā. De nī jīcā tūhún dē yā: ¿Ní jondē nī níhīn tíñú nú jā sáhá nú tiñu yáhá? ¿De ní iin nī ntee tiñu ndóhó jā sáhá nú sūcuán? ncachī ndá dē.

²⁴ De nī ncāhān Jesús: Saá-ni nduhū suni cātūhún nī ndá nú iin tūhun, de tú cuu scócóo nú, ñúcuán de cachī ni nūū nū ní jondē nī níhīn tíñú ní jā sáhá ní tiñu yáhá.

²⁵ ¿Ní iin nī ntee tiñu síquī Juan jā ní scuéndutē dē? ¿A Yāā Dios á ndá tēe? ncachī yā. Ñúcuán de nī natúhún ndá máá dē: Tú cachī ō jā Yāā Dios nī ntee tiñu ñúcuán síquī Juan, de cāhān dē jíin ó: ¿Túsaá de nūcu nduú ní ncándíja ndá nú jā ní ncāhān dē?

²⁶ De tú cāhān ō jā nchivī nī ntee tiñu síquī dē, de yúhú ó nchivī, chí ndiviī ji cándíja ji jā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios nī ncuu ndíja Juan, ncachī ndá dē.

²⁷ De nī ncāhān dē jíin Jesús: Nduú jíinī ndá nī, ncachī dē. Nūcuán de nī ncāhān yā jíin dē: De saá-ni nduhū, suni mā cāchí nī nūū nū ní iin nī ntee tiñu sīquī ni jā sáhá nī tiñu yáhá, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī ūū sēhe yíí

²⁸ De nī ncāhān cā yā jíin ndá dē: Cunini ndá nú tūhun yátá yáhá: Iin tēe nī iyo ūū sēhe yíí dē. De nī ncāhān dē jíin iin ji: Séhē, cuáhán satíñú nú chi nastútú nú uva ni mitan, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān ji: Mā quíhīn sá, ncachī ji. De nī ncunúú, de nī nacani inī ji, de cuāhān ji nūū tiñu nūcuán.

³⁰ De tēe nūcuán nī jēhēn dē nūū incā sēhe dē, de suni sūcuán nī ncāhān dē jíin ji. De nī ncāhān ji: Ajan táā, de quíhīn sá túsaá, ncachī ji. Sochi nduú ní jēhēn ji.

³¹ ¿De nāsa jáni inī ndá nú? Jā nduú ji, ¿ní iin ji nī squíncuu tiñu cúnī tatá ji? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: Sūchí jā ní ncāhān dē jíin xihna cā, ncachī dē. De nī ncāhān Jesús jíin dē: Saá, de ndāā cāhān ni jíin nú jā ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá ñahan ndiī, ñamā nācani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji de quívi ji ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji, de ndá máá nú chi mā quívi nú.

³² Chi nī nquiji Juan, nī stēhēn dē nāsa squíncuu nú tūhun ndāā, de nduú ní ncándíja ndá nú tūhun jā ní ncāhān dē. De sa ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá ñahan ndiī, nī ncandíja ji tūhun jā ní ncāhān dē. De ndá máá nú, vísō nī jinī nū jā ní ncandíja ji, sochi nduú ní nācani cuitī inī nū jā candíja nú.

Tūhun yátá sīquī ndá tēe nēhén jā sátíñú nūū yūcū uva

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ Cunini ndá nú incā tūhun yátá: Nī iyo iin tēe xíñuhun. De nī nchuhun dē cuāhā yūcū uva. De nī jasī dē corral, de nī nsāhá dē iin nūū cāxīn dē uva. De nī nsāhá dē iin vehe sūcún tácuā cuu coto dē ní cāhnú. De nī sndóo dē nūū sava tēe jā satíñú nūū, de cuu sava dē ndihā jíin. De nī nquehen dē ichi cuāhān jīcá dē.

³⁴ De maá tiempo jā ndutútú uva, de nī ntají dē jacū mozo cuāquēhen sava ndihā uva nūū ndá tēe sátíñú.

³⁵ De ndá tēe nūcuán nī ntiin dē mozo. De iin ji nī ncani ndá dē, de incā ji nī jahnī dē, de incā ji nī ncani dē yūū xīnī.

³⁶ De tēe xíí uva nī ntají tucu dē cuāhā cā mozo cuāhān nsūū cā jā xihna nūhún. De suni sūcuán nī nsāhá ndá tēe nūcuán jíin ndihi mozo nūcuán.

³⁷ De jā sándihí da, de nī ntají dē sēhe dē cuāhān. Chi jáni inī dē jā cuetáhví ndá tēe nūcuán sēhe dē.

³⁸ Sochi ndá tēe sátíñú, tá nī jinī dē nūū sēhe tēe xíí uva, de nī ncāhān ndá máá: Tēe xíí táhví cúu yáhá. Ná cāhnī ō ji, de ndōo táhví ji cuu ó, ncachī.

³⁹ De nī ntiin ndá dē ji, de nī ntavā dē ji incā lado, de nī jahnī dē ji, ncachī yā.

⁴⁰ Nūcuán de nī jīcā tūhún yā dē: Túsaá de tá quenda tēe xíí uva, ¿de nāsa sāhá dē jíin ndá tēe sátíñú? ncachī yā.

⁴¹ De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Mā cúndáhví cuitī inī dē ndá tēe jā ní nsāhá tiñu nēhén nūcuán, chi cahni dē. De cuāhā dē ñuhun cáá uva nūū sava cā tēe jā sátíñú nūū, cuu sava dē ndihā jíin. De quívi ndutútú ndihā, de ndá tēe nūcuán nacūāha dē sava ndihā nūū tēe xíí uva, ncachī dē.

⁴² De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿De á ncháha ca cahvi ndá nú tūhun yáhá jā yósō nūū tutū īī, jā nduhū cúu tá cúu iin yūū? Chi cāchī tutū:

Yūū jā ní squéne yichī ndá tēe jā sáhá vehe,
maá yūū yáhá nduu jā quituu squínā vehe.

Maá Jētohō ō Yāā Dios nī nsāhá yā sūcuán,
de sáhvi inī ō jíinī ō tiñu yáhá.

Cāchī tutū.

⁴³ Túsaá de cāhān ni jíin ndá nú jā cujiyo-ni jā tátúnī Yāā Dios nūū ndá nú, de nacūāha yā tiñu nūū incā nchivī jā squíncuu vāha ji tiñu ndácu yā tá cúu nūū cúnī yā.

⁴⁴ De nchivī jāá nduú cándíja, ndoho ji tá cúu nū ndóho nchivī jā jíco cáva síquī yū de táhnū ji. De quīvī jā sáhá ndā Yāā Dios cuāchi, de nchivī jāá nduú ní ncándíja, cundoho ji tá cúu nū ndóho nchivī jā níncava iin yū síquī ji de cúndihī ji sáhá, ncachī yā.

⁴⁵ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe grupo fariseo nī jini dē ndá tūhun yátá jā ní ncāhān yā. De nī jīcūhun inī dē jā síquī ndá máá dē cúu jā ní ncāhān yā tūhun yátá síquī ndá tēe sátíñú nū uva jíin tēe sáhá vehe.

⁴⁶ De nī nducú ndá dē modo jā tiin dē yā. Sochi yúhú dē jā quītī inī nchivī, chi jáni inī ndá ji jā tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu yā.

22

Tūhun yátá síquī vico tándāhá

¹ Nūcuán de nī ncāhān tucu Jesús incā tūhun yátá jíin ndá dē:

² Súcuán cúu jā tátúnī Yāā andivī nū nchivī: Cúu tá cúu iin rey jā sáhá dē iin vico jā tándāhá sēhe yí dē.

³ De nī ntají dē ndá mozo dē cuācāna nchivī jā ní ncāhān dē jíin. De ndá máá ji nduú ní ncúnī ji quīhīn ji.

⁴ De nī ntají tucu dē jacū cā mozo, de nī ncachī dē: Cāhān jíin nchivī jā ní ncana nī, ja íyó tūha ndeyu. Chi ja nī jahni ni stīquī ni jíin ndá cā quiti jā ní nduu, de ndihi ja íyó tūha. Nehēn ndá nú vico tándāhá. Cachī nū, ncachī dē.

⁵ De ndá nchivī jā ní ncana dē nduú ní nsáhá ji cuenta. Chi iin ji cuāhān nū itū ji, de incā ji cuāhān nū tiñu sáhá ji.

⁶ De sava cā ji nī ntiin ji ndá mozo rey, de nī nsáhá sácá ji nū, de nī jahni ji.

⁷ Nūcuán de nī nquītī ndasí inī rey. De nī ntají dē ndá soldado dē nī jēhēn dē, nī jahni dē ndá nchivī jā ní jahni ndá ndīyi nūcuán, de nī nteñuhūn dē nūu ji.

⁸ Nūcuán de nī ncāhān rey jíin sava cā mozo dē: Ndihi ja íyó tūha jā coo vico tándāhá. Sochi nchivī jā ní ncana nī, nsūu nchivī vāha cúu ji jā quiji ji vico.

⁹ Túsaá de cuáhán ndá nú ndācá ichi cáhnú cā, de cana nú nāsa nchivī nihīn nū, ná quiji ndá ji vico tándāhá. Ncachī dē.

¹⁰ De nī nquee ndá mozo cuāhān ndācá ichi. De nī nastútú dē ndihi nchivī jā ní nihīn dē, cúu nchivī nēhēn, cúu nchivī vāha. De súcuán nī nchitú nchivī inī vehe nū íyó vico tándāhá.

¹¹ De nī nquīvi rey inī vehe jā cāhān dē jíin nchivī jā ní ncutútú. De nī jinī dē nū iin tēe jāá nduú nūhún sahma jā ní jēhe dē cuhun nchivī jā quiji vico tándāhá.

¹² De nī ncāhān dē jíin tēe nūcuán: Amigo, ¿nāsa nī nquīvi nú yáhá jāá nduú nūhún nú sahma vico tándāhá? ncachī dē. De tēe nūcuán nduú ní ncāhān cuitī dē.

¹³ Nūcuán de nī ncāhān rey jíin ndá tēe jíco ndíso cōhō: Tiin ndá nú dē, cuhni nū ndahá dē jēhē dē, de tavā nū dē ná quīhīn dē nū neē tāvēhé. De nūcuán cuacu dē de nacayihī dē nīi yúhú dē jā ndoho ndasí dē. Ncachī rey.

¹⁴ Chi cána Yāā Dios cuāhā nchivī jā ná cándíja ji. Sochi jacū ji-ni cándíja, de suu ji nácāji yā, ncachī Jesús.

Sīquī xūhún renta

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵ Nūcuán de cuāhān ndá tēe fariseo, de nī natúhún dē tú nāsa sáhá dē tácuā cāhān yā iin tūhun jā nihīn dē cuāchi síquī yā.

¹⁶ De nī ntají dē jacū tēe scuáha jíin maá dē jíin tēe grupo Herodes cuāhān dē. De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Maestro, jíin ndá sá jā tēe cāhān ndāa cúu ní, de stēhēn ndāa ní nāsa squíncuu nchivī nū Yāā Dios. De nduú yúhú ní jā cāhān ni iin nchivī síquī ní, chi nduú sáhá ní cuenta nāsa cúu iin iin ji, chi inuú-ni sáhá ní jíin ndá ji.

¹⁷ Túsaá de cāhān ní nāsa jáni inī ní: ¿A íyó vāha jā chunáá ó renta nū rey nación Roma jā tiin nación maá ó, á nduú? ncachī dē.

¹⁸ De nī jinī Jesús jā nducú ndá dē iin cuāchi síquī yā. De nī ncāhān yā jíin dē: Vāchi tēe stáhvi-ni cúu ndá nú. ¿Nājēhē cúu jā jíto túnī nū nduhū?

¹⁹ Stéhēn xūhún jā jécunáá renta ná cúndēhé nī, ncachī yā. De nī stéhēn ndá dē iin denario nūū yā.

²⁰ De nī ndēhé yā, de nū jīcā tūhún yā dē: ¿Nā tēe cúu jā ndēē nūū xūhún yáhá, de nā síví cúu jā ndēē yáhá?

²¹ De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Rey ñúcuán cúu. Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Túsaá de nacūāha nú nūū rey ñúcuán jā cúu cuenta dē, de nacūāha nú nūū Yāā Dios ndācá jā cúu cuenta maá yā, ncachī yā.

²² De tá nī jini ndá dē jā ndíchí nī ncāhān yā tūhun yáhá, de nī nsāhvi inī dē, de nī sndóo dē yā, de cuāhān dē.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē síquī jā natecū ndīyi

(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

²³ De suni quīvī ñúcuán nī nquenda jacū tēe grupo saduceo nūū yā. De ndá tēe ñúcuán cáchī dē jāá nduú nátecū cuitī ndīyi. De nī ncāhān dē jíin yā síquī iin tūhun:

²⁴ Maestro, de Moisés nī ncāhān dē jā tú iin tēe cuū dē, de ndōo ñasíhí dē, de tú nduú ní íyo sēhe dē jíin ña, túsaá de cánuú jā ñanī dē nacueca ñasíhí dē, de sēhe dē jā coo jíin ña, nūcuīñī ji nūū ndīyi ñanī dē. Cáchī tutū.

²⁵ De ñuū sá nī íyo ūjā ñanī. De tēe xíhna ñúhún nī jeca dē iin ñahan. De nī jīhī dē. De síquī jāá nduú nā sēhe dē ní íyo, de nī ndōo ñasíhí dē nūū ñanī dē.

²⁶ De tēe ūū suni nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo tucu. De saá-ni tēe ūnī, jondē jíin ndihújā dē.

²⁷ De tá nī ndihi dē nī jīhī, de suni nī jīhī ñahan ñúcuán.

²⁸ Túsaá de quīvī natecū ndīyi, ¿ní iin dē cuu ña ñasíhí dē? Chi ndihújā dē nī ndeē jíin ña, ncachī ndá dē jíin yā.

²⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin dē: Ndasí stíví ndá nú tūhun síquī jāá nduú jícūhun inī nū jā cáhān tutū īī, de ni nduú jíinī nū jā íyó poder Yāā Dios jā nastécū yā ndīyi.

³⁰ Chi quīvī jā natecū ndá ndīyi, de nduú cā nā tūhun quetáhán tēe jíin ñahan coo. Chi coo ndá ji tá cúu ndá ángel Yāā Dios andiví.

³¹ De síquī jā natecū ndīyi, ¿á nduú ní ncáhvi ndá nú tutū nāsa cáhān Yāā Dios jíin nú?

³² Maá nī cúu Yāā Dios Abraham jíin Isaac jíin Jacob, cáchī yā. Chi vísō ja nī jīhī ndá dē, sochi tēcū dē nūū íyó maá yā, chi cúu yā Yāā jā sáhá jā tēcū nchivī níí cání, ncachī yā.

³³ De ndá nchivī nī nsāhvi inī ji níni ji tūhun stéhēn yā.

Tūhun cánuú ndasí cā jā ní ndacu Yāā Dios

(Mr. 12.28-34)

³⁴ Ñúcuán de ndá tēe grupo fariseo nī jini dē jā ní jasī ndá tēe saduceo yuhú dē nī nsāhá yā. De nī ndutútú ndá dē nūū yā.

³⁵ De iin dē jā cúu tēe stéhēn ley janahán nī jīcā tūhún dē yā, chi coto túnī dē yā cúni dē:

³⁶ Maestro, ¿ní iin cúu tūhun jā ndácu tiñu jā cánuú ndasí cā nūū tutū ley? ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Coo manī ndasí nú jíin maá Jētohō nū Yāā Dios, jondē jíin inī jíin ánō nū, jíin níí jāá ntúnī nū, cáchī tutū.

³⁸ Yáhá cúu tūhun ndácu yā jā cúñáhnú cā de cánuú ndasí cā.

³⁹ De tūhun ūū jā ní ndacu yā, suni súcuán cáhān: Cundáhvī inī nū táhán nú tá cúu nūū cúndáhvī inī nū maá nú.

⁴⁰ De chíjin ndūū tūhun yáhá nī nquee ndihi ley jā ní ntee Moisés, jíin ndihi jā ní stéhēn ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachī yā.

Síquī jā cúu Cristo tatā David

(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

⁴¹ De juni íyó tútú cā ndá tēe fariseo ñúcuán, de Jesús nī jīcā tūhún yā dē:

⁴² ¿Nāsa jáni inī ndá nú síquī Cristo? ¿Nā nūū tatā quiji yā, cáchī tutū? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: Nūū tatā David, ncachī dē.

⁴³ De ni ncāhān yā jíin dē: ¿Túsaá de nāsa cúu jā David ni ncāhān dē Jētohō dē yā, ni nsāhá Espiritu Santo jondē janahán? Chi ni ncāhān dē:

⁴⁴ Maá Jētohō ō Yāa Dios ni ncāhān yā jíin Jētohō ni, Yāa jā quiji:

Cundeē nū lado cuáhá ni nūu cuñáhnú nū,
de ná sáhá ni jā candeē nū poder ndācá jā jíin ūhvī ndóhó.

Ncachī Yāa Dios. Ncachī David.

⁴⁵ Túsaá de vísō chíjin tatā David cacu Cristo, de ni ncāhān dē Jētohō dē yā, chi jondē nūu Yāa Dios vāji yā, ncachī yā.

⁴⁶ De ni iin dē nduú ní ncúu scócóo dē tūhun nūu yā. De jondē quívi ñúcuán de nduú cā ní ncúndéé inī ni iin dē jā cātūhún dē yā.

23

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ñúcuán de ni ncāhān Jesús jíin ndá nchivī jíin ndá tēe scuáha jíin yā:

² Ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo, jáni inī dē jā ndíso tíñú dē jā stéhēn dē ley jā ní jēhe yā nūu Moisés.

³ Túsaá de cuetáhví nū dē squíncuu nū ndācá jā ndācu dē nūu nū. Sochi mā sáhá nū tá cúu nūu sáhá ndá máá dē. Chi cāhān dē-ni, sochi nduú squíncuu dē.

⁴ Chi suni stéhēn ndá dē ndācá ley jā ní ntavā maá dē jā vījín sáhá, de tēe dē síquī nchivī, de nduú cúndeé ji squíncuu ji. Sochi ndá máá dē chi ni iin xīnī ndāhá dē nduú scāndā dē jā squíncuu dē.

⁵ De maá-ni síquī jā ná cuétúhún nchivī dē cúu ndihi jā sáhá dē. Chi jétahān inī ndá dē cuhni dē cuāhā tūhun tutū īi teēn dē jíin ndahá dē. De suni sáhá cáni cā dē yūhvā yuhú sáhmá dē jā stéhēn jā cúñáhnú cā dē nsūú cā incā nchivī.

⁶ De jétahān inī ndá dē cundeē dē nūu silla yíñúhún cā nūu yáji nchivī vico, jíin silla yíñúhún cā inī vehe īi sinagoga.

⁷ De suni jétahān inī dē jā cāhān yíñúhún nchivī dē nūu yáhvi, jíin jā cāhān ji maestro jíin dē.

⁸ Sochi ndá máá nū, mā cuáha nū tūhun jā cāhān nchivī maestro jíin nū. Chi inuú cúu ndihi nū jā cúu nū hermano, de íyó iin-ni Maestro nū jā cúu nduhū, Cristo.

⁹ De mā chíñúhún nū ni iin tēe ñayiví yáhá jā cāhān nū padre jíin dē. Chi íyó mátúhún-ni Padre ndá nū, Yāa ndēē andiví.

¹⁰ De suni mā cuáha ndá nū tūhun jā cāhān ji jētohō ji ndóhó. Chi íyó iin-ni Jētohō nū, de suu cúu nduhū, Cristo.

¹¹ De tēe jā íyó māhñú ndá nū jā chíndeé nūu táhán, suu dē cúu jā cúñáhnú cā.

¹² Chi tēe jā sáhá ñáhnú maá, sa nuu dē. De tēe jā sáhá núu maá, sa nduñáhnú dē.

¹³ Nācā xēen cundoho ndá nū tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nū tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nū. Chi jāsī nū jā quívi nchivī ndahá Yāa andiví jā tatúnī yā nūu ji. Chi nduú quívi ndá máá nū, de ni nduú jēhe nū tūhun jā quívi nchivī jā ndúcú quívi.

¹⁴ Nācā xēen cundoho ndá nū tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nū tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nū. Chi cāndeē nū vehe ndá ñahan ni nquendōo ndáhví. Ñúcuán de nāhán jíicān táhvī nū tácuca canī inī nchivī jāá nduú nā cuāchi nū. Jā ñúcuán xēen cā cundoho nū castigo.

¹⁵ Nācā xēen cundoho ndá nū tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nū tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nū. Chi ní ñuhun yíchí jíin ní mar jíca nuu nū ndúcú nū iin nchivī jā scándíja nū sāhān maá nū. De tá ni ncandíja ji, de sáhá ndá nū jā víhí cā cuu cuāchi ji jā quíhīn ji infierno nsūú cā ndá máá nū.

¹⁶ Nācā xēen cundoho ndá nū, chi cúu nū tá cúu tēe cuáá jā stéhēn ichi nūu nchivī. Chi cāhān ndá nū: Tú ní tēe cāhān téyíí dē jā Yāa Dios jā ndēē inī templo ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tíñu, túsaá de va nduú cánuú squíncuu dē. Sochi tú cāhān dē jā

Yāā Dios jā xíí oro jā íyó inī templo, ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de cánuú jā squíncuu nahñí dē, cáhān ndá nú.

¹⁷ Tēe naā tēe cuáá cúu ndá nú jā stíví nú tūhun cáhān nū. ¿Ní iin cúu jā cúñáhnú cā, á oro, á Yāā Dios jā ndēē inī templo jā sáhá ī oro ñúcuán?

¹⁸ De suni cáhān ndá nú: Tú ní tēe cáhān téyíí dē jā Yāā Dios jā xíí altar ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de va nduú cánuú squíncuu dē. Sochi tú cáhān dē jā Yāā Dios jā xíí ndatíñú jā sócō ndá nūū altar, ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de cánuú squíncuu nahñí dē, cáhān ndá nú.

¹⁹ Tēe naā tēe cuáá cúu ndá nú jā stíví nú tūhun cáhān nū. ¿Ní iin cúu jā cúñáhnú cā, á ndatíñú jā íñí nūū altar, á Yāā Dios jā sáhá ī ndatíñú ñúcuán?

²⁰ Túsaá de tēe jā cáhān téyíí, tú nacunehen dē Yāā Dios jā xíí altar, túsaá de suni nacunehen dē jondē jíín ndatíñú jā íñí nūū altar.

²¹ De tú iin tēe nacunehen dē templo jā cáhān téyíí dē, túsaá de jondē jíín Yāā Dios jā ndēē inī templo nacunehen dē.

²² De tú iin tēe nacunehen dē andiví jā cáhān téyíí dē, túsaá de suni nacunehen dē mesa Yāā Dios de jondē jíín maá Yāā Dios jā ndēē nūū mesa.

²³ Nācā xēēn cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíín ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhví-ni cúu nú. Chi sáhá ndá nú ūxí ūxí nuhñí mīnu jíín yūcū anís jíín yūcū comino, de sócō nū iin iin jā úxí nūū Yāā Dios. Sochi sndóo nú tūhun cánuú ndasí cā nūū ley, suu jā caca ndāā nū, jíín jā cundáhví inī nū táhān nú, jíín jā candíja nú. Ndācá yáhá cánuú jā sáhá nú nícu, de suni mā sndóo nú jā sócō nū ndá yūcū ñúcuán.

²⁴ Cúu ndá nú tá cúu tēe cuáá jā stéhēn ichi nūū nchiví. Chi squíncuu nú iin jā lúlí cā ñúcuán, de sndóo nú jā cánuú cā. De suu cúu modo jā távā nū iin tiucún lúlí jā ñúhún nūū ndūxi, de cócō nú iin quiti cáhnú jā cúu camello.

²⁵ Nācā xēēn cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíín ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhví-ni cúu nú. Chi modo jā náquete nú yātā vaso jíín yātā cōhō. Sochi ichi íñí nū chi ñúhún maá-ni tūhun cuíhná jíín tūhun ndíyo inī.

²⁶ Tēe cuáá cúu ndá nú, fariseo. Xihna cā sáhá nú jā coo ndoo inī ánō nū, de ñúcuán de suni coo ndoo ndācá jā sáhá nú jā jíín nchiví nūū.

²⁷ Nācā xēēn cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíín ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhví-ni cúu nú. Chi cúu ndá nú tá cúu namā ndíyi panteón jā íyó yaa. Chi ichi chātā de víi cáá, sochi ichi íñí ñúhún chitú yiqui ndíyi jíín ndācá jā tēhyú.

²⁸ De suni súcuán cúu ndá máá nú, chi ichi chātā nū sáhá nú jā tēe ndāā cúu ndá nú nūū nchiví. Sochi ichi íñí nū ñúhún chitú tūhun stáhví-ni jíín tūhun nēhén.

²⁹ Nācā xēēn cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíín ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhví-ni cúu nú. Chi sáhá ndá nú namā ndá ndíyi tatā nū, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De sáhá víi ndá nú sīquī namā nūū yíyuhū ndá tēe jā ní íyo ndāā.

³⁰ De cáhān ndá nú: Tú ní ntécū ndācá ó tiempo jā ní ntecū ndá ndíyi tatā ō, de mā squívi nduū ō jíín dē jā cahñí ō ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, cáchí nū.

³¹ De súcuán cáhān ndāā ndá nú jā maá nú cúu tatā ndá nchiví jā ní jahñí ndá tēe nī nacani tūhun yā.

³² De ndācá cuāchi jā ní squíjéhé ndá ndíyi tatā nū, suni súcuán sáhá cā ndá máá nú túsaá.

³³ Va sēhe cōō cúu ndá nú, chi xēēn nū tá cúu cōō. ¿Nāsa cācu nú jā má tánū tāhví nū quíhñ nū infierno?

³⁴ Túsaá de tají nī ndá tēe nacani tūhun Yāā Dios nūū nū, jíín ndá tēe ndíchí jā stéhēn tūhun yā. De sava dē cahñí nū, de sava dē cata caa nú yīcā cruz. De sava cā dē cani nú dē inī ndācá vehe ī sinagoga, de scúnu nú dē quíhñ dē ndācá-ni ñuū.

³⁵ De súcuán de cundeē cuāchi sīquī ndá nú jā ní jahñí tatā nū ndācá tēe ndāā, xihna cā Abel tēe ndāā, de sá de jondē Zacarías sēhe Berequíás, tēe jā ní jahñí ndá dē inī templo sava māhñú cuarto ī jíín altar.

³⁶ Jāndāā cáhān ni jíín nú jā ndācá cuāchi yáhá cundeē sīquī nchiví jā íyó mitan.

Jā ní ncucuécá inī yā nī ndēhé yā Jerusalén
(Lc. 13.34-35)

³⁷ Ndá ndóhó nchivī Jerusalén, jáhnī nū ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, de cáni nú yūū xīnī ndá tēe jā tájí Yāā Dios vāji nūū nū. De cuāhā vuelta nī ncuu inī ni nastútú nī sēhe nú, tá cúu nūū sáhá iin ñihín jā nástútú ti sēhe ti chījin nijin ti, sochi nduú ní ncúni ndá nú.

³⁸ Túsaá de mitan de sndóo uun nī ndóhó jíin ndá sēhe nú.

³⁹ Chi cáhān ni jíin nú jā jondē mitan de mā cūnī cuitī cā nū nūū ni, chi jondē quenda quīvī jā cáhān ndá sēhe nú: Vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā ní nenda jíin tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios, cachī ji, ncachī yā.

24

Jā ní ncachī yā jā naā templo
(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ De nī nquee Jesús inī templo cāhnú cuāhān yā. De nī nquenda ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān dē jíin yā síqui ndācá vehe jā ndéē tāhán jā cúu templo.

² De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndācá jā ndéhé nú yáhá, ndāā cáhān ni jíin nú jā quiji quīvī jā má cóso tāhán cā ni iin yūū, chi ndihi tānī, ncachī yā.

Nā seña coo tá cuācuñatin ndihi ñayīví
(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-25, 31, 37)

³ De cuāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā jondē yucu Olivos, de nī jēcundeē yā ñúcuán. De nī nquenda ndá dē nūū yā, de nī jīcā tūhún síin dē yā: Cachī tūhun ní nūū sá, ¿nā quīvī coo ndācá jā ní ncachī ní jā coo? ¿De nā seña coo tá ja ncuñatin quīvī nenda ní jíin jā jīnu ñayīví? ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān Jesús: Coto má stáhvī ni iin dē ndá ndóhó.

⁵ Chi quiji cuāhā tēe jíin sívī nī jā stáhvī: Maá nī cúu Cristo, cachī dē. De súcuán de stáhvī dē cuāhā nchivī.

⁶ De ñihín nū tūhun jā ndācá lado íyó guerra, á ja ñatin coo guerra. De mā cúyūhú nú, chi cánuú jā súcuán coo, sochi ncháha ca quenda quīvī jā ndihi ñayīví.

⁷ Chi nenda nación síqui incā nación, de nenda ñuū síqui incā ñuū jā canāá. De coo tāmā jíin cuēhē xēen. De cháhá chúcuán tāan.

⁸ De ndācá yáhá cúu tūndóhó jā quijéhé xihna ñúhún cā.

⁹ Ñúcuán de nastúu ji ndá ndóhó jā sndóho ji ndóhó de cahñī ji. De ndihi nchivī quītī inī ji nūū nū jā síqui nduhū.

¹⁰ De quīvī ñúcuán chi cuāhā nchivī jā cándíja, caca yátá ji, de quītī inī ji nūū tāhán ji, de nastúu tāhán ji.

¹¹ De quenda cuāhā tēe stáhvī, de cáhān dē jā tūhun Yāā Dios nácani dē, de stáhvī dē cuāhā nchivī.

¹² De jā nducuahā tiñu néhén, de jā ñúcuán cuāhā ji mā cōó māñī cā ji.

¹³ Sochi nchivī jā cuiñi ñihin jíin tūhun nī jondē quīvī jīnu, nchivī ñúcuán chi cācu.

¹⁴ De tūhun vāha yáhá jā nāsa tátúnī Yāā Dios, cūtē nuu níí cáhnú ñayīví, tácu cunī nchivī ndācá nación. Ñúcuán de jīnu ñayīví.

¹⁵ De Daniel, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, nī ntee dē tūhun iin tēe néhén jā quiji. De ndá ndóhó jā cáhvi tutū ñúcuán, de ná jícūhun inī nū. Chi iin quīvī de cunī nū jā sáhá nāvāha dē jā stívī dē ndācá ndatíñú ī inī templo, de cuiñi dē inī lugar ī.

¹⁶ De tá cunī ndá nú jā súcuán cúu, de nchivī ndéē región Judea, ná cúnu ji caa ji yucu quīhīn ji.

¹⁷ De nchivī ndéē yātā vēhé, mā ndívi ji inī vehe jā tavā ji ndatíñú ji, chi cánuú jā cunu ñamā ji tácu cācu ji.

¹⁸ De nchivī íyó nūū itū, mā nóhōn ji vehe jā naquehen ji sahma ji.

¹⁹ De quīvī ñúcuán, nācā ndáhvī ndoho ndá ñahan ñúhún sēhe jíin jā ndéca ñiquín, chi mā cúñamā ña cunu ña.

²⁰ De cācān táhvī nū jā má quijí tūndóhó ñúcuán jā cunu nú maá tiempo jā cúun yūhā ni quiví nátātú.

²¹ Chi tá quijéhé ñúcuán de coo cuāhā tūndóhó xéēn, jāá ncháha ca coo súcuán jondē quiví jā ní jécōo ñayiví de jondē mitan. De tá yāha tūndóhó ñúcuán de ni mā cōó cā jā súcuán.

²² De tú mā násndíyi Yāā Dios tiempo tūndóhó ñúcuán, de ni iin nchivī mā cácu cuiti ji. De jā síquī nchivī cándíja jā ní nacāji yā, jā ñúcuán cúu jā nasndíyi yā quiví.

²³ Túsaá de tú iin nchivī cāhān jíin nú: Yáhá cūndēhé nú jā ndēē Cristo, á: Ñúcuán cūndēhé nú jā ndēē yā, cachī ji, de mā cándíja nú jā cāhān ji.

²⁴ Chi quenda ndá tēe stáhvī jā cachī dē jā cúu dē Cristo, á cachī dē jā tēe nācani tūhun Yāā Dios cúu dē. De sáhá ndá dē tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī cunī ji, tácuá stáhvī dē jondē maá nchivī jā ní nacāji yā, de tú ná cúu sáhá dē.

²⁵ Ja nī ncachī tūhun nī nūū ndá nú mitan jondē ncháha ca coo.

²⁶ Túsaá de tú cāhān nchivī jíin nú: Quīndēhé nú, chi jondē nūū ñuhun tíhá ndēē yā, cachī ji, de mā quihīn nū cūndēhé nú. A tú cāhān ji: Nehēn cūndēhé nú, chi inī vehe yáhá ndēē yā, cachī ji, de mā cándíja ndá nú.

²⁷ Chi tá cúu nūū jéndūtē sáhá taja, de túu jondē nūū quenda ncandīi de jondē nūū quee ncandīi, de suni súcuán coo quiví nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, chi ndihi nchivī cunī.

²⁸ De tá cúu nūū cútútú ndá tiōcō ní-ni cúu nūū cáá quiti jā ní jīhī, suni súcuán coo ndācá jā ní ncāhān ni, ní-ni cúu nūū íyó nchivī.

Nāsa coo quiví tá nenda Yāā nī nduu tēe

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

²⁹ Sá de tá nī ndihi ndācá tūndóhó quiví ñúcuán, de cutuún ncandīi, de yōō mā cútūu cā. De nincava tiūūn, de ndācá jā jíca andiví chi quisi.

³⁰ Ñúcuán de cunī ndá nchivī nūū maá nī, Yāā nī nduu tēe, ndiji nī ichi andiví. De cuacu nchivī ndācá nación ní cáhnú ñayiví. De cunī ji jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndiji nī jíin vícō andiví, de cundiso nī cuāhā poder, de víi ndasí cuñáhnú nī.

³¹ De tají nī ndá ángel ni quihīn, de tivī nīhin yā trompeta. De quīnastútú yā ndá nchivī jā ní nacāji nī ndicúmī lado ñayiví, jondē iin lado jíin jondē incā lado.

³² Mitan de scuáha ndá nú nāsa sáhá ñutun higo: Tá ja nī nene numa, de nī nacōco yūcū, de jíin ndá nú ja nī ncuñatin tiempo ihní.

³³ De suni súcuán tá cunī ndá nú jā ní nquijéhé ndá tiñu yáhá, ñúcuán de jīcūhun inī nū ja nī ncuñatin quiví jā nenda nī, de ñamā coo.

³⁴ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā má cúu ndihi nchivī jā cunī tūndóhó yáhá, chi jondē quee ndaā ndihi tá ncachī ni.

³⁵ Andiví jíin ñayiví chi naā, sochi ndācá tūhun cāhān ni chi mā náā, chi quee ndaā ndihi.

³⁶ Sochi quiví jíin hora jā nenda nī, chi ni iin nchivī nduú jíinī, ni ndá ángel andiví, ni maá nī jā cúu Sēhe Yāā Dios. Chi mátúhún-ni Tatá nī Yāā Dios cúu jā jíinī.

³⁷ Chi tá cúu nūū ní ncuu ndá quiví jā ní íyo Noé, suni súcuán coo quiví nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

³⁸ Chi quiví ñúcuán tá ncháha ca cuun sāvī xéēn, de yájī ji jíhi ji, tándāhá ji, de jéhe ji sēhe síhī ji jā tandāhá, jondē nī nquenda quiví jā ní nquívī Noé inī arca.

³⁹ De nduú ní ncándíja nchivī jā cuun sāvī xéēn, de nī ncuun, de nī ndaa ndute, de nī jīhī ndihi ji. De suni súcuán coo tá nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

⁴⁰ De quiví ñúcuán coo ūū tēe satíñú nūū itū. De iin dē naquehen nī, de incā dē ndōo, chi nduú ní ncándíja dē.

⁴¹ De coo ūū ñahan jā ndico cáhnú, de iin ña naquehen nī, de incā ña ndōo.

⁴² Túsaá de ndito coo inī ndá nú, chi nduú jíinī nū nā quiví nenda Jētohō nū.

⁴³ De chuhun inī nū jā cāhān tūhun yátá yáhá: Tēe xívéhe, tú ní jíinī dē nā hora quiji jācuíhná, de cundito dē, de mā cuáha dē tūhun jā sacuíhná ndatíñú vehe dē nícu.

⁴⁴ De saá-ni ndá ndóhó, suni súdecuán coo tūha nú, chi maá hora jāá nduú nā cuá jáni inī nū, de nenda-ni nduhū, Yāā nī nduu tēe.

Tūhun mozo vāha jíin mozo nduú squíncuu
(Lc. 12.41-48)

⁴⁵ Túsaá de coo ndá nú tá cúu iin mozo jā ndito xīnī de squíncuu vāha. De maá patrón nī jani dē mozo ñúcuán jā coto ji nchivī vehe dē, tácuca scájī ji maá hora.

⁴⁶ De nācā ndetū mozo ñúcuán jā tá nenda patrón, de cuni dē jā súdecuán squíncuu vāha ji.

⁴⁷ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā cani dē mozo ñúcuán jā coto ji ndihi ndatíñú dē.

⁴⁸ Sochi tú mozo jā sáhá nēhén cúu ji, de jáni inī ji jā má nēndá ñamā patrón ji,

⁴⁹ de quijéhé ji cani ji táhān mozo ji, de cajī ji coho ji jíin ndá tēe jíni,

⁵⁰ tú súdecuán de nenda-ni patrón quīvī jāá nduú ndétu ji jíin hora jāá nduú ná jáni inī ji.

⁵¹ De sndóho ndasí dē ji, de squívi dē ji nūū yíhí ndá tēe stáhvi-ni. De ñúcuán cuacu ji de nacayíhí ji ñii yúhú ji jā ndoho ndasí ji.

25

Tūhun yátá sīquī ūxī ñahan lúli

¹ De suha cúu jā tátúnī Yāā andivī nūū nchivī: Cúu tá cúu iin vico tándāhá. De nī ūyo ūxī ñahan lúli jā ní nquehen ji linterna yíndahá ji, de nī nquee ji cuátahān ji iin tēe tandāhá.

² De ūhūn ji chí nduú ndito ji, de ūhūn ji chí sūchí ndito cúu ji.

³ De ndá sūchí jāá nduú ndito, yíndahá ji linterna ji, sochi nduú nā petróleo yíndahá ji jā cahun inī.

⁴ De ndá sūchí ndito, yíndahá ji botella petróleo jíin linterna ji.

⁵ De juni cúcuéé tēe tandāhá quenda, de nī nquiji māhná, de nī nquixīn ndihi ji.

⁶ De tá nī ncuu sava ñuú, de nī jinī ndá ji jā cána jee: Ja vāji tēe tandāhá. Cuáhān ndá nú cuátahān nū dē, ncachī.

⁷ Ñúcuán de nī nacōo ndá ñahan lúli, de nī nasāhá tūha ji linterna ji.

⁸ De ndá sūchí jāá nduú ndito, nī ncāhān ji jíin ndá sūchí ndito: Taji ndá nú jacū petróleo, chí cuāndāhvā linterna ndá nī, ncachī ji.

⁹ De nī ncāhān ndá sūchí ndito: Mā cúu, chí mā quēndá jā cuu maá nī jíin ndá nú. Vāha cā quihīn ndá nú nūū cúyāhvi, de cueen nú jā cuu ndá máá nú. Ncachī ji.

¹⁰ De juni cuācuēen ndá ji, de nī nquenda-ni tēe tandāhá. De ndá sūchí jā íyó tūha nī nquīvi ji jíin dē vico tándāhá. De nī ndasī viéhé.

¹¹ De nī ncuúú, de nī nquenda ūhūn cā ñahan lúli ñúcuán. De nī ncāhān ji jíin tēe tándāhá: Señor, nacune ní viéhé ná quīvi ndá sá, ncachī ji.

¹² De nī ncāhān maá dē: ¿Ní nūū vāji ndá nú? Chí nduú jíni ni ndóhó, ncachī dē, ncachī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān cā yā: Túsaá de ndito coo inī ndá nú, chí nduú jíni nū nā quīvī nā hora nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

Tūhun yátá tēe jā ní jēhe núú xūhún nūū ndá mozo

¹⁴ De suha cúu jā tátúnī Yāā andivī nūū nchivī: Cúu tá cúu iin tēe jā quihīn jīcá dē incā ñuū. De jondē ncháha ca quihīn dē de nī ncana dē ndá mozo dē, de nī jēhe núú dē xūhún dē nūū ndá ji, jā satíñú ji jíin tácuca nducuahā.

¹⁵ De nūū iin ji nī jēhe dē ūhūn mil xūhún cāa. De nūū incā ji nī jēhe dē ūū mil. De nūū incā ji nī jēhe dē iin mil. Súdecuán nī jēhe dē, chí jíni dē nāsaa quenda iin iin ji satíñú ji jíin. Ñúcuán de nī nquehen dē ichi cuāhān jīcá dē.

¹⁶ De mozo jā ní nquehen ūhūn mil xūhún, nī nsatíñú dē jíin. De nī nihīn dē ūhūn cā mil sīquī.

¹⁷ De saá-ni mozo jā ní nquehen ūū mil xūhún, suni nī nihīn dē ūū cā mil sīquī.

¹⁸ Sochi mozo jā ní nquehen iin mil xūhún, nī jēhēn dē nī jete dē yavī, de nī nchiyuhū dē xūhún patrón dē.

¹⁹ De nī nchāha cuāhā tiempo, de nī nenda patrón ndá mozo ñúcuán. De nī nācān dē cuenta nūū jī.

²⁰ De nī nquenda mozo jā ní nquehen ūhūn mil xūhún, de nī nacuāha dē xūhún nūū patrón dē jíin ūhūn cā mil jā ní nīhīn dē sīquī. De nī ncāhān dē: Señor, nī ntaji ní ūhūn mil nūū sá, de yáhá íyó ūhūn cā mil jā ní nīhīn sá sīquī. Ncachī dē.

²¹ De nī ncāhān patrón jíin dē: Iyó vāha túsaá. Vāha ndasí mozo cúu nú jā squíncuu vāha nú. Chi vāha nī squíncuu nú iin tiñu lúlí-ni, de mitan de taji nī iin tiñu ñáhnú nūū nū. De quīvi nú nūū cusīi inī nū jíin nī. Ncachī dē.

²² Ñúcuán de nī nquenda mozo jā ní nquehen ūū mil xūhún. De nī ncāhān dē: Señor, nī ntaji ní ūū mil nūū sá, de yáhá íyó ūū cā mil jā ní nīhīn sá sīquī. Ncachī dē.

²³ De nī ncāhān patrón jíin dē: Iyó vāha túsaá. Vāha ndasí mozo cúu nú jā squíncuu vāha nú. Chi vāha nī squíncuu nú iin tiñu lúlí-ni, de mitan de taji nī iin tiñu ñáhnú nūū nū. De quīvi nú nūū cusīi inī nū jíin nī. Ncachī dē.

²⁴ De nī nquenda mozo jā ní nquehen iin mil xūhún, de nī ncāhān dē jíin patrón: Señor, ja jíin sá nīhīn jā tēe xēēn cúu ní. Chi cuāhā cā cúnī ní nsūū cā jā cuu sāhá mozo ní, de cuāhā cā nācān ní nsūū cā jā ní jēhe ní.

²⁵ De jā ñúcuán nī nchūhú sá, de nī jēhēn sá nī nchiyuhū sá xūhún ní chíjin ñuhun. De yáhá ná nátaji sá xūhún ní. Ncachī dē.

²⁶ De nī ncāhān patrón jíin dē: Mozo cūxí cúu nú de maá-ni tiñu néhén sáhá nú. Chi jáni inī nū jā cuāhā cā cúnī ni nsūū cā jā cuu sāhá mozo ni, de cuāhā cā nācān ni nsūū cā jā táji nī.

²⁷ Túsaá de tú ní nchúhun nú xūhún nī nūū banco nícu, de tá nenda nī de naquehen nī xūhún nī jondē jíin sēhe xūhún nícu. Ncachī dē jíin jī.

²⁸ De nī ncāhān dē jíin ndá cā mozo dē: Túsaá de candeē nū mil xūhún jíinā nūū jī, de cuāha nú nūū mozo jā névāha ūxī mil.

²⁹ Chi nchivī ja névāha, sa quiiji cā nūū jī, de jondē sobra cā cunevāha jī. Sochi nchivī jāá nduú, sa cujiyo-ni jacū jā névāha jī.

³⁰ De mozo yáhá jāá nduú squíncuu, tavā ndá nú jī ná quíhīn jī nūū neē tāvēhé. De ñúcuán cuacu jī de nacayihí jī ñii yúhú jī jā ndoho ndasí jī, ncachī dē, ncachī yā.

Sīquī jā coo juicio ndācá nación

³¹ De nī ncāhān cā yā: Iin quīvī de nenda maá Yāā nī nduu tēe, de cuu yā Rey nūū nchivī. De ndá ángel yā cuiñi ní xīn yā. De cundeē yā nūū mesa jā tatúnī yā, de víi ndasí cuñáhnú yā.

³² De ndutútú nchivī ndācá nación nūū yā. De sāhá síin yā ndá jī, tá cúu nūū ndúsíin tīcāchí jíin ndixúhú sáhá tēe ndéca tī.

³³ De nchivī vāha jā cúu tá cúu tīcāchí, canī yā jī lado cuáhá yā. De nchivī néhén jā cúu tá cúu ndixúhú, canī yā jī lado sátin yā.

³⁴ Ñúcuán de cāhān maá Rey jíin nchivī jā íyó lado cuáhá yā: Nācā ndetū ndá nú jā ní nsāhá Tatá nī jíin nú. Nehēn de quīvi ndá nú nūū tatúnī nū. Chi jondē quīvī jā ní jēcōo ñayiví de ja nī nsāhá tūha yā nūū tatúnī nū.

³⁵ Chi nī jíhī ni sōco, de nī ntaji ndá nú jā ní nchajī ni. Nī nchīchī ni ndute, de nī ntaji ndá nú ní jíhī nī. Nī nquiji nī jondē ñuū jíicá, de nī ntanúú ndá nú vehe nī ndōo nī.

³⁶ Nī ncumanī sahma nī, de nī ntaji ndá nú. Nī ncuhū ni, de nī jēndēhé ndá nú nduhū. De nī nchīhi nī vecāa, de suni nī jēndēhé ndá nú nduhū. Súcuán cāhān yā jíin nchivī íyó lado cuáhá yā.

³⁷ Sá de cāhān nchivī vāha ñúcuán jíin yā: Señor, ¿nā quīvī nī jinī ndá sá ní jā ní jíhī ní sōco, de nī ntaji sá jā ní nchajī ní, á jā ní nchīchī ní ndute, de nī ntaji sá jā ní jíhī ní?

³⁸ ¿De nā quīvī nī jinī ndá sá ní jā ní nquiji ní jondē ñuū jíicá, de nī ntanúú sá vehe nī ndōo ní, á jā ní ncumanī sahma ní, de nī ntaji sá?

³⁹ ¿De nā quīvī nī jinī sá ní jā ní ncuhū ní, á jā ní nchīhi ní vecāa, de nī jēndēhé sá ní? Cachī jī.

⁴⁰ Ñúcuán de cāhān Rey jíin ji: Ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā tá nī nsāhá ndá nú súcuán jíin iin ndá hermano ni jā cándíja, vísō nchivī núu ndasí cúu ji, de nūū maá nī nī nsāhá ndá nú.

⁴¹ Ñúcuán de suni cāhān Rey jíin nchivī jā íyó lado sátín yā: Nchivī jā tñū tñhvī cúu ndá nú. Cuiyo quihīn nū nūū ñúhūn jā cáyū níí cání, nūū íyó tūha jā cundeē tāchī cúñáhnú jíin ndá cā tāchī jā jétíñú.

⁴² Chi nī jihī ni sōco, de nduú ní ntáji ndá nú jā cajī ni. Nī nchichī ni ndute, de nduú ní ntáji ndá nú jā coho nī.

⁴³ Nī nquiji nī jondē ñuū jíicá, de nduú ní ntánúú ndá nú vehe quendōo nī. Nī ncumanī sahma nī, de nduú ní ntáji ndá nú. De nī ncuñū ni, de nī nchihī nī vecāa, de nduú ní jendēhé ndá nú nduhū. Súcuán cāhān yā jíin nchivī jā íñí lado sátín yā.

⁴⁴ Sá de cāhān nchivī ñúcuán jíin yā: Señor, ¿nā quivī nī jinī sá ní jā ní jihī ní sōco, á jā ní nchichī ní ndute, á jā ní nquiji ní jondē ñuū jíicá, á jā ní ncumanī sahma ní, á jā ní ncuñū ní, á jā ní nchihī ní vecāa, de nduú ní ntáji sá jā cúmanī nūū ní? Cachī ji.

⁴⁵ Ñúcuán de cāhān yā jíin ji: Jāndāā cāhān ni jíin ndá nú jā sīquī jāá nduú ní nsāhá nú súcuán jíin ni iin ndá hermano ni jā cándíja, vísō nchivī núu ndasí cúu ji, túsaá de suni nūū maá nī nduú ní nsāhá ndá nú, cachī yā.

⁴⁶ Sá de quihīn ndá nchivī ñúcuán ndoho ji níí cání. De ndá nchivī vāha, quivī ji nūū cutecū ji níí cání, ncachī Jesús.

26

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā tiin dē Jesús

(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ De tá nī ndihī nī ncāhān Jesús ndācá tūhun yáhá, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā:

² Ja jíin ndá nú jā ūū-ni cā quivī de coo vico pascua. De nduhū, Yāā nī nduu tēe, nastúu ji nduhū jā cuū ni yicā cruz, ncachī yā.

³ Ñúcuán de ndá sūtū cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu nūū nchivī hebreo, nī ndutútú dē inī patio palacio maá sūtū cúñáhnú cā jā nání Caifás.

⁴ De nī natúhún ndá dē nāsa tiin dē Jesús jíin tūhun túhún, de cahnī dē yā.

⁵ De nī ncāhān ndá dē: Mā tíin ó dē maá quivī vico, chi nenda nchivī sīquī ō, ncachī dē.

Tūhun ñahan jā ní jōsō perfume xīnī yā

(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

⁶ De íyó Jesús ñuū Betania, vehe Simón, tēe jā ní ndoho cuēhē stéhyū.

⁷ De nī nquenda iin ñahan nūū yā, nēe ña iin frasco yūū luu jā ñúhún aceite perfume jā ndéē yāhvi ndasí. De nī jōsō ña xīnī yā juni yáji yā stāa.

⁸ De nī jinī ndá tēe scuáha jíin yā, de nī nquiti inī dē, de nī ncāhān dē: ¿Nājēhē cúu jā snāā cāhá ña perfume jíñā?

⁹ Chi cuu xīcō yāhvi ndasí ña, de cuāha ó xūhún nūū nchivī ndāhvī nícu, ncachī dē.

¹⁰ De nī jinī Jesús jā súcuán cāhān ndá dē. De nī ncāhān yā: ¿Nūcu sáhá ndá nú jā nācani inī ñahan yáhá? Chi iin tiñu váha cúu jā ní nsāhá ña nduhū.

¹¹ Chi níí íyó nchivī ndāhvī jíin ndá nú, de nduhū chi mā cúndeē cā ni jíin nú.

¹² Chi jā ní jōsō ña perfume yáhá nduhū, de suu cúu jā ní nsāhá tūha ña nduhū jondē quivī jā quiyuhū ni.

¹³ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā níí cáhnú ñayiví ní-ni cúu nūū cūte nuu tūhun yáhá jā scácu nī nchivī, de suni nacani ji tūhun jā ní nsāhá ñahan yáhá, tácuca nūcūhun inī nchivī ña, ncachī yā.

Jā ní nastúu Judas yā

(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

¹⁴ Ñúcuán de iin jā úxī ūū tēe scuáha jíin yā, nání dē Judas Iscariote, nī jēhēn dē nūū ndá sūtū cúñáhnú.

¹⁵ De nī ncāhān dē jíin: ¿Nāsaaja taji ní nūū sá, de nastúu sá Jesús nūū ní? ncachī dē. De nī jēhe ndá ōcō ūxī xūhún plata nūū dē.

¹⁶ Sá de jondē quīvī ñúcuán nī nquijéhe dē ndúcú dē modo nāsa nastúu dē yā nūū ndá sūtū.

Jā ní jaquīn yā Cena yā

(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹⁷ De maá quīvī jā quíjéhe vico jā yáji nchivī stātílā jāá nduú nā levadura yíhí, de ndá tēe scuáha nī nquenda dē nūū Jesús. De nī ncāhān dē jíin yā: ¿Ní cúu nūū cúní ní jā quísáhá tūha sá nūū cuxíní ní vico pascua? ncachī dē.

¹⁸ De nī ncāhān yā: Cuáhán jondē ñuū, vehe tēe jā ní ncachī ō, de cāhān nū jíin dē: Cáchī maá Maestro, ja ncuñatin quīvī cuū yā. De mitan de cajī yā vico pascua inī vehe ní jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cachī nū, ncachī yā.

¹⁹ De ndá tēe scuáha jíin yā, nī nsāhá dē tá nī ndacu Jesús nūū dē, de nī nsāhá tūha dē jā cuxíní yā vico pascua.

²⁰ De tá ja ñatin cuaā, de nī nquenda yā, de nī jēcundeē yā nūū mesa jíin ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā.

²¹ De juni yáji yā jíin ndá dē de nī ncāhān yā: Jándáā cāhān ni jíin ndá nú jā iin nú nastúu nduhū mitan, ncachī yā.

²² De nī ncucuécá ndasí inī ndá dē. De tá iin iin dē nī jīcā tūhún dē yā: ¿A sáan cúu, Señor? ncachī dē.

²³ De nī ncāhān yā: Iin ndóhó jā yáji cāhnú jíin nī iin cōhō, suu nú nastúu nduhū.

²⁴ De nduhū, Yāā nī nduu tēe, jándáā cúu jā quīhīn ni cuū ni, tá cúu nūū yósō tūhun nī nūū tutū ī. De nācā xēen cundoho tēe jā nastúu nduhū. Vāha cā de tú nduú ní ncácu tēe ñúcuán nícu, ncachī yā.

²⁵ Sá de nī ncāhān Judas, tēe jā nastúu yā: ¿A sáan cúu, Maestro? ncachī dē. Suu nú cúu, ncachī yā.

²⁶ De juni yáji ndá dē jíin yā, de nī nquehen yā stātílā, de xihna cā nī nacuetáhví yā nūū Tatá yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā: Cajī ndá nú, chí yáhá cúu yiqui cúñu nī, ncachī yā.

²⁷ Sá de nī nquehen yā iin vaso jā ñúhún ndūxi uva, de nī nacuetáhví yā, de nī jēhe yā nūū ndá dē. De nī ncāhān yā: Coho ndá nú.

²⁸ Chí yáhá cúu ñīñī ni jā sōcō ni jā cúu trátū jeé, de cati jā ndundoo cuāchi cuāhā nchivī, de coo tūhun cāhnú inī nūū cuāchi ji.

²⁹ De cāhān ni jíin ndá nú jā jondē mitan de mā cōhó cā ni ndūxi uva yáhá, chí jondē quenda quīvī jā tatúnī Tatá nī ní ñayiví, de sá de coho tucu nī jíin ndá nú, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā yūhú Pedro cāhān dē jā jíin dē yā

(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³⁰ De nī jita yā jíin ndá dē iin yaā ī. De nī nquee yā cuāhān yā jíin dē jondē yucu Olivos.

³¹ Ñúcuán de nī ncāhān yā: Ndivī nū nayūhú nú jā síquí nduhū jacuáā mitan. Chí suha yósō tūhun nī nūū tutū ī jā ní ncachī Yāā Dios: Cuāha nī tūhun jā cahnī nchivī tēe jíto tīcāchí, de ndá tīcāchí cūte nuu tī jā yūhú tī, cāchī.

³² Sochi tá natecū ni, de xihna cā nduhū cosō nūū quīhīn ni región Galilea, de sá de cuēē ndá nú, ncachī yā.

³³ De nī ncāhān Pedro jíin yā: Vísō ndihi dē nayūhú dē, sochi sáan chí mā náyūhú cuitī sá, ncachī dē.

³⁴ De nī ncāhān yā jíin dē: Jándáā cāhān ni jíin nú, jacuáā mitan jondē ncháha ca cana lohló, de yūhú nú jā tiin nchivī ndóhó, de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jíin nū nduhū, ncachī yā.

³⁵ De nī ncāhān Pedro jíin yā: Vísō ná cúu sá jíin ní, sochi mā cāchí cuitī sá jāá nduú jíin sá ní, ncachī dē. De suni súcuán nī ncāhān ndihi ndá tēe scuáha jíin yā.

Jā ní jīcān táhvī yā nūū huerto Getsemaní
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

³⁶ Nūcuán de nī nquenda Jesús jín ndá tēe scuáha jín yā iin lugar nūū nání Getsemaní. De nī ncāhān yā jín dē: Yáhá-ni cundeē ndá nú, de ná quíhīn ni nūcuán cācān táhvī ni, ncachī yā.

³⁷ De nī jeca yā Pedro jín ndūū sēhe Zebedeo cuāhān yā jín dē. De nī nquijéhé yā cúcuécá ndasí inī yā de xíí cúu inī yā jā quiji tūndóhó síquī yā.

³⁸ Nūcuán de nī ncāhān yā jín ndá dē: Cúcuécá ndasí inī ni jondē ja ñatin cuū ni. Yáhá cundetu ndá nú de cundito nú jín nī, ncachī yā.

³⁹ De nī jica yā jacū cā, de nī jēcuīnī jítí yā nī ntuu yā nūū yā nūū ñūhún, de suha nī jīcān táhvī yā nūū Yāā Dios: Tatá maá sá, tú cuu de sáhá jíyo ní tūndóhó yáhá jā má quíjí síquī sá. Sochi nsūū jā cúnī maá sá, chi jā cúnī maá ní ná cóo, ncachī yā.

⁴⁰ Nūcuán de nī nenda yā nūū ndinúnī tēe scuáha jín yā, de nī jinī yā jā quíxīn ndá dē. De nī ncāhān yā jín Pedro: ¿A nduú ní ncúndéé ndá nú cundito nú jín nī vísō iin hora?

⁴¹ Coó ndito inī ndá nú de cācān táhvī nū jā chindeé yā ndóhó tácuā mā cōtó túnī jānēhén ndóhó jā sáhá nú cuāchi. Chi cúnī ndija ánō nū squíncuu vāha nú, sochi yiqui cúñu nú chi nduú fuerza, ncachī yā.

⁴² De nī jēhēn tucu yā vuelta ūū, de suha nī jīcān táhvī yā: Tatá maá sá, de tú mā cūū cujiyo tūndóhó yáhá jā má ndóhó sá, de ná cóo jā cúnī maá ní, ncachī yā.

⁴³ De nī nenda tucu yā nūū dē, de nī jinī yā jā quíxīn tucu ndá dē, chi ndasí jíhī dē māhná.

⁴⁴ De nī sndóo yā dē, de cuāhān tucu yā cuācācān táhvī yā vuelta ūnī, de suni tūhun nūcuán nī ncāhān yā.

⁴⁵ Sá de nī nenda tucu yā nūū ndá dē, de nī ncāhān yā: Mitān de cūsūn ndá nú-ni cā de natātú nú. De nduú chi ja nī nquenda hora, de nduhū, Yāā nī nduu tēe, natūu nī de tiin ndá tēe íyó cuāchi nduhū.

⁴⁶ Nacuiñī ndá nú, chi ja vāji tēe nastúu nduhū, de cōhōn jín dē, ncachī yā.

Jā ní ntiin ndá dē Jesús
(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ De juni sūcuán cāhān cā yā, de nī nquenda-ni Judas, iin táhān jā úxī ūū tēe scuáha jín yā. De vāji cuāhā tēe jín dē, ndíso ndá dē espada jín ñutun. Chi ndá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe ñáhnú jā ndácu nūū nchivī hebreo, nī ntetíñú ndá tēe nūcuán.

⁴⁸ De Judas, tēe jā nastúu yā, ja nī jēhe dē iin seña nūū ndá tēe nūcuán, chi nī ncachī dē: Tēe jā techuhú nī, nūcuán cúu. De tiin ndá nú dē, ncachī dē.

⁴⁹ De nī nquenda dē nūū Jesús, de nī ncāhān dē: Tancuaā, Maestro, ncachī dē. De nī ntechuhú dē yā.

⁵⁰ De nī ncāhān Jesús jín dē: Amigo, ¿nā tiñu vāji nú? ncachī yā. Nūcuán de nī nquenda ndá cā tēe, de nī ntiin dē Jesús.

⁵¹ De iin tēe jā íyó jín Jesús, nī ntavā dē espada dē, de nī jehndē dē sōho iin mozo maá sūtū cúñáhnú cā.

⁵² Nūcuán de nī ncāhān Jesús jín dē: Nachuvāha espada nū, chi ndācá jā cānāá jín espada, suni jín espada cuū.

⁵³ ¿De á nduú jínī ndá nú jā cuu cācān táhvī ni nūū Tatá nī, de mitān ñūhún tají yā víhí cā ūxī ūū mil ángel andiví jā scácu nduhū?

⁵⁴ Sochi tú sūcuán, ¿de nāsa cuu squíncuu tūhun jā yósō nūū tutū ī jā cānuú ndoho nī sūcuán? ncachī yā.

⁵⁵ Nūcuán de nī ncāhān yā jín nchivī cuāhā: ¿De va tēe cuíhná cúu nī jā vāji ndá nú jín espada jín ñutun jā tiin ndá nú nduhū, á naá cúu? Ndācá quívi nī iyo nī jín ndá nú inī templo cāhnú, nī stēhēn ni tūhun, de nduú ní ntīn ndá nú nduhū.

⁵⁶ De súcuán sáhá ndá nú tácuá quee ndāā jā cāhān tutū īī jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachī yā. Ñúcuán de ndihi tēe scuáha jíín yā, nī sndóo dē yā, de nī jinu dē cuāhān dē.

Jā ní īīni Jesús nūū junta ndá tēe cúñáhnú cā

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ De ndá tēe jā ní ntiin Jesús, cuāhān dē jíín yā nūū Caifás, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā. De ñúcuán íyó tūtú ndá tēe stéhēn ley janahán, jíín ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu.

⁵⁸ De Pedro chi jíca-ni níquīn dē yā, de nī nquenda dē patio sūtū cúñáhnú cā. De nī nquīvi dē inī patio, de nī jēcundeē dē jíín ndá policía, tácuá cuni dē nāsa coo síquī yā.

⁵⁹ De ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe ñáhnú jíín ndihi tēe sáhá junta cúñáhnú cā, nī nducú dē tēe jā cāhān tūhun tūhún síquī Jesús, chi cahnī dē yā cunī dē.

⁶⁰ De vísō nī nquenda cuāhā nchivī jā cāhān tūhún, sochi nduú ní níhīn ndá dē cuāchi síquī yā jā cuū yā. De jā sándihí de nī nquenda ūū testigo jā ní ncāhān tūhun tūhún síquī yā:

⁶¹ Tēe yáhá nī ncāhān dē jā cuu canī dē templo Yāā Dios, de nūū únī-ni quīvi de nasāhá dē, ncachī ndūū dē.

⁶² Ñúcuán de nī nacuiñī maá sūtū cúñáhnú cā, de nī ncāhān dē jíín yā: ¿Nūcu nduú cāhān cuitī nū? ¿A íyó ndāā jā cāhān ndá tēe yáhá síquī nū? ncachī dē.

⁶³ Sochi nduú ní ncāhān cuitī Jesús. De nī ncāhān maá sūtū cúñáhnú cā: Cāhān nīhīn nī jíín nú jā cachī ndāā nū cunini maá Yāā Dios, Yāā técu. Cachī cājí tú maá nú cúu Cristo, Sēhe Yāā Dios, ncachī dē.

⁶⁴ De nī ncāhān Jesús: Suu cúu nī, tá cúu nūū cāhān nū. De suni cáchi tūhun nī nūū ndá nú jā ndācá quīvi jā quiji de cunī nū jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, cundeē ni lado cuáhá Yāā íyó poder, de ndiji nī ichi andiví jíín vícō, ncachī yā.

⁶⁵ Ñúcuán de sūtū cúñáhnú cā nī ndatá dē-ni sahma dē jā ní nquītī ndasí inī dē, de nī ncāhān dē: Tēe yáhá chi cāhān dē tūhun nāvāha jā quitī inī Yāā Dios, chi sáhá dē maá dē Sēhe Yāā Dios. ¿Nā testigo cā jíni ñúhún ó túsaá? Chi ja nī jini ndá nú tūhun nāvāha jā cāhān dē.

⁶⁶ ¿De nāsa jáni inī ndá nú? ncachī dē. De nī ncāhān ndá nchivī cuāhā: Cuāchi cúu jā cāhān dē súcuán, de jíni ñúhún jā cuū dē, ncachī.

⁶⁷ Ñúcuán de nī ntvī síí ndá dē nūū yā, de nī ncani dē yā. De sava cā dē nī ncatū dē nūū yā.

⁶⁸ De nī ncāhān ndá dē: De tú Cristo cúu nú, de cachī nā tēe nī ncani ndóhó, ncachī dē.

Jā ní ncachī Pedro jāā nduú jíni dē yā

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ De juni súcuán cúu, de ndēē Pedro tāvēhé inī patio. De nī nquenda iin ñahan sátíñú vehe ñúcuán, de nī ncāhān ña jíín dē: Ndóhó chi suni nī jica nú jíín Jesús tēe Galilea, ncachī ña.

⁷⁰ De maá dē nduú ní ncáchī dē, chi nī ncāhān dē nī jini ndá nchivī: Nduú jíni ni nā tūhun cāhān nū, ncachī dē.

⁷¹ De nī nquee dē viéhé quēhe, de nī jinī incā ñahan nūū dē. De nī ncāhān ña jíín nchivī íyó ñúcuán: Tēe yáhá chi suni nī jica dē jíín Jesús, tēe ñuū Nazaret, ncachī ña.

⁷² Sochi nduú ní jétúhún tucu dē, chi sa nī ncāhān téyíí dē: Nduú jíni ni tēe ñúcuán, ncachī dē.

⁷³ De nī ncnúú jacū cā, de nchivī íyó ñúcuán nī nquenda ji nūū Pedro, de nī ncāhān ji: Jāndāā ndija jā suni táhān ndá tēe ñúcuán cúu nú, chi nijīn cāhān nū jā tēe Galilea cúu nú, ncachī ji.

⁷⁴ Sá de nī nquijéhé dē cāhān téyíí dē jā ná cundeē cuāchi síquī dē de tú nduú cāhān ndāā dē: Nduú jíni cuitī ni tēe ñúcuán, ncachī dē. De nī ncani-ni lohló.

⁷⁵ De nī nūcūhun inī dē tūhun jā ní ncāhān Jesús jíín dē: Jondē tá ncháha ca cana lohló, de yūhú nú de cachī nū ūnī vuelta jāā nduú jíni nū nduhū. De nī nquee dē cuāhān dē, de nī jacu ndasí dē jā ní ncachī dē jāā nduú jíni dē yā.

27

Jā cuāhān ndá dē jíin yā nūū Pilato

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ De tá nī ncunijīn, de ndācá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu nūū nchivī hebreo, nī scāni táhán dē tūhun nāsa sáhá dē jā cuū Jesús.

² De nī juhni ndá dē yā, de cuāhān dē jíin yā nūū Poncio Pilato, tēe cúu gobernador.

Jā ní jīhī Judas

(Hch. 1.16-19)

³ Ñúcuán de Judas, tēe jā ní nastúu yā, nī jinī dē jā ní ncunīhin sīquī yā jā cuū yā. De nī ntahúhvi inī dē, de nī nacuāha dē ōcō ūxī xūhún plata jā ní nīhīn dē nūū ndá sūtū cúñáhnú jíin nūū ndá tēe ñáhnú.

⁴ De nī ncāhān dē jíin: Cuāchi nī nsāhá sá jā ní nastúu sá iin tēe jā cuū dē, de nduú nā cuāchi dē. De nī ncāhān ndá dē: ¿Nā cuá ndíhvi inī ndá nī? De cuāchi maá nú cúu, ncachī dē.

⁵ De nī nasquéne Judas xūhún ñúcuán inī templo. De nī nquee dē cuāhān dē, de nī scuéhné dē maá dē.

⁶ De ndá sūtū cúñáhnú nī nastútú dē xūhún ñúcuán, de nī ncāhān dē: Mā cúu chuhun ó xūhún yáhá inī jātūn nūū sócō ndá nchivī, chi xūhún jā ní jēcunáá jā cuū iin tēe cúu, ncachī dē.

⁷ Ñúcuán de nī nsāhá ndāā ndá dē jā xūhún ñúcuán cueen dē ñuhun jā nání Lugar Ñuhun Quíxín, tácuā ñúcuán quiyuhū ndá nchivī jīcá.

⁸ De jā suu cúu jā jondē mitan nání ñuhun ñúcuán Lugar Ñuhun Nīñī.

⁹ De súcuán nī nquee ndāā tūhun nī ncāhān Jeremías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán: Nī nquehen ndá dē ndihócō ūxī xūhún plata, de súcuán-ni cúu iin yāhvi jā ní nsāhá nchivī Israel cuenta nāsaa-ni ndéē yā nūū jī.

¹⁰ De jíin xūhún ñúcuán nī jeen ndá dē ñuhun quíxín, tá cúu nūū ní ndacu maá Jētohō ō Yāā Dios nūū ni. Ncachī Jeremías.

Jā ní ññi Jesús nūū Pilato

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

¹¹ De tá nī nquenda ndá dē jíin Jesús nūū gobernador, tēe cúu Pilato, de nī jīcā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo? ncachī dē. De nī ncāhān Jesús: Suu cúu nī, tá cúu nūū cáhān nū, ncachī yā.

¹² De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, nī ncāhān dē cuāchi sīquī yā. Sochi nduú ní scócóo cuitī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān Pilato jíin yā: ¿A nduú jíini nú jā cuāhā cuāchi cáhān ndá dē sīquī nū? ncachī dē.

¹⁴ Sochi nduú ní ncāhān cuitī yā ni iin tūhun jíin dē. De nī nsāhvi ndasí inī gobernador jāā nduú ní ncāhān cuitī yā.

Jā ní nsāhá ndāā ndá dē jā cahni dē yā

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

¹⁵ De íyó costumbre gobernador jā quīvī vico ñúcuán siáā dē iin tēe yíhí vecāa, nā-ni tēe cúnī nchivī jā siáā dē.

¹⁶ De quīvī ñúcuán íyó iin tēe yíhí vecāa, nání dē Barrabás, de ja nī jītē nuu tūhun jā ní nsāhá dē cuāchi xeēn.

¹⁷ De tá nī ndutútú nchivī, de nī ncāhān Pilato jíin jī: ¿Ní tēe cúnī ndá nú jā siáā ni mitan: A Barrabás á Jesús jā cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios? ncachī dē.

¹⁸ Súcuán nī ncāhān dē chi cúnī dē siáā dē Jesús. Chi ja nī jīcūhun inī dē jā ní ncucuásún inī ndá sūtū ñúcuán, de jā suu cúu jā ní nasiáha ndá dē yā nūū dē.

¹⁹ De juni ndéē Pilato silla nūū sáhá ndāā dē tiñu, de ñasíhí dē nī ntetíñú ña tūhun nī nquiji nūū dē: Mā quīvi nduū nū jíin ndá nchivī sīquī tēe ndāā jīñā, chi cuni de ndasí nī nsiúhú jāni nduhū jā sīquī dē, ncachī ña.

²⁰ Sochi ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe ñáhnú, nī scáhān dē nchivī jā cācān ji jā ná siáā dē Barrabás, de ná cúū Jesús.

²¹ Ñúcuán de nī jīcā tūhún tucu gobernador: Jā ndúū dē, ¿ní iin dē cúni ndá nú jā siáā ni? ncachī dē. De nī ncāhān ji: Siáā ní Barrabás, ncachī ji.

²² De nī jīcā tūhún Pilato: ¿Túsaá de nāsa cúni ndá nú jā sáhá nī jíín Jesús, tēe cúū Cristo? ncachī dē. De nī ncāhān ndihi ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúū dē, ncachī ji.

²³ Ñúcuán de nī ncāhān Pilato: ¿Nā cuāchi nī nsáhá dē túsaá? De ndá nchivī nī ncana jee ndasí ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúū dē, ncachī ji.

²⁴ De nī jinī Pilato jāá nduú cúndeé dē jíín nchivī, chí sa víhí cā cúvaā ji. De nī ndacu dē jā ná quíji ndute, de nī nandahá dē nūū nchivī cuāhā. De nī ncāhān dē: Jā nándahá nī yáhá cúū seña jāá nduú nā cuāchi cundeē sīquī ni jā cuū tēe vāha yáhá. Chí sīquī ndá máá nú ná cúndeē, ncachī dē.

²⁵ De nī ncāhān ndihi nchivī: Suu sīquī ndá máá sá jíín sīquī sēhe sá ná cúndeē cuāchi jā cuū dē, ncachī ji.

²⁶ Sá de nī nsiáā dē Barrabás cuāhān. De nī ndacu dē jā ná cáni ndá soldado Jesús, jíín jā cata caa dē yā yīcā cruz.

²⁷ Ñúcuán de ndá soldado cuāhān dē jíín Jesús inī palacio. De nī ncana dē ndihi táhān dē nī ncutútú dē nūū yā.

²⁸ De nī ntavā ndá dē sahma yā, de nī nchuhun dē yā iin sahma cuahá jā cúū sahma rey.

²⁹ De nī nsáhá ndá dē iin corona iñu, de nī nchuhun dē xīnī yā. De nī nchihi dē ndahá cuahá yā iin ñutun jā cúū tá cúū bastón. De nī nsáhá catá dē nūū yā, chí nī jēcuñī jītī dē, sáhá dē jā chíñúhún dē yā. Nācā vāha rey cúū Rey nchivī hebreo, ncachī dē.

³⁰ De nī ntivī síí ndá dē nūū yā. De nī naquehen dē ñutun jā ní nchihi dē ndahá yā, de nī ncuun dē xīnī yā.

³¹ De tá nī ncuu nī nsáhá sácá dē yā, de nī ntavā dē sahma cuahá jā ñúhún yā, de nī nachuhun dē yā sahma maá yā. De cuāhān dē jíín yā jā cata caa dē yā yīcā cruz.

Jā ní jata caa dē yā yīcā cruz

(Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

³² De tá nī nquee ndá soldado jíín yā, de nī jēcutáhān dē jíín iin tēe ñuū Cirene, nání dē Simón. De nī ntee ndá dē tiñu tēe ñúcuán jā cuiso dē cruz yā.

³³ De nī nquenda ndá dē iin lugar nūū nání Gólgota, de tūhun ñúcuán cáhān: Lugar Yiquí Xínī.

³⁴ De nī jēhe ndá dē vino jā ní nsacā nuu jíín iin jā úguā jā coho yā. De tá nī jito túnī yā, de nduú ní ncúnī yā coho yā.

³⁵ De tá nī ncuu nī jata caa dē yā yīcā cruz, de nī nsáhá dē suerte sīquī nāsa nīhīn iin iin dē sahma yā. De súcuán nī nquee ndā tūhun jā ní ntee tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Tavā ndá dē suerte sīquī nāsa nīhīn iin iin dē sahma nī, ncachī yā, cáchi tutū.

³⁶ Sá de nī jēcundeē ndá dē ñúcuán jā coto dē jondē cuū yā.

³⁷ De nī ntee dē iin tūhun xīnī cruz yā jā cáhān nā sīquī nī jīhī yā: Yáhá cúū Jesús, Rey nchivī hebreo, cáchi.

³⁸ De suni nī jata caa ndá dē ūū tēe cuíhná yīcā ūū cā cruz, iin dē lado cuahá yā, de incā dē lado sátín yā.

³⁹ De nchivī jā yāha ñúcuán, scuícó ji xīnī ji, de nī ncāhān yīchī ji:

⁴⁰ Ndóhó chí cáhān nū jā canī nū templo cáhnú, de nūū únī quívī de nasáhá nú. Túsaá de scácu nú máá nú mitan. De tú Sēhe Yāā Dios cúū nú, de nuu nú yīcā cruz viī, ncachī ji.

⁴¹ De ndá sūtū cúñáhnú, jíín tēe stéhēn ley janahán, jíín tēe grupo fariseo, jíín ndá tēe ñáhnú, suni súcuán nī ncāhān catá dē nūū yā, de cáhān ndá máá dē:

⁴² Tú incā nchivī nī scácu dē, ¿de nūcu nduú cúū scácu dē máá dē mitan? Tú Rey nchivī Israel cúū dē, de ná núu dē yīcā cruz, tácuca candíja ó dē.

⁴³ Nī ncandíja dē Yāā Dios, de ná scácu yā dē mitan de tú cúndáhvī inī yā dē, chí nī ncāhān dē jā cúū dē Sēhe yā, ncachī ndá dē.

⁴⁴ De ndúū tēe cuíhná jā ndíta caa xiín yā, suni súcuán nī ncāhān nāvāha dē.

Jā ní jīhī Jesús

(Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

⁴⁵ De tá nī ncuu cahūxī ūū, de nī ncuneē ní cáhnú jondē cahūnī.

⁴⁶ De tá cahūnī, de nī ncana jee Jesús: Elí, Elí, ¿lama sabactani? De tūhun ñúcuán cáhān: Yāā Dios maá sá, Yāā Dios maá sá, ¿nūcu nī sndóo ní sāán?

⁴⁷ De sava nchivī íñí ñúcuán, nī jini ji jā cáhān yā, de nī ncāhān ji: Tēe yáhá cána dē Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán, ncachī ji.

⁴⁸ De nī jinu-ni iin tēe, nī jēquēhen dē iin cāchī, de nī nchundaji dē nūū vinagre iyá. De nī ntee dē xīnī iin ñutun, de nī ntee dē yuhú yā jā coho yā.

⁴⁹ De nī ncāhān sava cā dē: Cundetū nú, cúndēhé ó tú quiji Elías scácu dē á nduú, ncachī ji.

⁵⁰ De maá Jesús nī ncana jee yā incā vuelta, de nī jīhī yā-ni.

⁵¹ De sahma jā ndíta caa jā ndásī nūū cuarto ī inī templo cāhnú, nī ndātā-ni sava sava jondē xīnī jíín jondē jēhē. De nī ntāan, de nī ndātā toto.

⁵² De nī nune yavī nūū yíyuhū ndīyi, de cuāhā ndīyi jā ní ncandíja ji Yāā Dios, nī natecū ji.

⁵³ De nī nquee ndá ji nūū yíyuhū ji, de tá nī natecū Jesús de nī ndīvi ji inī ciudad ī Jerusalén, de cuāhā nchivī nī jini nūū ji.

⁵⁴ De tá nī jīhī Jesús, de tēe cúu capitán jíín ndá tēe íñí jíín dē jā jíto dē jondē cuū yā, nī jini ndá dē jā ní ntāan, jíín ndá cā tiñu jā ní ncuu. De nī nchūhú ndasí ndá dē, de nī ncāhān dē: Jāndāā ndija jā Sēhe Yāā Dios cúu tēe yáhá, ncachī dē.

⁵⁵ De ñúcuán íñí cuāhā ñahan, ndéhé jíca ña. De suu ndá ñahan ñúcuán nī jēcuniquīn ña Jesús jondē Galilea, vāji ña jā chíndeé ña yā.

⁵⁶ De ūnī ña cúu María ñuū Magdala, jíín María naná Jacobo jíín José, jíín naná ndúū sēhe Zebedeo.

Jā ní nchiyuhū dē yā

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ De tá nī ñini quīvī ñúcuán, de nī nquenda iin tēe cuíca, nání dē José, de tēe ñuū Arimatea cúu dē.

⁵⁸ Tēe yáhá nī jēhēn dē nūū Pilato, de nī jīcān dē yiqui cúñu Jesús. De nī ndacu Pilato jā ná cuáha ji nūū dē.

⁵⁹ De José nī nquehen dē yiqui cúñu yā, de nī nchusúcún dē iin sahma cuijín ndoo.

⁶⁰ De névāha dē iin yavī ndīyi jā ní ncaān jeé yīcā iin cava, nūū ncháha ca quiyuhū ndīyi. De ñúcuán nī nchiyuhū dē yā. De nī jasi dē iin yūū cāhnú yuhú yávī, de cuāhān dē.

⁶¹ De María ñuū Magdala, jíín incā María, ndéē ña ichi nūū nūū yíyuhū yā.

Jā ní jito ndá soldado nūū yíyuhū yā

⁶² De nī ncuu ndācá tiñu yáhá maá quīvī jā sáhá tūha nchivī jā quiji quīvī nátátú. Sá de nī ncunijīn maá quīvī nátátú. De ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe grupo fariseo, nī jēhēn dē nūū Pilato.

⁶³ De nī ncāhān ndá dē: Señor, núcūhun inī ndá sá jā tá nī ntecū tēe stáhvī néhén ñúcuán, de nī ncāhān dē jā natecū dē nūū ūnī quīvī.

⁶⁴ Túsaá de ndacu ní jā ná cóto vāha ndá soldado yuhú yávī ñúcuán jondē tá nī nchāha ūnī quīvī. Chi tú nduú de sanaā de quiji ndá tēe jā ní scuáha jíín dē, de natavā cuíhná dē ndīyi ñúcuán jacuāā, quīhīn dē jíín. Ñúcuán de cachī ndá dē nūū nchivī jā ní natecū tēe ñúcuán. De víhī cā cuu tūhun stáhvī ñúcuán nsūú cā jā xīhna ñúhún, ncachī ndá dē.

⁶⁵ De nī ncāhān Pilato jíín dē: Yáhá íyó ndá soldado. Cuáhán jíín dē, de sáhá cutú vāha ndá nú yuhú yávī, de coto vāha ndá nú, tú nāsa cuu vāha cā sáhá nú, ncachī dē.

⁶⁶ De cuāhān ndá dē, de nī nsáhá cutú dē yūū jā ndásī yuhú yávī nūū yíyuhū yā, de nī stíin vāha dē. De nī jani dē ndá soldado jā coto.

28

*Jā ní natecū Jesús**(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)*

¹ De nī nchāha quīvī nātātú, de nī ncunijīn quīvī domingo. De María ñuū Magdala jíin incā María, nī jēndēhé ña nūū ní nchiyuhū Jesús.

² Ñúcuán de iin sanaā-ni de nī ntāan nīhin ndasí. Chi iin ángel maá Jētoho ō Yāa Dios nī ncuun yā ichi andiví, nī nquenda yā nūū ní nchiyuhū Jesús. De nī stáá yā yūū jā ndásí yuhú yávi, de nī jēcundeē yā sīquī.

³ De jéndütē nūū yā modo taja, de sahma ñúhún yā yaa ndasí tá cáá yūhvā volcán.

⁴ De ndá soldado jíto ñúcuán nī nquisi dē jā yúhú dē ndéhé dē yā. De nī ncuu ndá dē modo ndīyi-ni.

⁵ De nī ncāhān ángel jíin ndúū ñahan ñúcuán: Mā cúyuhú nú, chi jíinī ni jā nánducú nú Jesús, Yāa nī jíhī yīcā cruz.

⁶ Nduú cā yā yáhá, chi ja nī natecū yā, tá cúu nūū ní ncachī yā. Nehēn de cunī nū nūū ní jaquīn ndá dē yā.

⁷ De ñamā quīnohōn nū, de cachī nū nūū ndá tēe scuáha jíin yā jā ní natecū yā. De xihna cā maá yā jíinū Galilea, sá de cuēē ndá máá nú, de ñúcuán cunī nū nūū yā, cachī nū nūū ndá dē. Ja nī ncachī tūhun nī nūū nū, ncachī ángel.

⁸ Ñúcuán de nī nquēe ndúū ña nūū ní nchiyuhū yā, de ñamā cuāhān ña. De yúhú ña, de suni cúsiī ndasí inī ña. De nī jinu ña cuācachī tūhun ña nūū ndá tēe scuáha jíin yā.

⁹ De juni cuāhān ña, de nī nquenda-ni Jesús nūū ña, de nī ncāhān yā jíin ña. De nī ntandeē ña nūū yā, de nī numi ña sūcūn jéhē yā, de nī nchiñúhún ña yā.

¹⁰ De nī ncāhān yā jíin ña: Mā cúyuhú ndúū nū. De cuáhán de cachī tūhun nú nūū ndá hermano ni, tēe nī scuáha jíin nī, jā ná quīnohōn ndá dē Galilea, de ñúcuán cunī dē nūū ni, ncachī yā.

Tūhun jā ní ncāhān ndá soldado

¹¹ De juni cuāhān ndúū ña, de sava soldado jā ní jito ñúcuán, cuānohōn dē jondē ciudad. De nī ncachī tūhun dē nūū ndá sūtū cúñáhnú ndácá tiñu jā ní ncuu.

¹² De ndá sūtū cúñáhnú nī ndutútú dē nūū ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, de nī scáni táhán dē tūhun. Ñúcuán de nī jēhe dē cuāhā xūhún nūū ndá soldado.

¹³ De nī ncāhān dē: Cachī ndá nú jā ndá tēe scuáha jíin dē nī nquiji jacuáa, de nī natavā cuīhná ndīyi ñúcuán juni quíxīn ndá nú, cachī nū.

¹⁴ De tú cuni gobernador tūhun yáhá, de ndá máá nī quīscáhān ni dē, tácuā mā níhīn ndá nú castigo, ncachī dē.

¹⁵ De ndá soldado nī nquēhen dē xūhún, de nī ncāhān dē tá nī ncachī ndá nūū dē. De jondē mitan chi sūcuán cáhān ndá nchivī hebreo tá cúu nūū ní ncāhān ndá soldado.

*Jā ní ntetíñú yā dē jā nacani dē tūhun**(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)*

¹⁶ De ndihúxī iin tēe nī scuáha jíin yā, cuānohōn dē Galilea, jondē yucu nūū ní ncachī Jesús jā quíhīn dē.

¹⁷ De tá nī jíinī ndá dē nūū yā, de nī nchiñúhún dē yā. Sochi sava dē nduú cándíja vāha dē jā maá yā cúu.

¹⁸ De nī ntandeē yā nūū dē, de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ja nī ntaji Yāa Dios ndihi poder nūū ni jā tatúnī ni inī andiví jíin ñayiví.

¹⁹ Túsaá de cuáhán ndá nú nūū nchivī ndácá nación, de stéhēn nū tūhun nī nūū ji tácuā cándíja ji. De scuénduté nú ji jā ní ncandíja ji maá Tatá jíin Sēhe jíin Espíritu Santo.

²⁰ De stéhēn nū nūū ji jā ná cuétáhví ji ndácá tiñu jā ní ndacu nī nūū nū. De cuhun inī nū jā maá nī íyó nī jíin nú níí cání jondē quīvī jā jinu ñayiví, ncachī yā. De nī ncuu. Amén.

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN MARCOS

Tūhun Juan tēe scuénduté

(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

¹ Yáhá quijéhé tūhun vāha maá Jesucristo, Sēhe Yāā Dios, jā ní nquiji yā jā scácu yā yóhó.

² Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, súcuán nī ntee dē tūhun Juan nūū tutū:

Tají nī tēe nacani tūhun nī cosō nūū dē ichi nūū nū,
tácua coo tūha nchivī jā quiji nú, ncachī Yāā Dios jíín Cristo.

³ De tēe ñúcuán cana jee dē jondē nūū ñuhun tíhá:
Sāhá tūha ndá nú maá nú, chi quenda maá Jētoho ō.
De sāhá ndá nú tiñu ndāā, chi vāji yā, cachī dē.

Ncachī Isaías.

⁴ De Juan nī jīnū dē jondē nūū ñuhun tíhá, scuénduté dē nchivī. De cáhān dē jíín ji jā ná nácani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji de cuenduté ji, tácua cune cáhnú inī Yāā Dios nūū cuáchi ji.

⁵ De ndācá nchivī región Judea jíín nchivī ciudad Jerusalén, nī nquenda ji nūū dē. De nī nacani ndāā ji cuāchi ji nūū Yāā Dios, de nī scuénduté dē ji inī yūte Jordán.

⁶ De sahma ñúhún Juan cúu ixi camello, de núhni iin cinturón ñii chíjin dē. De jā técu dē cúu tíca langosta jíín ndūxi yōcō.

⁷ De suha nī nacani dē tūhun: Quiji maá Yāā jā cúñáhnú ndasí cā nsúú nduhū. Chi nduú cúñáhnú cuitī nī nūū yā, ni jā cuetíñú yā nduhū vísō iin tiñu lúlí cā jā jíqui ndeyi nī nandají nī correa nijān yā.

⁸ De nduhū chi jíín ndute scuénduté nī ndá nú, sochi Yāā ñúcuán chi modo jā scuénduté yā ndá nú cúu jā cuāha yā Espíritu Santo cundeē inī ánō nū, ncachī Juan.

Jā ní jenduté Jesús

(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

⁹ De nī ncuu jacū quiví, de Jesús nī nquee yā ñuū Nazaret ndáñúū Galilea, de Juan nī scuénduté dē yā inī yūte Jordán.

¹⁰ De tá nī nquee yā ndute, de nī jīnī yā jā ní nune-ni nūū ndéē Yāā Dios andiví, de nī ncuun Espíritu Santo, nī jīnū xīnī yā, de cáá tá cáá iin paloma.

¹¹ De ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Maá nú cúu sēhe nī jā mānī ndasí nī jíín, de cúsiī ndasí inī ni jíín nú, ncachī.

Jā ní jito túnī Satanás Jesús

(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)

¹² Ñúcuán de nī jīnū Jesús jondē nūū ñuhun tíhá nī nsāhá Espíritu Santo.

¹³ De ūū xico quiví nī ndeē yā nūū ñuhun tíhá ñúcuán nūū íyó ndá quiti yúcu. De nī jito túnī Satanás yā. De tá cuāhān Satanás, de nī nquenda ndá ángel Yāā Dios, nī nchindeē ndá yā.

Jā ní nquijéhé Jesús nácani yā tūhun región Galilea

(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

¹⁴ Ñúcuán de tá nī nchihi ndá dē Juan vecāa, de nī nenda Jesús región Galilea, nácani yā tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios.

¹⁵ De nī ncāhān yā: Ja nī nquenda quiví, de ja nī ncuñatin jā tátúnī Yāā Dios nūū ndá nú. Nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú, de candíja nú tūhun jā scácu yā ndóhó, ncachī yā.

Jā ní ncana yā cūmī tēe tíin tiacá

(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

¹⁶ De jíca Jesús yuhú mar Galilea cuāhān yā. De nī jinī yā nū Simón jíin ñanī dē Andrés. De tēe tíin tiacá cúu dē, de squée ndúu dē ñunu dē inī mar.

¹⁷ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn, de nasāhá nī ndóhó tēe jā nīhīn cuāhā nchivī jā candíja nduhū, tá cúu nūu níhīn nū tiacá, ncachī yā.

¹⁸ Ñúcuán de nī sndóo-ni ndúu dē ñunu dē, de nī jēcuniquīn dē yā.

¹⁹ De nī jica yā jacū cā, de nī jinī yā nūu Jacobo jíin ñanī dē Juan, ndúu sēhe Zebedeo, suni ndēē dē inī barco dē, náchicatún dē ñunu dē.

²⁰ De suni nī ncana yā dē jā cuniquīn dē yā. De nī sndóo-ni ndúu dē tatá dē Zebedeo inī barco jíin ndá mozo dē, de nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē.

Jā ní ntavā yā tächī inī iin tēe

(Mt. 7.28-29; Lc. 4.31-37)

²¹ De nī jīnū yā jíin ndá dē ñuū Capernaum. De quīvī nátátú nī nquīvi yā inī vehe īi sinagoga, de nī stéhēn yā tūhun.

²² De nī nsāhvi inī nchivī nī jini ji tūhun stéhēn yā. Chi stéhēn vāha yā nūu ji, chi maá yā ndíso tíinú síquī ndihi. De ndá tēe stéhēn ley janahán, nsūú súcuán stéhēn dē.

²³ De inī vehe īi sinagoga ñuū ñúcuán íyó iin tēe jā ñúhún tächī inī. De nī ncana cóhó dē:

²⁴ ¿Nūcu vāji ní nūu ndá sá, Jesús ñuū Nazaret? ¿A vāji ní jā snāá ní sāán, á naá cúu? Ja jíiní sá ní iin cúu ní, chi Sēhe īi Yāā Dios cúu ní, ncachī dē.

²⁵ De Jesús nī ncāhān xēen yā nūu tächī: Casī yuhú nú de quee nú inī dē, ncachī yā.

²⁶ De tächī nī jahnī yihí ndasí tēe ñúcuán. De nī ncana cóhó, de nī nquee-ni cuāhān.

²⁷ De ndihi nchivī nī nchūhú ji, de jíicā tūhún táhán ji: ¿Nā cuá cúu yáhá? ¿A iin tūhun jeé cúu yáhá? Chi tēe yáhá cúñáhnú dē jā ndácu dē jondē nūu tächī de quee ndá, ncachī ji.

²⁸ De ñamā nī jītē nuu tūhun Jesús cuāhān ní cáhnú región Galilea.

Jā ní nasāhá vāha yā naná chíso Simón Pedro

(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

²⁹ De nī nquee yā jíin ndá dē inī vehe īi sinagoga. De Jesús cuāhān yā jíin Jacobo jíin Juan jondē vehe Simón jíin Andrés.

³⁰ De naná chíso Simón, cáá ña yíhí quíji ña. De nī ncachī tūhun ndá dē nūu yā jā cúhū ña.

³¹ Ñúcuán de nī ntandēē yā nūu cáá ña, de nī ntiin yā ndahá ña, de nī nacani yā ña. De nī nquee-ni quíji ña, de nī nsāhá ña jā ní nchajī yā jíin ndá dē.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī

(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

³² De tá nī nquēe ncandī de nī ncuāā, de nī nquenda ndá nchivī vāsíaha ji ndá jā cúhū jíin jā ñúhún tächī inī.

³³ De ndihi nchivī ñuū ñúcuán nī ncutútú ji viéhé ñúcuán.

³⁴ De nī nasāhá vāha yā cuāhā nchivī cúhū quéhén nūu cuēhē, de nī ntavā yā cuāhā tächī inī ji. De ndá tächī chi ja jíiní ji yā, sochi nduú ní jéhe yā tūhun jā cachī tūhun ji ní iin cúu yā.

Jā ní nacani yā tūhun región Galilea

(Lc. 4.42-44)

³⁵ De nehēn ndasí nī nacōo yā, chi jondē niquín cā. De nī nquee yā cuāhān sīn yā yātā ñúu nūu nduú nchivī, de ñúcuán nī jīcān táhvī yā.

³⁶ De Simón jíin ndá tēe íyó jíin dē, nī jēnanducú dē yā.

³⁷ De nī nanihīn ndá dē yā, de nī ncāhān dē jíin yā: Ndācá nchivī nánducú ji níhīn, ncachī dē.

³⁸ Sochi nī ncāhān maá yā: Sa cóhōn ndācá cā ñuū íyó ñatin, tácuca suni nacani nī tūhun nūu ji, chi jā suu cúu jā vāji nī, ncachī yā.

³⁹ De súcuán nī jica nuu yā ní región Galilea, nī nacani yā tūhun inī vehe ī sinagoga ndācá ñuū, de nī ntavā yā tāchī inī nchivī.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ndóho cuēhē stéhyū

(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

⁴⁰ De iin tēe ndóho cuēhē stéhyū, nī nquenda dē nī jēcuīñī jítí dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Jínī sá jā cuu sāhá ní jā nduvāha sá, de tú cúnī ní, ncachī dē.

⁴¹ De Jesús nī ncundáhvī inī yā dē, de nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Cúnī ni nasāhá vāha nī ndóhó. De ná ndúvāha nú, ncachī yā.

⁴² Te tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nduvāha-ni tēe ndóho cuēhē stéhyū.

⁴³ Ñúcuán de nī natajī yā dē jā quínohōn dē, de nī ncāhān nīhin yā jíín dē:

⁴⁴ Mā cāchí cuitī nū nūū ni iin. Chi quihīn nū stéhēn nū maá nú nūū sūtū, de cundahá nú jā sōcō nū nūū Yāā Dios sīquī jā ní ndundoo nú nūū yā, tá cúu nūū ní ndacu Moisés janahán. De súcuán de cunī nchivī jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

⁴⁵ De nī nquee dē cuāhān dē, de nī nquijéhé dē nácani dē tūhun nūū ndihi nchivī nāsa nī nduvāha dē. De sīquī ñúcuán nduú cā ní ncúu quívi Jesús ndācá ñuū, chi cúchitú ndasí nchivī nūū yā. De nī jica yā yātā ndācá ñuū nūū nduú cúchitú nchivī. Sochi ndācá lado nī nquiji nchivī nūū yā.

2

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe nī nduvehlé

(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

¹ De nī ncuu jacū quívi, de nī nquívi tucu Jesús ñuū Capernaum. De nī jinī nchivī jā ndéē yā vehe.

² De ñamā nī ncutútú cuāhā nchivī, de nī nchitú vehe chi jondē viéhé nduú cā núne. De nī nacani yā tūhun Yāā Dios nūū ji.

³ Ñúcuán de nī nquenda cūmī tēe nūū yā, ndíso ndá dē iin tēe jā ní nduvehlé.

⁴ De nduú ní ncúu quívi ndá dē nūū yā sīquī jā íyó chitú nchivī. De nī ncaa dē sīquī véhé, de nī nacune dē xīnī véhé ndāā nūū íní yā, de yavī ñúcuán nī scúun dē tēe cúhū, yósō dē nūū iin camilla.

⁵ De nī jinī Jesús jā cándíja ndá dē jā cuu nasāhá vāha yā tēe cúhū. De nī ncāhān yā jíín tēe cúhū: Lílū, ja née cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú, ncachī yā.

⁶ De ñúcuán ndéē jacū tēe stéhēn ley janahán, de ndá tēe ñúcuán nī jani inī dē sīquī yā:

⁷ ¿Nūcu cáhān tēe yáhá súcuán? Cáhān dē tūhun nāvāha jā quítī inī Yāā Dios. Chi nduú cā nā incā cuu cune cáhnú inī nūū cuáchi, chi mátúhún-ni Yāā Dios.

⁸ De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā jíín dē: ¿Nūcu jáni inī ndá nú jā cáhān ni tūhun nāvāha?

⁹ Jā ndúū tūhun yáhá, ¿ní iin cúu jā víjín cā? ¿A jā cáhān ni jíín tēe cúhū: Ja née cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú? ¿A víjín cā jā cáhān ni: Nacōo de naquehen nú camilla nū, de caca nú, cachī ni?

¹⁰ De mitan de ná stéhēn ni jā maá nī, Yāā nī nduu tēe, ndíso tíñú nī inī ñayíví yáhá jā cune cáhnú inī ni nūū cuáchi. Sá de nī ncāhān yā jíín tēe nī nduvehlé:

¹¹ Cáhān ni jíín nú, nacōo de naquehen nú camilla nū de quínohōn nū vehe nú, ncachī yā.

¹² Ñúcuán de nī nacōo dē-ni, de nī naquehen dē camilla dē, de nī nquee dē cuāhān dē, nī jinī jínúū ndihi nchivī. De ndivīi ji nī nsāhvi inī ji ndéhé ji, de nī ncāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios. De cáchī ji: Ncháha ca cunī cuitī ō ni iin tiñu súcuán, ncachī ji.

Jā ní ncana yā Leví

(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

¹³ Sá de nī nquee tucu yā cuāhān yā jondē yuhú mar. De ndācá nchivī nī nquenda ji nūū yā, de nī stéhēn yā tūhun nūū ji.

¹⁴ Sá de nī nchāha yā cuāhān yā, de nī jinī yā nūū Leví sēhe Alfeo, ndéē dē nūū nástútú dē xūhún renta. De nī ncāhān yā jíín dē: Cuniquīn nduhū ná cōhōn, ncachī yā. De nī nacuiñī dē-ni, de cuāhān dē jíín yā.

¹⁵ Nūcuán de nī jēhēn yā nī nchajī yā stāā vehe dē. De cuāhā tēe stútú xūhún renta jíín ndá cā tēe sáhá cuāchi, suni ndéē dē yájī dē stāā jíín Jesús jíín ndá tēe scuáha jíín yā, chi íyó cuāhā dē jā níquīn dē yā.

¹⁶ De ndá tēe stēhēn ley janahán jíín tēe grupo fariseo, nī jinī dē jā yájī yā stāā jíín ndācá tēe nūcuán. De nī ncāhān ndá dē jíín ndá tēe scuáha jíín yā: ¿Nūcu yájī maestro nū jíín ndá tēe stútú xūhún renta jíín ndá cā tēe sáhá cuāchi? ncachī dē.

¹⁷ De nī jini Jesús, de nī ncāhān yā jíín dē: Nchivī íyó vāha, nduú jíni nūhún ji tēe tátán, chi nchivī cúhū cúu jā jíni nūhún. De nduhū chi nduú vāji nī jā cana nī nchivī jāá nduú cuāchi, jā cúu ji tá cúu nchivī íyó vāha. Chi sa vāji nī jā cána nī nchivī íyó cuāchi, jā ná nácani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

Jā ní jicā tūhún ndá dē yā síquī jā conditē inī

(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)

¹⁸ De nī ncuu iin quīvī jā íyó nditē inī ndá tēe scuáha jíín Juan, jíín ndá tēe scuáha jíín grupo fariseo. De nī nquenda jacū tēe, nī ncāhān dē jíín Jesús: Ndá tēe scuáha jíín Juan jíín jā scuáha jíín grupo fariseo, quéhén vuelta íyó nditē inī dē nūū Yāā Dios. De ndá tēe scuáha jíín maá ní, ¿nūcu nduú sáhá dē sūcuán?

¹⁹ De nī ncāhān Jesús jíín dē: ¿A cuu conditē inī dē juni íyó cā ni jíín dē? ¿A cuu conditē inī nchivī jā íyó vico tándāhá juni ndéē tēe tándāhá jíín jí? Chi tá ndéē tēe tándāhá, de mā cúu conditē inī ji.

²⁰ Sochi quiji quīvī jā cujiyo tēe tándāhá, de quīvī nūcuán chi conditē inī ji.

²¹ De nī ncāhān yā uū tūhun yátá síquī jāá nduú quítáhán tūhun jeé jā stēhēn yā jíín ndá tūhun janahán. Ncachī yā: Ni iin nduú náchuhun iin pedazo sahma jeé nūū iin sahma tūhú. Chi tú sūcuán de ndiyi pedazo jeé de tēhndē cā jā tūhú, de cundicā cā nūū tēhndē.

²² De nī nduú chúhun vino jeé inī nīi tūhú. Chi tú sūcuán de vino jeé ndatá nīi, de naā vino jíín nīi. Jā nūcuán cánuú jā chuhun ji vino jeé inī nīi jeé.

Jā ní jehndē ndá dē xīnī trigo quīvī nátātú

(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

²³ De iin quīvī nátātú nī nchāha Jesús cuāhān yā nūū cáá trigo. De ndá tēe scuáha jíín yā nī nquijéhé dē jēhndē dē xīnī trigo yájī dē.

²⁴ Nūcuán de ndá tēe grupo fariseo nī ncāhān dē jíín yā: Cūndēhé. ¿Nūcu sáhá ndá tēe scuáha jíín nú sūcuán? Chi cáchī ley Moisés jā má cúu sáhá ó ni iin tiñu quīvī nátātú, ncachī dē.

²⁵ De nī ncāhān maá yā jíín dē: ¿A nduú ní ncáhvi ndá nú tutū nāsa nī nsāhá David, iin quīvī jā ní ncumanī jā cajī dē, de nī jihī dē sōco jíín ndá tēe jā ní íyo jíín dē?

²⁶ De nī nquīvī dē inī vehe Yāā Dios. De Abiatar nī ncuu sūtū cúñáhnú cā. De nī nchajī dē pan īi jā yósō nijīn nūū Yāā Dios. De nduú nā ley jā cajī ni iin tēe, chi maá-ni sūtū cúu jā yájī. De suni nī jēhe dē nī nchajī ndá tēe íyó jíín dē. De nduú nā cuāchi ní íyo síquī dē, ncachī yā.

²⁷ De suni nī ncāhān yā jíín ndá dē: Nduú ní jécōo nchivī jā ndoho ji nūū quīvī nátātú, chi sa nī jécōo quīvī nūcuán jā síquī nchivī tácuā natātú ji.

²⁸ Túsaá de nduhū, Yāā nī nduu tēe, maá nī cúu jā tátúnī síquī nāsa sáhá nchivī quīvī nátātú, ncachī yā.

3

Jā ní nduvāha tēe nī nchīchī ndahá

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

¹ De nī nquīvī tucu Jesús inī iin vehe īi sinagoga. De nūcuán íyó iin tēe jā ní nchīchī iin ndahá dē.

² De ndá tē grupo fariseo ndéhé yuhū dē yā, tú nasāhá vāha yā tē ñúcuán quīvī nātātú, tácuā nīhīn dē cuāchi sīquī yā.

³ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin tēe jā ní nchīchī ndahá: Nacuiñi de cuiñi nú māññú yáhá, ncachī yā.

⁴ De nī jīcā tūhún yā ndá dē: ¿Nāsa cāhān ley sīquī quīvī nātātú? ¿A jā sāhá vāha ó, á jā sāhá nēhén ó? ¿A jā nasāhá vāha ó nchivī ja ñatin cuū, á sāhá ó jā cuū ji? ncachī yā. De ndá máá dē chi nduú ní ncāhān cuitī dē.

⁵ De quítī inī yā ndéhé yā nūū ndá dē, de nī ncucuécá inī yā jā nīhin inī dē. De nī ncāhān yā jíin tēe jā ní nchīchī ndahá: Scāā ndahá nú, ncachī yā. De nī scāā dē, de nī nduvāha-ni ndahá dē.

⁶ Ñúcuán de nī nquee ndá tēe grupo fariseo, de nī scāni táhān dē tūhun jíin ndá tēe grupo Herodes jā síquī yā, nāsa cahnī dē yā.

Jā ní nquenda cuāhā nchivī nūū yā yuhú mar

⁷ De Jesús cuāhān yā jondē yuhú mar jíin ndá tēe scuáha jíin yā. De cuāhā nchivī región Galilea nī jēcuniquīn ji yā.

⁸ De saá-ni nchivī región Judea, jíin nchivī Jerusalén, jíin nchivī Idumea, jíin nchivī jā ndéē lado yūte Jordán nūū quéndā ncandiī, jíin nchivī región Tiro jíin Sidón, cuāhā ndasī nchivī nī jini ji tūhun tá ñáhnú ndasī tiñu sáhá yā, de nī nquenda ndá ji nūū yā.

⁹ De nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā jā ná cóo tūha iin barco quīvi yā, tácuā mā chitú nīhin nchivī cuāhā ní xiín yā.

¹⁰ Chi ja nī ncuu cuāhā nchivī nī nasāhá vāha yā, de jā ñúcuán vāji cuāhā cā nchivī jā ndóho ndācá nūū cuēhē, de chítú nīhin ji ní xiín yā jā quehé ji yā cúnī ji.

¹¹ De ndá nchivī jā ñúhún tāchī inī, tá nī jini nūū yā, de jécuiñi jítī nūū yā, de cána cóhó: Maá ní cúu Sēhe Yāā Dios, cáchī.

¹² De nī ndacu nīhin yā nūū ndá tāchī jā má cāhān cā jā cúu yā Sēhe Yāā Dios.

Jā ní nacāji yā ūxī ūū tēe scuáha jíin yā

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³ Ñúcuán de nī ncaa yā cuāhān yā iin yucu. De nī ncana yā ndá tēe jā cúnī maá yā cundeca yā, de nī nquenda ndá dē nūū yā.

¹⁴ De nī jani yā ūxī ūū dē jā cuiñi dē jíin yā, de tají yā ndá dē quīhīn dē nacani dē tūhun.

¹⁵ De nī nsāhá yā jā cundiso tíñú dē jā nasāhá vāha dē nchivī cúhū de tavā dē ndá tāchī inī nchivī.

¹⁶ De yáhá cúu ndihúxī ūū tēe jā ní nacāji yā: Simón jā ní nascúnani yā dē Pedro.

¹⁷ De saá-ni Jacobo jíin ñani dē Juan, ndúū sēhe Zebedeo. De nī nascúnani yā ndúū dē Boanerges, jā cáchī: Tēe íyó fuerza nacani tūhun, tá cúu nūū íyó fuerza taja.

¹⁸ De sava cā dē nánī dē Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo sēhe Alfeo, Tadeo, Simón tēe grupo cananista,

¹⁹ jíin Judas Iscariote, tēe jā ní nastúu dē yā.

Jā ní ncāhān nchivī jā sātíñú yā jíin fuerza tāchī

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)

Sá de nī nquīvi yā iin vehe jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

²⁰ De nī ncutútú tucu cuāhā nchivī, de ni nduú cā ní ncúu cajī yā stāā jíin ndá dē.

²¹ De ndá táhān vehe yā nī jini tūhun jā súcuán cúu. De nī nquenda ndá dē jā nacueca dē yā, chi cāhān ndá jā ní nsana xīnī yā.

²² De saá-ni ndá tēe stéhēn ley janahán jā ní nquiji jondē Jerusalén, nī ncāhān dē: Tēe yáhá ñúhún Satanás inī dē, jā cúu tāchī cúñáhnú cā. De jíin fuerza ñúcuán távā dē ndá tāchī, ncachī dē.

²³ De nī ncana yā ndá dē, de nī ncāhān yā iin tūhun yátá jíin dē: ¿Nāsa cuu tavā Satanás maá?

²⁴ De tú iin nación sáhá síin maá de cánāá maá, de nación ñúcuán chi mā cúu cā coo cáhnú.

²⁵ De tú nchivī iin vehe sáhá síín maá de cánāá maá, de nchivī vehe ñúcuán suni mā cūú cā cundeē cāhnú.

²⁶ De saá-ni Satanás jíín ndá táhán tāchī, tú sáhá síín maá de cánāá maá, túsaá de mā cūú coo cā, chi sa naā.

²⁷ De ni iin tēe mā cūú quīvi dē inī vehe tēe ndacuī jā sacuíhná dē ndatíñú, chi cánuú jā xihna cuhnī dē tēe ndacuī, sá de cuu sacuíhná dē ndatíñú tēe ñúcuán. De suni súcuán cúu jā júhnī ni Satanás de távā ni tāchī.

²⁸ De ndāā cāhān ni jíín ndá nú jā íyó modo jā coo tūhun cáhnú inī nūū ndācá cuāchi sáhá nchivī, de saá-ni nūū ndá tūhun nēhén jā cāhān ji.

²⁹ Sochi tú cāhān nāvāha ji sīquī Espíritu Santo, de mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji, chi sa cundeē cuāchi sīquī ji níí cání, ncachī yā.

³⁰ Súcuán nī ncāhān yā, chi nī ncāhān ndá ji jā távā yā tāchī jíín fuerza Satanás.

Naná yā jíín ndá ñanī yā

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹ Ñúcuán de nī nquenda naná yā jíín ndá ñanī yā. De íñí ña tāvēhé, de nī ntetíñú ña tūhun cuāhān jā cána ña yā.

³² De nchivī jā ndéē níí xiín yā, nī ncāhān ji jíín yā: Naná ní jíín ndá ñanī ní íñí ña tāvēhé, de cúnī ña cāhān ña jíín ní, ncachī ji.

³³ De nī ncāhān maá yā: ¿Ní iin cúu naná nī jíín ndá ñanī ní? ncachī yā.

³⁴ De ndéhé yā nūū nchivī ndéē níí xiín yā, de nī ncāhān yā: Suni naná nī jíín ñanī ní cúu ndá nchivī yáhá.

³⁵ Chi ndācá nchivī jā squíncuu tiñu cúnī Yāā Dios, suu cúu ñanī ní, cuāha nī, naná nī, ncachī yā.

4

Tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ De yuhú mar nī nquijéhé tucu Jesús stéhēn yā tūhun. De nī ncutútú cuāhā ndasí nchivī nūū yā, de jā ñúcuán nī nquīvi yā nī jēcundeē yā inī iin barco nūū mar. De ndá nchivī ndéē ji yuhú mar.

² De jíín tūhun yátá nī stéhēn yā cuāhā tūhun nūū ji, de súcuán nī ncāhān yā:

³ Cunini ndá nú: Iin tēe jítē tatā, nī nquee dē jā cutē dē.

⁴ De tá nī nquijéhé dē jítē dē, de jacū tatā nī jítē yuhú íchí. De nī nquenda ndá saā, de nī nchajī tī.

⁵ De jacū cā tatā nī jítē nūū ñuhun yúū, nūū nduú íyó cócón ñuhun. De ñamā-ni nī ntāhvī, chi nduú íyó cócón.

⁶ De tá nī nquenda ncandiī, de nī nchīchī-ni, de nī ncasūn, chi nduú ní níhīn nūū quíhīn yoho.

⁷ De jacū cā tatā nī jítē māhñú nūū cáá niquin iñu. De nī jahnu iñu, de nī jasī nūū, de nduú ní jéhe nūñī.

⁸ De jacū nī jítē nūū ñuhun váha. De nī ntāhvī, de nī jahnu, de nī jéhe cuāhā nūñī. Sava nī jéhe ōcō ūxī jā iin iin tatā, de sava cā nī jéhe ūñī xico, de sava cā nī jéhe ciento, ncachī yā.

⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíín ndá ji: Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

Nājēhē cúu jā cāhān yā maá-ni tūhun yátá

(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Ñúcuán de cuāhān ndá nchivī, de nī nquendōo yā jíín ndihúxī ūū tēe scuáha jíín yā, jíín jacū cā nchivī íñí jíín dē. De nī jīcā tūhún ndá dē yā nā cuá cúu tūhun yátá ñúcuán.

¹¹ De nī ncāhān yā jíín dē: Ndá ndóhó, chi sáhá Yāā Dios jā cuu jīcūhun inī nū tūhun yáhá jā ní nchiyuhū, nāsa quívi nchivī ndahá yā jā tatúñi yā nūū ji. Sochi nchivī jā síín sīquī íñí, chi maá-ni jíín tūhun yátá cāhān ni jíín ndá ji.

¹² Súcuán cáhān ni tácuā vísō ndéhé ji, de quendōo ji modo jāá nduú jínī ji. De vísō jínī jín sóho ji, de mā jícūhun inī ji, de mā ndicó cóo inī ji nūū ni, de mā cōō tūhun cáhnū inī nūū cuáchi ji, ncachī yā.

Jā ní ncachī cājí yā tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

¹³ De nī ncāhān cā yā jínī ndá dē: Tú nduú jícūhun inī nū tūhun yátá yáhá, ¿de nāsa jícūhun inī nū ndācá cā tūhun yátá túsaá?

¹⁴ Tēe jítē tatā cúu tēe scútē nuu tūhun Yāā Dios.

¹⁵ De tatā jā ní jítē yuhú íchí cúu tá cúu sava nchivī jā níni ji tūhun yā, de tá nī jini ji, de quénda-ni Satanás de cāndeē tūhun inī ánō ji.

¹⁶ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun yūū, chi cúu tá cúu sava nchivī jā níni tūhun, de jétáhvī ji de cúsi inī ji jínī.

¹⁷ Sochi nduú cúcutú tūhun inī ánō ji, de jacū-ni quivī jétáhvī ji. De tá quíji tūndóhó, á jā jínī ūhvī nchivī ji jā síquī tūhun ñúcuán, sá de quíjéhé nācani yátá inī ji.

¹⁸ De jā ní jítē māhñú niquin iñu cúu tá cúu sava cā nchivī jā jínī ji tūhun,

¹⁹ sochi ndíhvī inī ji síquī ndá jā íyó inī ñayiví yáhá. De cúnī ji cucuicá ji, de stáhvī ndá ñúcuán jā cútóo inī ji ndācá ndatíñú. De ndihi yáhá cútéñú ji jínī, de jásī nūū tūhun yā, de nduú jíja ji jínī tūhun yā.

²⁰ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun váha cúu ndá nchivī jā jínī tūhun, de jétáhvī ji, de jíja ji jínī tūhun yā. De sava ji cúu tá cúu tatā jā jéhe ōcō ūxī jā iin iin, de sava cā ji jéhe ūnī xico, de sava cā ji jéhe ciento, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī lámpara

(Lc. 8.16-18)

²¹ De suni nī ncāhān cā yā: Tá scuíquīn nchivī iin lámpara, ¿de á chíhi ji chíjin iin cajón á chíjin jito? Nduú chi jáni ji nūū sūcún tácuā cutūú.

²² De suni súcuán, nduú íyó ni iin tūhun yíyuhū jā má cūnī nchivī, chi ndihi-ni tūhun natūu nijin de cunī nchivī.

²³ Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

²⁴ De suni nī ncāhān yā jínī ndá ji: Cunini vāha ndá nú tūhun Yāā Dios. Chi tú nāsa medida chúhun inī nū, suni súcuán cuāha yā nūū nū, de víhí cā cuāha yā nūū maá nú jā tēe vāha nú sōho nú.

²⁵ Chi nchivī ja jícūhun inī, stéhēn cā yā nūū ji. Sochi nchivī jāá nduú cándíja, vísō ja jínī ji jacū, de sa naā.

Tūhun yátá síquī trigo

²⁶ De nī ncāhān cā yā: Súcuán cúu jā tátúnī Yāā Dios nūū nchivī: Cúu tá cúu tatā jā ní jítē iin tēe.

²⁷ Ñúcuán de quíxīn dē de nácōo dē, de súcuán jíca quivī cuāhān. De tatā ñúcuán táhvī de jáhnu. De maá dē chi nduú jínī dē nāsa jáhnu.

²⁸ Chi maá ñuhun sáhá jā jáhnu, xihna cā yūcū, sá de quénda yoco, ñúcuán de jíja maá nūnī.

²⁹ De tá nī ncuān trigo, de quíjéhé nchivī jéhdē ji, chi ja nī nquenda quivī tēhdē, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī niquin mostaza

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

³⁰ De suni nī ncāhān yā: Ná cáhān ni iin tūhun yátá tácuā cunī ndá nú nāsa cúu jā ndúcuahā nchivī jā tátúnī Yāā Dios nūū.

³¹ Ndúcuahā ji tá cúu nūū jáhnu iin niquin mostaza jā jáquīn ji nūū ñuhun. De ñúcuán cúu iin niquin lúli cā nsūú cā ndá cā niquin.

³² Sochi tá nī jaquīn ji, de táhvī de jáhnu cā nsūú cā ndá cā yūcū, de cúnáhnū ndahá, chi jondē cuu sáhá ndá saā tacā tī chíjin cōndāhvī, ncachī yā.

Jā maá-ni tūhun yátá cáhān yā jíin ji
(Mt. 13.34-35)

³³ De cuāhā tūhun yátá súcuán nī stéhēn yā nūū nchivī, tú nāsa quénda ji jīcūhun inī ji.

³⁴ De ndācá jā ní stéhēn yā, maá-ni tūhun yátá nī ncāhān yā jíin ndá ji. Sochi nūū ndá tēe scuáha jíin yā chi nī ncachī cājí yā ndācá tūhun ñúcuán.

Jā ní jencuīñī tāchī níhin jíin mar nī nsāhá yā
(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

³⁵ De jā cúncuaā quīvī ñúcuán, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Ná yáha ó cōhōn incā lado mar, ncachī yā.

³⁶ De nī sndóo ndá dē nchivī cuāhā, de nī nquīvi ndá dē inī barco nūū ja ndēē Jesús, de cuāhān dē jíin yā. De suni cuāhān jacū cā barco jíin ndá dē.

³⁷ De nī jīquīhi iin tāchī níhin, de nī scāa ndute mar, de nī nquīvi inī barco. De ja ñatin chitú ndute inī barco.

³⁸ De Jesús chí cáa yā ichi chātā ndá dē inī barco, quíxīn yā de yíxīnī yā iin sahma. De nī sndóto ndá dē yā, de nī ncāhān dē: Maestro, ¿á nduú sáhá ní cuenta jā quēe ó chíjin ndute de naā ō da? ncachī dē.

³⁹ De nī nacōo yā, de nī ncāhān yā nūū tāchī níhin jíin nūū mar: Jencuīñī de nañí-ni coo nú, ncachī yā. De nī jencuīñī tāchī, de nī ncuu nañí ndihi-ni.

⁴⁰ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Nūcu yúhú ndasí ndá nú? ¿De nūcu nduú cándíja nú jā cācu nú sáhá nī? ncachī yā.

⁴¹ De yúhú ndasí ndá dē, de nī ncāhān dē jíin táhán dē: ¿Nā tēe cúu tēe yáhá jā jondē tāchī níhin jíin mar jétáhví jā cáhān dē? ncachī ndá dē.

5

Tēe Gadara jā ndóho tāchī
(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

¹ De nī nquenda Jesús jíin ndá dē incā lado mar, región Gadara.

² De tá nī nquee yā inī barco, de iin tēe ñúhún tāchī inī, nī nquee dē jondē nūū yíyuhū ndá ndīyi, de nī nquenda dē nūū yā.

³ Tēe ñúcuán ndēē dē nūū yíyuhū ndīyi. De nduú jétíñú jā júhnī nchivī dē, ni jíin cadena.

⁴ Chí cuāhā vuelta nī nuhnī jēhē dē ndahá dē jíin cadena. De ndācá vuelta jéhdē dē, de scuáchi dē. De ni iin nduú cúndeé jíin dē.

⁵ De nduú ñuú jíca dē yucu jíin nūū yíyuhū ndīyi, de cána cóhó dē, de stácuēhé dē maá dē jíin yūū.

⁶ De jondē jíca cā vāji Jesús, de nī jinī dē nūū yā. De jínu dē nī nquenda dē nūū yā, de nī jēcuīñī jítí dē nūū yā.

⁷ De nī ncana cóhó dē: ¿Nūcu vāji ní nūū sá, Jesús Sēhe Yāā Dios, Yāā cúñáhnú ndasí? Cáhān ndāhví sá jíin ní, jā níni Yāā Dios, mā sndóho ní sāán, ncachī dē.

⁸ Súcuán nī ncāhān dē, chí ja nī ncachī Jesús: Tāchī, quee nú quīhīn nū inī tēe yáhá, ncachī yā.

⁹ De nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nā cuá nāní nú? De nī ncāhān dē: Legión nání sá, chí cuāhā tāchī ñúhún inī sá, ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān ndāhví ndasí dē jíin yā jā má tājí yā ndá tāchī jā quee ji inī región ñúcuán.

¹¹ De ñatin yucu ñúcuán ñúhún cuāhā quīnī jítu tī.

¹² De ndá tāchī jā ñúhún inī tēe ñúcuán nī ncāhān ndāhví jíin yā: Tú tají ní ndá sá de cuāha ní tūhun jā quīvi sá inī ndá quīnī ñúcuán, ncachī.

¹³ De nī jēhe Jesús tūhun. De nī nquee ndá tāchī inī tēe ñúcuán, de nī nquīvi inī quīnī, de íyó tá ūū mil tī. De nī jinū ndá tī, de nī nincava tī iin yuhú cáva jondē inī mar. De nī nquēe tī chíjin ndute, de nī jīhī tī.

¹⁴ De ndá tēe jító tī, nī jinu dē cuāhān dē jā ní nchūhú dē. De nī nquenda dē nī ncachī tūhun dē nūū ndá nchivī űnuū jíín ndá rancho. De nī jēhēn ndá nchivī nī jēndēhé ji nāsa nī ncuu.

¹⁵ De nī nquenda ndá ji nūū íyó Jesús, de nī jinī ji nūū tēe jā ní űnūhun cuāhā tāchī inī. De ndéē dē, de űnūhún dē sahma, de ja nī nducájí xīnī dē. De nī nchūhú ndá nchivī űnúcuán.

¹⁶ De ndá tēe jā ní jinī, nī nacani dē tūhun nūū nchivī, nāsa nī nduvāha tēe jā ní űnūhun tāchī inī, jíín nāsa nī ndoho ndá quini.

¹⁷ űnúcuán de nī nquijéhé ndá ji nī ncāhān ndāhvī ji jíín yā jā ná quée yā región űnúcuán quīhīn yā.

¹⁸ De nī ndivī yā inī barco. De tēe jā ní űnūhun tāchī inī, nī ncāhān ndāhvī dē jíín yā jā cuāha yā tūhun quīhīn dē jíín yā.

¹⁹ De Jesús nduú ní jéhe yā tūhun, chi nī ncāhān yā jíín dē: Cuánohōn vehe nú nūū ndá táhán nú, de nacani nú tūhun nūū ji nāsa űnāhnú ndasí tiñu nī nsāhá maá Jētohō nū ndóhó, de nāsa nī ncundāhvī inī yā ndóhó, ncachī yā.

²⁰ De cuāhān dē, de nī nquijéhé dē nācani dē tūhun ndācá űnuū Decápolis nāsa űnāhnú ndasí tiñu nī nsāhá Jesús jíín dē. De ndiviī nchivī nī nsāhvi inī ji nī jinī ji.

*Tūhun sēhe síhí Jairo jíín űnahan jā ní nquehé sahma yā
(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)*

²¹ De nī nayāha tucu Jesús cuānohōn yā incā lado mar jíín barco. De nī nquenda cuāhā ndasí nchivī nūū yā, nūū íyó yā yuhú mar.

²² De nī nquenda iin tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, nání dē Jairo. De tá nī jinī dē nūū yā, de nī jēcuiñī jítí dē nūū jéhe yā.

²³ De nī ncāhān ndāhvī ndasí dē jíín yā: Sēhe síhí sá ja űnatin cuū ji. De á mā cóhōn de tee ní ndahá ní xīnī ji, tácuā ná nduvāha ji de cutecū ji, ncachī dē.

²⁴ űnúcuán de cuāhān yā jíín dē. De cuāhā nchivī nī jēcuniquīn ji yā, de nī nchitú nīhin ji ní xīn yā cuāhān ji.

²⁵ De māhñú ndá nchivī cuāhān iin űnahan cúhū, de ja nī ncuu űxī űū cuiyā ndóho ña cuēhē játi nīñī ña.

²⁶ De nī ndoho ndasí ña, chi nī jāxīn ña ndihi jā névāha ña jíín cuāhā tēe tátán, de nduú ní jétíñú jā nduvāha ña, chi sa víhí cā sáhá.

²⁷ De űnahan yáhá tá nī jinī ña tūhun Jesús, de nī nquenda ña ichi chātā yā māhñú nchivī cuāhā, de nī nquehé ña yuhú sáhmá yā.

²⁸ Chi nī jani inī ña: Vísō sahma yā ná níhīn ni quehé nī, de nduvāha nī.

²⁹ De nī jencuiñī-ni jā játi nīñī ña, de nī jinī ña jā ní nduvāha ña cuēhē ndóho ña.

³⁰ De Jesús nī jinī yā jā ní nduvāha iin nchivī jíín fuerza yā. De nī jicó cóto yā nūū nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā: ¿Ní iin nī nquehé sahma nī? ncachī yā.

³¹ De ndá tēe scuáha jíín yā, nī ncāhān dē: Ndéhé ní jā nchivī cuāhā yáhá nī nchitú nīhin ji xīn ní de cáquihi ji níhīn ní ichi, de mitan jícā tūhún ní ní iin nī nquehé sahma ní, ncachī ndá dē.

³² De maá yā ndéhé yā cháhá chúcuán, cúnī yā jā ná cáhān nchivī jā ní nsāhá.

³³ De űnahan űnúcuán yuhú ña de quísi ña, de ja jíín ña jā ní nduvāha ña. De nī nquenda ña, de nī jēcuiñī jítí ña nūū yā, de nī ncachī ña ndihi nāsa nī ncuu jíín ña.

³⁴ De nī ncāhān yā jíín ña: Tíhī, nī ncandíja nú jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de jā űnúcuán nī nduvāha nú. Cuáhán de ndusiī inī nū, chí ja nī nduvāha nú cuēhē jā ní ndoho nú, ncachī yā.

³⁵ De junī cáhān cā yā súcuán, de nī nquenda sava nchivī jā ndéē vehe tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, de nī ncāhān ji jíín dē: Ja nī jihī sēhe síhí ní. De mā sátéñú ní cā Maestro, ncachī ji.

³⁶ De Jesús chi nduú ní nsāhá yā cuenta jā súcuán cáhān ji, chi nī ncāhān yā jíín tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga: Mā cúyūhú nú, chí candíja nú-ni jā nastécū ni ji, ncachī yā.

³⁷ De nduú ní jéhe cā yā tūhun jā cuniquīn ndá nchivī yā, chí maá-ni Pedro jíín Jacobo, jíín Juan ñani Jacobo.

³⁸ De nī jīnū yā vehe tēe cúnáhnú inī vehe ī sinagoga, de nī jīnī yā nchivī, de cúvaā ji, de jácu ji, de jácu cóhó ji.

³⁹ De nī nquīvi yā, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu cúvaā ndasí ndá nú de jácu nú? Ñahan lúlí ñúcuán nduú ní jíhī ji, chi quíxīn ji-ni, ncachī yā.

⁴⁰ De nī jācū catá ndá ji jā ní ncāhān yā, chi jíinī ji jā ní jíhī sūchí ñúcuán. De nī ntavā ndihī yā ji cuāhān ji tāvēhé. De nī ncana yā maá-ni tatá jíin naná ñahan lúlí, jíin ndá tēe íyó jíin yā, de nī nquīvi yā nūū cáá ndiyi.

⁴¹ De nī ntiin yā ndahá ji, de nī ncāhān yā jíin ji: Talita cumi, ncachī yā. De tūhun yáhá cáchi: Tíhī, cáhān ni ndóhó, nacōo.

⁴² De nī natecū-ni ñahan lúlí ñúcuán, chi nī nacuiñī ji de nī nacaca ji, chi ja íyó ji ūxī ūū cuiyā. De nī nsāhvi ndasí inī ndá nchivī nī jīnī ji.

⁴³ De nī ndacu nīhin yā nūū ndá ji jā má cāchí cuitī ji nūū ni iin. De nī ncachī yā jā ná cuáha ña jā cajī ñahan lúlí.

6

Jā cuánohōn yā ñuū Nazaret

(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

¹ De nī nquee Jesús ñúcuán, de cuānohōn yā ñuū yā. De ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān dē jíin yā.

² De maá quīvi nátátú nī stéhēn yā tūhun inī vehe ī sinagoga. De cuāhā nchivī nī nsāhvi inī ji nī jīnī ji, de nī ncāhān ji: ¿Ní cúu nūū ní ncutūha tēe yáhá ndá tūhun yáhá? ¿De nāsa cúu jā cáhān dē ndá tūhun ndíchí yáhá jíin jā sáhá dē ndá tíñu ñáhnú yáhá?

³ Chi tēe yáhá cúu carpintero, de sēhe María cúu dē, de ñanī Jacobo jíin José jíin Judas jíin Simón cúu dē. De suni ndéē ndá cuáha dē jíin ó yáhá, ncachī ji. De súcuán nī nsāhá jéhe inī ndá ji nūū yā.

⁴ De nī ncāhān yā jíin ji: Ndācá tēe nácani tūhun Yāā Dios, íyó yíñúhún nchivī jíin dē, chi maá-ni nchivī ñuū dē, jíin táhán dē, jíin nchivī vehe dē cúu jāá nduú íyó yíñúhún jíin dē, ncachī yā.

⁵ De nduú ní ncúu sáhá yā cuāhā tíñu ñáhnú ñúcuán. Chi jacū-ni nchivī cúhū nī ntee yā ndahá yā ji, de nī nduvāha ji.

⁶ De sáhvi inī yā ndéhe yā jāá nduú cándija ndá ji. Ñúcuán de nī jica nuu yā ndá ñuū ñatin, nī stéhēn yā tūhun.

Jā ní ntají yā ndihúxī ūū dē cuānacani dē tūhun

(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

⁷ De nī ncana yā ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā, de nī ntají yā ndihuū ndihuū dē jā quíhīn dē. De nī nsāhá yā jā cundiso tíñú dē jā tavā dē ndá tāchī inī nchivī.

⁸ De nī ndacu yā jā má cuísó dē jā cuetíñú dē ichi, ni ñunu, ni stāā, ni xūhún. Chi maá garrote-ni cundahá dē.

⁹ De quihi dē nījān, de ni mā quíhīn dē jíin ūū camisa, ncachī yā.

¹⁰ De suni nī ncāhān yā jíin dē: Nā-ni vehe quīvi ndá nú, de ñúcuán cundeē nū jondē quee tucu nú quíhīn nū incā ñuū.

¹¹ De tú iin ñuū nduú jétáhvī ji ndóhó, ni nduú cúnī ji cunini ji tūhun cáhān nū, de quee ndá nú ñúcuán, de scóyo nú ticāchāā jēhē nū, chi suu cúu jā stéhēn nū jā íyó cuāchi ji jāá nduú ní jétáhvī ji. De ndāā cáhān ni jíin ndá nú jā quīvi juicio de xēen cā coo castigo sīquī ndá ñuū sáhá súcuán nsūú cā sīquī ñuū Sodoma jíin ñuū Gomorra nūú ní nsāhá ndasí nchivī cuāchi, ncachī yā.

¹² De nī nquee ndá dē cuāhān dē, de nī nacani dē tūhun jā ná nácani inī ndá nchivī jā sndóo ji cuāchi ji.

¹³ De suni nī ntavā dē cuāhā tāchī inī nchivī. De nī nchihī dē aceite cuāhā nchivī cúhū, de nī nduvāha ji.

*Jā ní jīhī Juan tēe scuénduté**(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)*

¹⁴ De rey Herodes nī nīhīn dē tūhun tá sáhá Jesús, chi nī jītē nuu tūhun yā ní cáhnú. De nī ncāhān dē: Tēe ñúcuán cúu Juan, tēe jā ní scuénduté, de nī natecū dē. Jā suu cúu jā íyó poder dē jā sáhá dē ndá tiñu ñáhnú, ncachī dē.

¹⁵ De sava cā nchivī nī ncāhān ji: Tēe ñúcuán cúu Elías jā ní nacani tūhun janahán. De sava cā ji nī ncāhān: Nduú chi iin tēe nācani tūhun Yāā Dios cúu dē, tá cúu ndá tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán, ncachī ji.

¹⁶ De tá nī jini Herodes, de nī ncāhān dē: Nduú chi ñúcuán cúu Juan jā ní ndacu nī jā tēhndē xīnī, de nī natecū dē túsaá, ncachī dē.

¹⁷ Chi maá Herodes nī ndacu dē jā ná quívi Juan vecāa, jíin jā cunuhnī dē jíin cadena. Súcuán nī nsáhá dē jā síquī Herodías, ñasíhī ñanī dē Felipe. Chi Herodes nī nacueca dē ña jā cúu tucu ña ñasíhī dē.

¹⁸ De Juan nī ncāhān dē nū Herodes: Nduú nā ley íyó jā nacueca nú ñasíhī ñanī nū, ncachī dē.

¹⁹ De jā ñúcuán nī jini ūhvī Herodías Juan, de cúnī ña jā ná cúu dē, sochi nduú ní níhīn ña modo.

²⁰ Chi Herodes yúhú dē jā cahnī dē Juan, chi jíinī dē jā tēe ndāa tēe ndoo cúu Juan. De jā ñúcuán nī jasī dē jā ndúcú ña cahnī ña Juan. De jétahān inī dē níni dē tūhun yā jā cáhān Juan, vísō nduú jíicūhun vāha inī dē.

²¹ De nī nquenda iin quívi jā ní ncundeé Herodías. Chi nī nsáhá Herodes iin vico quívi jā ní ncau dē, de nī jēhe dē jā ní ncuxíní ndá tēe ndíso tínú nū dē, jíin ndá tēe cúu capitán, jíin ndá tēe cúñáhnú región Galilea.

²² De nī nquívi sēhe síhī Herodías, nī jita jéhe ji nū chitú ñúcuán. De nī ncusiī inī rey Herodes jíin ndá tēe jā cúxíní jíin dē. De nī ncāhān dē jíin ñahan lúlí: Cācān nā cuá cúnī nū de taji nī nū nū, ncachī dē.

²³ De nī ncāhān téyí dē jā cuāha dē nā-ni cúu jā cúnī ji cācān ji, vísō jondē sava región jā tíin dē.

²⁴ De nī nquee ji nī jíicā tūhún ji naná ji: ¿Nā cuá cúu jā cācān sá nū dē? ncachī ji. De nī ncāhān ña: Xīnī Juan tēe scuénduté cācān nū nū dē, ncachī ña.

²⁵ Ñúcuán de nī ndīvi ji-ni nū rey, de nī ncachī ji: Cúnī sá jā mitan ñúhún-ni taji ní xīnī Juan tēe scuénduté, cūhun nū iin cōhō, ncachī ji.

²⁶ Ñúcuán de nī ncucuécá ndasí inī rey. Sochi síquī jā ní ncāhān téyí dē, jíin síquī jā ní jini ndá tēe yáji stāa jíin dē, jā ñúcuán nduú ní nsásáhán dē jā ní jíicān ji.

²⁷ De nī ntají dē-ni iin soldado jā quíquēhen dē xīnī Juan.

²⁸ De nī jēhēn soldado inī vecāa, de nī jēhndē dē xīnī Juan. De nī nenda dē jíin xīnī Juan, ñúhún nū iin cōhō. De nī jēhe dē nū ñahan lúlí, de maá ji nī jēhe ji nū naná ji.

²⁹ De ndá tēe nī scuáha jíin Juan nī nīhīn dē tūhun, de nī jēhēn ndá dē, nī nanee dē yiqui cúñu Juan, de nī nchiyuhū dē.

*Jā ní scájī yā ūhūn mil tēe**(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

³⁰ Ñúcuán de ndá tēe cúu apóstol jā ní ntají Jesús jā nacani tūhun, nī nenda ndá dē nū yā. De nī nacani dē ndācá tiñu jā ní nsáhá dē, jíin tūhun jā ní stēhēn dē.

³¹ De nī ncāhān yā jíin dē: Ná cōhōn iin lugar nū nduú nchivī, de natátú ó jacū, ncachī yā. Chi cuāhā nchivī cuāhān vāji ji nū yā, de nduú ní núne yā jā caji yā stāa jíin ndá dē.

³² Ñúcuán de nī nquívi yā iin barco jíin ndá apóstol, de cuāhān síin yā jíin dē iin lugar nū nduú nchivī.

³³ Sochi nī jini cuāhā nchivī jā cuāhān ndá dē jíin yā, de nī jini ji jā maá yā cúu. De jondē ndācá ñuū ñúcuán nī nquee ndá ji, de ñamā nī jica jéhe ji, de xihna cā ji nī nquenda nsūú cā maá yā.

³⁴ De tá nī nquee Jesús inī barco, de nī jini yā nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncundáhnī inī yā ji, chi cúu ji tá cúu tícāchí jāá nduú jētohō tí. De nī stēhēn yā cuāhā tūhun nū ji.

³⁵ De tá nī ñini, de ndá tēe scuáha jíin yā, nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Ja nī ñini, de nduú nā nchivī ndēē yáhá.

³⁶ Túsaá de tají ní nchivī ná quihīn ndá ji ndá rancho jíin ndá ñuū ñatin, de cueen ji stāa cajī ji, chi nduú nā cuá ndíso ji jā cajī ji, ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Cuāha ndá máá nú jā cajī ji, ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: ¿De nāsa cuu? Chi ni mā cūú vísō ná quícuēen sá ūū ciento denario stāa cajī nchivī, ncachī dē.

³⁸ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nāsaa stāa névāha ndá nú? Cuándēhé, ncachī yā. De tá nī jinī ndá dē, de nī ncachī dē: Uhūn-ni stāa jíin ūū tiacá íyó, ncachī dē.

³⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá nchivī jā ná cúndeē sīin ji cuenta grupo nūū itē.

⁴⁰ De nī jēcundeē sīin ciento ciento ji, jíin cincuenta cincuenta ji.

⁴¹ De nī nquehen yā ndihúhūn stāa jíin ndúū tiacá ñúcuán, de nī nūcūndēhé yā ichi andiví, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Tatá yā. De nī scuáchi yā stāa, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de ndá máá dē nī nsajī nūū nchivī cuāhā. De suni sūcuán nī nsāhá yā jíin ndúū tiacá, de nī nsajī ndá dē nūū ji.

⁴² De ndiviī ji nī nchajī, de nī ndahā chījin ji.

⁴³ Sá de nī nastútú ndá dē pedazo stāa jíin tiacá jā ní nquendōo, de nī nchitú ūxī ūū tīcá.

⁴⁴ De tēe jā ní nchajī cúu ūhūn mil.

Jā ní jica jéhe yā nūū mar

(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

⁴⁵ Ñúcuán de nī ncachī-ni Jesús nūū ndá tēe scuáha jíin yā jā ná quívi dē inī barco, de cosō nūū dē yāha dē incā lado mar ñuū Betsaida. De maá yā natajī yā ndá nchivī quīnohōn ji, sá de suni quihīn yā.

⁴⁶ De tá nī ncuu nī natajī yā ndá ji, de nī ncaa yā yucu cuācācān táhvī yā.

⁴⁷ De tá nī ncuāā, de ja ñúhún barco jondē sava mar cuāhān, de mátúhún yā-ni cā nī ndōo nūū ñuhun yíchí.

⁴⁸ De nī jinī yā jā tūndóhó ndasí scāca ndá dē barco, chi nīhin vāji tāchī ichi nūū dē. De yíneē cā nī nquenda yā nūū dē, jīca jéhe yā nūū mar. De yáha yā-ni nūū dē quihīn yā nícu.

⁴⁹ De nī jinī ndá dē jā jíca yā nūū mar, de nī jani inī dē jā ñíhná cúu, de nī ncana cóhó ndá dē.

⁵⁰ Chi ndihi dē nī jinī nūū yā, de nī nchūhú ndasí dē. De nī ncāhān yā-ni jíin dē: Ndeé coo inī ndá nú, de mā cúyūhú nú, chi maá nī cúu, ncachī yā.

⁵¹ De nī ncaa yā nī nquívi yā inī barco, de nī jencuīñī-ni tāchī. De nī nsāhvi ndasí inī ndá dē ndéhe dē jā ní ncuu.

⁵² Chi íyó neē cā jāá ntúnī ndá dē, chi juni jíin tiñu ñáhnú jā ní nducuahā stāa, de nduú ní jícūhun inī dē jā cúu yā Yāā jā ní ntají Yāā Dios.

Jā ní nasāhá vāha yā nchivī cúhū región Genesaret

(Mt. 14.34-36)

⁵³ De nī nchāha yā jíin ndá dē incā lado mar, de nī nquenda yā región Genesaret. De yuhú ndúté ñúcuán nī juhnī ndá dē barco.

⁵⁴ De tá nī nquee ndá dē jíin yā inī barco, de ndá nchivī ñúcuán nī nacunī ji-ni yā.

⁵⁵ De ñamā nī jēhēn ji ndācá ndáñúū ñúcuán, de nī nquisiáha ji ndá nchivī cúhū, yósō ji nūū camilla, vāji ndá nchivī nūū ní nīhīn ji tūhun nūū íyó yā.

⁵⁶ De ní-ni cúu nūū ní nquívi yā, á ñuū lulí, á ñuū cāhnú, á rancho, de jáquīn ji nchivī cúhū inī ichi, de cāhān ndāhvī ji jíin yā jā ná quéhé ji vísō yuhú sáhmá yā. De ndācá nchivī jā ní nquehé sahma yā, nī nduvāha ji-ni.

¹ Ñúcuán de ndá tē grupo fariseo jíin jacū tē stéhēn ley janahán, vāji ndá dē ichi Jerusalén, de nī nquenda dē nūū Jesús.

² De ndá tē ñúcuán nī jinī dē jā sava tē scuáha jíin Jesús, nī nchaji tēhén dē stāā, chi nduú ní squíncuu dē costumbre jā nandahá dē nūū Yāā Dios. De nī ncāhān sīquī ndá dē.

³ Chi tē fariseo jíin ndihi nchivī hebreo, névāha ji costumbre janahán jā má cājī ji stāā de tú nduú xihna cā nandahá vāha ji.

⁴ De tá nénda ji jā jéhēn ji nūū yáhvi, de nduú yájī ji de tú nduú nándahá ji. De íyó cuāhā cā costumbre janahán jā squíncuu ndá ji, tá cúu jā ndúndoo taza, tīndōhō, cōhō cāa, jíin jīto.

⁵ De ndá tē fariseo jíin ndá tē stéhēn ley janahán, nī jīcā tūhún dē yā: Ndá tē scuáha jíin nú, ¿nūcu nduú squíncuu dē costumbre nchivī janahán, chi sa yájī tēhén dē stāā? ncachī dē.

⁶ De nī ncāhān yā jíin dē: Ndāā nī nacani Isaías tūhun sīquī ndá nú jā tē stáhvī-ni cúu nú. Chi sūcuán nī ntee dē tūhun jā ní ncāhān Yāā Dios janahán:

Nchivī yáhá chi jíin yuhú ji-ni jétáhvī ji nduhū,
sochi nsūú jondē jíin inī jíin ánō ji.

⁷ De chíñúhún cāhá ji nduhū,
chi tūhun stéhēn ji cúu tiñu jā ní ndacu ndá tē,
de nsūú jā ní ndacu maá nī cúu.
Ncachī Yāā Dios jā ní ntee Isaías.

⁸ Sūcuán cúu ndá nú, chi nī nsiāā nū tiñu jā ní ndacu Yāā Dios nūū nū, de squíncuu nú costumbre jā ní jaquīn nchivī, jā ndúndoo tīndōhō jíin taza. De cuāhā cā costumbre sūcuán squíncuu nú, ncachī yā.

⁹ De suni nī ncāhān yā: Ndá ndóhó chi siāā nū tiñu jā ní ndacu Yāā Dios tácu squíncuu nú costumbre jā ní jaquīn ndá máá nú.

¹⁰ Chi Moisés nī ncāhān dē: Coó yíñúhún nú nūū tatá nú nūū naná nú. De tú ní iin cāhān sīquī tatá á sīquī naná, de ná cúu, ncachī Moisés.

¹¹ Sochi ndá máá nú chi cáchī nū jā cuu cāhān iin tē jíin tatá dē á naná dē: Mā cūú chindeé sá ní jā taji sá jā caji ní á jā cusúcún ní, chi ndihi jā névāha sá, chi Corbán cúu, cáchī nū. (De tūhun Corbán cáchī: Ja nī nsōcō dē nūū Yāā Dios.)

¹² De cáchī ndá nú jā tú sūcuán cāhān iin tē de nduú cā jíni ñúhún chindeé dē tatá dē á naná dē.

¹³ De sūcuán stívī ndá nú tiñu jā ní ndacu Yāā Dios, jā sīquī costumbre jā ní jaquīn nchivī janahán. De cuāhā cā tiñu sūcuán sáhá nú, ncachī yā.

¹⁴ De nī ncana tucu yā nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā jíin ji: Cunini vāha ndá nú de chuhun inī nū:

¹⁵ Ndācá jā íyó de tú quívi inī yuhú nchivī, de mā cútéhén ji sáhá. Chi jā quée inī ánō nchivī, ñúcuán cúu jā cútéhén ji sáhá.

¹⁶ Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

¹⁷ De nī sndóo yā nchivī cuāhā, de nī nquívi yā inī vehe. De ndá tē scuáha jíin yā, nī jīcā tūhún dē yā sīquī tūhun yátá yáhá jā ní ncāhān yā.

¹⁸ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A suni nduú jícūhun inī ndá máá nú? ¿A nduú jíni nū jā ndācá jā quívi inī nchivī, nduú cútéhén ji sáhá?

¹⁹ Chi nduú quívi inī ánō ji, chi chíjin ji quívi, de quée-ni cuāhān, ncachī yā. Sūcuán nī stéhēn yā jā ndācá jā yájī nchivī, nduú cútéhén ánō ji sáhá.

²⁰ De nī ncāhān cā yā: Jā quée inī ánō nchivī, ñúcuán cúu jā cútéhén ji sáhá.

²¹ Chi jondē inī ánō nchivī quée jā jáni nēhén inī, jā cásiquí ndēē táhán, jā sáhá ndiī, jā jáhni ndīyi,

²² jā sácuihná, jā ndíyo inī ndatíñú táhán, jā sáhá nēhén, jā stáhvī táhán, jā maá-ni cuāchi sáhá, jā cúcuásún inī, jā cāhān sīquī táhán, jā sáhá vīxī maá, jā íyó naā xīni.

²³ Ndācá tiñu nēhén yáhá chi inī ánō nchivī quée, de cútéhén ji sáhá, ncachī yā.

Ñahan incā nación jā ní ncandíja vāha
(Mt. 15.21-28)

²⁴ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā región Tiro jíin Sidón. De nī nquīvi yā iin vehe, de cúnī yā jā má cúnī ni iin nchivī jā íyó yā ñúcuán. De vísō sūcuán, de nduú ní ncúu cundeē yuhū yā.

²⁵ De iin ñahan jā íyó sēhe síhī ña jā ñúhún tāchī inī, nī nīhīn ña tūhun jā íyó yā. De nī nquenda ña, de nī jēcuīñī jítī ña nūū jēhē yā.

²⁶ De ñahan incā nación cúu ña, chi Sirofenicia cúu nación ña. De nī ncāhān ndāhvī ña jíin yā jā ná távā yā tāchī inī sēhe síhī ña.

²⁷ De nī ncāhān Jesús jíin ña: Nsūū nūū ndá máá ní vāji sá, chi maá-ni nūū nchivī jā cúu sēhe Israel. Chi nduú vāha jā candeē ō stāā sēhe ó de cuāha ó nūū tinā, ncachī yā.

²⁸ De nī ncāhān ña: Ndāā cāhān ní Señor, sochi chindeé ní sāán vísō cúu sá modo tinā. Chi suni íñī ndá tī chijin mesa, de nīhīn tī yuchi stāā jā cóyo yuhū sūchī lúli yáji tī, ncachī ña.

²⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ña: Vāha nī ncāhān ní. Cuáhān ní túsaá, chi ja nī nquee tāchī inī sēhe síhī ní, ncachī yā.

³⁰ De nī najinū ña vehe ña, de nī jinī ña jā cáá sēhe síhī ña nūū jīto, de ja nī nquee tāchī inī ji.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe sóhó stété

³¹ De nī nquee tucu yā región Tiro, nī nchāha yā Sidón jíin ndācā ñuū Decápolis, de nī nquenda yā mar Galilea.

³² De nī nquisiáha ndá ji iin tēe sóhó stété nūū yā, de nī ncāhān ndāhvī ji jíin yā jā ná tēe yā ndahá yā tēe ñúcuán.

³³ De nī ntavā síin yā dē nūū ndá nchivī cuāhā, de nī nchuhun yā xīnī ndahá yā sōho dē, de nī ntivī síi yā, de nī nquehé yā yáá dē.

³⁴ De nī nūcūndēhé yā ichi andivī, de nī jēca inī yā, de nī ncāhān yā: Efata, ncachī yā, jā cáchī: Nanune.

³⁵ De nī nune-ni sōho dē, de nī nduvāha yáá dē, de nī ncāhān vāha dē.

³⁶ De nī ndacu yā nūū ndá nchivī jā má cáchī ji nūū ni iin. De vísō nī ncāhān nīhīn yā jíin ji, de sa víhī cā nī scútē nuu ji tūhun.

³⁷ Chi nī nsāhvi ndasí inī ji ndéhé ji, de nī ncāhān ji: Vāha sáhá yā ndācā tiñu, chi jondē ndá tēe sóhó núne sōho dē, de ndá tēe ñíhīn nácahān vāha dē sáhá yā, ncachī ji.

8

Jā ní scájī yā cūmī mil nchivī
(Mt. 15.32-39)

¹ De tiempo ñúcuán nī ndutútú cuāhā ndasí nchivī, de nduú nā cuá cajī ji. De nī ncana Jesús ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān yā:

² Cúndāhvī inī ni ndá nchivī yáhá, chi ja nī ncuu ūnī quīvī íyó ji jíin nī, de nduú cā jā cajī ji.

³ De tú natajī nī ji quīnohōn nditē ji vehe ji, de sava ichi de cuitá ndasí ji, chi íyó sava ji jā jíca vāji ji, ncachī yā.

⁴ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: ¿De ní nīhīn ō stāā jā cajī ndá ji? Chi yáhá nduú nā nchivī ndéē, ncachī dē.

⁵ De nī jíca tūhún yā dē: ¿Nāsaa stāā névāha ndá nú? Ujā-ni, ncachī ndá dē.

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin nchivī cuāhā jā ná cundeē ji. De nī nquehen yā ndihújā stāā, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Yāā Dios. De nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De ndá máá dē nī nsajī dē nūū nchivī cuāhā.

⁷ De suni íyó jacū tiacá lúli. De nī jícan táhvī yā jēhē, de nī ncāhān yā jā suni sajī ndá dē.

⁸ De ndihi ji nī nchajī, de nī ndahā chíjin ji. Ñúcuán de nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendō, de nī nchitú ūjā ticá.

⁹ De tēe jā ní nchajī, íyó tá cūmī mil dē. Sá de nī nacuetáhvī yā nūū nchivī, de cuānohōn ji.

¹⁰ De nī ndivi yā-ni inī barco jíin ndá tēe scuáha jíin yā, de cuāhān yā región Dalmanuta.

Jā ní jīcān ndá dē iin tiñu ñáhnú nūū yā

(Mt. 12.38-40; 16.1-4; Lc. 11.29-30; 12.54-56)

¹¹ Ñúcuán de nī nquenda ndá tēe grupo fariseo, de nī nquijéhé dē stíchi dē Jesús. De cūnī ndá dē coto túni dē yā, de nī jīcān dē jā sáhá yā iin tiñu ñáhnú jā coo iin seña ichi andiví.

¹² De nī jēca inī yā sīquī jāá nduú cándija ndá dē, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu jīcān ndá nchivī yáhá iin tiñu ñáhnú nūū ní? De ndāā cáhān ni jā ni iin tiñu ñáhnú mā stéhēn ni nūū nchivī yáhá.

¹³ De nī sndóo yā ndá dē, de nī ndivi tucu yā inī barco, de cuāhān yā incā lado mar.

Tūhun levadura ndá tēe fariseo

(Mt. 16.5-12)

¹⁴ De ndá tēe scuáha jíin yā, nī naā inī dē cuiso dē jā cajī dē, chi iin-ni stātílā névāha ndá dē inī barco.

¹⁵ De nī ndacu yā nūū dē: Coto má candija ndá nú levadura ndá tēe grupo fariseo jíin levadura Herodes, ncachī yā.

¹⁶ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin ndá táhān dē: Va sīquī jāá nduú nā stāā ndíso ó, jā ñúcuán cáhān yā sūcuán, ncachī dē.

¹⁷ De nī jinī Jesús, de nī ncāhān yā: ¿Nājēhē cúu jā nátúhún ndá nú jā ní ncāhān ni sūcuán sīquī jāá nduú nā stāā ndíso nú? ¿A ncháha ca cunī nū, á ncháha ca jīcūhun inī nū jāá nsūū sīquī ñúcuán cáhān ni? ¿A uun ndasí inī ndá nú jā candija nú?

¹⁸ Iyó tīnūú nú, ¿de á nduú ndéhé nú? Iyó sōho nú, ¿de á nduú jīni nú? ¿De á nduú nūcūhun inī nū?

¹⁹ Chi tá nī scuáchi nī ūhūn stāā jā ní nchajī ūhūn mil tēe, ¿de nāsaa tīcá nī nchitú pedazo stāā jā ní nastútú nú? ncachī yā. Uxī ūū, ncachī ndá dē.

²⁰ De saá-ni tá nī scuáchi nī ūjā stāā jā ní nchajī cūmī mil nchivī, ¿de nāsaa tīcá nī nchitú jā ní nastútú nú pedazo stāā? ncachī yā. Ujā, ncachī ndá dē.

²¹ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿De jondē mitan á ncháha ca jīcūhun inī ndá nú? ncachī yā. Sūcuán nī ncāhān yātā yā jā má cándija ndá dē tūhun stáhvī jā stéhēn ndá tēe ñúcuán.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe cuáá ñuū Betsaida

²² Ñúcuán de nī nquenda yā jíin ndá dē ñuū Betsaida. De nī nquisiáha nchivī iin tēe cuáá nūū yā, de nī ncāhān ndáhvī ji jíin yā jā ná tēe yā ndahá yā nūū dē.

²³ Ñúcuán de nī ntiin yā ndahá tēe cuáá, de nī ntavā yā dē yātā ñūū. De nī ntee yā ntesí yā tīnūú dē, de nī ntee yā ndahá yā dē. De nī jīcā tūhún yā dē tú cuu cunī dē jacū.

²⁴ De nī nūcūndéhé dē, de nī ncāhān dē: Jīnī sá nchivī jā jíca ji, de nduú jīnī cājí sá, chi tá cáá ñutun cáá ji, ncachī dē.

²⁵ Ñúcuán de nī ntee tucu yā ndahá yā tīnūú dē. De nī nūcūndéhé vāha dē, de nī nduvāha-ni tīnūú dē, de nī jinī cājí dē ndihi-ni.

²⁶ De nī natajī yā dē jā quínohōn dē vehe dē, de nī ncachī yā: Mā quívi nú ñuū, de mā cāchí cuitī nū nūū ni iin, ncachī yā.

Jā ní ncachī Pedro jā Jesús cúu Cristo

(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

²⁷ Sá de Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān yā ndācá ndáñúū Cesarea Filipino. De ichi nī jīcā tūhún yā dē: De nduhū, ¿ní iin cúu nī cáchi ndá nchivī?

²⁸ De nī ncāhān ndá dē: Sava ji cáhān jā cúu ní Juan, tēe jā ní scuénduté. De sava cā ji cáhān jā cúu ní Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De sava cā ji cáhān jā cúu ní incā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachī ndá dē.

²⁹ Ñúcuán de nī jīcā tūhún yā dē: De ndá máá nú, ¿ní iin cúu nī cáchi ndá nú? De nī ncāhān Pedro: Máá ní cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios, ncachī dē.

³⁰ De nī ndacu yā nūū ndá dē jā má cāchí dē tūhun yáhá nūū ni iin nchivī.

Jā ní ncachī tūhun Jesús jā cuū yā
(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

³¹ De nī nquijéhé yā stéhēn yā nūū ndá dē: Maá nī, Yāā nī nduu tēe, cánuú jā ndoho ndasí nī. De ndá tēe ñáhnú jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, cuyichī inī dē nduhū, de cahni dē nduhū. Sochi nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā.

³² De cájí nī ncāhān yā tūhun yáhá. Ñúcuán de Pedro nī ncana síin dē yā, de nī nquijéhé dē cāhān dē nūū yā jā má cuáha yā tūhun jā coo súcuán.

³³ De maá yā nī jicó cóto yā, nī ndéhé yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā nūū Pedro: Cuiji quihīn nū, chi cāhān nū tá cāhān Satanás. Chi nduú jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī Yāā Dios, chi sa jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī nchivī, ncachī yā.

³⁴ De nī ncana yā ndá tēe scuáha jíin yā jíin ndá nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā: Nā-ni nchivī tú cúnī ji cuniquīn ji nduhū jā scuáha nī ji, de ná cásī ji jā cúnī maá ji, de ná cúniquīn ji nduhū de cuāha ji tūhun jā cundoho ji tūndóhó jā síqui ni, vísō ná cúu ji.

³⁵ De tú ní nchivī cúnī ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā síqui nduhū, túsaá de tānū tāhvī ji ní cání. De tú ní nchivī vísō ná cúu ji jā síqui nduhū jíin síqui jā scāca ji tūhun jā scācu nī nchivī, túsaá de cutecū ji ní cání.

³⁶ ¿Chi ní cuetíñú vísō ná cúndeé nchivī nihīn ji ní ñayiví, de tú quivī ji nūū tānū tāhvī ji?

³⁷ Chi nduú nā jíin cuitī chunáá nchivī jā cācu ánō ji.

³⁸ De nchivī yáhá nduú cándíja cuitī ji, de cúsá maá cuāchi sáhá ji. De tú nā-ni nchivī cúcanoō ji nūū nchivī yáhá jā síqui nduhū, Yāā nī nduu tēe, jíin síqui tūhun cāhān ni, de suni súcuán cucanoō ni jā síqui maá ji, quivī jā nenda nī jíin ndācá ángel ndoo nī. De quivī ñúcuán chi viī ndasí cuñáhnú nī, tá cúu nūū cúñáhnú Tatá nī, ncachī yā.

9

¹ De suni nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā sava tēe íyó yáhá, mā cúu cuitī dē chi jondē cunī dē nāsa tátúnī Yāā Dios jíin poder yā, ncachī yā.

Jā tucu nī nduu yā
(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

² Ñúcuán de nūū íñū quivī, de Jesús nī jeca yā Pedro jíin Jacobo jíin Juan, de cuāhān síin yā jíin dē iin yucu súcún. De ñúcuán, tucu nī nduu yā nūū dē.

³ De sahma yā nī jēndūtē, de nī nduyaa ndasí tá cáá yūhā volcán. De nduú ni iin nchivī ñayiví yáhá cuu naquete ji jā nduyaa ndasí súcuán.

⁴ De nī jinī ndá dē jā Elías jíin Moisés, tēe nī iyo janahán, nátúhún nduú dē jíin Jesús.

⁵ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Maestro, nācā vāha jā íyó ndá sá yáhá, de ná sáhá ndá sá únī vehe ramádā, iin cuu maá ní, incā cuu Moisés, de incā cuu Elías, ncachī dē.

⁶ Chi nī nchūhú ndasí ndá dē, de Pedro nduú ní nsáhá dē cuenta nā cuá cúu jā cāhān dē.

⁷ De nī nquiji iin vīcō nūhún, de nī jasī-ni nūū ndá dē. De nūū vīcō ñúcuán nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíin. De cunini ndá nú tūhun cāhān yā, ncachī.

⁸ De nī nūcūndéhé ndá dē-ni, de nduú cā ní jínī dē nduú tēe ñúcuán, chi maá-ni cā Jesús.

⁹ De nī nuu ndá dē jíin yā yucu. De nī ndacu nihin yā nūū dē jā má cāchí dē nūū ni iin jā súcuán nī jinī ndá dē, chi jondē tá natecū maá yā, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

¹⁰ Jā ñúcuán nī nchuhun inī ndá dē ndācá jā ní ncuu ñúcuán, de jícā tūhún táhán dē nā tūhun cúu jā natecū yā.

¹¹ De nī jīcā tūhún dē yā: De ndá tēe stéhēn ley janahán, ¿nājēhē cāhān dē jā cánuú jā xihna cā Elías nenda, sá de quiji Yāā cúu Cristo? ncachī de.

¹² De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāā cúu jā xihna cā quiji iin tēe cuu tá ncuu Elías, de sāhá tūha dē ndihi, cáchī tutū. ¿De nā cuá cáhān tucu tutū ī sīquī nduhū, Yāā nī nduu tēe? Cáhān jā ndoho ndasí nī, de sāhá jéhe inī ji nūū ni.

¹³ Sochi cáhān nī jíin ndá nú, ja nī nquiji tēe jāá ncuu tá cúu nūū ní ncuu Elías, de nī nsāhá nāvāha ndá ji dē ndihi jā ní ncuu inī ji, tá cúu nūū cáhān tūhun dē nūū tutū, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā iin sūchí jā ñúhún tāchī inī
(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴ De nī nenda yā jíin ndá dē nūū ndá cā tēe scuáha jíin yā, de nī jinī yā nchivī cuāhā ndasí, nī jicó ndúū ji ndá dē. De suni íyó ndá tēe stéhēn ley janahán, stáhān tāhán dē jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

¹⁵ De tá nī jinī ndá nchivī jā vāji yā, de sáhvi inī ji, de jínu ji cuāhān ji nūū yā jā cāhān ji jíin yā.

¹⁶ De nī jīcā tūhún yā ndá tēe stéhēn ley janahán: ¿Nā sīquī stáhān tāhán ndá nú jíin ndá dē? ncachī yā.

¹⁷ De nī ncāhān iin tēe íyó ñúcuán: Maestro, nī nquisiáha sá sēhe yíí sá nūū ní, chi ñúhún iin tāchī inī ji, de nī ncuñhín ji nī nsāhá.

¹⁸ De ní-ni cúu nūū íyó ji, de tāchī ñúcuán jáhnī yíhí ji de scócáva ji nūū ñúhún. De jée tíñū yuhú ji, de cáhñī nūhun ji sáhá. De cuācuxií ndasí ji. De nī ncāhān ndāhví sá jíin ndá tēe scuáha jíin ní jā ná távā dē tāchī, de nduú ní ncúu sāhá dē, ncachī dē.

¹⁹ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tēe nduú cándíja cuitī cúu ndá nú. ¿De nāsaa cā quivī cundeē ni jā ndoho nī jíin nú? ¿De nāsaa cā quivī cuandee inī ni jíin nú? Cuáquehen sūchí ñúcuán ná quíji ji, ncachī yā.

²⁰ De nī nquisiáha ndá dē ji nūū yā. De tá nī jinī tāchī nūū yā, de nī jahñī yíhí ji-ni. De nī jicó cáva ji nūū ñúhún, de nī ntuū ji, de nī jee tíñū yuhú ji.

²¹ De Jesús nī jīcā tūhún yā tatá ji: ¿Nāsaa tiempo cúu jā sáhá súcuán jíin ji? ncachī yā. De nī ncāhān dē: Jondē lulí ji.

²² De nī ncuu cuāhā vuelta nī scócáva tāchī ji nūū ñúhún jíin nūū ndüté, jā cahñī ji cúnī. De tú cuu sāhá ní, de cundáhví inī ní sāán de chindeé chituu ní sāán jā nduvāha sēhe sá, ncachī dē.

²³ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Tú cuu cándíja nú jā sāhá nī, chi nchivī cándíja de cuu ndācá-ni jā cúnī ji, ncachī yā.

²⁴ De maá tatá sūchí ñúcuán nī ncāhān jee dē: Cándíja sá, de chindeé chituu ní sāán jā cándíja nihin cā sá, ncachī dē.

²⁵ De nī jinī Jesús jā távī ndasí nchivī nūū yā. De nī ncāhān yā nūū tāchī: Ndóhó tāchī jā ní nsāhá jāá ncuñhín ncusóhó ji, nduhū tátúnī ni nūū nū jā quee nú inī sūchí yáhá, de mā ndívi nú cā inī ji, ncachī yā.

²⁶ Ñúcuán de nī ncana cóhó tāchī, de nī jahñī yíhí tucu ji, de nī nquee cuāhān. De sūchí ñúcuán nī ncuu ji modo ndiyi, de nī ncāhān cuāhā nchivī jā ní jihī ji.

²⁷ Sochi Jesús nī ntiin yā ndahá ji, de nī nacani yā ji, de nī nūcuññī ji.

²⁸ Sá de nī nquivī Jesús inī iin vehe, de ndá tēe scuáha jíin yā nī jīcā tūhún sín dē yā: ¿Nājēhē cúu jāá nduú ní ncúu tavā ndá sá tāchī ñúcuán? ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān yā: Iin tāchī súcuán, chi mā queé cuitī quihñ de tú mā cácan táhvī nū de tú mā cōó nditē inī nū, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā
(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

³⁰ De nī nquee yā ñúcuán jíin ndá dē, de nī nchāha yā ndáñúū Galilea cuāhān yā. De nduú cúnī yā jā cunī ni iin nchivī.

³¹ Chi stéhēn yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de ncachī yā: Maá nī, Yāā nī nduu tēe, nastúu ndá ji nduhū nūū ndá tēe xēēn. De cahñī dē nduhū, de tá nī jihī ni, de nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā.

³² De nduú ní jícūhun inī ndá dē tūhun yáhá, de nī nchūhú dē cātūhún dē yā síquī tūhun jā ní ncāhān yā.

Ní nchivī cúu jā cúñáhnú cā
(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

³³ De nī nquenda yā jíin ndá dē űnū Capernaum, de tá nī nquīvi yā inī vehe, de nī jīcā tūhún yā ndá dē: ¿Nā tūhun nī natúhún ndá nú jā vají ó ichi? ncachī yā.

³⁴ De nduú ní ncāhān cuitī ndá dē, chi ichi nī ncāhān ndá dē síquī ní iin dē cúñáhnú cā.

³⁵ űúcuán de nī jēcundeē yā, de nī ncana yā ndihúxī űū dē, de nī ncāhān yā: Tú ní iin nú cúnī jā cúñáhnú cā, de sa sáhá nú maá nú jā cuu nú tēe núu cā nūū ndá táhán nú, de cuu nú mozo nūū táhán nú.

³⁶ űúcuán de nī ntiin yā ndahá iin sūchí lúli, de nī jani yā ji māhñú ndá dē. De nī numi yā ji, de nī ncāhān yā jíin ndá dē:

³⁷ Nā-ni nchivī de tú jā síquī nduhū jétáhvī ji iin sūchí lúli tá cúu nūú cúu sūchí yáhá, de nduhū jétáhvī ji. De nchivī jā jétáhvī nduhū, de nsūú maá-ni nduhū, chi suni Yāā jā ní ntají nduhū jétáhvī ji, ncachī yā.

Nchivī jāá nduú cāhān síquī yā, íñi ji jíin yā
(Lc. 9.49-50; Mt. 10.42)

³⁸ űúcuán de nī ncāhān Juan jíin yā: Maestro, nī jinī ndá sá iin tēe jā jíin síví ní távā dē tāchī inī nchivī. De nī jasī ndá sá jā sáhá dē, chi nduú jíca dē jíin ó, ncachī dē.

³⁹ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Mā cāsī ndá nú jā sáhá dē. Chi ni iin tēe jā jíin síví nī sáhá dē tiñu ñáhnú, mā cúu nacahān dē síquī ni.

⁴⁰ Chi iin tēe jāá nduú cāhān contra síquī ű, íñi dē jíin ó.

⁴¹ De nā-ni nchivī de tú jā síquī nduhū taji ji vísō iin ñajin ndute coho nú, síquī jā cándíja nú nduhū, de ndāā ndija cúu jā nīhīn ji táhvī ji.

Xēēn coo síquī nchivī quívi nūú cuāchi
(Mt. 18.6-9; 5.13; Lc. 17.1-2; 14.34-35)

⁴² De tú iin sūchí lúli yáhá cándíja ji nduhū, de tú quívi ji cuāchi sáhá nā-ni nchivī, de vāha cā de tú ní núhni iin yōsō cáhnú sūcūn nchivī űúcuán, de quēe ji chíjin ndute mar nícu.

⁴³ De tú ndahá nú sáhá jā quívi nú cuāchi, de vāha cā quehndē nū ná quíhīn, tácu nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā coo iin-ni ndahá nú de quívi nú nūú cutecū nū ní cání, nsūú cā jā coo ndúū ndahá nú de quívi nú infierno, nūú cáyū ñuhūn jā má ndáhvā cuitī.

⁴⁴ De űúcuán chi nduú jíhī tīndacú, de nduú ndáhvā cuitī ñuhūn.

⁴⁵ De tú jēhē nū sáhá jā quívi nú cuāchi, de suni vāha cā quehndē nū ná quíhīn, tácu nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā coo tícúhlu nú de quívi nú nūú cutecū nū ní cání, nsūú cā jā coo ndúū jēhē nū de quívi nú infierno, nūú cáyū ñuhūn jā má ndáhvā cuitī.

⁴⁶ De űúcuán chi nduú jíhī tīndacú, de nduú ndáhvā cuitī ñuhūn.

⁴⁷ De tú tīnūú nú sáhá jā quívi nú cuāchi, de vāha cā tavā nū ná quíhīn, tácu nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā quívi nú nūú tátúnī Yāā Dios jíin iin-ni tīnūú nú, nsūú cā jā coo ndúū tīnūú nú de quívi nú infierno.

⁴⁸ De űúcuán chi nduú jíhī tīndacú, de nduú ndáhvā cuitī ñuhūn.

⁴⁹ Chi tá cúu nūú quēe vāha oro sáhá ñuhūn, suni súcuán quēe vāha nchivī sáhá tūndóhó. De ndācá cūñu jā sócō nchivī nūú yā, cúu uhguā sáhá ñīī.

⁵⁰ Vāha íyó ñīī, de tú ñīī ná nāā jā úhguā, ¿de nāsa nduu uhguā tucu sáhá nú? Túsaá de cuu nú nchivī vāha, tá cúu nūú íyó vāha ñīī. De cundeē vāha ndá nú jíin táhán nú, ncachī yā jíin ndá dē.

¹ De nī nquee yā ñuū Capernaum, de nī jīnū yā región Judea jín incā lado yūte Jordán ichi nūū quenda ncandī. De ñúcuán nī ncutútú tucu nchivī nūū yā, de nī stéhēn tucu yā tūhun nūū ji, tá-ni sáhá yā.

² Ñúcuán de jacū tēe grupo fariseo nī nquenda dē nūū yā, chi cúnī dē coto túnī dē yā, tú nāsa cāhān yā. De nī jīcā tūhún dē yā tú íyó ley jā cuu ndusín iin tēe jín ñasíhí dē.

³ De nī ncāhān yā jín dē: ¿Nā tiñu nī ndacu Moisés nūū nū jondē janahán?

⁴ De nī ncāhān ndá dē: Moisés nī jēhe dē tūhun jā cuvāha iin acta jā ndusín dē jín ña, de ndō ña, ncachī dē.

⁵ De nī ncāhān Jesús jín dē: Siquī jā nihin inī ndá nú, de jā ñúcuán cúu jā ní ndacu dē tiñu yáhá nūū nū.

⁶ Sochi jondē quivī xīhna ñúhún tá nī nsáhá Yāa Dios ndihi, chi tēe jín ñahan nī nsáhá yā, cáchī tutū.

⁷ Jā ñúcuán cúu jā sndóo tēe tatá dē naná dē, de quétáhán dē jín ñasíhí dē.

⁸ De iin-ni cā cúu ndúu dē, cáchī Yāa Dios. Túsaá de nduú cā cúu uū táhān dē, chi iin-ni cā cúu.

⁹ Jā ñúcuán nduú vāha jā sndóo táhán, chi jā ní squétáhán Yāa Dios cúu, ncachī yā.

¹⁰ De tá nī nquivī ndá dē vehe, de ndá tēe scuáha jín yā nī jīcā tūhún tucu dē yā siquī tūhun ñúcuán.

¹¹ De nī ncāhān yā jín dē: Tú nā-ni tēe sndóo dē ñasíhí dē, de nacueca dē incā ñahan, túsaá de cásiquí ndēē dē ñasíhí dē.

¹² De tú iin ñahan sndóo ña yí ña de nacueca ña incā tēe, suni cásiquí ndēē ña dē, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī Jesús jēhē ndá sūchí lúli

(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

¹³ Ñúcuán de nī nquenda nchivī nūū yā jín ndá sūchí lúli, jā tee yā ndahá yā xīnī ji. De ndá tēe scuáha jín yā, nī ncāhān dē nūū ndá nchivī jā vāji jín ji.

¹⁴ De nī jīnī Jesús, de nī nquiti inī yā, de nī ncāhān yā jín ndá dē: Cuāha tūhun ná quiji ndá sūchí lúli jīñā nūū ni, de mā cásí ndá nú jā quiji ji. Chi nchivī jā ndicó cóo inī jā cani inī ji modo ndá sūchí yáhá, suu ji cúu jā quivī ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji.

¹⁵ De ndāa cāhān nī jín ndá nú, tú iin nchivī nduú jétáhvī ji jā tatúnī Yāa Dios nūū ji, tá cúu nūū jétáhvī iin sūchí lúli, de mā quivī cuitī ji ndahá yā, ncachī yā.

¹⁶ De nī numi yā ndá ji, de nī ntee yā ndahá yā xīnī ji, de nī jīcān táhvī yā jēhē ji.

Tūhun tēe cuicá

(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

¹⁷ Ñúcuán de nī nquehen tucu yā ichi cuāhān yā. De jínu iin tēe nī nquenda dē, de nī jēcuiñī jítí dē nūū yā, de nī jīcā tūhún dē yā: Tēe vāha cúu ní Maestro. De cachī ní, ¿nā tiñu vāha sáhá sá de nihin táhvī sá cutecū sá ní cání andiví? ncachī dē.

¹⁸ De nī ncāhān yā jín dē: ¿A jáni inī nū jā iin tēe-ni cúu nī jā cāhān nū tēe vāha jín nī? Nduú ni iin tēe vāha íyó, chi mátúhún-ni Yāa Dios.

¹⁹ Ja jínī nū ndá tiñu jā ní ndacu Yāa Dios: Mā cásiquí ndēē táhán nú. Mā cáhñī nū ndiyi. Mā sácuiñná nú. Mā cāhān nū tūhun tūhún. Mā stáhvī nú táhán nú. Cuetáhvī nū nūū tatá nú nūū naná nú, ncachī yā.

²⁰ De nī ncāhān tēe ñúcuán jín yā: Ndācá tiñu yáhá ja nī squíncuu sá jondē tá lúli sá, Maestro, ncachī dē.

²¹ Ñúcuán de nī ncumanī Jesús jín dē, de nī ncāhān yā: Iin-ni cā tiñu cúmanī sáhá nú túsaá: Cuáhán de xícó ndihi nú jā névāha nú, de cuāha nú nūū nchivī ndáhvī. De jondē andiví cuāha yā jā vāha ndasí nūū nū. Sá de quiji nú cuniquīn nū nduhū cōhōn, de cuāha nú tūhun jā cundoho nú tūndóhó jā síquī ni, ncachī yā.

²² De tá nī jīnī dē tūhun yáhá, de nī ntahúhvī inī dē. De cúcuécá inī dē cuāhān dē, chi cuicá ndasí dē.

²³ Ñúcuán de nī ndēhé Jesús ní xīn yā, de nī ncāhān yā jín ndá tēe scuáha jín yā: Nchivī cuicá chi ūhvī ndasí quivī ji ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji, ncachī yā.

²⁴ De ndá tēe scuáha jíin yā nī nsāhvi inī dē nī jini dē tūhun yáhá. De nī ncāhān tucu yā jíin ndá dē: Ndá nchivī jā cútóo xūhún, ūhvi ndasí quívi ji ndahá Yāā Dios jā tatúni yā nūū ji.

²⁵ Namā cā yāha iin camello yavī yitícú nsūú cā jā quívi iin nchivī cuicá inī ndahá Yāā Dios jā tatúni yā nūū ji, ncachī yā.

²⁶ De víhí cā nī nsāhvi inī ndá dē nī jini dē, de nī jicā tūhún táhán dē: ¿De ní nchivī cúu jā cācu túsaá? ncachī dē.

²⁷ De nī ndēhé yā nūū ndá dē, de nī ncāhān yā: Nchivī chi mā cúu squívi ji maá ji ndahá Yāā Dios, sochi maá yā chi cuu sáhá yā, chi ndihi-ni tiñu cuu sáhá yā, ncachī yā.

²⁸ Nūcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Señor, de ndá sāán chi nī sndóo sá ndihi jā névāha sá, de níquīn sá níhín, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Jesús: Ndāā cāhān ni jíin ndá nú, tú nā-ni nchivī sndóo vehe, á ñanī, á cuāha, á tatá, á naná, á ñasíhí, á sēhe, á ñuhun, jā síquī nduhū jíin jā síquī jā scútē nuu ji tūhun jā scācu nī nchivī,

³⁰ túsaá de nanihīn ji iin ciento cā jā sūcuán mitan, cúu vehe, cúu ñanī, cúu cuāha, cúu naná, cúu sēhe, cúu ñuhun, de suni jondē jíin jā cunī ūhvi nchivī ji. De incā vida jā quiiji de cutecū ji ní cání andiví.

³¹ Sochi cuāhā nchivī jā cúñáhnú mitan, nduu ji nchivī núu cā. De nchivī jā núu cā mitan, chi nduñáhnú ji, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā

(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

³² De ñúhún ndá dē ichi jā cāa cuāhān Jerusalén. De Jesús yósnūú yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De ndá nchivī jā níquīn ji yā, sáhvi inī ji nī jini ji tūhun cāhān yā, de yúhú ji. Nūcuán de nī ncana síin tucu yā ndihúxī ūū tēe scuáha, de nī nquijéhé tucu yā cāchī tūhun yā ndācá jā quiiji síquī yā:

³³ Cunini ndá nú, chi mitan de ja cuāhān ō Jerusalén, de ñúcuán nastúu nchivī nduhū, Yāā nī nduu tēe, nūū ndá sūtū cúñáhnú jíin nūū ndá tēe stéhēn ley janahán. De nenda ndá dē síquī ni jā cuū ni. De nasiáha dē nduhū nūū ndá tēe nación Roma jā tátúni jā ndéē Jerusalén.

³⁴ De ndá tēe ñúcuán sáhá catá dē nūū ni, de cani dē nduhū, de tivī síí dē nūū ni, de sá de cahnī dē nduhū. Sochi nūū únī quívi de natecū ni, ncachī yā.

Jā ní jicān Jacobo jíin Juan iin favor nūū yā

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Nūcuán de Jacobo jíin Juan, ndúū sēhe Zebedeo, nī nquenda dē nūū Jesús, de nī ncāhān dē: Maestro, cúnī sá jā sáhá ní iin jā cācān sá nūū ní, ncachī ndúū dē.

³⁶ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā cuá cúu jā sáhá nī jíin nú cúnī nū? ncachī yā.

³⁷ De nī ncāhān ndúū dē: Cuāha ní tūhun jā cundeē sá xiín ní quívi nduñáhnú ní, iin sá lado cuáhá ní, de incā sá lado sátín ní, ncachī dē.

³⁸ Nūcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndúū dē: Nduú jíin nū nā cuá cúu jā jicān nū. ¿A cuu cundoho nú tūndóhó tá cúu nūū quiiji síquī ni? ¿De á quenda nú cundoho xēēn nū tá cúu nūū cundoho ní? ncachī yā.

³⁹ De nī ncāhān ndúū dē: Cuu sáhá sá, ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāá cúu jā ndoho nú tūndóhó tá cúu nūū quiiji síquī ni, de ndoho xēēn nū tá cúu nūū cundoho nī.

⁴⁰ Sochi jā cundeē nū lado cuáhá nī jíin lado sátín nī, de nsūū nduhū cúu jā cuāha tūhun. Chi ja íyó tūha jā cuu ndá tēe jā ní nacāji Tatá nī, de tēe ñúcuán nīhīn, ncachī yā.

⁴¹ De ndihúxī cā tēe scuáha jíin yā, nī jini dē tūhun yáhá, de nī nquítī inī dē nī jini dē Jacobo jíin Juan.

⁴² De Jesús nī ncana yā ndá dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Jínī ndá nú nāsa sáhá ndá tēe jā cúñáhnú nūū nchivī ndá nación. Chi ndácu nīhīn ndá dē nūū ji, de maá dē cāchī nāsa coo.

⁴³ Sochi ndá máá nú, chi mā sáhá nú sūcuán. Chi tú ní iin nú cúnī nū cuñáhnú nú, de nduú chi sa sáhá nú maá nú tēe jā cuetíñú ndá táhán nú.

⁴⁴ De tú ní iin nú cúnī jā cuu nú nūū, de sa sáhá nú maá nú mozo nūū ndá táhán nú.

⁴⁵ Chi suni súcuán sáhá maá nī, Yāā nī nduu tēe, chi nsūú jā vāji nī jā cuetíñú nī nchivī, chi sa vāji nī jā cuetíñú nchivī nduhū. De cuāha nī maá nī jā cuū ni tácuā scácu nī cuāhā nchivī, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā Bartimeo tēe cuáá

(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

⁴⁶ Ńúcuán de nī nquenda yā űūū Jericó jíín ndá tēe scuáha jíín yā. Sá de nī nquee yā űúcuán cuāhān yā jíín ndá dē jíín ndá cā nchivī cuāhā. De Bartimeo tēe cuáá, sēhe Timeo, ndéē dē yuhú íchí, jíicān dē caridad.

⁴⁷ De nī jini dē tūhun jā vāji Jesús tēe űūū Nazaret. De nī nquijéhé dē cána jee dē: Jesús, maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhví inī ní sāán, ncachī dē.

⁴⁸ De cuāhā nchivī nī ncāhān ji nūū dē jā ná cásī dē yuhú dē. Sochi víhí cā nī ncana jee dē: Maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhví inī ní sāán viī, ncachī dē.

⁴⁹ Ńúcuán de nī jencuiñī Jesús, de nī ncāhān yā: Cana dē ná quíji dē. De nī ncana ndá ji tēe cuáá űúcuán: Ndeé coo inī nū. Nacuiñī ná cóhōn, chí cána yā ndóhó, ncachī ji.

⁵⁰ Ńúcuán de nī squéne dē sōō dē, de ñamā nī nacuiñī dē, de nī nquenda dē nūū Jesús.

⁵¹ De nī ncāhān yā jíín dē: ¿Nā cuá cúnī nū jā sáhá nī ndóhó? De nī ncāhān dē: Maestro, jā ná ndúnijīn tīnūú sá cúnī sá, ncachī dē.

⁵² De nī ncāhān Jesús jíín dē: Cuáhán túsaá, chí nī ncandíja nú jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de suu cúu jā ní nduvāha nú, ncachī yā. De nī ndunijīn-ni tīnūú dē, de nī jēcuniquīn dē Jesús cuāhān dē jíín yā ichi űúcuán.

11

Jā ní nquīvi Jesús Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ De cuācuñatin yā ciudad Jerusalén, de nī ncuñatin yā űūū Betfagé jíín űūū Betania, jā cáá jēhē yucu Olivos. De nī ntají yā ūū tēe scuáha jíín yā jā quíhīn dē.

² De nī ncāhān yā jíín dē: Cuáhán űūū lulí jā cáá ichi nūū. De tá nī nquīvi nú de cunī nū iin burro núhñī tī, jā ni iin tēe ncháha ca cosō dē tī. De nandají nú tī, de quíji nú jíín tī.

³ De tú ní iin cātūhún nūcu nándají nú tī, de cachī nū jā maá Jētohō ō jíini űúhún yā tī, de ñamā natajī yā tī ndiji tī, cachī nū, ncachī yā jíín ndúū dē.

⁴ De cuāhān ndúū dē, de nī nīhīn dē burro űúcuán núhñī tī viéhé quēhe inī ichi. De nī nandají dē tī.

⁵ De sava nchivī íñí űúcuán nī ncāhān jíín dē: ¿Nā cuá sáhá ní jā nándají ní burro jíñā? ncachī ji.

⁶ Ńúcuán de nī ncāhān ndúū dē tá cúu nūū ní ncachī Jesús nūū dē. Sá de nī nsiáā ji tī cuāhān dē jíín tī.

⁷ De nī nenda ndúū dē jíín tī nūū Jesús. De nī nchisó ndá dē sōō dē síquī tī, de nī jēcōsō yā tī.

⁸ De cuāhā nchivī nī scāā ji sōō ji inī ichi. De sava cā ji nī jāhnū ji ndahá űūū, de nī jaquīn ji inī ichi.

⁹ De nchivī cuāhān ichi nūū yā jíín nchivī níquīn ichi chátā yā, cána jee ji: Viī ndasí cúñáhnú yā. De vāha ndasí Yāā cúu yā chí vāji yā jíín tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios.

¹⁰ De vāha ndasí coo, chí ja ñatin tatúnī yā tá cúu nūū ní ntatúnī tatā ō rey David. De viī ndasí cúñáhnú maá Yāā Dios, ncachī ji.

¹¹ Sá de nī nquīvi Jesús maá Jerusalén jíín inī templo cāhnú. De nī ndēhé yā nūū ndācá ndatíñú jā íyó níí űúcuán. De ja nī ñini, de nī nquee yā cuāhān yā űūū Betania jíín ndihúxī ūū tēe scuáha jíín yā.

Jā ní ncāhān yā nūū ñutun higo

(Mt. 21.18-19)

¹² De quivī téen, tá nī nquee yā ñuū Betania jíin ndá dē, de cócon yā.

¹³ De jondē jíca nī jinī yā iin ñutun higo jā ndéē yūcū. De nī jēndēhé yā tú sanaā nīhīn yā higo jā cajī yā. De nduú ní nīhīn cuitī yā, chi maá-ni yūcū ndéē, chi nsūú tiempo cúun higo cúu.

¹⁴ Ñúcuán de nī ncāhān yā nūū ñutun higo: Mitān de mā cúun cuitī cā higo xīnī nū, ncachī yā. De ndá tēe scuáha jíin yā nī jini dē jā sūcuán nī ncāhān yā.

Jā ní ntavā yā nchivī inī templo

(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹⁵ De nī nenda yā jíin ndá dē Jerusalén. De nī ndivī yā inī patio templo cāhnú, de nī ntavā yā ndá nchivī jā jéen quitī de náxicó nūū nchivī jā sōcō ji. De nī scócava yā mesa ndá nchivī jā sáma xūhún, jíin silla ndá nchivī jā xícó paloma.

¹⁶ De nduú ní jéhe yā tūhun jā yāha nchivī inī templo jíin ndatíñú ndíso ji.

¹⁷ De nī stéhēn yā tūhun nūū ji, nī ncachī yā: Yósō nūū tutū ī jā cāhān Yāā Dios: Vehe nī chi vehe nūū jíicān táhvī nchivī ndācā nación cúu, cáchī yā. Sochi ndá ndóhó, chi modo yavī cava jācuíhná nī nasāhá nú, ncachī yā.

¹⁸ De ndá tēe stéhēn tutū ley jíin ndá sūtū cúñáhnú, nī jini dē tūhun yáhá, de nī nquijéhé dē ndúcú dē modo nāsa cahnī dē yā. Chi yúhú ndá dē jā cuñáhnú cā maá yā nsūú cā ndá máá dē, chi ndācā nchivī cúsiī ndasí inī ji níni ji tūhun stéhēn yā.

¹⁹ De tá ja ñatin cuaā, de nī nquee yā Jerusalén cuāhān yā.

Jā ní nchīchī ñutun higo

(Mt. 21.20-22)

²⁰ De jānehēn quivī téen nī nayāha yā jíin ndá dē cuāhān yā. De nī jinī ndá dē jā ñutun higo ñúcuán ja nī nchīchī ní jondē jíin yoho.

²¹ Ñúcuán de nī nūcūhun inī Pedro, de nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, cūndēhé ní ñutun higo ñúcuán jā ní ncāhān ní nūū, de mitān ja nī nchīchī, ncachī dē.

²² De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Candíja ndá nú jā sāhá Yāā Dios jā jíicān nū.

²³ Chi ndāā cāhān ni jíin nú, tú nā-ni nchivī cāhān ji jā cujiyo yucu yáhá quīhīn jondē nūū mar, de tú nduú jáni síquí inī ji, chi sa cándíja ji jā coo tá cúu nūū cāhān ji, ñúcuán de quee ndāā jā ní ncāhān ji.

²⁴ Jā ñúcuán cúu jā cāhān ni jíin ndá nú, ndācā jā jíicān táhvī nū, de tú cándíja nú jā nīhīn nū, de nīhīn nū.

²⁵ De tá jíicān táhvī nū, de cune cáhnú inī nū nūū nchivī jā sáhá cuāchi nūū nū, tácu maá Tatá nú, Yāā ndéē andiví, suni cune cáhnú inī yā nūū cuāchi nú.

²⁶ Chi tú mā cúne cáhnú inī nū nūū táhán nú, de saá-ni maá Tatá nú, Yāā ndéē andiví, mā cúne cáhnú inī yā nūū cuāchi nú, ncachī yā.

Sīquī jā ndíso tíñú Jesús

(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

²⁷ Ñúcuán de nī nenda tucu yā Jerusalén, de jíca nuu yā inī templo cāhnú. De ndá sūtū cúñáhnú, jíin tēe stéhēn ley janahán, jíin tēe ñáhnú jā ndácu tíñu, nī nquenda ndá dē nūū yā.

²⁸ De nī jíicā tūhún dē yā: ¿Ní jondē nī nīhīn tíñú nú ndá tíñu jā sáhá nú yáhá? ¿De ní iin nī ntee tíñu ndóhó jā sáhá nú sūcuán? ncachī ndá dē.

²⁹ De nī ncāhān Jesús: Saá-ni nduhū suni cātūhún nī ndá nú iin tūhun. De tú cuu scócóo nú, ñúcuán de cachī ni nūū nū ní jondē nī nīhīn tíñú nī jā sáhá nī tíñu yáhá.

³⁰ ¿Ní iin nī ntee tíñu sīquī Juan jā ní scuéndutē dē? ¿A Yāā Dios á ndá tēe? Cachī nūū ni, ncachī yā.

³¹ Ñúcuán de nī natúhún ndá máá dē: Tú cachī ō jā Yāā Dios nī ntee tíñu ñúcuán sīquī Juan, de cāhān dē jíin ó: ¿Túsaá de nājēhē cúu jāā nduú ní ncándíja ndá nú jā ní ncāhān dē?

³² De tú cāhān ō jā nchivī nī ntee tiñu sīquī dē, de quītī inī nchivī cunī ji yóhó, ncachī ndá dē jíin táhán dē. Chi yúhú ndá dē jā quītī inī nchivī, chi ndivii ji cándíja ji jā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios nī ncuu ndija Juan.

³³ Jā ñúcuán nī ncāhān ndá dē jíin yā: Nduú jíinī ni, ncachī dē. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: De saá-ni nduhū, suni mā cāchí nī nūū nū ní iin nī ntee tiñu sīquī ni jā sáhá nī tiñu yáhá, ncachī yā.

12

Tūhun yátá sīquī ndá tēe nēhén jā sátíñú nūū yūcū uva

(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)

¹ De nī nquijéhe yā cāhān yā tūhun yátá jíin ndá dē: Iin tēe nī nchuhun dē cuāhā yūcū uva. De nī jasí dē corral, de nī nsāhá dē iin nūū cāxīn dē uva. De nī nsāhá dē iin vehe súcún tácuā cuu coto dē ní cāhnú. De nī sndóo dē nūū sava tēe jā sátíñú nūū, de cuu sava dē ndīhā jíin. De nī nquehen dē ichi cuāhān jicá dē.

² De maá tiempo jā ndutútú uva, de nī ntají dē iin mozo jā cuánaquēhen ji sava ndīhā uva nūū ndá tēe sátíñú.

³ De ndá tēe ñúcuán nī ntiin dē mozo, de nī ncani dē ji, de nī natají uun dē ji cuānohōn ji.

⁴ Ñúcuán de tēe xíi uva nī ntají dē incā mozo cuāhān. De ndá tēe sátíñú nī jēhe dē yūū xīnī mozo ñúcuán, de nī stácuēhé dē, de nī ncāhān nāvāha dē nūū.

⁵ De tēe xíi uva nī ntají tucu dē incā mozo cuāhān. De nī jahni ndá dē ji. De suni súcuán nī ntají dē cuāhā cā mozo cuāhān, de sava ji nī ncani ndá dē, de sava cā ji nī jahni dē.

⁶ De tēe xíi uva, íyó iin sēhe dē de mānī ndasí dē jíin. De jā sándihí de nī ntají dē sēhe dē cuāhān nūū ndá tēe sátíñú. De jáni inī dē jā cuetáhví ndá tēe ñúcuán nūū sēhe dē.

⁷ Sochi ndá tēe sátíñú nī natúhún ndá máá: Tēe xíi táhví cúu yáhá. Ná cāhni ō ji, de ndōo tāhví ji cuu ó, ncachī ndá.

⁸ De nī ntiin ndá dē ji, de nī jahni dē, de nī squéne dē ji yuhú ñúhún ñúcuán, ncachī yā.

⁹ Ñúcuán de nī jicā tūhún yā ndá dē: ¿Túsaá de nāsa sáhá tēe xíi uva? Nenda dē de cahnī dē ndá tēe sátíñú, de cuāha dē ñuhun jā cáá uva nūū sava cā tēe jā sátíñú nūū.

¹⁰ ¿De á ncháha ca cahvi ndá nú tūhun yáhá jā yósō nūū tutū īī, jā nduhū cúu tá cúu iin yūū? Chi cāchī tutū:

Yūū jā ní squéne yichī ndá tēe jā sáhá vehe,

maá yūū yáhá nduu jā quituu squínā vehe.

¹¹ Maá Jētohō ō Yāā Dios nī nsāhá yā súcuán,

de sáhvi inī ō jíinī ō tiñu yáhá.

Cāchī tutū, ncachī yā.

¹² Ñúcuán de nī nducú ndá dē modo jā tiin dē yā. Chi nī jicūhun inī dē jā sīquī ndá máá dē cúu jā ní ncāhān yā tūhun yátá sīquī ndá tēe jā sátíñú nūū uva jíin ndá tēe jā sáhá vehe. Sochi sīquī jā yúhú ndá dē jā quītī inī nchivī, de nī sndóo dē yā, de cuāhān dē.

Sīquī xūhún renta

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

¹³ Ñúcuán de nī ntají ndá dē sava tēe grupo fariseo jíin grupo Herodes, cuāhān dē nūū yā, chi nducú ndá dē nāsa sáhá dē tácuā cāhān yā iin tūhun jā nihīn dē cuāchi sīquī yā.

¹⁴ De nī nquenda ndá dē, de nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, jíinī ndá sá jā tēe cāhān ndāā cúu ní, de nduú yúhú ní jā cāhān ni iin nchivī sīquī ní. Chi nduú sáhá ní cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú-ni sáhá ní jíin ndá ji. De stéhēn ndāā ní nāsa squíncuu nchivī nūū Yāā Dios. ¿De á íyó vāha jā chunáá ó xūhún renta nūū rey nación Roma jā tíin nación maá ó? ¿A chunáá ó, á mā chunáá ó? ncachī dē.

¹⁵ De maá yā jíinī yā jā stáhvī-ni ndá dē, de nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nājēhē cúu jā jíto túni ndá nú nduhū? Taji iin xūhún ná cundēhé nī, ncachī yā.

¹⁶ De nī jēhe ndá dē xūhún, de nī ndēhé yā nūū, de nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nā tēe cúu jā ndēē nūū xūhún yáhá, de nā síví cúu jā ndēē yáhá? De nī ncāhān ndá dē jíín yā: Rey ñúcuán cúu.

¹⁷ De nī ncāhān yā jíín ndá dē: Túsaá de nacuaaha nú nūū rey ñúcuán jā cúu cuenta dē, de nacuaaha nú nūū Yāa Dios ndācá jā cúu cuenta maá yā, ncachī yā. De nī nsāhvi ndasí inī ndá dē nī jini dē jā ndíhí nī ncāhān yā.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē sīquī jā natecū ndīyi

(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

¹⁸ Ñúcuán de jacū tēe grupo saduceo nī nquenda dē nūū yā. De ndá tēe ñúcuán cáhī dē jāá nduú nátecū cuitī ndīyi. De nī jīcā tūhún dē yā sīquī iin tūhun:

¹⁹ Maestro, de Moisés nī ntee dē nūū tutū jā névāhá ó: Tú iin tēe cuū dē, de ndōo ñasíhí dē, de tú nduú ní íyo sēhe dē jíín ña, túsaá de cánuú jā ñanī dē nacueca ñasíhí dē, de sēhe dē jā coo jíín ña, nūcuñī jī nūū ndīyi ñanī dē, cáhī tutū.

²⁰ De nī íyo ūjā ñanī. De tēe xíhna ñúhún nī jeca dē iin ñahan. De nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo.

²¹ De tēe ūū nī nacueca dē ña, de suni nī jīhī dē, de suni nduú nā sēhe dē ní íyo. De saá-nī tēe ūnī.

²² De ndihújā dē nī nacueca dē ña, de ni iin dē nduú ní íyo sēhe dē. De jā sándihí de nī jīhī ñahan ñúcuán.

²³ Túsaá de tá natecū ndá dē quīvī jā natecū ndīyi, ¿de ní iin dē cuu ña ñasíhí dē? Chi ndihújā dē nī ndeē jíín ña, ncachī ndá dē jíín yā.

²⁴ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíín dē: Ndasí stívī ndá nú tūhun sīquī jāá nduú jícūhun inī nū jā cáhān tutū ī, de ni nduú jíín nū jā íyó poder Yāa Dios jā nastécū yā ndīyi.

²⁵ Chi quīvī jā natecū ndá ndīyi, de nduú cā nā tūhun jā quetáhán tēe jíín ñahan coo. Chi coo ndá jī tá cúu ndá ángel Yāa Dios andiví.

²⁶ De sīquī jā natecū ndīyi, ¿á nduú ní ncáhvi ndá nú tutū jā ní ntee Moisés, nāsa nī ncāhān Yāa Dios jíín dē māhñū yūcū jā cáyū ñuhūn? Maá nī cúu Yāa Dios Abraham jíín Isaac jíín Jacob, ncachī yā nūū Moisés.

²⁷ Chi vísō ja nī jīhī ndá dē sochi técū dē nūū íyó maá yā, chi cúu yā Yāa jā sáhá jā técū nchivī níí cání. Ndasí stívī ndá nú tūhun yā túsaá, ncachī yā jíín ndá dē.

Tūhun cánuú ndasí cā jā ní ndacu Yāa Dios

(Mt. 22.34-40)

²⁸ De nī nquenda iin tēe stéhēn ley janahán, de nī jini dē jā stíchī tāhán ndá tēe ñúcuán jíín Jesús. De nī jini dē jā vāha nī scócóo yā tūhun. De nī jīcā tūhún dē yā: ¿Ní tūhun cúu jā ndácu tiñu jā cánuú ndasí cā nūū ndá cā tūhun jā ní ndacu yā janahán? ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Jesús jíín dē: Yáhá cúu tiñu jā cánuú ndasí cā nūū ndācá cā: Cáhī tutū: Nchivī Israel, cunini nú: Maá Jētohō ō Yāa Dios chi mátúhún yā-nī íyó.

³⁰ Túsaá de coo manī ndasí nú jíín maá Jētohō nū Yāa Dios jondē jíín inī jíín ánō nū, jíín níí jāá ntúnī nū, jíín níí fuerza nū. Yáhá cúu tūhun ndácu yā jā cánuú ndasí cā.

³¹ De tūhun ūū jā ní ndacu yā, suni súcuán cáhān: Cundáhvī inī nū táhán nú tá cúu nūū cundáhvī inī nū maá nú, cáhī tutū. Nduú cā nā incā tūhun ndácu tiñu cánuú cā íyó, chi yáhá-nī cúu, ncachī yā jíín dē.

³² Ñúcuán de tēe stéhēn ley janahán, nī ncāhān dē jíín yā: Vāha nī ncāhān ní Maestro. Chi ndāā jā iin-nī Yāa Dios íyó, de nduú cā nā incā yā íyó.

³³ De cánuú jā coo manī ndasí ó jíín yā jondē jíín inī jíín ánō ō, jíín níí jāá ntúnī ō, jíín níí fuerza ō, de cundáhvī inī ō táhán ó tá cúu nūū cundáhvī inī ō maá ó. De cánuú ndasí cā yáhá nsūū cā jā teñuhūn ō quiti jíín ndá cā jā sōcō ō nūū yā, ncachī dē.

³⁴ De nī jini Jesús jā vāha nī scócóo dē tūhun, de nī ncāhān yā jíín dē: Ja ñatin cuu quīvī nú ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū nū, ncachī yā. Ñúcuán de ni iin cā ndá dē, nduú cā ní nchúndeé inī dē jā cātūhún dē yā.

Siqui jā cúu Cristo tatā David

(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

³⁵ De stéhēn Jesús tūhun inī templo, de nī ncāhān yā: ¿Nāsa cúu jā cáchi ndá tēe stéhēn ley janahán jā Cristo cúu tatā rey David?

³⁶ Chi maá David súcuán nī ncāhān dē tūhun yā nī nsāhá Espiritu Santo jondē janahán: Maá Jētohō ō Yāa Dios nī ncāhān yā jíin Jētohō ni, Yāa jā quiji: Cundeē nū lado cuáhá nī nūu cuñáhnú nū, de ná sáhá nī jā candeē nū poder ndācá jā jíinī ūhvī ndóhó. Ncachī Yāa Dios. Ncachī David.

³⁷ Túsaá de vísō chíjin tatā David cacu Cristo, de nī ncāhān dē Jētohō dē yā, chi jondē nūu Yāa Dios vāji yā, ncachī yā. De ndá nchivī cuāhā jétahān inī ji níni ji tūhun cáhān yā.

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē

(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ De stéhēn yā tūhun, de nī ncāhān yā jíin ji: Coto má candíja ndá nū ndá tēe stéhēn ley janahán. Chi cúsi inī ndá dē jíca nuu dē jíin sahma cáni jā stéhēn jā cúñáhnú dē, jíin jā cáhān yíñúhún nchivī dē nūu yáhvī.

³⁹ De jétahān inī ndá dē cundeē dē nūu silla yíñúhún cā inī vehe ī sinagoga, jíin silla yíñúhún cā nūu íyó vico jā yáji nchivī.

⁴⁰ De cāndeē dē vehe ndá ñahan quéndō ndáhvī. De nahán jícan táhvī dē tácuca cani inī nchivī jāá nduú nā cuāchi dē. Ndá tēe yáhá chi sa víhí cā ndoho dē castigo, ncachī yā.

Jā ní nsōcō ñahan viuda xūhún

(Lc. 21.1-4)

⁴¹ De iin quivī ndēē Jesús inī templo cāhnú ichi nūu ndá jātūn nūu sócō ji xūhún. De ndéhé yā nāsa chúhun nchivī xūhún inī jātūn. De cuāhā nchivī cuicá nī nchuhun ji cuāhā xūhún.

⁴² De nī nquenda iin ñahan viuda jā ndóho ndáhvī. De nī nchuhun ña ūū centavo lulí inī iin jātūn.

⁴³ Nícuán de nī ncana yā ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān yā jíin dē: Ndāa cáhān ni jíin ndá nū jā ñahan viuda ndáhvī yáhá, cuāhā cā nī nsōcō ña nsūu cā jā ní nsōcō ndá nchivī cuicá.

⁴⁴ Chi ndá máá ji nī nsōcō ji jā ní ndōo nūu xūhún cuāhā ji. De ñahan yáhá, vísō ndáhvī ndóho ña, de nī nchuhun ña ndihi jā cutecū ña, ncachī yā jíin ndá dē.

13

Jā ní ncachī yā jā naā templo

(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ De tá nī nquee Jesús inī templo cāhnú, de iin tēe scuáha jíin yā nī ncāhān dē: Maestro, cūndéhé ní nācā vii ndasí cáá ndá vehe yáhá jā cúu templo, jíin ndá yūu jā ní ncuvāha, ncachī dē.

² De nī ncāhān yā jíin dē: Ndācá vehe náhnú yáhá jā ndéhé nū, chi iin quivī mā cóso tāhān cā ni iin yūu, chi ndihi tānī, ncachī yā.

Nā seña coo tá cuācuñatin ndihi ñayiví

(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24, 31)

³ De cuāhān yā jíin ndá dē yucu Olivos, jā íñi ichi nūu templo cāhnú. De nī jēcundē yā ñúcuán. De Pedro jíin Jacobo jíin Juan jíin Andrés, nī jíicā tūhún síin dē yā:

⁴ Cachī tūhun ní nūu sá, ¿nā quivī coo ndācá jā ní ncachī ní jā coo? ¿De nā seña coo tá ja ñatin squíncuu ndá jā ní ncachī ní? ncachī dē.

⁵ De nī ncāhān yā: Coto má stáhvī ni iin dē ndá ndóhó.

⁶ Chi quiji cuāhā tēe jíin sívī nī jā stáhvī: Maá nī cúu Cristo, cachī dē. De súcuán de stáhvī dē cuāhā nchivī.

⁷ De nihin nū tūhun jā ndācá lado íyó guerra, á ja ñatin coo guerra. De mā cúyühú nū, chi cánuu jā súcuán coo, sochi ncháha ca quenda quivī jā ndihi ñayiví.

⁸ Chi nenda nación sīquī incā nación, de nenda ñuū sīquī incā ñuū jā canāá. De cháhá chúcuán tāan, de coo tāmā, de nenda nchivī sīquī táhán ji. De ndācá yáhá cúu tūndóhó jā quijéhé xihna ñúhún cā.

⁹ De coto ndá nú maá nú, chi nastúu ndá ji ndóhó nūū justicia, de inī ndá vehe ī sinagoga cani ndá ji ndóhó. De quīnasiáha ji sava ndá nú nūū ndá gobernador jíin nūū ndá rey, de cāhān ji cuāchi sīquī nū sīquī jā cándíja nú nduhū. De súcuán de cuu nacani nú tūhun nī nūū ndá dē.

¹⁰ Chi cánuú jā xihna cā cūtē nuu tūhun nūū nchivī ndācá nación nāsa scácu nī ji, sá de jīnu quīvī.

¹¹ De tá quīnasiáha ndá dē ndóhó nūū justicia, de mā nácani tūha inī nū nāsa nascócóo nú tūhun nūū ndá dē. Chi hora ñúcuán de maá Yāā Dios cuāha yā tūhun nūū nū nāsa cāhān nū, de tūhun ñúcuán cāhān nū. Chi nsūú maá nú cúu jā cāhān, chi Espíritu Santo cúu jā cāhān.

¹² De ñanī jíin ñanī nastúu táhán jā ná cúu. De tatá nastúu sēhe jā cuū. De sēhe nenda sīquī tatá jíin naná jā cahñī.

¹³ De ndācá nchivī quītī inī ji nūū nū jā sīquī nduhū. Sochi nchivī jā cuiñi ñihin jíin tūhun nī jondē quīvī jīnu, chi cācu ji.

¹⁴ De Daniel, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, nī ntee dē tūhun iin tēe nēhén jā quiji. De ndá ndóhó jā cáhvi tutū ñúcuán, de ná jícūhun inī nū. Chi iin quīvī de cunī ndá nú jā cuiñi dē inī maá templo nūū nduú nā ley jā cuiñi dē, de sáhá nāvāha dē jā stíví dē ndá ndatíñú ī. De tá cunī nū jā súcuán cúu, de nchivī ndéē región Judea, ná cúnu ji caa ji yucu quihñi ji.

¹⁵ De nchivī ndéē yātā vēhé, mā ndívi ji inī vehe jā tavā ji ndatíñú ji, chi cánuú jā cunu ñamā ji tácuca cācu ji.

¹⁶ De nchivī íyó nūū itū, mā nóhōn ji vehe jā naquehen ji sahma ji.

¹⁷ De quīvī ñúcuán, nācā ndáhví ndoho ndá ñahan ñúhún sēhe jíin jā ndéca ñiquín, chi mā cúñamā ña cunu ña.

¹⁸ Túsaá de cācān táhvi nū jā má quijí tūndóhó ñúcuán jā cunu nú maá tiempo cúun yūhā.

¹⁹ Chi tá quijéhé ñúcuán de coo cuāhā tūndóhó xēen, jāá ncháha ca coo súcuán jondē quīvī jā ní nsáhá Yāā Dios ñayíví de jondē mitan. De tá yāha tūndóhó ñúcuán de ni mā cōó cā jā súcuán.

²⁰ De tú mā násndíyi maá Jētohō ō Yāā Dios tiempo coo tūndóhó ñúcuán, de ni iin nchivī mā cácu cuitī ji. De jā sīquī nchivī cándíja jā ní nacāji yā, jā ñúcuán cúu jā nasndíyi yā quīvī.

²¹ Túsaá de tú iin nchivī cāhān jíin nú: Yáhá cūndēhé nú jā ndéē Cristo, á: Ñúcuán cūndēhé nú jā ndéē yā, cachī ji, de mā cándíja nú jā cāhān ji.

²² Chi quenda ndá tēe stáhvi jā cachī dē jā cúu dē Cristo, á cachī dē jā tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu dē. De sáhá ndá dē tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī cunī ji, tácuca stáhvi dē jondē maá nchivī jā ní nacāji yā, de tú ná cúu sáhá dē.

²³ Sochi ndito coo inī ndá nú, chi ja nī ncachī ndihi nī nūū nū mitan jondē ncháha ca coo.

Nāsa coo quīvī tá nenda Yāā nī nduu tēe

(Mt. 24.29-36, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴ De quīvī ñúcuán, tá ja nī ndihi ndācá tūndóhó yáhá, de cutuún ncandiī, de yōō chi mā cútū cā.

²⁵ De nincava tiūūn, de ndācá jā jíca andiví chi quisi.

²⁶ Ñúcuán de cunī ndá nchivī nūū maá nī, Yāā nī nduu tēe, nenda nī jíin vīcō, de cundiso nī cuāhā poder, de vīi ndasí cuñáhnú nī.

²⁷ Ñúcuán de tají nī ndá ángel ni quiji jā nastútú ndācá nchivī jā ní nacāji nī ndicúmī lado ñayíví, jondē nūū ndíhi ñayíví de jondē nūū ndíhi andiví.

²⁸ Mitan de scuáha ndá nú nāsa sáhá ñutun higo: Tá ja nī nene numa, de nī nacōco yūcū, de ja jínī ndá nú ja nī ncuñatin tiempo ihní.

²⁹ De suni súcuán tá cunī ndá nú jā ní nquijéhé ndá tiñu yáhá, ñúcuán de jīcūhun inī nū ja nī ncuñatin quīvī nenda nī, de ñamā coo.

³⁰ De ndāā cáhān ni jínī ndá nú jā má cúu ndihi nchivī jā cunī ndá tūndóhó yáhá, chi jondē quee ndāā ndihi tá ncachī ni.

³¹ Andiví jínī ñayīví chi naā, sochi ndācá tūhun cáhān ni chi mā náā, chi quee ndāā ndihi.

³² Sochi quīvī jínī hora jā nenda nī, chi ni iin nchivī nduú jínī, ni ndá ángel andiví, ni maá nī jā cúu Sēhe Yāā Dios. Chi mátúhún-ni Tatá nī cúu jā jínī.

³³ Túsaá de cuhun inī ndá nú ndá tūhun yáhá, de ndito coo inī nū, de cācān táhvī nū, chi nduú jínī nū nā quīvī nenda nī.

³⁴ Chi coo modo iin tēe jā quíhīn jīcá dē, de tá ncháha ca quee dē vehe dē, de nī ndacu dē nūū ndá mozo dē nā tiñu sáhá iin iin dē. De nī ndacu dē nūū tēe jító viéhé jā ná cóo ndito dē.

³⁵ De saá-ni ndá máá nú, ndito coo inī nū. Chi cúu nī tá cúu jētohō vehe, de nduú jínī nū nā hora nenda nī, á ja ñatin cuaā, á ñuú, á jā cána lohló, á jānehēn.

³⁶ Chi iin sanaā-ni de nenda nī, de ndito coo nú tácuca mā níhīn ni ndóhó jāā nduú íyó tūha nú.

³⁷ De tūhun cáhān ni jínī ndá nú yáhá, suni cáhān ni jínī ndiviī nchivī: Ndito coo inī ndá nú, ncachī yā.

14

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā tiin dē Jesús

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ De cúmanī ūū cā quīvī sá de quijéhé vico pascua jā yájī ndá nchivī hebreo státílā jāā nduú nā levadura yíhí. De ndá sūtū cúñáhnú jínī ndá tēe stéhēn ley janahán, nī nducú dē modo nāsa tiin dē Jesús jínī tūhun tūhún, de cahñī dē yā.

² De nī ncāhān ndá dē: Mā tíin ó dē maá quīvī vico, chi nenda nchivī sīquī ō, ncachī dē.

Tūhun ñahan jā ní jōsō perfume xīnī yā

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ De íyó Jesús ñuū Betania, vehe Simón, tēe jā ní ndoho cuēhē stéhyū. De juni yájī yā stāā, de nī nquenda iin ñahan nūū yā, née ña iin frasco yūū luu jā ñúhún aceite perfume, jā maá-ni itā nardo cúu, de yāhvī ndasí ndéē. De nī ntahví ña frasco, de nī jōsō ña xīnī yā.

⁴ De sava tēe íyó ñúcuán nī nquītī inī dē, de nī ncāhān ndá máá dē: ¿Nājēhē cúu jā snāā cāhá ña perfume yáhá?

⁵ Chi cuu cuyāhvī víhí cā ūnī ciento denario, de cuāha ó xūhún ñúcuán nūū nchivī ndāhví nícu, ncachī ji. De nī ncāhān sōó ndá dē jínī ña.

⁶ De nī ncāhān Jesús: Mā stáhān ndá nú ña. ¿Nūcu sáhá ndá nú jā nacani uhvī inī ña? Chi iin tiñu váha cúu jā ní nsāhá ña nduhū.

⁷ Chi níní íyó nchivī ndāhví jínī nú, de tú cúnī ndá nú de cuu sáhá vāha nú jínī ji. De nduhū chi mā cúndeē cā ni jínī nú.

⁸ Chi nī nsāhá ña ndihi jā cuu sáhá ña jā mānī ña jínī nī. Chi jondē ncháha ca quiyuhū ni de ja nī nsāhá tūha ña nduhū jā ní jōsō ña perfume nduhū.

⁹ De ndāā cáhān ni jínī ndá nú, ní cáhnú ñayīví ní-ni cúu nūū cūtē nuu tūhun jā scácu nī nchivī, de suni nacani ji tūhun jā ní nsāhá ñahan yáhá, tácuca nūcūhun inī nchivī ña, ncachī yā.

Jā ní nastúu Judas yā

(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

¹⁰ Ñúcuán de Judas Iscariote, iin jā úxī ūū tēe scuáha jínī yā, nī jēhēn dē nūū ndá sūtū cúñáhnú, de nī nsāhá ndāā dē jínī jā nastúu dē Jesús nūū ndá.

¹¹ De tá nī jini ndá sūtū jā cáhān dē, de nī ncusiī inī. De nī nquee yuhú ndá jā cuāha xūhún nū dē. De jondē quīvī ñúcuán de ndúcú dē modo nāsa nastúu dē yā.

Jā ní jaquīn yā Cena yā

(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹² De nī nquenda maá quīvī jā quíjéhé vico pascua jā yájī nchivī stātílā jāá nduú nā levadura yíhí, de suni quīvī ñúcuán jáhnī ndá ji ticāchí lúli tá cúu nū ní ndacu Yāā Dios jā sāhá ji vico pascua. De ndá tēe scuáha nī jīcā tūhún dē yā: ¿Ní cúu nū cúnī ní jā quísāhá tūha sá nū cuxínī ní vico pascua? ncachī dē.

¹³ De nī ntají yā ūū tēe scuáha jíin yā jā quíhīn dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán jondē ñuū, de ñúcuán jēcutáhán nú jíin iin tēe ndíso quīyi ndute. De cuniquīn nū dē quíhīn nū jíin dē.

¹⁴ De vehe nū ndīvi dē, ñúcuán cāhān nū jíin tēe xívéhe: Cáchī maá Maestro: ¿Ní iin cuarto vehe ní cúu jā cuāha nú ní nū cuxínī yā vico pascua jíin ndá tēe scuáha jíin yā? Cachī nū.

¹⁵ De maá dē chi stéhēn dē iin cuarto cāhnú jondē xīnī vēhé nū ja íyó tūha. De ñúcuán sāhá tūha nú jā cuxínī ó, ncachī yā jíin dē.

¹⁶ De cuāhān ndúū tēe scuáha jíin yā, de nī nquenda dē ñuū ñúcuán, de nī nihīn dē tá cúu nū ní ncachī yā jíin dē. De nī nsāhá tūha dē jā cuxínī yā vico pascua.

¹⁷ De tá ja ñatin cuaā, de nī nquenda yā jíin ndihúxi ūū dē.

¹⁸ De nī jēcundeē ndá dē nū mesa yájī dē stāā, de nī ncāhān yā: Jāndāā cáhān ni jíin ndá nú jā iin nú jā yájī jíin nī mitan, nastúu nú nduhū, ncachī yā.

¹⁹ Ñúcuán de nī ncucuécá inī ndá dē, de tá iin iin dē nī jīcā tūhún dē yā: ¿A sāán? ncachī iin dē. De saá-ni incā dē: ¿A sāán? ncachī ndá dē.

²⁰ De nī ncāhān yā jíin dē: Iin jā úxi ūū nū jā yájī cāhnú jíin nī iin cōhō, suu nastúu nduhū.

²¹ De nduhū, Yāā nī nduu tēe, jāndāā cúu jā quíhīn ni cuū ni, tá cúu nū yósō tūhun nī nū tutū ī. De nācā xēēn cundoho tēe jā nastúu nduhū. Vāha cā de tú nduú ní ncácu tēe ñúcuán nícu, ncachī yā.

²² De juni yájī ndá dē jíin yā, de nī nquehen yā stātílā, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nū Tatá yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā: Cajī ndá nú, chi yáhá cúu yiqui cúnu nī, ncachī yā.

²³ Ñúcuán de nī nquehen yā iin vaso jā ñúhún ndūxi uva, de nī nacuetáhvī yā, de nī jēhe yā nī jīhi ndīhi dē.

²⁴ De nī ncāhān yā jíin dē: Yáhá cúu nīñī ni jā sōcō ni jā cúu trátū jeé, de cati jā ndundoo cuāchi cuāhā nchivī.

²⁵ De jāndāā cáhān ni jíin ndá nú jā má cōhó cā ni ndūxi uva yáhá, chi jondē quenda quīvī jā tatúnī Yāā Dios ní ñayívī, sá de coho tucu nī jíin ndá nú, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā yūhú Pedro cāhān dē jā jíin dē yā

(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁶ De nī jita yā jíin ndá dē iin yaā ī. De nī nquee yā cuāhān yā jíin dē jondē yucu Olivos.

²⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā: Ndivīī nū nayūhú nú jā síquī nduhū jacuāā mitan. Chi suha yósō tūhun nī nū tutū ī jā ní ncachī Yāā Dios: Cuāha nī tūhun jā cahnī nchivī tēe jíto ticāchí, de ndá ticāchí cūtē nuu tī jā yúhú tī, cáchī.

²⁸ Sochi tá natecū ni, de xihna cā ni cosō nū quíhīn ni región Galilea, de sá de cuēē ndá nú, ncachī yā.

²⁹ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Vísō ndīhi dē nayūhú dē, sochi sāán chi mā náyūhú cuitī sá, ncachī dē.

³⁰ De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāā cáhān ni jíin nú, jacuāā mitan jondē ncháha ca cana lohlo ūū vuelta, de yūhú nú jā tiin nchivī ndóhó, de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jíin nū nduhū, ncachī yā.

³¹ Sochi nī ncāhān téyíí dē jíín yā: Vísō ná cúū sá jíín ní, sochi mā cāchí cuitī sá jáá nduú jííní sá ní, ncachī dē. De suni súcuán nī ncāhān ndihi dē.

Jā ní jīcān táhvī yā nūū huerto Getsemaní

(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)

³² Nūcuán de nī nquenda yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā iin lugar nūū nání Getsemaní. De nī ncāhān yā jíín dē: Yáhá-ni cundeē ndá nú de ná quíhīn ni cācān táhvī ni, ncachī yā.

³³ De nī jeca yā Pedro jíín Jacobo jíín Juan cuāhān yā jíín dē. De nī nquijéhé yā xíí cúu inī yā de cúcuécá ndasí inī yā jā quíji tūndóhó síqui yā.

³⁴ De nī ncāhān yā jíín ndá dē: Cúcuécá ndasí inī ni jondē ja ñatin cuū ni. Yáhá cundetu ndá nú de cundito nú, ncachī yā.

³⁵ De nī jica yā jacū cā, de nī jēcuīñī jítí yā nī ntuu yā nūū yā nūū ñūhún. De nī jīcān táhvī yā nūū Yāā Dios jā tú cuu de mā cúndoho yā tūndóhó jā vāji síqui yā.

³⁶ De suha nī ncāhān yā: Tatá maá sá, ndihi-ni tiñu cuu sáhá maá ní. De sáhá jíyo ní tūndóhó yáhá jā má quíjí síqui sá. Sochi nsūú jā cúnī maá sá, chi jā cúnī maá ní ná cóo, ncachī yā.

³⁷ De nī nenda yā nūū ndinúnī tēe scuáha jíín yā, de nī jinī yā jā quíxīn ndá dē. De nī ncāhān yā jíín Pedro: Simón, ¿á jā quíxīn nū? ¿A nduú ní ncúu cundito nú jíín nī vísō iin hora?

³⁸ Coo ndito inī ndá nú de cācān táhvī nū jā chindeé yā ndóhó tácuā mā cōtó túnī jāñehén ndóhó jā sáhá nú cuāchi. Chi cúnī ndija ánō nū squíncuu vāha nú, sochi yiqui cúñu nú chi nduú fuerza, ncachī yā.

³⁹ De nī jēhēn tucu yā, nī jīcān táhvī yā, de suni tūhun ñúcuán nī ncāhān yā.

⁴⁰ De nī nenda tucu yā nūū dē, de nī jinī yā jā quíxīn tucu ndá dē, chi ndasí jíhī dē māhná. De nduú cā ní níhīn ndá dē tūhun scócóo dē nūū yā.

⁴¹ De nī nenda yā vuelta ūnī, de nī ncāhān yā jíín ndá dē: Mitan de cūsūn ndá nú-ni cā de natátú nú. De nduú chi ja nī ncuu, chi ja nī nquenda hora, de nduhū, Yāā nī nduu tēe, natūu nī de tiin ndá tēe íyó cuāchi nduhū.

⁴² Nacuiñī ndá nú, chi ja vāji tēe nastúu nduhū, de cōhōn jíín dē, ncachī yā.

Jā ní ntiin ndá dē Jesús

(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴³ De juni súcuán cāhān cā yā, de nī nquenda-ni Judas, iin táhán jā úxī ūū tēe scuáha jíín yā. De vāji cuāhā tēe jíín dē, ndíso ndá dē espada jíín ñutun. Chi ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe stéhēn ley janahán jíín ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, nī ntetíñú ndá tēe ñúcuán.

⁴⁴ De Judas, tēe jā nastúu yā, ja nī jēhe dē iin seña nūū ndá tēe ñúcuán, chi nī ncachī dē: Tēe jā techuhú nī, ñúcuán cúu. Tiin ndá nú quíhīn nū jíín, de mā siáā cuitī nū, ncachī dē.

⁴⁵ De nī nquenda dē nūū Jesús, de nī ncāhān dē jíín yā: Maestro, Maestro, ncachī dē. De nī ntechuhú dē yā.

⁴⁶ De ndá cā tēe ñúcuán nī ntiin dē yā, de cuāhān dē jíín yā.

⁴⁷ De iin tēe íyó jíín yā nī ntavā dē espada dē, de nī jehndē dē sōho iin mozo maá sūtū cúñáhnú cā.

⁴⁸ De nī ncāhān Jesús jíín nchivī cuāhā: ¿De va tēe cuíhná cúu nī jā vāji ndá nú jíín espada jíín ñutun jā tiin ndá nú nduhū, á naá cúu?

⁴⁹ Ndācá quívi nī íyo nī jíín ndá nú inī templo cāhnú, nī stéhēn ni tūhun, de nduú ní ntiin ndá nú nduhū. De súcuán sáhá ndá nú tácuā quee ndaā jā cāhān tutū ū, ncachī yā.

⁵⁰ Nūcuán de ndihi tēe scuáha jíín yā, nī sndóo dē yā, de nī jinu dē cuāhān dē.

Tēe suchí jā ní jinu

⁵¹ De iin tēe suchí níquīn dē yā cuāhān dē jíín yā. De níjin dē iin sahma cuijín-ni, chi íyó ñíí dē. De nī ntiin ndá tēe ñúcuán dē.

⁵² De maá-ni sahma cuijín ñúcuán nī níhīn ndá. De nī jinu ñíí dē cuāhān dē.

Jā ní ñni Jesús nūū junta ndá tēe cúñáhnú cā

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵³ Ñúcuán de cuāhān ndá dē jíin Jesús nūū sūtū cúñáhnú cā. De ndācá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī ncutútú dē.

⁵⁴ De Pedro chi jíicá-ni níquīn dē yā, de nī nquenda dē inī patio sūtū cúñáhnú cā. De nī jēcundeē dē jíin ndá policía, násaā dē nūū ñúhūn.

⁵⁵ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndihi tēe sáhá junta cúñáhnú cā, nī nducú dē cuāchi sīquī Jesús, chi cahñi dē yā cúnī dē. Sochi nduú ní níhīn ndá dē.

⁵⁶ Chi cuāhā dē nī ncāhān tūhún dē sīquī yā, sochi nduú ní nquétáhán tūhun jā ní ncāhān ndá dē.

⁵⁷ Ñúcuán de nī nacuiñi sava dē, de nī ncāhān tūhún dē cuāchi sīquī yā, ncachī dē:

⁵⁸ Ndá máá sá nī jini sá jā ní ncāhān dē jā canī dē templo yáhá jā ní ncuvāha jíin ndahá tēe, de nūū únī quivī de nasáhá dē incā jā má cúvāha jíin ndahá tēe, ncachī ndá dē.

⁵⁹ De ni jíin tūhun yáhá de nduú ní nquétáhán tucu tūhun jā cáhān ndá dē sīquī yā.

⁶⁰ Ñúcuán de sūtū cúñáhnú cā nī nacuiñi dē nūū nchivī cuāhā, de nī jíicā tūhún dē Jesús: ¿Nūcu nduú cáhān cuitī nū? ¿A íyó ndāā jā cáhān ndá tēe yáhá sīquī nū? ncachī dē.

⁶¹ Sochi maá yā nduú ní ncāhān yā, chi nduú ní náscócóo cuitī yā. De sūtū cúñáhnú cā nī jíicā tūhún tucu dē yā: ¿A maá nú cúu Cristo, Sēhe Yāā vāha jā cúñáhnú? ncachī dē.

⁶² De nī ncāhān yā: Suu cúu nī. De cunī nū jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, cundeē ni lado cuáhá Yāā íyó poder, de ndiji nī ichi andiví jíin vícō, ncachī yā.

⁶³ Ñúcuán de sūtū cúñáhnú cā nī ndatá dē-ni sahma dē jā ní nquītī inī dē, de nī ncāhān dē: ¿Nā testigo cā jíini ñúhún ó túsaá?

⁶⁴ Chi ja nī jini ndá nú jā cáhān dē tūhun nāvāha jā quītī inī Yāā Dios, chi sáhá dē maá dē Sēhe Yāā Dios. ¿De nása jáni inī ndá nú? ncachī dē. De ndihi dē nī ncāhān dē jā ná cúu yā.

⁶⁵ De sava dē nī ntivī síí dē nūū yā, de nī jasī dē sahma nūū yā, de nī jēhe dē jíiquī yā, de nī ncāhān ndá dē jíin yā: Cachī ní iin cúu jā ní ncani ndóhó, ncachī dē. De ndá policía nī ncani dē nūū yā.

Jā ní ncachī Pedro jāá nduú jíinī dē yā

(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ De ndéē Pedro inī patio ichi chíjin nūū íyó Jesús. De nī nquenda iin ñahan sátíñú vehe sūtū cúñáhnú cā.

⁶⁷ De nī jíinī ña nūū dē jā ndéē dē násaā dē yúñúhūn. De nī ndēhé vāha ña nūū dē, de nī ncāhān ña: Ndóhó chi suni nī jica nú jíin Jesús, tēe ñuū Nazaret, ncachī ña.

⁶⁸ De maá dē nduú ní ncáchī dē, chi nī ncāhān dē: Nduú jíinī ni dē, de ni nduú jíinī ni nā tūhun cáhān nū, ncachī dē. De nī nquee dē viéhé távēhé, de nī ncana-ni lohló.

⁶⁹ De ñahan sátíñú ñúcuán, nī jíinī tucu ña nūū dē, de nī nquijéhé ña cáhān ña jíin ndá nchivī jā íyó ñúcuán: Tēe yáhá chí suni táhān ndá tēe ñúcuán cúu, ncachī ña.

⁷⁰ Sochi nduú ní ncáchī tucu dē. De nī ncnúú jacū cā, de nchivī íyó ñúcuán nī ncāhān tucu jíi jíin Pedro: Jāndāā ndija jā suni táhān ndá dē cúu nú, chi tēe Galilea cúu nú, de iin nuú-ni cáhān nū jíin ndá dē, ncachī jíi.

⁷¹ Sá de nī nquijéhé dē cáhān téyíí dē jā ná cundeē cuāchi sīquī dē de tú nduú cáhān ndāā dē: Nduú jíinī cuitī ni tēe ñúcuán jā cáhān ndá nú tūhun dē, ncachī dē.

⁷² Ñúcuán de nī ncana-ni lohló vuelta ūū. De nī nūcūhun inī dē tūhun jā ní ncāhān Jesús jíin dē: Jondē tá ncháha ca cana lohló vuelta ūū, de yūhú nú de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jíinī nū nduhū, ncachī yā. De nī nacani inī dē sīquī tūhun ñúcuán, de nī jacu dē.

Jā ní ñni Jesús nūū Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ De tá nī ncunijīn, de ndá sūtū cúñáhnú nī ndutútú dē jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, jíin ndihi tēe sáhá junta cúñáhnú cā, de nī scáni táhán dē tūhun. De nī juhni ndá dē Jesús de cuāhān dē jíin yā nūū Pilato, tēe cúu gobernador.

² De Pilato nī jīcā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo? ncachī dē. De nī ncāhān yā: Suu cúu nī, tá cúu nūū cáhān nū.

³ De ndá sūtū cúñáhnú nī ncāhān dē cuāhā cuāchi sīquī yā.

⁴ De Pilato nī jīcā tūhún tucu dē yā: ¿Nūcu nduú cáhān cuitī nū? ¿A nduú jíin nū jā cuāhā cuāchi cáhān ndá dē sīquī nū? ncachī dē.

⁵ Sochi nduú ní ncāhān cuitī yā ni iin tūhun jíin dē. De nī nsāhvi ndasí inī Pilato ndéhe dē nūū yā.

*Jā ní nsāhá ndāā ndá dē jā cahni dē yā
(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)*

⁶ De íyó costumbre Pilato jā ndācá vico pascua siáā dē iin tēe yíhí vecā, nā-ni tēe cúnī nchivī.

⁷ De íyó iin tēe nání Barrabás, yíhí dē vecā jíin ndá táhán dē sīquī jā ní nenda ndá dē sīquī gobierno de nī jahni ndá dē ndīyi.

⁸ De nī nquenda nchivī cuāhā, de nī ncāhān ji jíin Pilato jā ná sáhá dē tá-ni íyó costumbre dē.

⁹ De nī ncāhān Pilato jíin ji: ¿A cúnī ndá nú jā siáā ni tēe cúu Rey ndá ndóhó nchivī hebreo? ncachī dē.

¹⁰ Súcuán nī ncāhān dē, chi cúnī dē siáā dē Jesús. Chi ja nī jīcūhun inī dē jā ní ncucuásún inī ndá sūtū cúñáhnú, de jā ñúcuán nī nasiáha ndá dē yā nūū dē.

¹¹ Sochi ndá sūtū cúñáhnú nī scāhān dē nchivī cuāhā jā vāha cā ná cācān ji jā siáā Pilato Barrabás.

¹² Núcuán de nī jīcā tūhún tucu Pilato: ¿Túsaá de nāsa cúnī ndá nú jā sáhá nī jíin tēe jā cáchī ndá nú jā cúu dē Rey ndá ndóhó nchivī hebreo? ncachī dē jíin ji.

¹³ De nī ncana jee ndá ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī ji.

¹⁴ De nī ncāhān Pilato: ¿Nā cuāchi nī nsāhá dē túsaá? De ndá nchivī nī ncana jee tucu ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī ji.

¹⁵ De Pilato chi cúnī dē jā cusī inī nchivī jíin dē, de nī nsiáā dē Barrabás. Núcuán de nī ndacu dē jā ná cáni ndá soldado Jesús, sá de cata caa dē yā yīcā cruz.

¹⁶ Núcuán de ndá soldado cuāhān dē jíin yā, de nī nquīvi dē patio maá palacio. De nī nastútú dē ndihi táhán dē.

¹⁷ De nī nchuhun ndá dē yā iin sahma cuahá ndíhí jā cúu sahma rey. De nī nsāhá dē iin corona iñu, nī nchuhun dē xīnī yā.

¹⁸ Núcuán de nī ncāhān sácá ndá dē jíin yā: Nācā vāha rey cúu Rey nchivī hebreo, ncachī dē.

¹⁹ De nī ncuun dē ñutun xīnī yā, de nī ntivī síí dē nūū yā, de nī jēcuīñī jítí ndá dē nūū yā, sáhá dē jā chíñúhún dē yā.

²⁰ De tá nī ncuun nī nsāhá sácá dē yā, de nī ntavā dē sahma cuahá ndíhí, de nī nachuhun dē yā sahma maá yā. De nī ntavā ndá dē yā cuāhān dē jíin yā jā cata caa dē yā yīcā cruz.

*Jā ní jata caa dē yā yīcā cruz
(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)*

²¹ De iin tēe nání Simón ñuū Cirene, tēe cúu tatá Alejandro jíin Rufo, vāndiji dē jā ní jēhēn dē rancho. De nī nchāha dē ñúcuán, de nī ntee ndá soldado tiñu dē jā cuiso dē cruz yā.

²² De cuāhān ndá dē jíin yā iin lugar nūū nání Gólgota, de tūhun ñúcuán cáhān: Lugar Yiqui Xīnī.

²³ De nī jēhe ndá dē vino jā ní nsacā nuu jíin sūja ūguā jā coho yā, sochi nduú ní jíhi yā.

²⁴ De nī jata caa ndá dē yā yīcā cruz. De nī nsāhá dē suerte sīquī nāsa nīhīn iin iin dē sahma yā.

²⁵ De cahīn nī jata caa dē yā.

²⁶ De tūhun jā ní ntee dē xīnī cruz jā cáhān nā sīquī nī jīhī yā, sūcuán cáhān: Yáhá cúu Rey nchivī hebreo, cáchī.

²⁷ De suni nī jata caa ndá dē ūū tēe cuíhná yīcā ūū cā cruz, iin dē lado cuáhá yā, de incā dē lado sátín yā.

²⁸ De nī nqee ndaā tūhun jā cáhān tutū īi: Nī squétáhán ndá dē yā jíín ndá tēe nēhén, cáchī.

²⁹ De nchivī jā yáha ñúcuán, scuícó ji xīnī ji, de nī ncāhān yīchī ji jíín yā: Jājāān. Ndóhó chí cáhān nū jā canī nū templo cāhnú, de nūū únī quivī de nasāhá nú.

³⁰ Túsaá de scácu nú maá nú, de nuu nú yīcā cruz viī, ncachī ji.

³¹ De suni sūcuán nī ncāhān catá ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe stéhēn ley janahán, de cáhān ndá máá dē: Tú incā nchivī nī scácu dē, ¿de nūcu nduú cúu scácu dē maá dē mitan?

³² Tú cunī ō jā Cristo, Rey nchivī Israel, nuu dē yīcā cruz mitan, ñúcuán de candíja ó, ncachī ndá dē. De ndúū tēe jā ndíta caa jíín yā yīcā cruz, suni sūcuán nī ncāhān yīchī dē jíín yā.

Jā ní jīhī Jesús

(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

³³ De tá nī ncuu cahūxī ūū, de nī ncuneē ní cáhnú jondē cahūnī.

³⁴ De tá nī ncuu cahūnī, de nī ncana jee Jesús: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ncachī yā. De tūhun ñúcuán cáhān: Yāā Dios maá sá, Yāā Dios maá sá, ¿nūcu nī sndóo ní sāán?

³⁵ De sava nchivī íñí ñúcuán, nī jini ji jā cáhān yā, de nī ncāhān ji: Cunini ndá nú, chí cána dē Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán, ncachī ji.

³⁶ De nī jinu iin tēe, nī jēchundaji dē iin cāchī nūū vinagre iyá. De nī ntee dē xīnī iin ñutun, de nī ntee dē yuhú yā jā coho yā. De nī ncāhān dē: Ná cúndēhé ó tú quiji Elías snúu dē tēe yáhá, ncachī dē.

³⁷ De maá Jesús nī ncana jee yā, de nī jīhī yā-ni.

³⁸ Sá de sahma jā ndíta caa jā ndásī nūū cuarto īi inī templo cāhnú, nī ndātā sava sava jondē xīnī jíín jondē jēhē.

³⁹ De tēe Roma jā cúu capitán, íñí dē nūū yā, de nī jini dē jā ní ncana jee yā de nī jīhī yā. De nī ncāhān dē: Jāndáā ndija jā Sēhe Yāā Dios cúu tēe yáhá, ncachī dē.

⁴⁰ De suni íñí sava ñahan, ndéhé jíca ña. De ūnī ña cúu María ñuū Magdala, jíín María naná José jíín Jacobo suchí, jíín ñahan nání Salomé.

⁴¹ De ndá ñahan yáhá nī niquīn ña yā, de nī nchindeé ña yā tá nī jica yā región Galilea. De suni íñí cuāhā cā ndá ñahan jā ní nqui ji jíín yā Jerusalén.

Jā ní nchiyuhū dē Jesús

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² De nī ñini quivī ñúcuán. De quivī sātūha cúu, chí stēēn cúu quivī nátātú.

⁴³ De nī nquenda José, tēe ñuū Arimatea. De cúu dē iin tēe cúñáhnú nūū junta cúñáhnú cā. De suni ñúhún inī dē jā quiji quivī jā tatúnī Yāā Dios. De nduú yuhú dē chí nī nquivī dē nūū Pilato, de nī jīcān dē yiqui cúñu Jesús.

⁴⁴ De Pilato chí nī nsāhvi inī dē jā ñamā nī jīhī yā. De nī ncana dē capitán, de nī jīcā tūhún dē tēe ñúcuán tú ja nī jīhī yā.

⁴⁵ Ñúcuán de nī ncucáhnú inī dē jā ní ncāhān capitán jíín dē, de nī jēhe dē tūhun jā snúu José yiqui cúñu yā.

⁴⁶ De nī jeen José iin sahma cuijín váha. De nī snúu dē yiqui cúñu yā, de nī nchusúcún dē sahma ñúcuán. De nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī ndiyi jā ní ncaān yīcā iin cava. De nī jasī dē iin yūū yuhú yávī ñúcuán.

⁴⁷ De María ñuū Magdala, jíín María naná José, nī jini ndúū ña nūū ní nchiyuhū dē yā.

16

*Jā ní natecū Jesús**(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)*

¹ De nī ñini quīvī nātātú, de María ñuū Magdala, jíin María naná Jacobo, jíin Salomé, nī jeen ndá ña ndācá perfume jā quíchīhi ña yiqui cúñu yā.

² De jānehēn quīvī domingo, tá cáta nquenda ncandīi, de nī nquenda ndá ña nūu yíyuhū yā.

³ De nī ncāhān ndá ña: ¿Ní nīhīn ō tēe jā sāhá jíyo yūu ndāsī yúyāvī yáhá? ncachī ña.

⁴ De nī nūcūndēhé ndá ña, de nī jinī ña ja nī ncujiyo yūu cāhnú ñúcuán.

⁵ De nī nquīvi ndá ña inī yavī ndīyi. De nī jinī ña iin ángel Yāā Dios jā cáá tá cáá tēe suchí, ndēē yā lado cuáhá, ñúhún yā iin sahma cuijín cání. De nī nchūhú ndá ña.

⁶ De nī ncāhān yā jíin ña: Mā cúyūhú ndá nú. Chi nánducú ndá nú Jesús ñuū Nazaret, Yāā nī jīhī yicā cruz. Nduú cā yā yáhá, chi ja nī natecū yā. Yáhá cūndēhé nú nūu ní jaquīn ndá dē yā.

⁷ Cuānohōn ndá nú túsaá, de cachī nū nūu ndá tēe scuáha jíin yā, jíin nūu Pedro, jā xihna cā maá yā jinū Galilea, sá de cuēē ndá máá nú. De ñúcuán cunī nū nūu yā, tá cúu nūu ní ncāhān yā jíin nú jondē saá, ncachī ángel.

⁸ Ñúcuán de nī nquee ndá ña nūu ní nchiyuhū yā, de jínu ña cuāhān ña. Chi quísi ña jā yúhú ña. De nduú ní ncachī cuitī ña nūu ni iin, chi yúhú ndá ña.

*Jā ní nenda nijīn yā nūu María ñuū Magdala**(Jn. 20.11-18)*

⁹ De Jesús nī natecū yā jānehēn quīvī domingo. De xihna cā nūu María ñuū Magdala nī nenda nijīn yā, ñahan jā ní ntavā yā ūjā tāchī inī.

¹⁰ De cuānohōn ña cuācachī tūhun ña nūu ndá tēe jā ní jica jíin yā, jā ní nenda nijīn yā nūu ña. De cúcuécá inī ndá dē de jácu ndá dē.

¹¹ De tá nī jini ndá dē tūhun jā ní jinī ña nūu yā jā tēcū yā, de nduú ní ncándija dē tūhun cáhān ña.

*Jā ní nenda nijīn yā nūu ūu tēe scuáha jíin yā**(Lc. 24.13-35)*

¹² Ñúcuán de nī nquee ūu táhān tēe ñúcuán, jica dē cuāhān dē ichi rancho, de síin modo nī nquenda nijīn yā nūu dē.

¹³ De nī ndicó ndúu dē, de nī ncachī tūhun dē nūu ndá cā táhān dē. De nduú ní ncándija tucu táhān dē jā cáhān ndúu dē.

*Jā ní ntetíñú yā dē jā nacani dē tūhun**(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)*

¹⁴ De cuéé cā de nī nenda nijīn yā nūu ndihúxī iin dē, ndēē ndá dē nūu mesa yáji dē stāā. De nī ncāhān yā nūu dē, chi nīhin inī ndá dē jāá nduú cándija dē tūhun jā ní ncāhān ndá táhān dē jā ní natecū yā nī jinī dē yā.

¹⁵ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán ndá nú ní ñayívī, de nacani nú tūhun nī nūu ndācá nchivī nāsa scácu nī ji.

¹⁶ De nchivī jā cándija de cuenduté ji, chi cācu ji. De nchivī jā má cándija, chi tānū tāhvī ji.

¹⁷ De nchivī cándija, sāhá ji ndá tiñu ñáhnú yáhá jā stéhēn jā íyó nī jíin ji: Jíin sívī nī de tavā ji ndá tāchī inī nchivī. De cāhān ji quéhén yuhú jéé.

¹⁸ De tú nī ntiin ji cōō, á nī jihi ji veneno, de mā sāhá dañō jíin ji. De suni tee ji ndahá ji nchivī cúhū, de nduvāha, ncachī yā jíin ndá dē.

*Jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví**(Lc. 24.50-53; Hch. 1.9-11)*

¹⁹ Ñúcuán de tá nī ndihi nī ncāhān maá Jētohō ō jíin ndá dē, de nī ndaa yā cuānohōn yā andiví, de nī jēcundeē yā lado cuáhá Yāā Dios nūu cúñáhnú yā.

²⁰ De ndá máá dē nī nquee dē, nī nacani dē tūhun yā ndācá lado nāsa scácu yā nchivī. De maá Jētohō ō nī nchindeé nī nchituu yā ndá dē. De nī jēhe yā fuerza jā sáhá dē ndá tiñu ñáhnú jā stéhēn jā íyó ndāā tūhun yā jā nācani ndá dē. De nī ncuu. Amén.

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN LUCAS

¹ Cuāhā tēe nī nducú ndéé dē nī ntavā vāha dē historia Jesús, ndācá tiñu jā ní nsāhá yā nī jinī ndācá ó.

² De nī ntee ndá dē ndá tūhun jā ní ncachī tūhun ndá nchivī nūū ō, jā ní jinī ji tiñu ñúcuán jondē tá nī nquijéhé, de nī nacani ji tūhun yā.

³ De sáán, suni nī nanducú vāha sá ndá tūhun yā jondē tá nī nquijéhé. De nī jani inī sá jā suni vāha jā tee cájí sá ndācá tūhun yáhá nūū ní, amigo Teófilo.

⁴ De súcuán de cunī ní jā íyó ndāā ndācá tūhun jā ní ncachī tūhun ndá ji nūū ní.

Jā ní ncachī ángel jā cacu Juan tēe scuénduté

⁵ Tiempo jā ní ncuu Herodes rey Judea, de nī iyo iin sūtū nchivī hebreo, nání dē Zacarías, de grupo Abías cúu dē. De ñasíhí dē nání ña Elisabet, de suni tatā maá sūtū Aarón cúu ña.

⁶ De ndúū dē chi nchivī ndāā cúu dē nūū Yāā Dios, de vāha ndāā squíncuu dē tiñu jā ndácu ley maá Jētohō ō Yāā Dios, jíní ndá nchivī.

⁷ De nduú nā sēhe dē íyó, chi ñahan númā cúu Elisabet, de ja ñáhnú ndúū dē.

⁸ De iin quivī de sátíñú Zacarías nūū tiñu jā cúu dē sūtū nūū Yāā Dios, chi nī nquenda quivī jā ndivī grupo dē.

⁹ De nī nsāhá ndá dē suerte tá cúu nūū íyó costumbre ndá sūtū. De nī nsāhá tocar Zacarías jā quivī dē inī cuarto īi templo Jētohō ō Yāā Dios, de teñuhūn dē incienso.

¹⁰ De hora jā cáyū incienso, de ndá nchivī cuāhā íñí ji yātā templo, jícān táhvī ji.

¹¹ De nī nquenda iin ángel maá Jētohō ō nūū Zacarías, íñí yā lado cuáhá altar nūū cáyū incienso.

¹² De nī ncunēhén inī Zacarías jā ní jinī dē nūū yā, de nī nchūhú ndasí dē.

¹³ De nī ncāhān ángel jíní dē: Zacarías, mā cúyūhú nú, chi mitan de sāhá Yāā Dios jā ní jícān táhvī nū. De ñasíhí nú Elisabet, scácu ña iin sēhe yíí, de scúnani nú ji Juan.

¹⁴ De cusii ndasí inī nū. De cuāhā nchivī cusii inī jā cacu ji.

¹⁵ Chi cuáhnú sēhe nú sāhá maá Yāā Dios. De mā cōhó ji vino ni ntexéēn, de cunuú maá Espíritu Santo jíní ji jondē ncháha ca cacu ji.

¹⁶ De sāhá ji jā cuāhā nchivī nación nū Israel ndicó inī ji nūū Jētohō ji Yāā Dios.

¹⁷ De xihna cā Juan quiji, nacani tūhun Jētohō ō Jesús, sá de quiji maá yā. De sāhá ji tá cúu nūū ní nsāhá Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, de cunevāha ji poder jā nacani ji tūhun, tá cúu nūū ní nevāha Elías. De sāhá ji jā ndācá yuvá ndumanī dē jíní sēhe dē. De suni sāhá ji jā nchivī nihin inī cuetáhví ji nūū Yāā Dios, nduu ji nchivī ndāā. Súcuán sāhá tūha ji nchivī tácuca candíja ji maá Jētohō ō Jesús tá quiji yā, ncachī ángel.

¹⁸ De Zacarías nī jicā tūhún dē yā: ¿Nāsa cucáhnú inī sá tú jāndāā cúu? Chi tēe ñáhnú cúu sá, de suni ñáhnú ñasíhí sá, ncachī dē.

¹⁹ De nī ncāhān ángel jíní dē: Maá nī cúu Gabriel, de íyó nī nūū Yāā Dios, jétíñú yā nduhū. De nī ntetíñú yā nduhū vāji nī jā cāhān ni jíní nú, de nácani nī tūhun vāha yáhá nūū nū.

²⁰ De sīquī jāá nduú ní ncándíja nú tūhun jā ní ncāhān ni, de cuñíhín nú, de mā cūú cā cāhān nū, chi jondē tá cacu sēhe nú jíní ña. De quee ndāā ndija tūhun jā cāhān ni yáhá tá quenda quivī, ncachī ángel.

²¹ De ndá nchivī íñí yātā templo, ndétu ji Zacarías, de jáni inī ji nā cuá cúu jā cúcuéé dē inī cuarto īi templo.

²² De tá nī nquee dē, de nduú cā ní ncúu cāhān dē jíní ji. De nī jícūhun inī ji jā inī templo nī jinī nijin dē iin jā ní stéhēn yā nūū dē. De maá seña-ni cā nī nsāhá dē nūū ji, chi nī ncuñíhín dē.

²³ De tá nī jīnu quivī jā sátíñú dē inī templo, de cuānohōn dē vehe dē.

²⁴ De nī ncuu jacū quivī, de ñasíhí dē Elisabet nī jícūhun sēhe ña. De nī nquendōo ña vehe ña ūhūn yōō jāá nduú cā ní jéhēn ña. De jáni inī ña:

²⁵ Súcuán nī nsāhá maá Jētohō ō jín nī, de nī ncandeē yā tūhun jā cúcanoō ni nūu nchivī jāá nduú sēhe nī, jáni inī ña.

Jā ní ncachī ángel jā cacu Jesús

²⁶ De nūu íñū yōō, de nī ntají Yāa Dios ángel Gabriel, nī jēhēn yā iin ñuū nání Nazaret, ndáñuū Galilea.

²⁷ De nī jēhēn yā nūu iin ñahan lúlí jā nání María. De ja nī ncundaā jā cueca iin tēe nání José ña, de tatā rey David cúu dē.

²⁸ De nī nquīvi ángel nūu ndéē ña, de nī ncāhān yā: Ncu tandiī, de nācā ndetū tāhvī nū. Chi maá Jētohō ō Yāa Dios íyó yā jín nú, de nī nsāhá yā jā ndetū ndasí cā nū nūu ndá cā ñahan, ncachī yā.

²⁹ De tá nī jinī ña nūu ángel, de nī ncunēhén inī ña jā súcuán cāhān yā, de nī jani inī ña nūcu cāhān yā súcuán jín ña.

³⁰ De nī ncāhān cā ángel jín ña: Mā cúyūhú nú María, chi nī nsāhá Yāa Dios jā váha ndóhó.

³¹ De jicūhun sēhe nú de scácu nú iin sēhe yíi, de scúnaní nú ji Jesús.

³² De cuñáhnú ji, de cunaní ji Sēhe Yāa cúñáhnú ndasí. De maá Yāa ñúcuán jā cúu yā Jētohō ō sāhá yā jā cuu ji rey, tá cúu tatā ji David jā ní ncuu dē rey.

³³ De ní cání tatúnī ji nūu nchivī nación nū Israel. De mā ndíhí cuitī jā tatúnī ji, ncachī ángel.

³⁴ Ñúcuán de nī jicā tūhún María yā: ¿Nāsa coo tiñu jā ní ncāhān ní? Chi ncháha ca coo yíi sá, ncachī ña.

³⁵ De nī ncāhān ángel: Maá Espíritu Santo sāhá jā jicūhun sēhe nú, de poder maá Yāa cúñáhnú ndasí sāhá iin tiñu ñáhnú jín nú. De jā ñúcuán maá sūchí ī jā cacu, quihi cuenta ji nūu Yāa Dios, de cunaní ji Sēhe Yāa Dios.

³⁶ De suni cáchī tūhun nī nūu nū jā táhán nú Elisabet, suni scácu ña iin sēhe yíi, vísō ja ñáhnú ña. De mitan íyó íñū yōō jāá nduú cā cāhān nchivī jā cúu ña ñahan nūmā.

³⁷ Chi ndihi-ni cuu sāhá Yāa Dios, de nduú ni iin íyó jā má cúu sāhá yā, ncachī ángel.

³⁸ Ñúcuán de nī ncāhān María: Cuu túsaá, de ná sáhá sá ndācá jā ndácu Jētohō ō Yāa Dios, de ná cóo jín sá tá nī ncachī ní, ncachī ña. Sá de cuāhān-ni ángel.

Jā ní jēndēhé María Elisabet

³⁹ De nī ncuu jacū quivī, de ñamā cuāhān María, nī ncaa ña yucu cuāhān ña iin ñuū región Judea.

⁴⁰ De nī jinū ña vehe Zacarías, de nī ncāhān jítáhn ña jín Elisabet.

⁴¹ De tá nī jini Elisabet jā cāhān María jín ña, de sūchí ñúhún chíjin ña nī ncandā ji-ni. De nī ncuuú Espíritu Santo jín ña.

⁴² De nī ncāhān jee ña: Nī nsāhá Yāa Dios jā ndetū cā cúu nú nūu ndá cā ñahan, jín jā coo ndetū ndasí sēhe nú.

⁴³ ¿De nāsa cúu jā ní nquenda naná Jētohō ni nūu ni? Chi nduú ná cúu cuitī ni.

⁴⁴ Chi tá nī jini nī tūhun jā ní ncāhān nū jín nī, de sūchí ñúhún chíjin nī nī ncandā ji-ni jā cúsiī inī ji.

⁴⁵ De nācā ndetū nū jā ní ncandíja nú, chi quee ndaā ndācá tūhun jā ní ncāhān Jētohō ō Yāa Dios jín nú, ncachī Elisabet.

⁴⁶ Ñúcuán de nī ncāhān María: Cāhān ni jā cúñáhnú ndasí maá Jētohō ō Yāa Dios,

⁴⁷ de cúsiī inī ni jín maá yā jā scácu yā nduhū.

⁴⁸ Chi nī nsāhá yā cuenta nduhū, vísō nduú cúñáhnú nī.

De ná squíncuu nī jā ndácu yā.

De jondē mitan de ndá nchivī jā nacacu, cāhān ji jā ndetū ndasí nī.

⁴⁹ Chi Yāa tíin ndihi-ni poder, nī nsāhá yā tiñu ñáhnú jín nī.

De Yāa ī Yāa ndoo cúu yā.

⁵⁰ De ní cání cundáhvī inī yā ndá nchivī jā ndíhvī inī ji jā má stívī ji nūu yā.

⁵¹ Nī nsāhá yā tiñu ñáhnú jíin poder yā,
chi nī scúnu yā ndá nchivī sáhá vixī maá,

⁵² de ndá nchivī cúñáhnú, nī ncandee yā jā cúñáhnú ji.

De nchivī ndāhvī, chi nī nsāhá ñáhnú yā ji,

⁵³ de nchivī jíhī sōco, nī jēhe yā jā cajī vāha ji,

de nchivī cuicá, chi nī natajī yā ji sūcuán-ni.

⁵⁴ De nī nchindee nī nchituu yā yóhó nchivī nación Israel, jā cúu ó mozo yā,
chi nduú náa inī yā jā cúndáhvī inī yā yóhó.

⁵⁵ Chi sūcuán nī nquee yuhú yā nūū ndācá tatā ō,

nūū Abraham jíin ndācá tatā dē jā coo ní cání.

Ncachī María.

⁵⁶ De nī ndee ña jíin Elisabet tá ūnī yōō. Sá de cuānohōn ña vehe ña.

Jā ní ncacu Juan tēe scuénduté

⁵⁷ De nī nquenda quīvī jā scácu Elisabet sēhe ña, de nī scácu ña iin sēhe yíi.

⁵⁸ De ndá nchivī ndēe ñatin jíin ña jíin ndá táhán ña, nī jinī ji jā ní ncundáhvī ndasí inī
Yāa Dios ña, de nī nquenda ji nī ncāhān ji tūhun sī jíin ña.

⁵⁹ Nūcuán de nūū únā quīvī jā ní ncacu ji, de nī jēhēn ndá nchivī nī nsāhá ji circuncidar
sūchí ñíquín nūcuán. (De nūcuán cúu iin tunī nūū yiqui cúñu ndá sūchí yíi hebreo jā
stéhēn jā cúu ji nchivī Yāa Dios.) De scúnaní ji sūchí nūcuán sívī tatá ji Zacarías nícu.

⁶⁰ De nī ncāhān naná ji: Mā cūú, chi Juan cunaní ji, ncachī ña.

⁶¹ De nī ncāhān ndá ji jíin ña: ¿De nūcu? De nduú ni iin táhán nú nání sūcuán, ncachī
ji.

⁶² Nūcuán de jíin seña nī jíicā tūhún ndá ji tatá sūchí nūcuán nāsa cúni dē jā cunaní ji.

⁶³ De nī jíicān dē iin tutū, de nī ntee dē: Juan cunaní ji, cáchī. De ndācá nchivī nī nsāhvi
inī ji nī jinī ji.

⁶⁴ De nī nacahān-ni Zacarías jā ní ncuñíhín dē, de nī nquijéhé dē cáhān dē jā vāha ndasí
Yāa cúu Yāa Dios.

⁶⁵ De ndá nchivī ndēe ñatin jíin dē, nī nsāhvi ndasí inī ji. De níi yucu región Judea nī
jītē nuu ndá tūhun yáhá jā sūcuán nī ncuu.

⁶⁶ De nchivī jā ní jinī tūhun, nī nquijéhé ji nácani inī ji, de jíicā tūhún táhán ji: ¿Nāsa
coo tá cuahnu sūchí yáhá? ncachī ji. Chi maá Jētohō ō Yāa Dios nī nsāhá yā jā vāha ndasí
ji.

Tūhun vīi jā ní nacani Zacarías

⁶⁷ De tatá ji Zacarías ní ncunuú Espíritu Santo jíin dē, de nī nacani dē tūhun jā ní stéhēn
Yāa Dios nūū dē:

⁶⁸ Nācā vāha ndasí Yāa cúu Jētohō ō, suu Yāa Dios maá ó nchivī Israel,
chi nī nquiji yā nūū ō jā cúu ó nchivī yā, de nī scácu yā yóhó.

⁶⁹ De nī jani yā iin Yāa íyó poder jā scácu yóhó,
de Yāa nūcuán cacu nūū tatā maá mozo yā rey David.

⁷⁰ Chi sūcuán nī nquee yuhú yā, de nī nacani ndá tēe ndoo jā ní nacani tūhun yā janahán.

⁷¹ De nī ncāhān ndá dē jā scácu yā yóhó nūū ndá jā jíinī ūhvī yóhó, jíin nūū ndá jā quítī
inī nūū ō.

⁷² Chi nī ncundáhvī inī yā ndācá tatā ō,
de nduú ní náa inī yā trátū īi yā.

⁷³ Chi suu trátū nūcuán nī ncāhān téyíi yā jíin tatā ō Abraham,

⁷⁴ suu jā scácu yā yóhó nūū ndá jā jíinī ūhvī yóhó,
tácua sáhá ó tiñu cúni yā de mā cúyūhú ó,

⁷⁵ de coo ndāa coo ndoo ánō ō jā cuetínú yā yóhó ndihi quīvī jā cutecū ō.

⁷⁶ De ndóhó sūchí lúli, cuu nú tēe nacani tūhun Yāa cúñáhnú ndasí.
Chi cosō nūú nú ichi nūú maá Jētohō ō Jesús, tácua sáhá tūha nú nchivī, sá de quiji yā.

⁷⁷ De cachī tūhun nú nūū nchivī maá yā jā scácu yā ji,
jíin jā cune cáhnú inī yā nūū cuāchi ji.

⁷⁸ Chi Yāa Dios maá ó, vāha inī yā de cundáhvī inī yā yóhó.

Jā ñúcuán tají yā maá Yāa jā stúu inī ánō ō, quiji yā jondē andiví,

⁷⁹ tácuā jicūhun inī ndá yóhó jā ndéē ō modo nūū neē nūū ja ñatin cuū ō.

De chuhun yā yóhó ichi nūū coo ndeé coo siī inī ō.

Ncachī Zacarías.

⁸⁰ De sūchí lúli ñúcuán nī jahnu ji de nī jija ji jíin tūhun yā. De nī iyo ji nūū ñuhun tíhá jondē quiví jā ní nquenda nijin ji nūū nchiví Israel.

2

Jā ní ncacu Jesús

(Mt. 1.18-25)

¹ De nī ncuu jacū quiví, de Augusto, tēe cúu rey, nī ndacu dē tiñu jā coo censo jā nūcōsō síví ndivíi nchiví ní cáhnú nūū tátúnī dē.

² Yáhá cúu censo jā xíhna ñúhún jā ní nsáhá ndá dē tá nī ncuu Cirenio gobernador nación Siria.

³ De ndivíi nchiví cuānohōn ji tá ñuū tá ñuū ji jā nacuāha ji síví ji.

⁴ De saá-ni José nī nquee dē ñuū Nazaret ndáñúū Galilea. De cuānohōn dē región Judea, de nī jīnū dē ñuū Belén, jā cúu ñuū nūū ní ncacu rey David janahán. Chi tatā David cúu dē.

⁵ De nī jēhēn dē tácuā nacuāha dē síví dē jíin María, chi ja ñatin cundeē dē jíin ña. De ñúhún sēhe ña nī nsáhá Espíritu Santo.

⁶ De juni íyó ndúū dē ñúcuán de nī nquenda quiví jā cacu sēhe ña.

⁷ De nī scácu ña sēhe yíi xíhna ñúhún ña, de nī nchusúcún ña ji sahma vítá, de nī jaquín ña ji inī iin tūndōo nūū yáji quiti, chi nduú cā núne mesón cundeē ndá ña.

Jā ní nquenda ndá ángel nūū ndá pastor

⁸ De ñatin ñuū Belén íyó ndá tēe cúu pastor, de níi niñū jíto ndá dē ticāchí dē jondē yucu.

⁹ De iin sanaā-ni de nī nquenda iin ángel maá Jētohō ō nūū dē, de nduva maá Jētohō ō nī jēndūtē ní nūū íyó dē. De nī nchūhú ndasí ndá dē.

¹⁰ De nī ncāhān ángel ñúcuán jíin dē: Mā cúyūhú ndá nú, chi vāji nī jā cachí tūhun nī iin tūhun vāha nūū nū, de sáhá jā cusíi ndasí inī ndācá nchiví:

¹¹ Chi mitan de inī ñuū David nī ncacu iin Yāa jā scácu ndá ndóhó, de maá Jētohō ō Cristo cúu yā.

¹² De yáhá cúu seña jā nanihīn nū sūchí níquín ñúcuán, chi ñúsúcún ji sahma vítá, de cáá ji inī iin tūndōo nūū yáji quiti, ncachí ángel.

¹³ De sanaā-ni de nī nquenda cuāhā cā ángel andiví, íñi ndá yā jíin ángel ñúcuán, de cáhān ndá yā jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios. De suni cáhān yā:

¹⁴ Viī ndasí cúñáhnú maá Yāa Dios jā ndéē nūū sūcún.

De ná ndúvāha inī ndá nchiví ñayiví sáhá yā jā cúsiī inī yā jíin ji.

Ncachí ndá ángel.

¹⁵ Ñúcuán de cuānohōn ndá ángel andiví. De ndá tēe cúu pastor nī ncāhān dē jíin táhān dē: Ná cóhōn ñuū Belén, de cunī ō nā cuá cúu jā ní ncuu jā ní ncachí tūhun Jētohō ō nūū ō, ncachí ndá dē.

¹⁶ De ñamā cuāhān ndá dē, de nī nanihīn dē María jíin José jíin sūchí níquín, cáá ji inī tūndōo nūū yáji quiti.

¹⁷ De tá nī jini ndá dē nūū ji, de nī nacani dē tūhun jā ní ncachí ángel nūū dē síqui sūchí níquín.

¹⁸ De nī nsáhvi inī ndá nchiví nī jini ji tūhun jā cáhān ndá tēe cúu pastor.

¹⁹ De María nī nchuhun inī ña ndācá tūhun yáhá, de nacani inī ña síqui.

²⁰ De cuānohōn ndá pastor, de cáhān ndá dē jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios síqui ndācá jā ní jini dē jíin jā ní jini dē, chi nī nquee ndaā ndá tūhun jā ní ncachí ángel nūū dē.

Jā ní stéhēn dē ji nūū Yāa Dios inī templo

²¹ De nī ncuu ūnā quīvī jā ní ncau yā, de nī nsāhá ndá dē circuncidar sūchí ñíquín ñúcuán. De nī scúnaní dē ji Jesús, chi síví ñúcuán nī ncachī ángel nūū María jondē ncháha ca jīcūhun ji.

²² De nī jīnu quīvī jā ní squíncuu ndá ña costumbre jā ndúndoo ndá ña nūū Yāā Dios, tá cúu nūū cáhān ley jā ní jēhe yā nūū Moisés. De nī jēhēn ndúū dē jíín ji Jerusalén tácu stéhēn dē ji nūū Jētohō ō Yāā Dios.

²³ Súcuán nī nsāhá ndúū dē, chi yósō nūū tutū ley yā: Ndācá sūchí yíí jā cácu xihna ñúhún, quihi cuenta ji nūū Jētohō ō Yāā Dios, cáchī tutū.

²⁴ De suni cuāsōcō dē tá cúu nūū cáhān ley maá Jētohō ō: Sōcō ndá nú ūū livi á ūū paloma, cáchī tutū.

²⁵ De nī īyo iin tēe nání Simeón, ndēē dē Jerusalén tiempo ñúcuán. De tēe ndāā tēe chíñúhún vāha nūū Yāā Dios cúu dē. De ñúhún inī dē jā quenda maá Yāā jā scácu ndá nchivī nación dē Israel. De maá Espíritu Santo íyó yā jíín dē,

²⁶ de ja nī ncachī tūhun yā nūū dē jā má cúu cuiti dē chi jondē cunī dē nūū Cristo jā tetíñú maá Jētohō ō Yāā Dios.

²⁷ De nī stéhēn yā nūū dē jā quīhīn dē templo quīvī ñúcuán. De saá-ni tatá jíín naná sūchí ñíquín Jesús, nī nquīvi dē templo jíín ji jā sāhá dē ji tá cúu nūū cáhān ley Moisés.

²⁸ De Simeón nī numi ndēē dē ji, de nī ncāhān dē jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios, de ncachī dē:

²⁹ Tātā Yāā Dios, mitan de cuu cuāha ní tūhun jā cuū sá da, chi ja nī ncusiī inī sá, chi ja nī squíncuu ní tūhun jā ní nquee yuhú ní nūū sá jā cúu sá mozo ní.

³⁰ Chi nī jīnī jínúū sá nūū Yāā jā scácu ndá sāán.

³¹ De nī jani ní yā jā scácu yā ndá nchivī ñayíví.

³² De maá yā sāhá jā cutūu inī ánō nchivī ndācá nación, tácu jīcūhun inī ji nāsa Yāā cúu ní.

De sāhá yā jā cuñáhnú nchivī maá ní Israel.

Ncachī Simeón.

³³ De José jíín naná ji nī nsāhvi inī ndúū dē nī jini dē tūhun yā jā ní ncāhān Simeón.

³⁴ De nī jīcān táhvī Simeón jēhē ndá dē, de nī ncāhān dē jíín naná ji María: Sūchí yáhá vāji ji tácu candíja cuāhā nchivī nación maá ó Israel, de cācu ji. De sava ji chi mā candíja ji, de tānū táhvī ji. Chi sūchí yáhá cúu ji Yāā jā ní ntetíñú Yāā Dios, de vísō súcuán de squéne yichī cuāhā nchivī ji.

³⁵ De súcuán de tūu nijīn nāsa jáni inī ndá nchivī. De maá nú chi tahúhvī ndasí inī nū jā cunī nū jā ndoho ji, ncachī Simeón.

³⁶ De suni íyó iin ñahan nācani tūhun Yāā Dios, nání ña Ana. De sēhe Fanuel, tatā Aser cúu ña. De ja ñáhnú ndasí ña. De jondē tá lulí ña de nī ndēē ña jíín yíí ña ūjā cuīyā.

³⁷ Sá de nī nquendōo ndáhvī ña, de ja íyó ña cūmī xico cūmī cuīyā. De nduú quée ña inī templo, chi nduú ñuú sáhá ña ndācá jā cunī Jētohō ō Yāā Dios, de nditē inī ña de jīcān táhvī ña.

³⁸ De suni maá hora ñúcuán nī nquenda ña nūū íní ndá dē, de nī nacuetáhvī ña nūū Yāā Dios. De nī ncachī ña tūhun sūchí ñíquín ñúcuán nūū ndá nchivī Jerusalén jā ñúhún inī ji jā quenda maá Yāā jā scácu ji.

Jā cuánohōn ndá dē ñuū Nazaret

³⁹ De nī ncuu nī squíncuu ndúū dē ndācá tiñu jā cáhān ley maá Jētohō ō Yāā Dios, de cuānohōn dē ñuū dē Nazaret región Galilea.

⁴⁰ De sūchí lúlí ñúcuán nī jahnu ji, de nī jija ji, de nī ncundíchí ji. De nī nsāhá Yāā Dios jā vāha ndasí ji.

Jā ní īyo sūchí lúlí Jesús inī templo

⁴¹ De ndācá cuīyā jēhēn tatá ji naná ji Jerusalén, jā cúu vico pascua nchivī hebreo.

⁴² De tá nī ncuu ūxī ūū cuīyā ji, de cuāhān tucu ndá dē Jerusalén, tá cúu nūū jēhēn dē vico ñúcuán.

⁴³ De tá nī nchāha vico, de cuānohōn ndúū dē. De sūchí lúli Jesús nī nquendōo ji Jerusalén, de nduú ní jínī José jín naná ji.

⁴⁴ De jáni inī ndúū dē jā cuāhān ji māhñú nchivī ñúhún ichi. De nī jica dē iin quivī, sá de nī nanducú dē ji māhñú ndá táhán dē jín nchivī jín táhán dē jín.

⁴⁵ De nduú ní nánihīn dē ji. Núcuán de nī ndicó cóo ndúū dē Jerusalén, cuānanducú dē ji.

⁴⁶ De nū únī quivī de nī nanihīn dē ji inī templo, ndēē ji māhñú ndá tēe stéhēn ley janahán, de níni ji jā cáhān ndá dē, de jícā tūhún ji dē sīquī tūhun ñúcuán.

⁴⁷ De ndá nchivī jā níni tūhun cáhān ji, sáhvi inī ji jā vāha cáj xini ji de vāha scócoo ji tūhun.

⁴⁸ De tá nī jinī naná ji tatá ji nūū ji, de nī nsāhvi inī ndúū dē. De nī ncāhān naná ji: Séhē, ¿nūcu nī nsāhá nú nduhū súcuán? Chi ndúū ni jín tatá nú, nácani ndasí inī ni nanducú nī ndóhó, ncachī ña.

⁴⁹ Nūcuán de nī ncāhān ji: ¿Nūcu nanducú ní sāán? Chi cánuú jā cucuu sá jín tiñu Tata sá Yāa Dios, ncachī ji.

⁵⁰ De nduú ní jícūhun inī ndúū ña tūhun cáhān ji jín ña.

⁵¹ Sá de cuānohōn ji jín ndúū dē ñuū Nazaret, de nī jetáhvī ji nūū dē. De naná ji nī nchuvāha ña ndācá jā ní ncuu yáhá inī ánō ña.

⁵² De Jesús nī jahnu cā ji de nī ncundíhí cā ji. De cúsi inī Yāa Dios jín ji, de saá-ni ndācá nchivī.

3

Tūhun Juan tēe scuénduté

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ De nī ncuu xāhōn cuiyā jā tátúnī Tiberio ní nación. De Poncio Pilato cúu dē gobernador Judea, de Herodes cúu gobernador Galilea, de ñanī dē Felipe cúu gobernador Iturea jín Traconite, de Lisaniás cúu gobernador Abilinia.

² De sūtū cúñáhnú cā cúu Anás jín Caifás. De nī ncāhān Yāa Dios jín Juan sēhe Zacarías, jā íyó dē ñuhun tíhá.

³ De nī jica nuu dē ndācá ñuū jā íyó ñatin yūte Jordán. De cáhān dē jín nchivī jā ná nácani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji de cuenduté ji, tácuca cune cáhnú inī Yāa Dios nū cuáchi ji.

⁴ De súcuán nī nquee ndaā tūhun Juan jā yósō nū tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán:

Coo iin tēe jā cana jee jondē nū ñuhun tíhá:

Sāhá tūha ndá nú maá nú, chi quenda maá Jētohō ō,
de sāhá ndá nú tiñu ndāā, chi vāji yā.

⁵ De ndācá xehvā ná ndúndaā,
de ndācá yucu jín lómō ná ndúū nduhā,
de ná ndúndoó ichi tiácuá, de ichi ndáyí ná ndúū inuú.
De suu cúu jā ndundaā ánō nchivī nū yā.

⁶ De ndihí ji cunī ji jā scácu Yāa Dios ji.

Súcuán cáhān Juan, cáchī tutū.

⁷ De nī nquenda cuāhā nchivī nū dē jā scuénduté dē ji. De nī ncāhān dē nū ji: Va sēhe cōo cúu ndá nú, chi xēen nū tá cúu cōo. ¿A jáni inī ndá nú jā cuu cunu nú cācu nū nū castigo xēen jā quiji?

⁸ Túsaá de sāhá ndá nú tiñu vāha, de súcuán stéhēn nū jā ní nacani ndija inī nū jā sndóo nú cuāchi nú. De mā cānī inī ndá nú cáhān nū jā cuu cācu nú sīquī jā cúu nú tatā Abraham. Chi cáhān ni jín ndá nú jā cuu sāhá Yāa Dios jā ndācá yū yáhá nduu sēhe Abraham jā candíja vāha, de tú cunī yā.

⁹ De cúu ndá nú tá cúu tūndihá jáá nduú jéhe jávixi vāha. De mitan de ja íyó tūha Yāa Dios jā cuāha yā castigo xēen, tá cúu nū íyó tūha iin cā jā quehdē jondē yoho ñutun.

Túsaá de sáhá yā jíín ndá nú tá cúu nū sáhá yā jíín ndācá ñutun jāá nduú jéhe jāvíxī vāha, jā tēhndē de cāyū nū ñúhūn, ncachī Juan.

¹⁰ De ndá nchivī nī jīcā tūhún ji dē: ¿De nāsa sáhá ndá sá túsaá? ncachī ji.

¹¹ De nī ncāhān dē: Ndá ndóhó jā névāha ūū sahma, de cuāha nú iin nū nchivī jāá nduú ná névāha. De ndá ndóhó jā íyó jā yájī, suni sūcuán sáhá nú, ncachī dē jíín ji.

¹² De suni jacū tēe stútú xūhún renta nī nquenda dē jā cuenduté dē. De nī jīcā tūhún ndá dē Juan: Maestro, ¿de ndá sāán, nāsa sáhá sá?

¹³ De nī ncāhān Juan jíín ndá dē: Mā scāa nú cācān nū xūhún, chi tá-ni jā ní ndacu nū nū, ncachī dē.

¹⁴ De suni nī jīcā tūhún jacū soldado: ¿De ndá sāán, nāsa sáhá sá? ncachī dē. De nī ncāhān Juan jíín dē: Mā cāndeē nū ndatíñú ni iin nchivī jíín tūhun siúhú ni jíín tūhun stáyáhvi, de mā ndíyo inī nū jā caa yāhvi nú, ncachī dē.

¹⁵ De ndācá nchivī ndétu ji jā quiji Cristo, Yāā jā tetíñú Yāā Dios, de jáni inī ji jā sanaā de suu cúu Juan.

¹⁶ De nī ncāhān Juan jíín ndá ji: Nduhū chi jíín ndute scuénduté nī ndá ndóhó. De vāji iin Yāā jā modo jā scuénduté yā ndá nú cúu jā cuāha yā Espiritu Santo cundeē inī ánō nū, de poder yā cúu tá cúu ñuhūn. De cuñáhnú ndasí cā yā nsūú nduhū, chi nduú cúñáhnú cuitī ni nū yā, ni jā cuetíñú yā nduhū vísō iin tiñu lúlí cā jā nandají nī correa nijān yā.

¹⁷ De sáhá yā tá sáhá tēe stéchí trigo, chi sáhá síín yā nchivī vāha jíín nchivī nēhén, tá cúu nū cúndoo trigo jā quée síín paja. De nastútú yā trigo yā ndivi inī yacā yā. Sochi paja chi teñuhūn yā nū ñúhūn jā má ndáhvā cuitī, ncachī Juan.

¹⁸ De jíín ndá tūhun yáhá jíín cuāhā cā tūhun nī sndíhvī inī dē nchivī, de nī nacani dē tūhun vāha Yāā Dios nū ndá ji.

¹⁹ De suni nī ncāhān dē nū Herodes, tēe cúu gobernador, chi tēe ñúcuán nī nacueca dē Herodías, ñasíhí ñanī dē Felipe. De cuāhā cā tiñu nēhén sūcuán nī nsāhá Herodes.

²⁰ De sa víhí cā nī nsāhá nēhén dē, chi nī nchihī dē Juan vecāa.

Jā ní jenduté Jesús

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹ De jondē ncháha ca quivi Juan vecāa, tá nī íyo dē jā ní scuénduté dē ndá nchivī, de suni nī scuénduté dē Jesús. De jīcān táhvī yā, de nī nune-ni nū ndéē Yāā Dios andiví.

²² De nī ncuun Espiritu Santo nī jīnū xīnī yā, de cáá tá cáá iin paloma. De ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Maá nú cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíín, de cúsiī ndasí inī ni jíín nú, ncachī.

Lista nāsa nquiji tatā Jesucristo

(Mt. 1.1-17)

²³ De tá nī nquijéhé Jesús stéhēn yā tūhun, de íyó yā tá ōcō ūxī cuiyā. De jáni inī nchivī jā sēhe José cúu yā. De José nī ncuu sēhe Elí,

²⁴ de Elí nī ncuu sēhe Matat, de Matat nī ncuu sēhe Leví, de Leví nī ncuu sēhe Melqui, de Melqui nī ncuu sēhe Jana, de Jana nī ncuu sēhe José,

²⁵ de José nī ncuu sēhe Matatías, de Matatías nī ncuu sēhe Amós, de Amós nī ncuu sēhe Nahum, de Nahum nī ncuu sēhe Esli, de Esli nī ncuu sēhe Nagai,

²⁶ de Nagai nī ncuu sēhe Maat, de Maat nī ncuu sēhe Matatías, de Matatías nī ncuu sēhe Semei, de Semei nī ncuu sēhe José, de José nī ncuu sēhe Judá,

²⁷ de Judá nī ncuu sēhe Joana, de Joana nī ncuu sēhe Resa, de Resa nī ncuu sēhe Zorobabel, de Zorobabel nī ncuu sēhe Salatiel, de Salatiel nī ncuu sēhe Neri,

²⁸ de Neri nī ncuu sēhe Melqui, de Melqui nī ncuu sēhe Adí, de Adí nī ncuu sēhe Cosam, de Cosam nī ncuu sēhe Elmodam, de Elmodam nī ncuu sēhe Er,

²⁹ de Er nī ncuu sēhe Josué, de Josué nī ncuu sēhe Eliezer, de Eliezer nī ncuu sēhe Jorim, de Jorim nī ncuu sēhe Matat,

³⁰ de Matat nī ncuu sēhe Leví, de Leví nī ncuu sēhe Simeón, de Simeón nī ncuu sēhe Judá, de Judá nī ncuu sēhe José, de José nī ncuu sēhe Jonán, de Jonán nī ncuu sēhe Eliaquim,

³¹ de Eliaquim nī ncuu sēhe Melea, de Melea nī ncuu sēhe Mainán, de Mainán nī ncuu sēhe Matata, de Matata nī ncuu sēhe Natán,

³² de Natán nī ncuu sēhe David, de David nī ncuu sēhe Isaí, de Isaí nī ncuu sēhe Obed, de Obed nī ncuu sēhe Booz, de Booz nī ncuu sēhe Salmón, de Salmón nī ncuu sēhe Naasón,

³³ de Naasón nī ncuu sēhe Aminadab, de Aminadab nī ncuu sēhe Aram, de Aram nī ncuu sēhe Esrom, de Esrom nī ncuu sēhe Fares, de Fares nī ncuu sēhe Judá,

³⁴ de Judá nī ncuu sēhe Jacob, de Jacob nī ncuu sēhe Isaac, de Isaac nī ncuu sēhe Abraham, de Abraham nī ncuu sēhe Taré, de Taré nī ncuu sēhe Nacor,

³⁵ de Nacor nī ncuu sēhe Serug, de Serug nī ncuu sēhe Ragau, de Ragau nī ncuu sēhe Peleg, de Peleg nī ncuu sēhe Heber, de Heber nī ncuu sēhe Sala,

³⁶ de Sala nī ncuu sēhe Cainán, de Cainán nī ncuu sēhe Arfaxad, de Arfaxad nī ncuu sēhe Sem, de Sem nī ncuu sēhe Noé, de Noé nī ncuu sēhe Lamec,

³⁷ de Lamec nī ncuu sēhe Matusalén, de Matusalén nī ncuu sēhe Enoc, de Enoc nī ncuu sēhe Jared, de Jared nī ncuu sēhe Mahalaleel, de Mahalaleel nī ncuu sēhe Cainán,

³⁸ de Cainán nī ncuu sēhe Enós, de Enós nī ncuu sēhe Set, de Set nī ncuu sēhe Adán, de Adán nī ncuu sēhe Yāā Dios, chi nī nsāhá yā dē.

4

Jā ní jito túnī tächī Jesús

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ De Jesús nī ncuuú Espíritu Santo inī yā, de nī nquee yā yūte Jordán cuāhān yā. De nī jīnū yā jondē nūū ñuhun t́há nī nsāhá Espíritu Santo.

² De nī iyo yā ñúcuán ūū xico quivī, de nī jito túnī tächī cúñáhnú yā, chi cúnī jā sāhá yā cuāchi. De ndá quivī ñúcuán nduú ní nchájī cuitī yā, de tá nī nchāha quivī ñúcuán, de nī nquiji sōco nūū yā.

³ Ñúcuán de nī ncāhān tächī cúñáhnú jíin yā: Tú maá nú cúu Sēhe Yāā Dios, de cāhān nū jā ndá yūū yáhá ná ndúu stāā caji nū, ncachī.

⁴ De nī ncāhān Jesús jíin: Nduú chi yósō nūū tutū īi: Nsūú mátúhún-ni stāā cúu jā técu nchivī, chi suni jíin ndācá t́hun jā cāhān Yāā Dios, ncachī yā.

⁵ Ñúcuán de cuāhān tächī cúñáhnú jíin yā jondē xīnī iin yucu súcún, de iin núnúú-ni nī stéhēn nūū yā ndācá nación níí cāhnú ñayivī.

⁶ De nī ncāhān jíin yā: Nūū maá nú cuāha nī jā cuñáhnú nú nūū ndiviī nación yáhá, chi viī ndasí cáá. Chi maá nī t́in ndihi, de cuu cuāha nī nūū ní-ni iin cúnī ni.

⁷ Túsaá de tú cuiñī jíití nú chiñúhún nú nduhū, de cuāha ndihi nī nūū nū, ncachī tächī.

⁸ De nī ncāhān Jesús jíin: Satanás, cujiyo cuáhán, chi yósō nūū tutū jā chiñúhún nchivī maá Jētohō ji Yāā Dios, de nūū mátúhún-ni yā satíñú ji, ncachī yā.

⁹ Ñúcuán de cuāhān tächī cúñáhnú jíin yā jondē Jerusalén. De nī jani yā xīnī torre templo. De nī ncāhān jíin yā: De tú Sēhe Yāā Dios cúu nú, de squíncava nú maá nú jondē nūū ñúhún, chi scácu yā ndóhó.

¹⁰ Chi yósō nūū tutū:

Tetíñú yā ndá ángel yā jā coto ndóhó.

¹¹ De canee ndá yā ndóhó, tácuā mā scáchihī nú jēhē nū nūū yúū. Cáchī tutū. Ncachī tächī.

¹² De nī ncāhān Jesús: Nduú chi suni yósō nūū tutū jā má cōtó túnī nchivī Jētohō ji Yāā Dios, á scácu yā ji á nduú, ncachī yā.

¹³ De nduú cá ní níhīn tächī cúñáhnú modo jā coto túnī ji Jesús quivī ñúcuán, de nī ncujiyo cuāhān jacū tiempo.

Jā ní nquijéhé Jesús nácani yā t́hun región Galilea

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴ De nī ncuuú fuerza Espíritu Santo inī Jesús, de cuānohōn yā Galilea. De níí región ñatin ñúcuán nī jítē nuu t́hun yā.

¹⁵ De nī stéhēn yā t́hun inī ndá vehe īi sinagoga, de ndihi nchivī nī jetúhún ji yā.

*Jā cuánohōn yā űnuū Nazaret**(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)*

¹⁶ De nī nenda yā űnuū Nazaret nūū ní jahnu yā. De quīvī nātātú nī nquīvi yā inī vehe ī sinagoga, tá-ni sáhá yā. De nī nacuiñī yā jā cahvi yā tutū ī.

¹⁷ De nī jēhe ndá dē tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. De nī nacune yā tutū, de nī nanihīn yā nūū yósō iin tūhun, nī ncahvi yā:

¹⁸ Espíritu maá Jētohō ō Yāā Dios íyó yā jíín nī, chi nī ntee yā tiñu nduhū jā nacani nī tūhun vāha nūū ndá nchivī ndāhvī. De nī ntají yā nduhū vāji nī jíín tūhun jā nduvāha inī nchivī cúcuécá inī. De cachī tūhun nī nūū nchivī jā yíhí ndahá tāchī jā coo libre ji. De sáhá nī jā ndunijīn inī ánō nchivī jāá nduú jíicūhun inī, de scácu nī nchivī jā ndóho ji sáhá táhán ji.

¹⁹ De nacani nī tūhun jā ní nquenda tiempo jā sáhá Jētohō ō Yāā Dios jā váha nchivī. Cāchī tutū jā ní ncahvi yā.

²⁰ De nī nacasī yā tutū, de nī nacuāha yā nūū tēe sátíñú inī sinagoga, de nī nūcundeē yā jā stéhēn yā tūhun nūū nchivī íyó inī sinagoga. De ndihi ji ndéhé vāha ji nūū yā.

²¹ De nī nquijéhe yā cáhān yā jíín ndá ji: Mitan de nī nquee ndāā tūhun cáhān tutū ī yáhá, nī jini ndá nú, ncachī yā.

²² De ndivī ji nī jetúhún ji yā, de sáhvi inī ndá ji níni ji ndācá tūhun viī jā cáhān yā. De nī jīcā tūhún táhán ji: ¿A nsūú sēhe José cúu tēe yáhá?

²³ De nī ncāhān yā jíín ndá ji: Jíni vāha nī jā jāni inī ndá nú de suni cáhān nū tūhun yátá yáhá jíín nī: Tēe tátán, sáhá tátán nú maá nú túsaá. De tūhun yáhá cáchī jā tá cúu nūū ní nasáhá vāha nī cuāhā nchivī cúhū inī űnuū Capernaum nī nihīn nū tūhun, suni sūcuán cúnī nū jā sáhá nī űnuū ō yáhá, tácuca candíja ndá nú jāni inī nū, ncachī yā jíín ji.

²⁴ De nī ncāhān cā yā: Ndāā cáhān ni jíín ndá nú, ni iin ndá tēe nācani tūhun Yāā Dios, chi nduú jétáhvī nchivī űnuū maá dē nūū dē.

²⁵ De suni ndāā cáhān ni jíín ndá nú jā ní iyo cuāhā ñahan jā ní nquendōo ndāhvī inī nación maá ō Israel, tiempo jā ní iyo Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios. De tiempo ñúcuán nduú ní ncúun cuitī sāvī ūnī cuiyā yósava, de nī iyo iin tāmā xēen ní cáhnú nación.

²⁶ De nduú ní ntají Yāā Dios Elías quīhīn dē nūū ni iin ñahan viuda nación maá ō Israel, chi sa nūū iin ñahan viuda jā ndēē űnuū Sarepta ndáñūū Sidón, nī jēhēn dē nī jito dē jā ní nchajī ña.

²⁷ De inī nación maá ō Israel suni nī iyo cuāhā tēe nī ndoho cuēhē stéhyū, tiempo jā ní iyo Eliseo, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios. De ni iin tēe ñúcuán nduú ní ncándíja dē jā nduvāha dē sáhá Eliseo, chi sa Naamán, tēe nación Siria, nī nduvāha, ncachī yā.

²⁸ Ñúcuán de ndá nchivī ndēē inī sinagoga, nī nquītī ndasí inī ji jā ní jini ji tūhun cáhān yā.

²⁹ De nī nacuiñī ndá ji, de nī ntavā ji yā yātā űnū, de cuāhān ji jíín yā xīnī yūcú nūū íyó űnuū ji, chi cúnī ji jā chindahá ji yā nincava yā cava ñúcuán.

³⁰ Sochi nduú ní ncúu sáhá ji, chi nī nchāha yā-ni māhñú ji cuāhān yā.

*Jā ní ntavā yā tāchī inī iin tēe**(Mr. 1.21-28)*

³¹ Ñúcuán de cuāhān Jesús űnuū Capernaum región Galilea. De quīvī nātātú nī stéhēn yā tūhun nūū ndá nchivī.

³² De nī nsāhvi inī ji nī jini ji tūhun stéhēn yā. Chi stéhēn vāha yā nūū ji, chi maá yā ndíso tíñú síquī ndihi.

³³ De inī vehe sinagoga íyó iin tēe jā űñhún tāchī inī dē, de nī ncana cóhó dē:

³⁴ Cuiyo ní. ¿Nūcu vāji ní nūū ndá sá, Jesús tēe űnuū Nazaret? ¿A vāji ní jā snāā ní ndá sá, á naá cúu? Ja jíín sá ní iin cúu ní, chi Sēhe ī Yāā Dios cúu ní, ncachī dē.

³⁵ De Jesús nī ncāhān xēen yā nūū tāchī: Casī yuhú nú de quee nú inī tēe yáhá, ncachī yā. De nī jicó cáva-ni tēe ñúcuán nūū ndá nchivī, nī nsáhá tāchī. De nī nquee-ni inī dē cuāhān, de nduú nā cuá ní nsáhá cā jíin dē.

³⁶ De ndihi nchivī nī nchūhú ji, de nī ncāhān ji jíin táhán ji: ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní ncuu súcuán? Chi cúñáhnú tēe yáhá jā ndácu nīhin dē nūū ndá tāchī, de quée-ni cuāhān, ncachī ji.

³⁷ De tūhun yā nī jītē nuu níí cáhnú región ñúcuán.

Jā ní nasāhá vāha yā naná chíso Simón Pedro

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸ Ñúcuán de nī nquee Jesús inī vehe īī sinagoga, de cuāhān yā nī nquenda yā vehe Simón. De naná chíso Simón yíhí ndasí quíji ña. De nī ncāhān ndāhví ndá dē jíin yā jēhē ña.

³⁹ De nī jaquīn nūū yā nūū ña, de nī ncāhān yā jā ná ndíco quíji. De nī nquee-ni quíji ña, de nī nacōo ña-ni, de nī nsáhá ña jā ní nchajī yā jíin ndá dē.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

⁴⁰ De tá nī nquēe ncandīi, de ndá nchivī jā íyó táhán ji jā cúhū ndācá nūū cuēhē, nī nquisíaha ndá ji nūū yā. De nī ntee yā ndahá yā iin iin ji, de súcuán nī nasāhá vāha yā ji.

⁴¹ De suni cuāhā nchivī nī nquee tāchī inī ji, de cána cóhó ndá tāchī: Maá ní cúu Sēhe Yāā Dios, cáchī. De nī ncāhān xēen yā nūū ji, de nduú ní jéhe yā tūhun cāhān cā ji súcuán, chi ja jíin ndá ji jā maá yā cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios.

Jā ní nacani yā tūhun región Galilea

(Mr. 1.35-39)

⁴² De tá nī ntūu, de nī nquee yā cuāhān síin yā yātā ñúū nūū nduú nchivī. De ndá nchivī nánducú ji yā, de nī nquenda ji nūū íyó yā. De jécani ji yā tácuā mā cújiyo yā nūū ji.

⁴³ De nī ncāhān yā jíin ji: Suni cánuú jā nacani nī tūhun vāha nūū ndá cā ñuū síquī nāsa tátúnī Yāā Dios, chi suu cúu jā ní ntají yā nduhū vāji nī, ncachī yā.

⁴⁴ De nī jica nuu yā níí región Galilea, nī nacani yā tūhun inī ndá vehe īī sinagoga.

5

Jā ní nīhīn ndá dē cuāhā tiacá nī nsáhá yā

(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

¹ De iin quíivī de íní Jesús yuhú mar Genesaret. De nī nquenda cuāhā nchivī, nī nchitú nīhin ji nūū yā, chi cúnī ji cunini ji tūhun Yāā Dios.

² De nī jinī yā jā íní ūū barco ñatin yuhú mar. De ndá tēe tíin tiacá, ja nī nquee dē inī barco, náquete dē ñunu dē.

³ De nī nquívi yā inī iin barco jā cúu barco Simón. De nī ncāhān yā jíin dē jā ná scáca yátá dē quíhīn jacū cā ichi ínī ndute. De nī jēcundeē yā, de jondē inī barco nī stéhēn yā tūhun nūū nchivī cuāhā jā íyó ji yuhú nduté.

⁴ De tá nī jīnu nī stéhēn yā, de nī ncāhān yā jíin Simón: Scáca barco nū ná cóhōn nūū cūnú ndute, de squée ndá nú ñunu nú, de tiin nú tiacá, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān Simón: Maestro, níí niñū nī squée ndá sá ñunu jā tiin sá tí, de nduú ní nīhīn cuitī sá ni iin tí. De jā cáchī maá ní, de ná squée tucu sá ñunu, ncachī dē.

⁶ De nī squée ndá dē, de nī nquívi cuāhā ndasí tiacá, chi jondē ndúcú tēhndē ñunu dē.

⁷ De nī nsáhá ndahá ndá dē nūū ndá cā táhán dē jā ñúhún inī incā barco, jā ná quíji chindeé táhán jíin dē. De nī nquenda ndá dē, de nī nchuhun chitú ndá dē tí ndúū barco, de jondē ndúcú quēe barco.

⁸ De nī jinī Simón Pedro jā súcuán nī ncuu. De nī jēcuiñī jítí dē nūū Jesús, de nī ncāhān dē: Vāha cā cujiyo ní Señor, chi tēe íyó cuāchi cúu sá, ncachī dē.

⁹ Chi maá dē jíin ndá tēe íyó jíin dē, nī nchūhú dē jā ní nīhīn cuāhā dē tiacá nī nsáhá yā.

¹⁰ De suni nī nchūhú Jacobo jíin Juan, ndūū sēhe Zebedeo, chi tēe chindeé táhán jíin Simón cúu ndūū dē. De nī ncāhān Jesús jíin Simón: Mā cúyūhú nú, chi jondē mitan de sáhá nī jā nihin nū cuāhā nchivī jā candíja nduhū, tá cúu nūū ní nihin nū cuāhā tiacá, ncachī yā.

¹¹ Ńúcuán de tá nī nenda ndá dē jíin barco nūū ñuhun yíchí, de nī sndóo ndá dē ndihi ndatíñū dē, de nī jēcuniquin dē yā cuāhān dē.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ndóho cuēhē stéhyū
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹² Ńúcuán de íyó Jesús inī iin ñuū, de nī nquenda iin tēe jā ndóho cuēhē stéhyū. De nī jinī dē nūū Jesús, de nī jēcuiñī jítí dē nī ntuu dē nūū dē nūū ñuhún, de nī ncāhān ndāhví dē jíin yā: Señor, jíiní sá jā cuu nasāhá vāha ní sáán de tú cúnī ní, ncachī dē.

¹³ Ńúcuán de nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Cúnī ni nasāhá vāha nī ndóhó, de ná nduvāha nú, ncachī yā. De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nduvāha-ni tēe ndóho cuēhē stéhyū.

¹⁴ De nī ndacu yā nūū dē jā má cāchí cuitī dē nūū ni iin. De nī ncāhān yā: Quístéhēn nū maá nú nūū sūtū, de cundahá nú jā sōcō nū nūū Yāā Dios síquī jā ní ndundoo nú nūū yā, tá cúu nūū ní ntatúnī Moisés janahán. De súcuán de cunī nchivī jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

¹⁵ Sochi v́hí cā nī jítē nuu tūhun yā cuāhān. De nī ncutútú cuāhā nchivī jā cunini ji tūhun jā stéhēn yā, jíin jā nasāhá vāha yā ji nūū ndācá cuēhē jā ndóho ji.

¹⁶ Sochi maá yā chi cuāhān síin yā nūū nduú nchivī, de nī jicān táhví yā.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe nī nduvehlé
(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

¹⁷ De iin quiví de stéhēn yā tūhun, de jacū tēe grupo fariseo jíin tēe stéhēn ley janahán, ndéē ndá dē Ńúcuán. De nī nquenda dē nūū yā jā v́ji dē ndācá ndáñuū Galilea, jíin ndáñuū Judea, jíin ciudad Jerusalén. De poder maá Yāā Dios íyó jíin yā jā násāhá vāha yā nchivī cúhū.

¹⁸ Ńúcuán de nī nquenda jacū tēe, de ndíso ndá dē iin tēe nī nduvehlé, yósō dē nūū iin camilla. De ndúcú ndá dē squívi dē tēe Ńúcuán inī vehe jā caquín dē nūū íyó yā.

¹⁹ De nduú ní nihin ndá dē modo jā quiví dē jíin tēe Ńúcuán, chi íyó chítú nchivī. De nī ncaa ndá dē síquī v́hé, de nī nacune dē teja. De nī scúun dē tēe cúhū jíin camilla dē jondē nūū íyó Jesús māhñú nchivī.

²⁰ De nī jinī Jesús jā candíja ndá dē jā cuu nasāhá vāha yā tēe cúhū. De nī ncāhān yā jíin tēe cúhū: Lílū, ja nēe cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú, ncachī yā.

²¹ Ńúcuán de ndá tēe stéhēn ley janahán jíin tēe grupo fariseo, nī nquijéhé ndá dē jáni inī dē síquī yā: ¿Ní iin cā cúu tēe yáhá jā cāhān dē tūhun nāvāha jā quítí inī Yāā Dios? Chi nduú cā nā incā cuu cune cáhnú inī nūū cuāchi, chi mátúhún-ni Yāā Dios.

²² De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu jáni inī ndá nú jā cāhān ni tūhun nāvāha?

²³ De jā nduú tūhun yáhá, ¿ní iin cúu jā v́jín cā? ¿A jā cāhān ni jíin tēe cúhū: Nēe cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú? ¿A v́jín cā jā cāhān ni: Nacōo de caca nú, chi ja nī nduvāha nú, cachī ni?

²⁴ De mitan de ná stéhēn ni jā maá nī, Yāā nī nduu tēe, ndíso tíñú nī inī ñayíví yáhá jā cune cáhnú inī ni nūū cuāchi. Sá de nī ncāhān yā jíin tēe nī nduvehlé: Cāhān ni jíin nú, nacōo de naquehen nú camilla nū de quinoñōn nū vehe nú, ncachī yā jíin dē.

²⁵ De nī nacōo-ni tēe Ńúcuán, nī jinī jínúū nchivī. De nī naquehen dē camilla jā ní nchosō dē, de cuānoñōn dē vehe dē. De nácuetáhví dē nūū Yāā Dios.

²⁶ De nī nsāhvi ndasí inī ndācá nchivī nī jinī ji, de nī ncāhān ndá ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios. De suni yúhú ndasí ji de cāhān ji: Mitan de nī jinī ō tíñū ñáhnú ndasí, ncachī ji.

Jā ní ncana yā Leví
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

²⁷ Ñúcuán de nī nquee yā cuāhān yā, de nī jinī yā nūū iin tēe stútú xūhún renta, nání dē Leví, ndéē dē nūū nástútú dē xūhún renta. De nī ncāhān yā jíín dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn, ncachī yā.

²⁸ De nī nacuiñī dē, de nī sndóo dē ndihi ndatíñú dē, de cuāhān dē jíín yā.

²⁹ Sá de nī nsāhá Leví iin vico cáhnú inī vehe dē jā cúsiī inī dē jíín Jesús. De cuāhā tēe stútú xūhún renta jíín sava cā tēe, ndéē ndá dē mesa yáji dē stāā jíín yā.

³⁰ De ndá tēe grupo fariseo jíín tēe stéhēn ley janahán, nī nquijéhé ndá dē cáhān dē síquī ndá tēe scuáha jíín yā, de nī jīcā tūhún dē: ¿Nūcu yáji ndá nú jíihi ndá nú jíín ndá tēe stútú xūhún renta jíín ndá cā tēe sáhá cuāchi? ncachī dē.

³¹ De nī ncāhān Jesús: Ndá nchivī íyó vāha, nduú jíni ñúhún ji tēe tátán, chi nchivī cúhū cúu jā jíni ñúhún.

³² De nduhū chi nduú vāji nī jā cana nī nchivī jāá nduú cuāchi, jā cúu ji tá cúu nchivī íyó vāha. Chi sa vāji nī jā cána nī nchivī íyó cuāchi, jā ná nácani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē yā síquī jā conditē inī

(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³ Ñúcuán de nī ncāhān ndá dē jíín yā: Ndá tēe scuáha jíín Juan, jíín ndá tēe scuáha jíín grupo fariseo, cuāhā vuelta íyó nditē inī dē de jīcān táhvī dē. De ndá tēe scuáha jíín maá ní, ¿nūcu nduú sáhá dē súcuán? Chi yáji ndá dē jíihi dē.

³⁴ De nī ncāhān yā jíín dē: ¿A cuu conditē inī dē juni íyó cā ni jíín dē? ¿A cuu sāhá nú jā conditē inī nchivī íyó vico tándāhá juni ndéē tēe tándāhá jíín ji?

³⁵ Sochi quiji quīvī jā cujiyo tēe tándāhá, de quīvī ñúcuán chi conditē inī ji, ncachī yā.

³⁶ De suni nī ncāhān yā iin tūhun yátá síquī jāá nduú quétáhán tūhun jeé jā stéhēn yā jíín ndá tūhun janahán. Ncachī yā: Ni iin nchivī nduú jéhdē ji iin pedazo sahma jéé, de nachuhun ji nūū iin sahma tūhú. Chi tú súcuán, de stívī ji sahma jéé, de suni nduú quétáhán jā jéé jíín jā tūhú.

³⁷ De nduú ni iin chúhun vino jeé inī ñii tūhú. Chi tú súcuán, de vino jeé ndatá ñii, de naā vino jíín ñii.

³⁸ Chi sa cánuú jā chuhun ji vino jeé inī ñii jéé, de súcuán de quendōo vāha nduú.

³⁹ De nchivī chi nduú cúnī ji sndóo ji tūhun janahán, modo jāá nduú cúnī ji coho ji vino jeé, chi jā tūhú cúu jā vāha cā, jáni inī ji, ncachī yā.

6

Jā ní jehndē ndá dē xīnī trigo quīvī nátātú

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

¹ De iin quīvī nátātú nī nchāha Jesús cuāhān yā nūū cáá trigo. De ndá tēe scuáha jíín yā nī jehndē dē xīnī trigo, de nī ncavā ndāhá dē, de nī nchajī dē.

² De sava tēe grupo fariseo nī ncāhān dē: ¿Nājēhē cúu jā sáhá ndá nú tiñu jāá nduú íyó vāha jā sáhá nú quīvī nátātú, cáchī ley Moisés? ncachī dē.

³ De nī ncāhān Jesús jíín dē: ¿A nduú ní ncáhvi ndá nú tutū nāsa nī nsāhá David iin quīvī jā ní jíihi dē sōco jíín ndá tēe jā ní íyo jíín dē?

⁴ De nī nquīvī dē inī vehe Yāā Dios. De nī nquehen dē pan īi jā yósō nijīn nūū Yāā Dios. De nī nchajī dē, de suni nī jēhe dē nī nchajī ndá tēe íyó jíín dē. De nduú nā ley jā cajī ni iin tēe, chí maá-ni ndá sūtū cúu jā yáji. De vísō súcuán de nduú nā cuāchi ní íyo síquī dē, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān cā yā jíín dē: Nduhū, Yāā nī nduū tēe, maá nī cúu jā tátúnī síquī nāsa sáhá nchivī quīvī nátātú, ncachī yā.

Jā ní nduvāha tēe nī nchīchī ndahá

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶ De incā quīvī nátātú suni nī nquīvī yā inī vehe īi sinagoga, de nī stéhēn yā tūhun. De ñúcuán íyó iin tēe nī nchīchī ndahá cuáhá dē.

⁷ De ndá tēe stéhēn ley janahán jíin tēe grupo fariseo, ndéhé yuhū dē yā tú nasāhá vāha yā tēe ñúcuán quivī nátātú, tácuā nīhīn dē cuāchi sīquī yā.

⁸ De maá yā chi jíinī yā nāsa jáni inī ndá dē. De nī ncāhān yā jíin tēe nī nchīchī ndahá: Nacuiñī de cuiñi nú māhñú yáhá, ncachī yā. De nī nacuiñī dē, de nī jēcuiñī dē māhñú.

⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Jícā tūhún nī ndá nú iin tūhun: ¿Nāsa cáhān ley sīquī quivī nátātú? ¿A jā sāhá vāha ó, á jā sāhá nēhén ó? ¿A jā nasāhá vāha ó nchivī ja ñatin cuū, á sāhá ó jā cuū ji? ncachī yā.

¹⁰ De ndéhé yā nūū ndá dē jā íñi dē níí xiín yā, de nī ncāhān yā jíin tēe cúhū: Scāā ndahá nú, ncachī yā. De nī scāā dē, de nī nduvāha-ni ndahá dē.

¹¹ De ndá tēe ñúcuán nī nquiti ndasí inī dē, de nī nquijéhé ndá dē nátúhún dē sīquī Jesús, nāsa cahñi dē yā.

Jā ní nacāji yā ūxī ūū tēe apóstol

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² De nī ncuu jacū quivī, de nī nquee yā cuācācān táhvī yā yucu. De níí niñū nī jīcān táhvī yā nūū Yāā Dios.

¹³ De tá nī ntūu, de nī ncana yā ndá tēe scuáha jíin yā. De nī nacāji yā ūxī ūū dē, de nī ncachī yā jā cuu ndá dē apóstol, chi cundiso tíñú dē jā nacani dē tūhun yā.

¹⁴ De yáhá cúu síví ndá dē: Simón jā ní nascúnaní yā dē Pedro, jíin ñani dē Andrés, de saá-ni Jacobo jíin Juan, Felipe jíin Bartolomé,

¹⁵ Mateo, Tomás, Jacobo sēhe Alfeo, Simón tēe grupo cananista,

¹⁶ Judas ñani Jacobo, jíin Judas Iscariote, tēe jā ní nastúu dē yā.

Jā ní stéhēn yā nūū nchivī cuāhā

(Mt. 4.23-25)

¹⁷ De nī nuu yā yucu jíin ndá tēe ñúcuán jā scuáha jíin yā, de nī jencuiñī yā iin nduhā jíin dē. De cuāhā nchivī níí región Judea jíin ciudad Jerusalén, jíin nchivī jondē yuhú mar ñuū Tiro jíin ñuū Sidón, nī nquenda ndá ji jā cunini ji tūhun stéhēn yā, jíin jā nduvāha ji cuēhē ndóho ji.

¹⁸ De ndācá nchivī jā ñúhún tāchī inī, suni nī nduvāha ji nī nsāhá yā.

¹⁹ De ndiviī nchivī cúnī ji jā quehé ji yā, chi súcuán ndúvāha ji sáhá yā jíin poder yā.

Tūhun nchivī nācā ndetū jíin nchivī jā xēen cundoho

(Mt. 5.1-12)

²⁰ De nī nūcūndēhé yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān yā: Nācā ndetū ndá ndóhó jā ndóho ndáhvī, chi quivī nú ñuū nūū tátúnī Yāā Dios.

²¹ Nācā ndetū ndá nú jā jíhī nū sōco mitan, chi quiji quivī jā ndahā chījin nú. Nācā ndetū ndá nú jā jácu nú mitan, chi quiji quivī jā cuācū nū.

²² Nācā ndetū ndá nú de tú quítī inī nchivī nūū nū jā síquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, de tú squéne yichī ji ndóhó, de tú cáhān nāvāha ji nūū nū, de cáhān ji jā nchivī sáhá tiñu nēhén cúu ndá nú.

²³ De sáhá sī nū inī nū quivī jā sáhá ji súcuán, de sa víhī cā cusii inī nū, chi cáhnú ndasí coo táhvī nū jondē andiví. Chi suni súcuán nī nsāhá ūhvī ndá tatā ji ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²⁴ De nācā xēen cundoho ndá nú nchivī cuicá, chi mitan-ni cúu jā íyó sī inī nū.

²⁵ Nācā xēen cundoho ndá nú jā ní ndahā chījin nú mitan, chi quiji quivī jā cuū nū sōco. Nācā xēen cundoho ndá nú jā jácū nū mitan, chi quiji quivī jā nducuécá inī nū de cuacu nú.

²⁶ Nācā xēen cundoho ndá nú jā jétúhún ndá nchivī ndóhó, chi suni súcuán nī jetúhún ndá tatā ji ndá tēe nī nacani tūhun stáhvī jondē janahán.

Tūhun jā cundáhvī inī ō nchivī jā jíinī ūhvī yóhó

(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷ De cáhān ni jíin ndá nú jā níni: Cundáhvī inī nū ndá nchivī jā jíinī ūhvī ndóhó, de sáhá vāha nú jíin nchivī jā quítī inī jíinī ndóhó.

²⁸ De cācān nū jā váha cuu nchivī jā cāhān nāvāha sīquī nū, de cācān táhvī nū jēhē nchivī jā cāhān nēhén nū nū.

²⁹ De tú ní tēe canī dē iin lado cūñu nuū nū, de vāha cā sunī cuāha nú incā lado canī dē, nsūú cā jā nacuāha nú jā ndutahvī dē. De tú ní tēe cúnī dē candeē dē sōo nū, de sunī cuāha nú tūhun jā quhīn dē jíín jondē camisa nū.

³⁰ De nā-ni nchivī jícān nuū nū de cuāha nú nuū ji. De nchivī quéhen ndatíñú nú, de mā nácān nū.

³¹ De tá cúu nuū cúnī nū jā sāhá vāha nchivī jíín nú, sunī súcuán sāhá vāha nú ji.

³² De tú íyó mānī nū jíín maá-ni nchivī jā mānī jíín nú, ¿de nā tiñu váha cúu jā sāhá nú súcuán túsaá? Chi jondē ndá tēe sāhá cuāchi, sunī íyó mānī dē jíín tēe íyó mānī jíín maá dē.

³³ De tú sāhá vāha nú jíín maá-ni nchivī jā sāhá vāha jíín maá nú, ¿de nā tiñu váha cúu jā sāhá nú súcuán túsaá? Chi jondē ndá tēe sāhá cuāchi, sunī súcuán sāhá ndá dē.

³⁴ De tú cuāha núú nú nuū maá-ni nchivī jā ñúhún inī nū jā nacuāha ji nuū nū, ¿de nā tiñu váha cúu jā sāhá nú súcuán túsaá? Chi jondē ndá tēe sāhá cuāchi, sunī jéhe núú dē nuū ndá cā tēe sāhá cuāchi, tácuā nanihīn tucu dē.

³⁵ Túsaá de cundáhvī inī ndá nú nchivī jā jíín ūhvī ndóhó, de sāhá vāha nú ji, de cuāha núú nú nuū ji. De mā cuāha nú maá sīquī jā canī inī nū jā sunī nacuāha ji nuū nū. De súcuán de cāhnú coo táhvī nū, de stéhēn nū jā cúu nú sēhe Yāā cúñáhnú ndasí. Chi maá yā vāha inī yā jíín nchivī jāá nduú nácuetáhvī nuū yā jíín nchivī jā sāhá nēhén.

³⁶ Túsaá de cundáhvī inī nū nchivī, tá cúu nuū cundáhvī inī maá Tatá nú nchivī.

Mā cāhān ō sīquī cuāchi táhán ó

(Mt. 7.1-5)

³⁷ Mā cāhān ndá nú sīquī cuāchi nchivī nāsa sāhá ji, tácuā sunī mā cāhān Yāā Dios cuāchi sīquī nū jā sāhá nú súcuán. Mā cāhān xēēn nū sīquī ji jāá nduú vāha sāhá ji, tácuā sunī mā cāhān Yāā Dios súcuán sīquī nū. Cune cāhnú inī nū nuū ji, de sunī cune cāhnú inī yā nuū nū.

³⁸ Cuāha nú nuū nchivī, de sunī súcuán cuāha Yāā Dios nuū nū. Chi vāha ndasí cuāha yā nuū nū, chí modo jā chīcuāha vāha yā, quisi yā, sāhá ñihīn yā, de jondē scāa yā cuāha yā nuū nū. Chi medida jā jéhe ndá nú nuū nchivī, sunī medida ñúcuán cuāha yā nuū nū, ncachī yā.

³⁹ De nī ncāhān yā iin tūhun yátá jíín ji: Ndá tēe jā stéhēn tūhun jāá nduú ndāā, cúu dē tá cúu tēe cuáá. De iin tēe cuáá, ¿á cuu stéhēn dē ichi nuū incā tēe cuáá? ¿A nduú nincava ndúú dē inī xēhvā?

⁴⁰ Iin tēe scuāha, nduú cúñáhnú dē nuū maestro dē. De tēe scuāha, tá ja nī ncutūha vāha dē, de jīnū dē cuu dē tá nuū cúu maestro dē.

⁴¹ De cuāchi táhán nú cúu modo jā ñúhún iin yācá lúlí tīnūú ji. ¿De nūcu sāhá nú cuenta jā súcuán, de nduú sāhá nú cuenta cuāchi maá nú jā cúu modo jā ñúhún iin vītū tīnūú máá nú?

⁴² ¿De nūcu cāhān ndá nú jíín táhán nú: Cundetū, de ná távā ni yācá jā ñúhún tīnūú nú, de nduú sāhá nú cuenta jā ñúhún iin vītū tīnūú máá nú? Tēe stáhvī-ni cúu ndá nú túsaá. Xihna cā tīnūú máá nú tavā nū vītū, sá de cuu cūndēhé vāha nú jā tavā nū yācá tīnūú táhán nú.

Jíín tiñu jā sāhá nchivī de cunī ō nāsa nchivī cúu ji

(Mt. 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Nduú íyó ñutun vāha jā jéhe jāvíxī nēhén, de ni nduú íyó ñutun nēhén jā jéhe jāvíxī vāha.

⁴⁴ Chi jíín jāvíxī jā jéhe iin iin ñutun de jīnī ō tú ñutun vāha cúu. Chi nduú cāndeē ō higo xīnī ñutun íñú, de ni nduú cāndeē ō uva xīnī yūcū zarza.

⁴⁵ De saá-ni cúu tēe vāha, chí cāhān dē tūhun vāha, chí vāha ánō dē. De tēe nēhén cāhān dē tūhun nēhén, chí cānēhén ánō dē. Chi nāsa íyó ánō nchivī, de cúsa ñúcuán cúu jā cāhān ji.

Tūhun sīquī ūū vehe
(Mt. 7.24-27)

⁴⁶ ¿Nājēhē cúu jā cāhān yínúhún ndá nú jín nī: Jētohō sá, cáchī nū, de nduú squíncuu ndá nú tiñu jā ndácu nī?

⁴⁷ Ndācá nchivī jā vāji nū ni de níni ji tūhun cāhān ni de squíncuu ji, ná stéhēn ni nū nū nāsa cúu ji:

⁴⁸ Cúu ji tá cúu iin tēe jā ní jaquín dē vehe dē, de nī jete cúnú dē jondē nī nīhīn dē toto, de nī nchisó dē sīquī. De tá nī ndaa ndute yúte, de nī nchindahá vehe ñúcuán, de nduú ní ncándā cuitī sáhá, chi sīquī toto yósō.

⁴⁹ Sochi ndá nchivī jā jín tūhun jā cāhān ni, de nduú squíncuu ji, cúu ji tá cúu iin tēe jā ní jaquín dē vehe dē nū ñúhún, de nduú yítuu jēhē. De tá nī ndaa ndute yúte, de nī nchindahá vehe ñúcuán, de nī scócáva-ni, de nī naā ndihi-ni vehe, ncachī yā jín ndá ji.

7

Jā ní nasāhá vāha yā mozo capitán
(Mt. 8.5-13)

¹ De tá nī jín nī ncāhān yā nī jini nchivī, de cuāhān yā ñuū Capernaum.

² De iin tēe nación Roma jā cúu capitán, íyó iin mozo dē jā mānī ndasí dē jín. De mozo ñúcuán cúhū ji de ja ñatin cuū ji.

³ De nī jini capitán tūhun Jesús. De nī ntají dē jacū tēe ñáhnú jā ndácu nū nchivī hebreo, cuāhān dē nū yā jā cāhān ndāhví dē jín yā jā ná quíji yā nasāhá vāha yā mozo dē.

⁴ De nī nquenda ndá tēe ñúcuán nū Jesús, de nī ncāhān ndāhví ndasí dē jín yā: Chindeé ní tēe cúu capitán, chi tēe vāha cúu dē.

⁵ Chi mānī dē jín nación maá ó, de maá dē nī ndacu tiñu jā ní ncuváha iin vehe ñ sinagoga jā cuu ndācá ó, ncachī ndá dē.

⁶ Ñúcuán de cuāhān Jesús jín ndá dē. De tá nī ncuñatin yā vehe capitán, de nī ntají dē jacū amigo dē cuātahān dē yā. De nī ncāhān ndá dē jín yā: Cáchī capitán jāá nduú cúní dē jā sáhá téñú dē ní, Señor, chi nduú cúñáhnú dē jā quíhīn ní quívi ní vehe dē.

⁷ Jā ñúcuán nduú ní nsáhá ñáhnú dē maá dē jā quíji dē nū ní, cáchī dē. De maá jā cāhān ní-ni, de ná ndúvāha mozo dē, cáchī dē.

⁸ Chi maá dē suni ndíso tíñú dē nī nsáhá ndá tēe cúñáhnú cā. De cúñáhnú dē nū ndá soldado dē, cáchī dē. De tú cāhān dē jín iin tēe jā ná quíhīn dē, de cuāhān dē. De tú cāhān dē jín incā tēe jā ná quíji dē, de quíji dē. De tú ndácu dē iin tiñu nū mozo dē, de sáhá ji, cáchī dē, ncachī ndá tēe ñúcuán jín yā.

⁹ De tá nī jini Jesús tūhun yáhá, de nī nsāhvi inī yā. De nī ndicó cóto yā, de nī ncāhān yā jín ndá nchivī cuāhā jā níquín yātā yā: Ndāā cāhān ni jín ndá nú jā juni nación maá ó Israel, nduú ní nīhīn ni ni iin nchivī jā cándíja níhin súcuán, tá cúu nū cándíja tēe yáhá, vísō tēe nación jāá nduú jín tūhun Yāā Dios cúu dē, ncachī yā.

¹⁰ De ndá tēe jā ní ntají capitán nū yā, nī nenda ndá dē vehe, de nī jini dē ja nī nduvāha mozo ñúcuán.

Jā ní nastécū yā sēhe yí ñahan viuda

¹¹ Ñúcuán de cuāhān yā iin ñuū nání Naín. De ndá tēe scuáha jín yā, jín nchivī cuāhā, suni cuāhān ji jín yā.

¹² De tá nī ncuñatin yā yuhú ñuū, de ñúcuán nī nquee nchivī jā quíchuhū ji iin tēe suchí jā ní jīhī. De mátúhún ji-ni nū naná ji, de ñahan viuda cúu ña. De cuāhā nchivī ñuū ñúcuán vāji jín ña.

¹³ De tá nī jini maá Jētohō ó nū ña, de nī ncundáhví inī yā ña, de nī ncāhān yā jín ña: Mā cuácú ní, ncachī yā.

¹⁴ Ñúcuán de nī jín yā jondē nū ndiyi, de nī ntiin yā jātūn. De nī jencuñi ndá tēe ndíso. De nī ncāhān yā jín sūchí jā ní jīhī: Cāhān ni ndóhó, nacōo lílū, ncachī yā.

¹⁵ Ñúcuán de nī nūcundeē-ni sūchí jā ní jīhī, de nī nquijéhé ji nácāhān ji. De nī nasiáha yā ji nūū naná ji.

¹⁶ De ndiviī nchivī nī nchūhú ji nī jinī ji, de nī ncāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios. De cáhān ji: Māhñú ndācá ó nī nquenda iin tēe cúñáhnú jā nácāni tūhun Yāā Dios. De suni cáhān ji: Maá Yāā Dios nī nquijéhé yā chíndeé yā nchivī yā, ncachī ji.

¹⁷ De nī jītē nuu tūhun yā ní cáhnú región Judea jíin ndācá región ñatin ñúcuán.

Jā ní ntají Juan ūū tēe nūū yā

(Mt. 11.2-19)

¹⁸ De yíhī Juan vecāa, de ndá tēe scuáha jíin dē nī ncachī tūhun nūū dē jā sūcuán nī ncuu ndá tiñu yáhá.

¹⁹ De nī ncana Juan ūū tēe scuáha jíin dē, de nī ntají dē tēe ñúcuán cuāhān dē nūū Jesús, tácuā cātūhún dē yā tú maá yā cúu ndija Cristo jā ní ncachī Yāā Dios jā tají yā, á jā cundetu dē quiji incā tēe cuu Cristo.

²⁰ De nī nquenda ndúū dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Juan tēe scuénduté nī ntají dē ndúū sá vāji sá cātūhún sá ní tú maá ní cúu Cristo jā cáchī tutū jā quiji, á cundetu ó incā tēe jā quiji, ncachī dē.

²¹ De maá hora ñúcuán nī nasāhá vāha yā cuāhā nchivī cúhū, jíin nchivī ndóho ndá cuēhē xēen, jíin nchivī ñúhún tāchī inī. De suni cuāhā nchivī cuāá, nī ndunijin tinúū ji nī nsāhá yā.

²² De nī ncāhān yā jíin ndúū dē: Cuáhán de cachī tūhun nú nūū Juan ndācá tiñu jā ní jinī nū jíin jā ní jini nú. De cachī nū jā nchivī cuāá núne tinúū ji, de nchivī cojo nácaca ji, de nchivī ndóho cuēhē stéhyū ndúvāha ji, de nchivī sōhó núne sōho ji, de nchivī jíhī nátecū ji sáhá nī. De suni nácāni nī tūhun nūū nchivī ndāhví jā scācu Yāā Dios ánō ji.

²³ De nācā ndetū tēe jā má nácāni yátá inī dē jā nduhū cúu Cristo. Sūcuán cachī nū nūū Juan, ncachī yā jíin ndúū dē.

²⁴ De tá cuānohōn ndúū tēe jā ní ntají Juan, de nī nquijéhé Jesús cáhān yā tūhun Juan jíin nchivī: ¿Nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú nūū ñuhun tíhá? ¿A iin tēe jáni iin jáni ūū inī jā cúu tá cúu itē jā cándā sáhá tāchī?

²⁵ De tú nduú, ¿de nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú túsáa? ¿A iin tēe jā cúni cuñáhnú jā ñúhún sahma fino? Nduú, chi jíin ndá nú jā ndá tēe ñúhún sahma fino de ndúcú ndācá jā cúsi inī, ní maá-ni inī vehe rey ndéē ndá dē.

²⁶ ¿De nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú túsáa? ¿A iin tēe nácāni tūhun Yāā Dios? Cáhān ni jíin nú jā suu nī jēndēhé nú. De cúñáhnú cā Juan yáhá nsūú cā ndá cā tēe jā ní nacāni tūhun Yāā Dios.

²⁷ Chi tūhun Juan cúu jā yósō nūū tutū ī:

Tají nī tēe nacāni tūhun nī, cosō nūū dē ichi nūū Cristo,

tácuā coo tūha nchivī jā quenda yā.

Ncachī Yāā Dios, cáchī tutū.

²⁸ De cáhān ni jíin ndá nú jā inī ñayiví yáhá cúñáhnú cā Juan tēe scuénduté nsūú cā ndá cā tēe jā íyó inī ñayiví. De vísō sūcuán de ndá nchivī jā núu cā inī ñuū nūū tátúnī Yāā Dios, cúñáhnú cā ji nsūú cā Juan, ncachī yā.

²⁹ De ndācá nchivī jíin ndá tēe stútú xūhún renta, tá nī jini ji tūhun cáhān yā, de nī jetáhví ji jā Yāā ndāa cúu Yāā Dios, chi ja nī jenduté ji nūū Juan.

³⁰ Sochi ndá tēe grupo fariseo jíin tēe stēhēn ley janahán, nduú ní jétáhví dē tūhun jā cúni Yāā Dios sáhá yā jā váha dē, chi nduú ní jenduté ndá dē nūū Juan.

³¹ De nī ncāhān cā maá Jētoho ō: Yáhá cáchī ni iin tūhun yátá tácuā cunī ndá nú nāsa íyó nchivī tiempo mitan.

³² Cúu ji tá cúu ndá sūchí lúli jā ndéē ji nūū yáhvī cásíquí ji. De cána jee ji nūū táhán ji: Nī ntivī ndá nī tūyōō nūū ndá nú, de nduú ní jíta jéhé nú. De nī jita ndá nī yaā jā cuécá jíta, de nduú ní jácu nú, cáchī ndá ji. De tá cúu ndá sūchí ñúcuán jāa nduú ní jétahān inī ji ni iin ni incā, sūcuán cúu ndá nú.

³³ Chi nī nquiji Juan tēe scuénduté, de cuāhā vuelta nī iyo nditē inī dē, chi nduú ní ncháji dē stāa de nduú ní jíhi dē vino. De nduú ní jétahān inī ndá nú, chi nī ncāhān nū jā ñúhún tāchi inī dē.

³⁴ De nī nquenda maá nī, Yāa nī nduu tēe, de yáji ni jíhi nī, de suni nduú jétahān inī ndá nú, de scāa nú cā chi cāhān nū jā maá-ni jā yáji ni jíhi nī vino. De quétáhān nī jíin ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe sáhá cuāchi, cāchī ndá nú.

³⁵ De tú cundíchi iin tēe jíin tūhun Yāa Dios, de jíin tiñu sáhá dē de jíin ndá cā tēe ndíchi jā ndíchi dē, ncachī yā.

Jā íyó Jesús vehe Simón tēe fariseo

³⁶ De iin tēe grupo fariseo nī ncana dē Jesús jā cajī yā stāa jíin dē. De nī jēhēn yā vehe dē, de nī jēcundeē yā mesa jā cajī yā stāa.

³⁷ Ñúcuán de iin ñahan sáhá cuāchi, ndēē ña ñuū ñúcuán, de nī jinī ña jā ní jinū Jesús vehe tēe fariseo, yáji yā stāa. De nī nquiji ña jíin iin frasco yūu luu jā ñúhún chitú aceite perfume.

³⁸ De nī jēcuiñi jíití ña nūū jēhē yā, de jácu ña. De nī nquijéhé ña sáchi ña jēhē yā jíin ndute tínúú ña, de nī nasíchi ña jíin ixi xíní ña. De nī ntechuhú ña jēhē yā, de nī nchihi ña perfume.

³⁹ De tēe fariseo jā ní ncana dē yā, nī jinī dē jā súcuán nī nsáhá ña, de nī jani inī dē: Tú tēe nácani tūhun Yāa Dios cúu tēe yáhá, de cunī dē nāsa ñahan cúu ñahan yáhá jā quéhé ña dē, chi ñahan sáhá cuāchi cúu ña, jáni inī dē.

⁴⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Simón, cúnī ni cāhān ni jíin nú iin tūhun. De nī ncāhān maá dē: Cāhān ní Maestro.

⁴¹ De nī ncāhān Jesús: Iin tēe jéhe núú xūhún, nī iyo ūū tēe ndíta nūū dē. Iin dē ndíta ūhūn ciento xūhún jā nání denario, de incā dē ndíta ūū xico ūxi denario.

⁴² De nduú nā cuá névāha ndūū tēe ñúcuán jā nachunáa dē. De tēe jéhe núú xūhún nī nee cáhnú inī dē nūū ndūū tēe ñúcuán. Túsaá de cachī nū: Jā ndūū tēe ñúcuán, ¿ní iin dē cúu jā coo manī cā jíin dē? ncachī yā.

⁴³ De nī ncāhān Simón: Jáni inī sá jā tēe nī ndita cuāhā cā, ncachī dē. De nī ncāhān yā: Ndāa cāhān nū, ncachī yā.

⁴⁴ De ndéhé yā nūū ñahan ñúcuán, de nī ncāhān cā yā jíin Simón: ¿A ndéhé nú tá sáhá ñahan yáhá? Jā ní nquenda nī vehe nú, de nduú ní jéhe nú ndute jā ndundoo jēhē ni, tá cúu nūū íyó costumbre. De ñahan yáhá nī nsáhá chíi ña jēhē ni jíin ndute tínúú ña, de nī nasíchi ña jíin ixi xíní ña.

⁴⁵ De nduú ní ntéchuhú nú nduhū, tá cúu nūū íyó costumbre. De ñahan yáhá, jondē nī nquivi nī vehe nú, de nduú jęcuiñi ña jā téchuhú ña jēhē ni.

⁴⁶ De nduú ní nchihi nú aceite xíní ni, tá cúu nūū íyó costumbre. De ñahan yáhá nī nchihi ña aceite perfume jēhē ni.

⁴⁷ Túsaá de cāhān ni jíin nú jā ní stéhēn ña jā ndasí íyó mānī ña jíin nī siqui jā nēe cáhnú inī ni nūū ndācá cuāchi ña, vísō cuāhā cúu. Sochi tú nēe cáhnú inī ni nūū nchivī jā íyó jacū-ni cuāchi, de jacū-ni stéhēn ji jā mānī ji jíin nī, ncachī yā.

⁴⁸ De nī ncāhān yā jíin ña: Ja nēe cáhnú inī ni nūū ndācá cuāchi nú, ncachī yā.

⁴⁹ Ñúcuán de ndá nchivī yáji stāa jíin yā, nī nquijéhé ndá ji cāhān ji: ¿Ní iin cā cúu tēe yáhá jā cāhān dē jā nēe cáhnú inī dē nūū cuáchi? ncachī ji.

⁵⁰ Sochi Jesús nī ncāhān cā yā jíin ñahan ñúcuán: Nī ncandíja nú nduhū, de jā ñúcuán cúu jā ní scācu nī ndóhó nūū cuáchi nú. Cuáhān de ndusiī inī nū, ncachī yā.

8

Tūhun ndá ñahan jā jíto ña yā

¹ Ñúcuán de nī ncuu jacū quivī, de nī jica nuu Jesús ndācá ñuū nāhnú jíin ñuū lulí. De nácani yā tūhun vāha, de cāchī yā nāsa tátúnī Yāa Dios. De ndihúxi ūū tēe cúu apóstol, suni jíca dē jíin yā.

² De suni íyó jacū ñahan jíca jíin yā, jā ní ntavā yā tāchī inī sava ña, de nī nasāhá vāha yā sava ña jā ndóho cuēhē. De iin ña cúu María ñuū Magdala, de inī ñahan ñúcuán nī ntavā yā ūjā tāchī.

³ De incā ña cúu Juana, ñasíhí Chuza, tēe ndíso tíñú inī vehe Herodes. De incā ña cúu Susana, jíin cuāhā cā ñahan jā chíndeé ña yā jéhe ña ndācā jā jíni ñúhún yā jíin ndá dē.

Tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

⁴ De cuāhā nchivī ndācā ñuū ñúcuán nī nquenda ji nūū Jesús. De nī ncutútú cuāhā ndasí nchivī, de nī ncāhān yā iin tūhun yátá nūū ndá ji:

⁵ Iin tēe jítē tatā, nī nquee dē jā cutē dē. De tá nī nquijéhé dē jítē dē, de jacū tatā nī jítē yuhú íchí, de nī jāñū nchivī sīquī, de nī nchajī-ni ndá saā.

⁶ De jacū cā nī jítē nūū ñuhun yúū. De nī ntāhvī, de nī nchīchī-ni, chi nduú íyó cuāhā cōhyo.

⁷ De jacū cā tatā nī jítē māñnú nūū cáa niquin iñu. De iin nuú-ni nī ntāhvī iñu jíin, de nī jasí nūū.

⁸ De sava nī jítē nūū ñuhun váha. De tá nī ntāhvī, de nī jēhe cuāhā nūnī, chi iin iin tatā nī jēhe jondē ciento, ncachī yā. Ñúcuán de nī ncāhān jee yā: Ndá ndóhó jā níni, tee sōho váha nú, ncachī yā.

Nājēhē cúu jā cáhān yā maá-ni tūhun yátá

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

⁹ De ndá tēe scuáha jíin yā nī jīcā tūhún dē yā nā cuá cáchī tūhun yátá yáhá.

¹⁰ De nī ncāhān yā: Ndá ndóhó, chi sáhá Yāā Dios jā cuu jícūhun inī nū tūhun jā ní nchiyuhū yáhá, nāsa quívi nchivī ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji. Sochi sava cā nchivī chi maá-ni jíin tūhun yátá cáhān ni jíin ji, tácuva visō ndéhé ji de quéndōo ji modo jāā nduú jíni ji. De visō jíni jíin sóho ji, de mā jícūhun inī ji.

Jā ní ncachī cājí yā tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

¹¹ De súcuán cúu jā cáhān tūhun yátá yáhá: Tatā ñúcuán cúu tūhun Yāā Dios.

¹² De tatā jā ní jítē yuhú íchí cúu tá cúu ndá nchivī jā jíni tūhun, sochi quéndā-ni tāchī cúñáhnú, de cándeē tūhun inī ánō ji, tácuva mā cándíja ji de mā cácu ji sáhá yā.

¹³ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun yúū cúu tá cúu ndá nchivī jā jíni tūhun, de jétáhvī ji de cúsiī inī ji jíin. Sochi nduú cúcutú tūhun inī ánō ji, de jacū-ni quívi cándíja ji. De tá quiji tūndóhó sīquī ji, de jíca yátá ji.

¹⁴ De tatā jā ní jítē māñnú niquin iñu cúu tá cúu nchivī jíni tūhun, de cuāhān ndá ji de cútéñú ji jíin tíñu ji de cúnī ji cucuicá ji de cusí inī ji. De nduú jíja ji jíin tūhun yā.

¹⁵ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun váha cúu tá cúu ndá nchivī jíni tūhun, de tíin váha ji, chi íyó váha íyó ndāā ánō ji. De jíja ji jíin tūhun yā, chi cándíja váha ji.

Tūhun yátá sīquī lámpara

(Mr. 4.21-25)

¹⁶ Tá scuíquīn nchivī iin lámpara, de nduú jāsí ji ni iin sīquī, de ni nduú chíhi ji chíjin jito. Chi sa jáni ji nūū sūcún, tácuva cutūu nūū ndá nchivī jā quívi vehe.

¹⁷ De suni súcuán, nduú íyó ni iin tūhun yíyuhū jā má cūnī nchivī, chi ndihi-ni tūhun jā cáhān ji natūu nijīn de cunī nchivī.

¹⁸ Túsaá de cunini váha ndá nú, chi nchivī ja jícūhun inī, stéhēn cā yā nūū ji. Sochi nchivī jāā nduú cándíja, chi maá jacū jā jáni inī ji jā jíni ji, de sa naā, ncachī yā.

Tūhun naná yā jíin ñanī yā

(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Ñúcuán de nī nquenda naná yā jíin ndá ñanī yā nūū íyó yā. De nduú ní ncúu quívi ndá ña nūū yā, sīquī jā íyó chítú nchivī.

²⁰ De nī ncachī tūhun iin nchivī nūū yā: Naná ní jíín ndá ñanī ní íñí ña tāvēhé, de cāhān ña jíín ní cúnī ña, ncachī ji.

²¹ De nī ncāhān maá yā: Suni naná nī jíín ñanī ni cúu ndá nchivī níni tūhun Yāā Dios de squíncuu ji, ncachī yā jíín ji.

Jā ní jencuñī tāchī níhin jíín mar nī nsāhá yā

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² De iin quívi nī nquívi yā iin barco jíín ndá tēe scuáha jíín yā, de nī ncāhān yā jíín dē: Ná yáha ó cōhōn incā lado mar. De nī scáca ndá dē barco cuāhān dē.

²³ De juni scáca dē barco de nī nquixīn yā. De nī jiquihi iin tāchī níhin nūū mar. De ja ñatin chitú ndute inī barco, de ndúcú quēe barco.

²⁴ De nī sndóto ndá dē yā, de nī ncāhān dē: Maestro, Maestro, mitan de quēe ó chíjin ndute de naā ō, ncachī dē. De nī nacuiñī yā, de nī ncāhān yā nūū tāchī níhin jíín nūū mar. De ndihi nī jencuñī, de nī ncuu nañíí-ni.

²⁵ De nī ncāhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā: ¿Nūcu nduú cándija ndá nú? De ndá máá dē chi nī nchūhú ndasí dē, de sáhvi inī dē, de cāhān dē jíín ndá táhān dē: ¿Ní iin cā cúu tēe yáhá jā jondē nūū tāchī níhin jíín nūū nduté tátúnī dē, de jétáhví jā cāhān dē? ncachī ndá dē.

Tēe ñuū Gadara jā ndóho tāchī

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Nūcuán de nī nquenda yā jíín ndá dē región Galilea, de cuāhān yā región Gadara jā íyó incā lado mar Galilea.

²⁷ De tá nī nuu yā nūū ñuhun yíchí, de iin tēe ñuū ñúcuán nī nquenda dē nūū yā. De ja nī ncuu cuāhā cuíyā jā ñúhún cuāhā tāchī inī dē. De nduú ñúhún cuiti dē sahma, de ni nduú ndéē dē vehe, chi sa mähñú nūū yiyuhū ndiyi ndéē dē.

²⁸ De tá nī jinī dē nūū Jesús, de nī jēcuñī jítí dē nūū yā, de nī ncana cóhó dē: ¿Nūcu vāji ní nūū sá, Jesús Sēhe Yāā Dios, Yāā cúñáhnú ndasí? Cāhān ndāhví sá jíín ní jā má sndóho ní sāán.

²⁹ Súcuán nī ncāhān dē, chi ja nī ndacu yā nūū ndá tāchī jā ná quēe inī dē. De ja nī ncuu cuāhā vuelta jā ní nsāhá xēen tāchī dē. De nī nuhñi ndahá dē jēhē dē jíín cadena nī nsāhá nchivī, tácuu nduú nā cuá sāhá dē. De ndihi-ni jéhdē dē, de jínu dē jēhēn dē nūū ñuhun tíhá sáhá ndá tāchī.

³⁰ De Jesús nī jicā tūhún yā dē: ¿Nā cuá naní nú? De nī ncāhān dē: Legión naní sá. De nī ncāhān dē jā súcuán naní dē, chi ñúhún cuāhā tāchī inī dē.

³¹ De nī ncāhān ndāhví ndá tāchī ñúcuán jíín yā jā má tājí yā ji cundasí ji maá yaví cūnú ndasí.

³² De yucu ñúcuán íyó cuāhā quinī jítu tī. De ndá tāchī nī ncāhān ndāhví jíín yā jā ná cuáha yā tūhun quívi ndá inī quinī. De nī jēhe yā tūhun.

³³ De nī nquee ndá tāchī inī tēe ñúcuán, de nī nquívi inī quinī. De ndá quinī nī jinu tī nī nincava tī iin yuhú cává, de nī nquēe tī inī mar, de nī jīhī tī nūū nduté.

³⁴ De ndá tēe jítu tī, nī jinī dē jā súcuán nī ncuu, de nī nchūhú ndá dē. De nī jinu dē cuācachī tūhun dē nūū ndá nchivī ñuū jíín ndá rancho.

³⁵ De nī jēhēn ndá nchivī nī jēndēhé ji nāsa nī ncuu. De nī nquenda ji nūū íyó Jesús. De nī jinī ji nūū tēe jā ní nquee ndá tāchī inī, ndéē dē nūū jēhē Jesús, de ñúhún dē sahma, de ja nī nducájí xīnī dē. De nī nchūhú ndá nchivī.

³⁶ De ndá tēe jā ní jinī, nī nacani dē tūhun nūū nchivī, nāsa nī ncuu jā ní nduvāha tēe jā ní ñuhun tāchī inī.

³⁷ Nūcuán de ndá nchivī ní región Gadara, nī nquijéhé ji cāhān ndāhví ji jíín yā jā ná cújiyo yā quihīn yā, chi yúhú ndasí ji. De nī ndivi yā inī barco jā quínohōn yā.

³⁸ De tēe jā ní nquee tāchī inī, nī ncāhān ndāhví dē jíín yā jā cuāha yā tūhun quihīn dē jíín yā. Sochi Jesús nī ncāhān yā jā ná quéndō dē, de ncachī yā:

³⁹ Cuánohōn vehe nú, de nacani nú tūhun nāsa ñáhnú ndasí tiñu nī nsāhá Yāā Dios ndóhó, ncachī yā jíin dē. De cuāhān dē, de nī nacani dē tūhun níñu ñúcuán jā nāsa ñáhnú ndasí tiñu nī nsāhá Jesús jíin dē.

Tūhun sēhe síhí Jairo jíin ñahan jā ní nquehé sahma yā

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰ De tá nī nenda Jesús incā lado mar, de ndá nchivī nī ncusiī inī ji jā ní nenda yā, chi ndihi ji ndétu ji yā.

⁴¹ De nī nquenda iin tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, nání dē Jairo. De nī jēcuiñī jíití dē nūū jēhē yā, de nī ncāhān ndāhvī dē jā ná quíhīn yā jíin dē vehe dē.

⁴² Chi íyó iin sēhe síhí dē jā mátúhún ji-ni nūū dē, de íyó ji tá ūxī ūū cuiyā. De sūchí ñúcuán ja ñatin cuū ji. De cuāhān yā jíin dē, de cuāhā nchivī níquīn ji yā, de nī nchitú nīhin ji ní xiín yā cuāhān ji.

⁴³ De māhñū ndá nchivī cuāhān iin ñahan cúhū, de ja nī ncuu ūxī ūū cuiyā ndóho ña cuēhē játi nīñī ña. De nī jāxīn ña ndihi jā névāha ña jíin tēe tátán, de nduú ní ndúvāha ña sāhá ni iin dē.

⁴⁴ De nī nquenda ña ichi chátā Jesús, de nī nquehé ña yuhú sáhmá yā. De nī jencuiñī-ni jā játi nīñī ña.

⁴⁵ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: ¿Ní iin nī nquehé sahma nī? ncachī yā. De ndiviī ji nī ncāhān jāá nduú ní nquehé ji. De Pedro jíin ndá tēe íyó jíin dē, nī ncāhān dē: Maestro, ndéhé ní jā nchivī cuāhā yáhá nī nchitú nīhin ji xiín ní, de cáquihi ji nīhín, de mitan jícā tūhún ní ní iin nī nquehé sahma ní.

⁴⁶ De nī ncāhān Jesús: Nduú chi iin nchivī nī nquehé sahma nī, chi nī jinī ni jā jíin fuerza ni de nī nduvāha iin nchivī, ncachī yā.

⁴⁷ De nī jinī ñahan ñúcuán jāá nduú ní ncúu coo yuhū jā ní nsāhá ña. De quísi ña nī nquenda ña, de nī jēcuiñī jíití ña nūū jēhē yā. De jíin jíinúū ndá nchivī, de nī ncachī cājí ña nājēhē cúu jā ní nquehé ña yuhú sáhmá yā, jíin jā ní nduvāha ña-ni.

⁴⁸ De nī ncāhān yā jíin ña: Tíhī, nī ncandíja nú jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de jā ñúcuán nī nduvāha nú. Cuáhán de ndusiī inī nū, ncachī yā.

⁴⁹ De juni cáhān cā yā súcuán, de nī nquenda iin tēe ndéē vehe Jairo, tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga. De nī ncachī dē nūū Jairo: Ja nī jíhī sēhe síhí ní. De mā sátéñú ní cā Maestro, ncachī dē.

⁵⁰ De nī jinī Jesús tūhun yáhá, de nī ncāhān yā jíin Jairo: Mā cúyūhú nú, chi candíja nú-ni, de nastécū ni sēhe nú, ncachī yā.

⁵¹ De nī jinū yā vehe, de nduú ní jēhe yā tūhun jā quívi ndá nchivī jíin yā, chi maá-ni Pedro jíin Jacobo jíin Juan, jíin tatá naná sūchí ñúcuán.

⁵² De cúcuécá inī ndá nchivī ndéē inī vehe, de jácu ji jēhē sūchí ñúcuán. Sochi nī ncāhān yā: Mā cuácú ndá nú. Chi ñahan lúli ñúcuán nduú ní jíhī ji, chi quíxīn ji-ni, ncachī yā.

⁵³ De nī jācū catá ndá ji jā ní ncāhān yā, chi jíin ji jā ní jíhī sūchí ñúcuán.

⁵⁴ De nī ntiin yā ndahá ji, de nī ncāhān jee yā jíin ji: Tíhī, nacuiñī, ncachī yā.

⁵⁵ De nī natecū ji de nī nacuiñī ji-ni. De nī ndacu yā jā ná cuáha ndá jā cají ji.

⁵⁶ De nī nsāhvi ndasí inī tatá ji naná ji ndéhé dē. De nī ndacu nīhin yā nūū dē jā má cāchí dē nūū ni iin jā súcuán nī ncuu.

9

Jā ní ntají yā ndihúxī ūū dē cuānacani dē tūhun

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ De nī nastútú Jesús ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā, de nī nsāhá yā jā cundiso tíñú dē de coo poder dē jā tavā dē ndá tāchī inī nchivī, jíin jā nasāhá vāha dē nchivī cúhū.

² De nī ntají yā ndá dē jā nacani dē tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios, jíin jā nasāhá vāha dē nchivī cúhū.

³ De nī ncāhān yā jíin dē: Mā cuiśó nú jā cuetíñú nú ichi, ni garrote, ni ñunu, ni stāā, ni xūhún. De quíhīn nū jíin iin-ni camisa, de mā cuiśó nú incā.

⁴ De nā-ni vehe quīvi ndá nú, de ñúcuán cundeē nū jondē quee tucu nú quihīn nū incā ñuū.

⁵ De tú iin ñuū nduú jétáhvī ji ndóhó, de quee ndá nú ñúcuán, de scóyo nú ticāchā jēhē nū, chi suu cúu jā stéhēn nū jā íyó cuāchi ji jāá nduú ní jétáhvī ji, ncachī yā.

⁶ De nī nquee ndá dē cuāhān dē, nī jicó núu dē ndācá ñuū. De nī nacani dē tūhun vāha nāsa scácu Yāa Dios nchivī, de nī nasāhá vāha dē nchivī cúhū.

Jā ní jīhī Juan tēe scuénduté

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷ De Herodes, tēe cúu gobernador, nī nīhīn dē tūhun ndācá tiñu jā sáhá Jesús. De nī ncunēhēn inī dē, chi jání inī sava nchivī cáhān ji jā Juan nī natecū dē.

⁸ De sava cā nchivī cáhān jā ní nenda Elías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios janahán. De sava cā ji cáhān jā ní natecū incā tēe nī nacani tūhun Yāa Dios janahán.

⁹ De nī ncāhān Herodes: Juan chi nī ndacu nī jā tēhndē xīnī dē. ¿Túsaá de nā tēe cúu yáhá jā níhīn ni tūhun jā sáhá dē cuāhā tiñu ñáhnú? ncachī dē. De nī nducú dē modo nāsa cunī dē nū Jesús.

Jā ní scájī yā ūhūn mil tēe

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ De nī nenda ndá tēe cúu apóstol jā ní ntají yā dē nī nacani dē tūhun. De nī ncachī ndá dē nū yā ndācá tiñu jā ní nsāhá dē. De nī jeca yā ndá dē cuāhān síin yā jíin dē iin lugar nūu nduú nchivī, ñatin ñuū Betsaida.

¹¹ De nī jinī ndá nchivī, de suni cuāhān ndá ji. De nī jetáhvī yā ji, de nī nacani yā tūhun nāsa tátunī Yāa Dios, de nī nasāhá vāha yā nchivī cúhū.

¹² De tá cuāñini, de nī nquenda ndihúxī ūū apóstol, de nī ncāhān dē jíin yā: Tají ní nchivī cuāhā yáhá ná quihīn ji ndācá ñuū jíin ndācá rancho ñatin yáhá, de nducú ji nūu quendōo ji de cueen ji jā cajī ji, chi nduú nā cuá íyó yáhá, ncachī ndá dē.

¹³ De nī ncāhān Jesús: Cuāha ndá máá nú jā cajī ji, ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: Nduú ná névāha sá, chi ūhūn-ni stāa jíin ūū-ni tiacá. De vísō tú quicuēen sá stāa cajī ndihi nchivī cuāhā yáhá, de ni mā cūú, ncachī dē.

¹⁴ Chi íyó tá ūhūn mil tēe. De nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha: Cāhān ndá nú jíin nchivī jā ná cúndeē síin cincuenta cincuenta ji, ncachī yā.

¹⁵ De súcuán nī nsāhá ndá dē, de nī jécundeē ndihi nchivī.

¹⁶ De nī nquehen yā ndihúhūn stāa jíin ndúū tiacá ñúcuán, de nī nūcūndēhé yā ichi andiví, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūu Tatá yā. De nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūu ndá tēe scuáha jíin yā, de nī nsajī dē nūu ndá nchivī cuāhā.

¹⁷ De ndivī ji nī nchajī, de nī ndahā chíjin ji. De nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendōo, de nī nchitú ūxī ūū ticá.

Jā ní ncachī Pedro jā Jesús cúu Cristo

(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

¹⁸ De iin quīvi nī ncusín Jesús, jícān táhvī yā, de maá-ni ndá tēe scuáha jíin yā íyó dē jíin yā. De nī jicā tūhún yā ndá dē: De nduhū, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nchivī?

¹⁹ De nī ncāhān ndá dē: Sava ji cáhān jā cúu ní Juan, tēe jā ní scuénduté. De sava cā ji cáhān jā cúu ní Elías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De sava cā ji cáhān jā cúu ní incā tēe nī nacani tūhun yā, de nī natecū dē, ncachī ndá dē.

²⁰ Ñúcuán de nī jicā tūhún yā dē: De ndá máá nú, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nú? De nī ncāhān Pedro: Maá ní cúu Cristo, Yāa jā ní ntají Yāa Dios, ncachī dē.

Jā ní ncachī tūhun Jesús jā cuū yā

(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)

²¹ Ñúcuán de nī ndacu níhīn yā nūu ndá dē jā má cáchī dē tūhun yáhá nūu ni iin nchivī.

²² De nī ncāhān yā: Nduhū, Yāa nī nduu tēe, cánuú jā ndoho ndasí nī. De ndá tēe ñáhnú jíin ndá sūtū cúáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, squéne yichī dē nduhū. De cahni dē nduhū, de nūu únī quīvi de natecū ni, ncachī yā.

²³ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndihi dē: Nā-ni nchivī tú cúnī ji cuniquīn ji nduhū jā scuáha nī ji, de ná cásī ji jā cúnī maá ji, de ná cúniquīn ji nduhū ndācá quīvī, de cuāha ji tūhun cundoho ji tūndóhó jā síquī nī, vísō ná cúu ji.

²⁴ Chi tú ní nchivī cúnī ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaá de tānū tāhvī ji ní cání. De tú ní nchivī vísō ná cúu ji jā síquī nduhū, sochi cutecū ji ní cání.

²⁵ ¿Chi ní cuetíñú vísō ná cūndeé nchivī nīhīn ji ní ñayiví, de tú quīvī ji nūū tānū tāhvī ji?

²⁶ Chi tú nā-ni nchivī cúcanoō ji jā síquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, jíin síquī tūhun cāhān ni, suni sūcuán cucanoō ni jā síquī maá ji, quīvī nenda nī. De quīvī ñúcuán chi vii ndasí cuñáhnú nī, tá cúu nūū cúñáhnú Tatá nī, de suni cúñáhnú ndācá ángel ndoo yā sáhá yā.

²⁷ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā sava tēe íyó yáhá, mā cúu dē chi jondē cunī dē nāsa tátúnī Yāā Dios jíin poder yā, ncachī yā.

Jā tucu nī nduu yā

(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸ Ñúcuán de tá ūnā quīvī jā ní ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de nī ncaa yā iin yucu, cuācācān táhvī yā. De Pedro jíin Jacobo jíin Juan cuāhān ndá dē jíin yā.

²⁹ De juni jíicān táhvī yā, de tucu nī nduu yā, de sahma yā nī nduyaa ndasí, de jéndūtē.

³⁰ Ñúcuán de nī nquenda ūū tēe, nátúhún dē jíin yā, de cúu dē Moisés jíin Elías, tēe jā ní iyo janahán.

³¹ De vii ndasí jéndūtē ní tēe ñúcuán, de cāhān ndúū dē jíin yā síquī jā ní ncuñatin jā cuū yā Jerusalén.

³² De Pedro jíin ndúū cā tēe íyó jíin dē, jíhī ndasí dē māhná, sochi nduú ní nquixīn dē. De nī jinī ndá dē jā vii jéndūtē maá yā jíin ndúū tēe íní jíin yā.

³³ De tá nī ncujiyo-ni ndúū tēe ñúcuán nūū yā, de nī ncāhān Pedro jíin yā: Maestro, nācā vāha jā íyó ndá sá yáhá. De ná sáhá ndá sá ūnī vehe ramádā, iin cuu maá ní, de incā cuu Moisés, de incā cuu Elías, ncachī dē. De nduú sáhá dē cuenta nā cuá cúu jā cāhān dē.

³⁴ De juni cāhān dē sūcuán, de nī nquiji iin vícō nūhún, de nī jasī-ni nūū ndá dē. De nī nchūhú ndá dē jā íyó dē chíjin vícō nūhún.

³⁵ De nūū vícō ñúcuán nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíin. De cunini ndá nú tūhun cāhān yā, ncachī.

³⁶ De tá nī ncuu nī ncāhān tūhun ñúcuán, de mátúhún-ni cā Jesús íní yā nūū ndá dē. De nduú ní ncāhān cuitī cā ndá dē, de ndá quīvī ñúcuán nduú ní ncachī dē nūū ni iin jā sūcuán nī jinī dē.

Jā ní nasáhá vāha yā iin sūchí ñúhún tāchī inī

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷ De quīvī tēen nī nuu yā jíin ndá dē yucu. De cuāhā nchivī nī jētahān ji yā.

³⁸ De māhñú nchivī cuāhā nī ncana jee iin tēe: Maestro, jíicān táhvī sá nūū ní jā cūndēhé ní sēhe yíí sá, chí mátúhún ji-ni íyó nūū sá.

³⁹ De maá-ni jā sáhá xēen tāchī jíin ji, de cána cóhó ji sáhá, de jáhñī yíhí ji, de jée tíñū yuhú ji. De sndóho ji, de ūhvī ndasí siáā ji.

⁴⁰ De nī ncāhān ndāhvī sá jíin ndá tēe scuáha jíin ní jā ná távā dē tāchī, de nduú ní ncúu sáhá dē, ncachī dē.

⁴¹ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Nchivī nīhīn ndasí inī cúu ndá nú, chí nduú cándíja nú jā cuu nduvāha ji. ¿Nāsaa cā quīvī cūndeé ni jíin ndá nú jā cuandeé inī ni jíin nú? Cuáquēhen sēhe nú ná quíji ji, ncachī yā.

⁴² De juni vāji ji nūū yā, de nī jicó cáva ji nūū ñūhún nī nsáhá tāchī, de nī jahñī yíhí ji. De nī ncāhān xēen Jesús nūū tāchī, de nī nasáhá vāha yā sūchí ñúcuán, de nī nasiáha yā ji nūū tatá ji.

⁴³ De ndiviī nchivī nī nsāhvī inī ji nī jinī ji jā ñáhnú ndasí tíñu sáhá Yāā Dios.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

De juni sáhvi inī ji ndéhé ji ndācá tiñu jā ní nsāhá Jesús, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā:

⁴⁴ Chuhun vāha inī nū tūhun cáhān ni yáhá, de mā náā inī nū, chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, nastúu ji nduhū jā quívi nī ndahá ndá tēe xēen.

⁴⁵ Sochi nduú ní jíicūhun inī ndá dē jā ní ncāhān yā, chi nduú ní ncúu cuitī jíicūhun inī dē. De nī nchūhú ndá dē cātūhún dē yā síquī tūhun jā ní ncachī yā.

Ní nchivī cúu jā cúñáhnú cā

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Nícuán de ndá tēe scuáha jíin yā nī nquijéhé dē cáhān dē síquī ní iin dē cúñáhnú cā.

⁴⁷ De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē. De nī ntiin yā ndahá iin sūchí lúli, de nī jani yā ji xíin yā.

⁴⁸ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Nā-ni nchivī tú jā síquī nduhū jétáhví ji sūchí lúli yáhá, de nduhū jétáhví ji. De nchivī jā jétáhví nduhū, suni jétáhví ji Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī. De nchivī núu cā māñhú ndá nú, suu ji cúñáhnú cā, ncachī yā.

Nchivī jāá nduú cáhān síquī yā, íñi ji jíin yā

(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Nícuán de nī ncāhān Juan: Maestro, nī jinī ndá sá iin tēe jā jíin síví ní távā dē táchī inī nchivī. De nī jasí ndá sá jā sáhá dē, chi nduú jíca dē jíin ó, ncachī dē.

⁵⁰ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Mā cásí nū jā sáhá dē, chi tēe jāá nduú cáhān contra síquī ō, íñi dē jíin ó, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā nūu Jacobo jíin Juan

⁵¹ De nī ncuñatin quívi jā quínohōn yā andiví, de nī jani téyí inī yā jā quíhīn yā Jerusalén.

⁵² De nī ntají yā sava tēe nī jēcōsō nūu dē jíin tūhun jā vāji yā. De cuāhān ndá dē iin ñuū Samaria tácuā nducú dē nūu quendōo yā.

⁵³ Sochi nchivī Samaria nduú ní jéhe ji vehe ndōo yā, chi nī jinī ji jā jondē Jerusalén quíhīn yā.

⁵⁴ De Jacobo jíin Juan, nduú tēe scuáha jíin yā, nī jinī dē jā súcuán cúu, de nī ncāhān dē jíin yā: Señor, ¿á cúnī ní jā ndacu ó tiñu jā quíji ñuhūn ichi andiví, de naā nchivī yáhá, tá cúu nūu ní nsāhá Elías, tēe nī nacani tūhun janahán? ncachī dē.

⁵⁵ Nícuán de nī ndicó cóto Jesús nūu nduú dē, de nī ncāhān yā nūu dē: Nduú jíin ndá nū nā nūu vāji tūhun cáhān nū.

⁵⁶ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, nduú vāji nī jā snāā ni nchivī, chi sa vāji nī jā scácu nī nchivī, ncachī yā. Sá de cuāhān yā jíin ndá dē incā ñuū.

Tūhun nchivī jā cúnī ji cuniquīn ji yā

(Mt. 8.19-22)

⁵⁷ De juni jíca ndá dē jíin yā ichi, de nī ncāhān iin tēe jíin yā: Señor, cuniquīn sá ní cōhōn ní-ni cúu nūu quíhīn ní, ncachī dē.

⁵⁸ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Ndācá xúncuui chi íyó yavī cava tī, de ndá saā suni íyó tacā tī. Sochi maá nī, Yāā nī nduu tēe, nduú nūu cūsūn ni, ncachī yā.

⁵⁹ De nī ncāhān yā jíin incā dē: Cuniquīn nduhū ná cōhōn. De nī ncāhān dē: Señor, cundetu ní de ná quíchuhū sá tatá sá xihna cā, ncachī dē.

⁶⁰ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Sndóo ndá ndīyi, ná chūhū ndá cā ndīyi, chi ndīyi cúu ndá nchivī jāá nduú cándíja. De maá nú, chi quíhīn nū nacani nú tūhun nāsa tátūni Yāā Dios, ncachī yā.

⁶¹ Nícuán de suni nī ncāhān incā dē: Señor, cúnī sá cuniquīn sá ní, de cuāha ní tūhun jā xihna ná quicāhān sá jíin nchivī vehe sá, ncachī dē.

⁶² De nī ncāhān Jesús jíin dē: Tú nā-ni tēe quijéhé dē cuniquīn dē nduhū, de tú maá-ni jā nacani cuécá inī dē síquī ndācá jā ní sndóo dē, túsaá de cúu dē tá cúu iin tēe sátíñu jíin

arado, de jícó coto dē ndéhé dē ichi véhe dē. Túsaá de nsūú tēe vāha cúu dē jā cuniquín dē nduhū sīquī tiñu tátúnī Yāā Dios, ncachī yā.

10

Jā ní ntají yā ūnī xico ūxī dē

¹ De tá nī ncuu ndācá tiñu yáhá, de maá Jētohō ō nī nacāji yā ūnī xico ūxī cā dē. De nī ntají yā ndihuū ndihuū dē jā cosō nūú dē nūū yā quihīn dē ndācá ñuū jíín ndācá lugar nūū ja ñatin quihīn maá yā.

² De nī ncāhān yā: Ndá nchivī yáhá chi cúu ji tá cúu trigo jā tēhndē, de ndāā jā cuāhā cúu, de tēe jā quehndē chi jacū dē-ni cúu. Túsaá de cācān táhvī ndá nú nūū maá Jētohō nū Yāā Dios jā ná tétíñú yā cuāhā tēe quehndē dē trigo, cúu jā nacani dē tūhun yā nūū nchivī.

³ De cuáhán ndá nú, de ná cáchī tūhun nī nūū nū jā tetíñú nī ndá nú quihīn nū tá cúu tīcāchí lúlí māhñú yihī.

⁴ De mā cuísó nú ñunu, ni itīn xūhún, ni nījān. De ichi mā cúcuéé nú jā natúhún nú jíín ni iin nchivī.

⁵ De nā-ni vehe quīvi ndá nú, de xihna cā cāhān nū: Ná quíji tūhun ndeé tūhun sīi nī nūū ndá nú, nchivī vehe yáhá, cachī nū.

⁶ De tú vehe ñúcuán íyó nchivī vāha, de tūhun ndeé jā ní ncāhān nū jīnū sīquī ji. De tú nduú, de tūhun ndeé jā ní ncāhān nū mā jíínū sīquī ji.

⁷ De suni vehe ñúcuán cundeē nū, de cajī nū coho nú jā cuāha nchivī nūū nū. Chi sīquī tiñu jā nācani nú tūhun nūū nchivī, de cánuú coto ji ndá nú. De mā cúndeē nū quéhén vehe, chi iin-ni vehe.

⁸ De nā-ni ñuū quīvi ndá nú, de tú cuetáhví ji ndóhó, de cajī nū nā-ni cúu jā cuāha ji nūū nū.

⁹ De nasāhá vāha nú ndá nchivī cúhū ñuū ñúcuán. De cachī nū nūū ji: Ja nī ncuñatin jā tátúnī Yāā Dios nūū ndá nú, cachī nū.

¹⁰ De nā-ni ñuū quīvi ndá nú, de tú mā cuetáhví ji ndóhó, de quee nú inī calle ñúcuán de cāhān nū:

¹¹ Jondē tīcāchāā ñuū ndá nú yáhá jā ní ntiin jēhē ni, ná scóyo nī jā cúu seña jā íyó cuāchi ndá nú jāā nduú ní jétáhví nú. De cunahán ndá nú jā Yāā Dios ja nī ncuñatin yā jā tátúnī yā nūū nū nícu. Cachī ndá nú.

¹² De cāhān ni jíín ndá nú jā quīvi juicio de xēen cā coo castigo sīquī ñuū jā sáhá súcuán nsūú cā jā coo sīquī ñuū Sodoma nūū ní nsāhá ndasí nchivī cuāchi.

Jā ní ncāhān yā nūū sava ñuū nīhin inī

(Mt. 11.20-24)

¹³ Nācā xēen cundoho ndá nú, nchivī ñuū Corazín. De nācā xēen cundoho ndá nú, nchivī ñuū Betsaida. Chi tú inī ñuū Tiro jíín ñuū Sidón ní nsáhá nī tiñu ñáhnú jā ní nsāhá nī inī ñuū maá nú, de ñamā nacani inī nchivī ñuū ñúcuán jā sndóo ji cuāchi ji nícu. De sáhá ji seña jā stéhēn jā nācani inī ji sīquī cuāchi ji, chi cuhun ji sahma túún de chihi ji yāā xīnī ji nícu.

¹⁴ Túsaá de quīvi juicio de xēen cā coo castigo sīquī ndá nú nsūú cā jā coo sīquī ñuū Tiro jíín ñuū Sidón.

¹⁵ De ndá ndóhó nchivī ñuū Capernaum, ¿á jáni inī nū jā cúñáhnú nú tá cúu iin jā cā cuāhān ichi andiví? Nduú chi sa cuun nú quihīn nū jondē lugar nūū íyó ndá ánō ndīyi, ncachī yā.

¹⁶ De nī ncāhān cā yā jíín ndá tēe jā tají yā quihīn: Nchivī jā tee sōho tūhun jā cāhān ndá nú, suni tee sōho ji jā cāhān maá nī. De nchivī jā squéne yichī ndóhó, suni nduhū squéne yichī ji. De nchivī jā squéne yichī nduhū, suni squéne yichī ji Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī, ncachī yā.

Jā ní nenda ndá tēe jā ní ntají yā

¹⁷ De nī nenda ndihúnī xico ūxī tēe ñúcuán, de cúsiī inī ndá dē, de cáhān dē jíín Jesús: Señor, jondē ndá tāchī jétáhvī ji nūū sá jā jíín síví maá ní, ncachī ndá dē.

¹⁸ De nī ncāhān yā jíín dē: Súcuán cúu, chi nī jinī ni jā modo iin taja nī nincava Satanás ichi andiví, chi nī ncandeē ni ndihi poder.

¹⁹ De mitan de ja nī jēhe nī poder nūū ndá nú jā cuāñū nū sīquī ndá cōō jíín tīshumā, cúu jā cundeé nú sīquī ndācá fuerza maá jā jíín ūhvī yóhó, de nduú nā cuá sáhá jíín nú.

²⁰ Sochi mā cúsiī inī ndá nú maá-ni jā jétáhvī ndá tāchī nūū nū, chi sa cusīī cā inī nū jā yósō síví nú jondē andiví, ncachī yā.

Jā ní ncusiī inī Jesús

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ De suni hora ñúcuán nī ncusiī inī Jesús nī nsáhá Espíritu Santo, de nī ncāhān yā: Ná cútahví sá nūū ní Tatá, jā cúu ní Jētohō andiví jíín ñayíví. Chi nī jasī ní ndācá tūhun ndíchí ní, jā má cūní nchivī ndíchí jíín nchivī tūha cuenta ñayíví yáhá. De nī stéhēn ní nūū ndá nchivī cúu tá cúu sūchí lúlí. Chi súcuán nī jētahān inī ní Tatá, ncachī yā.

²² De nī ncāhān cā yā: Ndiviī nī jēhe Tatá nī nūū ni. De nduú jíín ndá nchivī ní iin cúu nduhū, Sēhe Yāā Dios, chi maá-ni Tatá nī cúu jā jíín yā nduhū. De ni nduú jíín nchivī nāsa Yāā cúu maá Tatá, chi maá-ni Sēhe cúu jā jíín. De íyó nchivī jā cūnī maá Sēhe stéhēn yā nūū ji nāsa Yāā cúu Tatá yā, de maá ji suni cūnī ji, ncachī yā.

²³ Ñúcuán de nī ndéhé yā nūū ndá tēe scuáha jíín yā, de nī ncāhān yā jíín ndá máá dē-ni: Nācā ndetū ndá nchivī jā ndéhé tiñu ñáhnú jā ndéhé ndá máá nú.

²⁴ Chi cáhān ni jíín nú jā cuāhā ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, jíín cuāhā ndá rey, nī ncuu inī dē cūndéhé dē jā ndéhé ndá máá nú, de nduú ní jíín dē. De nī ncuu inī dē cunini dē jā níni ndá máá nú, de nduú ní jíín dē, ncachī yā.

Tūhun tēe Samaria, tēe vāha inī

²⁵ Ñúcuán de iin tēe stéhēn ley janahán, nī nacuiñī dē, de nī jēcāhān dē jíín Jesús jā coto túnī dē yā. De nī jicā tūhún dē: Maestro, ¿nā cuá sáhá sá de nihīn táhvī sá cutecū sá níí cání andiví? ncachī dē.

²⁶ De nī ncāhān yā jíín dē: ¿Nāsa yósō nūū tutū ley? ¿Nāsa cáhān jā cáhvi nú? ncachī yā.

²⁷ De tēe ñúcuán nī ncāhān dē nāsa cáhān nūū tutū: Coo manī ndasí nú jíín maá Jētohō nū Yāā Dios, jondē jíín inī jíín ánō nū, jíín níí fuerza nū, jíín níí jāá ntúnī nū. De cundáhvī inī nū táhán nú tá cúu nūū cúndáhvī inī nū maá nú, cáhī tutū, ncachī dē.

²⁸ De nī ncāhān yā jíín dē: Vāha nī ncāhān nū. De tú cuu sáhá nú súcuán de nihīn táhvī nū cutecū nū níí cání, ncachī yā.

²⁹ De tēe ñúcuán cūnī dē jā quendōo ndāā dē nūū yā jíín tūhun jā ní jicā tūhún dē, de nī ncāhān dē: ¿De ní nchivī cúu ndá táhán sá? ncachī dē.

³⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Iin tēe nī nquee dē Jerusalén, nī ncuun dē cuāhān dē ñuū Jericó. De ichi nī nquenda ndá tēe cuíhná nūū dē, de nī ncandeē ndihi ndatíñú dē, de jondē sahma ñúhún dē. De nī ncani nāvāha ndá tēe ñúcuán dē, jondē ja ñatin cuū dē nícu. De nī sndóo ndá, de cuāhān ndá.

³¹ De ichi ñúcuán nī nchāha iin sūtū cuāhān dē, de nī jinī dē nūū tēe ñúcuán, de nī nsáhá jíyo dē-ni cuāhān dē.

³² De saá-ni iin tēe grupo levita jā sátíñú inī templo, vāji dē ichi ñúcuán, de suni nī jinī dē nūū tēe ñúcuán, de nī nchāha jíca dē-ni cuāhān dē.

³³ De iin tēe nación Samaria, suni jíca dē ichi ñúcuán. De nī jinī dē nūū tēe ñúcuán, de nī ncundáhvī inī dē.

³⁴ De nī nquenda dē nūū cáá tēe ñúcuán, de nī nchuhun dē aceite jíín vino nūū ní ntacuēhé, de nī juhnī dē sahma nūū. De nī nchisó dē tēe ñúcuán sīquī quiti dē, de cuāhān dē jíín tēe ñúcuán iin mesón, de nī jito dē.

³⁵ De quívī téen, hora jā quíhīn dē, de nī ntavā dē ūū xūhún cāa, de nī jēhe dē nūū tēe xíí mesón, de nī ncāhān dē: Coto ní tēe yáhá, de tú cāxīn ní cā xūhún jíín dē, de tá nenda sá de nachunáá sá, ncachī dē.

³⁶ ¿Túsaá de nāsa jáni inī nū? Jā ndinūnī tēe ñúcuán, ¿ní iin dē nī nsāhá cuenta jā táhán dē cúu tēe jā ní nquenda jācuíhna nū? ncachī yā jíin tēe stéhēn ley janahán.

³⁷ De nī ncāhān dē: Tēe jā ní ncundáhvī inī tēe jā ní ntacuēhé, vísō tēe ñuū jíca cúu dē, ncachī dē. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Cuáhán túsaá, de suni sūcuán cundáhvī inī nū ndācá nchivī, ncachī yā.

Jā ní ŷyo yā vehe Marta jíin María

³⁸ Sá de nī nquehen tucu yā ichi cuāhān yā, de nī jīnū yā iin ñuū lulí. De iin ñahan nání Marta nī ncana ña yā nī jēhēn yā vehe ña.

³⁹ De Marta, íyó iin cūhū ña nání María. De María nī jēcundeē ña nūū jéhē Jesús, níni ña ndācá tūhun jā cāhān yā.

⁴⁰ De Marta chi cútēnú ña jíin cuāhā tiñu sáhá ña. De nī nquenda ña nūū yā, de nī ncāhān ña: Señor, ¿á nduú sáhá ní cuenta jā cūhū sá nī sndóo ña sāán nūū tiñu? De cāhān ní jíin ña ná chindeé táhán ña jíin sá, ncachī ña.

⁴¹ De nī ncāhān Jesús jíin ña: Marta, nācā ndíhvī ndasí inī nū jíin cuāhā tiñu, de ndasí sndóho nú maá nú jíin.

⁴² De íyó iin-ni tiñu cánuú. De María chi nī nacāji ña tiñu cánuú, suu jā ndíhvī inī ña síquī tūhun Yāā Dios, de mā cāndeē ō ña nūū tiñu ñúcuán, ncachī yā.

11

Jā ní stéhēn yā nāsa cācān táhvī dē

(Mt. 6.9-13; 7.7-11)

¹ De iin quīvī íyó Jesús iin lugar, jícān táhvī yā. De tá nī ncuu nī jícān táhvī yā, de iin tēe scuáha jíin yā, nī ncāhān dē: Señor, stéhēn ní nūū ndá sá nāsa cācān táhvī sá, tá cúu nūū ní stéhēn Juan nūū ndá tēe nī scuáha jíin dē, ncachī dē.

² De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Jā cācān táhvī ndá nú, de suha cāhān nū:

Tatá ndá sá jā ndéē ní andiví,

níní ná cóo yíñúhún sá nūū ní, chi Yāā īi cúu ní.

De ñúhún inī sá jā ñamā ná quíji quīvī tatúnī ní ní ñayiví yáhá.

De ná cóo ndācá tiñu jā jétahān inī maá ní,

tá cúu nūū íyó inī andiví, suni sūcuán ná cóo inī ñayiví.

³ Stāā jā tēcū ndá sá ndācá quīvī, cuāha ní nūū sá mitan.

⁴ De cune cáhnú inī ní nūū cuāchi jā sáhá ndá sá nūū ní,

tá cúu nūū nēe cáhnú inī ndá sá nūū nchivī jā sáhá cuāchi nūū sá.

De mā cuāha ní tūhun jā coto túnī tāchī sāán,

chi sa scácu ní sāán nūū ndācá jānēhén.

Cachī ndá nú, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān cā yā: Tú ní iin nú íyó iin amigo nū, de quīhīn nū vehe dē sava ñuú de cāhān nū jíin dē: Amigo, tanúú nú ūnī stāā nūū ni.

⁶ Chi iin amigo ni jā jíca viaje, nī nquenda dē vehe nī, de nduú nā cuá névāha nī jā cuāha nī cajī dē, cachī nū.

⁷ De cāhān tēe ndéē inī vehe: Mā stáhān nū nduhū, chi ja ndásí viéhé nī, de ja quíxīn ni jíin ndá sēhe nī, de mā cūū nacōo nī jā taji nī nūū nū, cachī dē.

⁸ De cāhān ni jíin ndá nú, vísō mā nacōo dē taji dē nūū nū síquī jā cúu dē amigo nū, sochi síquī jā stáhān ndasí nú dē, jā ñúcuán nacōo dē taji dē ndihi jā jíni ñúhún nú.

⁹ Túsaá de cāhān ni jíin ndá nú jā suni sūcuán cācān táhvī nū nūū Yāā Dios, de taji yā nūū nū. De nducú nú ndācá jā váha jā íyó nūū yā, de nīhīn nū. De cācān táhvī nū jondē nīhīn nū, tá cúu nūū sáhá nchivī jā scáján viéhé jondē nune quīvi ji.

¹⁰ Chi ndācá nchivī jā jícān, cuāha yā nūū ji. De nchivī ndúcú, chi nīhīn ji. De nchivī cāhān, nune yā ichi jā nīhīn ji jā cúnī ji.

¹¹ ¿De ní iin nú cúu tatá, de tú sēhe nú jícān ji stāā nūū nū, de á cuāha nú iin yūū nūū ji? De tú jícān ji iin tiacá, ¿de á cuāha nú iin cōo nūū ji?

¹² De tú jícān ji iin ndivī, ¿de á cuāha nú iin tīsumā nūū ji? Nduú cuitī jā sūcuán.

¹³ Túsaá de ndá máá nú vísō nchivī íyó cuāchi cúu nú, de jínī ndá nú cuāha nú jā váha nūū sēhe nú. De nā oncā cúu maá Tatá nú andiví jā má cuāha yā Espíritu Santo nūū nchivī jícān nūū yā, ncachī yā.

*Jā ní ncāhān ndá dē jā sātīnú yā jín fuerza Satanás
(Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27)*

¹⁴ De távā yā iin tāchī inī iin tēe, jā ní ncuñhín dē nī nsāhá. De tá nī nquee tāchī, de nī nacahān tēe jā ní ncuñhín. De nī nsāhvi inī ndá nchivī ndéhé ji.

¹⁵ Sochi sava nchivī nī ncāhān ji: Jín fuerza Satanás jā cúñáhnú nūū ndá tāchī, de távā tēe yáhá ndá tāchī inī nchivī, ncachī ji.

¹⁶ De sava cā ji cúnī ji coto túni ji yā, de nī jícān ji jā sāhá yā jā coo iin seña ichi andiví.

¹⁷ De maá yā chi jínī yā jā sūcuán jáni inī ndá ji, de nī ncāhān yā: Ndācá nación jā sáhá sín maá de cánāá maá, túsaá de snāá jā íyó váha maá. De tú nchivī iin vehe sáhá sín maá de cánāá maá, de mā cūú cā cundeē cāhnú ji.

¹⁸ De saá-ni Satanás, tú sáhá sín maá jín ndá táhān tāchī, ¿de nāsa cuiñi nīhin jā tatúnī túsaá? Chi cāhān ndá nú jā jín fuerza Satanás távā ni ndá tāchī.

¹⁹ De tú sūcuán cúu de ndá nchivī scuáha jín ndá nú, ¿nā jín fuerza távā maá ji tāchī? Túsaá de ndá máá ji cachī ji jā ní stívī ndasí nú nī ncāhān nū jā távā ni tāchī jín fuerza Satanás.

²⁰ De nduú chi jín fuerza Yāā Dios cúu jā távā ni tāchī. Túsaá de ja ndéē Yāā Dios māhñú ndá nú jā tátúnī yā.

²¹ De tú iin tēe ndacuī jito dē vehe dē jín tūjí dē, túsaá de ni iin ndatínú dē mā ndóñuhún.

²² De tú quiji incā tēe ndacuī cā, de cundeé jín tēe ñúcuán, túsaá de candeē tūjí dē jā jito dē vehe dē, de sáhá dē nāsa cúnī maá dē jín ndatínú jā candeē dē. De tá nūū cúu tēe ndacuī cā ñúcuán, sūcuán cúu maá nī nūū Satanás.

²³ De nchivī jāá nduú íyó māñi jín nī, túsaá de jínī ūhvī ji nduhū. De nchivī jāá nduú nástútú jín nī, túsaá de sa scútē nuu ji nchivī jā vāji nūū ni.

*Tāchī jā nástútú táhān ndivi inī nchivī
(Mt. 12.43-45)*

²⁴ Tú nī nquee iin tāchī inī iin tēe jāá nduú cándija, de jica nuu nūū ñuhun tihá, ndúcú nūū natátú, de nduú níhīn, sá de jáni inī maá: Ná quínohōn ni vehe nūū ní nquee nī.

²⁵ De tá nī nenda tucu, de jínī jā tēe jāá nduú cándija, cúu dē tá cúu iin vehe jā ní ndundoo.

²⁶ Ñúcuán de jéhēn jénacuēca ūjā cā tāchī nēhén cā nsūú cā maá. De quívi ndá inī tēe ñúcuán de jécundeē ndá. Túsaá de xēēn cā cundoho tēe ñúcuán jā sándihí nsūú cā jā xíhna ñuhún, ncachī yā.

Nācā ndetū nchivī níni tūhun yā

²⁷ De juni cāhān yā tūhun yáhá, de iin ñahan íñi māhñú nchivī cuāhā, nī ncāhān jee ña jín yā: Nācā ndetū ñahan jā ní scácu ña ní de nī scáxīn ña ní, ncachī ña.

²⁸ De nī ncāhān yā: Sa ndetū ndasí cā ndá nchivī níni tūhun Yāā Dios de squíncuu ji, ncachī yā.

*Jā ní jícān ndá nchivī jāá nduú cándija iin tiñu ñáhnú
(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)*

²⁹ De nī ntācā cuāhā cā nchivī nūū Jesús, de nī nquijéhe yā cāhān yā: Nchivī tiempo mitan chi maá-ni jā sáhá nēhén ji. De jícān ji iin tiñu ñáhnú jā stéhēn tú Yāā jā ní ntají Yāā Dios cúu nī. De nduú nā incā tiñu ñáhnú stéhēn ni nūū ji, chi maá-ni tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní ncuu jín Jonás, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán.

³⁰ Chi tá cúu nūū ní jínī nchivī ñuū Nínive jā ní ncuu iin tiñu ñáhnú jín nduhū, Yāā nī nduu tēe, jā quétáhān jín modo jā ní ndoho Jonás.

³¹ De reina jā ní ncuñáhnú nación ichi sur, natecū ña jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ña cuāchi sīquī ji. Chi jondē jíca ndasí nī nquiji ña nī nini ña ndá tūhun ndíchí jā ní ncāhān rey Salomón, de nī ncandíja ña. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā íyó yáhá, nsūú cā Salomón, de nduú cándíja ndá nú nduhū.

³² De ndá nchivī ñuū Nínive nūú ní nacani Jonás tūhun, natecū ji jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ji cuāchi sīquī nchivī yáhá. Chi ndá máá ji nī nacani inī ji nī sndóo ji cuāchi ji quivī jā ní nacani Jonás tūhun nūú ji. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā íyó yáhá, nsūú cā Jonás, de nduú cándíja ndá nú nduhū.

Tūhun yátá sīquī lámpara
(Mt. 5.15; 6.22-23)

³³ Tá nástíin nchivī iin lámpara, de nduú chíyuhū ji, ni nduú chíhi ji chíjin iin cajón. Chi sa jáni ji nūú sūcún, tácuca cutūu nūú ndá nchivī jā quivī vehe.

³⁴ De tīnūú ndá nú cúu tá cúu lámpara nūú yiqui cúñu nú. Túsaá de tú tīnūú nú íyó nijīn, de ní-ni yiqui cúñu nú cunijīn. Sochi tú nduú íyó nijīn tīnūú nú, de ní-ni yiqui cúñu nú íyó neē.

³⁵ De suni sūcuán cúu ánō nū, de coto ndá nú jā má cāní nēhén inī nū, tácuca mā cōo neē inī ánō nū.

³⁶ Chi tú sáhá ndá nú maá-ni tiñu váha, de nduú nā tiñu nēhén sáhá nú, túsaá de luz yā cunijīn váha inī ánō nū, tá nūú cúu iin lámpara jā sáhá jā cúnijīn váha, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷ De tá nī ncuu nī ncāhān yā, de iin tēe grupo fariseo nī ncana dē yā jā cajī yā stāā vehe dē. De nī nquivi yā, de nī jēcundeē yā mesa jā cajī yā stāā.

³⁸ De tēe fariseo nī nsāhvi inī dē ndéhé dē jāá nduú squíncuu yā costumbre jā nandahá yā de cajī yā stāā.

³⁹ De nī ncāhān maá Jētoho ō jíin dē: Ndá ndóhó tēe fariseo, chi modo jā náquete nú yātā vásō jíin cōhō, cúu jā nandahá nú. De ichi inī ndá nú chi ñúhún maá-ni tūhun cuíhná jíin tūhun nēhén.

⁴⁰ Tēe naā cúu ndá nú. ¿A nduú jíin nū jā Yāā jā ní nsāhá yiqui cúñu nú, suni nī nsāhá yā ánō nū?

⁴¹ De jā jéhe ndá nú caridad nūú nchivī ndāhvi, de sáhá nú sīquī jā cúndāhvi ndija inī nū ji. De sūcuán de coo ndāā ánō nū.

⁴² De nācā xēen cundoho ndá nú tēe fariseo, chi squíncuu nú ndācá tiñu lúli, de nduú squíncuu nú tiñu cánuú. Chi sáhá ndá nú ūxī ūxī nuhnī mīnu jíin ruda jíin ndācá yuvā, de sócō nū iin iin jā úxī nūú Yāā Dios. Sochi nduú sáhá cuitī nū tiñu ndāā, ni nduú íyó mānī nū jíin Yāā Dios. Ndācá yáhá cánuú jā sáhá nú nícu, de suni mā sndóo nú jā sócō nū ndá yūcū ñúcuán.

⁴³ De nācā xēen cundoho ndá nú tēe fariseo, chi jétahān inī nū cundeē nū nūú silla yíñúhún cā inī vehe ī sinagoga, de jétahān inī nū jā cāhān yíñúhún nchivī jíin nú nūú yáhvi.

⁴⁴ De nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi cúu nú tá cúu iin yavī ndiyi jāá nduú nijīn, chi snāā nū ánō nchivī, de nduú jíin ji jā sūcuán sáhá nú ji, ncachī yā.

⁴⁵ De nī ncāhān iin tēe stéhēn ley janahán: Maestro, jā cāhān ní ndācá tūhun yáhá, de suni sīquī ndá máá sá nī ncāhān ní, ncachī dē.

⁴⁶ De nī ncāhān yā: Suni nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán. Chi suni stéhēn nū ndācá ley jā ní ntavā maá nú jā vījín sáhá, de nduú cundeē nchivī squíncuu ji. De ndá máá nú chi ni iin xīnī ndāhá nú nduú scándā nū jā squíncuu nú.

⁴⁷ Nācā xēen cundoho ndá nú. Chi sáhá ndá nú namā ndá ndiyi tatā nū, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. De suni ndá tatā nū nī jahnī ndá tēe ñúcuán.

⁴⁸ De jā sáhá nú súcuán cúu jā quétáhán nú jíín ndá dē sīquī tiñu jā ní nsáhá dē. Chi ndá máá dē nī jahni ndá tēe ñúcuán, de ndá máá nú chi sáhá nú namā sīquī dē.

⁴⁹ Jā ñúcuán cúu jā jondē janahán nī ncāhān Yāā Dios iin tūhun ndíchí: Tají nī ndá tēe nacani tūhun nī jíín ndá tēe cúu apóstol quihín dē nūū ndá ji. De sava dē cahnī ji, de sava cā dē cunī ūhvī ji, ncachī Yāā Dios.

⁵⁰ De súcuán de sīquī nchivī tiempo yáhá ná cundeē cuāchi jā ní jahni tatā ji ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, jondē tá nī jēcāva ñayiví jíín jondē mitan,

⁵¹ jondē Abel jíín jondē Zacarías, tēe jā ní jahni ndá dē sava māhñú altar jíín cuarto ī inī templo. Túsaá de cāhān ni jíín ndá nú jā sīquī nchivī tiempo mitan cundeē ndācā cuāchi ñúcuán.

⁵² Nācā xēen cundoho ndá nú, tēe stéhēn ley janahán, chi jāsī nū ichi jā jīcūhun inī nchivī tūhun yā. De ni ndá máá nú nduú cunī nū jīcūhun inī nū, de ni nduú jéhe nú tūhun jā jīcūhun inī nchivī jā cunī, ncachī yā.

⁵³ De jā ní ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de ndá tēe stéhēn ley janahán jíín ndá tēe fariseo, nī nquiti ndasí inī dē nī jinī dē yā. De nī nquijéhe dē stíchi dē yā sīquī cuāhā cā tūhun.

⁵⁴ De ndúcú ndá dē modo tú sanaā de stíví yā tūhun cāhān yā, tácuca nihín dē cuāchi sīquī yā.

12

Sīquī tūhun stáhvī jā cāhān ndá tēe fariseo

(Mt. 10.26-27)

¹ De juni súcuán cúu, de nī ncutútú cuāhā mil nchivī, chi jondē jáñū ji sīquī jéhe táhán ji. De xihna cā nī nquijéhe yā cāhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā: Coto má cándija ndá nú levadura ndá tēe grupo fariseo, chi suu cúu tūhun stáhvī jā cāhān ndá dē. Chi jítē nuu nūū ndá nchivī tá cúu nūū sndāa levadura ñujan.

² Chi ndācā tūhun stáhvī mā quéndōo yuhū cuitī, chi ndihi natūu nijīn de cunī nchivī.

³ Túsaá de suni ndá ndóhó, ndācā tūhun jā ní ncāhān nū jāā nduú ní jíín nchivī, iin quivī de cunī vāha ji. De ndācā tūhun jā ní ncāhān yuhū nū jā ndásí viéhe, iin quivī de cāhān jee nchivī yātā ndācā vehe.

Jā ní ncachī yā ní iin cúu jā cuyūhú ó

(Mt. 10.28-31)

⁴ Cāhān ni jíín ndá nú, amigo: Mā cuyūhú nú nchivī jā cahnī yiqui cúñu nú, chi tá nī jahni ji ndóhó, de nduú nā cuá cuu cā sáhá ji.

⁵ De ná cáchi ni nūū nū ní iin cúu jā cuyūhú nú: Jā cuyūhú nú cúu Yāā Dios jā tú sáhá yā jā cuū nū, de íyó poder yā jā chuhun yā ndóhó infierno. Suu maá yā cúu jā cuyūhú nú jā má stíví nú nūū yā.

⁶ De ndācā saā chi nduú yāhvī ndéē tī, chi jondē ūhūn tī jā úū centavo. De ni iin tī nduú nāā inī Yāā Dios jāā nduú jíto yā tī.

⁷ De nā oncā cúu ndá máá nú, chi jondē ndihi ixi xínī nū ja nī ncahvi yā. Túsaá de mā cuyūhú ndá nú, chi cánuú ndasí cā ndá máá nú nūū yā nsūú cā cuāhā ndá saā.

Nchivī jā jétúhún ji Jesucristo nūū incā nchivī

(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ De cāhān ni jíín ndá nú jā ndācā nchivī jā cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, de saā-ni nduhū, Yāā nī nduu tēe, cuetúhún nī ji nūū ndá ángel Yāā Dios.

⁹ De ndācā nchivī jā má cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, suni súcuán mā cuetúhún nī ji nūū ndá ángel Yāā Dios.

¹⁰ De tú nā-ni nchivī cāhān ji sīquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, de cune cáhnú inī Yāā Dios nūū ji. Sochi tú nā-ni nchivī cāhān nāvāha ji sīquī Espíritu Santo, de mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji.

¹¹ De tú quisiáha ndá ji ndóhó ndācā vehe ī sinagoga nūū justicia jíín nūū ndá cā tēe tátúnī, de mā nācani ndasí inī nū nāsa scócóo nú tūhun jíín nāsa cāhān nū.

¹² Chi maá hora ñúcuán de Espíritu Santo stéhēn yā nūū nū nāsa cāhān nū, ncachī yā.

Siqui jā má cútóó ó ndatíñú cuicá

¹³ Ñúcuán de iin tēe íñi mähñú nchiví cuāhā, nī ncāhān dē jíñ Jesús: Maestro, cāhān ní jíñ ñani sá jā ná táhvi sáva dē tāhvi ndúú sá, ncachī dē.

¹⁴ De nī ncāhān yā jíñ dē: Lílū, ndúú ní jáni yā nduhū jā sāhá ndāā ni tiñu nú jā tahví sáva nī tāhvi nū, ncachī yā.

¹⁵ De nī ncāhān cā yā: Coto vāha ndá nú maá nú jā má cútóó cuitī nū xūhún jíñ ndá cā. Chi vísō cuāhā ndasí ndatíñú névāha iin tēe, de nsūú ñúcuán sāhá jā quendōo ndetū dē ñayiví yáhá, ncachī yā.

¹⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā iin tūhun yátá jíñ ji: Nī iyo iin tēe cuicá jā névāha ñuhun jā vāha ndasí cúu itū.

¹⁷ De tēe cuicá ñúcuán nī nacani inī dē: ¿Nāsa sāhá nī? Chi ndúú cā núne nūū cuhun niñi nī. Ncachī dē.

¹⁸ De nī jani inī dē: Suha ná sáhá nī: Canī ni ndá yacā ni, de nasāhá nī jā nāhnú cā. De ñúcuán nataān ndihi nī niñi nī jíñ ndācá ndatíñú nī.

¹⁹ Ñúcuán de cani inī ni: Mitan de cuāhā ndasí névāha ó jā quenda cuāhā cuiyā. Ná nátātú ó, de cajī ō coho ó, de ná cúsi inī ō, nī jani inī dē.

²⁰ Sochi nī ncāhān Yāā Dios jíñ dē: Tēe naā cúu nú, chi jacuāā mitan de cuū nū, de ndācá jā ní nchuvāha nú, ¿ní tēe cuu? Ncachī Yāā Dios jíñ dē.

²¹ De suni súcuán cundoho ndācá tēe jā sáhá cuicá dē maá dē, de ndúú ndúcú dē jā quendōo ndetū dē nūū Yāā Dios, ncachī yā.

*Yāā Dios jíto yā yóhó**(Mt. 6.25-34)*

²² De nī ncāhān yā jíñ ndá tēe scuáha jíñ yā: Túsaá de cāhān ni jíñ ndá nú: Mā nācani ndasí inī nū siqui jā cutecū nū, tú nāsa cajī nū, ni siqui sahma nú, tú nāsa cuhun nú.

²³ Chi Yāā Dios nī nsāhá yā jā técu nū jíñ yiqui cúñu nú, de nā oncā cúu jā má cuáha yā jā cajī nū jíñ jā cuhun nú.

²⁴ Cūndēhé ndá nú nāsa técu ndá ticācá, de ndúú jáquín tī, ni ndúú nástútú tī, ni ndúú nūū tavāha tī ni yacā tī. De vísō súcuán de maá Yāā Dios scájī yā tī. ¿De á ndúú cánuú ndasí cā ndá ndóhó nsūú cā ndá quiti ñúcuán?

²⁵ ¿De ní iin nú, á cuu chisó nú iin yiquí cā maá nú, vísō ná nācani ndasí inī nū?

²⁶ De tú mā cúu sāhá nú iin tiñu lúli súcuán, ¿de nājēhē cúu jā nācani ndasí inī nū siqui jā cajī nū jā cuhun nú?

²⁷ Cūndēhé ndá nú nāsa jée ndá itā yucú. Chi ndúú sátíñú ni ndúú quéhen. De cāhān ni jíñ ndá nú jā juni rey Salomón, quívi jā ní ñúhun dē sahma váha ndasí, de ni ndúú ní ñúhun dē sahma vii súcuán tá cúu nūū íyó ndá itā.

²⁸ De tú súcuán jēhe Yāā Dios sahma vii nūū itā yucú jā íyó nūū ñúhún mitan de teēn de cāyū nūū ñúhūn, de nā oncā cúu ndá ndóhó jā má cuáha yā sahma. ¿De nūcu ndúú cándija nihin ndá nú jā jíto yā ndóhó?

²⁹ Túsaá de mā nācani cuécá inī nū nāsa cajī nū nāsa coho nú.

³⁰ Chi maá-ni siqui yáhá cúu jā ndíhvi inī nchiví ñayiví jāá ndúú cándija. Sochi ndá maá nú chi íyó Tatá nú andiví, de jíñi yā jā jíñi ñúhún nú ndācá yáhá.

³¹ De sa cánuú cā jā cundihvi inī nū siqui tiñu jā ndácu Yāā Dios nūū nū. Ñúcuán de sāhá yā jā nihin nū ndācá yáhá.

*Nāsa coo cuicá ó jondē andiví**(Mt. 6.19-21)*

³² Mā cúyūhú ndá nú chi cúu nú tá cúu ticāchí nī. Chi vísō jacū ndá nú-ni cúu, de maá Tatá nú cúsi inī yā jā quívi nú ñuū nūū tátúnī yā.

³³ Xícó ndá nú jā névāha nú, de cuāha nú xūhún ñúcuán nūū nchiví ndāhvi. De súcuán de scáyā nū tāhvi nū jondē andiví nūū má cútúhú, tá cúu nūū távāha nú xūhún inī itīn. Chi jondē andiví de mā nāā jā váha jā cunevāha nú. Chi ñúcuán mā quívi jācuíhna, ni mā cúu stíví tíquixīn.

³⁴ Chi jondē nūū nīhīn nū tāhvī váha nú, ñúcuán cúu nūū cundihvī inī nū sīquī.

Jā ná cóo tūha ó jā nenda yā

³⁵ Coo tūha ndá nú jā nenda Jētohō nū, de sáhá nú tá sáhá ndá mozo jā náscuíquīn ji lámpara ji.

³⁶ Chi íyó tūha ji de ndétu ji jā nenda patrón ji jā cuáhān dē vico tándāhá. Chi tá nenda dē de cāhān dē, de nacune-ni ndá ji viéhé.

³⁷ De nācā ndetū ndá mozo ñúcuán jā tá nenda patrón ji, de cunī dē jā ndíto ji. De ndāā cāhān ni jín nū jā maá patrón sáhá tūha dē maá dē, de tenee dē ji nūū mesa jā cani dē cōhō ji.

³⁸ De vísō cucuéé dē nenda dē jondē sava ñuú, á ja nī nchāha ñuú, de tú cunī dē jā súcuán ndíto ndá mozo dē, de nācā ndetū ndá ji túsáá.

³⁹ De chuhun inī ndá nú jā cāhān tūhun yátá yáhá: Tēe xívéhe, tú ní jínī dē nā hora quiji jācuíhná, de cundito dē, de mā cuáha dē tūhun sacuíhná vehe dē nícu.

⁴⁰ De saá-ni ndá ndóhó, coo tūha nú, chi tú nduú, de maá hora jāá nduú ná jáni inī nū, de nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā jín ndá dē.

Tūhun mozo vāha jín mozo nduú squíncuu

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Ñúcuán de Pedro nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿á jín ndá maá sá-ni cāhān ní tūhun yátá yáhá, á suni cāhān ní jín ndihi cā nchivī? ncachī dē.

⁴² De nī ncāhān maá Jētohō ō: Cāhān ni jín nā-ni nchivī jā cúu tá cúu mozo jā ndito xīnī de squíncuu vāha. De maá patrón nī jani dē ji jā coto ji nchivī vehe dē, tácu scájī ji maá hora.

⁴³ De nācā ndetū mozo ñúcuán jā tá nenda patrón ji, de cunī dē jā súcuán squíncuu vāha ji.

⁴⁴ De ndāā cāhān ni jín ndá nú jā cani dē mozo ñúcuán jā coto ji ndihi ndatíñú dē.

⁴⁵ Sochi tú jáni inī ji jā má nēndá ñamā patrón ji, de quijéhé ji cani ji ndá tēe jín ñahan jā cúu táhān mozo ji, de cajī ji coho ji de jīni ji,

⁴⁶ tú súcuán de nenda-ni patrón ji quīvī jāá nduú ndétu ji jín hora jāá nduú ná jáni inī ji. De sndóho ndasí dē ji, de chihi dē ji cundoho ji nūū yíhí ndá nchivī jāá nduú squíncuu.

⁴⁷ De mozo jā jínī nāsa jétahān inī patrón ji, de tú nduú sātūha ji de nduú squíncuu ji jā cúnī dē, de cundoho xēēn ji jín ntuxí.

⁴⁸ De mozo jāá nduú jínī nāsa jétahān inī patrón ji, de tú sáhá ji tiñu jā cani dē ji ntuxí, túsáá de jacū-ni cani dē ji. Chi ndá nchivī jā stéhēn cuāhā yā nūū ji, suni cuāhā nācān yā nūū ji. De ndá nchivī jā cuāhā cā tiñu nī ntee yā ji, suni cuāhā cā nācān yā nūū ji.

Jā síquī Jesús de cusín inī nchivī

(Mt. 10.34-36)

⁴⁹ Nī nquenda nī jā modo jā scuíquīn ni ñuhūn inī ñayíví, de suu cúu jā cusín inī nchivī jā síquī nduhū. De cúnī ni jā ñamā coo súcuán, tácu quīvī ndá nchivī ndahá Yāā Dios.

⁵⁰ De íyó iin tūndóhó jā cánuú cundoho nī, de cúcuécá ndasí inī ni chi jondē jīnu cundoho nī, sá de ndusiī inī ni.

⁵¹ ¿De á jáni inī ndá nú jā vāji nī jā cundeē mānī nchivī ñayíví? Cāhān ni jín ndá nū jāá nduú, chi sa cusín inī nchivī jā síquī nduhū.

⁵² Chi jondē mitan de quijéhé jā ūhūn nchivī iin vehe cusín inī ji. De nenda ūnī síquī ūū, de ūū síquī ūnī.

⁵³ Chi tatá cusín inī jín sēhe yíí, de sēhe yíí jín tatá, de naná jín sēhe síhí, de sēhe síhí jín naná, de naná chíso jín sēhe jānú, de sēhe jānú jín naná chíso, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā síquī seña andiví

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴ De suni nī ncāhān yā jín nchivī cuāhā: Tá jínī ndá nú jā nénda vīcō ichi nūū quee ncandiī, de cāhān nū jā cuun sāvī, de súcuán cúu.

⁵⁵ De tá vāji tāchī ichi sur, de cāhān nū jā nandiī, de súcuán cúu.

⁵⁶ Vāchi tēe stáhvī-ni cúu ndá nú. Ja jícūhun inī nū nāsa stéhēn seña andiví jíin inī ñayiví, ¿de nūcu nduú jícūhun inī nū ní iin cúu nduhū jā sáhá nī ndācá tiñu ñáhnú tiempo yáhá?

Jā cundihvī inī ō jā má cúndeē cuāchi sīquī ō

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ ¿De nūcu nduú sáhá ndá máá nú cuenta ní iin cúu tiñu ndāā jā sáhá nú?

⁵⁸ De tú iin nchivī quihīn ji jíin nú nūū justicia jā cāhān ji cuāchi sīquī nū, túsaá de juni cuāhān nū jíin ji ichi de cundihvī inī nū sáhá ndāā nū jíin ji. Chi tú nduú, de squívi ji ndóhó nūū juez, de juez siáha dē ndóhó nūū policía, de policía chihi dē ndóhó vecāa.

⁵⁹ De ndāā cāhān ni jíin nú jā má quēé cuiti nū ñúcuán chi jondē chunāá nú ndihi cuiti xūhún jā jícān ndá dē, ncachī yā.

13

Jā cánuú nacani inī ō jā sndóo ó cuāchi ó

¹ De iin quivī ñúcuán nī nquenda jacū tēe, nī nacani dē tūhun nūū yā nāsa nī ndoho sava tēe Galilea. Chi tá jáhnī ndá dē quiti jā sōcō dē, de nī nquenda-ni ndá mozo Pilato nī jáhnī tēe ñúcuán.

² De nī ncāhān Jesús: Ndá tēe Galilea ñúcuán, ¿á jáni inī ndá nú jā súcuán nī ndoho dē sīquī jā ndasí cā nī iyo cuāchi dē nsūú cā ndá cā nchivī Galilea?

³ Cāhān ni jíin ndá nú jāá nduú. De ndá máá nú suni tñū tāhvī nū de tú mā nācani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

⁴ De xāhōn ūnī tēe jā ní jicó cáva torre Siloé sīquī dē, de nī jīhī ndá dē, ¿á jáni inī nū jā ndasí cā nī nsáhá ndá dē cuāchi nsūú cā ndá cā nchivī Jerusalén?

⁵ Cāhān ni jíin ndá nú jāá nduú. De ndá máá nú suni tñū tāhvī nū de tú mā nācani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

Tūhun yátá ñutun higo

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá jā stéhēn yā tá cúu nchivī jāá nduú squíncuu tūhun ndácu Yāā Dios: Cúu ji tá cúu iin ñutun higo jā íní nūū ñuhun iin tēe. De nī jēndēhé dē tú íyó jāvíxī xīnī, de nduú nā cuá íyó.

⁷ De nī ncāhān dē jíin mozo jā sátíñú nūū ñuhun dē: Mitan de ja íyó ūnī cuiyā jā quínducú nī jāvíxī xīnī ñutun higo yáhá, de nduú nā cuá cúun. Túsaá de quehdē nū, chi vāchi sátēñú nūū ñūhún, ncachī dē.

⁸ De nī ncāhān mozo jíin dē: Señor, sndóo ní ná cuiñi iin cuiyā yáhá cā, de ná nástáyā sá jēhē de chuhun sá jēhen.

⁹ De cūndēhé ó tú cuun jāvíxī incā cuiyā. De tú nduú, de tēhdē, ncachī mozo, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā iin ñahan quivī nátātú

¹⁰ De iin quivī nátātú de stéhēn Jesús tūhun inī vehe īi sinagoga.

¹¹ De íyó iin ñahan jā ní ncuu xāhōn ūnī cuiyā cúhū ña. Chi iin tāchī nī nsáhá jā jíca tihí ña, de nduú cā cúu cuiti caca tuun ña.

¹² De nī jinī Jesús nūū ña, de nī ncana yā ña, de nī ncāhān yā jíin ña: Nánā, mitan de nduvāha ní jā cúhū ní, ncachī yā.

¹³ De nī ntee yā ndahá yā ña, de nī nūcuñī tuun ña-ni, de nī nacuetáhvī ndasí ña nūū Yāā Dios.

¹⁴ De tēe cúñáhnú inī vehe īi sinagoga, nī nquiti inī dē nī jinī dē Jesús jā ní nasāhá vāha yā ñahan ñúcuán quivī nátātú. De nī ncāhān dē jíin ndá nchivī: Iyó íñū-ni quivī sátíñú ó, de ndá quivī ñúcuán quiji ndá nú jā nduvāha nú. De quivī nátātú chi mā cúú, ncachī dē.

¹⁵ Ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō ō jíin dē: Vāchi tēe stáhvī-ni cúu ndá nú. De quivī nátātú, ¿á nduú nándají ndá nú stīquī nū jíin burro nú jā quíscóho nú tī ndute?

¹⁶ De ñahan yáhá já cúu ña tatā Abraham, chi modo já ní nuhnī ña xāhōn ūnī cuiyā nī nsāhá Satanás. ¿De á nduú íyó vāha já ní nandají nī ña nūū cuēhē ña quīvī nátātú? ncachī yā.

¹⁷ De já ní ncāhān yā súcuán, de nī ncucanoō ndá tēe já jínī ūhvī dē yā. De ndihi nchivī nī ncusiī ndasí inī ji nī jínī ji ndá tiñu ñáhnú sáhá yā.

Tūhun yátá sīquī niquin yuvā mostaza
(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸ De nī ncāhān yā: Ná cáhān ni iin tūhun yátá tácuā cunī ndá nú nāsa cúu já ndúcuahā nchivī já tátúnī Yāā Dios nūū.

¹⁹ Ndúcuahā ji tá cúu nūū jáhnu iin niquin yuvā mostaza já ní jaquīn iin tēe nūū ñuhun dē. De nī jahnu, de nī ncuu iin ñutun cáhnú, de ndá saā chi sáhá tī tacā tī chījin ndahá yúcū, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī levadura
(Mt. 13.33)

²⁰ De nī ncāhān tucu yā: Súcuán cúu já ndúcuahā nchivī já tátúnī Yāā Dios nūū:

²¹ Cúu tá cúu levadura já ní nquehen iin ñahan, de nī nsacā ña jínī ūnī kilo harina, de nī ndaa ndihi ñujan nī nsāhá, ncachī yā.

Sīquī já quīvi ó viéhé túū
(Mt. 7.13-14, 21-23)

²² De ñúhún Jesús ichi cuāhān yā Jerusalén, de yāha yā ndācá ñuū nāhnú jínī ñuū lulí, de stéhēn yā tūhun.

²³ De iin nchivī nī jīcā tūhún ji yā: Señor, ¿á jacū-ni nchivī cúu já scácu Yāā Dios, á naá cúu? ncachī dē. De nī ncāhān yā jínī ndá ji:

²⁴ Cundihvī inī ndá nú quīvi nú ndahá Yāā Dios. Chi cúu tá cúu iin viéhé túū. De cáhān ni jínī ndá nú já iin quīvī de cuāhā nchivī nducú ji quīvi ji, de mā cūū cā quīvi ji.

²⁵ De quīvī ñúcuán chi sáhá nī tá cúu nūū sáhá iin tēe xivéhe, já nacuiñī dē de nacasi dē viéhé. De tāvēhé cuiñī ndá nú, de scáján nú viéhé, de cáhān nū: Señor, nacune ní viéhé ná quīvi ndá sá. De cáhān dē jínī nú: ¿Ní nūū vāji ndá nú? Chi nduú jínī ni ndóhó, cachī dē.

²⁶ Ñúcuán de quijéhe ndá nú cáhān nū jínī dē: Nī nchajī ndá sá nī jihī sá jínī ní, de nūū yáhvi ñuū sá nī stéhēn ní tūhun, cachī nū.

²⁷ De cáhān maá dē: Cáhān ni jínī ndá nú jāá nduú jínī ni ní jondē vāji nú. Cuijiyo ndá nú quīhīn nū, chi nchivī já sáhá tiñu néhén cúu nú, cachī dē.

²⁸ De quīvi ndá nú nūū cuacu nú de nacayihí nú ñii yúhú nú já ndoho xēēn nū. De cunī nū nūū Abraham jínī Isaac jínī Jacob jínī ndācá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, íyó ndá dē ñuū nūū tátúnī Yāā Dios. De ndá ndóhó, vísō cúu nú tatā ndá dē, sochi quīvi nú nūū ndoho nú.

²⁹ Sochi cuāhā nchivī, vísō nduú cúu ji tatā ndá dē, de quiji ndá ji ichi nūū quenda ncandī jínī nūū quée ncandī, jínī ichi norte jínī ichi sur. De cundeē ji mesa já cajī ji stāā ñuū nūū tátúnī Yāā Dios.

³⁰ De sava nchivī já mitan cúu ji já sándihí, de ichi ñúcuán nduu ji nūū. De sava nchivī já mitan cúu ji nūū, de ichi ñúcuán nduu ji já sándihí, ncachī yā.

Jā ní ncucuécá inī yā nī ndēhé yā Jerusalén
(Mt. 23.37-39)

³¹ De maá quīvī ñúcuán nī nquenda jacū tēe fariseo, de nī ncāhān dē jínī yā: Cuijiyo ní quīhīn ní incā lado, chi cunī Herodes cahnī dē ní, ncachī ndá dē.

³² De nī ncāhān yā: Cuáhán ndá nú de cachī tūhun nú nūū tēe stáhvī ñúcuán jāá ncháha ca quenda quīvī cuū ni, chi mitan jínī teēn tavā ni tāchī inī nchivī, de nasāhá vāha nī nchivī. De quīvī únī de jīnu tiñu sáhá nī, cachī nū.

³³ Chi cánuú jā caca nī quīhīn ni mitan jíin teēn jíin isá, de jīnū ni Jerusalén. Chi ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, nduú jíhī dē incā lado, chi maá-ni inī Jerusalén jáhni ji ndá dē.

³⁴ Ndá ndóhó nchivī Jerusalén, jáhni nū ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, de cáni nú yūū xīnī ndá tēe jā tájí Yāā Dios vāji nūū nū. De cuāhā vuelta nī ncuu inī ni nastútú nī sēhe nú, tá cúu nūū sáhá iin ñihín jā nástútú tī sēhe tī chījin nijin tī, sochi nduú ní ncúni ndá nú.

³⁵ Túsaá de mitan de sndóo uun nī ndóhó jíin ndá sēhe nú. Chi cáhān ni jíin nú jā jondē mitan de mā cūnī cuitī cā nū nūū ni, chi jondē quenda quivī jā cāhān ndá sēhe nú: Vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā ní nenda jíin tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios, cachī nū, ncachī yā.

14

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe cúhū cuēhē cuiñu

¹ De iin quivī nátátú nī jēhēn yā vehe iin tēe fariseo jā cúñáhnú, nī jēcaji yā stāā jíin dē. De ndá cā tēe fariseo chi ndéhé yuhū dē yā tú stíví yā.

² De ñúcuán íyó iin tēe cúhū cuēhē cuiñu, íñí dē nūū yā.

³ De nī jīcā tūhún yā ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo: ¿A íyó ley jā nasāhá vāha nī nchivī cúhū quivī nátátú, á nduú? ncachī yā.

⁴ Sochi nduú ní ncāhān cuitī ndá dē. De nī ntiin yā tēe cúhū, de nī nasāhá vāha yā dē, de nī ncāhān yā jā ná quínohōn dē.

⁵ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Ní iin nú de tú burro nú á stīquī nū nincava tī inī inī pozo, de á nduú ñamā natavá nū tī, vísō quivī nátátú cúu? ncachī yā.

⁶ De nduú ní ncúu scócóo ndá dē ni iin tūhun nūū yā jā sūcuán nī ncāhān yā.

Tūhun sīquī nchivī jā jēhēn vico tándāhá

⁷ De nī jini Jesús jā ndá tēe jā ní ntacā, nácāji dē silla yíñúhún cā nūū mesa jā cundeē dē. De nī ncāhān yā tūhun yáhá jíin ndá dē:

⁸ Tú cana iin tēe jā quīhīn nū vico tándāhá, de mā cundeē nū lugar yíñúhún cā. Chi tú sūcuán de sanaā de ja nī ncana dē iin tēe cúñáhnú cā nsūú cā ndóhó.

⁹ De quiji tēe jā ní ncana ndóhó, de cāhān dē jíin nú: Nacuiñī, chi jīñā cundeē tēe yáhá. Ñúcuán de cucanoō nū de quīhīn nū jondē jā sándihí.

¹⁰ Chi tú cana iin tēe ndóhó, de sa cundeē nū jondē lugar jā sándihí. De tá quiji tēe jā ní ncana ndóhó, de cāhān dē jíin nú: Amigo, nehēn cundeē nū iin lugar nūū yíñúhún cā, cachī dē. Ñúcuán de ndá nchivī ndéē jíin nú nūū mesa, cunī ji jā sáhá ñáhnú dē ndóhó.

¹¹ Sūcuán nī ncāhān ni tūhun yáhá tácuca cunī ndá nú jā ndacá nchivī jā sáhá ñáhnú ji maá ji, sa nuu ji sáhá Yāā Dios. De nchivī jā sáhá núu ji maá ji, sa nduñáhnú ji sáhá yā, ncachī yā.

¹² De suni nī ncāhān yā jíin tēe jā ní ncana dē yā jā cajī yā stāā: Tú sáhá nú jā cusámá nchivī á jā cuxíní ji, de mā cāná nú ndá nchivī cúu amigo nū jíin ñanī nū jíin táhán nú jíin ndá nchivī cuicá. Chi tú sūcuán de suni nacana ndá máá ji ndóhó, de sūcuán nanihīn nū jā ní jēhe nú.

¹³ Chi tá sáhá nú vico, de sa cana nú ndá nchivī ndāhví, nchivī cuhlu, nchivī cojo, nchivī cuáá.

¹⁴ De sūcuán de quendōo ndetū nū, chi mā cúu nacūaha ji nūū nū. De nihīn nū táhvī nū quivī jā natecū ndá nchivī ndāā, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī vico cúxíní

¹⁵ De iin tēe jā yájī stāā jíin yā, nī jini dē tūhun yáhá, de nī ncāhān dē jíin yā: Nācā ndetū ndá tēe jā cajī stāā inī ñuū nūū tátúnī Yāā Dios, ncachī dē.

¹⁶ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús iin tūhun yátá jā stéhēn yā jā cána Yāā Dios nchivī jā quivī ji inī ñuū nūū tátúnī yā: Iin tēe nī nsāhá dē iin vico cáhnú jā cuxíní, de nī ntají dē mozo dē jā cana cuāhā nchivī.

¹⁷ De maá quívi jā cuxíní, de nī ntají dē mozo dē cuācāna ndá nchivī ñúcuán jā ná quíji ji cuxíní ji: Nehēn ndá ní, chi ja íyó tūha ndihi, ncachī mozo.

¹⁸ De ndihi nchivī nī ncāhān ji jā ná cúne cáhnú inī dē chi mā quíhīn ji. Iin tēe nī ncāhān dē: Cáta nī jeen nī iin ñuhun de cánuú quíndēhé nī, de ná cúne cáhnú inī dē chi mā cuéé ni, ncachī dē.

¹⁹ De incā dē nī ncāhān: Nī jeen nī ūhūn yunta stīquī, de quíhīn ni coto túnī ni tī, de ná cúne cáhnú inī dē chi mā cuéé ni, ncachī dē.

²⁰ De incā dē nī ncāhān: Cáta nī ntandāhá nī, de jā ñúcuán mā cūú cuéé ni, ncachī dē.

²¹ De cuānohōn mozo, de nī ncachī tūhun dē nūū patrón dē nāsa nī ncāhān ndá nchivī. Ñúcuán de nī nquītī inī patrón, de nī ncāhān dē jíin mozo dē: Ñamā quíhīn nū ndá calle nāhnú jíin calle lulí, de cana nú ndá nchivī ndāhví, nchivī cuhlu, nchivī cojo, jíin nchivī cuáá, ná quíji ndá ji vico, ncachī dē.

²² De nī jēhēn mozo, de nī nenda dē, de nī ncāhān dē: Señor, ja nī nsāhá sá tá ncachī ní, de cúmanī cā nchivī de chitú vehe ní, ncachī dē.

²³ De nī ncāhān tucu patrón: Quíhīn tucu nú ndācá calle jíin ichi, de cana fuerza nū nchivī ná quíji ji, tácuva cuchitú vehe nī.

²⁴ Chi cáhān ni jíin nú jā ni iin nchivī jā ní ncana nī jā xíhna ñúhún, mā cuáha cuitī ni tūhun jā cuxíní ji vehe nī, ncachī dē, ncachī yā.

Tūhun jā cánuú nacani vāha inī ō de cuniquīn ō Cristo

(Mt. 10.37-39)

²⁵ De cuāhā ndasí nchivī níquīn ji Jesús cuāhān ji jíin yā, de nī ndicó cóto yā, de nī ncāhān yā jíin ji:

²⁶ Tú nā-ni nchivī cúnī ji cuniquīn ji nduhū jā scuáha nī ji, de tú mānī cā ji jíin tata ji, naná ji, ñasíhí ji, sēhe ji, ñanī ji, cuāha ji, nsūú cā jíin nduhū, de mā cūú cuu ji nchivī scuáha jíin nī. De tú ndíhvi cā inī ji sīquī jā coo vāha maá ji nsūú cā jā cuniquīn ji nduhū, de suní mā cūú tucu.

²⁷ De nā-ni nchivī tú mā cuáha ji tūhun cundoho ji tūndóhó vísō jondē cuū ji sīquī jā cuniquīn ji nduhū, de mā cūú cuu ji nchivī scuáha jíin nī.

²⁸ Chi tú ní iin nú cúnī nū caquīn nū iin vehe cáhnú, ¿de á nduú cánuú jā xihna cā cundeē nū tavā nū cuenta tú quenda xūhún jā sínu nú vehe?

²⁹ Chi tú nduú, de tá ja nī ntavā nū cimientō, de mā quēndá xūhún sínu nú, de ñúcuán de ndá nchivī chi sāhá catá ji nūū nū.

³⁰ De cāhān ji: Tēe yáhá chi nī nquijéhé dē sáhá dē vehe, de nduú ní ncúndéé dē sínu dē, cachī ji.

³¹ De saá-ni tú iin rey quīcanāá dē jíin incā rey jā vāji sīquī dē, ¿de á nduú cánuú jā xihna cā cundeē dē nacani inī dē tú cundeé dē jíin ūxī mil soldado jā canāá dē jíin incā rey jā vāji sīquī dē jíin ōcō mil soldado?

³² Chi tú mā cúndéé dē, de juni jíicā cā vāji incā rey, de tají dē sava tēe ndíso tíñú jā quíhīn ndá dē cātūhún dē nā cuá cúnī incā rey jā cuāha dē, de jencuīñī-ni.

³³ De ndá máá nú, suni sūcuán cánuú jā xihna cā nacani inī nū de quehndē inī nū jā sndóo nú ndihi jā névāha nú, chi tú nduú de mā cūú cuu nú nchivī scuáha jíin nī.

Tūhun yátá sīquī ñī

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ De nchivī cándíja cúu ji tá cúu ñī. Vāha íyó ñī, de tú ñī ná nāá jā úhguā, ¿de nāsa nduu uhguā tucu?

³⁵ Nduú cā tínu cuitī cā, ni jā chuhun nchivī nūū itū, ni jā nduu jēhen, chi sa cutē-ni nchivī. Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī tīcāchí jā ní nsana

(Mt. 18.10-14)

¹ De ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe sáhá cuāchi, nī nquenda dē nūū Jesús jā cunini dē tūhun cāhān yā.

² De ndá tēe grupo fariseo jíin ndá tēe stēhēn ley janahán, nī ncāhān dē sīquī yā: Tēe yáhá chi jétáhvī dē ndá tēe sáhá cuāchi de yájī dē jíin, ncachī dē.

³ De nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá jíin ndá dē:

⁴ ¿Ní iin nú de tú névāha nú iin ciento ticāchí, de tú scuíta nú iin tī, de á nduú sndóo nú cūmī xico xāhōn cūmī cā tī yucu, de quīnanducú nú quiti jā ní nsana jondē nanihīn nū tī?

⁵ De tá nī nanihīn nū tī, de chisó nú tī nūū chýō nū, de cusii inī nū.

⁶ De tá nenda nú vehe nú de nastútú nú ndācá amigo nū jíin nchivī ndēē ñatin jíin nú, de cāhān nū jíin ji: Ná cúsiī inī ō, chi nī nanihīn ni ticāchí nī jā ní nsana, cachī nū.

⁷ De cāhān ni jíin ndá nú jā suni sūcuán cúu jondē andiví. Chi cúsiī cā inī yā jíin iin nchivī jā íyó cuāchi de nācani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji, nsūú cā jíin cūmī xico xāhōn cūmī nchivī íyó ndāā jāā nduú cā cánuú nacani inī ji, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī ñahan jā ní scuíta xūhún

⁸ De tú iin ñahan névāha ña ūxī xūhún plata, de tú scuíta ña iin, ¿de á nduú scuíquīn ña lámpara, de nastáā ña vehe, de nanducú vāha ña jondē nanihīn ña?

⁹ De tá nī nanihīn ña, de nastútú ña ndācá amiga ña jíin nchivī ndēē ñatin jíin ña, de cāhān ña jíin ji: Ná cúsiī inī ō, chi nī nanihīn ni xūhún jā ní scuíta nī, cachī ña.

¹⁰ De cāhān ni jíin ndá nú jā suni sūcuán cúsiī inī ndá ángel Yāā Dios sīquī iin nchivī jā íyó cuāchi de nācani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

Tūhun yátá sūchí jā ní snāā cāhá xūhún

¹¹ De nī ncāhān tucu yā: Iin tēe nī íyo ūū sēhe yíí dē.

¹² De tēe suchí cā nī ncāhān ji jíin tatá ji: Tatá, tahví sáva ní ndatíñú ní, de taji ní sava cuu tāhvī sá, ncachī ji. De nī ntahví sáva dē tāhvī ndúū ji.

¹³ De nī ncuu jacū-ni quīvī, de tēe suchí ñúcuán nī stútú ndihi ji ndatíñú ji, de nī nquee ji cuāhān ji iin ñuū jícá. De ñúcuán nī snāā cāhá ji tāhvī ji chi nī jāxīn nāvāha ji.

¹⁴ De tá nī ndihi nī jāxīn ji, de nī nquiji iin tāmā xéēn inī ñuū ñúcuán, de nī nquijéhé cúmanī jā cajī ji.

¹⁵ De cuānducú tíñú ji nūū iin tēe ñuū ñúcuán. De nī ntají dē ji cuāhān ji rancho dē jā coto ji quini dē.

¹⁶ De cúni ji cajī ji sōō ndūchí jā yájī quini tácuā ndahā chījin ji. De ni iin nchivī nduú ná jéhe nūū ji.

¹⁷ Ñúcuán de nī nacani inī ji, de nī ncāhān ji: Ndācá mozo jā sátíñú vehe tatá nī, íyó cuāhā stāā yájī ji. De nduhū jíhī ni sōco yáhá.

¹⁸ Ná quínohōn ni nūū tatá nī, de cāhān ni jíin dē: Tatá, nī nsāhá sá cuāchi nūū Yāā Dios jíin nūū maá ní.

¹⁹ Mitan de nsūú cā tēe vāha cúu sá jā cunaní sá sēhe ní. De cuāha ní tūhun cuu sá tá cúu iin mozo ní, cachī nī.

²⁰ Sá de nī naquehen ji ichi cuānohōn ji nūū tatá ji. De cáta jícá cā vāji ji, de nī jinī tatá ji nūū ji, de nī ncundáhvī inī dē ji. De jínu dē cuātahān dē ji, de nī numi táhán dē jíin ji, de nī nchitū dē nūū ji.

²¹ Ñúcuán de nī ncāhān ji jíin dē: Tatá, nī nsāhá sá cuāchi nūū Yāā Dios jíin nūū maá ní. Mitan de nsūú cā tēe vāha cúu sá jā cunaní sá sēhe ní, ncachī ji.

²² Sochi maá tatá ji nī ncāhān dē jíin ndá mozo dē: Cuáquehen nú iin sahma vāha cā de chuhun nú ji. De chuhun nú iin xehe ndahá ji, de chihi nú nījān jēhé ji.

²³ De quīcuēca nú becerro jā ní neñu, de cahnī nū tī ná cájī ō, chi sāhá ó vico.

²⁴ Chi sēhe yíí nī yáhá, modo ja nī jíhī ji, de nī natecū ji. Chi nduú ní jíinī ni ní ichi nī jēhēn ji, de nī nenda ji, ncachī dē. De nī nquijéhé ndá dē sáhá dē vico.

²⁵ De sūchí ñáhnú cā, ndēē ji jondē rancho, de vāndiji ji, de nī nduñatin ji vehe. De nī jinī ji jā tívī música de jíta jéhé nchivī.

²⁶ De nī ncana ji iin mozo, de nī jīcā tūhún ji nā cuá cúu.

²⁷ De nī ncachī mozo nūū ji: Nī nenda ñanī nū, de tatá nú nī jahnī dē becerro jā ní neñu, chi nī nenda vāha ji nūū dē, ncachī mozo.

²⁸ Ñúcuán de nī nquītī inī sūchí ñáhnú, de nduú ní ncúnī ji ndīvi ji. De nī nquee tatá ji, de nī ncāhān ndāhvī dē jíin ji jā ná ndívi ji.

²⁹ De nī ncāhān ji jíin tatá ji: Níní sáhá sá tiñu ndácu ní, de nduú cúnīhin cuitī inī sá nūū ní. De nduú táji ní vísō iin lítú nūū sá jā sáhá sá vico jā cajī sá jíin ndá amigo sá.

³⁰ De nī nenda sēhe ní yáhá jā ní jāxīn cāhá ji xūhún ní jíin ndá ñahan ndīi. De nī jahnī ní becerro jā ní neñu jā cajī ji, ncachī ji jíin tatá ji.

³¹ Ñúcuán de nī ncāhān dē: Séhē, ndóhó chi níní ndēē nū jíin nī, de ndihi jā névāha nī chi suni cuenta maá nú cúu.

³² De mitan de íyó vāha jā sáhá ó vico de cusīi inī ō. Chi ñanī nū yáhá, modo ja nī jīhī ji, de nī natecū ji. Chi nduú ní jíin ō ní ichi nī jēhēn ji, de nī nenda ji, ncachī dē, ncachī yā.

16

Tūhun yátá mozo jā ní stáhvī dē patrón dē

(Mt. 6.24)

¹ De suni nī ncāhān Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Iin tēe cuíca nī iyo iin mozo dē jā ndíso tíñú nūū ndá cā mozo. De nī ncāhān ndá jíin patrón jā mozo ñúcuán snāā cāhá ndatíñú dē.

² De nī ncana dē mozo ñúcuán, de nī ncāhān dē jíin: ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní nīhīn ni sīquī nū? Nacuāha nú cuenta tiñu ndíso nú, chi mā cúndiso tíñú nú cā nūū ndá mozo ni, ncachī dē.

³ Ñúcuán de nī jani inī mozo: ¿Nāsa sáhá nī mitan? Chi patrón ni candeē dē tiñu ndíso nī. Chi nduú ndacuī ni jā quete nī ñuhun, de jā cācān ni caridad chi cucanoō ni.

⁴ Túsaá de jíin ni nāsa sáhá nī jíin ndá nchivī jā jéen nūū patrón ni, tácuā taji ji vehe cundeē ni tá quenda quīvī candeē dē tiñu nī. Ncachī dē.

⁵ De nī ncana dē tá iin iin tēe jā ndíta nūū patrón dē. De nī ncāhān dē jíin iin: ¿Nāsa ndíta nú nūū patrón ni?

⁶ De nī ncachī tēe ñúcuán: Ciento barril aceite. De nī ncāhān mozo: Yáhá ná táji nī vale nū, de ñamā cundeē nū sáhá nú incā vale jā ūū xico ūxī-ni, ncachī dē.

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān dē jíin incā tēe: ¿De ndóhó, nāsa ndíta nú? De nī ncāhān tēe ñúcuán: Ciento cajón trigo, ncachī dē. De nī ncāhān dē jíin: Yáhá ná táji nī vale nū, de sáhá nú incā vale jā cūmī xico-ni, ncachī dē.

⁸ Sá de nī ncāhān maá patrón jā ndíchí ndasí nī nsáhá tēe nēhén ñúcuán jíin nchivī jā ndíta nūū patrón dē, tácuā cuāha ji vehe cundeē dē. De cāhān ni jíin ndá nú jā nchivī ñayīví yáhá, ndito cā sáhá ji jā quendōo vāha ji nūū táhān ji, nsūū cā ndá nchivī jā cándíja Yāā Dios.

⁹ Túsaá de cāhān ni jíin ndá nú jā ndíchí cā sáhá nú nsūū cā jā ní nsáhá mozo ndíchí ñúcuán. Chi inī ñayīví yáhá nūū íyó cuāchi, sáhá ndá nú tiñu vāha jíin xūhún nú, chi cuāha nú nūū nchivī ndāhvī, tácuā vísō tú ndihi xūhún nú ñayīví yáhá, de quīvi nú andivī nūū coo vehe nú níí cání.

¹⁰ Nchivī jā squíncuu vāha jíin iin tiñu lúlí-ni, suni squíncuu vāha ji jíin tiñu cáhnú. De nchivī jā stáhvī jíin iin tiñu lúlí-ni, suni stáhvī ji jíin tiñu cáhnú.

¹¹ Túsaá de tú nduú squíncuu vāha nú jíin xūhún jā íyó ñayīví yáhá nūū íyó cuāchi, de mā cuāha yā jā vāha jā cuu nú níí cání andivī.

¹² De tú nduú squíncuu vāha nú jíin ndatíñú jā ní jēhe núú yā nūū nū ñayīví yáhá, de mā cuāha yā tāhvī jā cuu nú níí cání.

¹³ Ni iin mozo mā cūú satíñú dē nūū ūū patrón. Chi quītī inī dē nūū iin de coo manī dē jíin incā, á squíncuu vāha dē nūū iin de sáhá jéhe inī dē nūū incā. De suni sūcuán mā cūú satíñú nú nūū Yāā Dios de tú maá-ni sīquī xūhún ndíhvī inī nū, ncachī yā.

¹⁴ De ndá tēe fariseo nī nsāhá catá dē nūū yā jā ní jini dē ndācá tūhun cáhān yā, chi tēe cútóó xūhún cúu ndá dē.

¹⁵ De nī ncāhān yā jíín dē: Ndá máá nú chi sáhá nú jā tēe ndāā cúu nú nūū nchivī. Sochi Yāā Dios chi jíín yā nāsa cáá ánō ndá nú. Chi tiñu jā jáni inī nchivī jā tiñu ñáhnú cúu, de nūū Yāā Dios chi tiñu néhén cúu.

Siqui ley Yāā Dios jíín siqui jā tátúnī yā

¹⁶ Jondē ncháha ca quiiji Juan tēe scuénduté, de nī iyo ley jā ní jēhe Yāā Dios nūū Moisés, de suni nī stéhēn ndá tēe nī nacani tūhun yā. Ñúcuán de tá nī nquiji Juan, de nī nquijéhé jítē nuu tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios. De ndá nchivī chi ndúcú ndéé ji quívi ji ndahá yā.

¹⁷ De víjín cā cúu jā naā iin letra nūū tutū ley yā nsūú cā jā naā andiví jíín ñayiví, chi quee ndāā ndihi tūhun jā cáhān.

Tūhun jā má sndóo táhān tēe jíín ñahan

(Mt. 5.31-32; 19.3-12; Mr. 10.2-12)

¹⁸ De tú nā-ni tēe sndóo dē ñasíhí dē de nacueca dē incā ñahan, túsaá de cásiquí ndéé dē ña. De tú iin tēe nacueca ñahan jā ní ndusíín, suni cásiquí ndéé dē ña, ncachī yā.

Tūhun tēe cuicá jíín Lázaro

¹⁹ De nī ncāhān cā yā: Nī iyo iin tēe cuicá, nī ñūhun dē sahma fino ndasí. De ndiquivī nī iyo vāha ndasí jā ní nchajī dē.

²⁰ De suni nī iyo iin tēe ndáhví, nání dē Lázaro, de ndéé dē viéhé tēe cuicá ñúcuán, de ní dē nī nquene ndíhyi.

²¹ De cúnī dē jā ndahā chijin dē jíín pedazo stāā jā cóyo yuhú mesa tēe cuicá. De quénda ndá tinā de náyuu tī nūū ndíhyi dē.

²² De nī jīhī tēe ndáhví ñúcuán, de ndá ángel Yāā Dios nī nacueca yā dē cuāhān yā jíín ánō dē jondē andiví nūū íyó Abraham. De suni nī jīhī tēe cuicá, de nī jīquiyuhū dē.

²³ De tēe cuicá ñúcuán ndóho ndasí dē íyó dē lugar nūū íyó ánō ndá ndiyi jāá nduú ní ncándíja. De nī nūcūndēhé dē, de jondē jíicá nī jini dē nūū Abraham, de ndéé iin ncáá Lázaro jíín dē.

²⁴ Ñúcuán de nī ncana cóhó dē: Tatá Abraham, cundáhví inī ní sāán, de tají ní Lázaro, ná quíchundaji dē xīnī ndāhá dē nūū ndüté, de ná quíji dē sndáji dē yáá sá. Chi xēēn ndóho sá nūū yáñuhūn yáhá, ncachī dē.

²⁵ De nī ncāhān Abraham jíín dē: Lílū, nūcūhun inī nū jā ní ñihīn nū ndācá jā vāha tá nī ntecū nū, de Lázaro chi sa tūndóhó nī ñihīn dē. De mitan de ja nī ndundeé inī dē yáhá, de ndóhó chi ndóho nú jíínā.

²⁶ De suni íyó iin jā cūnú ndasí íyó māhñú ó jíín ndá nú. De nchivī íyó yáhá, vísō cúnī ji jā yāha ji cuēé ji nūū nū, de mā cūú. De suni mā cūú yāha ndá máá nú quiiji nú yáhá. Ncachī Abraham.

²⁷ Ñúcuán de nī ncāhān tēe cuicá: Túsaá de cáhān ndáhví sá jíín ní, tatá Abraham, tají ní dē ná quíhīn dē vehe tatá sá.

²⁸ Chi íyó ūhūn cā ñanī sá, de ná quícachī dē nūū ndá ji jā ná nācani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, tácuā mā quívi ndá ji nūū ndóho sá yáhá, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Abraham jíín dē: Ja névāha ji tutū jā ní ntee Moisés jíín ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. Ñúcuán ná chūhun inī ji, ncachī Abraham.

³⁰ De nī ncāhān tucu tēe cuicá: Nduú, tatá Abraham, chi tú iin nchivī ja nī jīhī quíhīn nūū ndá ji, ñúcuán de nacani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji, ncachī dē.

³¹ De nī ncāhān Abraham jíín dē: Tú mā chūhūn inī ji tūhun jā ní nacani Moisés jíín ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, de suni mā cándíja cuiti ji tú natecū iin ndiyi quíhīn nūū ji, ncachī dē, ncachī yā.

17

Xēen coo sīquī nchivī jā squívi táhán nū cuāchi

(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

¹ De nī ncāhān Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Maá-ni íyó jā ndúcu squívi nchivī nū cuāchi. De nācā xēen cundoho nchivī jā squívi táhán nū cuāchi.

² Vāha cā de tú ní núhni iin yōsó cáhnú sūcūn ji, de quēe ji chíjin ndute mar, nsūú cā jā squívi ji iin sūchí lúli yáhá nū cuāchi.

³ Coto má sāhá ndá nú súcuán túsaá. De tú táhán nú sáhá dē cuāchi sīquī nū, de cāhān nū nū dē. De tú nacani inī dē, de cune cáhnú inī nū nū dē.

⁴ De tú ūjā vuelta sáhá dē cuāchi sīquī nū jā iin quívi, de tú ūjā vuelta nācani inī dē de cāhān dē jíin nú jā cune cáhnú inī nū chí mā sáhá cā dē, cáchi dē, de cánú cune cáhnú inī nū nū dē, ncachī yā.

Jā cúñáhnú ndasí tūhun cándíja

⁵ De ndá tēe cúu apóstol nī ncāhān dē jíin Jētohō ō: Sáhá ní jā ná cándíja nihin cā ndá sá jā sáhá Yāa Dios jā jícan sá nū yā, ncachī dē.

⁶ De nī ncāhān Jētohō ō jíin ndá dē: Tú candíja ndá nú vísō iin lulī-ni, tá cúu iin niquin yuvā mostaza jā lulī-ni, de cuu cachī nū jā tiūhndú yáhá ná quēe de nūcūhun jondē nū mar, de coo tá cúu nū cáchi nū.

Jā ná squíncuu vāha ó nū yā

⁷ Tú ní iin nú íyó mozo jā jítu dē á jā scájī dē ndá quiti nú, de tá nenda dē vehe nú jā ní jēhēn dē yucu, de nduú cāhān nū jíin dē jā cundeē dē cajī dē stāa.

⁸ Chi sa cāhān nū: Sáhá nú ndeyu cuxínī nī, de canī nú cōhō ni. De tá nī ncuu nī nchajī ní nī jihī nī, sá de cajī maá nú coho nú, cáchi ndá nú.

⁹ De cáchi ndá nú jāa nduú cánú nacuetáhvī nú nū mozo tá nī nsáhá dē tiñu jā ní ndacu nú, chí jā cánú sáhá dē cúu.

¹⁰ De saá-ni ndá máá nú, cúu nú mozo Yāa Dios. De tú nī squíncuu nú ndācá tiñu jā ní ndacu yā nū nū, de cachī nū: Nduú cánú nacuetáhvī yā nū ni, chí súcuán cánú jā squíncuu nī, cachī nū, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā ūxī tēe ndóho cuēhē stéhyū

¹¹ De ñúhún Jesús ichi cuāhān yā ciudad Jerusalén, de nī nchāha yā cuāhān yā māhñú región Samaria jíin Galilea.

¹² De nī jīnū yā iin ñuū, de ūxī tēe ndóho cuēhē stéhyū nī nquenda dē, de jíca nī jencuiñī dē.

¹³ De nī ncana jee ndá dē: Jesús, Maestro, cundáhvī inī ní ndá sāán, ncachī dē.

¹⁴ De tá nī jīnī Jesús nū ndá dē, de nī ncāhān yā: Cuáhán ndá nú de stéhēn nū maá nū nū ndá sūtū jā ní nduvāha nú, ncachī yā. De juni cuāhān ndá dē de nī nduvāha dē-ni.

¹⁵ Ñúcuán de iin dē nī ndicó cóo dē nū Jesús, de nācana jee dē, nācuetáhvī dē nū Yāa Dios jā ní nduvāha dē.

¹⁶ De nī jēcuiñī jíití dē nū yā, de nī ntuu dē nū dē nū ñúhún, de nī nacuetáhvī dē nū yā. De tēe Samaria cúu dē.

¹⁷ De nī ncāhān Jesús: ¿A nsūú ndihúxī dē nī nduvāha? De iin cā dē, ¿nūcu nduú ní ndicó dē jā nacuetáhvī dē?

¹⁸ ¿A mátúhún-ni tēe ñuū jíca yáhá cúu jā ní ndicó jā nacuetáhvī dē nū Yāa Dios?

¹⁹ De nī ncāhān yā jíin dē: Nacuiñī de quínohōn nū. Chí nī ncandíja nú jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de jā suu cúu jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

Nāsa coo quívi tá nenda yā jā tatúni yā

(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰ De ndá tēe fariseo nī jíca tūhún dē Jesús nā quívi quijéhé jā tatúni Yāa Dios inī ñayívī. De nī ncāhān yā jíin dē: Mā quíjī nijin jā tatúni Yāa Dios.

²¹ Ni mā cūú cachī nchivī: Cūndēhé chi yáhá ndéē yā jā tátúnī yā, á: Nūcuán ndéē yā, cachī ji. Chi ja tátúnī Yāā Dios māhñú ndá nú, ncachī yā.

²² Nūcuán de nī ncāhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā: Quiji tiempo jā cuu ndasí inī nū cūndēhé nú nūū nduhū, Yāā nī nduu tēe, de mā cūní ndá nú.

²³ De cāhān nchivī jíín nú: Yáhá ndéē yā, á: Nūcuán ndéē yā, cachī ji. De mā quíndēhé ndá nú, ni mā cúniquīn nū ji.

²⁴ Chi tá cúu nūū sáhá taja jā jéndūtē iin lado andiví de nátūu jondē incā lado, de suni sūcuán coo quīvī jā nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, chi ndihi nchivī cunī.

²⁵ Sochi cánuú jā xihna cā cundoho xēēn ni, de nchivī íyó mitan chi squéne yichī ji nduhū.

²⁶ De tá cúu nūū ní ncuu ndá quīvī jā ní íyo Noé, suni sūcuán coo quīvī nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

²⁷ Chi quīvī nūcuán nī nchajī ndá ji, nī jihī ji, nī ntandāhá ji, nī jēhe ji sēhe síhí ji jā tandāhá, jondē nī nquenda quīvī jā ní nquívī Noé inī barco cāhnú jā nání arca. De nī ncuun sāvī xēēn, de nī ndaa ndute de nī jihī ji.

²⁸ De suni sūcuán nī ncuu quīvī tá nī íyo Lot. Nī nchajī ji, nī jihī ji, nī jeen ji, nī yīcó ji, nī jaquīn ji itū, nī nsāhá ji vehe.

²⁹ De quīvī jā ní nquee Lot inī ñuū Sodoma cuāhān dē, de nī ncuun ñuhūn jíín azufre ichi andiví, de nī snāā ndihi nchivī.

³⁰ De suni sūcuán coo quīvī jā nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

³¹ De quīvī nūcuán de nchivī ndéē yātā vēhé, de ndatíñú ji ñúhún inī vehe, cāhān ni jíín ji jā má ndívi ji naquehen ji, chi cánuú cunu ñamā ji jā cācu ji. De saá-ni nchivī satíñú nūū itū, mā quínohōn ji vehe ji jā naquehen ji ndatíñú ji.

³² De nūcūhun inī nū nāsa nī ndoho ñasíhí Lot jā ní jihī ña.

³³ De tú ní nchivī cūní ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaá de tānū tāhvī ji ní cání. De tú ní nchivī vísō ná cúu ji jā síquī nduhū, túsaá de cutecū ji ní cání.

³⁴ De cāhān ni jíín ndá nú jā quīvī nenda nī de cūsūn ūū tēe nūū iin jīto jacuāā, de iin dē naquehen nī, de incā dē ndōo, chi nduú ní ncándíja dē.

³⁵ De coo ūū ñahan jā ndico cáhnú, de iin ña naquehen nī, de incā ña ndōo.

³⁶ De ūū tēe satíñú dē nūū itū, de iin dē naquehen nī, de incā dē ndōo, ncachī yā.

³⁷ De jā ní jini ndá dē tūhun yáhá, de nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿ní cúu nūū coo sūcuán ndācá jā ní ncāhān ní? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíín dē: Tá cúu nūū cútútú ndá tiōcō ní-ni cúu nūū cáá quiti jā ní jihī, suni sūcuán coo ndācá jā ní ncāhān ni, ní-ni cúu nūū íyó nchivī.

18

Tūhun yátá síquī juez jíín ñahan viuda

¹ De nī ncāhān yā iin tūhun yátá jíín ndá dē jā cánuú jā ní ní cācān tāhvī dē, de mā nūū inī dē jíín.

² De nī ncāhān yā: Nī íyo iin juez inī iin ñuū. De ni nduú yúhú dē Yāā Dios, de ni nduú sáhá dē cuenta ni iin nchivī.

³ De suni ñuū ñúcuán íyó iin ñahan jā ní nquendōo ndáhví. De jēhēn jēhēn ña nūū dē, jíicān ña jā ná sáhá ndāā dē síquī iin nchivī jā jíín ūhvī ji ña.

⁴ De cuāhā quīvī nduú ní ncúnī dē sáhá ndāā dē, sá de nī jani inī dē: Vísō nduú yúhú nī Yāā Dios ni nduú sáhá nī cuenta ni iin nchivī.

⁵ sochi ñahan viuda yáhá, ndasí stāhān ña nduhū, de jā ñúcuán ná sáhá ndāā ni síquī nchivī jā jíín ūhvī ji ña. Chi tú nduú de mā cúndéé cā inī ni sáhá ña jā quíji quíji ña, ncachī dē, ncachī maá Jētohō ō.

⁶ De nī ncāhān cā yā: Sūcuán cúu jā ní ncāhān juez, tēe jāā nduú íyó ndāā.

⁷ De Yāā Dios chi nsūú sūcuán sáhá yā, chi sáhá ndāā yā síquī tíñu nchivī jā ní nacāji yā jā nduú ñuú cāhān ndáhví ji jíín yā. Chi scācu yā ji nūū ndācá jā jíín ūhvī nūū ji. ¿De á cuéé scācu yā ji, á naá cúu?

⁸ Cáhān ni jíin ndá nú jā ñamā. De quívi nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, ¿de á nīhīn cā ni nchivī cándíja nīhīn inī ñayiví? ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī tēe fariseo jíin tēe stútú xūhún renta

⁹ De suni nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá jíin jacū nchivī jā jáni inī ji jā nchivī ndāā cúu ji, de jáni inī ji jā sava cā nchivī nduú íyó ndāā:

¹⁰ Iin tēe fariseo cuāhān dē templo jā cācān táhvī dē. De iin tēe stútú xūhún renta suni cuāhān dē jā cācān táhvī dē templo.

¹¹ De íní tēe fariseo, de nī jīcān táhvī dē tūhun yáhá: Tátā Yāā Dios, ná cútahvī sá nūū ní, chi nduú cúu sá tá cúu nūū cúu sava cā tēe, tēe cuíhná, tēe nēhén, tēe cásiquí ndéē tāhán cúu ndá dē. De ni nduú cúu sá tá cúu nūū cúu tēe stútú xūhún renta ñúcuán jā scāa cā dē jīcān dē nūū nchivī.

¹² De ūū vuelta jā semana íyó nditē inī sá nūū ní, de suni jéhe sá nūū ní iin iin sīquī ndācá jā úxī ndatíñú jā nīhīn sá, ncachī dē.

¹³ Sochi tēe stútú xūhún renta, nī jēcuíñī jīcá dē nūū templo, de ni nduú ní ncúndéé inī dē jā nane nuū dē, chi sa nī ncani dē ndahá dē ndīca dē jā cúcuécá inī dē. De nī ncāhān dē: Tátā Yāā Dios, cundáhvī inī ní sāán, chi tēe íyó cuāchi cúu sá, ncachī dē.

¹⁴ De cáhān ni jíin ndá nú jā tēe stútú xūhún renta, nī nee cáhnú inī yā nūū cuāchi dē, de cuānohōn dē vehe dē. Sochi tēe fariseo, chi nduú. Chi nchivī jā sáhá ñáhnú ji maá ji, sa nuu ji. De nchivī jā sáhá núu ji maá ji, sa nduñáhnú ji, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī Jesús jēhē ndá sūchí lúlí

(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ De nī nquenda ndá nchivī jíin ndá sūchí lúlí nūū Jesús, jā tee yā ndahá yā xīnī ji. De tá nī jīnī ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān dē nūū nchivī jā vají jíin ndá ji.

¹⁶ De nī ncana Jesús ndá dē, de nī ncāhān yā: Cuāha tūhun ná quíji ndá sūchí lúlí jīñā nūū ni, de mā cāsī ndá nú jā quíji ji. Chi nchivī jā ndicó cóo inī ji jā cani inī ji modo ndá sūchí yáhá, suu ji cúu jā quívi ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji.

¹⁷ De ndāā cáhān ni jíin ndá nú, tú iin nchivī nduú jétáhvī ji jā tatúnī Yāā Dios nūū ji, tá cúu nūū jétáhvī iin sūchí lúlí, de mā quívi cuitī ji ndahá yā, ncachī yā.

Tūhun tēe cuícá

(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ De iin tēe cúñáhnú nī jīcā tūhún dē yā: Tēe vāha cúu ní Maestro. De cachī ní, ¿nā tiñu vāha sáhá sá de nīhīn táhvī sá cutecū sá ní cánī andiví? ncachī dē.

¹⁹ De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A jáni inī nū jā iin tēe-ni cúu nī jā cáhān nū tēe vāha jíin nī? Chi nduú ni iin tēe vāha íyó, chi mátúhún-ni Yāā Dios.

²⁰ Ja jíinī nū ndá tūhun jā ní ndacu yā: Mā cásiquí ndéē tāhán nú. Mā cáhnī nū ndīyi. Mā sácuíhná nú. Mā cáhān nū tūhun tūhún. Cuetáhvī nú nūū tatá nú nūū naná nú, ncachī yā.

²¹ De nī ncāhān dē: Ndācá tiñu yáhá ja nī squíncuu sá jondē tá lúlí sá, ncachī dē.

²² De nī jīni Jesús tūhun yáhá, de nī ncāhān yā jíin dē: Iin-ni cā tiñu cúmanī sáhá nú túsaa. Xícó ndīhi jā névāha nú, de cuāha nú nūū nchivī ndāhvī. De jondē andiví cuāha yā jā vāha ndasí nūū nū. Ñúcuán de quíji nú cuniquīn nū nduhū cōhōn, ncachī yā.

²³ De tá nī jīni dē tūhun yáhá, de nī ncucuécá ndasí inī dē, chi cuícá ndasí dē.

²⁴ De nī jīnī Jesús jā ní ncucuécá ndasí inī dē, de nī ncāhān yā: Nchivī cuícá chi ūhvī ndasí quívi ji ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji.

²⁵ Ñamā cā yāha iin camello yavī yitícu nsúú cā jā quívi iin nchivī cuícá inī ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji, ncachī yā.

²⁶ De ndá tēe jā ní jīni tūhun yáhá, nī ncāhān dē: ¿De ní nchivī cúu jā cācu túsaa? ncachī dē.

²⁷ De nī ncāhān yā: Nchivī chi mā cúu squívi ji maá ji ndahá Yāā Dios, sochi maá yā chi cuu sáhá yā, ncachī yā.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Señor, de ndá sāán chi nī sndóo sá ndihi jā névāha sá, de níquīn sá nīhín, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān yā jíín ndá dē: Ndāā cáhān ni jíín ndá nú, tú nā-ni nchivī sndóo ji vehe, á tatá, á naná, á ñanī, á ñasíhí, á sēhe, jā síquī jā scáca ji tūhun jā tátúnī Yāā Dios nūū nchivī,

³⁰ túsaa de nanihīn cuāhā cā ji inī ñayivī yáhá, de tiempo jā quiji de cutecū ji ní cání, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu Jesús jā cuū yā

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹ De nī ncana síín yā ndihúxī ūū tēe scuáha jíín yā, de nī ncāhān yā jíín ndá dē: Mitan de ja cuāhān ō Jerusalén. De ñúcuán quee ndāā ndihi tūhun nāsa ndoho nduhū, Yāā nī nduu tēe, tá cúu nūū ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

³² Chi nastúu nchivī nduhū nūū ndá tēe nación Roma jā tátúnī jā ndéē Jerusalén. De sāhá catá ndá dē nūū ni, de sāhá nāvāha dē nduhū, de tivī síí dē nūū ni.

³³ De cani dē nduhū, de sá de cahní dē nduhū. Sochi nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā.

³⁴ De nduú ní jícūhun cuitī inī ndá dē ndá tūhun yáhá. Chi tūhun vījín cúu, de nduú ní ncúu jícūhun inī dē jā cáhān yā.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe cuáá ñuū Jericó

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵ De nī ncuñatin yā cuāhān yā ñuū Jericó. De iin tēe cuáá ndéē dē yuhú íchí, jícān dē caridad.

³⁶ De nī jini dē jā yáha cuāhā nchivī cuāhān ji, de nī jicā tūhún dē nā cuá cúu jā cuāhān ndá ji.

³⁷ De nī ncāhān ndá ji jíín dē jā Jesús, tēe ñuū Nazaret, yáha yā cuāhān yā.

³⁸ Ñúcuán de nī ncana cóhó dē: Jesús, maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhví inī ní sāán, ncachī dē.

³⁹ De ndá nchivī jā cuāhān ichi nūū, nī ncāhān ji nūū dē jā ná cásí dē yuhú dē. Sochi víhí cā nī ncana jee dē: Maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhví inī ní sāán viī, ncachī dē.

⁴⁰ De nī jencuiñī Jesús, de nī ncachī yā jā ná quíji nchivī jíín dē. De tá nī nquenda dē, de nī jicā tūhún yā dē:

⁴¹ ¿Nā cuá cúnī nū jā sāhá nī ndóhó? ncachī yā. De nī ncāhān dē: Jā ná ndúnijīn tīnūú sá cúnī sá, Señor, ncachī dē.

⁴² De nī ncāhān Jesús jíín dē: Ná ndúnijīn tīnūú nú túsaa. Chi nī ncandíja nú jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de suu cúu jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

⁴³ De nī ndunijīn-ni tīnūú dē, de nī jēcuniquīn dē yā, de nácuetáhví dē nūū Yāā Dios. De ndihi nchivī jā ní jinī, suni nī ncāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios.

19

Tūhun Zaqueo

¹ De nī nquivī Jesús inī ñuū Jericó, de nī nchāha yā-ni cuāhān yā.

² De ñúcuán íyó iin tēe cuicá, nání dē Zaqueo, de cúñáhnú dē nūū ndá tēe stútú xūhún renta.

³ De cúnī dē cūndēhé dē ní iin cúu Jesús. Sochi nduú ní ncúu, chi cuāhā nchivī nī jasī ji nūū yā, de liquī dē-ni.

⁴ De jínu dē nī jēcōsō nūú dē. De nī ncaa dē xīnī iin tiūhndú tácuā cunī dē nūū yā, chi ñúcuán yāha yā quihīn yā.

⁵ De tá nī nquenda yā ñúcuán, de nī nūcūndēhé yā nūū dē, de nī ncāhān yā: Zaqueo, ñamā nuu nú, chi cánuú jā quendōo nī vehe nú mitan, ncachī yā.

⁶ Ñúcuán de ñamā-ni nī nuu dē, de nī ncusiī ndasí inī dē, de nī jeca dē yā cuāhān dē jíín yā vehe dē.

⁷ De nī jinī ndá nchivī jā sūcuán nī ncuu, de nī ncāhān ji sīquī yā jā cuāhān yā ndōo yā vehe iin tēe sáhá cuāchi.

⁸ Ńúcuán de nī nūcuīñī Zaqueo, de nī ncāhān dē jíin maá Jētohō ō: Señor, mitan de ndihi ndatíñú jā névāha sá, cuāha sá sava nūu nchivī ndāhvī, de tú nī scāa cā sá nī jicān sá xūhún nūu nchivī, de nacūāha sá cūmī jā sūcuán nūu ji, ncachī dē.

⁹ De nī ncāhān Jesús: Mitan de vehe yáhá ja nī ncācu iin tēe jā má tánū tāhvī dē, chi nī ncandíja dē tá cúu nūu ní ncandíja tatā dē Abraham.

¹⁰ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, vāji nī nānducú nī nchivī jā ní ntānū tāhvī, de scācu nī ji, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī ūxī mozo jíin xūhún

¹¹ De nūu ndá nchivī jā ní jinī ndá tūhun yáhá nī ncāhān Jesús iin tūhun yátá jā stēhēn yā nāsa coo quivī nenda yā. Chi ja nī ncuñatin yā Jerusalén, de jáni inī ndá ji jā mitan űúhún quijéhé jā tatúnī yā sáhá Yāā Dios.

¹² De nī ncāhān yā: Iin tēe cúñáhnú nī jēhēn jicá dē incā nación, tácuā nīhīn tíñú dē jā cuu dē rey, de nenda dē jā tatúnī dē.

¹³ De jondē ncháha ca quihīn dē, de nī ncana dē ūxī mozo dē, de nūu iin iin ji nī jēhe dē iin xūhún jā ndéē yāhvī ndasí. De nī ncāhān dē jíin ji: Satíñú ndá nú tácuā nducuahā xūhún yáhá juni quihīn ni de nenda nī, ncachī dē.

¹⁴ De ndá nchivī nación dē, quítī inī ji jíin ji dē, de nī ntají ji sava tēe ndíso tíñú, cuāhān yātā dē jā cāhān: Nduú jétahān inī nchivī űuū sá jā cuāha ní tiñu nūu tēe yáhá jā cuu dē rey ndá sá, ncachī.

¹⁵ De vísō sūcuán de nī nīhīn tíñú dē jā cuu dē rey, de nī nenda dē űuū dē. De tá nī nenda dē de nī ndacu dē jā ná quíji ndá mozo jā ní jēhe dē xūhún nūu, tácuā cunī dē nāsaa nī nīhīn iin iin ji sīquī.

¹⁶ De nī nquenda iin mozo nūu dē, de nī ncāhān ji: Señor, iin xūhún jā ní ntaji ní nūu sá, nī nduu ūxī, ncachī ji.

¹⁷ De nī ncāhān maá rey: Vāha mozo cúu nú, de vāha nī nsáhá nú. Chi nī squíncuu vāha nú jíin iin tiñu lúlí-ni, de mitan de sáhá nī jā cuñáhnú nú tatúnī nū nūu ūxī űuū jā tíin nī, ncachī dē.

¹⁸ De nī nquenda incā mozo, de nī ncāhān ji: Señor, iin xūhún jā ní ntaji ní nūu sá, nī nduu ūhūn, ncachī ji.

¹⁹ De suni nī ncāhān dē jíin mozo űúcuán: De ndóhó, suni cuñáhnú nú tatúnī nū nūu ūhūn űuū jā tíin nī, ncachī dē.

²⁰ De nī nquenda incā mozo, de nī ncāhān ji: Señor, yáhá nataji sá xūhún ní, chi nī nchuvāha sá inī iin pañito.

²¹ Chi nī nchūhú sá ní, chi tēe xēen cúu ní. Chi cuāhā cā náquehen ní nsūú cā jā ní ntaji ní, de cuāhā cā cúnī ní nsūú cā jā cuu sáhá mozo ní, ncachī dē.

²² Ńúcuán de nī ncāhān rey: Mozo nēhén cúu nú túsaá, de jíin tūhun jā ní ncachī nū yáhá de sáhá ndāā ni jā íyó cuāchi nú jāá nduú ní nsátíñú nú jíin xūhún nī. Chi jáni inī nū jā tēe xēen cúu nī, de cuāhā cā náquehen nī nsūú cā jā ní ntaji nī, de cuāhā cā cúnī ni nsūú cā jā cuu sáhá mozo ni.

²³ ¿Túsaá de nūcu nduú ní nchíhi nú xūhún nī vísō nūu banco? De tá nenda nī de nanihīn ni xūhún nī jondē jíin sēhe xūhún nícu, ncachī dē.

²⁴ Ńúcuán de nī ncāhān dē jíin ndá nchivī íñī űúcuán: Candeē nū xūhún jíñā nūu ji, de cuāha nú nūu mozo ja névāha ūxī, ncachī dē.

²⁵ De nī ncāhān nchivī űúcuán jíin dē: Señor, nduú chi ja névāha dē ūxī, ncachī ji.

²⁶ De nī ncāhān tucu rey: Cáhān ni jíin ndá nú jā nchivī ja névāha, sa quiji cā nūu ji, de cuāhā cā cunevāha ji. Sochi nchivī jāá nduú névāha, sa cujiyo-ni jacū jā névāha ji.

²⁷ De ndá tēe jā jíin ūhvī nduhū, jāá nduú ní jétahān inī dē jā cuu nī rey dē, cuācuēca ndá nú dē quiji dē yáhá. De cahnī nū ndá dē cunī ni, ncachī dē, ncachī Jesús.

*Jā ní nquīvi Jesús Jerusalén**(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)*

²⁸ De tá nī ndihi nī ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de nī jica cā yā jā cuāhān yā ciudad Jerusalén.

²⁹ De tá nī ncuñatin yā űuū Betfagé jíin űuū Betania, ñatin nūū íyó yucu nání Olivos, de nī ntají yā űū tēe scuáha jíin yā jā quíhīn dē.

³⁰ De nī ncachī yā nūū dē: Cuáhán űuū lulí jā íyó ichi nūū. De tá nī nquīvi nú de cunī nū iin burro núhni tī, jā ni iin tēe ncháha ca cosō dē tī. De nandají nú tī quiji nú jíin tī.

³¹ De tú ní iin cātūhún nūcu nándají nú tī, de cachī nū: Maá Jētohō ō jíni űúhún yā tī, cachī nū, ncachī yā.

³² De cuāhān ndūū tēe jā ní ntají yā, de nī nīhīn dē tá nī ncachī yā.

³³ De tá nándají dē tī, de nī ncāhān ndá jētohō tī jíin ndūū dē: ¿Nūcu nándají nú burro nī? ncachī ji.

³⁴ De nī ncāhān ndūū dē: Maá Jētohō ō jíni űúhún yā tī.

³⁵ De nī nenda ndūū dē jíin tī nūū Jesús. De nī nchisó ndá dē sōō dē sīquī burro, de nī nchisó dē Jesús sīquī tī.

³⁶ De juni jíca yā cuāhān yā jíin tī, de scāā ndá nchivī sahma ji inī ichi.

³⁷ De tá nī ncuñatin yā nūū cúun ichi yucu Olivos, de ndihi nchivī cándíja jā níquīn ji yā, nī nquijéhé ji cúsi inī ji, de nácana jee ji Yāā Dios sīquī ndācá tiñu űáhnú jā ní jini ji nī nsáhá yā.

³⁸ De cáhān ndá ji: Vāha ndasí Yāā cúu Rey jā vají jíin tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios. Chi sáhá yā jā ndúmanī ō jíin Yāā Dios jā ndéē andiví, de viī ndasí cúñáhnú Yāā Dios, ncachī ndá ji.

³⁹ űúcuán de sava tēe fariseo jā íyó māhñú nchivī cuāhā, nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, cáhān ní nūū ndá nchivī jā níquīn ji níhīn jā ná cásī ji yuhú ji, ncachī dē.

⁴⁰ De nī ncāhān Jesús: Cáhān ni jíin ndá nú jā tú ndá nchivī yáhá casī ji yuhú ji, de ndācá yūū chi cana jee, ncachī yā.

⁴¹ De tá nī ncuñatin yā Jerusalén, de nī ndēhé yā, de nī jacu yā sīquī.

⁴² De nī ncāhān yā: Ndá ndóhó nchivī Jerusalén, ndasí nī ncuu inī ni jā ná jícūhun inī nū jā cuu ndumanī nū jíin Yāā Dios sáhá nī. De sīquī jāá nduú cándíja ndá nú, de mitan chí mā cúú jícūhun inī nū.

⁴³ Chi quiji quiví jā coo tūndóhó, de ndá nchivī jā jíin űhvī ndóhó, cuicó ndūū ji űuū nū, de casī cutú ji jíin yūū, de ndācá lado nenda ji sīquī nū.

⁴⁴ De ndihi vehe scúnúu ji, de cahni ji ndá nú. De mā sndóo ji ni iin vehe jā cosō tāhán cā yūū. Chi nī nquiji nī jondē nūū Yāā Dios jā scácu nī ndá nú, de nduú ní ncándíja nú, ncachī yā.

*Jā ní ntavā yā nchivī inī templo**(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)*

⁴⁵ De nī nquīvi yā inī patio templo cáhnú, de nī nquijéhé yā távā yā ndá nchivī jā jéen quiti de náxicó nūū nchivī jā sōcō ji.

⁴⁶ De nī ncāhān yā jíin ji: Yósō nūū tutū ī jā cáhān Yāā Dios: Vehe nī chi vehe nūū jícān táhvī cúu, cáchī Yāā Dios. Sochi ndá ndóhó chi modo yavī cava jācuīhná nī nasáhá nú, ncachī yā.

⁴⁷ De ndiquiví nī stéhēn yā tūhun inī templo. De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe cúñáhnú nūū nchivī ciudad, ndúcú ndá dē modo nāsa cahni dē yā.

⁴⁸ De nduú ní níhīn dē modo sáhá dē, chi ndiviī nchivī jétáhvī ndasí ji níni ji tūhun cáhān yā.

*Sīquī jā ndíso tíñú Jesús**(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)*

¹ De iin quivī stéhēn yā tūhun nūū ndá nchivī inī templo, de nácani yā tūhun jā scácu Yāā Dios nchivī. De ndá sūtū cúñáhnú, jíín tēe stéhēn ley janahán, jíín tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, nī nquenda ndá dē nūū yā.

² De nī jīcā tūhún dē yā: Cachī, ¿ní jondē nī nīhīn tīñú nú jā sáhá nú tiñu yáhá? ¿De ní iin nī ntee tiñu ndóhó jā sáhá nú sūcuán? ncachī ndá dē.

³ De nī ncāhān Jesús: Saá-ni nduhū suni cātūhún nī ndá nú iin tūhun. Cachī nūū ni:

⁴ ¿Ní iin nī ntee tiñu sīquī Juan jā ní scuénduté dē? ¿A Yāā Dios, á ndá tēe? ncachī yā.

⁵ Ñúcuán de nī natúhún ndá máá dē: ¿Nāsa cāhān ō? Tú cachī ō jā Yāā Dios nī ntee tiñu ñúcuán sīquī Juan, de cāhān dē jíín ó: ¿Túsaá de nājēhē cúu jāá nduú ní ncándíja ndá nú jā ní ncāhān dē?

⁶ De tú cāhān ō jā nchivī nī ntee tiñu sīquī dē, de ndihi nchivī cahnī ji yóhó jíín yūū, chi cándíja ji jā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios nī ncuu ndíja Juan, ncachī ndá dē jíín táhān dē.

⁷ De nī ncāhān dē jíín Jesús jāá nduú jíín dē ní iin nī ntee tiñu sīquī Juan jā ní scuénduté dē.

⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: De saá-ni nduhū, suni mā cāchí nī nūū nū ní iin nī ntee tiñu sīquī ni jā sáhá nī tiñu yáhá, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī ndá tēe nēhén jā sátíñú nūū yūcū uva

(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

⁹ De nī nquijéhé Jesús cāhān yā tūhun yátá yáhá jíín nchivī: Iin tēe nī nchuhun dē cuāhā yūcū uva nūū ñuhun dē. De nī sndóo dē nūū sava tēe jā sátíñú nūū, de cuu sava dē ndíhā jíín. De nī nquehen dē ichi jā cuāhān nahán dē incā ñuū.

¹⁰ De maá tiempo jā ndutútú uva, de nī ntají dē iin mozo cuāhān nūū ndá tēe sátíñú ñúcuán, tácu naquehen dē sava ndíhā uva. De ndá tēe ñúcuán nī ncani dē mozo, de nī natajé uun dē ji cuānohōn ji.

¹¹ De tēe xíí uva nī ntají dē incā mozo cuāhān. De ndá tēe sátíñú, suni nī ncāhān nāvāha dē nūū ji, de nī ncani dē ji, de nī natajé uun dē ji cuānohōn ji.

¹² De tēe xíí uva nī ntají tucu dē incā mozo cuāhān. De ndá tēe sátíñú suni nī stácuēhé dē mozo ñúcuán, de nī scúnu dē.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān tēe xíí uva: ¿Nāsa sáhá nī? Ná tájé nī sēhe nī, sūchí jā mānī ni jíín, chi sanaā de cuetáhvī ndá dē ji, ncachī dē.

¹⁴ Sochi ndá tēe sátíñú, tá nī jini dē jā vají ji, de nī ncāhān ndá dē: Tēe xíí táhvī cúu jā vají ñúcuán. Ná cahnī ō ji, de ndōo táhvī ji coo ó, ncachī ndá dē.

¹⁵ De nī ntavā ndá dē ji yuhú ñúhún, de nī jahnī dē ji, ncachī yā. Ñúcuán de nī jīcā tūhún yā ndá dē: ¿Túsaá de nāsa sáhá tēe xíí uva jíín ndá tēe sátíñú?

¹⁶ Nenda dē de cahnī dē ndá tēe ñúcuán, de cuāha dē ñuhun jā cáá uva nūū sava cā tēe sátíñú nūū, ncachī yā. De tá nī jini ndá nchivī tūhun yáhá, de nī ncāhān ji: Aī, vāha de tú mā cōó cuitī sūcuán viī, ncachī ji.

¹⁷ De ndéhé maá yā nūū ji, de nī ncāhān yā: ¿Túsaá de á jícūhun inī ndá nú tūhun yáhá jā yósō nūū tutū iī, jā nduhū cúu tá cúu iin yūū? Chi cāchí tutū:

Yūū jā ní squéne yichí ndá tēe jā sáhá vehe,

yūū yáhá nduu jā quituu squínā vehe.

Cāchí tutū.

¹⁸ De nchivī jāá nduú cándíja, ndoho ji tá cúu nūū ndóho nchivī jā jícó cáva sīquī yūū de táhnū ji. De quivī jā sáhá ndāā Yāā Dios cuāchi, de nchivī jāá nduú ní ncándíja, cundoho ji tá cúu nūū ndóho nchivī jā níncava iin yūū sīquī ji de cúndihī ji sáhá, ncachī yā.

Sīquī xūhún renta

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

¹⁹ Ñúcuán de ndá sūtū cúñáhnú jíín ndá tēe stéhēn ley janahán, cúnī dē tiin dē yā maá hora ñúcuán. Chi nī jícūhun inī ndá dē jā sīquī ndá máá dē cúu jā ní ncāhān yā tūhun

yátá sīquī ndá tēe jā sátiñú nūu uva jíin ndá tēe sáhá vehe. Sochi nduú ní ncúu tiin dē yā, chi yúhú dē jā quiti inī nchivī.

²⁰ Ñúcuán de nī ntají ndá dē sava tēe cuāhān jā cūndēhé yuhū dē yā. De tēe ñúcuán chi sáhá-ni ndá dē jā tēe ndāā cúu dē. De ndúcu dē sáhá dē jā cāhān yā iin tūhun jā nīhīn dē cuāchi sīquī yā, de quisiáha dē yā nūu tēe cúu gobernador.

²¹ De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Maestro, jíin ndá sá jā cāhān vāha ní, de ndāā stéhēn ní. De nduú sáhá ní cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú-ni sáhá ní jíin ndá ji. De stéhēn ndāā ní nāsa squíncuu nchivī nūu Yāā Dios.

²² Túsaá de cachī ní: ¿A íyó vāha jā chunáá ó xūhún renta nūu rey nación Roma jā tíin nación maá ó, á nduú? ncachī ndá dē.

²³ De nī jinī yā jā cúnī ndá dē stáhvi dē yā, de nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nājēhē cúu jā jíto túnī ndá nú nduhū?

²⁴ Stéhēn iin xūhún ná cūndēhé nī. ¿Nā tēe cúu jā ndēē nūu xūhún yáhá, de nā sívī cúu jā ndēē yáhá? De nī ncāhān ndá dē: Rey ñúcuán cúu.

²⁵ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Túsaá de nacuāha nú nūu rey ñúcuán jā cúu cuenta dē, de nacuāha nú nūu Yāā Dios ndācá jā cúu cuenta maá yā, ncachī yā.

²⁶ De ndá tēe ñúcuán nduú ní ncúu nīhīn dē cuāchi sīquī yā jíin ni iin tūhun jā cāhān yā, nī jinī ndá nchivī. De nī nsáhvi inī ndá dē jā ndíhí nī scócóo yā tūhun ñúcuán, de nduú cā ní ncāhān dē.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē sīquī jā natecū ndīyi

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

²⁷ Ñúcuán de sava tēe grupo saduceo nī nquenda dē nūu yā. De ndá tēe ñúcuán cáchi dē jāá nduú nátecū cuitī ndīyi.

²⁸ De nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, de Moisés nī ntee dē nūu tutū jā névāha ó: Tú iin tēe cuū dē, de ndōo ñasíhí dē, de tú nduú ní íyo sēhe dē jíin ña, túsaá de cánuú jā ñanī dē nacueca ñasíhí dē, de sēhe dē jā coo jíin ña nūcuiñī ji nūu ndīyi ñanī dē, cáchi tutū.

²⁹ Túsaá de nī íyo ūjā ñanī. De tēe xíhna ñúhún nī jeca dē iin ñahan. De nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo.

³⁰ De tēe uū nī nacueca dē ña. De suni nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo.

³¹ De saá-ni tēe unī nī nacueca dē ña, de jondē jíin ndihújā dē, de nī jīhī ndá dē, de ni iin dē nduú nā sēhe dē ní íyo.

³² De jā sándihí de nī jīhī ñahan ñúcuán.

³³ Túsaá de quivī natecū ndīyi, ¿de ní iin dē cuu ña ñasíhí dē? Chi ndihújā dē nī ndeē jíin ña, ncachī ndá tēe saduceo.

³⁴ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Ñayiví yáhá chi quétáhán tēe jíin ñahan.

³⁵ De ndá nchivī vāha jā natecū ji de quivī ji andiví, mā cuēcá cā ji táhán ji ñúcuán, chi nduú cā nā tūhun jā quétáhán tēe jíin ñahan coo.

³⁶ De ni mā cúu cuitī cā ji, chi coo ji tá cúu ndá ángel Yāā Dios. De sēhe Yāā Dios cuu ji, chi ja nī natecū ji.

³⁷ De suni maá Moisés cāhān dē jā natecū ndīyi, chi nī ntee dē nūu tutū nāsa nī ncāhān yā jíin dē mähñú yūcū jā cáyū ñuhūn. Chi nī ncāhān dē jā cúu yā Yāā Dios ndīyi Abraham jíin Isaac jíin Jacob. De jā ní ncāhān dē súcuán cúu jā cáchi dē jā técū ndá ndīyi.

³⁸ Chi vísō ja nī jīhī ndá ji, sochi técū ji nūu íyó maá yā, chi cúu yā Yāā jā sáhá jā técū nchivī níí cání, ncachī yā jíin ndá dē.

³⁹ De jacū tēe stéhēn ley janahán nī ncāhān dē: Vāha nī ncāhān ní Maestro, ncachī dē.

⁴⁰ De nduú cā ní nchúndeé inī ndá dē jā cātūhún dē yā.

Sīquī jā cúu Cristo tatā David

(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Nāsa cúu jā cáchi nchivī jā Cristo cúu tatā rey David?

⁴² Chi maá David súcuán nī ncāhān dē tūhun yā nūu tutū Salmo:

Maá Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jíin Jētohō ni, Yāā quiji:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nú,
⁴³ de ná sáhá nī jā candeē nū poder ndācá jā jínī ūhvī ndóhó.

Ncachī Yāā Dios. Ncachī David.

⁴⁴ Túsaá de vísō chíjin tatā David cacu Cristo, de nī ncāhān dē Jētohō dē yā, chí jondē nūū Yāā Dios vāji yā, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ De nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā, de suni nī jini ndá nchivī:

⁴⁶ Coto má cándíja ndá nú ndá tēe stéhēn ley janahán. Chí cúsiī inī ndá dē jíca nuu dē jíin sahma cánī jā stéhēn jā cúñáhnú dē, jíin jā cáhān yínúhún nchivī dē nūū yáhvi. De jétahān inī ndá dē cundeē dē nūū silla yínúhún cā inī vehe ī sinagoga, jíin silla yínúhún cā nūū íyó vico jā yáji nchivī.

⁴⁷ De cándeē dē vehe ndá ñahan quéndōo ndáhvī. De nahán jícan táhvī dē tácuca cani inī nchivī jāá nduú nā cuāchi dē. Ndá tēe yáhá chí sa víhī cā ndoho dē castigo, ncachī yā.

21

Tūhun jā ní nsōcō ñahan viuda xūhún

(Mr. 12.41-44)

¹ De íyó yā inī templo, de nī jinī yā nūū ndá nchivī cuicá jā chúhun jí cuāhā xūhún inī ndá jātūn nūū sócō jí.

² De suni nī jinī yā nūū iin ñahan viuda jā ndóho ndáhvī. De nī nchuhun ña ūū centavo lulí inī iin jātūn.

³ De nī ncāhān yā: Ndāā cáhān ní jíin ndá nú jā cuāhā cā nī nsōcō ñahan viuda ndáhvī yáhá nsūū cā jā ní nsōcō ndá cā nchivī.

⁴ Chí ndá máá jí nī nsōcō jí jā ní ndōo nūū xūhún cuāhā jí. De ñahan yáhá, vísō ndáhvī ndóho ña, de nī nchuhun ña ndihi jā cutecū ña, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā naā templo

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ De sava dē nī ncāhān dē jā viī cáá templo cāhnú, chí nī ncuvāha jíin ndācá yūū viī jíin ndācá jā ní nsōcō nchivī. Nūcuán de nī ncāhān yā:

⁶ Ndihi jā ndéhé ndá nú yáhá, quiji quivī jā má cóso tāhán cā ní iin yūū, chí ndihi tānī, ncachī yā.

Nā seña coo tá cuācuñatin jīnu ñayiví

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23; Lc. 17.22-25, 31)

⁷ De nī jíca tūhún ndá dē yā: Maestro, ¿nā quivī coo ndācá jā ní ncachī ní jā coo? ¿De nā seña coo tá ja ñatin squíncuu ndá jā ní ncachī ní? ncachī dē.

⁸ De nī ncāhān yā: Coto má stáhvī ndá nchivī ndóhó. Chí quiji cuāhā tēe jíin sívī nī jā stáhvī, de cāhān dē: Maá ní cúu Cristo. De suni cāhān dē: Ja nī nquenda quivī ndihi ñayiví, cachī dē. De mā cándíja ndá nú dē.

⁹ De tá nihīn nū tūhun jā ndācá lado íyó guerra jíin jā nénda nchivī síquī ndá tēe ndíso tínú, de mā cúyūhú nú, chí cánuu jā xihna cā súcuán coo, de ní mā jínu ñamā quivī jā ndihi ñayiví, ncachī yā.

¹⁰ De nī ncāhān cā yā: Nenda nación síquī incā nación, de nenda ñuū síquī incā ñuū jā canāá.

¹¹ De cháhá chúcuán tāan ndasí, de coo tā mā jíin cuēhē xēen. De coo ndá seña cāhnú ichi andiví jā cuyūhú ndasí nchivī cunī jí.

¹² De jondē ncháha ca coo ndá tínu yáhá, de cunī ūhvī jí ndá nú, de tiin jí ndóhó. De quisiáha jí sava nú ndācá vehe ī sinagoga jā cāhān jí cuāchi síquī nū. De chíhi jí sava nú vecāa. De quisiáha jí sava nú nūū ndá rey jíin gobernador, de cāhān jí cuāchi síquī nū síquī jā cándíja nú nduhū.

¹³ De jā súcuán coo, de cūte nuu cā tūhun ní, chí nacani nú nūū ndá jí.

¹⁴ Túsaá de cuhun inī ndá nú jā má nácani tūha inī nū nāsa scócóo nú tūhun nū ndá dē jā cācu nú.

¹⁵ Chi maá nī taji nī tūhun ndíchí jā cāhān nū, tácu nchivī jā jínī ūhvī ndóhó, mā cúndéé ji jín nū ni mā cūú cāhān ji síquī nū.

¹⁶ De jondē tatá ndá nú, naná nú, ñanī nū, táhān nú, jín amigo nū, nastúu ji ndóhó nū nchivī xēen. De sava nú cahñi ji.

¹⁷ De ndācá nchivī chi quītī inī ji nū nū jā síquī nduhū.

¹⁸ Sochi ni iin xínī nū mā náā, chi coto yā ndá nú.

¹⁹ De tú cuiñi nihin nú jín tūhun nī, de cutecū nū ní cání.

²⁰ De tá nī jinī nū jā ní jicó ndúú ndá soldado yúñúú Jerusalén, de jīcūhun inī nū jā ja ñatin naā ciudad ñúcuán.

²¹ Ñúcuán de nchivī ndéē Judea, ná cúnu ji caa ji yucu quihñi ji. De nchivī ndéē Jerusalén, ná queé ji quihñi ji. De nchivī ndéē jondē rancho, mā nándicó ji ciudad.

²² Chi ndá quivī ñúcuán cuāha Yāa Dios castigo nū nchivī jā síquī cuāchi ji, tácu quee ndaā ndá tūhun jā yósó nū tutū.

²³ De quivī ñúcuán nācā ndáhvī ndoho ndá ñahan ñúhún sēhe, jín ñahan ndéca ñiquín, chi mā cūú cunu ñamā ña. Chi xēen ndasí coo tūndóhó inī ñayiví, de quiji castigo xēen síquī nchivī yáhá.

²⁴ De sava ji cuū nū guerra, de sava ji quihñi preso jondē ndá cā nación. De nchivī ndá cā nación tatúni nihin ji nū nchivī Jerusalén, jondē ndihi tiempo jā jéhe Yāa Dios tūhun jā tátúni ji.

Nāsa coo quivī tá nenda Yāa nī nduu tēe

(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵ Ñúcuán de coo seña nū nandii jín nū yōó jín nū tiūn. De inī ñayiví de quiji tūndóhó xēen síquī nchivī ndācá nación. De cunehén inī ji de cuyūhú ji jā nihin xēen mar de scuísó ndasí ndute mar.

²⁶ De cuū sōó sava nchivī jā cuyūhú ji jā ndétu ji ndācá tūndóhó jā quiji síquī ñayiví. De jondē ndācá jā jīca andiví chi quisi.

²⁷ Ñúcuán de cunī ndá nchivī nū maá nī, Yāa nī nduu tēe, nenda nī jín vicō, de cundiso nī cuāhā poder, de vii ndasí cuñáhnú nī.

²⁸ De tá nī nquijéhé ndá tiñu yáhá, de ndeé coo inī ndá nú, de cunuū nū andiví, chi ja ñatin scācu yā ndá nú, ncachī yā jín ndá dē.

²⁹ De suni nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá: Cūndéhé ndá nú nāsa sáhá ñutun higo jín ndá cā ñutun.

³⁰ Tá jínī ndá nú jā ní nquijéhé nácōco yūcū ji, de ja jínī nū ja nī ncuñatin tiempo ihñí.

³¹ De suni sūcuán tá cunī ndá nú jā ní nquijéhé ndá tiñu yáhá, ñúcuán de jīcūhun inī nū ja nī ncuñatin quivī tatúni Yāa Dios.

³² De ndāā cāhān ni jín ndá nú jā má cūú ndihi nchivī jā cunī ndá tūndóhó yáhá, chi jondē quee ndaā ndihi tá ncachī ni.

³³ Andiví jín ñayiví chi naā, sochi ndācá tūhun cāhān ni mā náā, chi quee ndaā ndihi.

³⁴ De coto má stívī ndá nú maá nú jā sáhá nú ndá cuāchi, jín jā jini nú, jín jā cutéñú nú jín ndācá jā cutecū nū, tácu mā quijí quivī ñúcuán iin sanaā-ni síquī nū.

³⁵ Chi tá cúu nū nú iin trampa, sūcuán jinū tūndóhó síquī nchivī jā ndéé ní cáhnú ñayiví.

³⁶ Tú sūcuán de ndito coo nú, de níni cācān táhvī nū, tácu cuu cācu nú nū ndācá tūndóhó jā quiji, de cuu cuiñi nú nū maá nī, Yāa nī nduu tēe, ncachī yā.

³⁷ De ndiquiví stéhēn yā tūhun inī templo, de ndācá jacuāā nī jēndōo yā yucu nání Olivos.

³⁸ De ndācá stēen nehēn quijí ndá nchivī nū yā inī templo jā cunini ji tūhun stéhēn yā.

22

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā tiin dē Jesús

(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

¹ Ñúcuán de nī ncuñatin vico pascua jā yáji nchivī stātílā jāá nduú nā levadura yíhí.

² De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī nducú yuhū dē modo nāsa cahñī dē Jesús, chi yúhú ndá dē jā quītī inī nchivī.

³ De nī nquīvi Satanás inī ánō Judas jā nastúu dē yā. De suni nání dē Iscariote, de cúu dē iin táhán ndihúxī ūū tēe apóstol.

⁴ De nī jēhēn dē nī natúhún dē jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ndíso tíñú inī templo jā nāsa nastúu dē yā nūū ndá tēe ñúcuán.

⁵ De nī ncusiī inī ndá dē, de nī nquee yuhú dē jā cuāha dē xūhún nūū Judas.

⁶ De nī jetáhví Judas, de nī nducú dē modo nāsa nastúu yuhū dē yā hora jāá nduú nā nchivī íyó.

Jā ní jaquīn yā Cena yā

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

⁷ De nī nquenda maá quīvī vico jā yáji nchivī stātílā jāá nduú nā levadura yíhí, de suni quīvī ñúcuán jáhnī ji ticāchí lúlí tá cúu nūū ní ndacu Yāā Dios jā sāhá ji vico pascua.

⁸ De Jesús nī ntají yā Pedro jíin Juan quīhīn dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán de sāhá tūha nú jā cuxíní ó vico pascua, ncachī yā.

⁹ De nī jīcā tūhún ndúū dē yā: ¿Ní cúu nūū cúnī ní jā quísāhá tūha sá? ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán ndúū nū ñuū ñúcuán de tá nī nquīvi nú de jēcutáhán nú jíin iin tēe ndíso quīyi ndute. De cuniquīn nū dē quīhīn nū jíin dē vehe nūū ndivī dē.

¹¹ De cāhān nū jíin tēe xívēhe ñúcuán: Vāji sá cáchī Maestro: ¿Ní iin cuarto vehe ní cuāha núú ní jā cuxíní yā vico pascua jíin ndá tēe scuáha jíin yā? cachī nū.

¹² Ñúcuán de stéhēn dē iin cuarto cāhnú jondē xīnī vēhé nūū ja íyó tūha, de ñúcuán sāhá tūha nú jā cuxíní ó, ncachī yā.

¹³ De cuāhān ndúū dē, de nī nīhīn dē tá cúu nūū ní ncachī yā. De nī nsāhá tūha dē jā cuxíní yā vico pascua.

¹⁴ Ñúcuán de nī nquenda hora jā cuxíní, de nī nquenda Jesús, de nī jēcundeē yā nūū mesa jíin ndá tēe cúu apóstol.

¹⁵ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Nī ncuu ndasí inī ni jā cuxíní nī jíin ndá nú vico pascua yáhá, mitan ncāhá ca cuū ni.

¹⁶ Chi cāhān ni jíin nú jā má cājí cuitī cā ni vico pascua, chi jondē tá quenda quīvī jā tatúnī Yāā Dios ní ñayíví, sá de cajī tucu nī, ncachī yā.

¹⁷ De nī nquehen yā iin vaso ndūxi uva, de xihna cā nī nacuetáhví yā nūū Tatá yā, de nī ncāhān yā: Quehen ndá nú vaso yáhá, de coho nú jíin táhán nú.

¹⁸ Chi cāhān ni jíin ndá nú jā jondē mitan de mā cōhó cā ni ndūxi uva, chi jondē quenda quīvī jā tatúnī Yāā Dios ní ñayíví, sá de coho tucu nī, ncachī yā.

¹⁹ De nī nquehen yā stātílā, de nī nacuetáhví yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá dē. De nī ncāhān yā: Yáhá cúu yiqui cúñu nī jā sōcō ni jā chunáá nī cuāchi ndá nú. De níni cajī ndá nú súcuán jā nūcūhun inī nū jā ní jīhī ni jā jēhē nū, ncachī yā.

²⁰ De suni súcuán nī nsāhá yā jíin vaso ndūxi uva, tá nī ncuu nī ncuxíní yā. De nī ncāhān yā: Yáhá cúu níñi ni jā sōcō ni jā cúu trátū jeé, de cati jā ndundoo cuāchi ndá nú.

²¹ De mitan chi tēe nastúu nduhū, ndéē dē jíin nī nūū mesa yáhá.

²² Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, jāndáá cúu jā quīhīn ni cuū ni, tá cúu nūū ní nsāhá ndāā Yāā Dios jā súcuán coo. De nācā xēen cundoho tēe jā nastúu nduhū, ncachī yā.

²³ Ñúcuán de nī nquijéhé ndá dē jīcā tūhún táhán dē ní iin dē cúu jā nastúu dē yā.

Jā ní ncāhān ndá dē sīquī ní iin dē cúñáhnú cā

²⁴ Ñúcuán de nī ncāhān ndasí ndá dē sīquī ní iin dē cúñáhnú cā nūū táhán dē.

²⁵ De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Rey ndācá nación chi ndácu níhin ndá dē tíñu nūū nchivī jā tíin dē, de cāhān ndá ji jā tēe sáhá vāha cúu ndá tēe jā cúñáhnú nūū ji.

²⁶ Sochi ndá máá nú, chi mā cōó nú súcuán. Chi tú ní iin nú cúñáhnú cā, de sa nasāhá lulí nú maá nú. De tú ní iin nú ndácu tiñu, de sa nasāhá nú maá nú tēe jā jétíñú táhán.

²⁷ ¿De ní iin cúu jā cúñáhnú cā, á tēe yáji nūū mesa, á tēe jáni cōhō? ¿A nsūū tēe jā yáji nūū mesa cúu jā cúñáhnú cā? Sochi nduhū, nsūū súcuán cúu nī, chi nī nasāhá nī maá nī tá cúu tēe jā jétíñú nchivī, chi vāji nī sáhá nī jā nihīn táhvī ji.

²⁸ De ndá máá nú cúu tēe jā níní íyó jíin nī ndācá quivī jā ndóho nī tūndóhó.

²⁹ Túsaá de tá cúu nūū ní nsāhá Tatá nī jā tatúnī ni, suni súcuán sáhá nī jā tatúnī ndá nú.

³⁰ De cajī ndá nú coho nú jíin nī inī ñuū nūū tatúnī ni. De cundeē nū iin iin mesa jā sáhá ndāā nū tiñu ndihúxī ūū tatā Israel, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā yūhú Pedro cāhān dē jā jíin dē yā

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

³¹ De suni nī ncāhān maá Jētohō ō jíin Simón Pedro: Simón, cunini nú, chi nī jīcān Satanás ndá nú jā coto túnī ji ndóhó tá cúu nūū síjin trigo, de stúu ní iin nú cúu modo paja jā nayūhú nú, de ní iin nú cúu modo trigo jā cándíja nihīn nú.

³² De nī jīcān táhvī ni jēhē nū, tácuca mā náyūhú nú jā má cándíja cā nū. De tá nī nacani tucu inī nū, de scúja nú inī ndá táhán nú jíin tūhun nī, ncachī yā.

³³ De nī ncāhān dē jíin yā: Señor, ja íyó tūha sá jā quihīn sá jíin ní vecāa vísō ná cúu sá jíin ní, ncachī dē.

³⁴ De nī ncāhān yā: Pedro, cāhān ni jíin nú jā jondē ncháha ca cana lohló mitan, de yūhú nú jā tiin nchivī ndóhó, de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jíin nū nduhū, ncachī yā.

Jā ní ncuñatin cunī yā tūndóhó

³⁵ Ñúcuán de nī jīcā tūhún yā ndá dē: Tá nī ntají nī ndá nú nī jēhēn nū jāá nduú ní ndíso nú ñunu ni itīn xūhún ni nījān, ¿de á nī íyo iin jā ní ncumanī nūū nū? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: Ni iin nduú ní ncumanī.

³⁶ De nī ncāhān yā: Sochi mitan de sa cāhān ni jā cundiso nú ñunu nú, de saá-ni itīn xūhún. De tēe jāá nduú névāha espada jā coto dē maá dē, ná xícó dē sōō dē de quehen dē.

³⁷ Chi cāhān ni jíin ndá nú jā quiji quivī jā cundoho ó tūndóhó, chi cánuú quee ndāā tūhun yáhá jā cāhān nūū tutū síquī ni: Sāhá nchivī jíin yā tá cúu nūū sáhá ji jíin ndá tēe sáhá cuāchi xēēn, cáchi tutū. Chi ndācá tūhun yósō ñúcuán jā cāhān síquī ni, quee ndāā ndihī, ncachī yā.

³⁸ Ñúcuán de nī ncāhān ndá dē: Señor, yáhá íyó ūū espada, ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ja ndóo cā yáhá-ni, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī yā nūū huerto Getsemaní

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ De nī nquee yā cuāhān yā yucu Olivos, tá-ni sáhá yā. De ndá tēe scuáha jíin yā, nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē jíin yā.

⁴⁰ De tá nī nquenda yā ñúcuán, de nī ncāhān yā jíin dē: Cācān táhvī ndá nú jā chindee yā ndóhó jā má sáhá nú cuāchi tá coto túnī jāñehén ndóhó, ncachī yā.

⁴¹ De nī jica yā jacū nūū ndá dē, tá iin medida jā quenda yūū jā squéne ó. De nī jēcuiñī jítí yā, de nī jīcān táhvī yā suha:

⁴² Tatá, tú cúnī ní de sáhá jíyo ní tūndóhó yáhá jā má quijí síquī sá. Sochi nsūū jā cúnī maá sá, chi jā cúnī maá ní ná cóo, ncachī yā.

⁴³ De nī nquenda iin ángel andivī nūū yā, de nī jēhe fuerza nūū yā.

⁴⁴ De ndóho yā chi cúcuécá ndasí inī yā jā quiji tūndóhó síquī yā, de nī nducú ndéé cā yā nī jīcān táhvī yā. De nī jēhe tāān yā, de tóo nūū ñūhún modo yúyú náhnú niñī.

⁴⁵ De tá nī nacuiñī yā jā ní jīcān táhvī yā, de nī nenda yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī jinī yā jā quixīn ndá dē, chi nduú cā íyó ndeé inī dē cācān táhvī dē síquī jā cúcuécá ndasí inī dē.

⁴⁶ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nūcu quixīn ndá nú? Nacōo de cācān táhvi nū jā chindeé yā ndóhó jā má sáhá nú cuāchi jā coto túni jānēhén ndóhó, ncachī yā.

Jā ní ntiin ndá dē Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ De juni cāhān cā yā súcuán, de nī nquenda cuāhā nchivī. De tēe nání Judas, iin táhán jā úxī ūū tēe scuáha jíin yá, yósō nūū dē nūū nchivī vāji dē. De nī nquenda dē jondē nūū Jesús, de nī ntechuhú dē yā, de súcuán nī nastúu dē yā.

⁴⁸ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Judas, ¿á jíin jā téchuhú nú nduhū cúu jā nástúu nú nduhū, Yāā nī nduu tēe? ncachī yā.

⁴⁹ De ndá tēe íyó jíin yā, nī jinī dē jā súcuán nī nquijéhé cúu, de nī ncāhān dē jíin yā: Señor, ¿á nenda ndá sá síqui ndá dē jíin espada? ncachī dē.

⁵⁰ De iin dē nī stácuēhé dē mozo maá sūtū cúñáhnú cā, chi nī jehndē dē sōho lado cuáhá.

⁵¹ De nī ncāhān Jesús: Siáā, ná jéncuiñī, ncachī yā. De nī ntee yā ndahá yā sōho mozo, de nī nasáhá vāha yā dē.

⁵² Sá de nī ncāhān yā jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ndíso tíñú inī templo jíin ndá tēe ñáhnú jā ní nquenda ndá dē jā tiin dē yā: ¿De va tēe cuíhná cúu nī jā vāji ndá nú síqui nī jíin machete jíin ñutun, á naá cúu?

⁵³ Ndācá quivī nī iyo nī jíin ndá nú inī templo cāhnú, de nduú ní ntiin ndá nú nduhū. De mitan de nī nquenda hora jā tiin nú nduhū jíin jā sáhá nú ndá tiñu jā ndácu jānēhén jā ndéē nūū neē, ncachī yā.

Jā ní ncachī Pedro jāá nduú jíin dē yā

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ De nī ntiin ndá dē yā cuāhān dē jíin yā vehe sūtū cúñáhnú cā. De Pedro chi jícá-ni níquīn dē yā.

⁵⁵ De ndá policía nī stáhān dē ñuhūn inī patio, de nī jicó nduū dē yúñúhūn ndéē dē. De suni nī jécundeē Pedro jíin ndá dē.

⁵⁶ De iin ñahan sátíñú vehe ñúcuán, nī jinī ña nūū dē jā ndéē dē yúñúhūn. De nī ndēhé vāha ña nūū dē, de nī ncāhān ña: Tēe yáhá chi suni nī jica dē jíin tēe ñúcuán, ncachī ña.

⁵⁷ De maá dē nduú ní ncáchī dē, chi nī ncāhān dē: Nduú jíin ni tēe ñúcuán tíhī, ncachī dē.

⁵⁸ De nī ncunúú jacū cā, de nī jinī tucu incā dē nūū Pedro, de nī ncāhān dē: Ndóhó chi suni táhán ndá tēe ñúcuán cúu nú, ncachī dē. De nī ncāhān Pedro: Nsūú cúu nī lílū, ncachī dē.

⁵⁹ De nī ncuu tá iin hora cā, de nī ncāhān níhin incā dē: Jāndáā ndija jā tēe yáhá nī jica dē jíin tēe ñúcuán, chi suni tēe región Galilea cúu dē, ncachī dē.

⁶⁰ De nī ncāhān Pedro: Nduú jíin cuitī ni nā tūhun cāhān nū lílū, ncachī dē. De juni súcuán cāhān cā dē, de nī ncana-ni lohló.

⁶¹ Ñúcuán de nī ndicó cóto maá Jētohō ō, de nī ndēhé yā nūū Pedro. De nī nūcūhun inī dē tūhun jā ní ncāhān yā jíin dē: Jondē tá ncháha ca cana lohló, de yūhú nú de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jíin nū nduhū.

⁶² De nī nquee dē cuāhān dē, de nī jacu ndasí dē jā ní ncachī dē jāá nduú jíin dē yā.

Jā ní nsáhá catá ndá dē nūū yā

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

⁶³ De ndá tēe jā jíto Jesús, nī nsáhá catá dē nūū yā, de nī ncani dē yā.

⁶⁴ De nī jasī ndá dē nūū yā, de nī ncani dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Cachī, ní iin cúu jā ní ncani ndóhó, ncachī dē.

⁶⁵ De cuāhā cā tūhun súcuán nī ncāhān nāvāha ndá dē nūū yā.

Jā ní iñi Jesús nūū junta ndá tēe cúñáhnú cā

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ De tá nī ncunijīn, de nī ncutútú ndá tēe ñáhnú jā ndácu nū nchivī hebreo, jíin ndá sūtū cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley janahán. De cuāhān ndá dē jíin yā nū junta, de ñúcuán de nī jīcā tūhún dē yā:

⁶⁷ Cachī, ¿á maá nú cúu Cristo jā ní ntají Yāa Dios? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Vísō ná cáchī ni jā suu nī cúu, de mā cándíja cuitī ndá nú.

⁶⁸ De saá-ni tú cātūhún maá nī ndá ndóhó, de suni mā scócóo nú nū ni, ni mā siáā nū nduhū.

⁶⁹ De nduhū, Yāa nī nduu tēe, ndācá quivī jā quiji de cundeē ni lado cuáhā maá Yāa íyó poder, ncachī yā.

⁷⁰ Ñúcuán de ndihi dē nī jīcā tūhún dē yā: ¿De á maá nú cúu Sēhe Yāa Dios túsaá? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Suu cúu nī, tá cúu nū cáhān ndá nú, ncachī yā.

⁷¹ Ñúcuán de nī ncāhān ndá dē: ¿Nā testigo cā jíini ñúhún ó túsaá? Chi nī jini ndācá ó jíin yuhú maá dē jā cáhān nāvāha dē jā cúu dē Sēhe Yāa Dios, ncachī ndá dē.

23

Jā ní ññi Jesús nū Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ñúcuán de nī nacuiñī ndihi ndá dē, de cuāhān dē jíin yā nū Pilato.

² De ñúcuán nī nquijéhé ndá dē cáhān tūhún dē cuāchi sīquī yā: Nī nīhīn ndá sá tēe yáhā jā snénda dē nchivī sīquī ndá tēe cúñáhnú. De cáhān dē jāá nduú vāha jā cuāha ndá sá xūhún renta nū rey nación Roma jā tátúnī nū nación sá. De suni cáhān dē jā maá dē cúu Cristo, Rey jā ní ntají Yāa Dios, ncachī ndá dē.

³ Ñúcuán de Pilato nī jīcā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo? De nī ncāhān yā: Suu cúu nī, tá cúu nū cáhān nū, ncachī yā.

⁴ De nī ncāhān Pilato jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá nchivī cuāhā: Nduú ni iin tūhun stívī cáhān tēe yáhā jā nīhīn ni cuāchi sīquī dē, ncachī dē.

⁵ De víhī cā nī ncāhān ndá dē: Tēe yáhā snénda ndasí dē nchivī sīquī ndá tēe cúñáhnú jíin tūhun jā stéhēn dē ní Judea. Chi nī nquijéhé dē stéhēn dē jondē Galilea de mitan de jondē yāhā, ncachī dē.

Jā ní ññi Jesús nū Herodes

⁶ De tá nī jini Pilato jā Galilea cáhān ndá dē, de nī jīcā tūhún dē tú tēe región Galilea cúu yā.

⁷ De tá nī ncachī ndá dē jā cúu yā tēe Galilea, de nī ndacu dē jā ná quíhīn ndá dē jíin yā nū Herodes, tēe cúu gobernador Galilea. Chi quivī ñúcuán suni íyó Herodes Jerusalén.

⁸ De tá nī jini Herodes nū Jesús, de nī ncusiī ndasí inī dē, chi ja nī ncuu cuāhā tiempo jā cúnī dē cūndéhé dē yā. Chi nī nīhīn dē tūhun yā, de ñúhún inī dē jā sáhā yā iin tíñu ñáhnú cunī dē.

⁹ De nī jīcā tūhún dē yā cuāhā tūhun, de nduú ní scócóo yā ni iin tūhun nū dē.

¹⁰ De suni íñī ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, de nīhīn nī ncāhān ndá dē cuāchi sīquī yā.

¹¹ Ñúcuán de Herodes jíin ndá soldado dē nī ncāhān nēhén dē jíin yā, de nī nsáhā catá dē nū yā, chi nī nchuhun dē yā iin sahma fino jā cúu sahma rey. De Herodes nī ndacu dē jā ná quínasiáha dē yā nū Pilato.

¹² De maá quivī ñúcuán nī ndumanī tāhán Pilato jíin Herodes, chi quivī yātā nī nquiti nū tāhán inī nduú dē.

Jā ní nsáhā ndāa ndá dē jā cahni dē yā

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.38-19.16)

¹³ Ñúcuán de nī ncana Pilato ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ndíso tíñú jíin ndá cā nchivī, nī ndutútú ji.

¹⁴ De nī ncāhān dē: Nī nquisiáha ndá nú tēe yáhá nūu ni, jā cáchī ndá nú jā snēnda dē nchivī sīquī gobierno. De ja nī stíchī ni dē, nī jinī jínūu ndá nú. De nduú ní nīhīn ni ni iin cuāchi sīquī dē tá cúu nūu cáhān ndá nú.

¹⁵ De ni Herodes nduú ní nīhīn dē, chi nī natajī tucu dē tēe yáhá nūu ni. Chi nduú ní nsáhá cuitī dē ni iin cuāchi jā cuū dē.

¹⁶ Túsaá de ná cuáha nī castigo dē de siáa ni dē quīhīn dē, ncachī Pilato.

¹⁷ De íyó costumbre jā ndācá vico pascua siáa Pilato iin preso, nā-ni tēe cúnī nchivī.

¹⁸ De ndá nchivī cuāhā, iin nuú nī ncana jee ji: Ná cúu tēe jīñā, de siáa ní Barrabás, ncachī ji.

¹⁹ De Barrabás yíhī dē vecāa sīquī jā ní snēnda dē nchivī sīquī gobierno nī ncanāá ji inī ciudad, de nī jahnī dē ndīyi.

²⁰ De Pilato cúnī dē siáa dē Jesús, de nī ncāhān tucu dē jín nchivī.

²¹ De víhī cā nī ncana jee ndá ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī ji.

²² De nī ncāhān tucu dē jín ji vuelta ūni: ¿Nā cuāchi nī nsáhá dē túsaá? Nduú ní nīhīn cuitī ni ni iin cuāchi sīquī dē jā cuū dē. Túsaá de ná cuáha nī castigo dē, de siáa ni dē quīhīn dē, ncachī Pilato.

²³ Sochi víhī cā nī ncana jee ndá nchivī, de nī ncāhān nīhīn ji jā ná cúu yā yīcā cruz. De ndá máá ji jín ndá sūtū cúñáhnú, nī ncana jee ndasí ji. De nī ncundeé ji nī scāhān ji Pilato jā ná cúu yā.

²⁴ Nícuán de nī ndacu Pilato jā ná cóo tá cúu nūu cúnī ndá ji.

²⁵ De nī nsiáa dē tēe jā jícān ndá ji, tēe jā yíhī vecāa sīquī jā ní snēnda dē nchivī sīquī gobierno, de nī jahnī dē ndīyi. De nī jēhe dē tūhun jā ná cúu Jesús tá cúu nūu cúnī ji.

Jā ní jata caa dē yā yīcā cruz

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)

²⁶ De cuāhān ndá soldado jín yā jā cahñī dē yā yīcā cruz. De nī nīhīn ndá dē iin tēe ñuū Cirene, nánī dē Simón, vāndiji dē jā ní jēhēn dē rancho. De nī ntee ndá dē tíñu tēe ñúcuán jā cuiso dē cruz yā quīhīn dē yātā yā.

²⁷ De cuāhā ndasí nchivī níquīn ji yātā yā cuāhān ji. De suni cuāhā ñahan níquīn ña yā de jácu cóhó ña jā cúcuécá inī ña jēhē yā.

²⁸ De nī ndicó cóto Jesús nūu ndá ña, de nī ncāhān yā: Ndá ndóhó ñahan Jerusalén, mā cuācú nú jēhē nduhū, chi sa jēhē maá nú jín ndá sēhe nú cuacu nú.

²⁹ Chi quiji quīvī jā coo tūndóhó xēen sīquī nū, de cachī ndá nú: Nācā ndetū ndá ñahan númā, jín jāá nduú ní scācu sēhe, jín jāá nduú ní ndēca ñiquín, chi nduú sēhe ña jā tahúhvī inī ña jā ndoho ji, cachī ndá nú.

³⁰ De quīvī ñúcuán de quijéhé nchivī cāhān ji jín ndá yucu: Ndicó cáva sīquī ndá nī tácuca cuū ni. De saá-ni jín ndá lómō: Casí sīquī ndá nī, cachī ji.

³¹ Chi tú sáhá xēen ndá ji nduhū jāá nduú nā cuāchi nī, de nā oncā cúu ndá nchivī ñúcuán jā má cōó xēen sīquī ji, chi ndihi ji íyó cuāchi, ncachī yā.

³² De suni cuāhān ndá dē jín ūu tēe jā ní nsáhá cuāchi xēen, jā suni cuū dē jín yā.

³³ De nī nquenda ndá dē lugar jā nánī Yiqui Xínī, de ñúcuán nī jata caa dē yā yīcā cruz. De suni nī jata caa dē nduú tēe jā ní nsáhá cuāchi xēen yīcā ūu cā cruz, iin dē lado cuáhá yā, de incā dē lado sátín yā.

³⁴ De juni játa caa ndá dē yā, de nī ncāhān Jesús: Tatá, cune cáhnú inī ní nūu ndá dē, chi nduú jínī dē nā cuá cúu jā sáhá dē, ncachī yā. De nī ntavā ndá soldado suerte sīquī sahma yā, nāsa nīhīn iin iin dē.

³⁵ De íñī ndá nchivī ñúcuán, ndéhé ji nūu yā. De ndá tēe ndíso tíñú suni nī ncāhān yīchī dē nī jinī dē yā: Tú incā nchivī nī scācu dē, de ná scācu dē maá dē mitan, de tú ndāá jā Cristo jā ní nacāji Yāa Dios cúu dē, ncachī ndá dē.

³⁶ De saá-ni ndá soldado, nī nsáhá sácá dē yā, chi nī ntandeē dē nūu yā, de nī jēhe dē vinagre iyá jā coho yā.

³⁷ De nī ncāhān dē jíin yā: Tú maá nú cúu Rey nchivī hebreo, de scácu nú maá nú, ncachī ndá dē.

³⁸ De suni nī iyo iin tūhun jā ndéē xīnī cruz yā jā cáhān nā sīquī nī jīhī yā, de suha yósō jíin letra griego jíin latín jíin hebreo: Yáhá cúu Rey nchivī hebreo, cáchī.

³⁹ De iin tēe jā ndíta caa jíin yā jā ní nsāhá cuāchi xeēn, nī ncāhān nāvāha dē nūū yā: Tú maá nú cúu Cristo, de scácu nú maá nú de suni scácu nú ndúū ni, ncachī dē.

⁴⁰ Sochi incā dē nī ncāhān dē nūū táhán dē: ¿A nduú yúhú nú Yāā Dios? Chi iin nuú-ni ndóho ó jíin Yāā yáhá.

⁴¹ De maá ó chi vātu-ni ndóho ó, chi yáhá níhīn ō castigo sīquī tiñu néhén jā ní nsāhá ó. Sochi Yāā yáhá chi nī iin cuāchi nduú ní nsáhá yā, ncachī dē.

⁴² De nī ncāhān dē jíin yā: Jesús, nūcūhun inī ní sáán tá quenda quivī jā tatúnī ní, ncachī dē.

⁴³ Nūcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Jāndāā cáhān ni jíin nú jā mitan de cundeē nū jíin nī andivī nūū vii ndasí cáá, ncachī yā.

Jā ní jīhī Jesús

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

⁴⁴ De nī ncuu tá cahūxī ūū, de nī ncuneē ní cáhnú jondē cahūnī.

⁴⁵ De nī ncutuún ncandīi. De sahma jā ndíta caa jā ndásī cuarto īi inī templo cáhnú, nī ndātā-ni sava sava.

⁴⁶ Nūcuán de nī ncana jee Jesús: Tatá, naquehen ní ánō sá. De sūcuán nī ncāhān yā, de nī jīhī yā-ni.

⁴⁷ De tēe nación Roma jā cúu capitán, nī jinī dē jā sūcuán nī ncuu, de nī ncāhān dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, de ncachī dē: Jāndāā ndija jā tēe nduú nā cuāchi cúu tēe yáhá, ncachī dē.

⁴⁸ De ndiviī nchivī jā íñī nūcuán nī jinī ji ndācá jā ní ncuu, de nī ncani ji ndahá ji ndica ji jā táhúhvī inī ji, de nī ndicó cóo ndá ji cuānohōn ji.

⁴⁹ De ndá nchivī jā jíin táhán jíin yā, jíin ndá ñahan Galilea jā ní jica jíin yā, íñī jícá ña ndéhé ña ndācá jā ní ncuu.

Jā ní nchiyuhū dē Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ De nī iyo iin tēe vāha tēe ndāā, nání dē José. De tēe ñuū Arimatea ndáñūū Judea cúu dē. De cúu dē iin táhán ndá tēe hebreo jā sáhá junta cúñáhnú cā.

⁵¹ De suni ñúhún inī dē jā quiji quivī jā tatúnī Yāā Dios, de nduú ní jétahān inī dē jā ní nsāhá ndāā junta jā cuū Jesús.

⁵² De tēe nūcuán nī jēhēn dē nūū Pilato, de nī jīcān dē yiqui cúñu Jesús.

⁵³ De nī snúu dē yā yīcā cruz, de nī nchusúcún dē yā iin sahma cuijín. De nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī jā ní ncaān yīcā iin cava, nūū ncháha ca quihi ndiyi.

⁵⁴ De quivī nūcuán cúu jā sátūha nchivī, chi jañíni nūcuán cúu jā quijéhé quivī nátātú.

⁵⁵ De ndá ñahan jā ní nquiji jíin yā jondē Galilea, nī jēhēn ña jíin José, de nī jinī ña yavī cava nūcuán, jíin nāsa nī nchiyuhū ndá dē yā.

⁵⁶ De cuānohōn ndá ña vehe ña, de nī nsāhá tūha ña ndá perfume jíin aceite yūcū jēhēn āsīn. De nī natātú ña quivī nátātú, tá cúu nūū ndácu ley Yāā Dios.

24

Jā ní natecū Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ De nehēn ndasí quivī domingo de nī jēhēn ndá ñahan nūcuán nūū yíyuhū Jesús, de nēe ña ndá perfume jíin aceite jā ní nsāhá tūha ña. De suni cuāhān sava cā ñahan jíin ña.

² De tá nī nquenda ndá ña, de nī jinī ña ja nī ncujiyo yūū jā ndásī yuhú yavī ndiyi.

³ De nī nquivī ndá ña yavī, de nduú cā ní jíin ña yiqui cúñu Jētohō ō Jesús.

⁴ De nī ncunēhén inī ña ndéhé ña jāā nduú cā ndiyi. Sá de nī jinī ña ūū ángel Yāā Dios jā cáá tá cáá tēe, nī jēcuiñī yā xiín ña, de ñúhún yā sahma jā jéndūtē.

⁵ De nī nchūhú ndasí ndá ña, de nī jīquindeyi ña nū ñūhún. De nī ncāhān ndūú ángel ñúcuán jíin ña: ¿Nūcu sa nū yíyuhū ndīyi nánducú ndá nú Yāā técū?

⁶ Nduú cā yā yáhá, chi ja nī natecū yā. De nūcūhun inī ndá nú nāsa nī ncāhān yā jíin nú tá nī iyo cā yā jíin nú región Galilea.

⁷ Chi nī ncachī yā jā maá yā, Yāā nī nduu tēe, cánuú natūu yā nū ndá tēe íyó cuāchi, jā tiin dē yā cahñī dē yā yicā cruz, de nū únī quivī de natecū yā, ncachī ndūú ángel.

⁸ Ñúcuán de nī nūcūhun inī ña ndá tūhun jā ní ncāhān Jesús.

⁹ De nī nquee ndá ña nū ní nchiyuhū yā, de cuānohōn ña. De nī nacani ña ndācá tūhun yáhá nū ndihúxī iin apóstol jíin nū ndá cā dē.

¹⁰ De ndá ñahan jā ní nacani tūhun yáhá nū ndá tēe apóstol, cúu ña María ñuū Magdala, jíin Juana, jíin María naná Jacobo, jíin sava cā ña.

¹¹ Sochi ndá tēe apóstol chi jáni inī dē jā tūhun naā cúu jā cáhān ña, de nduú ní ncándija dē.

¹² De vísō sūcuán de nī nquee Pedro, de jínu dē cuāndēhé dē nū ní nchiyuhū yā. De nī jito nihni dē inī yavī, de nī jinī dē jā maá-ni cā sahma cuijín cáá. De cuānohōn dē vehe dē, de sáhvi inī dē nī jinī dē jāá nduú cā yā.

Jā ní natúhún yā jíin ūū dē ichi cuāhān Emaús

(Mr. 16.12-13)

¹³ De suu quivī ñúcuán cuāhān ūū táhān dē iin ñuū nání Emaús, jā née tá ūxī iin kilómetro jíin ciudad Jerusalén.

¹⁴ De nátúhún ndūú dē síqui ndācá tiñu jā ní ncuu ñúcuán.

¹⁵ De juni nátúhún dē de jíca tūhún táhān de, de maá Jesús nī ncuñatin yā yātā dē, de jíca yā cuāhān yā jíin dē.

¹⁶ De nī nsāhá jíin dē jāá nduú ní nácunī dē yā vísō ndéhé dē nū yā.

¹⁷ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā tūhun cúu jā nátúhún ndūú nū juni jíca nú? ¿De nājēhē cúu jā cúcuécá inī nū? ncachī yā.

¹⁸ De iin dē jā nání Cleofas nī ncāhān jíin yā: Ndihi cuitī nchivī jíinī ji ndācá tiñu jā ní ncuu inī Jerusalén ndá quivī yáhá. ¿De á mátúhún-ni ní cúu jā ní nquenda ní yáhá jāá nduú jíinī ní nā cuá cúu jā ní ncuu? ncachī dē.

¹⁹ De nī jíca tūhún yā dē: ¿De nā cuá cúu jā ní ncuu? ncachī yā. De nī ncāhān ndūú dē jíin yā: Jesús tēe ñuū Nazaret, nī nacani yā tūhun Yāā Dios, de jíin poder Yāā Dios nī nsāhá yā ndá tiñu ñáhnú de nī nacani yā tūhun, nī jinī Yāā Dios jíin ndá nchivī.

²⁰ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe cúñáhnú nū sá, nī nastúu ndá dē yā nū ndá tēe Roma, de nī nsāhá ndāá ndá tēe ñúcuán jā cuū yā yicā cruz.

²¹ De ndá máá sá chi nī ñūhun inī sá jā maá yā scácu nchivī nación maá sá Israel nū nchivī Roma nícu. De síqui ndá tiñu yáhá, de íyó incā tūhun. Chi mitan ja íyó únī quivī jā ní jihī yā.

²² De sava ñahan jā jíinī táhān sá jíin, nī nacani ña iin tūhun jā sáhvi ndasí inī sá, chi nī ncachī ña jā ní natecū yā. Chi nehēn ndasí nī jēhēn ndá ña yavī ndīyi ñúcuán.

²³ De nduú cā ní jíinī ña yiqui cúñu yā. De nī nenda ndá ña nū ndá sá, de nī ncachī ña jā ní jinī ña ūū ángel Yāā Dios nī nquenda nū ña, de nī ncachī ángel jā ní natecū Jesús.

²⁴ Sá de nī jēhēn sava táhān sá yavī ndīyi, de nī jinī dē jā sūcuán íyó tá cúu nū ní ncāhān ndá ña, sochi nduú ní jíinī cuitī ndá dē nū yā, ncachī ndūú dē.

²⁵ Ñúcuán de nī ncāhān maá yā jíin dē: Tēe jāá nduú jícūhun cuitī inī cúu ndūú nū. Nācā ūhvī cándija nú ndācá tūhun Cristo jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán.

²⁶ ¿A nduú cánuú jā sūcuán ndoho Cristo ndācá tūndóhó yáhá, de sá de quīnohōn yā nū vii ndasí nduñáhnú yā? ncachī yā.

²⁷ De nī nacani cájí yā ndá tūhun jā yósō nū tutū ī jā cáhān síqui maá yā. De nī nquijéhé yā jíin tūhun jā ní ntee Moisés, de nī ncāhān cā yā tūhun jā ní ntee ndá cā tēe nī nacani tūhun yā janahán.

²⁸ De tá nī jīnū ndá dē űū nū cuāhān dē, de Jesús nī nsāhá yā-ni jā quíhīn cā yā.

²⁹ De nī ndeē tuu ndúū dē yā, nī ncāhān dē jíin yā: Ndōo ní vehe sá, chi ja nī űini de ja űatin cuaā, ncachī dē. űúcuán de nī nquīvi yā jā quendōo yā jíin dē.

³⁰ De tá nī jēcundeē yā nū mesa jā cajī yā jíin dē, de nī nquehen yā stāā, de nī nacuetáhvī yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nū ndúū dē.

³¹ De jā sáhá yā súcuán, de modo jā ní nune tīnūú dē, de nī nacunī dē yā. De nī ndoñúhún yā-ni nū dē cuāhān yā.

³² De nī ncāhān ndúū maá dē: Jāndāā jā ní ncusiī ndasí inī ō tá nī nacani yā tūhun nū ō ichi, de nī ncachī tūhun cájí yā nāsa cáhān tutū ī, ncachī dē.

³³ űúcuán de űamā nī naquehen ndúū dē ichi cuānohōn dē Jerusalén. De nī naquetáhān dē jíin ndihúxī iin apóstol, íyó tútú dē jíin sava cā táhān dē.

³⁴ De nī ncāhān ndá tēe íyó tútú: Jāndāā ndija jā ní natecū Jētohō ō, de nī nenda nijīn yā nū Simón, ncachī ndá dē.

³⁵ Sá de ndúū tēe űúcuán nī nacani dē tūhun nāsa nī nquetáhān dē jíin yā ichi, jíin nāsa nī nacunī dē yā tá nī scuáchi yā stāā.

Jā ní nenda yā nū ndá tēe scuáha jíin yā

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

³⁶ De juni súcuán cáhān cā dē ndá tūhun yáhá, de nī jēcuiñī ndeē-ni maá Jesús māhñú ndá dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Coō ndeē coo sī inī ndá nú, ncachī yā.

³⁷ De nī nchūhú ndasí ndá dē nī jinī dē yā, chi nī jani inī dē jā ánō cúu yā.

³⁸ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Nūcu yúhú ndá nú, de nūcu jáni síquī inī nū súcuán?

³⁹ Cūndēhé ndahá nī jíin jēhē ni, de cunī nū jā maá nī cúu. Tiin nduhū de cunī nū, chi iin ánō nduú névāha cūñu ni yiqui tá cúu nū ndéhé nú jā névāha maá nī, ncachī yā.

⁴⁰ De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī stéhēn yā ndahá yā jíin jēhē yā nū ní nchīhi ndūyu cāa.

⁴¹ De ndasí nī ncusiī inī ndá dē, de sáhvī inī dē. Sochi ncháha ca candíja vāha dē jā maá yā cúu. De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿A névāha nú jacū jā cajī ni yáhá? ncachī yā.

⁴² űúcuán de nī jēhe ndá dē iin pedazo tiacá táví jíin iin yōcō jā űhūhún ndūxi.

⁴³ De nī nquehen yā, de nī nchajī yā nū ndá dē.

⁴⁴ De nī ncāhān yā jíin dē: Ndācá jā ní ndoho nī cúu jā ní ncāhān ni tá nī iyo nī jíin ndá nú saá, jā cánuú quee ndāā ndācá tūhun nī jā yósō nū tutū ley Moisés, jíin nū tutū ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, jíin nū tutū salmo, ncachī yā.

⁴⁵ De nī nacune yā jāá ntúnī ndá dē, tácuā cuu jīcūhun inī dē jā cáhān tutū ī.

⁴⁶ De nī ncāhān yā: Súcuán yósō nū tutū jā súcuán cánuú cundoho nduhū jā cúu nī Cristo, de nū únī quīvi de natecū ni.

⁴⁷ De cūte nuu tūhun nī jā cánuú nacani inī nchivī jā sndóo ji cuāchi ji, tácuā cune cáhnú inī Yāā Dios nū cuāchi ji. De Jerusalén quijéhé cūte nuu tūhun yáhá, de quīhīn nū nchivī ndācá nación.

⁴⁸ De ndá máá nú cúu tēe jā nacani tūhun síquī ndācá jā ní jinī nū.

⁴⁹ De tetíñú nī Espíritu Santo quiji yā nū ndá nú, tá cúu nū ní nquee yuhú Tatá nī. De quendōo ndá nú Jerusalén cundetū nú jondē nīhīn nū poder Espíritu Santo jā quiji jondē andiví, ncachī yā.

Jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví

(Mr. 16.19-20; Hch. 1.9-11)

⁵⁰ űúcuán de nī nquee yā Jerusalén cuāhān yā jíin ndá dē jondē űū Betania. De nī nanee yā ndúū ndahá yā, de nī jīcān táhvī yā jēhē ndá dē.

⁵¹ De juni jīcān táhvī yā jēhē dē, de nī ncujiyo yā-ni nū ndá dē, nī ndaa yā cuānohōn yā andiví.

⁵² De ndá máá dē chi nī nchīñúhún dē yā. Sá de cuānohōn dē Jerusalén, de cúsiī ndasí inī dē.

⁵³ De níí íyó ndá dē inī templo, jícān táhvī dē de nácuetáhví dē nūū Yāā Dios. De nī ncuu. Amén.

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN JUAN

Yāā nání Tūhun Yāā Dios nī nduu yā tēe

¹ Jondē jā xíhna ñúhún tá nī jēcōo ndihi jā íyó, de ja íyó Yāā jā nání Tūhun Yāā Dios, chi stéhēn yā ndihi tūhun nāsa Yāā cúu Yāā Dios. De Yāā jā nání Tūhun ndéē yā jíín Yāā Dios, de Yāā Dios cúu yā.

² Maá yā ndéē yā jondē jā xíhna ñúhún jíín Yāā Dios.

³ De nī nsáhá Yāā Dios jā jíín maá yā nī jēcōo ndihi ndácá jā íyó. De mā jēcōo ni iin jā íyó de tú nduú ní nsáhá maá yā.

⁴ Maá yā sáhá jā técū ndihi-ni, de maá yā cúu luz jā stúu iní ánō nchivī, cúu jā sáhá yā jā jíicūhun iní ji síquī Yāā Dios.

⁵ De Yāā cúu luz ñúcuán stúu iní ánō nchivī jāá nduú jíca ndaā, de modo jā íyó ji nūū neē. De nchivī jā íyó nūū neē nduú cúu sndáhvā ji luz yā.

⁶ De nī íyo iin tēe jā ní ntají Yāā Dios, nání dē Juan.

⁷ Tēe ñúcuán nī nquiji dē nī nacani cájí dē tūhun maá Yāā cúu luz, tácuca candíja ndácá nchivī jíín tūhun cáhān dē.

⁸ Nsūú maá Juan cúu luz ñúcuán, chi cúu dē iin jā ní nacani cájí tūhun maá Yāā cúu luz.

⁹ De Yāā cúu luz ndāā jā stúu iní ánō ndácá nchivī, nī nquiji yā iní ñayiví.

¹⁰ De Yāā ñúcuán jā cúu Tūhun Yāā Dios nī ndeē yā iní ñayiví, de vísō jíín maá yā nī nsáhá Yāā Dios ñayiví, sochi nchivī ñayiví nduú ní ncúní ji cuetáhví ji jā maá yā cúu.

¹¹ Nī nquiji yā nūū nchivī maá yā nación hebreo, de nchivī ñúcuán nduú ní jétáhví ji yā.

¹² De vísō súcuán de sava nchivī chi nī jetáhví ji yā, de nī ncandíja ji jā sáhá yā jēhē ji. De nūū maá ji nī jēhe yā tūhun jā nduu ji sēhe Yāā Dios.

¹³ De jā ndúu ji sēhe Yāā Dios, nsūú jíín modo jā cácu nchivī iní ñayiví, ni nsūú síquī jā cúní ndá tēe, chi maá Yāā Dios sáhá yā jā ndúu ji sēhe yā.

¹⁴ Maá Yāā jā cúu Tūhun Yāā Dios nī nduu yā tēe, de nī ndeē yā jíín ó. De nī jiní ō jā víi ndasí cúñáhnú yā, chi mátúhún-ni yā cúu Sēhe Yāā cúu Tatá, Yāā cúñáhnú súcuán. De maá-ni jā váha sáhá yā yóhó, de maá-ni tūhun ndāā cáhān yā.

¹⁵ De Juan nī nacani dē tūhun yā, de nī ncāhān dē: Yāā yáhá cúu jā ní ncāhān ni tá nī ncachī ni jā Yāā quiji chi cúñáhnú cā yā nsūú cā nduhū, chi ja íyó yā jondē ncháha ca cacu nī, ncachī dē.

¹⁶ De ndihi ó nī nihīn ō cuāhā ndasí jā váha jā íyó nūū yā, chi maá-ni jā váha sáhá sáhá yā yóhó.

¹⁷ Moisés nī stéhēn dē ley Yāā Dios nūū nchivī janahán, de Jesucristo chi sa sáhá yā jā váha yóhó de stéhēn yā ndácá tūhun ndāā Yāā Dios nūū ō.

¹⁸ Nduú ní jííní cuití ni iin nchivī nūū Yāā Dios. De mátúhún-ni Sēhe yā jā ndéē yā jíín Tatá yā, suu yā nī stéhēn nūū ō nāsa Yāā cúu Yāā Dios.

Tūhun Jesús jā ní ncāhān Juan tēe scuénduté

(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

¹⁹ De nchivī hebreo ciudad Jerusalén, nī ntají ji jacū sūtū jíín ndá tēe grupo levita jā ndíso tíñū iní templo cāhnú. De nī nquenda ndá dē nūū Juan tácuca cātúhún dē ní iin cúu Juan de nā tíñū ndíso dē.

²⁰ De Juan cájí nī ncachī dē: Nsūú nduhū cúu Cristo, ncachī dē.

²¹ De nī jíicā tūhún tucu ndá dē: ¿Túsaá de ní iin cúu nú? ¿A cúu nú Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, á naá cúu? ncachī dē. Nsūú dē cúu nī, ncachī Juan. De nī jíicā tūhún tucu ndá dē: ¿Túsaá de á cúu nú tēe nácani tūhun Yāā Dios jā cáchī tutū ī jā quiji? Nduú, ncachī tucu Juan.

²² De nī ncāhān tucu ndá dē: ¿De ní iin cúu nú túsaá? Cachī nūū ndá nī, chi jíni ñúhún jā cachī tūhun nī nūū ndá tēe jā ní ntají nduhū vāji nī. Cachī nā tiñu ndíso nú vii.

²³ De nī ncāhān Juan: Maá nī cúu tēe jā ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, jā quiji nī cana jee nī jondē nūū ñuhun tía. De cāhān ni jíin nchivī jā ná sáhá tūha ji maá ji, chi quiji maá Jētohō ō, ncachī Juan.

²⁴ De ndá tēe grupo fariseo cúu jā ní ntají dē ndá tēe jā ní nquiji nūū Juan.

²⁵ De nī jicā tūhún ndá dē Juan: ¿Túsaá de nūcu scuénduté nú de tú nsūū Cristo ni Elías ni maá tēe jā quiji jā nacani tūhun Yāa Dios cúu nú?

²⁶ De nī ncāhān Juan: Nduhū chi jíin ndute scuénduté nī. Sochi māhñú ndá nú íyó iin Yāa jāá nduú jíni ndá nú.

²⁷ De Yāa ñúcuán cúu jā ní ncāhān ni jā quiji yā de cúñáhnú cā yā nsūū cā nduhū. Chi nduú cúñáhnú cuitī ni nūū yā, ni jā cuetíñú yā nduhū vísō iin tiñu lúli cā jā nandají nī correa nijān yā, ncachī dē.

²⁸ Súcuán nī ncuu jā ní natúhún ndá dē jíin Juan jondē Betábara jā íyó ichi nūū quenda ncandī yūte Jordán, nūū scuénduté Juan.

Siqui jā cúu yā Ticāchí lúli Yāa Dios

²⁹ De quivī téen de nī jinī Juan nūū Jesús jā vāji yā nūū dē. De nī ncāhān dē jíin nchivī: Cūndēhé ndá nú, chi yáhá vāji maá Yāa jā cúu Ticāchí lúli jā ní ntají Yāa Dios, de cuū yā jā sáhá ndoo yā cuāchi nchivī ñayiví.

³⁰ Yāa yáhá cúu jā ní ncachī ni jā quiji iin Yāa cúñáhnú ndasí, chi ja íyó yā jondē ncháha ca cacu nī.

³¹ De jondē saá de ncháha ca cunī ni ní iin cúu yā, sochi nī nquiji nī jā scuénduté nī nchivī nación maá ó jíin ndute, tácuá stéhēn ni yā nūū ji.

³² De suni nī ncāhān cā dē tūhun yā: Nī jinī ni Espíritu Santo, nī ncuun yā ichi andiví, cáá yā tá cáá paloma, de nī jēcōsō yā xīnī Jesús.

³³ De jondē saá de ncháha ca cunī ni jā suu yā cúu. De maá Yāa Dios jā ní ntetíñú yā nduhū jā scuénduté nī jíin ndute, nī ncāhān yā jíin nī: Tá cunī nū jā cuun Espíritu Santo de jēcōsō xīnī iin tēe, suu tēe ñúcuán cúu Yāa jā cuāha Espíritu Santo jā cundeē inī ánō nchivī, ncachī Yāa Dios.

³⁴ De ja nī jinī ni, de nácani cájí nī tūhun jā maá yā cúu Sēhe Yāa Dios, ncachī Juan.

Tūhun ūū tēe jā ní ncana Jesús xihna cā

³⁵ De incā quivī téen de Juan íyó tucu dē ñúcuán jíin ūū tēe jíca jíin dē.

³⁶ De nī jinī dē nūū Jesús jā jíca yā ñúcuán. De nī ncāhān dē: Cūndēhé ndá nú, chi ñúcuán cúu maá Yāa jā cúu Ticāchí lúli jā ní ntají Yāa Dios.

³⁷ De ndúū tēe jíca jíin Juan nī jinī dē tūhun yáhá, de nī jēcuniquin dē Jesús.

³⁸ De nī ndicó cóto Jesús, de nī jinī yā jā níquin ndúū dē yātā yā. De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā cuá ndúcú ndúū nū? De nī ncāhān dē: Maestro, ¿ní cúu nūū ndēē ní?

³⁹ De nī ncāhān yā: Ná cóhōn de cunī nū, ncachī yā. De nī jēhēn ndúū dē, de nī jinī dē nūū ndēē yā. De nī nquendōo dē jíin yā quivī ñúcuán, chi ja íyó tá cacūmī jañini.

⁴⁰ De Andrés, ñanī Simón Pedro, cúu iin dē jā ní jinī dē tūhun nī ncāhān Juan de nī jēcuniquin dē Jesús.

⁴¹ De Andrés, ñamā nī jēnanducú dē ñanī dē Simón, de nī ncāhān dē jíin: Nī nquetáhán ndá nī jíin Mesías, ncachī dē. De tūhun yáhá cāhān: Cristo, Yāa nī ntají Yāa Dios.

⁴² Ñúcuán de cuānohōn dē nūū Jesús jíin ñanī dē Simón. De tá nī jinī Jesús nūū Simón, de nī ncāhān yā: Maá nú cúu Simón sēhe Jonás. De jondē mitan de cunaní nú Cefas, ncachī yā. De tūhun yáhá cāhān: Pedro, de suu cúu yūū.

Jā ní ncana yā Felipe jíin Natanael

⁴³ De incā quivī téen de cūnī Jesús quihin yā región Galilea. De nī jēcutáhán yā jíin Felipe, de nī ncāhān yā jíin dē: Cuniquin nduhū ná cóhōn.

⁴⁴ De Felipe cúu tēe ñuū Betsaida, jā cúu ñuū Andrés jíin Pedro.

⁴⁵ De nī jēnanducú dē Natanael, de nī ncāhān dē jíin: Nī nquetáhán ndá nī jíin Yāā jā yósō tūhun yā nūū tutū ley jā ní ntee Moisés, jíin nūū tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. De Jesús sēhe José űnū Nazaret cúu yā, ncachī dē.

⁴⁶ De nī ncāhān Natanael jíin dē: ¿De nāsa cúu cúñáhnú iin tēe jā ní ncacu űnū ndāhvī Nazaret? De nī ncāhān Felipe: Ná cóhōn de cunī nū, ncachī dē.

⁴⁷ De nī jinī Jesús jā vāji Natanael, de ncāhān yā: Yáhá vāji iin tēe ndāā jā cúu ndija tata Israel, chi nduú stáhvī cuitī dē, ncachī yā.

⁴⁸ De nī ncāhān Natanael jíin yā: ¿Nāsa jíin ní sāán? De nī ncāhān Jesús: Ja nī jinī ni ndóhó jondē ncháha ca cana Felipe ndóhó, tá nī iyo nú jēhē űnutun higo, ncachī yā.

⁴⁹ űnúcuán de nī ncāhān Natanael jíin yā: Maestro, maá ní cúu Sēhe Yāā Dios, maá ní cúu Rey nación maá ó Israel, ncachī dē.

⁵⁰ De nī ncāhān Jesús: ¿A jā ní ncāhān ni jā ní jinī ni ndóhó tá nī iyo nú jēhē űnutun higo, á suu cúu jā ní ncandíja nú nduhū, á naá cúu? Sochi coo tiñu űáhnú cā cunī nū nsūú cā yáhá, ncachī yā jíin dē.

⁵¹ De nī ncāhān cā yā: Jāndāā cáhān ni jíin ndá nú jā jondē mitan de cunī nū jā nune nūū ndēe Yāā Dios andiví, de ndá ángel yā ndaa yā nuu yā nūū nduhū, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

2

Jā ní jēhēn yā iin vico tándāhá űnū Caná

¹ De nī ncháha űnī quiví, de nī iyo iin vico tándāhá űnū Caná ndáñúū Galilea. De űnúcuán íyó naná Jesús.

² De suni nī ncana nchivī Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā, nī jēhēn yā vico jíin ndá dē.

³ De nī ndoco vino. De naná Jesús nī ncāhān űa jíin yā: Nī ndoco vino ndá ji, ncachī űa.

⁴ De nī ncāhān Jesús jíin űa: ¿De nūcu cáhān ní súcuán jíin sá, naná? Chi ncháha ca quenda quiví jā sáhá sá tiñu űáhnú, ncachī yā.

⁵ De naná yā chi nī ncāhān űa jíin ndá nchivī jícó ndíso cōhō: Sáhá ndá nú ndācá jā cáchī yā nūū nū, ncachī űa.

⁶ De űnúcuán íyó iñū tinaja yūū jā űñuhun ndute nándahá ndá nchivī hebreo jā ndúndoo ji nūū Yāā Dios. De iin iin tinaja quenda cuhun cūmī xico á ciento litro ndute.

⁷ De nī ncāhān Jesús jíin nchivī jícó ndíso cōhō: Chuhun chitú ndá nú ndute tinaja yáhá. De nī nchuhun chitú ndá ji.

⁸ De nī ncāhān yā: Mitan de tavā ndá nú jacū de quisiáha nú coto túnī tēe cúu encargado vico, ncachī yā. De nī jēsiáha ji nūū dē.

⁹ De nī jito túnī dē ndute jā ní nduu vino, de nduú jíin dē ní cúu nūū ní nīhin ndá ji. Chi maá-ni ndá mozo cúu jā jíin, chi maá ji nī ntavā ndute. űnúcuán de tēe encargado nī ncana dē tēe tándāhá.

¹⁰ De nī ncāhān dē: Ndācá nchivī chi xihna cā vino vāha jēhe ji, de tá nī jīhi vāha nchivī íyó vico, de sá de jēhe ji vino jā íyó núu cā. Sochi maá nú tucu nī nsáhá nú, chi jā sándihí de jēhe nú vino jā vāha ndasí cā, ncachī dē.

¹¹ Tiñu yáhá jā ní nsáhá Jesús inī űnū Caná ndáñúū Galilea cúu tiñu űáhnú jā xíhna űñuhún jā ní nsáhá yā jā stéhēn yā poder yā. De súcuán nī stéhēn yā jā cúñáhnú ndasí yā. De ndá tēe scuáha jíin yā nī ncandíja dē yā.

¹² De sá de cuāhān yā űnū Capernaum jíin naná yā jíin ndá űnanī yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ndeē yā űnúcuán jacū quiví.

Jā ní ntavā yā nchivī inī templo

(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)

¹³ De jā cuácuñatin vico pascua jā sáhá ndá táhān yā hebreo, de cuāhān yā Jerusalén.

¹⁴ De inī patio templo cāhnú nī jinī yā ndá nchivī jā xícó stiquí jíin ticāchí jíin paloma, jíin ndá nchivī sáma xūhún, ndēe ndá ji nūū mesa ji.

¹⁵ De jā súcuán nī jinī yā, de nī nsāhá yā iin cuarta ñii. De nī ntají yā ndācá ji inī templo, jondē jíin ticāchí jíin stīquī ji. De nī jitē yā xūhún nchivī sáma. De nī scócáva yā ndá mesa ji.

¹⁶ De nī ncāhān yā jíin nchivī xícó paloma: Tavā ndá quiti yáhá. De mā sāhá nú yāhvi inī vehe Tatá nī, ncachī yā.

¹⁷ Ńúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā, nī nūcūhun inī dē tūhun yósō nūū tutū ī: Ja ñatin cuū sá jā ndíhvī ndasí inī sá sīquī vehe ní, cáchī yā jíin Tatá yā, cáchī tutū.

¹⁸ De ndá táhán yā hebreo nī jīcā tūhún dē yā: ¿De nā tiñu ñáhnú sáhá nú jā stéhēn nū poder nū, de cucáhnú inī ni jā ndíso tíñú nú jā sáhá nú súcuán? ncachī dē jíin yā.

¹⁹ De nī ncāhān yātá yā: Scócáva ndá nú templo yáhá, de nūū únī quivī de nacani nī, ncachī yā.

²⁰ Ńúcuán de nī ncāhān ndá tēe hebreo: Uū xico iñū cuīyā de nī jīnu templo yáhá. De ndóhó, ¿á nūū únī-ni quivī de nacani nú, á naá cúu? ncachī dē.

²¹ Sochi templo jā ní ncāhān Jesús cúu maá yiqui cúñu yā, chi cahñī nchivī yā de natecū yā nūū únī quivī.

²² Jā Ńúcuán cúu jā tá nī natecū yā jā ní jihī yā, de ndá tēe nī scuáha jíin yā nī nūcūhun inī dē jā ní ncāhān yā tūhun yáhá. De nī ncandíja ndá dē tūhun jā yósō nūū tutū ī, jíin tūhun yáhá jā ní ncāhān Jesús.

Jā jíin Jesús nāsa cáa inī ánō nchivī

²³ De tá íyó Jesús Jerusalén maá vico pascua, de cuāhā nchivī nī ncandíja ji jā cúu yā Cristo, chi nī jinī ji ndācá tiñu ñáhnú jā sáhá yā jā stéhēn yā poder yā.

²⁴ Sochi maá Jesús nduú ní jétáhvī yā ji, chi ja jíin yā nāsa cáa inī ánō ndá ji.

²⁵ De nduú jíin ñúhún jā cachī ni iin nchivī nūū yā nāsa íyó ndá nchivī, chi maá yā ja jíin yā nāsa cáa inī ánō ji.

3

Jā ní natúhún Jesús jíin Nicodemo

¹ De íyó iin tēe grupo fariseo, nání dē Nicodemo, de cúñáhnú dē nūū nchivī nación dē hebreo.

² Tēe yáhá nī nquiji dē nūū Jesús iin jacuáa, de nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, ja jíin ndá sá jā maá Yāa Dios nī ntají yā níhín jā stéhēn ní tūhun yā nūū ndá sá. Chi tú nduú íyó Yāa Dios jíin ní, de mā cūú sáhá ní ni iin tiñu ñáhnú tá cúu nūū sáhá ní jā stéhēn ní poder ní, ncachī dē.

³ De nī ncāhān Jesús: Jāndāa cáhān ni jíin nú jā tú mā nácacu jeé iin nchivī, de mā cūú quivī ji ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji, ncachī yā jíin dē.

⁴ De nī ncāhān Nicodemo jíin yā: ¿De nāsa cuu nacacu iin tēe de tú ja nī jahnu dē? ¿A cuu nūcūhun tucu dē chíjin naná dē de nacacu tucu dē? ncachī dē.

⁵ De nī ncāhān Jesús: Jāndāa cáhān ni jíin nú jā tú mā nácacu iin nchivī, de mā cūú quivī ji ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji. De jā nácacu ji cúu jā ndúndoo cuāchi ji tá cúu nūū sáhá ndute, de cundeē Espíritu Santo inī ánō ji.

⁶ Jā cácu sáhá nchivī, chi sēhe nchivī cúu. Sochi jā cácu sáhá Espíritu yā, chi sēhe yā cúu.

⁷ Mā sáhvi inī nū canī inī nū nāsa cúu tūhun nī ncāhān ni jíin nú jā cánuú nacacu jeé ndá nú.

⁸ De tāchī chi quéne ní-ni cúu nūū cúnī maá, de jíin nú jā cáyu, sochi nduú jíin nū ní jondē vāji ní jondē quihīn. De suni súcuán cúu ndācá nchivī jā nácacu sáhá Espíritu, chi nduú jíin nū nāsa sáhá yā tiñu Ńúcuán, ncachī yā.

⁹ De nī jīcā tūhún tucu Nicodemo: ¿De nāsa cúu túsaá?

¹⁰ De nī ncāhān Jesús: Maá nú cúu iin maestro jā cúñáhnú nūū ndá táhán ó Israel, ¿de á nduú jíicūhun inī nū tūhun yáhá, á naá cúu?

¹¹ Jāndāa cáhān ni jíin nú jā tūhun jā jíicūhun inī ni cúu jā cáhān ni jíin nú. De nácani cájí ní sīquī tiñu jā ní jinī ni. Sochi nduú cándíja ndá nú tūhun jā cáhān ni.

¹² Chi ni nī ncāhān ni tūhun nāsa sáhá Yāa Dios inī ñayiví, de nduú cándíja ndá nú. ¿Túsaá de nāsa cuu candíja nú de tú cāhān ni tūhun nāsa sáhá yā jondē andiví?

¹³ Chi ni iin nduú ní ncāa andiví jā cunī nāsa íyó ñúcuán, chi mátúhún-ni nduhū, Yāa nī nduu tēe. Chi andiví ndēē ni, de nī ncuun nī vāji nī.

¹⁴ De tá cúu nūū ní jata caa Moisés iin cōō cāa, tá nī jica ndá nchivī nūū ñuhun t́há, suni sūcuán maá nī, Yāa nī nduu tēe, cánuú jā cundita caa nī yicā cruz.

¹⁵ De sūcuán cánuú tácuca ndācá nchivī jā candíja ji jā scácu nī ji, mā tánū tāhvī ji, chi sa cutecū ji níí cání andiví.

Ndasí nī ncundáhví inī yā nchivī ñayiví

¹⁶ Chi Yāa Dios nī ncundáhví ndasí inī yā nchivī ñayiví. De jā ñúcuán nī ntají yā Sēhe yā nī nquiji, vísō mátúhún-ni yā íyó, tácuca ndācá nchivī jā cándíja ji jā scácu yā ji, mā tánū tāhvī ji chi sa cutecū ji níí cání andiví.

¹⁷ Chi nduú ní ntají Yāa Dios Sēhe yā inī ñayiví jā stánū tāhvī yā nchivī, chi sa jā scácu yā ji.

¹⁸ Nchivī jā cándíja ji jā scácu yā ji, mā tánū tāhvī ji. Sochi nchivī nduú cándíja, ja nī ntānū tāhvī ji, chi nduú ní ncándíja ji maá Sēhe Yāa Dios, jā mátúhún-ni yā íyó.

¹⁹ Maá Yāa jā stúu inī ánō nchivī, ja nī nquenda yā inī ñayiví. Sochi nchivī nī jétahān cā inī ji caca ji modo nūū neē nsūū cā jā stúu yā inī ánō ji, chi tiñu sáhá ji cúu tiñu néhén. Jā ñúcuán cúu jā tánū tāhvī nchivī jāá nduú cándíja.

²⁰ Chi ndācá nchivī jā sáhá tiñu néhén, nduú jétahān cuiti inī ji luz yā. De nduú jéhe ji tūhun jā stúu yā inī ánō ji, chi nduú cúnī ji jā natūu tiñu néhén jā sáhá ji.

²¹ Sochi nchivī jā sáhá tiñu ndāā, jéhe ji tūhun jā stúu yā inī ánō ji, tácuca natūu jā ndācá tiñu sáhá ji cúu tiñu jétahān inī Yāa Dios, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu Juan tūhun Jesús

²² Ñúcuán de Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān yā región Judea. De nī ndeē yā ñúcuán jacū tiempo jíin ndá dē, de scuénduté ndá dē nchivī.

²³ De suni scuénduté Juan, ndēē dē lugar jā nání Enón ñatin ñuū Salim, chi ñúcuán íyó cuāhā ndute. De nī nquiji ndá nchivī nūū dē, de nī scuénduté dē ji.

²⁴ Sūcuán nī nsáhá dē jondē ncháha ca quivi dē vecāa.

²⁵ Ñúcuán de sava tēe scuáha jíin Juan ndasí nī ncāhān ndá dē jíin sava táhán dē hebreo síqui ní iin cúu modo vāha cā jā cuénduté nchivī jā ndundoo ji nūū Yāa Dios.

²⁶ De nī nquiji ndá dē nūū Juan, de nī ncāhān dē: Maestro, tēe jā ní iyo jíin ní yūte Jordán ichi nūū quenda ncandiī, jā ní nacani ní tūhun dē nūū sá, mitan de scuénduté maá dē, de ndiviī nchivī jéhén ji nūū dē.

²⁷ De nī ncāhān Juan: Ni iin tēe mā cúu sáhá dē tiñu Yāa Dios de tú mā tétíñú yā dē.

²⁸ Ndá máá nú chi nī jini nú jā ní ncāhān cāji nī jāá nsūú maá nī cúu Cristo, chi cúu nī iin jā ní ntají Yāa Dios jā cosō nūū nacani tūhun jā quiji yā.

²⁹ De tá sáhá nchivī vico tándāhá, de maá tēe tándāhá cúu jā ndéca ñasíhí. De amigo tēe tándāhá chi íyó jíin dē, de níni tūhun cáhān dē. De cúsiī ndasí inī dē jā níni dē tūhun cáhān tēe tándāhá. De saá-ni nduhū, chi cúu nī tá cúu amigo tēe tándāhá. Chi nī nquenda maá Cristo, de cúsiī ndasí inī ni jā níni nī tūhun cáhān yā.

³⁰ De cánuú jā nduñáhnú cā maá yā de nuu cā maá nī, ncachī Juan.

Jā ní nquiji yā jondē nūū sūcún

³¹ De Yāa jā vāji jondē andiví, cúñáhnú yā nūū ndihi. Chi ndācá jā ní ncacu inī ñayiví yáhá, sēhe ñayiví cúu, de maá-ni tūhun ñayiví cáhān. Sochi Yāa jā vāji ichi andiví, chi cúñáhnú yā nūū ndihi nchivī.

³² De nácani yā tūhun jā ní jini yā jíin jā ní jini yā. De nchivī chi nduú cándíja ji tūhun cáhān yā.

³³ Sochi tú iin nchiví cándíja ji tūhun cáhān yā, suu cúu jā jétúhún ji jā Yāa ndāá cúu Yāa Dios.

³⁴ Chi Yāā jā ní ntají Yāā Dios vāji, chi maá-ni tūhun Yāā Dios cáhān yā. Chi Yāā Dios nduú jéhe yícuāhá yā Espíritu yā nūū Yāā jā ní ntají yā.

³⁵ Maá yā jā cúu yā Tatá, ndasí mānī yā jíín Sēhe yā, de ndiviī nī nchihi yā ndahá Sēhe yā jā tatúni yā nūū.

³⁶ Nchivī jā cándíja maá Sēhe yā jā scácu yā ji, cutecū ji níí cání andiví. De nchivī jāá nduú cúni candíja sēhe yā, mā cútecū ji, chi sa cuāha Yāā Dios castigo jā ndoho ji níí cání.

4

Jā ní ncāhān Jesús jíín ñahan Samaria

¹ De ndá tēe grupo fariseo, nī nihīn dē tūhun jā íyó cuāhā cā nchivī scuáha jíín Jesús nsūú cā jíín Juan, jíín jā cuāhā cā nchivī scuénduté yā nsūú cā Juan.

² Sochi nsūú maá yā cúu jā scuénduté, chi ndá tēe scuáha jíín yā cúu jā scuénduté.

³ De tá nī jinī Jesús jā súcuán nī nihīn ndá dē tūhun, de nī nquee yā región Judea, de cuānohōn yā región Galilea.

⁴ De ichi jā nóhōn yā chi yáha región Samaria.

⁵ De nī nquenda yā iin ñuū región Samaria jā nání Sicar, ñatin ñuhun jā ní jēhe Jacob nūū sēhe dē José jondē janahán.

⁶ De ñúcuán íyó pozo jā nání pozo Jacob. De nī jēcundeē Jesús xiín pozo ñúcuán, chi nī ncuítá yā jā cuāhān yā ichi. De cúu tá cahūxī ūū.

⁷ De nī nquenda iin ñahan Samaria, vāji ña jā quehen ña ndute. De nī ncāhān Jesús jíín ña: Cunī mānī ní ndute coho sá, ncachī yā.

⁸ De ndá tēe scuáha jíín yā, ja cuāhān ndá dē ñuū cuācuēen dē jā cajī dē jíín yā.

⁹ De ñahan Samaria nī ncāhān ña jíín yā: ¿Nūcu jícān ní ndute nūū sá coho ní? Chi tēe hebreo cúu ní, de ñahan Samaria cúu sá, ncachī ña. Súcuán nī ncāhān ña, chi nchivī hebreo nduú cáhān ndá ji jíín nchivī Samaria.

¹⁰ De nī ncāhān Jesús: Tú jā jíín ní nāsa cúni Yāā Dios sāhá yā jā váha níhín, jíín ní iin cúu sāán jā jícān sá ndute nūū ní, ñúcuán de maá ní cācān ní nūū sá, de cuāha sá ndute jā cutecū ní níí cání sāhá, ncachī yā.

¹¹ De nī ncāhān ña jíín yā: Señor, cúnu ndasí pozo yáhá, de nduú ná nēe ní jā tavā ní ndute. ¿Túsaá de ní nihīn ní ndute jā cutecū sá sāhá?

¹² ¿De á cúñáhnú cā maá ní nsūú cā tatá ó Jacob, á naá cúu? Chi maá dē nī sndóo dē pozo yáhá nūū ō. De yáhá nī jihī maá dē ndute, jíín ndá sēhe dē, jíín ndá quitī ndéca dē, ncachī ña.

¹³ De nī ncāhān Jesús: Ndācá nchivī jā jíhī ndute yáhá, chi yīchī tucu ji.

¹⁴ Sochi nchivī jā coho ndute jā cuāha sá nūū ji, chi mā yíchī cuitī cā ji. Chi ndute jā cuāha sá quene inī ji tá cúu ndute jā quēne nūū ñūhún, de sāhá jā cutecū ji níí cání, ncachī yā jíín ña.

¹⁵ De maá ña nduú ní jícuñun inī ña, de nī ncāhān ña jíín yā: Señor, cuāha ní ndute ñúcuán coho sá, tácuā mā yíchī cuitī cā sá, de ni nduú cā jíini ñūhún quiquehen sá ndute pozo yáhá, ncachī ña.

¹⁶ De nī ncāhān Jesús jíín ña: Cuácāna ní yíí ní de quiji ní jíín dē, ncachī yā.

¹⁷ Nduú nā yíí sá íyó, ncachī ña. De nī ncāhān Jesús: Ndāā cáhān ní jāá nduú nā yíí ní íyó.

¹⁸ Chi ja nī iyo ūhūn yíí ní, de tēe ndéca ní mitan chi nsūú yíí ní cúu dē. Yáhá cúu jā ní ncāhān ndāā ní, ncachī yā.

¹⁹ De jā súcuán nī ncāhān yā, de nī ncāhān ña: Señor, iin tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu ní, jáni inī sá.

²⁰ Ndá ndīyi tatā sá nchivī Samaria, yucu yáhá nī nchiñúhún ji Yāā Dios. Sochi ndá maá ní nchivī hebreo, cáhān ní jā Jerusalén cúu nūū cánuú chiñúhún ó yā, ncachī ña.

²¹ De nī ncāhān Jesús jíín ña: Nánā, candíja ní tūhun cáhān sá, chi quiji quīvī jāá nsūú yucu yáhá ni nsūú Jerusalén cúu nūū chiñúhún ní maá Yāā cúu Tatá, chi ndihī-ni lugar de cuu chiñúhún ní yā.

²² Ndá máá ní nchivī Samaria chi nduú jíni ní ní iin cúu jā chíñúhún ní. Sochi ndá máá sá chi jíni sá ní iin cúu jā chíñúhún sá. Chi jondē nūū ndá máá sá nchivī hebreo cúu nūū vāji Yāā jā scácu nchivī.

²³ De ja nī nquenda quīvī jā ndá nchivī jā chíñúhún Yāā cúu Tatá, mitan de víhí cā chíñúhún ndija ji yā, chi jondē jíni iní jíni ánō ji. Chi maá Tatá súcuán cúnī yā jā chíñúhún nchivī yā.

²⁴ Yāā Dios cúu Espiritu, de nchivī jā cúnī ji chíñúhún ji yā, cánuú jā chíñúhún ndija ji yā jondē jíni iní jíni ánō ji, ncachī yā.

²⁵ De nī ncāhān tucu ña: Jíni sá jā quiji Mesías jā cúu Cristo, Yāā jā tají Yāā Dios. De tá quenda maá yā, de stéhēn cājí yā ndācá tūhun nūū ō.

²⁶ De nī ncāhān Jesús: Maá sá jā cāhān sá jíni ní, suu sá cúu Yāā ñúcuán.

²⁷ De juni cāhān cā yā súcuán, de nī nenda ndá tēe scuáha jíni yā. De sáhvi iní ndá dē ndéhé dē jā nátúhún yā jíni ñahan ñúcuán. De ni iin dē nduú ní jíni cā tūhún dē yā naá cúu jā jíni cā tūhún yā ña á naá cúu jā nátúhún yā jíni ña.

²⁸ Ñúcuán de nī sndóo ña quīyi ña, de cuāhān ña jondē ñuū. De nī ncāhān ña jíni ndá nchivī ñúcuán:

²⁹ Nehēn ndá nú ná cóhōn de cunī nū iin tēe jā ní ncachī ndihi ndācá jā ní nsāhá nī. Sanaā de maá yā cúu Cristo jā ndétu ó jā quiji, ncachī ña.

³⁰ Ñúcuán de nī nquee ndá ji ñuū, de cuāhān ji nūū íyó Jesús.

³¹ De juni cuāhān ndá ji nūū yā, de ndá tēe scuáha jíni yā nī ncāhān ndāhví dē jíni yā: Maestro, cājí ní stāā vii, ncachī dē.

³² De nī ncāhān yā jíni ndá dē: Iyó stāā cājí ni jāá nduú jíni ndá nú nāsa cúu, ncachī yā.

³³ Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíni yā nī jíni cā tūhún táhān ndá de: ¿A ja nī nquisiáha iin nchivī jā ní nchají yā, á naá cúu? ncachī dē.

³⁴ De nī ncāhān Jesús: Jā ní ncachī ni jā íyó jā cājí ni cúu jā cúsi iní ni sáhá nī tiñu cúnī Yāā nī ntají nduhū vāji nī, jíni jā sínu nī tiñu jā ní jēhe yā nūū ni.

³⁵ De cāhān ndá nú jā cúmani cūmī cā yōō de tēhndē trigo. Sochi nduhū chi cāhān ni jíni nú: Cūndéhé ndá nú, chi nchivī cuāhā cúu ji tá cúu trigo jā ní ncuān jā tēhndē, chi ja íyó tūha ji candíja ji nduhū.

³⁶ De ndá tēe scándíja nchivī, cúu dē tá cúu tēe jēhndē trigo, de nīhīn dē yāhvi dē. De jā nástútú ndá dē nchivī cúu jā cutecū ji ní cání andiví. De ndá tēe jā scútē nuu tūhun nī xihna cā, cúu dē modo tēe jíni trigo, de inuú-ni cusī iní dē jíni ndá cā tēe jā stéhēn cā síquī ñúcuán.

³⁷ Chi ndāā cāhān iin tūhun: Iin tēe jíni, de incā tēe nástútú, cāchī.

³⁸ De jā suu cúu jā ní ntají nī ndá ndóhó jā scándíja nú nchivī ja nī jini tūhun nī nī nacani incā tēe. Chi ndá cā tēe chi ja nī nacani dē tūhun nūū nchivī, de ndá máá nú chi modo jā nástútú nú ji cúu jā scándíja nú ji, ncachī yā.

³⁹ De cuāhā nchivī Samaria jā ndéē ñuū ñúcuán, nī ncandíja ji Jesús jā ní jini ji tūhun jā ní ncāhān ñahan ñúcuán. Chi nī ncāhān ña jā ní ncachī yā ndihi ndācá jā ní nsāhá ña.

⁴⁰ Jā suu cúu jā ndá nchivī Samaria ñúcuán nī nquenda ji nūū yā, de nī ncāhān ndāhví ji jíni yā jā ná quéndōo yā ñuū ji. De nī ndōo yā ñúcuán ūū quīvī.

⁴¹ De cuāhā cā ji nī ncandíja ji yā jíni tūhun cāhān maá yā.

⁴² De nī ncāhān ndá ji jíni ñahan ñúcuán: Nduú cā jíni ñúhún jā cāhān maá nú de candíja nī yā, chi ja nī jini ndá nī tūhun jā cāhān maá yā. De jíni ndācá ó jā maá yā cúu ndija Cristo, Yāā jā scácu nchivī ñayiví, ncachī ndá ji.

Jā ní nasāhá vāha yā sēhe tēe ndíso tñú nūū rey

⁴³ De tá nī nchāha ūū quīvī, de Jesús nī nquee yā Samaria, de nī naquehen yā ichi cuānohōn yā región Galilea.

⁴⁴ Chi ja nī ncāhān maá yā jā ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, nduú íyó yíñúhún nchivī ñuū dē jíni dē, de saá-ni jíni maá yā.

⁴⁵ De tá nī nenda yā Galilea, de nchivī ñúcuán nī jetáhvī ji yā, chi suni maá ji nī jēhēn ji vico pascua Jerusalén, de nī jinī ndá ji ndácá tiñu nī nsāhá yā quīvī jā ní iyo vico ñúcuán.

⁴⁶ Ñúcuán de nī jēhēn tucu yā ñuū Caná ndáñuū Galilea, nū nī nsāhá yā jā ndute nī nduu vino. De inī ñuū Capernaum nī iyo iin tēe cúñáhnú jā ndíso tíñú nū rey. De cúhū sēhe dē.

⁴⁷ Tēe ñúcuán nī nīhīn dē tūhun jā ní nquenda tucu Jesús región Galilea jā ní jēhēn yā región Judea. De nī jēndēhé dē yā, de nī ncāhān ndāhvī dē jā ná quīhīn yā jíin dē vehe dē, de nasāhá vāha yā sēhe dē, chi ja ñatin cuū ji.

⁴⁸ De nī ncāhān yā jíin dē: Tú mā cūnī nú ndá tiñu ñáhnú jā sāhvi inī nū sāhá, de mā cándíja cuitī ndá nú, ncachī yā.

⁴⁹ De tēe ndíso tíñú nū rey, nī ncāhān dē: Señor, sāhá ní favor ná cóhōn, chi tú ná cúcuéé ní de cuū sēhe sá, ncachī dē.

⁵⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Cuānohōn vehe nú, chi cutecū sēhe nú. De nī ncandíja dē tūhun nī ncāhān Jesús, de cuānohōn dē-ni.

⁵¹ De juni jíca dē cuānohōn dē vehe dē, de nī nquenda ndá mozo dē nī nquitahān ji dē, de nī ncāhān ji: Ja nī nduvāha sēhe ní, ncachī ji.

⁵² De nī jíca tūhún dē nā hora cúu jā ní nquijéhé nī nduvāha ji. De nī ncāhān ndá ji jíin dē: Cahiin icu nī nquee cahni ji.

⁵³ Ñúcuán de maá tatá ji nī nsāhá dē cuenta jā hora ñúcuán cúu jā ní ncāhān Jesús jíin dē jā cutecū sēhe dē. De nī ncandíja dē jíin ní vehe dē jā cúu yā Yāā jā ní ntají Yāā Dios.

⁵⁴ Yáhá cúu vuelta ūū jā ní nsāhá Jesús tiñu ñáhnú jā ní stéhēn yā poder yā región Galilea, tá nī nenda yā jā ní jēhēn yā región Judea.

5

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe jā cáá nūū pila Betesda

¹ Ñúcuán de cuāhān tucu Jesús Jerusalén, chi íyó tucu vico jā sáhá ndá táhán yā hebreo.

² De Jerusalén íyó iin pila ndute ñatin maá viéhé jā nání viéhé tícāchí. De yuhú hebreo nání Betesda. De nūū íyó pila ñúcuán íyó ūhūn corredor.

³ De ndá corredor ñúcuán cáá cuāhā nchivī cúhū, jā cuāá, jā cojo, jā vehlé. De ndétu ndá ji jā candā ndute ñúcuán.

⁴ Chi íyó quīvī jā cúun iin ángel yā nūū pila, de scándā yā ndute. De nchivī jā quívi xihna cā inī pila tá scándā yā ndute, de ndúvāha ji nā-ni cuēhē ndóho ji.

⁵ De ñúcuán cáá iin tēe jā ní ncuu ōcō xāhōn ūnī cuiyā cúhū dē.

⁶ De nī jinī Jesús jā cáá dē, de nī jinī yā jā ní ncuu cuāhā cuiyā cúhū dē. De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A cūnī nū nduvāha nú? ncachī yā.

⁷ De nī ncāhān tēe cúhū: Señor, nduú nīhīn sá ni iin tēe squívi sāán inī pila tá cándā ndute. Chi ndácá vuelta jā cūnī sá quívi sá, de quívi-ni incā nchivī xihna cā, ncachī dē.

⁸ De nī ncāhān Jesús: Nacōo de naquehen nú camilla nū de caca nú, ncachī yā.

⁹ De tēe ñúcuán nī nduvāha dē-ni. De nī naquehen dē camilla dē, de nī nquijéhé dē jíca dē. De quívi nátātú cúu quívi ñúcuán.

¹⁰ De nī ncāhān ndá táhán dē hebreo jíin dē: Quívi nátātú cúu mitan. De cáchī ley jā má cūū cuiso nú camilla nū.

¹¹ De nī ncāhān tēe nī nduvāha: Tēe jā ní nasāhá vāha nduhū, nī ncāhān dē jíin nī jā naquehen nī camilla ni de caca nī, ncachī dē.

¹² Ñúcuán de nī jíca tūhún ndá dē: ¿Ní tēe nī ncāhān jíin nú jā naquehen nú camilla nū de caca nú?

¹³ De tēe nī nduvāha, nduú jíin dē ní iin tēe cúu jā ní nasāhá vāha dē. Chi íñí cuāhā nchivī ñúcuán, de Jesús ja cuāhān yā.

¹⁴ De cuéé cā de nī naquetáhn Jesús jíin dē inī templo cāhnú. De nī ncāhān yā: Mitan chi nī nduvāha nú. De mā sāhá cā nū cuāchi, chi tú nduú, de quiji iin tūndóhó xēen cā síqui nū, ncachī yā.

¹⁵ Sá de cuāhān tēe ñúcuán de nī ncachī tūhun dē nū ndá táhán dē hebreo jā Jesús cúu jā ní nsāhá vāha yā dē.

¹⁶ De sīquī jā ní nsāhá Jesús tiñu yáhá quīvī nátātú, jā ñúcuán cúu jā ndá tēe hebreo jíni ūhvi dē yā, de cúnī ndá dē cahnī dē yā.

¹⁷ De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Maá Tatá nī chi níi cání sáhá yā tiñu vāha, de suni súcuán sáhá maá nī tiñu vāha.

¹⁸ De sīquī jā ní ncāhān yā súcuán, de ndá tēe hebreo víhí cā cúnī dē cahnī dē yā. Chi nsūú maá-ni jāá nduú squíncuu yā jā cāhān ley sīquī quīvī nátātú, chi suni jā ní ncāhān yā jā Tatá yā cúu Yāā Dios de súcuán sáhá inuú yā maá yā jíin Yāā Dios.

Sīquī jā ndíso tíñú Sēhe Yāā Dios

¹⁹ De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cāhān ni jíin ndá nú: Nduhū jā cúu Sēhe Yāā Dios, ni iin mā cūú sáhá nī jā maá nī, chi sáhá nī maá-ni tiñu jā jíni nī jā sáhá Tatá nī. Chi ndācá jā sáhá Tatá nī, suni sáhá nduhū jā cúu nī Sēhe yā.

²⁰ Chi Tatá nī mānī yā jíin nduhū jā cúu nī Sēhe yā, de stéhēn yā nūū ni ndihi jā sáhá yā. De coo tiñu ñáhnú cā jā stéhēn cā yā nsūú cā jā ní ncuu mitan, jā sáhvi inī ndá nú cunī nū.

²¹ Chi tá cúu nūú nástécū Tatá nī ndīyi de cutecū tucu ji, saá-ni nduhū jā cúu nī Sēhe yā, suni sáhá nī jā cutecū ní-ni cúu jā cúnī maá nī.

²² De maá Tatá nī, nduú sándaā yā sīquī ni iin nchivī, chi nī jēhe yā tūhun jā sándaā maá nī sīquī ndācá nchivī, chi Sēhe yā cúu nī.

²³ De súcuán de coo yíñúhún ndihi nchivī nūū ni, tá cúu nūú íyó yíñúhún ji nūū Tatá nī. De nchivī jāá nduú íyó yíñúhún nūū ni, túsaá de suni nduú íyó yíñúhún ji nūū maá Tatá nī, Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī.

²⁴ Jāndāā cāhān ni jíin ndá nú: Tú iin nchivī chuhun inī ji tūhun cāhān ni, de candíja ji jā Yāā ndāā cúu Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī, nchivī ñúcuán cutecū ji níi cání andiví, de mā tánū tǎhvī ji. Chi mā cōó cā ji tá cúu ndīyi, chi sa cutecū ji níi cání.

²⁵ Jāndāā cāhān ni jíin ndá nú jā quiji quīvī, de mitan de ja nī nquijéhé, jā ndācá nchivī jā cúu tá cúu ndīyi, cuni ndá ji tūhun jā cāhān nduhū, Sēhe Yāā Dios. De nchivī cuetáhvi chi cutecū ji níi cání.

²⁶ Chi tá cúu nūú íyó poder maá Tatá nī jā sáhá yā jā tēcū ndācá-ni, suni súcuán nī jēhe yā poder nūú maá nī jā sáhá nī jā cutecū ndācá-ni.

²⁷ De suni nī nsāhá yā jā ndíso tíñú nī jā sándaā ni sīquī nchivī, chi cúu nī Yāā nī nduu tēe.

²⁸ Mā sáhvi inī ndá nú cani inī nū sīquī tūhun cāhān ni. Chi quiji quīvī jā ndācá ndīyi cuni ji tūhun cāhān ni,

²⁹ de quee ji nūú yíyuhū ji. De ndá ndīyi jā ní nsāhá tiñu vāha, natecū ji jā cutecū ji níi cání. De ndá ndīyi jā ní nsāhá tiñu néhén, natecū ji de quīvī ji nūú tánū tǎhvī ji.

Jā ní stéhēn yā jā ní ntetíñú Yāā Dios yā

³⁰ Ni iin mā cūú sáhá nī jā maá nī. Chi nāsa ndácu Yāā Dios nūū ni, súcuán sándaā ni tiñu nchivī. De ndāā sándaā ni, chi nduú sáhá nī jā cúnī maá nī, chi sáhá nī jā cúnī maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū vāji nī.

³¹ Tú maá nī cāhān jā cúu nī Sēhe Yāā Dios, de cachī nchivī jāá nduú jétíñú tūhun cāhān ni.

³² Sochi íyó incā jā cāhān jā cúu nī Sēhe yā. De jíni nī jā tūhun cāhān yā, chi níhīn tíñú.

³³ Ndá máá nú nī ntají nú ndá tēe jā ní jīcā tūhún dē Juan. De Juan chi ndāā nī ncāhān dē tūhun nī.

³⁴ De víso súcuán de nsūú nduhū cúu jā jíni ñúhún jā stéhēn iin tēe jā Sēhe Yāā Dios cúu nī. Chi ndá máá nú cúu jā jíni ñúhún, tácu candíja ndá nú de cācu nú. Jā ñúcuán nī ncāhān ni jā íyó ndāā tūhun nī jā ní nacani Juan.

³⁵ Maá Juan nī ncuu dē tá cúu iin lámpara jā cáyū de cútūu, cúu jā ní nacani dē tūhun nī. De ndá máá nú chi jacū-ni quīvī nī jētahān inī nū jā ní stéhēn dē nūū nū.

³⁶ Sochi íyó jā stéhēn cājí cā jā cúñáhnú nī nsūú cā jā ní ncāhān Juan. Maá tiñu sáhá nī, suu stéhēn cājí jā Tatá nī nī ntají ndija yā nduhū vāji nī, chi tiñu yáhá nī ntetíñú yā nduhū jā sáhá nī.

³⁷ De Tatá nī jā ní ntají yā nduhū vāji nī, suni maá yā cāhān nūū tutū īī jā cúñáhnú nī, vísō nduú ní jínī jín sóho ndá nú jā cāhān yā, de ni nduú ní jínī jínúū nū yā.

³⁸ Sochi nduú ní nchúhun inī ndá nú tūhun jā ní ncāhān Tatá nī, chi nduú cándíja ndá nú nduhū, Yāā jā ní ntají yā.

³⁹ De nánducú vii ndá nú ndācá tūhun cāhān tutū īī, chi jáni inī nū jā ñúcuán nīhīn nū tūhun jā cutecū nū ní cání sáhá. De síqui maá nī cúu jā cāhān tutū īī.

⁴⁰ Sochi nduú cúni ndá nú cuetáhvī nú nduhū jā quívi nú ndahá nī tácuā cutecū nū ní cání.

⁴¹ Nduú sáhá nī cuenta tūhun jā cāhān ndá nchivī jā cúñáhnú nī.

⁴² Chi ja jínī ni nāsa cúu ánō ndá nú jāā nduú íyó mānī nū jínī Yāā Dios.

⁴³ Nduhū vāji nī jínī tiñu cúni Tatá nī, de nduú jétáhvī ndá nú nduhū. Sochi tú incā tēe quenda dē jínī tiñu cúni maá dē, de sa tēe ñúcuán ñamā cuetáhvī nú dē.

⁴⁴ ¿Nāsa cuu candíja ndá nú? Chi māni jā cúni ndá nú jā cuñáhnú nú sáhá ndá táhán nú, de nduú nducú nú jā cuñáhnú nú sáhá Yāā Dios, jā íyó mátúhún-ni yā.

⁴⁵ Mā cāni inī ndá nú jā cāhān ni cuāchi síqui nū nūū Tatá nī. Chi íyó iin jā cāhān cuāchi síqui nū, suu Moisés, tēe jā ñúhún inī ndá nú jā quendōo ndāā nū jínī ley jā ní ntee dē.

⁴⁶ Chi tú ní ncándíja ndá nú jā ní ntee Moisés, de suni candíja nú nduhū nícu, chi tūhun maá nī cúu jā ní ntee dē.

⁴⁷ Te tú nduú cándíja ndá nú tūhun nī jā ní ntee dē, ¿de nāsa candíja nú tūhun cāhān maá nī túsaá? ncachī yā jínī ndá dē.

6

Jā ní scájī yā ūhūn mil nchivī

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

¹ Ñúcuán de cuāhān Jesús incā lado mar Galilea, jā cúu mar Tiberias.

² De cuāhā ndasí nchivī nī jēcuniquīn ji yā, chi nī jinī ji ndācá tiñu ñáhnú jā stéhēn yā poder yā jā ní nasáhá vāha yā nchivī cúhū.

³ De nī ncaa yā iin yucu, de nī jēcundeē yā ñúcuán jínī ndá tēe scuáha jínī yā.

⁴ De ja nī ncuñatin vico pascua jā núcūhun inī ndá táhán yā hebreo jā ní ncācu ji nūū nchivī nación Egipto.

⁵ De nī nūcūndēhé yā, de nī jinī yā jā vāji cuāhā ndasí nchivī. De nī ncāhān yā jínī Felipe: ¿Ní jondē cueen ó jā cajī ndá nchivī yáhá?

⁶ De súcuán nī ncāhān yā jā jíto túni yā dē tú nāsa cāhān dē. Chi ja jínī maá yā nāsa sáhá yā.

⁷ De nī ncāhān Felipe jínī yā: Ni mā quēndá ūū ciento denario stāā jā cajī ndá ji vísō jacū-ni, ncachī dē.

⁸ Ñúcuán de nī ncāhān incā tēe scuáha jínī yā, jā cúu Andrés, ñanī Simón Pedro:

⁹ Yáhá íyó iin tēe lulí jā ndíso ji ūhūn stāā cebada jínī ūū tiacá. ¿De ní quenda ñúcuán, chi nchivī cuāhā ndasí cúu? ncachī dē.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Cāhān ndá nú jínī nchivī ná cūndeē ji, ncachī yā. De ñúcuán íyó cuāhā itē, de nī jēcundeē ndá ji, de tá ūhūn mil tēe cúu.

¹¹ De nī nquehen Jesús stāā ñúcuán, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Yāā Dios. De nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jínī yā, de ndá máá dē nī nsajī dē nūū ndá nchivī ndēē ñúcuán. De suni súcuán nī nsáhá yā jínī tiacá, de nī nchajī ndá ji nāsaa cúni ji cajī ji.

¹² De tá nī ndahā chijin ji, de nī ncāhān yā jínī ndá tēe scuáha: Nastútú ndá nú ndá pedazo jā ní nquendōo, tácuā mā náā cuitī.

¹³ De nī nastútú ndá dē, de nī nchitú ūxī ūū ticá pedazo jā ní nquendōo cā síqui ndihúhūn stāā cebada.

¹⁴ De jā ní jinī ndá nchivī tiñu ñáhnú jā ní nsáhá Jesús jā stéhēn yā poder yā, de nī ncāhān ji: Jāndáā ndija jā tēe yáhá cúu jā cáhān tutū jā quiji inī ñayiví jā nacani tūhun Yāā Dios, ncachī ndá ji.

¹⁵ De nī jinī Jesús jā cúnī ndá ji sáhá ji fuerza jā cuu yā rey ji nícu. De nī ncujiyo tucu mátúhún yā-ni, nī ncaa yā cuāhān yā nū sūcún cā yucu.

Jā ní jica jéhe yā nū mar

(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)

¹⁶ De jā cuácuneē, de ndá tēe scuáha jíin yā nī nuu dē yucu cuāhān dē nū mar.

¹⁷ De nī ndīvi ndá dē inī barco, de nī scáca dē jā quihīn dē incā lado mar jondē ñuū Capernaum. De ja nī ncuneē, de ncháha ca nenda Jesús nū ndá dē.

¹⁸ Ñúcuán de nī jiquíhi iin tächī níhin, de jísō ndute mar sáhá.

¹⁹ De tá nī ncuu tá cúu ūhūn á iñū kilómetro jíca ndá dē jíin barco, de nī jinī dē jā jíca Jesús nū mar, de nī ncuñatin yā nū barco. De nī nchūhú ndá dē.

²⁰ De maá yā nī ncāhān yā jíin dē: Maá nī cúu, de mā cūyūhú ndá nú.

²¹ De nī ncuñi inī ndá dē jā ná quívi yā inī barco. De nī nsáhá yā jā ñamā-ni nī nquenda barco nū ñuhun yíchí nū cuāhān ndá dē.

Jā ní nanducú ndá nchivī Jesús

²² De quívī tēen de ndá nchivī jā ní nquendōo incā lado mar, nī jinī ji jā ndá tēe scuáha jíin yā cuāhān dē jíin mátúhún-ni barco jā ní iyo ñúcuán, jíin jāá nduú ní nquívī Jesús jā quihīn yā jíin dē.

²³ Sá de sava cā barco jā vāji ichi ñuū Tiberias, nī nquenda ñatin lugar nū ní nchajī ndá ji stāā jā ní nacuetáhvī maá Jētohō ō jēhē.

²⁴ De jā ní jinī nchivī jāá nduú cā Jesús íyo yā ñúcuán, de ni ndá tēe scuáha jíin yā, de nī nquívī ji ndá barco ñúcuán, de cuāhān ji ñuū Capernaum cuānanducú ji yā.

Jesús cúu stāā jā cutecū ō ní cání

²⁵ De tá nī nquenda ji jondē incā lado mar, de nī nanihīn ji Jesús. De nī jicā tūhún ji yā: Maestro, ¿nā hora nī nquenda ní yáhá?

²⁶ De nī ncāhān Jesús: Jāndáā cáhān ni jíin ndá nú jā nánducú nú nduhū sīquī jā ní nchajī nū jondē nī ndahā chíjin nú, de nsūú sīquī jā ní jinī nū ndācá tiñu ñáhnú jā ní stéhēn ni poder ni.

²⁷ Mā cundihvī inī nū maá-ni sīquī jā cajī nū jā ñamā nataxīn, chi sa cundihvī inī nū jā nīhīn nū stāā jā cutecū nū ní cání sáhá. De nduhū, Yāā nī nduu tēe, taji nī maá stāā jā cutecū nū ní cání. Chi Tatá nī Yāā Dios nī jani yā nduhū jā sáhá nī sūcuán, ncachī yā jíin ndá ji.

²⁸ Ñúcuán de nī jicā tūhún ji yā: ¿Nāsa sáhá ndá sá tácuca squíncuu sá tiñu cúnī Yāā Dios?

²⁹ De nī ncāhān Jesús: Tiñu jā cúnī Yāā Dios cúu jā candíja ndá nú nduhū, Yāā jā ní ntají yā vāji.

³⁰ Ñúcuán de nī ncāhān ndá ji: ¿Túsaá de nā tiñu ñáhnú sáhá ní cunī ndá sá de candíja sá jā ní ntají yā níhín? ¿Nā tiñu cúu jā sáhá ní?

³¹ Chi ndá tatā ō janahān nī nchajī dē maná jā ní ncuun ichi andiví jondē nū ñuhun tíhá, tá cúu nū yósō nū tutū īi: Yāā Dios nī jēhe yā stāā nī ncuun ichi andiví nī nchajī ndá ji, cáchī tutū, ncachī ndá ji jíin yā.

³² De nī ncāhān Jesús: Jāndáā cáhān ni jíin ndá nú: Nsūú Moisés ní jēhe stāā ñúcuán nū ndá dē jā ní ncuun ichi andiví, chi maá Tatá nī nī jēhe. De maá yā jēhe stāā andiví jā cutecū nū ní cání sáhá.

³³ Chi stāā jā jēhe Yāā Dios cúu maá Yāā jā ní ncuun ichi andiví, de sáhá yā jā nchivī ñayiví cutecū ji ní cání andiví, ncachī yā.

³⁴ De nī ncāhān ndá ji: Señor, níni cuāha ní stāā ñúcuán cajī ndá sá túsaá.

³⁵ De nī ncāhān Jesús: Maá nī cúu maá stāā jā cutecū nū ní cání sáhá. Nā-ni nchivī quívī ndahá nī, mā cōcón cuitī cā ji. De nā-ni nchivī cándíja nduhū, mā yíchī cuitī cā ji.

³⁶ Sochi ndá ndóhó ja nī ncāhān ni jíin nú jāá nduú cándíja nú nduhū, vísō nī jinī nū nūū ni.

³⁷ Ndācá nchivī jā sáhá Tatá nī jā candíja ji nduhū, maá ji quívi ndahá nī. De jétáhvī nī ndācá ji jā cúnī ji quívi ji ndahá nī, chi mā tají cuitī ni ji.

³⁸ Chi nī nquiji nī jondē andiví tácuā sáhá nī tiñu jā cúnī Yāā jā ní ntají nduhū, de nsūū jā sáhá nī jā cúnī maá nī.

³⁹ De tiñu jā cúnī Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, cúu jā má scuíta nī ni iin nchivī jā jéhe yā nūū ni, chi coto nī ji de nastécū ni ji quívi jīnu ñayiví.

⁴⁰ De Yāā nī ntají nduhū, cúnī yā jā ndācá nchivī jā níhīn ji tūhun nduhū de candíja ji nduhū jā cúu nī Sēhe Yāā Dios, cutecū ji ní cání andiví. Chi nastécū ni ji quívi jīnu ñayiví, ncachī yā.

⁴¹ Nūcuán de nī nquijéhé ndá táhán yā hebreo cáhān ji contra síquī yā, chi nī ncāhān yā jā maá yā cúu stāā jā ní ncuun ichi andiví.

⁴² De nī ncāhān ji: ¿A nsūū tēe yáhá cúu Jesús sēhe José? De jíinī ō tatá dē naná dē. ¿De nāsa cúu jā cáhān dē jā ní ncuun dē ichi andiví túsaá?

⁴³ De nī ncāhān Jesús jíin ndá ji: Mā cáhān ndá nú síquī ni.

⁴⁴ Ni iin nchivī mā cúu quívi ji ndahá nī de tú mā sáhá Tatá nī jā cuu inī ji quívi ji, chi maá yā nī ntají nduhū vāji nī. De nastécū ni ji quívi jīnu ñayiví.

⁴⁵ De suha yósō nūū tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Ndācá ji chi stéhēn Yāā Dios nūū ji, cáchī. Túsaá de ndācá nchivī jā jíin tūhun jā cáhān Tatá nī de jétáhvī ji jā stéhēn yā nūū ji, nchivī nūcuán chi quívi ji ndahá nī.

⁴⁶ Ni iin nchivī nduú ní jíin cuitī ji nūū maá Tatá nī. Chi mátúhún-ni nduhū cúu jā ní jinī nūū yā, chi jondē nūū maá yā vāji nī.

⁴⁷ Jāndāā cáhān ni jíin ndá nú jā nchivī jā candíja jā scácu nī ji, maá ji cutecū ji ní cání.

⁴⁸ Maá nī cúu stāā jā cutecū nū ní cání sáhá.

⁴⁹ Ndá tatā nū janahán, nī nchajī dē stāā maná jā ní ncuun ichi andiví jondē nūū ñuhun tíhá, sochi nduú ní nsáhá jā cutecū dē ní cání.

⁵⁰ De stāā jā cáhān ni jā vāji ichi andiví, chi nā-ni nchivī cajī, de cutecū ji ní cání andiví.

⁵¹ De suu maá nī cúu stāā nūcuán jā ní nquiji ichi andiví jā sáhá jā cutecū nū ní cání. De nchivī jā cajī stāā yáhá, cutecū ji ní cání andiví. De stāā jā cuāha nī cúu yiqui cúñu nī, de cuāha nī tácuā nchivī ñayiví cutecū ji ní cání, ncachī yā.

⁵² Nūcuán de ndá táhán yā hebreo nī ncāhān ji jíin táhán ji: ¿Nāsa cuu cuāha tēe yáhá yiqui cúñu dē cajī ō? ncachī ji.

⁵³ De nī ncāhān Jesús jíin ji: Jāndāā cáhān ni jíin ndá nú: Tú mā cándíja nú jā yiqui cúñu nduhū, Yāā nī nduu tēe, cúu tá cúu stāā, de níñi ni cúu tá cúu ndute, túsaá de mā cútecū nū ní cání sáhá.

⁵⁴ Chi ndá nchivī jā candíja jā yiqui cúñu nī cúu tá cúu stāā de níñi ni cúu tá cúu ndute, maá ji cutecū ní cání. De nastécū ni ji quívi jā jīnu ñayiví.

⁵⁵ Chi yiqui cúñu nī jíin níñi ni cúu ndija jā sáhá jā cutecū ji ní cání.

⁵⁶ De ndá nchivī jā candíja jā yiqui cúñu nī jíin níñi ni cúu tá cúu stāā jíin ndute jā cutecū ji ní cání sáhá, maá ji íñi níhīn ji jíin nī, de íyó nī jíin ji.

⁵⁷ Maá Tatá nī, Yāā técū, nī ntají yā nduhū vāji nī, de técū ni sáhá maá yā. De saá-ni ndá nchivī jā candíja jā cúu nī tá cúu stāā ji jíin ndute ji, suni sūcuán cutecū ji ní cání sáhá nī.

⁵⁸ Maá nī cúu stāā jā ní nquiji ichi andiví. De stāā jā cáhān ni nduú cúu tá cúu stāā maná jā ní nchajī ndá tatā nū janahán, chi nduú ní nsáhá jā cutecū ji ní cání. Chi stāā jā cáhān ni, de nchivī jā cajī, cutecū ji ní cání sáhá, ncachī yā.

⁵⁹ Ndá tūhun yáhá nī stéhēn Jesús nūū nchivī jā ní ndutútú inī vehe īi sinagoga ñuū Capernaum.

Tūhun jā cutecū ō ní cání

⁶⁰ De cuāhā nchivī scuáha jíin yā, nī jini ji tūhun yáhá jā ní stéhēn yā, de nī ncāhān ndá ji: Víjīn ndasí tūhun yáhá. ¿Nāsa cuu cuetáhvī ó túsaá?

⁶¹ De nī jinī Jesús jā cāhān ndá ji jā vjín cúu tūhun yáhá, de nī ncāhān yā: ¿A vjín sáhá tūhun yáhá jíin ndá nú?

⁶² ¿De nāsa sáhá nú de tú cunī nū jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndaa nī quīnohōn ni nūū ní ndeē ni xihna ñúhún?

⁶³ Maá ánō nchivī cúu jā sáhá jā técū ji. Chi yiqui cúñu ji nduú jétíñú cuitī súcuán. De ndá tūhun jā ní ncāhān ni jíin nú cúu jā quendōo vāha ánō nū, de cutecū nū ní cání sáhá.

⁶⁴ Sochi sava nú chi nduú cándíja nú, ncachī yā. Chi jondē jā xíhna ñúhún ja jíinī Jesús nā nchivī cúu jā má cándíja, jíin ní iin dē cúu jā nastúu dē yā.

⁶⁵ De nī ncāhān cā yā: Jā ñúcuán nī ncāhān ni jíin ndá nú jā má cūú quīvi ni iin nchivī ndahá nī de tú mā sáhá Tatá nī jā cuu inī ji quīvi ji, ncachī yā.

⁶⁶ De jondē quīvi ñúcuán de cuāhā nchivī scuáha jíin yā, nī sndóo ji yā, de nduú cā ní jíca ji jíin yā.

⁶⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā: ¿A suni cúnī ndá máá nú quīhīn nū, á naá cúu?

⁶⁸ De nī ncāhān Simón Pedro: Señor, ¿nā nūū cā quīhīn sá? Chi maá ní cúu jā nácani tūhun jā cutecū sá ní cání sáhá.

⁶⁹ De nī ncandíja ndá sá de jíinī sá jā maá ní cúu Cristo, Sēhe Yāā Dios, Yāā técū, ncachī dē.

⁷⁰ De nī ncāhān Jesús: De vísō nī nacāji nī ndihúxī ūū ndá nú, de íyó iin nú jā ní nquīvi tāchī inī, ncachī yā.

⁷¹ De súcuán nī ncāhān yā síquī Judas Iscariote, sēhe Simón. Chi maá dē nastúu dē yā, vísō iin táhán jā úxī ūū tēe scuáha jíin yā cúu dē.

7

Jāá nduú ní ncándíja ndá ñanī Jesús

¹ Ñúcuán de jíca nuu Jesús región Galilea. Chi nduú cúnī yā caca nuu yā región Judea, chi ndá táhán yā hebreo jā ndeē ñúcuán, cúnī dē cahnī dē yā.

² De cuācuñatin vico jā sáhá ndá táhán yā hebreo vehe ramádā jā cundeē ji.

³ De ndá ñanī yā nī ncāhān dē jíin yā: ¿Nūcu maá yáhá-ni íyó nú? Vāha cā quīhīn nū región Judea, tácuā ndá tēe ñúcuán jā cándíja dē ndóhó, suni cunī dē tiñu ñáhnú jā sáhá nú.

⁴ Chi tú cúnī iin tēe jā cūtē nuu tūhun dē, de mā sáhá yuhū dē tiñu. De tú sáhá nú ndācá tiñu ñáhnú, vāha cā sáhá nú jā cunī ndivīi nchivī túsaá.

⁵ Súcuán nī ncāhān ndá ñanī yā jíin yā, chi ni ndá máá dē nduú cándíja dē yā.

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Ncháha ca quenda maá quīvi jā quīhīn ni. De ndá máá nú chi nā-ni quīvi de cuu quīhīn nū.

⁷ Chi mā quítī inī nchivī ñayivī cunī ji ndóhó, de maá nī chi quítī inī ji jíinī ji, chi cāhān nī jā maá-ni tiñu néhén sáhá ndá ji.

⁸ Cuáhán ndá máá nú vico. De maá nī chi mā quīhīn ni mitan, chi ncháha ca quenda maá quīvi jā cánuú quīhīn ni, ncachī yā.

⁹ Súcuán nī ncāhān yā tūhun yáhá jíin ndá dē, de nī nquendōo yā Galilea.

Jā ní jēhēn Jesús vico vehe ramádā

¹⁰ De tá nī ncháha ndá ñanī yā cuāhān dē vico ñúcuán, de sá de suni cuāhān maá yā. De nduú ní jēhēn nijīn yā, chi nduú ní stúu yā maá yā.

¹¹ De ndá táhán yā hebreo nānducú ji yā vico ñúcuán, de cāhān ndá ji: ¿Ní cúu nūū íyó tēe ñúcuán? ncachī ji.

¹² De ndasí nī ncāhān nchivī jā síquī yā, chi sava ji cāhān: Tēe vāha cúu dē. De sava cā ji cāhān: Nduú chi stáhvī dē nchivī.

¹³ De yuhū-ni nī ncāhān ji tūhun yā, chi yúhú ji jā quítī inī ndá táhán ji hebreo.

¹⁴ De tá nī ncuu sava vico, de nī nquenda Jesús, nī nquīvi yā templo cāhnú, de nī nquijéhe yā stéhēn yā tūhun.

¹⁵ De nī nsāhvi inī ndá táhán yā hebreo níni ji, de nī ncāhān ji: ¿Nāsa jínī tēe yáhá cuāhā tūhun ndíchi? Chi nduú ní jíca dē escuela, ncachī ji.

¹⁶ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tūhun jā stéhēn ni chi nsūú tūhun maá nī cúu, chi tūhun jā ní jēhe maá Yāā jā ní ntají nduhū cúu.

¹⁷ Tú iin nchivī cúnī ji sáhá ji tiñu cúnī Yāā Dios, nchivī ñúcuán chi jīcūhun inī ji á jondē nūū Yāā Dios vāji tūhun stéhēn ni, á tūhun jā jáni inī maá nī cúu.

¹⁸ Tēe jā cáhān tūhun jáni inī maá dē, tēe ñúcuán ndúcú dē jā sáhá ñáhnú nchivī dē. De tú iin tēe ndúcú dē sáhá ñáhnú dē Yāā jā ní ntají dē, tēe ñúcuán cúu tēe ndāā, de nduú nā tūhun stáhvī íyó jíin dē.

¹⁹ ¿A nsūú jā ní jēhe Moisés ley yā nūū nū jā squíncuu nú? De ni iin nú nduú squíncuu. Chi sa jā cúnī ndá nú cahni nū nduhū, ¿de nājēhē cúu? ncachī yā.

²⁰ De nī ncāhān ndá nchivī ñúcuán: Tāchī ndóho nú. ¿Ní iin cúnī cahni ndóhó?

²¹ De nī ncāhān Jesús: Nī nasāhá vāha nī iin tēe quivī nátātú, de ndiviī nū nī nsāhvi inī nū nī jínī nū jā quivī nátātú nī nsāhá nī tiñu ñúcuán.

²² De Moisés nī jēhe dē ley jā cúu circuncidar nūū ndá nú. De sáhá ndá nú circuncidar sūchí yí nūū únā quivī jā ní ncacu ji, vísō quivī nátātú cúu. (Sochi nsūú maá Moisés ní jáquīn ley ñúcuán, chi ja nī iyo nūū ndācá tatā dē.)

²³ Túsaá de tú sáhá ndá nú circuncidar vísō quivī nátātú cúu, tácuā squíncuu nú ley Moisés, ¿de nūcu quítī inī ndá nú jā ní nasāhá vāha ndasí nī iin tēe quivī nátātú?

²⁴ Mā cāni ñamā inī nū jā cuāchi sáhá nī. Chi sa cani vāha inī nū sīquī ndācá tiñu vāha, ncachī yā.

Jā ní ncachī Jesús ní jondē vāji yā

²⁵ Ñúcuán de sava nchivī Jerusalén nī jīcā tūhún táhán ji: ¿A nsūú tēe yáhá cúu jā nánducú ndá tēe cúñáhnú jā cahni dē, á naá cúu?

²⁶ De yáhá cáhān nijin dē nūū chitú, de nduú ni iin jāsī jā sáhá dē. ¿A sanaā de nī ncundāā inī ndá tēe cúñáhnú jā tēe yáhá cúu Cristo jā cáchī tutū jā quiji, á naá cúu?

²⁷ De nduú chi ja jínī ō ní nūū vāji tēe yáhá. De tá quiji Cristo, chi ni iin ó mā cúnī ō ní jondē quiji yā, ncachī ji.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān jee Jesús jā stéhēn yā tūhun inī templo: Jínī ndá nú nduhū, de jínī nū nā ñuū vāji nī. De vísō súcuán de maá Yāā ndāā cúu jā ní ntají nduhū vāji nī, de nduú vāji nī jā cúnī maá nī. De nduú jínī ndá nú nāsa Yāā cúu yā.

²⁹ De maá nī chi jínī ni yā, chi jondē nūū maá yā vāji nī, de maá yā nī ntají nduhū, ncachī yā.

³⁰ Ñúcuán de nī nducú ndá dē tiin dē yā. De ni iin dē nduú ní ncúu tiin dē yā, chi ncháha ca quenda maá quivī jā tiin dē yā.

³¹ Sochi cuāhā nchivī nī ncandíja ji yā, de nī ncāhān ji: ¿A nsūú tēe yáhá cúu Cristo, Yāā ndétu ó jā quiji? Chi cuāhā ndasí tiñu ñáhnú sáhá yā jā stéhēn yā poder yā, ncachī ji.

Jā ní ntají ndá dē policía jā tiin dē Jesús

³² De nī jínī ndá tēe fariseo jā súcuán cáhān ndá nchivī tūhun yā. De ndá máá dē jíin ndá sūtū cúñáhnú, nī ntají dē ndá policía jā jíto templo, vāji dē jā tiin dē yā.

³³ De nī ncāhān Jesús: Jacū-ni cā quivī coo nī jíin ndá nú. Ñúcuán de quīnohōn ni nūū Yāā nī ntají nduhū vāji nī.

³⁴ De nanducú ndá nú nduhū, sochi mā nánihīn nū nduhū. Chi mā cūú cuēē nū nūū cundeē ni, ncachī yā.

³⁵ Ñúcuán de ndá táhán yā hebreo nī jīcā tūhún táhán dē: ¿De ní cúu nūū quíhīn tēe yáhá jā mā nánihīn ō dē? ¿A quíhīn dē nūū ndá táhán ó hebreo jā ní jītē nuu jā ndēē nación Grecia? ¿De á stéhēn dē tūhun nūū nchivī Grecia, á naá cúu?

³⁶ ¿De nā tūhun cúu jā ní ncāhān dē jā nanducú ó dē de mā nánihīn ō dē, jā má cūú cōhōn nūū cundeē dē? ncachī ndá dē.

Siqui ndute jā cutecū o ní cáni sáhá

³⁷ De quívi sándihí vico ñúcuán de íyó vico cáhnú cā. De quívi ñúcuán nī nacuiñi Jesús, de nī ncāhān jee yā: Tú nā-ni nchivī cúu ndasí inī ji ndācá jā váha jā sáhá nī jēhē ji, jondē tá cúu nūū yíchi ndasí ji ndute, túsaá de ná quívi ji ndahá nī de coho ji ndute, cúu jā nīhīn ji ndācá jā váha ñúcuán.

³⁸ De nchivī jā candíja jā scácu nī ji, chi inī ánō ji cundeē Espíritu Santo, de cuu yā tá cúu iin yūte jā quéne de ní cáni jíca ndute. De suu cúu jā sáhá yā jā cutecū ji ní cáni, tá cúu nūū cáhān tutū īi, ncachī yā.

³⁹ De súcuán nī ncāhān yā jā nchivī candíja jā scácu yā ji, nīhīn ji Espíritu Santo. Chi ncháha ca quenda maá Espíritu, chi ncháha ca ndaa Jesús quīnohōn yā nūū nduñáhnú yā.

Jā ní ncusín inī nchivī jā síqui yā

⁴⁰ De sava ndá nchivī cuāhā, tá nī jini ji tūhun yáhá, de nī ncāhān ji: Jāndāā jā tēe yáhá cúu jā cáchi tutū jā quiji dē nacani dē tūhun Yāā Dios, ncachī ji.

⁴¹ De sava cā ji nī ncāhān: Tēe yáhá cúu Cristo, Yāā nī ntají Yāā Dios. Sochi sava cā ji nī ncāhān ji: Nduú chi nsūú Galilea quiji Cristo.

⁴² Chi cáchi tutū īi jā chíjin tatā rey David cacu Cristo, de cacu yā ñuū Belén, ñuū nūū ní ncacu maá David, ncachī ji.

⁴³ De súcuán nī ncusín inī ndá nchivī jā síqui yā.

⁴⁴ De sava ji cúnī ji tiin ji yā jā chindasí ji yā, de ni iin ji nduú ní ntíin ji yā.

Jāā nduú ní ncándíja ndá tēe cúñáhnú

⁴⁵ Ñúcuán de ndá policía jā jíto templo, nduú ní ntíin ndá dē Jesús, de cuānohōn ndá dē nūū ndá tēe fariseo jíin ndá sūtū cúñáhnú. De ndá tēe ñúcuán nī jíca tūhún dē policía: ¿Nūcu nduú ní nqui ji ndá nú jíin dē?

⁴⁶ De nī ncāhān ndá policía: Nduú cuitī ni iin tēe cáhān vāha ndasí tá cúu nūū cáhān tēe ñúcuán, ncachī dē.

⁴⁷ De nī ncāhān ndá tēe fariseo: ¿De á suni jondē ndá máá nú nī stáhvī dē, á naá cúu?

⁴⁸ Ni iin táhān nī ndá sūtū cúñáhnú jíin tēe fariseo, nduú cándíja ndá nī tūhun cáhān tēe ñúcuán, ¿de nūcu cándíja ndá máá nú?

⁴⁹ De ndá nchivī cuāhā ñúcuán jāá nduú jícūhun inī ji ley Moisés, chi tānū tāhvī ji, ncachī ndá dē.

⁵⁰ De nī ncāhān Nicodemo, tēe jā ní jēhēn nūū yā iin jacuāā, de suni iin tēe fariseo cúu dē:

⁵¹ Cáchi ley jā má cūú tee ó cuāchi síqui iin tēe, de tú mā cúnini ó xihna cā nāsa cáhān dē, tácu cucáhnú inī o nā cuāchi nī nsáhá dē, ncachī dē.

⁵² De nī ncāhān ndá dē: De ndóhó, ¿á suni jondē Galilea vāji nú jā cáhān nū jēhē tēe ñúcuán? Nanducú vii nū nūū tutū īi de cuni nū jā Galilea nduú quée cuitī ni iin tēe nácani tūhun Yāā Dios, ncachī ndá dē.

⁵³ De cuānohōn ndá dē tá vehe tá vehe dē.

8

Tūhun ñahan jā ní ncasíquí ndēē tāhán

¹ De nī ncaa Jesús cuāhān yā yucu Olivos.

² De jā cuácunijīn incā quívi, de nī nquenda tucu yā templo. De ndihi nchivī nī nquenda ji nūū yā. De nī jēcundeē yā, de nī stéhēn yā tūhun nūū ndá ji.

³ Ñúcuán de ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo, nī nqui ji ndá dē jíin iin ñahan jā ní nīhīn dē ña jā cásíquí ndēē ña. De nī jani dē ña māhñú.

⁴ De nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, nī nīhīn ndá sá ñahan yáhá jā cásíquí ndēē ña.

⁵ De ley Moisés ndácu nūū o jā cuāha ó yūū xīnī ndá ñahan sáhá súcuán tácu cuū ña. De maá ní, ¿nāsa cáchi ní?

⁶ De súcuán nī ncāhān ndá dē jā jíto túnī dē yā tú cuetáhvi yā jā cáhān ley ñúcuán, chi tú nduú de cáhān dē cuāchi sīquī yā. De Jesús nī jīquindeyi yā, de nī ntee yā nūū ñūhún jíin xīnī ndáhá yā.

⁷ De jā cáhān cáhān ndá dē, de nī nūcuīñī yā, de nī ncāhān yā jíin dē: Tú ní iin ndá máá nú nduú nā cuāchi nú, de xihna cā ndóhó cuāha yūū xīnī ña túsaá, ncachī yā.

⁸ De nī jīquindeyi tucu yā, de nī ntee tucu yā nūū ñūhún.

⁹ De tá nī jini ndá dē jā súcuán nī ncāhān yā, de nī jīcūhun inī dē jā suni íyó cuāchi dē. De tá iin tá iin dē nī nquee dē cuāhān dē, de xihna cā tēe ñáhnú cā nī nquee, de jondē nī ndihi. De nī nquendōo maá-ni cā Jesús jíin ñahan jā íñí ñúcuán.

¹⁰ De nī nūcuīñī tucu yā, de nduú cā ni iin tēe ñúcuán ní jíinī yā, chi maá-ni cā ñahan íñí. De nī ncāhān yā jíin ña: ¿Ní cuāhān ndá tēe jā ní ncāhān cuāchi sīquī nū? ¿A nduú cā ní nénda ni iin dē jā cáhān dē cuāchi sīquī nū?

¹¹ De nī ncāhān ña: Nduú ni iin dē, Señor. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ña: Ni nduhū, mā cáhān ni cuāchi sīquī nū. De cuáhān de mā sáhá cā nū cuāchi, ncachī yā.

Jesús cúu maá luz jā stúu inī ánō nchivī

¹² De incā vuelta nī ncāhān Jesús jíin nchivī: Maá nī cúu tá cúu luz jā stúu inī ánō nchivī ñayiví, jā sáhá nī jā jīcūhun inī ji sīquī Yāā Dios. De nchivī jā candíja nduhū, mā cācá cā ji modo nūū neē, chi sa cunevāha ji luz inī ánō ji jā sáhá jā cutecū ji ní cání.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān ndá tēe fariseo jíin yā: Ndóhó chi cáhān nū jēhē maá nú, de nduú jétínú tūhun cáhān nū.

¹⁴ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Vísō cáhān ni jēhē maá nī, de íyó ndāā tūhun cáhān ni. Chi jíinī ni ní jondē vāji nī ní jondē quihīn ni. Sochi ndá ndóhó nduú jíinī nū ní jondē vāji nī ní jondē quihīn ni.

¹⁵ Ndá ndóhó chi modo nchivī ñayiví sándaā nū sīquī tūhun cáhān ni. De nduhū chi nduú sándaā mátúhún nī-ni sīquī ni iin nchivī.

¹⁶ De tú sáhá ndāā ni sīquī ji, de ndāā sándaā ni, chi nduú sáhá mátúhún nī-ni, chi sándaā ni jondē jíin maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū vāji nī.

¹⁷ De yósō nūū tutū ley jā névāha ndá nú jā tú inuú cáhān ūū testigo, de cánuú cuetáhvi nú jā cáhān dē, chi íyó ndāā tūhun cáhān dē.

¹⁸ Túsaá de nduhū cúu iin jā cáhān ndāā ni jēhē ni. De incā jā cáhān ndāā jēhē ni cúu maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, ncachī yā.

¹⁹ De nī ncāhān ndá dē jíin yā: ¿Ní cúu nūū ndéē Tatá nú túsaá? De nī ncāhān yā: Nduú jíinī ndá nú ní iin cúu nduhū ni Tatá nī. De tú jā jíinī nū nduhū, de suni cunī nū Tatá nī nícu.

²⁰ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān Jesús jā stéhēn yā inī templo nūū íyó ndá jātūn nūū sócō nchivī xūhún. De nduú ní ntíin ni iin dē yā, chi ncháha ca quenda quivī jā tiin dē yā.

Jā ní ncāhān yā jā má cūú quihīn ji nūū cundeē yā

²¹ De nī ncāhān tucu Jesús jíin ndá dē: Nduhū chi quihīn ni, de nanducú ndá nú nduhū, de mā nánihīn nū nduhū, chi quendōo cuāchi nú sīquī nū tá cuū nū. De jā ñúcuán mā cūú cuēē nū nūū quihīn ni, ncachī yā.

²² Ñúcuán de ndá tēe hebreo nī ncāhān dē jíin táhān dē: ¿A cahni tēe yáhá maá dē, de á suu ñúcuán cúu jā cáhān dē jā má cūú cōhōn nūū quihīn dē, á naá cúu? ncachī ndá dē.

²³ De nī ncāhān yā: Ndá máá nú chi ñayiví yáhá vāji nú, sochi nduhū chi jondē andiví vāji nī. Ndá máá nú cúu nchivī ñayiví yáhá, de nduhū chi nsūú tēe ñayiví yáhá cúu nī.

²⁴ Jā ñúcuán cúu jā ní ncāhān ni jā quendōo cuāchi nú sīquī nū tá cuū nū. Chi tú mā cándíja nú jā maá nī cúu Cristo, de quendōo ndija cuāchi nú sīquī nū tá cuū nū, ncachī yā.

²⁵ De nī jīcā tūhún ndá dē yā: ¿Túsaá de ní iin cúu nú? De nī ncāhān yā: Ja nī ncachī ni nūū nū jondē jā xihna ñúhún ní iin cúu nī.

²⁶ De íyó cuāhā cā tūhun jā cuu cāhān ni jíín nú de sáhá ndāā ni sīquī nū. Sochi mā cāhān ni, chi inī ñayiví yáhá cāhān ni maá-ni tūhun jā ní jini nī nī ncāhān Yāā nī ntají nduhū vāji nī. De maá-ni tūhun ndāā cāhān yā, ncachī yā.

²⁷ De nduú ní jícūhun inī ndá dē jā cāhān yā tūhun Tatá yā andiví.

²⁸ Jā ñúcuán nī ncāhān cā yā: Tá nī nchāha jā ní jata caa ndá nú nduhū, Yāā nī nduu tēe, yīcā cruz, ñúcuán de cunī nū ní iin cúu nī. De cunī nū jāā nduú nā cuá sáhá nī jā cúni maá nī, chi cāhān ni maá-ni tūhun jā ní stéhēn Tatá nī nūū ni.

²⁹ Chi maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, íyó yā jíín nī. De nduú sndóo mátúhún yā nduhū, chi níni sáhá nī tiñu jā jétahān inī maá yā, ncachī yā.

³⁰ De jā ní ncāhān yā tūhun yáhá, de cuāhā nchivī nī ncandíja ji yā.

Sīquī ní-ni nchivī cúu sēhe Yāā Dios jíín sēhe tāchī cúñáhnú

³¹ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíín ndá táhán yā hebreo jā ní ncandíja ji yā: De tú cuiñi níhin nú jíín tūhun stéhēn ni nūū nū, de cuu ndija nú nchivī scuáha jíín nī.

³² De jícūhun inī nū tūhun ndāā, de tūhun ndāā sáhá jā nduu libre nū nūū maá jā yíhí nú ndahá.

³³ De nī ncāhān ndá ji jíín yā: Nduú yíhí cuiti ni ndahá ni iin, chi tatā Abraham cúu ndá nī. ¿De nūcu cāhān nū jā nduu libre ni túsaá?

³⁴ De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cāhān ni jíín ndá nú jā ndācá nchivī jā sáhá cuāchi, nduu íyó libre ji, chi yíhí ji chíjin cuāchi jā sátíñú cāhá ji nūū.

³⁵ De nchivī jā sátíñú cāhá, chi nduú cúu ji iin táhán nchivī vehe nūū sátíñú ji. Sochi iin sēhe chi sa cúu ndija ji táhán nchivī vehe ji.

³⁶ Túsaá de maá nī jā cúu Sēhe Yāā Dios, tú sáhá nī jā má sátíñú cāhá nú cā nūū cuāchi, túsaá de nduu libre ndija ndá nú, de cuu nú sēhe yā.

³⁷ De jíni nī jā tatā Abraham cúu ndá nú, de vísō sūcuán de cúni ndá nú cahnī nū nduhū, chi nduú jétáhví nú tūhun cāhān ni.

³⁸ Nduhū chi cāhān ni tūhun jā ní stéhēn Tatá nī nūū ni. De ndá ndóhó chi sáhá nú tiñu jā ní ncāhān tatá ndá máá nú, tāchī cúñáhnú, ncachī yā.

³⁹ De nī ncāhān ndá ji: Tatā Abraham cúu ndá nī. De nī ncāhān Jesús: Tú jā candíja ndá nú tá cúu nūū ní ncandíja Abraham, tácuca cuu ndija nú tatā dē, ñúcuán de tiñu váha jā ní nsáhá dē suni sáhá ndá máá nú nícu.

⁴⁰ De mitan chi cúni ndá nú cahnī nū nduhū, vísō nī ncāhān ni jíín nú ndācá tūhun ndāā jā ní stéhēn Tatá nī nūū ni. De Abraham chi nduú ní nsáhá cuiti dē tá sáhá ndá máá nú.

⁴¹ Chi inuú-ni sáhá ndá nú tá sáhá maá tatá nú, ncachī yā. Ñúcuán de nī ncāhān ndá ji: Ndá máá nī chi nduú cúu nī sēhe ndáhví jāā nduú tatá. Chi íyó iin-ni tatá nī, de Yāā Dios cúu yā.

⁴² Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tú Yāā Dios cúu ndija tatá nú, de coo manī nū jíín nī nícu. Chi jondē nūū Yāā Dios nī nquee nī vāji nī. De nduú vāji nī jā cúni maá nī, chi maá yā nī ntají nduhū.

⁴³ ¿De nājēhē cúu jāā nduú jícūhun inī ndá nú tūhun cāhān ni túsaá? Suu sīquī jāā nduú cúni nū chuhun inī nū tūhun cāhān ni.

⁴⁴ Ndá máá nú chi tatá nú cúu tāchī cúñáhnú. De cúni ndá nú sáhá nú tiñu jā cúni tatá nú ñúcuán. Maá tāchī cúñáhnú nī jahnī ndiyi jondē jā xíhna ñúhún. De nduú cuiti nā tūhun ndāā íní jíín, de nduú cuiti nā tūhun ndāā cāhān. De cāhān tāchī cúñáhnú tūhun stáhví sīquī jā sūcuán cáá maá. Chi maá tāchī cúu jā ndíso tūhun stáhví, de nī squíjéhé ndihi tūhun stáhví.

⁴⁵ Sochi nduhū chi cāhān ni tūhun ndāā, de jā ñúcuán cúu jāā nduú cándíja ndá nú nduhū.

⁴⁶ De ni iin nú mā níhin nū cuāchi sīquī ni, chi nduú cuiti nā cuāchi nī. De maá-ni tūhun ndāā cāhān ni, ¿de nūcu nduú cándíja ndá nú nduhū?

⁴⁷ Ndá nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, chi chūhun inī ji tūhun Yāā Dios. De ndá ndóhó chi nduú cúu nú sēhe Yāā Dios, de jā ñúcuán nduú cúnī nū chuhun inī nū, ncachī yā jíín ndá dē.

Iyó Jesús jondē ncháha ca coo Abraham

⁴⁸ Ñúcuán de nī ncāhān ndá táhán yā hebreo: Ndāā cáhān ndá nī jā cáneē nū tá cúu nchivī Samaria, de ndóho nú tāchī.

⁴⁹ De nī ncāhān Jesús: Nduú ndóho nī tāchī, chi íyó yíñúhún nī nūū Tatá nī. De ndá ndóhó chi nduú íyó yíñúhún nú nūū ni.

⁵⁰ Nduhū chi nduú ndúcú nī jā cuñáhnú nī. Iyó iin jā sáhá jā cuñáhnú nī, de maá yā sándaā sīquī tūhun cáhān ndá nú.

⁵¹ Jāndāā cáhān ni jíín nú, tú ní nchivī squíncuu tūhun cáhān ni, de mā cúū cuitī ji, ncachī yā.

⁵² De ndá tēe hebreo nduú ní jícūhun inī dē, de nī ncāhān dē: Mitān de nī ncucáhnú inī ndá nī jā ndóho ndija nú tāchī. Chi Abraham jíín ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, nī jīhī ndá dē. De ndóhó chi cáhān nū, tú ní iin squíncuu tūhun cáhān nū, de mā cúū cuitī ji, cáchī nū.

⁵³ ¿De á cuñáhnú cā maá nú nsūú cā tatā ō Abraham, á naá cúu? Chi nī jīhī dē, de suni nī jīhī ndá tēe nī nacani tūhun yā. ¿De ní iin cā sáhá nú maá nú túsaá? ncachī ndá dē.

⁵⁴ De nī ncāhān Jesús: Tú nduhū sáñáhnú nī maá nī, de nduú níhīn tiñú. Maá Tatá nī cúu jā sáñáhnú nduhū. De cáhān ndá nú jā maá yā cúu Yāā Dios maá nú.

⁵⁵ De vísō súcuán de nduú jíín nū nāsa Yāā cúu yā. De nduhū chi jíín ni yā. De tú cáhān ni jāá nduú jíín ni yā, de cuu nī tēe stáhvī tá cúu ndá máá nú. De nduú chi jíín ndija nī yā, de squíncuu nī tūhun cáhān yā.

⁵⁶ De tatā ō Abraham nī ncusiī inī dē jā cunī dē quivī quenda nī. De ja nī jinī dē, de nī jinī nī jā ní ncusiī ndasī inī dē, ncachī yā.

⁵⁷ Ñúcuán de nī ncāhān ndá tēe hebreo jíín yā: Va ncháha ca coo nú ūū xico ūxī cuiyā, ¿de nāsa cúu jā cáhān nū jā ní jinī nū nūū Abraham? ncachī dē.

⁵⁸ De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cáhān ni jíín ndá nú jā jondē ncháha ca cacu Abraham de ja íyó nī, ncachī yā.

⁵⁹ Ñúcuán de nī nquehen ndá dē yūū jā cuāha dē yā. Sochi nī nquee yuhū yā-ni, nī ncháha yā māhñú ndá dē, de nī nquee yā inī templo cuāhān yā.

9

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe nī ncacu cuáá

¹ De jā jíca Jesús cuāhān yā, de nī jinī yā nūū iin tēe nī ncacu cuáá.

² De ndá tēe scuáha jíín yā nī jíca tūhún dē yā: Maestro, ¿nūcu nī ncacu cuáá tēe yáhá? ¿A cuāchi tatá dē naná dē cúu, á cuāchi maá dē cúu?

³ De nī ncāhān Jesús: Nsūú cuāchi maá dē, ni nsūú cuāchi tatá dē naná dē cúu jā ní ncacu dē súcuán, chi sa nī ncacu dē súcuán tácuā cunī nchivī tiñu ñáhnú jā sáhá Yāā Dios jíín dē.

⁴ Juni cúu inī ñayiví tá nūū cúu nduú, de cánuú sáhá nī tiñu Yāā jā ní ntají nduhū. Chi quiji tiempo jā cuu tá nūū cúu jacuáā, jāá nduú cā nā tiñu cuu sáhá ni iin.

⁵ Juni ndéē ni inī ñayiví, de cúu nī luz jā cútūu inī ánō nchivī ñayiví, tácuā jícūhun inī ji sīquī Yāā Dios, ncachī yā.

⁶ De tá nī ncuu nī ncāhān yā súcuán, de nī jati yā ntesíi yā nūū ñuhún, de nī nsāhá yā ndēhyū jíín ntesíi yā, de nī ntee yā sīquī tīnūú tēe cuáá.

⁷ De nī ncāhān yā jíín dē: Cuáhán nūū pila Siloé de naquete nú tīnūú nú, ncachī yā. De tūhun Siloé cáhān: Ndute jā ní scáca ndá dē nī nquenda. Ñúcuán de cuāhān dē, de nī naquete dē tīnūú dē, de nī ndunijīn-ni, de cuānohōn dē.

⁸ Ñúcuán de ndá nchivī ndéē ñatin jíín dē, jíín ndá nchivī jā ní jinī jā ní ncuu dē tēe cuáá, nī jíca tūhún táhán ji: ¿A nsūú tēe yáhá cúu jā jícān caridad jā ndéē yáhá?

⁹ De sava ji nī ncāhān: Suu dē cúu. De sava cā ji nī ncāhān: Nsūú dē cúu, sochi súcuán cáá dē. De maá dē chi nī ncāhān dē: Suu nī cúu.

¹⁰ Ńúcuán de nī jīcā tūhún ndá ji: ¿De nāsa cúu jā ní nune tīnūú nú túsaá?

¹¹ De nī ncāhān dē: Tēe nání Jesús nī nsāhá dē ndēhyū, de nī ntee dē tīnūú nī, de nī ncāhān dē jíin nī: Cuáhán nūū pila Siloé de naquete nú tīnūú nú. De nī jēhēn nī, de nī naquete nī, de nī nune-nī tīnūú nī, ncachī dē.

¹² Ńúcuán de nī jīcā tūhún ji dē: ¿Ní cúu nūū íyó tēe űúcuán? ncachī ji. Nduú jíinī ni, ncachī dē.

Jā ní stīchī ndá tēe fariseo tēe nī ncacu cuáá

¹³ Ńúcuán de nī jēsiáha ndá ji tēe nī ncacu cuáá nūū ndá tēe fariseo.

¹⁴ De quīvī nátátú cúu jā ní nsāhá Jesús ndēhyū jā ní nacune yā tīnūú dē.

¹⁵ De ndá tēe fariseo nī jīcā tūhún tucu dē nāsa nī nune tīnūú dē. De nī ncāhān dē: Nī ntee dē ndēhyū síquī tīnūú sá, de nī naquete sá, de nī ndunijīn-nī tīnūú sá, ncachī dē.

¹⁶ Ńúcuán de nī ncāhān sava tēe fariseo: Tēe űúcuán chi nsūú jondē nūū Yāā Dios vāji dē, chi nduú née iī dē quīvī nátátú. Sochi sava cā dē nī ncāhān: ¿Nāsa cuu sāhá tēe űúcuán ndá tiñu űáhnú de tú tēe íyó cuāchi cúu dē? De nī ncusín inī ndá dē síquī yā.

¹⁷ De nī jīcā tūhún tucu ndá dē tēe nī ncacu cuáá: Ndóhó, ¿nāsa cáhān nū síquī tēe jā ní nacune tīnūú nú túsaá? De maá dē nī ncāhān dē: Iin tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu dē, ncachī dē.

¹⁸ Sochi ndá tēe hebreo űúcuán nduú ní ncándíja dē jā ní íyo cuáá tēe űúcuán de nī ndunijīn tīnūú dē. De nī ncana ndá dē tatá naná tēe cuáá.

¹⁹ De nī jīcā tūhún ndá dē: ¿A yáhá cúu sēhe nú jā ní ncacu cuáá cáchī nū? ¿Túsaá de nāsa nī ndunijīn tīnūú dē mitan?

²⁰ De nī ncāhān tatá dē jíin naná dē: Suu sēhe nī cúu tēe yáhá jā ní ncacu cuáá.

²¹ Sochi nduú jíinī ni nāsa nī ndunijīn tīnūú dē mitan, de ni nduú jíinī ni ní tēe nī nacune tīnūú dē. Cātūhún ndá nú maá dē, chi ja űáhnú dē, de ná cáchī maá dē.

²² Súcuán nī ncāhān tatá dē jíin naná dē, chi yúhú dē ndéhé dē ndá táhān dē tēe hebreo. Chi ja nī nsāhá ndāā ndá tēe űúcuán jā tú ní iin nchivī cachī ji jā Jesús cúu Cristo, Yāā nī ntají Yāā Dios, de tavā dē ji jā má cūú cā quīvi ji inī vehe iī sinagoga.

²³ Jā űúcuán nī ncāhān tatá dē jíin naná dē: Cātūhún ndá nú maá dē, chi ja űáhnú dē.

²⁴ Ńúcuán de ndá tēe hebreo nī ncana tucu dē tēe nī íyo cuáá. De nī ncāhān dē jíin: Cachī cājí nú nūū ni jā cunī jíinūū Yāā Dios. Chi jíinī ndá nī jā tēe íyó cuāchi cúu tēe nī nacune tīnūú nú.

²⁵ Ńúcuán de nī ncāhān dē: Nduú jíinī sá tú íyó cuāchi dē, á naá cúu. De íyó iin jā jíinī sá, cúu jā tēe cuáá nī ncuu sá, de mitan chi nī ndunijīn tīnūú sá, ncachī dē.

²⁶ De nī jīcā tūhún tucu ndá dē: ¿Nāsa nī nsāhá dē jíin nú? ¿Nāsa nī nacune dē tīnūú nú túsaá?

²⁷ De nī ncāhān dē: Ja nī ncachī tūhun sá nūū ndá ní, de nduú cúnī ní cuetáhvī ní. ¿De nūcu cúnī ndá ní jā cachī tucu sá nūū ní? ¿De á suni cúnī ndá ní candíja ní dē, á naá cúu?

²⁸ Ńúcuán de nī ncāhān nēhén ndá jíin dē, sá de nī ncāhān cā: Maá nú chi cándíja nū tēe űúcuán, sochi ndá máá nī chi cándíja nī Moisés.

²⁹ De jíinī ndá nī jā ní ncāhān Yāā Dios jíin Moisés. Sochi tēe űúcuán, ni nduú jíinī ni ní jondē vāji dē.

³⁰ De nī ncāhān tēe nī íyo cuáá: Sáhvi inī sá jā cáhān ndá ní jāá nduú jíinī ní jā vāji dē nūū Yāā Dios, vísō nī nacune dē tīnūú sá.

³¹ De jíinī ō jā Yāā Dios nduú níni yā jā jícān táhvī nchivī íyó cuāchi. Chi níni yā jā cáhān ndá máá-nī nchivī jā chíñúhún nūū yā de sáhá ji jā cúnī yā.

³² De níi tiempo vāji ó, de nduú ní jíinī cuiti ō jā nácune iin tēe tīnūú incā tēe nī ncacu cuáá.

³³ De tú nsūú jondē nūū Yāā Dios vāji tēe űúcuán, de mā cūú cuiti sáhá dē iin tiñu súcuán, ncachī dē.

³⁴ De nī ncāhān ndá tēe hebreo: Ndóhó chi íyó ndasí cuāchi nú jondē quívi nī ncacu nú, ¿de á maá nú stéhēn nūū ni, á naá cúu? ncachī dē. De nī ntavā ndá dē tēe ñúcuán yāta vehe ī sinagoga.

Sīquī nchivī jā íyó cuáá ánō

³⁵ De nī nīhīn Jesús tūhun jā ní ntavā ndá dē tēe ñúcuán. De nī naquetáhán yā jín dē, de nī ncāhān yā: ¿A cándíja nú Sēhe Yāā Dios?

³⁶ De nī ncāhān dē: Señor, ¿ní iin cúu yā tácuca cándíja sá yā?

³⁷ De nī ncāhān Jesús: Ja nī jinī nū nūū yā, de suu cúu nduhū jā cáhān ni jín nú, ncachī yā.

³⁸ Ñúcuán de nī jēcuīñī jítí dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Cándíja sá jā maá ní cúu Jētohō sá.

³⁹ De nī ncāhān Jesús: Vāji nī inī ñayiví yáhá jā sáhá ndāā ni sīquī nchivī. Chi nchivī íyó cuáá ánō, ndunijīn inī ánō ji jā jícūhun inī ji sīquī ni. De nchivī jā jáni inī ji jā jícūhun inī ji, sochi nduú, chi sa nducaáá ánō ji, ncachī yā.

⁴⁰ De sava tēe fariseo jā íñí jín yā, tá nī jini dē tūhun yáhá, de nī ncāhān ndá dē: ¿De á jáni inī nū jā suni tēe nduú jícūhun inī cúu ndá máá nī túsaá?

⁴¹ De nī ncāhān Jesús: Tú jā cúu ndá nú tēe nduú jícūhun inī, de mā cōó cuāchi nú. De sīquī jā ní ncāhān ndá nú jā jícūhun inī nū, sochi nduú jétáhví nú, jā ñúcuán cúu jā cundeē cuāchi nú sīquī nū, ncachī yā.

10

Tūhun yátá sīquī tīcāchí

¹ De nī ncāhān cā yā: Jāndāā cáhān ni jín ndá nú, tá yíhí ndá tīcāchí inī corral jā névāha cáhnú nchivī, de tú iin tēe nduú quívi dē ichi viéhé corral, chi sa incā lado corral cáa dē quívi dē, tēe ñúcuán cúu jācuīhná, chi vāji jā sacuíhná.

² Sochi tēe quívi ichi viéhé, tēe ñúcuán cúu pastor jā jító tīcāchí.

³ De tēe jító viéhé, nácune dē jā quívi tēe ñúcuán. De tīcāchí dē nácunī tī tāchī dē. De cána dē sívī tīcāchí maá dē, de távā dē tī.

⁴ De tá nī ntavā dē ndíhi tīcāchí maá dē, de yósō nūú dē nūū tī cuāhān dē. De ndá tīcāchí chi níquīn tī dē, chi nácunī tī tāchī dē.

⁵ De mā cúniquīn tī yātā incā tēe, chi sa cunu tī cunī tī dē, chi nácunī tī jāá nsūú jētohō tī cúu.

⁶ Tūhun yátá yáhá nī ncāhān Jesús jín nchivī, de nduú ní jícūhun inī ji nā tūhun cúu jā ní ncāhān yā.

Jesús cúu maá pastor vāha

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān cā Jesús jín nchivī: Jāndāā cáhān ni jín ndá nú: Maá nī cúu tá cúu viéhé corral nūū quívi ndá nchivī jā cúu tá cúu tīcāchí nī.

⁸ Ndācá tēe jāá nduú ní ntájí Yāā Dios, jā ní nquiji ndá dē jondē ncháha ca quenda nī, cúu ndá dē tá cúu jācuīhná, chi nduú ní stéhēn dē tūhun ndāā. De nchivī jā cúu tá cúu tīcāchí nī, nduú ní jétáhví ji ndá dē.

⁹ Maá nī cúu tá cúu viéhé. De nchivī jā jín maá nī quívi ji, scácu nī ji. De cúu ji tá cúu tīcāchí jā ndívi ndá tī nūū yíhí vāha tī, de quée tucu tī nūū cají vāha tī.

¹⁰ Tēe cuíhná chi maá-ni jā vāji dē jā sacuíhná dē tīcāchí, de cahnī dē, de snāā dē tī. De nduhū chi vāji nī tácuca cutecū nchivī cúu tá cúu tīcāchí nī, de jondē ndetū ndasí coo ji ní cání.

¹¹ Maá nī cúu maá pastor vāha. De pastor vāha chi jító vāha dē tīcāchí dē, vísō jondē cuū dē jā jéhē tī.

¹² Sochi iin tēe jā quéhen yāhvi, nsūú pastor tī cúu dē, chi nsūú tīcāchí maá dē cúu tī. De tú jín dē jā vāji yíhí, de sndóo dē tīcāchí, de jínu dē cuāhān dē. De yíhí chi tíin tī tīcāchí, de sáhá tī jā jítē nuu tīcāchí.

¹³ De tēe quéhen yāhvi chi jínu dē cuāhān dē sīquī jā tīcāchí tátū cúu jā jító dē, de jā ñúcuán nduú cúndáhví inī dē tī.

¹⁴ Maá nī cúu maá pastor vāha. De jínī ni ndācá nchivī jā cúu tá cúu tīcāchí nī, de ndá máá ji jínī ji nduhū.

¹⁵ De yáhá cúu tá cúu jā Tatá nī jínī yā nduhū, de maá nī jínī ni Tatá nī. De cuū ni jā síquī nchivī cúu tīcāchí nī.

¹⁶ De suni íyó cā nchivī cúu tīcāchí nī, de síín síín nchivī cúu ndá ji. De cánuú jā suni quīcuēca nī ndá nchivī ñúcuán. De cuetáhví ji tūhun jā cáhān ni. De cundeē cāhnú-ni ndihi nchivī cándíja, de coo iin-ni pastor ji.

¹⁷ De Tatá nī mānī ndasí yā jíín nī síquī jā jéhe nī maá nī jā cuū ni jā jéhē nchivī, de natecū tucu nī.

¹⁸ Nī iin mā cūú cahñī nduhū, chi maá nī cúu jā jéhe tūhun jā cuū ni. Jā cáchī maá nī de cuū ni, de jā cáchī maá nī de natecū ni, chi súcuán íyó poder ni. Súcuán nī ncāhān Tatá nī jā sāhá nī, ncachī yā.

¹⁹ De jā ní jini ndá táhān yā hebreo tūhun yáhá, de nī ncusíín tucu inī ji.

²⁰ De cuāhā ji nī ncāhān: ¿Nūcu níni ndá nú tūhun jā cáhān dē? Chi ndóho dē tāchī, de nī ntíví xīnī dē.

²¹ Sochi sava gā ji nī ncāhān: Nsūú súcuán cáhān tēe ndóho tāchī, tá cúu nūú cáhān tēe yáhá. De iin tēe ndóho tāchī, ¿á cuu nacune dē tīnūú tēe cuáá? ncachī ndá ji.

Jā ní ncuyichī inī ndá ji Jesús

²² De tiempo vījin cúu, de ciudad Jerusalén násāhá ndá nchivī vico jā núcūhun inī ji quīvī jā ní ncuhīi templo cāhnú.

²³ De jíca nuu Jesús inī templo, inī corredor jā nání Salomón.

²⁴ De ndá táhān yā hebreo nī ncutútú ji nūú yā, de nī ncāhān ji: ¿Nāsaa cā quīvī sāhá nú jā má cúcāhnú inī ndá ní? Chi tú maá nú cúu Cristo, de cachī cājí nú nūú ndá nī.

²⁵ De nī ncāhān Jesús: Ja nī ncachī tūhun nī nūú ndá nú, de nduú ní ncándíja nú. Ndācá tiñu jā ní ntetíñú Tatá nī nduhū jā sāhá nī, ñúcuán cúu jā stéhēn cājí jā maá yā nī ntají nduhū.

²⁶ De nduú cándíja ndá nú, chi nsūú tīcāchí nī cúu nú, tá cúu nūú ní ncāhān ni jíín nú.

²⁷ Ndá nchivī jā cúu tīcāchí nī, chi nácunī ji jā maá nī cúu jā cáhān jíín ji. De jínī ni ji, de níquīn ndá ji nduhū.

²⁸ De cutecū ji ní cání sāhá nī, de mā tánū tāhvī cuitī ji. De ni iin mā cūú nacandeē ji inī ndahá nī.

²⁹ Maá Tatá nī nī squívi yā ji ndahá nī. De cúñáhnú cā maá yā nsūú cā ndācá cā. De ni iin mā cūú nacandeē ji inī ndahá yā.

³⁰ Maá nī jíín Tatá nī, chi iin-ni cúu nī, ncachī yā.

³¹ Ñúcuán de ndá táhān yā hebreo nī nquehen tucu dē yūú jā cuāha dē yā.

³² De nī ncāhān yā jíín dē: Nī stéhēn ni cuāhā tiñu váha nūú nū jā ní nsāhá nī jíín poder Tatá nī. ¿De á síquī jā ní nsāhá nī ndá tiñu váha cúu jā cuāha nú yūú nduhū, á naá cúu? ncachī yā.

³³ De nī ncāhān ndá dē: Nsūú síquī jā ní nsāhá nú tiñu váha cúu jā cuāha nī yūú ndóhó, chi síquī jā cáhān nū tūhun nāvāha jā quitī inī Yāā Dios, chi cáchī nū jā inuú cúu nú jíín Yāā Dios. Chi tēe-ni cúu nú, de sáhá nú jā inuú cúu nú jíín Yāā Dios, ncachī ndá dē.

³⁴ De nī ncāhān Jesús: Yósō nūú tutū ley jā névāha ndá nú jā ní ncāhān Yāā Dios: Tá cúu yāā cúu ndá nchivī cándíja, cáchī Yāā Dios, cáchī tutū.

³⁵ De jínī ō jā má cūú cāhān ō jāā nduú cáhān ndāā tutū īī. Chi nī ncāhān yā jā ndá nchivī jā ní ncandíja tūhun yā, cúu ji tá cúu yāā. De víhí cā cúu nduhū.

³⁶ ¿Túsaá de nūcu cáhān ndá nú jā tūhun nāvāha cúu jā ní ncāhān ni jā Sēhe Yāā Dios cúu ní? Chi maá Yāā Dios nī jani yā nduhū síquī tiñu īī, de nī ntají yā nduhū vāji nī inī ñayíví.

³⁷ Tú nduú sáhá nī tiñu sáhá Tatá nī, túsaá de mā cándíja ndá nú nduhū.

³⁸ Sochi tú sáhá nī, de vísō nduú cándíja nú nduhū, de candíja nú síquī ndá tiñu sáhá nī. De súcuán de cucáhnú inī nū jā iin-ni cúu Tatá nī jíín nī, de iin-ni cúu nī jíín Tatá nī, ncachī yā.

³⁹ Ñúcuán de ndúcu tucu ndá dē tiin dē yā. Sochi nī ndoñúhún yā-ni nūu ndá dē cuāhān yā.

⁴⁰ De cuānohōn yā yūte Jordán ichi nūu quenda ncandiī, nūu ní iyo Juan nī scuéndutē dē. De nī ndeē yā ñúcuán.

⁴¹ De nī nquenda cuāhā nchivī nūu yā, de nī ncāhān ndá ji jíin táhān ji: Ndāā chi vísō nduú ní nsáhá Juan ni iin tiñu ñáhnú, de nī ncundaā ndihi tūhun jā ní ncāhān dē síquī nāsa sáhá tēe yáhá, ncachī ji.

⁴² De cuāhā nchivī ñúcuán nī ncandíja ji yā.

11

Jā ní jihī Lázaro

¹ De nī iyo iin tēe cūhū, nání dē Lázaro. De maá dē jíin cuāha dē María jíin Marta, cúu ndá dē nchivī ñuū Betania.

² De María jā cúu cuāha Lázaro, suu ña cúu jā ní nchihī aceite perfume jēhē Jētohō ō, de nī nasíchī ña jíin ixi xínī ña.

³ De ndúu cuāha dē ñúcuán nī ntetíñú ña tūhun cuāhān nūu Jesús: Señor, tēe jā mānī ní jíin, cūhū dē, cáchī ña, ncachī mozo.

⁴ De tá nī jini Jesús tūhun, de nī ncāhān yā: Cuēhē yáhá chi nsūu cuēhē jā cuū dē cúu. Chi sa sáhá Yāā Dios jā cunī nchivī nāsa cúñáhnú yā. Chi nduhū, Sēhe Yāā Dios, jíin cuēhē yáhá de stēhēn ni jā suni cúñáhnú maá nī, ncachī yā.

⁵ De mānī Jesús jíin Marta jíin cūhū ña jíin Lázaro.

⁶ De vísō sūcuán de tá nī nīhīn yā tūhun jā cūhū dē, de nī nquendōo yā ūū cā quivī nūu ndeē yā.

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Ná cóhōn quīnohōn ō región Judea.

⁸ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: Maestro, cáta ñatin-ni quivī cúu jā ndúcu ndá táhān ó hebreo cuāha dē yūu ní. ¿De á cunī ní quīhīn tucu ní ñúcuán, á naá cúu? ncachī dē.

⁹ De nī ncāhān Jesús: Mā cuū cahnī nchivī nduhū de tú ncháha ca quenda maá quivī cuū ni. Chi jā íyo nī ñayivī yáhá cúu tá cúu jā íyo ūxī ūū hora iin nduú. De jā sáhá nī jā cunī Yāā Dios, de sūcuán cúu nī tá cúu tēe jā jíca nduú, de nduú scáchihī dē jēhē dē, chi nijīn nūu dē ñayivī yáhá.

¹⁰ Sochi tēe jāá nduú sáhá jā cunī Yāā Dios, chi modo jā jíca dē jacuáā, de modo jā scáchihī dē jēhē dē, chi nduú cútūu inī ánō dē, ncachī yā.

¹¹ Ñúcuán de nī ncāhān tucu yā: Amigo ō Lázaro quixīn dē, de quīhīn ni jā sndóto nī dē, ncachī yā.

¹² Ñúcuán de ndá tēe scuáha nī ncāhān dē: Señor, tú quixīn dē de jínī ō jā nduvāha dē.

¹³ Sochi Jesús chi sūcuán nī ncāhān yā jā ní jihī dē. De jáni inī ndá tēe scuáha jā quixīn ndija dē.

¹⁴ Ñúcuán de nī ncāhān cājí yā: Ja nī jihī Lázaro.

¹⁵ De cúsiī inī ni jāá nduú ní íyo nī ñúcuán, tácuā vāha cā candíja ndá nú tá cunī nū tiñu ñáhnú jā sáhá nī. Túsaá de ná cóhōn nūu ndiyi ñúcuán, ncachī yā.

¹⁶ Ñúcuán de Tomás, tēe cúu cuátī, nī ncāhān dē jíin ndá táhān dē jā scuáha jíin yā: Suni ná cóhōn tácuā cuū ō jíin yā, ncachī dē.

Jesús cúu jā sáhá jā natecū de cutecū ní cání

¹⁷ De tá nī nquenda Jesús, de jínī yā ja nī ncuu cūmī quivī jā ní ncuyuhū Lázaro.

¹⁸ De ñatin-ni íyo ñuū Betania jíin ñuū Jerusalén, chi tá ūū kilómetro yósává.

¹⁹ De Marta jíin María, nī nquenda cuāhā táhān ña hebreo jā cáhān ji tūhun ndeé inī jíin ña jā ní jihī cuāha ña.

²⁰ De tá nī nīhīn Marta tūhun jā váji Jesús, de nī nquee ña cuātahān ña yā. De María chi nī ndōo ña vehe.

²¹ De nī ncāhān Marta jíin Jesús: Señor, tú ní íyo ní yáhá, de mā cúu cuāha sá nícu.

²² De vísō sūcuán de jínī sá jā ndācá jā cācān ní nūū Yāā Dios, de sáhá yā, ncachī ña.

²³ De nī ncāhān Jesús jíín ña: Natecū cuāha nú, ncachī yā.

²⁴ De nī ncāhān Marta: Jínī sá jā natecū dē quivī jā natecū ndācá ndiyi jondē quivī jīnu ñayiví.

²⁵ De nī ncāhān Jesús: Maá nī cúu Yāā jā sáhá jā natecū nchivī jíín jā cutecū ji ní cání. Nchivī cándíja jā scácu nī ji, vísō ná cúu ji, de natecū ji.

²⁶ De nchivī jā técu de cándíja ji nduhū, cutecū ji ní cání andiví. ¿A cándíja nú tūhun yáhá? ncachī yā.

²⁷ De nī ncāhān ña: Señor, cándíja sá jā maá ní cúu Cristo Sēhe Yāā Dios, jā cáchī tutū jā quiji inī ñayiví, ncachī ña.

Jā ní jacu Jesús nūū yíyuhū Lázaro

²⁸ De tá nī ncāhān ña sūcuán, de cuāhān ña-ni, cuācana yuhū ña cūhū ña María: Maá Maestro nī nquenda yā, de cána yā ndóhó, ncachī ña.

²⁹ De jā ní jini María tūhun yáhá, de ñamā nī nacuiñī ña, de cuāhān ña nūū yā.

³⁰ De ncháha ca quivī Jesús ñuū, chi nī nquendōo yā nūū ní jētahān Marta yā.

³¹ De nchivī hebreo jā ndēē inī vehe jíín María jā cáhān ji tūhun ndēē inī jíín ña, nī jinī ji jā ñamā nī nacuiñī ña cuāhān ña. De nī jēcuniquīn ndá ji ña, chi jáni inī ji jā cuāhān ña cuacu ña jondē nūū yíyuhū ndiyi.

³² Nūcuán de nī nquenda María nūū íyó Jesús, de nī jēcuiñī jítí ña nūū jéhē yā, de nī ncāhān ña: Señor, tú ní ndēē ní yáhá, de mā cúu cuāha sá nícu, ncachī ña.

³³ De nī jinī Jesús jā jácu ña jíín jā jácu ndá nchivī jā vají jíín ña. De nī ncucuécá ndasí inī yā, de nī ntahúhvī inī yā jā cúndáhvī inī yā ji.

³⁴ De nī jīcā tūhún yā ña: ¿Ní cúu nūū ní nchiyuhū ndá nú dē? De nī ncāhān ña jíín yā: Ná cóhōn de cunī ní, Señor, ncachī ña.

³⁵ De nī jacu Jesús.

³⁶ Nūcuán de nī ncāhān ndá nchivī hebreo jíín táhān ji: Cūndēhé nācā mānī ndasí nī iyo dē jíín ndiyi ñūcuán.

³⁷ De sava ji chi nī ncāhān ji: Tēe yáhá jā ní nacune dē tinūú tēe cuáá, ¿á mā cúu sáhá dē jā má cúu Lázaro nícu? ncachī ji.

Jā ní nastécū yā Lázaro

³⁸ De nī ntahúhvī ndasí tucu inī Jesús, de nī nquenda yā nūū yíyuhū ndiyi. De iin yavī cava cúu, de yúyavī ñūcuán ndásī iin yūū.

³⁹ De nī ncāhān yā: Sáhá jíyo ndá nú yūū jīñā, ncachī yā. De Marta, cuāha ndiyi ñūcuán, nī ncāhān ña: Señor, ja jéhēn xicō dē, chi ja nī ncuu cūmī quivī yíyuhū dē.

⁴⁰ De nī ncāhān Jesús jíín ña: ¿A nsūú ja nī ncāhān ni jíín nú jā tú cándíja nú de cunī nū jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios jíín poder yā? ncachī yā.

⁴¹ Nūcuán de nī nsáhá jíyo ndá dē yūū jā ndásī yúyavī ndiyi. De nī nūcūndēhé-ni Jesús ichi andiví, de nī ncāhān yā: Tatá, ná cútahvī sá nūū ní jā sáhá ní jā jīcān sá.

⁴² De jínī sá jā níní sáhá ní jā jīcān sá. De jā quendōo vāha nchivī íñí yáhá cúu jā sūcuán cáhān sá, tácuá ná cándíja ji jā maá ní nī ntají sāán.

⁴³ De tá nī ncāhān yā sūcuán, de nī ncāhān jee yā: Lázaro, quee quiji nú, ncachī yā.

⁴⁴ De nī nquee-ni tēe jā ní jīhī, de ñúsúcún ndahá dē sihin dē jíín tira sahma. De nūū dē ñúsúcún iin sahma. De nī ncāhān Jesús jíín ndá nchivī: Nandají ndá nú sahma ñúsúcún dē, tácuá cuu caca dē, ncachī yā.

Jā ní scáni táhān ndá dē tūhun jā cahñī dē Jesús

(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

⁴⁵ Nūcuán de cuāhā nchivī hebreo jā ní nquenda nūū María, nī ncandíja ji Jesús, chi nī jinī ji tiñu jā ní nsáhá yā.

⁴⁶ Sochi sava ji cuāhān ji nūū ndá tēe fariseo, de nī ncachī tūhun ji nāsa nī nsáhá Jesús.

⁴⁷ Ñúcuán de ndá tēe fariseo jíin ndá sūtū cúñáhnú nī ndutútú dē junta jíin ndá cā tēe cúñáhnú. De nī ncāhān ndá dē: ¿Nāsa sáhá ó? Chi tēe ñúcuán sáhá ndasí dē tiñu ñáhnú.

⁴⁸ De tú cuāha ó tūhun jā sáhá cā dē súcuán, de ndiviī nchivī candíja ji dē. De quiji ndá tēe nación Roma jā cúñáhnú, de canī dē templo cāhnú ó, de scútē nuu dē nchivī nación ndācá ó, ncachī ndá dē.

⁴⁹ De iin táhān dē jā nání Caifás, jā cúu maá sūtū cúñáhnú cā cuiyā ñúcuán, nī ncāhān dē: Ndá ndóhó chi nduú jíinī cuitī nū,

⁵⁰ ni nduú jíicūhun inī nū jā vāha cā jā cuū iin tēe jā jéhē nchivī nación ndācá ó nsūú cā jā naā ndiviī ō, ncachī dē.

⁵¹ De nduú ní ncāhān dē tūhun yáhá jā jáni inī maá dē. Chi síquī jā cúu dē sūtū cúñáhnú cā cuiyā ñúcuán, de nī nsáhá Yāa Dios jíin dē jā ní nacani dē tūhun jā cuū Jesús jā jéhē nchivī nación hebreo.

⁵² De nsūú maá-ni jā jéhē nación hebreo, chi suni jā jéhē ndiviī nchivī jā cúu sēhe Yāa Dios jā ní jíitē nuu ndācá nación, tácuā inuú-ni cuu ndá ji.

⁵³ De jondē quivī ñúcuán de ndācá tēe hebreo jā cúñáhnú, nī scāni táhān ndá dē tūhun jā cahnī dē Jesús.

⁵⁴ De jā ñúcuán nduú cā ní jíca nijin yā nūū ndá táhān yā hebreo, chi nī nquee yā región Judea, de cuāhān yā iin ñuū nání Efraín, nūū íyó ñatin ñuhun tihá. De ñúcuán nī ndeē yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

⁵⁵ De nī ncuñatin vico pascua jā násáhá ndá nchivī hebreo. De cuāhā nchivī ndācá ñuū ñúcuán cuāhān ji Jerusalén, tácuā squíncuu ji jā cāhān ley jā cuchi ji ndundoo ji nūū Yāa Dios, de sá de quijéhé vico pascua.

⁵⁶ De nánducú ndá ji Jesús, de jíca tūhún táhān ji inī templo: ¿Nāsa jáni inī ndá nú? ¿A quiji dē vico, á nduú? ncachī ji.

⁵⁷ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe fariseo nī ndacu dē tiñu jā tú ní iin nchivī jíinī ji ní nūū íyó yā, de ná cáchī tūhun ji, tácuā tiin ndá dē yā.

12

Jā ní nchihi María perfume jéhē Jesús

(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

¹ De cúmanī iñū cā quivī de coo vico pascua. De nī jēhēn tucu Jesús ñuū Betania nūū ndeē Lázaro, tēe jā ní jíhī de nī nastécū yā dē.

² De nī nsáhá ndá ji iin vico jā cuxíní ji jíin yā jā íyó yíñúhún ji jíin yā. De Marta nī jani ña cōhō. De Lázaro yáji dē stāa jíin yā nūū mesa jíin ndá cā nchivī.

³ Ñúcuán de María nī nquenda ña jíin tá sava litro aceite perfume jā cúu ndinuhun itā nardo, jā yāhvi ndasí ndeē. De nī nchihi ña jéhē Jesús, de nī nasíchī ña jíin ixi ña. De ní inī vehe nī nchitú xicō perfume.

⁴ Ñúcuán de nī ncāhān Judas Iscariote sēhe Simón, iin tēe scuáha jíin yā, de suu dē cúu jā nastúu dē yā:

⁵ ¿Nūcu nduú ní ncúyāhvi perfume yáhá jā ūnī ciento denario, de cuāha ó nūū nchivī ndāhví nícu?

⁶ Súcuán nī ncāhān dē, nsūú jā cúndáhví ndija inī dē nchivī ndāhví, chi sa jā cúu dē tēe cuihná. Chi maá dē nēe itin xūhún, de quéhen cuihná dē jā jáquín ndá tēe ñúcuán.

⁷ Sá de nī ncāhān Jesús: Mā stāhān nū ña. Chi jā ní nsáhá ña yáhá cúu jā ní nsáhá tūha ña nduhū jōndē quivī jā quiyuhū ní.

⁸ Chi ní cání ndeē nchivī ndāhví jíin nú, sochi nduhū chi mā cúndeē ni cā jíin nú, ncachī yā.

Jā ní scāni táhān ndá dē tūhun jā cahnī dē Lázaro

⁹ De cuāhā nchivī hebreo nī jini ji tūhun jā ndeē yā ñuū Betania. De nī nquenda ndá ji, de nsūú maá-ni jā cúni ji cūndēhé ji nūū Jesús, chi suni cúni ji cūndēhé ji nūū Lázaro, tēe jā ní nastécū yā.

¹⁰ Ñúcuán de ndá sūtū cúñáhnú nī scāni táhān dē tūhun jā suni cahnī dē Lázaro.

¹¹ Chi jā síquī Lázaro de nī ncujiyo cuāhā táhán dē hebreo nūū dē, de cándíja ji Jesús.

Jā ní nquīvi Jesús Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

¹² De incā quīvī, de ndá nchivī cuāhā jā ní nquenda vico pascua, nī jini ji tūhun jā vāji Jesús Jerusalén.

¹³ De nī jahnū ji ndahá ñūū, de nī nquee ji cuātahān ji yā. De nī ncana jee ndá ji: Cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā vāji jíin tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios. Vāha ndasí Yāā cúu Rey maá ó nchivī Israel, ncachī ji.

¹⁴ De nī nihīn Jesús iin burro, de nī jēcōsō yā tī, tá cúu nūū cáhān tutū īi:

¹⁵ Nchivī Jerusalén jā suni nání Sión, mā cúyūhú ndá nú.

Yáhá cūndēhé nú jā vāji Rey nū,

de yósō yā iin burro.

Cáchī tutū.

¹⁶ De quīvī ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā nduú ní jíicūhun inī dē jā sūcuán quée ndaā ndacá jā yósō nūū tutū īi. De jondē tá nī nduñáhnú Jesús jā cuánohōn yā andiví, de sá de nī nūcūhun inī dē ndá tūhun jā yósō síquī yā, jíin jā sūcuán nī nsāhá ndá dē jíin yā.

¹⁷ De ndá nchivī jā ní iyo jíin yā tá nī ncana yā Lázaro nūū yíyuhū dē, de nī nastécū yā dē, nī nacani ji tūhun nāsa nī nsāhá yā.

¹⁸ Jā ñúcuán cúu jā ní nquee nchivī cuāhā, nī jētahān ji yā, chi nī jini ji tūhun jā ní nsāhá yā tiñu ñáhnú jā ní stéhēn yā poder yā.

¹⁹ Ñúcuán de nī ncāhān ndá máá tēe fariseo: Mitan de ja nī jinī ō jā má cūú cuitī cā casi ō. Chi ndéhé ó jā ndiviī cuitī nchivī cuāhān ji jíin dē, ncachī ndá dē.

Nchivī nación Grecia nánducú ji Jesús

²⁰ De sava nchivī nación Grecia, suni nī nquenda ji Jerusalén vico pascua jā chiñúhún ji Yāā Dios.

²¹ De nī nquenda ndá ji nūū Felipe, tēe ñūū Betsaida ndáñūū Galilea. De nī ncāhān ji jíin dē: Señor, cúnī ndá sá cáhān sá jíin Jesús, ncachī ji.

²² De nī jēhēn Felipe, nī ncachī tūhun dē nūū Andrés. De ndúū dē cuācachī tūhun dē nūū Jesús.

²³ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Ja nī nquenda quīvī jā nduñáhnú maá Yāā nī nduu tēe.

²⁴ De ndāā cáhān ni jíin ndá nú, iin nūnī trigo tú mā níncava nūū ñūhún jā quiyuhū, túsaa de coo mátúhún-ni. Sochi tú quiyuhū, de nacayā cuāhā ndasí. De suni sūcuán cánuú jā cuū ni de quiyuhū ni, tácuca coo cuāhā nchivī jā nduu ji sēhe Yāā Dios.

²⁵ De nā-ni nchivī tú nduú jéhe ji tūhun cundoho ji jā síquī nduhū, de tñū tñhvī ji. De nchivī jā jéhe ji tūhun cundoho ji jā síquī nduhū inī ñayiví yáhá, cutecū ji níí cání andiví.

²⁶ De tú ní nchivī cúnī ji satíñú ji nūū ni, de ná cúniquīn ji nduhū. De nūū cundeē maá nī, suni ñúcuán cundeē nchivī sátíñú nūū ni. De nchivī jā sátíñú nūū ni chi sāhá Tatá nī jā cuñáhnú ji.

Jā ní ncāhān Jesús jā cuū yā

²⁷ De mitan de cúcuécá ndasí inī ni sáhá tūndóhó jā quiji síquī ni. ¿De nāsa cáhān ni? ¿A cáhān ni jíin Tatá nī: Scácu ní sāán nūū tūndóhó jā quiji síquī sá, cachī ni? Mā cūú, chi jā síquī ñúcuán cúu jā ní nquiji nī ñayiví.

²⁸ Tatá, stéhēn ní jā cúñáhnú ndasí ní jíin poder ní, ncachī yā. Ñúcuán de ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Ja nī stéhēn ni jā cúñáhnú nī, de stéhēn tucu nī incā vuelta, ncachī yā.

²⁹ De nī jini ndá nchivī íñí ñúcuán, de nī ncāhān ji jā taja cána. De sava cā ji nī ncāhān: Iin ángel Yāā Dios nī ncāhān jíin yā.

³⁰ De nī ncāhān Jesús jíin ji: Nduú ní ncāhān Yāā Dios tūhun yáhá jā síquī nduhū, chi sa síquī ndá máá nú tácuca cunī nū jā ní ncāhān yā jíin nī.

³¹ Mitan cúu jā sándaā Yāā Dios síquī cuāchi nchivī ñayiví yáhá. Mitan cúu jā scúnu yā jānēhén jā tátúni inī ñayiví yáhá.

³² De nduhū, tá jīnu cundita caa nī cuū ni inī ñayiví, de sáhá nī jā cuu inī ndá nchivī quīvi ji ndahá nī, ncachī yā.

³³ Súcuán nī ncāhān yā jā stéhēn yā nāsa modo cuū yā.

³⁴ De nī ncāhān nchivī jíin yā: Nī jini ndá sá tūhun jā cáhān tutū ley Yāā Dios jā névāha ó, jā Cristo cutecū yā níí cání. ¿De nūcu cáhān ní jā Yāā nī nduu tēe, cánuú cundita caa yā cuū yā? ¿Ní iin cúu maá Yāā nī nduu tēe túsaá? ncachī ji.

³⁵ Nūcuán de nī ncāhān Jesús: Jacū-ni cā quiví cundeē ni jíin ndá nú jā cúu nī luz jā cúnijīn inī ánō nū. Túsaá de mitan juni íyó cā luz ni jíin nú, de caca nú jíin, chi iin sanaā-ni de cuāhān ni, de quendōo nú modo nūū neē. Chi nchivī jíca modo nūū neē, nduú jíin ji ní cúu nūū quíhīn ji.

³⁶ Túsaá de juni ndēē cā ni jíin nú, de candíja nú nduhū jā cúu nī luz, tácuca nduu nū nchivī jíca jíin luz, ncachī yā. Súcuán nī ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de cuāhān yā-ni, de nduú cā ní stéhēn yā maá yā nūū ji.

Jāā nduú ní ncándíja nchivī hebreo jā cúu yā Cristo

³⁷ De vísō cuāhā tiñu ñáhnú nī nsáhá Jesús jā stéhēn yā poder yā nūū nchivī, de nduú ní ncándíja ji yā.

³⁸ Chi cánuú quee ndaā tūhun jā ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Tātā Yāā Dios, nduú ní ncándíja ndá nchivī tūhun jā ní nacani sá, de nduú ní ncándíja ji tiñu ñáhnú jā ní stéhēn ní poder ní nūū ji. Ncachī Isaías.

³⁹ Jā ñūcuán nduú ní ncúu candíja ndá ji, chi nī ncāhān tucu Isaías:

⁴⁰ Nī nsáhá Yāā Dios modo jā cuáá ánō ndá ji,

jíin jā cúnihīn inī ji,

tácuca coo modo jā má cūní ndá ji,

de ni mā jícuhun inī ji,

ni mā násāma inī ji quiví ji nūū ni,

jā nasáhá vāha nī ánō ji nūū cuáchi ji.

Ncachī Cristo, cáchi tutū.

⁴¹ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān Isaías, chi ja nī jinī dē nāsa cúñáhnú ndasí Jesús, de nī ncāhān dē nāsa coo quiví jā quiji yā.

⁴² De vísō súcuán de cuāhā nchivī hebreo chi nī ncándíja ji yā, de suni jondē jíin sava tēe tátúnī. Sochi nduú ní ncáchī ndá dē jā cándíja dē yā, chí síquī jā yúhú dē tēe fariseo. Chi tú súcuán de mā cuáha cā ndá tūhun jā quiví dē vehe īi sinagoga.

⁴³ Chi ndá tēe tátúnī cúsiī cā inī dē jā cuñáhnú dē sáhá nchivī, nsūú cā jā cuñáhnú dē sáhá Yāā Dios.

Tūhun jā cáhān Jesús cúu jā sáhá ndāā síquī nchivī

⁴⁴ De nī ncāhān jee Jesús: Nchivī cándíja nduhū, de nsūú mátúhún-ni nduhū cándíja ji, chi suni cándíja ji jondē maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū.

⁴⁵ De nchivī jíin nūū ni, suni jíin ji nūū Yāā nī ntají nduhū.

⁴⁶ Maá nī jā cúu luz jā cúnijīn inī ánō nchivī, nī nquiji nī inī ñayiví tácuca ndá nchivī cándíja nduhū, mā cācá ji modo nūū neē.

⁴⁷ De tú iin nchivī jíin ji tūhun cáhān ni, de tú nduú jétáhví ji, de nsūú nduhū cúu jā sáhá ndāā síquī ji. Chi nduú vāji nī jā nacunehen nī cuáchi síquī nchivī ñayiví, chí sa jā scácu nī ji.

⁴⁸ De nchivī jā squéne yichī nduhū, de nduú jétáhví ji tūhun cáhān ni, íyó iin jā sáhá ndāā síquī ji. Suu ndācá tūhun jā ní ncāhān ni, tūhun ñūcuán cúu jā nacunehen cuáchi síquī ji quiví jīnu ñayiví.

⁴⁹ Chi nduú cáhān ni jā cúu inī maá nī, chí Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, maá yā nī ndacu nūū ni nāsa cāhān ni jíin nāsa stéhēn ni.

⁵⁰ De jíin ni jā tūhun ndácu Tatá nī sáhá jā cutecū nchivī níí cání. Túsaá de ndá tūhun jā cáhān ni, chí maá-ni tūhun jā ní ncachī Tatá nī cúu, ncachī yā.

13

Jā ní naquete yā jēhē ndá tēe scuáha

¹ De jañini incā quivī de quijéhé vico pascua. De ja jini Jesús jā ní nquenda quivī jā quee yā ñayiví yáhá quinoñon yā nūu Tatá yā. De níni cúndáhví inī yā nchiví maá yā jā íyó inī ñayiví. De mitan jā ní ndihi quiví jā íyó yā ñayiví, de sáhá yā iin tiñu jā stéhēn cājí yā jā cúndáhví inī yā ji.

² De tāchī cúñáhnú ja nī scúu inī ánō Judas Iscariote sēhe Simón, jā mitan nastúu dē yā.

³ De jini Jesús jā vāji yā jōndē nūu Yāā Dios, de quinoñon yā nūu Yāā Dios. De jini yā jā ní nsáhá Tatá yā jā cúñáhnú yā siquī ndihi-ni.

⁴ De cúxini yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā, de nī nacuiñi yā. De nī stáá yā sahma níjin yā, de nī juhni yā iin toalla chíjin yā.

⁵ De nī nchuhun yā ndute inī iin tījēhēn. De nī nquijéhé yā náquete yā jēhē ndá tēe scuáha. De násichī yā jíin toalla jā núhni chíjin yā.

⁶ De nī nquenda yā nūu Simón Pedro. De nī ncāhān Pedro jíin yā: Señor, ¿á sa maá ní naquete ní jēhē sá?

⁷ De nī ncāhān Jesús: Nduú jícūhun inī nū jā sáhá nī mitan, de cúcuéé cā de jícūhun inī nū.

⁸ De nī ncāhān Pedro jíin yā: Mā náquete cuiti ní jēhē sá. De nī ncāhān Jesús: Tú mā náquete nī jēhē nū, de mā cúu coo inuú inī nū jíin nī.

⁹ De nī ncāhān Simón Pedro: Señor, tú súcuán cúu de nsúu mátúhún-ni jēhē sá, chi saá-ni ndahá sá jíin xini sá naquete ní, ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Tēe jā cáta nī jichi, nduú jini ñúhún ndundoo ní dē, chi maá-ni jēhē dē, chi ja íyó ndoo ní dē. De ndá ndóhó, chi ja nī ndundoo nú. Sochi nsúu ndihi ndá nú íyó ndoo, ncachī yā.

¹¹ Chi ja jini yā ní iin dē cúu jā nastúu dē yā, de jā ñúcuán nī ncāhān yā: Nsúu ndihi ndá nú íyó ndoo.

¹² De tá nī ncuu nī naquete yā jēhē ndá dē, de nī naquehen yā sahma níjin yā, de nī nūcundeē yā nūu mesa. De nī ncāhān yā: ¿A jícūhun inī ndá nú nā cuá cúu jā ní nsáhá nī jíin nú?

¹³ Cāhān ndá nú jā Maestro nū jíin Jētohō nū cúu nī, de ndāā cāhān ndá nú, chi suu cúu ndija nī.

¹⁴ Túsaá de vísō Maestro nū jíin Jētohō nū cúu nī, de nī naquete nī jēhē ndá nú, de suni súcuán cánuú jā naquete ndá máá nú jēhē táhān nú.

¹⁵ Chi tiñu yáhá nī nsáhá nī jā stéhēn ni nūu nū jā suni súcuán cánuú sáhá nú maá nú mozo nūu táhān nú, tá cúu nūu ní nsáhá nī maá nī mozo nūu ndá nú.

¹⁶ Jāndāā cāhān ni jíin nú jā iin mozo nduú cúñáhnú dē nūu patrón dē, de tēe jíca tiñu nduú cúñáhnú dē nūu tēe jā ní ntají dē. Túsaá de ndá máá nú cúu mozo ni, de suni súcuán cánuú sáhá nú maá nú nūu táhān nú tá cúu nūu ní stéhēn ni nūu nū.

¹⁷ De tú nī jícūhun inī ndá nú ndá tūhun yáhá, de nācā ndetū táhvī nū tú squíncuu nú.

¹⁸ Sochi nduú cāhān ni jā ndihi nú ndetū, chi ja jini ni ndá nú jā ní nacāji nī. De cánuú quee ndāā tūhun yáhá jā cāhān tutū ii: Tēe yáji stāā jíin nī, nī ndicó cóo dē siquī ni, cáchī tutū.

¹⁹ De mitan de ja cáchī tūhun nī nūu nū ndācá jā coo jōndē ncháha ca coo, tácuá tá coo, de candija nú jā maá nī cúu Yāā nī ntají Yāā Dios.

²⁰ Jāndāā cāhān ni jíin ndá nú jā nā-ni nchiví cuetáhví ji ndācá jā tají nī, de nduhū cuetáhví ji. De nchiví jétáhví nduhū, suni jétáhví ji Yāā nī ntají nduhū vāji nī, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā nastúu Judas yā

(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)

²¹ De tá nī ncāhān Jesús ndá tūhun yáhá, de nī ncucuécá ndasí inī yā. De nī ncāhān cājí yā: Jāndāā cāhān ni jíin ndá nú jā iin nú nastúu nduhū, ncachī yā.

²² Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā, nī nūcūndēhé nūū tāhán dē, jáni inī ndá dē ní iin dē cúu jā ní ncāhān yā.

²³ De iin tēe scuáha jā mānī cā yā jíin, ndēē dē xiín yā nūū mesa jā cúxíní ndá dē jíin yā.

²⁴ De nī nsāhá Simón Pedro seña nūū dē jā ná cātūhún dē yā ní iin dē cúu jā ní ncāhān yā.

²⁵ De tēe ñúcuán nī scáyí dē maá dē nūū Jesús, de nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿ní iin dē cúu? ncachī dē.

²⁶ De nī ncāhān Jesús: Ná chūndaji nī stāā de cuāha nī nūū iin dē, de suu tēe ñúcuán cúu, ncachī yā. De nī nchundaji yā stāā, de nī jēhe yā nūū Judas Iscariote sēhe Simón.

²⁷ De tá nī nquehen dē stāā ñúcuán, de nī nquīvi-ni Satanás inī ánō dē. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Tiñu jā sāhá nú, de ñamā sāhá nú, ncachī yā.

²⁸ De ni iin tēe yáji stāā jíin yā, nduú ní jícūhun inī dē nūcu cāhān yā súcuán jíin dē.

²⁹ Chi sava dē jáni inī dē jā ní ncāhān yā jíin Judas jā cueen dē jā jíni ñúhún yā vico, á jā cuāha dē jacū xūhún nūū nchivī ndāhví. Chi maá dē ndíso itīn xūhún.

³⁰ De tá nī nchajī dē stāā ñúcuán, de nī nquee dē-ni cuāhān dē. De ja nī ncuāā.

Jā ní ndacu yā tiñu jée

³¹ Ñúcuán de tá cuāhān Judas, de nī ncāhān Jesús: Mitan de nduhū, Yāā nī nduu tēe, stéhēn ni nāsa cúñáhnú nī, de suni jíin nduhū de cunī nchivī nāsa cúñáhnú Yāā Dios.

³² De tú jíin nduhū cunī nchivī nāsa cúñáhnú Yāā Dios, túsaá de suni stéhēn Yāā Dios nāsa cúñáhnú nduhū jā cúu nī Sēhe yā. De ñamā-ni stéhēn yā.

³³ Séhē, nduú cā nahán cundeē ni jíin ndá nú. De nanducú nú nduhū, de tá cúu nūū ní ncāhān ni jíin ndá táhán ó hebreo, suni súcuán cāhān ni jíin ndá nú mitan jā mā cūú cuēē nū nūū quíhīn ni.

³⁴ De mitan de ndácu nī iin tiñu jée nūū ndá nú, jā cundáhví inī nū táhán nú. Tá cúu nūū cundáhví inī ni ndá máá nú, suni súcuán cundáhví inī nū táhán nú.

³⁵ De tú cundáhví inī nū táhán nú, de súcuán de cunī ndācá nchivī jā cúu nú tēe scuáha jíin nī, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā yūhú Pedro cachī dē jā jíni dē yā

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)

³⁶ De nī ncāhān Simón Pedro jíin yā: Señor, ¿ní cúu nūū quíhīn ní túsaá? De nī ncāhān Jesús: Nūū quíhīn ni chi mā cūú cuniquīn nū nduhū mitan, de cúcuéé cā de cuēē nū.

³⁷ De nī ncāhān Pedro: Señor, ¿nūcu mā cūú cuniquīn sá níhīn mitan? Nduú yūhú sá vísō cuū sá jā jēhē ní, ncachī dē.

³⁸ De nī ncāhān Jesús: ¿A jáni inī nū jā má cūyūhú nú cuū nū jā jēhē ni? Jāndāā cāhān ni jíin nú jā jondē ncháha ca cana lohlo, de ūnī vuelta cuyūhú nú de cāhān nū jāá nduú jíni nū nduhū, ncachī yā.

14

Jesús cúu ichi jā jīnū ō nūū Tatá yā

¹ De nī ncāhān cā yā: Mā cúcuéé inī ndá nú sīquī ndācá tūndóhó. Candíja nú jā sáhá Yāā Dios jēhē nū, de suni candíja nú jā sáhá nī jēhē nū.

² Chi nūū ndēē Tatá nī, íyó cuāhā vehe jā cundeē ndá nú. De tú nsūú súcuán íyó, de ja nī ncachī tūhun nī nūū nū nícu. Túsaá de quíhīn ni sāhá tūha nī nūū cundeē ndá nú.

³ De jā quíhīn ni sāhá tūha nī, de ndiji nī quīnacueca nī ndá nú cōhōn, tácuā suni cundeē nū nūū cundeē maá nī.

⁴ De ja jíni ndá nú ní jondē quíhīn ni, de ja jíni nū nāsa cuēē nū ñúcuán, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān Tomás jíin yā: Señor, nduú jíni ndá sá ní jondē quíhīn ní, ¿de nāsa cunī sá ichi cuēē sá ñúcuán túsaá?

⁶ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Maá nī cúu ichi jā jīnū nū andiví, de maá nī cúu tūhun ndāā jíin tūhun jā cutecū nū ní cání. De ni iin mā cūú jīnū nūū Tatá nī de tú nduú nduhū.

⁷ De tú ja nī jinī nū nduhū, de suni ja nī jinī nū Tatá nī túsaá. De mitan de ja jíinī ndá nú yā, chi ja nī jinī nū nūū ni, ncachī yā.

⁸ De nī ncāhān Felipe jíin yā: Señor, stéhēn ní Tatá ní nūū sá, de ná cúvaha inī ndá sá, ncachī dē.

⁹ De nī ncāhān Jesús: Felipe, ja nī ncuu cuāhā quivī jíca nī jíin ndá nú, ¿de á ncháha ca cunī nū ní iin cúu nduhū? Tēe jā ndéhé nūū ni, suni ndéhé dē nūū Tatá nī. ¿Túsaá de nūcu cáhān nū jā stéhēn ni Tatá nī nūū nū?

¹⁰ ¿A nduú cándija nú jā iin-ni cúu nī jíin Tatá nī, de Tatá nī iin-ni cúu yā jíin nī? Ndācá tūhun jā cáhān ni jíin nú, nsūú tūhun maá nī cúu. Chi Tatá nī jā iin-ni cúu yā jíin nī, maá yā sáhá ndācá tiñu jā sáhá nī.

¹¹ Cándija ndá nú jā iin-ni cúu nī jíin maá Tatá nī, de Tatá nī iin-ni cúu yā jíin nī. De tú nduú cúu cándija ndá nú, sochi cándija nú maá síquī ndācá tiñu sáhá nī.

¹² Jāndāá cáhān ni jíin ndá nú, tú ní iin nchivī cándija ji nduhū, de tiñu ñáhnú jā sáhá nī yáhá, suni sáhá ji. De ñáhnú cā tiñu sáhá ji nsūú cā yáhá, chi quínohōn ni nūū ndéē Tatá nī.

¹³ De ndācá nā-ni cúu jā cācān nū nūū Tatá nī síquī jā cándija nú jā cúu nī Sēhe yā, de sáhá nī jā cācān nū, de súcuán stéhēn ni jā cúñáhnú ndasí Tatá nī.

¹⁴ Chi níní sáhá nī ndācá nā-ni cúu jā cācān nū síquī jā cándija nú nduhū.

Jā ní nquee yuhú yā jā tetíñú yā Espíritu Santo

¹⁵ De tú mānī ndá nú jíin nī, de squíncuu nú tiñu ndácu nī nūū nū.

¹⁶ De cācān táhvī ni nūū Tatá nī, de tetíñú yā incā Yāā jā chindeé chituu ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo siī inī nū. De Yāā ñúcuán cúu maá Espíritu Santo jā stéhēn tūhun ndāā, de coo yā jíin nú níí cání.

¹⁷ De nchivī ñayiví mā cūú cuetáhvī ji yā, chi nduú cúu cūndēhé ji nūū yā, ni nduú cúu cunī ji nāsa Yāā cúu yā. Sochi ndá máá nú chi ja jíinī nū nāsa Yāā cúu yā, chi ndéē yā jíin nú, de cundeē yā inī ánō nū níí cání.

¹⁸ Mā sndóo uun nī ndá nú, chi ndiji nī nūū nū.

¹⁹ Jacū-ni cā quivī de mā cūnī cā nchivī ñayiví nūū ni. Sochi ndá máá nú chi cunī nū nūū ni, chi cutecū ni níí cání, de jā ñúcuán suni cutecū ndá máá nú.

²⁰ De quivī ñúcuán de cunī nū jā iin-ni cúu nī jíin Tatá nī, de ndá máá nú suni iin-ni cúu nú jíin nī jā ndéē ni inī ánō nū.

²¹ Tú nā-ni nchivī ñúhún inī ji tiñu ndácu nī, de squíncuu ji, suu nchivī ñúcuán cúu jā mānī ndija jíin nī. De nchivī jā mānī jíin nī, suni coo manī Tatá nī jíin ji. De saá-ni nduhū coo manī ni jíin ji, de stéhēn ni maá nī nūū ji jā íyó nī jíin ji, ncachī yā.

²² De nī ncāhān Judas jíin yā (de nsūú tēe cúu Iscariote): Señor, ¿nūcu stéhēn ní maá ní nūū ndá máá sá, de nūū nchivī ñayiví chi nduú?

²³ De nī ncāhān Jesús: Nchivī jā mānī jíin nī, chi squíncuu ji tūhun jā cáhān ni. De coo manī Tatá nī jíin ji. De Tatá nī jíin maá nī quiji nī coo nī jíin ji.

²⁴ De nchivī jāá nduú mānī jíin nī, chi nduú squíncuu ji jā cáhān ni. De tūhun níni ndá nú jā cáhān ni, nsūú tūhun maá nī cúu, chi tūhun maá Tatá nī jā ní ntají nduhū cúu.

²⁵ Ndācá tūhun yáhá cáhān ni jíin nú juni ndéē ni cā jíin nú.

²⁶ De Tatá nī chi tetíñú yā Espíritu Santo, quiji nūcuiñī nūū ni. De maá yā chindeé chituu yā ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo siī inī nū. De stéhēn yā ndācá tūhun nūū nū, de nacachī yā ndācá jā ní ncāhān ni jíin nú.

²⁷ De jā quíhīn ni, de sáhá nī jā coo ndeé coo siī inī ndá nú. Tá cúu nūū íyó ndeé íyó siī inī maá nī, suni súcuán coo ndeé coo siī inī ndá nú sáhá nī. De jā sáhá nī jā coo ndeé coo siī inī nū, nduú quítáhn jíin tūhun ndeé inī jā cáhān nchivī ñayiví. Mā cúcuécá inī ndá nú síquī ndācá tūndóhó, de ni mā cúyūhú nú.

²⁸ Ja nī jini ndá nú jā ní ncāhān ni jā quíhīn ni, de ndiji nī coo tucu nī jíin nú. De tú íyó mānī vāha nú jíin nī, de cusii inī nū jā ní ncāhān ni jā quínohōn ni nūū Tatá nī. Chi cúñáhnú cā Tatá nī nsūú cā nduhū.

²⁹ Ja nī ncachī tūhun nī nūū nū ndācá tūhun yáhá jondē ncháha ca coo, tácuá tá ja nī ncuu, de candíja ndá nú nduhū.

³⁰ Mā cáhān ni cuāhā cā jíin ndá nú, chi ja vāji jānēhén jā tátúnī inī ñayiví yáhá. De ni iin mā cūú sáhá síquī ni nícu.

³¹ Sochi mitan de ná cóo tá cúu nūū ní ndacu Tatá nī nūū ni, tácuá cunī nchivī ñayiví jā mānī ni jíin Tatá nī, de sáhá nī tiñu jā ní ndacu yā. Nacuiñī ndá nú ná cóhōn túsaá, ncachī yā.

15

Jesús cúu tá cúu yoho yūcū uva

¹ De nī ncāhān cā yā: Maá nī cúu tá cúu yoho yūcū uva ndāā, de Tatá nī cúu tá cúu tēe jā jíto yoho yūcū.

² De ndá máá nú chi cúu nú tá cúu ndahá yūcū, de tú nduú jéhe nú ndihā de candeē yā ndóhó. De tú cúu ndá nú modo ndahá jā jéhe ndihā, de naquehdē yā nasáhá ndoo yā ndóhó modo jā cúu nú ndahá ñúcuán, tácuá cuāha nú cuāhā cā ndihā.

³ De ndá máá nú chi ja nī ndundoo ánō nū jíin tūhun nī stéhēn ni nūū nū, tá cúu nūū ndúndoo ndahá uva.

⁴ De cuiñī nihin nú jíin nī, de suni maá nī coo nī jíin nú. Iin ndahá yūcū mā cūú cuāha ndihā jā maá-ni, de tú nduú tiin yīcā yoho. De saá-ni ndá ndóhó, mā cūú sáhá nú tiñu váha de tú mā cuiñī nihin nú jíin nī.

⁵ Maá nī cúu yoho yūcū ñúcuán, de ndá máá nú cúu ndahá nī. Nchivī jā íñi nihin jíin nī, de íyó nī jíin ji, maá ji cúu tá cúu ndahá jā ndéē cutú jíin yoho yūcū jā jéhe cuāhā ndihā. Chi tú nduú íñi nihin nú jíin nī, de nduú cuitī nā tiñu váha cuu sáhá nú.

⁶ Nchivī jāá nduú íñi nihin jíin nī, candeē yā ji modo iin ndahá yūcū uva, de yīchī. De cuu ji modo ndahá yūcū uva jā ndutútú de cāyū nūū ñúhūn.

⁷ Tú íñi nihin ndá nú jíin nī, de tú ñúhún inī nū ndá tūhun cáhān ni, ñúcuán de cācān nū nā-ni cúu jā cúnī nū, de sáhá nī jā cācān nū.

⁸ De tú sáhá ndá nú cuāhā tiñu váha, tá cúu nūū jéhe ndahá yūcū cuāhā ndihā, súcuán stéhēn nū jā cúu ndija nú nchivī scuáha jíin nī, de súcuán cunī nchivī jā cúñáhnú ndasí Tatá nī.

⁹ De tá cúu nūū mānī Tatá nī jíin nī, suni súcuán mānī ni jíin ndá nú. Túsaá de mā siāā nū tūhun jā mānī ni jíin nú.

¹⁰ Tú squíncuu nú tiñu nī ndacu nī nūū nū, de níni coo mānī ni jíin nú, tá cúu nūū squíncuu maá nī tiñu nī ndacu Tatá nī nūū ni, de níni íyó mānī yā jíin nī.

¹¹ Súcuán nī ncāhān ni jíin ndá nú tácuá coo síi inī nū tá cúu nūū íyó síi inī ni, chi jondē cusii ndasí inī nū.

¹² De yáhá cúu tiñu jā ndácu nī nūū ndá nú: Jā cundáhvī inī nū táhán nú, tá cúu nūū cundáhvī inī ni ndá máá nú.

¹³ Tú iin tēe cuū dē jā jéhe amigo dē, túsaá de nduú cā nā cuá cúmanī cā sáhá dē jā cundáhvī inī dē amigo dē.

¹⁴ De ndá máá nú cúu amigo ni de tú squíncuu nú ndá tiñu jā ndácu nī nūū nū.

¹⁵ Mā cáhān cā ni mozo jíin ndá nú, chi iin mozo nduú cáchī tūhun patrón nūū ji nāsa jáni inī dē sáhá dē. Chi sa amigo cáhān ni jíin ndá nú, chi ja nī ncachī tūhun nī nūū nū ndācá tūhun jā ní ncāhān Tatá nī jíin nī.

¹⁶ Maá nī nī nacāji ndá ndóhó jā scácu nī ndóhó, de nsūú ndá máá nú nī nacani inī xihna cā jā cuniquīn nū nduhū. De nī jani nī ndá ndóhó jā caca ndāā nū de scándíja nú cuāhā nchivī jā cuu ji sēhe nī níi cáni. De súcuán de ndihi jā cācān nū nūū Tatá nī síquī jā cándíja nú nduhū, sáhá yā jā cācān nū.

¹⁷ De yáhá cúu tiñu jā ndácu nī nūū nū: Jā cundáhvī inī nū táhán nú.

Jā quítī inī nchivī ñayiví nūū Jesús jíin nūū nchiví cándíja

¹⁸ De tú quítī inī nchivī ñayiví jíin ji ndá nú, de ja jíin nū jā xihna cā nūū maá nī nī nquítī inī ji.

¹⁹ De tú jā cúu cā nū cuenta ñayiví, de coo manī nchivī ñayiví jíin nú nícu, tá cúu nū mānī ji jíin táhán ji. Sochi nī nacāji nī ndá ndóhó jā má sáhá cā nū tá sáhá nchivī ñayiví. De jā ñúcuán cúu jā quítī inī ji nū ndá nú, chi nduú cā cúu nú cuenta ñayiví.

²⁰ Nūcūhun inī ndá nú tūhun jā ní ncāhān ni jíin nú: Tú nduú íyó yínúhún nchivī nū patrón, de nā oncā cúu nū mozo dē. Tú nī jinī ūhvī ji nduhū, de suni sūcuán cunī ūhvī ji ndá ndóhó jā cúu nú mozo ni. De tú nī jetáhvī ji tūhun stéhēn ni, de suni cuetáhvī ji tūhun stéhēn ndá nú.

²¹ De ndācá tiñu yáhá sáhá ji jíin ndá nú jā síquī nduhū, chi nduú jíin ji Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī.

²² Tú nduú ní nquíji nī jā nacani nī tūhun nū ndá ji, de mā cōó cuāchi ji nícu. De mitan de mā cūú cā cāhān ji jāá nduú jíin ji jā íyó cuāchi ji.

²³ Nchivī jā quítī inī jíin nduhū, suni nū Tatá nī quítī inī ji.

²⁴ Tú nduú ní nsáhá nī tiñu ñáhnú nū ji jā ni iin tēe nduú sáhá dē sūcuán, de mā cōó cuāchi ji nícu. De mitan de ja nī jinī ji tiñu ñúcuán, de vísō sūcuán de quítī inī ji nū ni jíin nū Tatá nī.

²⁵ De sūcuán sáhá ji tácuā quee ndāā tūhun jā yósō nū tutū ley Yāā Dios jā névāha ji: Nī nquítī inī ji nū ni, vísō nduú nā cuāchi nī, cáchī.

²⁶ De tetíñú nī maá Yāā jā chindeé chituu ndá ndóhó de sáhá yā jā coo siī inī nū. De Yāā ñúcuán cúu maá Espíritu Santo jā stéhēn tūhun ndāā, de quiji yā jondē nū Tatá nī, de nacani cáji yā tūhun nī.

²⁷ De saá-ni ndá maá nú nacani nú tūhun nī, chi ja íyó nú jíin nī jondē tá nī nquijéhe nī nacani nī tūhun.

16

¹ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān ni jíin ndá nú tácuā mā náyūhú nú tá quiji tūndóhó.

² Chi tavā ji ndá nú jā má cuáha cā ji tūhun cundeē nū ndācá vehe ī sinagoga. De quenda quívi jā cahñi ji ndóhó, de cani inī ji jā iin tiñu váha nī nsáhá ji nū Yāā Dios.

³ De sūcuán sáhá ji jíin nú, chi nduú jíin cuitī ji maá Tatá nī de juni maá nī.

⁴ De nī ncāhān ni ndá tūhun yáhá jíin nú, tácuā tá quenda quívi jā sūcuán coo, de nūcūhun inī nū jā sūcuán nī ncāhān ni jíin nú.

Tiñu jā sáhá Espíritu Santo

De nduú ní ncāhān ni ndá tūhun yáhá jíin nú jondē jā xihna ñúhún, chi íyó maá nī jíin ndá nú.

⁵ De mitan chi quīnohōn ni cundeē ni jíin Yāā nī ntají nduhū vāji nī. De ni iin nú nduú jíicā tūhún nduhū ní nū quíhīn ni.

⁶ Chi sa jā cúcuécá ndasí inī nū jā ní ncāhān ni sūcuán.

⁷ Jāndāā cāhān ni jíin nú: Jā váha ndá ndóhó cúu jā quíhīn ni. Chi tú mā quíhīn ni, de mā quíji Yāā jā chindeé chituu ndá ndóhó de sáhá yā jā coo siī inī nū. Sochi tá quíhīn ni, de tetíñú nī yā quiji yā nū nū.

⁸ De tá quenda yā, de stéhēn yā nū nchivī ñayiví jā íyó cuāchi ji, jíin nāsa quívi ji ichi ndāā, jíin jā sáhá ndāā Yāā Dios síquī cuāchi ji.

⁹ Stéhēn yā jā íyó cuāchi ji, chi nduú cándíja ji nduhū.

¹⁰ De stéhēn yā nāsa quívi ji ichi ndāā, chi maá nī quīnohōn ni nū Tatá nī, de mā cūnī cā nū nū ni.

¹¹ De stéhēn yā síquī jā sáhá ndāā Yāā Dios cuāchi nchivī, chi ja nī ncundaā jā tānū tāhvī maá jāñehén jā cúñáhnú inī ñayiví yáhá.

¹² De íyó cuāhā cā tūhun jā cūnī ni cāhān ni jíin ndá nú, de mā cūú jíicūhun inī nū mitan.

¹³ De tá quenda maá Espíritu jā stéhēn tūhun ndāā, suu maá yā stéhēn ndācá tūhun ndāā nū nū. Chi mā cāhān yā jā maá yā, chi cāhān yā ndācá jā níni yā jā cāhān Yāā Dios. De stéhēn yā síquī ndācá tiñu jā coo.

¹⁴ De stéhēn yā jā cúñáhnú nī, chi nacachī tūhun yā nū nū ndācá tūhun ja nī ncāhān ni, de sáhá yā jā jíicūhun inī nū.

¹⁵ Ndihi nāsa cúñáhnú Tatá nī, suni sūcuán cúñáhnú maá nī. Jā ñúcuán cúu jā ní ncāhān ni jā Espíritu Santo nacachī tūhun yā nū nū ndācá tūhun ja nī ncāhān ni, de sáhá yā jā jīcūhun inī ndá nú.

Vísō cúcuécá inī nū, sochi ndusiī inī nū

¹⁶ Iin lulī-ni cā de mā cūnī cā ndá nú nū ni. De suni iin lulī-ni cā de nacunī tucu nú nū ni, chi quīnohōn ni nū ndēē Tatá nī, ncachī yā.

¹⁷ Ñúcuán de sava tēe scuáha jín yā, nī jīcā tūhún táhán dē: ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní ncāhān yā jín ó? Chi cáchī yā jā iin lulī-ni cā de mā cūnī cā ō nū yā, de suni iin lulī-ni cā de nacunī tucu ó nū yā, chi sīquī jā quīnohōn yā nū ndēē Tatá yā.

¹⁸ ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní ncāhān yā, iin lulī-ni cā? Nduú jīcūhun inī ō nā cuá cúu jā cáhān yā, ncachī ndá dē.

¹⁹ De nī jinī Jesús jā cūnī ndá dē cātūhún dē yā. De nī ncāhān yā jín dē: ¿A jīcā tūhún táhán ndá nú nā cuá cúu jā ní ncāhān ni jā iin lulī-ni cā de mā cūnī cā nū nū ni, de suni iin lulī-ni cā de nacunī tucu nú nū ni?

²⁰ Jāndáa cáhān ni jín nú jā cuacu ndá nú de cucuécá inī nū, sochi nchivī ñayiví chi sa cusii inī ji. De vísō cucuécá inī ndá nú, sochi ndusiī inī nū jā cunī tucu nú nū ni.

²¹ Iin ñahan tá cuācuñatin scácu ña, de téhndē chíjin ña, chi ja nī nquenda hora jā scácu ña. De tá ja nī ncacu sūchí lúli, de nduú cā náhān ña jā ní ndoho ña, chi cusii inī ña jā ní ncacu sēhe ña.

²² De suni sūcuán cúu jā ndóho ndá nú mitan, chi cúcuécá inī nū jín nī. Sochi iin lulī-ni cā de nacunī táhán tucu ó, de cusii ndasí inī nū. De ni iin mā cāsī jā cusii inī nū.

²³ De quivī ñúcuán de nduú nā cuá cācān cā ndá nú nū ni. Chi jāndáa cáhān ni jín nú jā nū maá Tatá nī cācān nū, de sáhá yā ndihi jā jīcān ndá nú, sīquī jā cándija nú nduhū.

²⁴ Jondē mitan de ncháha ca cācān nū nū Tatá nī jā jín sívī nī. De mitan de quijéhe nú cācān nū jín sívī nī, de nīhīn nū, tácuca cusii ndasí inī nū.

Ja nī ncandeē yā poder ndihi jāñehén jā íyó inī ñayiví

²⁵ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān yātá nī jín ndá nú. De quiji quivī jā má cáhān yātá cā ni jín nú, chi sa cachī tūhun cájī nī nū nū sīquī Tatá nī.

²⁶ De quivī ñúcuán chi cācān ndá nú nū Tatá nī sīquī jā cándija nú nduhū. De nduú cáhān ni jín nú jā cācān táhvī ni jēhē nū nū Tatá nī.

²⁷ Chi maá Tatá nī ja cúndáhvī inī yā ndá nú sīquī jā íyó mānī nū jín nī, de nī ncandija nú jā jondē nū maá yā vāji nī.

²⁸ Nī nquee nī jondē nū Tatá nī, de nī nquenda nī inī ñayiví. De mitan de quee nī inī ñayiví, de quīnohōn tucu nī nū Tatá nī, ncachī yā.

²⁹ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jín yā: Mitan de cáhān cājī ní, de nduú cā cáhān yātá ní.

³⁰ Mitan de jín ndá sá jā jín ní ndivii cuitī, de nduú cā jini ñúhún jā cātūhún ndá sá níhín. Jā ñúcuán cúu jā cándija sá jā vāji ní jondē nū Yāā Dios, ncachī ndá dē.

³¹ De nī ncāhān Jesús jín dē: ¿A jondē mitan de cándija ndá nú, á naá cúu?

³² De quiji quivī, de ja nī nquenda, jā cūtē nuu ndá nú quīnohōn nū tá vehe tá vehe nú, de sndóo ndá nú mátúhún-ni cā nduhū. Sochi nsūū jā quendōo mátúhún nī, chi Tatá nī íyó yā jín nī.

³³ Ndācá tūhun yáhá nī ncāhān ni jín ndá nú tácuca coo ndeé coo siī inī nū sīquī jā cándija nú nduhū. Inī ñayiví chi cánuú cunī ndá nú tūndóhó. De vísō sūcuán de ná cóo siī inī nū, chi ja nī ncandeē ni poder ndācá jāñehén jā íyó inī ñayiví, ncachī yā.

17

Jā ní jīcān táhvī yā jēhē nchivī cándija

¹ De tá nī ncuu nī ncāhān Jesús ndá tūhun yáhá, de nī nūcūndēhé yā ichi andiví, de nī ncāhān yā: Tatá, ja nī nquenda quivī jā cundoho sá. Mitan de stēhēn ní jā cúñáhnú sá jā cúu sá Sēhe ní, tácuca suni maá sá stēhēn sá jā cúñáhnú maá ní.

² Chi nī nsāhá ní jā ndíso tíñú sá sīquī ndācá nchivī, tácuā ndācá nchivī jā ní jēhe ní nūū sá, cutecū ji ní cání sāhá sá.

³ De suha cúu tūhun cutecū ji ní cání: Suu jā cunī ji níhín jā mátúhún ní cúu Yāā ndāā, jíín jā cunī ji sāán jā cúu sá Jesucristo, Yāā ní ntají ní.

⁴ Ja ní stéhēn sá nūū nchivī ñayiví jā cúñáhnú ní, de ja ní nsínu sá tiñu jā ní ndacu ní nūū sá.

⁵ De mitan, Tatá, sāhá ní jā nduñáhnú tucu sá jondē nūū ndēē ní, tá cúu nūū cúñáhnú sá jíín ní jondē ncháha ca jēcāva ñayiví.

⁶ Nchivī jā ní nacāji ní inī ñayiví, ní jēhe ní ji nūū sá, de ní stéhēn sá nūū ji nāsa Yāā cúu ní. Cuenta maá ní cúu ji, de ní jēhe ní ji nūū sá. De ní jetáhví ndá ji tūhun ní, de ní squíncuu ji.

⁷ De mitan de jíín ji jā jondē nūū maá ní vāji ndācá jā íyó jíín sá.

⁸ Chi ndācá ndá tūhun jā ní ncāhān ní jíín sá, ní ncachī tūhun sá nūū ndá ji, de ní jetáhví ji. De ní jíín ji jā ní nquee ndija sá jondē nūū maá ní, de ní ncandíja ji jā maá ní ní ntetíñú sāán.

⁹ De jíicān táhví sá jēhē ndá maá ji. Nduú jíicān táhví sá jēhē nchivī ñayiví jāá nduú cándíja, chi sa jēhē maá nchivī jā ní jēhe ní nūū sá, chi cuenta maá ní cúu ji.

¹⁰ Chi ndācá ji jā yíhí ndahá maá sá, suni cuenta maá ní cúu. De ndācá ji jā cúu cuenta maá ní, suni cuenta maá sá cúu. De stéhēn ndá ji nāsa cúñáhnú sá.

¹¹ De mā cundeē cā sá inī ñayiví. Sochi ndá maá ji chi quendōo ji inī ñayiví, de maá sá chi cuēē najeē sá cundeē sá jíín ní. Tatá, cúu ní Yāā ī Yāā íyó ndoo. De jíín poder ní coto ní ndācá nchivī jā ní jēhe ní nūū sá, tácuā inuú ná cóo inī ndá ji, tá cúu nūū íyó maá ó.

¹² De tá ní iyo sá jíín ji inī ñayiví, de jíín poder ní ní jito sá ji. Ndá nchivī jā ní jēhe ní nūū sá, ní jito ñuncúún sá ji. De nduú ní jēhe sá tūhun jā naā ní iin ji, chi mátúhún-ni tēe jā cúu dē tēe tāñu táhví, tácuā quee ndāā tūhun yósō nūū tutū ī.

¹³ De mitan de cuēē najeē sá nūū ní, de juni íyó cā sá inī ñayiví de cāhān sá ndá tūhun yáhá jíín ji, tácuā ná cúsií ndasí inī ji tá cúu nūū cúsií inī maá sá.

¹⁴ Ní ncachī tūhun sá tūhun ní nūū ndá ji. De ní nquiti inī nchivī ñayiví nūū ji, chi nduú cā cúu ji cuenta ñayiví, tá cúu nūū cúu maá sá jāá nduú cúu sá cuenta ñayiví.

¹⁵ De nduú jíicān táhví sá jā tavā ní ji inī ñayiví, chi sa jā coto ní ji nūū tāchī cúñáhnú.

¹⁶ Nsūú cuenta ñayiví cúu ndá ji, tá cúu nūū cúu maá sá jāá nsūú cuenta ñayiví cúu sá.

¹⁷ Jíín tūhun ndāā ní de sāhá ní jā ná cóo ndoo coo ī ji nūū ní. Ndá tūhun cāhān maá ní cúu tūhun ndāā.

¹⁸ De tá cúu nūū ní ntetíñú ní sāán ní nquiji sá inī ñayiví, suni súcuán tétíñú sá ndá ji nacani ji tūhun ní nūū nchivī ñayiví.

¹⁹ De jā jēhē ndá ji cúu jā sócō sá maá sá cuū sá, tácuā suni maá ji coo ndoo coo ī ji nūū ní jā jíín tūhun ndāā.

²⁰ De nsūú iin-ni jēhē ndá nchivī yáhá jíicān táhví sá, chi suni jēhē ndá cā nchivī jā candíja ji sāán tá cunini ji tūhun jā nacani ndá maá ji.

²¹ De jíicān táhví sá jā inuú ná cóo inī ndá ji. Tá cúu nūū iin-ni cúu ní jíín sá, Tatá, de iin-ni cúu sá jíín maá ní, suni súcuán ná cóo inuú ndá ji jíín ó. De cúnī sá jā inuú ná cóo inī ji, tácuā candíja nchivī ñayiví jā maá ní ní ntetíñú ní sāán.

²² Ní nsāhá ñáhnú sá ndá ji tá cúu nūū ní nsāhá ñáhnú ní sāán, tácuā inuú ná cóo inī ji, tá cúu nūū íyó inuú maá ó.

²³ De íyó inuú sá jíín ndá ji, de suni íyó inuú ní jíín sá, de súcuán de inuú cuitī coo inī ndá ji. Nūcuán de cunī nchivī ñayiví jā maá ní ní ntetíñú sāán, jíín jā mānī ndasí ní jíín ndá ji, tá cúu nūū mānī ní jíín sá.

²⁴ Tatá, maá ní ní jēhe ní ji nūū sá. De cúnī sá jā cundeē ji jíín sá nūū cundeē sá, tácuā cunī ji nāsa vii cúñáhnú sá ní nsāhá ní. Chi íyó mānī ndasí ní jíín sá jondē ncháha ca jēcāva ñayiví de jondē mitan.

²⁵ Yāā ndāā cúu ní, Tatá, de nchivī ñayiví nduú jíín ji níhín, de maá sá chi jíín sá níhín. De ndá nchivī yáhá chi jíín ji jā maá ní ní ntetíñú sāán.

²⁶ Nī stéhēn sá nūū ndá ji nāsa Yāā cúu ní. De stéhēn cā sá súcuán nūū ji, tácuá ná cóo manī ndasí ji jíin táhán ji, tá cúu nūū íyó mānī ndasí ní jíin sá, de tácuá cundeē sá inī ánó ji, ncachī yā.

18

Jā ní ntiin ndá dē Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

¹ De tá nī ncuu nī ncāhān Jesús ndá tūhun yáhá, de nī nquee yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān yā incā lado yuū Cedrón. De ñúcuán íyó iin huerto nūū ní nquivi yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

² De Judas, tēe jā nastúu dē yā, suni jíin dē lugar ñúcuán, chi cuāhā vuelta nī ndutútú Jesús ñúcuán jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

³ De nī nquenda dē ñúcuán jíin iin grupo soldado jíin jacū policía jā jíto templo, jā ní ntají ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe fariseo. De ndíso ndá dē espada, de nēe dē linterna jíin iti.

⁴ De Jesús ja jíin yā ndācá tūndóhó jā vají síquī yā. De nī nquenda yā ichi nūū ndá dē, de nī ncāhān yā: ¿Nā tēe nánducú ndá nú?

⁵ De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Jesús tēe ñuū Nazaret. De nī ncāhān yā: Maá nī cúu. De Judas, tēe jā nastúu dē yā, suni íñi dē jíin ndá tēe ñúcuán.

⁶ De jā súcuán nī ncāhān yā, maá nī cúu, de nī jica yátá ndá dē, de nī jicó cáva ndá dē-ni.

⁷ Ñúcuán de nī jicā tūhún tucu yā dē: ¿Nā tēe nánducú ndá nú? Jesús tēe ñuū Nazaret, ncachī ndá dē.

⁸ De nī ncāhān Jesús: Ja nī ncachī ni jā maá nī cúu. De tú nduhū nánducú ndá nú, de maá nī-ni tiin nú, de ndá tēe yáhá ná quíhīn dē, ncachī yā.

⁹ Súcuán nī ncuu tácuá quee ndaā tūhun jā ní ncāhān yā jíin Tatá yā: Nduú ní jéhe sá tūhun jā naā ni iin tēe jā ní jéhe ní nūū sá, ncachī yā.

¹⁰ De Simón Pedro ndíso dē iin espada. De nī ntavā dē, de nī jehndē dē sōho lado cuáhá iin tēe nání Malco. De tēe ñúcuán cúu mozo maá sūtū cúñáhnú.

¹¹ De nī ncāhān Jesús jíin Pedro: Nachuhun espada nū inī cubierta. ¿A nduú cánuú jā cundoho nī tūndóhó yáhá jā ní nsáhá ndāā Tatá nī jā cundoho nī? ncachī yā.

Jā ní íñi Jesús nūū sūtū cúñáhnú

(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)

¹² Ñúcuán de ndá soldado jíin capitán dē, jíin ndá policía tēe hebreo, nī ntiin ndá dē Jesús, de nī juhnī dē yā.

¹³ De xihna cā vehe Anás cuāhān ndá dē jíin yā. De tatá chíso Caifás cúu Anás. De Caifás cúu maá sūtū cúñáhnú cā cuiyā ñúcuán.

¹⁴ De suu dē nī ncachī nūū ndá táhán dē hebreo jā cánuú jā cuū iin tēe jā jéhē nación dē.

Jā ní ncachī Pedro jāá nduú jíin dē yā

(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)

¹⁵ De Simón Pedro jíin incā tēe scuáha, níquīn ndúū dē Jesús cuāhān dē yātā yā. De incā tēe scuáha ñúcuán chi jíin táhán dē jíin sūtū cúñáhnú. Jā ñúcuán cúu jā ní nquivi dē jíin Jesús inī patio vehe sūtū cúñáhnú.

¹⁶ Sochi Pedro nī nquendōo dē yātā viéhé patio. De maá tēe scuáha jā jíin táhán jíin sūtū cúñáhnú, nī nquee dē nī ncāhān dē jíin ñahan jíto viéhé, de nī squívi dē Pedro inī patio.

¹⁷ Ñúcuán de ñahan jíto viéhé, nī jicā tūhún ña Pedro: ¿A nsūú iin tēe scuáha jíin tēe jā íñi nūū sūtū ñúcuán cúu nú? ncachī ña. Nsūú cúu nī, ncachī dē.

¹⁸ De ndá mozo jíin ndá policía ñúcuán nī stáhān ndá dē ñuhūn jíin ticāyi, chi vijin sáhá. De íñi ndá dē násaā dē. De suni íñi Pedro, násaā dē jíin ndá tēe ñúcuán.

Jā ní stíchi sūtū cúñáhnú Jesús

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)

¹⁹ De sūtū cúñáhnú ñúcuán nī stíchi dē Jesús nā tēe cúu ndá tēe jā scuáha jíin yā, jíin nā tūhun cúu jā stéhēn yā.

²⁰ De nī ncāhān yā: Níní nī ncāhān ni nūū íyó chitú nchivī, de nī jini ndíhi nchivī. De níní nī stéhēn ni tūhun inī ndá vehe ī sinagoga jíin inī templo cāhnú nūū ndútútú ndivī táhán ó hebreo. De ni iin tūhun nduú ní ncāhān yuhū ni.

²¹ ¿De nūcu jíicā tūhún nú nduhū? Cātūhún nú ndá nchivī jā ní jini tūhun nī ncāhān ni, de maá ji cachī nāsa nī ncāhān ni. Chi jíin ndá ji nāsa nī ncāhān ni.

²² De jā ní ncāhān Jesús súcuán, de iin policia jíto templo jā íñí ñúcuán, nī ncani dē nūū yā. De nī ncāhān dē jíin yā: ¿A súcuán cāhān nū jíin sūtū cúñáhnú, á naá cúu?

²³ De nī ncāhān Jesús: Tú nī ncāhān ni iin tūhun nēhén, de cachī nā tūhun nēhén cúu jā ní ncāhān ni. Sochi tú nduú ní ncāhān ni iin tūhun nēhén, ¿de nūcu cáni nú nduhū? ncachī yā.

²⁴ Ñúcuán de Anás jā cúu sūtū cúñáhnú, nī ntají dē yā, núhni yā cuāhān yā nūū Caifás, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā.

Jā ní ncachī tucu Pedro jāá nduú jíin dē yā

(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

²⁵ De juni súcuán cúu, de íñí Pedro násaā dē yúñúhūn. De nī ncāhān ndá ji jíin dē: ¿A nsūū iin tēe scuáha jíin tēe ñúcuán cúu nú? De maá dē nduú ní ncachī dē: Nsūū nduhū cúu, ncachī dē.

²⁶ Ñúcuán de iin mozo sūtū cúñáhnú jā cúu táhán tēe jā ní jehndē Pedro sōho, nī ncāhān jíin dē: ¿A nsūū maá nú cúu jā ní jini nī jíin dē inī huerto?

²⁷ De Pedro nduú ní ncachī tucu dē. De nī ncana-ni lohló.

Jā ní íñi Jesús nūū Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

²⁸ Ñúcuán de nī nquee ndá dē jíin Jesús inī vehe Caifás, de cuāhān dē jíin yā palacio tēe nación Roma jā cúu gobernador. De ja cuācunijīn. De ndá nchivī hebreo nduú ní nquívī ji inī palacio, tácuā mā stívī ji ley ji jā cāhān jā má quívī ji inī vehe nchivī jāá nsūū hebreo cúu. Chi tú súcuán de mā cúu cuxínī ji vico pascua jā coo quívī tēēn.

²⁹ Ñúcuán de nī nquee Pilato, tēe cúu gobernador, nī ncāhān dē jíin ndá ji: ¿Nā cuāchi cāhān ndá nú síquī tēe yáhá?

³⁰ De nī ncāhān ji: Tú nsūū tēe nēhén cúu tēe yáhá, de mā quisiáha ndá sá dē nūū ní nícu, ncachī ji.

³¹ De nī ncāhān Pilato: Cuáhán ndá máá nú jíin dē, de sáhá ndāā nū síquī dē jíin ley jā névāha ndá nú. De nī ncāhān ndá nchivī hebreo ñúcuán: Ndá sáan nchivī hebreo, nduú nā permiso jā cahni sá ni iin nchivī.

³² Súcuán nī ncāhān ndá ji tácuā quee ndāā tūhun jā ní ncachī Jesús jā quívī yā ndahá ndá tēe Roma de cahni dē yā yicā cruz.

³³ De nī ndivī Pilato inī palacio, de nī ncana dē jā ná quíji Jesús. De nī jíicā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo, á naá cúu?

³⁴ De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A jíicā tūhún nú nduhū jā súcuán jáni inī maá nú, á jā ní ncachī nchivī hebreo nūū nū?

³⁵ De nī ncāhān Pilato: Nsūū tēe hebreo cúu nī jā cunī ni. Chi nchivī nación maá nú jíin ndá sūtū cúñáhnú nī nchihī ndá dē ndóhó ndahá nī. ¿Nā cuá cúu jā ní nsáhá nú túsaá? ncachī dē.

³⁶ De nī ncāhān Jesús: Nsūū jā tátúnī ni modo tá cúu nūū tátúnī ndá rey ñayívī yáhá. Chi tú jā nchivī ñayívī ní nsáhá jā cúu nī rey, ñúcuán de ndá tēe níquín nduhū canāā dē tácuā mā quívī nī ndahá ndá táhán nī hebreo nícu. Sochi nsūū nchivī ñayívī yáhá cúu jā tátúnī ni nūū mitan, ncachī yā.

³⁷ Ñúcuán de nī ncāhān Pilato jíin yā: ¿De á iin rey cúu nú jā súcuán? De nī ncāhān Jesús: Rey cúu nī, tá cúu nūū cāhān nū. Nī nquiji nī nī ncacu nī inī ñayívī yáhá tácuā

nacani nī tūhun ndāa. De ndācá nchivī jā jétáhvī tūhun ndāa, chi níni ji tūhun cáhān ni, ncachī yā.

³⁸ De nī ncāhān Pilato: ¿Nāsa cunī ō ní iin cúu maá tūhun ndāa? ncachī dē.

Jā ní ncundaā jā cuū yā

(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)

De tá nī ncāhān dē tūhun yáhá, de nī nquee tucu dē nūū nchivī hebreo. De nī ncāhān dē jíin ji: Nduú cuitī nā cuāchi níhīn ni sīquī dē.

³⁹ De íyó costumbre ndá máá nú jā vico pascua de siáa ni iin tēe yíhí vecāa nūū nū. ¿De á nduú cúnī ndá nú jā siáa ni Rey ndá nú nchivī hebreo? ncachī dē.

⁴⁰ Nūcuán de ndiviī ji nī ncana jee tucu ji: Mā siáa ní tēe jíinā, chi Barrabás siáa ní, ncachī ji. De tēe cuíhná cúu Barrabás.

19

¹ Nūcuán de nī ncāhān Pilato jā ná tíin ndá soldado Jesús, de canī dē yā jíin cuarta ñii.

² De nī nsáhá ndá dē iin corona iñu, de nī nchuhun dē xīnī yā. De nī nchuhun dē yā iin sahma cuahá ndíhí jā cúu sahma rey.

³ De nī jēcuíñī dē nūū yā, de nī ncāhān sácá ndá dē: Nācā vāha rey cúu Rey nchivī hebreo. De nī ncanī ndá dē nūū yā.

⁴ Nūcuán de nī nquee Pilato incā vuelta, de nī ncāhān dē jíin nchivī: Yáhá cūndēhé nú jā távā ni dē nūū ndá nú, tácuā cunī nū jāá nduú nā cuāchi níhīn ni sīquī dē.

⁵ De nī nquee Jesús, ñúhún yā corona iñu jíin sahma cuahá ndíhí nūcuán. De nī ncāhān Pilato jíin ji: Yáhá cūndēhé ndá nú nūū dē.

⁶ De tá nī jini ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá policía nūū yā, de nī ncana jee ndá dē: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē. De nī ncāhān Pilato: Túsaá de natiin ndá máá nú dē de cahnī nū dē. Chi nduhū nduú nā cuāchi níhīn ni sīquī dē.

⁷ De nī ncāhān ndá nchivī hebreo nūcuán: Névéha ndá sá iin ley, de sīquī ley nūcuán cánuú jā cuū dē, chi sáhá dē maá dē jā Sēhe Yāa Dios cúu dē.

⁸ De tá nī jini Pilato tūhun yáhá, de víhí cā nī nchuhú dē.

⁹ De nī ndivi tucu dē inī palacio, de nī jíicā tūhún dē Jesús: ¿Ní jondē vāji nú? Sochi nduú ní ncāhān cuitī Jesús jíin dē.

¹⁰ Nūcuán de nī ncāhān Pilato jíin yā: ¿Nūcu nduú cáhān nū jā cáhān ni? ¿A nduú jíin nū jā ndíso tíñú nī jā cahnī ni ndóhó yīcā cruz, de suni ndíso tíñú nī jā siáa ni ndóhó quíhīn nū?

¹¹ De nī ncāhān Jesús: Tú nduú ní nsáhá Yāa Dios jā ndíso tíñú nú, de nduú nā cuā cuu sáhá nú sīquī ni. De jā nūcuán cúu jā tēe jā ní nquisiáha nduhū nūū nū, xēen cā coo cuāchi sīquī dē nsūú cā sīquī maá nú, ncachī yā.

¹² De sá de jondē hora nūcuán de ndúcu ndéé Pilato jā siáa dē yā. Sochi ndá nchivī hebreo chi cána jee ji: Tú siáa ní tēe jíinā, túsaá de nduú cúu ní amigo rey Roma jā ndácu tíñu. Chi ndācá tēe jā sáhá dē rey maá dē, túsaá de cúu dē enemigo sīquī rey nūcuán, ncachī ji.

¹³ De tá nī jini Pilato tūhun yáhá, de nī ndacu dē tíñu jā ná quée Jesús inī vehe quiji yā. De nī jēcundeē dē silla nūū cūndaā tíñu, nūū maá-ni yūū nī jēcāva, de lugar nūcuán nání Gabata yuhú hebreo.

¹⁴ De cuacuu cahūxī ūū, de jañini quivī nūcuán quijéhé vico pascua. De nī ncāhān Pilato jíin ndá nchivī hebreo: Yáhá íñī maá rey nū.

¹⁵ De nī ncana jee ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, chi cánuú jā cuū dē, ncachī ji. De nī ncāhān Pilato jíin ji: ¿A jā cata caa nī rey nū yīcā cruz, á naá cúu? De nī ncāhān ndá sūtū cúñáhnú: Nduú nā incā rey névéha ndá sá, chi maá-ni rey Roma jā tátúnī nūū sá.

¹⁶ Nūcuán de Pilato nī nacūaha dē yā nūū ndá ji jā ná cúu yā yīcā cruz. De nī ntiin ji Jesús cuāhān ji jíin yā.

Jā ní jata caa ndá dē yā yīcā cruz

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

¹⁷ De nī nquee Jesús, ndíso yā cruz yā, cuāhān ndá dē jíin yā iin lugar nūū nání Yiqui Xíní, de yuhú hebreo nání Gólgota.

¹⁸ De ñúcuán nī jata caa ndá dē yā yīcā cruz. De suni nī jata caa dē ūū tēe nūū ūū cā cruz, iin iin dē iin lado yā, de maá Jesús mähñú.

¹⁹ De suni nī ndacu Pilato jā ná cundeē tūhun xīnī cruz yā, jā cáhān: Tēe yáhá cúu Jesús ñūū Nazaret, Rey nchivī hebreo, cáchī.

²⁰ De cuāhā nchivī hebreo nī ncahvi ji tūhun yáhá, chi maá ñatin yuhú ñúū cúu nūū ní jata caa dē yā. De tūhun yáhá yósō jíin yuhú hebreo jíin griego jíin latín.

²¹ De ndá sūtū cúñáhnú nūū nchivī hebreo, nī ncāhān dē jíin Pilato: Mā tēé ní jā cúu dē Rey nchivī hebreo, chi sa tee ní jā maá dē nī ncāhān jā cúu dē Rey nchivī hebreo.

²² De nī ncāhān Pilato: Mā násāma nī jā ní ntatúnī ni jā cundeē.

²³ De ndá soldado ñúcuán, tá nī ncuu nī jata caa dē Jesús yīcā cruz, de nī nquehen dē sahma yā, de nī jehndē dē nī nduu cūmī parte, de iin iin parte nī ncuu iin iin soldado. De suni nī nquehen dē camisa yā. De camisa ñúcuán nduú ní nquícu, chi nī ncuu níí.

²⁴ De nī ncāhān ndá dē: Mā quéhndē ō, chi vāha cā ná sáhá ó suerte síquī, de cundéhé ó ní iin ó nīhīn, ncachī dē. De súcuán nī nquee ndaā tūhun yósō nūū tutū īi jondē janahán jā cáhān Jesús: Nī nquehen dē sahma nī cuu ndá máá dē. De nī nsáhá dē suerte síquī camisa ni. Cáchī tutū. Súcuán cúu jā ní nsáhá ndá soldado ñúcuán.

²⁵ De ñatin nūū íyó cruz nūū ndíta caa Jesús íní naná yā jíin cūhū ña María ñasíhí Cleofas, jíin María ñūū Magdala.

²⁶ De nī ndéhé Jesús nūū naná yā jíin nūū tēe scuáha jíin yā jā mānī cā yā jíin, chi suni íní dē ñúcuán. De nī ncāhān yā jíin naná yā: Naná, jondē mitan de maá dē nūcuīñī dē cuu dē sēhe ní.

²⁷ Sá de nī ncāhān yā jíin tēe scuáha ñúcuán: Jondē mitan de cuu ña modo naná nú, ncachī yā. De jondē hora ñúcuán nī ncana dē ña jā cundeē ña vehe dē jā coto dē ña.

Jā ní jīhī Jesús

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

²⁸ Ñúcuán de nī jinī Jesús jā ní jīnu ndācá tiñu jā cánuu cundoho yā. De tácu quee ndaā tūhun cáhān tutū īi, de nī ncāhān yā: Yíchī ni ndute, ncachī yā.

²⁹ De ñúcuán íyó iin tīndōhō jā ñúhún chitú vinagre íyá. De nī nchundaji ndá dē iin cáchī nūū vinagre ñúcuán, de nī ntee dē xīnī iin ndahá ñutun hisopo, de nī ntee dē yuhú yā jā coho yā.

³⁰ De tá nī jīhi yā vinagre, de nī ncāhān yā: Ja nī jīnu, ncachī yā. De nī jēcuīta-ni xīnī yā, de nī jīhi yā-ni.

Jā ní nquiní soldado lanza yīcā yā

³¹ De quīvī tēen coo vico pascua. De ndá tēe hebreo nduú cúnī dē jā cundita caa ndá ndiyi ñúcuán yīcā cruz quīvī nátātú. Chi quīvī nátātú jā cúu vico pascua, īi ndasí cā nsūū cā ndá cā quīvī nátātú. De nī ncāhān dē jíin Pilato jā ná ndacu dē jā táhnū síhin ndá tēe ndíta caa, de ná cújiyo dē yīcā cruz.

³² De nī nquenda ndá soldado, de nī jáhnū dē síhin iin tēe jā ndíta caa jíin yā, de saá-ni incā dē.

³³ De tá nī nquenda ndá dē nūū Jesús, de nī jinī dē ja nī jīhī yā. Jā ñúcuán cúu jāá nduú ní jáhnū ndá dē síhin yā.

³⁴ Sochi iin soldado chi nī nquiní dē lanza yīcā yā, de nī nquee-ni nīñī jíin ndute.

³⁵ De nduhū jā tēe tutū yáhá, nī jinī ni jā súcuán nī ncuu, de nácani ndaā ni tūhun nāsa nī ncuu. De jíin ni jā íyó ndaā tūhun cáhān ni, tácu suni candíja ndá máá nú.

³⁶ Chi súcuán nī ncuu tácu quee ndaā tūhun jā cáhān tutū īi: Mā cáhnū dē ni iin yiqui yā, cáchī.

³⁷ De suni incā tūhun cāhān tutū ī: Iin quīvi de cūndēhé ndá ji nūū Yāā jā ní nquíní ji lanza, cáchi.

Jā ní nchihuhū dē Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

³⁸ De nī ncuu ndācá tiñu yáhá. De íyó iin tēe ñuū Arimatea jā nání José, de cúu dē tēe cándíja Jesús. Sochi cándíja yuhū dē, chi yúhú dē táhán dē hebreo. De nī ncāhān ndāhví dē jíin Pilato jā ná cuáha dē tūhun jā quehen dē yiqui cúñu Jesús. De nī jēhe Pilato tūhun. Ñúcuán de cuāhān José, de nī snúu dē yiqui cúñu Jesús.

³⁹ De suni nī nquenda Nicodemo, tēe jā ní nquiji nūū Jesús iin jacuáā. De ndíso dē tá ōcō ūxi kilo sūja ūguā jā ní nsacā nuu jíin yūcū áloe.

⁴⁰ De ndúū dē nī nquehen dē yiqui cúñu Jesús, de nī nchusúcún dē jíin tira sahma jā ní nquívi yūcū jā jéhēn āsīn ñúcuán, tá cúu nūū íyó costumbre maá nchiví hebreo jā chūhū ji ndīyi.

⁴¹ De ñatin nūū ní jīhī Jesús íyó iin huerto. De nūū huerto ñúcuán ndéē iin yaví jā ní ncaān jeé yīcā iin cava, nūū ncháha ca quiyuhū ndīyi.

⁴² De ñúcuán nī nchihuhū ndá dē Jesús, chi íyó ñatin yaví ndīyi ñúcuán. Chi ja ñatin quijéhé quívi nátātú dē jā cúu dē nchiví hebreo, de cāhān ley jā má cúu chiyuhū dē ndīyi tá quijéhé quívi ñúcuán.

20

Jā ní natecū Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ De jānehēn quívi domingo nī nquenda María ñuū Magdala nūū ní nchihuhū Jesús, de cáta yíneē cā. De nī jinī ña jā ní ncujiyo yūū jā ndásī yuhú yávī ndīyi.

² Ñúcuán de jínu ña cuāhān ña nūū Simón Pedro jíin nūū incā tēe scuáha jā ní iyo mānī cā Jesús jíin. De nī ncāhān ña jíin dē: Nī ntavā ndá dē Jētohō ō nūū ní nchihuhū yā, de nduú jíinī ō ní cúu nūū ní jēchūhun dē yā, ncachī ña.

³ De nī nquee Pedro jíin incā tēe ñúcuán, cuāhān ndúū dē cuāndēhé dē yaví ndīyi.

⁴ De jínu iin ncáá ndúū dē. De incā tēe scuáha ñúcuán, nīhin cā nī jinu dē nsúú cā Pedro. De xihna cā dē nī nquenda yaví ndīyi.

⁵ De nī jaquīn nūū dē, nī ndēhé dē inī yaví. De nī jinī dē jā ndá tira sahma cáá maá-ni cā. Sochi nduú ní nquívi dē.

⁶ De sá de nī nquenda Simón Pedro jā níquīn dē vāji dē. De nī nquívi dē nūū ní nchihuhū Jesús. De suni nī jinī dē jā tira sahma cáá maá-ni cā.

⁷ De nī jinī dē sahma jā ní ñusúcún xīnī Jesús, nduú cáá jíin tira sahma, chi nī natuū de cáá sīín.

⁸ Ñúcuán de suni nī nquívi incā tēe scuáha jā ní nquenda xihna cā nūū ní nchihuhū yā. De nī jinī dē nāsa íyó, de nī ncardíja dē jā ní natecū yā.

⁹ Chi tá ncháha ca quenda dē yaví ndīyi, de nduú ní jícūhun inī dē tūhun cāhān tutū ī, jā cánuú natecū yā tá ja nī jīhī yā.

¹⁰ Ñúcuán de ndúū tēe scuáha ñúcuán, cuānohōn dē vehe dē.

Jā ní nenda yā nūū María ñuū Magdala

(Mr. 16.9-11)

¹¹ De María íñí ña jácu ña nūū ní nchihuhū yā. De juni jácu ña, de nī jaquīn nūū ña, nī ndēhé ña inī yaví ndīyi.

¹² De nī jinī ña ūū ángel, ñúhún yā sahma cuijín. De iin yā ndéē ichi xínī, de incā yā ndéē ichi nūū jéhē nūū ní ncaā yiqui cúñu Jesús.

¹³ De nī ncāhān yā jíin ña: Tíhī, ¿nūcu jácu nú? De nī ncāhān ña: Nī ntavā ndá dē Jētohō sá, de nduú jíinī sá ní cúu nūū ní jēchūhun dē yā.

¹⁴ De tá nī ncāhān ña sūcuán, de nī ndicó cóto ña, de nī jinī ña nūū Jesús jā íñí yā ñúcuán. Sochi nduú ní nácunī ña jā maá yā cúu.

¹⁵ De nī ncāhān yā jíin ña: Tíhī, ¿nūcu jácu nú? ¿Ní iin nánducú nú? ncachī yā. De maá ña jáni inī ña jā tēe jíto huerto cúu yā. De nī ncāhān ña jíin yā: Señor, de tú maá ní nī nsāhá jíyo ní yā, de cachī ní ní cúu nūū ní nchuhun ní yā, de ná quínāquēhen sá yā, ncachī ña.

¹⁶ De nī ncāhān Jesús jíin ña: María, ncachī yā. De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nacunī ña yā, de nī ndicó cóto ña, de nī ncāhān ña jíin yuhú hebreo: Raboni, ncachī ña. De tūhun ñúcuán cáhān: Maestro.

¹⁷ De nī ncāhān Jesús jíin ña: Mā quēhé nú nduhū, chi ncháha ca ndaa nī quīnohōn ni nūū Tatá nī. De cuáhān nūū ndá hermano ni, tēe nī scuáha jíin nī, de cachī nū nūū dē jā ndaa nī quīnohōn ni nūū Tatá nī, jā suni Tatá ndá máá nú cúu. De cúu yā Yāā Dios maá nī jíin Yāā Dios ndá máá nú, ncachī yā.

¹⁸ Ñúcuán de María ñūū Magdala, cuāhān ña, de nī ncachī tūhun ña nūū ndá tēe scuáha jā ní jinī ña nūū maá Jētohō ō jíin jā ní ncāhān yā ndá tūhun yáhá jíin ña.

Jā ní nenda yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

¹⁹ De jā ní ncuāā maá quīvī domingo ñúcuán, de íní tútú ndá tēe scuáha inī iin vehe. De ndásī viéhé, chi yúhú ndá dē ndá táhān dē hebreo jā cunī ūhvī ji dē. De nī nquenda-ni Jesús, nī jēcuīñī yā māhñú ndá dē, vísō ndásī viéhé, de nī ncāhān yā jíin dē: Coó ndeé coo siī inī ndá nú, ncachī yā.

²⁰ De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī stéhēn yā ndahá yā jíin yīcā yā nūū ndá tēe scuáha. De nī ncusiī inī ndá dē jā ní jinī dē nūū maá Jētohō ō.

²¹ Ñúcuán de nī ncāhān tucu Jesús: Coó ndeé coo siī inī ndá nú. De tá cúu nūū ní ntají Tatá nī nduhū inī ñayiví, suni súcuán tají nī ndá ndóhó nacani nú tūhun nī nūū nchivī, ncachī yā.

²² Ñúcuán de nī ntivī tāchí yā nūū ndá dē. De nī ncāhān yā: Mitān de nī nīhīn ndá nú Espírītu Santo.

²³ De ndācá nchivī jā cune cáhnú inī nū nūū cuáchi ji, túsaá de coo tūhun cáhnú inī nūū cuáchi ji. De tú mā cúne cáhnú inī nū nūū cuáchi ji, de mā cōó tūhun cáhnú inī nūū cuáchi ji, ncachī yā.

Jā ní nenda yā nūū Tomás

²⁴ De Tomás, tēe jā ní ncacu cuátī, iin táhān jā úxī ūū tēe scuáha jíin yā, nduú ní íyo dē quīvī jā ní nenda nijīn Jesús nūū ndá cā tēe scuáha.

²⁵ Ñúcuán de sava cā ndá tēe scuáha, nī ncāhān dē jíin Tomás: Nī jinī ndá nī nūū maá Jētohō ō. De nī ncāhān Tomás: Tú mā cūnī nī nūū ní ntacuēhé ndahá yā nī nsāhá ndūyu cāa, de tú mā chíhī nī xīnī ndāhá nī nūū ní nchīhī ndūyu cāa, de tú mā chíhī nī ndahá nī yīcā yā, de mā cándíja cuítī ni, ncachī dē.

²⁶ De nūū únā quīvī, de ndá tēe scuáha íyó tútú tucu dē inī iin vehe. De íyó Tomás jíin dē. Ñúcuán de nī nquenda tucu Jesús, nī jēcuīñī yā māhñú ndá dē, vísō ndásī viéhé. De nī ncāhān yā jíin dē: Coó ndeé coo siī inī ndá nú.

²⁷ De nī ncāhān yā-ni jíin Tomás: Chihi xīnī ndāhá nú inī ndahá nī yáhá de cunī nū. De chihi nú ndahá nú yīcā ni nūū ní ntacuēhé. De mā cāní síquí cā inī nū, chi sa candíja nú, ncachī yā.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Tomás jíin yā: Aī, Jētohō maá sá jíin Yāā Dios maá sá cúu ní, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Tomás, jondē nī jinī nū nduhū, de nī ncandíja nú. De nācā ndetū ndá nchivī jā candíja ji nduhū vísō nduú ní jíin ji nduhū, ncachī yā.

Nājēhē nī ntee Juan libro yáhá

³⁰ De suni nī nsāhá Jesús cuāhā cā tiñu ñáhnú jā ní stéhēn yā poder yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, jāá nduú yósō nūū tutū yáhá.

³¹ Sochi ndá tiñu yáhá nī ntee nī tácuā candíja ndá nú jā Jesús cúu Cristo, maá Sēhe Yāā Dios. De jā candíja nú yā, de cutecū nū ní cāní sāhá yā.

21

Jā ní nenda yā nūū ūjā tēe scuáha jíin yā

¹ De nī ncuu jacū quīvī, de incā vuelta nī nenda Jesús nūū ndá tēe scuáha jíin yā, jā íyó dē yuhú mar Tiberias. De súcuán cúu jā ní stéhēn yā maá yā nūū dē:

² Iyó tūtú Simón Pedro, jíin Tomás, tēe nī ncacu cuátī, jíin Natanael, tēe ñuū Caná ndáñúú Galilea, jíin ndúū sēhe Zebedeo, jíin ūū cā tēe scuáha.

³ De nī ncāhān Simón Pedro jíin ndá dē: Ná quítīin nī tiacá. De nī ncāhān ndá dē: Suni cōhōn jíin nú. De cuāhān ndá dē, de nī nquīvī dē iin barco. Sochi nduú ní ñhīn cuitī ndá dē tī jacuāā ñúcuán.

⁴ De tá cuācunijīn, de íñí Jesús yuhú mar. Sochi ndá tēe scuáha, nduú ní nácunī dē jā maá yā cúu.

⁵ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Lílū, ¿á nī ñhīn ndá nú tiacá cajī ō? Nduú cuitī, ncachī ndá dē.

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin dē: Chuhun ñunu nú ichi lado cuáhá barco, de ñhīn nū tī. De nī nchuhun ndá dē ñunu, de nduú cā ní ncúu cuitī natavā dē, jā ní nquīvī cuāhā ndasí tiacá.

⁷ Ñúcuán de tēe scuáha jā mānī cā Jesús jíin, nī ncāhān dē jíin Pedro: Maá Jētohō ō cúu tēe jā ní ncāhān ō jíin, ncachī dē. De tá nī jini Simón Pedro jā maá Jētohō ō cúu, de nī nūcūhun dē sahma dē, chi nī ntavā dē jā sátīñú dē. De nī ndava dē-ni nūū mar, cuāhān dē nūū yā.

⁸ De ndá cā tēe scuáha ñúcuán, vāji dē jíin barco yuhú nduté, stáá dē ñunu ñuhún chitú tiacá. Chi nduú jíicá íyó dē jíin ñuhun yíchí, chi tá ciento-ni metro cúu.

⁹ De tá nī nquee ndá dē inī barco, de nī jini dē jā ndúhā ticāyi ñuhūn, de cáá stāā jíin iin tiacá jā ní nchōhō.

¹⁰ De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Cuáquēhen ndá nú jacū tiacá jā cáta ntiin nú, ná scásūn ō, ncachī yā.

¹¹ De nī nquīvī Simón Pedro inī barco, de nī stáá dē ñunu, nī nquenda dē jíin nūū ñuhun yíchí. De ñuhún chitú tiacá náhnú, iin ciento ūū xico ūxī ūnī tī cúu. De vísō iin súcuán tī ñuhún, de nduú ní ntéhdē ñunu.

¹² De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Nehēn ndá nú ná cáji ō stāā. De ni iin ndá tēe scuáha ñúcuán nduú ní ncúndeé inī dē jā cātūhún dē yā tú ní iin cúu yā. Chi ja jíinī ndá dē jā maá Jētohō ō cúu yā.

¹³ De nī ntandē Jesús yuhú ñuhūn, de nī nquehen yā stāā, de nī jēhe yā nūū ndá dē, de saá-ni tiacá.

¹⁴ Yáhá cúu vuelta ūnī jā ní nenda Jesús nūū ndá tēe scuáha jíin yā, tá nī natecū yā.

Jā ní natúhún Jesús jíin Simón Pedro

¹⁵ De tá nī ncuu nī nchasi inī dē, de Jesús nī jīcā tūhún yā Simón Pedro: Simón sēhe Jonás, ¿á mānī cā nū jíin nī nsūū cā ndá cā tēe yáhá? De nī ncāhān dē: Señor, ja jíinī ní jā mānī sá jíin ní. De nī ncāhān yā jíin dē: Túsaá de coto nú ndá nchivī cúu tá cúu ticāchí lúlí nī, ncachī yā.

¹⁶ De nī jīcā tūhún yā dē vuelta ūū: Simón sēhe Jonás, ¿á mānī nū jíin nī? De nī ncāhān dē jíin yā: Ja jíinī ní jā mānī sá jíin ní. De nī ncāhān yā: Coto nú ndá nchivī cúu tá cúu ticāchí nī túsaá.

¹⁷ De nī jīcā tūhún tucu yā dē vuelta ūnī: Simón sēhe Jonás, ¿á mānī nū jíin nī? De nī ncucuécá inī Pedro jā ní jīcā tūhún yā dē vuelta ūnī tú mānī dē jíin yā. De nī ncāhān dē: Maá ní jíinī ní ndihi, de jíinī ní jā mānī sá jíin ní, Señor. De nī ncāhān yā: Túsaá de coto nú ndá nchivī cúu tá cúu ticāchí nī.

¹⁸ De jāndāā cāhān ni jíin nú jā jondē tá suchí nú de nī nquehen maá nú sahma nú, de nī jica nú ní jondē nī ncuu inī maá nú. Sochi tá yii nú, de nsūū jā cúu inī maá nú, chi incā nchivī cueca ji ndóhó nūū nduú cúu inī nū quihīn nū, de scāā nū ndúū ndahá nú jā cuū nū.

¹⁹ Tūhun yáhá nī ncāhān yā jā ní stéhēn yā jā cundita caa dē yīcā cruz cuū dē, de jā súcuán cuetáhvī dē cúu jā stéhēn dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Nūcuán de nī ncāhān cā yā: Cuniquīn nduhū jā sáhá nú tiñu nī ndacu nī nūū nū, ncachī yā.

Tūhun tēe scuáha jā mānī cā yā jíin

²⁰ De nī jicó cóto Pedro, de nī jinī dē nūū tēe scuáha jā mānī cā Jesús jíin, níquīn dē vāji dē yātā. Tēe nūcuán cúu jā ní ndeē xiín Jesús tá nī ncuxíní ndá dē jíin yā, de nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿ní iin dē cúu jā nastúu dē níhín?

²¹ De jā ní jinī Pedro nūū tēe nūcuán, de nī jīcā tūhún dē Jesús: Señor, ¿de tēe yáhá, nāsa coo dē?

²² De nī ncāhān Jesús: Tú cúnī ni jā cutecū dē jondē quīvī nenda nī, de ndóhó mā cúndihvī inī nū. Maá nú chi cuniquīn nū nduhū jā sáhá nú tiñu nī ndacu nī nūū nū, ncachī yā.

²³ Nūcuán de tūhun yáhá nī jītē nuu nūū ndācá hermano, jā tēe scuáha nūcuán mā cúu dē. Sochi nduú ní ncāhān Jesús jā má cúu dē, chi sa nī ncāhān yā: Tú cúnī ni jā cutecū dē jondē quīvī nenda nī, de ndóhó mā cúndihvī inī nū.

²⁴ De tēe scuáha nūcuán jā mānī cā Jesús jíin, suu cúu nduhū jā nácani tūhun ndācá tiñu yáhá, de suu nī tēe ndācá tūhun yáhá. De jíiní ndá nú jā íyó ndāā tūhun nácani nī.

²⁵ De suni íyó cuāhā ndasí cā tiñu jā ní nsáhá Jesús. De tú tee ó tá iin tá iin, de mā quēndá níí ñayiví jā cuhun tutū jā cosō tūhun nūcuán, jáni inī ni. De nī ncuu. Amén.

TIÑU JA NI NSAHA NDA TEE APOSTOL

Jā ní nquee yuhú yā jā quiji Espiritu Santo

¹ Señor Teófilo, nūū tūtū jā ní ntee sá jā xíhna ñúhún, nī ntee sá ndācá tiñu jā ní nsāhá Jesús jíin ndācá tūhun jā ní stéhēn yā jondē quivī jā ní nquijéhé yā sáhá yā

² jíin jondē quivī jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví. De tá ncháha ca ndaa yā quihīn yā de quivī ñúcuán de nī nsāhá Espiritu Santo jā ní ndacu Jesús nūū ndá apóstol jā ní nacāji yā.

³ De tá nī jīnu nī ndoho yā nī jīhī yā, de sá de nī nenda yā tēcū yā nūū ndá tēe ñúcuán, de quéhén vuelta nī jīnī ndá dē jā tēcū ndija yā. Chi ūū xico quivī nī stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá dē, de nī ncāhān yā jíin ndá dē nāsa tátúnī Yāā Dios.

⁴ De juni íyó tūtú ndá dē de nī ncāhān yā: Mā quēé ndá nú ciudad Jerusalén, chi cundetu nú jondē quiji Espiritu Santo jā ní nquee yuhú maá Tatá nī Yāā Dios. De ja nī jīni ndá nú jā súcuán nī ncāhān nī jíin nú, ncachī yā.

⁵ De Juan chi jāndāā jā ndute-ni nī scuénduté dē nchivī. De ndá ndóhó chi jacū-ni cā quivī de cuāha nī Espiritu Santo cundeē inī ndá nú, de ñúcuán cúu modo jā scuénduté nī ndá nú, ncachī yā.

Jā ní ndaa Jesús cuānohōn yā andiví

(Mr. 16.19-20; Lc. 24.50-53)

⁶ Ñúcuán de ndá apóstol jā ní ndutútú dē nūū Jesús, nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿á jondē mitan de nasāhá ñáhnú ní nchivī nación maá ó Israel jā tátúnī nūū nación maá ó, á naá cúu? ncachī dē.

⁷ De nī ncāhān yā: Mā cūú cunī nū quivī á cuiyā jā ní jani maá Tatá nī, chi mátúhún maá yā-ni cúu Yāā jā cúñáhnú ndasí jā cuu sáhá ndāā vāha sīquī ndācá tiñu yáhá.

⁸ Sochi tá ja nī nquivī Espiritu Santo inī ánō nū, sá de nihīn nū poder yā, de nacani nú tūhun nī nūū ndá nchivī ciudad Jerusalén jíin níi Judea jíin níi Samaria jíin jondē níi cáhnú ñayiví, ncachī yā jíin ndá dē.

⁹ De tá nī ncuu nī ncāhān yā ndācá tūhun yáhá, de juni ndéhé ndá dē de nī ndaa yā-ni cuānohōn yā andiví. De nī nquiji-ni iin vícō, de nī jasī-ni nūū cuáhān yā, de nduú cā ní jíinī ndá dē yā.

¹⁰ De juni ndéhé ndá dē andiví nūū ní ndaa yā cuáhān yā, de nī nquenda-ni ūū ángel yā jā ñúhún yā sahma cuijín de cáá yā tá cáá tēe. De nī jēcuiñī ndeē yā xíin ndá dē.

¹¹ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndá ndóhó tēe Galilea, ¿nūcu ndéhé ndá nú ichi andiví? Chi Yāā Dios nī nacueca yā maá Jesús cuānohōn yā andiví, de suni súcuán ndiji tucu yā tá cúu nūū ndéhé ndá nú mitan jā cuáhān yā, ncachī nduú ángel.

Jā ní nacāji ndá dē Matías jā nūcuñī yúnúū Judas

(Mt. 27.3-10)

¹² Ñúcuán de nī nuu ndá dē lómō jā nání Olivos cuānohōn ndá dē ciudad Jerusalén. De ñatin-ni íyó lómō ñúcuán jíin Jerusalén, chi nēe tá iin kilómetro, jā cúu medida jā cáhān ley tá cuu caca nchivī quivī nátátú.

¹³ De nī nenda ndá dē ciudad, de nī ndaa ndá dē cuarto xīnī vēhé nūū ndeē nūú dē. De cúu ndá dē Pedro jíin Jacobo jíin Juan jíin Andrés jíin Felipe jíin Tomás jíin Bartolomé jíin Mateo jíin Jacobo sēhe Alfeo, jíin Simón táhān grupo jā nání cananista, jíin Judas ñanī Jacobo.

¹⁴ De níinī ndútútú inuú ndá dē jíin ndá ñanī Jesús, jíin María jā cúu naná yā, jíin ndá cā ñahan, de inuú-ni jíicān táhvī ndá dē.

¹⁵ De iin quivī de nī nacuiñī Pedro nūū ndá hermano cándíja. De íyó tá ciento ōcō nchivī jā ní ndutútú. De nī ncāhān dē:

¹⁶ Mitan de cáchi tūhun nī, hermano, jā níní nī nquee ndaā tūhun jā yósō nūū tutū īī jā ní ncāhān David jondē janahán nī nsāhá Espiritu Santo. De tūhun ñúcuán cúu tūhun Judas, tēe jā ní nchosō nūū nūū ndá tēe jā ní ntiin Jesús.

¹⁷ De Judas chi suni táhán ó nī ncuu dē nícu, de nī nchindeé táhán ó jíin dē síquī tiñu jā ní jani yā yóhó.

¹⁸ De nī jeen dē ñuhun jíin xūhún jā ní nīhīn dē síquī tiñu néhén jā ní nsāhá dē. De nī nincava ndeyi dē, de nī ncahndī-ni chíjin dē, de nī jītē-ni jiti dē.

¹⁹ De nī jītē nuu-ni tūhun yáhá nūū ndācá nchivī Jerusalén. De jā suu cúu jā ní scúnani ndá ji ñuhun ñúcuán Acéldama yuhú maá ji, jā cáhān: Ñuhun jā cúu Ñuhun Nīñī.

²⁰ Chi súcuán cáhān nūū tutū Salmo síquī Judas:

Vehe dē, ná quéndōo súcuán-ni,

de ni iin mā cúndeē cā vehe ñúcuán.

De suni cáhān:

Tiñu jā ní ndiso dē ná nácuiso incā tēe.

Cáchi.

²¹ Túsaá de cúnī jā nacāji ó iin tēe māhñú ndá tēe jā ní jica ó jíin níi tiempo tá nī jica maá Jētohō ō Jesús jíin ó.

²² De ná nacāji ó iin tēe jā ní jica jíin ó jondē quīvī jā ní scuénduté Juan yā, de jondē quīvī jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví. De ná núcuñī dē cuu dē testigo jíin ndācá ó jā ní natecū yā, ncachī Pedro.

²³ De nī nacāji ndá dē ūū tēe jā cúu Matías jíin José jā nání Barsabás, de suni nání dē Justo.

²⁴ De nī jīcān táhvī ndá nchivī cándíja: Tátā Yāā Dios, maá ní chi jíin ní nāsa íyó ánō ndá nchivī. Túsaá de jā ndūū tēe yáhá, stéhēn ní ní tēe cúu jā ní nacāji ní.

²⁵ De cuiso tíñū dē jā cuu dē apóstol. De nacuiso dē tiñu jā ní sndóo Judas, chi nī nsāhá dē cuāchi, de cuāhān dē maá lugar xēen nūū cánuú quīhīn dē, ncachī ndá dē.

²⁶ Ñúcuán de nī ntavā ndá dē suerte ndūū tēe ñúcuán. De nī nquee suerte Matías, de nī ncuu dē iin táhán ndihúxī iin cā apóstol.

2

Jā ní nquiji Espiritu Santo

¹ De quīvī vico Pentecostés nī iyo tūtú ndá nchivī cándíja ciudad Jerusalén.

² De sanaā-ni de nī nihin andiví modo jā yíhí ndasí tāchī. De ndá nchivī jā ndéē inī vehe, nī jini ndá ji jā níhin.

³ De nī jinī ndá ji modo yáñuhūn, de nī ncuśín jacū jacū nī jēcōo xīnī iin iin ji.

⁴ De ndācá ji nī nchitú inī ji jíin Espiritu Santo. De nī nquijéhé ndá ji cáhān ji síin síin yuhú, nāsa nī stéhēn maá Espiritu Santo jā cáhān iin iin ji.

⁵ De Jerusalén íyó ndá nchivī hebreo jā chíñúhún nūū Yāā Dios jā ní nquiji ndá ji ndācá nación níi cáhnú ñayīví.

⁶ De jā ní nihin súcuán de nī ncutútú cuāhā nchivī ñúcuán. De nī ncuñéhén inī ndá ji, chi iin iin ji nī jini ji jā ndá tēe jā ní nīhīn Espiritu Santo cáhān yuhú ñúū ndá nchivī jā vāji jíca.

⁷ De nī nsāhvi inī ndá ji nī jini ji, de nī ncāhān ji: ¿A nsūū tēe Galilea cúu ndācá tēe yáhá jā cáhān ndá dē yuhú ñúū ō, á naá cúu?

⁸ ¿De nāsa cúu túsaá? Chi tá iin tá iin ó níni ó jā cáhān ndá dē yuhú ñúū ō jā ní ncacu ó jíin.

⁹ Chi vāji sava ó jondē región Partia jíin Media jíin Elam. De sava ó vāji ó jondē región Mesopotamia jíin Judea jíin Capadocia jíin Ponto jíin Asia.

¹⁰ De suni jondē región Frigia jíin Panfilia jíin Egipto jíin ndācá ndáñūū Africa jā íyó incā lado ñúū Cirene vāji sava ó. De sava cā ō vāji ó jondē ciudad Roma, de ndéē nūū ó yáhá mitan. De maá ó jā vāji ó ciudad Roma, de sava ó cúu nchivī hebreo de sava ó cúu incā nchivī jā ní ncandíja ley nchivī hebreo.

¹¹ De suni sava cā ō vāji ó región Creta jíin Arabia. De níni ndācá ó jā yuhú ñúú ō nācani ndá tēe yáhá ndācá tiñu ñáhnú nāsa nī nsāhá Yāa Dios, ncachī ndá ji.

¹² De ndācá ji sáhvi ndasí inī ji de cúnēhén inī ji ndéhé ji. De nátúhún ndá ji jíin táhán ji: ¿De nāsa cúu cáhān ndá dē ndá ñúcuán túsaá? ncachī ji.

¹³ De sava cā ji nī ncāhān yīchī ji jíin táhán ji: Nduú chi jā jíini ndá dē, ncachī ji.

Tūhun jā ní nacani Pedro nūu nchivī

¹⁴ Ñúcuán de nī nacuiñī Pedro jíin ndihúxī iin cā apóstol. De nī ncāhān jee dē jíin ndá nchivī: Ndá ní táhán maá ó hebreo jíin ndá ní nchivī Jerusalén, tūhun yáhá chuhun inī ndá ní de cunini vāha ndá ní tūhun jā cāhān sá.

¹⁵ Chi ndá sāán, nsūú jā jíini ndá sá tá cúu nūu jāni inī ndá ní. Chi nsūú hora jā jíini nchivī cúu, chi cáta cahīin jānehēn cúu.

¹⁶ Chi sa tiñu yáhá cúu jā squíncuu tá cúu nūu ní ncāhān Joel, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. Chi súcuán nī ncāhān dē:

¹⁷ Cáchi Yāa Dios: Ndá quivī sándihí de tetíñú nī Espíritu ni cuēē nūu ndācá nchivī.

De sēhe yíí nú jíin sēhe síhí nú, nacani ndá ji tūhun nī.

De ndá tēe suchí, chi sāhá nī jā scóto nūu ji,

de ndá tēe ñáhnú, chi scóto jāni nūu dē.

¹⁸ De jāndāa chi ndá quivī ñúcuán de cuāha vāha nī Espíritu ni nūu ndá mozo ni, cúu tēe cúu ñahan,

de nacani ndá ji tūhun nī.

¹⁹ De sāhá nī tiñu ñáhnú ichi andiví jā sáhvi inī nchivī cunī ji,

de suni sāhá nī seña inī ñayiví de cunī nchivī jā cúñáhnú nī,

chi coo niñī jíin ñuhūn jíin ñūhmā modo vícō.

²⁰ De ncandiī chi cutuún de mā cútūu cā,

de yōo cucuáhá modo niñī.

De ñúcuán de quenda quivī jā nenda maá Jētohō ndá nú Jesús.

De cunī ndācá nchivī jā quivī cāhnú cuu quivī ñúcuán.

²¹ De ndācá nchivī jā cāhān ndāhví ji jíin yā, chi scácu yā ji, ncachī Yāa Dios.

Ncachī Joel jondē janahán.

²² De nī ncāhān cā Pedro: Mitán de ndá ní nchivī nación maá ó Israel, cunini ní jā cāhān sá tūhun Jesús, tēe ñuū Nazaret. Chi maá Yāa Dios nī jēhe yā poder yā nūu Jesús jā ní nsāhá yā ndá tiñu ñáhnú māñú ndá ní jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder yā, jíin tiñu jā sáhvi inī nchivī sáhá, tá cúu nūu ní jíini ndá ní jā súcuán nī ncuu. Súcuán nī stéhēn Yāa Dios nūu ō jā maá yā nī ntetíñú Jesús.

²³ Sochi nī ntiin ndá ní yā, de nī nasiáha ndá ní yā ndahá ndá tēe nēhén. De nī jahni ndá dē yā yīcā cruz nī nsāhá ndá ní. De ja nī jíini Yāa Dios jā súcuán sāhá ndá ní, chi ja nī nsāhá ndāa yā jā súcuán coo.

²⁴ Sochi nī nastécū Yāa Dios Jesús, de nduú ní ncúu cā yā ndīyi, chi tūndóhó xēen jā jíihī nchivī, nduú cā ní ncúu sāhá jíin yā.

²⁵ Chi jondē janahán de nī ntee rey David tūhun nāsa cāhān Jesús jíin Yāa Dios:

Jētohō sá, jíini sá jā níí cání íyó ní jíin sá.

Chi íyó ní lado cuáhá sá jā chíndeé ní sāán, tácuā mā cūyūhú sá.

²⁶ Jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī sá, de cáhān sīi sá.

De suni ñúhún inī sá jā nastécū maá ní yiqui cúñu sá.

²⁷ Chi mā squéndōo ní ánō sá nūu íyó ánō ndá ndīyi,

de ni mā cuáha ní tūhun jā tēhyū sá, chi sáhá sá tiñu jā cúni maá ní de íyó māni ní jíin sāán.

²⁸ Nī stéhēn ní nūu sá nāsa natecū sá

de sāhá ní jā cusīi ndasí inī sá sīquī jā cundeē sá jíin ní níí cání.

Cachī Jesús, ncachī David jondē janahán.

²⁹ Ndá ní amigo, ná cáchī cājí sá nūū ndá ní tūhun tatā ō David, tēe nī ncuñáhnú jondē janahán, chi nduú ní ncāhān dē ndá tūhun yáhá sīquī maá dē. Chi nī jīhī dē, de nī jīquiyuhū dē. De jínī ō nūū yíyuhū dē jondē mitan.

³⁰ Chi nī ncuu dē tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De nī jinī dē jā ní ncāhān téyíí yā jíín dē jā chíjin tatā maá dē quiji Cristo, de cundeē yā tatúnī yā nūū mesa dē tá-nī nī ntatúnī maá dē jā ní ncuu dē rey.

³¹ Jondē tá ncháha ca quiji Cristo, de ja nī jinī dē jā cuū yā de natecū yā. De nī ncachī dē jā má quéndōo ánō yā nūū íyó ánō ndá ndīyí, de juni yiqui cúñu yā mā téhyū.

³² Chi Yāa Dios nī nastécū yā Jesús, de ndá máá sá cúu testigo jā súcuán nī ncuu jā ní natecū yā.

³³ De nī nduñáhnú tucu yā nī nsáhá Yāa Dios jíín poder yā. De nī jēhe Tatá yā Yāa Dios tūhun jā tetíñú Jesús Espíritu Santo, chi súcuán nī nquee yuhú yā jā sáhá yā. De suu Espíritu Santo ñúcuán cúu jā sáhá ndācá jā ndéhé ndá ní de níni ní mitan.

³⁴ De David nsūū tūhun maá dē cúu jā ní ncāhān dē, chi nduú ní ndāa yiqui cúñu dē andiví. Chi sa tūhun Jesús nī ncāhān dē jā cáhān súcuán:

Maá Jētohō ō Yāa Dios nī ncāhān yā jíín Jētohō ni, Yāa jā quiji:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nū,

³⁵ de ná sáhá nī jā candeē nū poder ndācá jā jíín ūhvī ndóhó, ncachī Yāa Dios jíín Cristo. Ncachī David.

³⁶ Túsaá de ndācá ní jā cúu ó tatā Israel, ná cúnī ndāa ní jā vísō nī jahnī ndá ní yā yīcā cruz, sochi Yāa Dios nī jani yā maá Jesús jā cúu yā Jētohō ō de suni cúu yā Cristo, Yāa jā scácu yóhó, ncachī Pedro jíín nchivī.

³⁷ De súcuán nī jini ndá ji tūhun yáhá, de nī ntahúhvī inī ndá ji. De nī ncāhān ndá ji jíín Pedro jíín ndá cā apóstol: Ndá ní amigo, cachī ní ¿nāsa sáhá ndá sá túsaá? ncachī ji.

³⁸ De nī ncāhān Pedro: Nacani inī ndá ní jā sndóo ní cuāchi ní, de cuenduté ndá ní jā ní ncandíja ní Jesucristo, tácu cune cáhnú inī Yāa Dios nūū cuāchi ní. De ñúcuán de taji yā Espíritu Santo yā cundeē inī ánō ndá ní.

³⁹ Chi súcuán nī nquee yuhú maá Tātā Yāa Dios nūū ndá máá ó jíín nūū séhe ó jíín nūū ndá nchivī ndá cā nación, nā-ni nchivī cana yā jā candíja ji.

⁴⁰ De cuāhā cā tūhun nī ncāhān cājí Pedro jā sndíhvī inī dē ndá ji: Nducú ndéé ndá ní jā ná cácu ní, chi ndá nchivī sáhá tiñu néhén chi tñū tñhvī ji, ncachī dē.

⁴¹ Ñúcuán de sava ji nī jetáhvī ji tūhun jā ní ncāhān dē, de nī jenduté ndá ji. De quivī ñúcuán nī ncucuahā cā nchivī cándíja, chi nī ncuu tá ūnī cā mil ji.

⁴² De íñí nīhin ndá ji sīquī tūhun jā stéhēn ndá apóstol, de íyó ñuncúún ndá ji, de jícān táhvī ndá ji. De yájī cāhnú ndá ji stātílā tá cúu nūū ní stéhēn maá Jētohō ō jā nūcūhun inī ō yā.

Nāsa nī íyo ndá nchivī jā ní ncandíja jā xíhna ñúhún

⁴³ De ndíhi nchivī sáhvi inī ji de yúhú ji. Chi nī nsáhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú jā stéhēn jā cúñáhnú yā.

⁴⁴ De inuú-ni nī íyo ndá nchivī cándíja, de ndācá ndatíñú jā névāha ji cúu cáhnú ndá ji-ni.

⁴⁵ De nī yícó ndá ji ñuhun ji jíín nā-ni ndatíñú névāha ji, de nī nsajī ji xūhún nūū ndá táhán ji, nāsaa jíni ñúhún iin iin ndá táhán ji.

⁴⁶ De ndiquivī ndútútú ndá ji inī templo. De sī-ni yájī cāhnú ndá ji stātílā vehe táhán ji, tá cúu nūū ní stéhēn maá Jētohō ō jā nūcūhun inī ō yā. De íyó mānī ndá ji.

⁴⁷ De cáhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios. De nī jetúhún ndíhi ndá nchivī ciudad ñúcuán ndá nchivī cándíja. De ndiquivī nī scácu cā maá Jētohō ō ndá cā nchivī, de nī nduu inuú-ni ndá ji jíín nchivī cándíja.

¹ De iin quīvi de cahūnī jañíni nī ncaa Pedro jíin Juan cuāhān ndūū dē templo, chi maá hora jā jícan táhvi ndá táhán dē hebreo cúu.

² De ñúcuán íyó iin tēe cojo jā súcuán íyó dē nī ncau dē. Chi ndiquivī jíso nchivī dē jésiáha ji dē viéhé templo jā nání Viéhé Hermosa, de jícan dē caridad nūū ndá nchivī jā quívi templo.

³ De nī jinī tēe ñúcuán jā vají Pedro jíin Juan jā quívi dē templo. De nī jícan dē caridad nūū Pedro jíin Juan.

⁴ De nī ndēhé vāha Pedro jíin Juan nūū dē, de nī ncāhān Pedro: Cūndēhé vāha nú nūū ndūū ni, ncachī dē.

⁵ De íyó tūha tēe cojo ñúcuán, chi jáni inī dē jā nīhīn dē jacū xūhún nūū ndūū dē.

⁶ De nī ncāhān Pedro: Nduú nā xūhún plata ni oro nduú ná névāha nī. Sochi íyó iin jā vāha cā jā sáhá nī jíin nú. Jíin poder maá Jesucristo ñuū Nazaret cáhān ni jíin nú, nacuiñī de caca nú, ncachī dē.

⁷ De nī ntiin dē ndahá cuáhá tēe cojo ñúcuán, de nī stácuñī dē. De jēhē dē jíin sūcūn jēhē dē nī nduvāha-ni.

⁸ De nīhīn nī nacuiñī dē de íñī dē. De nī nquijéhé dē jíca dē-ni, de nī nquívi dē inī templo jíin Pedro jíin Juan, jíca dē cuāhān dē, de cándava dē, de nácana jee dē Yāā Dios.

⁹ De nī jinī ndācá nchivī jā jíca dē cuāhān dē, de nácana jee dē Yāā Dios.

¹⁰ De nī nacunī ndá ji nūū dē jā suu dē cúu jā ní ndeē viéhé templo jā nání Viéhé Hermosa, nī jícan dē caridad. De sáhvi inī ndá ji, de yúhú ji jā súcuán nī nduvāha tēe cojo.

Jā ní nacani Pedro tūhun yā inī corredor jā nání Corredor Salomón

¹¹ De tēe jā ní iyo cojo jā ní nduvāha, chi nduú siáā dē ndahá Pedro jíin Juan, de ndihi nchivī nī jinu ji nī nquenda ji nūū ndá dē inī corredor templo jā nání Corredor Salomón. De sáhvi ndasí inī ndá ji ndéhé ji ndá dē.

¹² De nī jinī Pedro jā vají ndá nchivī ñúcuán, de nī ncāhān dē jíin ndá ji: Ndá ní táhán maá ó Israel, ¿nā síquī cúu jā sáhvi inī ndá ní ndéhé ní tiñu yáhá? ¿Nā síquī cúu jā ndéhé vāha ndá ní nūū ndūū sá? ¿A jáni inī ndá ní jā íyó poder ndūū sá á jā cúu sá tēe vāha, de suu cúu jā ní nacaca tēe yáhá nī nsáhá sá, á naá cúu?

¹³ De nduú chi maá Yāā Dios jā ní nchiñúhún tatā ō Abraham, Isaac, Jacob jíin ndá cā tatā ō, maá yā nī nsáhá tiñu yáhá tácuā cunī nchivī jā cúñáhnú ndasí Sēhe yā Jesús. De suu maá Jesús ñúcuán cúu jā ní nasiáha ndá ní yā nūū ndá tēe cúñáhnú. De nduú ní jétúhún ndá ní yā nūū Pilato vísō cūni dē jā siáā dē yā nícu.

¹⁴ Sochi ndá máá ní nī ncuyichī inī ndá ní Yāā īi, Yāā ndāā ñúcuán. De nī ncāhān ndá ní jā ná siáā Pilato iin tēe jā ní jahnī ndiyi lugar maá yā.

¹⁵ De nī ncāhān ndá ní jā ná cúu maá Yāā jā sáhá jā tēcū ndācá-ni. Sochi Yāā Dios nī nastécū yā Jesús jā ní ncuu yā ndiyi. De ndá máá sá cúu testigo jā ní natecū yā.

¹⁶ De tēe yáhá jā ndéhé ndá ní de nacunī ndá ní dē, chi nī ncandíja ndá sá jā íyó poder Jesús jā nasáhá vāha yā dē, de jā suu cúu jā ní nduvāha dē-ni nī nsáhá yā tá cúu nūū ndéhé ndá ní mitan.

¹⁷ De mitan amigo, ja jíinī sá jā síquī jāā nduú ní jícūhun inī ndá ní cúu jā ní jahnī ní yā, de saá-ni nī nsáhá ndá tēe jā tátúnī nūū ō.

¹⁸ De jondē tá ncháha ca cuu, de ja nī nsáhá Yāā Dios jā ní ncāhān ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán jā suu súcuán cundoho Cristo. De mitan chi ja nī nquee ndāā nī nsáhá yā.

¹⁹ Túsaá de nacani inī ndá ní jā sndóo ní cuāchi ní mitan, de quívi ndá ní ndahá Yāā Dios tácuā ná sndáhvā yā cuāchi ndá ní, de quiji quívi jā ndusiī inī ndá ní sáhá maá Jētoho ō.

²⁰ De suni tetíñú tucu Yāā Dios Jesús ndiji yā, chi cúu yā Cristo jā ní jani Yāā Dios jā scácu yā yóhó.

²¹ Sochi cánuú jā cundeē Jesús andiví jondē quiví jā nasāhá jeé Yāā Dios ndācá-ni tá cúu nūū ní nacani ndá tēe jondē janahán nī nsāhá Yāā Dios. De tēe nī īyo ndoo ánō nūū Yāā Dios nī ncuu ndá dē.

²² De Moisés nī ncāhān dē jíin ndá tatā ō: Maá Jētohō ō Yāā Dios cani yā iin Yāā jā nacani tūhun Yāā Dios nūū ndācá ó tá cúu nūū ní jani yā nduhū. De cuu yā iin táhán ó. De ndācá tūhun jā cāhān yā, de chuhun inī ndá nú.

²³ De tú nā-ni nchivī mā chūhún inī ji tūhun jā cāhān maá Yāā jā nacani tūhun ñúcuán, de tātū tāhvi ji de mā cúu cā ji nchivī Israel, jā cúu nchivī maá yā, ncachī Moisés.

²⁴ De ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē tiempo jā ní nquiji Samuel jíin jondē mitan, suni nī nacani ndá dē tūhun nāsa coo ndá quiví yáhá.

²⁵ De ndá máá ó cúu tatā ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De suni síquī ndá máá ó nī nsāhá yā trátū jíin ndá tatā ō, chi nī ncāhān yā jíin Abraham: Chijin tatā nū quiji iin Yāā jā sāhá jā quendōo ndetū ndá nchivī ní cáhnú ñayiví, ncachī yā.

²⁶ De tá nī nastécū Yāā Dios Sēhe yā, de sá de xihna cā nūū ndá yóhó nī ntetínú yā Jesús tácuu quendōo ndetū ō. Chi sāhá yā jā nasāma inī ō de mā sāhá cā ō tiñu néhén, ncachī Pedro.

4

Jā ní jēsíáha nchivī Pedro jíin Juan nūū ndá tēe cúñáhnú

¹ De Pedro jíin Juan juni cāhān cā ndúū dē jíin ndá nchivī, de ndá sūtū jíin ndá tēe grupo saduceo jíin tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jíto templo, nī nquenda ndá dē.

² De nī nquītī ndasí inī ndá dē nī jinī dē jā súcuán stéhēn Pedro jíin Juan nūū ndá nchivī, jā nācani ndúū dē tūhun jā natecū ndiyi, chi Jesús de ja nī natecū yā jā ní jihī yā.

³ De nī ntiin ndá dē Pedro jíin Juan, de nī nchihī dē ndúū tēe ñúcuán vecā jā quendōo dē jondē quiví téen, chi ja nī ñini.

⁴ Sochi cuāhā nchivī jā ní jinī tūhun nī ncāhān Pedro jíin Juan, nī ncandíja ndá ji. De nī jinū tá ūhūn mil tēe jā ní ncandíja, de síin cā cúu ndá ñahan jíin sūchí lúli.

⁵ Ñúcuán de quiví téen de ndá tēe ndíso tíñú nūū nchivī hebreo, jíin ndá tēe cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley Moisés, nī ndutútú ndá dē inī ciudad Jerusalén.

⁶ De saá-ni Anás jā cúu sūtū cúñáhnú cā, jíin Caifás jíin Juan jíin Alejandro jíin ndá nchivī jā cúu táhán sūtū cúñáhnú cā ñúcuán.

⁷ De nī ncana ndá dē Pedro jíin Juan, de nī jani ndá ndúū dē māhñú ndá, de nī jicā tūhún ndá: ¿Ní iin cúu jā ní ntetínú ndóhó de ní jondē nī ñihīn tíñú ndúū nū tiñu yáhá? ncachī ndá.

⁸ De Pedro nī nchitú inī dē jíin Espíritu Santo, de nī ncāhān dē jíin ndá tēe ñúcuán: Ndá níhín tēe ndíso tíñú jíin tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū maá ó nchivī Israel,

⁹ mitan de ¿á stíchī ndá ní saán síquī iin tiñu váha jā ní nsāhá sá jā ní nduvāha tēe cúhū yáhá?

¹⁰ Túsaá de ndá máá ní jíin ndá cā nchivī táhán maá ó Israel, jicūhun inī ndá ní jā jíin poder maá Jesucristo ñūū Nazaret cúu jā ní nduvāha tēe íñi nūū ndá ní yáhá. De suu yā cúu jā ní jahñi ndá ní yicā cruz, sochi maá Yāā Dios nī nastécū yā Jesucristo.

¹¹ Sochi ndá máá ní chi nī squéne yichī ndá ní yā tá cúu nūū squéne yichī ndá ní iin yūū jā quituu iin squínā vehe, chi ndúū ní ncandíja ndá ní yā. De yūū ñúcuán cúu maá yūū jā yítuu squínā vehe mitan.

¹² Chi ni iin cā ndúū cā ná īyó jā cuu scácu yóhó, chi ndúū cā ni iin cā sívī jā cāhān nchivī inī ñayiví yáhá jā cuu scácu yóhó, ncachī Pedro.

¹³ Ñúcuán de nī jinī ndá tēe ñúcuán jā íyó ndeé inī Pedro jíin Juan jā cāhān ndúū dē. De ja jíinī ndá jā ndúū tūha Pedro jíin Juan, chi tēe súcuán-ni cúu ndúū dē. De nī nsāhvi inī ndá, de nī nsāhá ndá cuenta jā ní jica ndúū dē jíin Jesús.

¹⁴ De suni ndéhé ndá nūū tēe jā ní nduvāha ñúcuán, íñi dē jíin Pedro jíin Juan. De ni iin tūhun ndúū ní ncúu cuitī cā nascócóo ndá nūū Pedro jíin Juan.

¹⁵ Ñúcuán de nī ncachī ndá jā ná quíhīn Pedro jíin Juan tāvēhé tácuca natúhún ndá máá dē.

¹⁶ De nī ncāhān ndá: ¿Nāsa sāhá ó jíin ndúū tēe yáhá túsaá? Chi ja nī jītē nuu tūhun cuāhān nūū ndá nchivī ní cáhnú ciudad Jerusalén yáhá jā súcuán nī nsāhá ndúū dē iin tiñu ñáhnú. De mā cūú cāhān ō jāá nduú ndā.

¹⁷ Túsaá de cāhān xēen ō nūū dē jā má cāchí cuitī cā dē tūhun Jesús nūū ni iin cā nchivī, tácuca mā cútē nuu cā tūhun yáhá quíhīn nūū ndá cā nchivī, ncachī ndá.

¹⁸ De nī nacana ndá dē Pedro jíin Juan. De nī ncāhān xēen ndá nūū ndúū dē jā má cāchí cuitī cā dē de ni mā stéhēn cuitī cā dē tūhun Jesús nūū ni iin nchivī.

¹⁹ Sochi nī ncāhān Pedro jíin Juan: Cani vāha inī ndá ní de tú jétahān inī Yāa Dios jā sndóo sá tiñu jā ní ndacu yā de sāhá sá tiñu jā ndácu ndá máá ní.

²⁰ Chi mā cūú sndóo ndá sá tiñu jā ní jinī sá jíin jā ní jini sá, chi cánuú jā nacani sá nūū ndá nchivī, ncachī ndúū dē.

²¹ Ñúcuán de nī ncāhān xēen tucu ndá nūū ndúū dē, de nī nsiáa-ni ndá ndúū dē. Chi nduú ní níhīn cuitī ndá ni iin modo jā sndóho ndá Pedro jíin Juan, chi yúhú ndá ndéhé ndá ndá cā nchivī, chi ndihi ji-ni cāhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios jā ní nsāhá yā tiñu ñáhnú ñúcuán.

²² Chi tēe jā ní nduvāha jíin tiñu ñáhnú ñúcuán, íyó dē víhí cā ūū xico cuīyā.

Jā ní jīcān táhvī ndá nchivī cándíja

²³ De tá nī nsiáa ndá Pedro jíin Juan cuāhān ndúū dē, de nī nenda dē nūū ndá táhán dē. De nī nacani dē ndācá tūhun jā ní ncāhān ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú.

²⁴ De jā súcuán nī jini ndá ji, de inuú-ni nī jīcān táhvī ndá ji nūū Yāa Dios: Tātā Yāa Dios, maá ní cúu Yāa Dios jā ní nsāhá andiví jíin ñayiví jíin mar jíin ndācá cā jā íyó.

²⁵ De jā jíin Espíritu Santo ní nī nsāhá ní jā ní ncāhān mozo ní David jondē janahán: ¿Nājēhē cúu jā quítī ndasí inī nchivī ndá cā nación?

¿De nājēhē cúu jā jāni cāhá inī ndá ji?

²⁶ Nī ncutútú ndá tēe jā cúu rey inī ñayiví, de nī natakā ndá tēe jā ndíso tíñú, de inuú-ni nī nenda ndá dē sīquī maá ní jā cúu ní Jētohō ndá sá, jíin sīquī Cristo, Yāa jā ní jani ní. Ncachī David.

²⁷ Chi jāndāa cúu jā Herodes jíin Poncio Pilato jíin ndá nchivī táhán maá sá Israel jíin ndá nchivī incā nación, nī ncutútú ndá ji inī ciudad Jerusalén yáhá, de nī nenda ji sīquī Sēhe ī ní Jesús, Yāa jā ní jani ní.

²⁸ De súcuán nī ncuu tácuca ná quée ndā ndācá tiñu jā ní nsāhá ndā maá ní jondē janahán jā súcuán coo.

²⁹ De mitan, Tātā Yāa Dios, cūndēhé ní jā ní ncāhān xēen ndá dē nūū ndá sá. De cuāha ní fuerza ní nūū ndá sá jā cúu sá mozo ní, tácuca coo ndeé inī sá jā nacani sá tūhun ní.

³⁰ De jíin poder maá ní de sāhá ní jā nasāhá vāha ndá sá nchivī cúhū, de sāhá ndá sá tiñu jā stéhēn jā íyó poder ní, jíin tiñu jā sāhvi inī nchivī sāhá. De ndācá ñúcuán sāhá ní jíin poder Sēhe ī ní Jesús, ncachī ndá nchivī cándíja.

³¹ De tá nī ncuu nī jīcān táhvī ndá ji de nī nsāhá yā jā ní ntāan nūū íyó tūtú ndá ji. De nī nchitú ndá ji jíin Espíritu Santo, de víhí cā nī nchundeé inī ndá ji nī nacani ji tūhun Yāa Dios.

Jā ní íyo cáhnú ndatíñú ndá ji

³² De ndá nchivī cuāhā jā ní ncandíja, chi inuú-ni íyó inī ndá ji. De ni iin ji nduú ní nsāhá ji jā cúu ndatíñú máá ji ndācá ndatíñú jā névāha ndá ji, chi ndihi-ni ndatíñú névāha cáhnú ndá ji.

³³ De nihin ndasí nacani ndá apóstol tūhun jā ní jinī dē jā ní natecū Jētohō ō Jesús. De vāha ndasí nī nchindeé yā ndá nchivī cándíja.

³⁴ Chi ni iin ji nduú ná cúmanī cuitī nūū ji, chi ndācā nchivī jā xíñúhun jā xívéhe chi nī yícó ji.

³⁵ De jésiáha ndá ji xūhún ñúcuán nūū ndá apóstol. De sáji ndá apóstol xūhún nūū ndá cā nchivī cándíja nāsa jíni ñúhún iin iin ji.

³⁶ De súcuán nī nsāhá José jā cúu tatā Leví, nī ncacu dē Chipre jā cúu iin pedazo ñuhun jā ñúhún māhñú ndute. De ndá apóstol nī nascúnani dē tēe ñúcuán Bernabé. De síví ñúcuán cáhān jā tēe cáhān tūhun ndeé inī cúu dē.

³⁷ De nī yícó dē iin ñuhun dē, de nī jésiáha dē xūhún ñúcuán nūū ndá apóstol.

5

Cuāchi jā ní nsāhá Ananías jíin Safira

¹ De incā tēe jā nání Ananías jíin ñasíhí dē jā nání ña Safira, nī yícó ndúū dē iin ñuhun dē.

² De nī nacoo dē sava xūhún jā cuu ndúū dē jíin ña, de suni nī jinī ña jā súcuán nī nsāhá dē. De nī jésiáha dē sava xūhún dē nūū ndá apóstol, sochi sáhá dē-ni jā ñúcuán cúu ndihi.

³ De nī ncāhān Pedro: Ananías, ¿nājēhē cúu jā ní nquīvi Satanás ánō nū jā stáhví nú Espíritu Santo cúnī nū? Chi nī nacoo nú jacū xūhún ñuhun jā cuu maá nú, de stáhví nú chi sáhá nú-ni jā váji ndihi nú-ni jíin xūhún.

⁴ De tá ncháha ca xícó nú ¿de á nsūū cuenta maá nú ní ncúu ñuhun ñúcuán? De tá nī yícó nú ¿de á nsūū xūhún maá nú cúu? ¿De nājēhē cúu jā ní jani inī nū jā stáhví nú? Chi nsūū maá-ni tēe ñayiví cúu jā ndúcú nú stáhví nú, chi suni jondē Yāa Dios, ncachī Pedro.

⁵ De tá nī jini Ananías ndá tūhun yáhá de nī ndicó cáva dē, de nī jilī dē-ni. De ndācā nchivī jā ní jini tūhun ñúcuán, nī nchūhú ndasí ndá ji.

⁶ Ñúcuán de nī nacuiñī ndá tēe suchí, de nī nchusúcún ndá dē sahma ndiye ñúcuán, de cuāchuhū ndá dē.

⁷ De nī ncuu tá ūnī cā hora, de nī nquenda ñasíhí ndiye ñúcuán, nī nquīvi ña vehe nūū íyó Pedro. De nduú jíni ña jā súcuán nī ncuu.

⁸ De nī jicā tūhun Pedro ña: Cachī nūū ni, ¿á iin tanto suha nī nīhīn ndúū nū jā ní yícó nú ñuhun, á naá cúu? ncachī dē. De nī ncāhān ña: Suu iin tanto súcuán nī yícó ndúū sá, ncachī ña.

⁹ De nī ncāhān Pedro jíin ña: ¿De nūcu nī squétáhán ndúū nū tūhun jā stáhví nú Espíritu maá Jētohō ō? ¿De á mā níhīn ndúū nū castigo jáni inī nū? De cunini de cunī nū chi ja cātīn tāvēhé jā ní nenda ndá tēe jā ní jēchuhū yíí nú, de suni súcuán tavā dē ndóhó jā cuyuhū nū, ncachī dē.

¹⁰ De nī ndicó cáva ña-ni nūū jēhē Pedro, de nī jilī ña-ni. De nī ndivi-ni ndá tēe suchí ñúcuán. De nī jinī ndá dē ja nī jilī tucu ñahan ñúcuán, de nī ntavā tucu dē ña tāvēhé, de nī nchiyuhū dē ña xiín yíí ña.

¹¹ De nī nchūhú ndasí ndá nchivī cándíja jíin ndá cā nchivī jā ní jini tūhun nāsa nī ncuu.

Jā ní nsāhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú

¹² De nī nsāhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú nūū ndá nchivī, jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāa Dios. De ndútútú ndá nchivī cándíja inī corredor templo jā nání Corredor Salomón.

¹³ De ndá nchivī jāa nduú cándíja chi nduú ní ncúndeé inī ni iin ji jā tandeē tāhán ji jíin ndá nchivī cándíja, vísō jétúhún ndasí ji.

¹⁴ Sochi nī ncandíja cuāhā cā nchivī nūū maá Jētohō ō, cúu tēe cúu ñahan.

¹⁵ De nī nquiji ndá nchivī jíin ndá táhán ji nchivī cúhū, de nī jaquín ji inī ndá calle, yósō ndá ji nūū yūú jíin nūū camilla tú sanaā de yāha Pedro de vísō cōndāhvī dē ná yáha síqui ji de nduvāha ji.

¹⁶ De saá-ni ndá nchivī ndá ñuū ñatin ñúcuán, suni nī nquenda cuāhā ji ciudad Jerusalén, nī nquisiáha ji ndá jā cúhū jíin jā ndóho tāchī. De ndihi-ni ndá ji nī nduvāha.

Jā ní sndóho ndá ji ndá apóstol

¹⁷ Ñúcuán de nī ncucuásún inī maá sūtū cúñáhnú cā nī jinī dē ndá apóstol, de saá-ni ndá cā táhán dē jā scuáha sahān saduceo. De nī nenda ndá dē sīquī ndá apóstol.

¹⁸ De nī ntiin ndá dē, de nī nchihi ndá dē ndá apóstol vecāa.

¹⁹ Sochi iin ángel maá Jētohō ō nī nacune yā viéhé cāa jacuāa. De nī ntavā yā ndá dē, de nī ncāhān yā:

²⁰ Cuáhán, de cuiñi nú inī templo. De ñúcuán nacani nú ndācā tūhun nūū ndá nchivī nāsa nīhīn táhvī ji jā cutecū ji ní cání, ncachī ángel.

²¹ De nī jini ndá dē tūhun yáhá. De tá nī ncunijīn de nī nquīvi ndá dē inī templo, de nī stéhēn ndá dē tūhun yā nūū nchivī. De juni stéhēn ndá dē de sūtū cúñáhnú cā jíin ndá táhán dē nī nastútú dē ndá tēe sáhá junta cúñáhnú cā nūū nchivī Israel. De nī ntají dē ndá policia jā cuátavā dē ndá apóstol jā yíhí dē vecāa.

²² Sochi tá nī nquenda ndá policia viéhé cāa de nduú cā ndá apóstol yíhí vecāa. De nī ndicó cóo ndá dē, de nī ncachī tūhun dē nūū ndá tēe sáhá junta:

²³ Maá jāndāa jā ní jinī ndá sá jā ndási vāha viéhé cāa de íñí ndá tēe jā jíto, sochi tá nī nacune ndá sá de nduú ní jíin cuitī cā ndá sá nūū ni iin tēe ñúcuán, ncachī ndá dē.

²⁴ De sūtū cúñáhnú cā jíin ndá cā sūtū cúñáhnú jíin tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jíto templo, tá nī jini ndá dē tūhun yáhá de jāni inī ndá dē nāsa cā coo tiñu ndá apóstol.

²⁵ Ñúcuán de nī nquenda-ni iin tēe nī ncachī tūhun dē: Ndá tēe jā ní nchihi ndá ní vecāa, íyó ndá dē inī templo, de stéhēn ndá dē nūū nchivī, ncachī dē.

²⁶ Ñúcuán de maá tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jíto templo, nī jēhēn dē jíin ndá policia, de nī nacueca ñuncúun tucu ndá dē ndá apóstol, chi yúhú ndá dē ndéhé dē nchivī jā cuun ji yūū ndá dē de tú sáhá xēen dē jíin ndá apóstol.

²⁷ De tá nī nenda ndá dē jíin ndá apóstol de nī jani dē nūū ndá tēe cúñáhnú jā sáhá junta. De nī ncāhān sūtū cúñáhnú cā nūū ndá apóstol:

²⁸ ¿A nsūú ja nī ndacu nīhin nī nūū ndá nú jā má stéhēn cuitī nū cā tūhun tēe nání Jesús? De mitan chi ja nī scútē nuu nú cā tūhun Jesús ní ciudad Jerusalén yáhá. ¿A cúnī nū jā tee nú cuāchi nīñi tēe ñúcuán sīquī ndá ní? ncachī sūtū cúñáhnú cā.

²⁹ Ñúcuán de Pedro jíin ndá cā apóstol nī ncāhān ndá dē: Cánúú cā jā squíncuu ndá sá jā cúnī maá Yāa Dios nsūú cā jā cúnī ndá tēe.

³⁰ Yāa Dios jā ní nchiñúhún ndá ndīyi tatā ō, nī nastécū yā Jesús, Yāa jā ní jahñi ndá máa ní, chi nī jata caa ndá ní yā yicā cruz.

³¹ De Yāa ñúcuán nī nduñáhnú tucu yā nī nsáhá Yāa Dios, chi ndéē yā ichi ndahá cuáhá Yāa Dios. De cúu yā Yāa jā tátúnī jíin Yāa jā scácu yóhó, tácu nacani inī ndācā ó jā cúu ó nchivī Israel sīquī cuāchi ó de cune cáhnú inī yā nūū ndācā cuāchi ó.

³² De ndá máa sá cúu testigo sīquī ndācā tūhun yáhá. De saá-ni Espíritu Santo suni súcuán stéhēn cājí yā, chi jéhe Yāa Dios Espíritu Santo nūū ndācā nchivī jā jétáhví ji yā, ncachī Pedro jíin ndá cā apóstol.

³³ De tá nī jini ndá tēe cúñáhnú tūhun yáhá de nī nquītī ndasí inī ndá dē, de cúnī ndá dē jā cahñi dē ndá apóstol.

³⁴ Sochi íyó iin dē jā stéhēn ley yā jā nání Gamaliel jā cúu grupo fariseo, de ndācā nchivī jétáhví ji tēe ñúcuán. De nī nacuiñi dē nūū junta, de nī ncachī dē jā ná quíhīn ndá apóstol iin núú núú tāvēhé.

³⁵ De nī ncāhān Gamaliel: Ndá níhín jā cúu ó nchivī nación Israel, cani vāha inī ní nāsa sáhá ndá ní jíin ndá tēe yáhá.

³⁶ De nūcūhun inī ndá ní nāsa nī ncuu quīvi yātā jā ní nenda Teudas contra sīquī gobierno, de nī ncachī dē jā tēe téyíí cúu dē. De nī ncutútú tá cūmī ciento tēe nūū dē. Sochi nī jahñi nchivī dē, de ndācā jā ní jétáhví tūhun jā ní ncāhān dē, nī nacutē nuu ndá dē cuāhān dē-ni, de nī jencuiñi-ni tiñu ñúcuán.

³⁷ Ñúcuán de quīvi jā ní íyo censo de Judas tēe Galilea, suni súcuán nī nenda dē contra sīquī gobierno, de cuāhā nchivī nī ncutútú ji nūū dē de nī jétáhví ji dē. De suni nī jahñi nchivī tēe ñúcuán, de ndācā nchivī jā ní jétáhví tēe ñúcuán, suni nī jītē nuu-ni ndá ji.

³⁸ De yáhá ná cáhī tūhun sá nūū ndá ní. Mā stáhān cā ní ndá tēe yáhá. Siáā ndá ní dē ná quíhīn dē. Chi tú iin tēe cúu jā ní squíjéhé tiñu yáhá de naā-ni.

³⁹ Sochi tú Yāā Dios nī squíjéhé, de mā cūū cuitī casī ndá ní, chi sanaā de cuéé cā de cunī ndá ní jā tiñu Yāā Dios cúu jā ndúcú ní casī ní, ncachī Gamaliel.

⁴⁰ De nī jetáhvī ndá dē tūhun jā ní ncāhān Gamaliel. De nī nacana ndá dē ndá apóstol. De nī ncani ndá dē jíin cuarta ñii, de nī ncāhān xēen ndá dē nūū ndá apóstol jā má cáhān cā dē tūhun Jesús, de nī nsiáā ndá dē-ni.

⁴¹ De nī nquee ndá apóstol nūū junta cuāhān dē, de cúsiī inī ndá dē jā ní jēhe Yāā Dios tūhun jā ní ndoho ndá dē tūhun canoō jā síquī jā cándíja dē Jesús.

⁴² De ndiquivī nácani ndá dē tūhun Jesucristo inī templo jíin inī ndācá vehe, chi nduú ní jencuiñī ndá dē jā stéhēn dē.

6

Jā ní jani ndá dē ūjā cā tēe jā satíñú jēhē nchivī cándíja

¹ De nī ncucuahā cā nchivī cándíja. De ndá quívi ñúcuán de ndá tēe hebreo jā cáhān yuhú griego, nī ncāhān sōō dē síquī táhān dē jā cáhān yuhú hebreo, chi cáhī dē jā ndá ñahan viuda jā cáhān yuhú griego nduú níhīn vāha ña tá sājī dē stāā ndiquivī jā yájī ndá ñahan viuda.

² Ñúcuán de ndihúxī ūū tēe cúu apóstol, nī nastútú dē ndācá nchivī cándíja, de nī ncāhān ndá dē: Nduú vāha jā jencuiñī ndá nī jā nácani nī tūhun Yāā Dios jā sājī ni stāā nūū nchivī.

³ Túsaá de ndá ndóhó hermano, nacāji nú ūjā táhān ndá máá ó, tēe jā jétuhún nchivī dē, de ñúhún chitú Espíritu Santo inī dē, de tú tēe jíin vāha cā cúu dē. De ndá máá dē cuisó tíñú jā sājī dē stāā.

⁴ De ndá nduhū chi cúsa máá jā cācān táhvī ndá nī jíin jā nacani nī tūhun yā, ncachī ndá dē.

⁵ De nī jētahān inī ndihi nchivī tūhun jā ní ncāhān ndá dē. De nī nacāji ndá ji Esteban, chi tēe cándíja níhin cúu dē, de íyó chitú Espíritu Santo inī dē. De suni nī nacāji ji Felipe jíin Prócoro jíin Nicanor jíin Timón jíin Parmenas jíin Nicolás. De Nicolás cúu tēe ñuū Antioquía jā ní ntiin ley hebreo jondē ncháha ca cándíja dē Cristo.

⁶ De ndá tēe yáhá nī jani ndá nchivī dē nūū ndá apóstol, de nī jicān táhvī ndá apóstol síquī tiñu jā sāhá ndá dē. De nī ntee ndá dē ndahá dē xīnī tá iin iin dē.

⁷ De tūhun Yāā Dios nī jītē nuu cā cuāhān ní cáhnú. De ndá nchivī cándíja nī ncucuahā ndasí ji inī ciudad Jerusalén. De suni cuāhā sūtū nī ncandíja dē yā.

Jā ní ntiin ndá dē Esteban

⁸ De nī nchindeé nī nchituu yā Esteban, de nī jēhe yā poder nūū dē de vāha nī nsāhá dē tiñu ñáhnú ndasí nūū ndá nchivī, jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāā Dios.

⁹ De íyó ndá tēe jā ní ncuyāhvi de nī nduu libre dē, de nī iyo vehe īī sinagoga ndá dē. De sava ndá dē jíin sava tēe ñuū Cirene jíin ñuū Alejandría jíin región Cilicia jíin Asia, nī nquijéhé ndá dē stíchi dē Esteban.

¹⁰ Sochi nduú ní ncúndéé ndá dē jíin Esteban, chi ndíchí nī ncāhān dē nī nsāhá maá Espíritu Santo.

¹¹ Ñúcuán de nī scāhān ndá dē jacū tēe nī ncāhān tūhun stáhvī síquī Esteban, chi nī ncāhān dē jā ní jini dē jā ní ncāhān nāvāha Esteban síquī Moisés jíin síquī Yāā Dios.

¹² De jā sūcuán nī ncāhān dē, de nī nquītī inī ndá nchivī jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jíin ndá tēe jā stéhēn ley janahán. De nī nenda ndá dē síquī Esteban, de nī ntiin ndá dē, de cuāhān ndá dē jíin Esteban nūū junta cúñáhnú cā.

¹³ De nī jani ndá dē testigo tūhún jā ní ncāhān sūcuán: Tēe yáhá, ndiquivī cáhān nāvāha dē síquī templo īī yáhá jíin síquī ley Yāā Dios.

¹⁴ Chi nī jini ndá sá jā ní ncāhān dē jā Jesús tēe ñuū Nazaret, canī dē templo yáhá, de nasāma dē ndá costumbre jā ní sndóo Moisés nūū ō jā sāhá ó, ncachī testigo tūhún.

¹⁵ Ñúcuán de ndācá tēe jā ndēē nūū junta, nī ndēhé vāha ndá dē nūū Esteban, de nī jinī ndá dē jā cáá nūū dē tá cáá nūū iin ángel Yāā Dios.

7

Tūhun jā ní nacani Esteban

¹ De maá sūtū cúñáhnú cā nī ncāhān jíin Esteban: ¿A ndāā jā súcuán nī ncāhān nū tá cúu nūū cāhān tēe yáhá? ncachī dē.

² De nī ncāhān Esteban: Ndá ní tátā, señor, cunini ndá ní tūhun yáhá jā cāhān sá. Maá Yāā Dios, Yāā jā vii ndasí cúñáhnú, nī nquiji yā nūū ndīyi tatā ō Abraham tá nī ndeē dē inī región Mesopotamia de jondē tá ncháha ca quīhīn dē cundeē dē inī ñuū Harán.

³ De nī ncāhān yā jíin dē: Quee inī ñuū nū jíin māhñú táhán nú, de quīhīn nū iin ñuū jā stéhēn ni nūū nū cundeē nū, ncachī yā.

⁴ Ñúcuán de nī nquee dē inī región Caldea, de nī ndeē dē inī ñuū Harán. De tá nī jíihī tatá dē, sá de nī nsāhá Yāā Dios jā ní nquiji dē yáhá nūū ndēē ō mitan.

⁵ De nī iin lulī ñuhun nduú ní jéhe cuitī yā jā cuu tāhvī dē, sochi nī nquee yuhú yā jā cuāha yā ní ñuhun yáhá nūū dē jondē jíin nūū ndācá tatā dē jā quiji, vísō ncháha ca coo sēhe dē jondē saá.

⁶ De súcuán nī ncāhān Yāā Dios jíin dē: Cundeē jíicá tatā nū incā nación. De cūmī ciento cuiyā satíñú cāhá ji nūū nchivī de sndóho ndá nchivī ji.

⁷ De síquī jā súcuán sāhá ji jíin sēhe nú de nenda nī cuāchi síquī ndá nchivī ñúcuán nūū satíñú cāhá ji, de sá de quee ji inī nación ñúcuán quiji ji ichi cháhá cundeē ji, de chiñúhún ji nduhū, ncachī yā.

⁸ De nī ncāhān yā jíin Abraham jā ná cúu dē circuncidar, jā cúu iin tunī jā stéhēn jā ní nsāhá yā trátū jíin dē. De tá nī ncacu sēhe dē Isaac, de nī nsāhá dē circuncidar ji nūū únā quīvī ji. De suni súcuán nī nsāhá Isaac jíin sēhe dē Jacob, de saá-ni nī nsāhá Jacob jíin ndihúxī ūū sēhe yíí dē. De ndá tēe ñúcuán nī ncuu ndihúxī ūū tatā xíhna ñúhún nación maá ó Israel.

⁹ De ndācá sēhe tatā ō Jacob nī ncuuásún inī ndá dē nī jinī dē ñanī dē José. De nī yícō ndá dē José nūū ndá tēe jā cuāhān jíin dē jondē nación Egipto jā satíñú cāhá dē nūū iin tēe ñúcuán. Sochi Yāā Dios nī jito yā dē.

¹⁰ De nī scácu yā dē nūū ndācá tūndóhó jā ní nquiji síquī dē. De nī ncundíhí dē nī nsāhá yā. De Faraón, tēe cúu rey inī nación Egipto, nī ncusiī inī dē jíin José nī nsāhá yā. De nī scuíso tíñú dē José jā cuu dē gobernador, de nī ntatúnī José inī nación Egipto jíin nūū ndá nchivī vehe Faraón.

¹¹ De nī nquiji quīvī jā ní iyo iin tāmā níí Egipto jíin níí jondē Canaán. Iin tūndóhó xéēn nī ncuu inī nduū nación ñúcuán. De ndá ndīyi tatā ō, nduú cā ná caji ndá dē ndá tiempo ñúcuán.

¹² De nī nihīn Jacob tūhun jā íyó trigo nación Egipto, de nī ntají dē ndá sēhe dē jā cúu tatā ō, nī jēhēn Egipto jā xíhna ñúhún nī jēcuēen ndá dē trigo.

¹³ De jā cuāhān ndá dē vuelta ūū, sá de nī nastúu José jā maá dē cúu ñanī ndá dē. De sá de nī jinī vāha Faraón nā tatā cúu José.

¹⁴ De nī ncachī José nūū ndá ñanī dē jā ná quícuēca ndá dē tatá dē jíin ndá nchivī vehe dē. De nī iyo ūnī xico xāhōn ji.

¹⁵ Súcuán nī ncuu jā ní nquee Jacob cuāhān dē jondē Egipto. De nī ndeē dē ñúcuán jondē nī jíihī dē. De suni ñúcuán nī ndeē ndihúxī ūū sēhe dē jā cúu tatā ō de jondē nī jíihī ndihī ndá dē.

¹⁶ De tá nī nquenda quīvī jā ní ntavā yā ndá tatā dē inī nación ñúcuán, de nī jiso ji yiqui ndá ndīyi tatā ō ñúcuán nī jēhēn ji jíin jondē ñuū Siquem. De nī nchiyuhū ndá ji inī iin yavī ndīyi jā ní jeen Abraham nūū ndá sēhe Hamor ñuū Siquem.

¹⁷ De tá cáta ndēē cā ndá ji inī nación Egipto de nī ncuñatin quīvī jā quee ndá ji. Chi súcuán ja nī ncāhān téyíí Yāā Dios jíin tatā ō Abraham jā iin quīvī de quee ji inī Egipto. De ndá nchivī Israel ñúcuán chi nī ncāyā ndá ji de nī ncucuahā ji inī nación Egipto.

¹⁸ Ñúcuán de nī nūcuīñī incā rey inī Egipto, de nduú ní jínī dē jā vāha tiñu nī nsāhá José jondē janahán.

¹⁹ De rey ñúcuán nī stáhvī dē ndá ndiyi tatā ō, de suni nī nsāhá nāvāha dē ndá ji, chi nī nsāhá dē fuerza jā má cōtó cā ji ndá sēhe ñiquín ji tácuá ná cúū ndá ji.

²⁰ De tiempo ñúcuán nī ncacu Moisés, de nī ncusiī inī Yāā Dios jíñ ji. De ūnī yōō nī iyo yuhū ji inī vehe tatá ji.

²¹ De tá nduú cā ní ncúu coo yuhū ji de nī jēsíáha dē ji iin lugar nūū ní nanihīn sēhe síhí rey jā tátúnī ní naciōn Egipto. De nī naquehen ña ji, de nī scuáhnu ña ji tá cúu nūū cúu sēhe maá ña.

²² De nī ncutūha Moisés ndācá tūhun ndíchí inī naciōn Egipto. De vāha ndasí tūhun dē, de vāha sáhá dē ndācá tiñu.

²³ De tá nī ncuu ūū xico cuiyā dē, de nī jēndēhé dē ndācá táhán dē jā cúu tatā Israel.

²⁴ De ñúcuán nī jinī dē nūū iin tēe Egipto jā sáhá nāvāha jíñ iin táhán dē Israel. De nī nchindeé Moisés táhán dē, chi nī jahñī dē tēe Egipto, de súcuán nī nacuāha dē jā ní ndutahvī tēe ñúcuán.

²⁵ De jáni inī Moisés jā jícuñun inī ndācá táhán dē jā ní ntetíñú Yāā Dios maá dē jā scácu dē ji jā ndóho ji, sochi nduú ní jícuñun cuitī inī ndá ji.

²⁶ De quīvī tēen nī nquenda dē nūū ūū táhán dē jā cánāá. De cúnī dē jā má cánāá ndūū tēe ñúcuán, de nī ncāhān dē jíñ ndūū dē: ¿Nājēhé cúu jā sáhá nāvāha nú táhán nú? Chi modo ñanī ndūū nū, ncachī dē.

²⁷ Sochi maá tēe jā cáni táhán ñúcuán nī nchindahá dē Moisés, de nī ncāhān dē: ¿Ní iin nī jani ndóhó jā cúñáhnú nú jā sáhá ndāā nū tiñu ndá nī?

²⁸ ¿De á suni cúnī nū jā cahñī nū nduhū tá cúu nūū ní jahñī nū tēe Egipto icu, á naá cúu? ncachī dē.

²⁹ De tá nī jinī Moisés tūhun yáhá, de nī jinu dē cuāhān dē incā naciōn. De jondē Madián nī ndeē jīcá dē, de ñúcuán nī scácu ñasíhí dē ūū sēhe yí dē.

³⁰ De tá nī ncuu ūū xico cuiyā jā ndeē dē Madián, sá de nī nquenda iin ángel Yāā Dios nūū dē jondē nūū ñuhun t́há ñatin nūū íyó yucu súcún Sinaí. De nī nquenda yā xīñī iin yūcū cāhnú jā cáyū jíñ itā ñuhūn sochi nduú cáyū maá yūcū.

³¹ Ñúcuán de nī ndēhé Moisés, de nī nsāhvi inī dē ndēhé dē ñuhūn jā ní jinī dē. De nī ntandeē dē tácuá cunī vāha dē nājēhé cúu jāá nduú cáyū. Ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō ō jíñ dē:

³² Maá nī cúu Yāā Dios jā ní nchiñúhún ndá ndiyi tatā nū Abraham jíñ Isaac jíñ Jacob, ncachī yā. Sochi Moisés chi quísi dē jā yúhú dē, de nduú cā ní ncúndeé inī dē cūndēhé dē nūū cáyū ñuhūn.

³³ De maá Jētohō ō nī ncāhān yā jíñ Moisés: Tavā nijān nū, chi lugar nūū íñī nú jíñā, lugar īi cúu síquī jā īi maá nī.

³⁴ Ja nī jinī vāha nī jā ndóho ndasí ndá nchivī maá nī jā íyó inī naciōn Egipto, de suni jíñī nī jā jácu ndá ji síquī jā ndóho ji tūndóhó, de nī nuu nī vāji nī jā scácu nī ndá ji. Túsaá de mitan de cunini nú, chi tají nī ndóhó quínohōn nū jondē Egipto tácuá scácu nú ndá táhán nú, ncachī yā.

³⁵ De jondē tá ncháha ca quee Moisés inī naciōn Egipto, de ja nī ncuyichī inī ndá táhán dē Israel, chi nī ncāhān ji: ¿Ní iin nī jani ndóhó jā cuñáhnú nú jā sáhá ndāā nū tiñu ndá nī? ncachī ji. De vísō súcuán sochi nūū maá dē nī nquiji ángel yā nūū yūcū jā cáyū jíñ itā ñuhūn, de súcuán nī ntetíñú Yāā Dios dē jā quínohōn dē tatúnī dē nūū ndá ji, de scácu dē ji.

³⁶ De maá Moisés nī natavā dē ndá ji inī naciōn Egipto, de nī ncháha ndá dē Mar Rojo, de nī jica nuu ndá dē nūū ñuhun t́há ūū xico cuiyā. De ní tiempo ñúcuán nī nsāhá Moisés cuāhā tiñu ñáhnú jíñ tiñu jā stēhēn jā íyó poder yā.

³⁷ De maá Moisés cúu jā ní ncāhān tucu jíñ ndá tatā ō Israel: Maá Yāā Dios sáhá yā jā māhñú tatā ndācá ó quiñi iin Yāā jā nacani tūhun Yāā Dios nūū ndācá ó tá cúu nūū ní jani yā nduhū. De chuhun inī ndá nú tūhun jā cāhān Yāā ñúcuán, ncachī Moisés.

³⁸ De suni maá Moisés cúu jā ní ndeē cāhnú jín ndá ndiyi tatā ō tá nī jica nuu ndá ji nūū ñuhun t́há. De nī ncāhān iin ángel yā jín maá dē xīnī yucu súcún Sinaí, de nī nacani dē nūū ndá tatā ō, chi ñúcuán nī nīhīn dē tūhun nāsa cutecū ō, de nī nquendōo ó jín tūhun ñúcuán jondē mitan.

³⁹ Sochi ndá ndiyi tatā ō chi nduú ní ncúnī ndá ji cuetáhví ji Moisés, chi sa nī ncuyichī inī ndá ji dē, de cúnī ndá ji jā sa ndicó cóo ji quīnohōn ji nación Egipto nícu.

⁴⁰ De nī ncāhān ndá ji jín Aarón: Sāhá ní ndá yā jā cosō nūū nūū ō. Chi Moisés jā ní natavā dē yóhó inī nación Egipto vāji ó, nduú jín ō naá cúu jā ní ndoho dē mitan jāá nduú nénda dē jā cuāhān dē xīnī yucu súcún Sinaí, ncachī ndá ji.

⁴¹ Ñúcuán de nī nsāhá ji iin ídolo jā cáá tá cáá becerro. De nūū ídolo ñúcuán nī nsōcō ndá ji quiti, de nī ncusiī inī ji jín ídolo jā ní nsāhá ndá ji.

⁴² De nī ncujiyō-ni Yāa Dios nūū ndá ji cuāhān yā. De nī sndóo yā ji-ni jā ná chíñúhún ndá ji nūū ndácá jā jín ō jā yíhí andiví tá cúu nūū cāhān tutū jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán:

Nī ncāhān yā: Ndá ndóhó nchivī Israel,

¿á jāni inī ndá nú jā nūū nduhū nī nsōcō nū quiti

tá nī jica nú nūū ñuhun t́há ūū xico cuīyā, á naá cúu?

⁴³ Nduú, chi sa nī jicó núu ndá nú jín nicho jā ñúhún yā jā nání Moloc

jín figura tiūūn jā nání Renfán,

ndá yā jā ní nsāhá maá nú jā chíñúhún nú.

Túsaá de síaha nī ndá ndóhó quīhīn jícá nú jondē yātā ñūū Babilonia, ncachī yā.

Cáchī tutū.

⁴⁴ De nī ntatúnī Yāa Dios nūū Moisés jā sāhá dē vehe ñii nūū chíñúhún ndá dē yā, jā cáá tá cáá jā ní stéhēn yā nūū dē. De ndiyi tatā ō nī nevāha ndá dē vehe ñii ñúcuán jondē nūū ñuhun t́há, de inī vehe ñúcuán nī nchuhun ndá dē tabla yūū nūū ní ntee yā ley yā.

⁴⁵ De cuéé cā de nī sndóo ndá dē vehe ñúcuán nūū ndá sēhe dē jā cúu tatā ō. De nī nquīvi Josué jín ndá tatā ō inī nación Israel yáhá, de suni nī jetínú ndá dē vehe ñii ñúcuán. De nī ncundeé ndá dē jín ndá nchivī jā ní iyo nación yáhá, de nī scúnu dē ji nī nsāhá Yāa Dios. De yáhá nī iyo vehe ñii jondē tiempo jā ní ncuu David rey.

⁴⁶ De nī ncusiī inī Yāa Dios jín David. De nī ncuu inī dē jā sāhá dē iin vehe ī maá yā nícu. De maá yā cúu Yāa Dios jā ní nchíñúhún tatā ō Jacob.

⁴⁷ Sochi Salomón sēhe David cúu jā ní nsāhá vehe ī yā.

⁴⁸ De vísō súcúán de maá Yāa cúñáhnú ndasí, nsūú maá-ni vehe jā sáhá ndá tēe cúu nūū ndēē yā. De suni súcúán nī ncāhān tēe jā ní nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán:

⁴⁹ Chi nī ncāhān yā:

Andiví cúu modo mesa nūū tátúnī ni,

de ñayiví cúu modo nūū yósō jēhē ni.

¿Nāsa cā coo vehe jā sāhá ndá nú jā cundeē ni túsaá?

¿A ní cúu nūū sāhá nú nūū natátú nī?

⁵⁰ ¿A nsūú maá nī ní nsāhá ndihi jā íyó? ncachī Yāa Dios.

Ncachī tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán, ncachī Esteban.

⁵¹ De cāhān cā Esteban: Nīhīn ndasí inī ndá ní. De cúu ní tá cúu nchivī ndácá nación jāá nduú cándíja tūhun yā, chi sóhó ndasí ndá ní. Chi cúsa maá jā jāsī ndija ndá ní nūū Espíritu Santo, de tá-ni nī nsāhá ndiyi tatā ō jondē janahán suni súcúán sáhá ī cā ndá ní jondē mitan.

⁵² ¿A nī iyo tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán jāá nduú ní nsāhá nāvāha ndá tatā ō, á naá cúu? Nduú chi nī jahñī ndá dē ndá tēe jā ní nacani tūhun nāsa quiiji maá Yāa ndāa. De tá nī nquiji Yāa ñúcuán de nī nastúu ndá ní yā nūū ndá tēe jā ní jahñī ndá dē yā.

⁵³ De vísō ndá ángel yā nī jēhe ley Yāa Dios nūū ndácá ó de nduú ní squíncuu ndá ní, ncachī Esteban.

Jā ní jahñī ndá dē Esteban

⁵⁴ Ndācá tūhun yáhá nī jini ndá dē, de nī nquītī ndasí inī ndá dē, de nī nacayihí ndá dē ñii yúhú dē nī jinī ndá dē Esteban.

⁵⁵ Sochi maá Esteban chi nī nchitú Espiritu Santo inī ánō dē. De nī ndēhé vāha dē andiví, de nī jinī dē jā jéndūtē ndasí nūū ndēē Yāā Dios, de Jesús íñí yā ichi lado cuáhá Yāā Dios.

⁵⁶ De nī ncāhān Esteban: Mitan de ndéhé sá jā núne andiví, de ndéhé sá nūū maá Yāā jā ní nduu tēe, de íñí yā ichi lado cuáhá Yāā Dios, ncachī dē.

⁵⁷ Ñúcuán de nī jasí ndá dē sōho dē, de nī ncana cóhó ndá dē, de ndíta-ni nī ntiin ndá dē Esteban.

⁵⁸ De nī ntavā ndá dē Esteban cuāhān ndá dē jíin dē yātā ñúū. De ndá tēe jā cúu testigo tūhún ñúcuán nī jaquīn ndá dē sōo dē nūū iin tēe suchí jā nání Saulo, de nī ncuun ndá dē yūū Esteban.

⁵⁹ De juni cúun ndá dē yūū Esteban de nī jicān táhvī dē nūū maá Jētohō ō: Tátā Jesús, mitan de naquehen ní ánō sá, ncachī dē.

⁶⁰ De nī jēcuīñí jítí dē, de nī ncāhān jee dē: Tátā Yāā Dios, mā tēé ní cuāchi yáhá síquī ndá ji jā sáhá nāvāha ji sāán mitan, ncachī dē. Súcuán nī ncāhān dē, de nī jihī dē-ni.

8

Jā ní nsāhá nāvāha Saulo ndá nchivī cándija

¹ De nī jetúhún Saulo jā ní jahnī ndá dē Esteban. De quiví ñúcuán nī nquijéhé ndá ji sáhá nāvāha ndasí ndá ji ndá nchivī cándija inī ciudad Jerusalén. De jā suu cúu jā ní jítē nuu ndá nchivī ñúcuán cuāhān ji ní región Judea jíin ní región Samaria. Sochi ndá tēe cúu apóstol chi nduú ní nquée ndá dē.

² De ndá tēe jā íyó yíñúhún nūū Yāā Dios nī nchiyuhū ndá dē Esteban, de nī jacu ndasí ndá dē jā ní jihī Esteban.

³ De Saulo chi sáhá nāvāha dē ndá nchivī jā cándija nūū Jesús. Chi quiví dē ndá vehe, de tíin dē nchivī cúu tēe cúu ñahan, chíhi dē vecāa.

Jā ní jítē nuu tūhun Yāā Dios inī iin ndáñúū Samaria

⁴ De ndācá nchivī ñúcuán jā ní jítē nuu, de ní-ni cuāhān ndá ji de nācani ndá ji tūhun Yāā Dios nāsa scácu yā nchivī.

⁵ De nī nquenda Felipe iin ñuū jā íyó inī Samaria, de nūū nchivī ñúcuán nī nacani dē tūhun Cristo jā cúu Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu ndá yóhó.

⁶ De nī ndutútú ndá nchivī, de ndihi ndá ji nī nchuhun vāha inī ji ndācá tūhun jā ní ncāhān Felipe. Chi nī nini ji, de nī jinī ji ndācá tiñu ñáhnú jā ní nsāhá dē.

⁷ Chi cuāhā nchivī jā ndóho tāchī nī nasāhá vāha dē ji, de tá quée tāchī inī ndá nchivī de cána cóhó de cuāhān. De cuāhā nchivī jā ní nduvehlé jíin nchivī cojo nī nduvāha nī nsāhá dē.

⁸ De nī ncusiī ndasí inī ndá nchivī ñuū ñúcuán.

⁹ De inī ñuū ñúcuán íyó iin tēe nání Simón, de scuáha dē mágica. De tá ncháha ca quihīn Felipe inī ñuū ñúcuán, de sáhvi ndasí inī ndá nchivī región Samaria ndéhé ji jā sáhá Simón. De stáhvī dē ndá ji chi cáchī dē jā iin tēe cúñáhnú ndasí cúu dē.

¹⁰ De ndācá nchivī chūhun vāha inī ji tūhun jā cáhān dē, cúu nchivī cúñáhnú cúu nchivī jāá nduú. De nī ncāhān ndá ji: Tēe yáhá nī jēhe ndasí Yāā Dios poder nūū dē, ncachī ndá ji.

¹¹ De chūhun vāha inī ndá ji tūhun cáhān dē, chi cuāhā ndasí quiví nī nsāhá dē ndá tiñu stáhvī ñúcuán, de nī nsāhvi inī ndá ji nī ndéhé ji.

¹² De tá nī nquenda Felipe de nī nacani dē tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios, jíin tūhun maá Jesucristo nūū ndá ji. Ñúcuán de nī ncandíja ndá ji, de nī jenduté ndá ji, cúu tēe cúu ñahan.

¹³ De suni nī ncandíja maá Simón, de nī jenduté dē. De nī jica dē jíin Felipe, de nī nsāhvi inī dē ndéhé dē jā ní nsāhá Felipe ndācá tiñu ñáhnú jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāā Dios.

¹⁴ De ndá apóstol jā íyó Jerusalén, nī nīhīn dē tūhun jā ní ncandíja ndá nchivī Samaria tūhun Yāā Dios. Nūcuán de nī ntají ndá dē Pedro jíin Juan nī jēhēn ndúū dē Samaria.

¹⁵ De nī nquenda ndúū dē nūcuán. De nī jicān táhvī ndúū dē jēhē ndá nchivī nūcuán tácuá ná nīhīn ndá ji Espíritu Santo.

¹⁶ Chi ncháha ca quívi yā inī ánō ni iin ji, chi maá-ni jā ní jenduté ndá ji jā ní ncandíja ji Jētohō ō Jesús.

¹⁷ Nūcuán de nī ntee ndúū dē ndahá dē xīnī ndá ji, de nī nquívi Espíritu Santo inī ndá ji.

¹⁸ De nī jini Simón jā sūcuán tēe ndúū apóstol ndahá dē xīnī ndá nchivī nūcuán de quívi Espíritu Santo inī ánō ji. De cúnī dē jā cuāha dē xūhún nūū apóstol nícu, tácuá nīhīn dē poder jā sáhá dē sūcuán.

¹⁹ De nī ncāhān dē: Suni taji ní poder yáhá nūū sá tácuá nā-ni nchivī tee sá ndahá sá xīnī ji de quívi Espíritu Santo inī ánō ji, ncachī Simón.

²⁰ Nūcuán de nī ncāhān Pedro jíin dē: De xūhún nú ná náā jíin nú sīquī jā jāni inī nū jā jíin xūhún de cuu cueen nú poder jā jíin mānī Yāā Dios nūū nchivī.

²¹ Nsūú táhvī nū cúu jā cuiñi nú sīquī tiñu yáhá, chi nduú íyó ndāā ánō nū nūū Yāā Dios.

²² Túsaá de jíni nūhún jā nacani inī nū sīquī jā jāni nēhén inī nū yáhá. De nācān táhvī nū nūū Yāā Dios, cúndēhé ó á sanaā de cune cáhnú inī yā sīquī jā jāni nēhén inī nū jā ní ncāhān nū sūcuán.

²³ Chi jíinī ni jā cúcuásún inī nū sīquī jā sáhá nī tiñu yáhá. De ndācá jā nēhén jā jāni inī nū cúu jā tíin nīhin ndóhó, ncachī Pedro jíin Simón.

²⁴ Nūcuán de nī ncāhān Simón jíin dē: Cācān táhvī ndúū ní jēhē sá nūū maá Jētohō ō tácuá ni iin tūhun jā cáhān ní jíin mā quíjī sīquī sá, ncachī dē.

²⁵ De nī nacani Pedro jíin Juan tūhun Yāā Dios nūū ndá nchivī. De nī ndicó cóo ndúū dē cuānohōn dē ciudad Jerusalén, de juni cuāhān ndúū dē de nācani dē tūhun vāha Yāā Dios inī cuāhā cā ndáñúū Samaria.

Felipe jíin tēe nación Etiopía

²⁶ Nūcuán de iin ángel maá Jētohō ō nī ncāhān yā jíin Felipe: Quehen ichi de quíhīn nū ichi sur, ichi jā quée inī ciudad Jerusalén jā cúun cuāhān jondē nūū Gaza, ncachī yā. De maá-ni nūhun tíhá cúu nūcuán.

²⁷ De nī nquehen Felipe ichi cuāhān dē. De iin tēe eunuco nī nquee dē Jerusalén. De tēe nación Etiopía cúu dē, de ndíso tíñú dē jā cúu dē tesorero nūū nāhan cúu reina jā tátúnī nūū nación Etiopía, de nánī nā Candace. De tēe nūcuán nī jēhēn dē ciudad Jerusalén nī jēchiñúhún dē Yāā Dios.

²⁸ De nūhún dē inī carreta dē cuānohōn dē, de cáhvi dē tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²⁹ De maá Espíritu nī ncāhān yā jíin Felipe: Cuáhán, de quetáhán nú jíin tēe jā cuāhān jíin carreta nūcuán, ncachī yā.

³⁰ Sá de cuāhān Felipe de nī nquetáhán dē jíin tēe jā nūhún inī carreta. De nī jini dē jā cáhvi tēe nūcuán tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán. De nī jicā tūhún dē tēe nūcuán: ¿A jíicūhun inī ní ndá jā cáhvi ní jíin, á nduú? ncachī dē.

³¹ De nī ncāhān dē jíin Felipe: ¿De nāsa jíicūhun inī sá de tú mā stēhēn iin tēe nūū sá? ncachī dē. De nī ncāhān dē jíin Felipe jā ná cāa dē nūū carreta quíhīn ndúū dē.

³² De maá nūū tutū īi jā cáhvi dē yósō tūhun jā cáhān: Tá cúu iin ticāchí jā cuāhān nchivī jíin tī jā cuū tī, suni sūcuán nī nsáhá ndá nchivī maá yā.

De tá cúu iin ticāchí lúli jā sété dē tī de nduú ndáhyū tī, suni sūcuán nī nsáhá maá yā, chi nduú ní ncāhān cuitī yā tá nī nsáhá nāvāha ji yā.

³³ De hora jā ní jēhe ji tūhun canoō yā, de nduú ní nsáhá ndāā ji tiñu yā.

De ni iin nchivī mā cúu cāhān ji tūhun tatā yā chi nī jahnī ndá ji yā de nduú nā tatā yā.

Cáchī tutū.

³⁴ Ñúcuán de nī ncāhān tē Etiopía: De sáhá ní favor cachī ní nūū sá, ¿ní sīquī cáhān tē nī nacani tūhun yáhá? ¿A sīquī maá dē, á sīquī incā tē? ncachī dē.

³⁵ De jín tūhun jā ní ncahvi tē Etiopía ñúcuán, nī nquijéhé Felipe cachī tūhun dē ndācá tūhun vāha Jesús nūū dē.

³⁶ De juni ñúhún ndúū dē ichi cuāhān dē de nī nquenda dē nūū ñúhún ndute. De nī ncāhān tē Etiopía: Yáhá ñúhún ndute, ¿de á cuu cuenduté sá? ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān Felipe: Cuu de tú cándíja ní jā ní nsáhá Jesús jēhē ō jondē jín inī jín ánō ní, ncachī dē. De nī ncāhān tē Etiopía: Cándíja sá jā Jesucristo cúu maá Sēhe Yāā Dios, ncachī dē.

³⁸ De nī jecani dē carreta dē. De nī nuu dē jín Felipe, de nī nchunuu dē cuāhān dē nūū ñúhún ndute, de nī scuénduté Felipe tē Etiopía.

³⁹ De tá nī nquee ndúū dē inī ndute de Espíritu maá Jētohō ō nī nsáhá jíyo yā-ni Felipe cuāhān dē, de tē Etiopía nduú cā ní jín dē nūū Felipe. De nī naquehen dē ichi cuāhōhōn dē ñuū dē, de cúsiī ndasí inī dē.

⁴⁰ Sochi Felipe nī nquenda dē jondē Azoto, de sá de cuāhān tucu dē, de ndācá ñuū nī nacani dē tūhun vāha yā. De sá de nī nquenda dē ciudad Cesarea.

9

*Jā ní nasāma inī Saulo nī nsáhá Jesucristo
(Hch. 22.6-16; 26.12-18)*

¹ De Saulo nduú jéncuñī dē jā cáhān nihin dē jā cahni dē ndá nchivī jā cándíja ji maá Jētohō ō. De jā ñúcuán cúu jā ní jēhēn dē nūū sūtū cúnáhnú cā.

² De nī jīcān dē órden nūū tē ñúcuán jā cuu quihīn dē ndācá vehe īi sinagoga ñuū Damasco tácuu cuu tiin dē cúu tē cúu ñahan jā íñī sīquī tūhun yā, de quínasiáha dē ji ciudad Jerusalén cúnī dē.

³ De nī nquehen dē ichi cuāhān dē, de nī ncuñatin dē yuhú ñuū Damasco. De sanaā-ni de nī jēndütē ndasí ní nūū dē jā vāji jondē andiví.

⁴ De nī ndicó cáva dē-ni nūū ñúhún. De nī jini dē jā cáhān iin tūhun jín dē: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū? ncachī.

⁵ Ñúcuán de nī ncāhān dē: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī dē. De nī ncāhān yā: Maá nī cúu Jesús, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándíja cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū. De jā sáhá nú súcuán cúu jā sndóho nú maá nú modo stīquī jā jáñū yātá tī punta garrocha, de suu cúu jā sndóho tī maá tī, ncachī yā.

⁶ De quísi dē chi yúhú dē, de nī ncāhān dē: Señor, ¿naá cúu jā sáhá sá cúnī ní túsaá? ncachī dē. De maá Jētohō ō nī ncāhān yā jín dē: Nacōo, de quívi nú inī ñuū, de ñúcuán íyó iin tē jā cachī dē nūū nū naá cúu jā jini ñúhún sáhá nú, ncachī yā.

⁷ De ndá tē jā cuāhān jín Saulo, nī nsāhvi inī ndá dē níni dē jā cáhān, de nduú ní jínī dē nūū jā cáhān.

⁸ Ñúcuán de nī nacōo Saulo, de tá cúnī dē jā nūcūndēhé dē de nduú ní ncúu cuitī cā cūndēhé dē. De tiin ndá tē ñúcuán-ni cā ndahá Saulo de cuāhān ndá dē ñuū Damasco.

⁹ De ñúcuán nī ndeē Saulo ūñī quívi. De nduú ní ncúu cuitī cūndēhé dē, ni nduú ná nchájī cuitī dē de ni nduú ná jīhi dē.

¹⁰ De inī Damasco íyó iin tē jā cándíja, de nání dē Ananías. De nī stéhēn maá Jētohō ō nūū dē, de nī ncāhān yā jín dē: Ananías, ncachī yā. De nī ncāhān dē: Señor, ¿á jā cáhān ní? ncachī dē.

¹¹ De nī ncāhān maá Jētohō ō jín dē: Quehen ichi de quihīn nū calle jā nání Calle Derecha. De vehe Judas cātūhún nú iin tē nání Saulo, tē ñuū Tarso, chi mitan de jīcān táhvī dē.

¹² De nī stéhēn ni nūū dē jā ní nquívi iin tē nání Ananías, jā cúu maá nú, de nī ntee dē ndahá dē xīnī Saulo, de nī ndunijīn tīnūū dē. Súcuán nī stéhēn ni nūū Saulo, ncachī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān Ananías: Señor, ja nī jini sá jā cuāhā nchivī cachī jā tē ñúcuán sáhá nāvāha dē ndá nchivī jā cándíja ji ní jā íyó Jerusalén.

¹⁴ De mitan nī nquenda dē yáhá ndíso tíñú dē nūū ndá sūtū cúñáhnú jā tiin dē ndācá nchivī jā chíñúhún ji ní, ncachī Ananías.

¹⁵ De nī ncāhān maá Jētohō ō: Cuáhán, chi tēe jā ní nacāji maá nī cúu Saulo, tácuā ná quíhīn dē nacani dē tūhun nī nūū ndá táhán nú Israel jíín nūū nchivī ndá cā nación jíín nūū ndá rey.

¹⁶ De stéhēn ni nūū dē jā cánuú cúu jā cundoho ndasí dē tūndóhó jā síquī ni, ncachī yā.

¹⁷ Nūcuán de cuāhān Ananías, de tá nī nquenda dē vehe nūū íyó Saulo, de nī nquīvi dē de nī ntee dē ndahá dē xīnī Saulo, de nī ncāhān dē: Hermano Saulo, maá Jētohō ō Jesús, Yāā jā ní nquenda nijīn nūū nū ichi nūū vāji nú, suu yā nī ntají nduhū vāji nī nūū nū tácuā ndunijīn tīnūú nú, de chitú Espíritu Santo yā inī nū, ncachī dē.

¹⁸ De ndañúhún-ni nī ndunijīn tīnūú Saulo, chi modo jā ní ncōyo-ni jā ní ndasī tīnūú dē. De nī nacuiñī dē, de nī jenduté dē-ni.

¹⁹ Nūcuán de nī nacajī dē stāā, de nī nanihīn inī dē. De nī īyo dē jacū quīvī jíín ndá nchivī jā cándija inī ñuū Damasco.

Jā ní nacani Saulo tūhun inī ñuū Damasco

²⁰ De nī nquijéhé dē-ni nácani dē tūhun Jesús inī ndá vehe ī sinagoga, cāchī dē jā Jesús cúu Sēhe Yāā Dios.

²¹ De ndācá nchivī jā ní jini tūhun jā cāhān dē, sáhvi inī ji níni ji. De nī ncāhān ndá ji: ¿A nsūú tēe yáhá cúu jā sáhá nāvāha dē ndá nchivī Jerusalén jā chíñúhún nūū Jesús? De suu cúu jā ní nquiji dē yáhá jā tiin dē ndá nchivī quíhīn dē jíín ji nūū ndá sūtū cúñáhnú cúnī dē, ncachī ji.

²² Sochi Saulo chi sa vīhí cā nácani dē tūhun jā Jesús cúu ndija Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó. De ndá táhán dē hebreo jā ndéē Damasco ni iin tūhun nduú ní ncúu scócóo ji jā cachī ji jāā nduú íyó ndāā tūhun jā cāhān Saulo.

Jā ní ncācu Saulo nūū ndá táhán dē hebreo

²³ De nī ncuu cuahā cā quīvī. De nī squétáhán ndá táhán dē hebreo tūhun jā cahnī ndá dē Saulo.

²⁴ De nī nihīn Saulo tūhun jā sūcuán nī squétáhán ndá dē tūhun. De nduú ñuú jíto dē viéhé namā jā ndásī yuhú ñūū, chi cahnī dē Saulo cúnī ndá dē.

²⁵ Nūcuán de ndá tēe cándija, nī nchuhun dē Saulo inī iin tīcá iin jacuāā, de nī snúu ndá dē yīcā namā jā ndásī yuhú ñūū, de sūcuán nī ncācu Saulo.

Jā ní nenda Saulo inī ciudad Jerusalén

²⁶ De tá nī nenda dē ciudad Jerusalén de cúnī dē jā naquetáhán dē jíín ndá nchivī cándija. Sochi nī nchūhú ndá ji nī jinī ji Saulo, chi nduú ní ncándija ndá ji jā ní nduú dē tēe cándija.

²⁷ De Bernabé nī jeca dē Saulo cuāhān dē jíín nūū ndá apóstol. De nī nacani dē tūhun nūū ndá tēe ñúcuán nāsa nī jinī Saulo nūū maá Jētohō ō ichi nūū ní jēhēn dē, jíín nāsa nī ncāhān yā jíín dē, jíín nāsa nī īyo ndeé inī dē nī nacani dē tūhun Jesús inī ñuū Damasco.

²⁸ De nī ndeē Saulo inī ciudad Jerusalén de nī jica dē jíín ndá apóstol.

²⁹ De vāha nī īyo ndeé inī dē nī nacani dē tūhun maá Jētohō ō. De jā síquī Jesús de nī stíchī táhán dē jíín ndá tēe hebreo jā cāhān yuhú griego. Sochi ndá tēe ñúcuán cúnī dē jā cahnī dē Saulo nícu.

³⁰ De nī jinī ndá hermano cándija jā sūcuán cúnī dē sáhá dē, de nī jeca ndá dē Saulo cuāhān dē jíín jondē ciudad Cesarea. De ñúcuán de nī nachuhun ichí ndá dē Saulo cuānohōn dē jondē ñuū maá dē Tarso.

³¹ De nduú cā ní nsáhá nāvāha ndá ji ndá nchivī cándija ní inī región Judea jíín Galilea jíín Samaria. De nī jija cā ndá ji jíín tūhun yā, de nī īyo yíñúhún ndá ji nūū maá Jētohō ō. De nī ncucuahā cā ndá ji, chi nī nchindeé maá Espíritu Santo ndá ji.

Jā ní nduvāha Eneas

³² De Pedro jéndēhé dē ndá nchivī cándija ndācá lado, de suni nī jéndēhé dē nchivī jā ndéē ñuū Lida.

³³ De ñúcuán nī jinī dē nūū iin tēe nání Eneas jā ní ncuu ūnā cuiyā cáá dē, chi nī nduehlé dē.

³⁴ De nī ncāhān Pedro jíin dē: Eneas, ná ndúvāha ní sāhá Jesucristo. Nacōo ní de nastúū ní yuu ní, ncachī dē. De nī nacōo-ni tēe ñúcuán.

³⁵ De nī jinī ndācá nchivī ñuū Lida jíin nchivī jā ndēē nduhvā Sarón, de nī nasāma inī ndá ji de nī ncandíja ndá ji maá Jētohō ō.

Jā ní natecū Dorcas

³⁶ De suni nī iyo iin ñahan jā cándíja inī ñuū Jope, nání ña Tabita, de yuhú griego nání ña Dorcas. De sáhá ndasí ña tiñu váha, de sáhá ña caridad nchivī ndāhvī.

³⁷ De tiempo ñúcuán nī ncuñū ña, de nī jilhi ña. De nī scúchi ndá ji ndīyi ñúcuán, de nī jaquīn ji ña iin cuarto xīnī vēhé.

³⁸ De ñuū Lida chi ñatin-ni íyó jíin Jope. De ndá nchivī cándíja jā ndēē ñuū Jope, nī nīhīn ji tūhun jā ndēē Pedro ñuū Lida. De nī ntají ndá ji ūū tēe jā cuácāna dē Pedro. De nī ncāhān ndúū dē: Mā cúcuéé ní, de cōhōn ñuū Jope, ncachī ndúū dē.

³⁹ Ñúcuán de nī nquehen Pedro ichi cuāhān dē jíin ndúū tēe ñúcuán. De tá nī nenda ndúū dē jíin Pedro de nī ncaa ndá dē cuarto nūū cáá ndīyi ñúcuán. De ndá ñahan viuda nī jicó ndúū ndá ña Pedro, de jácu ndá ña. De stéhēn ndá ña ndá xīquīn jíin ndá páñū jā ní nsāhá ndīyi Dorcas chi nī jinī mānī ña nūū ndá ñahan ñúcuán tá nī ntecū ña.

⁴⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin ndá nchivī jā ná quée ndá ji tāvēhé. De nī jēcuiñī jítí dē, de nī jīcān táhvī dē. De nī ndicó cóto dē nūū cáá ndīyi ñúcuán, de nī ncāhān dē: Tabita, nacōo, ncachī dē. De nī nūcūndēhé ña-ni, de nī jinī ña nūū Pedro. De nī nacōo ña-ni nī nūcūndēē ña.

⁴¹ De nī ntiin dē ndahá ña, de nī stácuñī dē ña. Ñúcuán de nī nacana dē ndācá nchivī cándíja jíin ndācá ñahan viuda, de nī stéhēn dē ña nūū ndá ji jā ní natecū ña.

⁴² De tūhun yáhá nī jītē nuu ní ñuū Jope cuāhān. De cuāhā nchivī nī ncandíja nūū maá Jētohō ō.

⁴³ De cuāhā quīvī nī ndēē Pedro inī ñuū Jope, ndēē dē vehe iin tēe sátíñū ñii jā nání Simón.

10

Pedro jíin Cornelio

¹ De inī ciudad Cesarea íyó iin tēe nání Cornelio, de cúu dē iin capitán grupo soldado jā nání Italiano.

² Tēe chíñúhún vāha nūū Yāa Dios cúu dē, de saá-ni ndācá nchivī vehe dē. De sáhá ndasí dē caridad nchivī hebreo vísō nsúū tēe hebreo cúu dē, de níni jīcān táhvī dē nūū Yāa Dios.

³ De iin quīvī nī stéhēn iin ángel Yāa Dios nūū dē tá cahūnī jañíni, de cájí nī jinī dē jā ní nquīvī ángel ñúcuán nūū ndēē dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Cornelio, ncachī yā.

⁴ De nī nūcūndēhé vāha dē nūū yā, de yúhú dē. De nī ncāhān dē: ¿A jā cáhān ní, Señor? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Ja née Yāa Dios cuenta nāsa jīcān táhvī nū nāsa sáhá nú caridad ndá nchivī hebreo.

⁵ Mitan de tetíñū nú mozo ná quíhīn ndá ji ñuū Jope de cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē.

⁶ Chi ndēē nūū dē vehe iin tēe nání Simón, tēe sátíñū ñii. De ñatin-ni yuhú mar cáá vehe dē. De cachī maá Pedro nūū nū nā incā cúu jā cánuú sáhá nú, ncachī yā jíin Cornelio.

⁷ De tá cuāhān ángel jā ní ncāhān jíin dē, de nī ncana dē ūū mozo dē jíin iin soldado jā squíncuu vāha nūū dē, de suni tēe chíñúhún vāha nūū Yāa Dios cúu dē.

⁸ De nī nacani Cornelio ndācá tūhun ñúcuán nūū ndá dē, de nī ntají dē ndá cuāhān jondē ñuū Jope.

⁹ De quīvī tēēn de ñúhún ndá dē ichi cuāhān dē, de nī ncuñatin dē ñuū Jope. De ja ñatin cuu cahūxī ūū, de hora ñúcuán nī ncaa Pedro cuācācān táhvī dē xīnī vēhé.

¹⁰ De caji dē stāa cúnī dē, chi cócon ndasí dē. De juni sáhá ndá ña jā caji dē de nī stéhēn nūū dē jā ní nune-ni andiví.

¹¹ De nī jinī dē iin jā cáá tá cáá manta cāhnú nī ncuun vāji ichi andiví jondē nūū nūhún, de modo jā núhni ndicúmī squínā, de nī ncuun.

¹² De inī nūcuán nūhún ndá quiti jíca ndicumī jíin cōō jíin quiti ndáva.

¹³ De nī jinī dē jā ní ncāhān iin tūhun: Pedro, nacuiñī de cahni nū quiti jíñā, de cajī nū tī, ncachī.

¹⁴ De nī ncāhān Pedro: Mā cājī sá, Señor, chi nduú yājī cuitī sá ndá quiti jā cáhān ley Moisés jāá nduú vāha cajī sá tī chi modo jāá nduú íyó ndoo tī nūū ní, ncachī dē.

¹⁵ De nī ncāhān tucu: Jā cáchī ni cúu jā íyó vāha cajī nū ndá quiti jíñā, chi nī nsāhá ndoo maá nī, de mā cáhān nū jāá nduú íyó ndoo tī, ncachī.

¹⁶ De súcuán nī ncāhān tūhun yáhá ūnī vuelta. De sahma nūcuán nī ndaa-ni cuānohōn andiví.

¹⁷ De juni jāni ndasí inī Pedro síquī ndá jā ní stéhēn nūū dē de nī nquenda-ni ndá mozo jā ní ntetíñú Cornelio, chi jíca tūhún jíca tūhún ndá ji vehe Simón jondē nī nquenda ji viéhé nūū ndéē dē.

¹⁸ De nī ncāhān jee ndá ji nī jíca tūhún ndāā ji de tú nūcuán ndéē Simón, tēe nání Pedro.

¹⁹ De juni nácani inī Pedro síquī ndá jā ní stéhēn nūū dē de nī ncāhān maá Espiritu Santo jíin dē: Nī nquenda ūnī tēe jā nánducú ndá dē ndóhó.

²⁰ Nacuiñī, de nuu nú, de mā cānī inī nū jāá nduú vāha quihīn nū jíin ndá dē, vísō nsūū táhán nú hebreo cúu dē. Chi maá nī nī ntetíñú ndá dē vāji dē, ncachī yā. Jā suu cúu jā ní stéhēn yā nūū dē jā cuu cajī dē nā-ni quiti, de tūhun nūcuán cáhān jā cuu quihīn dē nūū nchivī incā nación.

²¹ Nūcuán de nī nuu Pedro nī nquenda dē nūū mozo jā ní ntetíñú Cornelio, de nī ncāhān dē: Maá sá cúu tēe jā nánducú ndá ní. ¿Nā tiñu cúnī ndá ní jā vāji ní nūū sá túsaá? ncachī dē.

²² Nūcuán de nī ncāhān ndá mozo: Cornelio, tēe cúu capitán, nī ntají dē ndá sāán vāji ndá sá. Chi cúu dē tēe ndāā, de chíñúhún vāha dē nūū Yāā Dios. De saá-ni nchivī hebreo suni cáhān ndá ji jā tēe vāha cúu dē. De nī ncāhān iin ángel yā jíin dē jā cana dē ní quihīn ní vehe dē, de cunini dē tūhun jā cáhān ní jíin dē, ncachī mozo.

²³ Nūcuán de nī squívi Pedro ndá mozo inī vehe nī nquendōo ndá ji. De quívi téēn de nī nquehen dē ichi jíin ndá mozo cuāhān dē. De suni cuāhān jacū hermano cándija jā ndéē nūū Jope jíin dē.

²⁴ De incā quívi nī nquenda ndá dē ciudad Cesarea. De ndétu Cornelio ndá dē, chi nī nastútú dē ndá táhán dē jíin ndá amigo vāha dē.

²⁵ De tá nī nquenda Pedro de nī nquee Cornelio jā cáhān dē jíin Pedro. De nī jēcuñī jítí dē jā chíñúhún dē Pedro nícu.

²⁶ De nī stácuñī Pedro dē, de nī ncāhān dē: Nacuiñī ní, chi saá-ni sāán suni iin tēe-ni cúu sá, ncachī dē.

²⁷ De juni súcuán nátúhún ndúū dē de nī nquívi-ni ndúū dē inī vehe. De nī jinī Pedro jā ní ncutútú cuāhā nchivī ndéē ji inī vehe.

²⁸ De nī ncāhān Pedro jíin ndá nchivī nūcuán: Ja jíin ndá ní nāsa cúu ley ndá sāán nchivī hebreo jā má cūū quetáhán ndá sá jíin ndá ní jā cúu nchivī incā nación de ni mā cūū quívi sá vehe ndá ní. Sochi nī stéhēn Yāā Dios nūū sá jā má cōō cā súcuán, chi mā cūū kujéhe inī sá nūū nchivī ndá cā nación.

²⁹ De jā suu cúu jā tá nī ncana ní sāán de vāji sá-ni, chi nduú ní nsáhá jéhe inī sá vísō cúu ndá ní nchivī incā nación. De mitan de jíca tūhún sá ní ¿nā síquī cúu jā cána ní sāán? ncachī Pedro.

³⁰ Nūcuán de nī ncāhān Cornelio: Ja nī ncuu cūmī quívi jā ní iyo nditē inī sá maá hora yáhá jā cúu cahūnī jañini, de jícan táhvi sá inī vehe sá. De nī nquenda iin ángel yā nūū sá jā cáá tá cáá tēe, de xíñū sahma nūhún yā.

³¹ De nī ncāhān yā: Cornelio, ja née Yāā Dios cuenta nāsa jícan táhvi nū nāsa sáhá nū caridad nchivī.

³² Túsaá de tetíñú nū ndá mozo ná quihīn nūū Jope cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē nūū nū. De tēe nūcuán ndéē dē vehe Simón, tēe sátíñú ñii, de ñatin yuhú mar cáá

vehe dē. De quiji tēe ñúcuán de cachī tūhun dē nūū nū nāsa cánuú sáhá cā nū, ncachī yā jíín sá.

³³ Jā suu cúu jā ní ntetíñú sá-ni ndá mozo sá jā ní jēcāna ji ní. De ná cútahví ō nūū ní jā vāji ní, chi vāha nī nsáhá ní. De mitan íyó tútú ndácá sá nūū Yāā Dios tácuca cunini ndá sá ndíhi tūhun jā cāhān ní nāsa nī ntatúnī yā nūū ní, ncachī dē.

Jā ní nacani Pedro tūhun yā vehe Cornelio

³⁴ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Mitan de nī jinī ndāā sá jā Yāā Dios inuú-ni sáhá yā cuenta ndácá-ni nchivī, cúu nchivī hebreo jíín nchivī ndá cā nación.

³⁵ De nā-ni nchivī ndácá-ni nación tú íyó yíñúhún ji nūū yā de sáhá vāha ji, de cúsiī inī yā jíín ji.

³⁶ Nī ncāhān yā jíín ndá sá nchivī Israel, chi nī ntetíñú yā tūhun vāha nī nquiji nūū sá jā ndumanī ō jíín yā sáhá maá Jesucristo. De maá yā cúu Jētohō ndácá ó.

³⁷ De ja jíínī ndá ní nāsa nī ncuu. Chi nī nacani Juan tūhun yā de nī scuénduté dē nchivī, de ñúcuán de nī nquijéhé Jesús nācani yā tūhun jondē región Galilea, de nī jītē nuu tūhun yā níí nūū ndá sá nchivī hebreo.

³⁸ De jíínī ndá ní jā ní jēhe Yāā Dios Espíritu Santo jíín poder nūū Jesús, Yāā jā ní jahnu Nazaret. De jíínī ndá ní jā ní jica nuu yā nī nsáhá yā tíñu vāha, de nī nasáhá vāha yā ndácá nchivī jā ndóho ji sáhá tāchī cúñáhnú. Chi Yāā Dios nī nchindeé nī nchituu yā Jesús.

³⁹ De ndá máá sá cúu jā ní jinī ndácá tíñu jā ní nsáhá Jesús inī ciudad Jerusalén jíín ndá cā ñuū jā íyó inī Judea, de nācani sá nūū nchivī. Ñúcuán de nī jahnī ndá ji yā chi nī jata caa ndá ji yā yīcā cruz.

⁴⁰ Sochi Yāā ñúcuán chi nī natecū yā nūū únī quivī nī nsáhá Yāā Dios, de nī stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá sá nī nsáhá Yāā Dios.

⁴¹ Sochi nduú ní stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá cā nchivī, chi nūū ndá máá sá-ni. De jondē tá ncháha ca coo ndá tíñu ñúcuán de nī nacāji Yāā Dios ndá sāán jā cuu ndá sá testigo yā, chi nī nchajī ndá sá nī jihī ndá sá jíín yā tá nī natecū yā.

⁴² De nī ndacu yā nūū ndá sá jā ná nācani ndá sá tūhun yā nūū ndá nchivī, de ná cāhān ndāā sá jā ní jani Yāā Dios Jesús jā sáhá ndāā yā tíñu ndá nchivī tēcū jíín nchivī ja nī jihī.

⁴³ Chi tūhun Jesús nī ncāhān ndácá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. Chi nī ncāhān ndá dē jā ndácá nchivī jā cándíja ji Jesús de cune cáhnú inī Yāā Dios nūū cuáchi ji, ncachī Pedro.

Jā ní nquīvi Espiritu Santo inī ánō ndá nchivī incā nación

⁴⁴ De juni cāhān cā Pedro ndácá tūhun yáhá de nī nquīvi-ni Espiritu Santo inī ánō ndá nchivī níni tūhun jā cāhān dē.

⁴⁵ De ndá tēe hebreo jā cándíja jā ní jēhēn jíín Pedro, nī nsáhvi inī ndá dē nī jinī dē jā suni nī nquīvi Espiritu Santo inī ánō nchivī incā nación.

⁴⁶ Chi nī jini ndá dē jā cāhān ndá nchivī ñúcuán síín síín yuhú, de cāhān ndá ji jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios.

⁴⁷ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Ni iin mā cūū casī jā cuenduté ndá nchivī yáhá. Chi suni nī nquīvi Espiritu Santo inī ánō ndá ji tá-ni nī nquīvi yā inī ánō maá ó, ncachī dē.

⁴⁸ De nī ncachī dē jā ná cuénduté ndá ji síquī jā ní ncandíja ji Jesucristo. Ñúcuán de nī ncāhān ndāhvī ndá ji jíín Pedro jā ná quéndōo dē jíín ndá ji jacū quivī.

11

Jā ní nacani Pedro tūhun Cornelio nūū ndá nchivī cándíja inī ciudad Jerusalén

¹ De ndá tēe apóstol jíín ndá hermano cándíja jā ndéē región Judea, nī jini ndá dē tūhun jā suni nī ncandíja ndá nchivī incā nación tūhun Yāā Dios.

² De tá nī nenda Pedro ciudad Jerusalén de sava tēe hebreo jā cándíja nī ncāhān dē nūū Pedro.

³ Chi nī ncachī ndá dē: ¿De nūcu nī nquīvi nú inī vehe ndá tēe jāá nsūú nchivī nación maá ó cúu? De nī nchajī nū stāā jíín ndá dē, ncachī dē.

⁴ Ñúcuán de nī nacani cájī Pedro nāsa nī nquijéhé yā sáhá yā jíin nchivī ndá cā nación:

⁵ De ndéē ni ñuū Jope de juni jícān táhvī ni de nī stéhēn yā iin jā ní jinī ni. De nī jinī ni iin jā cáá tá cáá manta cāhnú de núhnī ndicúmī squínā, de jondē ichi andiví nī ncuun vāji nūū ni.

⁶ De nī ndéhé vāha nī inī sahma ñúcuán, de nī jinī ni jā ñúhún ndá quiti jíca ndicumī jíin quiti xéēn jíin cōō jíin quiti ndáva.

⁷ De nī jini nī iin tūhun jā ní ncāhān: Pedro, nacuiñī de cahnī nū quiti jíñā, de cajī nū tī, ncachī.

⁸ De nī ncāhān ni: Mā cājī sá, Señor, chi nduú yājī cuitī sá ndá quiti jā cāhān ley Moisés jāá nduú vāha cajī sá tī chi modo jāá nduú íyó ndoo tī nūū ní, ncachī ni.

⁹ Sochi tūhun ñúcuán nī ncāhān tucu jondē andiví: Jā cāchī ni cúu jā íyó vāha cajī nū ndá quiti jíñā, chi nī nsáhá ndoo maá nī, de mā cāhān nū jāá nduú íyó ndoo tī, ncachī.

¹⁰ De súcuán nī ncāhān ūnī vuelta, sá de nī ndaa-nī sahma cuānohōn ichi andiví.

¹¹ De hora ñúcuán nī nquenda-nī ūnī tēe vehe nūū ndéē ni jā nánducú ndá dē nduhū. De iin tēe jā ndéē ciudad Cesarea nī ntetíñú dē ndá tēe ñúcuán jēē dē nūū ni.

¹² De maá Espíritu nī ncāhān yā jíin nī jā quíhīn ni jíin ndá dē, chi mā cānī inī ni jāá nduú vāha quíhīn ni jíin dē vísō cúu dē nchivī incā nación. De suni nī jēhēn iñū hermano yáhá jíin nī, de nī nquívi ndá nī inī vehe tēe ñúcuán jā nání Cornelio.

¹³ De tēe ñúcuán nī nacani dē tūhun nūū ndá nī jā ní jinī dē iin ángel yā íñí yā inī vehe dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Tetíñú nú mozo ná quíhīn ji ñuū Jope de cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē.

¹⁴ De tēe ñúcuán nacani dē tūhun nūū nū nāsa cācu nú jíin ní nchivī vehe nú, ncachī ángel jíin Cornelio.

¹⁵ De tá nī nquijéhé nī cāhān ni de nī nquívi Espíritu Santo inī ánō ndá ji tá cúu nūū ní nquívi yā inī ánō maá ó jā xíhna ñúhún.

¹⁶ Ñúcuán de nī nūcūhun inī ni tūhun jā ní ncāhān maá Jētohō ō: Jāndāā jā jíin ndute-ni nī scuénduté Juan nchivī, sochi ndá ndóhó chi cuāha nī Espíritu Santo inī ánō ndá nú, de ñúcuán cúu jā cuenduté ndá nú sáhá nī, ncachī yā, ncachī Pedro.

¹⁷ De cāhān cā Pedro: De síqui jā ní jēhe Yāā Dios Espíritu Santo yā inī ánō ndá ji tá-ni nī jēhe yā inī ánō maá ó jā cándíja ó Jētohō ō Jesucristo ¿de nūcu casī ni jā sáhá maá yā túsaa? ncachī Pedro.

¹⁸ Súcuán nī jini ndá dē tūhun yáhá, de nduú cā ní ncāhān ndá dē nūū Pedro, chi sa nī ncāhān dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Chi nī ncāhān ndá dē: Suni nī jēhe Yāā Dios tūhun jā nacani inī nchivī incā nación jā sndóo ji cuāchi ji tácuā cutecū ji ní cānī túsaa, ncachī ndá dē.

Ndá nchivī cándíja ñuū Antioquía

¹⁹ De quívi jā ní jahnī ndá dē Esteban inī ciudad Jerusalén de nī nquijéhé dē sáhá nāvāha dē nchivī cándíja. De jā ñúcuán cúu jā ní jītē nuu ndá ji cuāhān ji ndá cā ñuū de nī nquenda ji región Fenicia jíin isla Chipre jíin ñuū Antioquía. De nūū maá-ni táhān ji hebreo nī nacani ndá ji tūhun yā, chi nduú ní nācani ji nūū ndá cā nchivī.

²⁰ Sochi māhñú ndá nchivī jā ní jītē nuu nī iyo jacū tēe cándíja jā ní nquiji isla Chipre jíin jondē ñuū Cirene. De nī nquenda ndá dē Antioquía, de suni nī nacani ndá dē tūhun vāha maá Jētohō ō Jesús nūū nchivī jāá nsūū nchivī hebreo cúu.

²¹ De maá Jētohō ō nī nchindeé nī nchituu yā ndá dē. De nī nasāma inī cuāhā nchivī nī ncandíja ji maá Jētohō ō Jesús.

²² De ndá nchivī cándíja ciudad Jerusalén nī nīhīn ndá ji tūhun yáhá, de nī ntají ndá ji Bernabé cuāhān dē jondē Antioquía.

²³ De Bernabé tá nī nquenda dē ñuū ñúcuán de nī jinī dē jā vāha ndasí nī nsáhá Yāā Dios ji, de nī ncusī ndasí inī dē. De nī ncāhān nīhīn dē jíin ndá nchivī ñúcuán jā jondē jíin inī jíin ánō ji ná cúñi nīhīn ji jíin maá Jētohō ō, de mā náyūhú ji.

²⁴ Chi tēe vāha cúu Bernabé, de nī nchitú Espíritu Santo inī ánō dē, de cándíja nīhīn dē yā. De nī ncandíja cuāhā nchivī nūū maá Jētohō ō nī nsáhá dē.

²⁵ Ñúcuán de nī nquee Bernabé cuāhān dē jondē ñuū Tarso cuānanducú dē Saulo. De nī nanihīn dē Saulo, de ndéca dē tēe ñúcuán nī nenda ndúū dē ñuū Antioquía.

²⁶ De ní iin cuiyā nī natakā ndúū dē jín ndá nchivī jā cándíja ñuū ñúcuán, de nī stéhēn ndúū dē tūhun yā nūū cuāhā nchivī. De xihna ñúhún Antioquía nī jīcunaní ji cristiano sīquī jā ní ncandíja ji Cristo.

²⁷ De ndá quīvī ñúcuán nī nquee ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios ciudad Jerusalén, nī nquenda dē jondē Antioquía.

²⁸ De iin táhān dē jā nání Agabo nī nacuiñī dē nūū ndá hermano cándíja. De nī stéhēn Espíritu Santo nūū dē, de nī ncachī tūhun dē jā quiji iin tāmā xéēn ní cáhnú ñayiví. De tāmā ñúcuán nī nquiji tiempo jā ní ntatúnī rey Claudio.

²⁹ Ñúcuán de nī natúhún ndá nchivī cándíja ñuū Antioquía jā tetíñú ji jā cutecū ndá hermano cándíja jā íyó ichi Judea, tú nāsaa quenda cuāha iin iin ji.

³⁰ De súcuán nī nsāhá ji, de nī ntetíñú ndá ji Bernabé jín Saulo cuāhān ndúū dē región Judea cuāsíaha ndúū dē nūū ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja.

12

Jā ní jahñī Herodes Jacobo, de nī nchihi dē Pedro vecā

¹ De maá tiempo ñúcuán de nī nquijéhé rey Herodes nī nsāhá nāvāha dē sava nchivī cándíja.

² De nī ndacu dē jā Jacobo ñanī Juan ná cúū dē jín espada.

³ De tá nī jinī dē jā ní ncusiī inī ndá nchivī hebreo jā ní nsāhá dē súcuán de jā suu cúu jā ní ntiin dē Pedro. De ndá quīvī ñúcuán nī iyo vico jā yáji nchivī hebreo stātíla jāá nduū nā levadura yíhí.

⁴ De tá nī ntiin dē Pedro, de nī nchihi dē tēe ñúcuán vecā. De nī jani dē cūmī grupo soldado jā jíto Pedro, de iin iin grupo íñí cūmī cūmī soldado. De cúnī Herodes jā tavā dē Pedro vecā nūū ndá nchivī tá nī nchāha vico pascua ñúcuán.

⁵ Súcuán nī ncuu jā yíhí Pedro vecā, de jíto vāha ji dē. Sochi ndá nchivī cándíja nī jīcān táhvī ndasí ji nūū Yāā Dios jēhē Pedro jā yíhí dē vecā.

Nāsa nī ntavā Yāā Dios Pedro vecā

⁶ De jáni inī Herodes jā incā quīvī de tavā dē Pedro vecā nūū ndá nchivī cuāhā. De jacuāā ñúcuán quíxīn Pedro inī vecā māhñú ūū soldado, núhnī dē ūū cadena. De suni íñí soldado viéhé cāa jíto ndá dē Pedro.

⁷ De jacuāā ñúcuán de sanaā-ni de nī nquenda iin ángel maá Jētohō ō, de nī ndunihni ndasí inī vecā. De nī scándā yā Pedro nī sndóto yā dē, de nī ncāhān yā: Ñamā nacōo nú, ncachī yā. De ndúū cadena jā núhnī ndahá dē ñúcuán, nī nandaji-ni de nī nincava-ni.

⁸ De nī ncachī ángel yā jín dē: Nachihi vāha chíjin nú, de nūquīhi nú nijān nū, ncachī yā. De súcuán nī nsāhá dē, de nī ncāhān tucu ángel: Cunijin sōō nū, de cuniquīn nduhū ná cóhōn, ncachī yā.

⁹ De nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē jín yā. De jáni inī dē jāá nsūū jāndāā cúu jā ní nsāhá ángel yā jín dē, chí jáni inī dē jā iin jā stéhēn nūū dē cúu.

¹⁰ De nī nchāha yā jín dē ūū ñucūn soldado jā jíto viéhé cāa. De nī nquenda dē viéhé cāa sándihí, de ī-ni nī nune, de nī nquee dē jín yā. De nī nchāha yā jín dē iin calle cuāhān dē. Ñúcuán de nī ndoñúhún-ni ángel yā nūū dē cuāhān yā.

¹¹ De nī nducájí vāha Pedro, de nī ncāhān maá nī ncāhān iin dē: Mitān de nī jinī ndāā ni jā ní ntájí maá Jētohō ni ángel yā nī nquiji, de nī scācu yā nduhū nūū Herodes jín nūū ndá táhān nī hebreo jā cúnī ndá ji jā sāhá nāvāha ji nduhū nícu, ncachī dē.

¹² De tá nī jinī dē jā ní ncācu ndija dē de nī nquehen dē ichi cuāhān dē vehe María nanā Juan, tēe nání Marcos. De ñúcuán íyó tútu cuāhā nchivī jīcān táhvī ji jēhē Pedro.

¹³ De nī ncāhān Pedro viéhé tāvēhé, de cuāhān iin ñahan lúlí nání Rode jā cuācunini ji cūndēhé ó ní iin nchivī cúu jā cáhān.

¹⁴ De nī nacunī ji tāchī Pedro. De jā cúsiī inī ji de nduú ní nácune ji viéhé, chi jínu ji nī ndicó cóo ji cuānohōn ji inī cuarto nūū ndéē ndá nchivī, de nī ncachī tūhun ji jā íñí Pedro viéhé tāvēhé.

¹⁵ De nī ncāhān ndá jíin ji: Jā cáhān naā nū, ncachī ndá nchivī. Sochi maá ji chi nīhin nī ncāhān ji jā maá dē cúu, ncachī ji. Nūcuán de nī ncāhān tucu ndá ji: Anō Pedro cúu túsaá, ncachī ndá ji.

¹⁶ Sochi Pedro víhí cā cáhān dē. De tá nī nacune ndá ji viéhé de nī nacunī ndá ji nūū dē, de nī nsāhvi inī ndá ji.

¹⁷ De nī nsāhá maá dē seña jā má cáhān cā ji. De nī nacani dē nāsa nī nsāhá maá Jētohō ō jā ní ntavā ángel yā dē vecāa. De nī ncāhān dē: Cachī tūhun ndá nú ndá tūhun yáhá nūū Jacobo jíin nūū ndá cā hermano cándíja, ncachī dē. Sá de nī nquee dē cuāhān dē incā lugar.

¹⁸ De tá nī ncunijīn quīvī nūcuán de nī ncuvaā ndasí ndá soldado jāā nduú cā Pedro.

¹⁹ De Herodes nī ndacu dē nūū ndá soldado jā ná nánducú vāha ndá dē Pedro, sochi nduú ní nánihīn ndá dē Pedro. De sá de nī stíchī Herodes ndá soldado de nī ncachī dē jā ná cúu ndá soldado. Nūcuán de nī nquee Herodes inī Judea cuānohōn dē ciudad Cesarea jā cundeē dē.

Jā ní jīhī Herodes

²⁰ De nī nquītī ndasí inī rey Herodes nī jinī dē ndá nchivī nūū Tiro jíin nchivī nūū Sidón. De nī natúhún ndá nchivī nūcuán jā quíhīn ji nūū Herodes, chi jondē nūū maá Herodes jécueēn ndá ji jā yájī ji. De nī nsāhá ndá nchivī nūcuán amigo ji jíin Blasto, tēe cúñáhnú jā sátínú nūū Herodes, de nī ncāhān ndāhvī ndá ji jíin dē jā ná cáhān dē jēhē ji jíin Herodes jā ná cóo vāha inī dē jíin ji.

²¹ De nī jani Herodes iin quīvī jā natacā ndá ji nūū dē. De nī nūcūhun dē sahma jā nūhūn dē tá tátúnī dē, de nī jécundeē dē nūū mesa nūū tátúnī dē, de nī ndacu dē tiñu tácuca cunini ndá nchivī nūcuán.

²² Sá de nī ncāhān jee ndá ji: Nsūū iin tēe-ni cúu jā cáhān yáhá, chi iin yāā cúu, ncachī ndá ji.

²³ De maá hora nūcuán jā cáhān ji, de nī nquehen-ni iin cuēhē xēēn Herodes nī nsāhá iin ángel Yāā Dios, de nī nchajī-ni tīndacú dē, de nī jīhī dē, chi nī nsāhá víxī dē maá dē, chi nduú ní ncáchī dē jā cúñáhnú Yāā Dios, chi sa nī nsāhá dē jā maá dē cúu jā cúñáhnú.

²⁴ De nī jītē nuu cā tūhun Yāā Dios cuāhān, de nī ncandíja cuāhā cā nchivī ndācá-ni lugar.

²⁵ De Bernabé jíin Saulo nī squíncuu ndúū dē tiñu jā ní jēsíáha dē jā cutecū ndá hermano cándíja jā íyó ciudad Jerusalén. De nī ndicó cóo ndúū dē cuānohōn dē nūū Antioquía, de nī jeca dē Juan, tēe nání Marcos, cuāhān dē jíin.

13

Jā ní nquijéhé Bernabé jíin Saulo jíca nuu dē nácani dē tūhun yā

¹ De māhñú grupo nchivī cándíja inī nūū Antioquía nī iyo ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios jíin ndá tēe stéhēn tūhun yā. De súcuán nání ndá dē: Bernabé, Simón tēe nání Negro, Lucio nūū Cirene, Saulo, jíin Manaén tēe nī jahnu jíin incā Herodes jā ní ncuu gobernador Galilea.

² De iin quīvī de íyó nditē inī ndá dē, de chíñúhún ndá dē nūū maá Jētohō ō, de nī ncāhān maá Espíritu Santo: Cúnī ni jā sāhá síin nú Bernabé jíin Saulo jā ná quíhīn dē iin tiñu jā ní jani nī dē jā sāhá dē, ncachī yā.

³ De nī jīcān táhvī tucu-ni ndá dē juni íyó nditē inī dē. De nī ntee ndá dē ndahá dē xīnī Bernabé jíin Saulo. Sá de nī nacuetáhvī ndá dē nūū ndúū tēe nūcuán de cuāhān ndúū dē.

Jā ní nacani Bernabé jíin Saulo tūhun yā inī isla Chipre

⁴ De nī nsāhá maá Espíritu Santo jā cuāhān ndúū dē ichi ñuū Seleucia jā íyó yuhú mar. De ñúcuán nī nquīvi ndúū dē inī barco, de cuāhān dē jondē isla Chipre jā cúu iin pedazo ñuhun jā ñúhún mähñú ndute.

⁵ De nī nquenda ndúū dē puerto Salamina. De nī nacani dē tūhun Yāā Dios inī ndá vehe ī sinagoga táhán dē hebreo. De suni cuāhān Juan, chi tēe jétíñú ndúū dē cúu dē.

⁶ De nī nchāha ndá dē níí isla Chipre cuāhān dē nī nquenda dē jondē ñuū Pafos jā íyó yuhú isla Chipre. De ñúcuán nī jinī ndá dē nūū iin táhán dē hebreo jā nání dē Barjesús, de tēe scuáha mágica cúu dē. De cāhān dē tūhun stáhví jā cáchí dē jā tēe nacani tūhun Yāā Dios cúu dē.

⁷ De tēe scuáha mágica ñúcuán sátíñú dē nūū gobernador Sergio Paulo. De gobernador ñúcuán chi ndíchí dē. De nī ncana dē Bernabé jíín Saulo chi cúni dē cunini maá dē tūhun Yāā Dios.

⁸ De tēe scuáha mágica ñúcuán suni nání dē Elimas. De ndúcú dē jā casí dē jā má cándíja gobernador tūhun jā nacani Saulo jíín Bernabé.

⁹ De Saulo jā suni nání Pablo, nī nchitú Espíritu Santo inī ánō dē. De nī ndēhé vāha dē nūū tēe scuáha mágica ñúcuán.

¹⁰ De nī ncāhān dē: Tēe sáhá tiñu néhén jā stáhví ndasí cúu nú, de sēhe tāchí cúñáhnú cúu nú, chi jásí nū nūū ndācá tiñu vāha. De násāma nú tūhun ndāā maá Jētohō ni tácuā mā cándíja nchiví. ¿De nājēhē cúu jāá nduú jéncuiñí cuití nū jā sáhá nú súcuán?

¹¹ De mitan de maá Jētohō ni de sndóho yā ndóhó chi cucuáá nú, de mā cūnī nú cā ncandíi jacū quīvī, ncachí Pablo. De nī jasí-ni nūū dē, de tíin íyú tíin suha dē-ni cā ndúcú dē iin nchiví jā tíin ndahá dē quihín dē jíín cúni dē.

¹² Ñúcuán de nī jinī gobernador jā súcuán nī ncuu, de nī ncandíja dē tūhun maá Jētohō ō, de sáhvi inī dē níni dē.

Jā ní íyo Pablo jíín Bernabé inī ñuū Antioquía ndáñúū Pisidia

¹³ Ñúcuán de Pablo jíín ndá táhán dē nī nquēe ndá dē ñuū Pafos. De nī nquīvi ndá dē inī barco de cuāhān ndá dē ñuū Perge jā cúu ndáñúū Panfilia. De ñúcuán nī ncusíin Juan cuānohōn dē ciudad Jerusalén.

¹⁴ De ndá máá dē chi nī nquēe tucu dē inī Perge cuāhān dē, de nī nquenda dē Antioquía jā cúu ndáñúū Pisidia. De iin quīvī nátátú nī nquīvi ndá dē inī vehe ī sinagoga, de nī jēcundeē ndá dē.

¹⁵ De tá nī ncuu nī nchivi nchiví ley Moisés jíín tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, sá de ndá tēe cúñáhnú inī vehe ī sinagoga nī ncāhān ndá dē jíín iin tēe jā cuácāhān jíín Pablo jíín ndá táhán dē: Cāhān sá jíín ndá ní, tátā, tú íyó jacū tūhun jā cāhān ní jā sndíhvī inī ní ndá nchiví yáhá, de cāhān ní, ncachí dē.

¹⁶ Ñúcuán de nī naciñí Pablo nī nsāhá dē seña jā coo nañí nchiví, de nī ncāhān dē: Ndá ní táhán ó Israel jíín ndá ní jā suni chíñúhún ní Yāā Dios, cunini ndá ní ná cāhān sá.

¹⁷ Maá Yāā Dios jā chíñúhún ndācá ó jā cúu ó nchiví nación Israel, nī nacāji yā ndācá tatā ō jā ní ntecū janahán. De nī ndeē tátú ndá ji inī nación Egipto de nī ncāyā ji nī nsāhá yā. Ñúcuán de jíín poder yā nī ntavā yā ndá ji inī Egipto cuāhān ji.

¹⁸ De tá ūū xico cuīyā nī jica ndá ji nūū ñuhun tíhá, de maá Yāā Dios nī jendeé inī yā jíín ji.

¹⁹ De nī nsāhá yā jā ní snāā ndá ji ūjā nación jā ní íyo inī Canaán, de ndá ñuhun ñúcuán nī jēhe yā nūū ndá ji cuu táhvī ji.

²⁰ De nī jani yā ndá tēe jā ní ntatúnī nūū ji tá cūmī ciento ūū xico ūxī cuīyā jondē quīvī jā ní ntatúnī Samuel, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán.

²¹ Ñúcuán de nī jicān ndá ji iin rey. De nī jani Yāā Dios Saúl jā ní ncuu dē rey nī ntatúnī dē nūū ndá ji ūū xico cuīyā. De sēhe Cis nī ncuu Saúl jā cúu tatā Benjamín.

²² De nī ncandē yā-ni tiñu ndíso Saúl, de nī jani yā David nī ncuu dē rey nūū ndá ji. De nī ncāhān yā tūhun David: Cúsi inī ni jíín David sēhe Isaí, chi sáhá dē ndācá jā cúni ni, ncachí yā.

²³ De nī ncāhān cā Pablo: De chíjin tatā David nī nquiji Jesús, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu ndá táhán ó Israel, chi súcuán nī nquee yuhú yā.

²⁴ De jondē tá ncháha ca quijéhe Jesús nacani yā tūhun de nī nacani Juan tūhun nūū ndācá táhán ó Israel jā ná nācani inī ndá ji jā sndóo ji cuāchi ji, de cuenduté ji.

²⁵ De tá cuācuñatin quīvī jā cuū Juan de nī ncāhān dē: ¿De á jani inī ndá ní jā sāán cúu Cristo? Nduú chi nsūú sá cúu. Sochi cáta quiji yā, de cúñáhnú ndasí yā. Sochi sāán chi nduú cúñáhnú cuitī sá jā tavā sá vísō nijān yā, ncachī Juan, ncachī Pablo.

²⁶ De nī ncāhān cā Pablo: Tátā, ndācá ní jā cúu ó tatā Abraham jíin ndācá ní jā suni íyó yíñúhún nūū Yāā Dios, cúni Yāā Dios jā ná cúni maá ó tūhun yā jā cáhān nāsa scácu yā yóhó.

²⁷ Chi ndá nchivī Jerusalén jíin ndá tēe cúñáhnú nūū ji, nduú ní jícūhun inī ndá ji jā Jesús cúu Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó. De ndá quīvī nátātú nī nini ndá ji tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán nāsa quiji Cristo. De vísō súcuán de nduú ní jícūhun inī ndá ji vísō ja nī nquiji yā, chi sa nī nenda ndá ji síquī yā jā ní jíhī yā. De súcuán nī squíncuu ndá ji tūhun jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²⁸ De vísō nduú ní níhīn ndá ji ni iin cuāchi síquī yā jā cuū yā sochi nī ncāhān níhin ndá ji jíin Pilato jā ná cúu yā.

²⁹ De tá nī nquee ndāā ndācá tūhun yā jā cáhān nūū tūtū īi de nī snúu ndúū dē yā yīcā cruz, de nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī jā ní jete yīcā iin cava.

³⁰ Sochi nī natecū yā nī nsāhá Yāā Dios.

³¹ De tá tēcū cā yā de nī jēhēn ndá nchivī Galilea jíin yā jondē ciudad Jerusalén. De tá nī natecū yā de cuāhā quīvī nī nenda nijīn yā nūū ndá máá ji. De ndá nchivī ñúcuán cúu jā nācani ji tūhun yā nūū ndá cā táhán ó hebreo mitan.

³² De suni súcuán nācani ndá sá tūhun vāha ñúcuán nūū ndá ní, de suu tūhun ñúcuán cúu jā ní nquee yuhú yā nūū ndá ndiyi tatā ō.

³³ De tūhun ñúcuán nī squíncuu Yāā Dios jā ní jini jínúū maá ó jā cúu ó tatā dē, chi nī nastécū yā Jesús. Chi suni súcuán cáhān salmo ūū nūū cáhān yā jíin Sēhe yā Jesús: Maá nú cúu Sēhe nī, de mitan nī nsāhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá nú, cáchī.

³⁴ De nī nastécū yā Jesús tácuā mā téhyū cuitī yā, chi súcuán yósō nūū tutū jā ní ncāhān yā jíin Sēhe yā jondē janahán: Maá nú níhīn ndija ndācá jā vāha jā ní nquee yuhú nī jā cuāha nī nūū David, ncachī yā.

³⁵ Chi suni súcuán cáhān tucu incā salmo jā ní ntee David, jā cáhān Jesús jíin Yāā Dios: Mā cuāha ní tūhun jā téhyū sá, chi sáhá sá tiñu ní de mānī ní jíin sá, cáchī.

³⁶ De ndāā chi David nī nsāhá dē tiñu jā ní iñi dē jēhē nchivī jā ní íyo tiempo dē, tá nūū cúni maá yā. De sá de nī jíhī dē, de nī jíquiyuhū dē tá-ni nī jíquiyuhū ndācá tatā dē, de nī ntēhyū ndija yiqui cúnu dē.

³⁷ Sochi Jesús, jā ní nastécū Yāā Dios, chi nduú ní ntēhyū cuitī yā.

³⁸ Tátā, túsaá de cánuú jā ná jícūhun inī ndá ní jā Jesús cúu Yāā jā cune cáhnú inī yā nūū ndá cuāchi ní.

³⁹ Chi nī jani inī ndá ní jā jíin ley cúu jā ndahvā cuāchi ndá ní nícu, sochi nduú ní ncúu. Sochi maá Jesús cúu jā sndáhvā ndija cuāchi ndá nchivī jā cándíja ji yā.

⁴⁰ Túsaá de coto vāha ndá ní maá ní jā má quíjí ndá castigo síquī ní jā ní ncāhān ndá tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. Chi súcuán nī ncāhān yā:

⁴¹ Ndá ndóhó jā jácū catá síquī tūhun yā, chi cūndēhé nú jā quiji castigo xēen síquī nū, de sāhvi inī nū cūni nū de cuū nū.

Chi tiempo maá nú sāhá nī iin tiñu ñáhnú

de mā cándíja cuitī nū jā súcuán sāhá nī vísō ná nācani ndá nchivī tūhun nūū nū.

Ncachī yā, ncachī Pablo.

⁴² De Pablo jíin ndá tēe jíca jíin dē, tá nī nquee ndá dē inī vehe īi sinagoga táhán dē hebreo, de nchivī ndá cā nación nī ncāhān ndāhvī ji jíin dē jā incā quīvī nátātú nacani tucu dē tūhun Jesús nūū ji.

⁴³ De nī nacutē nuu ndá nchivī ñúcuán cuānohōn ji. De nī iyo cuāhā nchivī hebreo, jíin nchivī ndá cā nación jā ní ntiin ley hebreo de chíñúhún ji Yāa Dios. De nī nchiquin ndá ji Pablo jíin Bernabé cuāhān ndá ji jíin ndúū dē. De nī ncāhān nihin dē jíin ndá ji jā ná cuíni nihin ji jíin tūhun jā mānī Yāa Dios jíin ndá ji.

⁴⁴ De quivī nátátú incā semana de ja ñatin ndiviī nchivī ñuū ñúcuán nī ncutútú ndá ji jā cunini ji tūhun Yāa Dios.

⁴⁵ De tá nī jinī ndá táhán dē hebreo jā ní ncutútú cuāhā ndá nchivī ñúcuán, de nī ncucuásún inī dē. De nī ncachī ndá jāá nsūú tūhun vāha cúu jā stéhēn Pablo, de nī ncāhān nāvāha ndá nūū Pablo.

⁴⁶ Ñúcuán de nī nchundeé cā inī Pablo jíin Bernabé nī ncāhān dē: Cánúú jā xihna cā nūū ndá máá ní jā cúu ní táhán ó hebreo nacani sá tūhun Yāa Dios. Sochi nduú ní jétáhvī ní, de cuāchi ndá máá ní cúu jā má quivī ní nūū cutecū ní ní cání túsaá. De mitan de quīnacani sá tūhun yā nūū ndá nchivī ndá cā nación.

⁴⁷ Chi súcuán nī ntatúnī maá Jētohō sá nūū ndá sá:
Nī jani nī ndóhó jā cuu nú modo iin luz jā stúu inī ánō nchivī ndá cā nación,
chi nacani nú tūhun nī nūū nchivī ní ñayiví jā scácu nī ji.
Ncachī yā, ncachī Pablo.

⁴⁸ De nchivī ndá cā nación, tá nī jini ji tūhun yáhá de nī ncusiī ndasí inī ji, de nī ncāhān ji jā tūhun vāha cúu tūhun maá Jētohō ō. De ndācá nchivī jā ní nacāji Yāa Dios jā cutecū ji ní cání, nī ncandíja ndá ji.

⁴⁹ De nī jītē nuu tūhun maá Jētohō ō cuāhān ní ndáñúū ñúcuán.

⁵⁰ De inī ñuū Antioquía íyó ndá ñahan cúñáhnú jā chíñúhún ña Yāa Dios. De ndá tēe hebreo nī scāhān dē ndá ñahan ñúcuán jíin suni ndá tēe cúñáhnú ñuū ñúcuán. De nī nquijéhé ndá dē sáhá nāvāha dē Pablo jíin Bernabé, de jondē nī scúnu ndá ndúū dē cuāhān dē.

⁵¹ De nī scóyo ndúū dē ticāchāa jēhē dē jā cúu seña jāá nduú ní jétáhvī ji tūhun Yāa Dios, de cuāhān ndúū dē ñuū Iconio.

⁵² De ndá nchivī cándíja jā íyó inī Antioquía, nī nchitú Espíritu Santo inī ánō ji, de cúsiī ndasí inī ndá ji.

14

Jā ní iyo Pablo jíin Bernabé inī ñuū Iconio

¹ De ñuū Iconio nī nquivi ndúū dē inī vehe īi sinagoga táhán dē hebreo. De jíin tūhun jā ní nacani ndúū dē de nī ncandíja cuāhā táhán dē hebreo de saá-ni cuāhā nchivī ndá cā nación.

² Sochi ndá táhán dē hebreo jāá nduú ní ncandíja, nī scāhān ndá ji ndá cā nchivī jāá nsūú nchivī hebreo cúu, chi cáchi ji jāá nsūú nchivī vāha cúu ndá nchivī cándíja.

³ De cuāhā cā quivī nī iyo Pablo jíin Bernabé ñuū ñúcuán. De nī nchundeé inī ndúū dē nī ncāhān nihin dē tūhun yā, chi cándíja vāha dē jā chindeé maá Jētohō ō dē. De maá yā chi nī stéhēn yā jā íyó ndāa tūhun jā vāha inī yā jíin nchivī jā nacani ndúū dē, chi nī jēhe yā fuerza jā sáhá dē tiñu ñáhnú jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder yā.

⁴ De nchivī ñuū ñúcuán nī ncusiīn-ni inī ndá ji, de sava ji nī īni jíin ndá tēe hebreo jāá nduú cándíja, de sava cā ji nī īni jíin ndá apóstol.

⁵ De ndá nchivī hebreo jíin nchivī ndá cā nación jíin ndá tēe cúñáhnú ñuū ñúcuán, nī squétáhnán ndá dē tūhun jā nenda ndá dē síqui Pablo jíin Bernabé jā cuun ndá dē yūū ndúū tēe ñúcuán nícu.

⁶ De nī nihin ndúū dē tūhun jā súcuán cúnī ndá tēe ñúcuán sáhá dē, de nī nsáhá jíyo-ni ndúū dē cuāhān dē ñuū Listra jíin ñuū Derbe jā cúu ndáñúū Licaonia, jíin ndá cā ñuū íyó ñatin ñúcuán.

⁷ De níí ñúcuán nī nacani ndúū dē tūhun vāha maá yā nāsa scácu yā yóhó.

Jā ní ncuun ndá ji yūū Pablo inī ñuū Listra

⁸ De inī ñuū Lистра ndéē iin tēe jāá nduú cúu caca dē, chi nduú jíca cuitī dē jondē quivī jā ní ncacu dē.

⁹ De tēe ñúcuán nī jini dē tūhun jā cáhān Pablo. De nī ndēhé vāha Pablo nūū tēe ñúcuán, de nī jini dē jā cándíja vāha tēe ñúcuán jā nduvāha dē.

¹⁰ De nī ncāhān jee Pablo jíin dē: Nacuiñī de cuiñi nú, ncachī dē. De ñihin nī nacuiñī tēe ñúcuán, de nī jica dē-ni.

¹¹ De nī jini ndá nchivī tiñu ñáhnú jā ní nsāhá Pablo, de nī ncāhān jee ji jíin yuhú maá ji jā cúu tūhun Licaonia: De mitan de nī jini nijin ō jā ní ncuun uū yāā vāji yā nūū ō, de tá cáá tēe cáá ndúū yā, ncachī ndá ji.

¹² De nī ncāhān ndá ji jā Bernabé cúu yāā ndá ji nání Júpiter, de Pablo cúu yāā ndá ji nání Mercurio, chi Pablo cúu tēe nācani tūhun.

¹³ De ñatin yuhú ñúū ñúcuán íyó veñūhun yāā nání Júpiter. De sūtū jā sátiñú veñūhun ñúcuán nī scútú dē itā ndá stīquī, de cahñī dē tī jíin ndá cā nchivī nūū Bernabé jíin Pablo jā chiñúhún dē cúnī dē nícu.

¹⁴ De nī jini ndúū tēe cúu apóstol ñúcuán jā sūcuán cúnī ndá nchivī jā sāhá ji, de nī ndatá dē sahma dē, de ñúcuán cúu iin seña jāá nduú jétahān inī dē jā sāhá ndá ji sūcuán. De nī ndava-ni ndúū dē nī nquivi ndúū dē mähñú ndá nchivī cuāhā ñúcuán, de ñihin nī ncana ndúū dē:

¹⁵ Tātā, mā sāhá ndá ní sūcuán, chi suni tēe-ni cúu ndúū sá tá cúu nūū cúu ndá máá ní. De vāji ndúū sá jā cachī tūhun ndúū sá tūhun vāha Yāā Dios nūū ndá ní. De cáhān sá jā má sāhá ní cā tiñu jāá nduú tiñu yáhá, chi sa Yāā Dios chiñúhún ní, Yāā técu, Yāā jā ní nsāhá andiví jíin ñayiví jíin mar jíin ndācā cā jā íyó níí cáhnú.

¹⁶ Chi jondē janahán chi nī jēhe yā tūhun jā sāhá ndá nchivī tiñu jā cúnī ndá máá ji.

¹⁷ De vísō sūcuán sochi nī stéhēn ndāā yā nūū ji nāsa Yāā cúu yā, chi ndācā-ni tiñu vāha nī nsāhá yā jíin ndācā ó, de sūcuán cúu jondē mitan. Chi scúun yā sāvī, de sáhá yā jā vāha cúu itū, de jēhe yā jā yáji ō de cúsiī inī ō, ncachī dē.

¹⁸ De vísō sūcuán nī ncāhān dē, sochi ūhvī ndasí nī jasí ndúū dē jā chíñúhún ndá nchivī dē nícu.

¹⁹ Ñúcuán de jacū tēe hebreo nī nquenda dē Lистра jā vāji dē ichi Antioquía jíin Iconio. De nī scāhān ndá dē ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncuun ndá ji yūū Pablo, de nī ñuhun ndá ji Pablo nī ntavā ji dē yātā ñúū, chi nī jani inī ndá ji ja nī jīhī dē.

²⁰ Sochi ndá tēe cándíja ñuū ñúcuán nī jicō ndúū ndá dē Pablo, de nī nacōo dē-ni, de nī ndivi dē inī ñuū. De quivī téen de nī nquehen dē ichi cuāhān dē jíin Bernabé ñuū Derbe.

²¹ De inī ñuū ñúcuán nī nacani ndúū dē tūhun vāha maá Jētohō ō jā scácu yā nchivī, de cuāhā nchivī nī ncandíja nī nsāhá dē. Sá de nī nōhōn tucu ndúū dē Lистра jíin Iconio jíin Antioquía.

²² De nī jija cā inī ndá nchivī cándíja nī nsāhá ndúū dē níí nūū ní jēhēn dē. De nī sndíhvī inī ndúū dē ndá ji jā ná cuiñi ñihin ndá ji jíin tūhun yā jā cándíja ji. De nī ncāhān ndúū dē jā níí cúu jā quiji ndá tūndóhó sīquī ō, de sá de quivī ó nūū tátúnī Yāā Dios.

²³ De ndācā ñuū nī jani ndúū dē sava tēe ñáhnú jā cundiso tíñú dē coto dē nchivī cándíja. De nī jicān táhvī nditē ndúū dē nūū maá Jētohō ō jā ná cóto yā ndá nchivī ñúcuán, chi ndihi ji cándíja ji nūū yā.

Jā ní nōhōn tucu Pablo jíin Bernabé ñuū Antioquía ndáñúū Siria

²⁴ De nī nayāha ndúū dē Pisidia cuāhān dē, de nī nquenda dē ndáñúū Panfilia.

²⁵ De nī nacani ndúū dē tūhun yā inī Perge jā íyó inī Panfilia, de sá de cuāhān dē ñuū Atalia.

²⁶ De ñúcuán nī nquivi ndúū dē barco de nī nenda tucu dē Antioquía. De ñuū ñúcuán cúu nūū ní jicān táhvī ndá nchivī nūū Yāā Dios jēhē ndúū dē jā ná chíndeé ná chítuu yā dē jíin tiñu jā nacani dē tūhun yā. De nī nenda ndúū dē jā ní squíncuu dē tiñu ñúcuán.

²⁷ De tá nī nenda ndúū dē Antioquía de nī nastútú dē ndá nchivī cándíja. De nī nacani dē tá tiñu ñáhnú nī nsāhá Yāā Dios jíin ndúū dē, chi nī jēhe yā tūhun jā suni cándíja ndá cā nchivī vísō nsūū nchivī hebreo cúu.

²⁸ De cuāhā tiempo nī īyo ndūū dē Antioquía jíín ndá nchivī cándíja.

15

Siqui junta ciudad Jerusalén

¹ Ñúcuán de jacū tēe región Judea nī nquenda dē ñuū Antioquía, de nī stéhēn ndá dē nūū ndá hermano jā tú mā sáhá ji circuncidar tá cúu nūū íyó costumbre jā ní jēhe Moisés nūū nchivī hebreo, de mā cácu cuitī ndá ji, ncachī ndá dē.

² De Pablo jíín Bernabé nī ntetáhán ndasí ndūū dē jíín ndá tēe ñúcuán siqui tūhun jā ní ncāhān ndá dē de nduú ní ncúndaā. De jā suu cúu jā ní nsáhá ndāā ndá dē jā quíhīn Pablo jíín Bernabé jíín sava cā dē jondē ciudad Jerusalén, de ñúcuán natúhún ndá dē siqui tūhun yáhá jíín ndá cā apóstol jíín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja.

³ Ñúcuán de ndá nchivī cándíja nī nachuhun ichí ji ndá dē. De nī nchāha ndá dē cuāhān dē ichi Fenicia jíín Samaria, nācani dē tūhun nāsa nī nasāma inī nchivī jāā nsūū nchivī hebreo cúu, chi nī ncandíja ji tūhun yā. De nī ncusiī ndasí inī ndá hermano ñúcuán.

⁴ De nī nquenda ndá dē Jerusalén. De ndá nchivī cándíja ñúcuán jíín ndá tēe cúu apóstol jíín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū ji, nī ncusiī inī ndá dē jā ní nquenda Pablo jíín ndá cā dē. De nī nacani Pablo jíín Bernabé ndācá tūhun nāsa nī nsáhá Yāā Dios jíín ndūū dē tá nī jica nuu dē nī nacani dē tūhun yā.

⁵ Sochi nī nacuiñī sava tēe grupo fariseo jā cándíja, de nī ncāhān ndá dē: Nchivī ndá cā nación jā cándíja ji Jesús, cánuú jā cuu ndá ji circuncidar, de ndacu ó nūū ji jā ná squíncuu ji ley Moisés, ncachī ndá dē.

⁶ De nī ndutútú ndācá tēe cúu apóstol jíín ndācá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jā sáhá ndāā dē siqui tíñu yáhá.

⁷ De tá cuājīnu jā ní ncāhān ndilhi ndá dē de nī nacuiñī Pedro nī ncāhān dē: Hermano, ja jíín vāha ndá ní jā ja cuācunahán nī nacāji Yāā Dios sāán jā ní nacani sá tūhun vāha yā nūū nchivī incā nación, de nī ncandíja ji.

⁸ De Yāā Dios chi jíín yā nāsa íyó ánō ndá nchivī, de nī stéhēn yā jā ní jetáhvī yā ji, chi suni nī jēhe yā Espíritu Santo nūū ndá ji tá-ni nī ntaji yā nūū maá ó.

⁹ De nduú ní nsáhá síín yā yóhó jíín ndá ji, chi suni nī nsáhá ndoo yā ánō ji siqui jā ní ncandíja ndá ji Jesús.

¹⁰ De mitan ¿de nājēhē cúu jā cúnī ndá ní squívi ní ji chíjin ley jā má cúndéé ji jíín? Chi nduú jétahān inī Yāā Dios jā súcuán. Chi cúnī ndá ní jā tee ní tíñu vjíín yáhá siqui ndá nchivī cándíja ñúcuán, de ni ndá tatā ō nduú ní ncúndéé dē squíncuu dē, de ni maá ó.

¹¹ Chi sa cándíja ndācá ó jā siqui jā vāha inī Jētohō ō Jesús cúu jā ní scácu yā yóhó súcuán-ni, de suni súcuán-ni scácu yā ndá cā nchivī, de nsūū siqui jā squíncuu ji ley, ncachī Pedro.

¹² De nī ncāhān Pablo jíín Bernabé, de nī ncunañíí ndá nchivī níni ji jā cáhān ndūū dē, chi nī nacani dē jā ní jēhe yā poder nūū ndūū dē jā ní nsáhá dē ndá tíñu ñáhnú jíín tíñu jā stéhēn jā íyó poder yā nūū nchivī ndá cā nación.

¹³ De tá nī jíinu nī ncāhān ndūū dē de nī ncāhān Jacobo: Hermano, cunini ndá ní ná cáhān sá.

¹⁴ Nī nacani Simón Pedro tūhun nāsa nī nquijéhé Yāā Dios cána yā nchivī ndá cā nación, chi nānducú maá yā ndá ji jā nduu ji nchivī maá yā.

¹⁵ De inuú-ni cáhān ndá tūhun yáhá jíín tūhun jā ní nacani ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán tá cúu nūū ní ntee dē nūū tutū ī:

¹⁶ Cáchī Yāā Dios:

Vehe nūū ní nchiñúhún David nduhū chi nī ndicó cáva.

De iin quívi de nenda nī de nasáhá nī vehe ñúcuán,

jā chiñúhún tucu ndá nchivī hebreo nduhū.

¹⁷ Súcuán sáhá nī tácuu cuu nanducú ndá cā nchivī nduhū, jondē jíín nchivī ndá cā nación, ndācá ji jā cana nī ji jā cándíja ji nduhū.

¹⁸ Súcuán nī ncāhān maá Jētohō ō, de jondē janahán ndasí ja stéhēn yā nūū nchivī jā súcuán scácu yā ji.

Cáchī tutū ī.

¹⁹ De cáhān cā Jacobo: De jā ñúcuán cúu jā jáni inī sá jā má tēé ó ley vijín ñúcuán sīqui nchivī ndá cā nación jā nándicó cóo inī nūū Yāā Dios.

²⁰ Chi sa carta tee-ó quihīn nūū ji jā má quívi nduū cā ji jíin ídolo, de mā cācá ndī ji, de mā cājí ji cūñu quiti jéhné chi nduú ní játi nīñī tī, de ni iin nīñī ndá cā quiti mā cājí ji.

²¹ Tūhun yáhá-ni tee ó quihīn nūū ji. Chi ja íyó ndá tēé nácani ley Moisés jondē janahán de jondē mitan. De ndācá quívi nátātú cáhvi ndá dē ndá tūhun ñúcuán inī ndá vehe ī sinagoga ndācá ñuū, ncachī Jacobo.

²² De súcuán nī ncucáhnú inī ndá apóstol jíin ndá tēé ñáhnú jā ndíso tíñú jíin ndihi nchivī cándíja jā súcuán sáhá dē, de nī nacāji ndá dē sava tēé quihīn jíin Pablo jíin Bernabé, chi quīnohōn ndúū dē Antioquía. De tēé nī nacāji dē ñúcuán cúu Silas jíin Judas, de incā síví dē cúu Barsabás. De iin tēé cúñáhnú cúu ndúū dē nūū ndá hermano.

²³ De ndá tēé ñúcuán née dē carta, de súcuán cáhān: Ndá máá sá cúu apóstol jíin ndá tēé ñáhnú jā ndíso tíñú jíin ndá cā hermano, de tēé ndá sá tūhun yáhá cuēé nūū ndá ní, hermano ndá cā nación jā ndéé ndá ní inī ñuū Antioquía jíin región Siria jíin Cilicia. Sáhá ndeé inī ndá ní.

²⁴ Nī nīhīn sá tūhun jā ní nquee sava táhán sá yáhá nī nquenda dē nūū ndá ní jā cúu ní nchivī cándíja Cristo. De nī ndacu dē jā cuu ndá ní circuncidar jíin jā cuetáhví ní ley Moisés. De jíin tūhun jā ní ncāhān ndá dē ñúcuán de jáni ndasí inī ndá ní de cúcuécá inī ní sáhá dē. Sochi nsūú ndá sāán ní ntetíñú ndá tēé ñúcuán jā cuēé dē nūū ní.

²⁵ De mitan nī nsáhá ndāā ndá sá, de inuú-ni jáni inī ndá sá. De nī nacāji sá tēé jā tetíñú sá cuēé nūū ní jíin hermano jā māñī ō jíin jā cúu Bernabé jíin Pablo.

²⁶ De ndúū tēé yáhá ja nī jēhe dē tūhun jā vísō ná cúu dē jā síqui Jētohō ō Jesucristo.

²⁷ Túsaá de tetíñú ndá sá Judas jíin Silas cuēé dē nūū ní tácu suni inuú-ni cachī tūhun ndúū dē nūū ndá ní tá-ni cáhān carta yáhá.

²⁸ Chi súcuán jétahān inī Espíritu Santo, de saá-ni ndá máá sá suni mā tēé ndá sá ni iin tíñu vijín sīqui ndá ní, chi maá-ni tíñu jā cánuu cā yáhá:

²⁹ Mā cājí ní cā jā ní nsōcō nūū ídolo, ni mā cājí ní nīñī, ni quiti jéhné chi nduú ní játi nīñī tī, de mā cācá ndī ndá ní. Tú sndóo ní ndācá yáhá de vāha squíncuu ní. Sáhá ndeé inī ndá ní túsaá, cáchī carta.

³⁰ De ndá tēé jā ní ntetíñú ndá dē ñúcuán, cuāhān ndá dē Antioquía. De nī nastútú ndá dē ndá nchivī cándíja, de nī jēhe dē carta ñúcuán nūū ji.

³¹ De nī nchivī ndá ji, de nī ncusiī inī ji jíin tūhun ndeé inī jā cáhān carta.

³² De suni tēé nácani tūhun Yāā Dios cúu Judas jíin Silas, de jíin ndācá cā tūhun jā ní ncāhān ndúū dē de nī ndundeé inī ndá hermano ñúcuán, de nī jija cā inī ndá ji nī nsáhá ndúū dē.

³³ De nī íyo ndá dē ñúcuán jacū quívi. Sá de nī nacuetáhví ndá hermano nūū ndá dē jā quínohōn dē nūū ndá tēé jā ní ntetíñú ndá dē.

³⁴ Sochi nī jétahān inī Silas jā quendōo dē ñúcuán.

³⁵ De suni nī nquendōo Pablo jíin Bernabé Antioquía, de stéhēn ndúū dē jíin cuāhā cā tēé ñuū ñúcuán, de nácani ndá dē tūhun vāha maá Jētohō ō.

Jā quínacani tucu Pablo tūhun yā vuelta ūū

³⁶ De nī ncuu cā quívi, de Pablo nī ncāhān dē jíin Bernabé: Mitan de quíndehé ó ndācá hermano ō ndācá ñuū nūū ní nacani ó tūhun maá Jētohō ō nūū ji, cúndehé ó nāsa íyó ndá ji, ncachī dē.

³⁷ De cúni Bernabé jā quihīn dē jíin Juan, tēé nání Marcos.

³⁸ Sochi nduú ní jétahān inī Pablo jā quihīn tēé ñúcuán jíin dē, chi jondē Panfilia nī ncusiín Marcos nūū Pablo jíin Bernabé, de nduú ní ncúni cā Marcos jā chindeé táhán dē jíin ndúū dē saá.

³⁹ De nahán nī natúhún Pablo jíin Bernabé, de nduú ní ncúndaā inī ndúū dē jā síquī Marcos. De nī ncusíin ndúū dē, de Bernabé nī jeca dē Marcos cuāhān ndúū dē jíin barco jondē isla Chipre.

⁴⁰ De Pablo nī nacāji dē Silas jā quíhīn dē jíin. De ndá cā hermano nī jīcān táhvī nūū maá Jētohō ō jā ná chindeé chituu yā Pablo, chi vāha inī yā. De cuāhān ndúū dē.

⁴¹ De nī jicó núu dē ní Siria jíin Cilicia. De nī jija cā inī ndá nchivī cándíja ñúcuán nī nsāhá dē.

16

Jā cuāhān Timoteo jíin Pablo jíin Silas

¹ Ñúcuán de nī nenda Pablo jíin Silas ñuū Derbe jíin Listra. De iin ñuū ñúcuán íyó iin tēe cándíja, nání dē Timoteo. De cúu dē sēhe yíi iin ñahan hebrea jā cándíja Jesús. De tatá dē cúu tēe griego.

² De ndācā hermano ñuū Listra jíin ñuū Iconio nī ncāhān ndá dē jā tēe vāha cúu Timoteo.

³ De cúnī Pablo jā cueca dē Timoteo quíhīn dē jíin. De nī nsāhá Pablo jā cuu ji circuncidar, chi nduú cúnī dē jā cāhān ndá nchivī hebrea jāá nduú ní squíncuu Timoteo costumbre ñúcuán, chi ndihi ji jínī jāá nsúū tēe hebrea cúu tatá ji.

⁴ De ndācā ñuū nī jēhēn ndá dē nī stéhēn ndá dē nūū ndá nchivī cándíja jā ná squíncuu ji tiñu jā ní ntatúnī ndá apóstol jíin ndá tēe ñáhnú Jerusalén jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja.

⁵ De ndá nchivī cándíja nī jija cā inī ji. De ndiquivī nī ncāyā cā ndá ji.

Jā ní stéhēn yā iin tēe región Macedonia nūū Pablo

⁶ De nduú ní jéhe Espíritu Santo tūhun jā nacani dē tūhun yā inī región Asia, de jā ñúcuán cúu jā ní nchāha ndá dē cuāhān dē ichi región Frigia jíin Galacia.

⁷ De nī nquenda dē nūū quétáhán región Misia jíin Bitinia. De cúnī dē jā quíhīn dē Bitinia nícu, sochi Espíritu Jesús nduú ní jéhe yā tūhun jā quíhīn dē.

⁸ De nī nchāha ndá dē iin lado Misia cuāhān dē puerto Troas.

⁹ De iin jacuāā nī stéhēn yā nūū Pablo jā íñī iin tēe región Macedonia cāhān ndāhvī jíin dē: Nehēn ní Macedonia yáhá, de chindeé ní ndá sāán, ncachī.

¹⁰ Súcuán nī stéhēn nūū dē. Ñúcuán de sāán jā cúu Lucas, nī nquetáhán sá jíin Pablo. De nī nsāhá tūha ndá sá jā quíhīn ndá sá Macedonia, chi nī jinī cājí sá jā maá Yāā Dios cúnī yā jā nacani ndá sá tūhun vāha yā nūū ndá nchivī ñúcuán.

Jā ní iyo Pablo jíin Silas inī ciudad Filipos

¹¹ De jíin barco nī nquee ndá sá ñuū Troas cuāhān ndāā sá isla Samotracia. De quivī téen nī nquenda sá ñuū Neápolis.

¹² De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá de nī nquenda ndá sá Filipos jā cúu ñuū cúñáhnú cā inī Macedonia, chi nchivī ciudad Roma nī nsāhá ji ñuū ji ñúcuán. De nī iyo ndá sá ñúcuán jacū quivī.

¹³ De iin quivī nátátú nī nquee ndá sá ñuū ñúcuán, de nī jēhēn ndá sá iin yuhú yúte. De ñúcuán cúu iin lugar nūū jīcān táhvī ndá nchivī. De nī jēcundeē ndá sá, de nī nacani ndá sá tūhun yā nūū ndācā ñahan jā ní natakā ñúcuán.

¹⁴ De iin ñahan nání Lidia jā váji jondē ñuū Tiatira, xícó ña sahma cuahá ndíhí jā yāhvi ndéē. De chíñúhún ndija ña Yāā Dios. De nī nini ña tūhun nacani ndá sá, de nī nsāhá maá Jētohō ō jā ní ncandíja ña tūhun yā jā cāhān Pablo.

¹⁵ De tá nī jenduté ña jíin ndācā nchivī jā ndéē vehe ña de nī ncāhān ndāhvī ña jíin sá: Tú jáni inī ndá ní jā cándíja ndija sá nūū maá Jētohō ō, de cuēē ndá ní vehe sá cundeē ní, ncachī ña. De nī ncana fuerza ña ndá sāán.

¹⁶ Sá de iin quivī cuāhān tucu ndá sá nūū jīcān táhvī ndá ji ñúcuán. De nī nquetáhán sá jíin iin sūchí síhí jā ñúhún tāchī inī, de maá sáhá jā cúu cāhān ji tūhun nāsa coo ichi núū, de queē ndāā jā cāhān ji. De sūchí yáhá nī jeen ndá patrón ji tácuā nīhīn dē cuāhā xūhún síquī jā cáchī tūhun ji nūū ndá nchivī nāsa coo ichi núū.

¹⁷ De sūchí ñúcuán níquīn ji vāji ji yātā ndá sá cána cóhó ji: Ndá tēe yáhá sátíñú dē nūū Yāā Dios, Yāā cúñáhnú ndasí, de cáchī tūhun ndá dē nūū ndá ní nāsa cācu ní nūū cuáchi ní, ncachī ji.

¹⁸ De cuāhā quīvī nī nsāhá ji sūcuán nūū ndá dē. De nī ntahúhvī inī Pablo, de nī ndicó cóto dē nūū ji, de nī ncāhān dē jíin tāchī ñúcuán: Tátúnī nī jíin poder Jesucristo jā quee nú inī sūchí yáhá quihīn nū, ncachī dē. De maá hora ñúcuán de nī nquee-ni.

¹⁹ Ñúcuán de nī jinī ndá patrón ji jā má níhīn cā ndá xūhún sāhá ji. De jā suu cúu jā ní ntiin ndá Pablo jíin Silas cuāhān ndá jíin ndúū dē centro nūū íyó justicia.

²⁰ De nī jani ndá ndúū dē nūū ndá tēe sáhá ndāā tiñu, de nī ncachī ndá: Ndúū tēe yáhá cúu tēe hebreo, de sáhá ndúū dē jā cúvaā nchivī ñuū ō.

²¹ De jáquīn ndúū dē incā costumbre jā má cúu cuetáhvī ó ni mā cúu sāhá ó, chi contra sīquī ley nación maá ó cúu, chi nchivī nación Roma cúu ó, ncachī ndá.

²² Ñúcuán de nī nenda cuāhā cā nchivī sīquī ndúū dē. De nī ncachī ndá tēe cúñáhnú ñúcuán jā ná scúnuu ndá sahma ndúū dē, de ná cáni ndá ndúū dē jíin ñutun.

²³ De tá nī ncuu nī ncani ndasí ndá ndúū dē, de nī squívi ndá ndúū dē vecāa. De nī ncachī ndá nūū tēe jā jíto vecāa jā ná cóto vāha ndúū dē.

²⁴ De tēe jíto vecāa, tá nī ndacu ndá sūcuán nūū dē de nī squívi dē Pablo jíin Silas vecāa ichi inī cā. De nī nchihi dē sūcūn jéhē ndúū dē iin ñutun jā ndéē yāvī, de nī nasníhin dē jíin cadena.

²⁵ De tá nī ncuu sava ñuú de jícān táhvī Pablo jíin Silas de jíta ndúū dē yaā ī nūū Yāā Dios. De suni nī jini ndá nchivī jā yíhí jíin dē vecāa.

²⁶ De sanaā-ni de níhin ndasí nī ntāan, de nī ncandā níí vecāa. De ndācá viéhé cāa ñúcuán nī nune-ni, de cadena jā núhni ndá nchivī nī ndāji-ni.

²⁷ De nī ndoto tēe jíto vecāa. De nī jinī dē jā núne ndá viéhé cāa, de nī ntavā dē espada jā cahni dē maá dē nícu, chi jáni inī dē jā ní jinu ndá nchivī yíhí vecāa cuāhān ji.

²⁸ Sochi nī ncāhān jee Pablo: Mā cáhni ní maá ní, chi yíhí ndihi ndá sá yáhá, ncachī dē.

²⁹ Ñúcuán de tēe jā jíto vecāa nī ncana dē ñuhūn nī nquiji. De nī nquívi dē-ni inī vecāa, de quísi dē jā yúhú dē. De nī jēcuñī jítí dē nūū Pablo jíin Silas.

³⁰ De nī ntavā dē Pablo jíin Silas tāvēhé cāa, de nī ncāhān dē: Señor, ¿naá cúu jā sāhá sá tácuā cācu áno sá? ncachī dē.

³¹ De nī ncāhān ndúū dē jíin tēe ñúcuán: Candíja ní Jētohō ō Jesucristo de cācu ní, de saá-ni ndācá nchivī vehe ní, ncachī dē.

³² De nī nacani ndúū dē tūhun maá Jētohō ō nūū tēe ñúcuán jíin nūū ndācá nchivī jā ndéē vehe dē.

³³ De maá jacuāā ñúcuán nī naquete dē nūū ní ntacuēhé ndúū dē jā ní nsāhá ñutun. De ñúcuán de nī jenduté dē jíin ndācá nchivī jā ndéē vehe dē.

³⁴ De nī jeca dē Pablo jíin Silas cuāhān dē jíin vehe dē, de nī jēhe dē jā ní nchaji ndúū dē. De nī ncusií ndasí inī dē jíin ndá cā nchivī jā ndéē vehe dē jā ní ncandíja ndá ji Yāā Dios.

³⁵ De tá nī ntūu de ndá tēe cúñáhnú nī ntetíñú dē ndá policía cuāhān nūū tēe jā jíto vecāa jā ná siāā dē Pablo jíin Silas.

³⁶ De tēe jā jíto vecāa nī ncachī tūhun dē tūhun yáhá nūū Pablo: Ndá tēe cúñáhnú nī ntetíñú dē tūhun vāji jā siāā sá ní. Túsaá de quee ndúū ní quihīn ní, de sāhá ndéē inī ní, ncachī dē.

³⁷ Sochi nī ncāhān Pablo jíin policía: Cuāhā nchivī nī jinī jā ní ncani ndá dē ndúū sá. ¿De nūcu ndúū ní nsāhá ndāā dē de tú jāndāā jā íyó cuāchi ndúū sá? De nī nchihi ndá dē ndúū sá vecāa vísō tēe Roma cúu ndúū sá, chi íyó ley jā má cúu sāhá dē sūcuán jíin nchivī Roma. De mitan ¿á tavā yuhū dē ndúū sá cúni ndá dē, á naá cúu? De jā sūcuán mā cúu cuitī, chi ná quíji ndá máá dē tavā dē ndúū sá, ncachī Pablo.

³⁸ Ñúcuán de nī ndicó cóo ndá policía nī nacani dē ndācá tūhun yáhá nūū ndá tēe cúñáhnú, de nī nchūhú ndasí ndá nī jini ndá jā tēe Roma cúu Pablo jíin Silas.

³⁹ De nī nquenda ndá, de nī ncāhān ndāhvī ndá jíin ndúū dē jā ná cúne cáhnú inī ndúū dē. De nī ntavā ndá ndúū dē vecāa, de nī ncāhān ndāhvī ndá jā ná quée dē quihīn dē inī Filipos.

⁴⁰ De sá de nī nquee ndúū dē vecāa, de cuānohōn dē vehe Lidia. De nī ncāhān ndúū dē tūhun ndeé inī jíin ndá hermano, de nī nquehen tucu ndúū dē ichi cuāhān dē.

17

Jā ní ncuvaā nchivī űuū Tesalónica

¹ De nī nchāha Pablo jíin Silas űuū Anfípolis jíin űuū Apolonia cuāhān dē, de nī nquenda dē Tesalónica nūū íyó iin vehe īi sinagoga táhān dē hebreo.

² De nī ndeē ndúū dē űúcuán űnī semana. De ndá quivī nātátú de sáhá Pablo tá-ni sáhá dē, chi nī jēhēn dē vehe īi sinagoga, de nī ncāhān dē jíin ndá tēe űúcuán sīquī tutū īi.

³ De jíin tūhun cáhān tutū īi nī stēhēn dē jā cánuú jā ndoho Cristo jā cuū yā de natecū yā, de nī ncāhān dē: Jesús, Yāa jā nácani sá tūhun nūū ndá ní, suu yā cúu Cristo, Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu yóhó, ncachī dē.

⁴ De nī ncandíja sava táhān dē hebreo jíin cuāhā nchivī griego jā suni chíñúhún Yāa Dios, jíin cuāhā űahan cúñáhnú. De inuú-ni nī nduu ndá ji jíin Pablo jíin Silas.

⁵ űúcuán de nī ncucuásún ndasí inī ndá táhān dē hebreo jāa nduú cándíja, de nī stútú ndá dē sava tēe nēhēn jā jíca cúxí-ni. De nī ncuvaā ndasí ndá ji inī űuū űúcuán. De nī nquenda ndá vehe Jasón nánducú ndá Pablo jíin Silas jā cueca ndá de canī ndá nūū ndá nchivī cuāhā nícu.

⁶ Sochi nduú ní nánihīn ndá ndúū dē. De nī jeca xeēn ndá Jasón jíin sava cā hermano nī nquenda ndá jíin ndá dē nūū ndá tēe tátúnī inī űuū űúcuán, de nī ncana jee ndá sīquī Pablo jíin Silas: Ndá tēe jā sáhá sīin nchivī ní cáhnú űayiví, suni nī nquenda ndá dē yáhá.

⁷ De Jasón nī jēhe núú dē vehe dē ndeē ndá tēe űúcuán. De ndācá ndá dē nduú jétáhvī dē ley maá rey ndācá ó jā cúu ó nchivī Roma, chi sa cáhān ndá dē jā íyó incā rey jā jétáhvī ndá dē jā nání Jesús, ncachī ndá.

⁸ De ndá tēe tátúnī jíin ndá cā nchivī nī jini ndá tūhun yáhá, de nī ncuvaā ndá.

⁹ De Jasón jíin ndá cā hermano nī sndóo ndá dē xūhún dē jā cúu prenda jā tají dē Pablo jíin Silas quihīn ndúū dē, de sá de nī nsiāā ndá Jasón jíin ndá cā hermano cuānohōn dē.

Jā ní űyo Pablo jíin Silas inī űuū Berea

¹⁰ űúcuán de ndá hermano nī scāca űuú-ni dē Pablo jíin Silas cuāhān ndúū dē Berea. De tá nī nquenda ndúū dē űúcuán, de nī nquivī dē inī vehe īi sinagoga táhān dē hebreo.

¹¹ De táhān dē hebreo űúcuán vāha cā inī ndá ji nsūú cā táhān dē hebreo űuū Tesalónica, chi vāha nī ncusiī inī ji jíin tūhun jā ní nacani ndúū dē. De ndācá quivī nánducú vīi ndá ji nūū tūtū īi de tú súcuán cáhān, á nduú.

¹² De jā űúcuán nī ncandíja cuāhā ji, de suni nī ncandíja cuāhā nchivī griego, cúu tēe cúu űahan cúñáhnú.

¹³ Sochi ndá táhān dē hebreo űuū Tesalónica nī nīhīn dē tūhun jā suni nácani Pablo tūhun Yāa Dios űuū Berea. De nī jēhēn ndá dē Berea, de nī scáhān ndá dē ndá nchivī űúcuán de nī nenda ji sīquī Pablo.

¹⁴ De ndá hermano Berea nī ntetíñú dē-ni Pablo jā quihīn dē yuhú mar. De nī nquendōo Silas jíin Timoteo űúcuán.

¹⁵ De sava hermano nī jēsíaħa dē Pablo jondē Atenas. De nī ncachī Pablo nūū ndá tēe űúcuán jā űamā ná quihīn Silas jíin Timoteo űúcuán, de nī ndicó cóo ndá hermano cuānohōn dē.

Jā ní űyo Pablo inī űuū Atenas

¹⁶ De juni ndétu Pablo űuū Atenas jā quenda Silas jíin Timoteo de nī jini dē jā ndá nchivī űúcuán ndasí chíñúhún ji ndá ídolo, de nī ncucuécá ndasí inī dē.

¹⁷ De inī vehe ī sinagoga nī nacani dē tūhun yā nūū ndá táhán dē hebreo jíin ndá cā nchivī jā suni chíñúhún Yāā Dios. De suni ndiquivī nácani dē tūhun yā nūū ndá nchivī jā íyó nūū yáhvi.

¹⁸ De sava tēe jā scuáha tūhun epicúreo jíin jā scuáha tūhun estoico nī natúhún ndá dē jíin Pablo, de sava dē nī ncāhān: ¿Nā tūhun cúu jā cáhān tēe tíléhlé yáhá? ncachī ndá. De sava cā nī ncāhān: Tūhun yāā jeé jāā nduú jíinī ō nácani dē, ncachī ndá. Súcuán nī ncāhān dē chi nī nacani Pablo tūhun vāha Jesús jíin tūhun jā ní natecū yā.

¹⁹ De nī jeca ndá dē cuāhān ndá jíin dē nūū ndútútú ndá tēe cúñáhnú iin lugar nūū nání Areópago, de nī ncāhān ndá: Mitan de sáhá ní iin favor cachī ní ndá tūhun jeé jā nácani ní, chi cúnī ndá sá cunini sá.

²⁰ Chi tūhun jāā ncháha ca cunī ndá sá cúu, de cúnī ndá sá jā jícūhun inī ndá sá síquī tūhun ñúcuán, ncachī ndá.

²¹ Chi ndācá nchivī Atenas jíin ndācá nchivī incā ñuū jā ndéē inī Atenas, nduú cā nā incā cúsiī cā inī ji jíin chi maá-ni jā cúnī ji jā cunini ji ndá tūhun jeé de suni cāhān ji cúnī ji.

²² De íñí Pablo māhñú nchivī jā ní ndutútú inī Areópago de nī ncāhān dē: Ndá ní nchivī Atenas, nī jinī sá jā vāha chíñúhún ní ndá yāā maá ní.

²³ Chi nī jicó núu sá nī ndēhé sá ndá jā chíñúhún ndá ní, de nī jinī sá iin altar jā ndéē letra, de súcuán cáhān: Yáhá cúu altar maá yāā jāā ncháha ca cunī ō tūhun yā, cáchī. De maá Yāā ñúcuán jā chíñúhún ndá ní vísō ncháha ca cunī ní tūhun yā, suu tūhun Yāā ñúcuán cúu jā nácani sá nūū ní mitan.

²⁴ Chi Yāā ñúcuán cúu Yāā jā ní nsáhá ñayiví jíin ndācá cā jā íyó, de maá yā cúu Jētoho andiví jíin ñayiví. De nduú ndéē yā inī veñūhun jā sáhá nchivī.

²⁵ De maá yā chi nduú jíinī ñúhún yā nī iin ndatíñú jā cuāha nchivī nūū yā, chi maá yā sáhá jā técu nchivī jíin jā stáá táchī ji jíin jā níhīn ji ndihī jā jíinī ñúhún ji.

²⁶ De nī nsáhá yā jā chíjin iin-ni tatā nī ntāhvī ndācá nchivī jā ní nduu ndācá nación tácu cundeē ji ní cáhnú ñayiví. De nī jani yā cuiyā jā cutecū ndá nchivī, jíin lugar nūū cundeē ndá ji.

²⁷ De súcuán nī nsáhá Yāā Dios, chi cúnī yā jā nanducú ó yā, chi tú nanducú ó yā de nanihīn ō yā, chi nduú íyó jíicá yā jíin iin ō.

²⁸ Chi maá yā cúu jā sáhá jā íyó maá ó jíin jā técu ō jíin jā cándā ō. De suni súcuán nī ncāhān sava tēe jā távā yāā ní: De suni tatā maá yā cúu ndācá ó, cáchī

²⁹ De tú tatā Yāā Dios cúu ndācá ó, túsaá de mā cānī inī ō jā cúu Yāā Dios tá cúu nūū cúu ídolo oro á plata á yūū, chi ndá ñúcuán cúu jā ní jani inī nchivī jā súcuán cáá yā, de nī nasáhá ji-ni.

³⁰ De nī jendeē inī yā síquī jā nduú ní jícūhun inī ndá ji jondē saá, de mitan chi ndácu yā jā ndācá nchivī ní cáhnú ñayiví ná nácani inī ji síquī cuáchi ji.

³¹ Chi Yāā Dios ja nī jani yā quivī jā ndāā sáhá ndāā yā tiñu ndá nchivī ñayiví, de nī jani yā Jesús jā maá Jesús sáhá ndāā. De ja nī stéhēn nijīn Yāā Dios nūū ndācá nchivī jā maá yā nī jani Jesús, chi nī nastécū yā Jesús jā ní ncuu yā ndīyi, ncachī Pablo.

³² De jā súcuán nī jini ndá ji tūhun jā nátecū ndīyi, de sava ji nī ncāhān yīchī ji. De sava cā ji nī ncāhān: Cúnī ndá sá jā cáhān tucu ní ndá tūhun jíñā incā quivī cunini ndá sá, ncachī ndá ji.

³³ De nī nquee Pablo māhñú nchivī ñúcuán cuāhān dē.

³⁴ De cuāhān sava nchivī jíin Pablo, de nī ncandíja ndá ji. De iin ji cúu Dionisio, tēe jā ndútútú jíin ndá tēe cúñáhnú jā sáhá junta nūū nání Areópago, de incā ji cúu ñahan nání Dámaris, de íyó cā ji.

18

Jā ní íyo Pablo inī ñuū Corinto

¹ Ñúcuán de nī nquee Pablo inī Atenas, de cuāhān dē Corinto.

² De ñúcuán nī jinī dē nūū iin táhán dē hebreo nání Aquila. Tēe región Ponto cúu dē, de nī iyo dē nación Italia chi cáta jacū-ni quivī nī nquenda ndúū dē jíín ñasíhí dē Priscila ñuū Corinto jā ní nquee ndúū dē inī Italia. Chi nī ntatúnī rey Claudio jā ná quée ndācá nchivī hebreo inī Roma jā cúu capital nación Italia. De nī nquenda Pablo vehe Aquila jíín Priscila.

³ De iin-ni tiñu sáhá tēe ñúcuán jíín Pablo, chi tēe quícu manta jā cuu vehe cúu ndúū dē. De nī ndeē Pablo jíín tēe ñúcuán, de nī nsatíñú cáhnú ndúū dē.

⁴ De ndācá quivī nátátú nī jēhēn Pablo vehe īī sinagoga nī nacani dē tūhun yā, de nī nducú ndeē dē jā scándíja dē táhán dē hebreo jíín nchivī ndá cā nación.

⁵ De nī nquenda Silas jíín Timoteo ñuū Corinto jā vají ndúū dē Macedonia. De tá nī nquenda ndúū dē Corinto, de Pablo chi cúsá maá tūhun yā nácani cájí dē nūū táhán dē hebreo jā Jesús cúu Cristo jā ñúhún inī ndá ji jā quiji.

⁶ Sochi nī nquijéhé ndá ji cáhān ji sīquī tūhun ñúcuán jāá nsūú tūhun ndāā cúu, de nī ncāhān nāvāha ndá ji nūū dē. Ñúcuán de Pablo nī nquisi dē sahma dē jā cúu seña jā quíhīn dē de quendōo ndá ji jíín cuāchi ji. De nī ncāhān dē jíín ndá ji: Cuāchi ndá máá ní cúu jā tñū tāhvī ní túsaá, de nsūú cuāchi maá sá cúu. Mitan de sndóo sá ndá ní jā cúu ní táhán sá nchivī hebreo, de quíhīn sá nacani sá tūhun yā nūū nchivī ndá cā nación, ncachī dē.

⁷ De nī nquee dē vehe īī sinagoga ñúcuán, de nī nquivī dē vehe iin tēe nání Justo. De tēe ñúcuán suni chíñúhún dē Yāā Dios, de maá xiín vehe īī sinagoga cáá vehe dē.

⁸ De Crispo, tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, nī ncandíja dē nūū maá Jētohō ō jondē jíín ní nchivī vehe dē. De cuāhā nchivī ñuū Corinto nī jini ndá ji tūhun jā nácani Pablo, de nī ncandíja ji, de nī jenduté ndá ji.

⁹ De iin jacuāā nī stéhēn nijīn maá Jētohō ō nūū Pablo, de nī ncāhān yā: Mā cúyūhú nú, de ni mā cāsī nū yuhú nú, chi nacani nú tūhun nī.

¹⁰ Chi jíca maá nī jíín nú, de ni iin tēe mā cúū sáhá nāvāha dē ndóhó. Chi ñuū yáhá íyó cuāhā nchivī jā candíja ji tūhun nī, ncachī yā.

¹¹ De sá de iin cuiyā yósává nī iyo Pablo ñuū ñúcuán, de stéhēn dē tūhun Yāā Dios nūū ji.

¹² De tá nī ncuu Galión gobernador inī región Acaya de inuú-ni nī nenda ndá nchivī hebreo sīquī Pablo, de nī jeca ndá ji dē cuāhān ji jíín dē vehe tíñú.

¹³ De nī ncāhān ndá jíín Galión: Tēe yáhá chi scáhān ndasí dē nchivī jā incā modo chíñúhún ji Yāā Dios, de jā chíñúhún ji chi contra ley cúu, ncachī ndá.

¹⁴ De nómī Pablo jā cāhān dē nícu, sochi nī ncāhān-ni Galión jíín ndá nchivī ñúcuán: Ndá ndóhó nchivī hebreo, tú iin cuāchi xeēn á iin cuāchi nīhin cúu jā cáhān nū sīquī dē de cunini vāha nī jā cáhān nū nícu.

¹⁵ De nduú. Chi maá-ni sīquī nā-ni tūhun á sīquī nā-ni síví á sīquī ndá ley maá nú cúu, de ndá ñúcuán chi sáhá ndāā maá nú túsaá. Chi nduú sáhá ndāā ni iin tiñu súcuán, ncachī dē.

¹⁶ De nī ntavā dē ndá ji cuāhān ndá ji tāvēhé tíñú.

¹⁷ Ñúcuán de ndá nchivī griego nī ntiin ji Sóstenes, tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, de nī ncani ndá ji dē viéhé tíñú, de Galión chi nduú ní nsáhá cuitī dē cuenta.

Jā ní nōhōn tucu Pablo Antioquia, de nī nquee dē cuāhān dē jā nacani dē tūhun yā vuelta ūnī

¹⁸ De cuāhā cā quivī nī ndeē Pablo Corinto. Sá de nī nacuetáhví dē nūū ndācá hermano ñúcuán, de Aquila jíín ñasíhí dē Priscila nī nquee ndá dē cuāhān dē jíín Pablo ñuū Cencrea. De ñúcuán nī nsēté Pablo xīnī dē, chi ñúcuán cúu iin seña jā ní squíncuu dē jā ní nquee yuhú dē nūū yā. De nī nquivī ndá dē barco jā quíhīn dē jondē región Siria.

¹⁹ De nī nquenda ndá dē ñuū Efeso. De ñúcuán nī sndóo dē Aquila jíín Priscila, de maá dē-ni nī jēhēn vehe īī sinagoga, de nī nacani dē tūhun yā nūū ndá táhán dē hebreo jā ní ndutútú ñúcuán.

²⁰ De nī ncāhān ndāhví ndá ji jíín dē jā ná cūndeē dē jacū cā quivī jíín ji, sochi nduú ní jéhe dē tūhun.

²¹ Chi nī nacuetáhvī dē nūū ji, chi nī ncāhān dē: Cánúú jā quínohōn sá ciudad Jerusalén jā coo sá vico, sochi tú cúnī Yāā Dios de nenda tucu sá nūū ní, ncachī dē. De nī nquee dē inī űūū Efeso, de nī nquīvi dē barco cuāhān dē.

²² De nī nquenda dē Cesarea, de sá de nī jēhēn dē Jerusalén jā sāhá dē saludar grupo nchivī cándíja űúcuán, de sá de cuānohōn dē jondē Antioquía.

²³ De nī iyo dē űúcuán jacū quīvī, de sá de nī nquee dē űúcuán cuāhān tucu dē nī jicó núu dē níí ndáñúū Galacia jíín ndáñúū Frigia. De ndá nchivī cándíja nūū ní jēhēn dē nī jija cā inī ndá ji nī nsāhá dē.

Jā ní nacani Apolos tūhun Jesús inī űūū Efeso

²⁴ De Efeso nī nquenda iin tēe hebreo jā nání Apolos, de tēe űūū Alejandría cúu dē. De vāha ndasí nācani dē tūhun yā, de jíínī vāha dē tutū ī.

²⁵ De suni ja nī ncutūha dē tūhun jā ní stēhēn Juan nāsa quiji maá Jētohō ō Jesús. De ndíhvī inī dē stēhēn cājí dē tūhun yā vísō maá-ni tūhun jā ní stēhēn Juan tá nī scuénduté dē nchivī cúu.

²⁶ De nī nchundeé inī Apolos nī ncāhān dē tūhun yā inī vehe ī sinagoga. De nī jini Aquila jíín Priscila tūhun nācani dē, de nī jeca síín ndúū dē tēe űúcuán, de nī stēhēn vāha cā ndúū dē tūhun Jesús jāá ncháha ca cunī Apolos.

²⁷ űúcuán de cúnī Apolos jā quíhīn dē región Acaya. De ndá hermano űūū Efeso nī ntee ji carta jā quíhīn dē jíín nūū nchivī cándíja Acaya jā ná cuétáhvī ji Apolos. Chi ja cándíja sava nchivī űúcuán nī nsāhá Yāā Dios síquī jā vāha inī yā. De tá nī nquenda dē űúcuán, de vāha nī nchindeé dē ji jíín tūhun yā.

²⁸ Chi cājí ndasí nī ncachī dē nūū ndá táhán dē hebreo jondē nduú cā ní ncúu cāhān cā ndá dē síquī tūhun Jesús. De súcuán nī ntūu nūū ndá cā nchivī jā nchivī hebreo chi stívī dē. Chi jíín tutū ī nī stēhēn Apolos jā maá Jesús cúu Cristo, jā űúhún inī ndá nchivī hebreo jā quiji.

19

Jā ní iyo Pablo inī űūū Efeso

¹ De juni ndēē Apolos inī űūū Corinto de nī jica nuu Pablo ndá űūū íyó ichi síquī űūū Efeso, sá de nī nquenda dē Efeso. De űúcuán nī nquetáhán dē jíín sava nchivī cándíja.

² De nī jicā tūhún dē ji: ¿A nī nīhīn ndá ní Espíritu Santo tá nī ncandíja ní, á nduú? ncachī dē. De nī ncāhān ndá ji: Nduú chi juni nduú ní nīhīn ndá sá tūhun de tú íyó Espíritu Santo, ncachī ji.

³ űúcuán de nī ncāhān dē: ¿De nāsa nī jenduté ndá ní túsaá? ncachī dē. De nī ncāhān ndá ji: Suu nī jenduté ndá sá modo jā ní stēhēn Juan, ncachī ndá ji.

⁴ De nī ncāhān Pablo: De jā ní scuénduté Juan cúu jā ní stēhēn dē jā ná nācani inī nchivī jā sndóo ji cuāchi ji, de nī ncāhān dē jā ná cándíja ji Yāā jā quiji jā cúu Cristo Jesús, ncachī Pablo.

⁵ De tá nī jini ndá ji tūhun yáhá de nī jenduté ndá ji-ni jā ní ncandíja ji maá Jētohō ō Jesús.

⁶ De nī ntee Pablo ndahá dē xīnī ndá ji. De nī nquīvi-ni Espíritu Santo inī ánō ndá ji, de nī ncāhān ndá ji síín síín yuhú, de nī nacani ji tūhun yā.

⁷ De nī iyo tá űxī űū tēe.

⁸ De űnī yōō nī jica Pablo vehe ī sinagoga. De nī nchundeé inī dē nī ncāhān nīhīn dē tūhun yā jā scándíja dē ji cúnī dē, chi nī ncachī dē nāsa tátúnī Yāā Dios.

⁹ Sochi sava ji nī ncujehe inī ji, de nduú ní ncándíja ji, de nī ncāhān nāvāha ji síquī tūhun Yāā Dios nī jini ndá nchivī jā ndútútú. De jā űúcuán cúu jā ní ncujiyo-ni Pablo nūū ndá ji, de cuāhān dē jíín ndá nchivī cándíja. De ndācá quīvī nī stēhēn dē nūū ndá nchivī űúcuán inī escuela iin tēe nání Tiranno.

¹⁰ De súcuán nī nsāhá Pablo űū cuīyā. De ndācá nchivī jā íyó Asia, cúu nchivī hebreo jíín nchivī ndá cā nación, nī jini ji tūhun maá Jētohō ō Jesús.

¹¹ De nī jēhe Yāā Dios poder nūū Pablo jā cuu sāhá dē quéhén nūū tiñu űáhnú ndasí.

¹² De jondē ndá pañito jíin ndá sahma jā jétíñú dē nī jēhēn ndá nchivī jíin nūū cáá ndá nchivī cúhū, de nī nduvāha ndá ji-ni cuēhē ndóho ji de nī nquee ndá tächī inī ji.

¹³ De jacū tēe hebreo jícó núu ndá dē jā tavā dē tächī inī nchivī. De cúnī dē jā nacunehen dē sívī maá Jētohō ō Jesús tácu quee ndá tächī inī nchivī. De súcuán cáhān ndá dē nūū ndá tächī: Jíin sívī maá Jesús, Yāā jā nácani Pablo tūhun, cáhān nihin nī jíin nú jā quee nú quihīn nū, cáchī dē.

¹⁴ De iin tēe hebreo, nánī dē Esceva, cúu dē sūtū cúñáhnú, de íyó ūjā sēhe yíi dē jā sáhá súcuán.

¹⁵ Sochi tá nī ncāhān ndá dē súcuán de nī ncāhān-ni tächī: Ja jíinī ni maá Jesús, de suni jíinī ni Pablo. Sochi ndá ndóhó, ¿nā tēe cúu ndá nú jā cuetáhvī nī nūū nū? ncachī.

¹⁶ De tēe ndóho tächī ñúcuán nī ndava dē nī ntiin dē ndihújā tēe ñúcuán, de nī nsāhá xēen dē chi jondē nī stácuēhé dē, de nī stávichí dē. De nī nquee ndá dē vehe nī jinu ñíi dē cuāhān dē.

¹⁷ De tūhun yáhá nī jinī ndá nchivī Efeso, cúu nchivī hebreo cúu nchivī ndá cā nación. De nī nchūhú ndasí ndá ji, de nī ncāhān ndá ji jā cúñáhnú ndasí maá Jētohō ō Jesús.

¹⁸ De cuāhā nchivī jā ní ncandíja nī nquenda ji nūū Pablo, náhmā ji ndácá cuāchi jā ní nsāhá ji.

¹⁹ De cuāhā ndá tēe jā névāha mágica nī nquenda ndá dē nēe dē tutū dē, de ndéhé jínúū ndácá nchivī de nī nteñuhūn ndá dē tutū dē. De nī ntavā ndá dē cuenta nāsaa ndēē ndá tutū jā ní ncāyū ñúcuán, de nī ncucáhnú inī ndá dē jā ūū xico ūxī mil xūhún plata cúu.

²⁰ De súcuán nī jītē nuu tūhun maá Jētohō ō cuāhān, de nī jinī ndihi nchivī jā cúñáhnú ndasí tūhun yā.

²¹ De tá nī ncuu ndácá tiñu yáhá de nī jani téyíi inī Pablo jā quihīn dē Macedonia jíin Acaya de sá de nenda dē ciudad Jerusalén. De nī ncāhān dē jā tá quenda dē Jerusalén de suni cánuú quihīn dē ciudad Roma.

²² De nī scáca Pablo Timoteo jíin Erasto, ūū tēe jā chindeé táhán jíin dē, cuāhān ndúū dē Macedonia. De nī nquendō Pablo Asia jacū cā quivī.

Jā ní ncuvaā nchivī ñuū Efeso

²³ De iin ndá quivī ñúcuán nī nenda ndasí nchivī síquī tūhun yā.

²⁴ Chi nī iyo iin tēe sátíñú plata nánī dē Demetrio. De maá dē jíin ndá cā tēe jā sátíñú jíin dē, nihīn ndasí ndá dē xūhún, chi jíin plata sáhá ndá dē ndá veñūhun lulí jā cáá tá cáá veñūhun ídolo ji jā cúu yāā Diana.

²⁵ De nī nastútú Demetrio ndá táhán dē jā sátíñú jíin dē jíin ndá cā tēe jā iin-ni tiñu sáhá jíin dē, de nī ncāhān dē: Señor, ja jíinī ndá ní jā vāha nihīn ō xūhún síquī tiñu sáhá ó yáhá.

²⁶ De jíinī ndá ní de suni jíinī ndá ní tūhun jā tēe nánī Pablo chi cáhān dē jāā nsūū Yāā ndāā cúu jā sáhá nchivī. De ja nī scāhān dē cuāhā nchivī, de nsūū maá iin-ni ñuū ō Efeso yáhá chi ní cáhnú región Asia.

²⁷ De yúhú sá jā canī inī nchivī jāā nduú tiñu jā sáhá ó. De nsūū maá-ni ñúcuán, chi suni canī inī ji jāā nduú tiñu veñūhun maá yāā Diana, de suni sáhá jéhe inī ndá ji nūū yāā Diana, de mā cúñáhnú cā yā vísō ndihi nchivī Asia jíin nchivī ní cáhnú ñayiví chíñúhún ji yā mitan, ncachī dē.

²⁸ Súcuán nī jini ndá tūhun yáhá, de nī nquiti ndasí inī, de nī ncana jee ndá: Cúñáhnú ndasí yāā Diana jā cúu patrona inī ñuū ō Efeso, ncachī ndá.

²⁹ De ndihi ndá nchivī ñuū ñúcuán nī ncuvaā ji. De iin cáhnú-ni nī nenda ndá ji nī jeca xēen ji Gayo jíin Aristarco cuāhān ndá jíin ndúū dē inī vehe nūū ndútútú ndá nchivī sáhá junta. De tēe Macedonia cúu ndúū dē, de jíca ndúū dē jíin Pablo.

³⁰ De cúnī Pablo jā quivī dē nūū íyó tútú ndá nchivī ñúcuán jā cáhān dē jíin ndá nchivī cúnī dē nícu, sochi ndá nchivī cándíja nduú ní jéhe ji tūhun jā quivī dē.

³¹ De saá-ni sava ndá tēe Asia jā cúñáhnú jā cúu amigo dē, nī ntetíñú tūhun cuāhān nūū dē cáhān ndáhvī jíin dē jā má quivī dē nūū ní ndutútú nchivī ñúcuán.

³² De ndá nchivī jā ní ndutútú nī ncana jee, sava ji iin tūhun, de sava cā ji incā tūhun, de súcuán nī ncuvaā ndasí. De cuāhā ji nduú jínī cuitī ji nā sīquī cúu jā ní ndutútú ji.

³³ De ndá tē hebreo nī jani dē iin táhán dē tē nání Alejandro nūu nchivī cuāhā, de nī ncachī tūhun ndá táhán dē nūu dē nā sīquī cúu jā cúvaā ndá. Nūcuán de nī nsáhá Alejandro seña jā ná cóo nañí nchivī, chi cúnī dē jā cachī dē nūu nchivī jāá nsūu cuāchi nchivī hebreo cúu jā cúvaā.

³⁴ Sochi nī nacunī ndá ji jā tē hebreo cúu dē, de jā nūcuán nī ncana jee ndasí cā ndá ji tá ūu hora: Cúñáhnú ndasí yāā Diana jā cúu patrona inī nūu ō Efeso, ncachī ndá ji.

³⁵ Nūcuán de secretario inī nūu nūcuán nī nsáhá dē jā ní jasí ndá ji yuhú ji, de nī ncāhān dē: Ndá ní tē nūu ō Efeso, ja jínī ndācá nchivī jā nchivī nūu yáhá jító ndācá ó veñūhun yāā Diana jā cúñáhnú, jín imagen Diana jā ní nincava ichi andiví.

³⁶ De ni iin mā cūu cāhān jāá nduú ndāā tūhun yáhá. Túsaá de vāha cā casī ndá ní yuhú ní, de mā sáhá ñamā ní iin tiñu jāá ncháha ca cucáhnú vāha inī ní.

³⁷ Chi nī nquisiáha ndá ní ndūu tē yáhá vísō nduú ní nsáhá dē ni iin cuāchi ni nduú ní ncāhān nāvāha dē sīquī yāā maá ó Diana.

³⁸ De Demetrio jín ndá cā tē jā iin-ni tiñu sáhá jín dē, de tú cúnī dē cāhān dē cuāchi sīquī iin tē de ná quihīn dē juzgado nūu ndá tē jā sáhá ndāā tiñu, de nūcuán cundaā sīquī tiñu ndá dē.

³⁹ De tú íyó incā tiñu jā má cūndaā nūcuán de sáhá ndāā ndá maá ní nūu junta cāhnú tá cúu nūu tátúnī ley.

⁴⁰ Chi yúhú sá jā coto cachī nchivī nación Roma jā sīquī gobierno nénda ó, chi mā cucáhnú inī ō nāsa cachī ō jā ní ncutútú ó de nī ncuvaā ō mitan, ncachī dē.

⁴¹ De tá nī jīnu nī ncāhān secretario tūhun yáhá, de nī jītē nuu-ni nchivī cuāhān ji.

20

Jā ní jēhēn Pablo región Macedonia jín Grecia

¹ De tá nī ncuu nī ncuvaā ndá ji, de incā quivī de nī ncana Pablo ndá nchivī cándija, de nī jani ichí dē ndá ji. De nī nacuetáhvī nūu táhán ndá ji jín dē, de nī nanumi táhán ndá ji jín Pablo. Sá de cuāhān Pablo Macedonia.

² De ní cáhnú Macedonia nī jicó núu dē, de nī sndíhvī inī dē ndá hermano. De sá de nī nquenda dē Grecia.

³ De nūcuán nī ndeē dē ūnī yōō. De ja númī dē quihīn dē jín barco jondē región Siria nícu, de nī nīhīn dē tūhun jā ní squétáhán ndá táhán dē hebreo tūhun jā nenda dē sīquī Pablo ichi nūu quihīn dē. De jā nūcuán cúu jā ní nacani inī dē, de nī ndicó cóo dē Macedonia.

⁴ De nī iyo sava tē jíca jín Pablo, de súcuán nání ndá dē: Sópater tē nūu Berea, Aristarco jín tē nání Segundo de tē nūu Tesalónica cúu ndūu dē, Gayo tē nūu Derbe, Tíquico jín Trófimo tē región Asia, jín Timoteo.

⁵ De ndá tē yáhá nī jehndē ndāā dē cuāhān dē nūu Troas, de nūcuán nī ndetu ndá dē ndūu sá jín Pablo. De sāán cúu Lucas.

⁶ De tá nī ncháha vico jā yájī ndá nchivī hebreo stātílā jāá nduú nā levadura yíhí, de jín barco nī nquee ndūu sá Filipos, de nūu úhūn quivī nī naquetáhán ndá sá jín ndá dē jondē Troas. De ūjā quivī nī iyo ndá sá nūu nūcuán.

Jā ní iyo Pablo nūu Troas

⁷ De domingo nī ndutútú ndá nchivī cándija jā cajī ji stātílā jā nūcūhun inī ji yā. De cánī ndasí nī stēhēn Pablo tūhun yā nūu ndá ji chi jondē sava nūu, chi incā quivī de quihīn dē.

⁸ De nī iyo cuāhā ñuhūn inī vehe piso ūnī nūu ní iyo tútú ndá sá nūcuán.

⁹ De iin tē lulí nání Eutico ndēē ji viéhé ventana. De tá nī ncunúu nācani Pablo tūhun de jíhī ndasí ji māhná, de nī nquixīn ji-ni. De nī nincava ji ventana jondē nūu ñuhún, de tá nī nanee ndá nchivī ji de ja nī jíhī ji.

¹⁰ Ñúcuán de nī nuu Pablo. De nī jīquindeyī dē de nī numi dē ji, de nī ncāhān dē: Mā cūyūhú ndá ní, chi nī natecū ji, ncachī dē.

¹¹ De nī ndaa dē, de nī scuáchi dē stātílā, de nī nchajī dē jíin ndá ji jā núcūhun inī ndá ji yā. De nahán cā nī stéhēn dē tūhun chi jondē nī ntūu. Ñúcuán de nī nquee dē cuāhān dē.

¹² De cuānohōn ndá ji jíin Eutico, chi íyó vāha ji, de cúsiī ndasí inī ndá ji.

Jā ní nquee Pablo ñuū Troas cuāhān dē ñuū Mileto

¹³ De nī nquīvi ndá sá inī barco, de cuāhān sá ñuū Asón, de ñúcuán naquetáhán ndá sá jíin Pablo, chi sūcuán nī ncachī dē jā caca jéhé dē de quenda dē ñúcuán.

¹⁴ De nī naquetáhán ndá sá jíin dē Asón. De nī nquīvi dē barco jíin ndá sá, de cuāhān ndá sá jíin dē ñuū Mitilene.

¹⁵ De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá jíin barco. De quīvi téēn nī nquenda sá xiín isla Quío, de quīvi únī de nī nquenda sá jíin barco isla Samos, de nī nquendōo ndá sá ñuū Trogilio. De quīvi cúmi de nī nquenda ndá sá Mileto.

¹⁶ Chi jáni inī Pablo jā má jécuiñī dē Efeso, tácuá quee ñamā dē-ni inī Asia, chi númī dē jā quíhīn ñamā dē ciudad Jerusalén tácuá coo dē maá quīvi Pentecostés tú ná cúñamā dē.

Jā ní jani ichí Pablo ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūu nchivī cándija inī ñuū Efeso

¹⁷ De juni ndēē dē ñuū Mileto, de nī ntetíñú dē tūhun cuāhān Efeso jā ná quíji ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūu nchivī cándija ñúcuán.

¹⁸ De tá nī nquenda ndá tēe ñúcuán de nī ncāhān dē: Ja jíinī vāha ndá maá ní nāsa sáhá sá jondē quīvi jā ní nquiji xíhna ñúhún sá región Asia de jondē mitan.

¹⁹ De ja jíinī ní nāsa nī nsatíñú vāha sá nūu maá Jētohō ō ní tiempo jā ní iyo sá jíin ndá ní de jondē mitan. De nduú ní nsáhá ñáhnú sá maá sá. De suni íyó vuelta jā ní jacu sá jā jéhē nchivī. De nī nquiji tūndóhó síqui sá nī nsáhá ndá táhán sá hebreo, chi nī squétáhán ndá ji tūhun jā síqui sá.

²⁰ De ja jíinī ní jāá nduú ní ncúmanī jā nacani sá ndācá tūhun yā nūu ní jā sáhá jā quendōo vāha ndá ní, chi nī stéhēn sá tūhun yā cúu nūu chítú cúu inī ndācá vehe.

²¹ De suni inuú-ni nī nacani sá tūhun yā nūu ndá táhán sá hebreo jíin nūu nchivī ndá cā nación jā ná nacani inī ji síqui cuáchi ji, de ná cándija ji maá Jētohō ō Jesucristo.

²² De mitan chi ja ñúhún ichí sá jā quíhīn sá Jerusalén, chi sndíhvī inī Espíritu Santo sáán jā quíhīn sá vísō nduú jíinī sá nāsa cundoho sá ñúcuán.

²³ De íyó iin jā jíinī sá, chi ndācá ñuū nūu jíca sá chi cāhān Espíritu Santo jíin sá jā quiji tūndóhó síqui sá, de suni quíhīn sá vecā.

²⁴ De ni nduú sáhá sá cuenta vísō ná cáhni ji sáán, chi jā cúnī sá cúu jā ná sínu vāha sá tíñu jā ní ntee maá Jētohō ō Jesús síqui sá de sūcuán cusí inī sá. De tíñu ñúcuán cúu jā nacani sá tūhun vāha yā nūu ndācá nchivī nāsa vāha inī Yāā Dios jíin ó.

²⁵ De māhñú ndá maá ní chi ja nī jica nuu sá nī nacani sá tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios, de mitan chi ja nī jinī sá jā ni iin ní mā cúnī cuitī cā nūu sá.

²⁶ Túsaá de cájí cáchi tūhun sá nūu ndá ní mitan jāá nsūu cuáchi maá sá cúu de tú naā iin ní.

²⁷ Chi nduú ní ncúmanī jā nacani sá nūu ndá ní ndācá jā ní nsáhá ndāā Yāā Dios.

²⁸ Túsaá de coto vāha ndá ní maá ní, de suni coto vāha ndá ní ndá cā nchivī cándija, chi Espíritu Santo nī jani yā ndá ní jā coto ní ndá nchivī jā ní ncandija maá Jētohō ō. Chi jíin níñi yā nī nacueen yā ndá ji.

²⁹ Chi jíinī sá jā tá quee sá quíhīn sá de quīvi ndá tēe nēhén māhñú ndá ní jā stáhvī dē ndá ní. Chi cuu dē tá cúu yihī jā jáhni ticāchí de sūcuán nducú ndá dē jā snāá dē ánō ndá nchivī cándija.

³⁰ De saá-ni jondē māhñú grupo ndá maá ní, suni quijéhé sava dē cāhān dē tūhun stáhvī tácuá stáhvī dē nchivī cándija jā ná tíin ji tūhun stáhvī jā stéhēn dē.

³¹ Coo ndito inī ndá ní túsaá. De mā náā inī ní jā ūnī cuiyā nduú űuú nduú ní jéncuiñī sá jā sndíhvī ndasí inī sá tá iin iin ní chi jondē nī jacu sá jēhē ndá ní.

³² De mitan, hermano, jícān táhvī sá jēhē ndá ní jā maá Yāā Dios coto yā níhín, de coo ndá ní jíin tūhun yā jā sáhá yā jā váha ndá ní. Chi íyó poder tūhun yā űúcuán jā scúja yā inī ndá ní, de suni sáhá jā níhín ní ndācá jā cúnī yā taji yā nūū ní jíin nūū ndá cā nchivī jā coo ndoo coo īi ji nūū yā.

³³ De ni nduú ní ndíyo inī sá jā níhín sá ni xūhún ni sahma nūū ni iin nchivī.

³⁴ Chi jíinī vāha ndá ní jā ní nsatíñū ndasí maá sá tácuā níhín sá ndācá jā jíinī űúhún sá jíin ndá tēe jā ní jica jíin sá.

³⁵ De súcuán nī stéhēn sá nūū ní jā súcuán cánuú satíñū ó tácuā níhín ō jā cuāha ó nūū ndá nchivī jā cúmanī nūū. De mā náā inī ní tūhun maá Jētohō ō Jesús, chi súcuán nī ncāhān yā: Ndetū cā quéndōo ó jā cunī mānī maá ó ndatíñū nūū nchivī nsúú cā jā cunī mānī ji nūū maá ó, ncachī yā, ncachī Pablo.

³⁶ De tá nī ndihi nī ncāhān dē ndācá tūhun yáhá de nī jēcuiñī jíití dē, de nī jícān táhvī dē jíin ndá hermano űúcuán.

³⁷ űúcuán de ndihi dē nī jacu ndasí. De nī nanumi táhán ndá dē jíin Pablo de nī nchitū ndá dē nūū Pablo.

³⁸ Chi cúcuécá ndasí inī ndá dē jā ní ncāhān Pablo jā má cūnī cuitī cā ndá dē nūū dē. De cuāhān ndá dē jíin Pablo nūū íñī barco.

21

Jā cuānohōn Pablo ciudad Jerusalén

¹ űúcuán de ndá hermano jā ní nquiji Efeso nī nquendōo ndá ji Mileto. De nī nquivi ndá sá barco, de nī jehndē ndāā ndá sá cuāhān sá jondē isla Cos. De quívi téēn nī nquenda sá űuū Rodas. De nī nquee tucu ndá sá, de nī nquenda sá űuū Pátara.

² De űúcuán nī níhín ndá sá iin barco jā quíhín región Fenicia, de nī nquivi ndá sá cuāhān sá.

³ De tá nī jíinī sá isla Chipre de nī nquendōo-ni lado sátín sá, chi nī nchāha ndá sá cuāhān sá jíin barco jondē región Siria. De nī nquenda ndá sá űuū Tiro, chi űúcuán quendōo carga jā ndíso barco.

⁴ De űúcuán nī nanducú ndá sá nchivī cándíja, de nī íyo sá jíin ndá ji ūjā quívi. De nī stéhēn Espíritu Santo nūū ndá ji jā quiji tūndóhó sīquī Pablo inī ciudad Jerusalén, de jā űúcuán nī ncāhān ndá ji jíin dē jā má quíhín dē nícu.

⁵ űúcuán de tá nī jíinu ūjā quívi de nī nquee ndá sá. De ndá tēe cándíja jíin űāsíhí dē jíin ndá sēhe dē, nī jēchūhun ichí ndá dē ndá sāán yuhú űúū űúcuán. De nī jēcuiñī jíití ndá sá yuhú mar, de nī jícān táhvī ndá sá.

⁶ De nī nanumi táhán ndá sá de nī nacuetáhvī nūū táhán ndá sá űúcuán. De nī nquivi ndá sá barco cuāhān sá, de nī ndicó cóo ndá ji cuānohōn ji vehe ji.

⁷ De súcuán nī nquee ndá sá inī űuū Tiro cuāhān sá jíin barco, de nī nquenda sá űuū Tolemaida de sá de nī nquee sá barco. De űúcuán nī nsáhá ndá sá saludar ndá hermano, de nī íyo ndá sá iin quívi jíin ndá dē.

⁸ De quívi téēn nī nquee tucu ndá sá jíin Pablo, de nī nquenda ndá sá ciudad Cesarea. De nī nquivi ndá sá inī vehe iin tēe nání Felipe. De tēe nácani tūhun vāha yā cúu dē, de cúu dē iin táhán jā ūjā tēe jā ní nsajī stāā nūū ndá űahan ndahví tá nī nacāji nchivī cándíja. De nī ndeē ndá sá jíin dē.

⁹ De tēe űúcuán íyó cūmī sēhe síhí dē jā íyó maá, de nácani ndá ji tūhun Yāā Dios.

¹⁰ De juni ndeē ndá sá jíin dē jacū quívi űúcuán de ichi Judea nī nquiji iin tēe nácani tūhun Yāā Dios, nání dē Agabo.

¹¹ De nī nquindēhé dē ndá sá. De nī nquehen dē sachíjin Pablo, de nī juhnī dē ndahá maá dē jíin jēhē dē, de nī ncāhān dē: Cáchī Espíritu Santo jā súcuán cuhnī táhán ó hebreo tēe xí sachíjin yáhá tá quíhín dē Jerusalén. De cuāha ji dē nūū nchivī incā nación, ncachī dē.

¹² De jā súcuán nī jini ndá sá tūhun ñúcuán, de ndá sāán jíin ndá cā hermano Cesarea nī ncāhān ndāhvī ndá sá jíin Pablo jā má quihīn dē Jerusalén nícu.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān Pablo: ¿Nājēhē cúu jā jácu ndá ní de cúcuécá ndasí inī sá sáhá ndá ní? Chi sāán chi nsūú vāchi jā cunuhnī sá-ni inī ciudad Jerusalén, chi ja íyó tūha sá jā vísō ná cúu sá ñúcuán jā síquī maá Jētohō ō Jesús, ncachī dē.

¹⁴ De nduú ní ncúu casī ndá sá jā má quihīn dē. De nduú cā ní ncāhān fuerza sá jíin dē, chi nī ncāhān sá: Ná cóo nāsa cúnī maá Jētohō ō túsaá, ncachī ndá sá.

¹⁵ Ñúcuán de nī nsāhá tūha sá de nī nquee ndá sá cuāhān sá Jerusalén.

¹⁶ De suni cuāhān ndá sá jíin jacū tēe Cesarea jā cándíja, de suni cuāhān iin tēe Chipre, nánī dē Mnasón. De ja nī ncunahán cándíja dē. De tá nī nquenda ndá sá Jerusalén, de nī ndōo ndá sá vehe tēe ñúcuán.

Jā ní jēndēhé Pablo Jacobo

¹⁷ De tá nī nquenda ndá sá Jerusalén de nī ncusiī ndasí inī ndá hermano ñúcuán jā nī nquenda ndá sá.

¹⁸ De quivī téen nī jēhēn ndá sá jíin Pablo vehe Jacobo. De ñúcuán nī ncutútú ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūú ndá nchivī cándíja.

¹⁹ De nī nsāhá saludar Pablo ndá tēe ñúcuán. Sá de nī nacani dē tūhun ndācá tiñu jā ní nsāhá Yāa Dios jíin dē tá nī nacani dē tūhun yā nūú nchivī ndá cā nación.

²⁰ De nī jini ndá dē tūhun yáhá, de nī ncāhān ndá dē jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios. De nī ncāhān ndá dē jíin Pablo: Hermano, mitan de ja jíin ní tá cuāhā mil táhán ó hebreo nī ncandíja ji Jesús. De cāhān nihīn ndá ji jā cánuú squíncuu ó ley Moisés.

²¹ Sochi nī nihīn ndá ji tūhun jā stéhēn ní nūú ndá táhán ó hebreo jā íyó ndá cā nación jā má cuétáhvī cā ji ley Moisés de ni mā sāhá cā ji circuncidar ndá sēhe ji de ni mā cuétáhvī cā ji ndá costumbre janahán.

²² ¿De nāsa sāhá ó túsaá? Chi nihīn ndija ndá táhán ó hebreo tūhun jā ní nenda ní, de cutútú cuāhā ji.

²³ Túsaá de súcuán ná sáhá ó: Yáhá íyó cūmī táhán ó hebreo jā ní nquee yuhú ndá dē iin jā squíncuu dē nūú Yāa Dios.

²⁴ Cueca ní ndá tēe yáhá, de quihīn ní jíin dē templo. De sāhá ndá ní tá cúu nūú cāhān ley jā ndúndoo nchivī nūú yā. De chunáá ní jā sōcō ndá dē nūú yā. De sá de cuu sēté ndá dē xīnī dē, de ñúcuán stéhēn jā ní squíncuu dē jā ní nquee yuhú dē nūú yā. Tú súcuán sāhá ní sá de jīcūhun inī ndá táhán ó hebreo jā nsūú jāndāa cúu tūhun jā ní nihīn ji síquī ní, chi cunī ji jā sa vāha squíncuu ní ley Moisés.

²⁵ Sochi ndá nchivī ndá cā nación jā cándíja Jesús, chi ja nī ntetíñú ndá sá carta cuāhān nūú ji jāa nduú cánuú squíncuu ji ni iin tūhun ñúcuán. Chi jā squíncuu ji cúu jā má cājī ji cūñu jā ní nsōcō nūú ídolo ni niñī ni quiti jéhné, de mā cācá ndiī ji, ncachī ndá dē.

Jā ní ntiin ndá dē Pablo inī templo

²⁶ Ñúcuán de nī jeca Pablo ndicúmī tēe ñúcuán cuāhān ndá dē nūú quendōo dē. De quivī téen nī nasāhá ndoo ndá dē maá dē nūú yā. De nī nquivi Pablo inī templo jā cachī tūhun dē nūú ndá sūtū nā quivī jīnu jā násāhá ndoo ndá dē maá dē de quisiáha dē quiti jā sōcō tá iin iin dē nūú yā.

²⁷ De tá ja ñatin sínu dē ndihújā quivī jā ndúndoo ndá dē nūú yā, de sava táhán dē hebreo jā vāji ichi Asia nī jini nūú Pablo jā íyó dē inī templo. De nī scāhān ndá dē ndihi nchivī ñúcuán, de nī ntiin ndá Pablo.

²⁸ De nī ncana jee ndá: Ndá ní tēe nación maá ó Israel, cuāha núú ndá ní ndahá ní, chi tēe yáhá cúu jā jíca nuu ní cáhnú stéhēn dē nūú ndācá nchivī, de cāhān dē síquī nación ndācá ó jíin síquī ley Moisés jíin síquī templo yáhá. De mitan ja nī squivi dē jacū tēe griego inī templo iī yáhá, de súcuán nī stívī dē templo chi cāhān ley jā má cúu quivi nchivī incā nación jāa nsūú nchivī hebreo cúu, ncachī ndá.

²⁹ Chi jondē tá ndéē Pablo inī Jerusalén nī jinī ndá tēe hebreo jā jíca dē jíin Trófimo, tēe űuū Efeso. Chi nī jani inī ndá jā ní squívi Pablo tēe űúcuán inī templo, de nsūú tēe hebreo cúu dē.

³⁰ De ndihi nchivī ciudad űúcuán nī ncuvaā. De nī ncutútú ji-ni, de nī ntiin ndá ji Pablo, de nī ntavā xēen ji dē inī templo. De nī nacasī ji-ni viéhé.

³¹ De cúnī ji jā cahñī ji Pablo nícu, sochi general, tēe cúñáhnú nūū ndá soldado, nī nīhīn dē tūhun jā ndihi nchivī Jerusalén nī nenda ndá ji cúvaā ji.

³² De nī jeca general ndá soldado jíin capitán, de jínu ndá dē cuāhān dē nūū íyó ndá nchivī cuāhā űúcuán. De nī jinī nchivī jā ní nquenda general jíin ndá soldado, de nī jencuiñī ndá ji jā cáni ji Pablo.

³³ űúcuán de nī ntandē-ni general, de nī ntiin dē Pablo. űúcuán de nī ncachī dē jā ná cúnuhñī Pablo jíin űū cadena. De nī jíca tūhún general ndá nchivī űúcuán nā tēe cúu Pablo, de nā cuāchi nī nsāhá dē.

³⁴ Sá de ndá nchivī cuāhā űúcuán nī ncana ji síin síin tūhun. De nduú ní ncúcáhnú inī dē nā cuāchi nī nsāhá Pablo síquī jā cúvaā ndasí ndá ji, de nī ncachī dē jā ná quíhīn Pablo cuartel.

³⁵ De tá nī nquenda ndá dē jíin Pablo escalera cuartel de nī jiso-ni ndá soldado dē cuāhān dē, chi nī nenda ndasí nchivī síquī dē.

³⁶ Chi ndihi nchivī níquīn ji soldado, de cána jee ndá ji: Ná cúu tēe jíñā, ncachī.

Jā ní ncāhān Pablo jēhē maá dē nūū ndá nchivī

³⁷ De tá ja quívi ndá soldado jíin Pablo inī cuartel, de jíin tūhun griego nī ncāhān dē jíin general: ¿A cuāha ní tūhun jā cāhān sá iin tūhun jíin ní? ncachī dē. De nī ncāhān general: Jājāān, cúu cāhān nū yuhú griego túsaá.

³⁸ ¿A nsūú maá nú cúu tēe nación Egipto jā ní nenda síquī gobierno quívi yātā túsaá? Chi tēe űúcuán nī snēnda dē cūmī mil tēe jā jáhñī ndiyi nī jēhēn dē jíin jondē nūū űuhun tíhá, ncachī general.

³⁹ űúcuán de nī ncāhān Pablo: Nduú chi tēe hebreo cúu sá, chi nī ncacu sá Tarso jā cúu űuū cúñáhnú ndáñuū Cilicia. De sāhá ní favor cuāha ní tūhun jā cāhān sá jíin ndá nchivī yáhá, ncachī dē.

⁴⁰ De nī jēhe general tūhun jā cāhān dē, de nī jēcuiñī ndēē Pablo nūū escalera. De nī nsāhá dē seña nūū nchivī űúcuán jā ná cóo nañíí ji. De tá nī ncunañíí ji de nī ncāhān dē yuhú ndá máá dē jíin ndá ji jā cúu yuhú hebreo:

22

¹ Tātā, señor, mitan de cunini ndá ní tūhun jā cāhān sá jēhē maá sá jíin ní, ncachī dē.

² De nī jini ndá ji jā cāhān Pablo yuhú hebreo, de víhí cā nī ncunañíí ndá ji. De nī ncāhān Pablo:

³ Maá sá cúu ndija tēe űuū ō hebreo, de nī ncacu sá űuū Tarso ndáñuū Cilicia, sochi ciudad Jerusalén yáhá nī jahnu sá. De nī ncutūha sá escuela Gamaliel, de nī stēhēn dē ley jā ní jēhe yā nūū ndá ndiyi tatā ō. De nī ndihvī inī sá jā squíncuu vāha sá nūū Yāā Dios jondē jíin inī jíin ánō sá, tá cúu nūū sáhá ndá máá ní jíin ley mitan.

⁴ De nī nsāhá nāvāha sá ndá nchivī cándíja tūhun Jesús, de jondē nī ncuu inī sá jā cuū ndihi ji nícu. De cúu tēe cúu űāhan nī ntiin sá ndá ji nī nchihī sá ji vecāa.

⁵ De sūtū cúñáhnú cā jíin ndācá tēe űáhnú jā ndíso tíñú inī űuū ō, ndá máá dē cúu testigo jā súcuán nī nsāhá sá. De suni nī ntaji dē orden nūū sá jā cuāha sá nūū ndá tēe űuū ō hebreo jā íyó Damasco. De cuāhān sá űúcuán jā tiin sá ndá nchivī cándíja nūū Jesús de quinasíaha sá ji ciudad Jerusalén yáhá de ndoho ji nícu.

*Jā ní ncachī Pablo nāsa nī ndico cóo inī dē nūū Jesús
(Hch. 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ De nī nquehen sá ichi cuāhān sá, de nī ncuñatin sá yuhú űúú Damasco cuāhān sá. De tá cahūxī űū cúu de ichi andiví nī nquiji-ni iin luz jéndūtē ndasí nūū sá.

⁷ De nī ndicó cáva sá-ni nūū ñūhún, de nī jini sá iin tūhun jā cáhān: Saulo, Saulo, ¿ñājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū? ncachī.

⁸ Ñúcuán de nī ncāhān sá: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī sá. De nī ncāhān yā jíin sá: Maá nī cúu Jesús ñūū Nazaret, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándíja cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū, ncachī yā.

⁹ De ndá tēe jā cuáhān jíin sá nī jinī ndija dē luz ñúcuán, de nī nchūhú ndá dē, sochi nduú ní jíni dē nāsa nī ncāhān yā jíin sá.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān sá: Señor, ¿naá cúu jā cúnī ní jā sáhá sá túsaá? ncachī sá. Ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō sá: Nacōo, de quihīn nū Damasco, de ñúcuán íyó iin tēe jā cachī nūū nū naá cúu jā cúnī ní jā sáhá nú, ncachī yā.

¹¹ De sīquī jā jéndūtē ndasí luz ñúcuán de nī ncucuáá sá-ni nī nsāhá. De ndá tēe jā cuáhān jíin sá tíin ndá dē-ni cā ndahá sá nī nquīvi sá Damasco.

¹² De ñúcuán ndéē iin tēe nání Ananías. De ndācá táhān ó hebreo jā ndéē ñúcuán cáhān jā tēe vāha cúu Ananías, chi vāha squíncuu dē ley Moisés.

¹³ De nī nquenda tēe ñúcuán vehe nūū ndéē sá, de nī ncāhān dē jíin sá: Hermano Saulo, ná nátūu tīnūú ní, ncachī dē. De nī natūu-ni nūū sá, de nī jinī sá nūū dē.

¹⁴ De nī ncāhān Ananías: Maá Yāā Dios ndá ndiyi tatā ō, ja nī nacāji yā ní tácuā cunī ní naá cúu jā cúnī yā jā sáhá ní, de cunī ní nūū maá Cristo Yāā ndāā, de cunī ní tūhun jā cáhān yā.

¹⁵ De nacani ní tūhun yā nūū ndihi nchivī ndācá jā ní jinī ní jíin jā ní jini ní.

¹⁶ De mitan de mā cúhuun inī ní túsaá. Nacuiñī ní, de cuenduté ní, de cáhān ndāhvī ní jíin maá Jētohō ō tácuā naquete yā ánō ní nūū cuáchi ní, ncachī dē jíin sá.

Jā ní ncachī Pablo nāsa nī ntetíñū Yāā Dios dē nūū nchivī ndá cā nación

¹⁷ De nī ndicó cóo sá nī nenda sá ciudad Jerusalén. De jícān táhvī sá inī templo de nī stéhēn yā iin jā ní jinī sá.

¹⁸ Chi nī jinī sá nūū yā, de nī ncāhān yā jíin sá: Ndíta-ni quee ñamā nū inī Jerusalén yáhá, chi mā cuétúhún nchivī yáhá tūhun nī jā nacani nú nūū ji, ncachī yā.

¹⁹ De nī ncāhān sá jíin yā: Nduú, Señor, chi cuetáhvī ndá ji sāán, chi ja jíin ndá ji nāsa tēe nī ncuu sá jā ní nquīvi sá ndihi vehe īi sinagoga nī ntiin sá ndācá nchivī cándíja ji ní, de nī ncani sá ndá ji, de nī nchihī sá ji vecāa.

²⁰ De suni jíin ndá ji jā quīvī jā ní jahñī ji Esteban, tēe nī nacani tūhun ní, de suni nī iñi sá quīvī ñúcuán, de nī jetúhún sá jā ní jihī dē. Chi nī jito sá sahma ndá tēe jā ní jahñī Esteban, ncachī sá jíin yā.

²¹ De nī ncāhān yā: Cuáhán, chi maá nī tétíñū ndóhó jā quihīn jicá nú jondē nūū nchivī ndá cā nación nacani nú tūhun nī nūū ji, ncachī yā jíin sá, ncachī Pablo.

Jā ní iñi Pablo nūū general

²² De xihna nī nini vāha ndá ji jā cáhān dē. De tá nī ncāhān dē tūhun yáhá jā ní ncāhān yā jíin dē jā tetíñū yā dē quihīn dē nūū nchivī ndá cā nación nacani dē tūhun yā, sá de nī ncana jee ndá ji: Ná cúu tēe jíñā. Nsúú tēe vāha cúu dē jā cutecū cā dē, ncachī ndá ji.

²³ De súcuán cána cóhó ndá ji. De quísi ji sōō ji, de squénda ji ticāchāā ñuhun, de súcuán sáhá ndá ji chi quítī ndasí inī ji.

²⁴ De nī ncachī general jā ná quívi Pablo inī cuartel. De nī ncachī dē jā ná stíchī ndá soldado Pablo jondē jíin cuarta ñii tácuā cucáhnú inī general nā sīquī cúu jā ní nenda ndá nchivī ñúcuán sīquī dē.

²⁵ De nī juhñī ndá dē Pablo tácuā cuu cani ndá dē. De nī ncāhān Pablo jíin tēe cúu capitán jā íñi ñúcuán: ¿A íyó ley jā cani ní jíin cuarta ñii iin tēe nación Roma de tú ncháha ca cunī ní nā cuáchi nī nsāhá dē? ncachī dē.

²⁶ De nī jini capitán tūhun yáhá, de nī nquee dē cuācachī dē nūū general: Cūndēhé ní nāsa sáhá ní jíin tēe yáhá, chi tēe nación Roma cúu dē, ncachī dē.

²⁷ Ñúcuán de nī nquenda general nūū Pablo, de nī jicā tūhún dē: Cachī tú maá jāndāā jā tēe nación Roma cúu nú, ncachī dē. De nī ncāhān Pablo: Suu cúu ndija sá, ncachī dē.

²⁸ De nī ncāhān tucu general: De nduhū chi cuāhā xūhún nī jēhe nī, de sūcuán nī nduu nī sēhe nación Roma, ncachī dē. De nī ncāhān Pablo: Sochi sāán chi cúu sá maá tēe jā ní ncacu nación Roma, ncachī dē.

²⁹ Nūcuán de ndá jā cúnī jā sndóho dē nī ncujiyo-ni cuāhān. De saá-ni jondē general suni nī nchūhú dē chi nī stívī dē ley jā ní juhni dē Pablo, chi nduú íyó vāha jā sáhá sūcuán jíin tēe nación Roma.

Jā ní ĩni Pablo nūū junta cúñáhnú cā táhán dē hebreo

³⁰ De quivī téen de cúnī general jā cucáhnú vāha inī dē nā sīquī cúu jā ní nenda ndá tēe hebreo sīquī Pablo. De nī ndají dē cadena jā núhni Pablo. De nī ncachī dē jā cutútú ndācá sūtū cúñáhnú jíin ndācá tēe sáhá junta cúñáhnú cā. De nī ntavā dē Pablo, de nī jani dē nūū ndá tēe jā ní ncutútú.

23

¹ Nūcuán de nī nūcūndēhé vāha Pablo nūū ndá tēe jā ní ncutútú, de nī ncāhān dē: Ndá ní tátā, señor, sāán chi nijin cúu ánō sá jā vāha ndāā jíca sá nūū Yāā Dios jondē mitan, ncachī dē.

² Nūcuán de Ananías, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā, nī ncachī dē nūū tēe íní ñatin nūū Pablo jā ná cātū maá yuhú dē.

³ De nī ncāhān Pablo jíin sūtū cúñáhnú cā nūcuán: Yāā Dios chi sndóho yā nínin chi tēe stáhvī-ni cúu ní. Chi ndéē ní jā sáhá ndāā ní tiñu sá de tú nī stívī sá ley Moisés. ¿Túsaá de nā sīquī cúu jā cáchi ní jā cani dē sāán? Chi suu jíñā cúu jā stívī maá ní ley, ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān ndá tēe íní nūū dē nūcuán: ¿Nājēhē cúu jā cáhān nāvāha nú jíin sūtū cúñáhnú cā jā sátíñú nūū Yāā Dios? ncachī ndá.

⁵ De nī ncāhān Pablo: Tátā, señor, nduú ní jíinī sá jā sūtū cúñáhnú cā cúu dē. Chi tú ní jíinī sá de mā cáhān sá sūcuán nícu, chi cáchi nūū tūtū ĩ jā má cáhān nāvāha ó nūū tēe cúñáhnú inī ñuū ō, cáchi, ncachī dē.

⁶ De tá nī ncucáhnú inī Pablo jā sava dē cúu tēe grupo saduceo de sava cā dē cúu grupo fariseo, de nī ncāhān jee dē nūū junta: Ndá níhín tátā, maá sá cúu iin táhán grupo fariseo, chi cúu sá sēhe iin tēe fariseo. Chi nūhún inī sá jā nastécū yā ndīyi, de jā suu cúu jā cáhān ndá ní cuāchi sīquī sá, ncachī dē.

⁷ De tá nī ncāhān dē sūcuán de nī ntetáhán ndá tēe fariseo jíin tēe saduceo jā sáhá junta. De nī ncuśín inī ndá.

⁸ Chi cáhān ndá tēe saduceo jā má nátecū ndīyi de ni nduú nā ángel yā íyó de ni ánō. Sochi tēe fariseo chi jétúhún dē ndinúnī tūhun yáhá.

⁹ De nī ncuvaā ndasí. De nūcuán de nī nacuiñī sava tēe fariseo jā stéhēn ley Moisés, de nī ncāhān dē: Nduú ni iin cuāchi níhín ndá sá sīquī tēe yáhá. Sanaā de nī ncāhān ndija iin ánō á iin ángel yā jíin dē, de mā sáhá níhin inī ō nūū Yāā Dios túsaá, ncachī ndá dē.

¹⁰ De nī ntetáhán ndasí ndá. De yúhú general jā scuáchi ndá Pablo de nī ncachī dē jā ná quivī ndá soldado tavā dē Pablo māñú ndá, de ná ndívi dē inī cuartel.

¹¹ De jacuāā nūcuán nī nquenda-ni Jētohō ō nūū dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Pablo, sáhá ndeé inī nū, chi tá-ni nī nacani nú tūhun nī inī Jerusalén yáhá, suni sūcuán cánuú quīnacani nú tūhun nī jondē Roma, ncachī yā.

Jā ní squétáhán ndá ji tūhun jā cahni ji Pablo

¹² De tá nī ncuñijin de nī ncutútú cuāhā ndá tēe hebreo de nī squétáhán ndá tūhun. De nī ncāhān téyíí ndá jā má cājí cuitī ndá de ni mā cōhó cuitī ndá de tú mā cáhni ndá Pablo xihna cā.

¹³ De víhí cā ūū xico tēe hebreo nī ncāhān téyíí ndá tūhun yáhá.

¹⁴ De nī jēhēn ndá nūū ndá sūtū cúñáhnú jíin nūū ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī hebreo, de nī ncāhān ndá jíin tēe nūcuán: Nī ncāhān téyíí ndá sá jā má cājí cuitī ndá sá de tú mā cáhni ndá sá Pablo xihna cā.

¹⁵ Túsaá de ndá máá ní jíín ndá cā tēe sáhá junta cúñáhnú cā, cuácāhān ndá ní jíín general jā ná távā dē Pablo cuēē dē jíín nūū junta teēn, chi cachī ní jā cúnī ndá ní jā stíchī vāha cā ndá ní dē. De ná cóo tūha ndá sá jā cahñī sá dē ichi, ncachī ndá.

¹⁶ Sochi sēhe yíí cuāha Pablo nī jini ji jā súcuán nī squétáhán ndá tūhun. De nī jēhēn ji cuartel, de nī ncachī tūhun ji nūū Pablo.

¹⁷ De nī ncana Pablo iin tēe cúu capitán, de nī ncāhān dē: Cueca ní sūchí yáhá quīhīn ní jíín ji nūū general, chi íyó iin tūhun cachī tūhun ji nūū dē, ncachī dē.

¹⁸ De capitán nī jeca dē ji cuāhān ji jíín dē nūū general, de nī ncāhān dē: Pablo, tēe yíhí vecāa, nī ncana dē sāán nī ncāhān dē jíín sá jā quisiáha sá sūchí yáhá nūū ní, chi íyó iin tūhun cāhān ji jíín ní, ncachī dē.

¹⁹ De nī ntiin general ndahá ji de cuāhān dē jíín ji iin lado, de nī jīcā tūhún yuhú dē ji: ¿De nā tūhun cāhān nū jíín ní cúnī nū? ncachī dē.

²⁰ De nī ncāhān ji: Ndá tēe hebreo nī squétáhán ndá dē tūhun jā cāhān dē jíín ní jā teēn tavā ní Pablo quīhīn dē nūū ndá tēe sáhá junta cúñáhnú cā, chi cāhān ndá dē jíín ní jā cúnī dē jā stíchī vāha cā dē Pablo.

²¹ Sochi mā cándíja ní, chi víhí cā ūū xico dē cundetu yuhū dē ichi. Chi nī ncāhān téyíí ndá dē jā má cājí cuitī dē de ni mā cōhó dē de tú mā cáhñī ndá dē Pablo, ncachī ndá dē. De mitan ja ndétu dē jā cuāha ní tūhun jā quīhīn Pablo nūū junta, ncachī ji.

²² De nī ncāhān general jíín ji jā ni iin nūū mā cāchí ji jā súcuán nī ncachī tūhun ji nūū dē, de nī natajī dē ji cuānohōn ji.

Jā ní ntají general Pablo cuāhān dē nūū Félix, tēe cúu gobernador

²³ Nūcuán de nī ncana general ūū capitán, de nī ncachī dē jā sáhá tūha dē ūū ciento soldado jā jíca jéhé jíín ūñī xico ūxī soldado jā yósō caballo jíín ūū ciento soldado jā yíndahá lanza. Chi cahīn jacuāā ñúcuán quee ndá dē quīhīn dē jíín Pablo jondē ciudad Cesarea.

²⁴ De nī ncachī dē jā suni sáhá tūha dē iin caballo jā cosō Pablo. De coto vāha ndá dē Pablo quīhīn ndá dē jíín dē jondē nūū Félix, tēe cúu gobernador.

²⁵ De nī ntee dē iin carta, de súcuán cāhān:

²⁶ Maá sá cúu Claudio Lisias, de tēe sá carta yáhá cuēē nūū ní, señor Félix, gobernador cúñáhnú. ¿Nā tāhvī ní cúu?

²⁷ De mitan de cáchī tūhun sá nūū ní jā nchivī hebreo nī ntiin ndá ji tēe yáhá. De ja ñatin cahñī ndá ji dē nícu, sochi nī scácu sá dē jíín ndá soldado, chi nī jinī sá jā tēe nación Roma cúu dē.

²⁸ De nī jani sá dē nūū junta ndá máá ji, chi cúnī sá cucáhnú inī sá nā cuāchi cāhān ndá ji síquī dē.

²⁹ De nī jinī sá jā síquī ley ndá máá ji cúu jā cāhān ji cuāchi síquī dē, sochi nduú ní níhīn sá ni iin cuāchi síquī dē jā cuū dē á jā quihī dē vecāa.

³⁰ De nī níhīn sá tūhun jā ní squétáhán sava tēe hebreo tūhun jā cahñī ji dē, de jā ñúcuán cúu jā ní ntetíñú ñamā sá dē cuēē dē nūū ní. De suni ja nī ncachī sá nūū ndá nchivī jā cāhān cuāchi síquī dē jā ná cuēē ji nūū ní de jíñā cāhān ji cuāchi dē nūū ní de tú nā cuāchi dē. Ja nī ncuu nī ncāhān ō, tátā, ncachī carta.

³¹ De ndá soldado nī jeca ñuú dē-ni Pablo cuāhān ndá dē jondē ñuū Antípatris tá cúu nūū ní ndacu general.

³² De quīvī téēn nī ndicó cóo-ni ndá soldado jā jíca jéhé cuānohōn jondē cuartel, de maá-ni cā soldado jā yósō caballo cúu jā ní jēhēn jíín Pablo.

³³ De nī nquenda ndá Cesarea. De nī jēhe ndá carta nūū gobernador, de suni nī nsiáha ndá Pablo nūū dē.

³⁴ De nī nchivī gobernador carta ñúcuán. De nī jīcā tūhún dē nā ñuū Pablo, de nī jinī dē jā tēe ndáñuū Cilicia cúu dē.

³⁵ De nī ncāhān dē: Ná quíji ndá tēe jā cāhān cuāchi síquī nū. Nūcuán de cunini vāha nī tūhun cāhān nū, ncachī dē. De nī ncachī dē jā ná quíndasī Pablo inī palacio ndiyi rey Herodes.

24

Jā ní nacani Pablo tūhun maá dē nūū gobernador Félix

¹ De nūū úhūn quīvī de nī nquenda maá sūtū cúñáhnú cā Ananías jíin sava tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū táhán dē hebreo jíin iin tēe jā cúu abogado jā nání Tértulo. De nī nquivi ndá nūū gobernador jā cāhān ndá cuāchi sīquī Pablo.

² Ñúcuán de nī ncana gobernador Pablo. De nī nquijéhé Tértulo cāhān dē cuāchi Pablo nūū gobernador: Señor gobernador, sīquī jā vāha tēe cúu ní cúu jā vāha nañíi-ni íyó ndá sá mitan, de sīquī jā ndíchí ní de vāha tátúnī ní cúu jā vāha íyó nación.

³ De ná cútahvī sá chi níní íyó vāha ndācá-ni lugar sáhá ní, señor Félix.

⁴ De mitan chi nduú cúnī sá jā snáá sá tiempo ní, sochi cāhān ndāhvī sá jíin ní jā sáhá ní tūhun mānī inī jā cunini ní iin tūhun lulí-ni jā cāhān sá jíin ní.

⁵ Chi nī jinī ndá sá jā maá tēe ndúcuéhé cúu tēe yáhá, chi sáhá dē jā cánāá ndá táhán sá hebreo níí cāhnú ñayiví. Chi maá dē cúñáhnú nūū ndá nchivī jā scuáha tūhun tēe nání Jesús jā ní jahnu ñuū Nazaret.

⁶ De suni ja ndúcú dē jā jondē templo stíví dē nícu, de nī ntiin ndá sá dē. De cúnī ndá sá jā sáhá ndāá sá jíin dē nícu tá cúu nūū cāhān ley ndá sá.

⁷ Sochi nī nquenda-ni general Lisias, de nī ncandēē xēēn dē-ni tēe yáhá nūū ndá sá.

⁸ De nī ncachī dē jā ná quíji ndá sāán jā cāhān cuāchi sīquī Pablo nūū ní. De mitan de cuu stíchi maá ní dē de jíin tūhun jā cāhān maá dē de cunī ní nāsa íyó ndá cuāchi dē jā cāhān sá sīquī dē, ncachī Tértulo.

⁹ De suni nī ncāhān ndá cā tēe jā cuāhān dē jíin: Súcuán íyó ndija cuāchi dē, ncachī ndá.

¹⁰ Ñúcuán de nī nsáhá gobernador seña nūū Pablo jā ná cāhān dē, de nī ncāhān dē: Ja jíiní sá ja nī ncuu cuāhā cuīyā cúu ní gobernador inī nación yáhá, de jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī sá jā maá ní sáhá ndāá tiñu sá.

¹¹ De maá ní chi cuu nanducú vāha ní de cunī ní jā cáta ncáá úxī ūū-ni quīvī cúu mitan jondē jíin jā ní jēhēn sá Jerusalén jā ní jēchiñúhún sá Yāā Dios.

¹² De nduú ní ntétáhán cuitī sá jíin ni iin nchivī, de ni nduú ní snēnda sá nchivī ni inī templo ni inī ndá vehe īī sinagoga ni inī ciudad.

¹³ De ni iin cuāchi jā cāhān ndá dē sīquī sá, mā cūú cuitī sáhá ndāá dē jā ní nsáhá sá.

¹⁴ Sochi yáhá cúu jā cáchi ndāá sá nūū ní jā Yāā Dios ndīyi tatā sá cúu jā chíñúhún sá, de suu cúu maá Jesucristo. De tūhun yáhá-ni cúu jā cāhān dē jā tūhun jeé cúu, sochi tiñu néhén cúu, cáchi dē. Sochi cándíja sá ndācá tūhun yósō nūū tutū ley Moisés jíin nūū tutū jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán.

¹⁵ De suni inuū-ni ñúhún inī sá jíin ndá dē jā sáhá Yāā Dios jā natecū ndá ndīyi, cúu nchivī jā sáhá vāha cúu nchivī jā sáhá néhén.

¹⁶ De jā ñúcuán cúu jā níní ndíhvī inī sá sáhá sá ndācá tiñu vāha tácuca cusīī inī ánō sá jāá nduú nā cuāchi sá de mā cúcanoō sá nūū Yāā Dios jíin nūū nchivī.

¹⁷ De nī jica nuu sá jacū cuīyā ndá cā nación, de sá de nī nenda sá ciudad Jerusalén nī jēnasiáha sá xūhún jā ní jinī mānī nchivī ndá cā nación jā cuu táhán sá ñúcuán. De suni nī nenda sá jā sōcō sá quiti nūū Yāā Dios.

¹⁸ De juni íyó sá inī templo jā ní nsáhá sá tá cúu nūū cāhān ley jā ndundoo nchivī nūū yā de sōcō sá quiti nūū yā, de jacū táhán sá hebreo jā vāji jondē Asia nī jinī ndá dē nūū sá inī templo. Sochi nduú ní íyó cuāhā nchivī jíin sá, de juni nduú ní ncúvaā ji.

¹⁹ ¿De nūcu nduú ní nquíji ndá máá dē yáhá jā cāhān dē cuāchi sīquī sá de tú nī jinī dē jā íyó cuāchi sá?

²⁰ A ndá tēe yáhá ná cáchi dē de tú nā cuāchi nī nihīn ndá dē sīquī sá tá nī íyo sá nūū junta cúñáhnú cā ndá táhán sá hebreo.

²¹ A sanaā de yáhá-ni cúu cuāchi jā cuu nihīn dē sīquī sá, chi tá nī ĩñi sá nūū junta ndá dē de nī ncāhān jee sá: Cándíja sá jā nastécū yā ndá ndīyi, de jā suu cúu jā cāhān ní cuāchi sīquī sá mitan, ncachī sá, ncachī Pablo.

²² De ja jíni vāha Félix nāsa cándíja nchivī jā chíñúhún Cristo. De tá nī jini dē tūhun jā cāhān Pablo de nī nsínu dē-ni junta, de nī ncāhān dē: Jondē ná quíji general Lisias sá de cātūhún vāha cā ni sīquī tiñu yáhá, ncachī dē.

²³ De nī ncachī dē nūū capitán jā ná cóto vāha dē Pablo, sochi ná cuáha dē tūhun jā caca nuu Pablo jacū, de mā cásī dē de tú vāji táhán Pablo jā cāhān ji jíni dē á jā chindeé ji dē.

²⁴ De nī ncuu jacū quīvī, de nī nenda Félix jíni ñasíhí dē Drusila, de ñahan hebrea cúu ña. De nī ncana dē Pablo tácu cunini dē nāsa cúu tūhun jā candíja ó Jesucristo.

²⁵ De nī ncāhān Pablo jíni dē jā cánuú jā sáhá ó tiñu ndāā de cāhnū vāha ó maá ó. De suni nī nacani dē jā quīvī sándihí de sáhá ndāā Yāā Dios tiñu ndivī nchivī nāsa nī nsáhá ndá ji. De nī nchūhú Félix de nī ncāhān dē: Mitan de cuáhán, de tá iin quīvī núne nī de cana tucu nī ndóhó quíji nú, ncachī dē.

²⁶ De cúni dē jā cuáha Pablo xūhún cuu maá dē de siāā dē-ni Pablo nícu. Jā ñúcuán cúu jā quéhén vuelta nī ncana dē Pablo nī natúhún ndúū dē.

²⁷ De tá nī ncuu uū cuīyā de sá de nī nsāma Félix de nī nūcuīñi Porcio Festo. De cúni Félix jā ná cúsi inī nchivī hebreo jíni dē, de jā ñúcuán cúu jā ní squéndōo dē Pablo vecāa.

25

Jā ní ññi Pablo nūū Festo

¹ De cáta ncáá únī-ni quīvī jā ní nquīvī Festo cúu dē gobernador de nī nquee dē inī ciudad Cesarea cuāhān dē ciudad Jerusalén.

² De ndācá sūtū cúñáhnú jíni ndācá tēe cúñáhnú nūū nchivī hebreo, nī nquenda ndá nūū Festo, de nī ncāhān ndá cuāchi sīquī Pablo.

³ De nī ncāhān ndāhvī ndá jíni Festo: Sáhá ní favor natetíñú ní Pablo ná ndíji dē yáhá, ncachī ndá. De sūcuán nī ncāhān ndá, chi ja nī squétáhán ndá tūhun jā cahnī ndá Pablo ichi.

⁴ Sochi nī ncāhān Festo: Pablo chi ja yíndasī vāha dē Cesarea, de nduhū chi ja ñatin quīnohōn ni.

⁵ De ndá ndóhó jā cúñáhnú quīhīn iin ncáá ó, de ñúcuán cāhān nū cuāchi dē de tú íyó cuāchi dē, ncachī dē.

⁶ De nī íyo dē ñúcuán tá únā á ūxī-ni quīvī, de nī nenda dē Cesarea. De quīvī téen nī nūcundeē dē mesa nūū sáhá ndāā dē tiñu, de nī ndacu dē jā ná quíji Pablo.

⁷ De ja íñi ndá tēe hebreo jā ní nquíji ciudad Jerusalén. De tá nī nquenda Pablo de nī jicó ndúū ndá Pablo, de nī nquijéhé ndá sáhá tūhún nāvāha ndá sīquī dē. Sochi nduú ní ncúndéé ndá jíni tūhun tūhún.

⁸ De nī ncāhān Pablo jēhē maá dē: Nduú ní nsáhá sá ni iin cuāchi sīquī ley ndá táhán sá hebreo ni sīquī templo ni sīquī rey cúñáhnú cā nación Roma, ncachī dē.

⁹ De sīquī jā cúni Festo jā cusī inī nchivī hebreo jíni dē de nī ncāhān dē jíni Pablo: ¿A nduú cúni nū cōhōn jondē Jerusalén, de ñúcuán sáhá ndāā ni tiñu nú? ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān Pablo: Mitan ja íñi sá inī vehe tíñú nūū tátúnī ley maá rey cúñáhnú cā, de yáhá cúu nūū cánuú jā cundaā tiñu sá. De maá ní chi ja jíni vāha ní jāā nduú ní nsáhá sá ni iin cuāchi sīquī táhán sá hebreo.

¹¹ Chi tú ní nsáhá sá iin cuāchi xeēn jā cánuú jā cuū sá de vātu-ni cuū sá túsaá. Sochi tú nduú íyó ndāā tūhun jā tēe cuāchi ndá tēe yáhá sīquī sá de ni iin tēe mā cúu nasiáha dē sáan jā quīnohōn sá nūū táhán sá Jerusalén. Túsaá de cúni sá jā quīhīn sá nūū maá rey cúñáhnú cā jā íyó Roma de maá dē ná sáhá ndāā tiñu sá, ncachī dē.

¹² De nī natúhún Festo jíni ndá cā táhán ndíso tíñú jíni dē. De nī ncāhān dē jíni Pablo: Ja nī ncāhān nū jā quīhīn nū nūū maá rey cúñáhnú cā jā sáhá ndāā dē tiñu nú cúni nū. De cuu de quīhīn nū túsaá, ncachī dē.

Jā ní ññi Pablo nūū rey Agripa

¹³ De nī ncuu jacū quīvī, de nī nquenda rey Agripa jíni Berenice jondē ciudad Cesarea jā cuándēhé dē Festo.

¹⁴ De quéhén quivī nī iyo ndūū dē ñúcuán. De nī nacani Festo tūhun Pablo nūū rey ñúcuán, chi nī ncāhān dē: Félix, tēe nī ncuu gobernador, nī sndóo dē iin tēe yíhí vecāa yáhá.

¹⁵ De tá nī jēhēn sá Jerusalén de ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī hebreo nī nquenda ndá dē nūū sá cáhān ndá dē cuāchi sīquī tēe yáhá, de cúnī ndá dē jā ná cúū tēe yáhá.

¹⁶ De nī ncachī sá jíin ndá dē jāá nduú nā costumbre tēe Roma jā cahnī dē súcuán-ni iin tēe chi jondē cuiñi dē jíin ndá tēe jā cáhān cuāchi sīquī dē, tácuca cáhān dē jēhē maá dē de cundaā á íyó cuāchi dē á nduú, ncachī sá.

¹⁷ Ñúcuán de tūtú nī nquenda ndá ji yáhá. De quivī téen de nduú ní ncúcuéé sá jā cundeē sá vehe tíñú jā sáhá ndāā sá tiñu ñúcuán, de nī ncachī sá jā ná quíji tēe jā yíhí vecāa.

¹⁸ De íñí ndá nchivī jā cáhān cuāchi sīquī dē. De nī jani inī sá jā cáhān ji iin cuāchi xeēn sīquī tēe ñúcuán nícu, de nduú.

¹⁹ Chi vāchi sīquī nāsa cándíja ndá máá ji-ni cúu, jíin sīquī iin tēe nání Jesús, sochi ja nī jihí dē, de cáchī Pablo jā ní natecū ndija dē.

²⁰ De nduú ní ncúcáhnú cuitī inī sá nāsa sáhá ndāā sá tiñu ñúcuán. De nī jicā tūhún sá Pablo de tú cúnī dē quihīn dē Jerusalén de ñúcuán cundaā tiñu dē.

²¹ Sochi Pablo nī ncachī dē jā cúnī dē quihīn dē nūū rey Augusto jā cúu rey cúñáhnú cā nación Roma, de ñúcuán sáhá ndāā rey tiñu dē. De nī ncachī sá jā ná quíhi dē vecāa jondē tetíñú sá dē quihīn dē nūū rey ñúcuán, ncachī Festo.

²² Ñúcuán de nī ncāhān Agripa jíin Festo: De saá-ni sāan suni cúnī sá jā cunini sá tūhun cáhān tēe ñúcuán, ncachī dē. De nī ncāhān Festo: Teēn de cunini ní jā cáhān dē túsaá, ncachī dē.

²³ De quivī téen de nī nquenda Agripa jíin Berenice. De yíñúhún nī nquivi dē inī vehe tíñú jíin ndá general jíin ndá tēe cúñáhnú inī ciudad. De nī ncachī Festo jā ná quíji Pablo.

²⁴ De nī ncāhān Festo: Cáhān sá jíin ní, señor rey Agripa, jíin ndihi ndá ní jā ní nquenda ní yáhá. Yáhá cúu tēe jā ní nenda ndācá táhān dē hebreo sīquī dē, cúu nchivī Jerusalén de saá-ni nchivī hebreo ciudad Cesarea yáhá, de cúsa maá jā cáhān ndá ji jāá nduú íyó vāha jā cutecū cā dē.

²⁵ Sochi jáni inī maá sá jā nduú ni iin cuāchi xeēn ní nsáhá dē jā cuū dē. De nī ncachī dē jā cúnī dē quihīn dē nūū rey cúñáhnú Augusto, de ñúcuán cundaā tiñu dē. De ñúcuán cúu jā ní ncachī sá jā tetíñú sá dē quihīn dē nūū rey ñúcuán.

²⁶ De nduú cúcáhnú inī sá nā cuāchi dē tee sá nūū tutū jā quihīn jíin dē nūū rey cúñáhnú cā, chi nduú níhīn sá ni iin cuāchi dē. De jā ñúcuán cúu jā ní ntavā sá dē nūū ndá ní, de cánuú cā nūū maá ní, señor rey Agripa. De stíchī vāha maá ní dē tácuca cucáhnú inī sá nāsa tee sá carta quihīn.

²⁷ Chi cúcanōō sá jā tetíñú sá iin preso quihīn de tú mā cáchī tūhun sá nā cuāchi nī nsáhá dē, ncachī dē.

26

Jā ní ncāhān Pablo jēhē maá dē nūū rey Agripa

¹ De nī ncāhān rey Agripa jíin Pablo: Mitan de cuu cáhān nū tūhun maá nú, ncachī dē. De nī scāā Pablo ndahá dē, de súcuán nī ncāhān dē:

² Señor rey Agripa, cúsi inī sá mitan jā cuu nacani sá nūū ní jāá nduú íyó ndāā ndācá cuāchi jā cáhān táhān ó hebreo sīquī sá.

³ Chi ja jíin vāha maá ní ndācá costumbre táhān ó hebreo jíin ndācá tūhun jāá nduú quétáhān jā jáni inī ji. De jā ñúcuán cúu jā cáhān ndāhví sá jíin ní jā cune cáhnú inī ní cunini ní ndá tūhun yáhá jā cáhān sá jíin ní.

Jā ní nacani Pablo nāsa nī nsáhá dē tá ncháha ca ndicó cóo inī dē nūū Jesús

⁴ Ja jíin ndācá táhān ó hebreo nāsa nī nsáhá sá jondē tá lulí sá, tá nī ndeē sá māhñú ndá ji inī ñuū sá jíin inī Jerusalén.

⁵ De tú cúnī ndá máá dē jā cachī ndāā dē, de ja jínī ndá dē jā jondē lulí sá nī iyo sá nūū grupo fariseo. De vījín cā cúu grupo ñúcuán nsūú cā ndá cā grupo táhán ó hebreo sīquī jā cáhān nihin cā jā squíncuu ó ley.

⁶ De ñúhún inī sá tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios nūū ndīyi tatā ō jā nastécū yā ndīyi, de tūhun ñúcuán-ni cúu jā ní ntee dē cuāchi sīquī sá.

⁷ Chi maá ó jā cúu ó tatā ndihúxī ūū sēhe Israel jā cúu ó nchivī hebreo, chi ñúhún inī ō tūhun jā ní nquee yuhú yā jā nastécū yā ndīyi. De jā ñúcuán cúu jā nduú ñuú chíñúhún ndasí ó Yāā Dios de sātínú ó nūū yā. De sīquī jā inuú-ni ñúhún inī sá jíín ndá táhán ó hebreo cúu jā cáhān maá ji cuāchi sīquī sá, chi nácani sá tūhun jā natecū ndīyi, señor rey Agripa.

⁸ ¿De á mā cúu nastécū Yāā Dios ndīyi jáni inī ndá ní, á naá cúu?

Jā ní nacani Pablo nāsa nī nsāhá nāvāha dē nchivī cándíja

⁹ De maá sá chi nī jani inī sá jā cúnī jā nenda sá contra sīquī ndá nchivī cándíja Jesús, Yāā jā ní jahnu ñuū Nazaret.

¹⁰ De suni sūcuán nī nsāhá sá inī Jerusalén, chi nī nihīn sá orden nūū ndācá sūtū cúñáhnú, de nī nchihī ndasí sá nchivī cándíja yā vecāa. De suni nī jetúhún sá tá nī jahní nchivī ndá ji.

¹¹ De quéhén vuelta nī sndóho sá ndá ji inī ndá vehe īī sinagoga, de nī nsāhá sá fuerza jā ná sndóo ji tūhun Jesús. De nī nquītī ndasí inī sá nī jinī sá ndá ji, chi jondē ndá nchivī cándíja jā íyó ñuū jíicá nī nsāhá nāvāha sá ji.

*Jā ní nacani tucu Pablo nāsa nī ndicó cóo inī dē nūū Jesús
(Hch. 9.1-19; 22.6-16)*

¹² De nī nihīn sá orden nūū ndá máá sūtū cúñáhnú jā quíhīn sá Damasco jā sāhá nāvāha sá ndá nchivī cándíja nícu.

¹³ De cahūxī ūū cúu de ñúhún sá ichi cuāhān sá, señor rey. De nī jinī sá iin jā jéndūtē nī nquiji ichi andiví. De nī jéndūtē-ni ní nūū sá jíín ní nūū ndá tēe jā cuāhān sá jíín, de jéndūtē cā nsūú cā ncandīi.

¹⁴ De ndihī ndá sá nī ndicó cáva-ni nūū ñúhún. De nī jini sá iin tūhun jā ní ncāhān yuhú hebreo: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū? Chi jā sáhá nú sūcuán cúu modo stīquī jā jáñū yātá tī punta garrocha, de suu cúu jā stácuēhé tī maá tī, ncachī.

¹⁵ Ñúcuán de nī ncāhān sá: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī sá. De ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō sá: Maá nī cúu Jesús, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándíja cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū.

¹⁶ De mitan de nacōo de cuiñi nú, chi nī nquenda nī nūū nū tácuca canī nī ndóhó jā sāhá nú tiñu cúnī ni de nacani nú jā ní jinī nū mitan jíín jā stéhēn cā ni nūū nū ndá quívī quiji.

¹⁷ De scácu nī ndóhó nūū ndācá táhán nú hebreo jíín nūū nchivī ndá cā nación. Chi tetínú nī ndóhó jā quíhīn nū nacani nú tūhun nī nūū nchivī ndá cā nación.

¹⁸ De tetínú nī ndóhó quíhīn nū nūū ji, chi modo jā nacune nú tīnūū ji cúu jā stéhēn nū tūhun nī nūū ji de jíicūhun inī ji. De tú candíja ji nduhū de mā cācá cā ji nūū neē, chi sa caca ji jíín luz ni. De mā quíhī cā ji ndahá tāchī cúñáhnú jā cúu Satanás, chi sa nduhū cuniquīn ji. De tetínú nī ndóhó quíhīn nū nūū ji tácuca candíja ji nduhū de cune cáhnú inī ni nūū cuāchi ji. Ñúcuán de inuú-ni nihīn ji tāhvī ji jíín ndá cā nchivī jā ní nacāji nī, ncachī yā jíín sá.

Jā ní nacani Pablo nāsa nī jetáhvī dē tūhun jā ní ncāhān yā jíín dē

¹⁹ De jā ñúcuán cúu jāá nduú ní nsāhá nihīn inī sá tá nī nquiji yā ichi andiví nī ncāhān yā jíín sá, señor rey Agripa.

²⁰ Chi sa nī jetáhvī sá, de nī nacani sá tūhun yā, xihna cā nūū nchivī ñuū Damasco de sá de nūū nchivī ciudad Jerusalén jíín ní región Judea de saá-ni nūū nchivī ndá cā nación. De nī nacani sá tūhun nūū ji jā ná nácani inī ji sīquī cuāchi ji, de ná nándicó cóo inī ji nūū Yāā Dios, de ná sáhá ji tiñu váha jā stéhēn ji jā ní nacani inī ji sīquī cuāchi ji.

²¹ De jā síquī jā nácani sá tūhun yáhá nū ndá ji cúu jā ní ntiin ndá táhán ó hebreo sān inī templo, chi cahñī ji sān cúnī ji nícu.

²² Sochi nī nchindeé nī nchituu Yāā Dios sān, de jā ñúcuán cúu jā íñi ñihin sá jondē mitan nácani cájī sá tūhun yā nū ndá nchivī cúñáhnú jíin jāā nduú. Chi nduú chíso sá ni iin cā tūhun síquī tūhun jā ní nacani Moisés jíin ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²³ Chi nácani sá tá-ni nī nacani ndá dē tūhun Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó. Chi nī nquee ndaā jā ní nacani ndá dē jā cánuu ndoho yā jondē cuū yā, de xihna cā maá yā nī natecū nsūú cā ndá cā ndiyyi, sá de nī stéhēn cájī yā nū nchivī jā scácu yā ji, cúu nchivī nación maá ó Israel jíin nchivī ndá cā nación, ncachī Pablo.

Jā ní nducú ndéé Pablo jā scándija dē tūhun yā Agripa

²⁴ De súcuán nī ncāhān Pablo jēhē maá dē, de nī ncāhān jee Festo: Cāhān naā nū, Pablo, chi síquī jā ní scuáha ndasí nú de nducú nducuéhé nú, ncachī dē.

²⁵ Sochi nī ncāhān Pablo: Nduú nducuéhé sá, señor Festo, chi sa íyo cájī inī sá jā cāhān cájī sá ndācá tūhun yáhá.

²⁶ Chi maá rey Agripa ja jíin vāha dē ndācá tiñu jā ní ncuu jā ní nacani sá. De nduú yúhú sá cāhān sá ndá tūhun yáhá, chi jíin sá jā jíin vāha dē ndācá tūhun jā cāhān sá yáhá, chi nduú jíca yuhū ndá tūhun yáhá.

²⁷ Señor rey Agripa, ¿á cándija ní ndācá tūhun jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán? Nduú chi jani inī sá jā cándija ní, ncachī Pablo.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Agripa jíin Pablo: ¿A jani inī nū jā jíin jacū-ni tūhun jā ní ncāhān nū de cándija nī nū Cristo sāhá nú? ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Pablo: Vísō jacū-ni tūhun á cuāhā sochi jíicān táhvī sá nū Yāā Dios jā ná cándija ndá ní jíin ndācá cā nchivī jā níni tūhun jā cāhān sá mitan de nduu ndá ní tá nū cúu maá sá, sochi nduú cúnī sá jā cunuhnī ndá ní jíin cadena tá cúu nū núhñi sá mitan, ncachī dē.

³⁰ De tá nī jíinu nī ncāhān Pablo ndācá tūhun yáhá de nī nacuiñī rey jíin gobernador jíin Berenice jíin ndá cā tēe cúñáhnú jā íyo jíin dē.

³¹ De nī ncujiyo ndá dē iin lado, de nī natúhún síin ndá maá dē: Juni iin cuāchi nduú ní nsáhá tēe yáhá jā cuū dē á jā quíhi cā dē vecāa, ncachī ndá dē.

³² De nī ncāhān Agripa jíin Festo: Cuu siáá ní tēe yáhá nícu de tú nduú ní ncáchī dē jā quíhñ dē nū rey cúñáhnú cā nación Roma, ncachī dē.

27

Jā ní nteitíñú ndá dē Pablo cuāhān dē ciudad Roma

¹ De nī ncundaā jā quíhñ ndá sá jíin Pablo jíin barco jondē nación Italia. De Pablo jíin sava cā tēe jā yíhí vecāa nī nquívi ndá dē ndahá iin capitán nání Julio jā quisiáha dē ndá tēe ñúcuán jondē Italia, de Julio cúu iin táhán grupo soldado jā nání Augusto.

² De nī nquívi ndá sá inī iin barco jā váji puerto Adramitio, de barco ñúcuán quíhñ ndācá puerto jā íyo región Asia. De suni cuāhān Aristarco jíin sá, de tēe ñuū Tesalónica ndáñúū Macedonia cúu dē.

³ De quívi téen nī nquenda ndá sá puerto Sidón. De Julio nī ncundáhvī inī dē Pablo, de nī jēhe dē tūhun jā quíndēhé Pablo amigo dē tácuca chindeé ji dē.

⁴ De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá jíin barco. De síquī jā ñihin yíhí tāchī de nduú ní ncúu quíhñ ndāā barco, de nī ntee xíin ndá sá cuāhān sá jíin barco xíin isla Chipre jā ñúhún māhñú ndute. De nī ndōo lado ndahá sátín sá.

⁵ De nī nchāha sá yuhú mar Cilicia jíin Panfilia cuāhān sá. Sá de nī nquenda ndá sá ñuū Mira jā cúu ndáñúū Licia.

⁶ De ñuū ñúcuán nī ñihñ capitán incā barco jā váji ichi Alejandría jā quíhñ ichi Italia, de nī ncachī dē jā ná quívi ndá sá inī barco ñúcuán.

⁷ De cuāhā quívi nī ñuhun ndá sá ndute, chi cuéé nī jica barco síquī jā cáni tāchī ichi nū. De jā fuerza-ni nī nquenda ndá sá yuhú ñuū Gnido. De nduú ní jēhe tāchī tūhun

jā quih̄in ndāā barco, de nī nchāha ndá sá ñatin xiin ñuū Salmón jā íyó isla Creta, tácu quisāhvi ndá sá nūū tāchī.

⁸ De nī nducú ndéé ndasí tēe scáca barco. De ñatin-ni yuhú nduté nī nchāha ndá sá xiin Creta, de nī nquenda ndá sá iin lugar nūū nání Buenos Puertos. De ñatin-ni ñúcuán íyó ñuū Lasea.

⁹ De sīquī jā cuéé ndasí nī jica barco de ja ñatin quijéhé tiempo vījin, de vījín jica barco ndá tiempo ñúcuán de sanaā de coo tūndóhó nūū mar. De nī ncāhān nihin Pablo jíin ndá dē:

¹⁰ Tātā, jíinī sá jā vījín ndasí coo viaje yáhá, de quiji iin tūndóhó sīquī barco. De nsūú maá-ni barco jíin jā ñúhún inī cúu jā naā, chi saá-ni jondē ndá máá ó sanaā de naā ō, ncachī dē.

¹¹ Sochi nduú ní nsáhá capitán cuenta jā ní ncāhān Pablo, chi sa jā ní ncāhān tēe scáca barco jíin tēe xí barco cúu jā ní nsáhá dē cuenta.

¹² De sīquī jāá nduú íyó vāha puerto ñúcuán jā coo ndá sá ní tiempo vījin de cuāhā dē nī jani inī jā vāha cā quee barco ñúcuán quih̄in, chi sanaā de quenda dē Fenice, de ñúcuán coo ndá dē ní tiempo vījin jáni inī dē. De Fenice cúu iin puerto jā íyó isla Creta, de nijin ichi noroeste jíin suroeste.

Jā ní nquene tāchī níhin nūū mar

¹³ De tá nī jīquih̄i iin tāchī lūlí ichi sur jā scáca barco de nī jani inī ndá dē jā cuu quenda dē Fenice nícu. De nī scáca cā dē barco xiin Creta.

¹⁴ Sochi tá nī ncunúú jacū cā de nī nquene-ni iin tāchī níhin ndasí jā vāji ichi nordeste.

¹⁵ De nī nchindahá-ni tāchī barco, de nduú cā ní ncúu quih̄in ndāā. De nī nsiāā-ni ndá dē barco, de cuāhān maá-ni cā jíin tāchī.

¹⁶ De nī nchāha ndá sá xiin iin isla lulí nání Claudia jā sáhvi tāchī. De vísō sūcuán de tūndóhó ndasí nī scāa ndá dē barco lulí jā ndáñuhun barco cāhnú.

¹⁷ De nī squívī ndá dē inī barco cāhnú. De nī nasníhin vāha ndá dē barco cāhnú jíin cable. De nī snúu ndá dē manta jā núhnī ichi xínī barco tácu mā stéché cā tāchī, chi yúhú ndá dē jā quih̄in barco nūū ñúhún ñáxín ndute nūū nání Sirte de tiin nūū ñútín. De nī nsiāā ndá dē barco de sūcuán-ni cā cuāhān ndá sá jíin.

¹⁸ De nduú ní jécuiñī tāchī níhin. De quívī téen nī nquijéhé ndá dē nī squéne dē ndatíñú jā jíso barco tácu nduñamā cā barco.

¹⁹ De quívī únī de nī nchindeé táhán ndá sá nī squéne ndá sá ndācá ndatíñú jā jétíñú ndá dē jíin barco.

²⁰ De cuāhā quívī nduú ní jíinī ndá sá ncandī jíin tiūūn sīquī jā íyó vīcō, ni nduú ní jécuiñī cuitī tāchī níhin ñúcuán. De cúsa nduú cā ñúhún inī ndá sá jā cācu sá.

²¹ De nī ncuu quívī jāá nduú cā yáji cuitī ndá sá stāā. De nī jécuiñī Pablo māñhú ndá tēe ñúcuán, de nī ncāhān dē: Tātā, tú ní jétáhvī ndá ní tūhun jā ní ncāhān sá jā má quee ó inī isla Creta de juni mā cūní ó tūndóhó yáhá de juni mā náā ndatíñú nícu.

²² Sochi mitan chi cāhān nihin sá jíin ndá ní jā sáhá ndeé inī ndá ní, chi ni iin ó mā náā, sochi barco chi naā.

²³ De jíinī sá jā sūcuán coo, chi cuni nī nquiji iin ángel maá Yāā Dios nūū sá, chi maá Yāā ñúcuán cúu Jētohō sá, de sátíñú sá nūū yā.

²⁴ De sūcuán nī ncāhān yā jíin sá: Pablo, mā cúyūhú nú, chi vāha-ni quenda nú nūū rey Roma jā cúñáhnú cā. De jā sīquī ndóhó cúu jā sáhá Yāā Dios jā cācu ndá cā tēe jā cuāhān jíin nú, ncachī yā.

²⁵ Tātā, túsaá de sáhá ndeé inī ndá ní, chi cūndeé cúcáhnú inī sá Yāā Dios jā tá-ni nī ncāhān ángel jíin sá de sūcuán coo.

²⁶ Sochi níinī cúu jā quenda ó iin isla vísō mā quēndá ñamā ō nūū cóhōn, ncachī dē.

²⁷ De nī ncuu ūxī cūmī jacuāā jā ní nquijéhé tāchī níhin, de cuāhān ndá sá nūū mar Adria, de cháhá chúcuán cuāhān barco sáhá tāchī. De máá jacuāā ñúcuán de tá nī ncuu sava ñuú de jáni inī ndá tēe jā scáca barco jā ní ncuñatin ndá sá ñuhun yíchí.

²⁸ De nī scúun ndá dē iin plomo chījin ndute tácuā cunī dē nāsaā cúnú ndute, de nī ncucáhnú inī ndá dē jā nēe ōcō xāhōn iin metro. De nī jica ndá sá jacū cā, de nī scúun tucu dē, de nī jinī dē jā nēe ōcō ūjā-ni cā metro.

²⁹ De nī nchūhú ndá dē jā jīcutáhán barco jíin toto. De nī squéne dē cūmī gancho cāā nāhnú ichi chātā barco tácuā jīquituu de jencuiñi barco. De ndétu ndasí ndá dē jā ná túu ñamā.

³⁰ De ndá tēe scáca barco ndúcú ndá dē cunu dē quihīn dē jíin barco lulí, de sndóo dē barco cāhnú cúnī dē nícu. De jā ñúcuán cúu jā ní nquijéhé dē snúu dē barco lulí ñúcuán nūū nduté, de sáhá dē-ni jā quihīn dē ichi nūū barco cāhnú jā scúun dē incā gancho cāā tácuā mā cūnī nchivī jā cúnī dē cunu dē quihīn dē.

³¹ De Pablo nī ncāhān dē jíin capitán jíin ndá soldado: Tú mā quéndōo ndá tēe scáca barco inī barco cāhnú yáhá de mā cácu cuitī ndá máá ní, ncachī dē.

³² Ñúcuán de nī jehndē-ni ndá soldado yoho núhni barco lulí, de nī nchāā-ni de cuāhān-ni jíin ndute.

³³ De tá ja ñatin cunijīn de nī ncāhān Pablo jíin ndá sá jā ná cáji ndá sá stāā. Chi sūcuán nī ncāhān dē: Mitān íyó ūxī cūmī jacuāā jā ndíto ndá ní de nduú yáji cuitī ndá ní stāā.

³⁴ De cāhān ndāhvī sá jíin ndá ní jā cáji ní stāā mitān tácuā nanihīn inī ndá ní de cācu ní, chi ni iin ó mā nāā, chi cācu ndihi ó, ni mā tácuēhé cuitī ō, ncachī dē.

³⁵ De tá nī ncuu nī ncāhān dē de nī nquehen dē-ni iin stāā. De māhñú ndá nchivī ñúcuán nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios, de nī ntahví dē, de nī nquijéhé dē yáji dē.

³⁶ Ñúcuán de nī ndundeé inī ndá sá, de suni nī nchajī ndá sá stāā.

³⁷ De jā ndihi ndá sá jā ñúhún inī barco cúu ūū ciento ūnī xico xāhōn iin sá.

³⁸ De nī nchajī vāha ndá sá. Ñúcuán de nī squéne ndá dē trigo nūū nduté tácuā ná ndúñamā cā barco.

Jā ní naā barco nūū mar

³⁹ De tá nī ntūu de nī jinī ndá sá ñuhun yíchí, sochi nduú ní ncucáhnú inī ndá dē ní lugar cúu. Sochi nī jinī ndá sá iin ndahá nduté jā íyó ñūtín, de ñúcuán jāni inī ndá dē jā quihīn dē jíin barco de tú ná cúu.

⁴⁰ De nī jehndē ndá dē yoho jā núhni ndá gancho cāā, de nī ndōo-ni gancho ñúcuán. De nī nandají ndá dē ñutun jā sáhá jā cuu quihīn barco ní-ni cúu. De ichi nūū barco nī jata caa ndá dē sahma tácuā chindahá tāchī quihīn ndahá nduté. De nī jica barco jacū.

⁴¹ De nī nquenda barco nūū íyó ñáxín ndute māhñú ūū lugar nūū jíca corriente dē, de ñúcuán nī ntiin cutú ichi nūū barco, de nduú cā ní ncándā cuitī. De jā cáni ndasí ndute mar de nī ntānī-ni ichi chātā barco.

⁴² Ñúcuán de nī natúhún ndá soldado jā cahnī ndá dē ndá preso tácuā mā suté ni iin ji jā cunu ji.

⁴³ Sochi capitán chi cúnī dē jā scácu dē Pablo, de nī jasī dē tūhun ñúcuán. Chi sa nī ncachī dē tú ní nchivī jíni ji suté ji de xihna cā ji ná núu ji jā suté ji nūū nduté quenda ji ñuhun yíchí.

⁴⁴ De sava cā ji ná cósō nūū ndá nducúnú á nūū ndá ñutun barco, ncachī dē. De sūcuán nī ncācu ndihi ndá sá, de nī nquenda sá ñuhun yíchí.

28

Jā ní ūyo Pablo isla Malta

¹ De tá nī ncācu ndá sá de nī ncucáhnú inī sá jā isla ñúcuán nání Malta.

² De ndá nchivī isla ñúcuán nī ncundáhvī inī ji ndá sāán, de nī stāhān ji iin ñuhūn de nī ncana ji ndá sāán jā nasaā sá, chi vījin sáhá chi cúun sāvī.

³ De nī stútú Pablo jacū ntucuáchí, de nī ntaān dē nūū ñúhūn. De jínu iin cōō xéēn nī nquee tī sīquī jā ihní, de nī ntiin tī-ni ndahá Pablo.

⁴ De ndá nchivī ñúcuán nī jinī ji jā ndíta caa cōō yíyuhú tī ndahá dē, de nī ncāhān ndá ji: A sanaā de tēe jáhni ndiyi cúu tēe yáhá túsaá, de vísō ja nī ncācu dē nūū mar sochi máá yāā jā sáhá ndāā tiñu nchivī, nduú jéhe yā tūhun jā cutecū cā dē, ncachī ndá ji.

⁵ De nī nquisi Pablo ndahá dē, de nī nincava cōō ñúcuán nūū ñúhūn, de nduú ná ndóho cuitī dē.

⁶ De ndétu ndá nchivī jā chitú cuiñu dē á jā nduvā dē de cuū dē-ni. De nī ncunúú ndasí ndétu ndá ji, de nī jinī ndá ji jāá nduú ná ndóho dē. Ñúcuán de nī nacani inī ndá ji, de nī ncāhān ji jā iin yāā cúu dē.

⁷ De ñatin ñúcuán íyó ñuhun tēe cúñáhnú cā isla Malta, nání dē Publio. De nī ncana tēe ñúcuán ndá sá, de nī jēhe núú dē vehe dē nī ndeē ndá sá ūnī quivī, de nī jito vāha dē ndá sāán.

⁸ De tatá Publio cáá dē cúhū dē cuēhē cahni jín cuēhē niñī. De nī jēndēhé Pablo tēe ñúcuán, de nī jicān táhvi dē, de nī ntee dē ndahá dē tēe ñúcuán, de nī nduvāha dē-ni.

⁹ Ñúcuán de nī nquiji ndá cā nchivī cúhū isla ñúcuán, de nī nduvāha ndá ji-ni.

¹⁰ De ndá nchivī ñúcuán nī ntaji ji cuāhā ndatíñú nī ncutahvī ndá sá. De tá nī nquenda quivī jā quee tucu ndá sá quihīn sá jín barco, de nī ntaji ndá ji ndacá ndatíñú jā jini ñúhūn ndá sá.

Jā ní nquenda Pablo Roma

¹¹ De ūnī yōō nī iyo ndá sá isla Malta. De iin barco jā ní nquiji ichi Alejandría nī iyo isla Malta ñúcuán ní tiempo vījin. De ichi núū barco nī nanehen dē ūū figura ídolo ñuū dē jā nání Cástor jín Pólux. De nī nquivi ndá sá barco ñúcuán cuāhān sá.

¹² De nī nquenda ndá sá ñuū Siracusa, de ñúcuán nī iyo tucu ndá sá ūnī cā quivī.

¹³ De nī nquee tucu ndá sá cuāhān sá, de nī nchāha barco yuhú nduté yuhú nduté cuāhān jín ndá sá, de nī nquenda ndá sá ñuū Regio. De quivī téen de vāha nī jiquihī tāchī ichi sur, de nī nquee ndá sá ñuū Regio cuāhān sá, de incā quivī nī nquenda ndá sá ñuū Puteoli.

¹⁴ De ñúcuán nī nanihīn tāhán ndá sá jín sava hermano. De nī jecani dē ndá sá de nī nquendō ndá sá iin semana jín ndá dē. Sá de nī nquee ndá sá jā cuāhān sá Roma.

¹⁵ De ndá hermano jā íyó Roma, ja nī nihīn dē tūhun jā cuāhān ndá sá, de nī nquitahān sava dē ndá sāán jondē ñuū Foro de Apio, de sava cā dē ñuū Tres Tabernas. De tá nī jinī Pablo nūū ndá dē de nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios, chi nī ndundeé inī dē.

¹⁶ De tá nī nquenda ndá sá ciudad Roma de nī jēhe capitán ndá preso nūū tēe cúñáhnú nūū ndá soldado Roma. Sochi nī jēhe dē tūhun jā ná cúndeē sīn Pablo jín iin soldado tácu coto dē.

Jā ní nacani Pablo tūhun yā inī ciudad Roma

¹⁷ De nūū ūnī quivī de nī ncana Pablo ndá táhán dē hebreo jā cúñáhnú nūū nchivī hebreo jā íyó Roma, de nī ncutútú ndá dē. De nī ncāhān Pablo: Tātā, nduú cuitī nā cuāchi ní nsáhá sá nūū ndá táhán ó hebreo ni siqui costumbre ndá tatā ō. Sochi jondē Jerusalén nī jēhe ndá táhán ó hebreo sāán nūū ndá tēe Roma, de nī nchihī ndá dē sāán vecāa.

¹⁸ De ndá tēe Roma cúñáhnú jā ndeē ciudad Cesarea nī stíchī ndá dē sāán. De cúnī dē siāā dē sāán nícu, chi ni iin cuāchi nduú ní nihīn dē siqui sá jā cuū sá.

¹⁹ Sochi nduú ní jēhe ndá táhán ó hebreo tūhun. Jā ñúcuán cúu jā ní jicān táhvi sá jā quiji sá nūū rey cúñáhnú cā Roma yáhá tácu maá dē sáhá ndāā tiñu sá. Sochi nduú vāji sá jā cāhān sá cuāchi siqui ndá táhán ó.

²⁰ Jā ñúcuán cúu jā ní ncana sá ndá ní jā cunī sá nūū ndá ní de natúhún ó. Chi ndá máá ó jā cúu ó nchivī Israel chi ñúhūn ndija inī ō jā quiji Cristo. De siqui jā nacani sá tūhun jā ja nī nquiji yā cúu jā núhni sá jín cadena yáhá, ncachī dē.

²¹ De nī ncāhān ndá tēe ñúcuán jín Pablo: De ndá táhán ó jā íyó región Judea ni iin carta ní nduú ní ntétíñú ndá ji jā quiji nūū sá. De juni ndá cā táhán ó jā ní nquenda yáhá nduú cuitī nā cuāchi cāhān ndá dē siqui ní.

²² Sochi cúnī ndá sá cunini sá tūhun nāsa cāhān ní, chi ja jini sá jā ndacá lado cāhān nchivī contra siqui tūhun jeé yáhá jā stéhēn ní, ncachī dē.

²³ De nī jani ndá dē iin quivī, de cuāhā ndá nchivī nī nquenda vehe nūū ndeē Pablo. De nī nacani dē ndá tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios. De súcuán nī stéhēn cājī dē jondē jānehēn de jondē nī ñini. Chi ndúcú dē jā scándija dē ndá nchivī ñúcuán tūhun Jesús, de nī stéhēn

dē tūhun yā jondē jíin ley Moisés jíin tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán.

²⁴ De sava ji nī jetáhví jā ní ncāhān Pablo, sochi sava cā ji chi nduú ní jétáhví ji.

²⁵ De nduú ní íyo inuú inī ndá ji. De tá ja númī ndá ji quīnohōn ji de nī ncāhān Pablo tūhun yáhá: Ndāa cāhān tūhun jā ní ncāhān Isafás, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, chi súcuán nī ncāhān dē jíin ndá ndiyi tatā ō nī nsāhá Espíritu Santo:

²⁶ Nī ncāhān Yāa Dios:

Cuáhán níi cāhnú nación nūū íyó ndá táhán nú, de cachī nū nūū ndá ji jā súcuán cāhān nī:

Vísō cunini ndá ji, sochi mā jícūhun inī ji,
de vísō cūndēhé ji, de mā cūní ji.

²⁷ Chi ndá nchivī yáhá nī ncunihin inī ji,
de ūhvī ndasí tēe sōho ji,
de modo jā jásī ji tīnūú ji,
tácua mā cūndēhé ji,
de ni mā cúnini ji,
de ni mā jícūhun inī ji,
de ni mā ndīcō cóo inī ji nūū ni
jā nasāhá vāha nī ánō ji nūū cuáchi ji, ncachī yā.
Ncachī Isafás.

²⁸ Túsaá de ná cāchī tūhun sá nūū ndá ní, chi tūhun jā ní ntají Yāa Dios jā scácu yā yóhó, mitan de tají yā tūhun yáhá quihīn nūū nchivī ndá cā nación, de cunini vāha ndá máá ji, ncachī Pablo.

²⁹ De tá nī jīnu nī ncāhān dē ndá tūhun yáhá de cuānohōn ndá táhán dē hebreo, nátúhún ndasí ndá ji sīquī tūhun yáhá.

³⁰ De ūū cuīyā nī ndeē Pablo vehe nūū ní nquenúú dē, de nī ncusiī inī dē nī ncāhān dē jíin ndá nchivī jā quénda vehe dē.

³¹ De nācani dē tūhun nāsa tátúnī Yāa Dios, de stéhēn dē tūhun maá Jētohō ō Jesucristo, de vāha nī íyo libre chi ni iin nchivī nduú ní jásī jā nācani dē tūhun yā.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ROMA

¹ Maá nī cúu Pablo, mozo Jesucristo, chi nī ncana Yāā Dios nduhū jā cúu nī apóstol yā, nī jani yā nduhū de nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun jā scácu yā nchiví.

² De tūhun yáhá nī nquee yuhú yā jondē janahán ndasí, de yósō nūū tutū īī jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā.

³ De tūhun yáhá cáhān sīquī Jētohō ō Jesucristo, Yāā cúu Sēhe Yāā Dios. De nī nduu yā tēe, nī ncacu yā chíjin tatā rey David.

⁴ De nī natecū yā māhñú ndiyi nī nsáhá Espíritu Santo, de sūcuán nī stéhēn Yāā Dios jā cúu yā Sēhe yā jā ndíso poder.

⁵ De jā jíin Jesucristo nī jēhe Yāā Dios tiñu vii yáhá jā cúu ndá nī apóstol, jíca ndá nī jíin tūhun Cristo, tácu coo nchiví ndācá nación jā candíja ji jā ní nsáhá yā jēhē ji, de cuetáhvi ji nūū yā.

⁶ De saá-ni ndá máá nú, suni nī ncana yā ndóhó nī nquivi ndá nú ndahá Jesucristo.

⁷ De tēe nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú nchiví Roma. Chi nī ncundáhvi iní Yāā Dios ndá ndóhó, de nī ncana yā ndóhó jā coo ndoo coo īī nū nūū yā. De ñúhún iní ni jā maá Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo sīi iní nū.

Jā cúnī Pablo quīhīn dē Roma

⁸ De xihna cā cáchi tūhun nī nūū ndá nú jā nācuetáhvi nī nūū Yāā Dios jā síquī nū, chi nī nsáhá Jesucristo jā váha ndá nú. Chi ní ñayiví jítē nuu tūhun cuāhān nāsa vāha cándíja nú yā.

⁹ De maá Yāā Dios jíin yā jā níin jíicān táhvi ni jēhē ndá nú tá jíicān táhvi ni. Chi ndíhvi ndasí iní ni sáhá nī tiñu yā jā nācani nī tūhun Sēhe yā.

¹⁰ De níin jíicān táhvi ni nūū yā jā tú cúnī yā de jondē mitan de cuu cuēē ni cuēndēhé nī ndá nú.

¹¹ Chi cúu iní ni jā cúnī ni nūū ndá nú, de stéhēn cā ni tūhun yā nūū nū, tácu quendōo vāha cā ánō nū de cuiñi ñihin cā nū jíin.

¹² Sūcuán cúnī ni tácu sáhá ó jā inuú coo ndeé iní ndācá ó síquī jā inuú cándíja ó yā.

¹³ Hermano, cúnī ni jā ná jíicūhun iní ndá nú jā quéhén vuelta nī ncuu iní ni jā cuēndēhé nī ndá nú, de jondē mitan de ncháha ca cuu. Chi cúnī ni jā scútē nuu cā ni tūhun yā māhñú ndá nú, tá cúu nūū ní nsáhá nī māhñú nchiví ndá cā nación.

¹⁴ Chi cúu nī tēe ndíta síquī tūhun yā, chi ndíta nī jā nacuāha nī tūhun yā nūū ndíhi nchiví, cúu nchiví jíin cā síquī ndíhi jā íyó ñayiví jíin jāá nduú jíin cuití, cúu nchiví tūha jíin jāá nduú tūha.

¹⁵ Jā ñúcuán cúu jā ndíhvi iní ni jā suni nūū ndá ndóhó nchiví Roma nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó.

Jā ndíso tūhun vāha yā poder

¹⁶ Chi nduú cúcanoō ni síquī tūhun vāha yā, chi ñúcuán cúu poder Yāā Dios jā scácu yā ndācá nchiví cándíja, xihna cā nchiví hebreo de saá-ni ndá cā nchiví.

¹⁷ Chi tūhun vāha yáhá stéhēn nūū ō nāsa sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó síquī jā cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō, jíin maá-ni jā candíja ó ní cā jā cuāhān ō. Chi sūcuán cáhān tutū īī: Nchiví jā ní sndáhvā yā cuāchi ji, técu ji jā cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, cáchi.

Síquī jā íyó ndasí cuāchi nchiví

¹⁸ Chi jíin vāha ó jā Yāā Dios andiví, cuāha yā castigo xēēn nūū ndācá nchiví jāá nduú cándíja chi maá-ni cuāchi sáhá ji. Chi jíin tiñu néhén jā sáhá ji de jásí ji nūū tūhun ndāā.

¹⁹ De mā cūū cáhān ji jāá nduú jíicūhun iní ni síquī nāsa Yāā cúu Yāā Dios, chi maá yā nī stéhēn nūū ji.

²⁰ Chi jíin ndācá jā ní nsāhá yā de cúu jícūhun inī nchivī nāsa Yāā cúu maá Yāā jāá nduú jíinī jíin nūú ji. Chi jondē nī jēcōo ñayiví de jondē mitan de cúu jícūhun vāha inī ji jā maá yā cúu Yāā Dios de íyó poder yā níí cání. De jā ñúcuán mā cúu cuiti cāhān ji jāá nduú jíinī ji jā íyó yā.

²¹ Chi vísō nī jinī ji nāsa Yāā cúu yā, de nduú ní nchíñúhún ji yā jā cúu yā Yāā Dios, de ni nduú ní nácuetáhví ji nūú yā. Chi sa nchivī jā jáni cāhá inī nī nduu ji, chi nī ndunēhén ji, de nī nquendōo naā ánō ji.

²² De cāhān ndá ji jā ndíchí ji, sochi sa cúnaā ji.

²³ Chi nī sndóo ndá ji Yāā Dios jā vii ndasí cúñáhnú, jā má náā cuiti. De nī jetáhví ndá ji ndācá imagen jā sáhá maá ji, jā cáá tá cáá tēe jā jíhī, de suni jondē imagen saā jíin cōo jíin quiti jā jíca ndicumī.

²⁴ De jā ñúcuán nī nsiáā Yāā Dios ji jā ná sáhá ji ndācá tiñu téhén jíin tiñu néhén jā cúni maá ji. De sáhá ndá ji tiñu néhén jíin táhán ji jā cúu maá tūhun canoō.

²⁵ Chi nduú ní ncándíja ji tūhun ndāā Yāā Dios, chi sa tūhun stáhví nī ncandíja ji. De íyó yíñúhún ndá ji de chíñúhún ji nūú ndācá jā ní nsāhá yā, lugar jā chíñúhún ji maá Yāā jā ní nsāhá ndá ñúcuán, suu Yāā jā cánuú jā cāhān ō jā cúñáhnú yā níí cání. Amén.

²⁶ Jā ñúcuán nī nsiáā Yāā Dios ji jā ná sáhá ji ndācá tiñu néhén jā ndíyo inī ji jā cúu maá tūhun canoō. Chi jondē ñahan nī nsāma ña modo síhí, de nī nquivi ña jíin modo néhén.

²⁷ De saá-ni ndá tēe nī nsiáā dē modo jā xítíñu jíin ñahan. De jondē nī nducuéhé dē nī nsāhá dē tiñu ndii jíin táhán yí dē, de tēe jíin tēe nī nsāhá tiñu canoō. De ndóho ndá dē castigo síqui tiñu néhén jā sáhá dē.

²⁸ De síqui jāá nduú ní ncúnī ndá ji cuetúhún ji Yāā Dios, jā suu cúu jā ní nsiáā yā ji jā ná cáni néhén inī ji, de sáhá ji ndācá tiñu jāá nduú vāha.

²⁹ De cúsa maá-ni cā tiñu jāá nduú íyó ndāā cúu jā ndíhvī inī, de jíca ndiī, de sáhá tiñu néhén, de ndíyo inī, de jíinī ūhvī táhán. De maá-ni jā cúcuásún inī, jáhnī ndiyi, cúnduxí, stáhví táhán, sáhūhvī táhán, sátúhún síqui táhán.

³⁰ Cāhān tūhun néhén síqui táhán, jíinī ūhvī nūú Yāā Dios, cújéhe inī, sáhá vixī maá, sáhá téyíí maá, jáquin costumbre néhén, de cúnihin inī nūú tatá nūú naná.

³¹ De nduú jícūhun cuiti inī, de nduú squíncuu tūhun jā quée yuhú, de nduú íyó mānī jíin táhán, de nduú née cáhnú inī nūú táhán, de nduú cúndáhví inī táhán.

³² De ja jíinī vāha ndá ji jā ní nsāhá ndāā Yāā Dios jā nchivī sáhá súcuán cánuú jā tñnū tāhvī ji. De vísō súcuán jíinī ji, sochi níinī sáhá ji tiñu néhén ñúcuán, de suni jétahān inī ji jā sáhá táhán ji.

2

Ndāā sándāā Yāā Dios síqui cuāchi

¹ Túsaá de ndá ndóhó jā cāhān cuāchi síqui táhán, tú nā-ni nchivī cúu nú, de mā cúu cāhān nū jāá nduú nā cuāchi maá nú. Chi jā cāhān nū cuāchi síqui táhán nú cúu jā nácuñehen nú cuāchi maá nú. Chi ndóhó jā cāhān cuāchi, suni súcuán sáhá maá nú cuāchi.

² Chi jíinī ō jā Yāā Dios, ndāā sáhá yā jā nénda yā síqui cuāchi nchivī jā sáhá súcuán.

³ De ndóhó jā cāhān cuāchi síqui nchivī jā sáhá cuāchi, de suni saá-ni sáhá maá nú, ¿de á jáni inī nū jā cācu maá nú quivī nenda Yāā Dios síqui cuāchi, á nāsa?

⁴ ¿A cújéhe inī nū nūú tūhun jā vāha ndasí inī Yāā Dios jíin nú, jíin jā íyó paciencia yā jāá nduú jéhe yachí yā castigo nūú nū? ¿De á nduú jícūhun inī nū jā tūhun jā vāha ndasí inī yā, suu sáhá jā nacani inī nū síqui cuāchi nú?

⁵ Sochi níhin inī nū de nduú nácani inī nū síqui cuāchi nú. De suu cúu jā scáyā cā nū castigo síqui maá nú maá quivī jā sáhá Yāā Dios juicio, maá quivī jā coo níjin jā ndāā sándāā yā síqui cuāchi.

⁶ Chi nachunáá yā nūú tá iin iin nchivī tú nāsa tiñu nī nsāhá ji.

⁷ De nchivī jāá nduú jécuiñi ji jā sáhá ji tiñu vāha, cuāha yā tūhun jā cutecū ji níí cání. Chi ndúcú ji quivi ji nūú nduñáhnú yíñúhún ji, nūú cutecū ji níí cání.

⁸ Sochi quiti inī yā de cuāha yā castigo nū nchivī jā cújéhe inī nū yā, de cúnihin inī nū tūhun ndāā, chi sa nū tūhun yácuá yōhō jétáhvī ji.

⁹ De ndācá nchivī jā sáhá tiñu néhén, chi nīhin ji tūndóhó xéén de cucuécá ndasí inī ji, de xihna cā nchivī hebreo de saá-ni nchivī ndá cā nación.

¹⁰ Sochi ndá nchivī jā sáhá tiñu váha, chi quivi ji nū nduñáhnú yíñúhún ji, de coo ndeé coo sī inī ji, de xihna cā nchivī hebreo de saá-ni nchivī ndá cā nación.

¹¹ Chi Yāā Dios nduú sáhá yā cuenta nāsa-ni cáá iin iin nchivī, chi inuú-ni sáhá ndāā yā sīquī ji.

¹² Chi ndācá nchivī jā sáhá cuāchi, vísō nduú yíhī ji chíjin ley jā ní jéhe yā nū Moisés, de nduú níni ley ñúcuán de tñū tāhvī ji. De ndācá nchivī jā yíhī chíjin ley Moisés, de sáhá cuāchi, jíin ley ñúcuán sáhá ndāā yā cuāchi ji.

¹³ Chi nduú sndáhvā Yāā Dios cuāchi nchivī jā vāchi jā níni ji-ni jā cáhān ley yā. Chi sa nchivī jā squíncuu jā cáhān ley yā cúu jā sndáhvā yā cuāchi ji.

¹⁴ Chi nchivī ndá nación jāá nduú névāha tutū ley jā ní jéhe yā nū nchivī hebreo, de tú squíncuu maá ji ley yā, suu cúu jā névāha ji ley yā inī ánō ji, vísō nduú névāha ji maá tutū ley yā.

¹⁵ De súcuán stéhēn ji jā tūhun jā ndácu ley yā chi ñúhún inī ánō ji. De ndācá jā jáni inī ji jíin ánō ji, suu cúu jā stéhēn nū ji á nī nsáhá ji cuāchi á vāha nī nsáhá ji.

¹⁶ De súcuán coo maá quivi jā jíin Jesucristo sáhá ndāā Yāā Dios sīquī ndācá jāá nduú íyó vāha jā ní jani yuhū inī ndācá nchivī. Súcuán cúu jā cáhān tūhun vāha yā jā nācāni nī.

Sīquī jāá nduú squíncuu nchivī hebreo ley Moisés

¹⁷ De ndá ndóhó cáhān nū jā tēe hebreo cúu nú, de yítuu táhān nú jíin maá ley Moisés, de cútéyíí nú jā sīquī Yāā Dios.

¹⁸ De jáni inī ndá nú jā jíni nū nāsa jétahān inī yā, jíin jā cuu nacāji vāha nú ní cúu ndá tiñu váha, chi nī ncutūha nú ley yā.

¹⁹ De jáni inī ndá nú jā maá nú cúu tēe stéhēn ichi Yāā Dios nū nchivī jāá nduú jíni cuiti, jíin jā cúu sáhá nú jā cutūu inī ánō nchivī jā jíca modo nū neē.

²⁰ De jáni inī ndá nú jā cúu stéhēn nū nū nchivī jāá nduú tūha tūhun yā, jíin jā maá nú cúu maestro nū nchivī jāá nduú jícuñun inī. Chi jíin tutū ley yā de jíni ndá nú nāsa cúu tūhun ndíchi tūhun ndāā, jáni inī ndá nú.

²¹ Túsaá de ndá máá nú jā stéhēn nū nchivī, ¿de nūcu nduú stéhēn nū nū maá nú? De ndá máá nú jā cáhān jā má sácuíhná ji, ¿de nūcu sácuíhná maá nú?

²² De ndá máá nú jā cáhān jā má cásíquí ndéē ji, ¿de nūcu cásíquí ndéē maá nú? De ndá máá nú jā cáhān jāá nduú jétahān cuiti inī nū ídolo, ¿de nūcu sácuíhná nú ndatíñú jā íyó inī veñūhun ídolo?

²³ De cútéyíí ndá nú jíin ley Yāā Dios, de vísō súcuán de sáhá nú jā cáhān nchivī sīquī yā, chi nduú squíncuu maá nú tūhun jā ndácu ley yā.

²⁴ Chi suha yósō nū tutū ī: Nchivī ndá cā nación, maá-ni jā cáhān néhén ndá ji sīquī Yāā Dios jā sīquī cuāchi ndá ndóhó nchivī hebreo.

²⁵ De tú squíncuu ndá nú ley Moisés, de ñúcuán de níhīn tñú ndija jā ní nīhīn nū tunī circuncidar. Sochi tú nduú squíncuu nú ley yā, de vísō nī ncuu nú circuncidar, de modo jāá nduú ní ncuu nú.

²⁶ De tēe ndācá nación, tú squíncuu dē tiñu jā ndácu ley yā, vísō nduú ní níhīn dē tunī circuncidar, túsaá de cúu tá cúu jā ní níhīn dē tunī circuncidar.

²⁷ De ndá tēe jāá nduú ní ncuu circuncidar yiqui cúñu dē, de squíncuu dē ley yā, maá dē cáhān cuāchi sīquī nū. Chi nduú squíncuu ndá nú, vísō névāha nú tutū ley yā, de vísō nī ncuu nú circuncidar.

²⁸ Chi nsūú jā nāsa cáá ichi chātā iin tēe sáhá jā cúu ndija dē tēe hebreo. De ni nsūú jā ní ncuu circuncidar yiqui cúñu iin tēe sáhá jā cúu dē tēe ndāā.

²⁹ Chi sa tēe jā ñúhún tūhun ndāā inī ánō dē, suu dē cúu tēe hebreo ndija. De tēe jā jondē jíin inī jíin ánō dē sáhá dē tiñu ndāā, suu dē cúu jā ní ncuu circuncidar ndija, vísō

nduú ní ncúu circuncidar yiqui cúñu dē tá nūū cáhān tutū ley. De ndá tēe jā íyó súcuán, chi nsūú nchivī jétúhún ji dē, chi sa maá Yāa Dios.

3

¹ ¿Túsaá de nāsa cúu jā quéndōo vāha cā nchivī hebreo nsūú cá ndá cā nchivī? ¿De nāsa níhīn tiñú jā sáhá ji circuncidar?

² Vāha ndasí níhīn tiñú. Jā xíhna ñúhún cúu jā ní jēhe Yāa Dios tūhun yā nūū maá ji.

³ De vísō nduú ní ncándíja sava ji, ¿de á suu sáhá jā má squíncuu cā Yāa Dios tūhun jā ní nquee yuhú yā?

⁴ Nduú cuitī jā súcuán. Chi vísō tú ndihi nchivī stáhvī ji, sochi Yāa Dios chi ndāa sáhá yā. Chi suha yósō nūū tutū īi jā ní ncāhān iin tēe jíin yā:

Cāhān nchivī jā íyó ndāa ní jíin ndācá tūhun cáhān ní,
de cunī ji jā sáhá ndāa ní, vísō cáhān ji sīquī ní.

Cáchī tutū.

⁵ De cáhān sava nchivī jā íyó vāha jā sáhá ó cuāchi, chi cuāchi ó jétíñú jā stéhēn jā íyó ndāa Yāa Dios. ¿Túsaá de á cuu cāhān ō jāá nduú vāha sáhá yā jā jēhe yā castigo de tú súcuán jétíñú cuāchi ó? (Va cáhān ni tá nūū cáhān nchivī ñayiví túsaá.)

⁶ Nduú cuitī jā súcuán, chi íyó vāha jā jēhe yā castigo. Chi tú jāá nduú vāha sáhá Yāa Dios, ¿de nāsa cuu sáhá ndāa yā cuāchi nchivī ñayiví?

⁷ De tú tūhun stáhvī jā cáhān nchivī jétíñú jā stéhēn jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios sīquī jā maá-ni tūhun ndāa cáhān yā, ¿túsaá de á cuu cāhān ō jāá nduú vāha jā nénda yā cuāchi sīquī ji jā stáhvī ji?

⁸ Nduú, chi tú jā súcuán cúu, de cuu cāhān ō jā vātu-ni sáhá ó jā nēhén tácuá quee jā váha nícu. De sava nchivī chi cáhān nāvāha ji sīquī ni, cáchī ji jā súcuán stéhēn ni, sochi nduú ndāa. Nchivī ñúcuán chi íyó vāha jā nénda yā cuāchi sīquī ji.

Ndivīi ō íyó cuāchi

⁹ ¿Túsaá de á vāha cā nchivī cúu ndācá ó nchivī hebreo nsūú cā ndá cā nchivī, á naá cúu? Nduú cuitī jā súcuán. Chi ja ni ncāhān ō jā vísō nchivī hebreo á nchivī ndá cā nación, ndivīi ō yíhí chíjin cuāchi.

¹⁰ Chi suha cáhān tutū īi:
Nduú cuitī nā nchivī ndāa íyó, ni iin ji.

¹¹ De nduú cuitī nchivī jícūhun inī íyó,
de nduú ni iin ji nánducú ji Yāa Dios.

¹² Ndihi ji nī scuíta ji tūhun yā,
de inuú-ni nī stívī ndihi ji maá ji.

De nduú cuitī nchivī jā sáhá tiñu váha íyó, ni iin ji.

¹³ Yavī sūcūn ji cúu tá cúu iin yavī ndiyyi jā núne,
chi cúsá maá tūhun stáhvī cáhān ji.

De modo veneno cōō yíhí yuhú ji,

¹⁴ chi cúsá maá tūhun nāvāha tūhun ūguā cáhān ndá ji.

¹⁵ De ñamā ndasí jēhē ji jā cahnī ji ndiyyi.

¹⁶ De ní-ni cúu nūū jíca ji de squívī ji tūndóhó jā tñnū tāhvī nchivī.

¹⁷ De nduú jíca cuitī ji jíin tūhun mānī,

¹⁸ de ni nduú nácani inī ji jā cuyūhú ji jā má stívī ji nūū Yāa Dios.

Cáchī tutū.

¹⁹ De jíinī ō jā ndācá tūhun jā cáhān ley janahán, chi cáhān nūū nchivī jā yíhí chíjin ley, tácuá ni iin ji mā cūū cāhān ji jēhē ji. Chi nénda Yāa Dios cuāchi sīquī ji, de saá-ni sīquī nchivī níí ñayiví.

²⁰ Chi ni iin nchivī nduú cúu quendōo ndāa ji nūū yā jā ndúcú ji squíncuu ji jā ndácu ley yā. Chi ley yā jétíñú maá-ni sīquī jā cunī ō jā íyó cuāchi ó.

Jā scácu yā yóhó sīquī jā cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō

²¹ De mitan de ja jínī vāha ó nāsa sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó. De nsūú ley ñúcuán sáhá já quéndōo ndāā ō, vísō maá tutū ley jín ndá tēe nī nacani tūhun yā, nī ncāhān ndá nāsa sndáhvā yā cuāchi nchivī.

²² Chi ndācá nchivī já cándíja ji já ní jīhī Jesucristo já chunáá yā cuāchi ji, sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji sīquī já súcuán cándíja ji. Chi inuú-ni cúu ndācá ndihi nchivī.

²³ Chi ndihi ó nī nsāhá cuāchi, de já ñúcuán nduú ní ncúu cuu ó nchivī ndāā nūū Yāā Dios.

²⁴ De sīquī já vāha ndasí inī Yāā Dios, já suu cúu já sndáhvā yā cuāchi ó súcuán-ni. Chi sīquī já ní jīhī Cristo Jesús jēhē ō cúu já scácu yā yóhó.

²⁵ Chi Yāā Dios nī jani yā Cristo tácuā sōcō yā maá yā já chunáá yā cuāchi ó já ní jīhī yā. De scácu yā yóhó de tú súcuán cándíja ó. De súcuán nī nsāhá Yāā Dios tácuā stéhēn yā já Yāā ndāā cúu yā. De ichi chātā de nī iyo paciencia yā, de nduú ní nchīhi yā cuenta cuāchi nchivī.

²⁶ De tiempo yáhá suni stéhēn yā já Yāā ndāā cúu yā, chi ndāā sáhá yā já squéndōo ndāā yā nchivī já cándíja, vísō íyó cuāchi ji, chi cándíja ji já ní sndáhvā Jesús cuāchi ji.

²⁷ ¿Túsaá de á cuu cutéyíí cā ō sīquī maá ó? Mā cūú cuitī, chi mā cūú cutéyíí ó já cani inī ō já vāha squíncuu ó ley yā. Chi scácu yā yóhó maá-ni sīquī já cándíja ó já sáhá yā jēhē ō.

²⁸ Túsaá de ja jínī ō já sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī já súcuán cándíja ó, de nsūú sīquī já ndúcú ó squíncuu ó já ndácu ley.

²⁹ ¿De á nūū maá-ni nchivī hebreo cúu yā Yāā Dios, á naá cúu? Nduú, chi suni cúu yā Yāā já scácu nchivī ndá cā nación.

³⁰ Chi iin-ni Yāā Dios íyó, de sndáhvā yā cuāchi nchivī já cándíja já ní nsāhá yā jēhē ji, cúu nchivī já ní ncuu circuncidar, cúu nchivī jáá nduú.

³¹ Túsaá de já cándíja ó já scácu yā yóhó, ¿á suu sáhá jáá nduú cā cánuú squíncuu ó ley yā, á naá cúu? Nduú cuitī, chi sa sáhá já vāha cā cuu squíncuu ó ley yā.

4

Abraham cúu iin ejemplo nūū ō

¹ ¿Túsaá de nāsa cāhān ō sīquī ndācá já ní ncuu jín tatā ō Abraham? ¿Nāsa nī ndāhvā cuāchi dē?

² Nsūú já ní nsāhá maá dē cúu já ní sndáhvā Yāā Dios cuāchi dē. Chi tú já súcuán cúu nícu, de cuu cutéyíí dē já vāha nī nsāhá dē. De nduú ní ncútéyíí dē, chi nsūú sīquī já ní nsāhá maá dē cúu já ní sndáhvā yā cuāchi dē.

³ ¿Chi nāsa cāhān tutū īī? Cāhān já ní ncandíja Abraham já sáhá yā já ní nquee yuhú yā nūū dē, de já suu cúu já ní sndáhvā yā cuāchi dē.

⁴ De iin nchivī já sátíñú, de yāhvi ji chi nsūú já cútahvī ji cúu, chi sa já chúnáá ó nūū ji cúu.

⁵ Sochi já scácu Yāā Dios nchivī, chi já cútahvī ji cúu. Chi vísō nduú cúu squíncuu ji ndācá tiñu váha, de tú cándíja ji já scácu yā ji nūū cuāchi ji, ñúcuán de sndáhvā yā cuāchi ji.

⁶ De David suni nī ncāhān dē nāsa ndetū ndasí cúu nchivī já sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji, vísō nduú cúu sáhá ji ni iin tiñu já quéndōo ndāā ji nūū yā.

⁷ Chi nī ncāhān dē:
Nācā ndetū ndá nchivī já nēe cáhnú inī yā nūū tiñu néhén já ní nsāhá ji,
de nduú nénda yā cuāchi sīquī ji.

⁸ De nācā ndetū tēe jáá nduú cā chíhi maá Jētohō ō cuenta cuāchi dē.
Cáchi tutū.

⁹ ¿De á maá-ni nchivī já squíncuu ley circuncidar cúu já quéndōo ndetū? ¿A suni quéndōo ndetū nchivī jáá nduú cúu circuncidar? Nduú chi suni maá ji quéndōo ndetū ji. Chi ja nī ncāhān ō já ní ncandíja Abraham já sáhá yā já ní nquee yuhú yā, de já ñúcuán cúu já ní sndáhvā yā cuāchi dē.

¹⁰ De tá nī sndáhvā yā cuāchi dē, ¿á ja nī ncuu dē circuncidar, á jondē ncháha ca cuu dē? Nsūú jā ja nī ncuu dē circuncidar, chi jondē ncháha ca.

¹¹ De cuéé cā nī nīhīn dē tunī circuncidar. De suu nī ncuu iin seña, modo iin sello jā ní sndáhvā yā cuāchi dē sīquī jā súcuán nī ncardíja dē. De jā ñúcuán cúu jā ní ncāhān yā jā cúu dē tatā nūū ndācá nchivī jā cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, de saá-ni nūū nchivī jāá nduú ní ncuu circuncidar, chi suni sndáhvā yā cuāchi maá ji.

¹² De suni cúu dē tatā nūū ndá nchivī jā ní ncuu circuncidar, de nsūú maá-ni jā ní ncuu circuncidar yiqui cúñu ji, chi suni nī ntiin ji ejemplo dē. Chi cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, tá cúu nūū ní ncardíja maá dē jondē ncháha ca cuu dē circuncidar.

Tú candíja ó de sáhá Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā

¹³ Chi nī nquee yuhú Yāā Dios nūū Abraham jíin nūū ndá tatā dē jā cuāha yā ní ñayiví cuu táhvī ndá dē. De nsūú sīquī jā ní nducú dē squíncuu dē ley yā cúu jā ní nquee yuhú yā súcuán nūū dē, chi sa sīquī jā súcuán nī ncardíja dē, de nī sndáhvā yā cuāchi dē.

¹⁴ Chi tú jā maá-ni nchivī jā nducú squíncuu ley cúu jā níhīn jā ní nquee yuhú yā, túsaá de nduú jétíñú jā cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō, de mā níhīn tíñú jā ní nquee yuhú yā.

¹⁵ De ley yā chi sáhá jā níhīn nchivī castigo sīquī jāá nduú cúndeé ji squíncuu ji. De tú jāá nduú ley, de suni nduú nā tūhun jā stívī nchivī sīquī ley coo nícu.

¹⁶ Túsaá de nī nquee yuhú yā jā sáhá yā jā váha nchivī sīquī jā cándíja ji jā súcuán sáhá yā, de jā cútahvī ji súcuán-ni cúu. De tūhun jā ní nquee yuhú yā chi íyó cutú nūū ndācá tatā Abraham, de nsūú nūū maá-ni nchivī jā nducú squíncuu ley janahán, chi saá-ni nūū ndācá nchivī cándíja tá cúu nūū ní ncardíja Abraham. De súcuán cúu dē tatā nūū ndācá ó jā cándíja ó.

¹⁷ Súcuán nī nsáhá Yāā Dios chi nī ncardíja dē jā sáhá yā. Chi súcuán cáhān tutū īī: Nī jani nī ndóhó jā cuu nú tatā nūū cuāhā ndasí nchivī. Súcuán nī ncāhān maá Yāā jā nástécū ndīyi de cáhān yā nāsa coo ndācá jāá ncháha ca coo.

¹⁸ De nī ncardíja dē, de nī ñūhun téyíí inī dē jā ní nquee yuhú yā jā coo cuahā tatā dē, vísō nduú cā nā modo jā coo sēhe dē nícu. De jā suu cúu jā ní nduu dē tatā nūū cuāhā ndasí nchivī, tá cúu nūū ní ncāhān Yāā Dios: Súcuán nducuahā tatā nū, ncachī yā jíin dē.

¹⁹ De ja ñatin quenda dē ciento cuiyā, de vísō súcuán de nduú ní nquee dē nūū tūhun cándíja dē, vísō jíinī dē jā maá dē jíin ñasíhí dē Sara ja ñáhnú ndasí nduú dē jā má cúu cā coo sēhe dē.

²⁰ De nduú ní nácani sīquī inī dē jā má cándíja cā dē tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā coo sēhe dē. Chi sa nī ncardíja níhīn cā dē, de nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios.

²¹ Chi nī ncucáhnú váha inī dē jā cuu squíncuu Yāā Dios ndihi jā ní nquee yuhú yā.

²² De jā suu cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi dē sīquī jā súcuán nī ncardíja dē.

²³ De nsūú maá-ni sīquī Abraham cúu jā yósō nūū tutū jā ní sndáhvā yā cuāchi dē jā ní ncardíja dē.

²⁴ Chi suni yósō jā sīquī ndācá ó. Chi suni sndáhvā yā cuāchi maá ó jā cándíja ó jā cúu yā Yāā jā ní nastécū Jētohō ō Jesús.

²⁵ Chi nī jíhī Jesús jā chunáá yā cuāchi ó, de nī natecū yā tácuā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó.

5

Nāsa quéndōo nchivī jā sndáhvā yā cuāchi

¹ Túsaá de ja nī sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā ní ncardíja ó jā sáhá yā jēhē ō. De jā ñúcuán nī nsáhá yā jā ní ndivī ó nūū tūhun jā mānī yā jíin ó, sīquī jā ní jíhī Jētohō ō Jesucristo jēhē ō.

² Chi maá Cristo nī nsáhá jā ní nquīvi ndācá ó nūū Yāā Dios, chi nī nsáhá yā jā váha yóhó sīquī jā súcuán cándíja ó. De ínī níhīn ó jíin tūhun jā sáhá yā jā váha yóhó. De cúsiī inī ō chi ñúhún inī ō jā quenda ó nūū vii cuñáhnú ó jíin Yāā Dios.

³ De nsūú maá yáhá-ni, chi suni cúsiī inī ō jā ndóhó ó tūndóhó. Chi jíinī ō jā maá tūndóhó sáhá jā jéndeé inī ō.

⁴ De jā jéndeé inī ō, suu sáhá jā jíja vāha ó jā cúu ó nchivī ndāā. De jā jíja vāha ó sáhá jā nūhún inī ō ndācá jā váha jā coo.

⁵ De ndācá jā nūhún inī ō, chi nīhīn ō. Chi tūhun jā cúndáhvī inī Yāā Dios yóhó, nī nchitú inī ánō ō, nī nsáhá yā jā jíín Espíritu Santo jā ní jēhe yā nūū ō.

⁶ Chi jondē tá ndóho ó jā má cúu cuitī scácu ó maá ó, de nī jīhī Cristo jēhē ō jā cúu ó nchivī íyó cuāchi. De nī jīhī yā maá quīvī jā ní jani Yāā Dios.

⁷ De vījín cúu jā cuū iin nchivī jā jēhē incā nchivī, vísō jēhē iin nchivī ndāā. De sanaā de íyó tá chūndeé inī iin tēe jā cuū dē jā jēhē iin tēe ndāā ndasí.

⁸ Sochi maá Cristo chi nī jīhī yā jēhē ō juni sáhá ó maá-ni cuāchi, de sūcuán nī stēhēn Yāā Dios jā cúndáhvī inī yā yóhó.

⁹ De mitan ja nī sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā ní jīhī Cristo jēhē ō. Túsaá de suni jíín vāha ó jā scácu Cristo yóhó nūū castigo jā quiji maá quīvī jā sáhá Yāā Dios juicio.

¹⁰ Chi jondē tá nī ncuu ó enemigo Yāā Dios, de sīquī jā ní jīhī Sēhe yā jēhē ō, de nī nsáhá yā jā ní ndivī ó nūū tūhun jā mānī yā jíín ó. De jā sūcuán nī ndivī ó nūū tūhun jā mānī yā jíín ó, de suni jíín vāha ó jā cācu ó sīquī jā técu Cristo de íyó yā jíín ó.

¹¹ De nsūú máá yáhá-ni, chi suni cúsiī ndasí inī ō jíín Yāā Dios sīquī jā ní nsáhá Jētohō ō Jesucristo jēhē ō, chi maá yā nī nsáhá jā ní ndivī ó nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jíín ó.

Tūhun Adán jíín tūhun Cristo

¹² Túsaá de jíín ō jā ní nquīvi cuāchi inī ñayīví nī nsáhá iin-ni tēe Adán. De jā síquī cuāchi nūcuán de nī jēcōo cuēhē jā jíhī nchivī. De jā suu cúu jā jíhī ndihi nchivī, chi ndihi jí íyó cuāchi.

¹³ De jondē tá ncháha ca cuāha yā ley nūū Moisés, de ja íyó cuāchi inī ñayīví. De síquī jāá ncháha ca cuāha yā ley, de nduú ní nchīhi yā cuenta jā stívī ndá jí.

¹⁴ De vísō sūcuán de jondē tiempo Adán de jondē tiempo Moisés nī nchīhi nchivī chíjin tūhun jā jíhī jí sīquī cuāchi jí. Chi nī jíhī jí sīquī cuāchi jā ní nsáhá ndá máá jí, vísō nduú ní nsáhá jí táhán cuāchi jā ní nsáhá Adán jā ní ncuñihīn inī dē nūū iin tiñu jā ní ndacu yā. De Adán nī nsáhá dē jā ní nquīvi tūndóhó nūū nchivī, sochi Cristo nī nsáhá yā jā quéndōo vāha nchivī.

¹⁵ De tūhun jā ní nsáhá Adán cuāchi, nduú quétáhán cuitī jíín tāhvī jā scácu Yāā Dios yóhó. Chi jā ní stívī iin-ni tēe nūcuán, jā suu cúu jā jíhī ndihi ó. Sochi tūhun jā scácu Yāā Dios yóhó cúñáhnú ndasí cā, chi sīquī jā ní nsáhá mátúhún-ni tēe Jesucristo cúu jā sūcuán-ni scácu yā ndihi nchivī jā cándíja.

¹⁶ De cuāchi jā ní nsáhá mátúhún-ni Adán, nduú quétáhán cuitī jíín tūhun jā scácu Yāā Dios yóhó. Chi sīquī mátúhún-ni cuāchi nūcuán cúu jā ní nquīvi nchivī chíjin tūhun jā tánū tāhvī jí. De tūhun jā scácu yā nchivī, sa sáhá jā sūcuán-ni sndáhvā yā cuāchi jí, vísō cuāhā ndasí cuāchi nī nsáhá jí.

¹⁷ Chi sīquī jā ní nsáhá mátúhún-ni tēe Adán cuāchi, de maá cuēhē jā jíhī nchivī, nī nīhīn poder. De sa sīquī jā ní jíhī mátúhún-ni tēe Jesucristo, de nchivī maá yā víhī cā nī nīhīn jí poder jā cutecū jí de caca ndāā jí jíín yā. Chi nī sndáhvā yā cuāchi jí sīquī jā vāha ndasí inī yā.

¹⁸ Túsaá de sīquī jā ní nsáhá iin-ni tēe Adán cuāchi, de nī nquīvi ndihi nchivī chíjin tūhun jā tánū tāhvī jí. Sochi sīquī jā ní nsáhá iin-ni tēe Jesucristo tiñu váha ndasí, de sndáhvā Yāā Dios cuāchi ndihi nchivī de cutecū jí níí cání.

¹⁹ Chi sīquī jāá nduú ní jétáhvī iin-ni tēe Adán, de nī nquīvi cuāhā ndasí nchivī chíjin cuāchi. De suni sūcuán sīquī jā ní jetáhvī iin-ni tēe Jesucristo, de sndáhvā Yāā Dios cuāchi cuāhā ndasí nchivī.

²⁰ De nī jēhe yā ley yā tácu cunī ō jā cuāhā cuāchi sáhá ndācá ó. De jā ní nducuahā cuāchi ó, de víhī cā nī nducuahā tūhun jā váha inī yā jā nēe cáhnú inī yā nūū ō.

²¹ Túsaá de tá cúu nūū ní nīhīn poder tūhun jā jíhī ndá nchivī sīquī cuāchi jí, suni sūcuán íyó poder tūhun jā vāha inī yā jíín ó. Chi sndáhvā yā cuāchi ó de cutecū ō níí cání sīquī jā ní jíhī Jētohō ō Jesucristo jēhē ō.

6

Jāa nduú cā yíhí ó chījin cuāchi chi yíhí ó ndahá Cristo

¹ ¿Túsaá de nāsa cāhān ō? ¿A caca cā ō jíin cuāchi tácuá vīhí cā sāhá yā jā váha yóhó jā cune cáhnú inī yā nū ō?

² Mā cūú cuitī. Chi cúu modo jā ní jīhī ō jāá nduú cā yíhí ó chījin cuāchi, de mā cūú cā caca ó jíin cuāchi túsaá.

³ ¿A nduú jícūhun inī ndá nú jā ndācá ó jā ní jenduté ó sīquī jā ní nquīvi ó ndahá Cristo Jesús, suni nī jenduté ó sīquī jā ní nquīvi ó chījin tūhun jā ní jīhī ō jíin yā?

⁴ Chi jā ní jenduté ó cúu modo jā ní jīquiyuhū ō jā ní jīhī ō jíin yā. De mitan de cuu caca ó jíin vida jeé jā ní jēhe yā nū ō, chi modo jā suni nī natecū ō jíin yā. Chi nī natecū yā nī nsāhá Tatá yā jíin poder jā cúñáhnú ndasí yā.

⁵ Chi tú nī nduú inuú ó jíin yā sīquī tūhun jā ní jīhī ō jíin yā, de suni súcuán coo inuú ó jíin yā sīquī tūhun jā natecū ō jíin yā.

⁶ Chi jíin ō jā ní naā modo maá ó jā ní jica ó jíin ní ichi chātā, chi nī nquīvi ó nū tūhun jā ní jīhī ō jíin Cristo yīcā cruz. De súcuán nī naā modo maá ó jā cúu ó mozo nū cuāchi, tácuá nduú cā satíñú cāhá ó nū ndācá tiñu jā maá-ni cuāchi cúu.

⁷ Chi nchivī ja nī jīhī, ja nī nquee ji chījin ndācá cuāchi.

⁸ De tú ja nī jīhī ō jíin Cristo, de cándija ó jā suni súcuán natecū ō jíin yā.

⁹ Chi jíin ō jā ní natecū Cristo, de mā cúu cuitī cā yā, chi tūhun jā jíhī, nduú cā nā cuá cuu sāhá jíin yā.

¹⁰ Chi jā ní jīhī yā, chi iin vuelta-ni nī jīhī yā jā sīquī cuāchi nchivī. De jā técu yā mitan, chi sāhá yā jā cúni Yāa Dios.

¹¹ De saá-ni ndá ndóhó, sāhá nú cuenta jā modo jā ní jīhī nū jā ní nquee nú chījin cuāchi. De jā técu ndá nú de sāhá nú jā cúni Yāa Dios, chi íyó inuú inī nū jíin Jētohō ō Cristo Jesús.

¹² Túsaá de mā cuāha nú cā tūhun jā quihi nú chījin cuāchi jíin yiqui cúñu nú jā cuū. Chi maá cuāchi sndíhvī inī ndá ndóhó jā sāhá nú ndācá jā nēhén jā ndíyo inī nū.

¹³ De mā cuāha nú cā maá nú jā satíñú cāhá nú nū cuāchi jā cucuu nú jíin tiñu nēhén. Chi sa cuāha nú maá nú nū Yāa Dios, de sāhá nú cuenta jā ja nī jīhī ndá nú de nī natecū nū nū yā. De cuāha ndíhi nú maá nú nū yā jā sāhá nú tiñu ndāa.

¹⁴ Chi nduú cā nā poder cuāchi jā cundeé jíin ndá nú, chi nduú cā yíhí nú chījin ley janahán, chi sa yíhí nú chījin tūhun jā váha inī yā jíin nú.

Tūhun mozo jā stéhēn nāsa quéndō nchivī cándija

¹⁵ ¿De nāsa sāhá ó túsaá? ¿A caca cā ō jíin cuāchi sīquī jāá nduú cā yíhí ó chījin ley janahán, chi sa yíhí ó chījin tūhun jā váha inī yā jíin ó? Mā cūú cuitī.

¹⁶ Chi jíin ndá nú jā tú cuāha nú maá nú jā cuetáhvī nú satíñú nú nū iin tēe, túsaá de mozo tēe nūcuán cúu nú, de cánuú jā cuetáhvī ndá nú nū dē. De suni súcuán tú cuāha nú maá nú jā sāhá nú cuāchi, de cúu nú mozo nū cuāchi, de cuū nū. Sochi tú cuetáhvī ndá nú nū maá yā, de mozo yā cúu nú jā caca ndāa nū.

¹⁷ De ná cútahvī ō nū Yāa Dios, chi vísō nī ncuu ndá nú mozo nū cuāchi, de mitan chi jondē jíin inī jíin ánō nū nī jetáhvī nú nū tūhun yā jā ní nquīvi nú nū.

¹⁸ De mitan de ja nī nduú libre nū jāá nduú cā cúu nú mozo nū cuāchi, de satíñú ndá nú nū tiñu ndāa.

¹⁹ (Nī ncāhān nī iin tūhun nāsa cúu sīquī mozo inī ñayiví yáhá, chi nduú jícūhun yachī inī nū sīquī tūhun yā.) Túsaá de tá cúu nū ní jēhe ndá nú maá nú jondē saá jā ní ncuu nú mozo nū ndācá tiñu téhén jíin tiñu nēhén, suni súcuán cuāha nú maá nú mitan jā coo nú mozo nū tiñu ndāa, tácuá coo ndoo coo iī nū nū Yāa Dios.

²⁰ Chi jondē tá nī ncuu nú mozo nū cuāchi, de nduú ní ncuu nú mozo nū tiñu ndāa.

²¹ ¿De nā cuá cúu jā ní nīhīn ndá nú sīquī ndá cuāchi nūcuán jā cúcanoō nū mitan sāhá? Nduú cuitī, chi maá-ni jā tñū táhvī nū ní cání sáhá.

²² Sochi mitan de ja nī nduu libre ndá nú jǎá nduú cā cúu nú mozo nūu cuāchi, de cúu nú mozo nūu Yāā Dios. De suu sǎhá jǎ quéndōo vǎha ndá nú, chi íyó ndoo íyó ī nū nūu yā, de jondē jǎ sǎndihí de cutecū nū ní cǎní.

²³ Chi yǎhvi jǎ nǎhīn nchivī sīquī cuāchi cúu jǎ tánū tāhvī ji. Sochi tāhvī jǎ jéhe Yāā Dios cúu jǎ cutecū ō ní cǎní andiví, sīquī jǎ ní nduu inuú inī ō jǎn Jētohō ō Cristo Jesús.

7

Tūhun ñasíhí jǎn yí jǎ stéhēn nǎsa quéndōo nchivī cǎndíja

¹ Hermano, ja jǎn ndá nú nǎsa cǎhān ley yā, chi jǎn nū jǎ yǎhí nchivī chǎjin ley maá-ni jǎ técu ji ñayiví yǎhá.

² De yǎhá cúu tá cúu iin ñahan jǎ ní nquetáhán jǎn iin tēe, chi cǎhān ley jǎ yǎhí ña ndahá yí ña juni técu dē. Sochi tú ja nī jǎhí yí ña, de ja nī nquee ña chǎjin ley jǎ ní nquetáhán ña jǎn dē.

³ Túsaá de tú quetáhán ña jǎn incā tēe juni técu cā yí ña, de cásiquí ndēe ña dē. Sochi tú ja nī jǎhí yí ña, de ja nī nquee ña chǎjin ley ñúcuán. De cuu quetáhán ña jǎn incā tēe, de nsūú jǎ cásiquí ndēe ña túsaá.

⁴ De saá-ni ndá ndóhó, ñanī mǎnī, chi inuú íyó nú jǎn Cristo. Chi modo jǎ ní jǎhí ndá nú jǎn Cristo, de nī nquee ndá nú chǎjin ley janahán. De mitan chi modo jǎ ní nquetáhán nú jǎn incā, cúu jǎ ní nquívi nú ndahá Cristo, Yāā jǎ ní natecū mǎhñú ndiyi, tácu cuu sǎhá nú tiñu vǎha jǎ cúnī Yāā Dios.

⁵ Chi tá nī jica ndācá ó jǎn modo maá ó jondē saá, de ley ñúcuán nī nsǎhá jǎ ní ndiyo inī ō ndācá jǎ nēhén jǎ cúnī yiqui cúñu ó jǎ sǎhá ó. De suu nī nsǎhá jǎ tánū tāhvī ō nícu.

⁶ De mitan de ja nī nquee ó chǎjin ley janahán, chi modo ja nī jǎhí ō jǎ má nǎhīn cǎ poder sīquī ō. De súcuán de íyó libre ō jǎ sǎhá ó tiñu jǎ cúnī Yāā Dios. De jǎcá ó jǎn modo jeé jǎ cúnī maá Espíritu Santo, chi nduú cā yǎhí ó chǎjin ley jǎ ní ntee Moisés janahán.

Sīquī cuāchi jǎ ñúhún inī ánō ō

⁷ ¿Nǎsa cǎhān ō túsaá? ¿A ley ndíso cuāchi? Nduú cuitī jǎ súcuán. Sochi tú jǎá nduú ley yā, de mā cúnī cuitī nī jǎ íyó cuāchi nī. Chi mā cúnī nī jǎ cuāchi cúu tú ndíyo inī nī ndatíñú táhán nī de tú nduú ní ncǎhān ley jǎ má ndíyo inī ō.

⁸ De súcuán nī nǎhīn cuāchi modo jǎ cucuu jǎn nī. Chi sīquī jǎ ndácu ley tiñu jǎ má sǎhá ó cuāchi, de nī nquijéhé jǎ ndíyo inī nī sǎhá nī ndācá jǎ nēhén. De tú jǎá nduú ley, de suni nduú nǎ tūhun stíví ó sīquī ley nícu.

⁹ Chi nī iyo tiempo jǎ ní ntecū ni tá nchǎha ca jǎcūhun inī nī jǎ cǎhān ley. De tá nī nquijéhé jǎcūhun inī nī tiñu jǎ ndácu ley, de nī jǎcūhun inī nī jǎ íyó cuāchi nī, de nī nduu nī modo ndiyi.

¹⁰ Chi nī jǎn nī jǎ ley jǎ sǎhá jǎ cutecū ánō nī nícu, de nduú chi sa nī nsǎhá jǎ tánū tāhvī nī nícu.

¹¹ Chi jǎn jǎ ndácu ley tiñu, de nī nǎhīn cuāchi modo jǎ cucuu jǎn nī, de nī stǎhví nduhū. Chi jǎn jǎ ndácu ley tiñu, de cuāchi nī nsǎhá jǎ ní nquenda tūhun jǎ tánū tāhvī nī.

¹² Túsaá de íyó ndāā maá ley, de ndācá tiñu jǎ ndácu chi íyó ndoo íyó ndāā vǎha.

¹³ Túsaá de ley ñúcuán jǎ íyó vǎha, ¿á suu sǎhá jǎ tánū tāhvī nī, á naá cúu? Nduú cuitī. Chi sa maá cuāchi cúu jǎ sǎhá jǎ tánū tāhvī nī, de súcuán stúu cuāchi nǎsa íyó maá. Chi jǎn tiñu vǎha jǎ ndácu ley de nī natūu tiñu nēhén jǎ cúu cuāchi.

¹⁴ Chi jǎn ō jǎ nūu maá Espíritu vǎji ley. De nduhū chi sa névǎha nī iin modo nēhén maá nī jǎ ní squívi nduhū jǎ sǎhíñú cǎhá nī nūu cuāchi.

¹⁵ Chi ndācá cuāchi jǎ sǎhá nī, chi nduú jǎcūhun inī nī nǎjēhē cúu jǎ sǎhá nī. Chi tiñu vǎha jǎ cúnī nī sǎhá nī, nduú nǎhīn nī fuerza jǎ sǎhá nī, chi sa tiñu nēhén jǎá nduú jétahán inī nī, sa ñúcuán sǎhá nī.

¹⁶ De tá sǎhá nī tiñu nēhén jǎá nduú cúnī nī sǎhá nī, de ñúcuán de nǎcunī nī jǎ íyó ndāā ley.

¹⁷ Túsaá de nsūu maá nī cúu jǎ sǎhá tiñu nēhén ñúcuán, chi modo nēhén jǎ ñúhún inī ánō nī cúu jǎ sǎhá cuāchi.

¹⁸ Chi jínī ni jā modo maá nī jā ñúhún inī ánō ni, nduú cuitī nā jā váha íyó. Chi cúnī ni sáhá nī tiñu váha, sochi nduú níhīn ni fuerza jā sáhá nī.

¹⁹ Chi tiñu váha jā cúnī ni sáhá nī, de nduú sáhá nī. Sochi tiñu néhén jāá nduú cúnī ni, sa ñúcuán sáhá nī.

²⁰ De tá sáhá nī tiñu jāá nduú cúnī ni sáhá nī, de nsūú maá nī cúu jā sáhá, chi modo néhén jā ñúhún inī ánō ni cúu jā sáhá.

²¹ Túsaá de nī jinī ni jā suha cúu jíin nī: Vísō cúnī ni sáhá nī tiñu váha, sochi maá-ni modo néhén cúu jā ñúhún inī ánō ni.

²² Chi cúsiī inī ni jíin ley Yāā Dios jondē jíin inī jíin ánō ni.

²³ Sochi nī nacunī ni jā íyó incā modo néhén maá nī jā jāsī jā cúnī ni sáhá nī jā váha. De súcuán cúu nī modo preso nūu cuāchi jā íyó jíin nī.

²⁴ Nācā ndáhví cā ni túsaá. ¿Ní iin scácu nduhū nūu modo néhén maá nī jā sáhá jā tñū tāhvī ni?

²⁵ Ná cútahví ndasí nī nūu Yāā Dios, chi maá yā cúu jā scácu nduhū nūu modo néhén nī sīquī jā ní jíhī Jētohō ni Jesucristo jēhē ni. Túsaá de vísō cúnī ō jā squíncuu ó ley Yāā Dios, de jā jíin fuerza maá ó chi mā cūú, chi modo néhén maá ó sáhá jā sātíñú cāhá ó nūu cuāchi.

8

Sīquī jā jíca ó jíin modo jā cúnī Espíritu Yāā Dios

¹ Túsaá de mā nēndá Yāā Dios cuāchi sīquī nchivī jā yíhī ndahá Cristo. Chi nduú cā jíca ndá ji jíin modo néhén maá ji, chi sa jíca ji jíin modo jā cúnī maá Espíritu Santo.

² Chi modo jā sáhá Espíritu cúu jā tēcū ō sīquī jā yíhī ó ndahá Cristo Jesús. De ñúcuán nī nsáhá jā ní nduu libre ndācá ó nūu tūhun jā ní nchīhi ó chíjin cuāchi jā tñū tāhvī ō nícu.

³ Chi nī nsáhá Yāā Dios jā quéndōo vāha nchivī jāá nduú ní ncúu quendōo vāha jíin ley Moisés, sīquī jāá nduú nā fuerza ji jíin modo maá ji jā squíncuu ji ley yā. Chi nī ntají yā Sēhe yā nī nquiji, de nī nduu yā modo nchivī íyó cuāchi, tácuā sōcō yā maá yā sīquī cuāchi, vísō nduú nā cuāchi maá yā. De súcuán nī nenda Yāā Dios sīquī cuāchi, chi nī nacuiso maá Jesús cuāchi jā ní nsáhá nchivī jíin modo néhén maá ji.

⁴ Súcuán nī ncuu tácuā cuu squíncuu ó ndācá tiñu ndāā jā ndácu ley, chi nduú cā jíca ó jíin modo néhén maá ó, chi jíca ó tá cúu nūu cúnī maá Espíritu Santo.

⁵ Chi nchivī jā jíca jíin modo néhén maá, chi maá-ni sīquī jā cúnī maá ji ndíhvī inī ji. Sochi nchivī jā jíca tá cúu nūu cúnī Espíritu, chi maá-ni sīquī tiñu jā cúnī Espíritu ndíhvī inī ji.

⁶ De jā ndíhvī inī ō sīquī jā cúnī maá ó chi sáhá jā tñū tāhvī ō. Sochi jā ndíhvī inī ō sīquī tiñu jā cúnī maá Espíritu, sa sáhá jā cutecū ō ní cání de coo ndeé coo siī inī ō.

⁷ Chi nchivī jā ndíhvī inī sīquī modo néhén jā cúnī maá ji, jíiní ūhvī ji Yāā Dios, chi nduú cúnī ji cuetáhví ji ley Yāā Dios, de ní mā cūú squíncuu ji.

⁸ Jā ñúcuán, nchivī jā jíca jíin modo jā cúnī maá, nduú cúu sáhá ji jā cusīī inī Yāā Dios jíin ji.

⁹ Sochi ndá ndóhó, chi nduú cā jíca nú jíin modo jā cúnī maá nú, chi jíca nú tá cúu nūu cúnī Espíritu, chi ndéē Espíritu Yāā Dios inī ánō nū. De nchivī jāá nduú ndéē Espíritu Cristo inī ji, chi nduú yíhī ji ndahá yā.

¹⁰ De tú ndéē Cristo inī nū, de vísō iin quívi de cuū yiqui cúñu nú jā síquī cuāchi, sochi cutecū ánō nū sīquī jā ní sndáhvā Yāā Dios cuāchi nú.

¹¹ De tú inī ndá nú ndéē Espíritu maá Yāā jā ní nastécū Cristo Jesús mähñú ndíyi, ñúcuán de suni sáhá maá yā jā natecū yiqui cúñu nú jā cuū. De sáhá yā súcuán jā jíin maá Espíritu yā jā ndéē inī nū.

¹² Túsaá hermano, ndéē tíñú ó jā caca ndāā ō, de nsūú jā sáhá ó modo néhén jā cúnī maá ó.

¹³ Chi tú caca nú jíin modo néhén maá nú, de tñū tāhvī nū. Sochi tú jíin fuerza maá Espíritu snāā nū ndācá tiñu jā sáhá nú jíin modo néhén maá nú, de cutecū nū ní cání.

¹⁴ Chi ndācá nchivī jā níquīn ji modo jā stéhēn Espírítu Yāā Dios, maá ji cúu sēhe Yāā Dios.

¹⁵ Chi Espírítu jā ní nihīn ndá nú, nduú ní nsáhá yā ndóhó jā cuu nú modo mozo nūū yā jā yūhú tucu nú nūū yā, chi sa nī nsáhá yā yóhó jā cúu ó sēhe yā. De jā suu cúu jā cáhān jee ó: Tatá maá sá.

¹⁶ De maá Espírítu stéhēn yā inī ánō ō jā cúu ndija ó sēhe Yāā Dios.

¹⁷ De tú sēhe yā cúu ó, de suni nihīn ō maá táhvī jā ní nquee yuhú yā, de iin cáhnú-ni coo táhvī ō jíin Cristo. Chi tú ndoho ó jíin yā mitan, de suni cuñáhnú ó jíin yā andiví.

¹⁸ Túsaá de sáhá nī cuenta jā ndācá tūndóhó jā ndóho ó mitan, lulí ndasí cúu nūū tūhun jā vii cuñáhnú ó jíin yā ichi nūū cā.

¹⁹ Chi ndihi jā ní jēcōo, ndétu ndasí jā ná sáhá Yāā Dios jā nduvāha, quivī jā tūu nijin jā cúñáhnú ndá sēhe Yāā Dios.

²⁰ Chi ndācá jā ní jēcōo, nī nquīvi chíjin tūhun jāá nduú quéndōo vāha. De nsūú maá ní stívī maá, chi sa nchivī nī nsáhá cuāchi, de jā suu cúu jā ní squéndōo Yāā Dios súcuán. De maá-ni jā ndétu jā nduvāha.

²¹ Chi iin quivī de ndācá jā ní jēcōo, chi quee chíjin tūhun jā tívī jíin jā téhyū. De nduu vii ndasí tá cúu nūū coo ndācá sēhe Yāā Dios, chi cācu nūū tūhun jāá nduú quéndōo vāha.

²² Chi jíin ō jā ndācá jā ní jēcōo, chi jondē mitan de inuú-ni ndóho de modo jā tána inī jā ná nduvāha ndihi.

²³ De nsūú maá-ni ndācá jā ní jēcōo cúu jā ndóho, chi suni jondē maá ó ndóho, vísō ja névāha ó Espírítu Santo jā cúu seña jā iin quivī de nihīn ō ndihi táhvī ō. Chi ndóho ndasí ó tūndóhó, de ndétu ó quivī jā naquehen yā yóhó jā cúu ó sēhe yā, de scācu yā yiqui cúhu ó tácu nduú cā ndoho ó jíin.

²⁴ Chi nī scācu yā yóhó síquī jā súcuán ñúhún inī ō. Sochi tú ja nī nsáhá yā maá jā ñúhún inī ō, ñúcuán de nduú cā ñúhún inī ō jā sáhá yā. Chi nduú cā ndétu ó de tú ja nī ncuu súcuán.

²⁵ Sochi tú ncháha ca cunī ō jā sáhá yā jā ñúhún inī ō, túsaá de jíin paciencia ndétu ó jā sáhá yā.

²⁶ De saá-ni maá Espírítu Santo, suni chíndeé chítuu yā yóhó jāá nduú nā fuerza inī ō. Chi nduú jíin ō cācān táhvī ō tá cúu nūū cánuú. Sochi maá Espírítu cáhān ndāhvī yā jíin Yāā Dios jēhē ō síquī ndācá jā jéca ndasí inī ō de nduú nihīn ō tūhun nāsa cācān táhvī ō.

²⁷ De maá Yāā Dios jā jíto túnī ánō ō, chi jíin yā ndācá jā cunī maá Espírítu jā cáhān yā jēhē ō. Chi ndá nchivī jā yíhí ndahá Yāā Dios, cáhān ndāhvī Espírítu jēhē ji tá cúu nūū cunī Yāā Dios.

Vāha-ni cúndeé ó síquī ndihi jānēhén

²⁸ De jíin ō jā ndācá-ni jā quíji nūū nchivī jā mānī jíin Yāā Dios, jā váha á jā úhvī, chi quéndōo vāha cā ji nūū yā, sáhá yā jíin ndācá ñúcuán. Chi cúu ndá ji nchivī jā ní ncana yā ji nī nquīvi ji ndahá yā síquī jā súcuán nī ncundaā inī yā jondē janahán.

²⁹ Chi jondē ncháha ca coo ji de ja jíin yā ji, de ja nī jani yā ji jā nduu ndoo nduu ndaā ji jā ndacu ji maá Sēhe yā, tácu cuu Sēhe yā ñanī ñáhnú nūū cuāhā nchivī jā cúu ndá ji ñanī cándíja.

³⁰ De jā ní jani yā ji, de suni nī ncana yā ji. De jā ní ncana yā ji, de suni nī sndáhvā yā cuāchi ji. De jā ní sndáhvā yā cuāchi ji, de suni nī nsáhá yā jā cúñáhnú ji.

³¹ ¿De nāsa cā cáhān ō síquī tūhun ñáhnú yáhá túsaá? Chi tú íyó Yāā Dios jíin ó, ¿de ní iin cā cuu cundeé síquī ō? Nduú ni iin.

³² Chi maá yā nduú ní scācu yā Sēhe yā, chi sa nī jēhe yā Sēhe yā nī jihī yā jā jēhē ndihi ó. De tú súcuán nī jēhe yā Sēhe yā, de nā oncā cúu jā má cuáha yā ndācá cā jā jíin ñúhún ó túsaá.

³³ ¿De ní iin cuu cáhān cuāchi síquī nchivī jā ní nacāji Yāā Dios? Nduú ni iin. Chi maá yā nī sndáhvā yā cuāchi ji.

³⁴ ¿De ní iin cuu nenda cuāchi sīquī ō túsaá? Nduú ni iin. Chi maá Cristo cúu Yāa jā ní jīhī jēhē ō, de suni nī natecū yā. De mitan de ndēē yā lado cuáhá Yāa Dios nūū cúñáhnú yā, de cáhān ndāhvī yā jēhē ō jín Yāa Dios.

³⁵ ¿De ní iin cuu tavā yóhó nūū tūhun jā cundáhvī inī Cristo yóhó? ¿A tūndóhó, á ndācá jā sáhá víjín, á jā jínī ūhvī nchivī yóhó, á tāmā, á jā cúmanī sahma ó, á tūhun yúhú, á jā cahñī ji yóhó, á naá cúu? Nī iin ndācá jā yáhá.

³⁶ Chi súcuán yósō nūū tutū īī jā cáhān nchivī cándíja jín Yāa Dios:

Jā sīquī maá ní de ndācá-ni hora cúnī ndá ji cahñī ji ndá sān.

De sáhá ji jín sá tá cúu nūū sáhá ji ticāchí, quiti jā cuū.

Cáchī tutū.

³⁷ De nduú chi vísō ndóho ó ndācá yáhá, de vāha-ni cúndeé ó sīquī ndihi-ni, sáhá maá Yāa jā ní ncundáhvī inī yóhó.

³⁸ Jā ñúcuán nī ncucáhnú inī ni jāá nduú ni iin cuu tavā yóhó nūū tūhun cundáhvī inī Yāa Dios yóhó. Nī tú cuū ō á cutecū ō, ni ndācá ángel andivī, ni ndācá jā nēhén jā cúñáhnú jā íyó poder, ni jā íyó mitan, ni jā coo,

³⁹ ni jā íyó nūū sūcún, ni jā íyó nūū cúnú, ni ndācá cā jā ní jēcōo, mā cūú cuitī tavā yóhó nūū Yāa Dios jā jín Jētohō ō Cristo Jesús nī ncundáhvī inī yā yóhó.

9

Sīquī nāsa nī nacāji yā tatā Israel

¹ De cáhān ndāā ni chi cúu nī tēe cándíja Cristo, de nduú stáhvī nī, de nijin cúu inī ánō ni jā cáhān ndāā ni sáhá Espíritu Santo.

² Cúcuécá ndasí inī ni, de níní táhúhvī inī ánō ni

³ jā sīquī ndācá táhān nī nchivī nación hebreo, chi iin-ni tatā ndá nī. Chi jā sīquī maá ji de jondē cúu inī ni jā tú ná cúu de cujiyo nī nūū Cristo jā tñū táhvī ni, tácuca súcuán de cuu cācu ánō maá ji nícu.

⁴ Chi cúu ndá ji tatā nchivī Israel, de jondē janahán nī nsáhá Yāa Dios jā cúu ji sēhe yā, de māhñú vicō jā jéndütē nī ndēē yā jín ji saá. De jín maá ji nī nsáhá yā ndācá contrato, de nī jēhe yā ley yā nūū Moisés jā cuu maá ji, de nī stéhēn yā nāsa chiñúhún ji yā inī templo, de nūū maá ji nī nquee yuhú yā cuāhā tūhun.

⁵ De ndá máá ji cúu tatā ndācá tatā ndá sá jā ní ncuñáhnú, de suni chíjin tatā maá ji nī ncacu Cristo jā ní nduu yā tēe. De maá yā cúu Yāa Dios jā tñin ndihi-ni, de ní cání ná cáhān nchivī jā cúñáhnú yā. Amén.

⁶ De nsūú jāá nduú ní nquee ndāā ndācá tūhun jā ní nquee yuhú Yāa Dios nūū nchivī Israel. Chi nī nquee ndāā nūū vísō sava ji-ni, chi nsūú ndihi tatā Israel cúu jā cándíja.

⁷ Chi nsūú ndihi tatā Abraham cúu ndija sēhe dē. Chi nī ncāhān Yāa Dios jín dē: Nūū maá-ni sēhe nú Isaac cúu jā coo tatā nū tá cúu nūū ní nquee yuhú nī jā cuāha nī nūū nū.

⁸ De tūhun yáhá cáhān jā ni iin nchivī nduú cúu ji sēhe Yāa Dios sīquī jā ní ncacu ji chíjin iin tatā jā jání inī ji jā váha cā cúu. Chi sa maá-ni tatā jā ní nquee yuhú yā cúu ndija tatā jā chíhi yā cuenta.

⁹ Chi yáhá cúu tūhun jā ní nquee yuhú yā nūū Abraham: Maá tiempo jā ní jani nī de quiji nī, de cacu iin sēhe yíí ñasíhí nú Sara, ncachī yā.

¹⁰ De nsūú yáhá-ni, chi saá-ni Rebeca nī ncacu ūū sēhe yíí ña, de iin-ni tatá ndūū ji, jā ní ncuu tatā ndá sá Isaac.

¹¹⁻¹³ De jondē ncháha ca cacu ndūū ji, de ncháha ca sáhá ji jā váha á jā úhvī, de ja nī ncāhān yā jín Rebeca: Sūchí jā cacu jā xíhna ñúhún satíñú ji nūū sūchí ūū, ncachī yā. Chi suni súcuán cáhān tutū īī: Nī iyo mānī ni jín Jacob, de Esaú chi nduú, ncachī Yāa Dios. De súcuán jínī ō jā maá Yāa Dios cuu nacāji yā nchivī tú nāsa nī ncundaā inī maá yā, de nsūú sīquī tíñu jā sáhá ji, chi sa sīquī nāsa cúnī maá yā nacāji yā ji.

¹⁴ ¿Nāsa cāhān ō túsaá? ¿A jāá nduú íyó ndāā Yāa Dios jā sáhá yā súcuán? Nduú cuitī.

¹⁵ Chi jondē janahán nī ncāhān yā jín Moisés: Ní-ni cúu jā cúnī ni cundáhvī inī ni, de cundáhvī inī ni ji. De ní-ni cúu jā cúnī ni sáhá nī jā váha, de sáhá nī, ncachī yā.

¹⁶ Túsaá de nsūú sīquī jā cúnī maá nchivī, ni nsūú jā ndúcú ndéé maá ji cúu, chi sīquī nāsa cúnī maá yā cundáhvī inī yā ji.

¹⁷ Chi suni sūcuán yósō nūū tutū ī jā ní ncāhān yā jín rey nación Egipto: Nī jani nī ndóhó jā cúu nú rey, tácuā jín ndóhó de stéhēn ni poder ni, de tácuā cūtē nuu sívī nī ní ñayiví, ncachī yā.

¹⁸ Túsaá de tú ní iin cúnī yā cundáhvī inī yā, de cundáhvī inī yā. De tú ní iin cúnī yā jā cunihin inī, de sáhá yā jā cunihin inī.

¹⁹ De sanaā de cāhān iin nú jín nī: Tú sūcuán cúu ¿de nūcu cāhān yā cuāchi sīquī ō? Chi mā cūú casī ō nāsa cúnī maá yā sáhá yā. Cachī nū.

²⁰ De sa cāhān ni jín nú: Ndóhó, ¿ní iin cúu nú jā jani inī nū jā nascócóo nú nūū Yāā Dios? ¿A cuu cāhān quīsi ñuhun jín tēe jā ní nsáhá: ¿Nūcu nī nsáhá nú nduhū sūcuán? cachī.

²¹ Chi tēe jā sáhá quīsi, cuu sáhá dē nāsa cúnī maá dē, chi iin-ni ñuhun cuu sáhá dē iin quīsi fino de incā quīsi corriente.

²² ¿De á nduú jétáhvī nú jā suni sūcuán sáhá Yāā Dios jín nchivī? Chi cúnī yā stéhēn yā nāsa sáhá yā juicio sīquī nchivī tácuā cunī ji poder yā. De vísō sūcuán de nī iyo paciencia yā jāá nduú ní nénda ñamā yā sīquī nchivī jā tānū tāhvī.

²³ De suni cúnī yā stéhēn yā nāsa vii ndasí cúñáhnú yā sīquī tiñu sáhá yā jín yóhó nchivī jā cundáhvī inī yā. Chi jondē janahán ja nī nsáhá tūha yā yóhó jā vii cuñáhnú ó jín yā.

²⁴ Chi nī ncana yā yóhó jā candíja ó, de sava ó cúu nchivī hebreo de sava ó cúu nchivī ndá cā nación.

²⁵ Chi suni suha nī ncāhān yā nūū tutū Oseas:
Nchivī jāá nduú ní ncúu nchivī maá nī, mitan de cāhān ni jā cúu ji nchivī maá nī.
De nchivī jāá nduú ní iyo māni ni jín, mitan de cāhān ni jā cúu ji nchivī jā māni ni jín.

²⁶ De maá lugar nūū ní ncāhān ni jāá nsūú nchivī ni cúu ji,
suu ñūcuán cāhān nchivī jā cúu ji sēhe Yāā Dios, Yāā técu ní cání.
Ncachī yā.

²⁷ Sochi Isaías chi suha nī ncāhān dē tūhun nchivī Israel: Vísō nī ncāyā ndá tatā Israel tá cúu ñūtín mar, sochi jacū ji-ni scácu yā.

²⁸ Chi Jētohō ō Yāā Dios, ñamā sínu yā tiñu jā sáhá ndāā yā sīquī cuāchi nchivī ñayiví. Cáchi tutū.

²⁹ Chi cúu tá cúu jā ní ncāhān tucu Isaías:
Maá Yāā jā cúu Jētohō nūū ndācá ángel andiví, tú nduú ní scácu yā jacū tatā ō nícu,
de ja cúu ó tá cúu nchivī ñuū Sodoma jín ñuū Gomorra, jā ní naā ndihi.
Cáchi tutū.

Jāá nduú jétáhvī nchivī hebreo tūhun jā scácu yā ji

³⁰ ¿Nāsa cāhān ō túsaá? Suu jā nchivī ndá cā nación, vísō nduú ní ndúcú ji quendōo ndāā ji nūū Yāā Dios, de nī sndáhvā yā cuāchi ji. Chi sīquī jā ní ncandíja ji jā ní jīhī Cristo jēhē ji cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi ji.

³¹ De sa nchivī Israel, vísō ndúcú ndá ji jā quendōo ndāā ji nūū Yāā Dios jā sáhá ley yā, sochi nduú cundeé ji quendōo ndāā ji.

³² ¿De nājēhē? Sīquī jāá nduú ndúcú ji jā sndáhvā yā cuāchi ji jā candíja ji jā ní jīhī Cristo jēhē ji, chi sa jani inī ndá ji jā squíncuu ji maá ley de quendōo ndāā ji. De jā stívī ji sūcuán cúu tá cúu jā ndícó cáva ji sīquī maá yūū jā scáchihi jēhē, de suu cúu Cristo.

³³ Chi sūcuán cāhān nūū tutū ī:
Jondē ñuū ni Sión canī nī maá Yāā jā cúu modo yūū jā scáchihi ji jēhē ji.
De cúu yā tá cúu toto jā ndícó cáva ji sáhá.
Sochi nchivī jā candíja Yāā ñūcuán, chi squíncuu yā jā ñúhún inī ji.
Ncachī Yāā Dios.

10

¹ Hermano, cúu ndasí inī ni de jícān táhvī ni nūū Yāā Dios jēhē nchivī naciōn ni Israel, jā ná scácu yā ndá ji.

² Chi cāhān ni jā vāha sáhá ndá ji chi ndíhvī inī ji chíñúhún ji Yāā Dios. De vísō sūcuán de chíñúhún cāhá ndá ji.

³ Chi nduú jícūhun inī ji nāsa sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji, de ndúcú ji quendōo ndāā ji maá-ni jā squíncuu ji ley. De nduú jétáhvī ji maá modo jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji.

⁴ Chi sīquī jā ní nsáhá Cristo de cuu quee nchivī chíjin ley Moisés. De sndáhvā Yāā Dios cuāchi ndācá nchivī jā cándíja jā sáhá Cristo jēhē ji.

⁵ Chi sūcuán nī ntee Moisés tūhun nchivī jā ndúcú quendōo ndāā jín ley: Tú iin nchivī cuu squíncuu ji ndācá tiñu ndácu ley, de cutecū ji nícu, cáchī.

⁶ Sochi tūhun jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi nchivī sīquī jā cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, chi sa cāhān: Mā cānī inī nū jā jīni ñúhún caa nú andivī jā quísnúu nú Cristo jā sndáhvā yā cuāchi nú.

⁷ De ni mā cānī inī nū jā jīni ñúhún cuun nú jondē nūū cūnú jā quísndāa nú Cristo māññú ndiyi, modo jāá nduú ní nátecū yā.

⁸ ¿De nāsa cāhān tūhun ñúcuán túsaá? Iyó ñatin tūhun yā jín nú, chi ñúhún inī yuhú nú jín inī ánō nū, cáchī tutū. De suu cúu tūhun jā ná cándíja ó jā scácu yā yóhó. De tūhun yáhá cúu jā nācāni ndá nī.

⁹ Chi tú cāhān nū jā Jētohō nū cúu Jesús, de tú cándíja nú jondē jín inī jín ánō nū jā ní nátecū yā māññú ndiyi nī nsáhá Yāā Dios, ñúcuán de scácu yā ndóhó.

¹⁰ Chi jín inī jín ánō ó cándíja ó jā ní jīhī yā jēhē ó, de sūcuán de sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó. De jā cāhān ó jā Jētohō ó cúu Jesucristo, de sūcuán de scácu yā yóhó.

¹¹ Chi cāhān tutū ī: Ndācá nchivī jā cándíja ji yā, chi squíncuu yā jā ñúhún inī ji, cáchī.

¹² Chi inuú-ni cúu nchivī hebreo jín ndá cā nchivī. Chi maá yā cúu Jētohō nūū ndihi ó, de cuāhā jā váha sáhá yā jín nchivī jā cāhān ndāhvī jín yā.

¹³ Chi sūcuán cāhān tūhun yā: Ndihi nchivī jā cāhān ndāhvī jín maá Jētohō ó, chi scácu yā ji, cáchī.

¹⁴ ¿De nāsa cāhān ndāhvī ji jín yā de tú nduú ní ncándíja ji jā scácu yā ji? ¿De nāsa cándíja ji de tú nduú ní jīni ji tūhun yā? ¿De nāsa cuni ji de tú nduú nā nchivī nacani tūhun nūū ji?

¹⁵ ¿De nāsa nacani nchivī tūhun yā de tú nduú tájī yā ji quihīn ji? Chi tá cúu nūū cāhān tutū ī: Vīi ndasí tiñu sáhá ndá nchivī jā jíca jín tūhun ndeé tūhun sī inī jā nācāni ji tūhun vāha yā, cáchī.

¹⁶ Sochi nsūú ndihi ji jétáhvī tūhun jā scácu yā ji. Chi nī ncāhān Isaías jondē janahán: Tátā Yāā Dios, ¿nā nchivī nī ncándíja tūhun jā nācāni ndá sá vīi? ncachī dē.

¹⁷ Túsaá de tú cunini nchivī de cuu cándíja ji. De tūhun jā cunini ji cúu tūhun Cristo.

¹⁸ Sochi jíca tūhún nī: ¿A nduú ní jīni ji tūhun yā túsaá? Nduú, chi nī jini ji, chi cāhān tutū ī:

Níí ñayivī nī jini nchivī tūhun jā ní nacani ndá dē.

De jondē nūū jíca cā ndācá lado nī jīnū tūhun yā.

Cáchī tutū.

¹⁹ De suni jíca tūhún nī: ¿A nduú ní jícūhun inī ndá nchivī Israel tūhun yā? Nduú chi nī jícūhun inī ji, de nduú ní jétáhvī ji. Chi xihna cā Moisés nī ncachī dē jā ní ncāhān Yāā Dios:

Cucuñú inī ndá nú sáhá nī, chi cuāha nī tūhun nī nūū incā nchivī jāá nduú cúu ji iin naciōn.

De quītī inī nū cunī nū jā cuāha nī tūhun nī nūū iin naciōn jāá nduú jícūhun inī.

²⁰ De saá-ni Isaías nī nchundeé inī dē nī ncachī cājī dē jā ní ncāhān Yāā Dios:

Ndá nchivī jāá nduú ní nánducú nduhū, nī jini ji nduhū.

De nūū nchivī jāá nduú ní jíca tūhún, nī stéhēn ni nāsa Yāā cúu nī.

²¹ Sochi sīquī nchivī Israel sa nī ncāhān dē jā ní ncāhān yā: Ndiqivī nī ncana nī ji jā quivī ji nūū ni, de nduú ní ncúnī ji, chi nchivī nīhin inī, nchivī jéhe inī cúu ji. Ncachī yā, ncachī Isaías.

11

Jā íyó jacū-ni cā nchivī Israel jā scácu yā

¹ Túsaá de jícā tūhún nī: ¿A nī sndóo Yāā Dios nchivī maá yā Israel, á naá cúu? Nduú cuitī. Chi nduhū suni tēe Israel cúu nī, de tatā Abraham cúu nī, de vāji nī chījin tatā Benjamín.

² Nduú ní sndóo Yāā Dios nchivī maá yā, chi ja nī nacāji yā ji jondē janahán. ¿A nduú jínī ndá nú nāsa cáhān tutū ī tūhun Elías, tēe nī nacani tūhun yā janahán? Chi tá jícān táhvi dē, de súcuán nī ncāhān dē sīquī nchivī Israel:

³ Tátā Yāā Dios, nī jahnī ndá ji ndācā tēe nācani tūhun ní, de nī janī ji ndá altar ní. De mátúhún-ni cā sāán nī nquendōo, de mitan suni cúnī ji cahní ji sāán, ncachī dē.

⁴ De Yāā Dios nī scócóo yā: Iyó ūjā mil nchivī jā cándíja nduhū jāá nduú ní jécuiñī jītī ji nūū ídolo jā nánī Baal, ncachī yā.

⁵ De saá-ni mitan, chi íyó jacū-ni cā nchivī jā ní nacāji yā sīquī jā vāha inī yā jínī ji.

⁶ De tú nī nacāji yā ji sīquī jā vāha inī yā, de nsūú sīquī jā ní nsāhá ji tiñu vāha cúu. Chi tú sīquī jā ní nsāhá ji tiñu vāha cúu, ñúcuán de nsūú sīquī jā vāha inī yā.

⁷ ¿De nāsa cúu túsaá? Cúu jā nchivī Israel nduú ní ncúndéé ji jā ní nducú ji quendōo ndāā ji. Sochi sava ji jā ní nacāji yā, chi maá ji nī sndāhvā yā cuāchi ji. De sava cā ji chi nī ndunīhin inī ji,

⁸ tá cúu nūū cáhān tutū ī: Nī nsāhá Yāā Dios jāá nduú jícūhun cuitī inī ji sīquī yā, de ni nduú jínī ji jínī tñnūú ji, de ni nduú níni ji tūhun yā, de súcuán cúu jondē mitan. Cáchi tutū.

⁹ De suni nī ncāhān David:

Vico jā sáhá ndá ji, ná cóo tá cúu iin trampa á iin xeyí, tácuā nīhin ji castigo xēen sīquī jā stíví ndá ji jā sáhá ji cuāchi.

¹⁰ De ánō ji ná ndúneē, modo jā má cūú cā cunī ji, de ná cósndihí tūndóhó sīquī ji níí cání.

Cáchi tutū.

Sīquī jā scácu yā nchivī ndá cā nación

¹¹ Túsaá de jícā tūhún nī: ¿A mā cūú cuitī cā ndivī nchivī Israel nūū Yāā Dios jā súcuán nī stíví ndá ji? Nduú chi cuu. Chi jā ní ncunīhin inī ndá ji, de sa nchivī ndá cā nación nī nīhin táhvi ji tūhun jā scácu yā ji. De ñúcuán sáhá tucu jā nchivī Israel cundihvī inī ji jā suni candíja maá ji.

¹² Chi jā ní stíví ndá ji, de sa nchivī níí cáhnú ñayiví nī nīhin maá ji tūhun yā. De jā ní jica yátá ndá ji, suu nī nsāhá jā ní nīhin nchivī ndá cā nación tūhun yā. Túsaá de tá ndivī tucu ndihi nchivī Israel ndahá yā, de nchivī ñayiví víhí cā quendōo ndetū ji sáhá ñúcuán.

¹³ De mitan de cáhān ni jínī ndá ndóhó nchivī ndācā nación jāá nduú ní jínī tūhun yā. Chi nī ntají Yāā Dios nduhū jā scáca nī tūhun nūū ndá ndóhó nchivī ndācā nación. De ndúcu nī jā ná cuétúhún ndá nú tiñu jā sáhá nī jā nācani nī tūhun yā.

¹⁴ Chi cúnī ni jā jínī ñúcuán de nacani inī sava táhān nī nchivī Israel jā suni candíja maá ji, de scácu yā ji.

¹⁵ Chi jā ní sndóo yā nchivī Israel, jā ñúcuán cúu jā sa nchivī ñayiví nī nsāhá yā jā ndivī ji nūū tūhun mānī yā jínī ji. Túsaá de quivī jā naquehen tucu yā nchivī Israel, quivī ñúcuán suni vāha ndasí sáhá yā jínī nchivī níí cáhnú ñayiví. Chi cuu modo jā natecū ji jā cúu ji tá cúu ndiyi.

¹⁶ De nchivī Israel sócō ndá ji nūū Yāā Dios pan jā quéé xihna cā nūū ñujan, de súcuán stéhēn ji jā ndihi ñujan cúu cuenta yā. De saá-ni iin ñutun, tú yíhí jā cuenta yā cúu, de suu cúu jondē yoho jínī jondē ndihi ndahá. De suni súcuán nchivī Israel, yíhí cuenta ji nūū yā, sīquī jā ndá tatā xíhna ñúhún ji, nī nquivī ji ndahá yā.

¹⁷ Chi nchivī Israel cúu ji tá cúu ndá ñutun olivo vāha, de sava ndahá ñutun ñúcuán nī ncandeē. De ndá ndóhó nchivī ndá cā nación jāá nduú jínī tūhun yā, cúu ndá nú tá cúu ndahá ñutun olivo yucú, de nī nachuhun yā ndá nú nūū ní ncandeē nchivī jā cúu ndahá ñutun olivo vāha. De modo jā inuú-ni stáá ndá nú cōhyo jíin cajin jā vāji jondē yoho ñutun olivo vāha.

¹⁸ Túsaá de mā sáhá téyíí ndá nú maá nú nūū nchivī Israel jā cúu ji tá cúu ndahá ñutun jā ní ncandeē. Mā cútéyíí nú, chi nūcūhun inī nū jāá nsūú yoho cúu jā stáá cajin nūū maá nú, chi sa maá nú stáá cajin jā vāji jondē yoho.

¹⁹ De sanaā de cāhān nū: Nduú chi sava ndahá nī ncandeē tácu nachuhun yā nduhū nūū ní ncandeē, cachī nū.

²⁰ Ndāā, sochi nī ncandeē ji sīquī jāá nduú ní ncándíja ji Cristo. De ndá ndóhó chi maá-ni sīquī jā cándíja nú, jā suu cúu jā ní nquīvi nú lugar ji. De mā sáhá vīxī nū maá nú túsaá, chi sa cuyūhú nú jā coto candeē maá nú.

²¹ Chi nduú ní nēe cáhnú inī yā nūū maá ndahá jā xítíñu, de saá-ni ndá ndóhó mā cúne cáhnú inī yā nūū nū de tú stíví nú.

²² Túsaá de sáhá vāha ndá nú cuenta nāsa vāha inī Yāā Dios jíin nāsa xēēn inī yā. Chi nī nduxeēn inī yā jíin nchivī hebreo jā ní stíví ñúcuán, de sa ndá ndóhó cúndáhvī inī yā. De cánuú jā cuiñi nīhin nú jíin tūhun jā vāha inī yā jíin nú. Chi tú nduú, de suni candeē yā ndá nú.

²³ De maá nchivī hebreo tú candíja tucu ji, de nūcūhun tucu ji, chi cuu nachuhun tucu Yāā Dios ji.

²⁴ Túsaá de ndá ndóhó nchivī ndācá nación jāá nduú ní jínī tūhun yā, nī ncandeē nū xīnī ñutun olivo yucú, de nī nachuhun yā ndóhó xīnī ñutun olivo vāha, vísō nsūú ndahá maá ñutun ñúcuán cúu ndá nú. De nā oncā nchivī hebreo jā má náchuhun yā ji nūū ní ncandeē ji, chi cúu ji maá ndahá ñutun vāha ñúcuán.

lin quīvī de scácu yā ndihi nchivī nación Israel

²⁵ Hermano, cúnī ni jā ná jícūhun inī ndá nú nāsa íyó tūhun yáhá jā ní nchiyuhū, tácu mā cútéyíí nú cani inī nū jā ndíchí maá nú: Chi sava nchivī Israel nī ndunīhin inī ji, de súcuán coo jondē quīvī jā jīnu candíja nchivī ndá cā nación jāá nduú jínī tūhun yā, de sa de nduú cā.

²⁶ Ñúcuán de scácu yā ndihi nchivī nación Israel, chi suha cāhān tutū īi: Ichi ñuū ni Sión quiji Yāā jā scácu nchivī, de sáhá yā jā má cōó cā cuāchi nūū ndācá tatā Jacob.

²⁷ De yáhá cúu contrato jā sáhá ndāā ni jíin ji, quīvī jā candeē ni cuāchi ndá ji, cáchī Yāā Dios. Cáchī tutū.

²⁸ Chi nchivī hebreo nī nduu ji modo enemigo Yāā Dios sīquī jāá nduú ní ncándíja ji tūhun jā scácu yā ji. De jā ñúcuán de cuu cūte nuu tūhun yā nūū ndācá nú. De vísō súcuán de sīquī jā ní nacāji yā ndá tatā ji janahán, de cúndáhvī cā inī yā ji jā má sndóo yā ji níí cání.

²⁹ Chi nduú nácani yátá inī yā jā cána yā nchivī jíin jā jéhe yā tāhvī ji.

³⁰ De ndá ndóhó, suni nī iyo nīhin inī nū nūū Yāā Dios jondē saá. De mitan jā ní ncunīhin inī maá nchivī hebreo, de cúndáhvī inī yā ndá ndóhó.

³¹ De saá-ni maá ji, chi vísō cúñihin inī ji mitan, de cundáhvī tucu inī yā ji, tá cúu nūū cúndáhvī inī yā ndá máá nú.

³² Chi Yāā Dios nī nsáhá yā jā ní nquendōo ndiviī nchivī chíjin tūhun jā cúñihin inī ji, tácu suni cuu cundáhvī inī yā ndiviī ji.

³³ Túsaá de sáhvi inī ō jā cuāhā ndasí tūhun ndíchí íyó jíin Yāā Dios, de ndihi cuitī jíin yā. De juni mā cūú cuitī cachī tūhun ó nāsa sándāā inī yā sáhá yā ndācá-ni, de mā quēndá cuitī ō jícūhun inī ō nāsa cúu ndācá jā sáhá maá yā.

³⁴ Chi cāhān tutū īi: ¿Ní iin jícūhun inī nāsa jáni inī maá Jētohō ō? ¿A ní iin nī stēhēn nūū yā?

³⁵ ¿Ní iin nī jēhe xihna cā nūū maá yā, tácuá nachunáá yā nūū ji?

³⁶ Chi jondē nūū maá yā vāji ndācá jā íyó, de maá yā nī nsāhá ndihi, de jā cuu maá yā cúu. De ná cāhān ō jā vii ndasí cúñáhnú Yāā Dios níí cání. Amén.

12

Jā ná cóo ndoo ánō ō jā cuetíñú Yāā Dios yóhó

¹ Túsaá de cāhān ndāhvī nī jíín ndá nú, hermano, jā síquī jā cundáhvī inī Yāā Dios yóhó. Sōcō ndá nú maá nú nūū yā, coo ndoo coo ii nū jā cuetíñú yā ndóhó, tá cúu nūū cúsiī inī yā. Chi suu cúu jā chíñúhún nú yā jondē jíín inī jíín ánō nū.

² De mā cācá ndá nú jíín ndācá modo jā sáhá nchivī ñayiví yáhá, chi sa sāma nú modo jā jáni inī nū, de ndujeé jáá ntúni nū. De súcuán de cuu nacāji nú ní-ni cúu jā váha jā jētahān inī Yāā Dios, jā cúsiī inī yā, jíín jā jīja inī nū jíín tūhun yā.

³ De síquī jā vāha inī yā de nī jēhe yā tiñu jā nácani nī tūhun yā, de jā ñúcuán cāhān ni jíín ndihi nú jā má cāní inī nū jā vāha cā nchivī cúu nú nsūú cā tá íyó nú. Chi tá iin tá iin nú cani ndaā inī nū síquī maá nú, de mā scāa cā nū cani inī nū jā vāha cā nchivī cúu nú nsūú cā tá medida jā ní jēhe Yāā Dios fuerza inī nū jā candíja nú.

⁴ Chi cúu ndá nú tá cúu iin yiqui cúñu jā íyó cuāhā parte, de tá iin iin chi síín síín jétíñú.

⁵ Chi vísō íyó cuāhā ō, de modo iin-ni yiqui cúñu cúu ó jā yíhí ó ndahá Cristo, chi iin-ni nī nduu ndācá ó.

⁶ De síín síín tāhvī nī jēhe Yāā Dios nūū ō jā sáhá ó tiñu cúnī yā, tú nāsa nī jētahān inī yā nī jēhe yā nūū iin iin ó. Túsaá de ná sáhá vāha ó jíín ndá tāhvī jā ní jēhe yā. Tú nī nīhīn ō tāhvī jā nácani ó tūhun yā, de cánuú sáhá ó jondē maá medida jā ní jēhe yā jā cándíja ó.

⁷ De tú nī nīhīn ō tāhvī jā chíndeé ó táhán ó, de ná sáhá ñuncúún ó. De tú nī nīhīn ō tāhvī jā stéhēn ō, de ná cundihvī inī ō stéhēn ō.

⁸ De nchivī jā sndíhvī inī incā nchivī, suni ná sáhá ñuncúún ji. De nchivī jā jēhe nūū táhán, ná cuāha ji súcuán-ni. De nchivī jā ndíso tíñú, ná ndácu vāha ji tiñu. De nchivī jā jíto ndáhvī nchivī ndāhvī, ná cúsiī inī ji sáhá ji.

Nāsa cánuú squíncuu nchivī cándíja

⁹ De cundáhvī ndíja inī ndá nú táhán nú, de nsūú maá-ni jā cāhān nū-ni. De cunī ūhvī nū tiñu néhén, de cuniquīn nū tiñu váha.

¹⁰ De cánuú coo manī nū jíín ndá táhán nú tá cúu nūū mānī nū jíín ñanī nū. De nducú ndá nú nāsa quendōo yíñúhún cā táhán nú nsūú cā maá nú.

¹¹ De mā cúcúxí nú jíín ndá tiñu jā sáhá nú. Chi jíín inī jíín ánō nū cundihvī inī nū jā sáhá nú tiñu cúnī maá Jētohō ō.

¹² De cusīī inī nū jā ñúhún inī nū ndācá jā váha jā coo. De cuandeé inī nū de tú ndóho nú tūndóhó. De nííní cācān táhvī nū.

¹³ De coto ndáhvī nú nchivī cándíja de tú cúmanī nūū ji. De cuāha núú nú vehe nūū nchivī jíca.

¹⁴ De cācān táhvī nū jēhē nchivī jā jíín ūhvī ndóhó. Mā cāhān nāvāha nú síquī ji, chi sa cācān táhvī nū jēhē ji.

¹⁵ De tú cúsiī inī nchivī, de suni cusīī inī nū jíín ji. De tú cúcuécá inī nchivī, de suni cucuécá inī nū jíín ji.

¹⁶ De coo inuú inī ndá nú jíín táhán nú. De mā sáhá vīxī nū maá nú, chi sa quetáhán nú jíín nchivī ndāhvī. Mā cāní inī nū jā ndíchí nú.

¹⁷ De mā násáhá nāvāha nú ni iin nchivī de tú nī nsáhá nāvāha ji ndóhó. Cundihvī inī ndá nú sáhá nú tiñu váha jā cunī jíínúú ndācá nchivī.

¹⁸ De cundihvī inī ndá nú cundeē mānī nū jíín ndācá nchivī, vísō nāsa-ni íyó maá ji.

¹⁹ Ñanī mānī, mā nácuāha ndá nú jā ndutahvī nchivī jā sáhá nāvāha ndóhó, chi sa cuāha nú tūhun jā maá Yāā Dios cuāha yā castigo ji. Chi súcuán cāhān tutū ii: Maá nī cuāha castigo ji, de maá nī nacuāha yāhvī ji, cáchī Jētohō ō.

²⁰ De suni cáhān tutū: Tēe jā jīnī ūhvi ndóhó, tú jhī dē sōco, de cuāha nú jā cajī dē. De tú yíchi dē, de cuāha nú jā coho dē. Chi tú sāhá nú súcuán, de cucanoō dē de nacani uhvī inī dē jā ní jīnī ūhvi dē ndóhó, cáchi.

²¹ Mā cuāha nú tūhun jā cundeé tiñu néhén jīn nú, chi sa tiñu váha sāhá nú tácuā ndāhvā tiñu néhén.

13

¹ Ndācá nchivī ná cuetáhvī ji nūū ndá tēe jā ndíso tiñu ñuū. Chi mā cōó tēe ndíso tíñú de tú nduú ní nsáhá Yāā Dios. De ndá tēe jā ndíso tíñú, chi Yāā Dios nī ntee tiñu sīquī dē.

² De nchivī jāá nduú jétáhvī nūū ndá tēe ndíso tíñú, túsaá de cúnihin inī ji nūū ndá jā ní jani Yāā Dios. De nchivī jā cúnihin inī, chi cuāchi sáhá ji, de nīhīn ji castigo.

³ Chi ndācá tēe jā ndíso tíñú, nsūú jā ndíso tíñú dē jā cuyūhú nchivī sáhá tiñu váha, chi sa jā cuyūhú nchivī sáhá tiñu néhén. De tú cúnī nū jā má cúxeēn ndá tēe ndíso tíñú nūū, de sáhá nú tiñu váha túsaá. Nūcuán de cuetúhún ndá dē ndóhó.

⁴ Chi jétíñú Yāā Dios ndá dē, tácuā cundeē vāha ndá nú. Sochi tú sáhá nú tiñu néhén, de sa cuyūhú nú, chi nsūú jā ndíso cáhá ndá dē tiñu jā sndóho dē nchivī. Chi jétíñú Yāā Dios dē, tácuā cuāha dē castigo nchivī sáhá tiñu néhén.

⁵ Jā ñúcuán cánuú jā cuetáhvī ndá nú nūū tēe ndíso tíñú, de nsūú maá-ni jā má nīhīn nū castigo, chi suni jāá nduú nā cuāchi coo ánō nū.

⁶ De jā ñúcuán cúu jā suni jéhe ndá nú xūhún nūū ndá tēe ndíso tíñú, cuu tiñu ñuū. Chi jétíñú Yāā Dios dē, de maá-ni tiñu ñúcuán sáhá ndá dē.

⁷ De chunáá ndá nú ndihi jā ndíta nú nūū ndācá nchivī. Cuāha nú xūhún ñuū nūū tēe jā quéhen xūhún ñuū. De cuāha nú xūhún cuota nūū tēe quéhen cuota. De coo respeto nū nūū nchivī jā cánuú coo respeto nū. De coo yíñúhún nú nūū nchivī jā cánuú coo yíñúhún nú.

⁸ Mā cúndita nú nūū ni iin. De íyó iin jā ndíta nú jā má téhndē cuitī, suu jā ní ncāhān Yāā Dios jā cundáhvī inī nū táhán nú. Chi nchivī jā cundáhvī inī táhán, ja nī squíncuu ji ndihi jā ndácu ley yā.

⁹ Chi súcuán ndácu ley tiñu: Mā cásiquí ndéē nū táhán nú, mā cáhni nū ndiyi, mā sácuíhna nú, mā sátúhún nú, mā ndíyo inī nū jā névāha táhán nú. De ndācá tūhun yáhá jīn ndá cā tiñu jā ndácu ley, ndihi-ni yíhī chíjin tūhun yáhá: Cundáhvī inī nū táhán nú, tá cúu nūū cundáhvī inī nū maá nú, cáchi tutū.

¹⁰ Chi tú cundáhvī inī ō táhán ó, de mā sáhá ó ni iin jāá nduú vāha nūū ji. Túsaá de jā cundáhvī inī ō táhán ó, ñúcuán cúu jā squíncuu ó ní ley yā.

¹¹ Súcuán sáhá ndá nú, chi sáhá nú cuenta jā cuácuñatin quivī jā nenda yā. De mā cōó cā nū tá cúu nchivī quixīn, jā cuhuun inī nū. Chi mitan ja nī ncuñatin cā quivī jā scácu yā yóhó nsūú cā quivī jā ní ncandíja ó tūhun yā.

¹² Chi modo jā ja ñatin yāha jacuáa, de cuácunijīn quivī scácu yā yóhó. Túsaá de ná sndóo ó tiñu jā ní nsáhá ó nūū neē, de ná cúcutú ó jīn ndācá tiñu ndāā jā caca ó jīn luz yā.

¹³ Ná caca yíñúhún ó tá cúu nūū cánuú caca ó jīn luz yā. Mā jīni ndá nú, mā sáhá nú ndācá vico néhén, mā cācá ndiī nū, mā sáhá nú tiñu néhén, mā cánāá nú, mā cúcuásún inī nū.

¹⁴ Chi sa cuiñi cutú nú jīn fuerza maá Jētoho ō Jesucristo, jā má cuāha cā nū tūhun sáhá nú tiñu jā cúnī modo néhén maá nú.

14

Mā cáhān néhén ó cunī ō táhán ó

¹ Cuetáhvī nú nchivī jāá ncháha ca cuja jīn tūhun yā, de mā tétáhán nú jīn ji sīquī ndācá tūhun jā sīn jáni inī ji jīn maá nú.

² Chi íyó nchivī jā jáni inī ji jā cuu cajī ji ndinuū-ni. De íyó nchivī jāá ncháha ca cuja jīn tūhun yā, de jáni inī ji jāá nduú vāha jā cajī ji cūñu, chi jā ní nsōcō nchivī nūū ídolo cúu.

³ De ndóhó tēe jā yáji ndinuū-ni, mā cáhān nū cunī nū tēe jāá nduú yáji ndinuū. De ndóhó tēe jāá nduú yáji ndinuū, mā cáhān nū cunī nū tēe jā yáji ndinuū. Chi Yāa Dios nī jetáhvi yā tēe nūcuán.

⁴ De ndóhó, ¿ní iin cúu nú jā cáhān nēhén nú jínī nū mozo Yāa Dios? Chi tú vāha sáhá dē á nēhén sáhá dē, de maá yā cúu jā sáhá ndāa sīquī dē, nsūú maá nú. De nduú chi cuiñi vāha dē, chi mozo maá Jētohō ō cúu dē, de cuu sáhá yā jā má stívī dē.

⁵ De suni íyó nchivī jā jáni inī jā īi cā iin quīvī nsūú cā incā quīvī. De incā nchivī chi jáni inī ji jā inuú-ni cúu ndācā quīvī. De ndācā ji ná cúndaā vāha inī maá ji sīquī nāsa jáni inī ji.

⁶ Chi tēe jā nēe īi iin quīvī, chíñúhún dē Jētohō ō jā sáhá dē sūcuán. De tēe jāá nduú nēe īi iin quīvī, suni chíñúhún dē Jētohō ō jā sáhá dē sūcuán. De tēe jā yáji ndinuū-ni, chíñúhún dē maá Jētohō ō jā sáhá dē sūcuán, chi nācuetáhvi dē nūū Yāa Dios. De tēe jāá nduú yáji ndinuū, suni chíñúhún dē Jētohō ō jā sáhá dē sūcuán, de suni nācuetáhvi dē nūū yā.

⁷ Chi ni iin ó nduú tēcū ō jā coo vāha maá ó-ni, de ni iin ó nduú jīhī ō jā cúnī maá ó.

⁸ Chi tú tēcū ō de tēcū ō jā sáhá ó tiñu cúnī maá Jētohō ō. De tú cuū ō, de suni cuū ō sīquī jā cúnī maá Jētohō ō. Túsaá de á jā cutecū ō á jā cuū ō, de yíhí ó ndahá maá Jētohō ō.

⁹ Chi nī jīhī Cristo de nī natecū yā, tácuā cuu yā Jētohō nūū nchivī jā ní jīhī jín nūū nchivī tēcū.

¹⁰ De ndóhó, ¿nājēhē cúu jā jáni nēhén inī nū jínī nū táhán nú túsaá? ¿De nūcu cújéhe inī nū jínī nū dē? Chi ndācā ó cuiñi ó yuhú mesa Cristo jā sáhá ndāa yā tiñu ó.

¹¹ Chi suha yósō nūū tutū īi:

Jāndāa ndija chi nūū maá nī cuiñi jítí ndācā nchivī,
de ndihi ji cáhān jā maá nī cúu Yāa Dios, cáchī maá Jētohō ō.

¹² Túsaá de tá iin tá iin ó nacuaāha ó cuenta nūū Yāa Dios nāsa tiñu nī nsáhá ó.

Mā sáhá ó jā quīvi táhán ó cuāchi

¹³ De jā nūcuán de mā cáhān nēhén cā ō cunī ō táhán ó. Chi sa chuhun inī ndá nú jā má sáhá nú ni iin tiñu jā sáhá jā stívī táhán nú de quīvi ji cuāchi.

¹⁴ De jínī ni jā ni iin jā ní nsáhá Yāa Dios, nduú stívī ánō ō. Chi sūcuán nī ncucáhnú vāha inī ni sīquī jā cándíja nī Jētohō ō Jesús. Sochi tú iin nchivī jáni inī ji jā íyó jā stívī ánō ji, túsaá de sūcuán sáhá ndija jín maá ji.

¹⁵ De tú táhán nú nduú cúvāha inī dē jā yáji nū cūñu jā ní nsōcō nchivī nūū ídolo, chi jáni inī dē jā stívī nūcuán ánō nū, túsaá de nduú cúndáhvi inī nū dē jā yáji nū. Coto má snāa nū ánō táhán nú sīquī jā yáji nū iin jā jáni inī dē jā cuāchi cúu. Chi suni jēhē maá dē nī jīhī Cristo.

¹⁶ Mā sáhá nú tiñu jā cáhān ji sīquī, vísō jínī maá nú jā íyó vāha.

¹⁷ Chi jā ndācu Yāa Dios tiñu nūū ō, nsūú sīquī nāsa cajī ō coho ó cúu, chi sa sīquī jā ná sáhá ó tiñu ndāa, de cundeē mānī ō jín táhán ó, de cusīi inī ō sáhá Espiritu Santo.

¹⁸ De nchivī jā sūcuán sáhá tiñu jā cúnī Cristo, chi cúsiī inī Yāa Dios jín ji, de suni jétúhún ndá nchivī ji.

¹⁹ Túsaá de ná cúndihvi inī ō cundeē mānī ō, tácuā jín nūcuán de chindeé táhán ó jín táhán ó jā cuja ó jín tūhun yā.

²⁰ De mā cuāha nú tūhun jā jín ndeyu yáji nū de snāa nū tiñu jā ní nsáhá Yāa Dios jín táhán nú. Chi ndāa chi íyó ndoo ndihi jā yáji ō, de vísō sūcuán de nduú vāha jā yáji nū ndeyu tú sáhá jín táhán nú jā suni cajī maá dē vísō jáni inī dē jā cuāchi cúu.

²¹ Vāha cā mā cājī nú cūñu, ni mā cōhó nú vino, de ni iin mā sáhá nú jā stívī ánō táhán nú, de quīvi dē cuāchi, de caca yátá dē nūū tūhun cándíja dē.

²² De tú cándíja nú jāá nduú nā cuá sáhá jā yáji nū, de sūcuán cándíja maá nú-ni nūū Yāa Dios. De nācā ndetū tēe jāá nduú sáhá jín ánō dē jā cuāchi cúu tú cajī dē coho dē.

²³ De tēe jā yáji iin jā jáni inī dē sanaā de stíví ánō dē, túsaá de sáhá dē cuāchi, chi nduú cándíja dē jā íyó vāha jā yáji dē. Chi ndācá jā sáhá ó, de tú nduú cándíja ó jā íyó vāha, de cuāchi cúu.

15

Jā ná sáhá ó jā cusī inī táhán ó

¹ De yóhó jā ní jija jíin tūhun yā, cánuú jā coto ó nchivī jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, tácuca cándíja vāha ji. De mā sáhá ó jā cusī inī maá ó-ni.

² Chi tá iin iin ó ná sáhá ó jā cusī inī táhán ó, tácuca quendōo vāha ji de cuja ji jíin tūhun cándíja ji.

³ Chi juni Cristo nduú ní nsáhá yā jā cusī inī maá yā, chi sa jā cusī inī Tatá yā. Chi súcuán cáhān tutū ī: Ndācá tūhun nāvāha jā ní ncāhān ndá nchivī síquī ní, nī ndīvi síquī maá sá, ncachī Cristo jíin Tatá yā.

⁴ Chi ndācá tūhun jā ní jēcōsō nūū tutū ī jondē janahán, chi nī jēcōsō tácuca stéhēn nūū ō, de nīhīn ō tūhun jā sáhá jā cuandéé inī ō de ndusiī inī ō. De súcuán de cuhun inī ō ndācá jā váha jā coo.

⁵ De maá Yāā Dios jā jéhe tūhun cuandéé inī jíin tūhun ndusiī inī, ná sáhá yā jā coo inuú inī ndá nú, tá cúu nūū cúnī Cristo Jesús.

⁶ De súcuán de iin-ni coo nú de inuú-ni cuu cāhān nū jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios, Tatá Jētohō ō Jesucristo.

Jā ní jītē nuu tūhun vāha yā nūū nchivī ndá cā nación

⁷ Túsaá de cuetáhví nú ndācá táhán nú, tá cúu nūū ní jetáhví Cristo yóhó, tácuca cunī nchivī jā viī cúñáhnú Yāā Dios.

⁸ Chi cáhān ni jā ní nquiji Cristo Jesús, nī nsáhá yā ndācá tiñu jā quendōo vāha nchivī hebreo, tácuca cundaā ndācá tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios nūū ndācá tatā ji janahán. De súcuán nī stéhēn Cristo jā squíncuu Yāā Dios ndācá jā ní nquee yuhú yā.

⁹ De suni nī nquiji yā tácuca nchivī ndá cā nación jāá nduú jíin tūhun yā, cāhān ji jā vāha ndasí inī Yāā Dios jā cúndáhví inī yā ji. Chi suha cáhān tutū ī: Túsaá de cāhān sá jā vāha ndasí inī ní, cuni nchivī ndācá nación, de cata sá yaā jā chiñúhún sá ní.

¹⁰ De suha cáhān tucu tutū ī: Ndá ndóhó nchivī ndācá nación, inuú ná cúsiī inī nū jíin nchivī maá yā.

¹¹ De cáhān tucu: Ndá ndóhó nchivī ndācá nación, cāhān nū jā vāha ndasí inī Jētohō ō Yāā Dios. De ndá ndóhó nchivī ndācá-ni ñuū, suni cāhān nū jā cúñáhnú ndasí yā.

¹² De suni nī ntee Isaías tūhun yáhá: Chījin tatā Isaí quiji iin jā cuñáhnú, de ndacu yā tiñu nūū nchivī ndācá nación. De ndá nchivī ñúcuán chi cuhun inī ji ndācá jā sáhá yā. Cáchī tutū.

¹³ De maá Yāā Dios jā sáhá jā ñúhún inī ō ndācá jā váha jā coo, ná sáhá yā jā coo siī ndasí inī ndá nú jíin jā coo ndeé inī nū síquī jā cándíja nú yā. De súcuán de cuhun téyí cā inī nū ndācá jā váha jā coo, sáhá poder maá Espíritu Santo.

¹⁴ Ñanī mánī, cúcáhnú inī ni jā vāha ndasí ndíhvī inī ndá nú jíin tiñu vāha, de vāha ndasí jícūhun inī nū, de cúu sndíhvī táhán inī nū.

¹⁵ De nī jani inī ni jā tee nī carta yáhá jā cāhān cājí nī jíin ndá nú, tácuca víhí cā cuhun inī nū ndācá tūhun yáhá. Chi súcuán sáhá nī síquī jā vāha inī Yāā Dios, de nī jéhe yā tiñu nūū ni

¹⁶ jā sáhá nī tiñu cúnī Jesucristo jā nácani nī tūhun nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jíin tūhun yā. De nácani nī tūhun vāha Yāā Dios nūū ji jā scácu yā ji. Súcuán sáhá nī tácuca nchivī ndācá nación, cuu squívi nī ji ndahá yā jā cúu ji tá cúu iin jā sócō ni nūū yā jā cúsiī inī yā jíin. Chi nī nsáhá Espíritu Santo jā íyó ndoo íyó ī ji nūū yā.

¹⁷ Túsaá de síquī jā cándíja nī Cristo Jesús, de cúsiī inī ni jā vāha sáhá nī tiñu cúnī Yāā Dios.

¹⁸ Chi mā cūū cāhān ni síquī tiñu jā sáhá sava cā tēe, chi maá-ni síquī nāsa nī jetíñú Cristo nduhū jā sáhá nī jā nchivī ndācá nación jāá nduú ní jínī tūhun Yāā Dios, mitan de jétáhvī ji nūū yā. Chi sūcuán nī ncuu jínī tūhun jā ní ncāhān ni jínī tiñu jā ní nsáhá nī.

¹⁹ Chi nī nsáhá nī tiñu ñáhnú jā ndíso poder jā stéhēn jā cúñáhnú yā, de nī iyo poder Espíritu Santo jínī nī. De sūcuán nī nacani ndihi nī tūhun nāsa scácu Cristo nchivī. De nī nacani nī jondē Jerusalén, jínī ndihi ndācá ñuū, jínī jondē ní región Ilírico.

²⁰ Sūcuán cúu jā ní ndihvī inī ni nī nacani nī tūhun jā scácu yā nchivī. De nī jēhēn ni nūū nchivī jāá ncháha ca cuni tūhun Cristo, chi nduú ní ncúu inī ni nacani nī nūū ndá nchivī jā ja nī jini ji tūhun nī nacani ndá cā tēe.

²¹ Chi sa nī nsáhá nī tá cúu nūū cāhān tutū īī: Ndācá nchivī jāá nduú ní nqujji tūhun yā nūū ji, mitan chi cunī ji tūhun yā, de ndācá nchivī jāá nduú ní jínī cuitī tūhun yā, mitan chi jīcūhun inī ji. Cáchi tutū.

Jā ñúhún inī Pablo jā quihīn dē Roma

²² De jā ñúcuán cúu jā cuāhā vuelta nī ncutéñú nī, de nduú ní ncúu cuēē ni nūū ndá nú.

²³ De mitan chi nī ndihi tiñu nī ní cáhnú ndá región yáhá. De ja nī ncuu cuāhā cuīyā jā cúnī ni cuēē ni nūū nū.

²⁴ Túsaá de ñúhún inī ni cuēē ni nūū ndá nú tá yāha nī quihīn ni España. De ñúhún inī ni jā tá nī ncusiī inī ni jā ní jini ni nūū ndá nú, ñúcuán de chindeé ndá nú nduhū jā quihīn cā ní.

²⁵ Sochi xihna cā Jerusalén quihīn ni quisiáha nī xūhún cuu ndá hermano jā íyó ñúcuán.

²⁶ Chi nchivī Macedonia jínī Acaya nī jani inī ndá ji jā caquīn ji xūhún jā quihīn nūū ndá hermano jā ndóho ndáhvī Jerusalén.

²⁷ Chi sūcuán nī ncusiī inī ndá ji nī nsáhá ji. De íyó vāha jā sūcuán, chi ndá máá ji jā cúu ji nchivī ndá cā nación, ndíta ji jā sáhá vāha ji nchivī hebreo ñúcuán. Chi nchivī hebreo nī nsáhá jā ní nquenda tūhun Yāā Dios nūū ji jā quéndōo vāha ánō ji sáhá. Jā ñúcuán cánuú jā chindeé ji nchivī hebreo jā cándíja jínī ndatíñú ñayiví yáhá.

²⁸ Túsaá de tá nī nsínu nī tiñu yáhá jā quisiáha nī xūhún yáhá nūū ji, ñúcuán de cuēē ni nūū ndá nú jā yāha nī quihīn ni España.

²⁹ De jínī vāha nī jā quivī cuēē ni nūū nū, de vāha ndasí quéndōo nú jā nacani cā ni tūhun vāha Cristo nūū nū.

³⁰ Hermano, cāhān ndáhvī nī jínī ndá nú jā chindeé chítuu nú nduhū cācān táhvī nū jēhē ni nūū Yāā Dios síquī tiñu jā ndúcú ndéé nī. Sūcuán sáhá ndá nú síquī jā cándíja ó Jētohō ō Jesucristo, jínī síquī jā cundáhvī inī ō táhán ó sáhá maá Espíritu Santo.

³¹ De cācān táhvī nū jā ná cácu nī nūū ndá tēe región Judea jāá nduú cándíja, jínī jā ná cúsiī inī ndá hermano Jerusalén jā quisiáha nī xūhún yáhá cuu ji.

³² De sūcuán de tú cúnī Yāā Dios de cuēē ni nūū ndá nú, de cusī inī ō, de nanihīn inī ni jā coo ni jínī ndá nú.

³³ De maá Yāā Dios jā jēhe tūhun ndeé tūhun sī inī, ná cóo yā jínī ndá nú. Amén.

16

Jā cāhān Pablo jā sáhá ndeé inī ji

¹ De mitan de cāhān ni jínī ndá nú jā chindeé nú hermana Febe, chi cúu ña ñahan jā sátíñú síquī tūhun yā nūū nchivī cándíja ñuū Cencrea.

² De cuetáhvī ndá nú ña tá cúu nūū cúnī maá Jētohō ō, chi sūcuán cánuú sáhá ndá hermano cándíja. De chindeé nú ña nā-ni cuá cúu jā jínī ñúhún ña, chi sūcuán nī nchindeé maá ña cuāhā nchivī, de saá-ni jondē nduhū.

³ Cāhān ndá nú jínī Priscila jínī Aquila jā sáhá ndeé inī ndúū dē, cáchi ni, chi chindeé táhán dē jínī nī síquī tiñu Cristo Jesús.

⁴ Chi tá nī iyo tūndóhó jā cuū ni nícu, de nī nchundeé inī ndúū dē nī nducú dē modo scácu dē nduhū, vísō suni cuū maá dē nícu. De nácuetáhvī nī nūū ndúū dē, de nsūū vāchi nduhū-ni, chi saá-ni ndācá grupo nchivī jā cándíja ndācá nación.

⁵ De suni cāhān ndá nú jíin ndá nchivī cándíja jā ndútútú vehe dē, jā sáhá ndeé inī ji, cáchī ni. De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Epeneto, tēe jā mānī ni jíin. Chi región Acaya de maá dē cúu jā ní ncandíja xihna cā nūū Cristo.

⁶ Suni cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī María, ñahan jā ní nsatíñú ndasí māhñú ndá nú sīquī tūhun yā.

⁷ De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Andrónico jíin Junias, ndúū tēe jā cúu táhán ñuū ni jā ní nchīhi nī jíin dē vecāa. De ndá apóstol chi jétúhún dē ndúū tēe jíinā, de xihna cā dē nī ncandíja Cristo nsūū cā maá nī.

⁸ Cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Amplias, tēe jā mānī ni jíin, chi cándíja dē Jētohō ō.

⁹ De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Urbano, tēe jā chindeé táhán jíin ó sīquī tiñu Cristo Jesús, de saá-ni Estaquis, tēe jā mānī ni jíin.

¹⁰ Suni cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Apeles, tēe jā ní stéhēn jā cándíja nīhin dē Cristo, de suni súcuán cāhān nū jíin nchivī vehe Aristóbulo.

¹¹ Cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Herodión, tēe cúu táhán ñuū ni. De saá-ni nchivī vehe Narciso jā cándíja maá Jētohō ō.

¹² De suni cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Trifena jíin Trifosa, ndúū ñahan jā sátíñú sīquī tūhun maá Jētohō ō. De suni sáhá ndeé inī Pérsida, hermana jā mānī ō jíin, chi suni nī nsatíñú ndasí ña sīquī tūhun Jētohō ō.

¹³ De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Rufo, tēe jā jétúhún ndá nchivī jā vāha cándíja dē maá Jētohō ō. De suni súcuán cāhān nū jíin naná dē, de maá ña suni nī jito ña nduhū modo jā naná nī cúu ña.

¹⁴ De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Asíncrito jíin Flegonte jíin Hermas jíin Patrobas jíin Hermes jíin ndá hermano jā ndeé jíin dē.

¹⁵ De suni súcuán Filólogo jíin Julia jíin Nereo jíin cuāha dē, jíin Olimpas jíin ndihi hermano cándíja jā ndeé jíin ndá dē.

¹⁶ De tá cāhān jítáhán nú, de yíñúhún techuhú nú ndahá ji. De ndācá grupo nchivī cándíja nūū Cristo, cāhān ji jā sáhá ndeé inī ndá nú.

¹⁷ De cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú, hermano, jā coto nú maá nú nūū nchivī jā cútucu inī de ndúcú stívī táhán jíin tūhun jāá nduú quétáhán jíin jā ní ncutūha ndá nú. De cujiyo ndá nú nūū ndá ji.

¹⁸ Chi nchivī súcuán, nduú sáhá ji tiñu cúnī maá Jētohō ō, chi maá-ni jā ndíhvī inī ji sīquī jā cajī ji. De vīxī ndasí yuhú ji jíin tūhun jā cāhān ndá ji, de súcuán stáhvī ji nchivī jāá nduú jíinī vāha.

¹⁹ De ndá máá nú chi ja jíinī ndihi nchivī nāsa vāha jétáhvī nú nūū yā, de jā ñúcuán cúsi inī ni. De cúnī ni jā coo listo vāha nú sáhá nú tiñu vāha, de mā sáhá nú tiñu néhén.

²⁰ De maá Yāa Dios jā jéhe tūhun ndeé tūhun sī inī, ñamā sáhá yā jā cundeé ndá nú sīquī tāchī cúñáhnú jā cúu Satanás. De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá yā jā vāha ndá ndóhó.

²¹ Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī Timoteo, tēe jā chindeé táhán jíin nī sīquī tūhun yā. De suni súcuán cāhān ndá táhán ñuū ni Lucio jíin Jasón jíin Sosípater.

²² De nduhū jā nánī Tercio, jā tēe nī carta yáhá jā cāhān Pablo, suni cāhān ni jā sáhá ndeé inī ndá nú jā cándíja nú Jētohō ō.

²³ De Gayo, tēe jā ní jéhe núú vehe nūū ndeé nduhū jā cúu Pablo, cāhān dē jā sáhá ndeé inī ndá nú. De suni jéhe núú dē vehe nūū ndācá nchivī cándíja. De suni súcuán cāhān Erasto, tēe cúu tesorero ñuū yáhá, de suni súcuán cāhān hermano Cuarto.

²⁴ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo ná sáhá yā jā vāha ndá ndóhó. Amén.

Tūhun sándihí jā cāhān jā cúñáhnú ndasí yā

²⁵ De mitan de ná cāhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios. Chi maá yā cuu sáhá yā jā cuiñi nīhin cā ndá nú jíin tūhun jā scácu yā ndóhó jā nācani nī, jíin tūhun Jesucristo jā stéhēn

ni. Chi sūcuán nī stéhēn Yāā Dios tūhun yuhū yā jā ní nchiyuhū níí cání jondē ncháha ca jēcōo ñayiví.

²⁶ Sochi mitan de ja nī nquenda nijīn. Chi jíin tutū īī jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā, nī jītē nuu tūhun yuhū yáhá nūū nchivī ndācá nación, tácuca candíja ji de cuetáhví ji. Chi Yāā Dios jā tēcū níí cání, sūcuán nī ndacu yā tiñu.

²⁷ De níí cání ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios sīquī tiñu jā ní nsāhá yā jíin Jesucristo. Chi mátúhún yā-ni íyó de ndíchí ndasí yā. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NDA NCHIVI ÑUU CORINTO

¹ Maá nī cúu Pablo, de nī ncana Yāā Dios nduhū jā cúu nī apóstol Jesucristo. Chi súcuán nī jētahān inī yā nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun yā. De ndúu ni jín hermano o Sóstenes

² té nī carta yáhá cuēē nū ndá ndóhó nchivī ñuū Corinto jā cándija nú Yāā Dios. Chi cúu ndá nú nchivī maá yā, chi yíhí nú ndahá Cristo Jesús. Chi nī ncana Yāā Dios ndá nú jā coo ndoo coo iī nū nū yā. De nī ncana yā ndá nú jondē jín ndá cā nchivī jā nácunehen ji maá Jētohō o Jesucristo, ní-ni cúu nū íyó ndá ji. Chi Jētohō ndācá o jín ndá ji cúu yā.

³ De ñúhún inī ni jā Tatá o Yāā Dios jín Jētohō o Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Cristo cúu jā sáhá ndācá jā váha yóhó

⁴ De níní nácuetáhvī nī nū Yāā Dios jā síquī ndá nú, chi jā jín Cristo Jesús nī nsáhá yā jā váha ndá nú.

⁵ Chi yíhí nú ndahá Cristo, de jā ñúcuán nī nsáhá Yāā Dios jā íyó cuicá ndá nú jín ndācá tūhun yā, chi jícūhun váha inī nū, de cúu nacani nú.

⁶ Chi súcuán cúu jā íñí nihin ndá nú jín tūhun Cristo jā ní nacani ndá nī nū nū.

⁷ De súcuán de nduú cúmanī ni iin tāhvī jā jéhe yā jā cuu ánō ndá nú juni ndétu nú quivī jā nenda nijín Jētohō o Jesucristo.

⁸ De maá yā chi sáhá yā jā cuiñi nihin ndá nú jondē jīnu quivī, tácuā mā cōo cuāchi síquī nū quivī jā nenda Jētohō o Jesucristo.

⁹ Chi squíncuu Yāā Dios ndācá jā ní nquee yuhú yā, de nī ncana yā ndá nú tácuā cunī táhán nú jín Sēhe yā, Yāā cúu Jētohō o Jesucristo.

Siquī jā má cōo síin inī ni jín táhán ji

¹⁰ Hermano, jondē jín sívī Jētohō o Jesucristo cáhān ndāhvī nī jín ndá nú jā inuú-ni natúhún ndá nú jín táhán nú, de mā cōo síin inī nū, chi sa váha inuú coo inī ndá nú jín ndācá jā jáni inī nū.

¹¹ Súcuán cáhān ni, ñanī mánī, chi nī ncachī tūhun ndá nchivī vehe Cloé nū ni jā tétáhán ndá nú.

¹² Chi tá iin inī nú síin síin cáhān nū: Nduhū chi jín Pablo íñí nī, cáhān sava nú. De sava cā nū: Nduhū chi jín Apolos. Nduhū chi jín Pedro. Nduhū chi jín Cristo. Cáhān ndá nú.

¹³ De jā cáhān ndá nú súcuán, ¿de á jáni inī nū jā síin síin Cristo cúu jā nacani ndá nī tūhun? ¿De á nduhū jā cúu Pablo nī jīhī yīcā cruz jā jéhē ndá nú? ¿De á jín sívī nduhū nī jenduté ndá nú?

¹⁴ Nduú cuitī. De cútahvī ni nū Yāā Dios jāá nduú cuāhā ndá nú ní scuénduté nī, chi vāchi Crispo jín Gayo-ni,

¹⁵ tácuā mā cáhān ni iin nú jā jín sívī nī nī jenduté nú.

¹⁶ De cáta núcūhun inī ni jā suni nī scuénduté nī Estéfanos jín nchivī vehe dē. De sanaā de súcuán-ni cúu nchivī jā ní scuénduté nī, jáni inī ni.

¹⁷ Chi nduú ní ntétíñú Cristo nduhū jā scuénduté nī, chi sa jā nacani nī tūhun jā scácu yā nchivī. De nduú ní ndúcú nī jā stéhēn ni nū nū iin modo ndíchí jā má jícūhun inī nū, chi tú súcuán de mā cúu jícūhun váha inī nū tūhun jā ní jīhī Cristo yīcā cruz nícu.

Jín Cristo nī stéhēn Yāā Dios poder yā jín tūhun ndíchí yā

¹⁸ De tūhun jā ní jīhī yā yīcā cruz jā scácu yā nchivī, chi tūhun naā cuitī cúu nū ndá nchivī jā cuāhān nū tñū tāhvī. Sochi ndá máá o jā cuāhān o nū cācu o, chi jíní o jā tūhun Yāā Dios jā ndíso poder cúu.

¹⁹ Chi súcuán yósō nū tutū iī jā ní ncāhān Yāā Dios:

Ná snáa ni tūhun ndíchí jā cáhān nchivī ndíchí cuenta ñayiví yáhá, de mā cuetáhví nī tūhun cáhān ndá nchivī jā jáni inī jā jínī vāha. Ncachī yā.

²⁰ ¿Túsaá de ní cuetíñú ndá tēe ndíchí cuenta ñayiví yáhá, jín ndá tēe stéhēn tutū, jín ndá tēe jā nánducú vāha sīquī ndá jā stéhēn nchivī ñayiví? Chi ndācá tūhun ndíchí cuenta ñayiví yáhá, nī ncāhān Yāa Dios jā tūhun naā cuitī cúu.

²¹ Chi ndíchí ndasí sáhá Yāa Dios. Chi ndá tūhun ndíchí jā jínī nchivī ñayiví, nī ncachī yā jāá nduú jétíñú jā cunī ji nāsa Yāa cúu yā. Nūcuán de nī jētahān inī yā jā jín tūhun yā jā nācani ndá nī de scácu yā nchivī cándíja, vísō jáni inī nchivī ñayiví jā tūhun naā cuitī cúu.

²² Chi nchivī hebreo, maá-ni jā cunī ji jā sáhá Yāa Dios cuāhā tiñu ñáhnú jā stéhēn poder yā. De nchivī griego chi maá-ni sīquī tūhun ndíchí cúu jā ndíhvī inī ji.

²³ Sochi ndá máa nī chi sa nācani nī tūhun jā ní jihī Cristo yīcā cruz jā scácu yā nchivī. De tūhun yáhá sáhá jā cúyichī inī nchivī hebreo, de nchivī ndá cā nación chi jáni inī ji jā tūhun naā cuitī cúu.

²⁴ Sochi ndá nchivī jā ní ncana yā jā ní nquivī ndahá yā, vísō nchivī hebreo á nchivī griego, chi jínī ji jā jín Cristo nī stéhēn Yāa Dios poder yā jín tūhun ndíchí yā.

²⁵ Chi tūhun Yāa Dios jā cáhān nchivī jā tūhun naā cuitī cúu, ndíchí ndasí cā nsūú cā tūhun ndíchí nchivī. De jáni inī nchivī jāá nduú nā poder yā tá nī jihī Jesús jā scácu yā yóhó, de nduú chi téyí ndasí cā poder yā ñūcuán nsūú cā poder nchivī.

²⁶ Hermano, ndá máa nú cúu jā ní ncana yā nī nquivī nú ndahá yā. De cundēhé ndá nú jāá nduú íyó cuāhā nū jā ndíchí jín tūhun ñayiví, de ni nduú íyó cuāhā nū jā tátúnī, de ni nduú íyó cuāhā nū jā cúu sēhe nchivī cúñáhnú.

²⁷ Chi sa nī nacāji Yāa Dios ndācá jā cáhān nchivī ñayiví jāá nduú ndíchí cuitī, tácu coo tūhun canoō nū ndācá jā ndíchí. De nī nacāji yā nchivī jāá nduú téyí inī ñayiví, tácu coo tūhun canoō nū nchivī téyí.

²⁸ De suni nī nacāji yā ndācá jāá nduú cúñáhnú inī ñayiví, jín ndācá jā sáhá jēhe inī ji nū, jondē jín ndācá jā jáni inī ji jāá nduú tiñu, tácu snúu yā ndācá jā cúñáhnú inī ñayiví.

²⁹ Súcuán nī nsáhá yā tácu ni iin nchivī mā cūú sáhá téyí ji maá ji nū yā.

³⁰ Sochi ndá máa nú chi nī nsáhá Yāa Dios jā inuú-ni cúu nú jín Cristo Jesús. Chi jondē nū maá yā nī nīhīn ō tūhun ndíchí, de nī sndáhvā yā cuāchi ó, de nī nsáhá yā jā íyó ndoo íyó ī ō nū yā, chi nī scácu yā yóhó.

³¹ Túsaá de ná cóo tá cúu nū cáhān tutū: Tú iin nchivī cunī ji cutéyí ji, de ná cutéyí ji sīquī jā ní nsáhá maá Jētohō ō jēhē ji, cáchī.

2

Jā nācani Pablo tūhun jā ní jihī Cristo

¹ De nduhū, hermano, tá nī jēē ni nū ndá nú jā nacani nī tūhun ndāa Yāa Dios, de nduú ní nācani nī tūhun ndíchí jā má jícūhun inī nū.

² Chi tá nī iyo nī jín nú de nduú nā incā tūhun ní ndúcú nī jā cachī tūhun nī nū nū, chi maá-ni tūhun Jesucristo jā ní jihī yā yīcā cruz jā scácu yā yóhó.

³ De tá nī jēē ni nū ndá nú, chi nduú nā fuerza ni, de yúhú nī, de quisi nī.

⁴ De tá nī nacani nī tūhun nū ndá nú, chi nsūú jín tūhun ndíchí nchivī ñayiví ní scándíja nī ndá nú, chi sa jín poder maá Espíritu Yāa Dios nī stéhēn ni nū nū,

⁵ tácu mā cuiñí nú sīquī tūhun ndíchí jā cáhān nchivī, chi sa cuiñí nú sīquī poder Yāa Dios.

Jín Espíritu de stéhēn Yāa Dios nāsa Yāa cúu yā

⁶ De ndāa chi ndíchí cáhān ndá nī jín ndá nchivī ja nī jija jín tūhun jā cándíja ji yā. Sochi nsūú tūhun ndíchí jā íyó inī ñayiví yáhá, de ni nsūú tūhun ndíchí jā cáhān ndá tēe cúñáhnú ñayiví yáhá, chi ndá tēe ñūcuán chi yáha-ni jā cúñáhnú dē.

⁷ Chi tūhun jā cāhān ndá nī cúu tūhun ndíchí maá Yāa Dios jā ní nchiyuhū. Chi tūhun ndíchí ñúcuán jā ní iyo yuhū, chi nī jaquīn Yāa Dios jondē ncháha ca jēcōo ñayiví, tácuca cācu ó jā cutecū ō ní cání sāhá tūhun ñúcuán.

⁸ Chi ni iin tēe jā cúñáhnú inī ñayiví yáhá, nduú ní jícūhun inī dē tūhun ndíchí ñúcuán. Chi tú ní jícūhun inī dē nícu, de mā cāhnī cuitī dē maá Jētohō ō, Yāa jā vii cúñáhnú.

⁹ Chi cúu tá cúu nūū cāhān tutū īi:

Ndācá jā ní nsāhá tūha Yāa Dios jā cuu nchivī jā mānī jín yā,

ni iin ñúcuán nduú ní jíní jínūū nchivī, de ni nduú ní jíní jín sóho ji,

de ni nduú ní nquíji jā súcuán caní inī ji.

Cáchī tutū.

¹⁰ Sochi ndá máá ó chi nī stéhēn Yāa Dios ndá ñúcuán nūū ō jín Espíritu Santo yā. Chi maá Espíritu jíní vāha yā de stéhēn yā ndihi, chi jondē ndācá tūhun ndíchí cā maá Yāa Dios.

¹¹ Chi ni iin nchivī mā cūū cunī ji nāsa jāni inī incā nchivī, chi maá ji-ni jín ánō ji cúu jā jíní. De suni súcuán ni iin nchivī nduú jíní ji nāsa jāni inī Yāa Dios, chi maá-ni Espíritu Yāa Dios cúu jā jíní.

¹² De maá ó chi nī nīhīn ō Espíritu ñúcuán jā vāji nūū Yāa Dios, de nduú jāni inī ō tá jāni inī nchivī ñayiví. De jā ñúcuán cúu jā jícūhun inī ō nāsa nī nsāhá Yāa Dios jā vāha yóhó sīquī jā vāha inī yā.

¹³ De suu sīquī ndācá yáhá cúu jā cāhān ndá nī, de nsūū jín tūhun jā stéhēn nchivī ndíchí, chi sa jín tūhun jā stéhēn maá Espíritu. Chi stéhēn ndá nī tūhun Espíritu nūū ndá nchivī jā névāha Espíritu.

¹⁴ Sochi nchivī jāá nduú névāha Espíritu Yāa Dios, nduú jétáhví ji ndá tūhun jā vāji nūū Espíritu, chi jāni inī ji jā tūhun naā cuitī cúu. De mā cūū jícūhun inī ji, chi nduú névāha ji maá Espíritu jā sāhá jā jícūhun inī ji.

¹⁵ De nchivī jā névāha Espíritu, chi jícūhun inī ji nāsa íyó ndihi-ni. De nchivī ñayiví mā cūū jícūhun inī ji nāsa nchivī cúu nchivī ñúcuán.

¹⁶ Chi cāhān tutū īi: ¿Ní iin cuu cunī nāsa jāni inī maá Jētohō ō? ¿De ní iin cuu stéhēn nūū yā? Ni iin mā cūū. CÁCHĪ TUTŪ. De vísō súcuán de maá ó chi jāni inī ō tá cúu nūū jāni inī Cristo.

3

Jā chíndeé táhán ndá dē jā sáhá dē tiñu Yāa Dios

¹ De nduhū, hermano, nduú ní ncúu cāhān ni jín ndá nú tá cúu nūū cāhān ni jín nchivī jā jíca jín Espíritu. Chi sa nī ncāhān ni tá cúu nūū cāhān ni jín nchivī jā cáta jíca jín modo maá. Chi cúu ndá nú tá cúu sūchí lúlí jāá ncháha ca cuja nú jín tūhun Cristo.

² Nī stéhēn ni jāá nduú vjín nūū ndá nú, chi cúu nú tá cúu sūchí lúlí jā cáta jáxīn cā. De nduú ní ncāhān ni jín nú tūhun vjín jā cúu tá cúu jā cājí jā yājí nchivī ja nī jija, chi ncháha ca quenda nú jín jondē saá. De mitan suni ncháha ca quenda nú jín.

³ Chi cáta jíca cā ndá nú jín modo nēhén maá nú. Chi cúcuásún inī ndá nú, de cánāá nú, de cúsiín inī nū. Túsaá de cúu ndá nú tá cúu nchivī ñayiví jā jíca jín modo nēhén maá.

⁴ Chi iin nú cāhān: Nduhū chi jín Pablo íñí nī. De incā nū cāhān: Nduhū chi jín Apolos. De súcuán cúu jā jíca ndá nú jín modo nēhén maá nú.

⁵ ¿De ní iin cúu nduhū, de ní iin cúu Apolos túsaá? Vāchi mozo-ni cúu ndúū ni nūū Yāa Dios, de nī jetíñú yā nduhū tácuca candíja ndá nú maá Jētohō ō. Chi tá iin inī nī nī nsāhá tiñu nāsa nī jēhe maá Jētohō ō nūū ni.

⁶ Nduhū chi modo jā ní jaquīn ni tūhun yā inī ánō nū, de Apolos chi modo jā ní nchuhun dē ndute, cúu jā ní stéhēn cā dē nūū ndá nú. Sochi maá Yāa Dios cúu jā ní scuáhnu tūhun inī ánō nū.

⁷ Túsaá de nduú ná cúu sáhá tēe jā jaquīn, de saá-ni tēe jā chúhun ndute, chi sa maá Yāa Dios cúu jā scuáhnu.

⁸ De tēe jáquīn jíin tēe chúhun ndute, iin-ni cúu dē. De ndācá dē chi cuāha yā yāhvi dē nāsa tiñu nī nsāhá iin iin dē.

⁹ Chi ndá nduhū chi cúu nī tēe chíndeé táhán jā sáhá nī tiñu Yāā Dios. De ndá ndóhó cúu tá cúu itū maá Yāā Dios jā sátiñú yā jíin. De suni tá cúu iin vehe jā sáhá Yāā Dios cúu ndá nú.

¹⁰ De nduhū chi cúu nī tá cúu iin maestro albañil jā ní ntavā ni cimientu vehe ñúcuán, cúu jā ní scándija nī ndá nú. De incā dē sāmā dē sīquī, cúu jā stéhēn cā dē nūū nū. Túsaá de tá iin iin dē ná cóo cuidado dē nāsa sāmā dē sīquī.

¹¹ De Jesucristo cúu cimientu vehe ñúcuán, de ni iin mā cūú tavā incā cimientu, chi maá yā cúu jā ní sndáhvā cuāchi ó.

¹² De ndācá nchivī cándija, chi sáhá ji vehe sīquī cimientu ñúcuán, de á jíin ndatíñú váha tá cúu oro á plata á yūū luu, á jíin jā ñamā naā, tá cúu ñutun á itē á ndáyóho.

¹³ De natūu tiñu jā ní nsāhá iin iin ji, tú nāsa nī ndihvī inī ji sīquī maá yā. Chi maá quivī juicio jā sáhá ndāā yā tiñu nchivī, suu quivī ñúcuán natūu cáji tiñu ji. Chi jíin ñuhūn quiji quivī ñúcuán, de modo tá sáhá ñuhūn jā téñuhūn ndācá jā cúu cáyū, suni súcuán coto túnī yā tiñu iin iin ji.

¹⁴ De tú nduú ní ncáyū tiñu jā ní nsāhá ji sīquī cimientu, de nīhīn ji tāhvī ji.

¹⁵ Sochi tú nduú ní ndihvī inī ji jíin tiñu yā, de mā nīhīn ji tāhvī ji, chi modo jā cāyū tiñu ji. Sochi maá ji chi cācu ánō ji, vísō modo ja ñatin cāyū ji nūū yáñuhūn.

¹⁶ ¿A nduú jíinī ndá nú jā cúu nú tá cúu templo Yāā Dios, chi ndéē Espíritu Yāā Dios inī ánō nū?

¹⁷ De tú iin nchivī stívī ji templo Yāā Dios, de stánū tāhvī yā nchivī ñúcuán. Chi ndoo ndasí íyó templo yā, de suu cúu ndá máá nú.

¹⁸ Nī iin nú mā stáhvī nú maá nú jíin jā jáni inī nū. Tú iin nchivī jáni inī ji jā ndíchí ji jíin ndá tūhun ñayiví yáhá, de vāha cā ná siāā ji, tácuā coo ndíchí ndija ji jíin tūhun maá yā.

¹⁹ Chi tūhun ndíchí jā íyó inī ñayiví yáhá, tūhun naā cuitī cúu nūū Yāā Dios. Chi cáhān nūū tutū ii: Nchivī ndíchí cuenta ñayiví chi nátiin yā ji sīquī ndācá tūhun ndíchí ji jā jási ji nūū tūhun yā, cáchī.

²⁰ De cáhān tucu tutū: Maá Jētohō ō jíinī yā ndācá jā jáni inī nchivī ndíchí, chi maá-ni jā jáni cáhá inī ji, cáchī.

²¹ Túsaá de ni iin nú mā cútéyíí nú jā sīquī ni iin tēe ndíchí. Chi cuenta ndá máá nú cúu ndihi-ni.

²² Cúu Pablo, cúu Apolos, cúu Pedro jā stéhēn ndá dē nūū nū. Cúu ndihi jā íyó inī ñayiví, jā íyó mitan jíin jā coo. De vísō tú cutecū nū á cuū nū, de ndihi-ni cúu cuenta ndá nú.

²³ De ndá máá nú cúu cuenta Cristo, de Cristo cúu cuenta Yāā Dios.

4

Jā sátiñú ndá apóstol sīquī tūhun yā

¹ Túsaá de canī inī ndá nú jā mozo-ni cúu ndá nī nūū Cristo, jā ní ntetíñú yā nduhū jā stéhēn ni tūhun Yāā Dios jā ní nchiyuhū jondē janahán.

² De ndāā chi tēe jā sátiñú sīquī ñúcuán, íyó responsable tá iin iin dē jā squíncuu vāha dē.

³ De nduhū chi nduú sáhá nī cuenta tú nánducú ndá nú sīquī ni nāsa sáhá nī, á tú nánducú nchivī jā cúñáhnú inī ñayiví. De juni maá nī chi nduú nánducú nī sīquī maá nī.

⁴ Chi vísō jíinī ni jíin ánō ni jāá nduú nā cuāchi nī, sochi nsūú ñúcuán cúu jā quéndōo ndāā ni, chi maá Jētohō ō cúu jā jíto túnī nduhū.

⁵ Túsaá de mā nánducú ndá nú sīquī tiñu táhán nú, chi tá quenda maá quivī sá de cuni nū. Chi jondē tá ndiji maá Jētohō ō, de nastúu nijin yā ndācá tiñu jā yíyuhū nūū neē, de stéhēn nijin yā ndācá jā jáni inī nchivī jíin ánō ji. Ñúcuán de maá Yāā Dios cuetúhún yā tá iin iin ji nāsa nī nsāhá ji.

⁶ Hermano, ndācā tūhun yáhá nī ncāhān ni tácuā quendōo vāha ndá nú. De nī ncachī ni jā maá nī jíin Apolos, chi mozo-ni cúu ndúu ni nūū yā, de súcuán cúu nī iin ejemplo nūū ndá nú. De cāhān ni jā súcuán cúu nī, tácuā cutūha nú cani inī nū maá-ni tá cúu nūū cāhān tutū ī. Chi mā sáhá vīxī nū jā cuetúhún nú iin tēe jā stéhēn, de incā dē nduú.

⁷ ¿De nūcu cútéyíí ndá nú nūū táhán nú túsaá? ¿De nā cuá íyó nūū ndá nú jāá nduú ní ncutahvī nū nūū yā? De tú jā ní ncutahvī nū cúu, ¿de nūcu sátéyíí ndá nú maá nú jā modo jāá nsūú jā ní ncutahvī nū cúu?

⁸ Va ja nī ncucuicá ndá nú, de ja névāha nú ndihi, jáni inī nū túsaá. De ja tátúnī ndá máá nú, de ni nduú cā jíni ñúhún nú nduhū, jáni inī nū. Nduú vāha jā súcuán cútéyíí ndá nú. De nācā vāha de tú jā tátúnī ndija ndá nú nícu, tácuā va suni cuāha nú tūhun jā tátúnī ndá nī jíin nú túsaá.

⁹ De íyó tá jáni inī ni jā ndá nduhū jā cúu apóstol, chi nī nsāhá Yāā Dios jā cúu ndá nī modo tēe núu cā nūū nchivī, modo tēe jā ní ncundaā jā cuū dē. Chi níí ñayiví jíin andiví ndéhé vāha nūū ni, cúu ndá ángel jíin nchivī.

¹⁰ Chi jā síquī Cristo de cāhān ndá ji jā tēe naā cúu ndá nī. De ndá ndóhó chi va ndíchí nú jíin tūhun Cristo, jáni inī nū. De ndá nduhū chi nduú nā fuerza ni, de ndá ndóhó va íyó fuerza nū, jáni inī nū túsaá. De ndá ndóhó chi íyó yíñúhún nchivī nūū nū, sochi nūū ndá nduhū chi sáhá jéhe inī ji.

¹¹ Níí cání jā vāji ndá nī de jlhī ni sōco jondē mitan. De yíchī ndá nī ndute, de cúmani sahma nī, de nduú sáhá vāha nchivī jíin nī, de ni nduú nā vehe névāha ndá nī.

¹² De nihin sátíñú ndá nī jíin ndahá nī. De cāhān nāvāha ji nūū ndá nī, sochi cāhān vāha nī jíin ndá ji. De jñī ūhvī ji ndá nī, sochi jéndeé inī ni.

¹³ De cāhān nēhén ji síquī ndá nī, sochi cāhān mānī ni jíin ji. De cúu ndá nī tá cúu yācá inī ñayiví, de squéne yichī ji nduhū jondē mitan.

¹⁴ De nsūú jā tēe nī yáhá jā cucanoō nū, chi sa jā sndíhvī inī ni ndá nú, chi cúu ndá nú modo sēhe nī jā mānī ni jíin.

¹⁵ Chi visō ná cóo ūxī mil tēe jā stéhēn tūhun Cristo nūū nū, sochi iin-ni tatá nú íyó. De nduhū cúu modo tatá ndá nú, chi nī scándija nī ndá nú jā ní nacani nī tūhun vāha Cristo Jesús jā scácu yā yóhó.

¹⁶ Túsaá de cāhān ndāhvī nī jíin nú jā ndacu ndá nú nduhū.

¹⁷ De jā ñúcuán cúu jā ní ntají nī Timoteo cuēē dē nūū ndá nú. Chi cúu dē modo sēhe nī jā mānī ni jíin dē, de squíncuu vāha dē nūū maá Jētohō ō. De maá dē nachuhun inī ndá nú nāsa jíca nī jā cándija nī Cristo, jíin nāsa stéhēn ni nūū ndá grupo nchivī cándija ndācá lado.

¹⁸ Sochi sava nú chi sáhá téyíí nú maá nú, chi jáni inī nū jā má cuēē cuitī ni cā nūū nū.

¹⁹ De nduú chi ñamā cuēē ni nūū ndá nú de tú súcuán cúnī maá Jētohō ō. Ñúcuán de nanducú nī síquī ndá tēe jā cútéyíí, de mā sáhá nī cuenta tūhun jā cāhān dē-ni, chi sa coto túnī ni dē de tú cuu squíncuu dē.

²⁰ Chi jā tátúnī Yāā Dios nūū ō, chi nsūú jā cāhān ō-ni cúu, chi jíni ñúhún jā cundiso poder tūhun cāhān ō jíin tiñu sáhá ó.

²¹ ¿Túsaá de nāsa cúnī ndá nú? ¿A jā cuxeēn ni nūū nū tá cuēē ni, síquī jāá nduú nacani inī nū, á jā nacani inī nū de cuēē ni jíin tūhun cúndāhvī inī jíin tūhun vitá inī?

5

Jā sáhá ndāā Pablo síquī iin cuāchi

¹ De nī nīhīn ni tūhun jā jíca ndīi iin tēe jā íyó māhñú ndá nú, chi ndéca dē naná ūū dē. De xēen ndasí sáhá tēe jíñā, chi juni nchivī jāá nduú jíni tūhun Yāā Dios, nduú sáhá ji súcuán.

² De visō súcuán de sáhá téyíí ndá nú maá nú. Vāha cā jā cucuécá ndasí inī nū. De cánuú jā tavā nū tēe jā sáhá cuāchi ñúcuán ná quée dē māhñú ndá nú.

³ De nduhū vísō nduú íyó nī jíín ndá nú, sochi modo jā íyó nī jíín nú cúu jā ñúhún inī ni ndá ndóhó. De ja nī nsáhá ndāā ni sīquī tēe jā ní nsáhá cuāchi ñúcuán, chi tá-ni cúu jā íyó nī jíín ndá nú cúu.

⁴ Túsaá de ndutútú ndá nú, de maá Jētohō ō Jesucristo coo yā jíín nú. De nduhū chi modo jā coo nī jíín nú, chi ñúhún inī ni ndá nú. De poder maá Jētohō ō Jesús suni coo jíín nú.

⁵ De ná chíhi ó tēe jíínā ndahá Satanás, tácuá ná ndóho yiqui cúñu dē, de nacani inī dē de cācu ánō dē quivī jā ndiji Jētohō ō Jesús.

⁶ Nduú vāha jā sáhá téyíí ndá nú maá nú. ¿A nduú jíínī nū tūhun jā cāhān suha? Vísō jacū-ni levadura de ndāā ní ñujan sáhá, cáchi.

⁷ Túsaá de tavā ndá nú tēe jíínā tá cúu nūū squéne nú levadura jā ní ntiví. De súcuán de cuu ndá nú modo pan jā cúvāha jíín ñujan jéé jāá nduú nā levadura yíhi, jā yáji ndá ji vico pascua. De suu súcuán cúu ndija ndá nú. Chi ja nī jíhi Cristo jā ní nsōcō yā maá yā jēhē ō, chi cúu yā modo ticāchí pascua jā ní jíhi jā jēhē ō.

⁸ Túsaá de ná núcūhun inī ō nāsa nī ncuu vico ñúcuán, de ná cóo ndāā ndija ánō ō, de suu cúu tá cúu pan jāá nduú nā levadura yíhi. De mā sáhá ó tiñu néhén jíín tiñu téhén jā cúu tá cúu levadura jā ní ntiví.

⁹ Nūū incā carta jā ní ntee nī nūū ndá nú nī ncāhān ni jā má quiví nduū nū jíín nchivī jíca ndiī.

¹⁰ Sochi nduú ní ncāchī ni jā má quétáhán cuitī nū jíín ndá nchivī jāá nduú cándija jā jíca ndiī, jā ndíyo inī, jā cuihná, jā chíñúhún ídolo. Chi tú súcuán de jíni ñúhún quee nū inī ñayiví nícu, chi nduú nā incā modo jā cujiyo nú nūū ji chi ndéē ō ñayiví jíín ji.

¹¹ Chi sa nī ncachī ni jā má quiví nduū nū jíín ndá máá nchivī jā cāhān ji jā cúu ji hermano, de tú jíca ndiī ji, á ndíyo inī ji, á chíñúhún ji ídolo, á sátúhún ji, á jíni ji, á cuihná ji. De ni mā cājí cuitī nū stāā jíín nchivī jā sáhá súcuán.

¹² Chi nsūú tiñu nī cúu jā sáhá ndāā ni sīquī nchivī jāá nduú íñí jíín ó. Yāā Dios cúu jā sáhá ndāā sīquī ji.

¹³ Sochi nchivī jā íñí jíín ndá nú chi cánuu jā sáhá ndāā nū sīquī ji. Túsaá de cánuu jā tavā ndá nú tēe jā ní nsáhá cuāchi ñúcuán jā íyó dē māhñú ndá nú, ná quihñ dē.

6

Jā má cáquīn ji cuāchi sīquī táhán ji nūū justicia jāá nduú cándija

¹ De tú táhán nú jā cándija nī nsáhá cuāchi sīquī nū, ¿de nūcu jéhēn ndá nú jíín dē nūū justicia jāá nduú cándija? ¿De nūcu nduú sáhá ndāā ndá nú nūū táhán nú jā cándija Yāā Dios?

² ¿A nduú jíínī nū jā nchivī cándija Yāā Dios chi iin quiví de sáhá ndāā ji tiñu nchivī ñayiví? De tú iin quiví sáhá ndāā ndá nú tiñu nchivī ñayiví, ¿de á mā cūú sáhá ndāā nū mitan sīquī iin cuāchi lulí jā sáhá ndá táhán nú?

³ ¿A nduú jíínī nū jā iin quiví de sáhá ndāā ō jondē tiñu ndá ángel andiví? De nā oncā cúu tiñu ñayiví yáhá jā má cūú sáhá ndāā ō.

⁴ Túsaá de tú táhán nú sáhá dē iin cuāchi sīquī nū, ¿de nūcu jéhēn ndá nú sa nūū ndá tēe jāá nduú cúu dē táhán nchivī cándija jā sáhá ndāā dē cuāchi nú?

⁵ Súcuán cāhān ni tácuá cucanoō ndá nú. ¿A nduú íyó ni iin tēe jícūhun inī māhñú ndá nú jā cuu sáhá ndāā dē sīquī nū?

⁶ Nduú íyó vāha jā iin hermano caquīn cuāchi sīquī incā hermano nūū justicia jāá nduú cándija.

⁷ De jā jáquīn ndá nú cuāchi sīquī táhán nú, chi jā stiví ndasí nú cúu. ¿A nduú vāha cā jā cuandeé inī nū jā ná sáhá ji cuāchi sīquī nū á jā candeē ji ndatíñú nú?

⁸ De nduú chi sa ndá máá nú cúu jā sáhá cuāchi de candeē nū ndatíñú táhán nú, de nūū ndá hermano cúu jā sáhá nú súcuán.

⁹ ¿A nduú jíínī ndá nú jā nchivī jāá nduú íyó ndāā, mā níhñ táhvī ji quiví ji nūū tátúnī Yāā Dios? Mā stáhví nú maá nú jā canī inī nū jā níhñ táhvī nū, chi ni nchivī jā jíca ndiī,

ni nchivī jā chíñúhún ídolo, ni nchivī jā cásiquī ndéē táhán, ni tēe jā sáhá ndiī jín táhán yíí,

¹⁰ ni nchivī cuíhná, ni nchivī ndíyo inī, ni nchivī jínī, ni nchivī sátúhún, ni nchivī jā stáhví táhán síquī xúhún, mā níhín táhví ji quívi ji nūū tátúnī Yāa Dios.

¹¹ De súcuán nī iyo sava ndá nú nícu, sochi mitan chi ja nī naquete yā ndá nú, de íyó ndoo íyó īi nū nūū yā. Chi ja nī sndáhvā yā cuāchi nú nī nsáhá yā jín maá Jētohō ō Jesús jín Espíritu Yāa Dios.

Jā íyó ndoo íyó īi yiqui cúñu nchivī cándíja

¹² De ndāa cúu jā cáhān nchivī jā ndihi-ni tiñu íyó vāha jā sáhá ó tú nāsa cúnī ō. De vísō súcuán de nsūú ndihi sáhá jā quéndōo vāha ánō ō. Ndihi chi cuu sáhá ó, de vísō súcuán de nduú íyó vāha jā quívi ó nūū tiñu jā stíví ánō ō.

¹³ De ndāa cúu jā cáhān nchivī jā ndeyu cúu jā cahun chíjin, de chíjin cúu jā cahun ndeyu. Sochi iin quívi de mā cōó cā súcuán, chi naā ndúú ñúcuán sáhá Yāa Dios. De nsūú síquī jā sáhá ó tiñu ndiī cúu jā íyó yiqui cúñu ó, chi sa jā sáhá ó jā cúnī maá Jētohō ō. De Jētohō ō chi jíto yā yiqui cúñu ó.

¹⁴ De tá cúu nūū ní nastécū Yāa Dios Jētohō ō, suni súcuán nastécū yā yóhó jín poder yā.

¹⁵ ¿A nduú jínī ndá nú jā yiqui cúñu tá iin iin ó cúu modo ndá parte yiqui cúñu Cristo? ¿Túsaá de á cuu candēē ō iin parte yiqui cúñu Cristo de squétáhán ó jín iin ñahan ndiī? Mā cúu cuitī súcuán.

¹⁶ ¿A nduú jínī ndá nú jā tēe jā quétáhán jín ñahan ndiī, de iin-ni cā yiqui cúñu nī nduu dē jín ña? Chi cáhān tutū īi: Jā ndúú dē chi iin-ni cā yiqui cúñu cúu, cáchī.

¹⁷ Sochi nchivī jā quétáhán jín maá Jētohō ō, chi suni súcuán iin-ni cā cúu ji jín yā síquī jā cándíja ji yā.

¹⁸ Túsaá de cunu ndá nú jā má quívi nú nūū tiñu ndiī. Chi ndá cā cuāchi jā sáhá nchivī, chi nsūú yiqui cúñu ji stíví ji. Sochi tú jíca ndiī ji, de síquī yiqui cúñu ji cúu jā sáhá ji cuāchi.

¹⁹ ¿A nduú jínī ndá nú jā yiqui cúñu nú cúu templo Espíritu Santo jā ní jēhe Yāa Dios nūū nū, de ndéē yā inī nū? De nsūú cuenta maá nú cúu nú.

²⁰ Chi Yāa Dios chi yāhvi ndasí nī nacueen yā ndá nú. Jā ñúcuán cánuú jā caca yíñúhún nú nūū Yāa Dios jā sáhá nú tiñu vāha jondē jín yiqui cúñu nú jín inī jín ánō nū, chi cuenta Yāa Dios cúu.

7

Jā cáchī tūhun síquī yíí jín ñasíhí

¹ Mitan de ná cáchī ni síquī ndá tūhun jā ní jicān tūhún ndá nú nduhū nūū carta. Jāndāa jā vāha cā quéndōo iin tēe de tú mā cúndeē dē jín ñahan.

² Sochi síquī jā íyó tiñu ndiī, de vāha cā jā ndācá tēe ná cóo ñasíhí maá dē, de saá-ni ndācá ñahan ná cóo yíí ña.

³ De yíí ná squíncuu vāha dē nūū ñasíhí dē jā cúu dē yíí ña. De saá-ni ñasíhí ná squíncuu vāha ña nūū yíí ña.

⁴ Chi ñasíhí nduú cúu sáhá ña jā cúnī ña jín yiqui cúñu ña, chi suni jā cúnī yíí ña. De saá-ni yíí nduú cúu sáhá dē jā cúnī dē jín yiqui cúñu dē, chi suni jā cúnī ñasíhí dē.

⁵ De mā sásáhán ndá nú maá nú nūū táhán nú. Sochi tú cúnī ndúú nū jā víhí cā cācān táhví nū jacū tiempo, de tú íyó conforme ndúú nū, de cuu sasáhán nú maá nú nūū táhán nú. De ñúcuán de vāha cā jā naquetáhán tucu nú, tácuā mā cōtó túnī Satanás ndúú nū síquī tiñu ndiī.

⁶ De nsūú jā ndácu nī tiñu jā cánuú jā coo ūū táhān nū, chi jā jēhe nī tūhun cúu.

⁷ Chi jétahān inī ni jā ndá tēe ná cóo mátúhún dē-ni, tá cúu nūū íyó maá nī. Sochi síín síín nī nsáhá Yāa Dios iin iin dē nāsa cúu maá dē, chi sava dē cuu coo mátúhún dē-ni, de sava cā dē chi nduú chi síín nī nsáhá yā jín dē.

⁸ Túsaá de cáhān ni jín ndá nchivī jā íyó mátúhún-ni, jín ndá ñahan jā ní nquendōo ndáhvī, jā vāha cā de tú coo ji sūcuán-ni, tá cúu nūú íyó maá nī.

⁹ Sochi tú jínī ji jā má quēndá ji coo ji sūcuán-ni, de ná cóo ūū táhān ji túsaá. Chi vāha cā jā coo ūū táhān ji nsūú cā jā jīhyó ji.

¹⁰ Sochi nūú nchivī jā ní ncuu ūū táhān chi ndácu nī tiñu jā ñahan mā sndóo ña yíí ña. De nsūú nduhū cúu jā ndácu tiñu, chi sa maá Jētohō ō.

¹¹ De tú sndóo iin ñahan yíí ña, de ná quēndōo mátúhún ña-ni, de suni cuu naquetáhān ña jín yíí ña. De yíí suni mā sndóo dē ñasíhī dē.

¹² De jín sava cā nchivī chi cáhān ni yáhá jā jáni inī maá nī, de nsūú jā ní ncachī maá Jētohō ō cúu: Tú iin hermano ndéca dē ñahan jāá nduú cándíja, de tú jétahān inī ña jā cundeē ña jín dē, de mā sndóo dē ña.

¹³ De tú iin ñahan ndéca ña tēe jāá nduú cándíja, de tú jétahān inī dē cundeē dē jín ña, de mā sndóo ña dē.

¹⁴ Chi tēe jāá nduú cándíja, yíhī cuenta dē nūú Yāā Dios sīquī jā ní nquetáhān dē jín ñahan cándíja. De ñahan jāá nduú cándíja, suni yíhī cuenta ña nūú Yāā Dios sīquī jā ní nquetáhān ña jín hermano cándíja. Chi tú nsūú sūcuán de sēhe ji mā quíhī cuenta ji nūú Yāā Dios, sochi mitan chi yíhī cuenta ji nūú yā.

¹⁵ Sochi yíí á ñasíhī jāá nduú cándíja, tú fuerza cúu jā cúnī ji sndóo ji táhān ji, de ná sndóo ji. Chi tú sūcuán cúnī ji, de hermano á hermana cándíja nduú cánuú jā casī ji jā ndusín táhān ji jāá nduú cándíja. Chi nī ncana Yāā Dios yóhó jā cundeē mānī ō jín táhān ó.

¹⁶ Chi ndóhó jā cúu nú ñasíhī, nduú jínī nū, sanaā de candíja yíí nú sáhá nú, de cācu dē. De saá-ni ndóhó jā cúu yíí, nduú jínī nū, sanaā de candíja ñasíhī nú sáhá nú, de cācu ña.

¹⁷ Túsaá de tá iin iin nú ná quēndōo nú nāsa nī nsáhá Jētohō ō ndóhó, jín nāsa-ni íyó nú tá nī ncana yā ndá nú jā ní ncandíja nú. De sūcuán ndácu nī nūú ndácá grupo nchivī cándíja.

¹⁸ Tú nī ncana yā iin tēe jā ní ncuu circuncidar, de sūcuán ná quēndōo dē. De tú nī ncana yā iin tēe jāá nduú ní ncuu circuncidar, de mā cūú dē circuncidar.

¹⁹ Chi nduú nā cuá sáhá á cuu ó circuncidar á nduú, chi jā cánuú cā cúu jā squíncuu vāha ó tiñu jā cúnī Yāā Dios.

²⁰ Tá iin iin nú ná quēndōo nú nāsa-ni íyó nú tá nī ncana yā ndá nú nī ncandíja nú.

²¹ Tú mozo jā ní jeen nchivī cúu nú tá nī ncana yā ndóhó, de mā cúndihvī inī nū jā quee nú. Sochi tú íyó modo jā nduu libre nū, de íyó vāha jā sáhá nú.

²² Chi tēe cúu mozo jā ní jeen nchivī, de tú nī ncana Jētohō ō dē, de mitan chi nī nduu libre dē nūú cuáchi dē, de jétíñú maá Jētohō ō dē. De saá-ni tēe sátíñú cuenta maá, de tú nī ncana yā dē, de mitan de nī nduu dē mozo nūú Cristo jā ní nacueen yā dē.

²³ Chi yāhvi nī ncuu jā ní nacueen Yāā Dios ndá ndóhó. Túsaá de mā sátíñú nú nūú tiñu cāhá jā ndácu nchivī ñayiví.

²⁴ Túsaá hermano, tá iin iin nú ná quēndōo nú nūú Yāā Dios nāsa-ni íyó nú tá nī ncana yā ndá nú.

²⁵ De mitan de sīquī nchivī jā íyó mátúhún-ni, de nduú nā tūhun ní ndácu maá Jētohō ō nūú ni. Sochi ná cáhān ni jā jáni inī maá nī, chi nī ncundáhvī inī Jētohō ō nduhū, de nī nsáhá yā jā cuu cāhān ndāā ni.

²⁶ Jáni inī ni jā vāha-ni quēndōo ndá tēe tú nāsa-ni íyó dē, jā sīquī jā íyó tūndóhó ndá tiempo yáhá.

²⁷ Tú íyó ñasíhī nú, de mā sndóo nú ña. De tú nduú nā ñasíhī nú íyó, de mā nducú nú ña.

²⁸ Sochi tú coo ñasíhī nú, de nsūú cuáchi cúu. De tú quetáhān iin ñahan lúli jín tēe, de suni nsūú cuáchi cúu. Sochi nchivī jā íyó ūū táhān, chi nihīn ji tūndóhó ñayiví yáhá, de cúnī ni jā má nihīn nū tūndóhó.

²⁹ Hermano, tūhun jā cáhān ni yáhá cúu jā yachī-ni ndihi tiempo jā sáhá ó tiñu yā. Túsaá de jondē mitan de tēe jā íyó ñasíhí, ná cúndihví cā inī dē sīquī tiñu maá yā nsūú cā sīquī ña.

³⁰ De nchivī jā ní jihī táhān vehe, ná sáhá ji modo jāá nduú cúcuécá inī ji. De nchivī jā cúsiī inī, ná sáhá ji modo jāá nduú-ni. De nchivī jéén, ná sáhá ji modo jāá nsūú ndatíñú ji cúu. Mā cuáha ji tūhun jā casī ndá ñúcuán jā má cúndihví inī ji sīquī tiñu maá yā.

³¹ De nchivī jā ní ndihví inī sīquī ndatíñú ñayiví yáhá, mā cutéñú cā ji jíín. Chi ja ñatin naā ndācá jā íyó inī ñayiví yáhá.

³² Cúni ni jā má nācāni ndasí inī ndá nú sīquī ndācá jā íyó inī ñayiví. Chi tēe cúu soltero, ndíhvī inī dē tiñu maá Jētohō ō, nāsa cusīī inī Jētohō ō sáhá dē.

³³ Sochi tēe íyó ñasíhí, chi ndíhvī inī dē tiñu jā íyó ñayiví, nāsa cusīī inī ñasíhí dē sáhá dē.

³⁴ De suni súcuán síín síín jáni inī ñahan íyó yíí jíín ñahan íyó maá. Chi ñahan íyó maá, ndíhvī inī ña tiñu maá Jētohō ō, chi cúni ña jā coo ndoo coo iī ánō ña jíín yiqui cúñu ña jā sáhá ña tiñu maá yā. Sochi ñahan íyó yíí chi ndíhvī inī ña jíín tiñu jā íyó ñayiví, nāsa cusīī inī yíí ña sáhá ña.

³⁵ Jā váha ndá máá nú cúu jā cáhān ni súcuán. Chi nsūú jā ndúcu ní casī ni jā coo ūū táhān nū, chi sa cúni ni jā caca yíñúhún nú de nune nú jā satíñú cutú nú nūū maá Jētohō ō jondē jíín inī jíín ánō nū.

³⁶ De tú iin tēe íyó sēhe síhí dē, de tú cuāyāha cuīyā ji, de tú jáni inī dē jā váha cā jā coo yíí ji, túsaá de ná sáhá dē jā jáni inī dē, de ná cuáha dē tūhun jā coo yíí ji, chi nsūú cuāchi cúu.

³⁷ Sochi tú iin tēe nī ncundaā inī dē jā cundeē sēhe síhí dē súcuán-ni, jā má cuáha dē ji vísō jíicān fuerza nchivī ji, túsaá de cuu quendōo ji tá cúu nūū cúni dē, chi váha-ni sáhá dē.

³⁸ Túsaá de tēe jā jéhe tūhun jā coo yíí ji, váha-ni sáhá dē. De tēe jāá nduú jéhe tūhun, chi váha cā sáhá dē.

³⁹ De ñahan jā íyó yíí, chi yíhí ña ndahá yíí ña juni técu dē. Sochi tá ja nī jihī yíí ña, ñúcuán de ja nī ncuu libre ña jā quetáhān tucu ña jíín nā-ni tēe cúni ña, de tú tēe cándíja nūū maá Jētohō ō cúu dē.

⁴⁰ Sochi jáni inī ni jā ndetū cā coo ña de tú quendōo ña súcuán-ni. De suni jáni inī ni jā jíín Espíritu Yāā Dios cúu jā cáhān ni.

8

Sīquī cúñu jā ní nsōcō nūū ídolo

¹ De mitan de ná cáhī ni sīquī cúñu jā ní nsōcō nūū ídolo. Ndāā chi ndācá ó jáni inī ō jā jíni váha ó nāsa cúu. De ndācá jā jíni ō ñúcuán, chi ndúcu sáhá vixī yóhó. De sa jā cúndáhvi inī ō táhān ó, ñúcuán sáhá jā jíja ó jíín tūhun yā.

² Tú nā-ni nchivī jáni inī ji jā jíni váha ji, de nduú chi ncháha ca cunī cuiti ji tá cúu nūū cánuú cunī ji.

³ De sa nchivī jā māni jíín Yāā Dios, maá ji cúu jā jétáhvi yā.

⁴ Túsaá de ná cáhī tūhun nī sīquī cúñu jā ní nsōcō nchivī nūū ídolo. Ndāā chi jíni ō jā ndācá ídolo ñayiví, nduú ndāā cuiti. De nduú nā incā yāā íyó, chi mátúhún-ni Yāā Dios.

⁵ De nchivī chi jáni inī ji jā íyó ndācá yāā inī andiví jíín ñayiví, chi cáhān ji jā íyó cuāhā ndíja ndá yāā ji jíín jētohō ji.

⁶ Sochi nūū ndá máá ó chi mátúhún-ni Yāā íyó, jā cúu Tatá ó Yāā Dios. De maá yā nī nsáhá ndācá jā íyó, de cuenta maá yā cúu ndācá ó. De suni íyó iin-ni Jētohō ō Jesucristo, de jondē nūū maá yā vāji ndācá jā íyó, de suni maá yā nī nsáhá yóhó.

⁷ De nchivī cándíja, chi nsūú ndihi ji jíni tūhun yáhá. Chi sava ji nī ncāan ji nī nchiñúhún ji ídolo jondē ncháha ca candíja ji. De jondē mitan de tú yáji ji cúñu ñúcuán de sáhá ji cuenta jā ní nsōcō nūū ídolo cúu. De sīquī jāá ncháha ca cuja ji jíín tūhun Yāā Dios, de jáni inī ni jā cutéhén ánō ji sáhá cúñu jā ní nsōcō nūū ídolo.

⁸ De ndāa chi nsūú jā yáji ō cúu jā sáhá jā cuetáhví Yāa Dios yóhó. Chi tú yáji ō, de nsūú ñúcuán sáhá jā quendōo vāha cā ō nūū Yāa Dios. De tú nduú yáji ō, de suni nduú sáhá jā quendōo núu cā ō nūū yā.

⁹ De vísō ni iin nduú jāsī jā cajī nū cūñu ñúcuán, sochi coto nú táhán nú jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, de mā sáhá nú jā suni cajī ji vísō jáni inī ji jā cuāchi cúu.

¹⁰ Vāha cā mā cājí nú túsaá, chi sanaā de hermano nū jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, cunī dē ndóhó jā yáji nū inī vehe nūū íyó ídolo, chi jíin vāha nú jāá nduú nā cuá sáhá. De súcuán de sáhá nú jā cuu inī dē jā suni cajī maá dē cūñu jā ní nsōcō nūū ídolo, vísō jáni inī dē jā cuāchi cúu.

¹¹ De súcuán de stíví nú ánō hermano nū jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, vísō jíinī vāha maá nú jāá nduú nā cuá sáhá jā cajī nū. De nduú vāha jā sáhá nú súcuán, chi suni jēhē maá dē nī jíhī Cristo.

¹² De tú súcuán stíví nú ánō hermano nū jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, túsaá de sīquī maá Cristo cúu jā sáhá nú cuāchi.

¹³ Túsaá de tú cūñu ñúcuán sáhá jā quívi hermano ni cuāchi, de mā cājí cuitī cā ni cūñu ñúcuán, tácuā mā sáhá nī jā quívi dē cuāchi.

9

Sīquī jā íyó derecho ndá apóstol

¹ De maá nī chi jíca libre ni, de íyó derecho ni sīquī jā cúu nī apóstol, tēe jā ní ntájí yā jā scáca tūhun yā. Chi nī jinī ni nūū maá Jētohō ō Jesús, de ndá máá nú cúu tiñu jā ní nsáhá nī jā ní squívi nī ndá nú ndahá Jētohō ō.

² De tú sava cā nchivī nduú jétáhví ji jā cúu nī apóstol, sochi nūū ndá máá nú chi suu cúu ndija nī. Chi sīquī jā ní scándíja nī ndá nú, de jā ñúcuán cúu nú prueba jā stéhēn jā ndíso tíñu nī jā cúu nī apóstol nūū maá Jētohō ō.

³ De tūhun yáhá cáhān ni jēhē maá nī nūū ndá nchivī jā cáhān sīquī ni:

⁴ Cáchī ni jā íyó derecho ni jā cajī ni coho nī jā táji nchivī de tú cúnī ni.

⁵ De suni íyó derecho ni tú cúnī ni cundeca nī iin hermana cándíja cuu ñasíhí nī, de caca ndúú ni jíin ña, tá cúu nūū íyó ñasíhí Pedro jíin ndá cā apóstol jíin ndá tēe cúu ñanī maá Jētohō ō.

⁶ ¿A jáni inī ndá nú jā maá-ni nduhū jíin Bernabé cúu jāá nduú nā derecho jā sndóo nī tiñu sáhá nī jā cutecū ni, tácuā nune cā ni jā nacani nī tūhun vāha yā, á naá cúu?

⁷ ¿A íyó soldado jā técu dē xūhún vehe dē? ¿A íyó tēe jā jítu yūcū uva de nduú yáji dē uva? ¿A íyó tēe jā scájí ticāchí de nduú jíhī dē leche tí? Nduú cuitī. De saá-ni nduhū, ¿a nduú íyó derecho ni jā cutecū ni sīquī tūhun yā, á naá cúu?

⁸ De mā cānī inī ndá nú jā ndācá jā cáhān ni yáhá, maá-ni tūhun jā cáhān nchivī ñayiví cúu. Chi jondē maá ley yā jā ní jēhe yā nūū Moisés, suni súcuán cáhān.

⁹ Chi cáhān nūū tutū ley yā: Mā chūhún nú ñunu yuhú stíquī, quiti jáxīn trigo, cáchī. De ndāa chi nsūú maá-ni sīquī stíquī cúu jā ní ncāhān yā súcuán.

¹⁰ Chi suni sīquī maá ó nī ncāhān yā. Chi ley ñúcuán nī jēhe yā jā vāha yóhó, chi stéhēn jā tēe jítu jíin tēe jáxīn trigo, cánuú jā nīhīn dē sava ñúcuán quívi jā ndutútú.

¹¹ De suni súcuán ndá nduhū jā ní jaquīn ni tūhun Espíritu inī ánō nū, ¿de á tiñu vēe cúu nūū ndá nú tú nastútú nī nūū nū jā cutecū ni?

¹² De tú sava cā tēe jā stéhēn nūū nū, íyó derecho dē jā cācān dē nūū nū, de nā oncā cúu ndá nduhū jā má cōó derecho ni jā cācān ni. Sochi nduú ní jícān ndá nī derecho ñúcuán, chi sa nī jendeé inī ni jā cajī ni cuenta maá nī, tácuā mā cásī ni jā caca tūhun vāha Cristo.

¹³ De jíinī ndá nú jā ndá sūtū jā sátíñú inī templo, nī ntecū ndá dē sīquī ndācá jā ní nsōcō nchivī inī templo. Chi ndá sūtū jā ní nsatíñú nūū altar nūū ní nsōcō ji quiti, suni nī nchajī dē sava quiti ñúcuán.

¹⁴ De suni súcuán nī ndacu maá Jētohō ō tiñu jā ndá tēe nācāni tūhun jā scácu yā yóhó, sīquī tiñu ñúcuán nīhīn dē jā cutecū dē.

¹⁵ Sochi nduhū chi nduú ní jícān cuitī ni derecho ni yáhá, de suni nsūú jā tée nī tūhun yáhá nūū ndá nú jā taji nú nūū ni. Chi jáni inī ni jā vāha cā ná cúu ni nsūú cā jā quehen nī jā taji ndá nú, chi casī jā cúsiī inī ni jā scāca nī tūhun yā súcuán-ni.

¹⁶ De nduú vāha tú sāhá téyíī nī maá nī sīquī jā nácani nī tūhun jā scācu yā yóhó. Chi jā ní ntetíñú yā nduhū cúu, de cánuú jā squíncuu nī. Chi nācā ndáhvī nī de tú mā nácani nī tūhun yā.

¹⁷ De tú jā cúu inī maá nī cúu jā nácani nī, ñúcuán de cuu cācān ni yāhvi nī nícu. De nduú chi cánuú jā squíncuu nī, chi maá Yāā Dios nī ntee tiñu nduhū.

¹⁸ Túsaá de yāhvi nī cúu jā cúsiī inī ni jā súcuán-ni nácani nī tūhun jā scācu yā yóhó, de nduú jícān ni derecho ni jā cutecū ni sīquī jā nácani nī tūhun yā.

¹⁹ Chi vísō ni iin nchivī nduú tátúnī nūū ni, sochi nī nsāhá nī maá nī mozo nūū ndācá ji jā nácani nī tūhun nūū ji, tácuca nihīn ni cuāhā ji jā candíja ji Cristo.

²⁰ De tá íyó nī jín ndá táhán nī hebreo, de sáhá nī tá cúu nūū sáhá maá ji, tácuca cuu scándíja nī ji. Chi násāhá nī maá nī modo tēe jā yíhī chījin ley Moisés, tácuca cuu scándíja nī ji jā yíhī ji chījin ley ñúcuán, vísō nduú cā yíhī maá nī chījin ley.

²¹ De suni násāhá nī maá nī modo nchivī jāá nduú yíhī chījin ley Moisés, tácuca cuu scándíja nī nchivī ñúcuán. De vísō súcuán de yíhī nī chījin ley Yāā Dios, chi suu cúu ley Cristo jā squíncuu nī.

²² De tá íyó nī jín nchivī jāá ncháha ca cuja jín tūhun yā, de sáhá nī maá nī modo jā suni ncháha ca cuja nī, tácuca cuu scándíja cā ni ji. Túsaá de násāhá nī maá nī tú nāsa íyó ndācá nchivī, tácuca jín ndācá-ni modo ñúcuán de cuu scándíja nī sava ji.

²³ Ndācá yáhá sáhá nī jā síquī tūhun jā scācu yā yóhó, tácuca suni nihīn ni tāhvī jā ndíso tūhun yā.

²⁴ De jínī ndá nú jā ndá tēe jā jínu carrera, de ndāā chi ndihi dē jínu, sochi iin dē-ni cūndeé jā nihīn premio. De suni súcuán nducú ndéé ndá máá nú squíncuu nú, tácuca nihīn nū premio nūū yā.

²⁵ De ndācá tēe jā cúnī cundeé sīquī iin deporte, chi scuáha dē de jító dē maá dē. Súcuán sáhá ndá dē tácuca nihīn dē iin premio jā cúu corona ndahá yúcū ñutun jā ñamā naā. Sochi ndá máá ó sa ndúcú ndéé ó tácuca nihīn ō iin premio jā má náā cuitī.

²⁶ De saá-ni maá nī, suni ndúcú ndéé nī modo tá sáhá tēe jínu, de nduú ndúcú ndéé cāhá nī. De sáhá nī tá sáhá ndá tēe cánāá juego jāá nduú jéhe íyú dē, chi quée tiñu jā sáhá nī.

²⁷ Chi sa sndóho nī yiqui cúñu nī, de sndíhvī inī ni maá nī jā squíncuu nī. Chi vísō sndíhvī inī ni incā nchivī jā nducú ndéé ji, de tú nduú ndúcú ndéé maá nī, de snāā ni premio ni.

10

Sīquī jā má chíñúhún ji ídolo

¹ Hermano, cúnī ni jā ná jícūhun inī ndá nú nāsa nī jica ndá tatā ō jondē janahán. Chi ndihi ji nī jica chījin vícō jā ní stéhēn ichi nūū ji, de ndihi ji nī ncháha māhñú ndute Mar Rojo jā ní ncusín de nī nune ichi.

² De súcuán cúu jā ní nduu inuú ndá ji jín Moisés, chi nī niquīn ji dē chījin vícō jín māhñú mar.

³ De ndihi ji chi inuú-ni nī nchajī ji alimento jā ní jēhe maá Espíritu.

⁴ De suni ndihi ji nī jihī ndute jā ní jēhe Espíritu. Chi nī jihī ji ndute jā ní nquene yīcā cava nūū ní jica nuu ji. De Cristo cúu tá cúu cava ñúcuán jā jēhe yā ndute jā cutecū ō ní cání.

⁵ De vísō súcuán de cuāhā ji nī ncunīhin inī, de nduú ní ncúsiī inī Yāā Dios jín ji, de jā ñúcuán cúu jā ní jihī ji nūū ñuhun tíhá.

⁶ De ndācá jā ní ncuu ñúcuán, chi iin ejemplo cúu nūū ō, tácuca mā ndíyo inī ō ndācá jā nēhén, tá cúu nūū ní ndíyo inī ndá ji.

⁷ De mā chíñúhún ndá nú ídolo, tá cúu nūú ní nsáhá sava ji. Chi súcuán cáhān nūú tutū īī: Nī jēcundeē ndá nchivī, nī nchajī ji nī jīhi ji vico ídolo, de nī nacuíñī ji nī jita jéhé ji nūú, cáchī.

⁸ De ni mā cācá ndiī ō tá cúu nūú ní nsáhá sava ndá ji, de nī jīhī ōcō ūnī mil ji jā iin-ni quīvī.

⁹ De ni mā sáhá ó tiñu jā squítī inī ō Jētohō ō, tá cúu nūú ní nsáhá sava ji, de nī jīhī ji jā ní ntiin cōō ji nī nsáhá yā.

¹⁰ De ni mā cáhān sōó nú sīquī Yāā Dios, tá cúu nūú ní ncāhān sōó sava ji, de nī jīhī ji jā ní jahnī ángel yā ji.

¹¹ De ndācá jā ní ncuu ñúcuán, chi iin ejemplo cúu nūú ō. De súcuán yósō nūú tutū tácuā ná chúhun vāha inī maá ó. Chi ndá máá ó cúu nchivī técu quīvī jā cuándihi ñayivī.

¹² Túsaá de ndá ndóhó jā jáni inī nū jā íñī nīhin nú jāá nduú sáhá nú cuāchi, de coto má quīvi nú cuāchi.

¹³ Chi íyó jā ndúcú squívi ndá ndóhó nūú cuāchi, de inuú-ni ndóho ndá nú súcuán jondē jíin ndá cā nchivī. Sochi cuu cundeé cucáhnú inī nū maá Yāā Dios, chi mā cuáha yā tūhun jā caa cā coto túni Satanás ndóhó, chi maá medida-ni jā cuu cundeé nú jíin. Chi sa tú vāji jā ndúcú squívi ndóhó cuāchi, de chindeé yā ndóhó jā quee nú de cundeé nú sīquī.

¹⁴ Ñanī mánī, mā chíñúhún cuitī ndá nú ídolo túsaá.

¹⁵ Cáhān ni jíin ndá nú jā cúu nú nchivī jā jícūhun inī, de sáhá nú cuenta de tú íyó ndāā tūhun jā cáhān ni.

¹⁶ Maá vaso īī jā nácuetáhvī ó jēhē, suu jíhi cáhnú ó jā stéhēn ō jā inuú-ni cúu ndihi ó chi nī jati nīñī Cristo jā sīquī ō tá nī jīhī yā yicā cruz. De stātīlā jā scuáchi ó, jā yáji cáhnú ó, suu stéhēn jā inuú cúu ndihi ó sīquī jā ní jēhe Cristo yiqui cúñu yā nī jīhī yā jēhē ō.

¹⁷ De vísō cuāhā ō íyó, de iin-ni nchivī cúu ó, chi iin-ni stātīlā ñúcuán yáji cáhnú ó sīquī jā cándíja ó.

¹⁸ Cūndēhé ndá nú nāsa sáhá nchivī Israel. Ndá nchivī jā yáji qiti jā ní nsōcō nūú yā, chi inuú-ni cúu ndihi ji sīquī jā yáji ji jā ní nsōcō ñúcuán.

¹⁹ De cáhān ni jāá nduú ná jétíñú ídolo, de suni nduú ná jétíñú cūñu jā ní nsōcō nūú ídolo, chi inuú-ni cúu jíin ndācá cā cūñu.

²⁰ De suni cáhān ni jā nchivī jāá nduú jíin tūhun Yāā Dios, tá sócō ji, de nūú tāchī sócō ji, nsūú nūú Yāā Dios. De nduú cúnī ni jā quīvi nduú ndá nú jíin tāchī.

²¹ Mā cūú coho ndá nú vaso maá Jētohō ō de tú jíhi nú jā ní nsōcō nūú tāchī. De mā cūú cajī nū nūú mesa Jētohō ō de tú yáji nū jā ní nsōcō nūú tāchī.

²² Mā quívi nduú ō súcuán jíin tāchī, tácuā mā sáhá ó jā cucuíñú Jētohō ō yóhó. ¿A jáni inī nū jā íyó téyíí cā maá ó nsūú cā maá yā jā má cūú cuāha yā castigo yóhó, á naá cúu?

Ndihi-ni chi sáhá ó jíin tūhun cúndáhvī inī

²³ De ndāā cúu jā cáhān nchivī jā ndihi-ni tiñu íyó vāha jā sáhá ó tú nāsa cúnī ō. De nduú chi nsūú ndihi sáhá jā quendōo vāha ánō ō. Ndihi chi cuu sáhá ó, de vísō súcuán de nsūú ndihi sáhá jā cuja táhán ó jíin tūhun yā.

²⁴ Chi cánuú jā sáhá ó jā váha táhán ó, nsūú maá-ni jā váha maá ó.

²⁵ Cuu cajī ndá nú ndihi-ni cūñu jā cúyāhvi nūú yáhvī, de mā cántūhún nú de ni mā cānī inī nū á jā ní nsōcō nūú ídolo cúu.

²⁶ Chi cuenta maá Jētohō ō cúu ñayivī jíin ndiviī jā íyó inī, de cuu cuetíñú ó.

²⁷ De tú iin tēe jāá nduú cándíja cana dē ndóhó jā cajī nū jíin dē, de tú cúnī nū quīhīn nū, túsaá de cajī nū ndācá jā canī dē nūú nū. De mā cántūhún nú de ni mā cānī inī nū á jā ní nsōcō nūú ídolo cúu.

²⁸ Sochi tú cachī iin-ji nūú nū jā cūñu jā ní nsōcō nūú ídolo cúu, ñúcuán de mā cājí nú, chi sīquī jā jáni inī ji jā cuāchi cúu, de sīquī jāá nduú cúnī nū jā quīvi ji cuāchi.

²⁹ De súcuán cáhān ni sīquī jā incā ji jáni inī jā cuāchi cúu, vísō nsūú súcuán jáni inī maá nú. De sanaā de cáhān iin nú: ¿A nduú íyó libre ni jā cajī ni jā cúnī maá nī, vísō jáni inī incā ji jā cuāchi cúu?

³⁰ De tú nácuetahví nī nū Yāa Dios de yáji ni, ¿de nājēhē cáhān ji sīquī ni jā yáji ni? cachī nū.

³¹ Nduú chi ndihi jā sáhá nú, vísō jā cajī nū á jā coho nú, á nā-ni tiñu sáhá nú, de ndihi-ni sáhá yíñuhún nú jíin Yāa Dios, tácu cunī nchivī jā vii cúñáhnú yā.

³² De mā sáhá nú tiñu jā squívī nú nchivī nū cuāchi, cúu nchivī hebreo, cúu nchivī ndá nación jāá nduú jíin tūhun Yāa Dios, cúu nchivī cándíja Yāa Dios.

³³ De nduhū chi ndúcú nī jā ná cúsi inī ndācā nchivī jíin ndá tiñu jā sáhá nī. Nduú ndúcú nī jā váha maá nī-ni, chi sa ndúcú nī jā sáhá nī jā váha cuāhā nchivī, tácu cācu ndá ji.

11

¹ De ndacu ndá nú nduhū, tá cúu nū ní ndacu maá nī Cristo.

Sīquī nāsa cánuú sáhá ndá ñahan jā ndútútú

² Vāha sáhá ndá nú, hermano, jā níni núcūhun inī nū nduhū, de ndíhvī inī nū jíin ndá tiñu jā ní stéhēn ni nū nū.

³ Sochi cúnī ni jā ná jícūhun inī ndá nú jā Cristo cúñáhnú nū ndācā tēe. De tēe cúñáhnú dē nū ñasíhí dē. De Yāa Dios cúñáhnú yā nū Cristo.

⁴ Tú iin tēe ñuhún dē xiní dē tá jícān táhvī dē á nācāni dē tūhun nū ndútútú nchivī cándíja, túsaá de jēhe dē tūhun canoō maá dē.

⁵ Sochi iin ñahan, tú nduú ndásī xīnī ña tá jícān táhvī ña á nācāni ña tūhun, túsaá de jēhe ña tūhun canoō maá ña, chi iin-ni cúu ñúcuán jíin jā sēté xīnī ña.

⁶ Chi tú mā cāsī ña xīnī ña, de váha cā ná sēté ndihi ña xīnī ña túsaá. De tú cúcanoō ña jā sēté ña xīnī ña á jā sēté ñií ña, de ná cāsī ña túsaá.

⁷ Sochi tēe chi mā cāsī dē xīnī dē, chi maá dē cúu muestra jā stéhēn nāsa cúu Yāa Dios jā cúñáhnú yā. De ñahan chi sa stéhēn ña jā cúñáhnú tēe.

⁸ Chi tá nī nsáhá yā tēe, de nsūú jíin yiqui ñahan ní nsáhá yā, chi sa jíin yiqui tēe nī nsáhá yā ñahan.

⁹ De ñahan chi nī ncuvāha ña jā síquī tēe, nsūú tēe jā síquī ñahan.

¹⁰ De jā ñúcuán cánuú jā cundasī xīnī ñahan, de suu stéhēn jā cúñáhnú tēe, chi suni ndéhé ndá ángel yā nāsa sáhá ña.

¹¹ De vísō súcuán de yóhó jā cándíja ó chi jíin ō jā má cōó tēe de tú nduú ñahan, de mā cōó ñahan de tú nduú tēe.

¹² Chi vísō nī nsáhá yā ñahan jíin yiqui tēe, de mitan chi cácu tēe chíjin ñahan, de maá Yāa Dios cúu jā sáhá ndācā-ni.

¹³ Sáhá ndá máá nú cuenta, ¿á íyó váha de tú nduú ndásī xīnī ñahan tá jícān táhvī ña nū Yāa Dios?

¹⁴ Chi sáhá ó cuenta jā inī ñayiví yáhá, tú cání xī tēe de cúcanoō dē sáhá.

¹⁵ Sochi ñahan chi sa vii cáá ña de tú cání xī ña, chi suu nī jēhe yā jā cundasī xīnī ña.

¹⁶ De tú ní iin nchivī cúnī ji cāhān ji sīquī tūhun yáhá, de ndá nduhū jíin ndá grupo nchivī jā cándíja nū Yāa Dios, nduú nā incā costumbre jétúhún nī sīquī tūhun yáhá.

Jā stívī ndá ji sīquī Cena Jētohō ō

¹⁷ De íyó incā tūhun jā cánuú jā cāhān ni jíin ndá nú, chi nduú cúu cāhān ni jā váha sáhá nú. Chi tá ndútútú ndá nú de nduú sáhá jā quéndōo váha cā nū, chi sa jā stívī ndá nú.

¹⁸ Xihna cā tūhun yáhá cāhān ni, chi níhīn ni tūhun jā tá ndútútú ndá nú de cúsin inī nū. De jáni inī ni jā ndāá cúu.

¹⁹ Chi níni coo sava nú jā cusín inī, tácu natūu ní-ni nchivī cúu jā cándíja váha māhñú ndá nú.

²⁰ De jā cúsin inī ndá nú súcuán tá ndútútú nú, de nsūú cena maá Jētohō ō cúu jā yáji nū túsaá.

²¹ Chi tá yáji ndá nú, de tá iin inī nú cúnī jā cajī xihna cā nsūú cā ndá táhán nú. De súcuán de sava nú nduú níhīn, de jíhī sōco, de sava nú jíin jā jíhi cuāhā.

²² ¿A nduú névāha ndá nú vehe nū cajī nū coho nú, á naá cúu? Chi jā sáhá ndá nú súcuán cúu jāá nduú íyó yíñúhún nú inī vehe nū ndútútú nchivī jā cándíja Yāā Dios, chi sáhá nú jā cúcanoō nchivī jāá nduú ná névāha. ¿Nāsa cāhān ni jíin ndá nú túsaá? ¿A cāhān ni jā vāha sáhá nú? Nduú chi nsūú jā váha cúu jā sáhá ndá nú súcuán.

Sīquī jā ní jaquīn Jētohō ō Cena yā

(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

²³ Chi tūhun yáhá jā ní nastéhēn ni nū ndá nú, chi nū maá Jētohō ō nī nīhīn ni: Jā maá jacuāā jā ní nastúu dē Jētohō ō Jesús, de nī nquehen yā stātílā.

²⁴ De xihna cā nī nacuetáhvī yā nū Tatá yā, de nī scuáchi yā, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Quehen de cajī ndá nú, chi yáhá cúu yiqui cúñu nī jā ní nsōcō ni jā síquī ndá nú. De níní cajī ndá nú súcuán jā nūcūhun inī nū nduhū jā ní jíhī ni jēhē nū. Ncachī yā.

²⁵ De suni súcuán nī nquehen yā vaso tá nī ncuu nī ncuxíní yā jíin ndá dē, de nī ncāhān yā: Jā ñúhún vaso yáhá cúu nīñī ni jā sáhá cutú trátū jeé jā scácu nī nchivī. De ndācā vuelta tá jíhi ndá nú, de nūcūhun inī nū nduhū. Ncachī yā.

²⁶ Chi ndācā vuelta jā yáji ndá nú stātílā ñúcuán de jíhi nú vaso ñúcuán, chi súcuán stéhēn nū jā ní jíhī Jētohō ō jēhē ō. De súcuán sáhá ndá nú jondē quivī jā nenda yā.

Sīquī nāsa cajī yíñúhún ji Cena yā

²⁷ De tú nā-ni nchivī cajī ji stātílā ñúcuán á coho ji vaso Jētohō ō ñúcuán, de tú nduú sáhá yíñúhún ji nū Yāā Dios, túsaá de sáhá ji cuāchi jāá nduú íyó yíñúhún ji síquī yiqui cúñu maá Jētohō ō jíin síquī nīñī yā.

²⁸ Túsaá de coto túnī ndá nú maá nú tú íyó ndoo ánō nū jāá nduú nā cuāchi nú. De sá de cuu cajī nū stātílā ñúcuán de coho nú vaso ñúcuán.

²⁹ Chi tú iin nchivī nduú yáji nduú jíhi yíñúhún ji de nduú nūcūhun inī ji jā yiqui cúñu yā cúu, de nchivī ñúcuán chi nīhīn ji castigo tú cajī ji coho ji.

³⁰ Jā ñúcuán cúu jā íyó cuāhā nchivī cúhū jíin nchivī íyó xí māhñú ndá nú. De sava ji ja nī jíhī.

³¹ Sochi tú coto túnī ō maá ó jondē ncháha ca cajī ō, de Jētohō ō chi mā cuáha yā castigo yóhó.

³² De tú maá Jētohō ō jéhe yā castigo nū ō, de súcuán sndóho yā yóhó tácuā mā tánū tāhvī ō jíin nchivī ñayiví.

³³ Ñanī mánī, túsaá de tá ndútútú ndá nú jā cajī nū cena yā, de cundetu táhán nú tácuā cajī inuú nú.

³⁴ De tú iin nchivī jíhī ji sōco, de xihna cā vehe ji ná cájī ji, tácuā mā stívī ji nū ndútútú ndá nú. De súcuán de mā cuáha yā castigo ji. De quivī jā cuēē ni nū ndá nú, de cachī ni nāsa coo sava cā tiñu.

12

Sīquī ndá tāhvī jā jéhe Espíritu

¹ Hermano, cúnī ni jā ná jícūhun inī ndá nú síquī ndācā tāhvī jā jéhe Espíritu Santo nū ō, suu ndācā modo jā sátíñú iin iin ó nū Yāā Dios.

² De jíin ndá nú jā tá nī ncuu nú nchivī jāá nduú cándíja, de nī ndihvī inī nū nī nchiñúhún nú ndá ídolo ñhín.

³ De mitan de ná jícūhun inī nū jā tú ní nchivī cāhān nāvāha ji síquī Jesús, de nsūú jíin poder Espíritu Yāā Dios cúu jā cāhān ji súcuán. De ni iin ji suni mā cūú cāhān ji jā Jētohō ji cúu Jesús, de tú nduú ndēē poder Espíritu Santo inī ji.

⁴ De síin síin tāhvī jéhe yā jā sáhá iin iin ó tiñu yā, sochi iin-ni maá Espíritu Santo cúu jā jéhe.

⁵ De síin síin tiñu sáhá iin iin ó, sochi nū iin-ni Jētohō ō sátíñú ndācá ó.

⁶ De síin síin modo sáhá ó tiñu yā, sochi iin-ni Yāā Dios cúu jā sáhá ndá tiñu ñúcuán jíin ó.

⁷ De nūū tá iin iin ó nī jēhe Yāā Dios tāhvī jā sáhá Espíritu yā jíin ó, tácuá ná sáhá ó jā cuja ndá táhán ó jíin tūhun yā.

⁸ Chi sava ó nī nīhīn ō tāhvī jā cáhān ndíchí ó tūhun yā, jā sáhá maá Espíritu. De sava cā ō nī nīhīn ō jā cúu jíicūhun vāha inī ō de cáchī tūhun ó, de suni maá Espíritu sáhá.

⁹ De nūū sava cā ō nī jēhe yā tāhvī jā cúu cándíja nīhin ó jā squíncuu yā jā jíicān ō, de sava cā ō cúu sáhá ó jā ndúvāha nchivī cúhū, de suni maá Espíritu sáhá.

¹⁰ De sava cā ō cúu sáhá tiñu ñáhnú jíin poder Yāā Dios. De sava cā ō cúu nácani tūhun yā. De sava cā ō nī nsáhá yā jā nácunī ō ndācá tūhun, tú vāji nūū Espíritu yā á nduú. De sava cā ō nī nīhīn tāhvī jā cáhān ō quéhén yuhú jāá nduú jíicūhun inī ō. De sava cā ō cúu nácachī tūhun ó tūhun jā ní ncāhān táhán ó jíin incā yuhú.

¹¹ De ndācá tāhvī yáhá, chi iin-ni maá Espíritu cúu jā sáji, de síin síin jēhe yā nūū iin iin ó, nāsa jétahān inī maá yā.

Ndihi ó cúu tá cúu iin-ni cā yiqui cúñu

¹² Chi tá cúu nūū cúu iin yiqui cúñu jā íyó cuāhā parte, súcuán cúu ó jíin Cristo jā cúu ó modo yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ó jíin yā. De vísō cuāhā parte cúu ó, sochi iin-ni cúu ó, tá cúu iin yiqui cúñu jā íyó cuāhā parte.

¹³ Chi iin-ni cā nī nduú ó jíin yā nī nsáhá iin-ni maá Espíritu Santo tá nī jenduté ndācá ó. Súcuán cúu vísō cúu ó nchivī hebreo á nchivī griego, vísō mozo jā ní jeen nchivī á tēe sátíñú cuenta maá. De ndihi ó chi iin-ni Espíritu nī nīhīn ō.

¹⁴ De iin yiqui cúñu chi nsūú iin-ni parte cúu, chi sa cuāhā parte cúu.

¹⁵ De tú jēhē cāhān: Nsūú cuenta yiqui cúñu cúu nī, chi nsūú ndahá cúu nī, de nduú chi iin parte yiqui cúñu cúu ndija.

¹⁶ De tú sōho cāhān: Nsūú cuenta yiqui cúñu cúu nī, chi nsūú tīnūú cúu nī, de nduú chi suni iin parte yiqui cúñu cúu ndija.

¹⁷ De tú ní yiqui cúñu ó cúu tīnūú, ¿de nāsa cunini ó túsaá? De saá-ni tú ní yiqui cúñu ó cúu sōho, ¿de nāsa nīhīn xicō ō túsaá?

¹⁸ Sochi Yāā Dios nī nchutáhán yā tá iin iin parte yiqui cúñu, nāsa nī ncuu inī yā jā coo.

¹⁹ Chi tú iin-ni parte cúu ndihi, de nsūú ní iin yiqui cúñu cúu túsaá.

²⁰ De nduú chi cuāhā parte íyó, de iin-ni yiqui cúñu cúu.

²¹ De ni mā cūú cāhān tīnūú jíin ndahá: Nduú jíni ñúhún nī ndóhó. De saá-ni xīnī, mā cūú cāhān jíin jēhē: Nduú jíni ñúhún nī ndóhó.

²² Chi sa ndācá parte yiqui cúñu jā jáni inī ō jā núu cā fuerza, sa suu cúu jā cánuú cā.

²³ De ndācá parte jā jáni inī ō jāá nduú cáá vāha, sa suu ñuncúún cā chūhun ó sahma. De ndá parte jāá nduú cáá vii, sa vāha cā jāsī ō.

²⁴ Chi ndá parte jā cáá vii, nduú cánuú jā cundasī. Chi súcuán nī nchutáhán Yāā Dios yiqui cúñu, jā ñuncúún cā jíto ó jāá nduú cáá vii.

²⁵ Súcuán nī nsáhá yā tácuá mā cúsíin ndācá parte yiqui cúñu, chi sa chindeé táhán vāha jíin táhán.

²⁶ De tú jātū iin parte yiqui cúñu, de suni ní cáhnú jātū. De tú iin parte jíto ñuncúún ó, de suni ndihi-ni parte quéndōo vāha.

²⁷ De ndá ndóhó chi modo yiqui cúñu Cristo cúu nú, chi iin-ni cā cúu ó jíin yā. De tá iin iin nú cúu iin iin parte yā.

²⁸ Túsaá de síin síin tiñu nī jēhe Yāā Dios nūū ndācá nchivī cándíja jā cúu ji modo iin iin parte yā: Xihna cā ndācá apóstol jā ní jani yā jā scāca dē tūhun yā. Nūcuán de jā úú, ndá tēe nácani tūhun yā, de jā únī, ndá tēe stéhēn. Nūcuán de ndá nchivī jā sáhá tiñu ñáhnú jíin poder yā, jíin nchivī jā sáhá jā ndúvāha nchivī cúhū, jíin nchivī jā chindeé táhán, jíin jā ndíso tíñú, jíin nchivī jā cáhān síin síin yuhú jāá nduú jíicūhun inī.

²⁹ ¿Túsaá de á ndihi ó cúu apóstol? ¿A ndihi ó nácani tūhun? ¿A ndihi ó stéhēn? ¿A ndihi ó cuu sáhá tiñu ñáhnú?

³⁰ ¿A ndihi ó cuu sáhá jā nduvāha nchivī cúhū? ¿A ndihi ó cuu cāhān síin síin yuhú? ¿A ndihi ó cuu nacachī tūhun incā yuhú ñúcuán, á naá cúu? Nduú chi síin síin tāhvī nī nīhīn ndācá ó.

³¹ Túsaá de cundihvī inī ndá nú jā cācān nū jā cuāha Yāa Dios tāhvī jā cánuú cā nū nū. De mitan de ná stéhēn ni nū ndá nú iin jā váha cā nū ndācá cā tāhvī ñúcuán, suu tūhun cúndáhvī inī táhán.

13

Sīquī tūhun jā cúndáhvī inī táhán

¹ Vísō tú cuu cāhān ō quéhén yuhú jā cāhān ndá nchivī á jā cāhān ndá ángel Yāa Dios, de tú nduú cúndáhvī inī ō táhán ó, de ndá tūhun jā cāhān ō cúu tá cúu iin tambor jā naxín cáxín á iin platillo jā naxín cáxín jā sáhá jā cúcúxí sōho nchivī.

² De vísō cuu nacani vāha ó tūhun yā, de cuu jícūhun inī ō ndācá tūhun yuhū yā jín ndācá tūhun ndíchí, de tú nduú cúndáhvī inī ō táhán ó, de nduú nā tiñu cuitī ō túsaá. De vísō cuu candíja téyíí ó jā jondē cuu cāhān ō jā cujiyo yucu, sochi tú nduú cúndáhvī inī ō táhán ó, de nduú nā tiñu cuitī cúu.

³ De vísō ná sáji ō ndihi jā névāha ó cuu nchivī ndāhvī, de vísō ná cuāha ó tūhun jā teñuhūn nchivī yóhó jā síquī tūhun yā, de tú nduú cúndáhvī inī ō táhán ó, de nduú ná jétíñú cuitī túsaá.

⁴ Nchivī jā cúndáhvī inī chi íyó paciencia jín táhán, de íyó mānī inī, de nduú cúcuásun inī. De nduú sáhá vīxī, de nduú sáhá téyíí maá.

⁵ Nduú sájéhe inī, nduú ndúcú jā cuu maá, nduú quítī inī, nduú chúhun inī tūhun quítī inī.

⁶ Nduú cúsi inī jín tiñu néhén jā sáhá ndá táhán, chi sa cúsi inī jín tiñu váha.

⁷ Nchivī jā cúndáhvī inī táhán chi ndihi-ni jéhdē inī jā ndoho jēhē táhán, de nduú jécuiñī jā cándíja táhán, jín jā ñúhún inī jā squíncuu táhán, jín jā jéndeé inī jín táhán.

⁸ Tūhun cúndáhvī inī chi mā náa cuitī. De quiji quivī jā nduú cā nacani ji tūhun, de ni mā cāhān cā ji quéhén yuhú, de ni nduú cā jín ñúhún tūhun ndíchí.

⁹ Chi nduú jín vāha vāha ó mitan, de tūhun yā jā nācani ó suni jacū-ni cúu.

¹⁰ Sochi tá quiji quivī jā cunī ō ndihi, ñúcuán de mā cōó cā jā jín ō jacū-ni, chi ndihi-ni cunī ō.

¹¹ Tá nī ncuu ó sūchí lúlí de nī ncāhān ō tá cāhān sūchí lúlí, de nī jani inī ō de nī jícūhun inī ō modo sūchí lúlí. Sochi tá nī jahnu ó de nī sndóo ó modo sūchí lúlí.

¹² De suni súcuán, jacū-ni jícūhun inī ō mitan, modo jā ndéhé ó nū iin espejo jā nduú nijin vāha. Sochi cúcuéé cā de jícūhun cáji inī ō ndihi. De mitan chi jacū-ni jín ō, sochi cúcuéé cā de cunī vāha ó nāsa Yāa cúu yā, tá cúu nū jín vāha yā yóhó nāsa nchivī cúu ó.

¹³ Túsaá de íyó ūnī tūhun jā quéndōo cutú ní cání: jā candíja nīhin ó jā squíncuu yā jā ní nquee yuhú yā, jā cuhun inī ō ndācá jā váha jā coo, jín jā cundáhvī inī ō táhán ó. De tūhun cúndáhvī inī chi ñáhnú ndasí cā cúu nū ndācá cā yáhá.

14

Sīquī jā cāhān ji quéhén yuhú

¹ Túsaá de cundihvī inī ndá nú jā cundáhvī inī nū táhán nú, de suni cundihvī inī nū cācān nū ndá tāhvī jā jéhe Espíritu Santo. De tāhvī jā cánuú cā cúu jā nacani nú tūhun yā.

² Chi tēe jā névāha tāhvī jā cāhān dē quéhén yuhú jā nduú jícūhun inī dē, chi maá-ni Yāa Dios jín jā cāhān dē, de nchivī chi nduú. Chi ni iin ji mā jícūhun inī jā cāhān dē. Chi sáhá Espíritu Santo jā cāhān dē ndá tūhun yuhū.

³ Sochi tēe jā nācani tūhun yā, chi jín nchivī cāhān dē tácuu cuja ji jín tūhun yā, de sndíhvī inī dē ji, de cāhān dē tūhun ndeé inī jín ji.

⁴ De tēe jā cāhān incā yuhú jā nduú jícūhun inī, chi maá dē-ni cúu jā jíja jín tūhun yā. Sochi tēe jā nācani tūhun yā chi sa suha sáhá dē jā nchivī cándíja, jíja ji jín tūhun yā.

⁵ Jétahān inī ni jā ndihi nú cuu cāhān nū quéhén yuhú jāá nduú jícūhun inī nū, sochi jā cánuú ndasí cā cúu jā nacani nú tūhun yā. Chi ñáhnú cā tiñu sáhá tēe jā nācani tūhun yā nsūú cā tēe jā cāhān incā yuhú jāá nduú jícūhun inī. Chi tú nduú nā tēe jā cachī tūhun nā tūhun cúu jā cāhān dē, de mā cuetíñú jā cuja nchivī cándíja.

⁶ Jā ñúcuán hermano, tá cuēē ni nūū ndá nú de tú cāhān ni jín yuhú jāá nduú jícūhun inī nū, ¿de nāsa cuetíñú ñúcuán túsaá? Sochi tú cāhān ni iin tūhun jā ní stéhēn yā, á iin jā cutūha nú tūhun ndāā, á iin jā nācani nī tūhun yā, á iin jā stéhēn ni nūū nū, suu ñúcuán cúu jā cuetíñú.

⁷ Ná sáhá ó cuenta jā instrumento música, vísō nduú tēcū, de cuu cata, tá cúu flauta jín arpa. De tú nduú jíta sín sín nota, ¿de nāsa cunī ō nā yaā jíta?

⁸ De tú trompeta nduú ndáhyū cājí, de ni iin tēe mā sáhá tūha dē jā quíhīn de guerra.

⁹ De saá-ni ndá ndóhó, tú nduú cāhān cājí nú tūhun jā jícūhun inī nchivī, ¿de nāsa cunī ji nāá cúu jā cāhān nū? Chi tūhun jā cāhān nū chi vāchi tāchī-ni jíso cuāhān jín.

¹⁰ De ndāā chi íyó cuāhā yuhú inī ñayiví, de ndācá yuhú chi íyó nchivī jícūhun inī.

¹¹ Sochi tú nduú jícūhun inī ō yuhú jā cāhān iin tēe, de cúu ó tá cúu tēe ñuū jicá nūū tēe jā cāhān, de suni tá cúu tēe ñuū jicá cúu dē nūū maá ó.

¹² De jā ñúcuán ndá ndóhó jā cunī ndasí nú nīhīn nū tāhvī jā jéhe Espiritu, cācān nū tāhvī jā sáhá jā cuja nchivī cándíja jín tūhun yā.

¹³ Túsaá de nchivī jā cāhān incā yuhú jāá nduú jícūhun inī ji, ná cācān táhvī ji jā cuu nacachī tūhun ji yuhú ñúcuán.

¹⁴ Chi tú jicān táhvī ō jín incā yuhú, de maá ánō ō-ni cúu jā jicān táhvī, sochi nduú ná jétíñú jín jāá ntúnī ō.

¹⁵ ¿Nāsa sáhá ó túsaá? Ná cācān táhvī ō jín ánō ō, de saá-ni jín jāá ntúnī ō. De suni ná cáta ó yaā ī jín ánō ō, de saá-ni jín jāá ntúnī ō.

¹⁶ Chi tú nācuetáhvī nú maá-ni tūhun jā ní nquiji nūū ánō nū, de nduú jícūhun inī nū, túsaá de tēe níni jāá nduú jícūhun inī, mā cúu nacuetáhvī dē jín nú. Chi nduú jínī cuitī dē nā tūhun cāhān nū.

¹⁷ Ndāā chi vāha nācuetáhvī maá nú, sochi incā dē nduú ná nīhīn dē jā cuja ánō dē jín tūhun yā.

¹⁸ Ná cútahvī ni nūū Yāā Dios jā cuāhā cā vuelta cāhān ni jín yuhú jāá nduú jícūhun inī ō nsūú cā ndá ndóhó.

¹⁹ De vísō sūcuán de tá íyó tūtú nī jín nchivī cándíja, de jétahān cā inī ni cāhān ni ūhūn-ni tūhun jā jícūhun inī ji de stéhēn nūū ji, nsūú cā jā cāhān ni ūxī mil tūhun jín incā yuhú jāá nduú jícūhun inī ji.

²⁰ Hermano, mā cāní inī ndá nú modo sūchí lúlí, chi sa cuja nú jā jicūhun vāha inī nū. Sochi coo nú tá nūū cúu sūchí lúlí jāá nduú jínī ji tiñu néhén.

²¹ De suha yósō nūū tutū ley yā janahān: Jín tūhun jā cāhān tēe incā yuhú, jín tūhun jā cāhān tēe ñuū jicá, sáhá nī jā cunini ndá nchivī yáhá tūhun nī. Sochi ni jín ñúcuán de mā sáhá ji cuenta tūhun jā cāhān ni, cáchī maá Jētohō ō.

²² Túsaá de tú névāha ó táhvī jā cāhān ō quéhén yuhú, ñúcuán cúu iin jā stéhēn poder Yāā Dios nūū nchivī jāá nduú cándíja, nsūú nūū nchivī cándíja. Sochi jā nācani ó tūhun yā, ñúcuán cúu jā stéhēn nūū nchivī cándíja, nsūú nūū nchivī jāá nduú cándíja.

²³ Túsaá de tú ndācá nú nchivī cándíja, íyó tūtú nú de ndācá nú cāhān sín sín yuhú, de quívi ndá nchivī jāá nduú jícūhun inī jín nchivī jāá nduú cándíja, ¿de á mā cāhān ji jā ní nduú loco ndá nú?

²⁴ Sochi tú ndācá nú nācani tūhun yā, de tú quívi iin tēe jāá nduú cándíja á iin tēe jāá nduú jícūhun inī, ñúcuán de cunī dē jā tēe íyó cuāchi cúu dē, de coto túnī dē maá dē jín tūhun jā nācani ndá nú.

²⁵ De nūcūhun inī dē ndācá jā ní jani yuhū inī dē jín ánō dē. Ñúcuán de cuiñi jítí dē de chiñúhún dē Yāā Dios. De cāhān dē jā Yāā Dios íyó ndija yā jín ndá nú.

Sīquī jā coo ñuncúún de coo yíñúhún tá ndútútú ó

²⁶ Túsaá de tá ndútútú ndá nú, hermano, de ndācá nú coo iin yaā ī cata nú, á iin tūhun jā stēhēn nū, á iin tūhun jā ní nsāhá Yāā Dios jā jícūhun inī nū, á incā yuhú jā cāhān nū, á jā nacachī tūhun nú tūhun incā yuhú. De ndācá ñúcuán sāhá ndá nú tácuca cuja nchivī cándíja jíin tūhun yā.

²⁷ De tú íyó tēe jā cāhān incā yuhú, de ná cāhān ūū á ūnī dē-ni, de tá iin tá iin dē ná cāhān. De suni jíini ñúhún jā nacachī tūhun iin tēe tūhun ñúcuán.

²⁸ De tú nduú nā tēe íyó jā cuu nacachī tūhun tūhun ñúcuán, de ndá tēe jā cāhān incā yuhú, vāha cā mā cāhān dē nūū ndútútú ndá nú, de ná cāhān maá dē-ni jíin Yāā Dios.

²⁹ De saá-ni ndá tēe nācani tūhun, ná cāhān ūū á ūnī dē-ni, de sava cā nū nacani inī nū tú íyó ndā jā cāhān ndá tēe ñúcuán.

³⁰ De tú incā tēe jā ndēē nī nīhīn dē iin tūhun jā ní stēhēn yā nūū dē, túsaá de tēe cāhān ná jencuīñī dē jā cāhān dē, tácuca cāhān incā tēe ñúcuán.

³¹ Túsaá de tá iin tá iin nú cuu nacani ndá nú tūhun jā stēhēn yā nūū nū, tácuca cutūha ndá nú de coo ndeé inī nū.

³² De ndá tēe nācani tūhun, cánuú jā cuetáhví dē jā nacani incā tēe tūhun de jencuīñī jā cāhān maá dē.

³³ Chi Yāā Dios cúnī yā jā ná cóo nañíí māhñú ndá nú, nsūú jā sácā nuu de cuvā nū. De tá cúu nūū sáhá ndá grupo nchivī cándíja,

³⁴ de saá-ni ndācá ñahan jā ndútútú jíin nchivī yā, ná cóo nañíí ña. Chi nduú vāha jā cāhān ña, chi sa cuetáhví ña, tá cúu nūū cāhān tutū ley yā.

³⁵ De tú cúnī ña cucáhnú inī ña iin tūhun, de jondē vehe ná cātūhún ña yíí ña. Chi tūhun canoō cúu de tú cāhān iin ñahan māhñú nūū ndútútú nú.

³⁶ De sáhá ndá nú cuenta chi nsūú nūū ndá máá nú ní nquée tūhun Yāā Dios, de suni nsūú vāchi ndá ndóhó-ni ní nīhīn tūhun yā.

³⁷ Tú iin tēe jáni inī dē jā tēe nācani tūhun jíin tēe névāha Espíritu cúu dē, túsaá de ná cuetūhún dē jā tiñu jā ní ndacu maá Jētohō ō cúu jā tēe nī yáhá.

³⁸ Sochi tú nduú jétáhví dē tūhun yáhá, de suni mā cuetáhví ó dē.

³⁹ Túsaá, ñanī mánī, cundihví inī ndá nú nacani nú tūhun yā, de mā cásī nū nūū tēe jā cāhān síin síin yuhú.

⁴⁰ Sochi ñuncúún de yíñúhún sáhá ndá nú ndācá tiñu.

15

Tūhun jā ní natecū Cristo

¹ Hermano, mitan de nūcūhun inī ndá nú tūhun jā scácu yā yóhó jā ní nacani nī nūū nū. De tūhun ñúcuán chi ja nī jetáhví ndá nú, de suni íñī nīhīn nú jíin.

² De suni jíin tūhun ñúcuán cúu jā ní scácu yā ndá nú, de tú íñī nīhīn nú jíin tūhun jā ní nacani nī nūū nū, de tú nduú ní ncándíja cāhá nú.

³ Chi tūhun cánuú cā jā ní nīhīn maá nī nī nastēhēn ni nūū ndá nú: Jā ní jíihī Cristo sīquī cuāchi ó, tá cúu nūū ja cāhān tutū ī jondē janahán.

⁴ De nī jíiquiyuhū yā, de nī natecū yā nūū únī quívī, tá cúu nūū cāhān tutū ī.

⁵ De nī nenda yā nūū Pedro. De sá de nī nenda yā nūū ndihúxī cā apóstol.

⁶ De sá de nī nenda yā nūū víhī cā ūhūn ciento hermano jā íyó tūtú. De sava jíi tēcū cā mitan, de sava jíi ja nī jíihī.

⁷ De sá de nī nenda yā nūū Jacobo, sá de nūū ndihi cā apóstol.

⁸ De jā sándihí de nī nenda yā nūū maá nī. De tá cúu iin jā ní ncacu yuté, súcuán cúu jā iin sanaā-ni de nī nduu nī apóstol.

⁹ Chi tēe núu cā nūū ndá cā apóstol cúu nī, de nī nsūú tēe vāha cúu nī jā cunaní nī apóstol, chi nī nsāhá nāvāha nī nchivī cándíja nūū Yāā Dios.

¹⁰ De sīquī jā ní nsāhá Yāā Dios jā váha nduhū, jā ñúcuán cúu jā cúu nī apóstol mitan. De jā ní nsāhá yā jā váha nduhū, chi nduú cāhá ní ncúu, chi sa nī scáca cā ni tūhun yā nsūú cā ndá cā tēe apóstol. Sochi nsūú maá nī ní nsāhá, chi sa Yāā Dios nī nsāhá yā jā váha ñúcuán jíin nī.

¹¹ Túsaá de vísō nduhū á ndá cā tēe ñúcuán, de súcuán nácani ndá nī tūhun, de suu cúu jā ní ncandíja ndá nú.

Tūhun jā natecū ndīyi

¹² De tú nácani ndá nī tūhun Cristo jā ní natecū yā māñhū ndīyi, ¿de nājēhē cāhān sava ndá nú jā má natecū ndīyi?

¹³ Chi tú mā natecū ndīyi, de suni mā natecū Cristo nícu.

¹⁴ De tú nduú ní natecū Cristo, de nácani cāhá ndá nī tūhun yā nícu, de suni cándíja cāhá ndá nú nícu.

¹⁵ Chi tú jā súcuán cúu, de cúu ndá nī tēe jāá nduú cāhān ndāa tūhun Yāa Dios, chi nī ncachī ni jā ní nastēcū Yāa Dios Cristo. De tú mā natecū ndija ndīyi, túsaá de nduú ndāa jā ní nastēcū Yāa Dios Cristo.

¹⁶ Chi tú nduú natecū ndīyi, de juni Cristo suni nduú ní natecū yā nícu.

¹⁷ De tú nduú ní natecū Cristo, de cándíja cāhá ndá nú de ndíso īī cā nū cuāchi nú nícu.

¹⁸ De tú jā súcuán cúu, de suni ja nī ntānū tāhvī ndá ndīyi jā ní ncandíja Cristo.

¹⁹ Chi tú mā natecū ndīyi, de tú maá-ni sīquī iin-ni vida yáhá cúu jā ñúhún inī ō jā sāhá Cristo jā váha yóhó, túsaá de ndáhvī ndasí cā cúu ó nsūú cā ndá cā nchivī, chi cándíja cāhá ó nícu.

²⁰ De nduú chi íyó ndāa jā ní natecū Cristo māñhū ndīyi. De maá yā cúu jā xihna cā nī natecū nsūú cā ndācá cā ndīyi jā natecū.

²¹ Chi sīquī jā ní stívī iin-ni tēe Adán, de nī nquijéhé cuēhē jā jíhī nchivī. De suni súcuán sīquī jā ní nsāhá iin-ni tēe Cristo, de natecū nchivī.

²² Chi tá cúu nūū jíhī ndihi ó sīquī jā cúu ó tatā Adán, de suni súcuán natecū ndihi ó sīquī jā yíhī ó ndahá Cristo.

²³ Sochi tá iin iin nāsa ndíta táhān maá: Xihna cā Cristo nī natecū yā, de sá de quívī ndíji yā de natecū ndá nchivī jā yíhī ndahá yā.

²⁴ Ñúcuán de jīnu tiempo, de snāa yā poder ndācá enemigo jā cúñáhnú, jíín jā ndácu tiñu, jíín jā íyó poder. De ndihi jā tátúnī yā nūū, nacuaña yā nūū Tatá yā Yāa Dios.

²⁵ Chi cánuú jā tatúnī Cristo jondē quiji quívī jā candeē Yāa Dios poder ndācá jā jíín ūhvī nūū Cristo, de sndóho yā.

²⁶ De jā sándihí de snāa yā cuēhē jā jíhī nchivī.

²⁷ Chi cāhān tutū īī jā ní nsāhá Yāa Dios jā cúñáhnú Cristo sīquī ndihi jā íyó, de cuetáhvī nūū yā. De tá cāhān jā cúñáhnú yā sīquī ndihi-ni, de jíín vāha ó jā maá Yāa Dios mā quíhī yā ndahá Cristo, chi Yāa Dios cúu jā ní nchihī ndācá ñúcuán ndahá Cristo.

²⁸ De tá nī nquívī ndihi ñúcuán ndahá Cristo, sá de suni maá Cristo jā cúu yā Sēhe, quívī yā ndahá maá Tatá yā, Yāa jā ní nchihī ndācá ñúcuán ndahá yā. De súcuán cúu jā tiin maá Yāa Dios ndihi-ni.

²⁹ De íyó nchivī jā jénduté ji jā jéhē ndīyi. De tú mā natecū cuitī ndīyi, ¿de nūcu jénduté ji jā jéhē ndīyi túsaá?

³⁰ De ndá máá nī, ¿nājēhē cúu jā ndiquívī jéndeé inī ni jā íyó peligro jā cuū ni, de tú mā natecū ndīyi?

³¹ Hermano, tá cúu nūū íyó ndāa jā cúsiī inī ni jā cándíja ndá nú Jētohō ō Jesucristo, suni súcuán íyó ndāa jā ndiquívī ndúcú nchivī cahnī nduhū sīquī tiñu yā.

³² De jā ní ndoho nī nī nsāhá ndá tēe xēen ñuū Efeso jā cúu dē tá cúu quiti xēen, ¿de nā cuá ñihīn ni sīquī ñúcuán túsaá? Chi tú mā natecū ndīyi, de cuu cāhān ō tá cúu nūū cáchī iin tūhun: Ná cúsiī inī ō de cajī ō coho ó, chi sanaā de teēn de cuū ō, cachī ō nícu.

³³ Mā cuāha ndá nú tūhun jā stáhvī nchivī ndóhó. Chi cáchī iin tūhun: Tú jíca nú jíín ndá nchivī nēhén, de stívī ji ndóhó jā má cācá ndāa cā nū.

³⁴ Nachuhun inī ndá nú, de sāhá nú tiñu ndāa, de mā sāhá cā nū cuāchi. Chi sava nú nduú jíín cuitī nū nāsa Yāa cúu Yāa Dios. Súcuán cāhān ni tácuca cucanoō ndá nú.

Sīquī nāsa natecū ndīyi

³⁵ Sochi sanaā de cāhān iin nú: ¿Nāsa natecū ndá ndīyi? ¿Nāsa coo yiqui cúñu ji? cachī nū.

³⁶ Nduú jícūhun cuitī inī nū túsaa. Chi cúu tá cúu jā chíhi ó ndācá tatā chíjin ñuhun tácuá quene yūcū ji.

³⁷ De tatā jā quívi chíjin ñuhun, á trigo á incā tatā, chi nsūú yūcū cúu, chi maá nūnī-ni cúu.

³⁸ De cuéé cā de tāhvī, chi Yāā Dios nī jēhe yā yūcū ndá tatā ñúcuán, nāsa nī jētahān inī maá yā, de tá iin iin tatā chi síin síin cáá yūcū nī nsāhá yā.

³⁹ De suni sūcuán cúu ndācá yiqui cúñu, chi nsūú inuú cáá. Chi síin cáá nchivī, de síin cáá quiti, de síin cáá saā, de síin cáá tiacá.

⁴⁰ De suni sūcuán cúu ndācá jā íyó andiví jíin ndācá jā íyó ñayiví. De síin cáá viī jā íyó andiví, de síin cáá viī jā íyó ñayiví.

⁴¹ De síin jéndūtē ncanđiī, de síin ndíi yoō, de síin xíñū ndá tiūūn. De tá iin iin tiūūn chi suni síin síin xíñū.

⁴² De suni sūcuán coo ndá ndiyi jā natecū. Ndiyi jā chíyuhū ō chi téhyū, de tá nastécū yā chi mā cúu cā.

⁴³ Jā chíyuhū ō chi ndáhvī cáá, de tá nastécū yā chi viī cuñáhnú. Jā chíyuhū ō chi nduú nā fuerza, de tá nastécū yā chi coo fuerza.

⁴⁴ Jā chíyuhū ō chi iin yiqui cúñu cuenta ñayiví cúu, de tá nastécū yā chi coo iin yiqui cúñu cuenta Espíritu. Chi íyó yiqui cúñu cuenta ñayiví, de suni íyó yiqui cúñu cuenta Espíritu.

⁴⁵ Chi sūcuán yósō nūū tutū īi: Adán, tēe jā xíhna ñúhún, nī ncuvāha dē jíin vida cuenta ñayiví, cáchī. De Cristo cúu modo incā Adán ūū, de maá yā cúu Espíritu jā jēhe vida.

⁴⁶ De nsūú yiqui cúñu cuenta Espíritu cúu jā ní ncuvāha xihna cā, chi sa yiqui cúñu cuenta ñayiví, sá de nduu cuenta Espíritu.

⁴⁷ De cuenta ñayiví cúu tēe jā xíhna ñúhún, chi nī ncuvāha dē jíin ticāchāā ñuhun. De Adán ūū jā cúu maá Jētohō ō, chi jondē andiví nī nquiji yā.

⁴⁸ De nchivī ñayiví yáhá, chi cúu ji táhán Adán jā ní ncuvāha jíin ticāchāā ñuhun. De nchivī jā quívi andiví, chi ndúu ji tá cáá maá Yāā jā ní nquiji jondē andiví.

⁴⁹ Chi jā cáá ó tá nūū cáá tēe jā ní ncuvāha jíin ticāchāā ñuhun, de suni sūcuán coo ó tá nūū cáá Yāā jā ní nquiji jondē andiví.

⁵⁰ Tūhun yáhá cáchī tūhun nī nūū ndá nú hermano, jā yiqui cúñu ó cuenta ñayiví, mā cúu quívi nūū tátúnī Yāā Dios. Chi jā jíhī cúu, de mā cúu quívi nūū cutecū níí cání.

⁵¹ De cúnī ni jā ná jícūhun inī ndá nú tūhun yáhá jā ní nchiyuhū: Nsūú ndihi ó cuū, sochi ndihi ó chi nasāma yiqui cúñu ó.

⁵² Chi quívi jā tivī trompeta jā sándihí da, de iin núnúú-ni, modo iin jā nácueni ō-ni, de nasāma yā yóhó. Chi tivī trompeta, de natecū ndācá ndiyi jā má cúu cā ji. De ndācá ó jā técū ō quívi ñúcuán, chi nasāma yā yiqui cúñu ó.

⁵³ Chi jā téhyū yáhá, cánuú nūcūhun jā má téhyū cā. De jā jíhī, cánuú nūcūhun jā má cúu cuitī cā.

⁵⁴ De jā jíhī jíin jā téhyū yáhá, chi quiji quívi jā nūcūhun jā má cúu cā mā téhyū cā. Ñúcuán de quee ndāā tūhun jā yósō nūū tutū īi: Jíin poder yā nī snāā yā cuēhē jā jíhī nchivī.

⁵⁵ Túsaa de cuēhē jā cuū ō, ¿nāsa cā cuu sāhá xēen jíin ó? Chi natecū ō. ¿De nāsa cā cundeé jíin ó? Chi snāā yā. Cáchī tutū.

⁵⁶ Chi maá cuāchi cúu jā sáhá jā cundeé cuēhē jā jíhī nchivī. De ley yā janahán sáhá jā nénda cuāchi síquī ō.

⁵⁷ De ná cútahvī ō nūū Yāā Dios, chi jíin maá Jētohō ō Jesucristo sáhá yā jā cundeé ó síquī cuāchi jíin síquī cuēhē jā cuū ō.

⁵⁸ Jā ñúcuán ñanī mánī, cuiñi ñihin ndá nú de mā cācá yátá nú. De níní satíñú vāha ndá nú jíin tiñu maá Jētohō ō. Chi ja jíinī nū jāā nduú sátíñú cāhá nú jíin maá Jētohō ō.

¹ De mitan de cāhān ni sīquī xūhún jā caquīn ndá nú jā cuu ndá hermano cándija jā ndóho ndáhvī. Suni sāhá ndá máá nú tá cúu nūū ní ndacu nī nūū ndá grupo nchivī cándija jā íyó Galacia.

² Ndācá domingo de tá iin iin nú chuvāha síin nú jacū xūhún, tú nāsa nī nīhin ndá nú, tácuā tá cuēē ni nūū nū de ja íyó tūha.

³ De tá cuēē ni, de cuāha nī carta nūū ndá tēē jā nacāji ndá nú, de tají nī dē quīhīn dē nūū ndá hermano jā íyó Jerusalén, quīsiáha dē xūhún jā ní jaquīn ndá nú.

⁴ De tú íyó vāha jā quīhīn ni, de suni quīhīn ni jíin ndá dē.

Jā cāhān Pablo jā quīndēhé dē ndá nchivī cándija

⁵ De jā cuēē ni nūū ndá nú, de cánuú jā xihna cā región Macedonia quenda nī coo nī ñúcuán, sá de cuēē ni ñūū ndá nú Corinto.

⁶ De sanaā de coo nī jíin ndá nú jacū tiempo, á sanaā de coo ó níi tiempo vījin. Ñúcuán de cuu chindeé ndá nú nduhū, ní-ni cúu nūū quīhīn cā ni.

⁷ Chi nduú cúnī ni cuēē ni nūū nū jā yāha ñamā ni quīhīn ni, chi ñúhún inī ni jā coo nī jíin ndá nú jacū tiempo, de tú cuāha maá Jētohō ō tūhun.

⁸ De coo nī ñūū Efeso yáhá jondē yāha quīvī Pentecostés.

⁹ Chi íyó cuāhā nchivī jā scándija nī, chi vāha jíca tiñu Jētohō ō. De suni íyó cuāhā nchivī jā íyó contra.

¹⁰ De tú cuēē Timoteo, de sāhá ndá nú jā coo siī inī dē māhñú nú, de ni iin mā cānī inī dē sīquī. Chi suni tiñu maá Jētohō ō sáhá dē, tá cúu nūū sáhá nī.

¹¹ Túsaá de ni iin ndá nú mā sájéhe inī nūū dē. Chi sa chindeé nú dē jā quīhīn cā dē, de coo ndeé coo siī inī dē, tácuā ndiji dē jā nacunī tāhán nī jíin dē. Chi ndétu ndá nī dē jíin sava cā hermano.

¹² De hermano Apolos, chi nī ncāhān ndáhvī nī jíin dē jā ná cuēē dē nūū nū jíin sava cā hermano, cuēndēhé dē ndá nú. De nī jani inī dē jā má cúu cuēē dē mitan. Sochi tá nune dē de cuēē dē.

Saludo jā sándihī

¹³ Ndito coo inī ndá nú, de cuiñi nīhin nú jíin tūhun jā cándija nú. De téyí coo inī nū, de coo fuerza inī nū.

¹⁴ De ndācá jā sáhá nú, de sāhá nú jíin tūhun jā cúndáhvī inī tāhán.

¹⁵ Hermano, jíinī ndá nú jā xihna cā nchivī vehe Estéfanos nī ncandija ichi Acaya. De nī jēhe ji maá ji nūū tiñu jā chindeé ji ndá hermano cándija.

¹⁶ De cúnī ni jā suni ndá máá nú cuetáhvī vāha nú nchivī jā sáhá súcuán, jíin ndá cā nchivī jā chindeé tāhán de sátíñú sīquī tiñu yā.

¹⁷ Cúsiī inī ni jā ní nquenda Estéfanos jíin Fortunato jíin Acaico, chi ndá tēē yáhá nī nchindeé dē nduhū lugar ndá máá nú jāá nduú ní íyo nú jíin nī.

¹⁸ Chi nī ndundeé inī ni nī nsāhá ndá dē, de saá-ni nī nsāhá dē ndá máá nú. De cánuú jā cuetúhún nú ndá tēē jā sáhá súcuán.

¹⁹ Sāhá ndeé inī ndá nú, cáchī ndá grupo nchivī cándija jā íyó Asia. Aquila jíin Priscila jíin nchivī cándija jā ndútútú vehe dē, cāhān ndá ji jā sāhá ndeé ndasí inī ndá nú jíin tūhun maá Jētohō ō.

²⁰ De ndācá hermano cáchī ji jā sāhá ndeé inī nū. De tá cāhān jíitāhán ndá nú, de yíñúhún techuhú nú ndahá ji.

²¹ Maá nī jā cúu Pablo, jíin ndahá maá nī tēē nī tūhun yáhá jā sāhá ndeé inī ndá nú.

²² De tú ní iin nduú íyó mānī jíin Jētohō ō Jesucristo, de ná tánū tāhvī ji túsaá. De ná cāhān ō: Jētohō sá, cúnī sá jā ñamā nenda ní.

²³ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā vāha ndá ndóhó.

²⁴ De mānī ni jíin ndá nú jā cándija nú Cristo Jesús. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU CORINTO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jētahān inī Yāā Dios nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun yā. De ndūū ni jíín hermano ō Timoteo téē nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú hermano ñuū Corinto jā cándíja nú Yāā Dios, jíín nūū ndihi ndá nú jā yíhí ndahá Yāā Dios jā íyó nú níí cáhnú Acaya.

² De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāā Dios jíín Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá nú de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Sīquī jā ní ndoho Pablo tūndóhó

³ Ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, Yāā cúu Tatá maá Jētohō ō Jesucristo. Chi maá yā cúu Tatá ó jā cúndáhvī inī yóhó, de níí sáhá yā jā ndusii inī ō.

⁴ Chi sáhá yā jā ndusii inī ō sīquī ndācá tūndóhó jā ndóho ó, tácuā suni cuu sáhá maá ó jā ndusii inī táhān ó jā ndóho tūndóhó. Chi tá cúu nūū ní nsáhá yā jā ní ndusii inī maá ó, suni súcuán sáhá ó jā ndusii inī ji.

⁵ Chi jā ndóho ó cuāhā tūndóhó tá cúu nūū ní ndoho Cristo, suni súcuán níhīn ō cuāhā tūhun ndusii inī, sáhá Cristo.

⁶ Jā ñúcuán, tú ndóho ndá nī tūndóhó, de súcuán de cúu sáhá nī jā ndusii inī ndá nú de quendōo vāha cā ánō nū. De jā sáhá Yāā Dios jā ndusii inī ni, suu sáhá tucu jā ndusii inī ndá nú, de quendōo vāha cā ánō nū. De súcuán de níhīn nū fuerza jā cuandéé inī nū jíín ndācá tūndóhó tá cúu nūū ndóho ndá nī.

⁷ De ñúhún ndasí inī ni jā cúu ndá nú, chi jíín ni jā tá cúu nūū ndóho ndá nú tūndóhó jíín nī, suni súcuán ndusii inī nū jíín nī sáhá maá Yāā Dios.

⁸ Hermano, cúnī ndá nī jā ná cúnī ndá nú nāsa nī ndoho ndá nī ichi Asia. Chi nī níhīn ndá nī tūndóhó xéēn ndasí, jondē ja ñatin nduú cā quenda nī jíín, de nī jani inī ni jā cuū ní nícu.

⁹ De sīquī jā ní jehndē inī ndá nī jā cuū ndá nī, de ñúcuán nī nsáhá jā ní jíicūhun inī ni jā má cándíja ní maá ní chi nduú tíñu nī, chi sa Yāā Dios jā nástécū ndīyi candíja nī.

¹⁰ Chi maá yā nī scácu ndá nduhū nūū tūndóhó xéēn jā ja ñatin cuū ní nícu, de suni súcuán scácu yā nduhū mitan. De ñúhún inī ni jā suni scácu tucu yā nduhū ichi núú cā.

¹¹ De suni chindeé ndá nú ndá nduhū jā cācān táhvī nū jēhē ni. Chi tú cuāhā nchivī cācān táhvī jēhē ni, de suni cuāhā ji cuu nacuetáhvī jēhē ni jā ní nsáhá yā jā váha nduhū.

Jā ní ncucuéé Pablo jā quihīn dē Corinto

¹² Iyó iin jā sáhá jā cúsiī inī ndá nī: Chi nijīn cúu inī ánō ni jā vāha ndoo de ndāā nī jica ndá nī nūū nchivī ñayiví, de víhí cā nūū ndá máá nú. Chi sīquī jā váha inī Yāā Dios, de nī nchindeé yā ndá nduhū, de nsūú sīquī jā ndíchí ndá máá ní cúu jā ní jica ní súcuán.

¹³ De tūhun jā téē ndá nī nūū ndācá carta ni, chi maá-ni jā cuu cahvi ndá nú de jíicūhun inī nū cúu. De ñúhún inī ni jā jíicūhun vāha cā inī nū,

¹⁴ tá cúu nūū ja jíicūhun inī nū jacū. De súcuán de cuu cusii inī ndá nú sīquī ndá nī quivī jā ndiji Jētohō ō Jesús, tá cúu nūū cúsiī inī ni sīquī ndá máá nú.

¹⁵ De sīquī jā súcuán nī ncucáhnú inī ni, de jā ñúcuán nī jani inī ni jā tá quihīn ni Macedonia de xihna cā nūū ndá máá nú cuēē ni, tácuā cusii inī nū jā cuéndēhé nī ndá nú ūū vuelta nícu.

¹⁶ Chi nī jani inī ni jā cuéndēhé nī ndá nú, sá de yāha nī quihīn ni Macedonia, de jā ndicó nī Macedonia de nenda tucu nī nūū nū. Ñúcuán de cuu chindeé ndá nú nduhū jā quihīn ni ichi Judea nícu.

¹⁷ De jā súcuán nī jani inī ni, ¿de á téē jāá nduú nācani vāha inī cúu nī jāá nduú ní jēē ni nūū ndá nú? ¿A jáni inī nū jā cúu nī tá cúu nchivī ñayiví jā ñamā cáhān jā cuu, ñúcuán de nduú?

¹⁸ Nduú chi maá Yāa Dios jíni yā jāá nduú cáhān ni jíin nú jā cuu, de yachi nácahān ni jā má cūú.

¹⁹ Chi nduhū jíin Silvano jíin Timoteo ni nacani ni tūhun Jesucristo Sēhe Yāa Dios nūú ndá nú. De maá yā nduú cáhān yā jā cuu de nacahān tucu yā jā má cūú. Chi sa squíncuu yā jā cáhān yā.

²⁰ Chi ndihi jā ní nquee yuhú Yāa Dios, squíncuu maá Cristo. De jā suu cúu jā cáhān ō jā vii cúñáhnú Yāa Dios, de cáhān ō Amén, chi ndihi squíncuu Cristo Jesús.

²¹ De Yāa Dios cúu jā sáhá jā íni níhin ndācá ó jíin Cristo, de ní nsáhá ndoo yā yóhó jā sáhá ó tiñu jā cūni yā.

²² De suni ní jēhe yā Espiritu yā jā cundeē iní ánō ō, de cúu yā modo iin sello jā stéhēn jā cúu ó sēhe Yāa Dios. De sáhá Espiritu jā íyó seguro iní ō jā cuāha Yāa Dios tāhvī ō.

²³ De jāá ncháha ca cuēē ni nūú ndá nú nchivī Corinto, tá cúu nūú ní jani iní ni, suu cúu síquī jāá nduú ní ncúu iní ni jā cuxeēn ni nūú ndá nú jāá nduú sáhá vāha nú. De maá Yāa Dios cúu jā jíni jā cáhān ndāā ni. De tú nduú cáhān ndāā ni, de íyó vāha jā cuū ni.

²⁴ De nsūú jā cūni ndá ní jā ndacu níhin ní nūú nū síquī tūhun jā cándíja nú yā, chi ja íni níhin nú jíin tūhun yā. Chi sa cūni ni chindeē ní ndá ndóhó jā ná cúsiī cā iní nū.

2

¹ Túsaá de ní jani iní ni jā má cuēē ni incā vuelta nūú ndá nú jíin tūhun jā cuxeēn ni de cucuécá iní nū sáhá ní.

² Chi tú cucuécá iní nū sáhá ní, ¿de ní nchivī sáhá jā cusii iní maá ní? Nduú cā nā incā nchivī, chi maá-ni ndá máá nú, de nāsa cúu de tú sáhá ní jā cucuécá iní nū.

³ Jā ñúcuán cúu jā ní ntee ní carta ñúcuán nūú nū, tácuá tá cuēē ni de ja ní nacani iní nū síquī cuāchi nú sáhá, de mā cucuécá iní ní sáhá cuāchi nú quivī jā cuēē ni nūú nū. Chi sa sáhá ndá nú jā cusii iní ni. De jíni vāha ni jā tú cusii iní ni, de suni ndihi ndá nú cusii iní nū.

⁴ De jā ní ntee ní carta ñúcuán nūú nū, de ndasí ní nacani iní ni síquī nū, de ní ntahúhvī iní ni, de jondē jácu ní ní ntee ní. De nduú ní ntée ní jā sáhá ní jā cucuécá iní ndá nú, chi sa jā cūni nū nāsa māni ndasí ní jíin nú.

Jā nēe cáhnú iní Pablo nūú tēe jā ní nsáhá cuāchi

⁵ De jā ní ncucuécá iní ni ní nsáhá tēe jā ní nsáhá cuāchi ñúcuán, de nsūú maá ní-ni, chi saá-ni ndá máá nú ní ncucuécá iní nū jacū ní nsáhá dē. De cáhān ni jā jacū-ni, chi nduú cūni ní jā cuxeēn ndasí ní.

⁶ De jíin jā ní ncuxeēn ndá nú nūú dē tá ní ndutútú ndá nú, de jíin ñúcuán-ni de ní ncuu-ni.

⁷ De mitan chi cūni jā cune cáhnú iní ndá nú nūú dē, de sáhá nú jā ndusii iní dē, chi sanaā de caa cā cucuécá iní dē, de mā ndúsiī cā iní dē.

⁸ Túsaá de cáhān ndāhvī ní jíin ndá nú jā stéhēn tucu nú jā íyó māni nū jíin dē.

⁹ Chi jā síquī tiñu yáhá cúu jā ní ntee ní carta ñúcuán nūú nū, tácuá coto túnī ni ndá nú tú cuetáhvī vāha nú tiñu ndácu ní nūú nū.

¹⁰ Túsaá de jā nēe cáhnú iní ndá nú nūú nchivī, de saá-ni nduhū. Chi jā nēe cáhnú iní ní nūú nchivī tú ní nsáhá jí cuāchi, de sáhá ní súcuán síquī jā māni ní jíin nú, jíni jíinúú Cristo.

¹¹ Chi cánúú jā cune cáhnú iní ō, chi nduú cūni ō jā níhin Satanás cuāchi síquī ō, chi ja jíni vāha ó nāsa ndúcu stáhvī yóhó jā sáhá ó cuāchi.

Jāá nduú ní íyo nañí iní Pablo iní ñuú Troas

¹² Tá ní jēhēn ní ñuú Troas jā nacani ní tūhun Jētohō ō Cristo, de vāha ní nsáhá yā jā ní íyo modo jā nacani ní tūhun yā.

¹³ De vísō súcuán de nduú ní íyo nañí iní ánō ni, chi nduú ní nánihīn tāhán ní jíin hermano ō Tito. Ñúcuán de ní nacuetáhvī ní nūú nchivī ñúcuán, de cuānanducú ní dē ichi Macedonia.

Jā sáhá Cristo jā cundeē ó

¹⁴ De ná cútahvī ō nūū Yāā Dios, chi níní ndéca vāha yā yóhó jā cuāhān ō jíní Cristo Jesús, de íyó inuú ó jíní yā jā cúñáhnú ndasí yā jā snāā yā poder ndihi enemigo. De jétíñú yā yóhó jā scútē nuu ó tūhun yā ndācā-ni lugar, tá cúu nūū jítē nuu iin xicō āsīn.

¹⁵ De cúu ó tá cúu iin sūja jā jéhēn āsīn nūū Yāā Dios sáhá Cristo. De modo jā quēnda xicō ñúcuán nūū nchivī jā cācu ánō jíní nūū nchivī jā tātū tāhvī.

¹⁶ Nūū nchivī jā tātū tāhvī, chi cúu ó tá cúu iin xicō jā cuū ji sáhá, de nūū nchivī jā cācu ánō chi cúu ó tá cúu iin xicō vāha jā cutecū ji sáhá. De ni iin ó mā quēnda ó sáhá ó tiñu yáhá de tú mā chíndeé yā yóhó.

¹⁷ De ndá nduhū chi nduú sáhá nī tá cúu nūū sáhá cuāhā tēe jā ndúcú dē nīhīn dē xūhún sīquī tūhun Yāā Dios. Chi sa nācani ndāā ndá nī tūhun yā, chi maá Yāā Dios nī ntají nduhū, de maá yā jíní jā nācani ndāā ndá nī sīquī jā cándija nī Cristo.

3

Tūhun sīquī contrato jeé

¹ De jā cāhān ndá nī sūcuán, ¿de á jáni inī ndá nú jā ndúcú tucu ndá nī cāhān ni jā vāha cā tēe cúu nī, á naá cúu? ¿De á jíní ñúhún jā stéhēn ni carta recomendación nūū ndá nú, á jā cācān ni jā taji nú nūū ndá nī, tá cúu nūū sáhá sava ji?

² Nduú chi ndá máá nú cúu modo iin carta recomendación ni. De suu cúu jā ñúhún inī ni jā ní ncandija vāha ndá nú nī nsáhá nī, de cúu modo jā yósō tūhun carta ñúcuán inī ánō ni. De ndihi nchivī chi modo jā cāhvi ji cúu jā jíní ji nāsa nī nasāma nú.

³ Chi ndá máá nú cúu tá cúu iin carta jā ní ntee Cristo de scāca ndá nī. De nsūú jíní tinta ní ntēe yā, chi sa jíní Espíritu Yāā Dios, Yāā técū. De nsūú nūū tabla yūū tá cúu nūū ní ntee yā ley yā, chi sa nūū ánō nchivī nī ntee yā.

⁴ De cāhān ndá nī sūcuán, chi cúcáhnú inī ni Yāā Dios sīquī jā ní nsáhá Cristo.

⁵ De nsūú jā jáni inī ndá nī jā cuu quenda maá nī jā sáhá nī tiñu ñúcuán. Chi sa maá Yāā Dios sáhá jā cuu squíncuu nī.

⁶ De maá yā nī nsáhá jā cuu satíñú vāha nī sīquī contrato jeé yā. De contrato yáhá chi nduú cāhān jā squíncuu ó ley jā ní ntee jíní letra, chi sa jā caca ó jíní vida jeé, suu jā ní jēhe Espíritu Santo. Chi contrato ley jā yósō jíní letra, tātū tāhvī nchivī sáhá. Sochi jā sáhá maá Espíritu cúu jā cutecū ō níí cání.

⁷ De tá nī jēhe yā ley nūū Moisés janahán, de nī nchosō letra nūū tabla yūū. De nī jēndütē ndasí nūū íyó Moisés nī nsáhá yā, de jondē nī jēndütē ndasí nūū dē. De nduú ní ncúu cūndēhé vāha ndá nchivī Israel nūū dē nī nsáhá. De vísō sūcuán de cuéé-ni cuéé-ni nī ndāhvā jā jēndütē nūū dē. De tú sūcuán nī ncuñáhnú ndasí ley jā sáhá jā cuū nchivī de tātū tāhvī ji,

⁸ de sa vīhí cā cúñáhnú ndasí cā tūhun jā cutecū ō jā jēhe Espíritu Santo nūū ō.

⁹ Chi tú nī ncuñáhnú ndasí ley ñúcuán jā tātū tāhvī nchivī sáhá, de sa vīhí cā cúñáhnú tūhun jā sndāhvā Yāā Dios cuāchi ó.

¹⁰ Chi ley ñúcuán jā ní ncuñáhnú jondē saá, nduú cā cúñáhnú cuitī, sīquī jā cúñáhnú ndasí cā tūhun Espíritu jā íyó mitan.

¹¹ Chi tú sūcuán nī ncuñáhnú ley jā ní íyo jacū-ni tiempo, de sa tūhun jā coo níí cání chi cúñáhnú ndasí cā.

¹² De jā sūcuán ñúhún inī ndá nī, jā ñúcuán cúu jā íyó téyíí inī ni jā nācani nī tūhun yáhá.

¹³ Chi nduú sáhá ndá nī tá cúu nūū ní nsáhá Moisés jā ní jasí dē iin sahma nūū dē, tácuā mā cūnī ndá nchivī Israel nāsa cuāndāhvā jā jēndütē nūū dē.

¹⁴ De nchivī ñúcuán nduú ní jícūhun inī ji. De jondē mitan de tá cāhvi ji tutū contrato ley janahán, suni nduú jícūhun inī ji, chi modo jā ndásí sahma ñúcuán nūū jāá ntúní ji, de nduú cújiyo cuitī. Chi jondē tá candija ji Cristo, sá de cujiyo.

¹⁵ De suni sūcuán jondē mitan tá cāhvi ji tutū ley Moisés, de modo jā ndásí iin sahma nūū jāá ntúní ji.

¹⁶ Sochi jā nácani inī iin nchivī de quīvi ji nūū maá Jētohō ō Cristo, sá de cujiyo-ni jā ndásī ñúcuán.

¹⁷ Chi Jētohō ō cúu maá Espíritu. De nūū íyó Espíritu maá Jētohō ō, ñúcuán cúu nūū íyó libre nchivī jāá nduú cā yíhí ji chījin ley janahán.

¹⁸ De jā ñúcuán de ndá máá ó chi nduú cā jásī nūū jāá ntúnī ō. Chi cúu ó tá cúu espejo jā jéndūtē, cúu jā stéhēn ō nāsa viī ndasí cúñáhnú maá Jētohō ō, chi jíca ndāā ō. De maá ó ndācá quīvi cuānasāma ó cuānduu viī cā ánō ō tá cúu nūū cáá maá yā. Chi maá Jētohō ō jā cúu yā Espíritu, súcuán sáhá yā jíin ó.

4

¹ Túsaá de nduú núu inī ndá nī jā nácani nī tūhun yā. Chi síqui jā ní ncundáhvī inī yā ndá nduhū de nī jēhe yā tiñu yáhá nūū ni.

² Chi nduú ndúcú ndá nī ndá modo yuhū jā cúcanoō ō sáhá, de ni nduú jíca nuu nī jíin tūhun ndíchí jā stáhví, de ni nduú násāma nī tūhun Yāā Dios. Chi sa cáhān ndá nī maá-ni tūhun ndāā. De súcuán de cuu cunī ndācá nchivī inī ánō ji jā cáhān ndāā ndá nī, jíin jíinúū Yāā Dios.

³ De tú íyó nchivī jāá nduú jícūhun inī tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani ndá nī, de súcuán cúu nūū maá-ni nchivī jā tānū tāhvī.

⁴ De jāá nduú cándíja ji, chi maá jānēhén jā ndácu tiñu inī ñayíví yáhá, nī jasī nūū jāá ntúnī ji, tácu mā jéndūtē tūhun Cristo inī ánō ji, de mā cūnī ji jā viī ndasí cúñáhnú Cristo, Yāā jā inuú cáá jíin Yāā Dios.

⁵ De jā nácani ndá nī tūhun, de nsūū tūhun maá nī, chi sa tūhun Jētohō ō Jesucristo nácani nī. De ndá máá nī chi mozo-ni cúu nī nūū ndá nú jā síqui jā mānī ni jíin Jesús.

⁶ Chi tá nī nsáhá Yāā Dios ñayíví de nī ncāhān yā jā ná túu luz nūū neē. De suni súcuán nī nsáhá yā jā ní ntūu luz inī ánō ndācá ó, cúu jā jícūhun inī ō síqui Jesucristo, nāsa jéndūtē nūū yā jā viī ndasí cúñáhnú yā tá cúu nūū íyó maá Yāā Dios.

Jā jíca ó jíin tūhun jā cándíja ó yā

⁷ De ndācá tūhun yáhá jā viī ndasí cúñáhnú, chi modo jā ñúhún inī iin quísi ñuhun. Chi cúu ó tá cúu quísi ñuhun, chi nduú nā fuerza ō. De jā ñúcuán jíin vāha ndá nī jā maá Yāā Dios cúu jā jēhe poder síqui tūhun yáhá jā viī ndasí cúñáhnú, de nsūū fuerza maá nī cúu.

⁸ De jā ñúcuán, vísō ndācá lado jíin ndá nī tūndóhó, sochi nduú sáhá jā má ndúsiī cā inī ni. De vísō cúcuécá inī ndá nī síqui tūndóhó, sochi ñúhún inī ni jā quee vāha tiñu nī.

⁹ De vísō jíin ūhvī nchivī ndá nduhū, de maá yā chi nduú sndóo yā ndá nī. De vísō ndúcú ji snāā ji ndá nduhū jíin tiñu sáhá nī, de mā cūú.

¹⁰ De ní-ni cúu nūū cuāhān ni, de tá cúu nūū ní ndoho Jesús jā ní jíhī yā, suni súcuán ndóho ndá nī jā ja ñatin cuū ni, tácu suni cuu stéhēn ni fuerza Jesús jā técu yā inī yiqui cúñu nī.

¹¹ Chi júni técu ndá nī, de ndācá quīvi ja ñatin cahñī nchivī nduhū jā síqui Jesús. De súcuán de jíin nchivī jā técu Jesús inī yiqui cúñu nī jā cuū.

¹² Túsaá de ndá nduhū, níiní cúu jā ja ñatin cuū ni síqui tūhun yā, de ñúcuán sáhá jā cutecū ndá máá nú níí cání.

¹³ De yósō nūū tutū īī: Nī ncandíja nī, de jā ñúcuán nī ncāhān ni, cáchī. De saá-ni ndá nduhū, suni cándíja nī de suu cúu jā nácani nī tūhun yā.

¹⁴ Chi jíin ndá nī jā maá Yāā jā ní nastécū Jētohō ō Jesús, suni súcuán nastécū yā ndá nduhū, de sáhá yā jā iin cáhnú-ni cuiñi ndihi ó nūū yā.

¹⁵ Chi ndācá tūndóhó yáhá ndóho ndá nī tácu quendōo vāha ndá nú. De súcuán de cāyā cuāhā cā nchivī jā sáhá yā jā váha ji. Ñúcuán de suni cuāhā ndasí ji nacuetáhvī ji nūū Yāā Dios, de cuñáhnú cā yā sáhá.

¹⁶ Jā ñúcuán cúu jāá nduú núu inī ndá nī, de vísō cuāndihi fuerza yiqui cúñu nī, de ánō ni chi sa cuānduu fuerza cā ndācá quīvi.

¹⁷ Chi tūndóhó jā ndóho ó ñayíví yáhá, nduú-ni xēen cúu, de ñamā yāha. De sáhá jā nīhīn ō iin tāhvī jā cuñáhnú ó níí cání jā cáa ndasí cā nsūū cā tūndóhó ñúcuán.

¹⁸ De nduú sáhá ó cuenta nū ndācá tūndóhó jā jínī ō nū mitan, chi sa sáhá ó cuenta nū ndācá jā váha jāá nduú jínī ō nū mitan. Chi ndācá jā jínī ō nū mitan, chi ñamā ndihi, sochi ndācá jāá nduú jínī ō nū, chi coo ní cání.

5

¹ Chi yiqui cúñu ó jā ndéē ō ñayiví yáhá, cúu tá cúu iin vehe jā naā. De jínī ō jā tá naā, de cuāha Yāa Dios iin yiqui cúñu jeé, de suu cúu tá cúu iin vehe jā coo ní cání jondē andiví. De nsūú iin vehe jā sáhá nchiví cúu, chi jā sáhá Yāa Dios cúu.

² De juni ndéē ō vehe yáhá jā cúu yiqui cúñu ó, chi jéca inī ō sáhá, chi ndasí cúnī ō jā nūcūhun ó yiqui cúñu jeé ó jondē andiví.

³ Chi tá nūcūhun ó ñūcuán, de mā cōó maá-ni cā ánō ō jā naā yiqui cúñu ó yáhá.

⁴ Chi juni íyó cā ō inī vehe yiqui cúñu ó yáhá, de jéca inī ō de cúcuécá inī ō. De nsūú jā cúnī ō jā sndóo ó yiqui cúñu ó de coo maá-ni ánō ō. Chi sa cúnī ō jā nūcūhun ó jā jeé, tácuca ndāhvā yiqui cúñu ó jā naā, de coo maá jā cutecū ní cání.

⁵ De Yāa Dios cúu jā ní nsáhá jā súcuán coo ó. De nī jēhe yā Espíritu Santo jā ndéē inī ánō ō, de sáhá maá Espíritu jā íyó seguro inī ō jā cuāha Yāa Dios tāhvī ō.

⁶ Túsaá de níni cúu jā cúndeé cúcáhnú inī ndá nī. Chi jínī ni jā juni ndéē ni chījin yiqui cúñu nī yáhá, de jícá íyó nī jíin maá Jētohō ō.

⁷ Sochi mitan chi cándíja ndá nī jā íyó yā jíin nī, vísō ncháha ca cunī ni nū yā.

⁸ De cúndeé cúcáhnú inī ndá nī, chi sáhá nī cuenta jā váha cā tú ná quee nī chījin yiqui cúñu nī yáhá de quihīn ni cundeē ni jíin maá Jētohō ō.

⁹ Jā ñūcuán cúu jā ndúcú ndéē nī sáhá nī jā cusī inī yā jíin nī, vísō tú íyó cā ni chījin yiqui cúñu nī á vísō tú cundeē ni jíin yā.

¹⁰ Chi cánuú jā ndihi ó cuiñi yuhú mesa Cristo jā sáhá ndāā yā tiñu ó. De tá iin iin ó nīhīn ō síquī nāsa nī nsáhá ó, á jā váha á jā nēhén, tá nī iyo ó chījin yiqui cúñu ó.

Sīquī jā ndivi ó nū tūhun jā mānī Yāa Dios jíin ó

¹¹ Túsaá de ndíhvī inī ni jā má stívī nī nū maá Jētohō ō, de jā ñūcuán ndúcú ndéē nī scándíja nī nchivī. Sochi jínī Yāa Dios jā íyó ndāā ndá nī, de ñúhún inī ni jā suni súcuán jínī ndá nú.

¹² De nsūú jā ndúcú tucu nī cāhān ni jā váha cā tēe cúu ndá nī. Sochi cáchī tūhun nī jā cuu cusī inī ndá nú jā síquī ni. De súcuán de cuu scócóo nú nū nchivī jā cútéyí ji síquī nāsa cáá nchivī, de nduú sáhá ji cuenta nāsa cáá ánō nchivī.

¹³ De va sanaā de jáni inī ndá nú jā tēe loco cúu ndá nī jā cāhān ni súcuán. De síquī jā ndíhvī inī ni jēhē Yāa Dios cúu. De nduú chi íyó váha xīnī ni, de jā ñūcuán jétíñú yā ndá nī jā quendōo váha ndá nú.

¹⁴ Chi síquī jā cúndáhvī inī Cristo ndá nduhū, jā ñūcuán cúu jā cánuú nacani nī tūhun yā. Chi jínī váha ndá nī jā ní jihī mátúhún-ni yā jā síquī ndihi ó, de jā ñūcuán cúu modo jā ní jihī ndihi ó jíin yā.

¹⁵ Chi nī jihī yā jā síquī ndihi ó tácuca ndācá ó jā técu, mā cútecū cā ō jā sáhá ó jā cúnī maá ó, chi sa jā cúnī maá yā jā ní jihī yā de nī natecū yā jā síquī ō.

¹⁶ Jā ñūcuán nduú cā sáhá ndá nī cuenta nāsa-ni cáá nchivī, tá cúu nū sáhá nchivī ñayiví. De vísō súcuán nī nsáhá nī cuenta Cristo jondē saá, jā iin tēe-ni cúu yā, de mitan chi nduú cā jáni inī ni súcuán.

¹⁷ Chi tú iin nchivī yíhí ji ndahá Cristo, de ja nī ndujeé ji. De ndācá modo nēhén ji, ja nī ncháha cuāhān, de mitan de ja nī ndujeé ndihi.

¹⁸ De Yāa Dios cúu jā sáhá ndihi yáhá, chi jíin Cristo nī nsáhá yā jā ní ndivi ndācá ó nū tūhun jā mānī yā jíin ó. De nī ntetíñú yā ndá nī jā nacani nī tūhun jā ndivi nchivī nū tūhun jā mānī yā jíin ji.

¹⁹ Chi jíin Cristo de nī nsáhá Yāa Dios jā nchivī ñayiví ndivi ji nū tūhun jā mānī yā jíin ji. De nduú nacunehen yā cuāchi jā ní nsáhá nchivī. De nī ntetíñú yā ndá nī jā nacani nī tūhun yáhá nāsa ndivi ji nū tūhun jā mānī yā jíin ji.

²⁰ Túsaá de cúu ndá nī tēe jā jíca tiñu maá Cristo. De jā cáhān ni, chi modo jā maá Yāā Dios cáhān ndāhvī yā jíín ndá nú. Túsaá de cáhān ndāhvī nī jíín ndá nú jā cáhān Cristo, jā ná ndívi ndá nú nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jíín nú.

²¹ De Cristo, vísō nduú ni iin cuāchi yā, de nī nsāhá Yāā Dios jā ní nūcundeē cuāchi ó sīquī yā. De súcuán de yóhó jā yíhí ndahá Cristo, nī nūcundeē sīquī ō jā íyó ndāā ō tá cúu nūū íyó ndāā Yāā Dios.

6

¹ Túsaá de sīquī jā cúu ndá nī tēe jā sátíñú jíín yā, de cáhān ndāhvī nī jíín ndá nú jā má sndóo uun nú tūhun jā ní nsāhá Yāā Dios jā váha ndá nú.

² Chi cáchī yā nūū tutū ī:

Maá tiempo jā cúnī maá nī de cunini nī tūhun jā cáhān ndāhvī nú jíín nī.

De maá tiempo jā scácu nī nchivī, de scácu nī ndóhó.

Cáchī yā. De mitan-ni cúu maá tiempo jā cúnī yā, de mitan-ni cúu tiempo jā ní nquiji Yāā jā scácu yóhó.

³ De ndúcú ndá nī jā má sāhá nī ni iin tiñu jā casī jā candíja nchivī, tácu mā cáhān ji sīquī tiñu ndíso nī.

⁴ Chi sa ndúcú nī jā ndihi jā sáhá nī stéhēn jā cúu nī tēe jā sátíñú nūū Yāā Dios. Jā ñúcuán jéndeē inī ndá nī jā ndóho nī tūndóhó, jíín jā cúmanī nūū ni, jíín jā vjín sáhá jíín nī.

⁵ Chi nī īyo quéhén vuelta jā ní ncani nchivī ndá nī, de nī nenda ji sīquī ndá nī, de nī nchihī ji ndá nī vecāa, de nī nsatíñú nīhin nī, de nī jahnī ni maá nī māhná, de nī īyo nditē inī ni.

⁶ De suni ndúcú ndá nī jā cuetúhún ji nduhū sīquī jā ndāā jíca nī, de jícūhun vāha inī ni tūhun ndāā, de íyó paciencia inī ni, de vāha inī ni, de ndéē Espíritu Santo inī ndá nī, de cúndāhvī ndija inī ni táhán nī.

⁷ De nācani ndāā ndá nī tūhun, de poder Yāā Dios íyó jíín nī. De jíín tūhun ndāā sndāhvā ni ndācá tiñu néhén, chi modo jā cánāá nī sīquī. De modo jā nénda ñúcuán sīquī ndá nī, de nénda ndá nī sīquī.

⁸ Íyó vuelta jā íyó yíñúhún nchivī jíín nī, de íyó vuelta jāá nduú. Íyó vuelta jā jétúhún ji ndá nī, de íyó vuelta jā cáhān ji sīquī ni. De íyó vuelta jā cáhān ji jā tēe stáhvī cúu ndá nī, de íyó vuelta jā cáhān ji jā tēe ndāā cúu nī.

⁹ De íyó vuelta jā sáhá ji jāá nduú jíín ji ndá nī, de íyó vuelta jā sáhá ji jā jíín vāha ji ndá nī. De íyó vuelta jā cúnī nchivī jā cahñī ji ndá nī, sochi técu cā ni. De vísō sndóho ji ndá nī, sochi nduú jíhī ndá nī.

¹⁰ De vísō íyó jā cúcuécá inī ni, sochi níni cúsiī inī ni. De vísō tēe ndāhvī cúu ndá nī, sochi sáhá cúicá nī cuāhā nchivī jíín tūhun yā. De vísō nduú nā cuá névāha nī, sochi jíín maá yā de ndihi-ni névāha nī.

¹¹ Hermano ñuū Corinto, súcuán cúu jā cáhān cājí nī jíín ndá nú, chi sīquī jā mānī ni jíín nú, jā ñúcuán cúu jā cáchī ndihi nī nāsa ndóho nī.

¹² Ndá máá nī cáchī cājí nī sīquī jā mānī ndasí nī jíín ndá nú, de ndá máá nú sanaā de nduú mānī nū jíín nī súcuán.

¹³ De modo jā cáhān tatá jíín sēhe, suni súcuán cáhān ndāhvī nī jíín ndá nú jā coo manī nū jíín nī, tá cúu nūū íyó mānī ni jíín nú.

Sīquī jā cúu ó templo Yāā Dios

¹⁴ Mā quívi nduū ndá nú jíín tiñu néhén jā sáhá nchivī jāá nduú cándíja, chi mā cúu coo inuú nú jíín ji. ¿Chi nāsa cúu quetáhán tiñu jā sáhá nchivī ndāā jíín jā sáhá nchivī néhén? ¿De nāsa cuu cundeē inuú nchivī jíca jíín luz yā jíín nchivī jíca nūū neē?

¹⁵ ¿Nāsa cuu coo inuú Cristo jíín Satanás? ¿De nāsa cuu cuiñi cáhnú nchivī cándíja jíín nchivī jāá nduú cándíja?

¹⁶ ¿De nāsa cuu cani táhán templo Yāā Dios jíín ídolo? Chi ndá máá nú cúu templo Yāā Dios, Yāā técu, chi ndéē yā inī ánō nū, tá cúu nūū ní ncāhān yā:

Cundeē ni inī ndá ji de caca nuu nī mähñú ji,
de cuu nī Yāā Dios maá ji,
de cuu ji nchivī maá nī.
Ncachī yā.

¹⁷ De jā ñúcuán nī ncāhān cā yā:
Mā quívi nduū ndá nú jín tiñu néhén jā sáhá ndá ji,
chi sáhá sín nú maá nú, cáchī Jētohō ō.
De mā tíin nú ndācá jāá nduú ndāā.
Ñúcuán de naquehen nī ndá nú,
¹⁸ de cuu nī Tatá ndá nú,
de cuu nú sēhe yíi nī jín sēhe síhí nī,
cáchī Jētohō ō, Yāā jā tíin ndihi poder.
Cáchī tutū.

7

¹ Ñanī mánī, túsaa de névāha ó ndācá tūhun yáhá jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā. Jā ñúcuán ná sáhá ndoo ó maá ó ndācá jā sātéhén yiqui cúñu ó jín ánō ō. De ná cúndihvī inī ō jā má stíví ó nūū Yāā Dios, de ná cóo ndoo coo iī ō nūū yā jín ndihi tiñu jā cúnī yā.

Jā ní nacani inī nchivī Corinto sīquī cuáchi ji

² Coó manī ndá nú jín ndá nī viī. Chi nduú ní nsáhá nī falta nūū ni iin nú, de nduú ní stíví nī ánō ni iin nú, de ni iin nú nduú ní stáhví nī.

³ De nsūū jā ndúcú nī cāhān ni nūū nū cúu jā cāhān ni sūcuán, chi ja nī ncāhān ni jā mānī ndasí nī jín nú. De níní ñúhún inī ni ndá nú, vísō cuū ō á cutecū ō.

⁴ De cúcáhnú ndasí inī ni ndá nú, de cúsiī ndasí inī ni jā jíca ndāā nū. De vísō jínī ndá nī ndācá tūndóhó yáhá, de íyó ndeé inī ni de cúsiī ndasí inī ni jā síquī ndá nú.

⁵ Tá nī jēē ndá nī Macedonia, de nduú ní íyo nañíi inī ni, chi sa vójín nī íyo tūndóhó jín nī ndācá lado. Chi nī íyo jā ní stáhān tāhān jín nī, de nī nchūhú nī jā sanaā de caca yátá nchivī cándíja.

⁶ De Yāā Dios jā sáhá jā ndúndeé inī nchivī jā cúcuécá inī, nī nsáhá yā jā ní ndundeé inī ndá nī, chi nī nquiji Tito nī nsáhá yā.

⁷ De nī ndusiī inī ndá nī, de nsūū maá-ni sīquī jā ní nquiji dē, chi suni jā ní ndundeé inī dē nī nsáhá ndá nú. Chi nī ncachī tūhun dē jā ñúhún inī ndá nú jā cunī tucu nú nūū ni, jín jā cúcuécá inī nū sīquī cuáchi nú, jín jā nācani inī nū jēhē ni. De jā ñúcuán v́hí cā nī ncusiī inī ni.

⁸ De carta jā ní ntají nī nūū ndá nú, vísō nī nsáhá jā ní ncucuécá inī ndá nú, sochi nduú cā nācani cuécá inī maá nī jā ní nsáhá sūcuán. Chi vísō nī ncucuécá inī ni saá, de mitan de nduú cā, chi jínī ni jā jacū-ni quívī nī ncucuécá inī ndá nú nī nsáhá.

⁹ De mitan de cúsiī inī ni, de nsūū sīquī jā ní ncucuécá inī ndá nú, chi sa sīquī jā ní jetíñú jā ní ncucuécá inī nū, chi nī nsáhá jā ní nacani inī nū sīquī cuáchi nú. Chi nī ncucuécá inī nū tá cúu nūū cúnī maá Yāā Dios, de nsūū jā ní nsáhá ūhvī ni ndá nú.

¹⁰ Chi tú cúcuécá inī ō tá cúu nūū cúnī Yāā Dios, de suu sáhá jā nācani inī ō sīquī cuáchi ó de scácu yā yóhó, de sá de nduú cā nācani cuécá inī ō. Sochi tú cúcuécá inī nchivī jāá nduú cándíja, de nduú jétíñú jā nacani inī ji, chi sa tānū tāhvī ji.

¹¹ Sochi nī ncucuécá inī ndá nú tá cúu nūū cúnī Yāā Dios, de mitan de jínī ndá nú nāsa vāha nī jetíñú. Chi nī nacani ndasí inī nū nī nsáhá, de nī nducú ndá nú jā quendōo ndāā nū, de nī ncuxeēn nū nūū tēe jā ní nsáhá cuáchi, chi nī nchūhú nú jā ní stíví nú nūū yā. Ñúcuán de ndasí nī ncuu inī ndá nú jā cunī tucu nú nūū ni, de nī ndihvī ndasí inī nū nī ncuxeēn nū nūū tēe jā ní nsáhá cuáchi ñúcuán. De sūcuán nī stéhēn ndá nú jāá nduú cuáchi nú, chi nduú ní jétúhún ndá nú cuáchi jā ní nsáhá tēe ñúcuán.

¹² De jā ní ntee nī carta ñúcuán, de nsūū maá-ni sīquī tēe jā ní nsáhá cuáchi, de ni nsūū maá-ni jēhē tēe jā ní ndoho nī nsáhá dē. Chi sa nī ntee nī tácuā sáhá ndá nú cuenta nāsa nī nacani ndasí inī nū jā mānī nū jín nī, jínī jínúū Yāā Dios.

¹³ Jā ñúcuán nī ndusiī inī ndá nī jā síquī ndá nú. De víhí cā nī ncusiī inī ni jā ní jinī ni jā cúsiī inī Tito, chi nī nduu nañíí inī dē nī nsāhá ndá nú.

¹⁴ Chi ja nī ncāhān ni jíín dē jā cúsiī inī ni jā vāha nchivī cúu ndá nú, de mitan de nduú ní nquéndōo nī tūhun canoō jā síquī nū. Chi tá cúu nūū ní jinī ndá nú jā íyó ndāā ndācá tūhun jā ní ncāhān ni jíín nú, suni súcuán nī nquee ndāā jā ní ncāhān ni jíín Tito jā cúsiī inī ni síquī nū jā vāha squíncuu nú.

¹⁵ De víhí cā mānī dē jíín ndá nú mitan jā ñúhún inī dē jā vāha nī jetáhví nú jā cāhān dē, de nī iyo yíñúhún nú chi nī ndihví inī nū jā má stíví nú nūū dē.

¹⁶ Túsaá de cúsiī inī ni síquī jā cúcáhnú ndasí inī ni ndá nú.

8

Jā ná cúsiī inī ji sōcō ji cuāhā

¹ Hermano, mitan de suni cúnī ndá nī cachī tūhun nī nūū ndá nú nāsa cuāhā jā vāha nī nsāhá Yāā Dios jíín nchivī cándíja jā íyó región Macedonia.

² Chi vísō nī jito túnī ndasí tūndóhó ji, de suni nī ncusiī ndasí inī ji jíín tūhun yā. De vísō ndóho ndáhví ndasí ji, de vāha ndasí nī jaquīn ji cuāhā xūhún jā cuu nchivī cándíja.

³ Chi cúu nī testigo jā ní ncusiī inī maá ji nī jēhe ji nāsa nī nquenda ji, de jondē víhí cā nī jēhe ji.

⁴ Chi nī ncāhān ndáhví ndasí ji jíín nī jā cuāha nī tūhun jā chindeé táhán ji jíín ó cuāha ji xūhún cuu ndá hermano jā ndóho ndáhví.

⁵ De víhí cā nī nsāhá ji nsūú cā tá nī jani inī ndá nī, chi xihna cā nī nsōcō ji maá ji nūū Jētohō ō, de sá de nī jēhe ji maá ji jā sāhá ji ndācá jā cúnī ndá nī, ndihi nāsa jétahān inī Yāā Dios.

⁶ De jā súcuán nī nsāhá ndá nchivī Macedonia, de nī sndíhvī inī ndá nī Tito jā ná cuéē tucu dē nūū ndá máá nú, de sāhá dē jā jīnu tiñu jā ní squíjéhé dē jíín nú jā suni caquīn nū cuāhā xūhún cuu nchivī ndáhví.

⁷ Chi ndá ndóhó vāha ndasí sáhá nú ndācá-ni, chi vāha cándíja nú, vāha nācani nú tūhun, vāha jíicūhun inī nū, vāha ndíhvī inī nū, vāha mānī nū jíín ndá nī. Túsaá de suni cánuú jā vāha sāhá nú tiñu yáhá jā cuāha nú jā cuu nchivī ndáhví.

⁸ De nsūú jā cúnī ni ndacu nī nūū nū, chi sa cáchī tūhun nī nūū nū nāsa cúsiī ndasí inī sava cā nchivī jēhe ji xūhún, de súcuán de cunī ni jā suni cúndáhví ndija inī ndá máá nū nchivī ndáhví.

⁹ Chi ja jíínī ndá nú nāsa vāha ndasí inī Jētohō ō Jesucristo jíín ó. Chi síquī jā ní ncundáhví inī yā ndóhó de nī nasāhá ndáhví yā maá yā, vísō cuicá ndasí yā jondē andiví nícu. De súcuán nī nsāhá yā jā cúcuicá ndá nú ndihi jā ndíso tūhun yā, síquī jā ní nasāhá ndáhví yā maá yā.

¹⁰ De jā vāha ndá máá nú cúu jā ná cáchī ni nāsa jáni inī ni síquī tiñu yáhá. Vāha nī nquijéhé ndá nú cuíyā ava, chi nsūú maá-ni jā ní jaquīn nū xūhún, chi suni nī ncusiī ndasí inī nū nī nsāhá nú.

¹¹ Túsaá de mitan de sínu ndá nú da. De tá cúu nūū ní ncusiī inī nū jā ní nquijéhé nū jíín, suni súcuán cusii inī nū sínu nú, chi cuāha ndá nú tú nāsa névāha nú.

¹² Chi tú cúsiī inī ō cuāha ó, de jétáhví yā tú nāsa névāha ó, chi nduú jíicān yā jā cuāha ó jáá nduú névāha ó.

¹³ De nsūú jā cāhān ni jā cahnī ndáhví nú maá nú jā caa cā nīhīn ji nsūú cā jā ndōo nūū ndá máá nú.

¹⁴ Chi sa jā inuú-ni cunevāha ndá nú jíín ji. Chi névāha cuāhā nū mitan, de cuu cuāha nú jā cúmanī nūū ndá ji. Nūcuán de tú ní iin quivī cunevāha ndá ji, de suni cuu taji ji de tú cúmanī nūū nū. De súcuán de inuú-ni cunevāha ndá nú,

¹⁵ tá cúu nūū cāhān tutū nī síquī nchivī jā ní nastútú maná jondē janahán: Tēe jā ní nastútú cuāhā, chi nduú ní ndóo cā. De tēe jā ní nastútú jacū-ni, suni nduú ní ncúmanī nūū dē. Cáchī tutū.

Tūhun Tito jíín ūū cā táhán dē

¹⁶ De ná cútahvī ni nūū Yāā Dios jā ní nsāhá yā jā ndíhvī inī Tito jēhē ndá nú tá cúu nūū ndíhvī inī ndá máá nī.

¹⁷ Chi nī jetáhvī dē jā ní ncāhān ni jín dē jā cuēē dē nūū nū. De sīquī jā ndíhvī inī dē jēhē ndá nú, jā ñúcuán cúu jā cuēē dē, chi sūcuán cúu inī maá dē.

¹⁸ De suni tají ndá nī iin hermano cuēē jín Tito nūū nū. De ndācá grupo nchivī cándíja jétúhún ji tēe ñúcuán jā vāha sátíñú dē sīquī tūhun jā scácu yā yóhó.

¹⁹ De ndācá grupo nchivī cándíja suni nī ntee ji tiñu dē jā quíhīn dē jín ndá nī chindeé dē jā quísiáha ndá nī xūhún jā ní jēhe nchivī. De tiñu yáhá sáhá ndá nī tácuca cāhān nchivī jā vāha ndasí Yāā cúu maá Jētohō ō, chi cunī ji nāsa cúsiī ndasí inī nū jā sócō nū xūhún.

²⁰ De quíhīn ni jín ndá tēe ñúcuán tácuca ni iin nchivī mā tēē ji cuāchi sīquī ni sīquī xūhún jā ní nsōcō nchivī.

²¹ Chi ndúcú nī jā ndāā squíncuu nī ndācá tiñu, de nsūū maá-ni nūū Yāā Dios, chi saá-ni nūū nchivī.

²² De suni tají ndá nī incā hermano ō cuēē dē jín ndúū tēe yáhá. De ja ncuu quéhén vuelta nī stéhēn dē jā cúsiī ndasí inī dē jā ndíhvī inī dē ndācá tiñu. De mitan chi ndíhvī cā inī dē jēhē ndá nú, chi cúcáhnú ndasí inī dē jā squíncuu nú.

²³ De tú jícān tūhún nchivī sīquī Tito, de cachī nū jā cúu dē tēe chíndeé nduhū jā sátíñú dē jín nī nūū nū jā sīquī tūhun yā. De ndúū cā hermano ō yáhá, cachī nū jā cúu dē tēe jā ní ntetíñú nchivī cándíja, de íyó yíñúhún dē nūū Cristo.

²⁴ Túsaá de stéhēn nū nūū dē jā íyó mānī ndija ndá nú jín dē, tácuca cunī ndācá grupo nchivī cándíja. De sūcuán de cunī ji jāá nduú ní ncúsiī cāhá inī ni jā sīquī ndá nú.

9

Sīquī jā jáquīn ji xūhún cuu ndá hermano

¹ De mitan de nduú cā jínī ñúhún jā tee nī nūū ndá nú sīquī xūhún jā jáquīn nū jā cuu ndá hermano jā ndóho ndáhvī.

² Chi ja jínī ni jā jétahān inī ndá nú cuāha nú. De jā ñúcuán maá-ni jā cúsiī inī ni cāhān ni jín nchivī Macedonia jā ndá ndóhó nchivī Acaya, ja nī nsāhá tūha nú xūhún cuīyā ava. De jā sūcuán nī ncusiī inī ndá máá nú, de jā ñúcuán cuāhā nchivī Macedonia suni nī ndíhvī inī ji nī jēhe maá ji.

³ De tají nī ndinúnī hermano yáhá, cuēē ndá dē nūū nū xihna cā, tácuca tá cuēē maá nī de mā cāhān nchivī jā ní stáhvī nī jā ní ncāhān ni jā squíncuu vāha nú jín tiñu ñúcuán. Chi coo tūha ndija nú jín xūhún tá cúu nūū ní ncāhān ni jín ji.

⁴ Chi sanaā de cuēē ni jín jacū tēe Macedonia, de tú cunī dē jāá nduú íyó tūha ndá nú, de nihīn ni tūhun canoō, de saá-ni ndá máá nú, chi nī ncāhān téyí nī jā íyó tūha ndija nú.

⁵ Jā ñúcuán nī jani inī ni jā cánuú jā cāhān ni jín ndācá hermano yáhá jā cuēē ndá dē xihna cā, de sá de cuēē ni, tácuca sndíhvī inī dē ndá nú jā ñamā ná cóo tūha xūhún jā ní ncāhān nū jā cuāha nú. De sūcuán de coo tūha sīquī jā vāha inī ndá nú, de nsūū jā ní nsāhá fuerza ni ndóhó.

⁶ De nūcūhun inī ndá nú tūhun yáhá jā tú jacū-ni cuāha nú de suni jacū-ni nanihīn nū: Chi tēe jā jáquīn tāmá, suni tāmá-ni nástútú dē. De tēe jā jáquīn cuāhā, chi suni cuāhā nástútú dē. Cáchī tutū.

⁷ Tá iin iin nú cuāha nú nāsa nī nchuhun inī maá nú. Mā cúxī inī nū cuāha nú, chi nsūū fuerza cúu. Chi Yāā Dios mānī yā jín nchivī jā cúsiī inī cuāha.

⁸ De maá Yāā Dios cuu sāhá yā jā nducuahā ndācá nūū jā vāha jā cuu ndá nú, tácuca níní cunevāha nú ndācá ndihi jā jínī ñúhún nú, de coo sobra cā jā cuāha nú cuu ndācá tiñu vāha.

⁹ Chi sūcuán cāhān tutū ī sīquī ndá nchivī jā jēhe:

Nī scāa ji nī jēhe ji nūū nchivī ndāhvī.

De ndācá tiñu vāha jā sáhá ji chi quendōo ní cání.

Cáchī tutū.

¹⁰ De Yāa Dios jéhe yā tatā nū tēe jáquīn, de nīhīn dē stāa yáji dē. De suni súcuán cuāha yā ndinuū nū jā váha cuu ndá nú, de sáhá yā jā cāyā de nducuahā tiñu váha jā sáhá ndá nú.

¹¹ Súcuán de coo cuícá nú jíin ndācá-ni, tácuca cuu cuāha cuāhā nū. De xūhún jā cuāha nú jā quihīn nū ndá hermano jā ndóho ndáhvī, suu sáhá jā nacuetáhvī ji nū Yāa Dios.

¹² Chi xūhún jā cuāha ndá nú nū ji, nsūú mátúhún-ni jā nihīn ji jā cúmanī nū ji, chi suni sáhá jā nacuetáhvī ndasí ji nū yā.

¹³ De cāhān ji jā váha ndasí Yāa cúu Yāa Dios, chi xūhún jā jéhe ndá nú stéhēn jā váha cándíja nú tūhun Cristo. De suni sáhá jā cāhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios síquī jā váha nī jēhe ndá nú nū ji jíin nū ndá cā nchivī.

¹⁴ De suni cācān táhvī ji jēhē nū, chi coo manī ndasí ji jíin nú síquī jā váha ndasí nī nsáhá Yāa Dios jíin nú.

¹⁵ De ná cútahvī ō nū Yāa Dios, chi nī jēhe yā Sēhe yā nū ō, jā cúu iin táhvī cāhnú ndasí jā má quēndá cuitī ō cachī tūhun ó ndihi.

10

Jā ndíso tíñú Pablo jā cúu dē apóstol

¹ De nduhū Pablo, cāhān ndáhvī nī jíin ndá nú jíin modo jā cāhān maá Cristo jā vitá inī yā de váha inī yā. Nduhū, chi cāhān ndá nú jā tá íyó nī jíin nú de íyó suchí inī ni nū nū, sochi tá íyó jícá nī de nduú yúhú cuitī ni cāhān nihīn nī jíin nú. Cáchī ndá nú.

² Túsaá de cāhān ndáhvī nī jíin ndá nú jā tá cuēē ni de mā cāhān nū tūhun jā sáhá jā cuxeēn ni nū nū. Chi sava ndá nú cāhān jā sáhá ndá nī tiñu yā jā maá-ni jā nīhīn ni síquī ñúcuán. Túsaá de íyó tūha nī jā cuxeēn ni nū nchivī jā cāhān súcuán.

³ Chi vísō cúu ndá nī nchivī jā ndēē inī ñayiví, de nduú cánāá nī tá cúu nū cánāá nchivī ñayiví. Chi modo jā cánāá nī cúu jā cánāá nī síquī ndācá tiñu néhēn.

⁴ Chi nsūú ndatíñú ñayiví jétíñú nī jā cánāá nī, chi jíin poder Yāa Dios cúu jā cánāá nī jā snāá ni ndācá fuerza jā cúu contra síquī yā.

⁵ Súcuán snāá ndá nī ndācá tūhun nduxí jíin tūhun téyíí jā ndúcú casí jā má cūnī nchivī nāsa Yāa cúu Yāa Dios. De jāsī ni nū ndihi jāá nduú váha jā jáni cāhá inī nchivī, tácuca candíja ji nū Cristo.

⁶ De tá jīnu jā candíja váha ndá máá nú, sá de coo tūha nī jā cuāha nī castigo nū ndá cā nchivī jāá nduú cūnī candíja.

⁷ Ndá máá nú chi maá-ni jā jáni inī nū modo nchivī jāá nduú jícūhun inī. Chi tú nā-ni tēe jáni inī dē jā Cristo nī ntetíñú yā dē, de ná sáhá dē cuenta jā suni súcuán nī ntetíñú yā ndá nduhū.

⁸ De tú nī ncāhān téyíí nī jíin nú jā ndíso tíñú nī, sochi nduú cúcanoō ni sáhá. Chi maá Jētohō ō nī ntetíñú yā ndá nī, tácuca sáhá nī jā cuja ánō ndá nú jíin tūhun yā, de nsūú jā snāá ni.

⁹ Túsaá de nduú cūnī ni jā canī inī nū jā ndúcú nī siúhú nī ndá nú jíin carta ni.

¹⁰ Chi cāhān sava nú jā ndācá carta ni chi sndíhvī ndasí inī, de nihīn ndácu tiñu, sochi tá íyó nī jíin ndá nú de nduú cūndeé inī ni jā ndacu nihīn nī, de suni nduú cúu cāhān viī ni, cachī ndá nú.

¹¹ De nchivī jā cāhān súcuán ná sáhá ji cuenta jā tá cúu nū nihīn cāhān carta ni tá íyó jícá nī, suni súcuán nihīn ndacu nī tiñu nū nū tá coo nī jíin nú.

¹² De va mā chūndeé cuitī inī ni jā sáhá ñáhnú nī maá nī tá cúu nū sáhá sava tēe ñúcuán jā jétúhún dē maá dē. Ndá tēe ñúcuán chi íyó naā xīnī dē jā jáni inī dē jā cúñáhnú cā dē nsūú cā ndá táhán dē, de nduú sáhá dē cuenta nāsa íyó dē nū Yāa Dios.

¹³ Sochi ndá nduhū chi nduú cútéyíí nī, chi maá-ni medida tiñu jā ní jēhe Yāa Dios nū ni, de mā scāa cā ni. Maá Yāa Dios nī jēhe medida nāsaa cúu jā sáhá nī, de maá yā nī jēhe tūhun jā ní jīnū ni nū ndá ndóhó nchivī Corinto.

¹⁴ Jā ñúcuán, tá nī jīnū ndá nī nūū nū jā xīhna ñúhún de nsūú jā ní nchāha nī nūū medida tiñu jā ní jēhe yā nūū ni. Chi xihna cā ndá máá nī nī jīnū nūū ndá nú jā ní nacani nī tūhun vāha Cristo.

¹⁵ De nduú cútéyí nī sīquī tiñu jā ní nsāhá incā tēe, chi vāchi sīquī tiñu jā ní nsāhá maá nī-ni. De sa ñúhún inī ndá nī jā cuāhā cā candíja nú, de súcuán de cuu sāhá nī cuāhā cā tiñu yā māhñú ndá nú, sochi maá-ni medida jā ní jēhe yā.

¹⁶ De sá de quihīn ni nūū ndá cā ñuū jā íyó ichi nūū cā ñuū nū, jā scútē nuu cā ni tūhun jā scácu yā yóhó cúnī ni. Sochi mā quívi nduū ni jā cutéyí nī nūū ja nī nacani incā tēe tūhun.

¹⁷ De tú ní tēe cúnī dē cutéyí dē, ná cútéyí dē sīquī jā sáhá maá Jētohō ō, nsūú sīquī jā sáhá maá dē.

¹⁸ Chi nsūú tēe jā jétúhún maá cúu jā quéndōo yíñúhún, chi sa tēe jā jétúhún maá yā.

11

Jā cāhān Pablo sīquī ndá tēe jā nácani tūhun stáhvī

¹ Cune cáhnú inī ndá nú de ná cāhān ni jacū tūhun modo tá cāhān nchivī naā. Túsaá de cáhnú coo inī ndá nú viī.

² Chi cúcuíñú nī jā jéhē ndá nú, tá cúu nūū cúcuíñú Yāā Dios. Chi cúu ndá nú tá cúu iin ñahan lúli jā íyó ndoo, de nī nsāhá nī jā quetáhán ndá nú jíin Cristo, tá cúu nūū quetáhán iin ñahan lúli jíin mátúhún-ni yíi ji.

³ Sochi yúhú nī jā sanaā de cuāha ndá nú tūhun jā ndá tēe nácani incā tūhun, stáhvī dē ndá nú, de siāā nū tūhun jā chíñúhún ndāā nū Cristo jondē jíin inī jíin ánō nū. Chi suni súcuán nī nsāhá Satanás jíin Eva, chi nī nquívi inī iin cōō, de nī stáhvī ji ña jíin tūhun ndíhí jā stáhvī.

⁴ Chi tá quíji ndá tēe nūū nū de tú nduú nácani ndāā dē tūhun Jesús tá cúu nūū ní nacani ndá nī, de va vāha ndasí jétáhvī ndá nú dē. De suni súcuán vāha jétáhvī nú nūū incā espíritu jíin nūū incā tūhun jāā nduú quetáhán jíin Espíritu Santo jíin tūhun jā ní ncandíja nú jā scácu yā ndá nú.

⁵ De ndá tēe ñúcuán jā cándíja ndá nú jā cāhān dē jā cúu dē apóstol cúñáhnú, sochi nduú cúñáhnú cuitī dē nūū ni.

⁶ Chi vísō sanaā de nduú níhīn vāha nī modo jā cāhān ni, sochi jícūhun vāha inī ni. Chi jíin ndíhi tiñu jā ní nsāhá nī māhñú ndá nú nī stéhēn cājí nī jā súcuán cúu.

⁷ Nduú ní jícān ni xūhún nūū ndá nú jā ní nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó. De súcuán nī ntecū ndáhvī nī tácuā quéndōo vāha cā ndá nú jíin tūhun yā. ¿De va cuāchi nī nsāhá nī jā ní nsāhá nī súcuán, á naá cúu?

⁸ Chi sava cā grupo nchivī cándíja nī nquehen nī xūhún jā ní jēhe ji nūū ni, tácuā súcuán-ni nacani nī tūhun yā nūū ndá nú.

⁹ De tá nī íyo nī jíin nú de nī ndíhi xūhún nī, de nduú ní jícān cuitī ni nūū ni iin nú. Chi ndá hermano jā ní nquíji ichi Macedonia nī jēhe dē nūū ni jā cúmanī. De jíin súcuán de nduú ní stáhān ni ndá ndóhó, de ni mā sāhá cuitī ni.

¹⁰ De tá cúu nūū cúcáhnú vāha inī ni jā jíin nī tūhun ndāā Cristo, suni súcuán jíin nī jā má quéhén nī xūhún nūū ni iin nchivī níi región Acaya, tácuā mā cásī ji jā cúsiī inī ni jā súcuán-ni nácani nī tūhun yā.

¹¹ ¿De á sīquī jāā nduú mānī ni jíin ndá nú cúu jā cāhān ni súcuán, jáni inī nū? Nduú chi maá Yāā Dios jíin yā jā mānī ni jíin ndá nú.

¹² De sāhá cā ni tá-ni sáhá nī, chi mā quéhén nī xūhún nú, tácuā casī ni jā sáhá téyí ndá tēe ñúcuán maá dē jā cāhān dē jā inuú-ni sáhá dē tiñu yā jíin nī.

¹³ De ndá tēe ñúcuán chi nsūú apóstol ndāā cúu dē, chi cúsa maá tūhun stáhvī-ni cāhān dē, de sáhá dē maá dē jā cúu dē apóstol Cristo.

¹⁴ De nduú sáhvī inī ō jíin ō jā sáhá ndá dē súcuán, chi ja jíin ō jā suni Satanás násāma maá, de stáhvī jā sáhá maá modo iin ángel Yāā Dios jā jíca jíin luz yā.

¹⁵ De jā ñúcuán suni nduú sáhvi inī ō jínī ō ndá tēe jā jétíñú Satanás, tú sáhá dē maá dē jā tēe sáhá ndāa cúu dē. De iin quívi de nanihin dē síquī tiñu néhén jā sáhá dē.

Tūndóhó jā ní ndoho Pablo síquī jā cúu dē apóstol

¹⁶ Incā vuelta cáhān ni jín ndá nú jā ni iin nú mā cānī inī nū jā tēe naā cúu nī. Sochi tú súcuán jáni inī ndá nú, de va cuetáhvi nú jā cáhān ni modo tēe naā túsaá, de súcuán de va suni maá nī cuu cutéyí nī jacū tá cúu nū sáhá ndá tēe ñúcuán túsaá.

¹⁷ Jā cáhān ni súcuán chi nsūú jā ní ncachī maá Jētohō ō jā cáhān ni, chi sa modo tēe naā cáhān ni jā cutéyí nī.

¹⁸ Chi cuāhā dē sáhá téyí dē maá dē jā cúu cuenta ñayívi, de va suni súcuán ná sáhá téyí nī maá nī túsaá.

¹⁹ De va tēe íyó cájí xīnī cúu ndá nú, jáni inī nū, de jā ñúcuán vāha jéndeé inī nū ndá tēe naā xīnī túsaá.

²⁰ Chi va vāha-ni jéndeé inī ndá nú nū ndá tēe ñúcuán jā sáhá fuerza dē ndá nú jā satíñú cāhá nū nū dē, á sáhá ndáhvī dē ndá nú, á cāndeē dē ndatíñú nú, á sáhá ñáhnú dē maá dē nū nū, á jondē cātū dē nū nū.

²¹ De va vísō cúcanoō ni jā cachī ni, de ná cáhī ni jā maá nī va nduú nā valor ni jā sáhá téyí nī maá nī tá cúu nū sáhá ndá tēe ñúcuán. Sochi mitan de tú íyó sava tēe jā chūndeé inī dē sáhá téyí dē maá dē, de va suni chundeé inī maá nī túsaá. De va cáhān ni tá cúu nū cáhān iin tēe naā.

²² Tú cutéyí ndá dē jā tēe hebreo cúu dē, de saá-ni nduhū. Tú tēe Israel cúu dē, de saá-ni nduhū. Tú tatā Abraham cúu dē, de saá-ni nduhū.

²³ De va cáhān ni tá cúu nū cáhān tēe naā jā cutéyí nī súcuán túsaá. Tú tēe sátíñú nū Cristo cúu dē, de víhī cā nduhū. Chi cuāhā cā tiñu sáhá nī nsūú cā ndá máá dē, de cuāhā cā vuelta nī ncani nchivī nduhū, de cuāhā cā vuelta nī nchihī nī vecāa, de suni cuāhā vuelta ja ñatin cuū ni.

²⁴ Chi ndá táhān nī tēe hebreo ūhūn vuelta nī ncani ndasí dē nduhū jín cuarta ñii, iin medida jā ja ñatin cuū ni sáhá.

²⁵ Unī vuelta nī ncani ndá dē nduhū ntuxí, de iin vuelta nī ncuun ndá dē yūū xīnī ni. Unī vuelta nī nquēe barco jā ní jica nī síquī tūhun yā. Iin ñuú jín iin nduú nī nchosō teni nī nū cūnú ndute mar.

²⁶ Cuāhā vuelta nī ndoho nī jā jíca nī ichi, de nī ncācu nī nū ndācá yūte, de nī ncācu nī nū ndācá jācuíhā. Nī ncācu nī nū nchivī nación ni jín nū nchivī ñuū jíca. Nī ncācu nī cháhá chúcuán tá nī iyo nī ñuū jín rancho jín mar. Nī ncācu nī nū ndá táhān nī jāá nduú íyó ndāa.

²⁷ Nī nsatíñú nihin nī de vjín nī ndoho nī. Cuāhā vuelta nī jahnī ni maá nī māhnā. Nī jihī ni sōco, nī nchichī ni ndute. Cuāhā vuelta nī iyo nditē inī ni, nī ncuitūn ni, nī ncumanī sahma nī.

²⁸ De síquī ndācá jā yáhá chi íyó cā. Chi ndiquivī ndóho nī jā nācani ndasí inī ni jēhē ndá grupo nchivī cándíja.

²⁹ Tú iin nchivī nduú fuerza inī ji, de suni súcuán ndóho nī jín ji. De tú iin nchivī quívi ji cuāchi sáhá táhān ji, de ndóho nī tūhun canoō jín tūhun quítī inī.

³⁰ Tú súcuán de tú cánuú jā cutéyí nī, de va cutéyí nī síquī ndācá jā stéhēn jāá nduú nā fuerza inī ni.

³¹ De Yāa Dios, Yāa cúu Tatá maá Jētohō ō Jesucristo, jín yā jā cáhān ndāa ni. De ní cānī ná cáhān nchivī jā vāha ndasí Yāa cúu yā.

³² Tá nī iyo nī ñuū Damasco, de gobernador jā ndācu tiñu inī región jā tíin rey Aretas, nī jani dē ndá soldado nī jito vāha dē ndá viéhé pared jā ní jicó nduú ñuū ñúcuán, chi tiin dē nduhū jā quíhīn ni vecāa nícu.

³³ De nī nquívi nī inī iin tīcá, de nchivī cándíja nī ntavā ji nduhū ventana iin vehe jā íyó yīcā pared, chi nī snúu ji nduhū inī tīcá. De súcuán nī ncācu nī nū tēe ñúcuán.

¹ De nduú níhīn tiñú jā cutéyíí nī. De vāha cā ná cáchī tūhun nī nū nū sīquī iin jā ní stéhēn maá Jētohō ō chi nī stúu yā nū nī.

² Jínī ni iin tēe jā cándíja Cristo, de ja nī ncuu ūxī cūmī cuīyā jā ní nsāhá yā jā ní ncaa tēe ñúcuán nī jēhēn dē jondē andiví ūnī. De nduú jínī ni á nī jēhēn ni jín yiqui cúñu nī, á nī jēhēn ánō ni-ni. Maá Yāā Dios cúu jā jínī.

³ Sochi jínī ni jā ní ncanee yā nduhū. De á nī jēhēn ni jín yiqui cúñu nī, á nī ndōo, nduú jínī ni, chí maá-ni Yāā Dios cúu jā jínī.

⁴ Chi nī nsāhá yā jā ní ncaa nī nī jēhēn ni jondē andiví nū vii ndasí cáá. De ichi ñúcuán nī jini nī ndācā tūhun yuhū ndasí jā má cūu cachī tūhun yóhó nchivī.

⁵ De sīquī jā ní nsāhá yā sūcuán jínī nī cúu jā cutéyíí nī, sochi sīquī maá nī chí mā cutéyíí nī. Chí cutéyíí nī maá-ni sīquī jāá nduú nā fuerza inī ni.

⁶ De tú cúnī ni cutéyíí nī sīquī maá nī nícu, de nsūú jā naā xīnī ni de tú sāhá nī sūcuán nícu, chí ndāā jā íyó iin jā cuu cutéyíí nī. Sochi mā sāhá nī, chí nduú cúnī ni jā cani inī nchivī jā cúñáhnú cā ni nsūú cā jā ní jini ji á jā ní jini ji jā cáhān ni.

⁷ De nduú cúnī yā jā yāha jā cutéyíí nī sīquī jā ní stéhēn nijīn yā tiñu ñáhnú ndasí ñúcuán nū ni, de jā ñúcuán nī nquiji iin tūndóhó jā níquīn nduhū de sndóho nduhū. De iin jā ní jēhe yā tūhun jā tetíñú Satanás cúu, iin jā sndóho nduhū, tácuā mā yāha jā cutéyíí nī.

⁸ De ūnī vuelta nī ncāhān ndāhvī nī jínī maá Jētohō ō jā sāhá jíyo yā quihīn.

⁹ Sochi nī ncāhān yā jínī nī: Nduú chí nduú cúmanī jā cúndáhvī inī ni ndóhó. Chí tá nduú fuerza vāha iin nchivī, de sáhá nī jā ndúcuahā cā fuerza maá nī inī ji, ncachī yā. Túsaá de cúsiī inī ni jāá nduú fuerza vāha nī, chí sūcuán ndúcuahā cā fuerza Cristo inī ni.

¹⁰ Jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī ni jāá nduú fuerza vāha nī, jínī jā cáhān nāvāha nchivī nū ni, jínī jā cúmanī nū ni, jínī jā jínī ūhvī ji nduhū, jínī jā ndóho nī tūndóhó jā sīquī Cristo. Chí jāá nduú fuerza vāha maá nī, ñúcuán sáhá jā níhīn ni fuerza maá yā.

Jā nācāni inī Pablo sīquī nchivī cándíja ñuū Corinto

¹¹ De va tēe naā cúu nī jā ní nsāhá téyíí nī maá nī túsaá. De sīquī jāá nduú cándíja ndá nú nduhū, jā ñúcuán cúu jā sáhá nī sūcuán. Chí sa cánuú jā cuetúhún ndá nú nduhū nícu. Chí vísō nduú tiñu cuitī ni jā maá nī, sochi va nduú núu cuitī ni nū ndācā tēe ñúcuán jā cáhān ndá nú jā apóstol cúñáhnú cúu dē.

¹² Chí māhñú ndá nú nī nsāhá nī ndācā tiñu jā stéhēn jā cúu ndija nī apóstol. Chí jínī cuāhā paciencia nī nsāhá nī ndācā tiñu ñáhnú jā stéhēn poder Yāā Dios, jínī ndācā tiñu jā ní nsāhvi inī nū nī jini nū.

¹³ De nduú ní nsāhá nī ndá ndóhó jā coo núu nú nū ndá cā grupo nchivī cándíja, chí mátúhún-ni jāá nduú ní jēhe nī tūhun jā taji nú jā jínī ñúhún nī, ñúcuán-ni cúu jā ní nsāhá nī. Túsaá de cune cáhnú inī ndá nú tú sūcuán nī nsāhá nī falta nū nū.

¹⁴ De mitan de ja íyó tūha nī jā cuéndēhé nī ndá nú vuelta ūnī. De suni nduú nā cuá cācān ni nū nū, chí nsūú ndatíñú nú cúu jā cúnī ni, chí sa jā ná quéndōo vāha nú jínī tūhun yā. Chí cúu ndá nú tá cúu sēhe nī, de sēhe chí nduú cánuú scáyā ji jā cuu tatá ji, chí sa tatá cánuú jā cuāha dē jā jini ñúhún sēhe dē.

¹⁵ Jā ñúcuán cúsiī inī ni jā cāxīn ni jā névāha nī, de jondē sndíhi nī fuerza maá nī, tácuā sāhá nī jā quéndōo vāha ánō ndá nú. De mānī cā coo nī jínī nú, vísō sanaā de jacū-ni íyó mānī ndá nú jínī nī.

¹⁶ De íyó jacū nū jā cáhān jā vísō nduú nā cuá ní jícān ni nū nū, sochi tēe stáhvī cúu nī, chí nī nducú nī modo ndichí jā níhīn ni xūhún nú, cáhān ndá nú. De nduú.

¹⁷ ¿A ndá tēe jā ní ntají nī nū nū, á íyó iin dē jā ní stáhvī dē ndá ndóhó jā níhīn dē xūhún nú cuu maá nī? Nduú cuitī.

¹⁸ Nī ncāhān ndāhvī nī jínī Tito jā cuéndēhé dē ndá nú, de nī ntají nī incā hermano nī jēe jínī dē. ¿De á nī stáhvī Tito nī nquehen dē xūhún nū nū jā cuu maá dē, á naá cúu? Nduú, chí inuú-ni sáhá nduú ni, chí iin-ni ánō nduú ni.

¹⁹ A sanaā de jáni inī ndá nú jā cáhān ni tūhun yáhá tácuca cani inī nū jā vāha tēe cúu nī. Nsūú súcuán cúu, chi Yāā Dios jínī yā jā cáhān ni maá-ni tūhun jā cúni Cristo. De ndihi jā cáhān ni chi ndúcú nī jā cuja nú jín tūhun yā, ñanī mánī.

²⁰ Chi yúhú nī jā tá cuēē ni nūū nū, de sanaā de cunī ni jāā nduú sáhá ndá nú tiñu jā jétahān inī ni. De ndá máá nú suni mā quétahān inī nū nduhū. Chi sanaā de cánāá ndá nú, cúcuásún inī nū, quítī inī nū, cúnduxí nú, sátúhún nú, cáhān nū síquī táhán nú, cútéyíí nú, jíca nēhén nú.

²¹ De yúhú nī jā tá cuēē tucu nī de cuāha Yāā Dios tūhun canoō nūū ni jā súcuán sáhá ndá nú. De sanaā de cucuécá inī ni tú íyó cuāhā nū jā ní nsāhá cuāchi ichi chátā, de nduú nácani inī nū jā sndóo nú tiñu téhén, jín tiñu jíca ndiī, jíin tiñu nēhén ndasí jā ní nsāhá ndá nú.

13

Saludo jíin tūhun jā cáchī tūhun Pablo jā sándihí

¹ Yáhá cúu vuelta ūnī jā cuéndēhé nī ndá nú. De sáhá ndāā ō tiñu tá cúu nūū cáhān tutū: Jíin tūhun jā cáhān ūū á ūnī testigo de cundaā ndācá tiñu, cáchī.

² De mitan jā íyó jíca nī de cáhān tucu nī tá cúu nūū ní ncāhān ni tá nī iyo nī jíin nú. Cáhān ni nūū ndá nchivī jā ní nsāhá cuāchi ichi chátā, jíin nūū ndihi nú, jā tá cuēē tucu nī de mā cōó vitá inī ni jíin ndá nú.

³ De ñúcuán cuu prueba jā ndúcú ndá nú tú jāndāā jā cáhān ni jíin fuerza Cristo. Chi Cristo nduú cúmanī fuerza yā jā sáhá ndāā yā jíin ndá nú, chi stéhēn yā poder yā mähñú nú.

⁴ Chi vísō nduú ní stéhēn yā fuerza yā tá nī jīhī yā yīcā cruz, sochi mitan chi tēcū yā jíin poder Yāā Dios. De tá cúu nūū ní ndoho maá yā, suni súcuán ndóho ndá nī mitan jāā nduú fuerza ni. De vísō súcuán de jíin poder Yāā Dios de tēcū ndá nī jíin yā jā sátíñú nī nūū nū jā síquī tūhun yā.

⁵ Coto túnī ndá nú maá nú tú íñī nīhin nú jíin tūhun cándíja nú yā. Sáhá vāha nú cuenta. ¿De á nduú jínī ndá nú jā ndéē Jesucristo inī ánō nū, de tú ndāā jā ní ncandíja ndija nú?

⁶ De ñúhún inī ni jā suni cúcáhnú inī ndá nú jā cándíja ndija ndá máá nī.

⁷ De jícān táhvī ndá nī nūū Yāā Dios jā má sáhá ndá nú ni iin tiñu nēhén. De vísō cuetúhún ndá nú jā vāha ndácu nī nūū nū, á vísō mā cuetúhún nú, de nduú nā cuá sáhá, chi maá-ni jā sáhá nú tiñu ndāā cúu jā ndúcú nī.

⁸ Chi nduú jásī ni nūū tiñu ndāā, chi sa scáca nī.

⁹ Túsaá de cúsiī inī ndá nī de tú nduú nā fuerza maá nī, de tú íyó fuerza maá nú. De níní jícān táhvī ni jā ná cúja cā inī ndá nú jíin tūhun yā.

¹⁰ De tēe nī carta yáhá nūū nū jondē ncháha ca cuēē ni, tácuca tá cuēē ni de nduú cā jíni ñúhún jā cuxeēn ni nūū nū. Chi nī jēhe Jētohō ō tiñu yáhá jā ndíso nī tácuca sáhá nī jā cuja ánō ndá nú jíin tūhun yā, nsūū jā snāā ni.

¹¹ Ja nī ncāhān ō túsaá hermano, de ná cóo jā vāha jíin ndá nú. De cundihvī inī nū jā cuja nú jíin tūhun yā, de coo ndeē inī nū. De coo inuú inī nū de cundeē mānī nū jíin táhán nú. De Yāā jā ndíso tūhun ndeē tūhun sī inī jíin tūhun cúndáhvī inī, coo yā jíin ndá nú.

¹² De tá cáhān jítáhán ndá nú, de yíñúhún techuhú nú ndahá ndá jí.

¹³ Sáhá ndeē inī ndá nú, cáchī ndá hermano cándíja jā íyó yáhá.

¹⁴ De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā vāha ndá nú, de Yāā Dios cundáhvī inī yā ndá nú, de Espíritu Santo coo cáhnú yā jíin nú. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI GALACIA

¹ Maá nī cúu Pablo apóstol. De nsūú nchivī ní jáni nduhū, de ni nsūú nchivī ní ntétíñú nduhū jā nácani nī tūhun, chi sa maá Jesucristo jíin Tatá ó Yāā Dios, Yāā jā ní nastécū Jesús māhñú ndiyi.

² De nduhū jíin ndācá hermano jā íyó jíin nī yáhá, téé nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī cándíja níi región Galacia.

³ De ñúhún inī ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo sīi inī nū.

⁴ Chi Jesús nī nsōcō yā maá yā jā ní jíhī yā jā síquī cuāchi ó, tácu scácu yā yóhó nūū ndācá jā nēhén jā íyó ñayivī yáhá, chi súcuán nī jētahān inī maá Tatá ó Yāā Dios.

⁵ De ná cáhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā níi cání. Súcuán ná cóo. Amén.

Sīquī jāá nduú cā nā incā tūhun jā cācu nchivī

⁶ De sáhvi inī ni ndéhé nī jā ñamā ndasí ndúcú ndá nú sndóo nú Yāā Dios, Yāā jā ní ncana ndá ndóhó jā quívi nú ndahá yā sīquī jā ní ncundáhvī inī Cristo yóhó. Chi nī niquīn ndá nú incā tūhun jā síin cáhān.

⁷ De nduú cuitī cā nā incā tūhun íyó jā cācu ó. Sochi íyó jacū nchivī jā stáhān ji ndá ndóhó, de cúnī ji nasāma ji tūhun nāsa scácu Cristo yóhó.

⁸ De tú iin nchivī nacani incā tūhun nūū nū jā nāsa scácu yā ndóhó, de tú nduú quétáhán jíin tūhun jā ní nacani ndá nī nūū nū xihna cā, de ná tánū tāhvī nchivī ñúcuán. De vísō ndá nduhū á iin ángel jā quiji jondē andivī nacani incā tūhun, de ná tánū tāhvī.

⁹ Ja nī ncāhān ni jíin ndá nú, de suni súcuán cáhān tucu nī mitan: Tú nā-ni téé nacani incā tūhun nūū nū, de tú nduú quétáhán jíin tūhun jā ní jetáhvī ndá nú, de ná tánū tāhvī dē túsaá.

¹⁰ De jā cáhān ni súcuán, ¿de á ndúcú nī jā cuetúhún nchivī nduhū, á Yāā Dios? ¿A ndúcú nī jā cusīi inī nchivī jíin nī, jáni inī ndá nú? Nduú chi tú ndúcú cā ni jā cusīi inī nchivī jíin nī, de nsūú mozo Cristo cúu nī túsaá.

Nāsa nī nduu Pablo apóstol

¹¹ De cáhī tūhun nī nūū ndá nú, hermano, jā tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani nī, chi nsūú jā ní jani inī maá nī jíin ndá cā nchivī cúu.

¹² Chi nsūú nchivī ní stéhēn nūū ni, de ni nsūú nchivī ní nsáhá jā ní ncutūha nī, chi sa maá Jesucristo nī stéhēn nūū ni.

¹³ Chi ja nī jini ndá nú tūhun nāsa nī nsáhá nī jondē saá, tá nī nchiñúhún nī sáhān ndá táhán nī hebreo. De jíin ndá nú jā ndasí nī nsáhá nāvāha nī nchivī jā cándíja nūū Yāā Dios, de nī ndihvī inī ni jā snāa ni ji nícu.

¹⁴ De vāha cā nī ncutūha nī sáhān ñúcuán nsūú cā cuāhā cā téé nación ni jā ní jahnu jíin nī, chi nī ndihvī cā inī ni síquī ndá jā ní jaquīn ndá tatā ni.

¹⁵ De vísō súcuán de Yāā Dios chi ja nī nacāji yā nduhū jondē tá ncháha ca cacu nī. De iin quívi nī ncusīi inī yā nī ncana yā nduhū jā quívi nī ndahá yā síquī jā ní ncundáhvī ndasí inī yā nduhū.

¹⁶ De nī stéhēn yā Sēhe yā nūū ni, tácu nacani nī tūhun nāsa scácu yā nchivī ndācá nación jāá nduú jíin tūhun yā. Ñúcuán de nduú ní jíicā tūhún nī ni iin nchivī,

¹⁷ de ni nduú ní jēhēn ni Jerusalén nūū ndá téé cúu apóstol xihna ñúhún cā nsūú cā nduhū. Chi sa nī jēhēn ni jondē región Arabia, de sá de nī nōhōn tucu nī ñuū Damasco.

¹⁸ Ñúcuán de jondē nī ncháha ūnī cuīyā, sá de nī jēhēn ni Jerusalén. De nī jíin ni nūū Pedro, de nī ndeē ni jíin dē xāhōn-ni quívi.

¹⁹ Sochi nduú ní jíin ni nūū ndá cā apóstol, chi nūū mátúhún-ni Jacobo ñani maá Jētohō ō.

²⁰ Tūhun yáhá jā téé nī cuēē nūū ndá nú, chi jíin Yāā Dios jā ndāa cúu.

²¹ Ñúcuán de nī jēhēn ni níí región Siria jíín Cilicia.

²² De ndá nchivī cándíja jā yíhí ndahá Cristo, jā ndéē región Judea, ncháha ca cunī cuitī ji nūū ni saá.

²³ Chi vāchi tūhun nī-ni nī jini ji jā cáhān nchivī: Tēe jā ní nsáhá nāvāha yóhó jondē saá, de mitan chi nácani dē tūhun jā cándíja ó jā ndúcú dē snāá dē saá, ncachī.

²⁴ De nī ncāhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios jā súcuán nī nsáhá yā jíín nī.

2

Jā ní jetáhví ndá cā apóstol jā cúu Pablo apóstol

¹ Ñúcuán de jondē nūū úxī cūmī cuīyā, de nī jēhēn tucu nī Jerusalén jíín Bernabé, de suni nī jeca nī Tito nī jēhēn ni jíín dē.

² De nī jēhēn ni chí maá Yāā Dios nī stēhēn yā jā jíini ñúhún quihīn ni. De nī ndutútú síín ndá máá-ni tēe cúñáhnú nūū nchivī cándíja. De nī ncachī tūhun nī nūū ndá dē síquī tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani nī nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jíini tūhun yā. De súcuán nī nsáhá nī tácuā cuetúhún dē jā súcuán tiñu sáhá nī, de tácuā mā quéndōo cāhá tiñu jā sáhá nī jíín jā ní nsáhá nī.

³ De juni nduú ní nsáhá fuerza ndá dē Tito, tēe jā ní jica jíín nī, jā cundeē tunī circuncidar dē, vísō cúu dē tēe incā nación de nduú ní ncúu dē circuncidar.

⁴ De súcuán nī ncundaā, vísō nī nquīvi jacū tēe stáhví jā sáhá dē jā hermano cúu dē. De ndá tēe ñúcuán nī nquīvi dē tácuā cundēhé yuhū dē nāsa nī nduu libre ō nūū ley circuncidar síquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús. Chi cúnī ndá dē jā squíncuu tucu ó ley ñúcuán, de nduu tucu ó mozo nūū.

⁵ De nduú ní jétáhví cuitī ndá nī nūū ndá tēe ñúcuán, chí cúnī ni jā quendōo nihin ndá nú jíín tūhun jā scácu yā yóhó.

⁶ De ndá tēe ñúcuán jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja, nduú cā nā incā tiñu jéé ní ndácu dē nūū ni. De maá nī chí nduú ní nsáhá nī cuenta jā cúñáhnú dē, chí Yāā Dios suni nduú sáhá yā cuenta, chí inuú-ni cúu ndivīi tēe nūū yā.

⁷ Chi sa nī jinī ndá dē jā tūhun jā scácu yā yóhó, ndíso tiñu nī jā nácani nī nūū nchivī ndācá nación jāá nduú sáhá circuncidar, tá cúu nūū nácani Pedro tūhun ñúcuán nūū nchivī hebreo jā sáhá circuncidar.

⁸ Chi Yāā Dios jā ní ntetíñú Pedro jā nácani dē tūhun nūū nchivī hebreo, suni maá yā nī ntetíñú nduhū jā nácani nī tūhun nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jíini tūhun yā.

⁹ Jā ñúcuán, Jacobo jíín Pedro jíín Juan nī jinī ndá dē jā ní ntaji Yāā Dios tiñu váha ndasí yáhá nūū ni. De ndá tēe ñúcuán chí cáhān nchivī cándíja jā maá dē cúu jā cúñáhnú cā. De nī ntiin ndá dē ndahá nī jíín ndahá Bernabé, jā stēhēn dē jā íyó mānī dē jíín nī, jíín jā ní ncundaā inī dē jā ndúū maá nī quihīn nacani tūhun nūū nchivī ndá cā nación, de ndá máá dē nūū nchivī hebreo.

¹⁰ De iin-ni jā ní jicān dē cúu jā nūcūhun inī ndá nī jā chindeé nī nchivī jā ndóho ndáhví, de tiñu ñúcuán chí suni ndíhvī inī maá nī sáhá nī.

Jā ní ncāhān Pablo nūū Pedro

¹¹ De tá nī nquiji Pedro ñuū Antioquía, de nī ncāhān cājí nī nūū dē, chí nī stíví dē tiñu.

¹² Chi jondē ncháha ca quenda sava táhān dē hebreo jā ní ntají Jacobo, de yájí dē stāā jíín nchivī jāá nsūū hebreo cúu. Ñúcuán de tá nī nquenda ndá tēe ñúcuán, de nī ncusíín dē jāá nduú cā yájí dē jíín ji, chí yúhú dē jā cunī ndá tēe ñúcuán jāá nduú cā squíncuu dē ley ndá táhān dē hebreo. Chí cáhān ley jā má cúu cají dē stāā jíín nchivī jāá nduú sáhá circuncidar.

¹³ De sava cā tēe hebreo jā cándíja, suni nī ncujiyo dē nūū ji, tá cúu nūū ní nsáhá Pedro, chí yúhú dē jā cunī ndá tēe ñúcuán. De jondē maá Bernabé nī scāhān ndá dē, nī ncujiyo dē.

¹⁴ Ñúcuán de nī jinī ni jā ní nayūhú ndá dē jā cají dē stāā jíín nchivī ñúcuán, de súcuán cúu jāá nduú cā jíca dē jíín modo jā cáhān tūhun jā scácu yā yóhó. De nī ncāhān ni nūū Pedro, nī jinī jíínúū ndācá dē: Ndóhó jā cúu tēe nación ō hebreo, nduú cā squíncuu nú

ley táhán ó nchivī hebreo, chi yáji nū jín nchivī ñúcuán. ¿De nājēhē sáhá nú fuerza ji jā squíncuu maá ji ley táhán ó hebreo, de tú nduú squíncuu maá nú? ncachī ni.

Iin-ni modo scácu yā nchivī hebreo jín nchivī ndá cā nación

¹⁵ De yóhó chi cúu ó nchivī hebreo, de cáhān ō jāá nsūú nchivī ndá cā nación jā sáhá cuāchi cúu ó.

¹⁶ De vísō sūcuán de jínī ō jā ni iin ó nduú quéndōo ndāā ō nūū Yāā Dios jā squíncuu ó tiñu jā ndácu ley Moisés janahán, chi maá-ni jā candíja ó jā Jesucristo sndáhvā yā cuāchi ó. Jā ñúcuán cúu jā suni maá ó nī ncandíja ó Jesucristo, tácuā sndáhvā yā cuāchi ó sīquī jā cándíja ó, de nsūú sīquī jā ndúcú ó squíncuu ó ley. Chi cáhān tutū īī: Ni iin nchivī mā quéndōo ndāā ji nūū Yāā Dios jín jā ndúcú ji squíncuu ji tiñu jā ndácu ley, cáchī.

¹⁷ De ndá máá ó nchivī hebreo, tú cúnī ō jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā ní jīhī Cristo jēhē ō, suu cúu jā jícūhun inī ō jā suni nchivī sáhá cuāchi cúu ó, tá cúu nūū cúu ndá cā nchivī. ¿Túsaá de á cuāchi nī nsáhá ó jā ní sndóo ó ley janahán tá nī ncandíja ó Cristo? Nduú cuitī jā sūcuán.

¹⁸ Chi sa tú naquehen tucu nī ley jā ní sndóo nī ñúcuán, de suu sáhá jā nenda cā cuāchi sīquī ni.

¹⁹ Chi modo ja nī jīhī ni nī nsáhá ley, de jā ñúcuán mā cūú cā ndacu ley nūū ni. De sūcuán de cuu cutecū ni jā sáhá nī jā cúnī Yāā Dios.

²⁰ Chi modo jā ní jīhī ni yīcā cruz jín Cristo, de mitan chi nduú cā tēcū ni jā maá nī, chi maá Cristo cúu jā tēcū inī ni. De jā tēcū ni inī ñayiví yáhá mitan cúu jā cándíja nī jā Sēhe Yāā Dios chindeé chítuu yā nduhū. Chi nī ncundáhvī inī yā nduhū de nī nsōcō yā maá yā jēhē ni.

²¹ Túsaá de nduú cúnī ni casī ni nūū tūhun jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā vāha ndasí inī yā jín ó. Chi tú jā quéndōo ndāā ō nūū yā jā nducú ó squíncuu ó ley janahán, ñúcuán de nduú nā tiñu cuitī jā ní jīhī Cristo nícu.

3

Tūhun ley jín tūhun cándíja

¹ Ndá ndóhó hermano región Galacia, ¿nūcu nduú jícūhun inī ndá nú? ¿Ní tēe nī nsacā nuu xīnī nū jāá nduú cā jétáhvī nú tūhun ndāā? Chi tá nī nacani ndá nī tūhun yā nūū nū, de cájī ndasí nī jícūhun inī nū jā ní jīhī Jesucristo yīcā cruz jā jēhē nū.

² Iin-ni tūhun yáhá jīcā tūhún nī ndá nú: ¿Nāsa nī nīhīn nū Espíritu Santo? ¿A jā ní ncundeé nú squíncuu nú tiñu jā ndácu ley Moisés? Nduú cuitī, chi sa jā ní ncandíja nú tūhun jā scácu yā ndóhó jā ní jini nú.

³ ¿Nā sīquī cúu jāá nduú jícūhun cuitī inī nū? Chi xihna cā nī ncandíja ndá nú jā ní jīhī Cristo jā scácu yā ndóhó, de nī nīhīn nū Espíritu Santo. ¿De mitan á jáni inī ndá nú jā sndóo tucu nú tūhun ñúcuán de fuerza maá nú squíncuu nú ley de cācu nú, á naá cúu?

⁴ Ndasí nī sndóho nchivī ndá nú sīquī tūhun jā scácu Cristo ndóhó. Nācā jā vāha de tú nduú ní ndóho cāhá nú, chi sa jā cándíja ndija nú yā.

⁵ ¿De nā sīquī cúu jā jéhe Yāā Dios Espíritu yā nūū nū de sáhá yā tiñu ñáhnú māhñú nú? Nduú sáhá yā sīquī jā ndúcú ndá nú squíncuu nú ley, chi sa sīquī jā ní ncandíja nú tūhun jā scácu yā ndá nú jā ní jini nú.

⁶ Abraham nī ncandíja dē jā sáhá Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā, de jā ñúcuán nī sndáhvā yā cuāchi dē.

⁷ Túsaá de ná jícūhun inī ndá nú jā nchivī jā cándíja jā sáhá Yāā Dios jēhē ji, ndīvi ji nduú ji tatā Abraham sīquī jā sūcuán cándíja ji.

⁸ Chi jondē janahán ja cáhān tutū īī jā nchivī ndācā nación jāá nduú jínī tūhun Yāā Dios, sndáhvā yā cuāchi ji de tú candíja ji tūhun ñúcuán. De jondē ncháha ca cuu ndācā yáhá de ja nī nquee yuhú yā tūhun vāha yáhá nūū Abraham: Jā jín ndóhó de quendōo ndetū nchivī ndācā-ni nación.

⁹ Tú sūcuán de nchivī cándíja, quéndōo ndetū ji jín Abraham, tēe jā ní ncandíja tūhun jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā.

¹⁰ De sa tãnũ tãhvĩ nchivĩ jã ndúcú quendõo ndãã jíin ley Moisés. Chi sũcuán yósõ nõũ tutũ ï: Tãnũ tãhvĩ ndãcã nchivĩ jãã nduú squĩncuu ndihi cuitĩ tũhun jã yósõ nõũ tutũ ley, cãchĩ.

¹¹ Túsaá de cájĩ cúu jã ni iin nchivĩ mã quendõo ndãã ji nõũ Yãã Dios siquĩ jã ndúcú ji squĩncuu ji ley. Chi cãhãn tutũ: Nchivĩ jã ní sndãhvã yã cuãchi ji, tãcũ ji jã cándĩja ji jã sãhá yã jẽhẽ ji, cãchĩ.

¹² De ley Moisés nduú cãhãn jã cutecũ õ ní cánĩ siquĩ jã cándĩja ó jã ní nsãhá yã jẽhẽ õ, chi sa cãhãn: Tú ní nchivĩ squĩncuu tiũ yãhá, de cutecũ ji sãhá, cãchĩ.

¹³ De Cristo nĩ scãcu yã yóhõ nõũ tũhun jã cãhãn ley jã tãnũ tãhvĩ õ siquĩ cuãchi ó, chi mã yã nĩ ndoho siquĩ tũhun jã tãnũ tãhvĩ õ. Chi yósõ nõũ tutũ ï: Ndãcã nchivĩ jã cundita caa yĩcã ñũtũn, tãnũ tãhvĩ ji, cãchĩ.

¹⁴ De Cristo Jesús nĩ jĩhĩ yã yĩcã ñũtũn cruz tácuã quendõo ndetũ nchivĩ ndãcã naciõn sãhá yã. Chi tũhun jã ní nquee yuhú Yãã Dios jã quendõo ndetũ Abraham, jĩnũ nõũ ji. De sũcuán de tú candĩja ó jã ní nsãhá Yãã Dios jẽhẽ õ, de nĩhĩn õ Espĩritu Santo jã ní nquee yuhú yã jã quiji.

Siquĩ ley jíin siquĩ contrato jã ní nquee yuhú yã

¹⁵ Hermano, ná cãhãn ni iin tũhun nãsa sãhá ndã nchivĩ ñayĩví: Tú iin tãe sãhá dẽ iin contrato á iin acta, de tú ja nĩ ncututũ jã ní nsãhá dẽ firmar, de mã cũú cã nacani, de ni mã cũú jãcõsõ cã.

¹⁶ De suni sũcuán nĩ nsãhá Yãã Dios iin contrato jã ní nquee yuhú yã nõũ Abraham jíin tatã dẽ jã quiji. De nduú cãhãn tutũ ï siquĩ cuãhã tatã dẽ, chi sa cãhãn siquĩ iin-ni tatã dẽ, de suu cúu Cristo.

¹⁷ Túsaá de tũhun jã cãhãn ni yãhá cúu jã xihna cã nĩ nsãhá Yãã Dios iin contrato jíin Abraham, suu jã quiji Cristo de scãcu yã yóhõ, de nĩ nsãhá cutũ yã. Ñũcuán de nĩ nchãha cũmĩ ciento õcõ õxĩ cuĩyã, de sã de nĩ jẽhe yã ley nõũ Moisés. De ley ñũcuán jã ní nquiji cuéé cã, mã cũú nacani contrato ñũcuán, ni mã cũú casĩ nõũ tũhun jã ní nquee yuhú yã jã scãcu yã yóhõ.

¹⁸ Chi tú jã jíin ley Moisés scãcu yã nchivĩ, ñũcuán de nsũú siquĩ contrato jã ní nquee yuhú yã cúu jã scãcu yã ji. De nduú chi sa siquĩ mãã jã ní nquee yuhú yã nõũ Abraham cúu jã ní scãcu yã dẽ.

¹⁹ ¿Túsaá de nãsa jétĩnú ley Moisés? Jétĩnú chi nĩ jẽhe yã cuéé cã tácuã nastũu cuãchi ji. De nĩ ndacu tiũ mãã-ni tiempo jãã nchãha ca quiji Cristo, Yãã jã cúu tatã jã ní nquee yuhú Yãã Dios jã quiji. De tá nĩ jẽhe Yãã Dios ley ñũcuán nõũ nchivĩ, de nĩ ntajĩ yã ndã ángel yã nĩ ncachĩ tũhun nõũ Moisés, de Moisés nĩ nacachĩ nõũ ji.

²⁰ De síin cúu tũhun jã ní nquee yuhú yã nõũ Abraham jã quiji Cristo, chi mátũhũn-ni yã nĩ nquee yuhú nõũ dẽ, de nduú ní jíni ñũhũn ni iin jã cãhãn yũnúu yã nõũ dẽ.

Siquĩ nãsa jétĩnú ley janahãn

²¹ ¿Túsaá de á ndihi yãhá cãhãn jã ley jã ní jẽhe Yãã Dios nõũ Moisés, sãhá jíyo jã ní nquee yuhú yã jã sãhá yã? Nduú cuitĩ jã sũcuán. Chi tú ní jẽhe Yãã Dios iin ley jã cutecũ nchivĩ ní cánĩ sãhá, ñũcuán de quendõo ndãã ji nõũ yã siquĩ jã squĩncuu ji tiũ jã ndãcu ley nícu.

²² De nduú chi yósõ nõũ tutũ ï jã ndihi nchivĩ ñayĩví, modo jã yĩndasĩ ji vecãa chi yĩhĩ ji chĩjin cuãchi. De sũcuán cúu tácuã ndãcã ji jã cándĩja jã ní jĩhĩ Jesucristo jẽhẽ ji, nĩhĩn ji mãã jã ní nquee yuhú yã nõũ ji siquĩ jã cándĩja ji tũhun ñũcuán.

²³ Chi jondẽ nchãha ca quenda tũhun jã candĩja ó Cristo, de modo jã ní nchindasĩ õ nĩ nsãhá ley janahãn, tácuã cundetũ ó quĩvĩ jã quiji Cristo, Yãã jã cándĩja ó.

²⁴ Túsaá de ley nĩ ncuu iin jã jíto yóhõ modo tá sãhá iin mozo jã jíto sũchĩ lúlĩ, de nĩ jetĩnú jondẽ nchãha ca quiji Cristo, de sã de candĩja ó jã ní jĩhĩ yã jẽhẽ õ, de sndãhvã Yãã Dios cuãchi ó.

²⁵ De mitan chi ja nĩ nquiji Cristo, Yãã jã cándĩja ó, de nduú cã yĩhĩ ó ndahã ley jã cúu tá cúu mozo jã jíto yóhõ.

²⁶ Chi ndivii nū cúu sēhe Yāa Dios sīquī jā ní ncandíja nú Cristo Jesús.

²⁷ Chi ndācá nú jā ní jenduté nú sīquī jā ní nquīvi nú ndahá Cristo, nī nsāhá yā jā ní nduu nú tá cúu nūú cúu maá yā.

²⁸ De mitan chi nduú cā cúu nú ni nchivī hebreo ni nchivī griego, ni mozo jā ní jeen nchivī ni nchivī jā sátíñú cuenta maá, ni tēe ni ñahan. Chi iin-ni cā nī nduu ndá nú nūú Yāa Dios jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús.

²⁹ De tú yíhí nú ndahá Cristo, túsaá de tatā Abraham cúu ndija ndá nú, de nīhīn nū maá tāhvī jā ní nquee yuhú yā.

4

¹ Jā cāhān ni jíin ndá nú cúu yáhá: Iin sūchí jā xíí táhvī, vísō iin quīvi de nīhīn ndihi ji jā névāha tatá ji, sochi tá lulí ji chi inuú-ni cúu ji jíin mozo.

² Chi yíhí ji ndahá ndá mozo jā jíto ji jíin jā jíto ndatíñú ji, jondē tá quenda quīvi jā ní jani tatá ji, sá de nīhīn ji.

³ De saá-ni yóhó, chi jondē ncháha ca jīcūhun inī ō sīquī Cristo de nī ncuu ó tá cúu sūchí lulí, de nī nchīhi ó chījin ndācá jā tátúnī inī ñayiví.

⁴ De jondē tá nī nquenda quīvi jā ní jani Yāa Dios, de nī ntají yā Sēhe yā, nī ncacu yā chījin iin ñahan, de nī ncacu yā nūú nchivī hebreo jā yíhí chījin ley Moisés.

⁵ Súcuán nī ncacu yā tácu scácu yā yóhó jā má quīhi ó cā chījin ley, de tácu naquehen Yāa Dios yóhó jā cuu ó sēhe yā.

⁶ De sīquī jā cúu ndá nú sēhe yā, de nī ntají Yāa Dios Espiritu Sēhe yā jā ní nquīvi inī ánō ndá nú, de sáhá yā jā cāhān jee ndá nú: Tatá maá sá.

⁷ Tú súcuán de nduú cā cúu ndá nú tá cúu mozo, chi sēhe yā cúu nú. De sīquī jā cúu nú sēhe Yāa Dios, de nīhīn nū maá tāhvī jā ní nquee yuhú yā jā jíin Cristo.

Jā nacani inī Pablo sīquī nchivī cándíja

⁸ Chi jondē saá, jondē tá ncháha ca jīcūhun inī nū nāsa Yāa cúu Yāa Dios, de nī ncuu ndá nú mozo nūú ndācá jāá nsūú yāa ndāa cúu.

⁹ De mitan chi ja jíin ndá nú nāsa Yāa cúu yā, á vāha cā cāhān ni jā maá yā ja jíin yā ndóhó. ¿Túsaá de nājēhē cúu jā cúnī ndá nú nandicó cóo nú jā nduu tucu nú mozo nūú ndācá jā tátúnī inī ñayiví jāá nduú nīhīn tīñú cuiti?

¹⁰ Chi maá-ni jā nēe īi ndá nú quīvi jíin yōō jíin vico jíin cuiyā.

¹¹ De yúhú nī jā sanaā de nduú ní jétíñú cuiti jā ní nacani nī tūhun nūú ndá nú.

¹² Cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú hermano, jā cani inī nū tá cúu nūú jáni inī maá nī jā nduú cā squíncuu nī costumbre nchivī hebreo. Chi nduhū nī nasāhá nī maá nī tá cúu ndá máá nú jāá nduú yíhí nú nūú ley costumbre nchivī hebreo. De nduú nā cuá ní nsáhá nú jā cucuécá inī ni jondē saá.

¹³ Chi jíin ndá nú nāsa nī ncuu jā ní nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó nūú nū jā xíhna ñúhún, chi sīquī jā ní ncuū ni cúu jā ní jencuīñī ni ñuū nū nī nacani nī tūhun.

¹⁴ De vísō tūndóhó nī ncuu jā ní ncuū ni, de nduú ní nsáhá jéhe inī ndá nú nūú ni, de ni nduú ní ncúyichī inī nū nduhū. Chi sa nī jetáhvī ndá nú nduhū modo iin ángel Yāa Dios, á modo maá Jesucristo.

¹⁵ ¿Túsaá de nājēhē cúu jāá nduú cā cúsi inī ndá nú jíin nī mitan? Chi náhán nī jā vāha nī nsāhá ndá nú jā ní ntahúhvī inī nū jā cúhū tīnūú nī, de tú jā cuu de jondē tavā nū tīnūú vāha maá nú de taji nú nūcūhun tīnūú nī nícu.

¹⁶ De mitan ¿de á nī nduu nī enemigo nū sīquī jā cáchī ni maá-ni tūhun ndāa nūú nū, á naá cúu?

¹⁷ De íyó tēe jā ndíhvī inī sīquī ndá nú, sochi nsūú jā quendōo vāha ánō nū, chi sa jā cúnī ndá dē nasāhá síin dē ndá nú jíin nduhū, tácu cundihví inī nū jā cúu maá dē.

¹⁸ De íyó vāha tú ndíhvī inī dē jēhē ndá nú, de tú jā quendōo vāha ánō nū cúu. Chi níni cánuú jā sáhá dē jā vāha ndá nú nícu, vísō ndéē ni jíin nú á nduú nī.

¹⁹ Ndá ndóhó sēhe mánī, jā síquī ndá nú cúu jā táhúhvī ndasí tucu inī ni, chi tá cúu iin ñahan jā scácu sēhe, súcuán ndóho nī jā jéhē nū. De suu cúu jā táhúhvī inī ni ndétu nī jondē ná ndúndaā ánō nū jā ndacu nú Cristo.

²⁰ Nācā jā váha de tú jā íyó nī jíin nú mitan ñúhún, tácu cuu cāhān mánī ni jíin nú. De nduú cúcáhnú cuitī cā inī ni nāsa cani inī ni síquī ndá nú.

Tūhun yátá síquī Agar jíin Sara

²¹ Ndá ndóhó jā cúni nū quihi nú chíjin ley Moisés, cachī nū ni: ¿A nduú ní jíni ndá nú nāsa cāhān ley ñúcuán?

²² Chi cāhān tutū īi jā Abraham nī iyo ūū sēhe yíi dē. De iin ji cúu sēhe Agar, ñahan cúu mozo vehe dē. De incā ji cúu sēhe ñahan íyó libre, suu ñasíhī dē Sara jā ní ncuu ña ñahan nómā.

²³ De sēhe ñahan cúu mozo, nī ncacu ji tá cúu nū cácu ndá cā sūchí lúli. De sēhe ñahan íyó libre, nī ncacu ji síquī jā súcuán nī nquee yuhú Yāa Dios.

²⁴ De yáhá cúu iin tūhun yátá, chi ndúū ñahan ñúcuán cúu ña modo ndúū contrato jā ní nsāhá Yāa Dios jíin nchivī. Maá ñahan nání Agar, cúu ña tá cúu contrato ley jā vāji jondē yucu Sinaí. De nchivī jā yíhī chíjin contrato ley, cúu ji mozo nū ley ñúcuán.

²⁵ Chi Agar cúu tá cúu ley jā ní jēhe Yāa Dios xīnī yucu Sinaí jā íyó jondē Arabia. De cúu ña modo Jerusalén, ciudad nchivī hebreo, jā íyó mitan, chi ndācá sēhe Jerusalén cúu ji mozo nū ley ñúcuán.

²⁶ Sochi maá Jerusalén jā íyó andiví, chi sa íyó libre tá cúu nū cúu Sara. De yóhó nchivī jā cándíja, modo sēhe ñúcuán cúu ndācá ó, chi íyó libre ndācá ó nū contrato ley.

²⁷ Chi súcuán yósō nū tutū īi:

Ndóhó jā ní ncuu nú ñahan nómā jā nduú sēhe nú, ná cúsi inī nū.

Ndóhó jā nduú ní ntéhdē chíjin nú jā scácu nú, ná cána jee nú jā cúsi inī nū.

Chi coo cuāhā cā sēhe ndóhó jā ní ncuu nú ñahan nómā nsúū cā ñahan jā ní scácu sēhe. Cáchi tutū.

²⁸ Hermano, sēhe Yāa Dios cúu ó, chi súcuán nī nquee yuhú yā nū ō, tá cúu nū nī nquee yuhú yā nū Abraham jā coo sēhe dē Isaac.

²⁹ De jondē saá de incā sūchí jā ní ncacu tá cúu nū cácu ndá cā nchivī, nī jinī ūhvī ji Isaac, sūchí jā ní ncacu nī nsāhá Espíritu Santo. De tá cúu nū ní iyo saá, suni súcuán jíni ūhvī nchivī ndá sēhe Yāa Dios jondē mitan.

³⁰ ¿Sochi nāsa cāhān tutū īi? Tavā nū ñahan cúu mozo ná quíhīn ña jíin sēhe ña. Chi sēhe ñahan cúu mozo, mā níhīn ji táhvī ji nū sēhe ñahan libre, ncachī yā jíin Abraham.

³¹ Túsaá, hermano, nduú cúu ó tá cúu sēhe ñahan cúu mozo, chi tá cúu sēhe ñahan libre cúu ó.

5

Ná cuiñi nīhin ó jíin tūhun jā ní nsāhá libre yā yóhó

¹ De Cristo nī nsāhá libre yā yóhó jā nduú cā yíhī ó chíjin ley Moisés. Túsaá de cuiñi nīhin ndá nú jíin tūhun jā ní nsāhá libre yā yóhó, de mā ndívi tucu nú cuu nú mozo nū ley.

² Sāhá ndá nú cuenta, chi nduhū Pablo cāhān ni jíin nú jā tú squíncuu nú ley circuncidar, ñúcuán de nduú níhīn tíñú cuitī jā ní ncandíja nú jā ní jihī Cristo jéhē nū.

³ De incā vuelta cāhān nīhin nī jíin ndá tēe jā ndúcú cuu circuncidar, jā tú súcuán de suni cánuú jā squíncuu dē ndivī cuitī cā tūhun jā cāhān ley Moisés.

⁴ Ndá ndóhó jā ndúcú nú quendō ndā nū jā squíncuu nú ley, túsaá de ja nī nsiāā nū Cristo. Ja nī sndóo nú tūhun jā ní sndáhvā yā cuāchi nú síquī jā ní ncundáhvī inī Yāa Dios ndóhó.

⁵ Sochi maá ó chi jíca ó jíin Espíritu Santo, de cándíja ó jā ní sndáhvā Yāa Dios cuāchi ó, de jā ñúcuán ñúhún inī ō jā quendō ndā ō quivī jā cuiñi ó nū yā.

⁶ Chi ndācá ó jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús, vísō tú cúu ó circuncidar á nduú, de nduú nā cuá níhīn tiñú. Jā níhīn tiñú cúu jā candíja ó jā sáhá yā jēhē ō. De ñúcuán sáhá jā cundáhví inī ō táhán ó.

⁷ Vāha nī ncandíja ndá nú nícu. ¿De ní iin nī jasī jāá nduú cā jétáhví nú tūhun ndāa túsaá?

⁸ Tūhun jā ní scáhān ndá dē ndóhó, chi nduú vāji nū maá Yāā jā ní ncana ndá ndóhó jā ní nquívī nú ndahá yā.

⁹ De mā náā inī ndá nú jā ndá tēe jā stáhví ndóhó, tūhun jā stéhēn dē cúu tá cúu levadura, chi vísō jacū-ni levadura, de ndāa ndihi ñujan sáhá.

¹⁰ Sochi cúcáhnú inī ni jā maá Jētohō ō sáhá yā jā má cándíja ndá nú incā tūhun jā síín cáhān. De maá Yāā Dios cuāha yā castigo ndá tēe jā sácā nuu xīnī nū, tú nā-ni tēe cúu dē.

¹¹ De nduhū, hermano, tú jā nácani cā ni tūhun jā cánuú sáhá circuncidar jondē mitan, de ndá táhán nī nchivī hebreo mā sáhá nāvāha ji nduhū nícu. Chi mā quítī inī ji jā nácani nī tūhun jā ní jīhī Cristo yīcā cruz, de tú suni nácani nī tūhun jā cánuú sáhá circuncidar nícu.

¹² De ndācá tēe jā sácā nuu xīnī nū sīquī tūhun ñúcuán, vāha cā ná quéhndē cā dē maá dē túsaá.

¹³ Chi ndá máá nú, hermano, nī ncana yā ndá nú tácu coo libre nū nū ley ñúcuán. De vísō íyó libre ndá nú, de mā cānī inī nū jā cuu quívī nú ndācá cuāchi jā cúu modo nēhén jā cúnī maá nú, chi sa sáhá nú maá nú mozo jā chindeé nú táhán nú sīquī jā cundáhví inī nū ji.

¹⁴ Chi ja nī squíncuu nú ndihi ley de tú squíncuu nú iin-ni tūhun jā ndácu tiñu yáhá: Cundáhví inī nū táhán nú tá cúu nū cundáhví inī nū maá nú, cáchi.

¹⁵ Sochi tú maá-ni jā nénda nú sīquī táhán nú jā cánāá nú, túsaá de coto má sáhá cā nū súcuán, chi súcuán de snāá táhán ndá nú.

Modo jā cúnī nchivī jāá nduú cándíja jíín modo jā sáhá Espíritu

¹⁶ Súcuán cáhān ni jíín ndá nú: Caca nú tá cúu nū cúnī maá Espíritu Santo, de ñúcuán de mā sáhá cā nū modo jā cúnī maá nú.

¹⁷ Chi ndācá jā cúnī maá ó, ñúcuán jasī jā cúnī maá Espíritu. De jā cúnī Espíritu, suu jasī nū modo nēhén jā cúnī maá ó. De jā ndūú yáhá chi jasī nū táhán, de jā ñúcuán nduú cúu sáhá nú tiñu vāha jā cúnī nū sáhá nú.

¹⁸ Sochi tú maá Espíritu stéhēn nū nū, túsaá de nduú cā yíhí nú chíjin ley janahán.

¹⁹ De íyó nijīn ndācá tiñu jā sáhá nchivī jā jíca jíín modo nēhén maá, de yáhá cúu: Cásiquí ndēē táhán ji, sáhá ji tiñu téhén, sáhá nēhén ndasí ji,

²⁰ chíñúhún ji ídolo, sáhá tásí ji, quítī inī ji nū táhán ji, cánāá ji, cúcuíñú inī ji. De ñamā quítī inī ji, de ndíhvī inī ji jā cúu maá ji-ni, de tétáhán ji sáhá síín ji maá ji.

²¹ De cúcuásún inī ji, jáhnī ji ndīyi, jíni ji, sáhá ji vico nēhén, jíín ndá cā jā súcuán. De cáhān nihīn nī jíín ndá nú, tá cúu nū ja nī ncāhān ni jíín nú saá, jā nchivī jā sáhá súcuán, mā níhīn táhvī ji quívī ji ñuú nū tátúnī Yāā Dios.

²² Sochi nchivī jā jíca jíín maá Espíritu Santo, ndācá tiñu yáhá sáhá yā jíín ji: Cundáhví inī ji táhán ji, cúsiī inī ji, íyó ndeé íyó sī inī ji, íyó paciencia ji, mānī inī ji, vāha inī ji, squíncuu vāha ji,

²³ nduú sáhá ji jā cúñáhnú ji, de jasī ji jā cúnī maá ji. De nduú nā ley íyó jā cáhān cuāchi sīquī nū de tú sáhá nú ndācá tiñu yáhá.

²⁴ De nchivī jā yíhí ndahá Cristo, chi tá cúu jā ní jahñī ji modo nēhén maá ji yīcā cruz, jondē jíín ndācá jā nēhén jā ndíyo inī ji de cútíndí ji.

²⁵ De jā súcuán nī jēhe maá Espíritu iin vida jeé nū ō, de suni ná cáca ó jíín modo jā stéhēn Espíritu.

²⁶ De mā cúnduxí ó jā squítī inī ō táhán ó, de ni mā cúcuásún inī ō sīquī táhán ó.

¹ Hermano, tú iin táhán nú nī nsáhá cuāchi, de ndá ndóhó jā jíca jíín Espíritu Santo nachuhun ichí nú ji. De jíín tūhun vitá cāhān ndá nú jíín ji, de suni coto nú maá nú jā má sáhá jíín nú jā quívi nú cuāchi.

² De chindeé nú ndá táhán nú tú nā cuá cúu jā ndóho ji, chi súcuán cúu jā squíncuu nú ley Cristo.

³ Chi tú iin nchivī jāni inī ji jā nchivī vāha cā cúu ji, vísō nsūú súcuán cúu, de stáhvī ji maá ji túsaá.

⁴ De tá iin iin nú coto túnī nū nāsa cáá tiñu sáhá nú. De tú vāha sáhá nú, ñúcuán de cuu cusī inī nū jíín jā sáhá maá nú, de nduú níni scáni táhán nú maá nú jíín táhán nú.

⁵ Chi tá iin iin ó cánuú jā squíncuu ó jíín tiñu jā ní jēhe yā nūú maá ó.

⁶ De ndá ndóhó jā scuáha tūhun vāha yā, chindeé nú ndá tēe jā stéhēn nūú nū jíín ndācá jā vāha jā névāha nú.

⁷ Mā stívī nú jā canī inī nū jā cuu sáhá nú cuāchi. Chi mā cúu sáhá catá nú nūú Yāa Dios jā canī inī nū jāa nduú sáhá yā cuenta. Chi ndācá tú nāsa sáhá nchivī, suu ñúcuán nanihīn ji.

⁸ Chi nchivī jā sáhá jā cúnī modo nēhén maá ji, nanihīn ji jā tānū tāhvī ji sáhá modo nēhén maá ji. Sochi nchivī jā sáhá jā cúnī maá Espíritu Santo, chi nanihīn ji jā cutecū ji ní cání andivī sáhá Espíritu.

⁹ De mā cuítá ó jā sáhá ó ndá tiñu váha túsaá, chi tá quenda maá quívi de nanihīn ō, de tú mā cuítá ó.

¹⁰ Túsaá de ndācá vuelta jā cuu sáhá ó, de ná sáhá vāha ó jíín ndācá nchivī, de ndá hermano ō jā cándíja cúu jā cánuú cā.

Saludo jíín tūhun jā cáchi tūhun Pablo jā sándihí

¹¹ Cūndēhé ndá nú jā náhnú letra tēe nī cuēē nūú ndá nú, chi ndahá maá nī tēe nī yáhá.

¹² De ndá tēe jā sáhá fuerza dē ndá nú jā cuu nú circuncidar, sáhá dē sīquī jā cúnī dē jā cuetúhún nchivī dē. De sáhá dē tácuā mā cúnī ūhvī nchivī dē jā nácani dē tūhun jā ní jīhī Cristo jēhē ō.

¹³ De ni maá dē jā sáhá dē circuncidar, suni nduú squíncuu vāha dē ndihī cā ley janahán. De cúnī dē jā cuu ndá nú circuncidar, tácuā cuu sáhá téyí dē maá dē jā quehen nú tunī circuncidar sáhá dē.

¹⁴ Sochi nduhū chí nduú cúnī ni sáhá téyí nī maá nī sīquī ni iin ñúcuán, chi mátúhún-ni sīquī jā ní jīhī Jētohō ō Jesucristo yīcā cruz. Chi sīquī ñúcuán cúu modo jā ní jīhī ni, chí nī nsiāā ni ndācá jā íyó inī ñayiví, de suni modo iin ndīyi cúu nī nūú ñayiví.

¹⁵ Chi tú yíhī ó ndahá Cristo Jesús, de nduú níhīn tiñú á cúu ó circuncidar á nduú. Chi jā níhīn tiñú cúu jā ní nsáhá jeé yā ánō ō.

¹⁶ De ñúhún inī ni jā ndācá nú jā jíca jíín modo yáhá, ná sáhá cā yā jā coo ndeé coo sī inī nū, de cundáhvī inī yā ndóhó. De suni ñúhún inī ni jā súcuán sáhá yā jíín ndá cā ji jā cúu ndija ji nchivī jā cándíja Yāa Dios.

¹⁷ De mitan jíín ní cā jā cuáhān ō, cúnī ni jā má stáhān cā ni iin nchivī nduhū. Chi yiqui cúñu nī ndíso seña jā ní ntacuēhé nī nī ndoho nī jā cúu nī mozo maá Jētohō ō Jesús.

¹⁸ Hermano, ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Jētohō ō Jesucristo jā vāha ndá ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU EFESO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jētahān inī Yāā Dios nī ntají yā nduhū. De tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú nchivī ñuū Efeso, jā cúu nú nchivī maá yā jā cándíja nú Cristo Jesús.

² De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāā Dios jíín Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā sáhá Cristo jā quéndōo vāha ánō ō

³ Ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, Yāā cúu Tatá Jētohō ō Jesucristo. Chi nī jēhe yā ndācá jā váha jā íyó andiví jā quéndōo vāha ánō ō, chi yíhí ó ndahá Cristo.

⁴ Chi jondē ncháha ca jēcōo ñayiví de nī nacāji yā yóhó jā quivi ó ndahá Cristo, tácu coo ndoo ánō ō de caca ndaā ō nūū yā.

⁵ Ja nī ncundáhvī inī yā yóhó jondē saá, de nī nchindetu yā yóhó jā naquehen yā yóhó jā coo ó sēhe yā. De jíín Jesucristo nī nsáhá yā súcuán, chi nī jētahān inī maá yā jā sáhá yā.

⁶ De jā ñúcuán níní ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí yā, chi vāha ndasí nī nsáhá yā yóhó jíín ndācá jā váha inī yā, sīquī jā yíhí ó ndahá Cristo, Sēhe yā jā mānī yā jíín.

⁷ De sīquī jā vāha ndasí inī Yāā Dios jíín ó, de Sēhe yā nī scácu yā yóhó jā ní jihī yā jēhē ō, de nī nee cáhnú inī yā nūū cuāchi ó.

⁸ De nī stéhēn yā jā cúndáhvī ndasí inī yā yóhó, de nī nsáhá yā jā jícūhun inī ō de cúndíchí ó jíín tūhun yā.

⁹ De nī nsáhá yā jā cunī ō iin tūhun yā jā ní nchiyuhū, jāá nduú ní nsáhá yā jā cunī nchivī janahán. Chi súcuán ja nī ncundaā inī yā, de nī jētahān inī yā jā sáhá yā.

¹⁰ De yáhá cúu tūhun jā ní ncundaā inī yā: Jondē tá quenda maá tiempo de sáhá yā jā ndihī jā íyó inī andiví jíín ñayiví, iin cáhnú-ni nduu, de quihi ndahá Cristo.

¹¹ De sīquī jā yíhí ó ndahá Cristo, de nihīn ō tāhvī ō, chi ja nī nacāji Yāā Dios yóhó jondē jā xíhna ñúhún. Chi súcuán nī jani inī maá yā, chi sáhá yā ndācá-ni jā ní ncundaā inī yā jā jētahān inī yā sáhá yā.

¹² Súcuán nī nsáhá yā, tácu ndá máá nī jā ní ncandíja Cristo xihna ñúhún, caca ndaā ni de súcuán de sáhá ñáhnú nī yā jā viī ndasí cúñáhnú yā.

¹³ De saá-ni ndá ndóhó, nī jini nú tūhun ndāā tūhun vāha jā scácu yā ndóhó, de nī ncandíja nú Cristo. De nī nihīn ndá nú Espíritu Santo jā ní nquee yuhú yā jā cuāha yā. De ndéē Espíritu yā inī ánō nū, de cúu yā modo sello jā stéhēn jā cúu nú sēhe Yāā Dios.

¹⁴ De sáhá yā jā íyó seguro inī ō jā cuéé cā de cuāha Yāā Dios tāhvī ō, jondē tá sínu yā tiñu jā scácu yā nchivī yā. De quiví ñúcuán cáhān ō jā cúñáhnú yā, chi viī ndasí cúñáhnú yā.

Jā jícān táhvī Pablo jēhē nchivī cándíja

¹⁵ De nduhū nī jini nī tūhun nāsa cándíja ndá nú jā ní nsáhá Jētohō ō Jesús jēhē nū, jíín nāsa cúndáhvī inī nū ndihī nchivī jā yíhí ndahá Yāā Dios.

¹⁶ De jā ñúcuán nduú jécuiñī nī jā nácuetáhvī nī jēhē ndá nú, de tá jícān táhvī ni de nduú náā inī ni ndá ndóhó.

¹⁷ Chi jícān táhvī ni jā sáhá Yāā Dios jā jícūhun vāha inī nū de cundíchí nú jíín tūhun yā, de cunī cā nū nāsa Yāā cúu yā. Chi maá yā cúu Yāā Dios Jētohō ō Jesucristo, de cúu yā Tatá ó jā viī ndasí cúñáhnú.

¹⁸ De jícān táhvī ni jā nastúu cā yā inī jāá ntúnī ndá nú, tácu jícūhun inī nū nāsa cáa ndihī jā ñúhún inī nū jā nihīn nū sīquī jā ní ncana yā ndóhó. De jícūhun inī nū nāsa cúcuíca nú jíín ndācá tūhun ñáhnú tūhun viī jā ndíso tūhun yā jā cúu nchivī maá yā.

¹⁹ De jícān táhvī ni jā jícūhun inī ndá nú nāsa cúñáhnú ndasí poder yā jā sátíñú yā inī ánō ō jā cúu ó nchivī cándíja. Chi nduú ndfhi cuitī poder yā.

²⁰ De poder ñúcuán cúu jā ní stéhēn yā tá nī nastécū yā Cristo māhñú ndīyi, de nī ntenee yā Cristo lado cuáhá yā jondē andiví.

²¹ De nī jani yā Cristo sīquī ndācá jā cúñáhnú, jíin jā ndíso tíñú, jíin jā tíin poder, jíin jā tátúnī, jíin sīquī ndācá jā cáhān nchivī jā cúñáhnú, cúu tiempo mitan, cúu tiempo jā quiji.

²² De nī nsāhá yā jā tíin nīhin Cristo ndācá jā íyó. De nī nsāhá yā jā maá Cristo cúñáhnú nū nchivī cándíja.

²³ De nchivī cándíja cúu ji tá cúu yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ji jíin yā, de cúnuú yā inī ánō ji, chi Yāā jā ñúhún chitú ní cáhnú-ni cúu yā.

2

Nī ncācu ó sīquī jā ní ncundáhvī inī yā yóhó

¹ De nī nsāhá yā jā cutecū ndá nú ní cání jíin Cristo. Chi ja nī ncuu ndá nú modo ndīyi nū yā, nī nsāhá cuāchi nú jíin tíñu néhén jā ní nsāhá nú.

² Chi nī jica ndá nú jíin tíñu ñúcuán jondē saá, tá nī niquīn nū tíñu nchivī ñayiví, tá nī jetáhvī nú nū tāchī cúñáhnú jā ndācu tíñu nū ndá cā tāchī, de jica nū tāchī. De suu cúu jā scāndā inī nchivī jā íyó nīhin inī nū Yāā Dios.

³ De ndá máá nī suni súcuán nī jica nī, chi nī nsāhá nī tíñu néhén jā cúnī maá nī, jíin ndācá jā jíicān yiqui cúñu nī, jíin jā jáni néhén inī ni jondē saá. Jā ñúcuán suni nī ncuu nī nchivī jā nīhin castigo xēen jā cuāha yā nícu, chi inuú nī nsāhá nī tá cúu nū sáhá ndá máá ji.

⁴ De Yāā Dios chi cuāhā ndasí nī ncundáhvī inī yā yóhó, de vāha ndasí inī yā jíin ó.

⁵ De tá nī ncuu ó modo ndīyi nū yā jā ní nsāhá cuāchi ó, de nī nastécū yā yóhó jā cutecū ó ní cání jíin Cristo. Chi sīquī jā váha ndasí inī yā cúu jā ní scācu yā yóhó.

⁶ De nī nastécū yā yóhó jā cutecū inuú ó jíin Cristo Jesús, de tenee yā yóhó jíin yā jondē andiví.

⁷ Súcuán nī nsāhá yā tácuā ní cā tiempo jā quiji de stéhēn yā nāsa mānī ndasí yā jíin ó, jíin nāsa vāha inī yā jíin ó jā sīquī Cristo Jesús.

⁸ Chi sīquī jā mānī ndasí yā jíin ndá nú cúu jā ní scācu yā ndóhó, chi nī ncandíja ndá nú jā sáhá yā jēhē nū. De nsūú sīquī jā ní nsāhá ndá máá nú cúu, chi tāhvī jā ní jēhe yā nū nū cúu.

⁹ Chi nduú nā tíñu váha ní nsāhá ó jā scācu yā yóhó, de jā ñúcuán ni iin ó mā cūú sáhá téyíí ó maá ó jā cuu scācu ó maá ó.

¹⁰ Chi cúu ó iin tíñu vīi jā ní nsāhá maá yā, chi nī nasāhá yā yóhó jā íyó inuú ó jíin Cristo Jesús, tácuā sáhá ó ndācá tíñu váha jā ja nī nsāhá tūha Yāā Dios jā sáhá ó.

Jā sáhá Cristo jā ndīvi ó nū tūhun jā mānī Yāā Dios jíin ó

¹¹ Túsaá de nūcūhun inī ndá nú nāsa nchivī nī ncuu nú jondē saá. Chi nduú ní ncuu nú nchivī hebreo, chi sa nī ncuu nú nchivī ndācá nación jāá nduú jíin tūhun yā. De nchivī hebreo jā sáhá circuncidar yiqui cúñu, nī ncāhān ji jā cúu nú nchivī jāá nduú sáhá circuncidar.

¹² De nūcūhun inī nū jā jondē saá de nduú ní íyo ndá nú jíin Cristo, de nī ncuu nú nchivī ñū jíicā nū nación Israel. De nduú ní jíin ndá nú ndācá tūhun contrato jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā sáhá yā. De nduú ní íyo Yāā Dios jíin nú ñayiví yáhá, de nduú nā jā váha ní ñúhun inī ndá nú jā coo.

¹³ De mitan chi nī ndīvi ndá nú nū Yāā Dios jāá nduú ní jíin nū tūhun yā jondē saá, chi nī nquīvi nú ndahá Cristo sīquī jā ní jíhī yā jēhē nū.

¹⁴ De Cristo cúu Yāā jā sáhá jā ndúmanī tāhán ó. Chi nī nsāhá yā jā nchivī hebreo jíin nchivī ndá cā nación, iin-ni cā nī nduú ó nū yā. Chi nī nsāhá yā jāá nduú cā jíin ūhvī tāhán ó, de suu cúu modo jā ní jani yā iin jā ní ndasí sava māhñú ó jā ní nsāhá síin yóhó.

¹⁵ Chi nī nsōcō yā maá yā nī jíhī yā, de súcuán nī sndáhvā yā ley janahán jíin tūhun jā ndācu tíñu jíin jā tátúnī jā ndíso maá. Chi ley ñúcuán nī nsāhá síin nchivī hebreo jíin

ndá cā nación jāá nduú ní jínī ji ley. De nī nasquetáhán yā ndihi ó jā ní nduu ó iin-ni cā nación jeé, de yíhí ó ndahá yā. De súcuán nī nsāhá yā jā ní ndumanī tāhán ó.

¹⁶ De jínī jā ní jīhī yā yīcā cruz, de nī snāā yā tūhun jā jínī ūhvī tāhán nchivī hebreo jínī ndá cā nación. De nī nsāhá yā jā ní ndīvi ó nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jínī ó, de nī nduu ó iin-ni cā nchivī maá yā.

¹⁷ Chi nī nquiji Cristo nī nacani yā tūhun vāha nūū ndācā nchivī jā ná ndīvi ji nūū tūhun jā mānī yā jínī ji, cúu ndá ndóhó nchivī jāá nduú ní jínī tūhun yā, de saá-ni nchivī hebreo jā jínī tūhun yā.

¹⁸ De mitan de sīquī jā ní jīhī Cristo, de ndihi ó, cúu nchivī hebreo á nchivī ndá cā nación, cuu quīvi ó nūū Tatá ó Yāā Dios, de iin-ni Espíritu Santo sáhá.

¹⁹ Túsaá de nduú cā cúu ndá nú tá cúu nchivī űūū jīcá ni nchivī tátū, chi iin-ni cā nī nduu nú jínī ndá nchivī űūū maá yā. De tāhán nchivī vehe Yāā Dios cúu ndá nú.

²⁰ De cúu ndá nú tá cúu iin iin parte iin vehe cáhnú jā cúvāha sīquī cimientu, de cimientu űúcuán cúu tūhun Cristo jā ní nacani ndá apóstol jínī ndá tēe jā ní nacani tūhun yā janahán. De maá Jesucristo cúu tá cúu iin yūū jā cánuú cā jā yítuu squínā vehe.

²¹ De ní vehe cúvāha vāha sīquī maá yā, de cúsucún cuāhān, de cúu iin templo ī jā ndēē maá Jētohō ō.

²² De suu cúu ndá maá nú, chi íyó inuú nú jínī Cristo, de inuú-ni sámā yā ndóhó jínī ndá cā nchivī cándíja jā cúu ndá nú modo iin iin yūū templo. De suu cúu jā ndēē Espíritu Yāā Dios inī nū modo inī iin templo.

3

Jā ndíso tíñú Pablo jā nácani dē tūhun nūū nchivī jāá nduú jínī tūhun Yāā Dios

¹ De jā űúcuán nduhū Pablo, jīcān táhvī ni nūū yā. De yíhí nī vecāa sīquī jā ní nacani nī tūhun Cristo Jesús nūū ndá ndóhó nchivī ndācā nación jāá nduú ní jínī tūhun yā nícu.

² De jínī ni jā ní jini ndá nú tūhun nāsa vāha ndasí nī nsāhá Yāā Dios jínī nī, chi nī jēhe yā tíñu nūū ni jā nácani nī tūhun vāha yā nūū nū.

³ De tūhun yā jā ní nchiyuhū, nī nastúu yā nūū ni, tá cúu nūū ja nī ntee nī jacū sīquī űúcuán nūū nū.

⁴ De tá cahvi nú de cuu jīcūhun inī nū jā ní jini vāha nī tūhun Cristo jā ní nchiyuhū.

⁵ De nduú ní stéhēn yā tūhun yuhū űúcuán nūū ni iin nchivī ndācā cuīyā yātā. De mitan cúu jā stéhēn nijin yā jínī Espíritu yā nūū ndá apóstol jā ní jani ndoo yā, jínī nūū ndá tēe nácani tūhun yā.

⁶ De súcuán cáhān tūhun jā ní nchiyuhū űúcuán: Nchivī ndá cā nación iin cáhnú-ni nīhīn ji táhvī ji jínī nchivī hebreo, chi nī ncandíja ji tūhun jā scácu yā ji. De inuú-ni nī nduu ndihi ji, de iin cáhnú-ni quéndōo ndetū ánō ji sáhá Cristo, tá cúu nūū ní nquee yuhú Yāā Dios.

⁷ De jā sīquī tūhun yáhá cúu jā ní jani yā nduhū jā nácani nī tūhun nūū ndá nú. Chi nī ncutahvī ni tíñu vāha ndasí yáhá jā ní jēhe yā nūū ni. De jínī poder yā nī nsāhá yā űúcuán jínī nī.

⁸ De nduhū chi cúu nī tēe jā núu cā nūū ndācā nchivī jā núu cā jā yíhí ndahá yā. De vísō súcuán cúu nī, de nūū maá nī nī jēhe yā tíñu vāha ndasí yáhá jā nácani nī tūhun vāha yā nūū nchivī ndācā nación jāá nduú jínī, nāsa cuícá ndasí ó ndihi jā ndíso tūhun Cristo, jā má quéndá cuitī ō jīcūhun inī ō.

⁹ Chi nī jani yā nduhū jā stéhēn cājí nī nūū ndihi nchivī jā scácu yā ji. De űúcuán cúu tūhun Yāā Dios jā ní nchiyuhū jondē janahán ndasí, chi maá yā nī nsāhá ndihi-ni.

¹⁰ De súcuán nī nsāhá yā jínī nchivī, tácuā mitan de ndācā jā cúñáhnú jínī jā ndíso tíñú nūū sūcún, ná cúnī nāsa ndíchí ndasí Yāā Dios. Chi ndíchí ndasí nī nsāhá yā jínī nchivī cándíja.

¹¹ Chi súcuán nī ncundaā inī yā jondē ní cání, de nī nsāhá yā jā maá Jētohō ō Cristo Jesús nī squíncuu yā űúcuán.

¹² De sīquī jā ní nsāhá Cristo, de mitan de cúndeé cúcáhnú inī ō jā cuu quīvi ó cāhān ō jín Yāā Dios sīquī jā cándíja ó Cristo.

¹³ Túsaá de cāhān ndāhvī nī jín ndá nú jā má cúcuécá inī nū sīquī tūndóhó jā ndóho nī jēhē nū. Chi suu sáhá jā quéndōo ndetū ánō ndá nú.

Cristo cúndáhvī ndasí inī yā yóhó

¹⁴ De jā ñúcuán cúu jā jécuiñī jítí nī nūū maá Yāā jā cúu Tatá Jētohō ō Jesucristo.

¹⁵ De maá yā cúu Tatá nūū ndihi nchivī yā jā ndéē andiví jín ñayiví.

¹⁶ De jícān táhvī ni jā jín poder yā jā cúñáhnú ndasí yā, ná sáhá yā jā cuja vāha inī ndá nú jín tūhun yā, de coo fuerza inī ánō nū, sáhá Espiritu yā.

¹⁷ De suni jícān ni jā cándíja nihin ndá nú Cristo, tácuca cundeē yā inī ánō nū, de tiin vāha nú tūhun jā cúndáhvī inī yā ndóhó, de cuiñi nihin nú jín.

¹⁸ De súcuán de cuu jícūhun vāha inī nū jín ndācá nchivī cándíja, nāsa íyó tūhun jā cúndáhvī inī Cristo yóhó. Chi ndasí jítē, cání, cúnú, súcún tūhun ñúcuán, chi cuāhā ndasí sáhá.

¹⁹ Túsaá de jícān ni jā ná cúnī vāha ndá nú nāsa cúndáhvī inī yā yóhó, vísō nduú cúu cuiti jícūhun inī ō ndihi ndihi. De súcuán de coo inuú nú jín Yāā Dios jā cunuú yā inī ánō nū.

²⁰ Túsaá de ná cāhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā, chi maá yā cúu Yāā jā íyó poder jā sáhá yā jā vāha ndasí cā nsūú cā ndihi jā jícān ō á jā jani inī ō. De sáhá yā ñúcuán jín poder yā jā sátíñú inī ánō ō.

²¹ De ná cāhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā jā sīquī jā ní nsāhá yā jēhē nchivī cándíja jín jā sīquī Cristo Jesús. De súcuán ná cóo jondē ní cání cuiti tiempo jā quiji. Amén.

4

Jā ní nduu inuú ndá nchivī cándíja sáhá Espiritu

¹ De nduhū jā yíhí nī vecāa sīquī tūhun maá Jētohō ō, cāhān ndāhvī nī jín ndá nú jā ná cáca ndaa nū tá cúu nūú cánuú caca nú jā cúu nú nchivī jā ní ncana yā.

² De níni coo suchí inī nū, de coo vitá inī nū. De coo paciencia nū, de cuandéē inī nū jín táhān nú jā cúndáhvī inī nū ji.

³ De cundihvī inī nū jā cundeē mānī inuú nú, sáhá maá Espiritu Santo nūū vāji tūhun mānī inī.

⁴ Chi iin-ni cúu ndá nchivī maá yā, de íyó iin-ni Espiritu, de inuú ñúhún inī ō jā coo jā vāha sīquī jā ní ncana yā yóhó.

⁵ De íyó iin-ni Jētohō ō, jín iin-ni tūhun cándíja ó, jín iin-ni tūhun jénduté ó.

⁶ De íyó iin-ni Yāā Dios jā cúu Tatá ndācá ó. De maá yā cúñáhnú nūū ndihi ó, de sátíñú yā jín ndihi ó, de ndéē yā inī ndihi ó.

⁷ De tá iin iin ó nī ncutahvī ō sín sín tiñu jā sáhá ó, tú nāsa medida nī jēhe Cristo ndá táhvī nūū ō.

⁸ Jā ñúcuán cúu jā cāhān tutū ī:

Tá ní ndaa yā cuānohōn yā andiví, de nī nastútú yā cuāhā jā yíndasí, cuāhān yā jín.

De nī nsajī yā táhvī nūū ndācá nchivī.

⁹ De jā cāhān tutū jā ní ndaa yā, de suu cāhān jā xihna cā ichi andiví nī ncuun yā jondē nūū cúnú cā ñayiví yáhá.

¹⁰ De Yāā jā ní ncuun, suni maá yā cúu jā ní ndaa jondē nūū súcún cā andiví, tácuca cūhun chitú yā ní cáhnú-ni.

¹¹ De nī jēhe yā sín sín tiñu jā sáhá nchivī. Chi nī jani yā sava nchivī cuu apóstol, de sava cā nacani tūhun yā, de sava cā scándíja nchivī tūhun jā scácu yā ji, de sava cā cuu pastor jā coto nchivī cándíja, de sava cā stéhēn.

¹² Súcuán nī jani yā nchivī maá yā jā sáhá ji tiñu cúnī yā, tácuca cuahnu cā nchivī Cristo jín tūhun yā.

¹³ De súcuán coo jondē nduu inuú-ni ndihi ó jíin tūhun cándíja ó, de cunī vāha ó nāsa Yāā cúu Sēhe Yāā Dios. De súcuán cuja vāha ó jondē chitú inī ō jíin ndihi tūhun jā űhún chitú inī Cristo.

¹⁴ De súcuán de mā cūú cā ō modo sūchí lúli jā űamā jāni yáhá jāni űúcuán inī ji, ni mā quívi nduū ō cháhá chúcuán jíin síin síin tūhun jā stéhēn ndá tēe stáhví jā ndito ndasí dē squívi dē yóhó nūū tūhun stáhví.

¹⁵ Chi sa ná cúniquīn ō tūhun ndāā jíin tūhun cúndáhví inī. De súcuán de cuahnu ó jíin ndācá tiñu jā cúnī Cristo, Yāā jā cúñáhnú nūū nchiví jā cúu modo yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ji jíin yā.

¹⁶ De sáhá yā jā nduu inuú-ni ndācá ji jā jíja ji cuāhān ji, chi cúu ji modo iin-ni cā yiqui cúñu jíin yā. De jétíñú vāha tá iin iin ji nāsa nī nīhīn tíñú ji, tácuā scuáhnu táhán de cuja ndá ji jíin tūhun cúndáhví inī.

Jā ndújeé ó sáhá Cristo

¹⁷ Túsaá de yáhá cúu tūhun jā cáhān ni jíin ndá nú, de jā cáchī maá Jētohō ō cúu jā cáhān nīhīn nī jíin nú: Jā má cācá cā nū tá cúu nūū jíca sava nchiví jāā nduú jíni ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios, chi jíca ji jíin tūhun jā jāni cáhá inī maá ji.

¹⁸ De íyó neē jāā ntúnī ji, de nduú névāha ji Espíritu jā vāji nūū Yāā Dios, chi nduú jíni ji tūhun yā, síquī jā nīhīn inī ji.

¹⁹ De nduú cā cúcanoō ji, chi nī nquívi ji jíin tiñu néhēn ndasí, de ndíhvī inī ji sáhá ji ndācá tiñu téhēn.

²⁰ Sochi ndá ndóhó, chi nsūú súcuán nī scuáha nú tūhun Cristo,

²¹ de tú ndāā jā ní jíni ndá nú tūhun yā jíin jā ní ncutūha nú jíin tūhun ndāā Jesús.

²² Túsaá de sndóo nú ndācá tiñu jā ní nsāhá nú ichi chátā, tá nī nsāhá ndá nú modo jā cúnī maá nú jā ní ncutéhēn ánō nū nī nsāhá tiñu néhēn tiñu stáhví jā ní ndiyo inī nū.

²³ De ná ndújeé ánō nū jíin jāā ntúnī nū.

²⁴ De cuāha ndá nú tūhun jā ndujeé nú, chi nasāhá Yāā Dios ndóhó tá cúu nūū cúnī maá yā jā caca ndāā nū jíin tiñu vāha tiñu ndoo.

²⁵ Túsaá de mā cáhān cā nū tūhun stáhví, de sa cáhān ndāā nū jíin ndācá táhán nú, chi iin-ni cā cúu ndihi ó.

²⁶ Tú vāji iin jā squítī inī ndóhó, de mā quítī xēēn inī nū cuāhā hora.

²⁷ Chi mā cuáha nú tūhun jā súcuán squívi tāchī cúñáhnú ndóhó nūū cuáchi.

²⁸ De nchiví jā ní nsacuíhná, mā sácuíhná cā ji, chi sa satíñú ji, de cucuu ji jíin tiñu vāha, tácuā nīhīn ji jā cuāha ji nūū nchiví jā cúmanī nūū.

²⁹ Ni iin tūhun néhēn mā cáhān ndá nú, chi sa cáhān nū tūhun vāha jā scuáhnu táhán jíin tūhun yā, de sáhá jā quéndōo vāha nchiví jā jíni.

³⁰ Mā sáhá ndá nú cuáchi tácuā mā cúcuécá inī Espíritu Santo Yāā Dios. Chi Espíritu yā cúu tá cúu sello jā stéhēn jā cúu nú sēhe Yāā Dios, jondē quiji quívi jā jínu tiñu jā scácu yā ndá nú.

³¹ De siáā ndá nú ndācá tūhun jā cútucu inī, jíin tūhun xēēn inī, jíin tūhun quítī inī, jíin tūhun cáhān nāvāha, jíin ndācá tūhun néhēn.

³² Chi sa coo vāha inī nū jíin táhán nú, de cundáhví inī nū ji. De cune cáhnú inī ndá nú nūū táhán nú, tá cúu nūū ní nee cáhnú inī Yāā Dios nūū nū jā ní nsāhá yā jíin Cristo.

5

Nāsa cánuú caca ndāā sēhe Yāā Dios

¹ Túsaá de ndacu ndá nú Yāā Dios, chi cúu ndá nú sēhe yā jā mānī yā jíin.

² De níni cundáhví inī nū táhán nú, tá cúu nūū ní ncundáhví inī Cristo yóhó, de nī nsōcō yā maá yā jēhē ō, nī ncuu yā tá cúu iin ticāchí jā jēhēn āsīn nūū Yāā Dios jā ní nsōcō yā maá yā.

³ De mitan jā cúu ndá nú sēhe Yāā Dios, de ni mā sáhá nú de ni mā nátúhún nú síquī tiñu ndiī, ni síquī ndācá tiñu téhēn, ni síquī tiñu ndiyo inī ndatíñú.

⁴ De ni mā cāhān nū ndācá tūhun jā sáhá jā cúcanoō táhán, ni tūhun naā, ni tūhun jāá nduú jétíñú cuitī. Chi ndācá ñúcuán nduú níhīn tíñú. Chi sa nacuetáhvī nú nū Yāā Dios.

⁵ Chi ja jínī ndá nú jā ni iin nchivī jā jíca ndiī, ni jā sáhá tiñu téhén, ni jā ndíyo inī ndatíñú, mā níhīn táhvī ji quívi ji ndahá Cristo jín Yāā Dios jā tatúni yā nūū ji. Chi ndācá jā ndíyo inī ji cúu tá cúu ídolo ji jā chíñúhún ji.

⁶ De coto ndá nú jā má stáhvī ni iin ji ndóhó jín ndācá tūhun jā cāhān cāhá ji-ni, chi síqui ndá tūhun nēhén yáhá cúu jā quíji castigo xēen Yāā Dios nūū ndá nchivī jā níhīn inī.

⁷ Mā quívi nduū nū jín ji túsaa.

⁸ Chi ndá quívi yātā nī iyo ndá nú tá cúu nūū neē, de mitan chi íyó nú jín luz maá Jētohō ō, cúu jā jícuñun inī nū síqui yā. De caca nú tá cúu nūū jíca nchivī jā túu luz yā inī ánō ji.

⁹ Chi tú íyó ó jín luz yā de sáhá ó tiñu mānī inī, tiñu ndāā, jín tiñu váha.

¹⁰ Scuáha ndá nú sáhá nú ndācá tiñu jā jétahān inī maá Jētohō ō.

¹¹ De mā quívi nduū nū jín ndācá jāá nduú níhīn tíñú jā sáhá nchivī jā íyó nūū neē. Chi sa stéhēn nū nūū ji tūhun ndāā.

¹² Chi cúcanoō ō cāhān ō síqui tiñu jā sáhá yuhū ndá ji.

¹³ De luz yā sáhá jā nátūu ndācá tiñu nēhén jā sáhá ji. Sochi tú cuetáhvī ji luz yā de caca ji jín luz.

¹⁴ Jā ñúcuán cāhān tutū:

Ndóhó jā cúhuun inī, jā modo jā quíxīn nū, nacōo,

de quee nú māhñú nchivī jā cúu modo ndíyi.

De Cristo stúu yā luz yā inī ánō nū.

Cáchī tutū.

¹⁵ Túsaa de coto vāha ndá nú nāsa caca ndāā nū. De mā cācá nú tá cúu nūū jíca ndá tēe naā xīnī, chi sa caca nú tá cúu nūū jíca ndá tēe ndíchí.

¹⁶ Mā snāā nū tiempo, chi cundihví inī nū jín tiñu yā, chi íyó cuāhā cuāchi ndá quívi yáhá.

¹⁷ Túsaa de mā cōó naā xīnī nū, chi sa jícuñun vāha inī nū nā tiñu jétahān inī maá Jētohō ō.

¹⁸ De mā jínī nú, chi tívi nú sáhá. Chi sa nducú nú jā cunuú Espíritu Santo inī ánō nū.

¹⁹ De cāhān ndá nú jín táhán nú jín salmo jín himno, yaā ī jā cāhān tūhun yā. De inī ánō nū cāhān nū jín yā jín ndācá yaā, chi ñúcuán cúu jā jíta ánō nū nūū yā jā chíñúhún nú yā.

²⁰ De nínī nacuetáhvī nú síqui ndācá-ni nūū Tatá ó Yāā Dios de nacunehen nú sívi maá Jētohō ō Jesucristo.

Nāsa squíncuu vāha nchivī cándíja nūū táhán ji

²¹ De cuetáhvī ndá nú nūū táhán nú síqui jā íyó yíñúhún nú nūū Cristo.

²² Ndá ndóhó ñahan jā cúu ñasíhí, cuetáhvī nú nūū yíí nú, tá cúu nūū jétáhvī nú nūū maá Jētohō ō.

²³ Chi yíí cúñáhnú nūū ñasíhí, tá cúu nūū cúñáhnú Cristo nūū yóhó nchivī cándíja. De maá yā scácu yā yóhó, jā cúu ó tá cúu yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ó jín yā.

²⁴ De tá cúu nūū jétáhvī nchivī cándíja nūū Cristo, suni súcuán cánuú jā cuetáhvī ñasíhí ndihi jā cāhān yíí ña.

²⁵ De ndá ndóhó tēe cúu yíí, cundáhvī inī nū ñasíhí nú, tá cúu nūū ní ncundáhvī inī Cristo yóhó nchivī cándíja, de nī nsōcō yā maá yā jēhē ō.

²⁶ Súcuán nī nsáhá yā tácu coo ndoo coo ī ō nūū yā, de nī naquete yā ánō ō jín tūhun yā jín jā ní jenduté ó.

²⁷ De yóhó nchivī cándíja chi cuiñi ó nūū yā, de víi cuñáhnú ó. De mā cúndeē cuāchi ánō ō, de ni iin jāá nduú víi, de ni iin jā súcuán, chi sa coo ndoo coo ī ō nūū yā, de nduú nā cuá cumani cā.

²⁸ De tá cúu nū ní ncundáhvī inī Cristo nchivī cándíja, suni sūcuán cánuú jā cundáhvī inī yíi ñasíhí dē, tá cúu nū cundáhvī inī dē maá dē. Chi tēe jā cundáhvī inī dē ñasíhí dē, maá dē cúu jā cundáhvī inī dē.

²⁹ Chi ni iin tēe nduú jínī ūhvī dē maá dē, chi sa scájī dē maá dē de jíto vāha dē maá dē. De suni sūcuán sáhá Cristo jíin yóhó nchivī cándíja nū yā.

³⁰ Chi cúu ó tá cúu yiqui cúñu yā, de iin iin ó cúu tá cúu iin iin parte yiqui cúñu yā.

³¹ De suu cúu tá cúu tēe jā sndóo dē tatá dē naná dē, de quétáhán dē jíin ñasíhí dē, de iin-ni cā cúu ndúū dē.

³² Cúñáhnú ndasí tūhun yuhū yáhá, de cáhān ni jā nchivī cándíja suni sūcuán quétáhán ji jíin Cristo.

³³ De suni sūcuán cánuú jā tá iin iin nú cundáhvī inī nū ñasíhí nú, tá cúu nū cundáhvī inī nū maá nú. De ñasíhí ná cóo yíñuhún ña jíin yíi ña.

6

¹ De ndá ndóhó sēhe, candíja nú nū tatá nú nū naná nú, chi sūcuán cúu jā sáhá vāha nú jā cándíja nú Jētohō ō.

² Chi yáhá cúu iin táhán jā úxī tūhun jā ndácu tiñu jā ní jēhe yā, de xihna cā tūhun yáhá cúu jā ndíso tāhvī: Coó yíñuhún nú nū tatá nú nū naná nú,

³ tácuá quendōo ndetū nū, de náhán cutecū nū inī ñayiví, cáchī.

⁴ De ndá ndóhó tatá, mā squítī inī nū sēhe nú, chi sa scuáhnu nú ji jíin tūhun jā cuetáhvī ji, de stéhēn nū nū ji jā candíja ji maá Jētohō ō.

⁵ De ndá ndóhó mozo, squíncuu nú nū patrón nū ñayiví yáhá, de coo yíñuhún nú de cundihvī inī nū jā má stívī nú nū dē. De ndāā de vāha satíñú nú, de canī inī nū jā nū Cristo sátíñú nú.

⁶ Mā sátíñú vixī nū maá hora jā jínī dē tácuá cuetúhún dē ndóhó. Chi sa sáhá ndá nú cuenta jā mozo Cristo cúu nú. De sáhá nú jā jétahān inī Yāā Dios jondē jíin inī jíin ánō nū.

⁷ De cusī inī nū jā satíñú nú, de canī inī nū jā nū maá Jētohō ō sátíñú nú, nsūū nū nchivī.

⁸ Chi ja jínī ndá nú jā tiñu vāha jā sáhá iin iin nú, de nīhīn nū yāhvī sīquī tiñu ñúcuán nū maá Jētohō ō, vísō cúu nú mozo á tēe jā sátíñú maá.

⁹ De ndá ndóhó patrón, suni sūcuán sáhá nú jíin mozo nū, de mā cáhān xēēn nū jíin ji. Chi nūcūhun inī nū jā suni maá nú jíin maá ji yíhí nú ndahá Jētohō ō, Yāā jā ndēē andiví. De nduú sáhá yā cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú sáhá yā jíin ji.

Jā ná cucutú ó jíin ndācá fuerza Yāā Dios

¹⁰ De íyó incā tūhun, hermano. Nducú ndá nú jā ná cóo fuerza inī nū jíin fuerza maá Jētohō ō jā íyó inuú ndá nú jíin yā, chi íyó ndasí poder yā.

¹¹ De cucutú nú jíin ndācá fuerza Yāā Dios, tácuá cuu cuiñi nīhīn nú jā má stáhvī tāchī cúñáhnú ndóhó.

¹² Chi modo jā cánāá ó jíin ndācá jānēhén. De nsūū nchivī cúu jā cánāá ó jíin, chi sa jíin ndācá tāchī jā jíca nū sūcún. De ñúcuán cúu ndá jā cúñáhnú, jíin jā ndíso tíñú, jíin jā tátúnī nū nchivī ñayiví yáhá jā jíca ji nū neē.

¹³ Túsaá de cucutú ndá nú jíin ndihī fuerza Yāā Dios, tácuá cuu cuiñi nīhīn nú quivī jā coto túnī tāchī ndá nú. De sūcuán coo tūha nú jíin ndācá ndihī jā cuiñi nīhīn nú jíin.

¹⁴ Túsaá de cuiñi nīhīn nú jíin tūhun ndāā jā cúu tá cúu jā yíhí cutú cinturón chījin nú. De sacutú nú maá nú jíin tūhun jā caca ndāā nū, de ñúcuán cúu modo jā cucutú soldado jíin sahma cā jā ndásī dē.

¹⁵ De nínī coo tūha ndá nú jā nacani nú tūhun ndēē tūhun sī inī jā vāji nū Yāā Dios. De ñúcuán cúu modo jā chíhī soldado zapato jēhē dē.

¹⁶ De jā cánuú cā cúu jā candíja nú jā íyó yā jíin nú. De ñúcuán cúu tá cúu jā jásī nū maá nú jíin iin escudo. Chi jíin tūhun jā cándíja nú ñúcuán, de cuu sndáhvā nū ndihī jā tájí maá tāchī cúñáhnú, jā cúu tá cúu flecha jā cáyū yáñuhūn punta.

¹⁷ De cuiñi ndá nú jíin tūhun jā ní scácu yā ndóhó, jā cúu tá cúu iin xiní cāa. De cuetíñú nú tūhun jā yósó nū tutū Yāa Dios jā ní jēhe Espiritu Santo nū nū. Chi ñúcuán cúu modo jā jétíñú soldado espada dē.

¹⁸ De níni cācān táhvī nū nū Yāa Dios síqui ndihi-ni, de cāhān ndāhvī nú jíin yā jíin fuerza Espiritu. Túsaá de ndito coo inī nū, de mā jécuiñi nū jā cācān táhvī nū jēhē ndācá nchivī maá yā.

¹⁹ De suni cāhān nū jēhē ni, tácuā nīhīn ni tūhun jā cāhān ni, de coo téyí inī ni jā nacani cájí nī tūhun jā ní nchiyuhū jā scácu yā nchivī.

²⁰ Chi nī ntetíñú yā nduhū jā jíca nī nacani nī tūhun ñúcuán, de jā síqui ñúcuán cúu jā yíhí nī vecāa. De cācān táhvī ndá nú jā coo téyí inī ni cāhān ni tūhun yā, tá cúu nū cānuú jā cāhān ni.

Saludo jā sándihí

²¹ Tíquico cúu iin hermano jā māni ō jíin, de cúu dē tēe squíncuu vāha jā chíndeé táhán jíin nī nū tiñu maá Jētohō ō. De maá dē cachī tūhun ndihi nāsa cuáhān tiñu nī de nāsa íyó nī.

²² Jā ñúcuán nī ntají nī dē cuēē dē nū nū, tácuā cachī dē nāsa íyó ndá nī, de coo ndeé inī ndá nú sáhá dē.

²³ De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá yā jā coo ndeé coo síi inī ndācá nú jā cúu nú hermano, de coo manī cā nū jíin yā, de candíja nīhin nú.

²⁴ De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā yā jā vāha ndá nú jā māni ndija nú jíin Jētohō ō Jesucristo. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU FILIPOS

¹ Ndúū ni cúu Pablo jíín Timoteo, mozo Jesucristo. De tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó hermano jā ndēē ñuū Filipos, jā cúu ndá nú nchivī maá yā jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús. De suni tée nī nūū ndá tēē jā ndíso tíñú jā jíto ndóhó, jíín nūū ndá tēē jā chíndeé ndá ndóhó.

² De ñúhún inī ndúū ni jā Tatá ó Yāā Dios jíín Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā jícān táhvī Pablo jēhē nchivī cándíja

³ Ndācá vuelta jā núcūhun inī ni ndá nú, de nácuetáhvī nī nūū Yāā Dios.

⁴ De tá jícān táhvī ni, de níní cúsiī inī ni jā jícān táhvī ni jēhē nū.

⁵ Chi nī nchindeé táhán ndá nú jíín nī jā scāca ó tūhun váha yā, jondē quivī jā nīncandíja nú de jondē mitan.

⁶ De jíín ndija nī jā maá Yāā jā ní squijéhé tiñu váha jíín nú, cucuu yā jíín jondē quivī jā nenda Jesucristo, de sínu ndihi yā.

⁷ De íyó váha jā sūcuán jáni inī ni síquī ndācá nú, chi mānī ndasí nī jíín nú, de inuú-ni nī nsáhá yā jā váha yóhó. De sūcuán cúu vísó yíhí nī vecāa á vísó cuiñi nī nūū ndācá tēē cúñáhnú jā cāhān ni jēhē tūhun jā scācu yā yóhó jā tūhun ndāā cúu.

⁸ Chi Yāā Dios jíín yā nāsa mānī ndasí nī jíín ndá nú, tá cúu nūū mānī ndasí Jesucristo jíín ó.

⁹ De jícān táhvī ni jā ná cāa cā cundáhvī inī nū táhán nú, jíín jā jícūhun cā inī nū de cundíhí nú jíín ndācá tūhun yā.

¹⁰ De sūcuán de cuu nacāji nú ndācá jā váha jā cuniquīn nū, de caca ndāā nū, tácuā mā cōó ni iin cuāchi síquī nū quivī jā nenda Cristo.

¹¹ De sūcuán de cāyā cuāhā tiñu váha jā sáhá Jesucristo jíín ndá nú. De sáhá jā coo yíñúhún nchivī nūū Yāā Dios de cāhān ji jā viī ndasí cúñáhnú yā.

Jā técū ō cúu jā técū Cristo inī ō

¹² Hermano, cúnī ni jā ná cúcáhnú inī ndá nú nāsa nī nsáhá tūndóhó jā ní ndoho nī. Chi nī nsáhá jā ní jītē nuu cā tūhun jā scācu yā yóhó.

¹³ Chi ndācá soldado jā íyó inī palacio, jíín ndá cā nchivī, jíín ji jā yíhí nī vecāa jā síquī Cristo.

¹⁴ De síquī jā yíhí nī vecāa, jā ñúcuán cúu jā víhí cā níhīn ndeé inī cuāhā hermano jā cándíja nūū Jētohō ō. De íyó téyí cā inī ndá dē jā nācāni dē tūhun yā, de nduú núu cuitī inī dē.

¹⁵ De ndāā chi sava tēē nācāni dē tūhun Cristo síquī jā cúcuásún inī dē jíín jā nduxí dē. De sava cā dē chi sa nācāni dē tūhun yā síquī jā váha inī dē.

¹⁶ Sava dē nācāni tūhun Cristo síquī jā ndúcú dē jā váha maá dē-ni, de nduú ndija dē, chi cúnī dē jā níhīn cā ni tūndóhó jā yíhí nī vecāa.

¹⁷ Sochi sava cā dē chi nācāni dē tūhun síquī jā cúndáhvī inī dē nduhū, chi jíín dē jā yíhí nī vecāa síquī jā cāhān ni jēhē tūhun jā scācu yā yóhó.

¹⁸ Nduú nā cuá sáhá túsaá, chi ndācá-ni modo scútē nuu ndá dē tūhun Cristo, vísó tú ndija dē á nduú. De yáhá cúu jā cúsiī inī ni sáhá. De suni cusí cā inī ni,

¹⁹ chi jíín ni jā ndācá yáhá sáhá jā váha cā coo jíín nī, chi jícān táhvī ndá nú jēhē ni, de Espíritu Jesucristo chíndeé yā nduhū.

²⁰ Chi ñúhún inī ni de cúu ndasí inī ni jā má sáhá nī ni iin jā sáhá jā cucanoō ni nūū yā. Chi sa coo téyí inī ni jā cāhān ni tūhun yā, tácuā nduñáhnú cā Cristo sáhá nī mitan, tá cúu nūū ja nī nsáhá nī ní jā váji nī, de vísó cutecū ni á cuū ni.

²¹ Chi jā técū ni cúu jā técū Cristo inī ni, de jā cuū ni cúu jā víhí cā quendōo váha nī.

²² De tú cutecū cā ni, de cuu scāca cā ni tiñu maá Jētohō ō. Túsaá de nduú cúcáhnú inī ni ní iin cúu jā váha cā, á jā cutecū ni á jā cuū ni.

²³ Chi māñnú nduū tūhun yáhá íyó nīhin nī. Chi iin cúu jā cúnī ni quiñin ni cundeē ni jíin Cristo, chi ñúcuán cúu jā víhí cā coo vāha nī.

²⁴ Sochi cánuú cā jā cutecū cā ni jā síquī ndá ndóhó.

²⁵ Túsaá de íyó seguro inī ni jā quendōo nī ñayiví yáhá cundeē cā ni jíin ndá nú, tácuá stéhēn cā ni nū nū nāsa caca vāha cā nū jíin yā, de cusii cā inī ndá nú jíin tūhun cándíja nú.

²⁶ Tú súcuán de cuēē ni cundeē tucu nī jíin ndá nú, de cusii ndasí inī nū jā síquī nduhū, sāhá maá Cristo Jesús.

²⁷ De maá iin-ni cúu jā cundihvī inī nū caca ndāā nū, tá cúu nū cánuú caca nú síquī jā cándíja nú tūhun Cristo. Ñúcuán de vísō cuēē ni jā nacunī tāhán ó, á cundeē jíicá nī, de nīhīn ni tūhun nú jā íñí nīhin ndá nú jíin tūhun yā, de íyó inuú inī nū, de inuú-ni ndúcu ndéé ndá nú síquī tūhun jā cándíja ó jā scácu yā yóhó.

²⁸ De mā cúyūhú cuiti ndá nú jā sáhá ndá jā jíin ūhvī ndóhó. Chi jā jíin ūhvī ji ndóhó, ñúcuán stéhēn jā tānū tāhvī ji, de suni stéhēn jā cācu ánō ndá máá nú sāhá Yāā Dios.

²⁹ Chi nī jēhe Cristo ūū jā váha nū nū: Nsūū maá-ni jā candíja nú yā, chi suni jā ndoho nú jā síquī yā.

³⁰ Chi maá nī jíin ndá ndóhó, modo jā cánāá ó jíin ndācá jā nēhén. Chi nī jinī ndá nú jā súcuán nī nsāhá maá nī, de nīhīn nū tūhun jā sáhá cā ni jondē mitan.

2

Jā ní nsāhá suchí yā maá yā de nī nduñáhnú yā

¹ Túsaá de sáhá Cristo jā íyó ndeé inī ndá nú, jíin jā cúsi inī nū síquī jā vāha inī yā jíin nú. De íyó Espíritu yā jíin nú, de māñ nū jíin tāhán nú, de jíto ndáhvī nú ji.

² Tú súcuán de ná cúcuu cā ndá nú jíin ndācá tūhun yáhá, tácuá cusii ndasí inī ni. De inuú-ni coo inī ndá nú, de cundeē māñ nū, de inuú-ni coo ánō nū, de inuú cani inī nū.

³ De ni iin tiñu mā sáhá nú jā quendōo vāha maá nú-ni, ni jā sáhá téyí nú maá nú. Chi sa sáhá suchí ndá nú maá nú, de sáhá nú cuenta jā vāha cā tāhán nú nsūū cā maá nú.

⁴ De mā cúndihvī inī nū maá-ni tiñu jā quendōo vāha maá nú-ni, chi suni cundihvī inī nū tiñu jā quendōo vāha tāhán nú.

⁵ De cani inī ndá nú tá cúu nū ní jani inī Cristo Jesús.

⁶ Chi maá yā cúñáhnú inuú yā jíin Yāā Dios, de vísō súcuán de nduú ní jáni inī yā jā cuñáhnú inuú yā jíin Yāā Dios.

⁷ Chi nī nsíáā yā jā cúñáhnú yā, de nī nduu yā tá cúu mozo, de nī ncau yā nī nduu yā tēe.

⁸ De tá nī nduu inuú yā jíin tēe, de nī nsāhá suchí yā maá yā. De nī jetáhvī yā jondē jíin tūhun jā cuū yā, de jondē jíin tūhun canoō jā cuū yā yicā cruz.

⁹ Jā ñúcuán nī nsāhá Yāā Dios jā vii ndasí nī nduñáhnú yā, de sívī yā cúñáhnú ndasí cā nūū ndá cā sívī.

¹⁰ De ndācá jā íyó andiví jíin ñayiví jíin chíjin ñayiví, tá cuni ji sívī Jesús de jēcuññí jíití ji.

¹¹ De cāhān ndāā ndivii ji jā Jesucristo cúu maá Jētohō ō. De súcuán stéhēn ji jā cúñáhnú ndasí maá Tatá yā Yāā Dios.

Nchiví cándíja cúu ji tá cúu tiūūn jā jéndūtē

¹² Túsaá hermano, tá cúu jā níin nī jetáhvī ndá nú tūhun jā ní ncāhān ni tá nī iyo nī jíin nú, suni súcuán víhí cā cuetáhvī nú mitan jā íyó jíicá nī jíin nú. De cundihvī inī nū jā caca ndāā nū jíin tūhun jā ní scácu yā ndá nú, de caca yíñúhún nú de cundihvī inī nū jā má stívī nú nūū yā.

¹³ Chi Yāā Dios sáhá yā jíin ndá nú jā cúu inī nū sáhá nú tiñu vāha, de chíndeé chítuu yā ndóhó jā squíncuu nú tiñu jétahān inī yā.

¹⁴ Ndihi jā sáhá nú, de mā cāhān sōó nú, ni mā tétáhán nú,

¹⁵ tácuá cuu ndá nú sēhe Yāā Dios jāā nduú nā cuāchi coo síquī nū de coo ndaā nū. De caca ndoo ndá nú māhñú nchivī nēhén nchivī nihin inī. Chi māhñú nchivī ñúcuán stēhēn nū tiñu váha nú, de súcuán cuu ndá nú tá cúu tiūūn jā jéndütē nūū neē inī ñayiví.

¹⁶ De stēhēn nū tūhun yā nūū ji jā cutecū ji ní cání sāhá. De súcuán de cusii ndasí inī ni quiví jā nenda Cristo, chi cunī ni jāā nduú ní jíca cāhá nī, ni nduú ní nsatíñú cāhá nī.

¹⁷ De vísō ná cúu ni jā sōcō ni maá nī nūū yā jā síquī ndá nú, de ñúcuán cúu jā ndúcú nī scándíja cā ni ndóhó, tácuá sōcō nū maá nú sāhá nú tiñu váha síquī jā cándíja nú yā. Jā ñúcuán cúsiī inī ni, de cúnī ni jā suni cusii inī ndá nú jíin nī.

¹⁸ Túsaá de cusii inī ndá máá nú jíin nī, de inuú ná cúsiī inī ndācá ó.

Tūhun Timoteo jíin Epafrodito

¹⁹ De ñúhún inī ni jā cuāha maá Jētohō ō Jesús tūhun jā tají ñamā ni Timoteo cuēē dē nūū ndá nú, tácuá ndusiī inī ni tá nihin ni tūhun nāsa íyó ndá nú.

²⁰ Chi nduú cā nā incā tēe íyó yáhá jā inuú jáni inī jíin nī, tá cúu nūū cúu maá dē jā ndíhvī ndija inī dē jēhē nū.

²¹ Chi ndihi cā dē ndúcú dē jā cuu maá dē, de nsūú jā cúnī Cristo Jesús.

²² De ja jíin ndá nú jā tēe vāha cúu Timoteo. Chi tá cúu sēhe jíin tatá, súcuán nī nsatíñú dē jā nācani dē tūhun vāha yā jíin nī.

²³ Túsaá de ñúhún inī ni jā tají nī dē cuēē dē nūū nū, tá ja nī ncucáhnú inī ni nāsa coo jíin nī.

²⁴ De jáni ndija inī ni jā cuāha Jētohō ō tūhun jā suni maá nī jīnū yāchi ni nūū ndá nú.

²⁵ De suni jáni inī ni jā cánuú tají nī hermano ō Epafrodito cuēē dē, chi tēe jā sátíñú jíin nī síquī tūhun yā cúu dē, de chindeé táhán dē jíin nī. Chi ndá máá nú nī ntají nú dē jā sāhá dē ndācá jā cúmani nūū ni.

²⁶ Chi cúu ndasí inī dē nacunī tucu dē nūū ndá nú. De nī ncucuécá ndasí inī dē, chi nī nihin ndá nú tūhun jā ní ncuhū dē.

²⁷ De jāndāā jā ní ncuhū dē, de ja ñatin cuū dē nícu. Sochi Yāā Dios nī ncundáhvī inī yā dē, de nsūú mátúhún dē-ni, chi saá-ni nduhū, tácuá mā cāá cā jā cucuécá inī ni jēhē dē nícu.

²⁸ Jā ñúcuán cúu jā ndíhvī cā inī ni jā tají nī dē cuēē dē nūū nū, tácuá ndusiī inī nū jā nacunī tucu nú nūū dē. De saá-ni nduhū mā cúcuécá ndasí cā inī ni.

²⁹ Túsaá de cusii inī ndá nú jā najinū dē nūū nū, chi cúu dē hermano ō jā cándíja maá Jētohō ō. De coo yíñúhún nú jíin ndācá tēe jā cúu tá nūū cúu maá dē.

³⁰ Chi jā síquī tiñu Cristo cúu jā ja ñatin cuū dē nícu. Chi nī nchundeé inī dē jā cuū dē síquī jā chindeé dē nduhū jíin tiñu jāā nduú ní íyo modo sāhá ndá máá nú.

3

Tūhun jā caca ndaā vāha ó

¹ De mitan, hermano, cusii inī ndá nú jíin maá Jētohō ō. Nduhū chi nduú cuítá nī jā tēe tucu nī tūhun yáhá nūū nū, chi cuetíñú jā quendōo vāha cā ndá nú.

² Coto nú maá nú nūū ndá tēe jā sáhá tiñu nēhén, jā cúu dē tá cúu tinā. Chi ndúcú ndá dē stácuēhé dē ndóhó jā sāhá dē circuncidar, de nduú sáhá dē tiñu ndāā.

³ Sochi maá ó cúu nchivī jā ní ncuu circuncidar ndija, chi chíñúhún ó nūū Yāā Dios jondē jíin inī jíin ánō ō, de cúsiī inī ō jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús. De nduú cándíja ó maá ó jā quendōo ndāā ō jíin tiñu jā sáhá maá ó-ni.

⁴ Chi tú jā súcuán cúu de nduhū chi suni cuu candíja nī tiñu jā sáhá maá nī nícu. Chi tú ní tēe jáni inī dē jā cuu candíja dē maá dē, de nduhū chi víhí cā cuu candíja nī maá nī.

⁵ Chi nī ncuu nī circuncidar nūū únā quiví jā ní ncau nī. De tatā Israel cúu nī, de suni táhán tatā Benjamín, de iin hebreo sēhe hebreo cúu nī. De suni nī ncuu nī tēe grupo fariseo jā ní squíncuu nī ndācá ley táhán ñuū ni hebreo.

⁶ De nī nsāhá nāvāha nī nchivī cándíja, chi ndasí nī ndihvī inī ni jā má sáma ji modo ley janahán. De ni iin nduú ní ncúu cāhān jāā nduú ní squíncuu nī ley ñúcuán, chi nī squíncuu vāha nī.

⁷ Sochi ndācá jā ní ncandíja nī ñúcuán, chi sáhá nī cuenta jāá nduú nā cuá níhīn tíñú cuitī, chi mitan de nī ncandíja nī Cristo.

⁸ De suni sáhá nī cuenta jā vāha cā ná náā ndihi jā ní ncandíja nī ñúcuán, chi vāha ndasí cā cúu jā ní nquīvi nī ndahá maá Jētohō nī Cristo Jesús. De jā síqui maá yā de nī nsiāā nī ndihi ñúcuán, de sáhá nī cuenta jā tá cúu yācá-ni cúu. Súcuán nī nsāhá nī tácuā quīvi nī ndahá Cristo.

⁹ De mitan de inuú-ni cúu nī jín yā. De nduú cā ndúcú nī jā quendōo ndāā nī jín ley ñúcuán, chi sa Yāā Dios nī sndāhvā yā cuāchi nī síqui jā ní ncandíja nī Cristo. Chi súcuán squéndōo ndāā yā nchivī cándíja.

¹⁰ De mitan de cúnī nī jīcūhun vāha cā inī nī nāsa Yāā cúu yā. De cúnī nī jā poder jā ní natecū yā coo jín nī. De cúnī nī ndoho nī jín yā, de jondē ndoho ndihi nī tá cúu nū nī ndoho maá yā jā ní jīhī yā.

¹¹ Chi ñúhún ndasí inī nī jā natecū nī tá cúu nū ní natecū maá yā.

Jā ndúcú ndéé Pablo sínu dē carrera dē

¹² De ncháha ca níhīn nī ndihi jā ní ncāhān nī ñúcuán, de nī ncháha ca cuja nī jín. De ndúcú ndéé nī síqui ndá ñúcuán, chi ñúhún inī nī jā níhīn nī, chi jā ñúcuán cúu jā xihna cā maá Cristo Jesús nī níhīn nduhū.

¹³ Hermano, nduú cāhān nī jā ja nī níhīn nī ndihi ñúcuán. De íyó iin jā sáhá nī, cúu jā squéndōo nī ndācá jā ní ncuu ichi chātā, de ndúcú ndéé nī jā níhīn nī ndācá jā íyó ichi nū.

¹⁴ Chi cúu ñúcuán modo jā jínu nī iin carrera cuāhān nī jondē jínū nī andiví, de níhīn nī premio jā cuāha Yāā Dios. Chi nī ncana yā yóhó jā cōhōn nū yā andiví síqui jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús.

¹⁵ De ndācá ó jā ja nī jija vāha ó jín tūhun cándíja ó, súcuán ná cáni inī ō. De tú ní iin nú sín jáni inī nū, de Yāā Dios suni stéhēn yā nū nū jāá nsūú súcuán cúu.

¹⁶ De jini ñúhún cani inī ō de caca ó modo jā quétáhán jín jā ja nī níhīn ō.

¹⁷ Hermano, ndacu ndá nú nduhū. De cūndéhé vāha nú nāsa jīca nchivī ndāā, chi jīca jī tá cúu nū ní stéhēn nī nū nū.

¹⁸ De ja nī ncuu quéhén vuelta jā ní ncāhān nī jín nú, de jondē jácu nī cāhān tucu nī mitan, jā íyó cuāhā nchivī jā jīca jī iin modo jā stéhēn jā jínī ūhvī jī tūhun jā ní jīhī Cristo yīcā cruz.

¹⁹ De iin quīvi de tānū tāhvī nchivī ñúcuán. Chi maá-ni jā yáji vāha jī cúu jā chíñúhún jī. De sáhá téyí jī maá jī jín tíñú néhén jā jéhe tūhun canoō. De maá-ni jā íyó inī ñayiví cúu jā ndíhvī inī jī.

²⁰ Sochi maá ó chi nchivī jā cundeē andiví cúu ó, de ndétu ó jā jondē ñúcuán ndiji Jētohō ō Jesucristo, Yāā jā scácu yóhó.

²¹ De maá yā nasāma yā yiqui cúñu ndāhví ó, tácuā nduu ó tá cúu nū cáá maá yā jā vii cúñáhnú yā. De súcuán sáhá yā jín poder yā jā cúñáhnú yā síqui ndihi-ni.

4

Níní ná cúsī inī ō jín Jētohō ō

¹ Túsaá hermano, cuiñi níhīn ndá nú jín maá Jētohō ō. Chi mānī ndasí nī jín nú, de cúnī nī jā cunī tāhán ó, de cúsī inī nī jín nú, de modo premio nī cúu ndá nú.

² De cāhān ndāhvī nī jín ndóhó Evodia jín Síntique jā inuú coo inī ndūū nū, chi cúu nú hermana jā cándíja nú maá Jētohō ō.

³ De suni cāhān ndāhvī nī jín ndóhó, tēe jā ní nchindeé táhán vāha jín nī, jā chindeé nú ndūū hermana ñúcuán, chi nī nsatínú níhīn ña jín nī síqui tūhun jā scácu yā yóhó. De suni súcuán nī nsāhá Clemente jín sava cā nchivī jā ní nsatínú jín nī. De nī jēcōsō sívī jī nū libro jā yósō sívī nchivī jā cutecū ní cáni.

⁴ De níní cusiī inī ndá nú jín maá Jētohō ō. De incā vuelta cāhān nī jā cusiī inī nū.

⁵ Sáhá vāha nú jín ndācá nchivī, tácuā cunī jī jā súcuán vāha inī nū. Chi maá Jētohō ō, ñatin-ni íyó yā jín nú.

⁶ Mā nácani ndasí inī nū sīquī ni iin. Chi sa cāhān nū jín Yāa Dios sīquī ndācá jā nácani inī nū. Chi cācān táhvī nū, de cāhān ndāhvī nú, de suni nacuetáhvī nú nū yā.

⁷ Nūcuán de sáhá Yāa Dios jā coo ndeé coo sī ndasí inī nū, de sūcuán coo jín nú jondē mā jícūhun cā inī nū nāsa cúu jā sáhá yā jín nú. De coto vāha yā ánō nū jín jāá ntúnī nū, jā coo cuāhā tūhun ndeé tūhun sī inī jín nú sīquī jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús.

Jā ná cāni inī ō sīquī ndācá jā váha

⁸ De iin-ni cā tūhun íyó, hermano. Cani inī ndá nú sīquī ndācá jā íyó ndāā, jín jā sáhá yíñuhún, jín ndācá tiñu jā sáhá vāha, jín tiñu íyó ndoo, jín ndācá jā íyó mānī inī, jín jā vii sáhá. De nínī nūcūhun inī nū ndācá jā váha jā sáhá jā nacuetáhvī nú nū yā.

⁹ Ndācá jā ní stéhēn ni nū nū, jā ní ncutūha ndá nú nū ni, jā ní jini nú ní ncāhān ni, jín jā ní jini nū ní nsáhá ní, ndācá nūcuán suni sáhá ndá nú. Nūcuán de maá Yāa jā jéhe tūhun ndeé tūhun sī inī, coo yā jín nú.

Jā ní nsōcō nchivī Filipos nū Pablo

¹⁰ De cúsi ndasí inī ni sáhá maá Jētohō ō, chi mitan de nī ndijéhé tucu ndá nú jā chindeé nú nduhū. De nsū jā ní naā inī nū sáhá nú sūcuán, chi sīquī jāá nduú ní íyo modo.

¹¹ De nsū jā cāhān ni jā ndóho ndāhvī ní, chi ja nī ncutūha ní cúsi inī ni jín jā névāha ní.

¹² Jínī ni cutecū ndāhvī ní, de jínī ni cutecū cuicá ní. Chi ní ncān ní jín ndācá-ni, á jā ndahā chijin ní á jā cuū ni sōco, á jā cunevāha cuāhā ní á jā cumanī nū ni.

¹³ Ndihi-ni cúu sáhá ní, chi maá Cristo jéhe yā fuerza inī ni.

¹⁴ De vísō sūcuán de vāha ní nsáhá ndá nú jā ní nchindeé nú nduhū jín tūndóhó jā ndóho ní.

¹⁵ De ndá ndóhó nchivī nū Filipos, ja jínī nū nāsa ní ncuu. Chi jondē quīvī jā ní nquijéhé ní nácani ní tūhun jā scácu yā yóhó, tá ní nquee ní Macedonia vāji ní, de ní nsōcō ndá nú xūhún nū ni sīquī jā ní nihīn nū tūhun yā jā ní nacani ní. De ní iin grupo nchivī cándija nduú ní nsáhá sūcuán, chi ndá máá nú-ni.

¹⁶ De tá ní íyo ní nū Tesalónica de ní ntají ndá nú jacū jā jínī nūhún ní, ní nquenda iin ūū vuelta.

¹⁷ De nsū jā ndúcú ní jā cuāha nú nū ni, chi sa cúnī ni jā ná cáyā cā tiñu vāha ndá nú, tácuā cāyā táhvī nū nū Yāa Dios.

¹⁸ Chi ja ní nihīn ni ndihi jā jínī nūhún ní, de ndóo cā. De íyó cuāhā nū ni, chi ní nihīn ni jā ní ntají ndá nú vāji jín Epafródigo. De jā ní ntají ndá nú cúu tá cúu iin ofrenda jā āsīn jéhēn jā ní nsōcō nū nū Yāa Dios, de cúsi inī yā jín.

¹⁹ De Yāa Dios chi cuāha yā ndācá jā cúmanī nū nū, chi cuicá ndasí yā jín ndācá jā vāha jā vii íyó nū Cristo Jesús.

²⁰ De ná cāhān ō jā vii ndasí cúñáhnú Tatá ó Yāa Dios ní cāní. Amén.

Saludo jā sándihí

²¹ Cachī ndá nú nū ndācá nchivī maá yā jā sáhá ndeé inī ji, cáchī ni, chi cándija ji Jesucristo. De ndá hermano ō jā ndeé jín ní yáhá, cāhān dē jā sáhá ndeé inī ndá nú.

²² De ndācá nchivī maá yā jā íyó yáhá, suni cāhān ji jā sáhá ndeé inī ndá nú. De nchivī jā ndeé vehe rey jā cúñáhnú Roma yáhá, ndá máá ji cúu jā cāhān cā sūcuán.

²³ De nūhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā vāha ndá nú. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU COLOSAS

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jětahān inī Yāā Dios nī ntají yā nduhū. De ndúū ni jíín hermano ō Timoteo

² tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī ñuū Colosas, jā cúu nú nchivī maá yā jā cándíja vāha nūū Cristo. De ñúhún inī ndúū ni jā Tatá ó Yāā Dios ná sáhá cā yā jā vāha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā jíicān táhvī Pablo jēhē nchivī cándíja

³ De tá jíicān táhvī ndúū ni nūū Yāā Dios, Yāā cúu Tatá maá Jětōhō ō Jesucristo, de níní nácuetáhvī nī nūū yā jā síquī ndá ndóhó.

⁴ Chi nī jini nī tūhun nāsa vāha cándíja nú Cristo Jesús, jíín nāsa cúndáhvī inī nū ndācá nchivī maá yā.

⁵ Chi ñúhún inī ndá nú jā nīhīn nū jā ñúhún vāha jondē andiví cuu nú. Chi tá nī jini nú tūhun ndāā jā scácu yā ndóhó, de nī nquiéhé ndá nú ñúhún inī nū.

⁶ De tūhun ñúcuán jā ní nacani ndá nūū nū, chi ndúcuahā cuāhān de nīhīn tíñú ní cáhnú ñayiví. De suni súcuán nī nsáhá jíín ndá nú jondē quivī jā ní jini nú de nī jíicūhun inī nū jā ndāā cúu jā vāha ndasí inī Yāā Dios jíín nú.

⁷ Chi tūhun ñúcuán cúu jā ní stéhēn Epafras nūū ndá nú, tēe jā sátiñú jíín nī jā mānī ni jíín. De cúu dē tēe sátiñú jā squíncuu vāha nūū Cristo jā jíto dē ndá nú.

⁸ De maá dē nī ncachī tūhun nūū ni síquī ndá nú, nāsa cúndáhvī inī nū táhán nú sáhá maá yā.

⁹ Jā ñúcuán cúu jā suni ndúú jécuiñī ndá nī jā jíicān táhvī ni jēhē nū, jondē quivī jā ní nīhīn ni tūhun ñúcuán de jondē mitan. De jíicān ndá nī nūū yā jā ná jíicūhun vāha inī nū de coo ndíchí nú jíín tūhun yā, sáhá maá Espíritu, tácu cunī nū ndihi nāsa jětahān inī maá yā.

¹⁰ De jíicān táhvī ni jā caca ndāā nū tá cúu nūū cánuú jā caca nú jā cúu nú nchivī maá Jětōhō ō. De súcuán de sáhá nú ndihi jā jětahān inī yā, de nīhīn tíñú nú jíín ndācá tíñu vāha, de jíicūhun cā inī nū nāsa Yāā cúu Yāā Dios.

¹¹ De jíicān ndá nī jā cuāha yā fuerza inī nū, tá cúu nūū íyó fuerza maá yā jā víi cúñáhnú yā. De súcuán de cuu cuandeé inī nū jíín ndācá-ni tūndóhó, de cusii ndasí inī nū.

¹² De cuu nacuetáhvī nú nūū Tatá ó, chi maá yā nī nchihi fuerza yóhó jā iin cáhnú-ni jíín ndá nchivī maá yā nīhīn ō táhvī ō. Chi jíca ó jíín luz yā jā yíhí ó ndahá yā.

¹³ Chi nī scácu yā yóhó jā ní nchihi ó ndahá maá jā tíin poder nūū neē, de nī squívi yā yóhó ndahá Sēhe yā jā mānī yā jíín, jā tatúnī yā nūū ō.

¹⁴ Chi maá Sēhe yā nī scácu yóhó jā ní jihī yā jēhē ō, de nī nee cáhnú inī yā nūū cuáchi ó.

Jā ní nsáhá Cristo jā ní ndivi ó nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jíín ó

¹⁵ Yāā Dios jáá ndúú cúu cunī ō nūū, nī nsáhá yā jā ní nquiiji Sēhe yā, de súcuán nī jinī ō maá yā. De Sēhe yā chi ja íyó yā jondē ncháha ca jēcōo ndācá jā íyó.

¹⁶ Chi jíín Sēhe yā nī nsáhá Yāā Dios ndihi jā ní jēcōo, ndihi jā íyó andiví jíín jā íyó ñayiví, jā jíín ō nūū jíín jáá ndúú jíín ō nūū. De suni nī nsáhá yā ndācá ángel jā ndácu tíñu, jíín jā ndíso tíñú, jíín jā cúñáhnú, jíín jā tíin poder. Jíín Cristo nī nsáhá Yāā Dios jā ní jēcōo ndihi, de jā cuu Cristo cúu.

¹⁷ De ja íyó Cristo jondē ncháha coo ndihi jā íyó. De ndahá maá yā yíhí vāha ndihi-ni.

¹⁸ De maá yā cúñáhnú nūū nchivī cándíja, tá cúu nūū cúñáhnú xīnī nūū yiqui cúñu, chi modo yiqui cúñu yā cúu jíi jā iin-ni cā cúu jíi jíín yā. De maá yā sáhá jā cutecū jíi ní cání, de xihna cā maá yā nī natecū māhñú ndiyi, tácu cuñáhnú yā nūū ndācá-ni.

¹⁹ Chi nī ncusiī inī Yāā Dios jā ndihi-ni nāsa cúu yā jā cúu yā Yāā Dios, suni súcuán cúu Cristo.

²⁰ De sīquī jā ní jīhī Cristo, de nī ncusiī inī Yāā Dios sāhá yā jā ndīvi ndācá-ni nūū tūhun jā mānī yā jíín, ndācá jā íyó ñayiví jíín jā íyó andiví. Chi jíín jā ní jīhī Cristo yīcā cruz, de nī nsāhá Yāā Dios jā ndīvi ndācá-ni nūū tūhun jā mānī yā jíín.

²¹ De ndá máá nú, chi síín sīquī nī ññi nú jondē saá, de nī jini ūhvī nū yā inī ánō nū, chi maá-ni tiñu néhén nī nsāhá ndá nú. De mitan chi ja nī nsāhá Yāā Dios jā ní ndīvi nú nūū tūhun jā mānī yā jíín nú.

²² Súcuán nī nsāhá yā sīquī jā ní nsōcō Cristo maá yā nī jīhī yā, tácuā coo ndoo coo īī nū jā cuiñi nú nūū yā, de mā cōó téhén nú, de nduú nā cuāchi coo sīquī nū.

²³ De súcuán sāhá yā tú cuiñi nīhin nú jā candíja vāha nú, de tú quendōo nīhin nú jíín tūhun vāha jā ñúhún inī ndá nú jā scācu yā ndóhó, de mā siāā cuitī nū. Chi tūhun ñúcuán nī jini ndá nú, de nī jītē nuu ní cáhnú ñayiví. De suni jétíñú yā nduhū Pablo jā nácani nī tūhun ñúcuán.

Jā jétíñú yā Pablo jēhē nchivī cándíja

²⁴ De mitan de cúsiī inī ni jā ndóho nī jēhē ndá nú. Chi jíín yiqui cúñu nī ndóho nī jā cúmani cā ndoho nī jíín Cristo jēhē nchivī cándíja, suu nchivī jā cúu tá cúu yiqui cúñu yā.

²⁵ De cúu nī tēe jā jétíñú Yāā Dios jēhē nchivī cándíja, chi súcuán nī ntetíñú yā nduhū, tácuā nacani ndihi nī tūhun yā nūū ndá nú de quendōo vāha nú.

²⁶ De nácani nī tūhun yā jā ní nchiyuhū, jāá nduú ní jīnī nchivī jondē janahán ndasí de jondē níí cání vāji. De mitan de ja nī stéhén cājí yā tūhun ñúcuán nūū nchivī maá yā.

²⁷ Chi nī ncusiī inī yā jā stéhén yā nūū ji nāsa cúcuíca ndasí ji jíín ndihi jā ndíso tūhun yáhá jā ní nchiyuhū jā vii cúñáhnú, de cūtē nuu quīhīn nūū ndācá nación jāá nduú jíín. De tūhun jā ní nchiyuhū yáhá cúu jā ndéē Cristo inī ánō nū, de sáhá yā jā ñúhún inī ndá nú ndācá jā vii ñáhnú jā coo.

²⁸ De suu tūhun Cristo cúu jā nácani ndá nī, de sndíhvī inī ni ndācá nchivī, de stéhén ni tūhun yā tácuā jīcūhun vāha inī ji. De súcuán de cuja vāha inī ndivī ji jā yíhí ji ndahá Cristo Jesús.

²⁹ De sīquī ñúcuán cúu jā sátíñú nī, chi ndíhvī inī ni nácani nī tūhun jíín ndācá fuerza Cristo jā chíndeé chítuu yā nduhū.

2

¹ Chi cúnī ni jā ná jīcūhun inī ndá nú nāsa ndúcú ndéé ndasí nī jēhē nū, jíín jēhē nchivī ñūū Laodicea, jíín jondē ndācá nchivī jāá nduú ní jīnī cuitī nūū ni.

² Chi cúnī ni jā coo ndéé inī ánō ji, de inuú-ni cundeē mānī ji, de jīcūhun ndihi inī ji nāsa cúíca ndasí ji jíín tūhun jā cándíja nīhin ji. Chi cunī ji nāsa Yāā cúu Cristo, chi maá yā cúu tūhun Yāā Dios jā ní nchiyuhū.

³ De inī Cristo yíyuhū ndācá tūhun jā cúcuíca nú jíín, suu tūhun ndíchí jíín tūhun jīcūhun inī.

⁴ De súcuán cáhān ni jíín ndá nú, tácuā mā stáhvī ni iin ji ndóhó jíín ndācá tūhun stáhvī jā vii cáhān.

⁵ Chi vísō íyó jíca nī jíín nú, de ñúhún inī ni ndá nú, de cúsiī inī ni jīnī ni nāsa jíca ndaā ndá nú de cándíja nīhin nú Cristo.

⁶ Túsaá de tá cúu nūū ní jetáhvī ndá nú jā Jētohō nū cúu Jesucristo, suni súcuán caca ndaā nū jíín yā.

⁷ De ná tíin vāha tūhun yā inī nū, de ná cúja vāha nú jíín tūhun jā cándíja nú yā, tá cúu nūū ja nī jini ndá nú. De níñi nacuetáhvī nú nūū Yāā Dios.

Jā ndújeé ó sáhá Cristo

⁸ Coto má cuāhá ndá nú tūhun jā stáhvī ni iin nchivī ndóhó jíín tūhun ndíchí jāá nduú jétíñú, jíín tūhun nduxí stáhvī. Chi nduú cándíja ndá ji tūhun Cristo, chi sa cándíja ji ndācá costumbre jíín ndācá modo jā stéhén nchivī inī ñayiví yáhá.

⁹ Chi ndihi-ni nāsa cúu maá Yāa Dios, suni sūcuán cúu Cristo.

¹⁰ De ndihi-ni nāsa cúu Cristo, suni sūcuán cúu ndá máá nú, chi yíhí nú ndahá yā. De maá yā cúñáhnú nū ndācá jā cúñáhnú jíin jā ndíso tíñú andiví.

¹¹ De sīquī jā yíhí nú ndahá yā, suu cúu modo jā ní ncuu nú circuncidar. De jā sūcuán ní nsāhá yā circuncidar ndá nú, chi nsūú iin tuni jā ndéē yiqui cúñu nú cúu, chi sa jā ní nsāhá ndoo yā ndācá cuāchi jā ní nsāhá nú jíin modo nēhén maá nú. Chi sūcuán cúu jā sáhá Cristo circuncidar yóhó.

¹² De jā ní jenduté ndá nú cúu modo jā ní nchiyuhū nū jíin Cristo, de suni modo jā ní natecū nū jíin yā. Chi ní ncardíja ndá nú jā jíin poder Yāa Dios ní nastécū yā Cristo māhñú ndīyi.

¹³ Chi ní ncuu ndá nú modo ndīyi nū yā sīquī cuāchi nú, chi ncháha ca sāhá yā circuncidar ánō nū jondē saá. Sochi mitan de ní nsāhá Yāa Dios jā cutecū nū ní cání jíin Cristo, chi ní nee cáhnú inī yā nū ndācá cuāchi nú.

¹⁴ De modo jā íyó iin acta jā cáhān cuāchi sīquī ō jā ní stíví ó ley yā. De ní sndáhvā yā acta ñúcuán, chi ní nchunáá Cristo cuāchi ó jā ní jíhī yā yīcā cruz.

¹⁵ Chi tá ní jíhī yā yīcā cruz, de ní ncandeē yā ndihi poder ndācá jānēhén jā cúñáhnú jíin jā tíin poder. De ní ncandeē yā jāá nduú cā cúñáhnú, chi ní nsāhá yā jā cuāhān ndá nū quindasí, de sūcuán ní stéhén yā poder yā.

Ná cúndihvī inī ō jā quendō vāha ó jondē andiví

¹⁶ Túsaá de mā cuétáhví ndá nú de tú cáhān nchivī cuāchi sīquī nū, sīquī iin jā yáji nū á jā jíhī nú, á jāá nduú nēe íi nū quívī vico jíin quívī núcōsō yōō jíin quívī nátātú.

¹⁷ Chi ndācá ley sīquī ñúcuán ní jetíñú maá-ni jondē ncháha ca quiji Cristo. De mitan de ja ní nquiji yā de nduú cā jíni ñúhún.

¹⁸ Mā cuāha ndá nú tūhun jā casí ni iin nchivī jā níhīn nū tāhvī nū. Chi chíñúhún ji ndá ángel yā, de cáhān ji jā sūcuán sáhá suchí ji maá ji. De cáhān ji jā jíni ndija ji jā íyó ndāā tūhun nácani ji, de nduú. De sūcuán sáhá téyí cáhá ji maá ji, chi jáni nēhén inī ji.

¹⁹ De nduú íñi ji jíin Cristo, Yāa jā cúñáhnú nū nchivī jā cúu tá cúu yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ji jíin yā. Chi maá yā scuáhnu yā ji jíin tūhun yā, de nduú inuú inī ndācá ji jā jíja ji cuāhān ji, tá cúu nū ní jani inī Yāa Dios.

²⁰ De modo jā ní jíhī ndá nú jíin Cristo, cúu jā ní nsiáā nū ndācá costumbre jā stéhén inī ñayíví. ¿Túsaá de nūcu sáhá cā ndá nú tá cúu nū sáhá nchivī ñayíví jā cándíja nú ndācá jā ndācu ji?

²¹ Chi cáhān ndá ji: Mā quēhé nú yáhá, mā cājí nú ñúcuán, ni mā tíin nú, cáchī ji.

²² De maá-ni jā ndācu nchivī jíin costumbre maá ji cúu, sochi nduú níhīn tíñú jā quendō ndāā nchivī.

²³ De ndāā chi jáni inī ji jā tūhun ndíchí cúu ndá ñúcuán, chi sáhá jíin ji jā chíñúhún níhīn ji, jíin jā sáhá suchí ji maá ji, jíin jā sndóho ji yiqui cúñu ji. Sochi nduú níhīn tíñú cuiti jā casí ndācá jā nēhén jā cúni ji sáhá ji.

3

¹ Túsaá de tá cúu nū ní natecū Cristo, suni sūcuán ní natecū ndá nú, jā ní ncuu nú modo ndīyi ní nsāhá cuāchi nú. De cundihvī inī ndá nú sīquī ndācá jā íyó andiví nū ndéē Cristo lado cuáhá Yāa Dios nū cúñáhnú yā.

² De caní inī nū sīquī ndācá jā íyó andiví, nsūú sīquī jā íyó inī ñayíví.

³ Chi modo ja ní jíhī ndá nú jíin Cristo, de mitan chi modo jā técū nū jíin yā andiví, chi yíhí nú ndahá Yāa Dios.

⁴ De quíví jā nenda Cristo, Yāa jā sáhá jā cutecū ō ní cání, ñúcuán de suni quenda nijīn ndá nú jíin yā, de víi cuñáhnú nú jíin yā.

Nchivī jā jíca jíin modo jā cúni maá, jíin nchivī jā ní ndujeé

⁵ Túsaá de casí ndá nú ndācá modo jā cúni maá nú jā íyó nú inī ñayíví yáhá: Mā cācā ndīi nū, mā sáhá nú tíñu téhén, mā ndíyo inī nū sáhá nú ndācá tíñu nēhén, mā cútóó nú,

mā ndíyo inī nū ndatíñú. Chi ndācá ndatíñú jā ndíyo inī ō cúu tá cúu ídolo jā chíñúhún ó.

⁶ Chi sīquī ndācá tiñu yáhá cúu jā cuāha Yāa Dios castigo xēen nūu nchivī jā nihin inī nūu yā.

⁷ De suni jíin tiñu yáhá nī jica ndá nú jondē saá, tá nī nsāhá nú sūcuán.

⁸ Sochi mitan de sndóo nú ndācá yáhá: Jā quítī inī, jā xēen inī, jā sáhá tiñu néhén, jā cáhān nāvāha nūu táhán, jíin jā cáhān ndācá tūhun jāá nduú vāha.

⁹ Mā stáhvī ndá nú táhán nú, chi ñúcuán nī ncuu modo maá nú jā ní jica nú jíin jondē saá, de ja nī sndóo nú.

¹⁰ De nī nduu ndá nú nchivī jeé, cuāndacu nú maá Yāa jā ní nsāhá ndóhó, de cuājīcūhun vāha inī nū nāsa Yāa cúu yā.

¹¹ De nchivī jā ní ndujeé nduú cā cúu ji nchivī griego, ni nchivī hebreo, ni nchivī jā ní ncuu circuncidar, ni nchivī jāá nduú ní ncúu circuncidar, ni nchivī ñuū jíicá, ni nchivī yucú jā íyó naā, ni mozo jā ní jeen nchivī, ni nchivī sátíñú cuenta maá, chi inuú-ni cúu ndihi ji nūu yā. Chi Cristo cúu Jētohō ndihi ji, de ndéē yā inī ánō ndihi ji.

¹² Chi nī nacāji Yāa Dios ndá ndóhó jā cuu nú nchivī maá yā jā mānī yā jíin. Túsaá de níní cundáhvī inī nū táhán nú, de coo vāha inī nū jíin táhán nú. De sáhá suchí nú maá nú, de coo vitá inī nū, de coo paciencia inī nū.

¹³ Cuandeé inī ndá nú jíin táhán nú, de cune cáhnú inī nū nūu ji de tú nā cuá nī nsāhá ji nūu nū. Chi tá cúu nūu ní nee cáhnú inī Cristo nūu nū, suni sūcuán sáhá ndá maá nú.

¹⁴ De jā cánuú cā cúu jā cundáhvī ndasí inī nū táhán nú. Chi ñúcuán sáhá jā ndúu inuú inī nū de jíja vāha inī nū jíin tiñu vāha.

¹⁵ De tūhun jā cundeē mānī ná cúnuú inī ánō nū sáhá Yāa Dios. Chi nī ncana yā ndá nú jā nduu nú iin-ni cā nchivī jā cundeē mānī nū. De níní nacuetáhvī nú nūu yā.

¹⁶ De scuáha vāha ndá nú tūhun Cristo tácuá cunuú tūhun yā inī ánō nū. De stéhēn nū nūu táhán nú, de sndíhvī inī nū ji jíin ndācá tūhun ndíchí yā. De jíin salmo jíin himno, yaā īi jā cáhān tūhun yā, cata vii nū jā nacuetáhvī nú inī ánō nū nūu Yāa Dios.

¹⁷ De ndācá tiñu jā sáhá nú, tú jā cáhān nū á jā sáhá nú cúu, ndihi sáhá nú tácuá nduñáhnú síví maá Jētohō ō Jesús, de nacuetáhvī nú nūu Tatá ó Yāa Dios sáhá yā.

Nāsa cánuú squíncuu nchivī cándíja nūu táhán ji

¹⁸ Ndá ndóhó ñahan jā cúu ñasíhí, cuetáhvī nú nūu yíí nú, chi sūcuán cánuú sáhá nú sīquī jā cándíja nú Jētohō ō.

¹⁹ De ndá ndóhó tēe cúu yíí, cundáhvī inī nū ñasíhí nú, de mā cútucu inī nū jíin ña.

²⁰ Ndá ndóhó sēhe, ndācá-ni tiñu candíja nú nūu tatá nú nūu naná nú, chi sūcuán cúsiī inī maá Jētohō ō.

²¹ De ndá ndóhó tatá, mā squítī inī nū sēhe nú, tácuá mā cúcuécá inī ji.

²² Ndá ndóhó mozo, ndācá-ni tiñu candíja nú nūu patrón nū ñayiví yáhá. Mā sátíñú vīxī nū maá hora jā jíinī dē tácuá cuetúhún dē ndóhó. Chi ndāa de vāha sátíñú nú, de cundíhvī inī nū jā má stíví nú nūu Yāa Dios.

²³ De ndācá tiñu jā sáhá nú, de cusíi inī nū sáhá nú, de cani inī nū jā nūu maá Jētohō ō sátíñú nú, nsūú nūu nchivī.

²⁴ Chi ja jíinī ndá nú jā maá Jētohō ō cuāha yā cuāhā tāhvī cuu nú níí cání. Chi nūu maá Cristo sátíñú ndá nú, chi maá yā cúu Jētohō nū.

²⁵ Sochi nchivī jā sáhá tiñu néhén, chi sa ndutahvī ji sīquī jā ní nsāhá ji. Chi nduú sáhá Yāa Dios cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú sáhá ndāa yā sīquī ji.

4

¹ Ndá ndóhó patrón, vāha ndāa sáhá nú jíin mozo nū. De nūcūhun inī nū jā suni íyó Jētohō maá nú, Yāa ndéē andiví.

² De ndivíi nū mā jécuiñi nū jā jíicān táhvī nū, chi ndito coo inī nū jíin, de nacuetáhvī nú nūu Yāa Dios.

³ De suni cācān táhvī nū jēhē ndá nī, jā ná sáhá Yāā Dios jā coo cā modo jā nacani nī tūhun, tácuā cuu cāhān ni tūhun Cristo jā ní nchiyuhū, jāá nduú ní jínī nchivī janahán. De sīquī tūhun űúcuán cúu jā yíhí nī vecāa.

⁴ De cācān táhvī nū jā cuu cāhān cājī nī nāsa cánuú cāhān ni.

⁵ Sáhá űuncúún vāha ndá nú jínī nchivī jāá nduú cándíja. Mā cúhuun inī nū sīquī ji, chi cundihvī inī nū scándíja nú ji.

⁶ De nínī cāhān vāha nú jínī nchivī, de cāhān nū tūhun jā cuetínú jā quendōo vāha ji sáhá. De canī inī nū nāsa vāha nascócóo nú tūhun nūū iin iin ji.

Saludo jā sándihí

⁷ Tíquico cúu iin hermano jā mānī ō jínī, de tēe squíncuu vāha jā chindee táhán jínī nī cúu dē, de sátínú dē jínī nī nūū maá Jētohō ō. De maá dē cachī tūhun ndihi nūū nū nāsa cuāhān tiñu nī.

⁸ Jā űúcuán nī ntajī nī dē cuēē dē nūū ndá nú, tácuā cunī nū nāsa íyó ndá nī jínī tiñu, de coo ndeé inī nū sáhá dē.

⁹ De suni cuēē Onésimo jínī dē, tēe cúu táhán ndá maá nú. De cúu dē hermano jā squíncuu vāha jā mānī ō jínī. De ndūū dē cachī tūhun nūū nū nāsa cuāhān ndācá tiñu ichi cháhá.

¹⁰ Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī Aristarco, tēe yíhí jínī nī vecāa. De suni sūcuán cāhān Marcos, űanī primo Bernabé. De ja nī ndacu nī tiñu nūū ndá nú sīquī Marcos, de tá cuēndehé dē ndá nú de sáhá vāha nú jínī dē.

¹¹ De suni sūcuán cāhān Jesús, tēe jā suni nánī Justo, jā sáhá ndeé inī ndá nú. De ndá maá dē-ni cúu tēe hebreo jā cándíja jā chindee táhán nācāni tūhun jínī nī sīquī nāsa tátúnī Yāā Dios. De íyó ndeé ndasí inī ni sáhá ndá dē.

¹² Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī Epafras, tēe jā cúu táhán ndá nú, de mozo Cristo cúu dē. De nínī jícān táhvī ndasí dē jēhē ndá nú, jā ná cuíñi nīhin nú, de cuja vāha inī nū jā squíncuu vāha nú ndihi tiñu jā cúnī Yāā Dios.

¹³ Chi cāhān ndāā ni jā ndíhvī ndasí inī dē jēhē ndá nú, jínī jēhē nchivī űuū Laodicea jínī Hierápolis.

¹⁴ Lucas, tēe cúu médico jā mānī ō jínī, suni cāhān dē jā sáhá ndeé inī nū, de suni sūcuán cāhān Demas.

¹⁵ Cachī ndá nú nūū ndá hermano űuū Laodicea jā sáhá ndeé inī ji, cáchī ni. De suni sūcuán cāhān nū jínī Ninfas, jínī ndācá nchivī cándíja jā ndútútú vehe űa.

¹⁶ De tá nī jīnu nī ncahvi ndá nú carta yáhá, de suni tetínú nú cahvi nchivī cándíja űuū Laodicea. De suni cahvi ndá maá nú carta jā cuāhān nūū nchivī Laodicea jā ndiji nūū nū.

¹⁷ De cachī nū nūū Arquipo jā nducú ndeé dē squíncuu dē tiñu jā ní ntee Jētohō ō sīquī dē, cáchī ni.

¹⁸ Nduhū Pablo, yáhá-ni cúu jā tēe nī jínī ndahá maá nī, jā sáhá ndeé inī ndá nú. De nūcūhun inī ndá nú nduhū jā yíhí nī vecāa. De űūhún inī ni jā ná sáhá cā Yāā Dios jā vāha ndá ndóhó. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU TESALONICA

¹ Ndá nduhū cúu Pablo jíin Silvano jíin Timoteo, de tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī cándíja ñuū Tesalónica, jā yíhí nú ndahá Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo. De ñúhún inī ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Nchivī Tesalónica cúu ji iin ejemplo vāha

² Níní nácuetáhvī ndá nī nūū Yāā Dios jā síquī ndá ndóhó, de nduú náā inī ni jā cācān táhvī ni jēhē nū tá jícān táhvī ni.

³ De níní nácunehēn nī ndá nú nūū Tatá ó Yāā Dios, nāsa vāha sáhá nú ndācá tiñu chi cándíja ndá nú, jíin nāsa vāha sáhtíñú nú nūū yā chi mānī nū jíin yā, jíin nāsa jéndeé inī ndá nú chi ñúhún inī nū jā coo jā váha sáhá Jētohō ō Jesucristo.

⁴ Chi mānī Yāā Dios jíin ndá nú hermano, de jíinī ndá nī jā ní nacāji yā ndá nú.

⁵ Chi tá nī nacani ndá nī tūhun nūū nū jā scácu yā ndá nú, de nsūú jā ní ncāhān ni sūcuán-ni, chi nī nacani nī jíin poder Espíritu Santo, de nī ncucáhnú vāha inī ni jā tūhun ndāā cúu. De jíinī ndá nú nāsa nī nsāhá vāha ndá nī tá nī iyo nī jíin nú, chi nī nducú nī jā quendō vāha nú.

⁶ De ndá ndóhó chi nī ndacu nú ndá nduhū, de suni nī ndacu nú maá Jētohō ō. Chi nī jetáhvī ndá nú tūhun yā, de nī ncusiī inī nū nī nsāhá Espíritu Santo, vísō nī jíinī ndá nú cuāhā tūndóhó síquī tūhun yā.

⁷ De sūcuán cúu ndá nú iin ejemplo nūū ndihi nchivī cándíja jā íyó región Macedonia jíin Acaya jíinā.

⁸ Chi jā síquī ndá nú cúu jā ní jītē nuu tūhun Jētohō ō, de nsūú maá-ni Macedonia jíin Acaya, chi suni ní cáhnú-ni nī jītē nuu tūhun nāsa cándíja ndá nú Yāā Dios. De jā ñúcuán nduú cā jíinī ñúhún jā nacani maá nī tūhun nūū ji.

⁹ Chi sa ndá máá ji nácani nāsa nī jetáhvī vāha ndá nú nduhū tá nī jēē ndá nī nūū nū, jíin nāsa nī sndóo nú ídolo de nī nquīvi nú ndahá Yāā Dios, Yāā ndāā Yāā técu, tácuca sáhtíñú nú nūū yā.

¹⁰ De nácani ndá ji jā ndétu ndá nú jā ichi andiví nenda Sēhe yā Jesús jā ní nastécū yā. De maá Jesús scácu yā yóhó nūū castigo xēēn jā quiiji.

2

Tiñu jā ní nsāhá Pablo ñuū Tesalónica

¹ Chi jíinī ndá nú hermano, jāā nduú ní jēē cāhá ndá nī nūū nū.

² De jíinī nū jā ní sndóho ndá ji ndá nduhū, de nī ncāhān nāvāha ji nūū ni inī ñuū Filipos. De vísō sūcuán sochi maá Yāā Dios nī nchindeé yā ndá nduhū, nī nsāhá yā jā ní iyo ndeé inī ni, de nī jēē ni ñuū nū nī nacani nī tūhun jā scácu yā ndá nú. Sūcuán nī nsāhá ndá nī vísō xēēn nī iyo tūndóhó.

³ De tūhun jā ní nacani ndá nī, nsūú tūhun jā ní stívī nī cúu, ni nsūú jā níhīn ni síquī nū, ni nsūú jā ní stáhvī nī ndá ndóhó.

⁴ Chi maá Yāā Dios nī jito túnī yā ndá nduhū, de nī ntee yā tiñu nduhū jā nacani nī tūhun jā scácu yā ndóhó. De jā ñúcuán cúu jā cáhān ndá nī. De nduú cáhān ni tūhun jā jétahān inī nchivī, chi sa jā jétahān inī Yāā Dios, chi maá yā jíto túnī ánō ni.

⁵ De jíinī ndá nú jāā nduú ní nducú nī cuetúhún nī ndá ndóhó iin modo stáhvī, de ni nduú ní ncāhān ni jā cúsiī inī ni jíin nú tácuca níhīn ni xūhún nūū nū. De jíinī Yāā Dios jā sūcuán cúu.

⁶ De ni nduú ní nducú nī jā cuetúhún ndá nú nduhū, ni jā cuetúhún incā nchivī nduhū, vísō sūcuán cánuú nícu, chi apóstol Cristo cúu ndá nī.

⁷ Chi sa nī ncāhān vitá nī jín ndá nú, tá cúu nū sáhá ñahan ndéca ñiquín jā ñuncúun jíto ña sēhe ña.

⁸ De síquī jā ní ncundáhvī ndasí inī ndá nī ndá ndóhó, jā ñúcuán nī ndihvī inī ni nacani nī tūhun vāha Yāa Dios nū nū. De nsūú maá-ni ñúcuán, chi suni jondē vida ni cuāha nī jā síquī ndá nú nícu, chi mānī ndasí nī jín nú.

⁹ De náhan ndá nú hermano, jāa nduú ni iin nú ní stáhān ndá nī jā cācān ni nū nū tá nī nacani nī tūhun vāha Yāa Dios nū nū. Chi nī nducú ndéé nī nī nsatíñú ndasí nī síquī jā cutecū ni. De nduú ñuú nī nsatíñú ndá nī.

¹⁰ Ndá máa nú jínī nū, de suni Yāa Dios jínī yā nāsa ndāa ndoo nī jica ndá nī nū ndá ndóhó nchivī cándíja. De ni iin nduú cúu cāhān cuāchi síquī ni.

¹¹ De suni jínī ndá nú nāsa nī sndíhvī inī ndá nī tá iin iin nú, de nī ncāhān ni tūhun ndéé inī jín nú, tá cúu nū sáhá iin tatá jín sēhe dē.

¹² De nī ncāhān nihin nī jín ndá nú jā caca ndāa nū nū Yāa Dios tá cúu nū cánuú caca nú. Chi nī ncana yā ndá nú jā quíhīn nū nū tátúnī yā, nū vīi cuáhnú nú jín yā.

¹³ De jā ñúcuán cúu jā ní nī nácuetáhvī nī nū Yāa Dios, chi nī jetáhvī ndá nú tūhun yā jā ní nacani ndá nī. Chi nī jínī ndá nú jāa nsūú tūhun iin tēe cúu, chi tūhun Yāa Dios cúu. De maá jāndāa jā tūhun ñúcuán sátíñú inī ánō ndá ndóhó nchivī cándíja jondē ndacu nú yā.

¹⁴ Hermano, nchivī ñuú nī nī jínī xēen ji ndá nú, de súcuán nī ndoho nú tá cúu nū ní ndoho nchivī cándíja jā íyó región Judea jā yíhī ndahá Yāa Dios jín Cristo Jesús. Chi tá cúu nū ní ndoho ji nī nsáhá táhān ji nchivī hebreo, suni súcuán nī ndoho ndá nú.

¹⁵ Chi suu nchivī hebreo cúu jā ní jahní dē maá Jētohō o Jesús, tá cúu nū ní jahní dē ndācá tēe nación dē jā ní nacani tūhun yā jondē janahán. De suni jondē ndá nduhū nī scúnu dē. De sáhá ndá dē tiñu jāa nduú jétahān inī Yāa Dios, de cúu dē contra síquī ndá nchivī.

¹⁶ Chi ndúcú dē casí dē jā má nācani nī tūhun nū nchivī ndācá nación jāa nduú jínī, tácuca mā cácu ji. De súcuán sáhá dē jā nducuahā cā cuāchi síquī dē. De mitan de ñamā quiji quivī jā cuāha Yāa Dios castigo xēen nū dē.

Jā cúnī Pablo quíndēhé tucu dē nchivī Tesalónica

¹⁷ Hermano, nī ncujiyo ndá nī iin núnúú-ni nū ndá nú. De vísō nduú jínī o nū táhān ó, de ní nī ñúhún inī ndá nī ndá nú. De ndasí nī ncuu inī ni jā nacunī tucu nī nū ndá nú.

¹⁸ De jā ñúcuán nī jani inī ndá nī jā cuēē ni nū nū nícu. De nduhū Pablo, quéhén vuelta nī nducú nī modo jā cuēē ni, sochi Satanás nī jasí ichi ndá nī.

¹⁹ Chi nduú cā nā incā ñúhún inī ndá nī, de nduú cā nā incā cúsi inī ni, chi suu ndá máa nú. De jā síquī ndá máa nú cúu jā níhīn ni premio ni de cúsi ndasí inī ni tá cuiñi o nū maá Jētohō o Jesucristo quivī jā nenda yā.

²⁰ Suu jā síquī ndá ndóhó cúu jā cúsi ndasí inī ndá nī.

3

¹ De jā ñúcuán nduú cā ní ncúndeé inī ndá nī cundetū nī jondē nihin ni tūhun nāsa íyó ndá nú. De nī nsáhá ndāa ndá nī jā quendōo maá nī-ni ñuú Atenas.

² De nī ntají nī hermano o Timoteo, tēe jā sátíñú jín ndá nī nū Yāa Dios síquī tūhun jā scácu Cristo yóhó. De nī jēndēhé dē ndá nú tácuca sáhá dē jā cuiñi nihin nú de coo ndéé inī nū jín tūhun cándíja nú.

³ De nī jēē dē tácuca mā náyūhú ni iin nú síquī ndācá tūndóhó jā sáhá nchivī. Chi ja jínī ndá nú jā súcuán cánuú ndoho ó.

⁴ Chi jondē tá nī iyo ndá nī jín ndá nú, de nī ncachī tūhun nī nū nū jā níhīn nahñí ó tūndóhó. De ja jínī ndá nú jā súcuán nī ncuu, tá cúu nū ní ncāhān ndá nī.

⁵ De jā ñúcuán, tá nduú cā ní ncúndeé inī ni cundetū nī jā níhīn ni tūhun nāsa íyó ndá nú, de nī ntají nī dē nī jēē dē, tácuca cunī ni tú cándíja ndija nú. Chi nī jani inī ni á sanaā de tächī cúáhnú jā jíto túnī yóhó nī ncúndeé jín nú, de naā cāhá-ni tiñu jā ní nsáhá ndá nī jín nú.

⁶ Sochi mitan chi ja nī nenda Timoteo nūū ndá nī jā ní jēē dē űuū nū Tesalónica. De nī nacani dē jā cándíja vāha ndá nú, de cúndáhvī inī nū táhán nú. De nī ncachī dē jā űúhún inī nū ndá nduhū, chi íyó mānī nū jíín nī. De cúnī ndasí nú jā nacunī nū nūū ni, tá cúu nūū cúnī ndá nī jā suni nacunī ni nūū ndá nú.

⁷ De jā űúcuán nī ndusiī inī ndá nī síquī jā cándíja nīhin ndá nú, hermano, vísō xēēn íyó tūndóhó síquī ni.

⁸ De mitan ja nī nanihīn inī ni, chi íñī nīhin ndá nú jíín maá Jētohō ō.

⁹ Túsaá de nduú jínu cuitī jā nácuetáhvī nī nūū Yāā Dios jā síquī ndá ndóhó. Chi jíínī yā jā cúsiī ndasí inī ndá nī jā súcuán íyó ndá nú.

¹⁰ De nduú űuú jícān táhvī ndasí ndá nī jā nacunī tucu nī nūū ndá nú, de stéhēn cā ni nā-ni tūhun cúmanī jā jícūhun inī nū síquī tūhun jā cándíja ó.

¹¹ De cúnī ndá nī jā maá Tatá ó Yāā Dios jíín Jētohō ō Jesucristo, ná nácune yā ichi jā cuu cuēē tucu nī nūū nū.

¹² De ná sáhá maá Jētohō ō jā cuāhā ndasí cā cundáhvī inī nū táhán nú jíín ndá cā nchivī, tá cúu nūū cúndáhvī inī ndá nī ndá ndóhó.

¹³ De ná sáhá yā jā cuja ánō nū jā cuiñi nīhin nú, tácuca coo ndoo nú jā má cōō cuāchi nú nūū maá Tatá ó Yāā Dios, quivī jā nenda Jētohō ō Jesucristo jíín ndācá nchivī jā yíhī ndahá yā.

4

Sīquī jā caca ndaā ō tá cúu nūū cúsiī inī yā

¹ De mitan hermano, íyó incā tūhun jā cáhān ndāhvī ndá nī jíín nú de cáhān nīhin nī jíín nú, chi súcuán cúnī maá Jētohō ō Jesús. Ja nī stéhēn ndá nī nūū nū nāsa cánuú caca ndaā nū tácuca cusī inī Yāā Dios. De cáhān ndāhvī nī jíín nú jā sa víhī cā caca ndá nú súcuán.

² Chi ja jíínī ndá nú nā tiñu nī ndacu ndá nī nūū nū jā ní ndacu maá Jētohō ō Jesús.

³ De cúnī Yāā Dios jā coo ndoo coo iī ndá nú nūū yā, de mā cācá ndiī nū.

⁴ De tá iin iin nú cundeca yíñúhún nú ñasíhī maá nú, de súcuán caca ndoo nú.

⁵ De mā sáhá nú tiñu néhén jā ndīyo inī nū ñahan, tá cúu nūū sáhá nchivī ndá nación jāá nduú jíínī ji tūhun Yāā Dios.

⁶ Ni iin nú mā sáhá nú cuāchi jā candeē nū ñasíhī táhán nú. Chi maá Jētohō ō cuāha yā castigo xēēn nūū nchivī jā sáhá ndācá tiñu űúcuán, tá cúu nūū ja nī ncāhān nīhin nī jā ní ncachī tūhun nī nūū nū.

⁷ Chi nduú ní ncāna Yāā Dios yóhó jā sáhá ó tiñu téhén, chi sa jā caca ndoo ó.

⁸ Túsaá de nchivī jā squéne yichī tūhun yáhá, nsūú tūhun iin tēe squéne yichī ji, chi sa tūhun Yāā Dios, Yāā jā ní jēhe Espíritu Santo nūū ō.

⁹ De nduú jíni űúhún jā tee nī nūū carta yáhá jā coo manī nū jíín ndá hermano, chi ja nī stéhēn Yāā Dios nūū nū jā coo manī nū jíín táhán nú.

¹⁰ De ja íyó mānī ndá nú súcuán jíín ndācá hermano jā íyó ní cáhnú Macedonia jíñā. Sochi cáhān ndāhvī nī jíín ndá nú hermano, jā sa víhī cā coo manī nū jíín ji.

¹¹ De cundihvī inī nū jā cundeē nañíí nú, chi mā cúndihvī inī nū síquī nāsa sáhá táhán nú, de cundihvī inī nū sáhá nú tiñu máá nú, tá cúu nūū ní ndacu ndá nī nūū nū.

¹² Súcuán sáhá ndá nú tácuca ndá nchivī jāá nduú cándíja, cuetáhvī ji ndóhó, de suni mā cúmanī jā cutecū nū.

Sīquī jā nenda Jētohō ō

¹³ Suni cúnī ndá nī, hermano, jā ná jícūhun inī ndá nú síquī nchivī jā jíhī, tácuca mā cúcuécá inī nū tá cúu nūū sáhá sava cā nchivī jāá nduú űúhún inī ji jā natecū ndīyi.

¹⁴ Chi tá cúu nūū cándíja ó jā ní jíhī Jesús de nī natecū yā, suni súcuán cándíja ó jā nastecū Yāā Dios ndá nchivī jā ní ncandíja nūū Jesús de nī jíhī.

¹⁵ Jā űúcuán cáchī tūhun ndá nī iin tūhun jā ní stéhēn maá Jētohō ō nūū ni: Jā yóhó jā tēcū cā quivī jā nenda maá Jētohō ō, nsūú maá ó cosō nūú ó jā ndaa ó cōhōn. Chi xihna cā nchivī ja nī jíhī ndaa ji quihīn ji.

¹⁶ Chi maá Jētohō ō nuu yā quiji yā ichi andiví, de cana jee yā jā maá yā ndácu tiñu, de suni cana jee maá ángel cúñáhnú cā, de tiví trompeta Yāā Dios. De xihna cā ndācá ndiŷi jā ní ncandíja Cristo natecū.

¹⁷ De sá de yóhó jā técu cā ō quívi jā nenda yā, suni sndáa yā yóhó jíin ndá ji, cōhōn māhñú vícō. De naquetáhán ó jíin maá Jētohō ō sava andiví. De súcuán cundeē ō níí cání jíin maá Jētohō ō.

¹⁸ Túsaá de jíin tūhun yáhá cāhān ndeé iní ndá nú jíin ndá táhán nú.

5

¹ De nduú jíni ñúhún jā tee nī nū carta yáhá síquī cuiyā á quívi jā coo ndá ñúcuán, hermano.

² Chi ja jíni vāha ndá nú jā iin sanaā-ni de quenda quívi jā nenda maá Jētohō ō, tá cúu nū iin sanaā-ni de quenda jācuíhná jacuáa.

³ Chi juni cāhān nchiví jā nañí-ni íyó de nduú nā tūndóhó coo, de juni cāhān ji súcuán de iin sanaā-ni de quiji tūndóhó síquī ji jā naā ji, de mā cácu cuití ji. Chi quiji quívi ñúcuán tá cúu nū iin sanaā-ni de quíjéhé téhndē chíjin iin ñahan jā scácu ña sēhe.

⁴ Sochi ndá ndóhó hermano, nduú cúu nú nchiví jā jíca modo nū neē jā iin sanaā-ni de quiji quívi ñúcuán síquī nū tá cúu nū quiji jācuíhná.

⁵ Chi ndihi nú cúu nchiví jā jíca modo nduú, chi stúu luz yā iní ánō nū. Chi nduú cúu ó tá cúu nchiví jāá nduú jícuhun iní síquī Yāā Dios, jā jíca ji modo nū neē.

⁶ Túsaá de mā cúhuun iní ō tá cúu nchiví quíxín, chi sa ndito coo iní ō de coo cájí xíní ō.

⁷ Chi jacuáa cúu jā quíxín nchiví, de jacuáa cúu jā suni jíni ji.

⁸ Sochi ndá máá ó chi modo jā jíca ó nduú, de ná cóo cájí xíní ō. De ná cúcutú ó jíin tūhun jā cándíja nihin ó jíin tūhun jā cúndáhví iní ō táhán ó, tá cúu nū cúcutú soldado jíin sahna cāa. De ná cúcutú ó jíin tūhun jā ñúhún iní ō jā cācu ó, tá cúu nū cúcutú soldado jā ñúhún dē xiní cāa.

⁹ Chi Yāā Dios nduú ní jáni yā yóhó jā cuāha yā castigo, chi sa jā scácu yā yóhó sáhá maá Jētohō ō Jesucristo.

¹⁰ De maá yā nī jíhi yā jēhē ō, tácu cutecū inuú ó jíin yā, víso tú cutecū cā ō ñayiví yáhá á cuū ō.

¹¹ Túsaá de cāhān nū tūhun ndeé iní jíin táhán nú, de scúja táhán nú jíin tūhun yā, tá cúu nū ja sáhá ndá nú.

Jā jáni ichí Pablo ndācá hermano

¹² De cāhān ndáhví ndá nī jíin ndá nú hermano, jā cuetáhví nú ndá tēe jā sátíñú jā jíto ndóhó, jā cúñáhnú dē nū nū jíin tiñu maá Jētohō ō, de jáni ichí dē ndá ndóhó.

¹³ De coo yíñúhún ndasí nú nū dē, de coo maní nū jíin dē síquī tiñu yā jā sáhá dē. De cundeē mānī nū jíin ndá táhán nú.

¹⁴ De suni cāhān nihin ndá nī jíin nú hermano, jā sndíhví iní nū ndá nchiví jā jíca cúxí. De cāhān nū tūhun ndeé iní jíin nchiví jā ñamā núu iní. De chindeé nú nchiví jāá nduú fuerza iní. De cuandeé iní nū jíin ndihi nchiví.

¹⁵ De coto má nasáhá nāvāha nú jíin ni iin nchiví de tú sáhá nāvāha ji ndóhó. Chi sa níní nducú nú nāsa sáhá nú jā váha ndá táhán nú jíin ndihi-ni nchiví.

¹⁶ De níní coo sí iní ndá nú.

¹⁷ De níní cācān táhví nū.

¹⁸ De nacuetáhví nú jā síquī ndācá-ni. Chi súcuán cúní Yāā Dios jā sáhá nú jā cándíja nú Cristo Jesús.

¹⁹ De mā cásí nū nū tiñu jā sáhá Espíritu Santo jíin nú.

²⁰ De juni mā cújéhe iní nū nū tūhun jā cāhān ndá tēe nācāni tūhun Yāā Dios.

²¹ Chi coto túni nū ndācá tūhun, de tú jā váha cúu, de cuetáhví nú.

²² De mā quívi nduū nū jíin ni iin tiñu néhén.

²³ De maá Yāa Dios jā jéhe tūhun ndeé tūhun sī inī, ñúhún inī ni jā ná sáhá ndihi yā jā coo ndoo coo iī nū nū yā. De ná cóto vāha yā ánō ndá nú jíín jāá ntúnī nū jíín yiqui cúñu nú, tácuá nduú nā cuāchi coo sīquī nū quīvī nenda maá Jētohō ō Jesucristo.

²⁴ Chi Yāa jā ní ncana ndá ndóhó, sáhá yā ndihi ñúcuán jíín nú, chi squíncuu yā jā ní nquee yuhú yā.

Saludo jíín bendición jā sándihí

²⁵ Hermano, cācān táhvī ndá nú jēhē ndá nī.

²⁶ De tá cāhān jítáhán nú jíín ndācá hermano, de techuhú yíñúhún nú ndahá ji.

²⁷ De cāhān nīhin nī jíín ndá nú, chi súcuán cúnī maá Jētohō ō, jā cahvi ndá nú carta yáhá nū ndācá hermano.

²⁸ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā vāha ndá nú. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU TESALONICA

¹ Ndá nduhū cúu Pablo jín Silvano jín Timoteo, de tée nī carta yáhá cuēē nū ndá ndóhó nchivī cándíja ñuū Tesalónica, jā yíhí nú ndahá Tatá ó Yāā Dios jín Jētohō o Jesucristo.

² De ñúhún inī ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios jín Jētohō o Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā sáhá ndāā yā cuāchi tá nenda Cristo

³ Cánúū jā níní nacuetáhvī nī nūū Yāā Dios jā síquī ndá ndóhó hermano. Chi íyó vāha súcuán, chi vāha ndasí cuācuja ndá nú jín tūhun jā cándíja nú yā, de cuānducuahā ndasí jā cúndáhvī inī nū ndá táhán nú.

⁴ De jā ñúcuán cúu jā cúsiī ndasí inī ndá nī nácani nī tūhun nú nūū ndācá grupo nchivī cándíja nūū Yāā Dios. Chi vāha cándíja ndá nú, de vāha jéndeé inī nū jā jíní ūhvī nchivī ndóhó jín jā ndóho nú ndācá cā tūndóhó.

⁵ De jín ndācá yáhá cúu jā chíhi yā cuenta jā cúu ndá nú nchivī vāha jā quīvi nú ñuū nūū tátúnī yā. Chi jā síquī ñuū ñúcuán cúu jā ndóho ndá nú. De jā súcuán chíhi yā cuenta síquī nū, yáhá stéhēn nūū o jā vāha Yāā cúu yā.

⁶ De suni íyó vāha jā nasndóho yā nchivī jā sndóho ndá ndóhó.

⁷ De quīvī jā nenda Jētohō o Jesús, quīvī ñúcuán sáhá Yāā Dios jā natátú ndá ndóhó jā ndóho, de saá-ni ndá nduhū. Chi jín ñuhūn quiji Jesús ichi andiví jín ndá ángel yā jā ndíso poder.

⁸ De cuāha yā castigo nūū ndá nchivī jāá nduú ní jéhe ji tūhun cunī ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios, de nduú ní jétáhvī ji tūhun maá Jētohō o Jesucristo jā scácu yā ji.

⁹ De nchivī ñúcuán chi ndoho ji ní cání, chi cujiyo ji nūū maá Jētohō o, de mā cúu quīvi ji nūū viī ndasí cúñáhnú yā jín poder yā.

¹⁰ Súcuán sáhá yā quīvī jā nenda yā jā viī cuñáhnú yā sáhá nchivī cándíja jā yíhí ndahá yā. De sáhvi ndasí inī ji jā cunī ji nūū yā. De suni súcuán ndá ndóhó, chi nī ncandíja nū tūhun jā ní nacani ndá nī nūū nū.

¹¹ De jā ñúcuán cúu jā níní jícān táhvī ni jēhē ndá nú, jā ná cúu nú nchivī vāha jā ní ncana yā ndóhó. De jín fuerza yā ná sáhá yā jín ndá nú jā squíncuu nú ndācá tiñu váha jā ní nchuhun inī nū jā sáhá nú síquī jā cándíja nú.

¹² De súcuán de cuñáhnú maá Jētohō o Jesucristo sáhá nú, de suni cuñáhnú ndá máa nú sáhá yā. Chi Yāā Dios maá ó jín Jētohō o Jesucristo, súcuán cúu jā sáhá yā jā váha yóhó.

2

Tūhun maá tēe jā sáhá xēēn cuāchi

¹ Mitān de cāhān ni síquī jā nenda maá Jētohō o Jesucristo jín jā ndutútú ó nūū yā. Cāhān ndāhvī ndá nī jín ndá nú hermano,

² jā má cuáha nú tūhun jā sacā nuu canī inī nū, de ni mā cúnēhén inī nū tú cāhān nchivī jā ja nī nquenda quīvī jā nenda maá Jētohō o. Mā cándíja cuitī ndá nú vísó tú cāhān ji jā ní nihīn ji iin tūhun síquī ñúcuán nūū Espíritu, á iin tūhun jā ní ncāhān incā, á tú cachī ji jā ndá nduhū nī ntají iin carta jā cāhān súcuán.

³ Mā cuáha cuitī nū tūhun jā stáhvī ni iin ji ndóhó. Chi jondē ncháha ca quenda quīvī ñúcuán de xihna cā ndunīhin inī cuāhā nchivī nūū yā, de quenda nijīn maá tēe jā sáhá xēēn cuāchi, de tēe jā tānū táhvī cúu maá tēe ñúcuán.

⁴ Chi tēe jā jíní ūhvī Yāā Dios cúu dē, de nenda dē contra síquī ndācá jā scúnání ji yāā ji jín ndācá jā chíñúhún ji. De xēēn cā sáhá dē, chi jondē cundeē dē inī templo Yāā Dios jā íyó Jerusalén, de cāhān dē jā maá dē cúu Yāā Dios.

⁵ ¿A náhán ndá nú tūhun yáhá? Chi súcuán nī ncāhān ni jíin nú tá nī iyo nī jíin nú.

⁶ De ja jíin ndá nú nā cuá cúu jā jásī jāá ncháha ca quenda nijin tēe ñúcuán, chi jondē tá quenda quívi maá dē.

⁷ Chi ja cúu yuhū ndācá cuāchi xēen inī ñayiví, sochi mitan chi iyó jā jásī nūū, tácuā mā cāá ndasí cā cuāchi, chi jondē ná cújiyo maá jā jásī nūū.

⁸ De sá de quenda nijin maá tēe jā sáhá cuāchi xēen. De maá Jētohō ō Jesús cahnī yā tēe ñúcuán jíin tāchī yūhú yā-ni, de jíin jā jéndūtē yā tá nenda yā de stánū tāhvī yā dē.

⁹ De jā quiji tēe xēen ñúcuán chi maá Satanás sáhá. De quiji dē jíin cuāhā poder, de sáhá dē ndācá tiñu ñáhnú jā stáhvī dē, jā sáhvi inī nchivī cunī ji.

¹⁰ De jíin ndācá tiñu néhén de stáhvī ndasí dē nchivī jā tánū tāhvī, chi nduú ní ncúnī ji cuetáhvī ji tūhun ndāā jā cācu ji nícu.

¹¹ De jā ñúcuán cuāha Yāā Dios tūhun jā cuetáhvī ji tūhun jāá nduú ndāā cuitī, de candíja ji tūhun stáhvī ñúcuán.

¹² De súcuán de jēcundeē cuāchi síquī ndihi ji jāá nduú ní ncándíja ji tūhun ndāā, chi sa tiñu néhén nī ncusiī inī ji jíin.

Nchivī jā ní nacāji yā jā cācu ji

¹³ Sochi cánuú jā níinī nacuetáhvī ndá nī nūū Yāā Dios jā síquī ndá ndóhó jā cúu nú hermano jā mānī Jētohō ō jíin. Chi jondē tá nī jēcōo ñayiví, de ja nī nacāji Yāā Dios ndá ndóhó jā scācu yā ndóhó. Chi sáhá Espiritu yā jā iyó ndoo iyó ī nū nūū yā, de cándíja nú tūhun ndāā.

¹⁴ Chi jā ñúcuán nī ncana yā ndá nú jíin tūhun jā scācu yā yóhó jā ní nacani ndá nī, tácuā quívi ndá nú nūū vii cuáhnú nú jíin maá Jētohō ō Jesucristo.

¹⁵ Túsaá de cuiñi nihin ndá nú hermano, de cunahán vāha nú tūhun jā ní ncutūha ndá nú nūū ndá nī, á jā ní ncāhān ni á jā ní ntee nī nūū carta cúu.

¹⁶ Maá Jētohō ō Jesucristo jíin Tatá ó Yāā Dios nī ncundáhvī inī yā yóhó, de nī nsáhá yā jā coo siī inī ō níí cání, jíin jā ñúhún inī ō ndācá jā váha jā coo síquī jā vāha inī yā jíin ó.

¹⁷ De ná sáhá cā yā jā coo ndeé inī ánō ndá nú, de ná sáhá yā jā cuja nú cāhān nū ndācá tūhun vāha yā, jíin jā sáhá nú ndācá tiñu váha.

3

Jā ná cācān táhvī ji jēhē Pablo

¹ De iyó incā tūhun cánuú, hermano. Cācān táhvī ndá nú jēhē ndá nī, tácuā ñamā cūtē nuu tūhun maá Jētohō ō Yāā Dios, de cuetáhvī vāha nchivī, tá cúu nūū ní jetáhvī ndá máá nú.

² De suni cācān táhvī nū jā ná cácu nī nūū ndá tēe néhén jā stáhān ndá nduhū. Chi nsūū ndihi nchivī cúu jā cándíja tūhun yā.

³ Sochi maá Jētohō ō chi vāha squíncuu yā jā ní nquee yuhú yā, de sáhá yā jā cuja inī ndá nú jíin tūhun yā, de coto yā ndá nú nūū jānēhén.

⁴ De cúcáhnú inī ndá nī sáhá maá Jētohō ō, jā cúu ndá nú jíin tiñu jā ní ndacu nī nūū nū, de suni cucuu cā nū jíin.

⁵ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō stéhēn cā yā nāsa coo manī cā nū jíin yā jondē jíin inī jíin ánō nū, jíin jā cuandēé inī nū tá cúu nūū ní nsáhá Cristo.

Jā cánuú satíñú ó

⁶ De ndācu ndá nī nūū ndá nú hermano, chi súcuán nī ndacu maá Jētohō ō Jesucristo, jā cujiyo nú nūū ndá hermano jā jíca cúxí de nduú jíca ndāā ji tá cúu nūū ní stéhēn ndá nī nūū nū.

⁷ Chi ja jíin ndá nú nāsa cánuú ndacu nú ndá nduhū, chi nduú ní jíca cúxí ndá nī tá nī iyo nī jíin nú.

⁸ De ni nduú ní nchāji ndá nī stāā nūū ni iin nú súcuán-ni, chi nī nchunāā nī. Chi sa nī nducú ndeé nī nī nsatíñú ndasí nī nduú ñuú, tácuā mā stáhān ni ni iin nú.

⁹ De vísō iyó derecho ni jā cācān ni nūū ndá nú nícu, sochi nduú ní jícān ni, chi súcuán nī nsáhá nī tácuā cuu nī iin ejemplo nūū nū nāsa sáhá ndá nú.

¹⁰ Chi tá nī īyo ndá nī jín nū, de nī ndacu nī tiñu yáhá nū nū: Tú ní iin nchivī nduú cúnī ji satíñú ji, de suni mā cājī ji túsaá.

¹¹ Chi nī nīhīn ndá nī tūhun jā jíca cúxí sava nū, de nduú sátíñú nū, chi sa sīquī tiñu táhán nū nánducú nū.

¹² De ndácu ndá nī tiñu nū ndá ndóhó jā sáhá súcuán, de sndíhvī inī ni ndá nū jā coo nañíí nū de satíñú nū, tácu nīhīn nū jā cajī nū sīquī tiñu jā sáhá maá nū. Chi súcuán ndácu maá Jētohō ō Jesucristo tiñu.

¹³ Hermano, mā nūú inī ndá nū sáhá nū ndācá tiñu váha.

¹⁴ De tú ní iin ji nduú jétáhvī ji tūhun jā cáhān ni nū carta yáhá, de cundēhé váha nū ní iin ji cúu, de mā quétáhán cā nū jín ji, tácu cucanoō ji de nacani inī ji.

¹⁵ Sochi nsūú jā cunī ūhvī nū ji, chi sa cáhān nū jín ji tá cúu nū cáhān nū jín ñanī nū jā ná sátíñú váha ji.

Bendición jā sándihí

¹⁶ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō, Yāā jā jéhe tūhun ndeé tūhun sī inī, níní ná sáhá yā jā coo ndeé coo sī inī nū sīquī ndācá-ni, de coo yā jín ndá nū.

¹⁷ Nduhū Pablo, yáhá-ni cúu jā té nī jín ndahá maá nī jā cáhān ni jā sáhá ndeé inī ndá nū. De súcuán jéhe nī firma nū ndācá carta ni, tácu cunī ndá nū jā carta maá nī cúu. Súcuán cáá letra ni.

¹⁸ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nū. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU TIMOTEO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi Yāā Dios jā scácu yóhó, jíin Jētohō o Jesucristo jā ñúhún inī o jā cunī o nūū, nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun yā.

² De tée nī carta yáhá cuēē nūū nū Timoteo, chi cúu ndija nú tá cúu sēhe nī sīquī jā ní scándija nī ndóhó. De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō o Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de cundáhvī inī yā ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā má cándija ji ndācá tūhun stáhvī

³ Tá nī nquehen nī ichi jā quíhīn ni Macedonia, de nī ncāhān ndáhvī nī jíin nú jā quendōo nú ñuū Efeso. De suni sūcuán cáhān ni jíin nú mitan, tácuā cáhān nīhin nú jíin sava nchivī ñúcuán jā má stéhēn ji incā tūhun jāá nduú ndāā.

⁴ De mā cuétáhvī ji ndācá tūhun jā cúu maá cuento-ni, jíin tūhun jā cáhān sīquī nāsa vāji ndācá tatā o janahán. Chi ndá ñúcuán sáhá jā nahán nátúhún ji sīquī, de nduú jétíñú, de nduú sáhá jā cuja ji squíncuu ji nūū Yāā Dios sīquī tūhun jā cándija ó.

⁵ De ndácu nī tiñu yáhá chi cúnī ni jā ná cundáhvī inī ji táhān ji sīquī jā íyó ndoo íyó ndāā ánō ji de cándija ndija ji yā.

⁶ Sochi sava nchivī chi nī jica yátá ji, de nī scuíta ji tūhun yā, chi nī nquīvi ndá ji nūū ndācá tūhun jāá nduú jétíñú.

⁷ Chi cúnī ji cuu ji maestro ley yā, de juni nduú jícūhun inī ji nā tūhun cúu jā cáhān ji, jíin nā cuá cúu jā stéhēn nīhin ji.

⁸ De jíinī o jā íyó váha ley, de tú jícūhun inī o nāsa jétíñú.

⁹ Chi cánuú jā sáhá ó cuenta jāá nduú ní jécōo ni iin ley jā sīquī nchivī ndāā, chi sa sīquī nchivī jāá nduú jétáhvī, jā nīhin inī, jā sáhá tiñu néhén, jā sáhá cuāchi, jāá nduú chíñúhún Yāā Dios de ni nduú cándija ley yā, jā jáhni tatá jíin naná, jíin jā jáhni ndiyi.

¹⁰ De suni nī jécōo sīquī nchivī jā jica ndiī, jíin sīquī tēe jā sáhá ndiī jíin táhān yíi, jíin nchivī jā sácúhna incā nchivī, jíin nchivī stáhvī, jíin nchivī jā cáhān nīhin tūhun tūhún. De nī jécōo sīquī ndācá cā nchivī jā sáhá tiñu jāá nduú quétáhān jíin tūhun yā jā stéhēn ndāā váha.

¹¹ De tūhun yā ñúcuán cúu tūhun ñáhnú ndasí jā scácu Yāā Dios yóhó, de maá yā cúu Yāā ndetū ndasí. De nī ntetíñú yā nduhū jā nácani nī tūhun yā.

Jā nácuetáhvī Pablo sīquī jā ní ncundáhvī inī yā dē

¹² De nácuetáhvī nī nūū Jētohō o Jesucristo, Yāā jā ní jēhe fuerza inī ni, chi nī nacāji yā nduhū nī nsáhá yā jā cuu squíncuu nī, de nī ntee yā tiñu nduhū jā nácani nī tūhun yā.

¹³ De sūcuán nī nsáhá yā jíin nī vísō nī ncāhān nāvāha nī sīquī yā jondē saá, de nī nsáhá nāvāha nī nchivī cándija, de xēen nī nsáhá nī. De vísō sūcuán de nī ncundáhvī inī yā nduhū, chi ncháha ca cándija nī yā jondē saá, de nduú ní jícūhun inī ni nā cuá cúu jā sáhá nī.

¹⁴ Sūcuán nī nsáhá Jētohō o jā váha ndasí jíin nī. De nī nsáhá yā jā cándija nī jíin jā cundáhvī inī ni táhān nī sīquī jā ní nquīvi nī ndahá Cristo Jesús.

¹⁵ De ndāā ndija cúu tūhun yáhá, de cánuú jā cándija ndihi nchivī: Jā ní nquiji Cristo Jesús inī ñayiví tácuā scácu yā nchivī íyó cuāchi. De nduhū cúu tēe jā víhí cā nī nsáhá cuāchi.

¹⁶ Sochi nī ncundáhvī inī Yāā Dios nduhū, tácuā jíin nduhū jā víhí cā nī nsáhá cuāchi de stéhēn Jesucristo nāsa nēe cáhnú ndasí inī yā. De sūcuán nī nsáhá yā jā cúu nī iin ejemplo nūū ndācá nchivī cándija níi jā cuáhān o, tácuā nīhīn táhvī ji cutecū ji níi cáni.

¹⁷ Tú sūcuán de níi cáni ná cáhān yíñúhún ó jā víi ndasí cúñáhnú maá Yāā jā cúu Rey sīquī ndihi, jā técu níi cáni, jāá nduú náā cuiti. De nduú cúu cunī o nūū yā mitan, de mátúhún-ni yā íyó, de ndíchí yā. Amén.

¹⁸ Tá cúu sēhe nī cúu nú Timoteo, de tiñu yáhá ndácu nī nūū nū, jā nducú ndéé nú síquī tiñu váha. De candíja nīhin nú, de coo ndāā ánō nū. Chi jondē saá ja nī ncāhān ndá hermano jíin tūhun Yāā Dios jā súcuán cundiso nú tiñu.

¹⁹ Chi sava nchivī nduú cā íyó ndāā ánō ji nūū yā, de nī snāā ji tūhun cándíja ji.

²⁰ De Himeneo jíin Alejandro cúu ūū tēe jā ní nsāhá súcuán. De ja nī nsiáā ni dē jā quívi dē ndahá Satanás, jā sndóho ji dē, tácuā jíin tūndóhó ñúcuán de cutūha dē jā má cáhān nāvāha cā dē síquī Yāā Dios.

2

Síquī nāsa cācān táhvī ō

¹ Túsaá de xihna cā ndácu nī jā cācān táhvī nū jēhē ndivīi nchivī. De cāhān ndāhvī nú jēhē ji, de cācān nū nā cuá cúu jā jíni ñúhún ji, de nacuetáhvī nú nūū yā jā síquī ndá ji.

² De cācān táhvī nū jēhē ndá tēe cúñáhnú jíin jā ndácu tiñu, tácuā sāhá dē jā cuu cundeē vāha ó de nduú nā tūndóhó coo síquī ō, de cuu chiñúhún vāha ó Yāā Dios de sāhá yíñúhún ó jíin ndācá-ni.

³ Chi yáhá cúu jā váha jā jétahān inī Yāā Dios, Yāā jā scácu yóhó.

⁴ Chi maá yā cúnī yā scácu yā ndācá nchivī de cunī ji nāsa íyó tūhun ndāā yā.

⁵ Chi íyó iin-ni Yāā Dios, de suni íyó iin-ni Yāā jā cáhān jíin Yāā Dios jēhē nchivī. De Yāā ñúcuán cúu maá Jesucristo jā ní nduu tēe.

⁶ De nī nsōcō yā maá yā nī jīhī yā jā ní nchunāā yā cuāchi ndihi ó. De tá nī nquenda maá quívi ñúcuán, de nī nquijéhé nchivī nácani ji tūhun ñúcuán.

⁷ De jā síquī ñúcuán nī jani yā nduhū jā cúu nī apóstol jā nácani nī tūhun yā, tácuā stéhēn ni nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jíni tūhun yā, jā ná cándíja ji tūhun ñúcuán de sāhá ji tiñu ndāā. De síquī jā cándíja nī Cristo de íyó ndāā jā cáhān ni.

⁸ Túsaá de cúnī ni jā ndācá-ni lugar ná cācān táhvī ndācá tēe, de nanee dē ndahá dē. De ná cóo ndoo ánō dē jā má quítī inī dē de ni mā tétáhān dē.

⁹ De saá-ni ndācá ñahan, ná cāsī vāha ña maá ña tá cúu nūū cánuú, tácuā mā cōó tūhun canoō. De mā cúndihvī inī ña jā sāhá víi ndasí ña xīnī ña, á jā cuhun ña síquī oro á perla á sahma váha cā.

¹⁰ Chi sa jíin tiñu váha jā sāhá ña ná quéndōo víi ánō ña, tá cúu nūū cánuú sāhá ñahan ndoo ánō jā sāhá ña tiñu Yāā Dios.

¹¹ De tá íyó ña jíin nchivī jā scuáha tūhun yā, de ná cúnini ña-ni de cuetáhvī ña.

¹² Chi nduú jéhe nī tūhun jā stéhēn ñahan nūū nchivī ndútútú, ni jā ndacu ña tiñu nūū tēe. Chi vāchi jā cunini ña-ni.

¹³ Chi xihna cā Adán nī nsāhá yā, de sá de nī nsāhá yā Eva.

¹⁴ De nduú ní stáhvī tāchī cúñáhnú Adán, chi sa ñasíhī dē nī stáhvī, de nī nsāhá ña cuāchi.

¹⁵ De jā scácu ndá ña sēhe de coo vāha ña, de tú quendōo ña jíin tūhun cándíja ña yā, jíin jā cundáhvī inī ña táhān ña, jíin jā coo ndoo ánō ña, jíin jā sāhá yíñúhún ña.

3

Nāsa cánuú coo ndá tēe jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja

¹ Ndāā cúu tūhun yáhá: Tú iin tēe cúnī dē cundiso tíñú dē coto dē nchivī cándíja, de vāha tiñu ndúcú dē sāhá dē.

² Túsaá de tēe jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja, cánuú jā má cōó ni iin jā nīhin nchivī cuāchi síquī dē. De ná cóo iin-ni ñasíhī dē, de cájí coo inī dē, de ndito coo xīnī dē, de sāhá yíñúhún dē. De cánuú jā níní cuāha núú dē vehe nūū nchivī jīcá, de níní stéhēn vāha dē tūhun yā.

³ De mā cūú dē tēe jíni, de mā tétáhān dē, de mā ndíyo inī dē xūhún. Chi sa coo vāha inī dē, de coo vitá inī dē, de mā cútóó dē xūhún.

⁴ De cánuú jā ndacu vāha dē tiñu inī vehe dē, de sāhá dē jā ná squíncuu vāha sēhe dē de coo yíñúhún ji nūū dē.

⁵ Chi tú iin tēe nduú jínī dē ndacu vāha dē tiñu inī vehe dē, ¿de nāsa cuu cundiso tíñú dē nūū nchivī cándíja nūū Yāā Dios?

⁶ Túsaá de tēe jā cundiso tíñú nūū nchivī cándíja, mā cūú cuu iin tēe jā cáta nī ncandíja, chi sanaā de sáhá vixī dē maá dē, de iin-ni cuāchi cundeē síqui dē jín tāchī cúñáhnú.

⁷ De cánuú jā cuu dē tēe jā suni jondē nchivī jāá nduú cándíja, cuetúhún ji dē, tácuā mā níhīn ji cuāchi síqui dē, de mā cúndéé tāchī cúñáhnú jín dē.

Nāsa cánuú coo ndá tēe jā chindeé nchivī cándíja

⁸ De saá-ni ndá tēe jā cuiñi dē chindeé dē nchivī cándíja, cánuú jā coo yíñúhún dē, de squíncuu dē jín tūhun cáhān dē. De mā cūú dē tēe jínī, de ni mā ndíyo inī dē xūhún.

⁹ De ná cuiñi níhīn dē jín tūhun cándíja ó jā ní nchiyuhū jondē janahán, de ná cóo ndoo ánō dē.

¹⁰ De cánuú jā xihna cā coto túnī nū dē, de tú nī jinī nū jāá nduú nā cuāchi dē, ñúcuán de cuu cuiñi dē jā chindeé dē nchivī cándíja.

¹¹ De saá-ni ñasíhí ndá dē, cánuú coo yíñúhún ña, de mā sátúhún ña, de cájí coo inī ña, de squíncuu vāha ña ndacá-ni tiñu.

¹² De ndá tēe jā chindeé nchivī cándíja, ná cóo iin-ni ñasíhí dē, de ná ndacu vāha dē tiñu nūū sēhe dē jín ndá nchivī vehe dē.

¹³ Chi ndacá tēe jā chindeé vāha nchivī cándíja, quéndōo yíñúhún dē nūū nchivī, de níhīn dē modo jā cájí cā nácani dē tūhun Cristo Jesús jā cándíja ó.

Tūhun yuhū yā jā cándíja ó

¹⁴ De vísō ñúhún inī ni jā cuēē ñamā ni nacunī tāhán ó, sochi tēe nī tūhun yáhá cuēē nūū nū,

¹⁵ tácuā tú cucuéé nī, de ja jínī nū nāsa cánuú sáhá vāha nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios. Chi ndá máá ji cúu nchivī cándíja nūū Yāā Dios, Yāā técu. De maá ji sáhá jā íyó cutú tūhun ndāā, chi íñi níhīn ji jín.

¹⁶ De jándāā ndija chi ñáhnú ndasí cúu tūhun yáhá jā cándíja ó jā ní nchiyuhū jondē janahán:

Yāā Dios nī stéhēn yā maá yā jā ní nduu yā tēe,
de Espíritu Santo nī stéhēn jā íyó ndāā tiñu jā ní nsáhá yā,
de ndá ángel andiví nī jinī tiñu jā ní nsáhá yā.
De nī jītē nuu tūhun yā nūū nchivī ndacá nación,
de nī ncandíja nchivī ní ñayíví nūū yā,
de nī ndaa yā cuānohōn yā andiví.

4

Síqui nchivī jā caca yátá nūū tūhun cándíja ó

¹ De cájí stéhēn Espíritu Yāā Dios jā ndá quívī jā cuándihi de coo sava nchivī jā caca yátá ji nūū tūhun cándíja ó. De cuetáhví ji ndacá jā cáhān tūhun stáhví jín tūhun jā ní stéhēn tāchī.

² Chi cunini ji tūhun jā stéhēn ndá tēe stáhví-ni, jāá nduú cáhān ndāā ndá dē. Chi tēe ñúcuán nī jija ndasí inī dē jín tūhun stáhví, de nduú cā sáhá jín ánō dē jā nacani inī dē.

³ De cáhān ndá dē jā cuāchi cúu jā coo ñasíhí tēe, de saá-ni tú cajī nchivī sava ndeyu. De ndeyu ñúcuán chí nī nsáhá Yāā Dios jā cuu nchivī cándíja jā jínī tūhun ndāā, tácuā cajī ji de nacuetáhví ji nūū yā.

⁴ Chi ndihi jā ní nsáhá Yāā Dios, chi íyó vāha, de mā squéne yichī ō ni iin, chi sa nacuetáhví ó de cajī ō.

⁵ Chi jín jā cáhvi ó tūhun Yāā Dios jín jā nacuetáhví ó nūū yā, de íyó ndoo ndihi-ni.

Tēe jā sátíñú vāha nūū Jesucristo

⁶ De tú stéhēn nū tūhun yáhá nūū ndá hermano, túsaá de cuu nú tēe jā sátíñú vāha nūū Jesucristo, de cuja nú jín tūhun vāha yā jā cándíja nú, chi nī ncutūha nú de níquin nū.

⁷ Sochi mā quívi nduū nū jíin ndá tūhun jā cúu cuento-ni jā jáni cāhá inī nchivī. Chi níní scuáha nú nāsa chiñúhún vāha nú Yāā Dios.

⁸ Chi jā scuáha ó ejercicio jā coo ndacuī yiqui cúñu ó, jacū-ni níhīn tíñú. Sochi jā scuáha ó nāsa cánuú jā sāhá vāha ó nūū yā, ñúcuán cúu jā vāha níhīn tíñú sīqui ndācá-ni, jā cúu vida yáhá jíin vida jā quiji.

⁹ De ndāā ndija cúu tūhun yáhá, de jā cánuú candíja ndihi nchivī cúu.

¹⁰ De jā síqui yáhá cúu jā sátíñú níhīn ó síqui tūhun yā, de ndóho ó jā cāhān nāvāha ji nūū ō. Chi ñúhún inī ō jā cunī ō nūū maá Yāā Dios, Yāā técu. De maá yā cúu jā scácu ndācá nchivī, de nchivī cándíja tūhun jā cundáhvī inī yā ji, maá ji cúu jā scácu yā.

¹¹ Ndācá tūhun yáhá cánuú jā ndacu nú nūū ji de stéhēn nū.

¹² Mā cuáha nú tūhun jā kujéhe inī ni iin ji nūū nū síqui jā suchí nú. Chi sa cuu nú iin ejemplo nūū nchivī cándíja, jā cunī ji nāsa vāha cāhān nū, nāsa vāha sáhá nú, nāsa cundáhvī inī nū táhān nú, nāsa cándíja nú, nāsa íyó ndoo ánō nū.

¹³ De juni cúcuéé nī jā cuéé ni, de cundíhvī inī nū jā cahvi nú tutū ī nūū ndá hermano jā ndútútú, jíin jā sndíhvī inī nū ji, jíin jā stéhēn nū nūū ji.

¹⁴ Mā cúhuun inī nū jíin táhvī jā ní jēhe Yāā Dios nūū nū jā nácani nú tūhun yā. Chi ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja, nī ntee dē ndahá dē xīnī nū, de nī nsāhá Yāā Dios jā ní ncāhān dē jā súcuán cundíso tíñú nū.

¹⁵ Túsaá de cucuu nú jíin ndá tíñu yáhá, de cundíhvī inī nū jíin, tácu cunī ndá nchivī jā vāha jíja nú cuāhān nū jíin.

¹⁶ Coto nú maá nú jā caca ndāā nū jíin jā stéhēn vāha nú tūhun yā, de cuiñi níhīn nū jíin ndihi. Chi tú súcuán sáhá nú de quendō vāha ánō maá nú jíin nchivī jā chuhun inī tūhun jā cāhān nū.

5

Nāsa sáhá vāha ó jíin nchivī cándíja

¹ Mā cāhān xēen nū nūū ndá tēe ñáhnú, chi sa cāhān vāha nú jíin dē jā má stívī dē, tá cúu nūū cāhān nū jíin tatá nú. De ndācá tēe suchí, suni cāhān vāha nú jíin dē tá cúu nūū cāhān nū jíin ñanī nū.

² De saá-ni cāhān nū jíin ndá ñahan ñáhnú, tá cúu naná nú. De saá-ni jíin ndá ñahan suchí, suni cāhān nū jíin ña tá cúu cuāha nú, de yíñúhún natúhún nú jíin ña.

³ De nchivī cándíja ná cuáha ji jā jíni ñúhún ndá ñahan jā ní nquendō ndáhvī, de tú nī nquendō ndáhvī ndija ña jāá nduú nā nchivī jíto ña.

⁴ Chi iin ñahan jā ní nquendō ndáhvī, tú íyó sēhe ña á sēhe ñání ña jā jávāha, de ná cóto maá ji ña. Chi cánuú cutūha ji jā xihna cā nūū nchivī vehe ji squíncuu ji coto ji. De ná nácoto ji naná ji tatá ji síqui jā ní jito ndá ña ji. Chi yáhá cúu tíñu vāha jā jétahān inī Yāā Dios.

⁵ Sochi iin ñahan jā ní nquendō ndáhvī ndija jā mátúhún-ni cā ña, ñúhún inī ña jā maá Yāā Dios coto yā ña, de nduú jécuiñi ña jā jíicān táhvī ña nduú ñuú.

⁶ Sochi tú ndíhvī inī ña síqui jā cúsi inī maá ña-ni, ñúcuán de vísō técu ña, de modo ja nī jíhī ña.

⁷ Tíñu yáhá ndacu nú nūū nchivī, tácu mā cōó cuāchi síqui ji.

⁸ De tú iin nchivī nduú jíto ji táhān vehe ji, de víhī cā nchivī inī vehe ji, túsaá de sáhá ji tíñu jāá nduú quétáhān jíin tūhun cándíja ó, de cúu ji nchivī nēhēn cā nsúú cā nchivī jāá nduú cándíja.

⁹ De ñahan viuda cuu quívi sívī ña nūū lista nchivī jā chíndeé ndá nú jíin xūhún, de tú ja nī nquenda ña ūnī xico cuíyā, de tú nī iyo iin-ni yíí ña.

¹⁰ De suni cánuú jā cuu ña ñahan jā jétúhún nchivī ña jā vāha tíñu nī nsāhá ña, á jā ní scuáhnu vāha ña sēhe ña, jíin jā ní jēhe núú ña vehe nūū nchivī jíicá, jíin jā ní nsāhá ña ndá tíñu lúlí cā nūū ndá hermano cándíja, jíin jā ní nchindeé ña nchivī jā ndóho tūndóhó, jíin jā ní nsāhá ña ndá cā tíñu vāha.

¹¹ Sochi ndá ñahan viuda suchí cā, mā squívi nú síví ña nūū lista. Chi sanaā de nducú ña jā cusíi iní maá ña-ni, de mā cúndihví cā iní ña síquí Cristo, chi cuu iní ña cundeca tucu ña tēe.

¹² De súcuán coo cuāchi síquí ña, chi nduú ní squíncuu ña jā ní nquee yuhú ña nūū yā tá nī jēcōso síví ña nūū lista.

¹³ De suni caca nuu ña ndācā-ni vehe de quee cúxí ña. De nsūú maá-ni jā caca cúxí ña, chi suni jā sáhá túhún ña, de quívi nduū ña cāhān ña tūhun jāá nduú íyó vāha jā cāhān ña.

¹⁴ Jā ñúcuán cúnī ni jā ndācā ñahan viuda suchí, ná núcundeē ña jíin tēe, de scuáhnu ña sēhe, de coto vāha ña vehe ña, tácuā ndá nchiví cúu contra tūhun yā, mā cūú cāhān ji síquí ña.

¹⁵ Chi sava ñahan viuda ja nī jica yátá ña de sáhá ña tiñu jā cúnī Satanás.

¹⁶ De tú iin tēe á iin ñahan cándíja, de tú íyó iin ñahan viuda vehe ji, de ná coto maá ji ña. De mā cúndeē gasto ña síquí grupo nchiví cándíja, tácuā cuu cuāha vāha ji nūū ndá ñahan viuda jāá nduú nā nchiví coto ji ña.

¹⁷ De ndá tēe ñáhnú jā jíto nchiví cándíja, ná jícunáá doble yāhvi dē, de tēe jā ndíhvi cā iní jā stéhēn dē de nácani vāha dē tūhun yā, maá dē cánuú cā jā nihīn dē doble.

¹⁸ Chi cúu tá cúu nūū cāhān tutū īī: Stíquí jā jáxīn trigo, cánuú jā cuāha nú jā cajī tī. De suni cāhān: Tēe jā sátíñú tátū, cánuú jā quehen dē yāhvi dē, cáchī.

¹⁹ Mā cuétúhún nú de tú cāhān nchiví cuāchi síquí iin tēe ñáhnú jā jíto nchiví cándíja, de tú nduú íyó ūū á ūnī testigo.

²⁰ Sochi tú sáhá nchiví cuāchi, de cánuú cuxeēn nū nūū ji, cunī jíin nūū ndihi nchiví, tácuā cuyūhú sava cā ji.

²¹ De cāhān nihīn nī jíin nú, jínī maá Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo jíin ndá ángel yā jā ní nacāji yā: Squíncuu vāha nú tiñu yáhá, de mā sáhá nú cuenta nāsa cúu iin iin ji, chi inuú-ni sáhá ndāā nū síquí ndihi ji-ni.

²² De mā cānī ñamā nū iin tēe jā cundiso tíñú dē nūū nchiví cándíja, chi xihna cā coto túnī nū dē. Chi sanaā de stíví dē, de cuāchi dē suni cundeē síquí maá nú jíin dē. De coto má quívi nú tiñu néhén.

²³ De síquí jā sanúú sanúú-ni cúhū chījin nú, de mā cōhó cā nū maá-ni ndute, chi suni coho nú jacū vino.

²⁴ Cuāchi sava nchiví chi ja íyó nijīn jondē ncháha ca quívi ji nūū cundaā cuāchi ji. Sochi cuāchi sava cā ji chi cúcuéé cā de natūu nahñí.

²⁵ De saá-ni ndācā tiñu vāha, chi íyó nijīn. De vísō ncháha ca natūu tiñu vāha ñúcuán, de mā cūú coo yuhū ní cání, chi natūu.

6

¹ Ndācā nchiví jā cúu mozo, ná cóo yíñúhún vāha ji nūū patrón ji, tácuā mā cāhān nēhén nchiví síquí Yāā Dios jíin síquí tūhun yā jā stéhēn ō.

² De mozo jā yíhí nūū patrón cándíja, mā cānī iní ji jā jacū-ni sáhá yíñúhún ji nūū dē síquí jā hermano cándíja cúu dē. Chi sa sátíñú vāha cā ji nūū dē, chi tēe cándíja tēe mānī ji jíin cúu ndá tēe ñúcuán jā sátíñú ji nūū. Tūhun yáhá stéhēn nū de sndíhvi iní nū ji.

Síquí jā chiñúhún vāha ó yā de cusíi iní ō jíin jā névāha ó-ni

³ De tú ní tēe stéhēn tūhun jāá nduú ndāā jāá nduú quétáhán jíin tūhun vāha ndāā maá Jētohō ō Jesucristo, jíin tūhun jā ní stéhēn Yāā Dios jā cándíja ó,

⁴ túsaá de maá-ni tēe víxī tēe jāá nduú jícūhun cuitī iní cúu dē. Chi tēe naā xīnī cúu dē, chi maá-ni jā cúnī dē tetáhán dē síquí ndācā tūhun jā stéhēn ō. De ndācā ñúcuán sáhá jā cúcuásún iní, jíin jā tétáhán, jíin jā cāhān nāvāha, jíin jā jáni nēhén iní síquí táhán,

⁵ jíin jā maá-ni jā stáhān tāhán. Súcuán sáhá ndá tēe jā ní ndunaā xīnī, jāá nduú jíinī tūhun ndāā. De jáni iní ndá dē jā nihīn dē cuāhā xūhún síquí tūhun cándíja ó de jā ñúcuán stéhēn dē. De cujiyo nú nūū nchiví jā íyó súcuán.

⁶ De jāndāā chi vāha ndasí quéndōo ó de tú chíñúhún vāha ó yā, de tú cúsiī inī ō jíín jā névāha ó-ni.

⁷ Chi ni iin ndatíñú nduú ní ncácu ó jíín ñayíví yáhá, de suni mā cūú cuitī cōhōn jíín ni iin tá cuū ō.

⁸ De tú íyó jā cajī ō jā cusúcún ó, de ná cúsiī inī ō jíín ñúcuán-ni.

⁹ Chi nchivī jā cúnī cucuícá, ñamā quívi ji cuāchi jā jíto túni tāchī ji. De quívi ji jíín cuāhā tiñu néhén tiñu stíví jā ndíyo inī ji. De ndācá ñúcuán sáhá jā tíví nchivī de tánū tāhvī ji.

¹⁰ Chi jā ndíyo inī ō xūhún, ñúcuán sáhá jā quíjéhé ndācá tiñu néhén. De sava nchivī jā ndíyo inī xūhún, nī sndóo ji tūhun cándíja ji, de nī nihīn ji cuāhā ndasí tūndóhó.

Jā ná ndúcú ndéé ó síquī tūhun cándíja ó

¹¹ Sochi ndóhó chi tēe sátíñú nū Yāā Dios cúu nú, de cunu nú nū ndācá cuāchi yáhá. De cuniquīn nū tiñu ndāā, de chíñúhún vāha nú Yāā Dios, de cándíja vāha nú, de cundáhvī inī nū táhán nú, de cuandéé inī nū, de coo vitá inī nū.

¹² De ndúcú ndéé nú síquī tūhun jā cándíja ó yā. De cuiñi nihīn nú jíín tūhun jā ní nihīn táhvī ō cutecū ō ní cání. Chi jā ñúcuán cúu jā ní ncana yā ndóhó, de cájí nī ncāhān nū jā vāha cándíja nú yā, nī jinī jínúū cuāhā nchivī.

¹³ De cáhān nihīn nī jíín nú, jíní maá Yāā Dios, Yāā jā sáhá jā tēcū ndācá-ni, jíín Jesucristo, Yāā jā cájí nī ncāhān yā nī nacani yā tūhun vāha nū Poncio Pilato.

¹⁴ Squíncuu vāha nú tiñu jā ndácu yā nū nū, de mā stíví nú jā sáhá nú, tácu mā cáhān nchivī cuāchi síquī nū. De súcuan sáhá nú ní jondē nenda Jētohō ō Jesucristo.

¹⁵ Chi nenda yā maá quívi jā ní jani Yāā Dios. De Yāā Dios chi mátúhún-ni yā cúu Yāā ndetū ndasí, de tíin yā ndihi poder. De cúu yā Rey nū ndācá rey, jíín Jētohō nū ndācá jētohō.

¹⁶ De mátúhún-ni yā cúu jā íyó ní cání. De ndéē yā iin lugar nū jéndūtē ndasí, nū má cūú quívi ó. De ni iin nchivī ñayíví yáhá nduú ní jíní cuitī ji nū yā, de ni mā cūú cunī ji nū yā. De ní cání ná cóo yíñúhún ó nū yā, chi tíin maá yā poder ní cání. Amén.

¹⁷ De cáhān nū jíín nchivī jā cuícá ndatíñú ñayíví yáhá, jā má cúvixī ji. De mā cútóo ji xūhún ji, chi ñamā naā. Chi sa ná cándíja ji jā coo vāha ji sáhá Yāā Dios, Yāā tēcū, chi maá yā jéhe cuāhā yā ndācá-ni jā cúsiī inī ō jíín.

¹⁸ De ndacu nú tiñu nū ji jā ná sáhá vāha ji, chi jā sáhá ji ndācá tiñu váha, ñúcuán cúu jā sáhá cuícá ndíja ji maá ji. De ná cúu ji nchivī vāha inī jā cuāha ji jā cuu táhán ji.

¹⁹ De súcuan de scáyā ji cuāhā tiñu váha jā coo cuícá ji nū yā ní tiempo jā quívi. De nihīn táhvī ji jā cutecū ji ní cání.

Tiñu sándihí jā ndácu Pablo nū Timoteo

²⁰ De ndóhó Timoteo, coto nú ndācá tiñu jā ní nchihī yā ndahá nú. De mā quívi nduū nū jíín ndācá tūhun cáhā-ni, cuenta ñayíví yáhá, jíín ndācá tūhun stáhvī jā cáhān ndá ji jā tūhun ndíchí tūhun ndāā cúu.

²¹ Chi sava nchivī jā níquīn ndācá tūhun yáhá, nī jica yátá ji nī sndóo ji tūhun cándíja ji yā. De ñúhún inī ni jā Yāā Dios ná sáhá cá yā jā váha ndóhó. Súcuan ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU TIMOTEO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jētahān inī Yāā Dios nī ntají yā nduhū jā nácani nī tūhun jā ní nquee yuhú yā jā cutecū ō ní cání sīquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús.

² De tée nī carta yáhá cuēē nū nū Timoteo, chi cúu nú tá cúu sēhe nī jā mānī ni jín. De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāā Dios jín Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de cundáhvī inī yā ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo sī inī nū.

Jā nácani dē tūhun Cristo

³ Níní nduú náā inī ni cācān táhvī ni jēhē nū nū Yāā Dios nduú ñuú, de nácuetáhvī nī nū yā jā sīquī nū. Chi nū maá yā sátíñú nī, tá cúu nū ní nsáhá ndācá tatā ni, de íyó ndoo ánō ni nū yā.

⁴ De núcūhun inī ni jā ní jacu nú tá nī nquee nī cuāhān ni. De cúu inī ni jā nacunī tāhán ó, tácuá cusī ndasí inī ni.

⁵ De núcūhun inī ni jā cándíja vāha ndija nú Cristo, tá cúu nū xihna cā nī ncardíja naná ñáhnú nú Loida, jín naná nú Eunice. De jáni ndija inī ni jā suni súcuán cándíja maá nú mitan.

⁶ De jā ñúcuán násndíhvī inī ni ndóhó jā cundíhvī cā inī nū jín tāhvī jā ní jēhe Yāā Dios nū nū jā nácani nú tūhun yā. De táhvī ñúcuán nī nīhīn nū tá nī ntee nī ndahá nī xīnī nū.

⁷ Chi Espíritu jā ní jēhe Yāā Dios nū ō, nduú sáhá jā cuyūhú ó, chi sa sáhá jā íyó fuerza inī ō, jín jā cundáhvī inī ō tāhán ó, jín jā íyó ndito xīnī ō.

⁸ Túsaá de mā cúcanoō nū nacani nú tūhun maá Jētohō ō. De suni mā cúcanoō nū sīquī maá nī jā yíhí nī vecāa jā sīquī tūhun yā. Chi sa cuāha nú tūhun jā ndoho nú jín nī sīquī jā nácani ó tūhun jā scácu yā yóhó, tú nāsa jēhe Yāā Dios fuerza inī ō.

⁹ Chi nī scácu yā yóhó, de nī ncana yā yóhó jā coo ndoo ánō ō jā sátíñú ó nū yā. De nduú ní ncāna yā yóhó sīquī jā ní nsáhá vāha ó, chi sīquī jā ní jani inī maá yā jā cundáhvī inī yā yóhó sīquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús. Chi jondē ncháha ca jēcōo ñayiví, de ja cundáhvī inī yā yóhó.

¹⁰ De mitan jā ní nquiji Jesucristo, Yāā jā scácu yóhó, de nī stéhēn cājí Yāā Dios jā cundáhvī inī yā yóhó. Chi maá Cristo nī snāa yā poder cuēhē jáhni yóhó, chi jín tūhun jā scácu yā yóhó nī stéhēn cājí yā nū ō jā cutecū ō ní cání chi mā tánū tāhvī ō.

¹¹ De nī jani Yāā Dios nduhū jā nácani nī tūhun ñúcuán, de nī ntají yā nduhū jā cúu nī apóstol jā stéhēn ni nū nchivī ndācá nación jáá nduú jín tūhun yā.

¹² De sīquī ñúcuán cúu jā ndóho nī ndācá tūndóhó yáhá jā yíhí nī vecāa. Sochi nduú cúcanoō ni, chi jín ni nāsa Yāā cúu Yāā jā cándíja nī, de cúcáhnú inī ni jā cuu coto yā tiñu jā ní nchihī yā ndahá nī, jondē mitan de jondē quivī jā nenda yā.

¹³ De cuiñi nīhīn nú jín ndācá tūhun yā chi stéhēn ndāa, suu tūhun jā ní stéhēn ni nū nū. De caca nú jín tūhun cándíja ó, de cundáhvī inī nū tāhán nú sīquī jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús.

¹⁴ De coto nú ndācá tiñu vāha jā ní nchihī yā ndahá nú, sáhá poder maá Espíritu Santo jā ndeē inī ō.

¹⁵ Ja jín nū jā ndācá nchivī jā íyó Asia nī sndóo ji nduhū. De ūu ji cúu Figelo jín Hermógenes.

¹⁶ De jícān táhvī ni jā cundáhvī inī Jētohō ō nchivī vehe Onesíforo, chi cuāhā vuelta nī nanihīn inī ni nī nsáhá dē, de nduú ní ncúcanoō dē sīquī ni jā yíhí nī vecāa.

¹⁷ Chi sa tá nī nquiji dē Roma, de nī nanducú vāha dē nduhū jondē nī nanihīn dē nduhū.

¹⁸ De jícān táhvī ni jā maá Jētohō ō ná cundáhvī inī yā dē quivī jā nenda yā. De suni ja jín vāha nú nāsa nī nchindeé ndasí dē nduhū tá nī iyo nī ñuū Efeso.

2

Jā cúu ó tá cúu soldado vāha nū Jesucristo

¹ Túsaá de ndóhó, sēhe mánī, coo fuerza inī nū sīquī jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús de sáhá yā jā vāha ndóhó.

² De ndācá tūhun jā ní jini nú nī ncāhān ni, nī jini jínū nchivī cuāhā, tūhun űúcuán nastéhēn nū nū ndá tēe jā squíncuu vāha, tácu suni cuu stéhēn tucu maá dē nū sava cā ji.

³ De ndóhó cuandēe inī nū jā cunī nū tūndóhó, chi cúu nú modo iin soldado vāha nū Jesucristo.

⁴ Ni iin soldado jā íñī nū guerra, nduú sátéñú dē maá dē jín tiñu maá dē, chi cánuú jā sáhá dē maá-ni tiñu jā ndācu tēe jā tátūnī nū dē.

⁵ De suni sūcuán tēe cásiquí deporte, mā níhin dē premio de tú mā cúndihvī inī dē jā casíquí vāha dē tá cúu nū cánuú casíquí dē.

⁶ De saá-ni tēe jā sátíñú vāha űuhun, maá dē cúu jā xihna cā níhin jā jéhe itū.

⁷ Nacani inī nū sīquī jā cáhān ni, de maá Jētohō ō sáhá yā jā jīcūhun inī nū sīquī ndihi.

⁸ De cuhun ndasí inī nū Jesucristo, Yāā jā ní nquiji chíjin tatā rey David, de nī natecū yā māhñú ndīyi, tá cúu nū cáhān tūhun yā jā nācani nī jā scācu yā yóhó.

⁹ De jā sīquī tūhun űúcuán ndóho nī tūndóhó, de jondē nī juhnī ndá ji nduhū jā yíhí nī vecā, modo iin tēe jā ní nsáhá cuāchi xēēn. Sochi tūhun Yāā Dios chi mā cúu cuhñi ji jā má cútē nuu.

¹⁰ Túsaá de jēndēe inī ni jínī ni ndācá tūndóhó yáhá sīquī jā cúndáhví inī ni nchivī jā ní nacāji yā, tácu suni cācu maá ji jā quīvi ji ndahá Cristo Jesús, de quīhīn ji nū cuñáhnū ji ní cāní.

¹¹ Chi ndāā cáhān tūhun yáhá:

Vísō ná cúu ō jā sīquī yā, de suni cutecū ō jín yā,

¹² de tú cuandēe inī ō ndoho ó, de suni ndacu ó tiñu jín yā.

De tú mā cuétúhún ó yā, de suni mā cuétúhún yā yóhó.

¹³ De vísō nduú squíncuu vāha ó, de maá yā chi níni squíncuu yā, chi nduú cúu sáhá falta yā, chi squíncuu yā jā ní ncāhān yā.

Tēe jā sátíñú vāha jā squíncuu jín tūhun yā

¹⁴ Tūhun yáhá nasndíhvī inī nū nchivī, de cáhān níhin nú jín ji, cunī maá Jētohō ō, jā má tétáhān ji sīquī ndācá tūhun jā cáhān cáhā-ni. Chi nduú jétíñú cuitī, chi sa stívī nchivī jā níni.

¹⁵ De nducú ndéé nú jā cuetúhún Yāā Dios ndóhó, jā cúu nú tēe sátíñú vāha jā squíncuu jín tūhun yā, tácu mā cúcanoō nū nū yā sīquī ni iin, chi vāha nacani nú tūhun ndāā yā.

¹⁶ De mā quívi nduū nū jín ndācá tūhun cáhā-ni űayiví yáhá, chi suu sáhá jā ndúcuahā cā tiñu néhén jā quívi ndá nchivī jā cáhān.

¹⁷ De ndācá tūhun jā stéhēn ji chi cúu tá cúu iin ndíhyi xēēn jā ndúxeēn cā cuāhān. De Himeneo jín Fileto cúu ūū tēe jā sáhá sūcuán.

¹⁸ Chi ndúū tēe űúcuán nī jica yátá dē nū tūhun ndāā, de cáhān dē jā ja nī natecū ndīyi. De sūcuán sáca nuu dē xīnī sava nchivī cándíja.

¹⁹ Sochi Yāā Dios nī jani yā nchivī maá yā, de íyó cutú íyó níhin ji jā má cācá yátá ji, tá cúu nū yósō nū tutú ī: Ja jínī Jētohō ō Yāā Dios ndācá nchivī jā yíhí ndahá yā. De suni cáhān: Ndācá nchivī jā nācunehen síví Cristo, ná cújiyo ji nū tiñu néhén, cáchī.

²⁰ De inī iin vehe cáhnú íyó cuāhā cōhō, de nsūū maá-ni cōhō oro jín cōhō plata, chi suni cōhō űutun jín cōhō űuhun. De íyó jā fino de íyó jā corriente.

²¹ De tú iin nchivī sáhá ndoo ji maá ji jā quee ji nū ndācá tiñu néhén, de cuu ji tá cúu iin cōhō fino. De coo ndoo coo ī ji nū Jētohō ō, de níhin tiñú ji nāsa cūnī maá yā. De coo tūha ji jā sáhá ji ndācá tiñu vāha.

²² Túsaá de cunu nú nū ndācá jāā nduú vāha jā ndíyo inī ndá tēe suchí. De cuniquin nū tiñu ndāā, jín tūhun jā cándíja nú yā, jín tūhun cúndáhví inī, jín tūhun jā ndēe mānī

jíin táhán. De súcuán sáhá nú jondē jíin ndācá nchivī ndoo ánō jā nácunehen síví maá Jētohō ō.

²³ De mā quívi nduū nū jíin ndācá tūhun naā jāá nduú íyó cájí, chi ja jínī nū jā suu sáhá jā tétáhán nchivī.

²⁴ De iin mozo maá Jētohō ō, nduú vāha jā tetáhán dē, chi sa cánuú jā coo vāha inī dē jíin ndācá nchivī. De ná cóo vāha inī dē jā stéhēn dē, de ná cuándeé inī dē jíin ji.

²⁵ De jíin jā vitá inī dē de cani ichí dē nchivī nihin inī. Chi sanaā de nacani inī ji sáhá Yāā Dios, de jīcūhun inī ji nāsa íyó tūhun ndāā.

²⁶ De nducájí inī ji de cācu ji nūū tāchī cúñáhnú jā ní ntiin ji, chi ní ncundeé jíin ji jā sáhá ji jā cúnī maá.

3

Sīquī nāsa coo nchivī nēhén ndá quívi jā cuándihi

¹ De suni jīcūhun inī nū jā ndá quívi cuándihi de quenda quívi jā coo tūndóhó.

² Chi coo nchivī jā chíñúhún maá, de ndíyo inī ji xūhún, de sáhá téyí ji maá ji, de sáhá vīxī ji maá ji. De cāhān nēhén ji sīquī Yāā Dios, de cunihin inī ji nūū tatá ji nūū naná ji, de mā nácuetáhví ji, de mā chíñúhún ji Yāā Dios.

³ De mā cóo mānī ji jíin táhán ji de ni mā cúndáhví inī ji. De sáhá tūhún ji, de mā cūú casí ji ndācá jā ndíyo nēhén inī ji, de xēēn ndasí coo ji, de quítī inī ji cunī ji ndācá tiñu vāha.

⁴ De suni nastúu ji táhán ji, de mā cúyūhú ji sáhá ji cuāchi, de coo vīxī ndasí ji, de nducú ji jā cusí inī maá ji-ni, de mā nducú ji jā quívi ji nūū Yāā Dios.

⁵ De sáhá ji-ni jā chíñúhún ji yā, de casí ji nūū poder yā jā má sáma ji modo ji. Mā quívi nduū nū jíin nchivī jā sáhá súcuán.

⁶ Chi sava tēe ñúcuán quívi dē vehe de stáhví dē ndācá ñahan naā jā íyó ndasí cuāchi. De ñamā quívi ndá ña jíin ndācá tūhun jāá nduú íyó ndāā jā cúsi inī ña jíin.

⁷ De vísō nínī scuáha ña nā-ni tūhun, de nduú cúu cuitī jīcūhun inī ña tūhun ndāā yā.

⁸ De tá cúu nūū ní nsáhá ndúū tēe tásí Janes jíin Jambres jā ní íyo janahán, jā ní nducú dē jā casí dē nūū Moisés, suni súcuán sáhá ndá tēe ñúcuán, chi nducú dē jā casí dē nūū tūhun ndāā. Chi coo naā jāá ntúnī ndá dē, chi mā cándíja ndija dē tūhun cándíja ó.

⁹ De mā quēé tiñu sáhá dē, chi cunī ndācá nchivī jā tēe naā cúu dē, tá cúu nūū ní jinī nchivī jā ní íyo naā ndúū tēe ñúcuán jā ní nducú casí nūū Moisés.

Tiñu sándihí jā ndácu Pablo nūū Timoteo

¹⁰ Sochi ndóhó chi ja ní ncutūha vāha nú nāsa stéhēn ni, nāsa jíca ndāā ni, nāsa chúhun inī ni sáhá ní, nāsa cándíja ní yā, nāsa nēe ní paciencia, nāsa cúndáhví inī ni táhán ní, jíin nāsa jéndeé inī ni.

¹¹ Chi ní jinī ūhvī nchivī nduhū, de ní ndoho ní tūndóhó. De jínī nū ndācá jā ní ndoho ní ñuū Antioquía jíin Iconio jíin Listra. De jínī nū nāsa ní jinī ūhvī ji nduhū. Sochi maá Jētohō ō ní scácu yā nduhū nūū ndihi ñúcuán.

¹² Chi ndāā cúu jā ndācá nchivī jā ndíhvī inī ji jā sátíñú vāha ji nūū Cristo Jesús, ndoho ji jā cunī ūhvī nchivī ji.

¹³ Sochi nchivī jā sáhá tiñu nēhén jíin nchivī stáhví, chi sa vīhí cā cucuu ji jíin tiñu nēhén, chi stáhví ji nchivī de suni cándíja maá ji tūhun stáhví.

¹⁴ De ndóhó chi sa cuiñi nihin nú jíin jā ní ncutūha nú jíin jā ní ncucáhnú vāha inī nū. Chi jínī nū nāsa nchivī cúu jā ní stéhēn nūū nū.

¹⁵ Chi jondē tá lulí nú, de ja jínī nū nāsa cāhān tutū ī jā stéhēn nūū nū nāsa cándíja nú jā ní jihí Cristo Jesús jēhē nū tácuā cācu nú.

¹⁶ De níí tutū ī cúu tūhun jā ní ncāhān Yāā Dios, de vāha níhīn tíñú jā stéhēn nūū ō, jā cāhān nūū ō, jā náchuhun ichí yóhó, jíin jā scuáha yóhó jā caca ndāā ō,

¹⁷ tácuā ndá tēe jā sátíñú nūū Yāā Dios, cuja inī dē de coo tūha vāha dē jā sáhá dē ndācá tiñu vāha.

4

¹ De cáhān ni jín nū, jín Yāā Dios jín Jētohō ō Jesucristo, Yāā jā quiji de ndacu tiñu, de sáhā ndāā yā tiñu nchivī tēcū jín nchivī jā ní jīhī.

² Cáhān nihin nī jā nacani nū tūhun yā, de sndíhvī inī nū ji jā candíja ji. De níní sáhā nū sūcuán á nūne ji á vísō nduú nūne ji. De sáhā nū jā ná jícūhun inī ji, de cáhān nū nūū ji, de cani ichí vāha nū ji, de jín cuāhā paciencia stéhēn nū nūū ji.

³ Chi quiji tiempo jā má cuétúhún cuitī nchivī tūhun yā jā stéhēn ndāā vāha, chi sa cuetúhún ji tūhun jā cúsi inī maá ji, de nducú ji cuāhā maestro jā stéhēn nūū ji maá-ni tūhun jā jétahān inī ji cunini ji.

⁴ De cujiyo ji nūū tūhun ndāā, de cundihvī inī ji ndācá tūhun jā maá cuento-ni cúu.

⁵ Sochi ndóhó chi níní coo ndito inī nū, de cuandee inī nū jín tūndóhó, de cundihvī inī nū nacani nū tūhun jā scácu yā yóhó, de squíncuu vāha nū jín tiñu yā jā sáhā nū.

⁶ De nduhū chi ja nī nsōcō ni maá nī jā cuū ni, de ja cuācuñatin quivī jā cuū ni.

⁷ De ja nī ncundeé nī jā ní nducú ndéé nī siquī tiñu vāha, de ja nī jīnu nī jica nī ñayiví yáhá, de nduú ní nsíāā ni tūhun cándíja nī yā.

⁸ De mitan ja íyó tūha premio jā nihin ni siquī jā ní jica ndāā ni. Chi maá Jētohō ō taji yā ñúcuán nūū ni maá quivī jā sáhā ndāā yā tiñu, chi maá yā cúu jā ndāā sándāā siquī ndihi. De nsūū nūū maá-ni nduhū taji yā, chi suni cuāha yā nūū ndācá nchivī jā cúu inī ji jā ndiji yā chi mānī ji jín yā.

Jā cána Pablo jā quiji Timoteo nūū dē

⁹ Nducú ndéé nū jā quiji ñamā nū nūū ni.

¹⁰ Chi Demas nī sndóo dē nduhū, chi ndíyo inī dē ndatínú ñayiví yáhá, de cuāhān dē ñuū Tesalónica. De Crescente chi cuāhān de Galacia, de Tito cuāhān dē Dalmacia.

¹¹ De mátúhún-ni cā Lucas íyó jín nī. De tá quiji nū, de cueca nū Marcos quiji nū jín dē, chi vāha cuetínú dē jā chindeé dē nduhū jín tiñu yā.

¹² Tíquico nī ntají nī dē cuāhān dē ñuū Efeso.

¹³ De tá quiji nū de cundahá nū cotón jā ní sndóo nī vehe Carpo ñuū Troas. De suni cundahá nū ndācá libro, de jā cánuú cā cúu ndācá tutū jā ní ntee maá nī.

¹⁴ Alejandro, tēe cúu herrero, xēen ndasí nī nsáhā dē jín nī. De maá Jētohō ō nacūaha yā yāhvī dē jā sūcuán nī nsáhā dē.

¹⁵ De coto nū maá nū nūū dē, chi ndasí nī iyo dē contra siquī tūhun jā stéhēn ō.

¹⁶ De tá nī ñīnī nī jā xíhna ñúhún nūū justicia, de nduú ni iin tēe ní ñīnī jín nī, chi ndihi dē nī sndóo dē nduhū. De ñúhún inī ni jā Yāā Dios cune cáhnú inī yā nūū ndá dē.

¹⁷ De vísō sūcuán de maá Jētohō ō nī nchindeé yā nduhū, de nī jēhe yā fuerza inī ni, de sūcuán nī nsínu nī nī nacani ndihi nī tūhun jā scácu yā yóhó, nī jini nchivī ndá nación jāá nduú jín tūhun yā. Sūcuán nī scácu Jētohō ō nduhū nūū ndācá tēe xēen.

¹⁸ De scácu cā yā nduhū nūū ndācá tiñu néhén, de coto yā nduhū jondē tá quivī nī andiví nūū tátúnī yā. De ná cáhān ō jā vī ndasí cúñáhnú yā ní cání. Amén.

Saludo jín bendición jā sándihí

¹⁹ De cachī nū jā sáhā ndeé inī Prisca jín Aquila, jín nchivī vehe Onesíforo, cáchī ni.

²⁰ Erasto nī nquendōo dē ñuū Corinto. De nī nquendōo Trófimo ñuū Mileto, de cúhū dē.

²¹ De cundihvī inī nū quiji nū mitan ncháha ca quijéhé tiempo vijin. Sáhā ndeé inī nū, cáchī Eubulo jín Pudente jín Lino jín Claudia jín ndá cā hermano.

²² De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo ná cóo yā jín nū, de Yāā Dios sáhā cā yā jā vāha ndá ndóhó. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU TITO

¹ Maá nī cúu Pablo, mozo Yāa Dios jíin apóstol Jesucristo, chi nī ntají Yāa Dios nduhū jā scándíja nī nchivī jā ní nacāji yā, tácuā jīcūhun inī ji tūhun ndāa yā jā cándíja ó,

² de cūhun inī ji jā cutecū ji ní cání. Chi jondē ncháha ca jēcōo ñayiví de ja nī nquee yuhú Yāa Dios jā cutecū ō, de íyó ndāa tūhun jā ní ncāhān yā.

³ De mitan jā ní nquenda tiempo jā ní jani yā, de stéhēn cājí yā tūhun yā nūū ō. De nī ntetíñú yā nduhū nī ndacu yā tiñu jā nacani nī tūhun yā ñúcuán. Chi Yāa jā scácu yóhó cúu yā.

⁴ De tēe nī carta yáhá cuēē nūū nū Tito, chi tá cúu sēhe nī cúu ndija nú sīquī jā inuú-ni cándíja ó yā. De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, Yāa jā scácu yóhó, ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de cundáhvī inī yā ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Tiñu yā jā ní nsāhá Tito jondē isla Creta

⁵ De nī sndóo nī ndóhó jondē isla Creta, tácuā sáhá ndāa nū sīquī tiñu jā cúmanī cā cundaā, de cani nú ndācá tēe ñáhnú jā coto grupo nchivī cándíja ndācá ñuū, tá cúu nūū ní ndacu nī tiñu nūū nū.

⁶ De ndá tēe ñáhnú ñúcuán cánuú jā má cōo ni iin jā nihīn nchivī cuāchi sīquī dē. De cánuú coo iin-ni ñasíhí dē. De sēhe dē cánuú cuu ji sūchí cándíja, jā má nihīn nchivī cuāchi sīquī ji jāá nduú sáhá vāha ji á jā nihīn inī ji nūū dē.

⁷ Chi ndá tēe cúñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja, cánuú caca ndāa dē chi ndíso tíñú dē sīquī tiñu Yāa Dios. De mā sáhá téyíí dē maá dē, mā quítí ñamā inī dē, mā cúu dē tēe jíni, mā cánāá dē, de mā ndíyo inī dē xūhún.

⁸ Chi sa cánuú jā níni cuāha núú dē vehe nūū nchivī jīcá, de níni sáhá dē tiñu váha, de ndito coo xīnī dē, de cuu dē tēe ndāa, de coo ndoo ánō dē, de casī dē modo jā cúni maá dē.

⁹ De cánuú jā cuiñi nihīn dē jíin tūhun ndāa jā ní scuáha dē, tácuā cuu sndíhvī inī dē nchivī jíin ndācá tūhun ndāa vāha, de suni cuu sáhá dē jā jīcūhun inī nchivī jā cúu contra, de casī ji yuhú ji.

¹⁰ Chi íyó cuāhā nchivī nihīn inī, de stéhēn ji incā modo jā jáni naā inī maá ji de stáhvī ji nchivī. De ndá táhán ó hebreo cúu jā víhí cā sáhá súcuán.

¹¹ De cánuú jā casī nū yuhú ndācá tēe ñúcuán, chi stéhēn ndá dē tūhun jāá nduú íyó vāha jā stéhēn dē, chi cúni dē jā nihīn dē xūhún sīquī. De súcuán sácā nuu dē xīnī ndihi nchivī ndācá vehe.

¹² De iin tēe isla Creta jā nácani tūhun, nī ncāhān dē sīquī táhán ñuū dē: Ndá táhán ó nchivī Creta, chi maá-ni nchivī stáhvī cúu ji, de tá sáhá quiti xéēn sáhá ji, de maá-ni jā ndíhvī inī ji cajī cuāhā ji, de cúxí ji, cáchī dē.

¹³ De ndāa cúu tūhun jā ní ncāhān tēe ñúcuán. Jā ñúcuán cuxeēn nū nūū ji, tácuā ná cándíja ndāa vāha ji.

¹⁴ De mā sáhá ji cuenta ndācá tūhun jā ní ntavā ndá táhán ó hebreo, jā maá cuento-ni cúu, de juni mā squíncuu ji tiñu jā ndácu ndá tēe jā ní nquee nūū tūhun ndāa.

¹⁵ De nchivī jā ní ndundoo jāá ntúnī, chi ndācá-ni íyó vāha íyó ndoo nūū ji. Sochi nchivī nduú cándíja jāá nduú ní ndúndoo jāá ntúnī, maá-ni jā jáni inī ji jāá nduú íyó ndoo nduú íyó vāha ndācá jā jíni ji nūū. Chi jondē jāá ntúnī ji jíin ánō ji íyó téhén.

¹⁶ De vísō cáhān ji jā jíni ji Yāa Dios, sochi jíin tiñu jā sáhá ji de jíni ō jāá nduú. Chi nchivī nāvāha nchivī nihīn inī cúu ji, de nduú cúu sáhá ji ni iin tiñu váha.

2

Tūhun yā jā stéhēn ndāa vāha

¹ De maá nú chi níni cáhān nū ndācá tūhun jā quétáhán jíin tūhun yā jā stéhēn ndāa vāha.

² De cāhān nū jín ndācá tēe ñáhnú jā ná cóo cájí inī dē, de sāhá yíñúhún dē, de ndito coo xīnī dē, de candíja nihin dē tūhun jā cundáhvī inī yā dē, de cundáhvī inī dē táhán dē, de cuandeé inī dē.

³ De saá-ni ndācá ñahan ñáhnú, ná sáhá yíñúhún ña, de mā sāhá túhún ña, de mā jínī ña. De ná stéhēn ña ndācá jā váha.

⁴ De ná stéhēn ña nū ndá ñahan súchí jā coo manī ña jín yí ña jín sēhe ña.

⁵ De ndito coo xīnī ña, de coo ndoo ánō ña, de coto vāha ña tiñu vehe ña, de coo vāha inī ña, de cuetáhvī ña nū yí ña, tácu mā cāhān nēhén nchivī sīquī tūhun Yāa Dios.

⁶ De suni sūcuán sndíhvī inī nū ndācá tēe suchí jā ndito coo xīnī dē.

⁷ De ndóhó, cuu nú iin ejemplo nū dē jā sáhá nú ndācá tiñu váha. De tá stéhēn nū nū dē de ndāa stéhēn nū de serio coo nú.

⁸ De ndāa vāha stéhēn nū, tácu mā cū cāhān nchivī sīquī. De sūcuán de cucanoō nchivī jā cúu contra, chi mā cū cāhān ji ni iin cuāchi sīquī nū.

⁹ De cāhān nū jín nchivī jā cúu mozo jā ná cuetáhvī ji nū patrón ji, de ná sáhá ji ndācá tiñu jā jétahān inī dē, de mā cāhān ji tá ndacu dē tiñu nū ji.

¹⁰ De mā sácuíhná ji ndatíñú dē, chi ná cúu ji nchivī ndāa ndija, tácu jín ndācá tiñu jā sáhá ji, de cunī ndācá nchivī jā viī ndasí cúu tūhun jā stéhēn sīquī Yāa Dios, Yāa jā scácu yóhó.

¹¹ Chi mitan ja nī stéhēn Yāa Dios nāsa sáhá yā jā váha nchivī, chi cunī yā scácu yā ndihi nchivī ñayiví.

¹² De sīquī jā vāha inī yā jín ó, suu stéhēn nū o jā siáa o tiñu nēhén jín ndācá jā ndíyo nēhén inī o. De ndito ná cóo xīnī o inī ñayiví yáhá, de caca ndāa o, de sáhá vāha o jā cunī Yāa Dios.

¹³ De suni stéhēn nū o jā cuhun inī o jā quendōo ndetū o tá quiji maá quivī cāhnú jā nenda nijin Yāa Dios, Yāa cúñáhnú ndasí, suu Jesucristo, Yāa jā scácu yóhó.

¹⁴ Chi nī nsōcō yā maá yā jēhē o, tácu scácu yā yóhó nū ndācá tiñu nēhén, de sáhá ndoo ndihi yā ánō o jā cuu o nchivī maá yā, de cundíhvī inī o sáhá o tiñu váha.

¹⁵ Ndācá tūhun yáhá cánuú stéhēn nū, de sndíhvī inī nū ji, de cāhān nū nū ji, chi sūcuán ndíso tíñú nú. De mā cuáha nú tūhun jā sáhá jéhe inī ni iin ji nū nū.

3

Nāsa cánuú sáhá nchivī cándíja

¹ De nasndíhvī inī nū ji jā cuetáhvī vāha ji nū ndá tēe cúñáhnú jín tēe ndíso tíñú ñuū. De ná squíncuu ji tiñu jā ndácu ndá dē, de coo ñamā inī ji sáhá ji ndācá tiñu váha.

² De mā cāhān nēhén ji sīquī ni iin nchivī, de cundeē māni ji jín nchivī, de coo vāha inī ji, de coo vitá inī ji jín ndihi nchivī.

³ Chi maá o suni nī ncuu o nchivī naā jāa nduú ní jícūhun inī o jondē saá, de nī ncunihin inī o nū Yāa Dios. De nī ncandíja o ndācá tūhun jāa nduú ndāa, de nī nsatíñú cāhá o nū ndācá jā ní ndíyo nēhén inī o jín nū ndācá jā ní ncusi inī o. De nī jica o jín tiñu nēhén jín tūhun cúcuásún inī. Chi nī nquiti inī nchivī nū o, de nī nquiti inī o nū ji.

⁴ Nūcuán de Yāa Dios, Yāa jā scácu yóhó, nī stéhēn yā jā vāha inī yā de cundáhvī inī yā ndihi nchivī ñayiví.

⁵ De nī scácu yā yóhó, de nduú nā tiñu váha ní nsáhá o jā scácu yā yóhó, chi sa sīquī jā ní ncundáhvī inī yā yóhó. Chi nī naquete yā ánō o, de sūcuán nī nacacu jeé o, de nī ndujeé o nī nsáhá yā jín maá Espíritu Santo.

⁶ De nī ncunuú ndasí Espíritu Santo inī ánō o, jā ní nsáhá Yāa Dios jā jín Jesucristo, Yāa jā scácu yóhó.

⁷ De sūcuán nī sndáhvā yā cuāchi o sīquī jā vāha inī yā, de nihin táhvī o cutecū o ní cání, tá cúu nū ñúhún inī o.

⁸ Ndāa cúu tūhun yáhá, de cunī ni jā ní cāhān nihin nú ndācá tūhun yáhá, tácu nchivī cándíja Yāa Dios, ná cundíhvī inī ji cucuu ji jín tiñu váha. Chi íyó vāha ndācá yáhá, de nihin tíñú jā quendōo vāha ánō ndihi nchivī.

⁹ De mā quívi nduū nū jíin ndācá tūhun naā, jíin tūhun jā cāhān sīquī nāsa vāji ndācá tatā ō, jíin tūhun jā sáhá jā tétáhán ji sīquī ley Moisés. Chi maá-ni tūhun cāhá jāá nduú níhīn tīñú cúu.

¹⁰ De tú íyó nchivī jā sáhá jā ndúsíin inī nchivī cándíja, de cāhān nū nūū ji iin ūū vuelta, de tú mā chūhún inī ji, de tavā nū ji.

¹¹ Chi jíinī nū jā iin nchivī jā sáhá súcuán, stíví ndasí ji chi jíinī ji jāá nduú vāha sáhá ji, de jā ñúcuán jícundeē cuāchi sīquī ji.

Jā cána Pablo jā quiji Tito nūū dē

¹² De tá tají nī Artemas á Tíquico cuēē dē, sá de nducú ndéé nú quiji nú nūū ni ñuū Nicópolis, chi ja nī ncundaā inī ni jā ñúcuán cundeē ni tiempo vījin.

¹³ De cundihvī inī nū chindeé nú Zenas, tēe cúu abogado, de saá-ni Apolos. Chi cuāha nú jā jíinī ñúhún dē jā quíhīn cā dē ichi nūū quíhīn dē. De coto nú jā má cúmanī ni iin nūū dē.

¹⁴ De nchivī jā íñí jíin ó, cánuú jā cutūha ji sáhá ji ndācá tiñu vāha, de chindeé ji nchivī jā cúmanī nūū, tácuā mā cútecū cāhá ji.

Saludo jíin bendición jā sándihí

¹⁵ Ndācá nchivī jā íyó jíin nī yáhá, cāhān ji jā sáhá ndeé inī nū. De cachī nū jā cāhān ni jā sáhá ndeé inī nchivī jíinā jā mānī ō jíin sīquī jā cándíja ó. De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Yāā Dios jā vāha ndá ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU FILEMON

¹ Maá nī cúu Pablo, de yíhí nī vecāa jā síquī tūhun Cristo Jesús. De jíin hermano ō Timoteo tée nī carta yáhá cuēē nū nū Filemón. Chi cúu nú tēe jā íyó mānī ndūū ni jíin, chi chíndeé nú jíin nī síquī tiñu Yāa Dios.

² De suni tée nī carta yáhá nū ndá nchivī cándíja jā ndútútú inī vehe nú, de saá-ni nū hermana ō Apia, jíin nū Arquipo, tēe jā chíndeé táhán jíin ó síquī tiñu jā ndúcú ndéé ó jíin.

³ De ñúhún inī ndūū ni jā Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Tēe cúndáhvī inī de cándíja vāha cúu Filemón

⁴ De tá jíicān táhvī ni nū Yāa Dios de nduú náa inī ni cācān táhvī ni jēhē nū, de níní nácuētáhvī ni nū yā jā síquī nū.

⁵ Chi níhīn ni tūhun jā vāha cándíja nú jā cúndáhvī inī Jētohō ō Jesús ndóhó, de cúndáhvī inī nū ndācá nchivī jā yíhí ndahá Yāa Dios.

⁶ De jíicān táhvī ni jā nchivī jā ní ncandíja síquī jā cándíja maá nú, ná jíicūhun vāha cā inī ji síquī ndācá jā váha jā sáhá yā yóhó jā jíin Cristo Jesús.

⁷ Chi cúsiī ndasí inī ni de íyó ndeé inī ni, hermano, síquī jā cúndáhvī inī nū ndá nchivī cándíja. Chi maá nú nī nsáhá jā ní ndusiī inī ji.

Jā jíicān Pablo iin favor jēhē Onésimo

⁸ Túsaá de cāhān ndāhvī nī jíin nú, vísō cuu ndacu nī nū nū nāsa cánuú sáhá nú, chi cúu nī apóstol Cristo.

⁹ De nduú chi sa cāhān ndāhvī nī jíin nú síquī jā íyó mānī ō. De cundáhvī inī nū nduhū sáhá nú jā cúnī ni, chi ja ñáhnú nī, de yíhí nī vecāa jā síquī tūhun Cristo Jesús.

¹⁰ De cāhān ndāhvī nī jíin nú jēhē mozo nū Onésimo jā ní jeen nú de nī jinu. De mitan de cúu ji tá cúu sēhe nī, chi nī scándíja nī ji inī vecāa yáhá.

¹¹ De jondē saá chi nduú ní ncúu ji mozo jā squíncuu nū nū, chi nī jinu ji. Sochi mitan chi vāha satíñú ji nū nū jíin nū ni.

¹² De natají nī ji cuēē najeē ji nū nū. Túsaá de cāhān vāha nú jíin ji, de sáhá nú cuenta jā modo jā maá nī nī nquenda, chi ndasí mānī ni jíin ji.

¹³ De cusí inī ni de tú cuu quendōo ji jíin nī yáhá, tácuā cuetíñú nī ji lugar maá nú juni yíhí nī vecāa jā síquī tūhun vāha yā.

¹⁴ Sochi nduú cúnī ni sáhá nī súcuán, chi jondē cuāha maá nú tūhun. Chi nsūú jā sáhá fuerza ni ndóhó, chi síquī jā vāha inī nū de sáhá nú favor jíin nī, tá cúu nū cúsiī inī maá nú.

¹⁵ Chi sanaā de jā síquī yáhá cúu jā ní jinu ji nī ncujiyo ji nū nū jacū-ni tiempo, suu tácuā níní quendōo ji jíin nú sáhá Yāa Dios.

¹⁶ De mitan chi nduú cā cúu ji iin mozo jā ní jeen nú, chi nī nduu ji iin jā váha cā, suu iin hermano jā mānī nū jíin. De nduhū chi mānī ndasí nī jíin ji, de nā oncā cúu maá nú jā má cōō mānī nū jíin ji. Chi nsūú jā mānī nū jíin iin tēe súcuán-ni, chi síquī jā cúu ji iin hermano jā cándíja nū Jētohō ō.

¹⁷ De tú sáhá nú cuenta jā nduhū cúu táhán nú jā cándíja, túsaá de cāhān vāha nú jíin ji tá nenda ji nū nū, tá cúu nū cāhān nū jíin nduhū.

¹⁸ Tú nā-ni falta nī nsáhá ji nū nū, á tú ndíta ji nū nū, de cācān nū de chunáá maá nī.

¹⁹ Nduhū Pablo, jíin ndahá maá nī tée nī yáhá jā maá nī nachunáá. Súcuán cāhān ni vísō cuu cāhān ni jā sa maá nú ndíta nū ni jā sáhá nú jā cusí inī ni síquī jā ní scándíja nī ndóhó de nī ncācu ánō nū.

²⁰ Túsaá, hermano, sáhá nú favor yáhá jíin nī síquī jā cándíja nú Jētohō ō. Sáhá nú jā ndusiī inī ni, síquī jā cúu nú hermano jā cándíja Cristo.

²¹ De tée nī yáhá nū nū, chi cúndeé cúcáhnú inī ni jā cuetáhví nú, de jondē víhí cā sáhá nú nsūú cā jā ní jícān ni.

²² De suni jícān ni jā sáhá tūha nú nū cundeē ni, chi ñúhún inī ni jā quee nī yáhá de cuēē ni nū nū sáhá Yāa Dios sīquī jā jícān táhvī ndá nú jēhē ni.

Saludo jíin bendición jā sándihí

²³ Epafras, tēe jā yíhí jíin nī vecāa jā síquī tūhun Cristo Jesús, cāhān dē jā sáhá ndeé inī nū.

²⁴ De suni sūcuán cāhān Marcos jíin Aristarco jíin Demas jíin Lucas, ndá tēe jā chíndeé táhán jíin nī sīquī tiñu yā.

²⁵ De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA CUAHAN NUU NCHIVI HEBREO

Jā ní ntají Yāā Dios Sēhe yā nī nacani yā tūhun

¹ Quéhén vuelta de quéhén modo nī ncāhān Yāā Dios jíín ndá tatā ō jondē janahán, chi nī ntají yā ndá tēe nī nacani tūhun yā.

² De mitan de tiempo jā cuándihi yáhá de nī ntají yā maá Sēhe yā nī nacani yā tūhun nūū ō. De jíín Sēhe yā cúu jā ní nsāhá yā ñayiví jíín ndihi cā, de ndivíi jā íyó nī nchihí yā ndahá Sēhe yā.

³ De Sēhe yā chi vii ndasí cúñáhnú yā, tá cúu nūū vii cúñáhnú maá yā. De ndihi nāsa cúu maá yā jā cúu yā Yāā Dios, suni sūcuán cúu Sēhe yā. De jíín poder tūhun jā ní ncāhān Sēhe yā de íyó cutú ndihi-ni. De nī nasāhá ndoo yā yóhó ndācá cuāchi ó, de sá de nī jēcundeē yā lado cuáhá mesa maá Yāā cúñáhnú jondē andiví.

Jā cúñáhnú cā Sēhe Yāā Dios nsūú cā ndá ángel yā

⁴ De nī nduñáhnú ndasí cā Sēhe yā nsūú cā ndá ángel andiví, chi nī nihīn yā tāhvī jā ndíso yā tiñu ñáhnú ndasí cā nsūú cā jā ndíso ndá ángel.

⁵ Chi yósō nūū tutū jā sūcuán nī ncāhān Yāā Dios jíín Sēhe yā, de nsūú jíín ndá ángel yā:

Maá nú cúu Sēhe nī,

de mitan de nī nsāhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá nú.

De suni nī ncāhān yā tūhun Sēhe yā, de nsūú tūhun ndá ángel yā:

Maá nī cúu Tatá nūū Sēhe nī,

de maá jíi cúu Sēhe nūū ni.

⁶ De suni tá nī ntají yā Sēhe yā jā cúñáhnú, nī nquiji inī ñayiví yáhá, de nī ncāhān yā:

Ndihí ángel ni ná chíñúhún ji Sēhe nī.

⁷ De sūcuán nī ncāhān yā tūhun ndá ángel yā:

Tá cúu nūū yíhí tāchī, sūcuán cúu jā jíca ndá ángel ni sáhá nī,

de ndācá ñúcuán jā sátínú nūū ni, tá cúu yáñuhūn cúu.

⁸ Sochi tūhun Sēhe yā chi sa cāhān yā:

Maá nú cúu Yāā Dios, de tatúnī nū ní cání,

de jā tátúnī nū chí maá-ni tiñu ndāā cúu.

⁹ Cúsiī inī nū jíín tiñu váha, de nduú jétahān cuitī inī nū tiñu néhén.

Jā ñúcuán cúu jā nduhū, Yāā Dios maá nú, nī nsāhá nī

jā cúsiī ndasí cā inī nū nsūú cā ndá cā jā íyó andiví.

¹⁰ De suni cāhān yā:

Maá nú cúu Jētohō, de jondē xihna ñúhún nī nsāhá nú jā ní jēcōo ñayiví.

De andiví chi suni jā ní nsāhá maá nú cúu.

¹¹ De ndá ñúcuán chí naā, sochi maá nú chí ní cání íyó nú.

De ndá ñúcuán chí cutúhú tá cúu nūū cútúhú iin sahma,

¹² de nacahnū nū tá cúu nūū nátahnū iin sahma, de nasāma nú ndá.

Sochi maá nú chí mā násāma cuitī nū,

de quiví jā cutecū nū mā ndihí cuitī.

¹³ De sūcuán nī ncāhān tucu yā jíín Sēhe yā, de nsūú jíín ndá ángel yā:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nú,

de sáhá nī jā candeē nū poder ndācá jā jíni ūhvī ndóhó.

Ncachī yā.

¹⁴ De ndá ángel yā chí mozo-ni cúu, de tájí yā cuāhān jā chíndeé ndá nchiví jā nihīn táhvī jā scácu yā.

2

Jā má cúhuun inī ō jíín tūhun jā scácu yā yóhó

¹ Túsaá de cánuú jā váha cā chuhun inī ō ndācá tūhun yā jā ní jini ó, chí tú nduú de sanaā de scuíta ó.

² Chi jondē janahán nī jetínú yā ndá ángel yā nī ncachī tūhun tūhun yā, de nī jinī nchivī jā íyó ndāā. De nchivī nīhin inī jíin nchivī jāá nduú ní ncándíja tūhun ñúcuán, vātu-ni nī nīhin ji castigo.

³ De tú súcuán nī ncuu, de yóhó, ¿nāsa cācu ó de tú mā chūhún inī ō tūhun cánuú cā jā scācu yā yóhó? Chi xihna cā maá Jētohō ō nī nacani yā tūhun yáhá, de sá de ndá tēe jā ní jini, nī nacani tucu ndá dē nū ō.

⁴ De Yāā Dios suni nī nchindeé yā ndá dē jā ní nacani dē tūhun yā. Chi nī nsāhá yā jíin dē jā ní nsāhá dē síin síin tiñu ñáhnú jā sáhvi inī ō jā jíin ō poder yā. De suni nī jēhe yā Espíritu Santo yā nū iin iin ó, nāsa nī jētahān inī maá yā jā sáhá ó.

Jā ní nduu Jesús iin táhán nchivī

⁵ De Yāā Dios nsúu nū ndá ángel yā ní jēhe yā tūhun jā cundiso tíñú síquī ñayiví jā quiji, chi sa nū Sēhe yā Cristo nī jēhe yā. De síquī ñayiví ñúcuán cúu jā cāhān ni yáhá.

⁶ Chi suha yósō nū tutū jā ní ncāhān David jíin yā:

¿Nā cuá cúu nchivī jā ñúhún inī ní ji?

De ndíhvi inī ní síquī ji, de nchivī-ni cúu ji.

⁷ Chi jacū-ni tiempo nī nsāhá ní jā núu ji nū ndá ángel ní.

Ñúcuán de sáhá ñáhnú ní ji de squéndōo yíñúhún ní ji,

de cani ní ji jā ndacu ji tiñu nū ndācá jā ní nsāhá ní.

⁸ De ndihi jā íyó chi sáhá ní jā cuñáhnú ji nū.

Cáchī tutū. De jā ní nsāhá Yāā Dios jā cúñáhnú ji nū ndihi, túsaá de mā quéndōo ni iin jā má cúñáhnú ji nū. De vísō súcuán de mitan de ncháha ca cunī ō jā cúñáhnú ji nū ndihi jā íyó.

⁹ Sochi jā jíin ō mitan cúu Jesús, Yāā jā ní nduu núu jacū-ni tiempo nū ndá ángel yā. Chi súcuán nī ncuu tácu cuū yā jēhē ndihi nchivī, síquī jā vāha ndasí inī Yāā Dios jíin ó. De mitan de vii ndasí nī nduñáhnú tucu yā, de ndihi-ni íyó yíñúhún nū yā, chi nī ndoho yā jā ní jíin yā jēhē nchivī.

¹⁰ De ndihi jā íyó chi cuenta Yāā Dios cúu, chi maá yā nī nsāhá. De suni ndéca yā cuāhā ndasí sēhe yā jā quíhīn ji andiví nū vii cuñáhnú ji jíin yā. De vāha níhīn tíñú jā ní jēhe yā tūndóhó nū Jesús, chi jā ní ndoho yā súcuán de cuu cundeca vāha yā nchivī jā ní scācu yā.

¹¹ Chi Jesús jā ní nsāhá ndoo yā ji de maá ji jā ní ndundoo ji, chi iin-ni Tatá ji jíin yā. De jā ñúcuán nduú cúcanoō Jesús jā cāhān yā hermano yā ji.

¹² Chi yósō nū tutū jā ní ncāhān yā jíin Tatá yā:

Cachī sá tūhun ní nū ndá hermano sá,
de māhñú nū ndútútú ji cata sá nāsa cúñáhnú ní.

¹³ De suni cāhān yā tá cúu nū cāhān ndá hermano yā:

Nduhū chi cándíja nī yā.

De cāhān tucu yā:

Yáhá íyó nī jíin ndá sēhe Yāā Dios jā ní jēhe yā nū ni.

Ncachī Jesús.

¹⁴ De tá cúu nū cácu nchivī jā cúu ji iin yiqui cúñu, suni súcuán nī ncacu Jesús, tácu cuu cuū yā jēhē ō. De súcuán nī snāā yā poder tächī cúñáhnú jā squívī nchivī nū cuāchi de jíin ji.

¹⁵ De nī ncacu yā súcuán tácu cuu tavā yā ndācá nchivī chíjin tūhun jā yúhú ji cuū ji. Chi ní vida ji ndóho ji sáhá ñúcuán.

¹⁶ De jāndāā chi nduú ní nquíji yā jā chindeé yā ndá ángel yā, chi sa jā chindeé yā ndá nchivī cándíja jā ní nduu tatā Abraham.

¹⁷ Jā ñúcuán nī jini ñúhún jā nduu inuú yā jíin ndācá hermano yā, tácu cuu yā sūtū cúñáhnú jā squíncuu vāha yā ndācá tiñu jēhē ji nū Yāā Dios, chi nī ncundáhvī inī yā ji. De súcuán nī nsāhá yā tácu sōcō yā maá yā jēhē ji de sndáhvā yā cuāchi ji.

¹⁸ Chi suni jondē maá yā nī ndoho yā jā ní jito túnī tūndóhó yā, de jā ñúcuán cuu chindeé yā nchivī jā jíto túnī tūndóhó ji.

3

Jā cúnáhnú cā Jesús nsūú cā Moisés

¹ Hermano, nī ncana Yāā Dios ndá ndóhó, de cúu nú nchivī ndoo maá yā. Túsaá de nacani vāha inī nū sīquī Cristo Jesús, Yāā jā cúu apóstol jā ní ntetínú Yāā Dios, de suni cúu yā sūtū cúnáhnú sīquī tūhun cándíja ó.

² Chi nī squíncuu vāha yā nūū Yāā Dios, Yāā jā ní ntee tiñu ñúcuán sīquī yā, tá cúu nūū ní squíncuu vāha Moisés nūū ndá nchivī jā ní ncāhān Yāā Dios jā cúu ji nchivī vehe yā.

³ De cúnáhnú ndasí cā Jesús nsūú cā Moisés, tá cúu nūū cúnáhnú ndasí cā tēe sáhá vehe nsūú cā maá vehe.

⁴ Chi ndācá vehe íyó tēe jā ní nsāhá. Sochi maá Yāā Dios cúu jā ní nsāhá ndācá jā íyó.

⁵ De Moisés nī squíncuu vāha dē jíín tiñu jā ní ncuu dē mozo nī jito dē nchivī vehe Yāā Dios. De nī ncachī tūhun dē sīquī ndācá tūhun jā stéhēn yā tiempo jā quiji.

⁶ Sochi Cristo chi sa cúu yā maá Sēhe jā ndácu tiñu nūū nchivī vehe Tatá yā, de vāha squíncuu yā jēhē ji. De suni maá ó cúu nchivī vehe yā, de tú cuiñi nīhin ó jíín tūhun jā cándíja ó jondē quīvī sándihí, de tú cúsi inī ō jā ñúhún inī ō ndācá jā vāha jā coo.

Tūhun jā natátú nchivī Yāā Dios

⁷ Túsaá de ná chúhun inī ō jā cáhān Espíritu Santo nūū tutū īi:

Mitan de tú cunini ndá nú jā cáhān Yāā Dios,

⁸ de mā cúnihin inī nū tá cúu nūū ní ncunihin inī nchivī janahán.

Chi nduú ní ncándíja ji nūū yā tá nī jica ji nūū ñuhun tihá.

⁹ Chi ñúcuán nī nsāhá tatā ndá nú tiñu jā ní nquītī inī ni, ncachī yā,

vísō nī jinī ji tiñu ñáhnú jā ní nsāhá nī ūū xico cuīyā.

¹⁰ Jā ñúcuán nī nquītī inī ni jíín nchivī tiempo ñúcuán.

De nī ncāhān ni jā maá-ni jā sndóo ji ichi ndaā,

chi nduú cúnī ji cuniquīn ji tūhun nī.

¹¹ De jā ñúcuán nī nquītī inī ni, de nī ncāhān téyí nī

jā má quívi cuitī ndá ji nūū natátú ji sáhá nī.

Ncachī yā.

¹² Túsaá, hermano, coto ndá nú jā má cōó nēhén ánō ni iin nú jā caca yátá nú jā má cándíja cā nū Yāā Dios, Yāā tēcū.

¹³ Chi sa ndācá quīvī sndíhvī tāhán inī nū, juni íyó cā tiempo, tácuā mā cúnihin inī ni iin nú jā stáhvī cuāchi ndóhó.

¹⁴ De tú ná cuiñi nīhin ó jondē quīvī sándihí jíín tūhun jā ní nquijéhé ó jíín, ñúcuán de coo cáhnú ó jíín Cristo.

¹⁵ Chi cáhān tutū:

Mitan de tú cunini ndá nú jā cáhān Yāā Dios,

de mā cúnihin inī nū tá cúu nūū ní ncunihin inī nchivī janahán.

Cáchī.

¹⁶ ¿De ní nchivī cúu jā ní jini tūhun yā de nī ncunihin inī? Suu ndihi nchivī jā ní scácu Moisés jā ní nquee Egipto.

¹⁷ ¿De ní nchivī cúu jā ní nquītī inī yā nūū ūū xico cuīyā? Suu nchivī jā ní nsāhá cuāchi de nī jīhī ndá ji nūū ñuhun tihá.

¹⁸ ¿De ní nchivī cúu jā ní ncāhān téyí yā jā má quívi cuitī ji nūū natátú ji sáhá yā? Suu ndá nchivī jāá nduú ní ncándíja nūū yā.

¹⁹ Túsaá de jíín ō jāá nduú ní ncúu quīvī ndá ji nūū natátú ji, sīquī jāá nduú ní ncándíja ji yā.

4

¹ De juni íyó cā tūhun jā ní nquee yuhú yā jā quīvī nchivī ndahá yā jā natátú ji sáhá yā, de ná cóo cuidado ō jā má stíví ó, tácuā mā cōó sava nú jā má níhīn nū quīvī nú.

² Chi suni maá ó nī jini ó tūhun jā scácu yā yóhó, tá cúu nūū ní jini nchivī janahán. Sochi nūū maá ji chi nduú ní jétíñú tūhun jā ní jini ji, sīquī jāá nduú ní ncándíja ji.

³ De yóhó jā cándíja, chi maá ó cúu jā quívi ndahá yā jā natātú ó. De síquī nchivī jāá nduú cándíja nī ncāhān yā suha:

Jā ñúcuán nī nquītī inī nī, de nī ncāhān téyí nī

jā má quívi cuitī ndá ji nūū natātú ji sāhá nī.

De súcuán nī ncāhān yā vísō ja íyó tūha nūū natātú ji jondē tá nī jēcōo ñayívī.

⁴ Chi súcuán yósō tūhun nūū tutū īī síquī quívi újā:

Nī nsínu Yāā Dios ndācá jā ní nsāhá yā, de nī natātú yā quívi újā.

⁵ De suni yósō tucu nūū tutū īī:

Mā quívi cuitī ndá ji nūū natātú ji sāhá nī.

Ncachī yā.

⁶ Túsaá de íyó cā nchivī jā quívi ji ndahá yā jā natātú ji. Chi nchivī janahán jā ní jini tūhun jā scácu yā ji, nduú ní nquívī ji síquī jāá nduú ní ncándíja ji nūū yā.

⁷ Jā ñúcuán nī jani tucu yā incā quívi jā quívi nchivī, de quívi ñúcuán cúu mitan. Chi tá nī nchāha cuāhā tiempo jā ní ncāhān yā jíin nchivī janahán, de yósō nūū tutū jā suni nī ncāhān David suha nī nsāhá yā:

Mitan de tú cunini ndá nú jā cāhān yā,

de mā cúnihin inī nū túsaá.

Cáchī tutū.

⁸ De Josué nī squívi dē nchivī Israel janahán iin lugar nūū natātú ji. De vísō súcuán de nduú ní ncúu squívi dē ji nūū yā jā natātú ánō ji. Chi tú súcuán de mā cāhān cā Yāā Dios jíin ndācá nchivī jā mitan cúu quívi jā quívi ndá ji nūū natātú ji.

⁹ Túsaá de íyó tūha iin nūū natātú nchivī Yāā Dios, tá cúu nūū ní natātú maá yā.

¹⁰ Chi nchivī jā quívi nūū natātú ji jíin yā, chi natātú ji jā ní nsatíñū ji, tá cúu nūū ní natātú Yāā Dios nūū tiñu jā ní nsāhá maá yā.

¹¹ Túsaá de ná ndúcú ndéé ó quívi ó ndahá yā jā natātú ó, de mā sāhá ni iin ó cuāchi jā má cándíja ó yā, tá cúu nūū ní nsāhá ndá ji jondē saá.

¹² Chi tūhun Yāā Dios chi técu de íyó poder. Chi cúu tá cúu iin espada jā xēen ndūū lado, chi nástúu cájí nāsa íyó jāá ntúnī ō jíin ánō ō, tá cúu nūū sáhá espada jā jéhdē de nástúu nūū ñútáhn yiqui jíin minqui. De tūhun yā nástúu ndihi nāsa jáni inī ō jíin nāsa cúnī ō sāhá ó.

¹³ De nduú íyó ni iin jā yíyuhū jāá nduú jínī maá Yāā jā náquehen cuenta, chi ndihi-ni jínī vāha yā, de ndihi-ni túu nijin nūū yā.

Jesús cúu sūtū cúñáhnú cā

¹⁴ De névāha ó iin sūtū cúñáhnú cā, de ja nī ndaa yā nī ndivi yā nūū íyó Yāā Dios. De Jesús Sēhe Yāā Dios cúu yā. Jā ñúcuán ná cuiñi ñihin ó jíin tūhun jā ní ncandíja ó.

¹⁵ Chi névāha ó iin sūtū cúñáhnú jā cúndáhvī inī yóhó jāá nduú nā fuerza ō jā squíncuu vāha ó. Chi tá cúu nūū ndóho ó jā jito túnī tāchi cúñáhnú yóhó, suni súcuán nī ndoho maá yā jā ní jito túnī ji yā, vísō nduú nā cuāchi cuitī yā.

¹⁶ Túsaá de mā cúyūhú ó, chi ná quívi ó yuhú mesa yā jā cācān táhvī ō. Chi māni yā jíin ó, de cúndáhvī inī yā yóhó, de síquī jā vāha inī yā de chíndeé yā yóhó ndācá vuelta jā jíin ñúhún ó.

5

¹ De ndācá sūtū jā ní ncuñáhnú janahán, nī nacāji Yāā Dios dē māhñú nchivī, de nī jani yā dē jā cuiñi dē nūū yā jēhē nchivī, de sōcō dē ndatíñū jíin quiti nūū yā jā síquī cuāchi ji.

² De cuu cāhān vitá dē jíin nchivī jāá nduú jícūhun inī jíin nchivī jā stívī, chi saá-ni maá dē nduú nā fuerza inī dē jā squíncuu vāha dē.

³ Jā ñúcuán cúu jā suni cánuú jā sōcō dē quiti nūū yā jā síquī cuāchi maá dē, nsūú maá-ni jā síquī cuāchi nchivī.

⁴ De ni iin tēe nduú cúu sāhá ñáhnú dē maá dē jā cuu dē sūtū cúñáhnú, chi sa maá Yāā Dios cúu jā nacāji yā dē, tá cúu nūū ní nacāji yā Aarón jondē janahán.

⁵ De saá-ni Cristo, nduú ní nsáhá ñáhnú yā maá yā jā cuu yā sūtū cúñáhnú, chi sa Yāa Dios nī nsáhá, chi nī ncāhān yā tūhun yáhá:

Maá nú cúu Sēhe nī,
de mitan de nī nsáhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá nú.

⁶ De suni cáhān tucu yā nūū tutū ī:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

⁷ De Cristo tá nī īyo yā ñayiví, de nī jicān táhvi yā, de jondē nī jacu yā de nī jacu cóhó yā. De nī ncāhān ndāhvī yā jíín Yāa Dios, Yāa jā cuu scácu yā jā má cúu yā nícu. De sīquī jā yíñúhún nī nchiñúhún yā Yāa Dios, de nī nchindeé nī nchituu Yāa Dios yā jā ní jendeé inī yā jíín tūndóhó.

⁸ Chi vísō Sēhe Yāa Dios cúu yā, de nī ncardíja yā nī ndoho yā inī ñayiví, de súcuán de nī jinī yā nāsa cúu tūhun cándíja.

⁹ De tá nī ncuu nī squíncuu ndihi yā jā ní ncardíja yā, de nī ncucutú tūhun jā scácu yā ndācá nchivī jā cándíja nūū yā, de cutecū ji níí cání.

¹⁰ Chi nī jani Yāa Dios yā jā cúu yā sūtū cúñáhnú, suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

Sīquī jā má cācá yátá ji

¹¹ De íyó cuāhā tūhun jā cachī tūhun nī sīquī ndācá yáhá. Sochi vījín cúu jā jicūhun inī ndá nú sáhá nī, sīquī jāá nduú cúnī nū chuhun inī nū.

¹² De ja nī ncunahán cándíja ndá nú, de jíni ñúhún jā cuu nú tēe stéhēn nícu. De nduú chi sa jíni ñúhún tucu ndá máá nú tēe jā stéhēn nūū nū ndācá tūhun Yāa Dios jāá nduú vījín cuitī. Chi sa nī nduu nú modo sūchí ñíquín jā jíni ñúhún caxīn, chi ncháha ca cuja ji cajī ji jā cājí. Súcuán cúu ndá nú chi ncháha ca cuja nú jíín tūhun vījín cā.

¹³ Chi tú cúu ndá nú cúsá maá modo sūchí ñíquín jā jáxīn, túsaá de nduú cúu jicūhun vāha inī nū tūhun ndāa.

¹⁴ Sochi nchivī ja nī jija, chi yājī ji jā cājí, cúu jā ní ncutūha vāha ji de ja cuu nacāji ji jā vāha jíín jā nēhén.

6

¹ Túsaá de ná yáha ó nūū ndá tūhun Cristo jāá nduú-ni vījín, de ná cóhōn nūū tūhun jā vījín cā, tácuá ná cúja vāha inī ō jíín tūhun yā. De mā ndíjéhé tucu ó jíín tūhun jā ní scuáha ó xihna cā, suu tūhun jā nācāni inī ō jā sndóo ó ndá cuāchi jā sáhá jā naā ō, jíín jā cándíja ó Yāa Dios,

² jíín sīquī jā jénduté, jíín sīquī jā tēe ndahá xīnī nchivī, jíín sīquī jā natecū ndiyi, jíín sīquī jā tánū táhvi nchivī níí cání.

³ Túsaá de ná yáha ó nūū ndācá yáhá de quīvi ó nūū tūhun vījín cā, de tú cuāha Yāa Dios tūhun.

⁴ Chi íyó nchivī jā ja nī jicūhun inī ji, de ja nī jinī ji ndācá jā jéhe Yāa Dios, de ja nī nquīvi ji nūū tūhun jā stéhēn Espíritu Santo,

⁵ de suni ja nī jinī ji tūhun vāha Yāa Dios jíín nāsa coo poder yā tiempo quiji.

⁶ De nchivī ñúcuán tú caca yátá ji, de mā cúu cā ndijéhé jeé ji jā nacāni inī ji. Chi jā caca yátá ji cúu modo jā jáhnī tucu ji Sēhe Yāa Dios yicā cruz, de jéhe ji tūhun canoō yā jíín nchivī.

⁷ De nchivī chi cúu ji tá cúu ñuhun jā cúun vāha sāvī nūū de ndóyo vāha. De tú néne jā vāha jā cajī ndá tēe sátíñú, ñúcuán de cúsi inī Yāa Dios jíín.

⁸ Sochi tú néne maá-ni iñu ñúcún jíín yūcū jā sátéñú, túsaá de nduú jétíñú cuitī, de squéne yichī yā, de iin quīvi de cāyū. Súcuán tánū táhvi nchivī jā jíca yátá.

Jā ñúhún inī ō ndācá jā vāha jā coo

⁹ De ndá máá nú hermano, vísō cáhān ndá nī súcuán jíín nú, de jíni vāha nī jā cúu nú nchivī jā cuiñi ñihin, chi nchivī jā ní scácu yā cúu nú.

¹⁰ De Yāā ndāā cúu Yāā Dios, de nduú náā inī yā tiñu jā sáhá ó. Chi sīquī jā íyó mānī nū jíin yā de nī ncundáhvī inī nū ndá hermano nū jā cándíja, de nī nchindeé nú ji, de súcuán sáhá ndá nú jondē mitan.

¹¹ De cúni ndá nī jā níní súcuán sáhá cā tá iin iin nú jondē quīvī sándihí, chi jā sáhá nú súcuán de nīhīn nū ndihi jā ñúhún inī nū.

¹² De cúni ndá nī jā má cúhuun inī ndá nú, chi sa ndacu nú nchivī cándíja jā jíin paciencia ndétu ndá ji, de jā ñúcuán nīhīn táhvī ji ndācá jā ní nquee yuhú yā.

¹³ Chi quīvī jā ní nquee yuhú Yāā Dios nūū Abraham, de nī nacunehen yā maá yā jā ní ncāhān téyíí yā, chi nduú cā nā incā cuu nacunehen yā jā cúñáhnú cā nsūú cā maá yā jā cuu testigo yā.

¹⁴ De nī ncāhān yā: Jāndāā ndija jā vāha ndasí sáhá nī ndóhó, de sáhá nī jā nducuahā ndasí tatā nū, ncachī yā jíin Abraham.

¹⁵ De jíin paciencia nī ndetu dē, de súcuán de nī nīhīn dē jā ní nquee yuhú yā.

¹⁶ Chi tá cáhān téyíí ndá nchivī, de nacunehen ji síví iin jā cúñáhnú cā nsūú cā maá ji. De tú íyó iin tūhun jāá nduú cándíja táhān, de tú iin tēe cáhān téyíí dē jíin síví Yāā Dios, ñúcuán de jécuiñī jā tétáhān.

¹⁷ De saá-ni Yāā Dios, chi nī ncāhān téyíí yā nūū nchivī jā cuāha yā táhvī ji. Chi nī ncuu inī yā jā cucáhnú vāha inī ji jā má nācani yátá inī yā sīquī jā ní nquee yuhú yā jā cuāha yā nūū ji.

¹⁸ Chi mā nācani yátá cuitī inī yā sīquī tūhun jā ní ncāhān yā ūū vuelta, iin cúu jā ní nquee yuhú yā, de incā cúu jā ní ncāhān téyíí tucu yā sīquī tūhun ñúcuán. Chi nduú stáhvī cuitī yā. De jā ñúcuán ndá máá ó jā ní jiquisāhvi ó nūū yā, chi íyó ndeé ndasí inī ō, de ñúhún téyíí inī ō jā squíncuu yā jā ní ncāhān yā.

¹⁹ De sīquī jā súcuán ñúhún inī ō, de suu sáhá jā quéndōo cutú ánō ō jíin tūhun yā, de cúcáhnú vāha inī ō, tá cúu nūū quéndōo cutú barco jā tíin gancho yūū. De sáhá jā cuu quīvī ó andiví nūū īī cā, jā cúu modo cuarto īī cā jā ní íyo ichi chátá sahma jā ní ndita caa inī vehe īī janahān.

²⁰ De inī ñúcuán chi xihna cā Jesús nī nquīvi, tácuca nacune yā ichi jā quīvī ó. De jā ñúcuán níí cání cúu yā sūtū cúñáhnú tá cúu nūū ní ncuu sūtū Melquisedec.

7

Jā cúu Jesús sūtū tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec

¹ De maá Melquisedec nī ncuu dē rey ñūū Salem, de nī ncuu dē sūtū nūū Yāā Dios, Yāā cúñáhnú ndasí. De nī jētahān dē Abraham tá nī nenda Abraham jā ní ncundeé dē nī ncanāā ndá dē jíin ndá rey. De nī jīcān táhvī dē jēhē Abraham.

² De ndācá ūxī ndatíñú jā ní ncandeē Abraham nūū ndācá rey, nī jēhe dē iin iin nūū ñúcuán nūū Melquisedec. De síví Melquisedec cáchī: Rey jā sáhá tiñu ndāā. De suni nání dē Rey Salem, de tūhun Salem cáchī: Jā íyó ndeé íyó sīī inī. De jā ñúcuán suni nání dē: Rey jā sáhá jā íyó ndeé íyó sīī inī nchivī.

³ De nduú cáhān tutū tūhun tatā dē ni naná dē ni ndācá tatā dē. De suni nduú cáhān jā ní ncacu dē jíin jā ní jīhī dē. Chi cúu dē tá cúu Jesús, Sēhe Yāā Dios, chi níí cání cúu dē sūtū.

⁴ De cūndēhé ndá nú nāsa ñáhnú nī ncuu Melquisedec, chi tatā ō Abraham jā ní ncuñáhnú, nī jēhe dē iin iin nūū ndācá jā úxī nūū dē sīquī ndācá jā ní ncandeē dē nūū ndá rey.

⁵ De jíinī ō jā ndācá ūxī ndatíñú jā ní nīhīn nchivī, nī jēhe ji iin iin nūū, nī nquehen ndá tēe cúu sūtū tatā Leví, tá cúu nūū cáhān ley Moisés. De nī nquehen dē nūū nchivī jā cúu táhān dē, chi iin-ni tatā Abraham cúu ndá dē jíin ji.

⁶ De Melquisedec chi nsūú tatā Leví cúu dē, de vísō súcuán de nī nquehen dē iin iin nūū ndācá jā úxī nūū Abraham. De suni nī jīcān táhvī dē jēhē Abraham, vísō cúu Abraham tēe jā ní nquee yuhú yā nūū dē jā sáhá yā jēhē dē.

⁷ De jíinī vāha ó jā tēe cúñáhnú cā cúu jā jīcān táhvī jēhē tēe núu cā.

⁸ De ñayiví yáhá chi ndácá sūtū chi quéhen dē iin iin nūū ndácá jā úxī nūū nchivī, vísō cúu ndá dē tēe jíhī. De Melquisedec suni nī nquehen dē, sochi maá dē chi cáhān tutū ī jā tēcū dē.

⁹ De suni cuu cáhān ō jā Leví, tēe jā ní nquehen iin iin nūū ndácá jā úxī nūū nchivī, suni modo jā nūū maá dē nī nquehen Melquisedec iin iin nūū ndácá jā úxī. Chi jā ní jēhe Abraham nūū Melquisedec, suu cúu modo jā suni nī jēhe dē cuenta Leví jíín ndihi cā tatā dē jā quiji.

¹⁰ Chi tatā Abraham cúu Leví, de vísō ncháha ca cacu dē quivī jā ní jētahān Melquisedec Abraham, de modo jā ní jēhe maá Leví cúu jā ní jēhe Abraham.

¹¹ De chíjin tatā Leví nī nquiiji sūtū Aarón jíín ndá cā sūtū jā ní nquiiji. De nī stéhēn ndá dē ley yā nūū nchivī Israel janahán. De tú ní ncúu sáhá dē jā quendōo ndāā nchivī jíín ley ñúcuán nícu, de nduú cā cánuú jā nūcuīñī incā clase sūtū lugar Aarón jíín ndá tatā dē. De incā clase sūtū cúu Cristo jā cúu yā tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec.

¹² De tú nūcuīñī incā clase sūtū, de suni cánuú jā sāma ley síquī ndá tatā dē.

¹³ Túsaá de nī nsāma ley ñúcuán, chi cáhān tutū ī jā Jētohō ō Jesús cúu incā clase sūtū, de nī ncacu yā chíjin incā tatā. De tatā nūū ní nquiiji yā, nduú ni iin ní ncúu sūtū.

¹⁴ Chi jíni vāha ó jā chíjin tatā Judá nī ncacu Jētohō ō. De tatā ñúcuán chi nduú ní ncáhān cuitī Moisés jā cuu ji sūtū.

¹⁵ De cájī cúu jā ní nūcuīñī Cristo jā cúu yā incā clase sūtū tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec.

¹⁶ De nduú cúu yā sūtū jā ní ncacu chíjin tatā Leví tá cúu nūū cáhān ley janahán. Chi cúu yā sūtū síquī jā ndíso yā poder jā cutecū yā ní cání de mā cúu cuitī yā.

¹⁷ Chi súcuán nī ncāhān Yāā Dios tūhun yā:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

¹⁸ Túsaá de tíñu jā ní ndacu ley janahán síquī sūtū, chi nī naā mitan, chi nduú ní níhīn tíñu quendōo ní cání.

¹⁹ Chi ley Moisés nduú ní nsáhá jā quendōo ndāā nchivī. De nī níhīn ō iin tūhun vāha cā jā ñúhún inī ō jā sndáhvā Cristo cuāchi ó, de súcuán nī ncuñatin ó nūū Yāā Dios.

²⁰ De jíín jā ní ncāhān téyíí Yāā Dios de cúu Jesús sūtū.

²¹ Chi ndá cā tēe ñúcuán, nsúú jíín tūhun jā ní ncāhān téyíí yā nī ncuu dē sūtū. Sochi Jesús chi nī ncāhān téyíí Yāā Dios jā cuu yā sūtū, chi súcuán cáhān tutū:

Nī ncāhān téyíí maá Jētohō ō Yāā Dios, de mā nácani yátá inī yā:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

Ncachī yā.

²² Túsaá de jíín Jesús nī ncucutú iin contrato vāha cā nsúú cā ley janahán.

²³ De ndá cā sūtū ñúcuán, chi nī iyo cuāhā dē, síquī jā jíhī ndá dē de nduú ní ncúu cuiñī dē ní cání.

²⁴ Sochi Jesús chi cúu yā sūtū jā cuiñī ní cání, chi tēcū yā ní cání.

²⁵ Jā ñúcuán cúu jā ndíso tíñu yā jā scácu yā nchivī jā quiji nūū Yāā Dios jā cutecū ji níí cání. Chi níí cání tēcū yā de cáhān yā jēhē ji jíín Yāā Dios.

²⁶ Túsaá de vāha ndasí sūtū cúñáhnú cúu Jesús, tá cúu nūū jíni ñúhún ó. Chi sūtū ī cúu yā, de nduú nā cuāchi yā, de íyó ndoo yā, de nduú cúu yā táhān nchivī jā sáhá cuāchi, de cúñáhnú ndasí yā jondē nūū sūcún cā andiví.

²⁷ De maá yā nduú jíni ñúhún jā sáhá yā tá cúu nūū ní nsáhá ndá sūtū cúñáhnú janahán, jā ndiquiví nī nsōcō dē quiti síquī cuāchi maá dē xihna cā, de sá de síquī cuāchi nchivī. Chi iin vuelta-ni nī nsōcō yā maá yā jēhē ō, de nī ncuu-ni.

²⁸ Chi jíín ley Moisés nī jani ndá dē ndá sūtū cúñáhnú jāá nduú nā fuerza squíncuu vāha. Ñúcuán de cuéé cā de nī ncāhān téyíí Yāā Dios. De jíín jā ní ncāhān téyíí yā, de nī jani yā Sēhe yā jā cúu yā sūtū cúñáhnú, de sūtū ndāā sūtū vāha cúu yā ní cání.

8

Jā ndíso tíñú Cristo síquī iin contrato jeé

¹ Túsaá de tūhun cánuú cā jā ja nī ncāhān ndá nī cúu yáhá: Névāha ó iin sūtū cúñáhnú tá cúu nūū ní ncāhān ni, de ndéē yā lado cuáhá mesa nūū ndácu tíñu maá Yāā jā cúñáhnú jondē andiví.

² De mitan de cúu yā sūtū jondē andiví, jā cúu lugar ī ndija jā ní nsāhá maá Jētohō ō Yāā Dios, nsūū nchivī. Chi nduú cáá tá cáá vehe ī janahán jā ní nsāhá nchivī.

³ De ndācá sūtū cúñáhnú nī jani Yāā Dios dē jā sōcō dē ndatíñú jíin quiti nūū yā. Túsaá de Jesucristo suni nī jini ñúhún jā sōcō yā jā cúu yā sūtū.

⁴ De tú ní íyo cā yā inī ñayiví, de ni mā quétáhán jā cúu yā sūtū jíin ndá cā sūtū, chi níni sōcō cā ndá dē quiti tá cúu nūū cáhān ley Moisés.

⁵ De tíñu jā sáhá ndá dē, chi nduú quétáhán jíin jā íyó andiví. Chi cúu iin muestra-ni jā stéhēn síquī andiví. De cúu tá cúu jā ní ncāhān Yāā Dios jíin Moisés quiví jā ní nquijéhé dē nī nsāhá dē vehe ī janahán: Coto vāha nú jā sáhá nú ndācá ndatíñú tá cáá ndá jā ní stéhēn ni nūū nū jondē xīnī yucu, ncachī Yāā Dios jíin dē.

⁶ De mitan de sáhá Cristo tíñu ñáhnú ndasí cā nsūū cā jā sáhá ndá sūtū ñúcuán, chi ndíso tíñú yā síquī contrato jeé jā vāha ndasí cā, chi ndíso tūhun ñáhnú cā jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā sáhá yā.

⁷ Chi contrato ley xíhna ñúhún, tú ní nsāhá jā quee vāha tíñu nícu, de nduú cā cánuú jā coo contrato ūū.

⁸ Chi nchivī janahán ñúcuán nduú ní nquéndōo ndāā ji, chi nī ncāhān Yāā Dios jíin ji, cáchī tutū:

Quiji quiví jā nasāhá nī iin contrato jeé jíin nchivī Israel jíin nchivī Judá, cáchī Jētohō ō Yāā Dios.

⁹ De mā cōó tá cúu contrato jā ní nsāhá nī jíin ndá tatā ji janahán, quiví jā ní ntiin nī ndahá ndá ji, de nī ntavā ni ji inī nación Egipto.

Chi nduú ní squíncuu vāha ndá ji jíin contrato ley ni.

Jā ñúcuán nduú cā ní ntánuú nī ji, cáchī Yāā Dios.

¹⁰ Túsaá de suha coo contrato jā nasāhá nī jíin nchivī Israel, jondē tá quiji quiví ñúcuán, cáchī Jētohō ō Yāā Dios:

Sāhá nī jā jīcūhun ley ni nūū jāá ntúnī ji,

de saá-ni inī ánō ji tee nī tūhun ley ni.

De cuu nī Yāā Dios ndá ji,

de maá ji cuu nchivī maá nī.

¹¹ De nduú cā jíni ñúhún stéhēn ji nūū táhán ji nūū ñanī ji, tácuā cunī ji nāsa Yāā cúu Jētohō ji.

Chi ndihi ji cunī nāsa Yāā cúu nī, jondē nchivī núu cā jíin jondē nchivī cúñáhnú cā.

¹² Chi cune cáhnú inī ni nūū ji jā ní nsāhá ji tíñu néhén,

de ni mā núcūhun cā inī ni cuāchi jā ní nsāhá ji.

Ncachī Yāā Dios.

¹³ De jā ní ncāhān yā jā cuāha yā iin contrato jeé cúu jā ní ncachī yā jāá nduú cā cuetíñú contrato xíhna ñúhún. De iin jā ní ncutúhú jāá nduú cā jétíñú, chi jíni ō jā ja ñatin naā.

9

Vehe ī ñayiví yáhá nī stéhēn nāsa cáá andiví

¹ De ndāā chi contrato xíhna ñúhún nī ndacu tíñu nāsa chiñúhún ji yā, jíin nāsa coo iin vehe ī inī ñayiví yáhá.

² De nī ncuvāha vehe ī ñúcuán, de nī íyo ūū cuarto. De cuarto xíhna ñúhún jā nání cuarto ī, nī inī candelero oro jíin mesa oro jíin pan ī.

³ De nī íyo sahma jā ní ndita caa jā ndásī incā cuarto jā nání cuarto ī ndasí cā.

⁴ De inī ñúcuán nī iyo iin altar oro nū cáyū sūja ī, jíin jātūn jā ñúhún contrato ley, de maá-ni oro cúu ní sīquī jātūn. De inī jātūn íní iin tījēhēn oro jā ñúhún maná jā ní ncuun jondē andiví. De suni ñúhún vara Aarón jā ní nene yūcū, jíin tabla yūū jā yósō tūhun contrato ley.

⁵ De sīquī jātūn nī īñi ndúū figura ángel querubín jā stéhēn jā ndéē Yāā Dios. De nī nsāhá cōndāhvī sīquī tapa jātūn nūū ní nchosō yúyú nīñi jā sndāhvā cuāchi. De nduú núne ó jā cāhān cā ō sīquī ndá ñúcuán mitan.

⁶ De tá nī jīnu ndācá ñúcuán, de sanúú sanúú-ni quívi ndá sūtū inī cuarto xíhna ñúhún jā sáhá dē tīñu jā cúu dē sūtū.

⁷ Sochi inī cuarto ūū, chi nduú cúu quívi nā-ni sūtū jíin incā nchivī, chi mátúhún-ni sūtū cúñáhnú cā cúu jā quívi, de suni iin-ni vuelta jā cuīyā. De suni mā cūū quívi dē de tú nduú nīñi quiti jā sōcō dē nūū Yāā Dios jā sīquī cuāchi maá dē jíin sīquī cuāchi nchivī.

⁸ De jíin ñúcuán stéhēn Espíritu Santo nūū ō jā tá nī iyo cā cuarto ī xíhna ñúhún inī ñayiví, de nduú ní núne ichi jā quívi nchivī inī lugar ī ndasí jā cúu andiví.

⁹ Chi ndācá ñúcuán cúu jā ní stéhēn nāsa cúu tiempo mitan. Chi jā ní nsōcō ndá ji ndatíñú jíin quiti nūū Yāā Dios, chi nduú ní ncúu cuitī sáhá jā quendōo ndoo ánō nchivī jā ní nsōcō.

¹⁰ Chi ndá ñúcuán nī stéhēn maá-ni sīquī yiqui cúñu ó, nāsa cajī ō, nāsa coho ó, nāsa ndundoo ó. De nī jetíñú jondē nī nquiji Cristo jíin iin modo vāha cā, de sá de nduú cā.

¹¹ Chi mitan chi ja nī nquiji Cristo, de cúu yā sūtū cúñáhnú cā jā ndíso tíñú yā sīquī ndācá jā vāha jā ní nquiji mitan. De cúu yā sūtū inī lugar ī jondē andiví jā cúñáhnú cā de vāha cā nsūū cā cuarto ī janahán. De nsūū jā ní nsáhá nchivī cúu, chi nsūū cuenta ñayiví yáhá cúu.

¹² De jā ní nquívi yā inī lugar ī ndasí cā jondē andiví, de nsūū jíin nīñi ndixúhú de nī nīñi becerro, chi jíin nīñi maá yā nī nquívi yā, nī nsōcō yā iin vuelta-ni jā ní cání. De sūcuán nī scácu yā yóhó jā cutecū ō ní cání.

¹³ Chi jondē janahán de nīñi stīquī jíin nīñi ndixúhú jíin yāā becerro jā ní ncāyū nūū altar, nī jōsō ndá dē sīquī nchivī jāā nduú íyó ndoo ánō ji, de sūcuán nī ndundoo ji nūū yā.

¹⁴ De tú nī nīhīn tíñú nīñi ndācá quiti ñúcuán, de nā oncā cúu nīñi maá Cristo. Chi Yāā ndoo cúu yā, de nī nsōcō yā maá yā nūū Yāā Dios, nī nsāhá Espíritu Santo jā íyó ní cání. De nīñi yā náquete ánō ō nūū tíñu néhén jā cuū ō sáhá. De sūcuán de cuu satíñú ó nūū Yāā Dios, Yāā técu.

¹⁵ Jā ñúcuán cúu jā ndíso tíñú yā sīquī iin contrato jeé. Chi nī jīhī yā, de sūcuán nī ncandēē yā cuāchi jā ní nsāhá ndá nchivī tá nī iyo ji chījin contrato xíhna ñúhún. De nchivī jā cána Yāā Dios ji jā quívi ji ndahá yā, nīhīn ji tāhvī ji jā coo ní cání, tá cúu nūū ní nquee yuhú yā.

¹⁶ Chi cúu modo jā tá sáhá iin tēe acta jā cāhān sīquī tāhvī, de jondē tá cuū dē sá de nīhīn tíñú.

¹⁷ Chi tú técu cā tēe jā ní nsāhá, de nduú nīhīn tíñú. De jondē tá nī jīhī dē, de sá de jetíñú.

¹⁸ De saá-ni contrato xíhna ñúhún, suni nī jini ñúhún cucutú jíin nīñi quiti jā ní jīhī. De contrato jeé chi cúcutú jíin nīñi Cristo jā ní jīhī yā.

¹⁹ Chi tá nī ncuu nī ncachī Moisés ndācá tíñu jā ndācu contrato ley ñúcuán nūū ndivī nchivī, de nī nquehen dē nīñi becerro jíin nīñi ndixúhú jíin ndute, de jíin ixi cuahá jíin yūcū hisopo nī jōsō dē yúyú nīñi sīquī libro ley jíin sīquī ndivī nchivī.

²⁰ De nī ncāhān dē: Yáhá cúu nīñi jā cúcutú contrato ley jā ní nsāhá Yāā Dios jíin ó, ncachī dē.

²¹ De suni nīñi ñúcuán nī jōsō dē jondē inī maá vehe ī jíin nūū ndācá ndatíñú jā ní jetíñú ndá dē jā chíñúhún dē yā.

²² De ja ñatin ndihi ndatíñú, chi cāhān ley yā jā jíni ñúhún ndundoo jíin nīñi. De tú mā cātí nīñi de mā cúne cáhnú inī yā nūū cuāchi nícu.

Jā ní nsōcō Cristo maá yā jā candeē yā cuāchi

²³ Túsaá de ndācá ndatíñú ñúcuán jā cúu muestra ndá maá jā íyó andiví, nī jini ñúhún jā ndundoo jíín nīñi quiti. De ndá maá jā íyó andiví, chi nī jini ñúhún ndundoo jíín nīñi Cristo jā váha ndasí cā.

²⁴ De Cristo chi nduú ní nquívi yā inī lugar īī jā ní nsāhá nchivī, chi iin muestra-ni nī ncuu ñúcuán jā ní stéhēn nāsa íyó lugar īī ndija jondē andiví. Chi sa maá andiví nī nquívi yā, de mitan chi íyó yā nūū Yāā Dios jā cáhān yā jēhē ō.

²⁵ De maá sūtū cúñáhnú cā quívi dē ndācá cuíyā inī cuarto īī cā jā sócō dē nīñi quiti. Sochi Cristo chi nduú ní nsōcō yā maá yā cuāhā vuelta, chi iin vuelta-ni.

²⁶ Chi tú súcuán de cánuú jā cuāhā vuelta ndoho yā jondē tá nī jēcōo ñayiví de jondē mitan nícu. De nduú chi sa tiempo jā cuándihī yáhá nī nquenda nijīn yā iin vuelta-ni jā níí cání, de nī nsōcō yā maá yā jā ní ncandeē yā cuāchi.

²⁷ De tá cúu nūū ní ncundaā jā cuū ndācá nchivī iin vuelta-ni, de ñúcuán de sāhá ndāā Yāā Dios tiñu ji,

²⁸ suni súcuán Cristo nī jíhī yā iin vuelta-ni jā ní nsōcō yā maá yā tácuā candeē yā cuāchi cuāhā nchivī. Ñúcuán de ndiji yā incā vuelta, de nsūú jā sócō tucu yā maá yā jā candeē yā cuāchi, chi sa jā scácu yā nchivī jā ndétu ji jā ndiji yā.

10

¹ Chi ley Moisés nī ncuu iin muestra-ni ndācá jā váha jā ní nquiji jíín Cristo, iin jā stéhēn-ni nāsa coo maá jā váha. Jā ñúcuán nduú cúu cuitī sāhá ley jā quendōo ndāā nchivī jā quíji ji nūū Yāā Dios de sócō ji quiti nūū cuíyā nūū cuíyā.

² Chi tú ní ncúu sāhá ley jā quendōo ndāā ji, de jencuiñī jā sócō ji quiti nícu. Chi tú ní ncúu, de iin vuelta-ni de ja nī nquendōo ndoo ánō nchivī jā sócō ñúcuán, de mā cúyūhū cā ánō ji jā ní nsāhá ji cuāchi nícu.

³ De nduú chi jā sócō ndá ji quiti ndācá cuíyā, sa sáhá jā núcūhun inī ji cuāchi ji.

⁴ Chi nīñi stīquī jíín nīñi ndixúhú, mā cūú cuitī candeē cuāchi.

⁵ Jā ñúcuán tá nī nquiji Cristo inī ñayiví, de nī ncāhān yā jíín Yāā Dios: Jā jáhnī ji quiti jíín jā jēhe ji ofrenda nūū ní, chi nduú ní jétahān inī ní. Sochi nī nsāhá tūha ní yiqui cúñu maá sá jā sócō sá.

⁶ De nduú ní ncúsiī inī ní jā téñuhūn ji quiti de sócō ji tī jā ndundoo cuāchi ji nícu.

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān sá: Yáhá vāji sá jā squíncuu sá tiñu jā jétahān inī ní, Tátā Yāā Dios. Chi súcuán ja yósō tūhun sá nūū tutū. Ncachī Jesús.

⁸ Xihna cā nī ncāhān yā jāá nduú ní jétahān inī Yāā Dios de nduú ní ncúsiī inī yā jā jáhnī ji quiti de jēhe ji ofrenda, jíín jā téñuhūn ji tī de sócō ji tī jā ndundoo cuāchi ji nícu, vísō súcuán ndácu ley tiñu.

⁹ De nī ncāhān cā yā: Yáhá vāji sá jā squíncuu sá tiñu jā jétahān inī ní, Tátā Yāā Dios. De jā ní ncāhān yā súcuán, de nī nsāhá yā jā jencuiñī jā sócō ndá ji quiti, chi nī nsōcō yā maá yā.

¹⁰ De nī nsāhá Yāā Dios jā íyó ndoo íyó īī ō nūū yā síquī jā ní nsāhá Jesucristo jā jétahān inī Yāā Dios, suu jā ní nsōcō yā yiqui cúñu yā iin vuelta-ni jā níí cání.

¹¹ De ndācá sūtū ñúcuán chi ndiquivī nī īñi dē nī nsatíñú dē nūū yā, de cuāhā vuelta jáhnī ndá dē quiti jā sócō sócō dē. De ndācá ñúcuán chi mā cūú cuitī candeē cuāchi.

¹² Sochi Cristo chi iin vuelta-ni jā níí cání nī nsōcō yā maá yā jā síquī cuāchi ó. De sá de nī jēcundeē yā lado cuáhá Yāā Dios nūū cúñáhnú yā.

¹³ De ñúcuán ndétu yā mitan jondē quíji quívi jā candeē yā poder ndācá jā jíñi ūhvī nūū yā.

¹⁴ Chi jā ní nsōcō yā maá yā iin vuelta-ni, de nī nsāhá yā jā níí cání quendōo ndāā nchivī jā ní nsāhá ndoo yā.

¹⁵ De maá Espíritu Santo suni cájí cáhān yā síquī tūhun yáhá, chi xihna cā cáhān yā:

¹⁶ Suha coo contrato jā nasāhá nī jíín ji,

jondē tá quiji quīvi ñúcuán, cáchī Jētohō ō Yāā Dios:

Sāhá nī jā jīcūhun ley ni inī ánō ji,
de saá-ni nūū jāá ntúnī ji tee nī tūhun ley ni.

¹⁷ Ñúcuán de cáhān cā yā:

Mā nūcūhun cā inī ni ndācá cuāchi jín tiñu néhén jā ní nsāhá ji.

Ncachī yā.

¹⁸ Túsaá de tú ja nī nee cáhnú inī yā nūū cuāchi ó, de nduú cā cánuú jā sōcō cā ō jā síqui cuāchi ó.

Jā ní nune ichi jā quīvi ó nūū Yāā Dios

¹⁹ Jā ñúcuán hermano, mā cānī inī ō ni iin, chi cuu quīvi ó lugar ī ndasí jondē nūū íyó Yāā Dios, síqui jā ní jati ñīñī Jesucristo.

²⁰ Chi nī nacune yā iin ichi jée jā cutecū ō ní cánī sāhá yā. Chi tá nī jīhī yā de nī ntēhndē sahma jā ndíta caa jā ndasí lugar ī ndasí cā inī vehe ī. De súcuán nī stéhēn Yāā Dios jā nūne jā quīvi ó lugar ī ndasí cā nūū íyó yā.

²¹ De Jesús cúu sūtū cúñáhnú ndasí jā jító yóhó nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios.

²² Túsaá de ná quīvi ó nūū Yāā Dios, de ná cóo ndāā ndija ánō ō, de ná cándija ñihin ó jā íyó ndāā ndihi tūhun yā. Chi jín ñīñī Cristo nī ndundoo ánō ō nūū ndācá cuāchi jā ní nsāhá ó, de nī ndundoo ó nūū yā jā ní jenduté ó jín ndute.

²³ De ná cuīñī ñihin ó jín tūhun jā cáhān ō, suu jā ñúhún inī ō jā sāhá yā jā váha yóhó. De mā cācá yátá ó, chi váha squíncuu maá Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā nūū ō.

²⁴ De ná nácani inī ō nāsa sndíhvī tāhán inī ō jā cundáhvī cā inī ō táhán ó, jín jā sāhá ó tiñu váha.

²⁵ De níñí ná ndútútú ó jā chiñúhún ó yā, de mā cúhuun inī ō tá cúu nūū sáhá sava ji, chi sa víhī cā ná sndíhvī tāhán inī ō, chi ja jínī ō jā cuācuñatin quīvi jā nenda yā.

²⁶ De tú ja nī jīcūhun inī ō de nī jetáhvī ó tūhun ndāā, de tú maá-ni cuāchi sáhá ó sáhá ó, túsaá de nduú cā nā incā íyó jā cuū síqui cuāchi ó.

²⁷ Chi sa quéndōo maá-ni cā tūhun xēen síqui ō jā quiji quīvi juicio de quiji ñuhūn xēen jā cāyū nchivī jā jínī ūhvī ji yā.

²⁸ Nchivī jā squéne yichī ley Moisés, de tú ūū á ūñī nchivī cáhān cuāchi síqui ji, de jīhī nahñí ji, de nduú cā nā tūhun cundáhvī inī íyó.

²⁹ De nā oncā cúu jā má ndōhó xēen cā nchivī jā squéne yichī ji maá Sēhe Yāā Dios, chi modo jā jáñū ñihnu ji síqui yā. De sáhá ji jāá nduú jétíñú cuiti ñīñī yā jā ní jati síqui contrato jā ndundoo ji nūū yā nícu. De súcuán sáhá nāvāha ji nūū maá Espiritu Yāā Dios jā sáhá jā váha yóhó.

³⁰ Chi ja jínī ō jā ní ncāhān maá yā: Maá nī sáhá jā ndutahvī ji síqui cuāchi ji, maá nī cuāha castigo ji, ncachī Jētohō ō. De suni cáhān: Maá Jētohō ō sáhá ndāā yā síqui cuāchi nchivī yā.

³¹ Túsaá de xēen ndasí coo síqui nchivī jāá nduú ní ncándija jā quīvi ji inī ndahá Yāā Dios, Yāā técū, jā ndutahvī ji síqui cuāchi ji.

³² De nūcūhun inī ndá nú nāsa nī ncuu ichi chātā, jondē tá cáta nī nquijéhé nú caca nú jín luz yā, de nī jendeé inī ndá nú jā ní ndoho nú quéhén tūndóhó xēen.

³³ Chi sava ndá nú nī ncāhān néhén ji nūū nū de nī sndóho ji ndóhó nī jínī nchivī. De sava cā nū nī jēhe nú tūhun jā cuiñī nú jín nchivī jā ní ndoho súcuán.

³⁴ Chi nī ncundáhvī inī nū nchivī jā ní nchīhi vecā jā síqui yā, de nī ncusiī inī nū vísō nī ncandeē nchivī ndatíñú nú. Chi nī nsāhá ndá nú cuenta jā jondē andivī névāha nú iin tāhvī jā váha ndasí cā jā coo ní cání.

³⁵ Túsaá de mā siáá nū tūhun jā ní ncandija ndija nú jā váha inī yā, chi cuāhā ndasí tāhvī ñihin nū síqui ñúcuán.

³⁶ Chi cánuú jā cuandeé inī nū tácuā sáhá nú jā jétahān inī Yāā Dios, de ñihin nū jā ní nquee yuhú yā.

³⁷ Chi cáhān tutū ī:

Iin núnú-ñi cā de nenda maá Yāā jā ndiji, de mā cúcuéé yā.

³⁸ De nchivī jā ní sndáhvā ni cuāchi ji, técū ji jā cándíja ji jā sáhá nī jēhē ji. Sochi tú caca yátá ji, de mā cúsiī inī ni jíin ji. Ncachī Yāā Dios.

³⁹ Sochi yóhó chi nduú cúu ó táhán nchivī jā jíca yátá jā tānū tāhvī ji. Chi sa cándíja ó jā nīhīn táhvī ō cutecū ánō ō.

11

Sīquī tūhun cándíja

¹ De jā cándíja ó, suu cúu jā ní ncundaā ndija inī ō jā nīhīn ō ndācá jā ñúhún inī ō, jíin jā jíinī vāha ó jā íyó ndija ndācá jāá nduú jíinī ō nūū mitan.

² De nchivī janahán chi nī jetúhún yā ji sīquī jā súcuán nī ncandíja nīhin ji.

³ Sīquī jā cándíja ó cúu jā jícuhun inī ō jā ní nsáhá Yāā Dios ñayiví jíin tūhun jā ní ncāhān yā-ni. De jíin poder Yāā Dios jāá nduú jíinī ō nūū, nī jēcōo ndācá jā jíinī ō nūū.

⁴ Nī ncandíja Abel jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī nsōcō dē jā vāha cā nūū Yāā Dios nsūū cā Caín. De jā ñúcuán nī jetúhún yā jā íyó ndāā dē, chi nī jetáhvī yā jā ní nsōcō dē quitī nūū yā. De vísō nī jíhī dē, de cáhān cā historia dē jíin ó jondē mitan, chi tēe nī ncandíja ndāā cúu dē.

⁵ Nī ncandíja Enoc jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī naquehen yā dē cuāhān dē andiví, de nduú ní jíhī dē. De nduú ní nānihīn nchivī dē, chi nī ndoñúhún dē-ni nī nsáhá yā. De cáchī tutū jā jondē ncháha ca naquehen yā dē de nī ncusiī inī yā jíin ndācá jā ní nsáhá dē.

⁶ Sochi tú nduú cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō, de nduú nā modo jā cusī inī Yāā Dios jíin ó. Chi nchivī jā cúnī quivī ndahá yā, cánuú jā candíja ji jā íyó yā jíin jā cuāha yā tāhvī nūū nchivī jā ndúcú ji candíja ji yā.

⁷ De Noé nī ncandíja dē jā sáhá Yāā Dios jēhē dē, tá nī ncachī tūhun yā nūū dē jā coo tūndóhó jāá ncháha ca cunī dē jā coo. De jā ñúcuán nī jetáhvī dē nī nsáhá dē barco cāhnú jā nání arca, tácuca cācu dē jíin níí vehe dē. De jā súcuán nī ncandíja dē, de nī nenda cuāchi sīquī nchivī jāá nduú ní ncandíja ji yā. De nī sndáhvā yā cuāchi dē sīquī jā ní ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē.

⁸ De Abraham nī ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jetáhvī dē tá nī ncāhān yā jíin dē jā quíhīn dē iin lugar nūū cuāha yā jā cuu tāhvī dē. De nī nquee dē cuāhān dē, vísō nduú jíinī dē ní cúu nūū quíhīn dē.

⁹ Nī ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ndeē tátū dē nūū ñuhun jā ní nquee yuhú yā jā cuāha yā nūū dē. De nī ndeē dē vehe ñii, de saá-ni sēhe dē Isaac jíin Jacob, chi suni inuú nīhīn táhvī ji jíin dē jā ní nquee yuhú yā.

¹⁰ Chi nī ñuhun inī dē jā cundeē dē maá ñuū andiví jā íyó cutú cimientō, de maá Yāā Dios nī jaquín yā de nī nsáhá yā ñuū ñúcuán.

¹¹ De saá-ni Sara nī ncandíja ña jā sáhá yā jēhē ña, de jā ñúcuán nī nīhīn ña fuerza jā ní jícuhun sēhe ña. Chi jondē tá nī ncháha ndasí cuīyā ña, de nī ncacu iin sēhe yíí ña, chi nī ncandíja ña jā squíncuu Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā.

¹² De súcuán nī ncuu jā ní ntāhvī cuāhā nchivī nī nsáhá iin-ni Abraham, vísō ja ñáhnú ndasí dē. De tatā dē nī nducuahā ndasí, tá cúu tiūūn andiví, jíin ñūtín yuhú mar, jā má cúu cuitī cahvi ó.

¹³ De ndācá nchivī jā ní ncandíja ñúcuán, nī jíhī ji. De vísō nduú ní nīhīn ndá ji jā ní nquee yuhú yā, sochi nī jíinī vāha ji jā súcuán coo, de nī ncusiī inī ndá ji jā nīhīn ji incā vida. De súcuán nī ncāhān ndá ji jā nchivī ñuū jíca nchivī tátū cúu ji inī ñayiví yáhá.

¹⁴ De ndá nchivī jā cáhān súcuán, chi stéhēn cājí ji jā ndúcú ji iin ñuū jā cúu andiví nūū cúu ñuū maá ji.

¹⁵ Chi tú ní nácani inī ndá ji sīquī ñuū nūū ní nquee ji, de íyó modo jā ndicó cóo ji de tú cúnī ji nícu.

¹⁶ De nduú chi nī ncuu ndasí inī ndá ji jā cundeē ji incā ñuū vāha cā jā cúu ñuū andiví. Jā ñúcuán nduú cúcanoō Yāā Dios jā nání yā Yāā Dios ndá ji, chi ja nī nsāhá tūha yā iin ñuū nū cundeē ji.

¹⁷ Nī ncandíja Abraham jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jēhēn dē jíin Isaac jā sōcō dē ji, tá nī jito túnī yā dē. De nī iyo tūha dē jā sōcō dē sēhe dē jā mátúhún ji-ni nū dē, vísō nī nīhīn dē tūhun jā ní nquee yuhú yā suha síquī dē:

¹⁸ Isaac cúu tēe jā squíjéhé nī tatā nū quíhīn, cáchi tūhun jā ní nquee yuhú yā.

¹⁹ De nī nsāhá dē cuenta jā cuu nastécū Yāā Dios ji. De modo jā sūcuán nī ncuu, chi cuu cāhān ō jā modo jā ní jíhī ji de nī natecū ji nū dē, chi nī jasí yā-ni jā má cáhni dē ji.

²⁰ Nī ncandíja Isaac jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ncāhān dē jā tāhvī vāha nīhīn sēhe dē Jacob jíin Esaú tiempo quiji.

²¹ De suni sūcuán nī ncandíja Jacob, de jā ñúcuán tá ja ñatin cuū dē de nī ncāhān dē jā nīhīn ndūū sēhe yí José tāhvī vāha. De yítuu dē garrote dē, de nī nchiñúhún dē Yāā Dios.

²² De suni sūcuán nī ncandíja José, de jā ñúcuán tá cuācuñatin cuū dē, de nī ncāhān dē jā ndācá tatā Israel, iin quívi de quee ji inī nación Egipto. De nī ndacu dē jā chiyuhū ji yiqui dē ñuū nū quívi ndá ji.

²³ De tá nī ncacu Moisés, de tatá ji naná ji nī ncandíja dē jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jito yuhū dē ji unī yōō. Chi nī jinī ndūū dē jā víi cáá ji, de nduú ní nchúhú dē síquī acta jā ní nsāhá rey jā cuū ndācá sūchí yí.

²⁴ De suni sūcuán nī ncandíja Moisés, de jā ñúcuán tá nī jahnu dē de nduú cā ní jéhe dē tūhun jā cuu dē sēhe ñahan cúu sēhe síhí rey Egipto.

²⁵ Chi sa nī ncuu inī dē jā ndoho dē jíin ndá táhán dē nchivī Yāā Dios, nsūú jā cusii inī dē jacū-ni tiempo jíin cuāchi.

²⁶ Chi nī nsāhá dē cuenta jā tú cāhān nēhén nchivī síquī dē jā síquī Cristo, de ñúcuán sāhá jā cucuícá ndasí cā dē ndihi jā ndiso tūhun Yāā Dios nsūú cā jā cucuícá dē ndihi jā íyó nación Egipto. Chi nī ñūhun inī dē jā cuāha yā tāhvī dē.

²⁷ De jā sūcuán nī ncandíja dē, de jā ñúcuán nī nquee dē nación Egipto cuāhān dē. De nduú ní nchúhú dē jā quítī inī rey nū dē. Chi nī iñi nīhīn dē síquī tiñu sáhá dē, chi nī nsāhá dē cuenta jā ja jíin dē nū Yāā jāá nduú cúu cunī ō nū mitan.

²⁸ De jā sūcuán nī ncandíja dē, de jā ñúcuán nī ncāhān dē jā ná cáhni nchivī ticāchí pascua. De nī ndacu dē jā ná cóso ji yúyú nīñi tī viéhé ji, tácuá tá quiji ángel jā cahni yā ndācá sēhe nuú nchivī Egipto, de mā cáhni yā sēhe nuú nchivī Israel.

²⁹ De síquī jā ní ncandíja nchivī Israel jā sāhá yā jēhē ji, de nī nchāha ji-ni māhñú Mar Rojo, chi nī nacune yā ndute de nī natūu-ni ñuhun yíchí. De suni sūcuán nī ncuu inī ndá tēe Egipto jā yāha dē nícu, de nī ndasí-ni ndute síquī dē, de nī jíhī ndá dē.

³⁰ Nī ncandíja ndá soldado jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jicó cáva namā jā ní jicó ndūū jā ndásí ñuū Jericó, tá nī jicó ndūū ndá dē ūjā quívi.

³¹ De Rahab, vísō ñahan ndii nī ncuu ña, sochi nī ncandíja ña jā sāhá yā jēhē ña. De nī nchindeé ña ndá tēe Israel jā ní nquindēhé ndē dē nāsa íyó ñuū ña. De jā ñúcuán nduú ní jíhī ña jíin nchivī ñuū ña jā nīhīn inī.

³² ¿De nāsa cāhān cā ni túsaá? Chi nduú cā nā tiempo jā nacani cā ni tūhun Gedeón jíin Barac jíin Sansón jíin Jefté jíin David jíin Samuel jíin ndācá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán.

³³ Nī ncandíja ndá dē jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ncundeé dē nī natiin dē ndācá ñuū nāhnú, de vāha nī ndacu dē tiñu nū, de nī nchindeé yā ndá dē tá cúu nū ní nquee yuhú yā. De nū sava dē nī jasí Yāā Dios yuhú ndicaha jāá nduú ní nchájī tī dē.

³⁴ De sava dē nduú ní ncáyū dē sāhá ñuhūn jā cáyū xēen. De sava dē nī ncācu jāá nduú ní jíhī dē jíin espada. De sava dē nī nanihīn inī dē tá nduú cā nā fuerza dē nícu, de ndacuī téyí nī iyo dē nū guerra, de nī ncundeé dē síquī soldado ndācá ñuū jíicá jā jíin ūhvī ji dē.

³⁵ De sava ñahan nī natecū sēhe ña jā ní jīhī ji. De sava cā nchivī cándíja chi sa nī ndoho xēen ji jondē nī jīhī ji. Chi nduú ní jéhe ndá ji tūhun jā siáa ji tūhun yā de cācu ji, chi nī nchuhun inī ji jā natecū ji de cundeē vāha cā ji jondē andiví.

³⁶ De sava cā ji nī nsáhá catá nchivī nūū ji, de nī ncani nchivī ji, de jondē nī nuhnī ji cadena nī nchīhi ji vecāa.

³⁷ De nī ncuun nchivī yūū xīnī ji, de nī jehndē ji jíin sierra, de nī jito túnī ji jíin tūndóhó, de nī jahní ji jíin espada. Nī jica nuu ji cháhá chúcuán, de maá-ni ñii ticāchí ñii ndixúhú nī ñūhun ji. Nī ndoho ndáhvī ji, nī jinī ji tūndóhó, nī sndóho nchivī ji.

³⁸ Vāha ndasí cā nchivī nī ncuu ji nsūú cā ndá nchivī ñayiví, de vísó súcuán de nī nsáhá nchivī jā ní jica nuu ji nūū ñuhun t́há jíin chījin yucu, de nī iyo ji yaví cava jíin yaví ñuhun.

³⁹ De ndācá nchivī yáhá, vísó nī jetúhún Yāa Dios ji jā ní ncandíja ñihin ji jā sáhá yā jēhē ji, de nduú ní ñihīn ji jā ní nquee yuhú yā nūū ji.

⁴⁰ Chi nī nsáhá tūha yā iin tiñu vāha cā, de suu cúu jā sáhá Cristo jíin ó, tácuua iin cáhnú-ni ñihīn ji iin tāhvī vāha cā jíin ó.

12

Jā ná cúnuū ō nūū mátúhún-ni Jesús

¹ Túsaá de íyó cuāhā ndasí nchivī ñúcuán jā ní ncandíja ñihin ji jā sáhá yā jēhē ji, de modo jā ní jicó nduú ji yóhó, de stéhēn cā ji nūū ō jondē mitan jā suni súcuán ná cándíja ó. Túsaá de saá-ni maá ó, ná sáhá jíyo ó ndācá jā sátéñú jíin cuāchi jā ní ncaan ó jíin. De ná cuándeé inī ō cunu ó jíin carrera jā ní jēhe yā jā cunu ó.

² De ná cúnuū vāha ó nūū Jesús, Yāa jā ní scándíja yóhó de sáhá yā jā cuja vāha ó jíin tūhun cándíja ó. Chi maá yā nī jendeé inī yā jā ní ndoho yā yicā cruz. De vísó tūhun canoō cúu jā súcuán cuū yā, de nduú ní nsáhá yā cuenta. Chi nī ñuhun inī yā jā cusīi ndasí inī yā tá jīnu jā ndoho yā. Sá de nī jécundeē yā lado cuáhá mesa nūū tátúnī Yāa Dios.

³ De nacani inī ndá nú nāsa nī jendeé inī yā nī ndoho yā jā ní nsáhá nāvāha nchivī íyó cuāchi jíin yā. De súcuán de mā cuítá nú de ni mā nūū inī nū jíin tūndóhó.

⁴ Chi junī ncháha ca ndoho nú jā jondē cuū nū jā ndúcu ndéé nú snāa nū cuāchi.

⁵ De sanaa de ja nī naā inī ndá nú jā cáhān tutū īi, jā sndíhvī inī Yāa Dios ndá nú jā cúu nú sēhe yā:

Séhē, mā quítī inī nū jā jéhe Jētohō ō castigo ndóhó,
de ni mā cúcuécá inī nū tú cāhān yā nūū nū.

⁶ Chi Jētohō ō jáhnū yā nchivī jā mānī yā jíin,
de jéhe yā castigo ndācá jā náquehen yā cuu sēhe yā.
Cáchi tutū.

⁷ Túsaá de cuandeé inī ndá nú jā jéhe Yāa Dios castigo ndóhó, chi sáhá yā jíin nú tá cúu nūū sáhá tatá jíin sēhe dē. Chi nduú nā sēhe íyó jāa nduú jéhe tatá ji castigo.

⁸ De tú mā cuáha yā castigo ndóhó, tá cúu nūū ndóho ndācá sēhe, túsaá de tá cúu sēhe ndáhvī cúu nú, de nsūú sēhe ndija yā cúu nú.

⁹ De tatá ó ñayiví yáhá, suni nī jéhe dē castigo yóhó, de nī iyo yíñúhún ó nūū dē. De nā oncā cúu jā má cuétáhvī ó nūū maá Tatá ó andiví jā jéhe yā castigo yóhó, de cutecū ō níí cání.

¹⁰ De ndāa chi maá dē nī jéhe dē castigo yóhó jacū-ni quiví, nāsa nī ncuu inī maá dē. Sochi Yāa Dios chi jéhe yā castigo yóhó iin modo vāha cā jā quéndōo vāha cā ō, chi jíin ñúcuán de sáhá ndoo yā yóhó tá cúu nūū íyó ndoo maá yā.

¹¹ De ndāa chi nduú cúsiī inī ō maá hora jā ndóho ó castigo, chi sa cúcuécá inī ō. Sochi cúcuéé cā de cunī ō jā jíin castigo jā ní ndoho ó de nī ncutūha ó jā caca ndāa ō de coo ndeé coo siī inī ō.

Sīquī nchivī jā squéne yichī ji tūhun jā cáhān Yāa Dios

¹² Túsaá de mā cōó ndá nú tá cúu tēe jā ní ncuítá īi ndahá, de quísi xīnī jítī, chi sa ndacuī sáhá nú maá nú nūū tūndóhó.

¹³ De caca ndaā nū ichi ndoó, tácuva nduvāha ndá ndóhó jāá nduú nā fuerza inī, jā cúu nú tá cúu tēe tiácuá jāá nduú cúu caca vāha.

¹⁴ De cundihvī inī nū jā cundeē mānī nū jíin ndācá nchivī, jíin jā coo ndoo coo īi nū nūū yā. Chi mā cúu cunī ni iin nchivī nūū maá Jētohō ō de tú nduú íyó ndoo ji.

¹⁵ De coto má caca yátá ni iin nú de siāā nū tūhun jā sáhá Yāā Dios jā váha ndóhó, tácuva mā cúu nú tá cúu iin yūcū úguā jā stívī de sáhá daño jíin ndá nchivī.

¹⁶ De ni iin nú mā cācá ndī. De ni mā cúyichī inī nū nūū ndá jā jēhe Yāā Dios, tá cúu nūū ní ncuu Esaú. Chi sīquī iin-ni cōhō ndeyu jā ní jīcān dē nūū ñani dē, de nī nsama dē jíin derecho jā nīhin dē jā cúu dē sūchí núú, de sūcuán nī yīcō dē derecho dē.

¹⁷ De jíinī ndá nú jā cúcuéé cā de nī ncuu inī dē jā cāhān tatá dē jā nīhin dē tāhvī dē jā cúu dē sūchí núú. De nduú ní ncuu, chi nduú cā ní ntānuú Yāā Dios dē. Chi nduú ní nīhin tīñú cā jā ní nacani inī dē, vísō nī nducú ndéé dē jondē nī jacu dē.

¹⁸ De ndá ndóhó chi nduú ní nquenda nú nūū íyo cúu, tá cúu nūū íyo nī ncuu maá yucu nūū ní jēhe yā ley yā nūū nchivī Israel. Chi nī ncāyū ñuhūn yucu Sinaí, de neē de tuún ndasí, de yíhí tāchī nīhin.

¹⁹ De nī ntivī nīhin trompeta, de nī ncāhān Yāā Dios. De nchivī jā ní jini jā cāhān yā, nī ncāhān ndāhvī ji jā má cāhān cā yā jíin ji.

²⁰ Chi nduú ní ncúndéé ji jíin tūhun jā ní ndacu yā tiñu nūū ji, chi nī ncāhān yā: Vísō iin quiti-ni tú quīvi tī yucu yáhá, de jíinī ñuhūn jā cuū tī jíin yūū á jíin lanza, ncachī yā.

²¹ De sīquī jā íyo ndasí cúu ndá jā ní jini ji, de jondē Moisés suni nī ncāhān dē: Quísi nduhū jā yúhú nī, ncachī dē.

²² De mitan de ndá máá nú jā cándíja, chi nduú ní nquenda nú nūū yucu ñúcuán. Chi sa nūū maá yucu Sión, jíin nūū maá ñuū Yāā Dios, Yāā técu, nī nquenda nú. De ñuū ñúcuán cúu Jerusalén jā íyó andiví, nūū íyó tūtú cuāhā ndasí mil ángel jā chíñúhún Yāā Dios.

²³ De nī nquīvi ndá nú nūū ndéé tūtú nchivī cándíja jā cúu sēhe Yāā Dios, jā íyó lista ji andiví. De nī nquīvi nú nūū Yāā Dios, Yāā jā sáhá ndāā tiñu ndihi nchivī, jíin nūū íyó ánō nchivī vāha jā ja nī squéndōo ndāā yā ji.

²⁴ De suni nūū maá Jesús, Yāā jā ndíso tíñú sīquī contrato jeé, nī nquīvi ndá nú. De yāhvī ndasí cā tiñu sáhá nīñi yā jā ní jati jā sndáhvā cuāchi ó, nsūú cā nīñi Abel jā ní ncāhān cuāchi.

²⁵ Túsaá de coto má squéne yichī nū tūhun jā cāhān yā jíin ndá nú. Chi nchivī jāá nduú ní jétáhvī tá nī ncāhān yā jíin ji ñayiví yáhá, nduú ní ncácu ji. De xēen cā ndoho yóhó de tú mā cuétáhvī ó nūū yā jā cāhān yā jondē andiví túsaá.

²⁶ De tá nī ncāhān yā jondē saá, de nī nquisi ñayiví. De mitan chi cāhān yā: Iin-ni cā vuelta quisi nī ñayiví, de nsūú maá-ni ñayiví, chi saá-ni ndācá jā íyó andiví, ncachī yā.

²⁷ De tūhun yáhá jā cāhān, iin-ni cā vuelta, chi cáchī jā sáhá jíyo yā ndācá jāá nduú íyó cutú, suu jā ní ncuváha, tácuva ná quéndōo jā coo cutú níí cání.

²⁸ Túsaá de cuāha Yāā Dios iin ñuū nūū ō jā coo cutú níí cání. De jā ñúcuán ná nácuetáhvī ó nūū yā, de ná chíñúhún ó yā, de ná cóo yíñúhún ó, tácuva cusī inī yā jíin ó.

²⁹ Chi Yāā Dios maá ó cúu modo iin ñuhūn jā snāā ndihi jā nēhén.

13

Nāsa sáhá ó de cusī inī Yāā Dios

¹ Mā jéncuīñī ndá nú jā cundáhvī inī nū ndá hermano nū jā cándíja.

² Cunahán nú jā cánuú jā cuāha núú nú vehe nūū nchivī jíicá. Chi íyó vuelta jā sūcuán nī jēhe núú nchivī vehe, de nduú ní jíin ji jā nūū maá ángel andiví nī jēhe núú ji vehe.

³ De cunahán ndá nú jā chindeé nú nchivī jā yíhí vecāa, chi sáhá nú cuenta jā modo jā yíhí cáhnú nú jíin ji vecāa. De suni nacani inī nū jēhē táhán nú jā ndóho ji sáhá nchivī, chi tú sūcuán coo jíin maá nú de suni ndoho nú.

⁴ Coo yíñúhún ndá nú sīquī tūhun jā jécundeē tēe jíin ñahan, de mā cásiquí ndéē tāhán nú. Chi maá Yāā Dios sáhá ndāā yā cuāchi nchivī ndī jíin nchivī jā cásiquí ndéē tāhán.

⁵ De mā ndíyo inī nū xūhún, chi cusī inī nū jín jā névāha nú-ni. Chi maá yā nī ncāhān: Mā siāā cuitī ni ndóhó, ni mā sndóo cuitī ni ndóhó, ncachī yā.

⁶ Túsaá de mā cānī inī ō ni iin, chi cuu cāhān ō: Maá Jētohō ni chindeé chítuu yā nduhū, de mā cúyuhú nī de tú nā cuá cúnī nchivī sāhá ji jín nī. Cachī ō.

⁷ De nūcūhun inī ndá nú ndācá pastor nū, jā ní stéhēn ndá dē tūhun Yāā Dios nū nū. De sāhá vāha nú cuenta nāsa nī nīhīn tīñú jā ní nsāhá ndá dē, de ndacu nú dē jā ní ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē.

⁸ De Jesucristo chi iin-ni cáa yā ichi chātā jín mitan jín ní cání.

⁹ Túsaá de mā cuāha ndá nú tūhun jā candíja nú ndācá tūhun jā síin cāhān jāá nduú quétáhān jín tūhun maá yā. Chi íyo vāha jā cuja ánō ō sáhá tūhun jā vāha inī yā jín ó. De nduú jínī ñúhún ó tūhun jā tatúnī sīquī jā yājī ō, chi nduú nīhīn tīñú cuitī jín nchivī jā íyo jín.

¹⁰ De maá ó chi névāha ó maá Cristo jā ní nsōcō yā maá yā jēhē ō. De ndācá sūtū jā sócō cā dē modo jā cāhān ley janahān, nduú nā cuá nīhīn dē nū yā jā ní nsōcō yā maá yā.

¹¹ De sūtū cúñáhnú cā, tá nī nsōcō dē nīñī ndācá quiti inī cuarto ī cā jā síquī cuāchi, de yiqui cúñu tī nī nteñuhūn dē ichi chātā ñuū.

¹² De suni súcuán nī ndoho maá Jesús ichi chātā ñuū, tácuā jín nīñī maá yā de sāhá ndoo yā nchivī.

¹³ Túsaá de mā cōo inuú cā inī ō jín nchivī jāá nduú cándíja, chi modo jā cōhōn jín yā ichi chātā ñuū, de ná ndóho ó jín yā jā sáhá catá ji.

¹⁴ Chi ñayiví yáhá nduú nā ñuū íyo nū coo ó ní cání, chi sa ndúcú ó maá ñuū nū cundeē ō quivī quiji.

¹⁵ Túsaá de jā jín Jesucristo de níní ná cāhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, chi suu cúu tá cúu iin jā sócō ō nū yā, suu jā nácuétáhvī ó nū yā.

¹⁶ De mā náā inī ndá nú jā sāhá vāha nú nū táhān nú, de cuāha nú jā cúmanī nū ji. Chi modo iin jā sócō nū nū Yāā Dios cúu ndācá yáhá, de cúsi inī yā jín.

¹⁷ De candíja ndá nú nū ndá tēe jā cúu pastor nū, de cuetáhvī nú nū dē. Chi jito ndá dē ndóhó jā quendōo vāha ánō nū, chi jínī dē jā cánuú nacuāha dē cuenta nū yā. De cundihví inī nū sāhá vāha nú, tácuā cusī inī dē síquī nū de mā cúcuécá inī dē. Chi tú mā sāhá vāha nú de mā cōo jā vāha jín nū.

¹⁸ De cācān táhvī nū jēhē ndá nī. Chi nijin cúu inī ánō ni jāá nduú nā cuāchi nī. Chi cúnī ndá nī caca yíñúhún nī jín ndācá tiñu.

¹⁹ De suni cāhān ndāhvī nī jín ndá nú jā cācān táhvī ndasí nú jēhē maá nī, tácuā cuāha yā tūhun jā ñamā cā cuēe tucu nī nū nū.

Bendición jín saludo jā sándihí

²⁰ De maá Yāā jā jēhe tūhun ndeé tūhun sī inī nū ō, nī nastécū yā Jētohō ō Jesucristo māhñú ndiyi. De Jesús cúu pastor cúñáhnú jā jito nchivī jā cúu tá cúu ticāchí yā. Chi jín nīñī yā nī nsāhá cutú yā contrato jeé yā jā coo ní cání.

²¹ De ñúhún inī ni jā Yāā Dios ná sáhá yā jā cuja inī ndá nú, tácuā cuu sáhá nú ndācá tiñu vāha nāsa jétahān inī yā. De ñúhún inī ni jā jín fuerza Jesucristo jā ndeé yā inī ō, ná sáhá Yāā Dios jā cuu ó nchivī jā cúsi inī yā jín. De ná cāhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā ní cání. Amén.

²² Hermano, cāhān ndāhvī nī jín ndá nú jā cune cáhnú inī nū jā sndíhvī inī ni ndá nú jín jacū-ni tūhun jā ní ntee nī nū carta yáhá.

²³ De cáchī tūhun nī jā hermano ō Timoteo, ja nī nquee dē vecāa. De tú ñamā quiji dē yáhá, de cuēe ndúū ni nū nū jā cunī táhān ó.

²⁴ De cāhān ndá nú jín ndá tēe cúu pastor nū jín ndá hermano jā cándíja, jā sáhá ndeé inī dē, cáchī ni. De nchivī Italia suni cāhān ji jā sáhá ndeé inī ndá nú.

²⁵ De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Yāā Dios jā vāha ndá nú. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SANTIAGO NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹ Maá nī cúu Santiago, mozo Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo. De tēe nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú nchivi cándíja jā cúu nú ndihúxī ūū tatā Israel, de nī jītē nuu ndá nú nī ñayīví. Sáhá ndeé inī ndá nú.

Yāa Dios sáhá jā jícūhun inī ō

² Ñanī mánī, cusiī ndasí inī ndá nú de tú quiji quéhén nūū tūndóhó síquī nū.

³ Chi jíinī ndá nú jā tú jíto túnī tūndóhó ndóhó tú cándíja nihin nú, de ñúcuán cúu jā scúja ánō nū jā cuandeé inī nū.

⁴ De cuandeé inī nū jondē cuja vāha nú jíin tūndóhó, tácu cuu sáhá nú ndācá tiñu vāha, de mā cúmanī jā squíncuu vāha nú nūū yā.

⁵ De tú ní iin nú cúmanī jā jícūhun inī nū caca ndíchí nú jíin tūhun Yāa Dios, de cācān nū nūū yā, de sáhá yā jā jícūhun inī nū. Chi sáhá yā ndihi jā jícān nchivī, de nduú cúxeēn yā nūū ji jā jícān ji.

⁶ De tá jícān nū, de cánuú cándíja nú jā sáhá yā jā jícān nū, de mā cāní síquí inī nū. Chi nchivī jā jáni síquí inī, cúu ji tá cúu ndute mar jā jíso de cuāhān cháhá chúcuán sáhá tāchī.

⁷ Nchivī ñúcuán mā cāní inī ji jā sáhá Jētohō ō jā jícān ji.

⁸ Chi nchivī jā jáni ūū inī, chi maá-ni jā násāma inī ji jíin ndācá tiñu sáhá ji.

⁹ Ndācá hermano ndāhvī, ná cúsiī inī dē jā sáhá Yāa Dios jā cuñáhnú dē.

¹⁰ Sochi hermano cuicá, ná cúsiī inī dē tú nī ndundáhvī dē. Chi ndācá tēe cuicá, ñamā náā jā cuicá dē, tá cúu jā ñamā náā itā yūcū.

¹¹ Chi tá quēnda ncandī de cúihni, de yíchī-ni yūcū, de cóyo-ni itā, de náā-ni jā vii cáá. De suni súcuán ndoho ndá tēe cuicá juni íyó dē jíin ndá tiñu sáhá dē.

Síquī jā jíto túnī tūndóhó yóhó

¹² Nācā ndetū tēe jā jēndeé inī dē tú jíto túnī tūndóhó dē. Chi tá ja nī ncundeé dē jíin, de nihin dē premio jā cuñáhnú dē cutecū dē ní cāní. Chi súcuán nī nquee yuhú Yāa Dios jā cuāha yā nūū nchivī jā māni jíin yā.

¹³ Tú iin nchivī cúu inī ji sáhá ji cuāchi, de mā cāní inī ji jā nūū Yāa Dios vāji jā cúu inī ji sáhá ji cuāchi. Chi ni iin mā cúu cuitī sáhá jā quívi Yāa Dios cuāchi, de juni maá yā nduú squívī yā ni iin nchivī nūū cuāchi.

¹⁴ Chi sa jā ndíyo inī maá ji, suu sáhá jā cúu inī ji sáhá ji cuāchi, de scāndā inī ji, chi suu ñúcuán cúu jā stáhvī.

¹⁵ De jā ndíyo inī ji, ñúcuán cúu jā squíjéhe cuāchi. De cuāchi ñúcuán, tú ja nī ncunihin, de sáhá jā tánū tāhvī nchivī.

¹⁶ Túsaá de mā stívī ndá nú jíin ndá jā jáni inī nū, ñanī mánī.

¹⁷ Ndācá jā cútahvī ō jā vāha jā vii íyó, chi vāji ichi andiví nūū maá Yāa Dios, Yāa jā ní nsáhá ndācá jā jéhe nduva jā íyó andiví. De maá yā nduú násāma cuitī inī yā tá cúu nūū násāma nduva jíin cōndāhvī.

¹⁸ De nī nsáhá yā jā cúu ó sēhe yā, chi nī ncandíja ó tūhun ndāā yā. De nī nduú ó tá cúu sēhe xíhna ñúhún yā nūū ndá cā sēhe yā jā quiji, chi súcuán nī jētahān inī yā sáhá yā.

Síquī nāsa chiñúhún ndāā ō yā

¹⁹ Túsaá de ndá ndóhó ñanī mánī, ñamā tee sōho nú tūhun yā, sochi mā cāhān ñamā nū ni mā quítī ñamā inī nū.

²⁰ Chi nchivī jā quítī inī, nduú sáhá ji tiñu ndāā jā cūni Yāa Dios.

²¹ Túsaá de siāā nū ndācá tiñu téhén jíin tiñu néhén jā ní ncāyā jíin nú. De coo vitā inī nū de cuetáhvī nú tūhun yā jā ní nquívī inī ánō nū. Chi tūhun ñúcuán ndíso poder jā cācu ánō nū.

²² De squíncuu nú jā stéhēn tūhun yā, de nsūú maá jā cunini nú sūcuán-ni, chi tú sūcuán de stáhví ndá nú maá nú, chi nduú níhīn tíñú de tú nduú squíncuu nú.

²³ Chi tēe jā níni dē tūhun yā sūcuán-ni, de nduú squíncuu dē, cúu dē tá cúu iin tēe jā ndéhé dē nūū espejo nāsa cáá nūū dē.

²⁴ De ndéhé vāha dē nūū dē, de cuāhān dē-ni, de sá de náā inī dē nāsa cáá nūū dē.

²⁵ Sochi tú iin tēe nduú náā inī dē tūhun jā níni dē, chi sa chúhun vāha inī dē jā cáhān maá ley ndāā Jesús jā ní nsāhá libre yóhó, de tú cuiñi nihin dē jíin, de squíncuu dē jā ndácu, ñúcuán de coo ndetū dē jíin tíñu vāha jā sáhá dē.

²⁶ De tú ní iin ndá nú jáni inī nū jā chíñúhún vāha nú Yāā Dios, de tú nduú jíto nú yáá nú, túsaá de stáhví nú maá nú, de nduú jétíñú cuiti jā chíñúhún nú yā.

²⁷ Nchivi jā chíñúhún ndoo chíñúhún ndāā ji maá Tatá ó Yāā Dios, tíñu yáhá sáhá ji: Chindeé ndá ji sūchí jā ní nquendōo ndáhví, jíin ndá ñahan jā ní nquendōo ndáhví, tú nā-ni tūndóhó íyó. De nduú sátéhén ji ánō ji jíin tíñu néhén jā íyó inī ñayiví.

2

Jā má cúyichī inī ō cunī ō nchivi ndāhví

¹ Ñanī mánī, cándíja ndá nú Jētohō ō Jesucristo jā vii cúñáhnú yā. Túsaá de mā cúyichī inī ndá nú nchivi ndāhví, chi inuú sāhá nú jíin ndihi nchivi.

² Chi íyó vuelta jā quívi iin tēe inī vehe nūū ndútútú ndá nú, de ñúhún xehe oro ndahá dē, de ñúhún dē sahma vāha. De suni íyó vuelta jā quívi iin tēe ndáhví, de ñúhún dē sahma tehndé.

³ De nduú vāha de tú sāhá yíñúhún nú jíin tēe ñúhún sahma vāha, de cahān nū jíin dē: Cundeé ní lugar vāha yáhá. De cahān nū jíin tēe ndáhví: Ñúcuán cuiñi ní, á yáhá cundeé ní nūū ñúhún, cachī nū.

⁴ De tú sūcuán sáhá ndá nú, de nduú jáni vāha inī nū sīquī táhán nú, chi síin sáhá nú jíin tēe cuíca jíin tēe ndáhví.

⁵ Ñanī mánī, chuhun inī ndá nú tūhun cáhān ni: Yāā Dios nī nacāji yā nchivi ndāhví inī ñayiví yáhá jā coo cuíca ji jíin tūhun cándíja ji yā, de níhīn ji tāhví ji inī ñuū nūū tátúnī yā. Chi nī nquee yuhú yā jā cuāha yā ñúcuán nūū nchivi mánī jíin yā.

⁶ De sa ndá máá nú jéhe nú tūhun canoō nchivi ndāhví. ¿De á nsūú ndá tēe cuíca cúu jā stáhví ndá ndóhó sīquī jā níhīn dē xūhún nú, de ñamā cáhān dē cuāchi sīquī nū nūū justicia?

⁷ De suni cáhān néhén ndá dē sīquī Cristo, de suu sívī maá yā cúu jā nánī ndá nú cristiano.

⁸ Vāha sáhá ndá nú de tú squíncuu ndija nú maá tūhun ñáhnú cā jā cáhān ley, tá cúu nūū yósō nūū tutū ī: Cundáhví inī nū táhán nú tá cúu nūū cundáhví inī nū maá nú, cáchī.

⁹ De tú síin síin sáhá nú jíin nchivi cuíca jíin nchivi ndāhví, túsaá de cuāchi sáhá ndá nú, de ndéē cuāchi sīquī nū jā stívī nú ley Yāā Dios.

¹⁰ Chi tú iin nchivi stívī ji iin-ni tíñu jā ndácu ley, de vísō ná squíncuu ji ndihi cā, de cúu tá cúu jā ní stívī ji ndihi ley, de ndihi ñúcuán cundeē cuāchi sīquī ji.

¹¹ Chi Yāā Dios jā ní ncāhān yā jā má casíquí ndéē táhán nú, suni nī ncāhān yā jā má cáhni nū ndiyi. De vísō nduú ní ncásíquí ndéē táhán nū, sochi tú nī jahni nū ndiyi, túsaá de ja nī stívī ndihi nú ley.

¹² De ndācá jā cáhān nū jíin jā sáhá nú, chi cánuú sāhá nú cuenta jā sáhá ndāā yā ndihi ñúcuán jíin maá ley Jesús jā ní nsāhá libre ndóhó.

¹³ Chi quívī jā sáhá ndāā yā tíñu, de nchivi jāá nduú ní ncundáhví inī táhán, suni mā níhīn ji tūhun cundáhví inī. Sochi nchivi jā ní ncundáhví inī táhán, de maá quívī juicio jā sáhá ndāā yā tíñu de cusī inī ji jā ní sndáhvā yā cuāchi ji.

Nduú jétíñú jā cándíja ó de tú nduú squíncuu ó

¹⁴ Ñanī mánī, tú cáhān iin tēe jā cándíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de tú nduú sáhá dē tíñu vāha, ¿de nāsa níhīn tíñu jā sūcuán? ¿A cuu cācu ánō dē jíin jā cáhān dē-ni jā cándíja dē, de tú nduú sáhá dē tíñu vāha?

- ¹⁵ De tú iin hermano á hermana ndācá ó, cúmanī sahma ji jíin jā cajī ji ndācá quīvī,
¹⁶ de tú ní iin ndá nú cāhān jíin ji: Sāhá ndeé inī nū, de cusúcún vāha nú de cajī vāha nú, cachī nū jíin ji, de tú nduú jéhe nú jā jíni ñúhún ji cutecū ji, ¿de ní tiñu jā cāhān nū sūcuán?
- ¹⁷ De suni sūcuán cúu jā tú cāchī nū jā cándíja nú jā sáhá yā jēhē nū, de tú nduú sáhá nú tiñu vāha, túsaá de nduú níhīn tiñú cuitī jā cāhān nū jā cándíja nú.
- ¹⁸ Sochi sanaā de cāhān iin nchivī: Ndóhó chi cándíja nú jā sáhá yā jēhē nū, de nduhū chi sáhá nī tiñu vāha. ¿Nāsa stéhēn nū jā cándíja nú jā sáhá yā jēhē nū, de tú nduú sáhá nú tiñu vāha? De nduhū chi sáhá nī tiñu vāha, de sūcuán stéhēn nī jā cándíja nī jā sáhá yā jēhē nī.
- ¹⁹ Ndāā chi cándíja nú jā íyó iin-ni Yāā Dios. De va íyó vāha túsaá. Sochi ndá tāchī chi suni sūcuán cándíja, de quísi jā yúhú, chi nduú sáhá tiñu vāha.
- ²⁰ ¿De nūcu nduú jíicūhun inī ndá nú? ¿A nduú jíin nū jā tú nduú sáhá nú tiñu vāha, de nduú níhīn tiñú cuitī jā cāhān nū jā cándíja nú?
- ²¹ De tatā ō Abraham, nī sndáhvā yā cuāchi dē síquī jā ní nsāhá dē tiñu vāha. Chi nī jetáhvī dē jā ní ncāhān yā jā cahni dē sēhe dē Isaac, sōcō dē ji nūū altar.
- ²² De jíicūhun inī ndá nú jā síquī jā ní ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē, suu síquī ñúcuán cúu jā ní jetáhvī dē tá nī ncāhān yā jā sōcō dē sēhe dē. De jā ní jetáhvī dē, sūcuán nī stéhēn dē jā cándíja ndija dē jā sáhá yā jēhē dē.
- ²³ De sūcuán nī nqee ndaā tūhun jā cāhān tutū īi: Abraham nī ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī sndáhvā yā cuāchi dē, cāchī tutū. De nī jēcunaní dē amigo Yāā Dios.
- ²⁴ Túsaá de ja nī jíin ndá nú jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi nchivī jā sáhá ji tiñu vāha síquī jā cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, de nsūú maá-ni jā cāhān ji jā cándíja ji.
- ²⁵ De suni sūcuán Rahab, vísō ñahan ndīi nī ncuu ña xihna cā, de nī sndáhvā yā cuāchi ña síquī jā ní nsāhá ña tiñu vāha. Chi nī jēhe núú ña vehe nūū ndá mozo jā ní ntají Josué, de nī nchuhun ña dē incā ichi, tácuca cācu dē nūū ndá tēe ndúcú cahni dē. De jā ñúcuán nī sndáhvā Yāā Dios cuāchi ña.
- ²⁶ De iin nchivī tú nduú cā ánō ji nūū yiqui cúñu ji, de ndīyi cúu ji. De suni sūcuán tú cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō, sochi tú nduú sáhá ó tiñu vāha, de cúu ó tá cúu ndīyi.

3

Tūhun síquī yáá ó

- ¹ Ñani mánī, mā cānī inī cuāhā táhān nū jā cuu nú maestro jā stéhēn tūhun yā. Chi jíin ndá nú jā ndá maá ó jā stéhēn tūhun, cuāhā cā cuāchi nacunehen yā síquī ō.
- ² Chi ndihi ó stívī cuāhā tiñu. De tú iin tēe cuu coto dē yáá dē jā má stívī dē jíin ni iin jā cāhān dē, tú sūcuán de vāha ndasí tēe cúu dē, de suni cuu coto dē ní cā dē jā má stívī dē.
- ³ Chi cúu tá cúu jā chuhún ó freno yuhú caballo, de sūcuán jáhnū ō ní tī jā quihīn tī ní-ni cúu nūū cúnī ō.
- ⁴ De suni sūcuán ndācá barco, vísō náhnú ndasí, de vísō níhīn chindahá tāchī, de jíin iin timón lulí-ni de cuu scuícó tēe scáca, de quihīn dē jíin ní-ni cúu nūū cúnī dē.
- ⁵ De suni sūcuán cúu yáá ó, chi vísō lulí-ni, de cuāhā ndasí sáhá ó jíin. De suni jíin ō jā iin ñuhūn lulí de cuu scuíquīn jā cāyū iin yucu cāhnú ndasí.
- ⁶ De suni sūcuán cúu yáá ó, chi sáhá tá cúu iin ñuhūn, chi scuíquīn cuāhā ndasí tiñu néhén. De yáá ó cúu iin parte lulí yiqui cúñu ó, de sáhá jā quívi ní ó cuāchi. Chi jondē infierno vāji ndācá tūhun néhén jā cāhān ō, de yáá ó scuíquīn cuāhā tiñu néhén ní tiempo jā ndeé ō inī ñayívī.
- ⁷ De nchivī chi cuu cāhnū ji ndācá nūū quiti jíin saā jíin cōō jíin quiti ñúhún inī mar, de ja nī jáhnū ji cuāhā tī.
- ⁸ Sochi ni iin nchivī mā cūū cāhnū ji yáá ji. Chi iin jā néhén jā má cūū cāhnū ji cúu. De tá cúu yuhú cōō jā ñúhún chitú veneno jā jáhnī, sūcuán cúu yáá ó.

⁹ De jíin yáá ó de chíñúhún ó Tatá ó Yāa Dios, de suni jíin yáá ó de cáhān nēhén ó sīquī nchivī jā ní nsāhá yā ánō ji tá cúu nūū íyó maá yā.

¹⁰ Iin-ni yuhú quée tūhun chíñúhún ó yā jíin tūhun cáhān nāvāha ó. Ñanī mānī, nduú íyó vāha cuitī jā súcuán.

¹¹ ¿A iin-ni sócō quēne ndute vāha jíin ndute úguā, á naá cúu?

¹² Ñanī mānī, ¿á cuu cuun ndihā oliva xīnī ñutun higo, de á cuu cuun ndihā higo ndahá yūcū uva, á naá cúu? De suni súcuán iin sócō mā cūū quene ndute úhguā jíin ndute vāha.

Tūhun ndíchí jā vāji nūū Yāa Dios

¹³ De tú ní iin nú ndíchí de jícūhun vāha inī nū, túsāa de jíin jā jíca ndāa nū de stéhēn nū jā súcuán cúu nú. De sāhá suchí nú maá nú sīquī jā névāha nú tūhun ndíchí yā.

¹⁴ Sochi tú cúcuásún ndasí inī ndá nú de tú ndúcú nú jā cuñáhnú maá nú, túsāa de mā cútéyíí nú canī inī nū jā ndíchí nú. Chi suu cúu jā stáhví nú, de cúu nú contra sīquī tūhun ndāa.

¹⁵ Chi nchivī jā íyó súcuán, nsūū nūū Yāa Dios vāji jā ndíchí ji. Chi cuenta ñayiví cúu, jíin cuenta nchivī jā cánēhén ánō ji, jíin cuenta maá tāchī cúñáhnú cúu.

¹⁶ Chi nūū íyó nchivī cúcuásún inī jíin nchivī ndúcú jā cuñáhnú maá, suu ñúcuán íyó tūhun sácā nuu jíin ndācá tiñu néhén.

¹⁷ Sochi tūhun ndíchí jā vāji nūū Yāa Dios, tá nī nsāhá jā ní ndundíchí nchivī, ñúcuán de íyó ndoo ánō ji. De suni ndēē mānī ndá ji jíin táhán ji, de vitá inī ji, de nduú ñihin inī ji. De cúndáhví inī ji táhán ji, de sáhá ji tiñu vāha. De suni íyó ndāa ji, de nduú stáhví ji.

¹⁸ De nchivī jā ndēē mānī jíin táhán, jíin tūhun mānī sáhá ji ndācá tiñu ndāa, de ñihin ji jā quendōo ndāa ji.

4

Mā cútóó ó ndācá jā íyó inī ñayiví

¹ ¿De nāsa quíjéhé jā cánāa ndá nú jíin jā tétáhán nú? Quíjéhé sīquī jā ndíyo inī nū ndācá jāa nduú vāha, de suu scāndā ndasí inī ánō nū.

² Chi ndíyo inī ndá nú, de nduú névāha nú, de suu sáhá jā jáhnī nū ndiyi. Ndíyo inī ndá nú jā névāha táhán nú, de nduú ñihin nū, de suu sáhá jā tétáhán nú de cánāa nú. De nduú ñihin nū jā cúnī nū, chi nduú jícān nū nūū Yāa Dios.

³ De tú jícān nū, de nduú ñihin nū, chi nduú jícān vāha nú, chi maá-ni jā cúsiī inī maá nú cúu jā jícān nū nūū yā.

⁴ Nchivī jā sndóo Yāa Dios cúu ndá máa nú. ¿A nduú jínī nū jā tú cútóó inī nū jā íyó inī ñayiví, ñúcuán cúu jā jínī ūhvī nū Yāa Dios? Chi nchivī jā cútóó inī jā íyó inī ñayiví, ndúu ji nchivī jā jínī ūhvī nūū Yāa Dios.

⁵ De nduú cáhān cāhá tūhun yáhá jā yósō nūū tutū īī: Maá Espiritu jā ní jēhe Yāa Dios jā ndēē inī ō, cútóó ndasí yā yóhó, chi mānī yā jíin ó, cáchī.

⁶ De jā vāha inī Yāa Dios, de jēhe yā fuerza inī ō jā má sáhá ó súcuán. Chi cáhān tutū īī: Yāa Dios jāsī yā nūū nchivī jā sáhá téyíí maá, de vāha inī yā chíndeé yā ndá nchivī jā sáhá suchí maá, cáchī.

⁷ Túsāa de cuetáhví ndá nú nūū Yāa Dios. De cuiñi ñihin nú jā má cuetáhví nú tāchī cúñáhnú, de cunu cunī ndá ndóhó.

⁸ Mānī cā coo nú jíin Yāa Dios, de víhí cā stéhēn yā jā mānī yā jíin nú. Ndá ndóhó jā sáhá cuāchi, sáhá ndoo nú maá nú, sndóo nú cuāchi. De ndá ndóhó jā cúnī nū coo mānī nū jíin Yāa Dios de suni cúnī nū cútóó nú jā íyó inī ñayiví, sáhá ndoo nú ánō nū jā má cōo cā nū súcuán.

⁹ Natahúhvī inī nū, de cucuéca inī nū, de cuacu nú sīquī jā íyó cuāchi nú. De vísō nī jācū nū, sochi mitan de cuacu cóhó nú. De vísō nī ncusiī inī nū, sochi mitan de nducuéca inī nū.

¹⁰ Sāhá suchí nú maá nú nūū Yāa Dios, de sáhá ñáhnú yā ndóhó.

Mā cúndihvī inī ō sīquī cuāchi táhán ó

¹¹ Hermano, mā cāhān nēhén ndá nú sīquī táhán nú. Chi tēe jā cāhān nēhén sīquī táhán, á jā ndíhvi inī sīquī cuāchi táhán, chi modo jā sīquī ley Yāā Dios cāhān nēhén dē. Chi nduú squíncuu dē ley jā cāhān jā cundáhvi inī ō táhán ó, de sáhá dē cuenta jāá nduú íyó ndāā ley yā. De tú cāhān nū jāá nduú íyó ndāā ley yā, túsaá de nsūú jā squíncuu nú, chi sa jā cāhān nū sīquī.

¹² Iyó iin-ni Yāā jā ní jēhe ley, de mátúhún-ni yā cúu jā sáhá ndāā sīquī cuāchi. De scácu yā nchivī cándíja, de stánū táhvi yā nchivī nduú cándíja. ¿Túsaá de nā tiñu ndíso nú jā sáhá ndāā nū sīquī táhán nú?

Nduú vāha jā sáhá téyíí ó maá ó

¹³ Mitan de cāhān ni jín ndá ndóhó jā cāhān súcuán: Mitan á stēen de cōhōn ñuū ñúcuán, de cundeē ō iin cuīyā, de cueen ó xícó ó de nīhīn ō sīquī, cāchī nū.

¹⁴ De nduú jínī cuitī nū nāsa coo stēen. ¿Chi nā váha víhí cúu vida nū? Cúu tá cúu iin vícō nūhún jā iin núnúú-ni núcūhun, de ñúcuán de ndúte-ni.

¹⁵ De sa vāha cā cāhān nū: Tú cúnī maá Jētohō ō de cutecū ō de sáhá ó yáhá á sáhá ó ñúcuán, cachī nū.

¹⁶ Sochi cúsá maá jā cāhān téyíí ndá nú. De nduú vāha jā súcuán sáhá téyíí nú maá nú.

¹⁷ De tú iin nchivī jínī ji sáhá ji tiñu váha, de tú nduú sáhá ji, de cuāchi cúu túsaá.

5

Tūhun jā cāhān nūū ndá tēe cuicá

¹ De cāhān ni jín ndá ndóhó tēe cuicá, jā cuacu nú de cuacu cóhó nú sīquī tūndóhó jā quiji sīquī nū.

² Chi ndatíñú cuicá jā névāha nú, ja téhyū. De sahma váha nú, ja yáji tīquixīn.

³ De oro jín plata jā névāha ndá nú, chi ja néne xaha. De xaha ñúcuán stéhēn jāá nduú ní nsáhá vāha nú jín xūhún nú. De ñúcuán cúu jā ndunīhin cuāchi sīquī nū, tá cúu iin ñuhún jā snāā yiqui cúñu nú. Chi nī nascáyā cuāhā nū ndatíñú váha ndá quīvī cuándihi yáhá.

⁴ De ndá tēe jā ní jehndē trigo nū, nduú ní nchúnáá vāha nú yāhvi dē. De mitan de cána jee ndá dē nūū Yāā Dios, Yāā cúu Jētohō nūū ndá ángel andiví, jā súcuán nī nsáhá ndá nú. De níni yā jā cána jee ndá tēe nī jehndē trigo nū.

⁵ Vāha ndasí técū ndá nú inī ñayiví yáhá, de sáhá nú ndācá jā cúsiī inī maá nú. De jíto vāha nú maá nú, de cúu nú tá cúu quiti néñu jā ndétu quīvī jā cuū.

⁶ De nī ntee ndá nú cuāchi sīquī ndá nchivī vāha, de jondē nī jahnī nū ji. De nduú ní ncúu casī ji jā sáhá nú.

Jā ná cóo paciencia inī ō de cācān táhvi ō

⁷ Hermano, túsaá de coo paciencia inī ndá nú jā cundetū nú jondē quīvī jā nenda maá Jētohō ō. Ndá tēe jā sátíñú ñuhun, cánuú coo paciencia inī dē cundetū dē jondē quiji sāvī nēhēn jín sāvī temporal, de sá de nīhīn dē nūnī váha jā jēhe itū.

⁸ De suni súcuán coo paciencia inī nū, de ndeé coo inī nū cundetū nú, chi cuācuñatin nenda maá Jētohō ō.

⁹ De mā cāhān sōó nú sīquī jā sáhá táhán nú, hermano, tácuā mā jícundeē cuāchi sīquī nū. Chi maá Yāā jā sáhá ndāā cuāchi, ja ñatin nenda yā.

¹⁰ Ñanī mánī, cunahán ndá nú nāsa nī nsáhá ndá tēe nī nacani tūhun maá Jētohō ō jondē janahán, chi nī ncuu ndá dē iin ejemplo nūū ō. Chi vísō nī ndoho dē, de nī iyo paciencia inī dē.

¹¹ De cāhān ō jā nchivī jā jéndeé inī jín tūndóhó, íyó ndetū ji sáhá Yāā Dios. Chi nī jini ndá nú tūhun nāsa nī jéndeé inī Job jín tūndóhó, de suni jínī nū jā vāha ndasí cā nī nquendō dē nī nsáhá maá Jētohō ō tá nī nchāha tūndóhó. Chi cundáhvi ndasí inī yā yóhó, de vāha ndasí inī yā jín ó.

¹² Ñanī mánī, jā cánuú cā cúu jā má cāhān nū sívī Yāā Dios jín tūhun jā cāhān téyíí nū. Mā cāhān nū verdad de Dios, Yāā ndeé andiví, de ni mā cāhān nū verdad de Dios, Yāā xíí

ñayiví, de ni iin cā tūhun súcuan mā cāhān téyíí nú. Chi tú cāhān nū jā cuu, de súcuan-ni cāhān nū. De tú cāhān nū jāá nduú, de súcuan-ni cāhān nū. Mā scāa cā nū cāhān nū, tácuā mā nácunehen Yāā Dios cuāchi sīquī nū.

¹³ De tú íyó iin nú jā ndóho tūndóhó, de cācān táhvī nū. De tú íyó iin nú jā cúsiī inī, de cata nú himno jā chiñúhún nú yā.

¹⁴ De tú íyó iin nú jā cúhū, de cana nú ndá tēe cúñáhnú jā jíto nchivī cándíja. De ná cācān táhvī ndá dē jēhē nchivī cúhū. De jíin síví maá Jētohō ō ná chíhi dē aceite ji.

¹⁵ De tú cándíja dē jā sāhá Jētohō ō jā jícān táhvī dē, ñúcuán de scácu yā nchivī cúhū. Chi nasāhá vāha yā ji, de tú nī nsāhá ji cuāchi, de cune cáhnú inī yā nūū ji.

¹⁶ Tú súcuan de nacani ndāá ndá nú cuāchi nú nūū táhán nú, de cācān táhvī nū jēhē táhán nú tácuā nduvāha ndá nú. Chi tú ndíhvī inī iin nchivī ndāā jā jícān táhvī ji, de vāha ndasí níhīn tíñú, chi sáhá yā jā jícān ji.

¹⁷ Chi Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán, suni iin tēe jā tá cúu nūū íyó maá ó nī ncuu dē. De nī jícān táhvī ndasí dē jā má cūún sāvī, de nduú ní ncuun sāvī ūnī cuiyā jíin iñū yōō.

¹⁸ Ñúcuán de nī jícān táhvī tucu dē, de nī ncuun sāvī, de nī nquene tucu ndācá jā quéne nūū ñūhún.

¹⁹ Ñanī mánī, tú iin nú nī sndóo ichi ndāā, de tú incā nū nachuhun ichí nú táhán nú,

²⁰ tú súcuan de cunī nū jā tú nī nachuhun ichí nú tēe nī nquīvi cuāchi, de ja nī scácu nú dē jā tānū táhvī dē nícu, de súcuan íyó tūhun cáhnú inī nūū cuāhā cuāchi dē.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PEDRO APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹ Maá nī cúu Pedro, apóstol jā ní ntají Jesucristo, de tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchiví jā ní jītē nuu, de ndēē jicá ndá nú níí Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, jíín Bitinia.

² De maá Tatá ó Yāā Dios nī nacāji yā ndá nú, chi súcuán nī ncundaā inī yā jondē ncháha ca jēcōo ñayiví. De jíín Espíritu Santo nī nsāhá yā jā íyó ndoo íyó īī ndá nú de jétáhví nū nūū yā, de nī naquete yā ánō nū jíín nīñī Jesucristo. De ñúhún inī ni jā ná cáyā cā ndācá jā váha jā sáhá yā ndóhó, jíín jā coo ndeé coo siī inī ndá nú.

Jā ñúhún inī ō ndācá jā váha jā coo andiví

³ Ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, Yāā cúu Tatá maá Jētohō ō Jesucristo. Chi nī ncundáhví ndasí inī yā yóhó, de nī nsāhá yā jā ní nacacu jeé ó, sīquī jā ní natecū Jesucristo. De jā ñúcuán cúu jā níñī ñúhún inī ō ndācá jā váha jā coo.

⁴ Chi nihīn nū táhvī jā ñúhún váha inī andiví jā cuu ndá nú. De táhvī ñúcuán mā náā cuitī, ni mā tíví cuitī, de ni mā ndihí cuitī.

⁵ Chi cándija ndá nú jā sáhá Yāā Dios jēhē nū, de jā ñúcuán jíto yā ndá nú jíín poder yā, tácu scácu yā ndá nú quiví sándihí, chi nī nsāhá ndāā yā jā súcuán coo.

⁶ Jā ñúcuán cúsiī ndasí inī ndá nú, vísō jíñī nū cuāhā nūū tūndóhó jacū-ni quiví.

⁷ Chi tá cúu nūū sndúhā nchiví oro jíín ñuhūn, de jíto túnī ji tú jā váha cúu, suni súcuán cánuú coto túnī tūndóhó ndóhó tú cándija nihin nú á nduú. Chi jā cándija nihin nú, yāhvi ndasí cā cúu nsūú cā oro, ndatíñū jā náā. De ñúcuán cúu jā cuetúhún yā ndá ndóhó, de sáhá ñáhnú yā ndóhó, de sáhá yíñúhún yā ndóhó quiví jā nenda nijīn Jesucristo.

⁸ De vísō nduú ní jíñī ndá nú nūū yā, de māñī ndasí nú jíñī yā. De cándija nihin ndá nú yā vísō nduú jíñī nū nūū yā mitan. De viī ndasí cúsiī inī nū, chi jondē nduú cā quenda cuitī tūhun jā cachī tūhun ó nāsa cúsiī inī ō.

⁹ De nihīn táhvī nū jā cācu ánō nū, chi jā ñúcuán cúu jā cándija ndá nú.

¹⁰ De ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, ní nanducú váha dē nī jicā tūhún váha dē sīquī tūhun nāsa scácu yā yóhó. De nī ncachī dē nāsa sáhá Yāā Dios jā váha ndá nú.

¹¹ Chi jondē ncháha ca coo, de nī stéhēn Espíritu Cristo nūū ndá dē nāsa quiji tūndóhó sīquī Cristo, jíín nāsa viī nduñáhnú tucu yā tá yāha tūndóhó ñúcuán. De nī nanducú váha dē jā ná jícūhun inī dē nā quiví quiji Cristo de nāsa coo ndācá jā ní ncāhān maá Espíritu jā ndēē inī dē.

¹² De nī stéhēn Yāā Dios nūū dē jāá nsūú maá dē cunī ndá tiñū jā ní nacani dē ñúcuán, chi sa maá ó cúu jā cunī. De mitan ja nī jini ndá máá nú tūhun ñúcuán, chi ndācá tēe nācani tūhun jā scácu yā yóhó, nī nacani dē nūū nū, nī nsāhá poder Espíritu Santo jā ní nquiji ichi andiví. De tūhun ñúcuán chi jondē ndá máá ángel Yāā Dios nānducú tácu ná jícūhun inī.

Jā cúñī yā jā coo ndoo ánō ō

¹³ Jā ñúcuán ndito coo ndá nú, de cájí coo inī nū. De cuhun ndasí inī nū jā nihīn nū ndācá jā váha jā sáhá Yāā Dios ndá ndóhó quiví jā nenda nijīn Jesucristo.

¹⁴ De cuu ndá nú sēhe jā jétáhví váha. De mā sáhá cā nū ndācá tiñū jā ní ncusiī inī nū sáhá nú jondē ncháha ca jícūhun inī nū tūhun Yāā Dios.

¹⁵ Chi sa coo ndoo ánō ndá nú jíín ndācá tiñū sáhá nú, chi Yāā jā ní ncana ndóhó, Yāā ndoo cúu yā.

¹⁶ Chi súcuán cáhān tutū īī: Coo ndoo ndá nú, chi maá nī de íyó ndoo nī, cáchī yā.

¹⁷ De tú cáhān ndá nú Tatá nú Yāā Dios, túsaá de caca yíñúhún nū nūū yā ndācá quiví jā jíca nú ñayiví yáhá. Chi maá yā sáhá ndāā yā sīquī nāsa sáhá iin iin ó, de nduú sáhá yā cuenta nāsa cúu iin iin ó, chi inuú sáhá ndāā yā sīquī ndihi ó.

¹⁸ Chi nī scácu yā ndóhó nū ndācá costumbre jā ní jaquīn ndá tatā nū jā ní jica cāhá nū jíin. De jíin vāha ndá nū jā yāhvi cúu jā ní scácu yā ndóhó. Chi nduú ní nchúnáá yā jíin ndatíinú jā náá, tá cúu oro jíin plata,

¹⁹ Chi sa jíin níinī Cristo jā yāhvi ndasí cā. Chi nī nsōcō yā maá yā tá cúu iin tīcāchí lúli, quiti íyó vāha íyó ndoo.

²⁰ Chi jā ñúcuán nī jani Yāā Dios maá Cristo jondē ncháha ca jēcōo ñayiví, de nī nquenda nijin Cristo maá tiempo jā cuándihi yáhá, tácu quendōo vāha ánō ndá nū.

²¹ De jā jíin Cristo de cándija ndá nū Yāā Dios. Chi nī nsāhá Yāā Dios jā ní natecū yā jíin jā ní nduñáhnú yā. De jā ñúcuán cándija ndá nū Yāā Dios, de ñúhún inī nū jā cunī nū nū yā.

²² De mitan chi ja nī ndundoo ánō ndá nū, chi nī jetáhví nū tūhun ndāā jā ní nsāhá Espíritu Santo jíin nū, tácu cundáhví ndija inī nū ndá hermano cándija. Túsaá de cundáhví ndasí inī nū táhán nū jondē jíin inī jíin ánō nū.

²³ Chi ja nī nacacu jeé ndá nū, de nsūú chijin tatā nchivī jā jhī. Chi sa tūhun Yāā Dios jā técu de íyó ní cání nī nsāhá jā ní nacacu nū.

²⁴ Chi súcuán cáhān tutū ī:

Tá cúu yūcū cúu ndācá ndihi nchivī, chi jacū-ni quivī técu ji.

De tá cúu itā yūcū cúu jā cúñáhnú ji.

Chi yíchī-ni yūcū, de ndáhvā-ni itā.

²⁵ Sochi tūhun Jētohō ō Yāā Dios, sa quéndōo ní cání.

Cáchī tutū. De tūhun ñúcuán cúu maá tūhun jā scácu yā yóhó jā ní nacani ndá nī nū nū.

2

¹ Túsaá de siāā ndá nū ndācá tiñu néhén, jíin ndācá jā stáhví, de mā cáhān nīnī nū de tú nduú jáni vāha inī nū, de mā cúcuásún inī nū, de mā sātúhún nū sīquī táhán nū.

² De tá cúu sūchí níquín jā cáta nī ncau, jā jáxīn de jáhnu, suni súcuán cundihvī inī nū scuáha nū tūhun ndāā yā, tácu cuahnu nū jíin de cácu ánō nū.

³ Chi ja jíiní ndá nū jā vāha ndasí inī maá Jētohō ō.

Cristo cúu tá cúu yūū jā yítuu vehe

⁴ Túsaá de mānī cā coo ndá nū jíin Jētohō ō Cristo. Chi cúu yā tá cúu iin yūū jā cánuú cā jā yítuu squínā templo, jā coo ní cání. De vísō nī squéne yichī nchivī yā, sochi Yāā Dios chi ja nī nacāji yā Cristo chi cánuú ndasí yā, tá cúu nū nácāji ó iin yūū váha jā quituu squínā vehe.

⁵ De ndá máá nū chi cúu nū tá cúu iin iin yūū jā cúvāha templo Yāā Dios, de cutecū nū ní cání. De cuāha nū tūhun jā samā yā ndá ndóhó jā cuvāha templo yā, cúu jā ndéē Espíritu yā inī ánō iin iin nū tá cúu inī iin templo. De cúnī Yāā Dios jā suni cuu ndá nū tá cúu sūtū íyó ndoo jā sāhá nū tiñu jā cúnī maá yā. Chi sīquī jā cándija nū Jesucristo, de sōcō nū maá nū jā sāhá nū ndācá tiñu váha jā jétahān inī Yāā Dios.

⁶ Chi súcuán cáhān tutū ī:

Mitan de jondē ñuū ni Sión jáquīn ni iin yūū jā cánuú cā jā quituu squínā templo.

Chi nī nacāji nī yā tá cúu iin yūū váha jā cánuú ndasí.

De nchivī jā cándija ji yā, chi squíncuu yā jā ñúhún inī ji.

Cáchī Yāā Dios, cáchī tutū.

⁷ De ndá máá nū jā cándija nū, chi yūū váha jā cánuú ndasí cúu yā nū nū. De nū nchivī jáá nduú cándija chi nduú, chi sa queé ndāā jā cáhān tutū ī:

Maá yūū jā ní squéne yichī ndá tēe jā sámā vehe,

suu cúu yūū cánuú cā jā yítuu squínā vehe.

⁸ De suni queé ndāā tūhun jā cáhān tutū sīquī nchivī jáá nduú cándija:

Cúu yā tá cúu iin yūū jā scáchihi ji jēhē ji,

tá cúu toto jā jícó cáva ji sáhá.

Cáchī tutū. Chi jā scáchihi ji jēhē ji cúu jā sáhá nihin inī ji nū tūhun yā. De ja nī ncundaā jā ndoho ji sīquī jā súcuán sáhá ji.

Tūhun nchivī maá Yāā Dios

⁹ De ndá máá nú cúu nchivī jā ní nacāji Yāā Dios. De suni cúu ndá nú sūtū jā sáhá nú tiñu jā cúnī maá Yāā cúu Rey. De nchivī íyó ndoo cúu ndá nú, de nchivī maá yā cúu nú. Súcuán nī nsāhá Yāā Dios ndóhó tácuá nacani nú tūhun nāsa ñáhnú ndasí tiñu sáhá yā, chi maá yā nī ncana ndá ndóhó tá nī ndeē nū modo nū neē. De nī squívi yā ndá ndóhó nū luz yā jā vāha ndasí stúu yā inī ánō nū.

¹⁰ Chi jondē saá de nsūú nchivī Yāā Dios cúu nú, de mitan chi ja nī nduu nú nchivī maá yā. De jondē saá chi ncháha ca cundáhvī inī yā ndóhó, de mitan chi ja cundáhvī inī yā ndá ndóhó.

Jā ná sáhá ó tiñu cúnī Yāā Dios

¹¹ Ñanī mánī, inī ñayívi yáhá cúu ndá nú tá cúu nchivī ñuū jīcá jā jíca tátū. Túsaá de cáhān ndáhvī nī jíin ndá nú jā má sáhá nú ndācá tiñu néhén jā ndíyo inī nū jíin modo maá nú. Chi ndācá ñúcuán cánāá jíin nú, ndúcú jā tānū táhvī ánō nū.

¹² De ndāā caca ndá nú māhñú nchivī jāá nduú jíinī tūhun Yāā Dios. Chi vísō cáhān ji síqui nū, tá cúu nū cáhān ji síqui nchivī jā sáhá tiñu néhén, sochi tá cunī ji tiñu váha jā sáhá ndá nú, de quívi jā sáhá ndāā Yāā Dios tiñu de cáhān ji jā cúñáhnú ndasí yā.

¹³ Jā síqui maá Jētohō ō de cuetáhvī nú nū ndá tēe jā ndíso tíñú nū nchivī. Cuetáhvī nú nū maá rey, chi tēe cúñáhnú cā cúu dē.

¹⁴ De cuetáhvī nú nū ndācá gobernador jā ní jani rey tácuá sndóho dē nchivī jā sáhá tiñu néhén de cuetúhún dē nchivī jā sáhá tiñu váha.

¹⁵ Chi cúnī Yāā Dios jā sáhá nú tiñu váha, de súcuán sáhá nú jā ndá nchivī cánaā jāá nduú jícuñun inī, casī ji yuhú ji.

¹⁶ De caca ndāā ndá nú jā cúu nú nchivī jā ní nduu libre ánō, de nsūú jā ní nduu libre nū jā sáhá nú tiñu néhén. Chi sa cúu ndá nú mozo Yāā Dios de sáhá nú tiñu váha jā cúnī maá yā.

¹⁷ Coó respeto ndá nú nū ndá nchivī. Cundáhvī inī nū ndá hermano cándíja. Cundi hvī inī nū jā má stívī nú nū Yāā Dios. Coó yíñuhún nú nū maá rey.

Jā cánuú cundoho ó jēhē táhán ó tá cúu nū ní ndoho Cristo

¹⁸ Ndá ndóhó jā cúu mozo, cuetáhvī nú nū patrón nū, de coó respeto nū nū dē. De nsūú mátúhún-ni nū ndá tēe vāha inī jíin tēe vitá inī, chi saá-ni nū ndá tēe xēen inī.

¹⁹ Chi iin jā váha cúu tú jēndē inī iin tēe jā sndóho cáhá nchivī dē síqui jā squíncu dē nū Yāā Dios.

²⁰ Chi tú sndóho ndá ji ndóhó jā sáhá nú cuāchi, de ni iin mā cuetúhún ndóhó de tú jēndē inī nū jíin jā ndóho nú. Sochi tú sndóho ji ndóhó jā sáhá nú tiñu váha, de tú jēndē inī nū jíin, suu cúu jā váha jā jétahān inī Yāā Dios.

²¹ Chi jā ñúcuán cúu jā ní ncana yā ndá ndóhó. Chi suni maá Cristo nī ndoho yā jā síqui nū, de súcuán nī ncuu yā iin ejemplo nū nū jā cundoho nú jēhē ndá táhán nú, de súcuán cuniquīn nū ichi yā.

²² De maá yā nduú cuitī nā cuāchi ní nsáhá yā, de ni nduú cuitī nā tūhun stáhvī ní ncáhān yā.

²³ Tá ní ncáhān nāvāha nchivī nū yā, de nduú ní nácahān nāvāha yā. De tá ní sndóho ji yā, de nduú ní ntétáhán yā jíin ji, chi sa nī nchihi yā maá yā ndahá Yāā Dios, Yāā sándaā vāha síqui ndihi ñúcuán.

²⁴ De nī jiso maá Cristo cuāchi ó jíin yiqui cúñu yā tá nī jíhī yā yīcā cruz, tácuá quee ó nū cuāchi de caca ndāā ō. Chi nī ntacuēhé yā, de suu cúu jā ní nduvāha ndá nú jā ní nsáhá cuāchi nú.

²⁵ Chi nī nsana ndá nú tá cúu ticāchí, de mitan de ja nī ndicó cóo nú nī ndivi nú ndahá Cristo, Yāā cúu pastor nū de jíto vāha yā ánō nū.

¹ Saá-ni ndá ndóhó jā cúu ñasíhí, cuetáhvi nú nū yíí nú, tácuá tú cúu dē tēe jāá nduú cándíja tūhun yā, de cuu scándíja nú dē, jāá nduú cā níní cāhān nū, chi maá jíín jā sáhá vāha nú-ni.

² Chi cunī dē jā jíca ndaā nū de íyó respeto nū.

³ De jā sáhá vii nū maá nú, chi nsūú maá-ni ichi chātā nū sáhá nú, jā sáhá vii ndasí nú xīnī nū, á jā cuhun nú siquī oro á sahma váha cā.

⁴ Chi sa nducú nú jā quendōo vii ánō nū. De coo vii nū iin modo jā má náā cuitī, suu jā coo vitá inī nū de coo nañíí inī nū. Chi suu cúu jā yāhvi ndasí cā nū Yāā Dios.

⁵ Chi ndá ñahan jā ní iyo ndoo ánō jondē janahán, suni súcuán nī nsáhá vii ña ánō ña. Chi nī ñūhun inī ña Yāā Dios, de nī jetáhvi ña nū yíí ña.

⁶ De súcuán nī nsáhá Sara, chi nī jetáhvi ña nū yíí ña Abraham, de nī ncāhān yíñúhún ña jíín dē. De ndá ndóhó, tú sáhá vāha nú de ni mā cúyūhú nú ni iin, ñúcuán de cuu nú tá cúu nū ní iyo Sara.

⁷ De saá-ni ndá ndóhó jā cúu yíí, coo vitá inī nū jíín ñasíhí nú. De yíñúhún coo nú jíín ña, siquī jā núu cā fuerza ña nsūú cā ndóhó, de suni siquī jā inuú ñihīn táhvi ndúú nū cutecū nū níí cání siquī jā vāha inī Yāā Dios. De súcuán sáhá nú tácuá mā cúndasī nū tūhun jā jíicān táhvi nū.

Tūhun nchivī jā ndóho siquī jā jíca ndaā

⁸ Túsaá de inuú-ni canī inī ndá nú, de cucuécá inī nū jā ndóho táhán nú, de cundáhvi inī nū jíí tá nūú cúu ñanī nū. De coo manī inī nū, de sáhá suchí nú maá nú.

⁹ Tú sáhá nāvāha nchivī ndóhó, de mā násáhá nāvāha nú jí. Tú cāhān nāvāha jí nūú nū, de mā nácahān nāvāha nú nūú jí. Chi sa cācān táhvi nū jā quendōo vāha jí. Chi Yāā Dios nī ncana yā ndá ndóhó jā suni súcuán quendōo vāha nú.

¹⁰ Chi súcuán cāhān tutū ī:

Nchivī jā cúnī cutecū vāha de cusī inī ndācá quīvī,
ná cóto jí yuhú jí jā má cāhān nāvāha jí,
de ni mā cāhān jí tūhun stáhvi.

¹¹ Ná cújijo jí nūú tiñu néhén, de sáhá jí tiñu vāha.
De ná cúndihvi inī jí jā cundeē mānī jí.

¹² Chi maá Jētohō ō jíto yā ndá nchivī ndāā,
de níni yā jā jíicān táhvi jí.

Sochi nchivī jā sáhá tiñu néhén, chi nduú jétáhvi yā jí.
Cáchi tutū.

¹³ De ni iin mā sáhá nāvāha ndá ndóhó, de tú maá-ni tiñu vāha ndíhvi inī nū sáhá nú.

¹⁴ De vísō tú ndoho ndá nú siquī jā jíca ndaā nū, de ndetū ndasí cúu nú. Túsaá de mā cúyūhú nú ni iin nchivī, ni mā cúnehén inī nū.

¹⁵ Chi sa jíín inī jíín ánō nū chiñúhún nú maá Jētohō ō Cristo. De níni coo tūha ndá nú jā nascócóo vitá nú de cāhān yíñúhún nú jíín ndá nchivī jā stíchī ndóhó siquī ndācá jā ñúhún inī nū jā coo.

¹⁶ De caca ndaā nū tácuá nduú nā cuāchi cundeē ánō nū, tácuá nchivī jā cāhān néhén siquī nū, cucanoō jí jā ní stáyáhvi jí ndóhó jā jíca ndaā nū chi cándíja nú Cristo.

¹⁷ Chi tú cúnī Yāā Dios de vāha cā jā ndoho ndá nú siquī jā sáhá nú tiñu vāha nsūú cā tiñu néhén.

¹⁸ Chi maá Cristo suni nī ndoho yā, de iin vuelta-ni nī jíhī yā jā síquī cuāchi ndihī ó. Yāā vāha cúu yā, de nī ndoho yā jā jéhē yóhó nchivī néhén, tácuá quívi ndācá ó nūú Yāā Dios sáhá yā. Chi ní jíhī yiqui cúñu yā, sochi ánō yā chí tēcū-ni níí cání.

¹⁹ De tá ní jíhī yā de ní jéhēn ánō yā ní nacani yā tūhun nūú ánō nchivī jā yíndasí.

²⁰ Chi jondē janahán nduú ní jétáhvi ndá jí, tá ní iyo paciencia inī Yāā Dios, de nī ndetu yā juni sáhá Noé barco jā nání arca. De jíín arca ñúcuán nī ncācu jacū-ni nchivī, chí ūnā jí-ni ní ncācu nūú nduté.

²¹ De tá cúu jā ní ncācu ji nū ndūté, sūcuán cúu jā jénduté ó mitan de cácu ánō ō. De jā jénduté ó, nsūú jā ndúndoo yiqui cúñu ó, chi sa jā jícān ō nū Yāa Dios jā ndundoo ánō ō. De sūcuán de cácu ó, sīquī jā ní natecū Jesucristo.

²² De nī ndaa yā cuānohōn yā andiví, de ndéē yā ndahá cuáhá Yāa Dios nū cúñáhnú yā. De ndācá ángel andiví, jíin ndá jā ndácu tiñu, jíin jā tíin poder, jétáhví ndá nū yā.

4

Jā ná squíncuu vāha ó jíin tāhvī jā ní jēhe yā nū ō

¹ Túsaá de tá cúu nū ní ndoho Cristo jēhē ō jíin yiqui cúñu yā, suni sūcuán quehndē inī ndá nú jā ndoho nú. Chi nchiví jā ní ndoho jíin yiqui cúñu, nduú cā sáhá ji cuāchi.

² Túsaá de ní vida cā nū, de sáhá ndá nú tiñu jā cúnī Yāa Dios, de mā sáhá nú cā tiñu néhén jā ndíyo inī nū jíin modo maá nú.

³ Chi jondē ní cání jā váji ndá nú, de nī nsáhá nú cuāhā cuāchi jā jétahān inī nū sīquī jāá nduú ní jíin nū tūhun Yāa Dios. De tiempo ñúcuán chi maá-ni jā néhén nī nsáhá ndá nú, de nī ndíyo inī nū ndācá jā néhén, de nī jíin nú, de nī nsáhá nú vico néhén, de nī jíin ndasí nú vico nú, de nī nchiñúhún nú ídolo jā ní ncāhān Yāa Dios jā má chíñúhún nú.

⁴ De cúnéhén inī ndá ji jāá nduú cā jíca ndá nú jíin ji jā sáhá nú ndācá cuāchi xeēn jíin ji. De jā ñúcuán cúu jā cáhān néhén ji sīquī nū.

⁵ Sochi ndá maá ji chi iin quívi de nacuāha ji cuenta nū maá Yāa jā íyó tūha jā sáhá ndāā yā tiñu nchiví jā técu jíin nchiví jā ní jíin.

⁶ Chi jā ñúcuán cúu jā suni nī nquiji tūhun vāha yā nū ndācá ndíyi tá nī ntecū ji. De nī ncundaā sīquī cuāchi jā ní nsáhá ji ñayiví yáhá, tá cúu nū cundaā sīquī ndihi nchiví, tácu nacani inī ji de cutecū ánō ji ní cání tá cúu nū técu Yāa Dios.

⁷ De ja cuācuñatin quívi jā naā ndācá jā íyó. Túsaá de ndito coo inī ndá nú, de cundihvī inī nū cācān táhvī nū.

⁸ De jā cánuú cā cúu jā cundáhví ndasí inī nū táhán nú. Chi tú cundáhví inī ō táhán ó, de íyó tūhun cáhnú inī nū cuāhā cuāchi.

⁹ Coto ndáhví ndá nú nchiví jā quénda vehe nú, de mā cúxii inī nū.

¹⁰ Ndācá ndá nú chindeé nú táhán nú, tú nāsa íyó maá tāhvī jā ní jēhe Yāa Dios nū nū jā sáhá nú tiñu yā. De squíncuu vāha nú jíin tāhvī jā síin síin nī jēhe yā nū iin iní nū.

¹¹ Tú tāhvī jā nācani nú tūhun cúu, de cāhān nū tá nū cáhān maá Yāa Dios. De tú tāhvī jā chíndeé nú táhán nú cúu, de sáhá nú jíin fuerza jā ní jēhe yā nū nū, tácu jíin ndihi jā sáhá ndá nú de cāhān nchiví jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios sīquī jā ní nsáhá yā jíin Jesucristo. De ná cáhān ō jā vii cúñáhnú Cristo de tíin yā poder ní cání. Amén.

Jā ndóho ó sīquī jā cándíja ó Cristo

¹² Ñanī mánī, tú váji tūndóhó xeēn jā coto túnī ndóhó, de mā cúnéhén inī ndá nú cani inī nū jā maá nú-ni níhīn tūndóhó xeēn cā.

¹³ Chi sa cusii inī nū jā ndóho nú jacū tūndóhó tá cúu nū ní ndoho Cristo, tácu suni cusii ndasí inī nū quívi jā nenda nijin yā jā vii cuñáhnú yā.

¹⁴ De nācā ndetū ndá nú tú cáhān nāvāha nchiví nū nū sīquī jā cándíja nú Cristo. Chi maá Espíritu Yāa Dios jā cúñáhnú ndasí, ndéē yā inī nū. Ndá maá ji chi cáhān néhén ji sīquī yā, sochi ndá maá nú chíñúhún nú yā.

¹⁵ De tú ndoho nú, de ná ndóho nú sīquī jā cándíja nú Cristo, nsūú sīquī jā sáhá nú ndācá cuāchi tá cúu nū ndóho nchiví jáhnī ndíyi, á nchiví sácuíhná, á nchiví sáhá tiñu néhén, á nchiví jā quívi nduū nū tiñu táhán jāá nduú cánuú quívi nduū.

¹⁶ De sa tú ní iin nú ndoho sīquī jā cándíja nú Cristo, de mā cúcanoō nū, chi sa nacuetáhví nú nū Yāa Dios sīquī jā cúu nú cristiano.

¹⁷ Chi ja nī nquenda quívi jā quijéhe jā sáhá ndāā Yāa Dios cuāchi, de xihna cā nchiví cúu sēhe yā sáhá ndāā yā cuāchi. De tú xihna cā cuāchi maá ó quijéhe yā sáhá ndāā yā, de nā oncā sáhá yā sīquī nchiví jāá nduú ní jétáhví tūhun vāha yā.

¹⁸ De tú víjín cácu nchiví vāha, ¿túsaá de nāsa cácu nchiví néhén jā sáhá ndācá cuāchi?

¹⁹ Tú súcuán de ndá ndóhó jā ndóho sīquī jā cúnī Yāā Dios, mā jéncuīñī nū sāhá nū tiñu váha, de chihi nū ánō nū inī ndahá maá Yāā jā ní nsāhá ndóhó, chi squíncuu yā jā ní nquee yuhú yā.

5

Jā jéhe dē consejo nūū nchivī cándíja

¹ Mitan de ná cáhān ni jíín ndá ndóhó tēe ñáhnú jā jíto nchivī cándíja, chi suni tēe ñáhnú jā jíto nchivī cándíja cúu maá nī. De cúu nī testigo sīquī jā ní jinī ni nāsa nī ndoho Cristo. De suni nduñáhnú nī jíín ndá nū sāhá Cristo quīvī jā nenda nijīn yā.

² Coto ñuncúún nū ndá nchivī jā ndēe tīñú nū jā jíto nū, jā cúu ji tá cúu ticāchí Yāā Dios. De cusī inī nū jā coto nū ji, chi súcuán cúnī Yāā Dios. De nsúú sīquī jā sāhá fuerza yā ndóhó, de ni nsúú sīquī jā nīhīn nū xūhún, chi sa cusī inī nū sāhá nū tiñu ñúcuán.

³ De mā ndācú nīhin ndá nū nūū nchivī jā jíto nū, chi sa nducú nū cuu nū iin ejemplo nūū ji jā cúu ji ticāchí yā.

⁴ Núcuán de quīvī jā nenda nijīn maá Yāā cúu Pastor cúñáhnú nūū ndá ndóhó tēe cúu pastor nūū nchivī cúu ticāchí yā, de cuāha yā premio nūū ndá nū jā vīi ndasí de mā nāa cuitī.

⁵ De saá-ni ndá ndóhó tēe suchí, cuetáhvī nū nūū ndá tēe ñáhnú jíñā. De ndihi ndá nū nchivī cándíja, cuetáhvī nū nūū táhán nū, de sāhá suchí nū maá nū. Chi suha cáhān tutū: Yāā Dios jásī yā nūū nchivī jā sáhá vīxī maá, de vāha inī yā chíndeé yā nchivī jā sáhá suchí maá. Cáchī tutū.

⁶ Túsaá de sāhá suchí nū maá nū, chi yíhī nū ndahá Yāā Dios jā tíin poder. De sāhá ñáhnú yā ndá nū tá quenda maá quīvī.

⁷ Ndācá jā nācani ndasí inī nū sīquī, de chihi nū ndahá maá yā de maá yā coto, chi jíto yā ndá nū.

⁸ De cájí ná cóo xīnī ndá nū de ndito coo inī nū. Chi tāchī cúñáhnú jā jíñī ūhvī ndá ndóhó, jíca nuu ndúcú squívī ndóhó nūū cuáchi. De xēen cā sáhá nsúú cā ndicaha jā xēen ndáhyū.

⁹ De cuiñī nīhin ndá nū jā má cúndéé tāchī jíín nū, de cándíja nīhin nū tūhun jā cúndáhvī inī Yāā Dios ndóhó. Chi jíñī ndá nū jā suni súcuán ndóho ndá hermano nū jā ndēe ní cáhnú ñayiví.

¹⁰ De tá nī nchāha nī ndoho ndá nū tūndóhó jacū-ni tiempo, de Yāā Dios chi sāhá yā jā cuja vāha inī nū jíín tūhun yā, jíín jā cuiñī nīhin nū, de cuāha yā fuerza inī nū, de quendōo cutú nū ní cání. Chi maá yā cúu jā sáhá ndācá jā váha yóhó, de nī ncana yā yóhó jā vīi cuñáhnú ó jíín yā ní cání sīquī jā inuú cúu ó jíín Jesucristo.

¹¹ De ná cáhān ō jā vīi ndasí cúñáhnú yā, de tíin yā poder ní cání. Amén.

Saludo jā sándihí

¹² Jíñī ni jā Silvano cúu iin hermano jā squíncuu vāha. De maá dē cuēe nūū ndá nū jíín carta yáhá jā ní ntee nī jacū tūhun. De jíín yáhá sndíhvī inī ni ndá nū, de cáhān ni jíín nū jā ndāá cúu jā ndācá jā váha jā ní nsāhá Yāā Dios ndóhó, suu stéhēn nūū nū jā cúndáhvī ndija inī yā ndóhó. De cuiñī nīhin nū jíín tūhun yáhá.

¹³ Nchivī cándíja jā ndēe ñuū Babilonia, jā ní nacāji yā tá cúu nūū ní nacāji yā ndá nū, cáhān ndá ji jā sāhá ndēe inī ndá nū. De Marcos, tēe cúu tá cúu sēhe nī, suni súcuán cáhān dē.

¹⁴ De tá cáhān jíitáhn ndá nū, de techuhú yíñúhún nū ndahá ji. De ná cóo ndēe coo sī inī ndihi nū jā yíhī nū ndahá Jesucristo. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PEDRO APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹ Maá nī cúu Simón Pedro, de cúu nī mozo Jesucristo, de cúu nī apóstol jā ní ntají yā. De tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú jā ní nsáhá Yāā Dios jā inuú-ni nī nīhīn ndá nú jíín ndá nī tūhun viī tūhun vāha jā cándíja ó yā. Chi Yāā ndāā cúu Yāā Dios jíín Jesucristo jā scácu yóhó.

² De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā yā jā vāha ndasí ndá nú, jíín jā coo ndeé coo siī inī nū sīquī jā jíicūhun vāha inī nū nāsa Yāā cúu Yāā Dios jíín Jētohō ō Jesús.

Sīquī nāsa cánuú coo nchivī cándíja

³ De Yāā Dios jíín poder yā nī jēhe yā nūū ō ndācá jā sáhá jā cuu caca ndāā ō nūū yā jíín jā chíñúhún vāha ó yā. Chi nī stéhēn yā maá yā nūū ō, chi maá yā cúu jā ní ncana yóhó, sīquī jā ndasí cúñáhnú yā jíín ndācá tiñu ñáhnú jā sáhá yā.

⁴ Jā ñúcuán nī nquee yuhú yā ndācá jā ñáhnú ndasí de vāha ndasí jā sáhá yā yóhó, tácuā jíín ndācá ñúcuán de nduu ndá nú tá cúu nūū íyó maá yā, de cācu nú nūū ndá tiñu néhén jā ndíyo inī nchivī jā sáhá ji inī ñayiví yáhá.

⁵ Túsaá de nducú ndeé ndá nú jíín tūhun yáhá. De jā cándíja ndá nú, de sīquī ñúcuán chisó nú jā caca ndāā nū. De jā jíca ndāā ndá nú, de sīquī ñúcuán chisó nú jā cundihví inī nū jíicūhun vāha inī nū sīquī maá yā.

⁶ De sīquī ñúcuán chisó nú jā casī nū jā cúni modo maá nú. De sīquī ñúcuán chisó nú jā cuandeé inī nū, de sīquī ñúcuán chisó nú jā chíñúhún vāha nú Yāā Dios.

⁷ De sīquī ñúcuán chisó nú jā coo manī nū jíín táhán nú, de sīquī ñúcuán chisó nú jā cundáhvī inī nū táhán nú.

⁸ Chi tú cāyā ndá tiñu yáhá jíín ndá nú, de suu sáhá jā má cútecū cāhá nú, chi sa quee vāha tiñu sáhá nú, sīquī jā jíicūhun inī nū nāsa Yāā cúu Jētohō ō Jesucristo.

⁹ De nchivī jāā nduú sáhá tiñu yáhá, cúu ji modo nchivī cuāá, chi nduú jíicūhun inī ji tūhun yā, de ja nī naā inī ji jā ní nsáhá ndoo yā ji ndācá cuāchi jā ní nsáhá ji ichi chátā.

¹⁰ Jā ñúcuán nducú ndeé ndá nú hermano, tácuā coo seguro jā ní ncana yā ndá nú jíín jā ní nacāji yā ndá nú. Chi tú sáhá nú ndācá tiñu yáhá, de mā cācá yátá cuitī nū.

¹¹ Ñúcuán de nune vāha ichi jā quivi nú inī ñuū maá Jētohō ō Jesucristo, Yāā scácu yóhó, nūū tátúnī yā níí cání.

¹² Jā ñúcuán mā jécuiñī ni jā nándacu nī ndá tūhun yáhá nūū ndá nú, vísō ja jíni nū de íñi nīhīn nú jíín tūhun ndāā jā cándíja nú.

¹³ Chi jáni inī ni jā íyó vāha jā sndíhvī inī ni ndá nú mitan técu cā ni, tácuā nūcūhun inī nū.

¹⁴ Chi maá Jētohō ō Jesucristo nī ncachī tūhun yā nūū ni jā má cútecū nahán cā ni ñayiví yáhá.

¹⁵ Jā ñúcuán cúu jā nducú ndeé cā ni sndíhvī inī ni ndá nú, tácuā tá ja nī jíhī ni, de níni nūcūhun inī nū ndācá tūhun yáhá.

Jā ní jíni ndá dē jā cúñáhnú Cristo

¹⁶ Tá nī stéhēn ndá nī tūhun maá Jētohō ō Jesucristo nūū ndá nú, nāsa nenda yā jíín poder yā, de nduú ní ncāhān ndá nī iin cuento-ni jā ní ntavā ndíchí nchivī. Chi tá nī íyo ndá nī jíín yā xīnī yūcú, de nī jíni jíinūū ndá nī jā ñáhnú nī nduu yā.

¹⁷ Chi nī jíni ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios nī ncāhān yíñúhún yā jíín Jesús, de nī nsáhá ñáhnú yā Jesús. Chi ichi andiví nī nquiji tūhun viī, nī ncāhān Yāā Dios: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíín, de cúsiī inī ni jíín, ncachī yā.

¹⁸ De nī jíni ndá nī tūhun ñúcuán jā ní ncāhān ichi andiví, chi nī íyo ndá nī jíín maá Jētohō ō xīnī yucu ī ñúcuán.

¹⁹ De súcuán jíni ō jā íyó ndāā ndija ndācá tūhun jā ní ntee ndá téē nī nacani tūhun yā jondē janahán. De vāha jā chuhun inī ndá nú ndá tūhun ñúcuán, chi suu cúu tá cúu iin

luz jā stúu nūu neē, jondē tūu maá quivī jā nenda yā, de stúu yā inī ánō nū tá cúu nūu jéndūtē lucero.

²⁰ De xihna cā ná jícūhun inī ndá nú jā ni iin tūhun jā cáhān tutū ī, nsūú jā ní jani inī iin tēe sūcuán-ni cúu.

²¹ Chi ndācá tēe ndoo jā ní nacani tūhun yā jondē janahán, nduú ní nacani cuitī dē tūhun jā cúu inī maá dē. Chi sa nī nacani dē tūhun Yāā Dios jā ní stéhēn Espíritu Santo nūu dē.

2

Sīquī ndá tēe jā stéhēn tūhun stáhvī (Judas 4-13)

¹ De māhñú nchivī Israel suni nī iyo ndá tēe jā ní nacani tūhun stáhvī. De suni sūcuán coo sava tēe stéhēn tūhun stáhvī māhñú ndá nú. De squívī ndá dē tūhun stáhvī jā tiví nchivī sáhá. De mā cuétúhún dē maá Jētohō ō jā scácu yā dē, de sūcuán sáhá dē jā ñamā tñū tāhvī dē.

² De cuāhā nchivī cuniquīn ji modo nēhén jā stéhēn ndá dē. De sáhá dē jā cáhān nēhén nchivī sīquī tūhun vāha yā jā cúu ichi ndāā.

³ De sīquī jā ndíyo inī ndá dē xūhún, de candeē dē xūhún ndá nú sīquī tūhun stáhvī jā stéhēn dē nūu nū. De nduú quíxīn tūndóhó jā tñū tāhvī dē, chi jondē janahán ja íyó tūhun jā nenda yā sīquī cuāchi dē.

⁴ Chi nduú ní nēe cáhnú inī Yāā Dios nūu ndācá ángel yā jā ní nsáhá cuāchi, chi sa nī ntaān yā infierno nūu yíndasī nūu neē, de núhnī jín cadena. De nī nchindasī yā jondē quivī jā sáhá ndāā yā sīquī.

⁵ De suni nduú ní nēe cáhnú inī yā nūu nchivī janahán, chi sa nī scúun yā sāvī xēen sīquī nchivī nēhén ñúcuán. Chi maá-ni Noé, tēe nī nacani tūhun ndāā, nī scácu yā dē jín ūjā cā nchivī.

⁶ De suni nī nenda yā sīquī cuāchi nchivī ñuū Sodoma jín ñuū Gomorra, de nī ncāyū ñuū ji nī nduu maá yāā-ni cā. De sūcuán cúu ji iin ejemplo nūu ndá cā nchivī nēhén jā quijí cā.

⁷ De nī scácu yā Lot, chi tēe ndāā nī ncuu dē, de nī ncucuécá ndasí inī dē nī jinī dē tiñu nēhén jā ní nsáhá nchivī nēhén ñúcuán.

⁸ Chi tēe vāha ñúcuán nī ndeē dē māhñú ndá ji, de ndiquivī nī ncucuécá inī dē jā ní jinī dē de nī jinī dē ndācá tiñu nēhén jā ní nsáhá ndá ji.

⁹ Túsaá de maá Jētohō ō chi scácu yā nchivī jā chíñúhún nūu yā, de tú quiji tūndóhó sīquī ji. De chíndasī yā nchivī nēhén, tácu ndoho ji castigo quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi ji.

¹⁰ De víhí cā sndóho yā ndá tēe sáhá tiñu téhén jā ndíyo nēhén inī dē, de cújéhe inī dē sīquī tiñu ndácu maá Jētohō ō. Nīhin ndasí inī ndá dē, de chūndeé inī dē sáhá dē jā cúni ndá máá dē, de nduú yúhú dē cáhān nāvāha dē sīquī ndācá jā cúñáhnú nūu sūcún.

¹¹ De juni ndá ángel jā íñí nūu maá Jētohō ō, vísō cúñáhnú cā yā jín fuerza jín tiñu ndíso yā, de nduú cáhān nāvāha yā sīquī ndācá jā cúñáhnú ñúcuán.

¹² De ndá tēe ñúcuán chi cúu dē tá cúu quitī yúcu jā ní jēcōo tī jín modo maá tī, de táhvī ndá tī tácu nīhīn nchivī tī jā cahñī ji tī. Chi cáhān nēhén ndá dē sīquī ndācá jā nduú jícūhun inī dē. De tá cúu nūu jhī ndācá quitī ñúcuán, suni sūcuán cuū dē.

¹³ De jā ní sndóho ndá dē nchivī, suni sūcuán nanihīn dē ndoho dē. De cúsi inī ndá dē jín ndācá jā cútíndí inī dē jā ndíyo nēhén inī dē. De cúu ndá dē tēe quini jā sáhá tiñu jā cúcanoō nchivī. De jā ndútútú ndá dē jín nú vico nú, de níní cúsi inī dē jín tiñu nēhén tiñu stáhvī.

¹⁴ De ndíyo inī ndá dē jín dē ñahan, de nduú jécuiñī dē jā sáhá dē cuāchi. De stáhvī ndá dē nchivī tayā inī. Chi nī ncāan ndá dē jín tūhun ndíyo inī dē ndācá ndatíñú. De tēe jā tñū tāhvī cúu ndá dē.

¹⁵ Chi nī nsana ndá dē, chi nī sndóo dē tūhun jā cúu ichi ndāa. De nī niquīn ndá dē modo Balaam, tēe nī nacani tūhun jondē janahán, sēhe Beor. Chi tēe ñúcuán nī ncusiī inī dē jā nīhin dē xūhún sīqui tūhun néhén jā cāhān dē nícu.

¹⁶ De iin burro nī ncāhān tī tá nūū cāhān iin nchivī, vísō nduú cúu cāhān tī. De nī ncāhān tī nūū tēe ñúcuán, de sūcuán nī jasi tī jā má quíhin dē cāhān dē ndacá tūhun néhén stáhvī.

¹⁷ De ndá tēe jā stívī ndasí sūcuán, chi cúu dē tá cúu ntesóco jā ní nchīchī, jíin vīcō jā stéchi táchi. De ja íyó tūha nūū neē ndasí nūū cundeē dē níí cání.

¹⁸ Chi ndasí sáhá vīxī ndá dē maá dē jíin tūhun jā cāhān cāhá dē. De ndúcú ndá dē squívi tucu dē sava nchivī nūū tiñu néhén tiñu ndíyo inī. De sūcuán stáhvī dē nchivī jā cáta nī nquee ji nī ncācu ji nūū nchivī sáhá tiñu néhén.

¹⁹ De cāhān ndá dē jā íyó libre ji jā cuu sáhá ji nāsa-ni cúnī maá ji, de juni maá dē chi nduú íyó libre dē, chi cúu dē mozo nūū cuāchi, chi cúsá maá tiñu téhén sáhá dē. Chi ndācá tiñu jā cundeé jíin iin tēe jā sáhá dē, suu ñúcuán ndúu dē mozo nūū.

²⁰ Chi tú ja nī jinī ndá dē nāsa Yāa cúu maá Jētoho o Jesucristo, Yāa jā scācu yóhó, de tú sūcuán nī nquee dē nī ncācu dē nūū tiñu téhén jā íyó inī ñayiví, de tú ndivi tucu ndá dē nūū tiñu ñúcuán jā cundeé tucu jíin dē, túsaá de néhén cā quendō dē jā sándihí nsūú cā jā xíhna ñúhún.

²¹ Chi vāha cā tú nduú ní jíinī dē ichi ndāa nícu, nsūú cā jā ní jinī dē, de sndóo tucu dē tiñu ndoo jā ní ndacu yā nūū dē.

²² Chi nī ncundaā sīqui dē tá cúu nūū cāhān iin tūhun janahán: Tinā nī nacajī tī jā ní nujan tī. De quinī jā ní ndundoo, nī nacuchi tucu tī ndēhyū, cáchi.

3

Sīqui jā nenda maá Jētoho o

¹ Ñanī mánī, yáhá cúu carta ūū jā tēe nī nūū ndá nú. De jíin ndúū carta yáhá cúnī ni jā nacani inī nū sīqui ndihi jā váha jā ndāa jā jáni ichí nī ndóhó.

² De nūcūhun inī nū ndācá tūhun jā ní nacani ndá tēe ndoo jondē janahán, jíin tiñu jā ní ndacu maá Jētoho o, Yāa jā scācu yóhó. De suu cúu jā ní stéhén ndá tēe apóstol nūū nū.

³ De xihna cā tūhun yáhá ná jícūhun inī ndá nú: Jā tá cuāndihi quivī de quiji ndá tēe jā sáhá catá sīqui tūhun ndāa yā, chi sáhá dē ndá tiñu néhén jā ndíyo inī maá dē.

⁴ De cāhān ndá dē: ¿Nājēhē cúu jáa nduú ndíji Cristo tá cúu nūū ní nquee yuhú yā? Chi jondē quivī jā ní jihī ndá ndíyi tatā o de jondē mitan, de nduú sama cuitī ndihi jā íyó tá nī jēcōo ñayiví, cachī ndá dē.

⁵ Chi nduú cúnī ndá dē jīcūhun inī dē jā jondē janahán nī ncuvāha andiví jíin tūhun jā ní ncāhān-ni Yāa Dios. De nī ndacu yā tiñu jā ná cúvāha ñayiví jíin ndute, de mähñū ndute nī nquenda ñuhun yíchi.

⁶ De suni jíin ndute nī naā ñayiví janahán, chi nī ndaa ndute jā ní ncuun sāvī xéen.

⁷ De suni sūcuán jíin tūhun jā ní ncāhān Yāa Dios de nī nsáhá tūha yā jā cāyū andiví jíin ñayiví jā íyó mitan. Chi maá quiví juicio de cāyū ndihi, de tñū tāhvī nchivī néhén.

⁸ De suni mā náa inī ndá nú tūhun yáhá, ñanī mánī: Jā nūū maá Jētoho o chi iin-ni quiví cúu tá cúu mil cuiyā, de mil cuiyā cúu tá cúu iin-ni quiví.

⁹ De nsūú jā cúcuéé inī maá Jētoho o sīqui tūhun jā ní nquee yuhú yā jā nenda yā, tá cúu nūū jáni inī sava nchiví. Chi sa íyó paciencia inī yā nūū o, chi nduú cúnī yā jā tñū tāhvī ni iin ó, chi sa cúnī yā jā ndihi ó nacani inī o jā sndóo ó cuāchi ó.

¹⁰ De quiví jā nenda maá Jētoho o, iin sanaā-ni quenda, tá nūū cúu jā iin sanaā-ni quenda jācuīhná jacuāa. De quiví ñúcuán chi nihin ndasí andiví, de naā-ni. De ndihi jā íyó andiví chi naā sáhá ñuhūn. De ñayiví jíin ndācá jā íyó inī, ndihi cāyū.

¹¹ De tú sūcuán naā ndācá ñúcuán, de cánuú ndasí jā coo ndoo ánō ndá nú de chiñúhún vāha nú yā.

¹² De cundetu nú de cundihví iní nū jā ná quíji ñamā quīví nenda Yāā Dios. De quīví ñúcuán cāyū andiví de naā-ni. De ndācá jā íyó chi ndute sáhá ñuhūn.

¹³ De maá ó chi ndétu ó andiví jée jíin ñayīví jée, chi súcuán nī nquee yuhú Yāā Dios jā coo. De ñúcuán chi maá-ni tiñu ndāā jíin tiñu váha coo.

¹⁴ Túsaá ñanī mánī, juni ndétu ndá nú jā quee ndāā ndācá tiñu yáhá, de nducú ndée nú tácuá tá nenda yā de ñihīn yā ndá nú jā ndēē mánī nū jíin táhán nú, de coo ndoo nú jāá nduú nā cuāchi nú.

¹⁵ De ná jíicūhun iní ndá nú jā síquī jā íyó paciencia maá Jētohō ō, jā ñúcuán cúu jā cācu ó. Chi hermano ō Pablo jā mánī ō jíin, suni súcuán nī ntee dē nūū nū, chi súcuán nī stéhēn Yāā Dios tūhun ndíchí yā nūū dē.

¹⁶ De cāhān dē síquī tūhun yáhá nūū ndācá carta jā ní ntee dē. De nūū ndá carta dē ñúcuán chi íyó jacū tūhun jā víjín jíicūhun iní ō. De ndá nchiví jāá nduú jíicūhun iní jíin nchiví jāá nduú jíja jíin tūhun cándíja, chi násāma ji modo jā cāhān ndá tūhun víjín ñúcuán, tá cúu nūū násāma ji jā cāhān sava cā tutū ū. De súcuán sáhá ji jā tānū tāhvī maá ji.

¹⁷ De ndá ndóhó ñanī mánī, mitan de ja nī jinī nū nāsa coo ndācá tiñu yáhá. Túsaá de coto nú maá nú jā má cúniquīn nū tūhun stáhví jā stéhēn ndá tēe nēhén ñúcuán jāá nduú jétáhví dē yā. Chi tú nduú de snāā nū tūhun jā íñí ñihīn nú jíin.

¹⁸ Chi sa cundihví cā iní nū jā jíicūhun iní nū nāsa Yāā cúu maá Jētohō ō Jesucristo, Yāā scácu yóhó. De ná cúja cā iní nū jíin tūhun cúndáhví iní yā ndóhó. De ná cāhān ō jā viī ndasí cúñáhnú yā jondē mitan jíin níí cání. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN JUAN APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

Tūhun jā cutecū ō ní cání

¹ Tūhun jā téé ndá nī cuēē nūū ndá nú cúu tūhun maá Yāā ja íyó jondē ncháha ca jēcōo ndācá jā íyó. De nī jini ndá nī jā ní ncāhān yā, de nī jini jínúū ní yā, chi nī ndēhé vāha nī nūū yā, de nī ntiin nī yā. De maá yā cúu Tūhun jā cutecū ō ní cání.

² Chi Yāā yáhá jā sáhá jā cutecū ō, nī nquenda nijīn yā. De cáhān ndá nī tūhun yā, chi nī jini ní nī nūū yā. De cáchī tūhun ndá nī nūū ndá nú sīquī Yāā jā cúu Tūhun jā cutecū ō ní cání, suu Yāā jā ní ndēē jíín Tatá ó Yāā Dios, de nī nquenda nijīn yā nūū ndá nī.

³ Jā ní jini ndá nī jíín jā ní jini jíín sóho nī, ñúcuán cúu jā cáchī tūhun nī nūū nū, tácu coo inuú inī ndá nú jíín ndācá ó. De ndāā chi íyó inuú inī ndācá ó jíín maá Tatá ó Yāā Dios jíín Sēhe yā Jesucristo.

⁴ De ndá tūhun yáhá téé nī cuēē nūū ndá nú, tácu cusī ndasí inī nū.

Yāā Dios cúu luz

⁵ De yáhá cúu tūhun jā ní stéhēn Jesucristo nūū ní, de mitan cáchī tūhun nī nūū ndá nú: Yāā Dios cúu luz, chi íyó ndāā ndasí yā, de nduú cuitī nā tiñu néhén íyó jíín yā.

⁶ Tú cáhān ō jā íyó inuú inī ō jíín yā, de tú jíca ó modo nūū neē jā sáhá ó tiñu néhén, túsaá de jā stáhví ó cúu, chi nsūú tiñu ndāā sáhá ó.

⁷ Sochi tú jíca ó jíín luz yā jā sáhá ó tiñu ndāā, tá cúu nūū íyó maá yā jíín luz yā jā sáhá yā tiñu ndāā, ñúcuán de íyó inuú inī ō jíín ndācá táhán ó. De níñi maá Sēhe yā Jesucristo sáhá ndoo yóhó nūū ndihi cuāchi ó.

⁸ Tú cáhān ō jāá nduú nā cuāchi ó, de stáhví ó maá ó jā jáni inī ō sūcuán, de nduú ñúhún tūhun ndāā inī ánō ō.

⁹ Sochi tú nacani ndāā ō cuāchi ó nūū yā, de cune cáhnú inī yā nūū cuāchi ó, de nasāhá ndoo yā yóhó ndācá jā néhén jā ní nsáhá ó. Chi jíni ō jā Yāā vāha Yāā ndāā cúu yā.

¹⁰ De tú cáhān ō jāá nduú nā cuāchi ó, túsaá de modo jā sáhá ó jā Yāā stáhví cúu yā, de nduú cándija ndija ó tūhun yā.

2

Cristo cúu Yāā jā cáhān jēhē ō

¹ Ndācá tūhun yáhá téé nī cuēē nūū ndá nú jā cúu nú tá cúu sēhe nī, tácu mā sáhá ndá nú cuāchi. De tú ní iin nú nī nsáhá cuāchi, de íyó maá Yāā jā cáhān jēhē ō nūū maá Tatá ó Yāā Dios. Suu Jesucristo Yāā ndāā cúu yā.

² De nī nsōcō yā maá yā jā sndáhvā yā cuāchi ó, de nsūú cuāchi ndá máá ó-ni, chi suni cuāchi nchivī ní ñayiví.

³ Tú squíncuu ó tiñu jā ndácu Yāā Dios nūū ō, suu cúu jā cúcáhnú inī ō jā jíni ndija ó nāsa Yāā cúu yā.

⁴ De tú cáhān iin nchivī: Nduhū chi jíni ní nāsa Yāā cúu yā, cáchī ji, de tú nduú squíncuu ji tiñu ndácu yā, túsaá de stáhví ji, de nduú cáhān ji tūhun ndāā.

⁵ Sochi nchivī jā squíncuu tūhun yā, ja ní jija vāha inī ji jā māni ji jíín yā. De sūcuán de cunī ō tú íñi nihin ó jíín yā á nduú.

⁶ Tú cáhān iin nchivī jā íñi nihin ji jíín yā, de cánuú caca ndāā ji tá cúu nūū ní jica maá Jesucristo.

Tiñu jéé jā ndácu yā nūū ō

⁷ Hermano, nsūú iin tiñu jéé ndácu ní nūū ndá nú jā cáhān ní jā cundáhví inī nū táhán nú. Chi tiñu ja jíni ndá nú jondē tá ní nquijéhé nú cándija nú cúu. De tiñu yáhá jā ndácu yā, vāji jondē janahán, de suu cúu tūhun jā ní jini ndá nú jondē tá ní nquijéhé nú cándija nú.

⁸ De vísō súcuán de níní tiñu jée cúu, de tiñu ndāa cúu nū Cristo jíin nū ndá máa nú. Chi ja cuāyāhá tiñu néhén jā íyó nū neē, de ja stúu maá luz ndāa inī ánō ndācá ó mitan.

⁹ Tú iin nchivī cáhān ji jā jíca ji jíin luz yā, de tú quítī inī ji jíin ji táhān ji, túsaá de jíca cā ji nū neē jíin cuāchi ji.

¹⁰ De nchivī jā cúndáhvī inī táhān, chi jíca ji jíin luz yā, cúu jā sáhá ji tiñu váha. De ni iin mā cūú sáhá jā quívi ji cuāchi.

¹¹ Sochi nchivī jā quítī inī jíin táhān, chi íyó ji nū neē, de jíca ji nū neē. De nduú jíin ji ní ichi quíhīn ji, chi jíin jā neē ní jasī jāá nduú cúu jicūhun inī ji.

¹² Ndá ndóhó jā cúu sēhe, téē ní tūhun yáhá cuēē nū nū, chi jā síquī Jesucristo de ní nee cáhnú inī Yāa Dios nū cuáchi nú.

¹³ Ndá ndóhó téē cúu tatá, suni téē ní nū nū, chi jíin ndá nú nāsa Yāa cúu Yāa jā íyó jondē jā xíhna ñúhún. De ndá ndóhó téē suchí, suni téē ní nū nū, chi ní ncundeé nú jāá nduú ní ncúu squívi táchī cúñáhnú ndóhó nū cuáchi. Ndá ndóhó jā cúu sēhe, téē ní tūhun yáhá cuēē nū nū, chi jíin ndá nú nāsa Yāa cúu maá Tatá ó Yāa Dios.

¹⁴ Ndá ndóhó téē cúu tatá, suni téē ní nū nū, chi jíin ndá nú maá Yāa jā íyó jondē jā xíhna ñúhún. Ndá ndóhó téē suchí, suni téē ní nū nū, chi íin níhin nú, de cándíja ndá nú tūhun Yāa Dios, de ní ncundeé nú síquī táchī cúñáhnú.

¹⁵ Mā cútóó ndá nú síquī ñayiví, de ní ndācá jā íyó inī ñayiví. Chi tú ní nchivī cútóó ji síquī ñayiví, de nduú íyó mānī ji jíin Tatá ó Yāa Dios.

¹⁶ Chi ndācá jā cúu cuenta ñayiví, nsūú jondē nū Tatá ó Yāa Dios vāji, chi cuenta ñayiví cúu. De ñúcuán cúu ndācá jā cútíndí ó jā cúni modo néhén maá ó, jíin jā ndíyo inī ó jā jíin ó nū, jíin jā sáhá vīxī ó maá ó síquī ndatíñú névāha ó.

¹⁷ De cuāndihi ñayiví jíin ndācá jā néhén jā ndíyo inī ó. Sochi nchivī jā sáhá jā cúni maá Yāa Dios, chi cutecū ji ní cání.

Tūhun ndāa jíin tūhun stáhvī

¹⁸ Ndá ndóhó jā cúu tá cúu sēhe ní, cáchī ní nū nū jā cuāndihi quívi. De ja ní jini ndá nú tūhun jā quíji maá téē jā cuu contra síquī Cristo. De mitan de ja ní nquenda cuāhā téē jā cúu contra síquī Cristo. De jā ñúcuán cúu jā jíin ó jā cuāndihi quívi.

¹⁹ Māhñú maá ó ní nquee ndá dē, de nsūú táhān ó jā cándíja cúu dē. Chi tú táhān ó cúu ndá dē, de coo dē jíin ó nícu. De ní nquee ndá dē cuāhān dē, tácuā cunī cājí ó jāá nsūú táhān ó cúu ndíhi dē.

²⁰ Sochi ndá ndóhó chi Cristo ní jēhe yā Espíritu Santo, ndéē yā inī ánō nū, de jā ñúcuán cúu jā jíin nū tūhun ndāa.

²¹ Túsaá de téē ní yáhá cuēē nū ndá nú, jā síquī jā jíin nū tūhun ndāa, nsūú síquī jāá nduú jíin nū. De jíin ndá nú jāá nduú nā tūhun stáhvī íyó nū tūhun ndāa.

²² ¿Ní iin cúu jā cáhān maá-ni tūhun stáhvī? Suu téē jā cáhān jā Jesús, nduú cúu ndija yā Cristo, Yāa jā ní ntají Yāa Dios. Ñúcuán cúu téē jā cúu contra síquī Cristo, chi nduú jétúhún dē maá Tatá ó Yāa Dios jíin Sēhe yā.

²³ Ndācá nchivī jāá nduú jétúhún ji Sēhe yā, suni nduú íyó maá Tatá jíin ji. De nchivī jā jétúhún ji Sēhe yā, suni íyó maá Tatá jíin ji.

²⁴ Túsaá de chuhun váha inī ndá nú maá tūhun jā ní jini nú jondē jā xíhna ñúhún. De tú ñúhún váha inī ndá nú tūhun jā ní jini nú jondē jā xíhna ñúhún, ñúcuán de suni cuiñi níhin nú jíin maá Tatá ó jíin Sēhe yā.

²⁵ De yáhá cúu tūhun jā ní nquee yuhú Jesucristo nū ó: Jā cutecū ó ní cání sáhá yā.

²⁶ Tūhun yáhá ní ntee ní nū ndá nú jā cáchī tūhun ní síquī nchivī jā ndúcú stáhvī ndóhó.

²⁷ Sochi ndá ndóhó, chi ní jēhe Jesucristo Espíritu Santo, ndéē yā inī ánō nū. De jā ñúcuán nduú jíin ñúhún jā stéhēn ní iin nchivī nū nū ní cúu jāndāa, chi maá Espíritu cúu jā stéhēn ndíhi nū nū, de stéhēn yā tūhun ndāa, chi nduú stáhvī cuiti yā. Túsaá de cuiñi níhin ndá nú tácuā inuú-ni coo nú jíin Cristo, tá cúu nū stéhēn Espíritu nū nū.

²⁸ Séhē, mitan de cuiñi níhin ndá nú jíin Cristo, tácuā tá nenda nijin yā, de mā cúyūhú ó, de ní mā cúcanoó ó nū yā quívi jā nenda yā.

²⁹ Chi ja jíni ndá nú já Yāā ndāā cúu Jesucristo, de suni ná jícuhun inī nū já ndācá nchivī jā sáhá tiñu ndāā, cúu ji sēhe Yāā Dios.

3

Tūhun nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios

¹ De nācā vāha ndasí nī ncundáhvī inī Tatá ó Yāā Dios yóhó, chi nī nīhīn táhvī ō jā cúu ó sēhe yā, de suu cúu ndija ó. Já ñúcuán nduú jíni nchivī ñayiví jā cúu ó sēhe yā, chi nduú jíni ji nāsa Yāā cúu maá yā.

² Ñanī mánī, mitan de cúu ó sēhe Yāā Dios, de ncháha ca cunī ō nāsa coo ó níí cání. De ja jíni ō jā tá nenda nijin Jesucristo, de nduu ó tá cúu nūú íyó maá yā, chi cunī ō nūú yā nāsa íyó yā.

³ De ndācá nchivī jā súcuán ñúhún inī ji, sáhá ndoo ji ánō ji, tá cúu nūú íyó ndoo maá yā.

⁴ De ndá nchivī jā sáhá cuāchi, chi stíví ji ley Yāā Dios. Chi tú sáhá ó cuāchi, de stíví ó ley yā.

⁵ De ja jíni ndá nú já ní nquiji Jesucristo inī ñayiví tácuca candeē yā cuāchi ó. De maá yā chi nduú nā cuāchi yā.

⁶ De ndá nchivī jā íní nīhīn jíni yā, nduú jíca ji jíni cuāchi. Sochi nchivī jā jíca jíni cuāchi, nduú jíni ji yā, de ni nduú jícuhun inī ji nāsa Yāā cúu yā.

⁷ Séhē, coto nú maá nú já má stáhvī ni iin ji ndóhó. Chi cuhun inī nū já ndá nchivī jā sáhá tiñu ndāā, maá ji cúu nchivī ndāā, tá cúu nūú íyó ndāā maá yā.

⁸ Sochi nchivī jā jíca jíni cuāchi, ndá máá ji cúu sēhe tāchī cúñáhnú. Chi tāchī cúñáhnú cúu jā sáhá cuāchi vāji jondē jā xíhna ñúhún. Já ñúcuán nī nquiji Sēhe Yāā Dios, jā snāā yā ndācá tiñu néhén jā sáhá tāchī cúñáhnú.

⁹ Ni iin nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, nduú jíca ji jíni cuāchi, chi nī nsáhá Yāā Dios jā ní nduu ji tá cúu nūú íyó maá yā. De mā cúú cā caca ji jíni cuāchi, chi sēhe Yāā Dios cúu ji.

¹⁰ Súcuán cúu jā cunī ō ní iin cúu sēhe Yāā Dios jíni sēhe tāchī cúñáhnú: Ndācá nchivī jāá nduú sáhá tiñu ndāā, jíni jāá nduú cúndáhvī inī táhán, nsūú sēhe Yāā Dios cúu ji.

Jā ná cúndáhvī inī ō táhán ó

¹¹ Yáhá cúu tūhun jā ní jini ndá nú jondē jā xíhna ñúhún: Já ná cúndáhvī inī ō táhán ó.

¹² De mā sáhá ó tá nī nsáhá Caín, jā ní ncuu dē sēhe tāchī cúñáhnú, de nī jahni dē ñanī dē. ¿De nājēhē cúu jā ní jahni dē ñanī dē? Siqui jā ñanī dē nī nsáhá tiñu ndāā, de maá-ni tiñu néhén nī nsáhá maá dē.

¹³ Hermano, mā cānī inī ndá nú de tú nchivī ñayiví quítī inī ji jíni ji ndóhó.

¹⁴ De maá ó chi siqui jā cúndáhvī inī ō táhán ó, súcuán jíni ō jā ní ncācu ó jā cutecū ō níí cání. De nchivī jāá nduú cúndáhvī inī táhán, íyó ji jíni tūhun jā tánū táhvī ji.

¹⁵ Chi ndācá nchivī jā quítī inī jíni táhán, cúu ji tá cúu nchivī jáhni ndiyi. De jíni ō jā nchivī jáhni ndiyi, mā nīhīn táhvī ji cutecū ji níí cání.

¹⁶ Já ní jíhī Cristo jā jēhē ō, ñúcuán cúu jā stēhēn cājí nāsa cúu tūhun cúndáhvī inī. De maá ó chi suni súcuán cánuú jā cundáhvī inī ō táhán ó vísō ná cúú ō jā jēhē ji.

¹⁷ De tú névāha ó jā cutecū ō ñayiví, de tú jíni ō jā cúmanī nūú táhán ó, de tú nduú cúndáhvī inī ō ji jā cuāha ó jā jíni ñúhún ji, ¿túsaá de á íyó māni ō jíni Yāā Dios, á nduú?

¹⁸ Séhē, mā cúndáhvī inī ō jíni maá tūhun jā cáhān ō-ni, chi sa ná cúndáhvī ndija inī ō jondē jíni jā sáhá ó jēhē ji.

Nāsa cucáhnú inī ō de tú vāha sáhá ó nūú Yāā Dios

¹⁹ De súcuán cúu jā jíni ō jā squíncuu ó tūhun ndāā, de cucáhnú inī ō jā vāha sáhá ó nūú yā.

²⁰ Chi tú nátahúhvī inī ánō ō siqui cuāchi ó, de Yāā Dios chi cúñáhnú cā yā nsūú cā ánō ō, de jíni ndihi yā ndācá-ni.

²¹ Túsaá ñanī mánī, tú jíni ánō ō jāá nduú nā cuāchi ó, ñúcuán de cucáhnú inī ō jā vāha sáhá ó nūú Yāā Dios.

²² De ndācá jā cācān ō nūū yā, de squíncuu yā jā jícān ō, chi suni squíncuu ó ndācá tiñu ndācu yā, de sáhá ó tiñu jā cúsiī inī yā.

²³ De yáhá cúu tiñu ndācu yā: Jā ná cándija ó jā ní nsāhá Sēhe yā Jesucristo jēhē ō, jíín jā ná cúndáhvī inī ō táhán ó, tá cúu nūū ní ndacu yā tiñu nūū ō.

²⁴ De ndācá nchivī jā squíncuu tiñu ndācu Yāā Dios, íñí nihin ji jíín yā, de ndéē yā inī ánō ji. De jíín maá Espíritu Santo jā ní jēhe yā jā ndéē inī ánō ō, jíín maá yā de jíín ō jā ndéē Yāā Dios inī ō.

4

Tūhun jā vāji nūū Espíritu jíín tūhun jā cáhān contra sīquī Cristo

¹ Ñanī mánī, mā cándija nú ndācá tēē jā cáhān dē jā jíín Espíritu Yāā Dios nácani dē tūhun. Chi sa coto túnī nū dē, tú jondē nūū Yāā Dios vāji tūhun cáhān ndá dē á nduú. Chi inī ñayiví ja nī nquenda cuāhā tēē nácani tūhun stáhvī, de cáhān ndá dē jā jondē nūū Yāā Dios vāji.

² De suha de cunī ndá nú ní iin cúu jā cáhān jíín Espíritu Yāā Dios: Ndācá nchivī jā cáhān ndāā jā ní nquiji Jesucristo jā ní nduu ndija yā tēē, maá ji cúu jā cáhān jíín Espíritu Yāā Dios.

³ De ndācá nchivī jāá nduú jétúhún jā sūcuán nī nduu yā tēē, maá ji chi nsūú jíín Espíritu Yāā Dios cáhān ji. Chi sa cúu ji contra sīquī Cristo. De ja nī jini ndá nú tūhun jā quiji nchivī jā cáhān sūcuán, de mitan ja íyó ji inī ñayiví.

⁴ Séhē, ndá máá nú cúu sēhe Yāā Dios, de ja nī ncundeé nú sīquī ndá tēē stáhvī ñúcuán. Chi ñáhnú cā cúu poder maá Yāā jā ndéē inī nū, nsūú cā poder maá jā ndéē inī nchivī ñayiví jā stáhvī.

⁵ Chi ndá máá ji cúu cuenta ñayiví, de suu cúu jā cáhān ji cuenta ñayiví. De nchivī jā cúu cuenta ñayiví, níni ji tūhun ñúcuán.

⁶ Sochi maá ó chi sēhe Yāā Dios cúu ó. De nchivī jā jíín nāsa Yāā cúu Yāā Dios, maá ji níni ji tūhun jā cáhān ō. De nchivī jāá nsūú sēhe Yāā Dios cúu, chi nduú níni ji tūhun jā cáhān ō. De sūcuán de cunī ō ní nchivī cúu jā cáhān tūhun ndāā, ní nchivī cúu jā cáhān tūhun stáhvī.

Maá-ni tūhun cúndáhvī inī íyó jíín Yāā Dios

⁷ Ñanī mánī, ná cúndáhvī inī ō táhán ó, chi tūhun cúndáhvī inī, jondē nūū Yāā Dios vāji. De ndācá nchivī jā cúndáhvī inī táhán, chi sēhe Yāā Dios cúu ji, de jíín ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios.

⁸ De nchivī jāá nduú cúndáhvī inī táhán, nduú jíín ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios, chi maá-ni tūhun cúndáhvī inī íyó jíín Yāā Dios.

⁹ Suha cúu jā ní stéhēn Yāā Dios nāsa cúndáhvī inī yā yóhó, chi nī ntají yā Sēhe yā nī nquiji inī ñayiví yáhá, vísō mátúhún-ni yā íyó, tácuā cutecū ō níí cání sáhá yā.

¹⁰ De yáhá cúu tūhun cúndáhvī inī: Nsūú jā xihna cā maá ó ní íyo mánī ō jíín Yāā Dios, chi sa maá yā cúu jā ní ncundáhvī inī yóhó. De nī ntají yā Sēhe yā nī nquiji, tácuā sōcō yā maá yā jā candeē yā cuāchi ó.

¹¹ Ñanī mánī, tú sūcuán nī ncundáhvī inī Yāā Dios yóhó, de suni sūcuán cánuú jā cundáhvī inī ō táhán ó.

¹² Nī iin nchivī nduú jíín cuitī ji nūū Yāā Dios. Sochi tú cúndáhvī inī ō táhán ó, de ndéē Yāā Dios inī ánō ō, de ja nī jija vāha inī ō jíín tūhun cúndáhvī inī.

¹³ De maá Espíritu Santo jā ní jēhe yā jā ndéē inī ō, maá yā stéhēn jā íñí nihin ó jíín Yāā Dios, de ndéē Yāā Dios inī ō.

¹⁴ De nī jíín ndá nī de cáchī tūhun nī jā maá Tatá ó nī ntají yā Sēhe yā nī nquiji, tácuā scácu yā nchivī ñayiví.

¹⁵ De tú ní-ni nchivī jétúhún ji jā Sēhe Yāā Dios cúu Jesús, túsaá de íñí nihin ji jíín Yāā Dios, de ndéē Yāā Dios inī ji.

¹⁶ De maá ó chi ja nī jíín ō de nī ncandija ó jā cúndáhvī inī Yāā Dios yóhó. Chi maá-ni tūhun cúndáhvī inī íyó jíín Yāā Dios. De nchivī jā cúndáhvī inī táhán, íñí nihin ji jíín Yāā Dios, de ndéē yā inī ánō ji.

¹⁷ De súcuán cúu jā jíja vāha inī ō jíin tūhun cúndáhvī inī, tácu mā cūyūhú ó quivī juicio jā sáhá ndāā yā tiñu ó. Chi tá cúu nūu cúndáhvī inī Cristo, suni súcuán sáhá maá ó inī ñayiví yáhá.

¹⁸ De tú íyó mānī ō jíin yā, de nduú yúhú ó nūu yā. Chi tú nī jija ó jíin tūhun mānī ō jíin yā, de nduú nā sīquī cuyūhú ó nūu yā. Chi tūhun yúhú cúu jā yúhú ó cundoho ó castigo. Jā suu cúu jā nchivī jā yúhú, ncháha ca cuja vāha ji jā coo manī ji jíin yā.

¹⁹ De yóhó chi mānī ndasí ó jíin Yāā Dios, chi xihna cā maá yā nī ncundáhvī inī yā yóhó.

²⁰ Sochi tú iin nchivī cáhān ji jā mānī ji jíin Yāā Dios, de tú quítī inī ji jíin ji táhān ji, túsaá de nchivī stáhvī-ni cúu ji. Chi tú iin nchivī nduú íyó mānī ji jíin táhān ji jā jíin ji nūu, de mā cúu coo manī ji jíin Yāā Dios jāā nduú jíin ji nūu.

²¹ Chi ja nī ndacu yā tiñu yáhá nūu ō: Nchivī jā íyó mānī jíin Yāā Dios, suni ná cóo manī ji jíin táhān ji.

5

Jā cúndeé ó sīquī jānēhén jā íyó inī ñayiví

¹ Ndá nchivī jā cándíja jā Jesús cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios, ndá maá ji cúu sēhe Yāā Dios. De nchivī jā mānī jíin Yāā cúu Tatá, suni cúndáhvī inī ji ndá nchivī cúu sēhe yā.

² Chi tú íyó mānī ō jíin yā de squíncuu ó tiñu ndácu yā, de súcuán de jíin ō jā cúndáhvī inī ō nchivī jā cúu sēhe yā.

³ Chi jā squíncuu ó tiñu ndácu Yāā Dios cúu jā mānī ō jíin yā. De tiñu ndácu yā chi nduú vēe.

⁴ Chi ndácá nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, cúndeé ji sīquī jānēhén jā íyó inī ñayiví. De jā cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō, ñúcuán cúu fuerza jā sáhá jā cúndeé ó.

⁵ Maá-ni nchivī jā cándíja jā Jesús cúu Sēhe Yāā Dios, maá ji cúu jā cúndeé sīquī jānēhén jā íyó inī ñayiví.

Tūhun jā cáhān ndāā sīquī Sēhe Yāā Dios

⁶ De tá nī nquiji Jesucristo inī ñayiví, de nī jenduté yā jíin ndute, de nī jati nīñi yā jā ní jīhī yā jēhē ō. De nsūu maá-ni jā ní jenduté yā jíin ndute, chi suni nī jati nīñi yā. De maá Espíritu Yāā Dios cáhān ndāā tūhun yā, chi nūu maá Espíritu vāji tūhun ndāā.

⁷ Chi inī andiví íyó ūnī jā cáhān ndāā sīquī tūhun yáhá: Maá Yāā cúu Tatá, jíin Yāā cúu Tūhun, jíin Espíritu Santo. De ndinúnī yā chi iin-ni cúu yā.

⁸ De inī ñayiví suni íyó ūnī jā stéhēn ndāā: Maá Espíritu, jíin jā ní jenduté Jesús, jíin jā ní jati nīñi yā. De ndinúnī yáhá chi inuú-ni stéhēn tūhun yā.

⁹ De jétáhvī ó tūhun jā cáhān ndāā ndá tēe, sochi ñáhnú cā cúu tūhun jā cáhān maá Yāā Dios. De tūhun jā ní ncāhān yā cúu tūhun Sēhe yā.

¹⁰ Nchivī jā cándíja jā Sēhe Yāā Dios cúu Jesús, ja nī ncundaā inī ji tūhun yáhá jā ní ncāhān Yāā Dios. De nchivī jāā nduú cándíja jā ní ncāhān Yāā Dios, modo jā sáhá ji jā Yāā stáhvī cúu yā, chi nduú cándíja ji tūhun jā ní ncāhān ndāā yā sīquī Sēhe yā.

¹¹ De tūhun ndāā ñúcuán cúu jā ní nsáhá yā jā cutecū ō ní cání, de Sēhe yā ndíso tūhun cutecū ō.

¹² Nchivī jā íyó ji jíin Sēhe yā, ja nī nīhīn táhvī ji cutecū ji. Sochi nchivī jāā nduú íyó jíin Sēhe yā, mā nīhīn táhvī ji cutecū ji.

Tūhun consejo jā sándihí

¹³ Tūhun yáhá tēe nī cuēē nūu ndá ndóhó jā cándíja Sēhe Yāā Dios, tácu cucáhnú inī nū jā ní nīhīn táhvī nū cutecū nū ní cání.

¹⁴ De cúndeé cucáhnú inī ō Yāā Dios, chi jíin ō jā tú nā-ni cúu jā jíicān ō nūu yā de tú jā jétahān inī maá yā cúu, de níni yā jā jíicān ō.

¹⁵ De tú jíin ō jā níni yā jā jíicān ō, túsaá de suni jíin ō jā squíncuu yā jā ní jíicān ō.

¹⁶ Tú iin nchivī jíin ji jā sáhá táhān ji cuāchi, de tú nsūu cuāchi jā tānū táhvī ji cúu, de ná cácan táhvī ji nūu Yāā Dios, de cuāha yā tūhun jā cutecū táhān ji, de tú nsūu cuāchi

jā t̄nū t̄h̄vī ji cúu. Iyó cuāchi jā t̄nū t̄h̄vī ji s̄áhá, de nduú cáhān ni jā cācān t̄h̄vī nū jēhē nchivī jā s̄áhá cuāchi ñúcuán.

¹⁷ Ndācá tiñu néhén cúu cuāchi, de íyó cuāchi jāá nsūú jā t̄nū t̄h̄vī ji cúu.

¹⁸ De jíni ō jā ndācá nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, nduú jíca ji jíin cuāchi. Chi Yāā cúu Sēhe Yāā Dios, jíto vāha yā ji. De nduú ná cúu s̄áhá t̄achī cúñáhnú jíin ji.

¹⁹ De jíni ō jā sēhe Yāā Dios cúu ó. De nchivī ní ñayiví yíhí ji ndahá t̄achī cúñáhnú.

²⁰ De suni jíni ō jā ní nquiji Sēhe Yāā Dios, de nī nsāhá yā jā cuu j̄icūhun inī ō, tácuā cunī ō nāsa Yāā cúu maá Yāā ndāā. De íyó inuú inī ō jíin Yāā ndāā, suu jíin maá Sēhe yā Jesucristo. Maá yā cúu ndija Yāā ndāā, de maá yā s̄áhá jā cutecū ō ní cání.

²¹ Séhē, cujiyo ndá nú nū ndācá jāá nsūú Yāā ndāā cúu. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN JUAN APOSTOL

Tūhun ndāā jíín tūhun cúndáhví inī

¹ Maá sá cúu tēe ñáhnú já ndíso tíñú, de tēe sá carta yáhá cuēē nūū ní já cúu ní hermana já ní nacāji Yāā Dios, jíín nūū ndá sēhe ní. De mānī sá jíín ndá ní sáhá tūhun ndāā yā, de nsūú mátúhún-ni sāán, chi saá-ni ndācá nchivī jíín tūhun ndāā.

² De mānī sá jíín ndá ní sīquī já cándíja ó tūhun ndāā yā já íyó inī ánō ō, de coo jíín ó níí cání.

³ De ñúhún inī sá já Tatá ó Yāā Dios jíín Sēhe yā Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā já váha níhín, de cundáhví inī yā níhín, de sáhá yā já coo ndeé coo sī inī ní, jíín tūhun ndāā jíín tūhun cúndáhví inī.

⁴ Nī ncusiī ndasí inī sá, chi nī jini sá já sava sēhe ní jíca ji jíín tūhun ndāā, tá cúu nūū ní ndacu maá Tatá ó Yāā Dios nūū ō.

⁵ Hermana, cáhān ndáhví sá jíín ní já ná cúndáhví inī ō táhán ó. De tūhun yáhá já tēe sá cuēē nūū ní, nsūú iin tíñu jéé já cáta ndácu yā cúu, chi tíñu já ní ndacu yā nūū ō jondē tá nī nquijéhé ó cándíja ó cúu.

⁶ De já cúndáhví inī ō táhán ó cúu já caca ó tá cúu nūū ní ndacu yā nūū ō. De tíñu já ní ndacu yā cúu já caca ní jíín tūhun cúndáhví inī, tá cúu nūū ní jini ndá ní jondē tá nī nquijéhé ní cándíja ní.

Sīquī ndá tēe stáhví

⁷ Chi cuāhā tēe stáhví nī nquee dē níí ñayiví, de nduú jétúhún ndá dē já ní nquiji Jesucristo nī nduu yā tēe. De tēe jáá nduú jétúhún súcuán, cúu ndá dē tēe stáhví, de cúu dē contra sīquī Cristo.

⁸ Coto ndá ní já má snāá ní táhví sīquī tíñu váha já ní nsáhá ní, chi sa já ná níhín ní ndihi táhví ní.

⁹ De tú nā-ni nchivī tiin ji incā tūhun, de chisó cā ji nūū tūhun já ní stéhēn Cristo, túsaá de nduú íyó Yāā Dios jíín ji. Sochi nchivī já quéndō jíín tūhun já ní stéhēn Cristo, túsaá de íyó Tatá ó jíín ji, de suni íyó Sēhe yā jíín ji.

¹⁰ De tú quenda iin nchivī vehe ní, de tú nduú quétáhán tūhun stéhēn ji jíín tūhun yáhá, de mā cuáha ní tūhun cundēe ji vehe ní, de ní mā cáhān ní tūhun ndeé inī jíín ji.

¹¹ Chi nchivī já cáhān tūhun ndeé inī jíín ji, chindeé táhán jíín ji sīquī tíñu néhén já sáhá ji.

Tūhun já sándihí

¹² Iyó cuāhā tūhun já cáhān cā sá jíín ndá ní, sochi nduú cúnī sá tee sá nūū tūtū jíín tinta. Chi ñúhún inī sá já cuēē sá de nacunī táhán ó, de natúhún ó, tácu cusiī ndasí inī ō.

¹³ Ndācá sēhe cūhū ní, ñahan já suni nī nacāji yā, cáhān ndá ji já sáhá ndeé inī ní. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UNI JA NI NTEE SAN JUAN APOSTOL

Jā jétúhún dē tēe nání Gayo

¹ Maá nī cúu tēe ñáhnú jā ndíso tíñú, de tēe nī carta yáhá cuēē nūū nū, amigo Gayo, chi mānī ni jíín nú sáhá tūhun ndāā.

² Ñanī mánī, jíicān táhvī ni jā ná quíhīn vāha ndācá tiñu sáhá nú, jíín jā coo vāha nú, tá cúu nūū íyó vāha ánō nū jíín tūhun yā.

³ Nī ncusiī ndasí inī ni tá nī nquenda sava hermano de nī ncachī tūhun ndá dē nūū ni nāsa vāha squíncuu nú ndācá tiñu ndāā, chi jíca ndāā nū.

⁴ Nduú cā nā incā tūhun sáhá jā cúsiī cā inī ni, chi maá-ni jā níhīn ni tūhun jā jíca ndāā ndá nchivī jā cúu tá cúu sēhe nī sīquī jā ní scándíja nī ji.

⁵ Ñanī mánī, vāha ndasí sáhá nú jā chíndeé nú ndācá hermano, de víhí cā tú tēe ñuū jíca cúu dē.

⁶ Chi ndá tēe ñúcuán nī nacani dē tūhun nūū nchivī cándíja yáhá, nāsa cúndáhvī inī nū dē. De jíicān ni favor jā chíndeé cā nū ndá dē, tú nā cuá jíni ñúhún dē jā caca cā dē ichi nūū quíhīn dē, tá cúu nūū jétahān inī Yāā Dios.

⁷ Chi ndá tēe ñúcuán nī nquee dē jíca dē sīquī tiñu Jesucristo. De nduú nā xūhún quéhen ndá dē nūū nchivī jāā nduú jíni tūhun Yāā Dios.

⁸ Jā ñúcuán cánuú jā coto ó dē, de chíndeé ó dē jā nācani dē tūhun ndāā.

Sīquī jāā nduú vāha sáhá Diótrefes

⁹ Ja nī ntee nī iin carta nūū nchivī cándíja jíñā. Sochi Diótrefes nduú jétáhvī dē tūhun cáhān ni, sīquī jā cúni dē cuñáhnú maá dē nūū ji.

¹⁰ Jā ñúcuán de tá cuēē ni de cáhān ni nūū dē sīquī tiñu sáhá dē, chi ndasí sátúhún dē de cáhān dē tūhun stáhvī sīquī ndá nī. De nsūú vāchi ñúcuán-ni sáhá dē, chi suni nduú jétáhvī dē ndācá hermano jā quēnda nūū dē, de jāsī dē jā má cuétáhvī nchivī nūū ndá hermano ñúcuán. De nchivī jā jétáhvī nūū ndá hermano, távā dē ji nūū náacā ndá nchivī cándíja.

¹¹ Ñanī mánī, mā ndācú nú nchivī jā sáhá tiñu néhén, chi sa nchivī jā sáhá tiñu vāha. Chi sēhe Yāā Dios cúu ndá nchivī jā sáhá tiñu vāha. Sochi nchivī jā sáhá tiñu néhén, nduú jíni ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios.

Jā cáhān ndá ji jā vāha sáhá Demetrio

¹² Ndācá nchivī chi cáhān ji jā vāha sáhá Demetrio. De jíín tiñu ndāā jā sáhá dē, de stéhēn jā tēe ndāā cúu dē. De suni súcuán cáhān ndá máá nī, de jíni ndá nú jā íyó ndāā tūhun cáhān ni.

Tūhun jā sándíhí

¹³ Iyó cuāhā tūhun jā cáhān cā ni jíín nú, de nduú cúni ni tee nī jíín tinta jíín pluma.

¹⁴ Chi ñúhún inī ni cuēē yachī ni tácuā nacunī tāhān ó, de natúhún ó.

¹⁵ De ñúhún inī ni jā ná cóo ndeé coo siī inī nū. Ndācá amigo ō yáhá cáhān ji jā sáhá ndeé inī nū. De suni cáhān nū jíín ndācá amigo jíñā jā sáhá ndeé inī ji.

CARTA JA NI NTEE SAN JUDAS APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹ Maá nī cúu Judas ñanī Jacobo, de mozo Jesucristo cúu nī. De tēe nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī jā ní ncana maá Tatá ó Yāā Dios, de nī nsáhá yā jā íyó ndoo íyó īī nū nūū yā jā cúu nú nchivī mānī yā jíín. De Jesucristo jíto vāha yā ndá nú nūū jāñēhén, síquī jā yíhí nú ndahá yā.

² De ñúhún inī ni jā ná cúndáhvī cā inī yā ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo síi inī nū, de coo manī ndasí yā jíín nú, de ná ndúcuahā cā ndá ñúcuán nūū nū.

*Siquī ndá tēe jā stéhēn tūhun stáhvī
(2 Pedro 2.1-17)*

³ Ñanī mānī, ndasí nī ncuu inī ni jā tee nī carta nūū ndá nú síquī tūhun jā ní scácu yā ndá ndóhó de saá-ni ndá nduhū. Sochi nī jinī ni jā cánuú cā jā tee nī carta jā sndíhvī inī ni ndá nú tácu nducú ndeé nú jā má cāsī nchivī ndá tūhun cándíja ó. De tūhun yáhá chi ja nī jēhe yā iin vuelta-ni nūū ndá nchivī maá yā.

⁴ Chi sava tēe nī stáhvī dē ndá ndóhó nī nquīvi dē māñnú ndá nú. De ndá tēe ñúcuán chi jondē janahán ja cáhān tutū īī jā tñū tāhvī dē síquī tiñu sáhá dē. Cúu ndá dē tēe nēhén, chi cáhān dē jā vāha inī Yāā Dios, de jā ñúcuán vātu-ni sáhá dē ndá tiñu nēhén chi mā cuáha yā castigo, cáchī dē. De nduú jétúhún ndija dē Jētohō ō Jesucristo jíín Yāā Dios, jā mátúhún yā-ni cúñáhnú nūū ō.

⁵ De mitan chi vísō ja jíín vāha ndá nú, de cúni ni jā nandacu nī nūū nū nāsa nī nsáhá maá Jētohō ō. Chi nī scácu yā nchivī Israel janahán, nī nchindeé yā ji jā ní jinu ji inī ñuū tátū Egipto cuāhān ji. De vísō súcuán de cuéé cā de nī snāā yā sava ji jāá nduú ní ncándíja.

⁶ De suni nūcūhun inī nū síquī ndá ángel yā jā ní sndóo tiñu ndíso, de nī sndóo nūū ní ndeē andiví. De Yāā Dios nī nchindasí yā, de ndétu ndá jondē quenda quīvi cāhnú jā sáhá ndāā yā tiñu. De núhnī jíín cadena, de ndeē ní cání nūū cūnú nūū neē.

⁷ De suni nī sndóho yā nchivī ñuū Sodoma jíín ñuū Gomorra jíín sava cā ñuū jā ní iyo ñatin, chi suni nī nsáhá nēhén ji tá cúu nūū ní nsáhá ndá ángel ñúcuán jondē janahán cā. De ndá máá ji ní jica ndiī ji de nī nsáhá ji ndācá cuāchi nēhén ndasí. De nī nihīn ji castigo ñuhūn jā cáyū ní cání, de súcuán cúu ji ejemplo nūū ndihi nchivī.

⁸ De ndá tēe stáhvī jā ní nquīvi māñnú ndá nú, vísō jíín dē jā súcuán nī nsáhá yā, de jáni cāhá inī dē, de sáhá téhén dē yiqui cúñu dē, de squéne yichī dē ndá tēe jā ndácu tiñu maá Jētohō ō, de cáhān nēhén dē síquī ndá ángel jā cúñáhnú nūū sūcún.

⁹ De nsūú súcuán ní nsáhá ángel Miguel, vísō ángel cúñáhnú cā cúu yā. Chi nduú ní ncáhān nāvāha yā de ni nduú ní ndácunehen yā cuāchi síquī tāchī cúñáhnú tá nī nsāsáhán táhán yā jíín tāchī jā síquī yiqui cúñu Moisés tá ní jihī dē. Chi suha-ni nī ncāhān yā: Maá Yāā Dios, Yāā cúu Jētohō ō, cuxeēn yā nūū nū, ncachī Miguel.

¹⁰ Sochi ndá tēe stáhvī yáhá chi cáhān nēhén dē síquī ndācá jāá nduú jícuhun inī dē. De ndācá modo jā névāha dē síquī jā súcuán cáá dē, tá cúu quiti yúcu jā súcuán cáá tí, suu ñúcuán sáhá jā tñū tāhvī dē.

¹¹ Nācā xēēn cundoho ndá dē túsaá, chi nduú jétáhvī dē Yāā Dios, tá cúu nūū nduú ní jétáhvī Caín. De síquī jā cúni ndá dē nihīn dē xūhún de stéhēn dē tūhun stáhvī, tá cúu nūū ní nsáhá Balaam. De tñū tāhvī ndá dē, tá cúu nūū ní ndoho Coré, chi ní jihī dē síquī jā ní ncunihīn inī dē.

¹² Ndá tēe yáhá tá ndútútú dē jíín ndá nú jā yáji mānī nū, de sáhá ndá dē tiñu jā cúcanoō nū. Chi síi yáji dē jíhi dē, sochi nduú sáhá dē cuenta nāsa cajī incā nchivī, chi maá dē-ni ndíhvī inī dē cajī vāha dē. De jā stívī ndasí ndá dē, de cúu ndá dē tá cúu vícō yíchí jā stéchí tāchī. De suni cúu dē tá cúu ñutun jāá nduú jēhe ndihā. De cúu dē tá cúu ñutun jā ní nquee jondē jíín yoho, de nduú nā modo cuitī cā jā nene numa.

¹³ De tá cúu nūū jísō ndute mar de quéndā tīñū, sūcuán cúu ndá dē jíín tiñu néhén jā cúu tūhun canoō. De cúu dē tá cúu tiūūn jā ní nsana ichi. De ja íyó tūha nūū neē ndasí nūū cundeē ndá dē níí cání.

¹⁴ De nūū ní nchāha iñū tatā Adán, de nī ncaacu Enoc, de nī nacani dē tūhun jā ní stéhēn Yāā Dios nūū dē sīquī ndá tēe yáhá, ncachī dē: Maá Jētohō ō nī stéhēn yā nūū ni jā iin quīvī de quiiji yā jíín cuāhā mil ángel yā.

¹⁵ De sáhá ndāā yā tiñu ndācá nchivī, de stánū tāhvī yā ndá nchivī néhén. Chi cúsa maá tiñu néhén sáhá ji sīquī jā cánēhén maá ji, de cáhān ji cuāhā tūhun nāvāha sīquī yā. Ncachī Enoc.

¹⁶ Ndācá tēe yáhá chi maá-ni jā cáhān sōó dē de cáhān dē sīquī nchivī. De maá-ni jā cúsiī inī ndá máá dē cúu jā ndúcú dē. De cáhān dē jā tēe téyíí cúu dē, de cáhān yíñúhún dē jíín nchivī tácuā nīhīn dē jacū nūū ji.

Jā sndíhvī inī Judas nchivī cándíja

¹⁷ Sochi ndá máá nú, ñanī mánī, nūcūhun inī nū ndá tūhun jā ja nī nacani ndá apóstol maá Jētohō ō Jesucristo.

¹⁸ Chi nī ncāhān ndá dē: Tá cuāndihi quīvī de quiiji ndá tēe jā cuācū catá sīquī tūhun ndāā yā, de sáhá dē ndācá tiñu néhén jā ndíyo inī maá dē. Sūcuán ncachī tūhun ndá apóstol.

¹⁹ Ndá tēe yáhá cúu jā sáhá síín nchivī. De maá-ni jā ndíhvī inī dē ndācá jā cútíndí inī maá dē, chi nduú íyó Espíritu yā jíín dē.

²⁰ Sochi ndá máá nú ñanī mánī, cuja vāha inī nū jíín ndá tūhun ndoo ndasí jā cándíja nú. De cācān táhvī nū jíín fuerza Espíritu Santo.

²¹ De quendōo nīhin nú jíín tūhun jā cúndáhvī inī Yāā Dios ndá nú. De cundetu nú quīvī jā cutecū nū níí cání sáhá maá Jētohō ō Jesucristo sīquī jā cúndáhvī inī yā ndá nú.

²² De sava nchivī jā jáni sīquí inī, nducú ndá nú modo scándíja nú ji.

²³ De nducú ndéé nú jā cācu ji nūū cuāchi ji, chi modo jā stáá nú ji nūū ñúhūn. De sava cā ji chi cundáhvī inī nū ji scācu nú ji, de mā quétahān cuitī inī ndá nú cuāchi ji, chi cuquini inī nū jondē sahma ji jā ní ncutéhén jíín tiñu néhén jā sáhá ndá ji.

Tūhun jā cúñáhnú Yāā Dios níí cání

²⁴ De Yāā Dios chi mátúhún-ni maá yā cúu Yāā ndíchí, Yāā scācu yóhó. De íyó poder yā jā coto yā ndá ndóhó jā má quívi nú cuāchi, jíín jā sáhá yā jā cuiñi ndá nú nūū yā nūū vii ndasí cúñáhnú yā, de quīvī ñúcuán de coo ndoo ndá nú nūū yā, de cúsiī ndasí inī nū sáhá yā.

²⁵ De ná cáhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā sīquī jā ní nsáhá yā jā jíín Jētohō ō Jesucristo. De ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí yā, de ndācu yā tiñu jíín poder jā ndíso yā jondē janahán ndasí jíín jondē mitan jíín jondē níí cání. Sūcuán ná cóo. Amén.

TIÑU JA COO JA NI JINI NIJIN SAN JUAN

Jā ní stéhēn Jesucristo ndācá tiñu jā coo

¹ Tūhun yáhá cúu jā ní ncachī Yāā Dios nūū Jesucristo nāsa coo ndācá tiñu quiiji, tácu nacachī tūhun yā nūū nchivī cándíja jā cúu ndá ji mozo yā. De stéhēn yā nūū ji ndācá tiñu jā ñamā coo. De nī ntají yā ndá ángel yā nī nquiji nī stéhēn nijin tiñu ñúcuán nūū nduhū Juan jā cúu nī mozo yā.

² De maá nī cáchī tūhun ndāā ni sīquī ndācá jā ní jinī ni ñúcuán, de nācani ndāā ni tūhun Yāā Dios jíin tūhun jā ní ncāhān ndāā Jesucristo.

³ Nācā ndetū nchivī jā cáhvi tutū yáhá, de suni nācā ndetū nchivī jā níni ji jā cáhvi nchivī ndācá tūhun yáhá jā ní ncachī Yāā Dios, de chúhun inī ji. Chi ja cuacuñatin quivī jā coo ndācá tiñu jā yósō nūū tutū yáhá.

Jā té Juan carta nūū ndihújā grupo nchivī cándíja

⁴ Maá nī cúu Juan, de té nī tūhun yáhá cuēē nūū ndá ndóhó, ndihújā grupo nchivī cándíja jā íyó Asia. De ñúhún inī ni jā maá Yāā Dios ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo sī inī nū. Chi maá yā cúu Yāā jā íyó mitan, de nī iyo yā ní cání, de coo yā ní cání. De ñúhún inī ni jā suni súcuán sáhá ndihújā Espiritu jā íyó yā yuhú mesa nūū ndácu Yāā Dios tiñu.

⁵ De ñúhún inī ni jā suni súcuán sáhá Jesucristo, Yāā jā cáhān ndāā ndācá tūhun. De xihna cā maá yā nī natecū māhñú ndiyi. De cúñáhnú yā nūū ndācá rey jā íyó ñayiví. De maá yā cúndáhvī inī yā yóhó, de nī naquete yā yóhó nūū cuáchi ó jíin nīñi yā.

⁶ De nī nsáhá yā jā ní nduu ó rey jíin sūtū jā sátíñú ó nūū Tatá yā Yāā Dios. De ná cáhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā de tíin yā poder níí cání. Amén.

⁷ Cunini ndá nú tūhun yáhá, chi ndiji Cristo jíin vícō. De ndivī nchivī cunī ji nūū yā, de jondē jíin nchivī jā ní stácuēhé ji yā. De ndācá raza nchivī níí cáhnú ñayiví cuacu ji jāá nduú ní ncándíja ji yā. Súcuán cúu jā coo.

⁸ Suha cáhān maá Jētohō ō, Yāā tíin ndihi poder: Maá nī cúu tá cúu letra A jā xíhna ñúhún jíin letra Z jā sándihí, chi maá nī nī squíjéhé ndihi de maá nī sínu, cáchī maá Yāā jā íyó mitan, de nī iyo yā níí cání, de coo yā níí cání.

Jā ní jinī Juan jā vii cúñáhnú Cristo

⁹ Maá nī cúu Juan jā cúu hermano ndá nú. De inuú-ni ndóho nī tündóhó jíin ndá nú sīquī jā cándíja ó Jesucristo, de inuú-ni ndácu Yāā Dios tiñu nūū ō, de inuú-ni jéndeé inī ō sáhá Jesucristo. De sīquī jā ní nacani nī tūhun Yāā Dios jíin jā ní ncachī ndāā ni tūhun Jesucristo, jā ñúcuán nī ntiin ndá ji nduhū jā cúu nī preso, chi nī nchuhun ji nduhū isla jā nání Patmos.

¹⁰ De iin domingo nī jinī ni iin jā ní stéhēn maá Espiritu Santo nūū ni. De nī jini nī iin jā cána jee níhin ichi chátā ni tá nūū cúu jā tívi trompeta.

¹¹ De nī ncāhān jíin nī: Maá nī cúu tá cúu letra A jā xíhna ñúhún jíin letra Z jā sándihí, chi maá nī cúu Yāā jā íyó jondē xihna ñúhún de coo nī níí cání. De tee nú nūū iin tutū ndācá jā cunī nū, de tají nú quihīn nūū ndihújā grupo nchivī cándíja jā íyó níí cáhnú Asia, suu inī ñuū Efeso, jíin Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, jíin Laodicea, ncachī.

¹² Ñúcuán de nī ndicó cóto nī jā cunī ni ní iin cúu jā cáhān jíin nī. De tá nī ndicó cóto nī de nī jinī ni ūjā candelero oro.

¹³ De māhñú ndihújā candelero ñúcuán íñi maá Yāā nī nduu tē. De ñúhún yā iin sahna cání jā quénda jondē nūū jēhē yā. De núhni iin cinturón oro yīcā yā.

¹⁴ De ixi xíní yā chi yaa tá cúu ixi ticāchí, tá cúu yuhvā volcán. De tīnūū yā jéndūtē tá cúu yáñuhūn.

¹⁵ De jēhē yā xínū tá cúu cāa cuāán jā ní ndūhvā nūū horno. De níhin ndasí jā cáhān yā, tá cúu nūū níhin cuāhā yūte nāhnú.

¹⁶ De ndahá cuáhá yā tíin yā ūjā tiūūn. De yuhú yā quée jā cáá tá cáá espada jā xēen ndúū lado. De nūū yā cáá tá cáá ncandīī jā ndīī vāha.

¹⁷ De tá nī jinī ni yā de nī ndicó cáva nī nūū jéhē yā modo jā ní jihī ni. De nī ntee yā ndahá cuáhá yā síquī ni, de nī ncāhān yā: Mā cúyūhú nú. Maá nī cúu Yāā jā íyó jondē xihna ñúhún de coo nī ní cání.

¹⁸ De Yāā técū cúu nī. Chi nī jihī ni de nī natecū ni, de mitan chi técū ni ní cání. De maá nī tíin poder síquī cuēhē jáhnī nchivī jíín síquī lugar nūū ndéē ánō ndá ndiyi.

¹⁹ Túsaá de tee nú nūū tutū ndācá jā ní jinī nū, jā cúu mitan jíín jā coo ichi nūū.

²⁰ De yáhá cúu tūhun yíyuhū jā stéhēn ni síquī ndihújā tiūūn jā ní jinī nū jā tíin nī ndahá cuáhá nī, jíín síquī ndihújā candelero oro: Ndhújā tiūūn ñúcuán cúu tá cúu ndihújā jā cúñáhnú nūū ndihújā grupo nchivī cándíja. De ndihújā candelero cúu tá cúu ndihújā grupo nchivī cándíja.

2

Tūhun jā cuáhān ñuū Efeso

¹ Tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja ñuū Efeso: Súcuán cáhān nduhū, Yāā jā tíin ndihújā tiūūn jíín ndahá cuáhá nī, de jíca nuu nī māhñú ndihújā candelero oro.

² Ja jíín ni ndācá tiñu váha jā sáhá ndá nú, jā ndíhvī inī nū síquī tūhun nī, jíín jā jéndeé inī ndá nú. De jíín ni jāá nduú jéhe ndá nú tūhun jā quívi nchivī nēhén māhñú nú. De jíín ni jā ní jito túnī nū ndá tēe stáhvī jā cáhān dē jā cúu dē apóstol, de nī jinī nū jā tēe stáhvī cúu dē.

³ De nī jendeé inī ndá nú nī ndoho nú tūndóhó, de nduú ní núu inī nū jā cúu ndasí nú jíín tiñu nī.

⁴ De vísō súcuán de íyó jacū jā cáhān ni nūū nū, chi nduú cā íyó mānī vāha nú jíín nī tá cúu nūū ní íyo mānī nū jíín nī quívi yātā.

⁵ Túsaá de nūcūhun inī ndá nú nāsa nī sndóo nú tūhun jā ní íyo mānī nū jíín nī, de nacani inī nū, de sáhá nú tá nī nsáhá nú jondē quívi ñúcuán. De tú mā nacani inī nū, de ñamā cuēē ni de stáá nī candelero nū nūū íñí, cúu jā má cuíñí cā nū jíín nchivī cándíja.

⁶ De vísō súcuán de íyó iin jā váha jā sáhá ndá nú, chi nduú jétahān cuitī inī nū tiñu nēhén jā sáhá ndá nchivī jā níquīn tūhun jā stéhēn Nicolás. De suni maá nī nduú jétahān cuitī inī ni.

⁷ Nchivī jā íyó sōho ná tēe sōho ji jā cáhān maá Espíritu Santo jíín ndá grupo nchivī cándíja. Ndācá nchivī jā cundeé síquī jāñēhén, cuāha nī tūhun jā cajī ji jāvíxī jā cúun xīnī ñutun jā sáhá jā cutecū ji ní cání. De ñutun ñúcuán íñí jondē andiví nūū íyó Yāā Dios nūū víi ndasí cáá.

Tūhun jā cuáhān ñuū Esmirna

⁸ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja ñuū Esmirna: Súcuán cáhān nduhū, Yāā jā íyó jondē xihna ñúhún de coo nī ní cání, de nī jihī ni de nī natecū ni.

⁹ Ja jíín ni ndācá tiñu váha jā sáhá ndá nú, jíín tūndóhó jā ndóho nú, jíín jā ndóho ndáhvī nú. De vísō súcuán de cuícá ndá nú ndíhi jā ndíso tūhun nī. De jíín ni jā cáhān nēhén ndá nchivī síquī nū. Nchivī ñúcuán cáhān ji jā nchivī hebreo nchivī maá Yāā Dios cúu ji, de nduú chi jā stáhvī ji-ni, chi sa nchivī yíhí ndahá Satanás cúu ji.

¹⁰ De mā cúyūhú cuitī nū ndācá jā ndoho nú. Chi tāchī cúñáhnú ja ñatin sáhá jā quívi sava ndá nú vecāa jā coto túnī ndá ndóhó, de cundoho nú tūndóhó ūxī quívi. De cuíñi nīhīn nú vísō jondē cuū nū, de cuāha nī premio nū jā cutecū nū ní cání.

¹¹ Nchivī jā íyó sōho ná tēe sōho ji jā cáhān maá Espíritu Santo jíín ndá grupo nchivī cándíja. Ndācá nchivī jā cundeé síquī jāñēhén, mā níhīn ji tūndóhó jā tānū tāhvī ji cuū ji vuelta ūū.

Tūhun jā cuáhān ñuū Pérgamo

¹² De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űūū Pérgamo: Súcuán cáhān nduhū, Yāā névāha espada jā xēēn ndúū lado.

¹³ Ja jínī ni ndācá tiñu váha jā sáhá ndá nú, de jínī ni jā ndēē ndá nú māhñú nchivī jā tátúnī Satanás nūū. De vísō súcuán de íñī nīhin ndá nú jíín tūhun nī, de nduú ní náyūhú nú jā cándíja nú nduhū, ni quívī jā ní jīhī Antipas, tēē nī squíncuu vāha nī nacani ndaā tūhun nī. Chi űūū ndá nú íyó ndá nchivī jā jétíñú Satanás, de nī jahnī ji Antipas.

¹⁴ De vísō súcuán de íyó jacū jā cāhān ni nūū ndá nú. Chi māhñú ndá nú nchivī űūū Pérgamo íyó sava nchivī jā níquīn tūhun jā ní stéhēn Balaam. Chi tēē űúcuán nī stéhēn dē nūū Balac nāsa squívi dē nchivī Israel cuāchi jā cajī ji jā ní nsōcō nūū ídolo jíín jā casíquí ndēē tāhán ji.

¹⁵ De suni íyó sava nchivī māhñú ndá nú jā cándíja cā ji tūhun jā ní stéhēn Nicolás, de tūhun űúcuán chi nduú jétahān cuitī inī ni.

¹⁶ Túsaá de nacani inī ndá nú jā sndóo nú cuāchi nú. Chi tú nduú de ñamā cuēē ni jíín espada jā quée yuhú nī. De jíín űúcuán de sndóho nī nchivī jā cándíja cā tūhun nēhén űúcuán.

¹⁷ Nchivī jā íyó sōho ná tēē sōho ji tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíín ndá grupo nchivī cándíja. Ndācá nchivī jā cundeē sīquī jāñēhén, scáji ni ji maná jā yíyuhū ichi andiví. De suni cuāha nī iin yūū cuijín nūū ji, de nūū yūū űúcuán cundeē iin síví jéé, de ni iin nchivī mā cūnī síví űúcuán, chi maá-ni nchivī jā níhīn.

Tūhun jā cuāhān űūū Tiatira

¹⁸ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űūū Tiatira: Súcuán cáhān nduhū, maá Sēhe Yāā Dios jā jéndūtē tīnūú nī tá cúu yáñuhūn. De jēhē ni xíñū cáá tá cáá cāa cuāán jā ní ndūhvā.

¹⁹ Ja jínī ni ndācá tiñu váha jā sáhá ndá nú, chi cúndáhvī inī nū tāhán nú, de cándíja nīhin nú nduhū, de sátíñú nú nūū ni, de jēndeē inī nū. De jínī ni jā víhī cā sáhá ndá nú mitan nsúú cā jondē quívī yātā.

²⁰ De vísō súcuán de íyó jacū jā cāhān ni nūū nū. Chi íyó iin ñahan māhñú ndá nú jā nánī Jezabel. De jēhe ndá nú tūhun jā stéhēn ña nūū nū. De cáchī ña jā nācani ña tūhun Yāā Dios. De nduú chi jíín tūhun stéhēn ña de stáhvī ña nchivī cándíja jā cúu ji mozo ni. De sáhá ña jā casíquí ndēē tāhán ji, jíín jā yáji ji jā ní nsōcō nūū ídolo.

²¹ De nī jēhe nī tiempo jā nacani inī ña, de nduú cūnī ña nacani inī ña jā sndóo ña jā casíquí ndēē ña.

²² Túsaá de ná sáhá nī jā cava ña jíín cuēhē. De ndācá nchivī jā casíquí ndēē jíín ña, suni cuāha nī tūndóhó xēēn nūū ji, de tú mā nācani inī ji jā sndóo ji tiñu nēhén tá cúu nūū sáhá ñahan űúcuán.

²³ De sáhá nī jā cuū nchivī jā ní scándíja ña. De súcuán de cunī ndācá grupo nchivī cándíja jā maá nī cúu Yāā jā jíín ndihi nāsa cáá jāá ntúnī jíín ánō nchivī. De cuāha nī yāhvi iin iin nú tú nāsa nī nsāhá nú.

²⁴ De sava cā nū jā íyó űūū Tiatira, jāá nduú ní jétáhvī tūhun jā stéhēn ñahan űúcuán, de ni nduú ní ntíin nú tūhun jā cáhān ndá ji jā tūhun yíyuhū cā nūū Satanás cúu, jíín ndá máá nú cáhān ni jā má tēē cā ni incā tiñu sīquī nū.

²⁵ Chi maá-ni jā quendōo nīhin nú jíín tūhun ndāā jā cándíja nú, de quendōo nīhin nú jíín jondē quívī nenda nī.

²⁶ Ndācá nchivī jā cundeē sīquī jāñēhén, jíín jā squíncuu vāha tiñu jā cūnī ni jondē mitan de jondē quívī sándihí, sáhá nī jā cuñáhnú ji tátúnī ni nūū ndācá nación,

²⁷ tá cúu nūū ní nsāhá Tatá nī jā cúñáhnú nī tátúnī ni. De tátúnī nīhin ji nūū ndācá nación. Chi tá cúu nūū cúun yúú ji quísi tāhvī, súcuán squéne yichī ji nchivī jāá nduú cándíja nūū ni.

²⁸ De sáhá nī jā cunī ji nduhū jā viī cuñáhnú nī quívī nenda nijin ni, tá cúu nūū jíín ji lucero jā quenda túu.

²⁹ Nchivī jā íyó sōho ná tēē sōho ji tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíín ndá grupo nchivī cándíja.

3

Tūhun jā cuáhān űuū Sardis

¹ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űuū Sardis: Súcuán cáhān nduhū, maá Yāā jā névāha ndihújā Espíritu Yāā Dios jíin ndihújā tiūūn. Ja jíinī ni ndācá tiñu jā sáhá ndá nú, de cáhān nchivī jā tēcū nū, sochi nūū nduhū chi modo ndiyi cúu ndá nú.

² Natahvī inī nū, de ndijéhé nīhin nú jíin tiñu jā jacū-ni cā íyó de ndúcú naā. Chi ja jíinī ni jāá nduú squíncuu vāha vāha nú nūū Yāā Dios.

³ De nūcūhun inī nū ndācá tūhun jā ní stéhēn ndá nūū nū. De candíja nú ndá tūhun űúcuán de nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú. Chi tú mā nátahvī inī nū, de cuēē ni nūū nū iin sanaā-ni, modo jā iin sanaā-ni de quíji jācuíhná, de mā cūnī nú nā hora jíinū ni nūū nū.

⁴ De vísō súcuán de íyó jacū nū űuū Sardis jāá nduú ní nsáhá nú cuāchi, jā cúu modo jāá nduú ní nsáhá téhēn nú sahma nú. Jā űúcuán vāha yaa coo sahma nú caca nú jíin nī, chi nchivī vāha cúu ndá nú.

⁵ Chi ndācá nchivī jā cundeé sīquī jānēhén, cuāha nī sahma cuijín yaa cuhun ji. De mā sndóo nī sívī ji nūū libro jā yósō sívī nchivī cutecū ní cání. De cuetúhún nī ji nūū Tatá nī jíin nūū ndācá ángel yā.

⁶ Nchivī jā íyó sōho ná tée sōho ji tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíin ndá grupo nchivī cándíja.

Tūhun jā cuáhān űuū Filadelfia

⁷ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űuū Filadelfia: Súcuán cáhān nduhū, Yāā ndoo Yāā ndāā, de névāha nī ndācāa rey David. De maá nī nácune jā quívi nchivī nūū tátúnī ni, de ni iin mā cūú nacasī, de maá nī nācasī, de ni iin mā cūú nacune.

⁸ Ja jíinī ni ndācá tiñu vāha jā sáhá ndá nú. De nī nacune nī modo iin viéhé jā quívi ndá nú, de ni iin mā cūú nacasī. Chi vísō jacū-ni fuerza nū íyó, de nī ncandíja nú tūhun nī, de nduú jāsī ndá nú yuhú nú jā cándíja nú nduhū.

⁹ De íyó sava nchivī jā yíhí ndahá Satanás, de cáhān ndá ji jā nchivī hebreo jíin nchivī maá Yāā Dios cúu ji, de nduú chi jā stáhvī ji-ni. Túsaá de sáhá nī jā quenda ji nūū nū de cuiñi jíití ji nūū nū, de cunī ji jā mānī ni jíin nú.

¹⁰ De vāha nī squíncuu ndá nú tūhun jā ní ncāhān ni jā cuandeé inī nū. De jā űúcuán scácu nī ndá ndóhó quívi jā quíji iin tūndóhó xēēn sīquī nchivī níí cáhnú űayíví, jā coto túnī űúcuán ndá ji.

¹¹ De űamā nenda nī. Túsaá de quendōo nīhin ndá nú jíin tūhun cándíja nú, tácu ni iin mā cándeē premio nū.

¹² Ndācá nchivī jā cundeé sīquī jānēhén, sáhá nī jā cuu ji tá cúu sihīn yūū luu inī templo Yāā Dios maá nī. De mā cújijo ji nūū ndéē yā űúcuán. De tee nī sívī Yāā Dios maá nī teēn ji, jíin sívī jée maá nī, jíin sívī űuū Yāā Dios maá nī. De űuū űúcuán cúu Jerusalén jeé, de cuun quíji ichi andíví jondē nūū Yāā Dios maá nī.

¹³ Nchivī jā íyó sōho ná tée sōho ji tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíin ndá grupo nchivī cándíja.

Tūhun jā cuáhān űuū Laodicea

¹⁴ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űuū Laodicea: Súcuán cáhān nduhū, maá Yāā cúu tūhun ndāā, Yāā cúu testigo vāha jā cáhān ndāā. De maá nī nī nsáhá ndihi jā ní ncāhān Yāā Dios jā ná jécōo.

¹⁵ Ja jíinī ni ndācá tiñu jā sáhá ndá nú. De cúu ndá nú modo jāá nduú vījin de ni nduú ihní, cúu jā jacū-ni cándíja nú tūhun nī, chi ni nduú jāsī nū de ni nduú ndíhvī inī nū sīquī. De nācā vāha de tú jā vījin nú á jā ihní nú nícu.

¹⁶ De nduú chi vāchi jā yíhí vīxī-ni ndá nú, chi ni nduú jāsī nū de ni nduú ndíhvī inī nū sīquī. De jā űúcuán squéne yichī ni ndá nú modo iin jā jíití nī ntesí nī jāá nduú jétahān inī nī.

¹⁷ De cáhān ndá nú jā cuícá nú, de quéndō vāha nú, de nduú cúmanī ni iin nū nū. Sochi nduú sáhá nú cuenta jā nū maá nī chi ndáhvī ndasí ndóho nú, de cúmanī ndasí nū nū, de cácuáá nú, de cávichí nú.

¹⁸ Túsaá de cáhān ni jín ndá nú jā nū ni cueen nú oro jā ní ndūhvā nū nūhūn de nī nduu ndinuhun oro, de suu cúu jā sáhá nī jā coo cuícá ndija nú ndihi jā ndíso tūhun nī. De nū ni cueen nú sahma cuijín cuhun nú, tácu mā cúcanoō nū jā cávichí nú, cúu jā quéndō ndāā nū sáhá nī. De cueen nú tātān nū ni cuhun tīnūú nú, tácu ndunijīn tīnūú nú, cúu jā jīcūhun inī nū tūhun nī.

¹⁹ Ndācá nchivī jā cúndáhvī inī ni, chi cáhān ni nū ji de sndóho nī ji, tácu ná chúhun inī ji. Túsaá de cundihvī inī ndá nú, de nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

²⁰ Cunini ndá nú tūhun yáhá, chi íñī nī viéhé ánō nū cáhān ni jā quīvi nī. De tú ní-ni ndóho cunini de nacune nú viéhé ánō nū, de quīvi nī cajī ni stāā jín nú, de suni cajī maá nú jín nī. De suu cúu jā cundeē ni ánō nū.

²¹ Ndācá nchivī jā cundeē síquī jānēhén, cuāha nī tūhun jā cundeē ni jín nī nū mesa nū tátúnī ni. Chi saá-ni nduhū nī snāā ni poder jānēhén, de nī jēcundeē ni jín Tatá nī nū mesa nū tátúnī yā.

²² Nchivī jā íyó sōho ná tēe sōho ni tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jín ndá grupo nchivī cándíja, ncachī yā.

4

Ndācá jā ndéē andiví chíñúhún nū yā

¹ Nūcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni jā núne iin viéhé andiví, de maá Yāā jā ní ncāhān jín nī jā xíhna nūhún, nī ncāhān tucu jín nī modo jā tívi trompeta. De nī ncāhān: Caa quiji nú yáhá, de ná stéhēn ni nū nū ndācá tíñū jā coo ichi nú cā, ncachī yā.

² De nī jinī cā ni jā ní stéhēn Espíritu Santo nū ni. Chi nī jinī ni jā andiví íñī iin mesa nū tátúnī, de ndéē maá yā nū mesa nūcuán.

³ De jéndūtē yā modo iin yū cuījín ndéē nihni xíñū á iin yū cuāhá xíñū. De iin tīcō yēhndé nī jicó ndúú yuhú mesa yā, de jéndūtē tá nū cáá iin yū cuí xíñū.

⁴ De xíñ mesa yā nī jinī ni jā ní jicó ndúú ōcō cūmī cā mesa nū tátúnī. De nū mesa nūcuán ndéē ōcō cūmī tēe nāhnú jā ndíso tíñú. De nūhún ndá dē sahma cuijín yaa, de xīñī dē nūhún corona oro.

⁵ De jondē nū mesa nū tátúnī yā jéndūtē sáhá taja de níhin de cána taja. De ichi nú mesa yā íñī ndihújā Espíritu Yāā Dios, de cáá tá cáá ūjā iti nāhnú jā cáyū nūhūn.

⁶ De ichi nú mesa yā suni íyó modo iin mar jā ndéē nihni tá cúu nū cáá vidrio. De xíñ mesa yā nī jicó ndúú cūmī jā tēcū. De íyó cuāhā tīnūú ní cáhnú ichi nú jín ichi chátā.

⁷ De iin jā tēcū nūcuán cáá tá cáá ndicaha. De incā cáá tá cáá stīquī. De jā únī chi nēe nū tēe. De jā cūmī chi cáá tá cáá yaha jā jicó nū táchī.

⁸ De ndicūmī jā tēcū nūcuán íyó íñū nījīn jā iin iin. De maá-ni tīnūú cúu ní cáhnú jondē jín ní chíjīn nījīn. De nduú nū nduú jécuiñī cuitī jā cáhān:

Yāā ī Yāā ndoo ndasí
cúu maá Jētohō ō Yāā Dios, Yāā tīn ndihi poder,
Yāā íyó mitan, de nī iyo yā ní cání, de coo yā ní cání.
Cáchi.

⁹ Chi maá-ni jā cáhān ndicūmī nūcuán jā cúñáhnú ndasí Yāā ndéē nū mesa, Yāā tēcū ní cání cuitī. De yíñúhún cáhān ndá jín yā, de nácuetáhvī nū yā.

¹⁰ De ndācá vuelta jā sáhá súcuán, de ndihócō cūmī tēe nāhnú jā ndíso tíñú, jécuiñī jítí dē nū Yāā jā tēcū ní cání cuitī, de chíñúhún dē yā. De távā dē corona dē, de jáquín dē ichi nú mesa yā. De cáhān ndá dē:

¹¹ Jētohō sá de Yāā Dios sá cúu ní.
De vāha ndasí Yāā cúu ní jā cáhān ni jā vī cúñáhnú ní,
de íyó yíñúhún ndá ni nū ní, de tīn ní ndihi poder.
Chi maá ní nī nsáhá ndihi jā íyó,

de sīquī jā sūcuán nī ncuu inī maá ní de nī jēcōo ndihi.
Ncachī ndá dē.

5

Jā ní nacune Tīcāchí Yāā Dios tutū

¹ Nūcuán de nī jinī ni jā Yāā jā ndēē mesa jā tátúnī, ndahá cuáhá yā tíin yā iin tutū cānī jā ní ntuū. De yósō tūhun ndūū lado tutū nūcuán, de ndásī jín ūjā sello.

² De nī jinī ni iin ángel yā jā ndiso poder, de nī ncāhān jee: ¿Ní iin cúu tēe vāha ndasí jā cundiso tíñú quehdē ndá sello de nacune tutū yáhá? ncachī ángel yā.

³ De ni andiví ni ñayiví ni jā íyó chījin ñayiví, nduú ní íyo ni iin jā cuu cundiso tíñú jā nacune tutū nūcuán, de ni jā cūndēhé nūū.

⁴ De nī jacu ndasí nī, chi nduú ní íyo ni iin jā cuu cundiso tíñú nacune de cahvi tutū nūcuán, de ni jā cūndēhé nūū.

⁵ Sá de nī ncāhān iin tēe ñáhnú nūcuán jín nī: Mā cuācú nú, chi íyó iin Yāā jā ndiso tíñú yā quehdē yā ndihújā sello jā ndásī tutū, de nacune yā. De maá yā chi íyó cuāhā poder yā, tá cúu nūū íyó cuāhā fuerza iin ndicaha. De nī ncacu yā chijin tatā Judá, jā cúu tatā rey David. De nī snáá yā poder ndācá jānēhén.

⁶ Nūcuán de nī jinī ni Yāā jā cúu Tīcāchí Yāā Dios jā ní jahnī ndá ji de nī natecū yā. De Tīcāchí nūcuán íñī yā nūū íñī mesa Yāā Dios, māhñú ndicúmī jā tēcū jín māhñú ndá tēe ñáhnú jā ndiso tíñú. De íyó ūjā ndiquin jín ūjā tinūū Tīcāchí nūcuán. De tinūū nūcuán cúu ndihújā Espíritu Yāā Dios jā ní ntají yā nī jēhēn ní cahnú ñayiví.

⁷ De Tīcāchí nūcuán nī jēquehen yā tutū jā tíin ndahá cuáhá Yāā jā ndēē nūū mesa.

⁸ De tá nī nquehen yā tutū nūcuán, de ndicúmī jā tēcū jín ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndiso tíñú nī jēcuiñī jítí nūū yā. De tá iin iin tēe ñáhnú yíndahá yaā jā nání arpa, jín cōhō cūu oro jā ñúhún chitú sūja īī. De sūja īī nūcuán cúu ndācá tūhun jā jícān táhvi nchivī jā yíhí ndahá Yāā Dios.

⁹ De nī jita ndá dē iin yaā jeé, de suha cāhān:

Vāha ndasí Yāā cúu ní jā quehen ní tutū de quehdē ní sello jā ndásī.

Chi nī jahnī ndá ji níhín, de jín nīñī ní nī nacueen ní nchivī

māhñú ndācá raza, ndācá yuhú, ndācá ñuū, ndācá nación, tácuā cuu ji nchivī Yāā Dios.

¹⁰ De nī nsāhá ní jā cuu ji rey jín sūtū nūū Yāā Dios, de ndacu ji tíñu inī ñayiví.

Ncachī ndá dē jíta dē.

¹¹ De nī ndēhé cā ni, de nī jini nī jā cāhān cuāhā ángel yā jā ní jicó ndūū xiín mesa yā, jín xiín ndicúmī jā tēcū, jín xiín ndá tēe ñáhnú ndiso tíñú. De íyó cuāhā ndasí millón ángel nūcuán.

¹² De suha nī ncāhān jee ndá yā:

Vāha ndasí Yāā cúu Tīcāchí jā ní jahnī ndá ji.

De jā nūcuán tíin yā poder, de cuícá ndasí yā,

de ndíchí ndasí yā, de ndiso yā cuāhā fuerza,

de ndihi chi íyó yíñúhún nūū yā, de vii cúñáhnú yā,

de cāhān ndá ji jā vāha ndasí Yāā cúu yā.

Ncachī ndá.

¹³ De sunī nī jini nī jā cāhān ndihi jā ní nsāhá Yāā Dios jā íyó inī andiví jín inī ñayiví jín chījin ñayiví jín inī mar. De ndiviī nūcuán nī ncāhān:

Cúsiī inī ō cāhān ō jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā ndēē nūū mesa nūū tátúnī yā,

jín Yāā cúu Tīcāchí Yāā Dios.

De ná cóo yíñúhún ó nūū yā, chi vii ndasí cúñáhnú yā,

de tíin yā poder ní cānī cuitī.

Ncachī.

¹⁴ De nī ncāhān ndicúmī jā tēcū: Sūcuán ná cóo, ncachī. De ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndiso tíñú nī jēcuiñī jítí dē, de nī nchiñúhún dē nūū Yāā jā tēcū ní cānī cuitī.

6

Siqui ndihúja sello

¹ Ñúcuán de nī jinī ni jā Yāā cúu Tīcāchí Yāā Dios, nī jehndē yā iin jā újā sello ñúcuán. De nī jinī nī jā cāhān iin táhān ndicúmī jā técu, tá cúu nūū cána taja: Nehēn de cunī nū.

² De nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni iin caballo cuijín. De jā yósō siquī tī yíndahá iin nduva jā sndáva flecha. De nī jīcūhun iin corona xīnī. De nī nquee nī ncanāá, de nī ncundeé siquī ndihi.

³ Sá de Tīcāchí ñúcuán nī jehndē yā sello ūū. De nī jinī nī jā cāhān incā táhān ndicúmī jā técu: Nehēn de cunī nū.

⁴ De nī nquee iin caballo cuāhá, de jā yósō siquī tī ndíso tíñú jā snāá tūhun jā ndēē mānī nchivī ñayiví, de quijéhé ji cahni táhān ji. De nī nīhīn ñúcuán iin espada cāhnú.

⁵ Sá de Tīcāchí ñúcuán nī jehndē yā sello ūnī. De nī jinī nī jā cāhān incā táhān ndicúmī jā técu: Nehēn de cunī nū. De nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni iin caballo tūún. De jā yósō siquī tī yíndahá iin balanza jā chícuāhá, chi coo tāmā xēen.

⁶ De māhñú ndicúmī jā técu nī jinī ni iin jā cāhān: Iin kilo-ni trigo nīhīn ji jíín yāhvi ji jā sátíñú ji iin quiví. De tú cebada de ūnī-ni kilo nīhīn ji jíín yāhvi ji jā sátíñú ji iin quiví. Sochi aceite jíín vino chi mā sāhá nú jā cumanī, ncachī.

⁷ Sá de Tīcāchí ñúcuán nī jehndē yā sello cūmī. De nī jinī nī jā cāhān tucu incā táhān ndicúmī jā técu: Nehēn de cunī nū.

⁸ De nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni iin caballo cuāán yaa, de jā yósō siquī tī cúu maá cuēhē jáhnī nchiví. De ichi chátā níquīn maá tūhun jā quiví nchiví lugar nūū ndēē ánō ndiyi. De ndūū ñúcuán ndíso tíñú jā nenda siquī iin jā ndicúmī parte ñayiví, de cuu sāhá jā cuū nchiví jíín guerra, jíín tāmā, jíín cuēhē xēen, jíín ndācá quiti xēen jā íyó ñayiví.

⁹ Sá de Tīcāchí ñúcuán nī jehndē yā sello ūhūn. De chíjin altar cāhnú nī jinī ni ndá ánō nchiví jā ní ncandíja tūhun Yāā Dios de nī nacani ji tūhun yā, de jā síquī ñúcuán nī jahnī nchiví ji.

¹⁰ De nī ncana jee ndá ánō ñúcuán: Jētohō sá Yāā Dios, maá ní cúu Yāā ndoo de vāha squíncuu ní jā ní nquee yuhú ní. ¿De nāsaa cā tiempo coo de sāhá ndāā ní jēhē ndá sá, de nacūaha ní jā ndutahvī nchiví ñayiví jā ní jahnī sāán? ncachī ndá.

¹¹ Ñúcuán de nī jēhe yā sahma cuijín cūhun ndá ji, de nī ncāhān yā jíín ji jā ná nátātú ji jacū cā tiempo. Chi íyó cā hermano ji jā sátíñú nūū yā, jā suni cánuú cuū ji tácuā jīnu número ji, ncachī yā.

¹² Sá de Tīcāchí ñúcuán nī jehndē yā sello iñū. De nī jinī ni jā ní ntāan ndasí. De nī ncutuún ncandíi modo iin sahma túún. De ní yōō nī nduu modo nīñī.

¹³ De ndá tiūūn andiví nī nincava nūū ñūhún modo jā cóyo ndihā yihí ñutun higo sáhá tāchī níhīn.

¹⁴ De andiví nī ncujiyo tá cúu jā nátuū iin tutū cāhnú. De ndācá yucu jíín ndācá isla nī ncujiyo cuāhān incā lado.

¹⁵ De ndācá rey ñayiví, jíín ndá jā cúñáhnú, jíín jā cuicá, jíín ndācá capitán, jíín jā ndíso poder, jíín mozo jā ní jeen ndá nchiví, jíín tēe sátíñú cuenta maá, nī nchiyuhū ndá maá inī yaví cava jíín māhñú cava chíjin yucu.

¹⁶ De nī ncāhān ndá ji jíín yucu jíín cava: Ndicó cáva siquī ni, ná quíyuhū ni tácuā mā cūnī maá Yāā jā ndēē nūū mesa jā tátúnī, jíín Yāā cúu Tīcāchí jā cuāha yā castigo xēen nduhū.

¹⁷ Chi nī nquenda maá quiví cāhnú jā cuāha yā castigo, ¿de ní iin quenda jā cuiñi nūū yā? ncachī ndá ji.

7

Nchiví ndācá tatā Israel jā ní jēcundeē sello teēn

¹ De tá nī ncuu tiñu yáhá, de nī jinī ni cūmī ángel yā jā íñí ndicúmī lado ñayiví. De jásí ndá yā jā má quihí tāchī ndicúmī lado, tácuā mā quihí nūū ñūhún ni nūū mar ni nūū ni iin ñutun.

² De suni nī jinī ni incā ángel yā, vāji ichi nūū quénda ncandiī. De yíndahá yā sello Yāā Dios, Yāā técu. De nī ncāhān jee yā jíín ndicúmī ángel ñúcuán jā ndíso tíñú jā sáhá daño nūū ñuhun yíchí jíín nūū mar:

³ Mā sáhá nú daño nūū ñuhún ni nūū ndācá ñutun ni nūū mar, chi jondē tee ó sello teēn ndācá nchivī jā sáhá tiñu cúnī Yāā Dios ndācá ó, ncachī yā.

⁴ De nī jinī nī jā cáchī jā íyó ciento ūū xico cūmī mil nchivī jā ní jēcundeē sello teēn. De nchivī ñúcuán cúu ndācá tatā nchivī Israel.

⁵ De íyó ūxī ūū mil nchivī jā cúu tatā Judá jā ní jēcundeē sello, jíín ūxī ūū mil tatā Rubén, jíín ūxī ūū mil tatā Gad,

⁶ jíín ūxī ūū mil tatā Aser, jíín ūxī ūū mil tatā Neftalí, jíín ūxī ūū mil tatā Manasés,

⁷ jíín ūxī ūū mil tatā Simeón, jíín ūxī ūū mil tatā Leví, jíín ūxī ūū mil tatā Isacar,

⁸ jíín ūxī ūū mil tatā Zabulón, jíín ūxī ūū mil tatā José, jíín ūxī ūū mil tatā Benjamín. Ndihi tatā yáhá cúu jā ní jēcundeē sello.

Nchivī cuāhā jā ñuhún sahma cuijín

⁹ De tá nī ncuu tiñu yáhá de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni cuāhā ndasí nchivī. De cúu ji nchivī ndācá nación jíín ndācá raza jíín ndācá yuhú jíín ndācá ñuū. De íñí ji nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios jíín nūū maá Yāā cúu Tīcāchí. De síquī jā cuāhā ndasí ji, de ni iin mā cúu cahvi nāsaa ji cúu. De ñuhún ji sahma cuijín, de yíndahá ji ñuū.

¹⁰ De nī ncana jee ndá ji:

Yāā Dios maá ó cúu jā ní scácu yóhó,

Yāā jā ndéē nūū mesa jā tátúnī,

jíín Yāā cúu Tīcāchí Yāā Dios.

Ncachī ndá.

¹¹ De ndihi ángel nī jicó ndúū yā íñí yā yuhú mesa Yāā Dios, jíín xiín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú, jíín xiín ndicúmī jā técu. De nī jēcuiñí jití ndá yā nī ntuu yā nūū yā nūū ñuhún nī nchiñuhún yā Yāā Dios ichi núu mesa yā.

¹² De nī ncāhān ndá yā:

Amén. Cúsií inī ō cáhān ō jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios maá ó.

De vii cúñáhnú yā de ndíchí yā.

De ná nácuetáhví ó nūū yā, de ná cóo yíñuhún ó nūū yā.

Chi maá yā tíin poder, de ndíso yā cuāhā fuerza ní cání cuitī. Amén.

Ncachī ndá ángel yā.

¹³ Sá de nī ncāhān iin tēe ñáhnú ñúcuán jíín nī: ¿Ní nchivī cúu yáhá jā ñuhún sahma cuijín, de ní ichi vāji ndá ji?

¹⁴ De nī ncāhān ni jíín dē: Maá ní cúu jā jíín, Señor. De nī ncāhān dē jíín nī: Yáhá cúu nchivī jā ní nchāha ndá ji ní jinī ji tūndóhó xéen. De nī naquete ji sahma ji jíín niñí maá Tīcāchí, de nī nduyaa vāha, cúu jā ní ndundoo ánō ji ní nsáhá yā.

¹⁵ Jā ñúcuán cúu jā íñí ji nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios, de sátíñú ji inī templo yā nduú ñuú. De Yāā jā ndéē nūū mesa, coto yā ji jā quendōo vāha ji nūū yā.

¹⁶ De mā cúu cā ji sōco, ni mā yíchí cā ji ndute. De ni mā cáyū cā ji nūū ncandiī, de ni mā ndōhó cā ji jā ihní.

¹⁷ Chi maá Yāā cúu Tīcāchí jā ndéē nūū mesa jā tátúnī, coto yā ji modo jā cúu ji tīcāchí yā. De cundeca yā ji quihīn yā jíín ji nūū quéne ndute jā cutecū ji ní cání sáhá. De Yāā Dios nacuahā yā ndute núu ndá ji, de mā cuácū cā ji, ncachī tēe ñáhnú ñúcuán.

8

Sīquī sello ūjā jíín cōhō cūu oro

¹ De Tīcāchí ñúcuán nī jehndē yā sello ūjā jā ndásī tutū, de nañíí-ni nī iyo inī andiví tá sava hora.

² De nī jinī ni ndihújā ángel jā íñí nūū Yāā Dios. De nī jēhe ūjā trompeta nūū ndá ángel ñúcuán.

³ Sá de nī nquenda incā ángel, yíndahá yā iin cōhō cūu oro, de nī jēcuīñi yā nūū altar. De nī jēhe cuāhā sūja īi nūū yā, tácuā sōcō yā jíin tūhun jā jícān táhvī ndihi nchivī jā cándíja Yāā Dios. De nī nsōcō yā nūū altar oro jā íyó ichi nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios.

⁴ De nūū cōhō cūu jā tíin ángel ñúcuán nī nquene ñūhmā sūja īi, nī ncaa nūū Yāā Dios jondē jíin tūhun jícān táhvī ndá nchivī cándíja Yāā Dios.

⁵ Sá de nī nquehen ángel cōhō cūu ñúcuán. De nī nchuhun chitú yā ticāyi ñuhūn jā cáyū nūū altar. De nī squéne yā jondē inī ñayiví. De nī nsāhá jā ní ncaa taja, de nī nihin, de nī jēndütē nī nsāhá taja, de nī ntāan.

Tūhun sīquī trompeta

⁶ Ñúcuán de ndihújā ángel jā yíndahá ndihújā trompeta, nī nsāhá tūha yā jā tivī yā.

⁷ De ángel xíhna ñúhún nī ntivī yā trompeta. De nī ncuun ñíñi jíin ñuhūn inī ñayiví jā ní nsacā nuu jíin ñíñi. De nī ncāyū iin jā únī parte ñayiví, jíin iin jā únī parte ñutun, jíin iin jā únī parte itē cuíí.

⁸ De ángel ūū nī ntivī yā trompeta. De iin jā cúu modo iin yucu cáhnú jā cáyū ñuhūn nī nincava cuāhān nūū mar. De iin jā únī parte mar nī nduu ñíñi.

⁹ De nī jīhī iin jā únī parte quitī ñúhún inī mar. De nī naā iin iin ndācá jā únī barco.

¹⁰ De ángel ūñi nī ntivī yā trompeta. De nī nincava iin quími cáhnú ichi andiví, de cáyū tá cáyū iin iti cáhnú. De nī nincava sīquī iin iin ndācá jā únī yūte jíin nūū quéne ndute.

¹¹ De quími ñúcuán nání quími ūguā. De iin jā únī parte ndute nī nduu ūguā. De nī jīhī cuāhā nchivī nī nsāhá jā ní nduu ūguā ndute ñúcuán.

¹² De ángel cūmī nī ntivī yā trompeta. De iin jā únī parte ncandīi jíin yōō jíin tiūūn nī ntiví. De nī nduneē iin jā únī parte, de nduú cā ní ncútūu iin jā únī parte nduú jíin ñuú.

¹³ De nī nūcūndēhé nī, de nī jini nī jā cána jee iin ángel yā jā ndáva cuāhān sava andiví: Nācā xēen cā ndoho nchiví ndéē inī ñayiví, chi ja ñatin ndāhyū ūñi cā trompeta jā tiví ūñi cā ángel, ncachī yā.

9

¹ De ángel ūhūn nī ntivī yā trompeta. De nī jinī ni jā ichi andiví nī nincava tucu iin quími inī ñayiví. De nūū quími ñúcuán nī jēhe ndácáa jā nune maá yaví cūnú ndasí.

² Sá de nī nacune yaví, de nī nquene ñūhmā nī ncaa modo ñūhmā iin jītūn cáhnú. De nī nsāhá ñūhmā jā ní ncuneē ncandīi jíin ní nūū tāchī.

³ De nūū ñūhmā ñúcuán nī nquenda tīca langosta, nī jītē nuu tī ní cáhnú ñayiví. De nī jēhe yā tūhun jā sāhá tī tá sáhá ndá tīsuhmā xēen jā íyó inī ñayiví.

⁴ De nī ndacu yā nūū tī jā má sāhá tī daño itē jíin yūcū cuíí jíin ñutun, chi maá-ni nchiví jāá nduú nā sello Yāā Dios ndéē teēn ji cúu jā tuu tī.

⁵ De nduú ní jēhe yā tūhun jā cahñi tī nchiví, chi maá-ni jā sndóho tī ji ūhūn yōō. De sáhá tī jā jātū ji tá cúu nūū jātū nchiví jā túu tīsuhmā ji.

⁶ De quiví ñúcuán nducú ndasí nchiví modo jā cuū ji, sochi mā níhīn ji modo. De vísō cūñi ji cuū ji, de nduú nā modo cuū ji.

⁷ De ndá tīca langosta ñúcuán cáá tī tá cáá caballo jā íyó tūhva quihīn nūū canāá. De xīñi tī ñúhún modo corona oro. De née tī nūū tēe.

⁸ De íyó ixi tī jā cáá tá cáá ixi xīñi ñahan. De nūhun tī cáá tá cáá nūhun ndicaha.

⁹ De ní tī ndásī jā cúu modo sahma cāa. De níhīn níjīn tī tá cúu nūū níhīn jā cuāhān cuāhā caballo nūū guerra de ñúhūn tī carreta.

¹⁰ De suhmā tī íyó iñu, de sáhá tá sáhá tīsuhmā. De jíin suhmā tī de cuu sndóho tī nchiví ūhūn yōō.

¹¹ De íyó iin jā cúñáhnú nūū tī, de suu cúu tāchī jā jíto yaví cūnú ndasí ñúcuán. De tāchī ñúcuán yuhú hebreo nání Abadón, de yuhú griego nání Apolión, jā cáchī: Tāchī jā snāá.

¹² Ja nī nchāha iin tūndóhó, de íyó ūū cā tūndóhó jā quiji.

¹³ De ángel iñū nī ntivī yā trompeta. De nī jini nī iin tūhun jā ní ncāhān jondē māhñū ndicúmī squínā altar oro jā íñi nūū Yāā Dios.

¹⁴ De nī ncāhān ñúcuán jíin ángel ññū jā yíndahá trompeta: Nandají nú ndicúmī ángel jā núhñi yuhú yúte cāhnú jā nání Eufrates, ncachī.

¹⁵ De nī nandají ndicúmī ángel ñúcuán, tácuca cahnī iin ndācá jā únī nchivī ñayiví. Chi ja íyó tūha ndá ángel ñúcuán jā síquī maá hora jíin quiví jíin yōō jíin cuiyā jā coo súcuán.

¹⁶ De nī jinī ni jā cáchī jā íyó ūū ciento millón soldado jā yósō caballo.

¹⁷ De nī stéhēn cā yā nūū ni, de nī jinī ni ndācá caballo. De ndá tēe jā yósō síquī tī ññuhún dē camisa cāa, jā cuāhá, jā ndēé, jíin jā cuāán. De xīnī caballo cáá tá cáá xīnī ndicaha. De yuhú tī quēne ññuhún jíin ññuhmā jíin azufre.

¹⁸ De jíin ndinúnī jā quēne yuhú caballo, de nī jihī iin ndācá jā únī nchivī, suu jíin ññuhún jíin ññuhmā jíin azufre.

¹⁹ Chi yuhú tī jíin suhmā tī íyó fuerza jā cahnī tī nchivī. Chi suhmā tī cáá tá cáá cōō, de íyó xīnī, de jíin ñúcuán sndóho tī nchivī.

²⁰ De sava cā nchivī jāá nduú ní jíhī jíin ndācá tūndóhó yáhá, nduú ní nácani inī ji jā sndóo ji ídolo jā ní nsāhá ji. De nduú ní sndóo ji jā chíññuhún ji ndācá tāchī jíin ídolo jā ní ncuvāha jíin oro jíin plata jíin cāa cuāán jíin yūū jíin ñnutun. De ndācá ñúcuán chi nduú cúu cunī, ni nduú cúu cunī, ni nduú cúu caca.

²¹ De nī nduú ní nácani inī nchivī jā sndóo ji jā jáhñi ji ndiyi, jíin jā sáhá tásí ji, jíin jā jíca ndī ji, jíin jā sácuihná ji.

10

Tūhun ángel jā yíndahá libro lulí

¹ De nī jinī ni incā ángel yā jā ndíso poder, nī ncuun yā ichi andiví. De ñúsúcún yā vīcō, de xīnī yā ññuhún ticō yēhndé. De nūū yā jéndūtē modo ncandī, de sīhin yā cúu modo ūū sīhīn jā cáá tá cáá ññuhún.

² De née yā iin libro lulí jā núne. De nī jani yā jēhē cuáhá yā nūū mar, de jēhē sátín yā nūū ññuhun yíchí.

³ De nī ncana jee ndasí yā, tá cúu jā ndáhyū ndicaha. De tá nī ncana jee yā, de nī ncana ūjā taja.

⁴ De tá nī ncana ūjā taja, de ja íyó tūha nī jā tee nī tūhun ñúcuán nícu. De nī jinī nī iin tūhun ichi andiví jā ní ncāhān jíin nī: Chuvāha nú ndācá tūhun jā ní ncāhān ūjā taja ñúcuán, de mā stéhēn nū ni mā tēé nú, ncachī.

⁵ Ñúcuán de ángel jā ní jinī ni jā íñī nūū mar jíin nūū ññuhún, nī nanee yā ndahá cuáhá yā ichi andiví.

⁶ De nī nacunehen yā síví maá Yāā jā tēcū ní cání, Yāā jā ní nsāhá andiví jíin ññayiví jíin mar jíin ndācá ndihi jā íyó inī. De jíin síví yā ñúcuán nī ncāhān téyíí ángel: Mā cúcuéé cā jā jínu ññayiví.

⁷ Chi tá quijéhé ángel ūjā tiví yā trompeta, ñúcuán de squíncuu-ni Yāā Dios tūhun yíyuhū yā, tá cúu nūū ní ncachī tūhun yā nūū ndācá mozo yā, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán, ncachī ángel.

⁸ Ñúcuán de maá jā ní jinī nī jā ní ncāhān ichi andiví, nī ncāhān tucu jíin nī: Cuáhán de quehen nú libro lulí jā núne jā née ángel jā íñī nūū mar jíin nūū ññuhún, ncachī.

⁹ De nī jēhēn ni nūū ángel ñúcuán, de nī jícān ni jā ná cuáha yā libro lulí nūū ni. De nī ncāhān yā: Quehen de cajī nū. Chi víxī cuu inī yuhú nú modo ndūxi, sochi chíjin nú chí cuhiyá sáhá, ncachī yā.

¹⁰ Ñúcuán de nī nquehen nī libro lulí jā née ángel yā, de nī nchajī ni. De víxī nī ncuu inī yuhú nī modo ndūxi. De tá nī ncuu nī nchajī ní, de nī cuhiyá inī ni.

¹¹ De nī ncāhān ndá jíin nī: Cánú jā nacani tucu nú tūhun Yāā Dios, nāsa coo síquī nchivī cuāhā ññuū jíin cuāhā nación jā síin síin yuhú, jíin síquī cuāhā rey jā tátúnī, ncachī jíin nī.

11

Sīquī ūū testigo yā

¹ Ñúcuán de nī jēhe ndá iin ñutun nū ni, jā cúu iin medida jā chícuāhá. De nī ncāhān jíin nī: Nacuiñi de chicuāhá nú templo cāhnú Yāā Dios jíin altar, de cahvi nú nāsaa nchivī cúu jā chíñúhún nū yā ñúcuán.

² De mā chícuāhá nú patio yātā templo. Chi ja nī jēhe yā nū nchivī ndācá nación jīcá. De ndéē ji inī ciudad ī yáhá, de ūū xico ūū yōō cuāñū ji sīquī ciudad.

³ De tají nī ūū testigo ni jā nacani tūhun nī mil ūū ciento ūnī xico quīvī. De cuhun dē sahma ndáyí jā cúcuécá inī dē sīquī cuāchi nchivī, ncachī yā.

⁴ De ndúū testigo ñúcuán cúu tá cúu ndúū ñutun olivo jíin ndúū candelero jā íñí nū Yāā Dios, Yāā xíí ñayiví.

⁵ De nā-ni nchivī tú ndúcú sāhá nāvāha jíin ndúū testigo ñúcuán, de quee ñuhūn yuhú ndúū dē, de cāyū ndihi nchivī jā jíinī ūhvī ji dē. De súcuán cuū ndācá nchivī jā ndúcú sāhá nāvāha jíin dē.

⁶ De íyó poder ndúū testigo ñúcuán jā casī dē jā má cūún sāvī ní tiempo jā nācani dē tūhun yā. De suni íyó poder dē sāhá dē jā nduu niñi ndācá ndute. De cuu stívī dē ñayiví jíin ndācá nū tūndóhó, tú nāsaa vuelta cūnī dē.

⁷ De tá jīnu nacani ndúū dē tūhun yā, ñúcuán de quee quiti xēēn jā íyó yavī cūnú ñúcuán. De canāá jíin ndúū dē, de cundeé jíin dē, de cahnī dē.

⁸ De ndúū ndiyi ñúcuán cava nū yáhvi ciudad cāhnú nū ní jahnī ji maá Jētohō ō yīcā cruz. De ciudad ñúcuán cāhān yātá ji jā ñuū Sodoma jíin Egipto cúu, sīquī jā íyó ndasí cuāchi ciudad ñúcuán.

⁹ De nchivī ndācá ñuū, ndācá tatā, ndācá yuhú, ndācá nación, cunī ji jā cava ndúū ndiyi ñúcuán ūnī quīvī yósāvá, de mā cuāha ji tūhun jā quiyuhū.

¹⁰ De nchivī ní cāhnú ñayiví cusii ndasí inī ji jā ní jīhī ndúū dē, de sāhá ji vico, de cuāha ji regalo nū táhān ji. Chi ndúū tēe jā ní nacani tūhun yā ñúcuán, nī nsāhá dē jā ní ndoho ndasí nchivī ñayiví.

¹¹ De tá yāha ūnī quīvī yósāvá, de Yāā Dios sāhá yā jā nastáá dē tāchī, de nacuiñi dē-ni. De cuyūhú ndasí nchivī cunī ji jā ní natecū dē.

¹² Ñúcuán de cuni ndúū dē jā cana jee ichi andiví: Caa nú quiji nú jondē yáhá, cachī. De ndaa dē māhñú vīcō quihīn dē andiví, cunī ndá nchivī jā jíinī ūhvī ji dē.

¹³ De maá hora ñúcuán tāan ndasí, de ndicó cáva iin jā úxī parte ciudad ñúcuán. De jíin ñutāan ñúcuán cuū ūjā mil nchivī. De ndá cā nchivī jā ndōo, cuyūhú ndasí ji, de cāhān ji jā cúñáhnú Yāā Dios jā ndéē andiví.

¹⁴ Súcuán nī nchāha tūndóhó ūū, de ñamā coo tūndóhó ūnī.

Sīquī trompeta ūjā

¹⁵ De ángel ūjā nī ntivī yā trompeta. De nī jini nī nī ncāhān jee ichi andiví. De súcuán nī ncāhān ndá:

Ndācá nación ñayiví ja nī nūquihi ndahá maá Jētohō ō Yāā Dios jíin Cristo jā ní ntetíñú yā.

De ndacu yā tiñu ní cání cuitī.

Cáchī.

¹⁶ Ñúcuán de ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jā ndéē dē mesa dē ichi nū Yāā Dios, nī jēcuiñi jíití dē nī ntuu dē nū dē nū ñuhún, de nī nchiñúhún dē yā.

¹⁷ De nī ncāhān ndá dē:

Ná cútahvī sá nū ní, Tātā Yāā Dios,

chi maá ní tíin ndihi poder,

de cúu ní Yāā íyó mitan, de nī iyo ní ní cání, de coo ní ní cání.

De nī natiin ní ndivīi jā íyó,

de jíin poder ní nī nquijéhé ní tátúnī ní nū.

¹⁸ Nchivī ndācá nación nī nquīti inī ji sīquī ní.

De mitan chi nī nquenda quīvī jā cuāha ní castigo ji,

jíin jā sāhá ndāā ní tiñu ndācá ndiyi.

De cuāha ní tāhvī nū ndācá mozo ní jā ní nacani tūhun ní,

jíin nūū ndācá nchivī jā jétíñú ní, jíin nchivī jā chíñúhún nūū ní,
cúu nchivī cúñáhnú jíin jāá nduú.

De mitan de stánū táhvī ní ndá nchivī jā stívī ñayíví.

Ncachī ndá dē.

¹⁹ Nūcuán de nī nune templo Yāā Dios jā íyó andiví. De nī jinī nchivī jā ñúcuán íyó jātūn jā ñúhún contrato yā. De nī jēndütē nī nsáhá taja, de níhin, de cána taja, de nī ntāan, de nī ncuun xēen ñííí.

12

Tūhun ñahan jíin cōō cāhnú

¹ Nūcuán de inī andiví nī nquenda iin jā sáhvi ndasí inī ō jíin ō: Iin ñahan jā ñúhún ña ncanđī modo sahma, de íñí jēhē ña síqui yōō, de ñúhún iin corona xīnī ña jā ndēē ūxī ūū tiūūn.

² De ñúhún sēhe ña. De nī jacu cóhó ña jā ndóho ña téhndē chíjin ña jā scácu ña ji.

³ Nūcuán de inī andiví nī nquenda tucu incā jā sáhvi inī ō jíin ō: Iin cōō cuāhá cāhnú ndasí. De íyó ūjā xīnī tī jíin ūxī ndiqui tī. De ndihújā xīnī tī ñúhún corona.

⁴ De jíin suhmā tī nī stáá tī iin jā únī parte tiūūn jā íyó andiví, de nī squéne tī inī ñayíví. De nī íñí tī nūū ñahan jā scácu sēhe ñúcuán, ndétu tī jā cocó tī sēhe ña jā tá cacu ji.

⁵ De nī scácu ña iin sēhe yíí, de sūchí ñúcuán nī jēcundeē tíñú ji jā ndacu níhin ji tíñu nūū ndivíi nación. De nī ndoñúhún-ni sēhe yíí ña ñúcuán, nī ndaa ji cuāhān ji jondē nūū íñí mesa Yāā Dios nūū tátúnī yā.

⁶ De ñahan ñúcuán nī jinu ña cuāhān ña jondē nūū ñuhun tíhá nūū íyó iin lugar jā ní nsáhá tūha Yāā Dios. De ñúcuán cundeē ña níhin ña jā cajī ña mil ūū ciento ūnī xico quíví.

⁷ Nūcuán de nī ncanāá inī andiví. Chi ángel cúñáhnú cā jā nání Miguel jíin ndācá ángel jā cúu mozo nūū yā, nī ncanāá ndá jíin cōō cāhnú. De cōō ñúcuán jíin ndá mozo maá, nī ncanāá jíin yā.

⁸ De nduú ní ncúndéé ndá tī, de nduú cā ní ncúu cundeē tī andiví.

⁹ Súcuán nī ncuu jā ní ntavā yā cōō cāhnú ñúcuán jā íyó jondē janahán ndasí. De nání tī tāchī cúñáhnú jíin Satanás, de maá tī cúu jā stáhví ndihi nchiví ñayíví. De nī squéne yā tī jondē inī ñayíví jíin ndācá mozo tī.

¹⁰ Nūcuán de nī jinī nī iin tūhun jā cāhān jee ichi andiví: Ja nī nquenda quíví jā scácu Yāā Dios yóhó, jíin jā stéhēn nijin yā jā tíin yā poder, jíin jā tátúnī yā, jíin jā ndíso tíñú maá Cristo jā ní ntetíñú yā. Chi ja nī squéne yā maá jā cāhān cuāchi síqui ndācá hermano ō. Chi nduú ñuú nī ncāhān cuāchi síqui ji nūū Yāā Dios maá ó.

¹¹ De nī ncundeé ndá ji síqui Satanás ñúcuán, nī nsáhá tūhun jā ní jati níñí Yāā cúu Tīcāchí nī jíhī yā, jíin jā ní ncāhān ndāā ji tūhun Yāā Dios, jíin jāá nduú ní ncúndáhví inī ji maá ji, chi nī jēhe ji tūhun candíja ji vísō cuū ji jā síqui yā.

¹² Túsaá de ná cúsiī ndasí inī ndá ndóhó jā ndēē andiví. De nācā xēen ndoho ndá ndóhó jā ndēē inī ñayíví jíin nūū mar. Chi nī ncuun tāchī cúñáhnú nī jinū nūū ndá nú. De quítī ndasí inī, chi jíin jāá nduú cā coo cuāhā cā tiempo jā stáhví nchiví, nchachí.

¹³ De nī jinī cōō cāhnú ñúcuán jā ní squéne yā maá cuāhān inī ñayíví, de nī jinu tī nī niquīn tī ñahan nī scácu sēhe yíí, jā sáhá xēen tī ña nícu.

¹⁴ De nī jēhe ndá ūū nijin yaha cāhnú nūū ñahan ñúcuán, tácuā ndava ña quihīn ña lugar ña nūū ñuhun tíhá, de cācu ña nūū cōō ñúcuán. De ñúcuán cundeē ña ūnī cuīyā yósāvā, de níhin ña jā cajī ña.

¹⁵ De yuhú cōō ñúcuán nī nquene ndute tá cúu iin yūte cāhnú, cuāhān yātā ña tácuā teni ña.

¹⁶ De ñuhun chi nī nchindeé ñahan ñúcuán, chi nī nune-ni, de nī nquēe yūte jā ní nquene yuhú cōō.

¹⁷ Nūcuán de nī nquítī xēen inī cōō cāhnú nī jinī tī ña. De cuāhān tī cuācanāá tī jíin ndá cā sēhe ña, suu nchiví jā squíncuu tíñu jā tátúnī Yāā Dios de cándíja níhin ji tūhun Jesucristo.

13

Tūhun sīquī ūū quiti xéēn

¹ De nī iñi nī yuhú mar. De nī jinī ni jā ní nquenda iin quiti xéēn inī mar. De íyó ūjā xīnī tī jíín ūxī ndiqui tī. De ndihúxī ndiqui tī ñúhún corona. De ndihújā xīnī tī ndéē iin sívī néhén jā quítī inī Yāā Dios sáhá.

² De quiti xéēn ñúcuán jā ní jinī ni cáá tá cáá cuñī, de ndahá tī cáá tá cáá ndahá oso, de yuhú tī cáá tá cáá yuhú ndicaha. De nūū quiti ñúcuán nī jēhe cōō cāhnú poder maá jíín mesa nūū tátúnī. De nī nsáhá jā cúñáhnú ndasí quiti ñúcuán.

³ De nī jinī ni jā ní ntacuēhé iin xīnī tī, de ja ñatin cuū tī nícu. De nī nduvāha tī jā ní ntacuēhé tī. De nī nsāhvi ndasí inī nchivī níí cāhnú ñayiví nī jinī ji, de nī jetáhví ji nūū tī.

⁴ De nī nchiñúhún ndá ji cōō cāhnú sīquī jā ní nsáhá tī jā cúñáhnú ndasí quiti xéēn, de suni nī nchiñúhún ji quiti xéēn ñúcuán. De nī ncāhān ndá ji: Nduú íyó ni iin jā cúñáhnú tá cúu nūū cúu quiti yáhá, de ni iin mā cúndéē canāá jíín tī, ncachī ndá ji.

⁵ De nduú ní jásī yā jā cāhān téyí tī jíín jā cāhān nāvāha tī sīquī yā. De nī nihīn tíñú tī jā tátúnī tī ūū xico ūū yōō.

⁶ De nī nquijéhé tī nī ncāhān nāvāha tī sīquī Yāā Dios, jíín sīquī sívī yā, jíín sīquī nūū ndéē yā, jíín sīquī ndācá jā ndéē andiví.

⁷ De nduú ní jásī yā jā canāá tī jíín nchivī maá Yāā Dios, de cundeé tī jíín ji. De suni nī nihīn tíñú tī jā tátúnī tī nūū nchivī ndācá tatā, ndācá ñuū, ndācá yuhú, ndācá nación.

⁸ De nchivī níí cāhnú ñayiví jāá nduú yósō sívī ji nūū tutū, nī nchiñúhún ji quiti xéēn ñúcuán. De Yāā cúu Tīcāchí jā ní jahñī ndá ji, maá yā névāha tutū ñúcuán jā yósō sívī nchivī cutecū níí cání, de ja yósō sívī ji jondē quiví jā ní jēcōō ñayiví.

⁹ Nchiví jā íyó sōho ná téé sōho ji tūhun jā cāhān ni yáhá.

¹⁰ Ndācá nchiví jā sáhá jā quívī táhān vecāa, suni vecāa quīhīn maá ji. De ndācá nchiví jā jáhñī táhān jíín espada, suni jíín espada cuū maá ji. Túsaá de nchiví maá Yāā Dios chí cánúu cuandéé inī ji jíín tūndóhó de mā jécuiñī ji cándíja ji tūhun jā cúndáhví inī yā jí.

¹¹ Ñúcuán de nī jinī ni incā quiti xéēn jā ní nquenda chíjin ñuhun. De íyó ūū ndiqui tī jā cáá tá cáá ndiqui tīcāchí. De modo táchī cōō cāhnú, súcuán cāhān tī.

¹² De tá cúu nūū tátúnī quiti xéēn xíhna ñúhún, suni súcuán tátúnī quiti úū, íñí tī nūū quiti xíhna ñúhún. De quiti úū sáhá tī jā chíñúhún ndācá nchiví níí cāhnú ñayiví nūū quiti xíhna ñúhún, quiti jā ní ntacuēhé jā ja ñatin cuū tī de nī nduvāha tī.

¹³ De quiti úū suni sáhá ndācá tíñu ñáhnú jā sáhvi ndasí inī ō. Chí nī scúun tī ñuhūn ichi andiví nī nquiji inī ñayiví, nī jinī ndá nchiví.

¹⁴ De nī stáhví tī nchiví ñayiví jíín ndācá tíñu ñáhnú jā ní nihīn tī poder jā sáhá tī, jíín jíínúu quiti xíhna ñúhún. De nī ndacu tī jā ná sáhá nchiví imagen quiti xíhna ñúhún, quiti jā ní ntacuēhé jíín espada, jā ja ñatin cuū tī de nī nduvāha tī.

¹⁵ De quiti úū nī nihīn tī poder jā chuhun táchí tī xítin imagen quiti xíhna ñúhún, tácu cuu cāhān, de cahñī ndācá nchiví jāá nduú jétáhví ji chíñúhún ji maá.

¹⁶ De ndācá nchiví cúñáhnú jíín jāá nduú cúñáhnú, ndācá nchiví cuicá jíín nchiví ndáhví, ndācá nchiví sátíñú cuenta maá jíín mozo jā ní jeen nchiví, nī nsáhá tī jā ní jécundeē iin tunī ndahá cuáhá ji á teēn ji.

¹⁷ De ni iin nchiví mā cúū cueen ji xícó ji de tú nduú ndíso ji tunī jā cúu sívī tī á número jā cúu sívī tī.

¹⁸ Tūhun ndíchí cúu jā cāhān ni yáhá: Ndācá nchiví jā jícūhun vāha inī cuu tavā ji cuenta número quiti xéēn ñúcuán, chí número tī cúu sívī iin téē. De número ñúcuán cúu íñū ciento ūñī xico íñū.

14

Yāā jā jíta 144,000 nchiví

¹ Ñúcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni jā íñí maá Yāā cúu Tīcāchí xīnī yucu Sión. De íñí ciento ūñī xico cūmī mil nchiví jíín yā. De teēn ji ndéē sívī maá yā jíín sívī Tatá yā Yāā Dios.

² De nī jini nī jā nīhin ndasí ichi andiví, modo jā jíca cuāhā yūte á jā cána nīhin taja. De jā nīhin ñúcuán sáhá modo jā tēe cuāhā nchiví yaā nání arpa.

³ De íñí ji ichi núu mesa núu tátúní Yāā Dios, jíin núu ndicúmí jā tēcū, jíin núu ndihócō cūmí tēe ñáhnú jā ndíso tíñú. De nī jita ndá ji iin yaā jeé. De ni iin nchiví nduú cúu cutūha ji yaā ñúcuán, chi maá-ni ciento ūū xico cūmí mil nchiví jā ní scácu yā iní ñayíví.

⁴ De ndácá tēe yáhá cúu jāá nduú ní nsáhá cuāchi jíin ñahan jā sáhá nēhén, chi tēe ndoo ánō cúu ndá dē. De níquín ndá dē Tīcāchí ní-ni cúu núu cuāhān yā. Chi nī scácu yā dē iní ñayíví, de ndá máá dē cúu tēe jā xihna cā nī ncandíja núu Yāā Dios jíin núu Yāā cúu Tīcāchí.

⁵ De nduú cuití nā tūhun stáhví cáhān ndá dē, chi tēe ndoo ánō cúu dē, íñí dē núu mesa Yāā Dios.

Tūhun jā ní ncāhān ndinúní ángel

⁶ Ñúcuán de nī jiní ni incā ángel yā jā ndáva cuāhān sava andiví. De ndíso yā tūhun jā scácu Yāā Dios nchiví jā cutecū ji níí cání. De nī nacani yā tūhun ñúcuán núu ndácá nchiví níí cáhnú ñayíví, núu nchiví ndácá nación, ndácá tatā, ndácá yuhú, ndácá ñuū.

⁷ De nī ncāhān jee yā: Coto má stíví nú núu Yāā Dios, de cāhān nū jā cúñáhnú ndasí yā, chi ja nī nquenda quíví jā sáhá ndāā yā síquí nū nāsa nī nsáhá ndá nú. De chíñúhún nú yā, chi maá yā nī nsáhá andiví jíin ñayíví jíin mar jíin ndácá núu quéne ndute, ncachí ángel.

⁸ Ñúcuán de níquín incā ángel vāji, de nī ncāhān yā: Ja nī naā ndihi ciudad téyíí Babilonia. Chi nī nsáhá jā nchiví ndácá nación cásíquí ndéē ji Yāā Dios jā ní sndóo ji yā de níquín ji ídolo jíin ndácá tíñu nēhén, ncachí ángel ūū.

⁹ Ñúcuán de níquín incā ángel ūnī, de nī ncāhān jee yā: Xēen coo síquí nchiví jā chíñúhún quiti xēen jíin imagen tí, de jéhe ji tūhun cundeē tuní tí teēn ji á ndahá ji.

¹⁰ Chi nīhīn ji castigo xēen síquí ndá cuāchi jā ní nsáhá ji, chi quítí iní Yāā Dios núu ji, de mā cúne cáhnú cā iní yā. De ndoho ji núu cáyū ñuhūn jíin azufre, cuní ndácá ángel Yāā Dios jíin Yāā cúu Tīcāchí.

¹¹ De ñūhmā núu ndóho ndá ji cáa níí cání cuití. De nduú ñuú nduú nátátú nchiví jā ndóho, jā ní chíñúhún quiti xēen jíin imagen tí, jíin jā ní jēcundeē tuní síví tí.

¹² Já ñúcuán nchiví maá Yāā Dios jā squíncuu ji tíñu ndácu yā de cándíja vāha ji Jesús, cánuú jā cuandéé iní ji, ncachí ángel ūnī.

¹³ Ñúcuán de nī jini nī iin tūhun ichi andiví jā ní ncāhān jíin nī: Tee nú tūhun jā cáhān ni jíin nú yáhá: Nācā ndetū ndá nchiví jā cándíja maá Jētohō ō, jā jíhī jondē mitan jíin jondē níí cā tiempo. Jāndāā chi natátú ji jā ní nsáhá ji tíñu vāha, de tíñu ji ñúcuán mā nāā chi sáhá jā quendōo vāha ji níí cání, ncachí Espíritu Santo.

Jā ní nastútú yā nchiví ñayíví

¹⁴ Ñúcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jiní ni iin vícō cuíjín. De núu vícō ñúcuán ndéē Yāā nī nduu tēe. De xīnī yā ñúhún corona oro, de yíndahá yā iin hoz xēen.

¹⁵ De nī nquee incā ángel iní templo, de nī ncana jee nī ncāhān jíin Yāā jā ndéē núu vícō: Quehdē ní jíin hoz ní, de nastútú ní nchiví ñayíví. Chi ja nī nquenda quíví jā nastútú ní ji tá cúu núu téhdē trigo jā ní ncuān, ncachí.

¹⁶ Ñúcuán de Yāā jā ndéē núu vícō nī nastútú yā nchiví vāha iní ñayíví, tá cúu núu téhdē trigo jíin hoz.

¹⁷ Sá de nī nquee incā ángel iní templo jā íyó andiví, de suni yíndahá yā iin hoz xēen.

¹⁸ De jondē núu altar nī nquee tucu incā ángel, de ndíso tíñú yā síquí ñuhūn altar. De nī ncana jee yā cáhān yā jíin ángel jā yíndahá hoz xēen: Quehdē nū jíin hoz xēen nū, de nastútú nú nchiví jā sáhá nēhén iní ñayíví, tá cúu núu jéhdē ndá ji ndahá yūcū uva jā ní nchīchī, ncachí.

¹⁹ De ángel ñúcuán nī jehndē yā jíin hoz yā, chi nī nastútú yā nchiví jā sáhá nēhén iní ñayíví, tá cúu núu ndútútú ndíhā uva. De nī ntaān yā ji núu nīhīn ji castigo xēen Yāā Dios, tá cúu núu táān ji ndíhā uva jā tāxīn.

²⁰ De nī jēhe yā castigo ji yātā ñūū, de nī jica nīñi ji modo ndūxi uva. De nī ndaa nī nquenda jondē freno yuhú caballo, de nī jica jondē ūñi ciento kilómetro.

15

Ndihújā ángel jíin ndihújā tūndóhó jā sándihí

¹ De nī jinī ni incā tiñu ñáhnú ichi andiví jā sáhvi inī ō. Chi íñi ūjā ángel yā jā cuāha ndihújā tūndóhó sándihí. De tá jinu ndihújā tūndóhó yáhá, sá de jinu jā má cuāha cā Yāa Dios castigo xēen síquī cuāchi.

² De suni nī jinī ni iin jā cáá tá cáá mar, de ndéē nihni de jēhe nduva modo ñuhūn. De yuhú mar ñúcuán íñi nchiví jā ní ncundeé ndá ji síquī quiti xēen jíin imagen tī, jíin jāá nduú ní nquēhen ji tunī número jā cúu síví tī. De nēe ndá ji yaā jā nání arpa jā ní jēhe Yāa Dios nūū ji.

³ De jíta ndá ji yaā jā ní ntavā Moisés, tēe cúu mozo Yāa Dios, jíin yaā maá Ticāchí, de súcuán cáhān:

Tátā Yāa Dios, sáhvi inī ndá sá jíinī sá ndihi tiñu ñáhnú jā sáhá ní, chi tíin ní ndihi poder.

De maá-ni tiñu ndāa tiñu váha sáhá ní, jā cúu ní Rey nūū ndācá nación.

⁴ Nduú ni iin ji íyó jā má cáca yíñúhún ji nūū ní, Tátā Yāa Dios.

De ndihi ji cáhān jā cúñáhnú ndasí ní.

Chi mátúhún-ni maá ní cúu Yāa ndoo Yāa īi.

De quiji nchiví ndācá nación, chiñúhún ji níhín,

Chi ja nī jinī ji jā vāha ndāa sáhá ní ndācá tiñu.

Ncachī ndá ji jíta ji.

⁵ Ñúcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni jā inī andiví núne cuarto īi inī templo nūū íyó tabla yūū jā yósō ley yā.

⁶ De inī templo nī nquee ndihújā ángel jā ndíso tíñú síquī ndihújā tūndóhó. De ñúhún ndá yā sahma fino jā íyó ndoo de xíñú. De núhni cinturón oro yīcā yā.

⁷ De iin táhān ndicúmī jā técu nī jēhe iin iin cōhō oro nūū ndihújā ángel ñúcuán. De inī cōhō ñúhún chitú castigo xēen jā ní jēhe Yāa Dios, Yāa técu níí cání.

⁸ De nī nchitú ñúhmā níí cáhnú inī templo, de suu nī stéhēn jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios jíin poder jā tíin yā. De ni iin nduú ní ncúu quivi inī templo, chi jondē ná ndíhi ndihújā tūndóhó jā cuāha ndihújā ángel yā.

16

Síquī ndihújā cōhō jā ñúhún castigo

¹ Ñúcuán de inī templo nī jinī nī iin tūhun jā cáhān jee jíin ndihújā ángel yā: Cuáhān de cati ndá nú síquī ñayiví ndihújā cōhō jā ñúhún castigo xēen jā ní jēhe Yāa Dios, cáchī.

² De cuāhān ángel xíhna ñúhún, de nī jati yā cōhō yā síquī ñayiví. De ndācá nchiví jā ndéē tunī quiti xēen jíin jā chíñúhún imagen tī, nī nquene ndihyi xēen jā jātū ndasí.

³ De ángel ūū nī jati yā cōhō yā nūū mar, de ndute mar nī nduu tá cúu nīñi ndiyi. De nī jíhi ndācá quiti jā ñúhún inī mar.

⁴ De ángel ūñi nī jati yā cōhō yā inī ndācá yūte jíin ndācá nūū quene ndute, de nī nduu nīñi.

⁵ De nī jinī nī jā cáhān ángel jā ndíso tíñú síquī ndute: Tátā Yāa Dios, maá ní cúu Yāa ndoo Yāa īi, Yāa íyó mitan, de nī iyo ní níí cání. De ndāa sáhá ní jā súcuán nī nenda ní síquī cuāchi ji.

⁶ Chi nī nsāhá ndá ji jā ní jati nīñi nchiví ndoo ní jíin nchiví jā ní nacani tūhun ní. De mitan chi nī nsāhá ní jā jíhi ji nīñi, chi nchiví nēhén cúu ndá ji, de cánuú cundoho ji súcuán.

⁷ De nī jinī nī jā cáhān incā jondē nūū altar: Tátā Yāa Dios, maá ní cúu jā tíin ndihi poder. De tiñu váha tiñu ndāa nī nsāhá ní jā ní nenda ní síquī cuāchi ji, ncachī.

⁸ De ángel cūmī nī jati yā cōhō yā sīquī ncandiī, de nī jēhe Yāā Dios tūhun jā nduhihní ndasí ncandiī tácuā cāyū nchivī.

⁹ De xēen ndasí nī ncāyū ndācā nchivī. De vísō sūcuán de nduú ní nácani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji, de ni nduú ní ncāhān ji jā cúñáhnú Yāā Dios. Chi sa nī ncāhān nāvāha ji sīquī yā jā ní jēhe yā ndācā castigo yáhá nūū ji.

¹⁰ De ángel ūhūn nī jati yā cōhō yā nūū mesa nūū tátúnī quiti xēen. De nī ncuneē ní cáhnú nūū tátúnī tī. De nácayīhí nchivī ñii yúhú ji jā jātū ndasí ji.

¹¹ De vísō sūcuán de nduú ní nácani inī ji jā sndóo ji tiñu néhén jā sáhá ji. Chi nī ncāhān nāvāha ji sīquī Yāā Dios andiví sīquī jā jātū ndasí ji de ndóho ji ndihyi xēen.

¹² De ángel iñū nī jati yā cōhō yā sīquī yūte cáhnú jā nání Eufrates. De nī nchīchī ndihi ndute yūte ñúcuán, tácuā nune iin ichi jā quiji ndācā rey ichi nūū quénda ncandiī.

¹³ De nī jinī ni jā inī yuhú cōō cáhnú jíín inī yuhú quiti xēen jíín inī yuhú maá tēe jā nácani tūhun stáhvī nī nquee ūnī tāchī jā cáá tá cáá sahvā.

¹⁴ De ndá ñúcuán chi jā jétíñú ndá tāchī cúu, de sáhá tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī jíín ji. De nī nquiji ndá tāchī ñúcuán jā nastútú ndācā rey ní cáhnú ñayiví, jā canāá dē sīquī Yāā Dios quiví jā ndiji yā. De maá yā cúu jā tíin ndihi poder.

¹⁵ Cunini ndá nú, chi iin sanaā-ni de nenda nī, tá cúu jā iin sanaā-ni de quíji jācuíhná. De nācā ndetū ndá nchivī jā ndito inī ji, de jíto vāha ji sahma ji, tácuā mā cācá ñíí ji, cúu jāá nduú nā cuāchi coo sīquī ji jā cucanoō ji nūū ndācā nchivī, ncachī yā.

¹⁶ De nī nastútú ndá tāchī ñúcuán ndācā rey, nī ndutútú iin lugar jā nání Armagedón yuhú hebreo.

¹⁷ De ángel ūjā nī jati yā cōhō yā nūū tāchī. De inī templo andiví jíín nūū mesa nūū tátúnī yā, nī nquenda iin tūhun jā ní ncāhān jee: Ja nī jīnu, ncachī.

¹⁸ Ñúcuán de nī jēndūtē sáhá taja, de níhin, de cána taja, de nī ntāan ndasí. Chi jondē níí cáni jā íyó nchivī ñayiví, nduú ní ntāan níhin ndasí tá cúu jā ní ntāan nī jinī ni.

¹⁹ De maá ciudad Jerusalén jā cúñáhnú, nī ncusín nī ncuu ūnī parte, de níí cáhnú ñayiví nī jicó cáva vehe ndá ñuū. De ñuū téyíí Babilonia, chi nī nsáhá yā jā ní ndutahví ji castigo xēen, chi nī nquítī ndasí inī yā sīquī cuāchi ji.

²⁰ De nī naā ndācā isla, de suni yucu nduú cā naá íyó.

²¹ De ichi andiví nī ncuun ñíñí náhnú sīquī nchivī, jā vēe jondē ūū xico kilo. De nī ncāhān nāvāha ndá nchivī sīquī Yāā Dios jā ní ncuun ndasí ñíñí, chi iin tūndóhó xēen nī ncuu.

17

Jā nenda yā sīquī ñuū nēhén Babilonia

¹ Ñúcuán de nī nquiji iin táhān ndihújā ángel jā ní nee ndihújā cōhō, de nī ncāhān yā jíín ní: Nehēn, de ná stéhēn ni nūū nū nāsa coo castigo sīquī maá ñahan ndī jā cúu ñuū cúñáhnú jā ndéē nūū íyó cuāhā ndute.

² Chi ndācā rey ñayiví, modo jā ní ncasíquí ndéē dē jíín ñahan ñúcuán, cúu jā ní sndóo dē Yāā Dios de níquín dē tūhun nēhén jā ní stéhēn ña. De nī nsáhá ña jā nchivī níí cáhnú ñayiví, modo jā jíni ji de cásíquí ndéē ji Yāā Dios cúu jā ní sndóo ji yā de sáhá ndasí ji cuāchi, ncachī ángel.

³ De nī stéhēn cā Espíritu Santo jā ní jinī ni, de ángel yā ñúcuán cuāhān jíín nī jondē nūū ñuhun tihá. De nī jinī ni iin ñahan, yósō ña iin quiti xēen cácuáhá. De níí cáhnú tī ndéē tūhun nēhén jā quítī inī Yāā Dios sáhá. De íyó ūjā xīnī tī jíín ūxī ndiqui tī.

⁴ De ñahan ñúcuán ñúhún ña sahma ndihí jíín sahma cuahá, de suni ñúhún ña sīquī oro jíín yūū luu jíín perla jā ndéē yāhvi. De nēe ña iin cōhō oro jā ñúhún chitú jíín tiñu néhén ndasí jíín tiñu téhén jā jíca ndī ña.

⁵ De teēn ña ndéē iin síví jā cúu iin tūhun yuhū, de suha cáhān: Yáhá cúu ñuū téyíí Babilonia, jā cúu tá cúu naná ndācā jā jíca ndī jíín jā sáhá nēhén ndasí inī ñayiví, cáchī.

⁶ Sá de nī jinī ni jā ñahan ñúcuán jíni ña chi modo jā ní jīhi ña nīñī nchivī maá Yāa Dios jíin nīñī nchivī nī jīhī sīquī jā ní nacani ji tūhun Jesús. De nī nsāhvi ndasí inī ni nī jinī ni ña.

⁷ Sá de nī ncāhān ángel ñúcuán jíin nī: ¿Nūcu sáhvi inī nū ndéhé nú? Ná cáchi tūhun nī nū nū nāsa cúu jā cáhān tūhun yuhū sīquī ñahan ñúcuán jíin quiti xéēn jā yósō ña, jā íyó ūjā xīnī tī jíin ūxī ndiqui tī.

⁸ Quiti xéēn jā ní jinī nū, chi nī ntecū tī, de mitan chi nduú cā tī. De quee tucu tī inī yavī cūnú, sá de quihīn tī nū tūnū tāhvī tī. De nchivī jā ndéē ní cáhnú ñayiví, sáhvi inī ji cunī ji nū quiti ñúcuán jā ní ntecū tī de nī jīhī tī, de nī natecū tucu tī. De cúu ndá ji nchivī jā nduú yósō sívī ji nū tutū jā yósō sívī nchivī cutecū ní cánī jā ní jēcōsō sívī ji jondē quivī nī jēcō ñayiví.

⁹ Ndācá nchivī jā jícuhun vāha inī, cuu tavā ji cuenta nāsa cúu: Ndihújā xīnī tī cúu tá cúu ūjā yucu nū ndéē ñahan ñúcuán.

¹⁰ De ndihújā xīnī tī suni cúu tá cúu ūjā rey. De ūhūn rey ñúcuán ja nī naā jā tátúnī dē, de iin dē tátúnī mitan, de incā dē chi ncháha ca quiji. De tá quiji dē de jacū-ni tiempo coo dē.

¹¹ De quiti xéēn jā ní ntecū, de nī jīhī, maá tī nī ncuu rey ūnā. De iin táhān ndihújā rey ñúcuán cúu tī. De tá yāha jā tátúnī tucu tī de suni quihīn tī nū tūnū tāhvī tī.

¹² De ndihúxī ndiqui jā ní jinī nū cúu tá cúu ūxī rey, de ncháha ca tátúnī ndá dē. De ndá máá dē jíin quiti xéēn ñúcuán, chi nīhīn tíñú dē cuu dē rey jacū-ni tiempo.

¹³ De ndihúxī rey ñúcuán chi squétáhān dē tūhun, de nacūaha dē poder dē jíin tiñu ndíso dē nū quiti xéēn ñúcuán tácuá tátúnī tī.

¹⁴ De canāá dē jíin Yāa cúu Ticāchí. De Yāa cúu Ticāchí candeē yā poder ndá dē. Chi maá yā cúu Jētohō nū ndācá jētohō, de maá yā cúu Rey nū ndācá rey. De nchivī jā íñī jíin yā, chi nī nacāji Yāa Dios ji de nī ncana yā ji, de squíncuu vāha ndá ji, ncachī ángel.

¹⁵ De nī ncāhān cā yā: Cuāhā ndute jā ní jinī nū nū ndéē ñahan ndī, suu cúu nchivī cuāhā ndācá ñuū, ndācá yuhú, ndācá nación.

¹⁶ De ndihúxī ndiqui jā ní jinī nū jā névāha quiti xéēn, suu cúu ndihúxī rey jā cunī ūhvī dē ñahan ndī ñúcuán. De sáhā dē jā quendōo ndáhvī ña de quendōo vichí ñí ña. De cajī dē cūñu ña de teñuhūn dē ña nū ñúhūn.

¹⁷ Chi Yāa Dios scúu yā inī dē jā ná sáhā dē tiñu jā cúnī yā. De squétáhān ndá dē tūhun jā nacūaha dē tiñu ndíso dē nū quiti xéēn, de tátúnī tī jondē squíncuu ndācá tūhun jā ní ncāhān Yāa Dios.

¹⁸ De ñahan jā ní jinī nū cúu maá ñuū téyí jā cúñáhnú nū ndācá rey ñayiví, ncachī ángel.

18

Sīquī jā naā ñuū Babilonia

¹ Ñúcuán de nī jinī ni jā ní ncuun incā ángel yā nī nquiiji ichi andiví. De cúñáhnú ndasí yā. De jā jéndūtē yā de nī jéndūtē nū ñayiví.

² De nī ncana jee ndasí yā: Ja nī naā ndihi ñuū téyí Babilonia. De nī nduu vehe ndācá tāchī, nū yíhī ndācá nū tāchī nēhén, jíin ndācá tiōcō, quiti téhén jā nduú jétahān inī ō.

³ Chi ñuū ñúcuán cúu tá cúu iin ñahan nēhén, de nī nsáhā ña jā nchivī ndācá nación, modo jā jíni ji de cásiquí ndéē ji Yāa Dios, cúu jā ní sndóo ji yā de sáhā ndasí ji cuāchi. De ndācá rey ñayiví, modo jā ní ncasiquí ndéē dē jíin ñahan ñúcuán jā ní jetáhvī ndá dē tūhun nēhén jā ní stéhēn ña. De nchivī ní ñayiví jā jéen xícō, nī ncucuicá ji jíin cuāhā jā nēhén jā ní nevāha ña.

⁴ Ñúcuán de nī jini nī incā tūhun jā ní ncāhān ichi andiví: Ndá ndóhó jā cúu nú nchivī maá nī, quee ndá nú inī ñuū jíñā, tácuá mā quiví nduū nū jíin ndācá cuāchi jā sáhā ña, de tácuá mā ndóhó nú tūndóhó xéēn jā ndoho ña.

⁵ Chi nī ncāyā cuāhā ndasí cuāchi ña, modo iin montón cáhnú ndasí jā ní ncusúcún nī nquenda jondē andiví. De mitan de cuāha Yāa Dios castigo xéēn sīquī cuāchi ña.

⁶ Sndóho ndá nú ña tá cúu nūú ní sndóho maá ña incā nchivī. De nachunáá nú nūú ña doble tūndóhó jā ní jēhe ña nūú incā nchivī. De sáhá nú jā nandicó cóo doble síquī ña nsūú cā jā ní nsáhá ña síquī incā nchivī.

⁷ De nī nsáhá téyíí ndasí ña maá ña, de cuicá ndasí nī ntecū ña. De suni jíín medida ñúcuán nacuāha nú jā ndoho xēen ndasí ña. Chi jáni inī ña: Yáhá ndéē ni tátúnī ni, de nduú cúu nī ñahan viuda, de mā quíjí cuitī tūndóhó ndoho nī, ncachī ña.

⁸ Jā ñúcuán cúu jā iin-ni quívī de quiji cuāhā tūndóhó síquī ña. Chi cuū ndiyyi, de cucuécá ndasí inī ña, de coo tāmā, de cāyū ña nūú ñūhūn. Chi ndasí íyó poder maá Jētoho ō Yāā Dios, Yāā jā ní nenda síquī cuāchi ña, cāchī.

⁹ De ndācá rey ñayívī jā ní ncasíquí ndéē dē jíín ña, de nī ntecū cuicá ndasí dē jíín ña, cuacu dē de cuacu cóhó dē cunī dē jā quéndā ñūhmā jā cāyū ña.

¹⁰ De cuiñi jíca dē chi cuyūhú dē cunī dē jā súcuán ndóho ña castigo. De cāhān ndá dē: Nācā jā xēen ndóho nú, ñuū cúñáhnú Babilonia, chi maá ñuū téyíí nī ncuu nú nícu. De mitan chi iin núnúú-ni de nī nquenda castigo jā naā nū, cachī ndá dē.

¹¹ De ndācá tēe ñayívī jā jéen xícó inī ñuū ñúcuán, cuacu dē de cuacu cóhó dē jēhē. Chi nduú cā ni iin cueen ndatíñú jā xícó ndá dē.

¹² De ndatíñú jā xícó dē cúu oro, plata, yūū luu, jíín perla jā ndéē yāhvi, jíín sahma fino jíín sahma seda jā ndíhí jíín jā cuāhā. De suni ndācá ñutun jā āsīn jēhēn, jíín ndācá ndatíñú luu jā ní nsáhá jíín yūū marfil, jíín ñutun vii jā ndéē yāhvi, jíín cāa cuāán, jíín cāa hierro, jíín yūū cuijín luu.

¹³ De suni xícó ndá dē canela jíín ndācá jā jēhēn āsīn jíín sūja ī jíín sūja ūguā jíín ndācá perfume jíín vino jíín aceite jíín harina fina jíín trigo. De suni xícó dē quiti jíiso jíín ticāchí jíín caballo jíín carreta, de jondē nchivī xícó dē jā satíñú cāhā ji-ni.

¹⁴ De cāhān ndá dē jíín ñuū ñúcuán: Nī ncujiyo ndihi ndatíñú cuicá jā ní jētahān ndasí inī nū. De ndācá jā vii jā váha jā ní ntecū cuicá nú, chi nī naā ndihi, de mā nánihīn cuitī cā nū, cachī ndá dē.

¹⁵ De ndācá tēe jā ní jeen nī yícó nī ncucuicá jā síquī ndatíñú ñuū ñúcuán, chi cuiñi jíca dē jā yūhú dē cunī dē castigo coo ñuū ñúcuán. De cuacu dē de cuacu cóhó dē.

¹⁶ De cāhān ndá dē: Nācā xēen ndóho ñuū téyíí yáhá. Chi nī ncuu tá cúu iin ñahan jā ní ñūhun sahma fino, sahma ndihí jíín jā cuāhā. De nī ñūhun ña síquī oro jíín yūū luu jíín perla jā ndéē yāhvi.

¹⁷ De mitan de iin núnúú-ni de nī naā ndihi ndācá ndatíñú váha ñúcuán, cachī ndá dē. De cuiñi jíca ndācá tēe scāca barco, jíín nchivī jā cuāhān jíín barco, jíín tēe sátíñú inī barco, jíín ndá cā tēe jā sátíñú nūū mar.

¹⁸ Chi cunī dē ñūhmā jā cāyū ñuū ñúcuán, de cana jee ndá dē: ¿Ní íyó cā ñuū téyíí jā cúñáhnú tá cúu nūú ní íyo ñuū yáhá? cachī dē.

¹⁹ De cōsō ndá dē ticāchāā ñūhun xīnī dē jā cúcuécá inī dē. De cuacu dē de cuacu cóhó dē. De cana jee ndá dē: Nācā xēen ndóho ñuū téyíí yáhá. Chi jíín ndatíñú cuicá jā ní íyo ñuū yáhá nī ncucuicá ndācá nchivī névāha barco jā jíca nūū mar. De mitan de iin núnúú-ni de nī naā ndihi-ni, cachī dē.

²⁰ De ná cúsiī inī ndá ndóhó jā ndéē andivī, síquī jā ní naā ñuū yáhá. De ná cúsiī inī ndá ndóhó tēe apóstol, jíín tēe nácani tūhun Yāā Dios, jíín nchivī maá Yāā Dios. Chi nī nsáhá nēhén ñuū ñúcuán síquī ndá nú, de jā ñúcuán nī nenda Yāā Dios síquī.

²¹ Ñúcuán de iin ángel jā ndíso poder, nī nquehen yā iin yūū cāhnú tá cúu iin yōsō cāhnú, de nī squéne yā inī mar. De nī ncāhān yā: Tá cúu nūú ní naā yōsō yáhá, suni súcuán naā Babilonia, ñuū cúñáhnú téyíí. De mā núcōo cuitī cā jā cunī ō nūū.

²² De nī ncāhān yā jíín ñuū ñúcuán: Inī calle nū mā cúnini cuitī cā nchivī jā scāta ji yaā arpa jíín flauta jíín trompeta. De suni mā cōo cuitī cā nchivī jā sáhá ndācá ndatíñú. De suni mā cúnini cā ji jā nihin ndācá molino nū.

²³ De ni iin lámpara mā sáhá cā jā cunijīn nūū nū. De ni mā cúnini cā ji vico jā cúsiī inī ndá ñahan ndá tēe jā tándāhá māhñú nú. De nchivī jā ní jeen nī yícó nūū nū, nī ncuñáhnú

ndasí ji inī ñayiví. De nī stáhví nú nchiví ndācá nación jíin tiñu tásí tiñu mágica, ncachí ángel.

²⁴ Chi siquí ñuū ñúcuán ndéē cuāchi jā ní jati niñi ndācá tēē nī nacani tūhun Yāā Dios, jíin ndācá nchiví maá yā, jíin ndá cā nchiví jā ní jahní ndá ji ní cáhnú ñayiví.

19

¹ De tá nī ncuu ndācá yáhá, de nī jini nī jā cáhān jee cuāhā ndasí nchiví inī andiví: Cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Chi Yāā Dios maá ó cúu jā ní scácu yóhó. De maá yā cúñáhnú ndasí, de maá yā tíin ndihi poder.

² De ndāā de vāha sáhá ndāā yā ndācá tiñu, chi nī nenda yā siquí cuāchi ñuū nēhén cúñáhnú ñúcuán. Chi nī stíví ji nchiví níí cáhnú ñayiví, chi modo jā cásiquí ndéē ji Yāā Dios jā chíñúhún ji incá yāā.

De nī nsāhá yā jā ní ndutahví ji siquí jā ní jahní ji ndācá mozo yā. Ncachí ndá.

³ De nī ncāhān tucu ndá ji: Cúñáhnú ndasí yā. Chi níí cání quenda ñūhmā ñuū ñúcuán jā cáyū, cáchi.

⁴ De ndihócō cūmī tēē ñáhnú jā ndíso tíñú, jíin ndicúmī jā tēcū, nī jēcuiñi jíití dē nī ntuu dē nūū dē nūū ñūhún, de nī nchiñúhún dē Yāā Dios, Yāā ndéē nūū mesa nūū tátúnī. De nī ncāhān ndá dē: Amén. Súcuán ná cóo. Cúñáhnú ndasí yā.

⁵ De jondē nūū mesa nūū tátúnī yā nī ncāhān iin tūhun:

Ndá ndóhó jā sátíñú nūū Yāā Dios,
jíin ndóhó jā jíca yíñúhún nūū yā,
jā cúñáhnú jíin jāá nduú,
cāhān nū jā vāha ndasí Yāā cúu yā.
Ncachí.

Vico jā tándāhá Yāā cúu Ticāchí

⁶ De nī jini nī jā cáhān ndá nchiví cuāhā ndasí, de níhin tá cúu nūū níhin cuāhā yūte, jíin jā cána níhin taja. De nī ncāhān: Cúñáhnú ndasí yā. Chi Jētohō ō Yāā Dios, Yāā tíin ndihi poder, mitan de ndácu níhin yā tiñu.

⁷ De ná cúsi inī ō, de sīi ndasí ná cóo inī ō, de ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí yā.

Chi nī nquenda quiví jā maá Yāā cúu Ticāchí, modo jā tandāhá yā.

De nchiví maá Yāā Dios cúu tá cúu ñahan jā tandāhá jíin yā, de ja íyó tūha ndá ji.

⁸ De nī níhin ji tūhun jā cuhun ji sahma fino jā ndoo ndasí de xíñū.

Ncachí ndá. De sahma fino ñúcuán cúu ndācá tiñu ndāā jā sáhá nchiví maá Yāā Dios.

⁹ De nī ncāhān ángel jíin ní: Tee nú tūhun yáhá: Nācā ndetū ndá nchiví jā ní ncana yā jā quíhīn vico tándāhá Yāā cúu Ticāchí. De nī ncāhān cā ángel jíin ní: Ndācá tūhun yáhá cúu tūhun ndāā jā ní ncāhān Yāā Dios, ncachí yā.

¹⁰ De nī jēcuiñi jíití nī nūū jéhē ángel jā chíñúhún nī yā nícu. De nī ncāhān yā jíin ní: Mā sáhá nú súcuán. Chi nduhū suni mozo Yāā Dios cúu nī, tá cúu nūū cúu maá nú jíin ndá hermano nū jā cándíja vāha tūhun Jesús. Sa nūū maá Yāā Dios chíñúhún nú, ncachí yā. Chi maá tūhun jā ní ncāhān Jesús cúu jā cáhān ndāā ndá nchiví jā nācani tūhun Yāā Dios.

Yāā jā yósō siquí caballo cujín

¹¹ Ñúcuán de nī jini nī jā núne nūū ndéē Yāā Dios andiví. De nī nquenda iin caballo cujín, de Yāā jā yósō siquí tí nání yā Yāā ndāā, Yāā squíncuu. De ndāā sáhá ndāā yā tiñu, de ndāā nénda yā siquí ndācá jāñehén.

¹² De tíñú yā jéndütē tá cúu yáñuhūn. De xīnī yā ñúhún cuāhā corona. De ndéē iin sívī yā jā maá-ni yā cúu jā jíiní.

¹³ De ñúhún yā iin sahma jā ní ñundaji nūū niñi, de nání yā Tūhun Yāā Dios.

¹⁴ De ndācá ángel yā jā íyó andiví, yósō caballo cuijín de níquín yātā yā. De ñúhún ndá sahma fino cuijín jā íyó ndoo.

¹⁵ De iní yuhú maá Yāā jā yósō sīquī caballo, quée jā cáá tá cáá iin espada xēēn. De espada ñúcuán cúu tūhun yā jā sndóho yā nchiví ndācá nación. De ñihin ndacu yā tiñu nūū ji. De sáhá ndāā yā sīquī cuāchi ji modo jā jáñū sīquī ndihā uva jā táxín. De cuāha yā castigo xēēn cundoho ji jā quití iní yā sīquī cuāchi ji. Chi maá yā tíin ndihi poder.

¹⁶ De sahma yā jíin sīhin yā yósō tūhun yáhá: Rey nūū ndācá rey jíin Jētohō nūū ndācá jētohō, cáchi.

¹⁷ Ñúcuán de nī jinī ni iin ángel yā jā íní nūū ncandī. De nī ncana jee yā nūū ndācá quiti ndáva nūū táchi: Ndutútú ndá nú quiji nú cuxíní nú iin vico cáhnú sáhá Yāā Dios.

¹⁸ De cají nū cūñu ndācá rey jíin capitán jíin ndá tēe téyí, jíin cūñu ndācá caballo jíin tēe jā ní nchosō tī. De suni cají nū cūñu ndācá cā nchiví, cúu nchiví sátíñú cuenta maá jíin mozo jā ní jeen nchiví, cúu nchiví cúñáhnú jíin nchiví jāá nduú, ncachí ángel.

¹⁹ Ñúcuán de nī jinī ni maá quiti xēēn jíin ndācá rey ñayiví jíin cuāhā soldado dē. De nī ncutútú dē jā canāā dē jíin maá Yāā jā yósō caballo jíin ndá ángel yā.

²⁰ De nī ntiin ndá yā quiti xēēn cuāhān tī preso jíin maá tēe nī nacani tūhun stáhví jā ní nsáhá ndācá tiñu ñáhnú nī jinī jínúū quiti xēēn. Chi jíin tiñu ñáhnú ñúcuán cúu jā ní stáhví dē ndācá nchiví jā ní jēhe tūhun cundiso tuní quiti xēēn, jíin jā ní nchiñúhún imagen tī. De quiti xēēn jíin tēe nī nacani tūhun stáhví, técu ndúū, de nī squéne yā nūū lago ñuhūn jā cáyū jíin azufre.

²¹ De jíin espada jā quée yuhú Yāā jā yósō caballo nī jihí ndācá soldado quiti xēēn. De ndācá quiti jā ndáva nūū táchi nī ndahā chíjin tī nī nchaji tī cūñu ndá dē.

20

Sīquī mil cuiyā

¹ De nī jinī ni jā ní ncuun iin ángel ichi andiví. De née yā ndácáa jā núne maá yaví cūnú ndasí. De suni née yā iin cadena cáhnú.

² De nī ntiin yā maá cōō cáhnú jā íyó jondē janahán ndasí, de nání tī táchi cúñáhnú jíin Satanás. De nī juhní yā jā cunuhní mil cuiyā.

³ De nī squéne yā iní yaví cūnú ndasí. De nī jasí vāha yā, de nī nsáhá cutú yā yuhú yáví, tácu mā stáhví cā ñúcuán nchiví ndācá nación, chi jondē tá jīnu mil cuiyā. De jā yāha mil cuiyā, sá de cánuú jā ndājí caca nuu jacū cā tiempo.

⁴ De nī jinī ni ndācá mesa nūū tátúní, de ñúcuán ndēē ndācá nchiví jā ní ñihin tíñú ji jā sáhá ndāā ji tiñu. De suni nī jinī ni ánō ndācá nchiví jā ní jehndē ndá xīnī ji sīquī jā ní nacani ji tūhun Jesús jíin tūhun Yāā Dios. De nduú ní nchiñúhún ji quiti xēēn jíin imagen tī, de nī nduú ní jēhe ji tūhun jā cundeē tuní tī teēn ji á ndahá ji. De nī jinī ni jā ní natecū ji de nī ndacu ji tiñu jíin Cristo mil cuiyā.

⁵ Yáhá cúu ndá ndīyi jā natecū xihna cā. De ndá cā ndīyi, nduú ní nátecū ji, chi jondē jīnu mil cuiyā.

⁶ De nācā ndetū ndācá nchiví ndoo ánō jā natecū xihna cā. Chi mā cúu cuití ji vuelta ūū. De cuu ji sūtū nūū Yāā Dios jíin nūū Cristo, de tátúní ji jíin yā mil cuiyā.

⁷ De tá jīnu mil cuiyā, de ndājí Satanás de quee nūū yíndasí.

⁸ De stáhví tucu nchiví ndācá nación níí cáhnú ñayiví. De stáhví nchiví ñuū Gog jíin Magog. De sáhá jā ndutútú ndācá soldado ñuū ñúcuán jā canāā dē. De coo cuāhā ndasí dē tá cúu ñútín yuhú mar.

⁹ De cūtē nuu dē quihín dē níí cáhnú ñayiví. De cuicó ndúū dē nūū ndēē ndá nchiví maá Yāā Dios, jíin ciudad jā mānī yā jíin. De Yāā Dios chi scúun yā ñuhūn ichi andiví, de cáyū ndihi dē.

¹⁰ De táchi cúñáhnú jā ní stáhví ndācá nchiví ñúcuán, chi squéne yā quihín nūū lago ñuhūn jā cáyū jíin azufre. De ñúcuán chi ja nī squéne yā quiti xēēn jíin tēe nī nacani tūhun stáhví. De ñúcuán ndoho nduú ñuú níí cání cuití.

Jā sāhá ndāā yā tiñu nūū mesa cuijín

¹¹ Ñúcuán de nī jinī ni iin mesa cuijín cúñáhnú, de ndéē maá Yāā tátúnī. De ñayīví jíín andiví nī ndoñúhún cuāhān jā ní ndēhé yā nūū, chi nduú cā ní ncúu coo nūū yā.

¹² De nī jinī ni ndācá ndīyi, jā ní ncuñáhnú jíín jāá nduú ní ncuñáhnú, íñí ndá nūū Yāā Dios. De nī nsāhá yā jā núne ndācá libro, de suni nī nune incā libro jā yósō síví nchiví jā cutecū níí cání. De nī nsāhá ndāā yā sīquī ndācá ndīyi, tú nāsa tiñu nī nsāhá ji jā yósō nūū ndācá libro ñúcuán.

¹³ De nī nquee ndācá ndīyi jā ní jíhī nūū mar. De suni nī nquee ndācá ndīyi jā ní jíhī, jā íyó ji lugar nūū íyó ánō ndīyi. De nī nsāhá ndāā yā sīquī, tú nāsa nī nsāhá iin iin ji.

¹⁴ Ñúcuán de cuēhē jáhnī nchiví jíín lugar nūū íyó ánō ndīyi, nī snāā yā nī squéne yā cuāhān nūū lago ñuhūn. De jā ndoho nchiví nūū lago ñuhūn, suu cúu jā cuū ji vuelta ūū.

¹⁵ De ñúcuán nī squéne yā ndá nchiví nēhén jāá nduú yósō síví ji nūū libro jā yósō síví nchiví jā cutecū níí cání.

21

Andiví jée jíín ñayīví jée

¹ Ñúcuán de nī jinī ni andiví jée jíín ñayīví jée. Chi andiví jíín ñayīví xihna ñúhún nī naā. De suni nduú cā mar.

² De nduhū Juan, nī jinī ni ciudad īī jā cúu Jerusalén jeé. De nī ncuun vāji ichi andiví nūū ndéē Yāā Dios. De luu ndasí cáá tá cúu iin ñahan jā ní nsāhá tūha ña maá ña nī ncucutú ña jā tandāhá ña jíín yíí ña.

³ De nī jinī nī iin tūhun jā ní ncāhān jee ichi andiví: Cūndēhé, chi mitan de ndéē Yāā Dios māññú nchiví. De cundeē yā jíín ndá ji, de cuu ji nchiví maá yā. De maá yā cundeē yā jíín ji jā cúu yā Yāā Dios ji.

⁴ De nacuahā yā ntenúū ndá ji. De mā cúu cā nchiví, nī mā cuācú cā ji, nī mā cúcuécá cā inī ji, nī mā jātū cā ji. Chi ja nī nchāha ndācá tūndóhó jā ní íyo, cáchī.

⁵ Ñúcuán de nī ncāhān maá Yāā jā ndéē nūū mesa: Cūndēhé, chi nasāhá jeé nī ndācá jā íyó, ncachī yā. De suni nī ncāhān yā: Tee nú tūhun yáhá. Chi ndācá tūhun yáhá cúu jā jíín ndija nú jā ndāā cúu.

⁶ De nī ncāhān cā yā: Ja nī jīnu. Maá nī cúu tá cúu letra A jā xihna ñúhún jíín letra Z jā sándihí, chi maá nī nī squíjéhé ndihi de maá nī sínu. De ndācá nchiví jā yíchī, súcuán-nī cuāha nī ndute jā quéne coho ji jā cutecū ji níí cání.

⁷ Ndācá nchiví jā cundeé sīquī jāñēhén, nīhīn ji ndācá yáhá cuu tāhvī ji. De cuu nī Yāā Dios ji, de cuu ji sēhe nī.

⁸ De ndācá nchiví jā yúhú cundoho sīquī tūhun nī, jíín nchiví jāá nduú cándija, jíín nchiví sáhá tiñu néhén, jíín nchiví jáhnī ndīyi, jíín nchiví jíca ndīi, jíín nchiví sáhá tásí, jíín nchiví chíñúhún ídolo, jíín ndācá nchiví stáhvī, nchiví ñúcuán chi quívi ndá ji lago ñuhūn jā cáyū jíín azufre. De ñúcuán cúu jā cuū ji vuelta ūū.

Jerusalén jeé

⁹ Ñúcuán de nī nquiji iin táhán ndihújā ángel jā ní nee ndihújā cōhō jā ní ñuhun chitú ndihújā tūndóhó jā sándihí. De nī ncāhān yā jíín nī: Nehén de ná stéhén nī nūū nū ñahan jā tandāhá cuu ña ñasíhí Yāā cúu Ticāchí, ncachī yā.

¹⁰ De nī nsāhá cā Espíritu Santo jā ní stéhén cā nūū nī, de ángel ñúcuán nī jeca yā nduhū cuāhān yā jíín nī xīnī iin yucu cáhnú súcún. De nī stéhén yā nūū nī maá ciudad īī cúñáhnú jā cúu Jerusalén, de nī ncuun vāji jondē andiví nūū ndéē Yāā Dios.

¹¹ De jéndūtē ndasí ciudad ñúcuán tá cúu nūū jéndūtē Yāā Dios. De xīñū tá cúu nūū xīñū iin yūū luu jā ndéē yāhvī ndasí, tá cúu yūū cuijín jā ndéē nihni modo vidrio.

¹² De yuhú ciudad nī jicó ndúū iin jā cāhnú súcún jā ndásí ciudad. De íyó ūxī ūū viéhé. De ndācá viéhé íñí iin ángel yā. De ndācá viéhé ndéē síví ndihúxī ūū tatā Israel.

¹³ De lado nūū quénda ncandīi íyó ūñī viéhé. De lado norte suni íyó ūñī viéhé. De lado sur suni íyó ūñī viéhé. De lado nūū quée ncandīi suni íyó ūñī viéhé.

¹⁴ De íyó ūxī ūū yūū nāhnú jā cúu cimientu maá jā ndásī ciudad. De ndācá yūū ndéē sívī ndihúxī ūū apóstol maá Yāā cúu Ticāchí.

¹⁵ De ángel jā ní ncāhān jíin nī, née yā iin metro oro jā chicuāhá yā ciudad jíin ndá viéhé jíin maá jā ndásī ciudad.

¹⁶ De ciudad chí iin medida-ni cúu ndicúmī lado. Chí jā cānī jíin jā jítē, inuú-ni cúu. De ángel nī nchicuāhá yā ciudad jíin medida ñúcuán. De née ūū mil ūū ciento kilómetro jā iin iin lado. De inuú-ni medida jā cānī, jā sūcún, jíin jā jítē.

¹⁷ De suni nī nchicuāhá yā maá jā ndásī ciudad, de née ūnī xico cūmī metro jā sūcún. De medida jā jétíñú nchivī, suni jétíñú ángel ñúcuán.

¹⁸ De maá jā ndásī ciudad nī ncuvāha jíin yūū cuijín ndéē nihni. De ndinuhun oro cúu ciudad, de cáá tá cáá vidrio jā ndéē nihni.

¹⁹ De ndācá yūū jā cúu cimientu maá jā ndásī ciudad, nī ncucutú jíin ndinuū yūū luu jā ndéē yāhvi. Yūū xíhna ñúhún cúu yūū cuijín ndéē nihni. De jā úú cúu yūū ndéē xíñū. De jā únī cúu yūū pinto. De jā cūmī cúu yūū cuií xíñū.

²⁰ De jā úhūn cúu yūū pinto jā ñúhún raya. De jā íñū cúu yūū cuāhá pinto. De jā újā cúu yūū cuāán ndéē nihni. De jā únā cúu yūū cuií ndéé. De jā íin cúu yūū cuāán xíñū. De jā úxī cúu yūū cuií cuijín. De jā úxī iin cúu yūū cuāhá cuāán. De jā úxī ūū cúu yūū ndíhí xíñū.

²¹ De ndihúxī ūū viéhé ñúcuán cúu ūxī ūū perla jā ndéē yāhvi. De iin iin viéhé cúu iin iin perla. De ndinuhun oro cúu calle cāhnú ciudad, de ndéē nihni tá cáá vidrio.

²² De nduú nā templo ní jíinī ni inī ciudad, chí níí cāhnú ciudad íyó maá Jētohō ō, Yāā jā tíin ndihi poder, jíin Yāā cúu Ticāchí.

²³ De nduú jíinī ñúhún jā cutūu ncandīí jíin yōō. Chí jā jéndūtē maá Yāā Dios cúu jā cútūu. De maá Yāā cúu Ticāchí, cúu yā luz inī ciudad ñúcuán.

²⁴ De nchivī ndācá nación ñayiví jā ní scācu yā, caca jíi nūū luz jā stūu ciudad ñúcuán nūū jíi. De ndācá rey ñayiví quijí ndá dē ciudad jíin ndācá jā stéhēn jā cúñáhnú dē.

²⁵ De ndācá viéhé ciudad mā cūndasī cuitī nduú, de nduú nā jacuāā coo.

²⁶ De inī ciudad quijí nchivī cúñáhnú ndācá nación, quijí jíi jíin ndācá jā stéhēn jā cúñáhnú jíi.

²⁷ De mā quívi cuitī ni iin jā tēhēn. De ní mā quívi nchivī jā sáhá tíñu néhēn jíin jā stáhvī. Chí quívi maá-ni nchivī jā yósō sívī jíi nūū libro jā yósō sívī nchivī cutecū níí cānī, jā névāha Yāā cúu Ticāchí.

22

¹ Ñúcuán de ángel yā ní stéhēn yā nūū ni iin yūte jā íyó ndoo. De ndute ñúcuán sáhá jā cutecū ō níí cānī. De ndéē nihni tá cúu vidrio, de quéne nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios jíin Yāā cúu Ticāchí.

² De jíca yūte sava māññú calle cāhnú ciudad ñúcuán. De nduū lado yuhú yūte íñí ñutun jā cutecū ō níí cānī sáhá. De ñutun ñúcuán jéhe jāvíxī ūxī ūū vuelta jā iin cuiyā, chí ndācá yōō cúun jāvíxī. De ndahá yúcū tū cúu tátān jā ndúvāha nchivī ndācá nación.

³ De ndācá jā ní stānū tāhvī yā, mā cōó inī ciudad ñúcuán. De inī ciudad cuiñi maá mesa nūū tátúnī Yāā Dios jíin Yāā cúu Ticāchí. De nchivī cándíja jā cúu jíi mozo yā, chíñúhún jíi yā.

⁴ De cunī jíi nūū yā, de cundeē sívī yā teēn jíi.

⁵ De mā cōó cā jacuāā ciudad ñúcuán. De nchivī jā ndéē ñúcuán nduú cā jíinī ñúhún jíi jā stūu lámpara nūū jíi, ní jā stūu ncandīí. Chí jā jéndūtē maá Jētohō ō Yāā Dios cúu jā cútūu nūū jíi. De ndacu jíi tíñu níí cānī cuitī.

Jā cuácuñatin nenda Cristo

⁶ Ñúcuán de ní ncāhān ángel jíin nī: Ndācá tūhun yáhá cúu jā jíinī ndija nú jā tūhun ndāā cúu. De Jētohō ō Yāā Dios, maá yā sáhá jíin ndá tēe nácani tūhun yā, jā jíin Espiritu yā nácani ndá dē. De suu maá yā ní ntají ángel yā tácuā stéhēn nūū nchivī cúu mozo yā ndācá tíñu jā ñamā coo.

⁷ Ñamā ndiji nī, cáchī yā. De nācā ndetū nchivī jā téé sōho tūhun Yāā Dios jā yósō nūū tutū yáhá.

⁸ De nduhū Juan, nī jini nī ndācá tūhun yáhá, de nī jini nī ndācá tiñu yáhá. De tá nī jini jíin sóho nī de nī jini jíinúū ni, ñúcuán de nī jēcuñī jíití nī nūū jéhe maá ángel jā ní stéhēn ndācá tiñu yáhá nūū ni, jā chiñúhún nī yā nícu.

⁹ Sochi nī ncāhān ángel jíin nī: Mā sáhá nú súcuán. Chi nduhū suni mozo Yāā Dios cúu nī, tá cúu nūū cúu maá nú jíin ndá hermano nū jā nácani tūhun yā, jíin ndihi nchivī jā jétáhvī tūhun jā yósō nūū tutū yáhá. Sa nūū maá Yāā Dios chiñúhún nú, ncachī yā.

¹⁰ De nī ncāhān cā ángel jíin nī: Mā chíyuhū nū ndācá tūhun Yāā Dios jā yósō nūū tutū yáhá, chi ja cuacuñatin tiempo jā quee ndāā ndihi.

¹¹ De nchivī jā sáhá tiñu néhén, ná sáhá cā ji tiñu néhén. De nchivī jā íyó téhén ánō, ná quéndōo ji súcuán. De sa nchivī jā sáhá tiñu ndāā, ná sáhá cā ji tiñu ndāā. De nchivī jā íyó ndoo ánō, ná cóo ndoo cā ji súcuán, ncachī ángel.

¹² Jāndāā jā ñamā ndiji nī, cáchī Jesús. De quiji nī jíin táhvī jā cuāha nī nūū iin iin nchivī, tú nāsa tiñu nī nsáhá ji.

¹³ Maá nī cúu tá cúu letra A jā xíhna ñúhún jíin letra Z jā sándihí, chi íyó nī jondē jā xíhna ñúhún de coo nī ní cání.

¹⁴ Nācā ndetū nchivī jā jéhe ji tūhun ndundoo ánō ji tá cúu nūū ndúndoo sahna ji. Chi cuu cajī ji jāvíxī ñutun jā sáhá jā cutecū ji ní cání, de cuu quívi ji viéhe ciudad ī ñúcuán.

¹⁵ De ichi fuera ciudad coo nchivī jā sáhá tiñu néhén, jíin nchivī sáhá tásí, jíin nchivī jíca ndiī, jíin nchivī jáhni ndiyi, jíin nchivī chíñúhún ídolo, jíin ndá nchivī jā cúsiī inī stáhvī táhán.

¹⁶ Maá nī jā cúu Jesús, nī ntají nī ángel ni tácuca cachī tūhun yā ndācá tūhun yáhá nūū ndá grupo nchivī cándíja. De maá nī nī nsáhá jā ní iyo rey David, de nī ncacu nī nūū tata David. De cúu nī tá cúu lucero jā jéndūtē jā quénda túu, ncachī yā.

¹⁷ De maá Espíritu Santo jíin ndá nchivī Yāā Dios jā cúu ji tá cúu ñahan tándāhá jíin Yāā cúu Tīcāchí, cáhān ndá: Nehēn, quívi ndá nú ndahá yā. De ndācá nchivī jā níni, suni ná cáhān ji: Nehēn, quívi ndá nú ndahá yā. De ndācá nchivī jā yíchi jā cúni ji coho ji, ná quívi ji ndahá yā, de súcuán-ni ná cóho ji ndute jā cutecū ji ní cání sáhá.

¹⁸ De ndācá nchivī jā jíni tūhun Yāā Dios jā yósō nūū tutū yáhá, cáhān nīhin nī jíin ji: Tú ní iin nchivī chisó cā ji nūū tūhun jā cáhān tutū yáhá, de Yāā Dios suni chisó cā yā tūndóhó jā cáhān nūū tutū yáhá, cundoho ji.

¹⁹ De tú ní nchivī candeē ji jacū tūhun jā cáhān tutū yáhá, de Yāā Dios candeē yā táhvī ji jā yósō nūū libro jā yósō síví nchivī cutecū ní cání, de mā níhīn ji táhvī ji inī ciudad ī ñúcuán. De tutū yáhá cúu jā cáhān síquí ndācá ñúcuán.

²⁰ De Yāā jā ní ncāhān ndācá tūhun yáhá, suha cáhān yā: Jāndāā jā ndiji ñamā ni, cáchī yā. Amén. Súcuán ná cóo. Jētohō sá Jesús, jícan táhvī sá jā ndiji ñamā ní.

²¹ De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó. Amén.